Bundel van de Raadscommissie voor Algemeen bestuur en middelen van 18 mei 2021

Agenda bijlagen

Agenda Raadscommissie voor Algemeen bestuur en middelen 18 mei 2021

Transcript Raadscommissie voor Algemeen bestuur en middelen 18 mei 2021

1 Opening

1.1 Opening en mededelingen

1.2 Spreekrecht burgers

Aan het begin van de commissievergadering kunnen inwoners, bedrijven en instellingen inspreken over zaken die in Amstelveen spelen, maar die niet op de agenda van de commissie staan.

1.3 Vaststelling van de besluitenlijst van de vergadering van 6 april 2021 en lijst van toezeggingen

Besluitenlijst Raadscommissie ABM 6 april 2021

Lijst van toezeggingen commissie ABM

1.4 Inventarisatie van de bespreekpunten

2 Collegevoorstellen

2.1 Voorlopig vaststellen jaarstukken 2020

Met de jaarstukken 2020 legt het college van B&W verantwoording af over het door het college gevoerde bestuur in 2020. Er wordt ingegaan op wat is bereikt en wat daarvoor is gedaan. De raad wordt gevraagd om deze jaarstukken voorlopig vast te stellen met uitzondering van de Tozo-regeling (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers) en de Sisa-bijlage (verantwoording aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelatie). Voor deze twee uitzonderingen volgen nog gegevens. De raad zal in juli worden gevraagd deze twee delen vast te stellen.

Dossier 536 voorblad

Brief auditcie bespreking jaarrekening en accountantsverslag 2020

Brief. Behandeling Jaarstukken 2020 in drie raadscommissies

Collegevoorstel Voorlopig vaststellen jaarstukken 2020

Concept Jaarstukken 2020

Concept accountantsverslag 2020 Amstelveen

Controllerrapport 2020

Brief aan Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Aanbieding Sisa-verantwoordingsinformatie 2020 gemeente Amstelveen

Rapportage bluswatervoorziening 2020

Master Dashboard Digitale Transformatie 2020

2.2 Extra kapitaalbehoefte Stedin

Netwerkbeheerder Stedin wil investeren in de energietransitie voor het zekerstellen van een toekomstbestendige energie-infrastructuur. De raad wordt gevraagd of Amstelveen financieel wil bijdragen en zo ja, voor welk bedrag.

Dossier 535 voorblad

Collegevoorstel Extra kapitaalbehoefte Stedin

Informatiepakket Stedin (15 bijlagen bij onderwerp Extra kapitaalbehoefte Stedin)

3 Overige aangelegenheden

3.1 Agendaverzoek D66 GL PvdA. Amstelveen Sheltercity

Een Shelter City is een plek waar mensenrechtenverdedigers worden beschermd, omdat zij in hun eigen land opkomen voor hun eigen rechten en die van anderen. In hun thuisland wordt zij daarvoor monddood gemaakt, bedreigd, gearresteerd of erger. Deze mensen kunnen zich via Shelter City aanmelden om voor een periode van minimaal drie maanden in veiligheid hun werk te kunnen voortzetten. De fracties van D66, GroenLinks en PvdA willen met de commissie en het college van gedachten wisselen over de mogelijkheden om Amstelveen aan te laten sluiten bij Shelter City.

Agendaverzoek ABM. D66 GL PvdA Amstelveen Sheltercity

3.2 Rondvraag

Commissieleden kunnen aan het begin van de commissievergadering vragen stellen aan het college van B&W over actuele ontwikkelingen.

Rondvraag GroenLinks. Samenwerking Aalsmeer-Amstelveen

3.3 Regionale aangelegenheden

Dit is een vast agendapunt van de commissie ABM, waarbij commissieleden terugkoppeling kunnen geven of vragen kunnen stellen over regionale samenwerkingsverbanden.

4 Voorstellen door de agendacommissie direct geagendeerd voor besluitvorming in de raad (hamerstuk)

De agendacommissie acht behandeling van onderstaande voorstellen door de commissie niet nodig. De agendacommissie heeft ze daarom direct geagendeerd voor besluitvorming in de raad (hamerstuk). Wenst uw fractie een voorstel toch te bespreken in de commissievergadering, maak dit dan in een e-mail aan raadsgriffie@amstelveen.nl kenbaar. Dit kan tot op de donderdag voorafgaand aan de commissievergaderingen. Geef aan om welk hamerstuk het gaat en welke argumenten uw fractie heeft om het stuk toch te bespreken in de commissie.

4.1 Financiële stukken Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA)

Amstelveen maakt deel uit van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Daarin zijn de brandweer, de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio, de gemeenschappelijke meldkamer en het veiligheidsbureau ondergebracht. De politie valt ook binnen de Veiligheidsregio, maar wordt vanuit het Rijk gefinancierd. De gemeenteraad krijgt de mogelijkheid om zich uit te spreken over de financiële stukken van de Veiligheidsregio, voordat ze door het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio worden vastgesteld.

Dossier 532 voorblad

Collegevoorstel Financiële stukken Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA)

Jaarverslag en jaarrekening 2020

Ontwerp Programmabegroting 2022 en actualisatie 2021

brandweermonitor - Amstelveen

brandweermonitor - Amsterdam-Amstelland

Aanbiedingsbrief aan gemeenten bij begroting en jaarrekening

(toegevoegd nav besluit B&W) Collegebrief Oplegnotitie Financiële stukken Veiligheidsregio Amsterdam Amstelland

4.2 Jaarrekening 2020 en begroting 2022 Amstelland-Meerlanden overleg

Amstelveen werkt samen met Aalsmeer, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn. Het gaat om een bestuurlijke samenwerking om waar mogelijk een gezamenlijk geluid te kunnen laten horen in de Metropoolregio Amsterdam. De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld zich uit te spreken over de financiële stukken van dit samenwerkingsverband, voordat deze definitief worden vastgesteld.

Dossier 528 voorblad

Collegevoorstel Jaarrekening 2020 en begroting 2022 Amstelland-Meerlanden overleg

Bijlage 1 Concept Jaarrekening 2020 Amstelland-Meerlanden overleg

Bijlage 2 Concept Begroting 2022 Amstelland-Meerlanden overleg

Bijlage 3 Aanbiedingsbrief concept jaarrekening 2020 en begroting 2022 AM

4.3 Eindrapportage 2020 en Meerjarenbegroting 2022-2025 (inclusief begrotingswijziging 2021) Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG)

De Omgevingsdienst Noordzaakanaalgebied voert voor Amstelveen taken uit in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Wet milieubeheer en het Besluit Bodemkwaliteit. De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld zich uit te spreken over de financiële stukken van dit samenwerkingsverband, voordat deze definitief wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur van de omgevingsdienst.

Dossier 529 voorblad

Collegevoorstel Eindrapportage 2020 en Meerjarenbegroting 2022-2025 (inclusief begrotingswijziging 2021) Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG)

Bijlage 1 Eindrapportage 2020 OD NZKG

Bijlage 2 Meerjarenbegroting OD NKZG 2022-2025

Gemeente Amstelveen

Agenda Raadscommissie voor Algemeen bestuur en middelen

Datum	18 mei 2021
Aanvang	20:00 uur
Locatie	Digitaal (Teams)
Voorzitter	Paul Feenstra
Toelichting	Er geldt een spreektijdregeling. 11 minuten voor elke fractie en 40 minuten voor het college voor de hele vergadering

1 Opening

1.1 Opening en mededelingen

1.2 Spreekrecht burgers

Aan het begin van de commissievergadering kunnen inwoners, bedrijven en instellingen inspreken over zaken die in Amstelveen spelen, maar die niet op de agenda van de commissie staan.

1.3 Vaststelling van de besluitenlijst van de vergadering van 6 april 2021 en lijst van toezeggingen

1.4 Inventarisatie van de bespreekpunten

2 Collegevoorstellen

2.1 Voorlopig vaststellen jaarstukken 2020

Met de jaarstukken 2020 legt het college van B&W verantwoording af over het door het college gevoerde bestuur in 2020. Er wordt ingegaan op wat is bereikt en wat daarvoor is gedaan. De raad wordt gevraagd om deze jaarstukken voorlopig vast te stellen met uitzondering van de Tozo-regeling (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers) en de Sisa-bijlage (verantwoording aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelatie). Voor deze twee uitzonderingen volgen nog gegevens. De raad zal in juli worden gevraagd deze twee delen vast te stellen.

2.2 Extra kapitaalbehoefte Stedin

Netwerkbeheerder Stedin wil investeren in de energietransitie voor het zekerstellen van een toekomstbestendige energie-infrastructuur. De raad

wordt gevraagd of Amstelveen financieel wil bijdragen en zo ja, voor welk bedrag.

3 Overige aangelegenheden

3.1 Agendaverzoek D66 GL PvdA. Amstelveen Sheltercity

Een Shelter City is een plek waar mensenrechtenverdedigers worden beschermd, omdat zij in hun eigen land opkomen voor hun eigen rechten en die van anderen. In hun thuisland wordt zij daarvoor monddood gemaakt, bedreigd, gearresteerd of erger. Deze mensen kunnen zich via Shelter City aanmelden om voor een periode van minimaal drie maanden in veiligheid hun werk te kunnen voortzetten. De fracties van D66, GroenLinks en PvdA willen met de commissie en het college van gedachten wisselen over de mogelijkheden om Amstelveen aan te laten sluiten bij Shelter City.

3.2 Rondvraag

Commissieleden kunnen aan het begin van de commissievergadering vragen stellen aan het college van B&W over actuele ontwikkelingen.

3.3 Regionale aangelegenheden

Dit is een vast agendapunt van de commissie ABM, waarbij commissieleden terugkoppeling kunnen geven of vragen kunnen stellen over regionale samenwerkingsverbanden.

4 Voorstellen door de agendacommissie direct geagendeerd voor besluitvorming in de raad (hamerstuk)

De agendacommissie acht behandeling van onderstaande voorstellen door de commissie niet nodig. De agendacommissie heeft ze daarom direct geagendeerd voor besluitvorming in de raad (hamerstuk). Wenst uw fractie een voorstel toch te bespreken in de commissievergadering, maak dit dan in een e-mail aan raadsgriffie@amstelveen.nl kenbaar. Dit kan tot op de donderdag voorafgaand aan de commissievergaderingen. Geef aan om welk hamerstuk het gaat en welke argumenten uw fractie heeft om het stuk toch te bespreken in de commissie.

4.1 Financiële stukken Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA)

Amstelveen maakt deel uit van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Daarin zijn de brandweer, de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio, de gemeenschappelijke meldkamer en het veiligheidsbureau ondergebracht. De politie valt ook binnen de Veiligheidsregio, maar wordt vanuit het Rijk gefinancierd. De gemeenteraad krijgt de mogelijkheid om zich

uit te spreken over de financiële stukken van de Veiligheidsregio, voordat ze door het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio worden vastgesteld.

4.2 Jaarrekening 2020 en begroting 2022 Amstelland-Meerlanden overleg

Amstelveen werkt samen met Aalsmeer, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn. Het gaat om een bestuurlijke samenwerking om waar mogelijk een gezamenlijk geluid te kunnen laten horen in de Metropoolregio Amsterdam. De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld zich uit te spreken over de financiële stukken van dit samenwerkingsverband, voordat deze definitief worden vastgesteld.

4.3 Eindrapportage 2020 en Meerjarenbegroting 2022-2025 (inclusief begrotingswijziging 2021) Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG)

De Omgevingsdienst Noordzaakanaalgebied voert voor Amstelveen taken uit in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Wet milieubeheer en het Besluit Bodemkwaliteit. De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld zich uit te spreken over de financiële stukken van dit samenwerkingsverband, voordat deze definitief wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur van de omgevingsdienst.

Woordelijk Verslag Amstelveen

Raadcommissie voor Algemeen bestuur en middelen

Locatie : Amstelveen
Starttijd : 20:00
Voorzitter : De heer Feenstra
Griffie :
Afwezig :

Woordelijk verslag: Raadscommissie voor Algemeen bestuur en middelen 18 mei 2021

Locatie : **Amstelveen**
Starttijd : **20:00**
Voorzitter : **De heer Feenstra**
Griffie :
Afwezig :

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Goedenavond, het is acht uur geweest. Ik hoop dat u mij kunt verstaan. Welkom leden van de commissie, leden van het college, kijkers thuis bij deze digitale vergadering van de commissie Algemeen Bestuur en Middelen. Zo weer de 138 honderdste dag van het jaar. Het is wereld plantendag en ook nog de tweede dag van het Joodse weken feest. Helaas vergaderen we nu nog steeds digitaal en dat doet een speciaal beroep op ons allen. En de vorige keer heb ik het ook al gevraagd en gezegd: mijn devies voor u en mijn suggestie, veel wijsheid ligt in korte woorden.
Dit was de opening. Maar voor wij beginnen, wil ik graag even stilstaan bij het overlijden van Percy de Robles, fractievoorzitter Senioren Belangen Amstelveen, sinds begin deze periode lid van deze commissie. In de raad van twee juni gaan wij nog op gepaste wijze en wat uitgebreider afscheid van hem nemen. Toch ben ik zo vrij om op dit moment een kort moment van stilte te vragen om op gepaste wijze even de heer De Robles te herdenken. Dank u en nogmaals de raadsvergadering in juni gaan wij wat uitgebreider stilstaan en op gepaste wijze afscheid nemen van Percy de Robles.
Op dit moment wensen wij natuurlijk zijn vrouw en zijn dochter sterkte bij het verwerken van het verlies. Het overlijden van de heer de Robles betekent trouwens ook dat de heer Walraven niet meer als burgerlid van Senioren Belangen Amstelveen kan deelnemen aan deze commissie. Ik wil hem dan ook vanuit deze plaats hartelijk danken voor zijn bijdrage de afgelopen periode. We gaan terug naar de vergadering. Voor deze vergadering geldt de normale spreektijd regeling: 11 minuten voor elke fractie en 40 minuten voor het college voor de hele vergadering en er is natuurlijk weer een debat tijd van 15 minuten. Mijn vraag: heeft het college van B&W nog mededelingen?
Zo ja, geeft u dat aan in de chat. Ik zie geen mededelingen, dus ga graag terug naar de agenda. Agendapunt één, twee: spreekrecht van burgers. Inwoners en bedrijven hebben de mogelijkheid, wel altijd de mogelijkheid om in te spreken over zaken die in Amstelveen spelen. Maar dan kijk ik even naar de griffie. Wij hebben geen aanmeldingen gekregen deze keer. Agendapunt één, drie: vaststellen van de besluitenlijst van vergadering van zes april en de lijst van toezeggingen.

Ook hier hebben we geen opmerkingen op de besluitenlijst ontvangen en ik stel dan ook voor deze als zodanig vast te stellen en hetzelfde geldt voor de lijst van toezegging. Agendapunt één, vier: inventarisatie van de bespreekpunten. Op de agenda vandaag staan twee college voorstellen en een agenda verzoek. Daarnaast zijn er drie hamerstukken. Op verzoek van de fractie van GroenLinks zullen de jaarstukken van de veiligheidsregio alsnog worden besproken en ik stel dat voor ik stel voor dat te doen als agendapunt twee punt drie. De andere hamerstukken, de jaarstukken van het AM overleg en de omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied kunnen als hamerstuk worden doorgeleid naar de raadsvergadering van twee juni.
Wie mag ik straks als eerste het woord geven bij agendapunt twee, één? Wie mag ik als eerste het woord geven bij agendapunt twee, twee? Zie je iets verschijnen? Twee punt één hebben wij iemand aangemeld gekregen. En ook bij twee punt twee. Wie wil het woord bij agendapunt twee punt drie. Het <...>, oh nee, dat is het toegevoegde bespreekpunt. Twee punt drie daar geef ik straks graag als eerste het woord aan de heer Kortekaas van GroenLinks. Bij agendapunt drie, één Shelter City is straks eerst het woord aan de indieners. Een vraag aan de commissie: is er behoefte aan bespreking van agendapunt drie, drie regionale aangelegenheden? Als dat het geval is, wilt u dat graag in de chat aangeven? Mevrouw Veenboer heeft een punt van orde. Mevrouw Veenboer, aan u is het woord.

Spreker naam 2: mevrouw Veenboer (raadslid PvdA)
Ja, dank u wel, voorzitter. Het is wel eigenlijk een vraag van
orde. Ik zie dat de fractie van GroenLinks een rondvraag heeft aangemeld over de stand van zaken Amstelveen, Aalsmeer. En dan vroeg ik me af waarom dit een rondvraag moet zijn als ook de jaarstukken eigenlijk amper gelegenheid bieden om dit onderwerp aan de orde te stellen, want ook daar wordt er uitgebreid over gesproken.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Ja, ik kan me voorstellen dat u deze vraag stelt. Ik stel voor om uw vraag te behandelen op het moment dat we de rondvraag zouden gaan behandelen en dan kunnen we dat vragen aan de portefeuillehouder en aan de heer Kortekaas wat hun opinie daar is. Bent u daarmee akkoord?

Spreker naam 2: mevrouw Veenboer (raadslid PvdA)
Nou ja, dat is wat onhandig, want dan hebben we de jaarstukken al besproken. Dus dan kan het haast niet anders dat je het door laat gaan. En het gaat mij niet om de inhoud van de vraag, want ik denk dat die vraag zeer invalide zijn. Alleen ik begrijp niet zozeer waarom het in een rondvraag moet, terwijl we een stuk behandelen waar aan het verbonden kan worden.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)

Misschien een beetje buiten de procedure om. Maar heeft de heer Kortekaas, wilt die hier kort op reageren? Uiteindelijk is het een vraag waarom hij die rondvraag nu wil stellen. Kan ik het woord geven aan de heer Kortekaas?

Spreker naam 3: de heer Kortekaas (raadslid GroenLinks)
Dat kan uiteraard. Ja, de reden dat ik dat zo gedaan heb. Ik vond de er staat inderdaad een stukje over in de jaarstukken. Ik vond dat vond dat niet bevredigend. En ik heb gedacht dat het beste manier was om de vragen die ik erbij had die gaan ook wel een beetje buiten de orde van de jaarstukken, want dat is uiteindelijk een terugblik op de jaar op het jaar 2020. We hebben in 2021 hebben wij een toelichting gekregen in geheim beraad van het presidium.
En ja, ik heb gedacht dat dit een betere oplossing was voor de vragen die ik had. Ik vind het wel een interessante gedachte hoor of dat. Het maakt mij eigenlijk heel weinig uit of die vragen stel bij de jaarstukken, dus als de portefeuillehouder zegt dat hij liever die vragen beantwoordt naar aanleiding van de jaarstukken dan vind ik dat ook prima. Maak me eigenlijk helemaal niets uit.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dan de vervolgvraag. Wil de heer Berkhout hier op reageren?

Spreker naam 4: de heer Berkhout (wethouder)
Ja, voorzitter. Het is mij om het even de antwoorden blijft hetzelfde. Dus.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Akkoord. Dan stel ik voor om de vragen gewoon bij de rondvraag aan de orde te laten komen, zoals ook oorspronkelijk de bedoeling was. Dank u wel mevrouw Veenboer voor ieder geval uw vraag van orde. Ik ga door naar de agenda. Agendapunt twee, één: voorlopig vaststellen van de jaarstukken 2020. Dit collegevoorstel ligt uiteraard voor ter oordeelsvorming. Het is een belangrijk moment. Met de jaarstukken legt het college verantwoording af over het gevoerde bestuur in 2020.
Er wordt ingegaan op wat er is bereikt en wat er wat daarvoor is gedaan. Vanavond worden in de commissie ABM behandeld het programma drie economie en duurzaamheid en het programma zes bestuur, bevolking en veiligheid. Ik ga ervan uit dat we met ons allen ook op deze onderwerpen zullen weten te beperken. Technisch, in de commissievergadering kunnen meerdere woordvoerders per fractie aan het woord komen bij de behandeling van de verschillende programma's en producten. Portefeuillehouders zijn uiteraard de burgemeester, wethouder Raat, wethouder Gordon en wethouder Berkhout.
Maar voordat we beginnen een opmerking vooraf. Vanavond en die opmerking vooraf heeft alles te maken met het vaststellen van de Tozo-regeling. Vanavond bespreken we de jaarstukken 2020. De raad wordt gevraagd deze op twee juni vast te stellen met uitzondering van die Tozo-regeling. Die Tozo-regeling kan nog niet besproken worden. Daar worden in begin mei nog aanvullende vragen gesteld en dat proces loopt door tot één juni. Definitieve

vaststelling van de jaarstukken kan derhalve pas plaatsvinden in de raad van zeven juli. Dan gaan we die stukken niet opnieuw in de commissie behandelen voorafgaand aan de raad van zeven juli, die behandelen we nu.
En mochten er tussentijds ontwikkelingen zijn, dan informeert het college de raad direct middels een collegebrief. En mijn vraag aan de voorzitter van de auditcommissie of deze of hij deze procedure nog even nader wil toelichten. Meneer van der Steenhoven, heeft u daar behoefte toe?

Spreker naam 5: de heer van der Steenhoven (raadslid D66)
Ja, voorzitter, dank u wel. Ja, wij hebben in de auditcommissie de jaarstukken uitgebreid voor besproken en we hebben dat ook met de accountant overlegd. En inderdaad op het terrein van de Tozo-regeling zijn er wat onregelmatigheden geconstateerd door de accountant. Dat heeft u allemaal kunnen lezen en daardoor is er nu een herstelplan ingediend. Daar zullen we ongetwijfeld straks nog over hebben. Maar het zorgt ervoor dat we in juli pas de definitieve jaarrekening kunnen vaststellen.
En op advies van de auditcommissie willen we u adviseren om eigenlijk de volledige vaststelling van de jaarstukken ook tot dat moment uit te stellen in de raad. Dat betekent dat we het nu op alle andere onderdelen behandelen in de commissies de komende drie dagen en dan in juli tot definitieve vaststelling overgaan. Mocht als gevolg van de uitvoering van het herstelplan er nog aanleiding zijn om het wel te behandelen en het college daar ook ons over informeert vooraf, dan kan er mogelijk wel een commissie behandeling of een wat uitgebreider raadsbehandeling zijn. En anders stellen we de jaarstukken gewoon op tijd op 15 juli vast. Dat is het voorstel.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u, meneer van der Steenhoven voor de deze toelichting. Als dat akkoord is, dan open ik hiermee de beraadslagingen in eerste termijn en geef ik het woord graag aan de heer Coumans van de VVD.

Spreker naam 6: de heer Coumans (raadslid VVD)
Voorzitter, dank. 2020 was een bijzonder jaar en dan met name in negatieve zin vanwege de impact van corona op onze samenleving. Desondanks kunnen we als gemeenteraad in onze handen schrijven, dat we onze financiële huishouding zo goed op orde hebben en dat ook de digitale transformatie op rolletjes loopt, waardoor iedereen snel zijn haar werk thuis kon voortzetten. De VVD wilt dan ook het college en alle ambtenaren van de betreffende afdelingen hiermee complimenteren.
In tegenstelling tot menig andere gemeenten zijn we in staat gebleken om een helpende hand te bieden aan diverse door corona gedupeerden instellingen en ondernemers en verschuiven we geen problemen door ook nog de woonlasten laag te houden. We laten als gemeente zien dat we er alles aan doen om te voorkomen dat we bedrijven, sport of culturele instellingen dreigen te verliezen. Ook recent hebben we weer zevenenhalf ton

beschikbaar gesteld voor een stimuleringsfonds lokale economie. En als blijkt dat er meer nodig is dan hebben wij gelukkig deze mogelijkheid. Zoals gezegd hebben wij onze financiën uitstekend op orde. Maar natuurlijk zijn er altijd verbeterpunten, die we vanuit onze ambitie graag ter harte nemen.
We vragen het college dan ook om wederom kennis te nemen en opvolging te geven aan de aanbevelingsbrief van de auditcommissie. Rest ons één vraag cq verzoek aan de wethouder financiën, namelijk de jaarstukken zijn dit jaar fors in omvang toegenomen, maar liefst 38 pagina's meer, waardoor het totaal op 210 pagina's komt. Hierdoor verwacht ik dat buiten de gemeenteraad, de betrokken ambtenaren en enkele liefhebbers niemand dit zal lezen. Onze suggestie is om net als bij de begroting en naar voorbeeld van de gemeente Amsterdam ook een info graphic bij de jaarstukken te voegen en deze in de media te publiceren.
Hierdoor kan iedere inwoner eenvoudig zien waar we ons geld aan uit waar we ons geld aan uitgegeven hebben en wat we hiervoor gerealiseerd hebben. Tot zover onze bijdrage in eerste termijn, voorzitter.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, heer Coumans. Wie mag ik het woord geven na de heer Coumans. Ik heb nog niet in de chat gezien. De heer Kootker wilt graag het woord. De heer Kootker, aan u is het woord.

Spreker naam 7: de heer Kootker (raadslid bbA)
Voorzitter, dank u wel. In aansluiting op de heer Coumans complimenten voor het college en de ambtelijke staf. Ze leveren dit jaar weer een goed product in een bizar jaar. De uitvoering heeft onder druk gestaan door het vele thuiswerken, maar vooral hulde voor de wijze waarop invulling is gegeven aan het opzetten en het uitvoeren van alle corona maatregelen voor de ondersteuning van inwoners en bedrijven. bbA steunt het collegevoorstel voor het voorlopig vaststellen van de jaarstukken en we hebben alle begrip voor de noodzakelijke herstelwerkzaamheden inzake de Tozo-regelingen.
Belangrijk voor ons is vast te stellen dat
raad en college er stonden toen de inwoners en bedrijven ons dringend nodig hadden. En dat lijkt ons een terechte verontschuldiging grond voor de omissies in de vragenlijsten. Wat betreft de gevraagde besluiten, voorzitter, met aantekening ten aanzien van het rekeningresultaat van 40 miljoen in besluit vier, dat komt niet overeen met de tekst rondom het rekeningresultaat van 33,3 miljoen zoals onder de argumenten in het collegevoorstel is vermeld.
Het verschil tussen het besluit 40 en de argumenten 33,3
zit hem in de boekwaarde van de zeven komma vier miljoen van de Eneco aandelen. Dus met die aantekening kunnen wij akkoord gaan en de omissie is uiteraard vergeven. We hebben ook gezien dat het uit van de uitvoerende besluiten 64 procent is uitgevoerd
en ook dat laat zich goed verklaren door corona en hebben we alle begrip voor. Het

rekeningresultaat. Ik heb het ik had het er al even over afgezet tegen 2018 en 19 mooi. Toen was er een respectievelijk 20 miljoen en 24 negatief resultaat.
Nu een 40 miljoen positief, daar zit natuurlijk wel de 22 miljoen van Eneco in, de boekwaarde vrijval van Eneco van zeven komma vier miljoen en de vrijval van de diverse bestemmingsreserves als gevolg van de gewijzigde financierings systematiek. Dat laatste is overigens wel een keuze, want je had natuurlijk ook die bestemmingsreserves kunnen gebruiken om de top van de financiering die je nog moet gaan doen af te halen. Maar goed a la. Over de verschillende programma's, voorzitter, drie vragen. Eén over de aanleg van het glasvezelnetwerk.
We begrijpen dat daar vertraging in ontstaat, dat er problemen zijn. Kan de wethouder ons daar wat specifieker over informeren, want dat lijkt niet de goede kant op te gaan. Dan wat betreft de dienstverlening van de burger. Op pagina 69 staat iets over het doorontwikkelen van het webcare team en het verbeteren van de digitale communicatie met burgers en ondernemers. Ik heb dat drie keer gelezen, maar ik begrijp er geen hout van. Dus misschien kan de wethouder mij ook daarbij helpen. En tot slot de subsidies hang en sluitwerk. We hebben daar weer binnen het programma veiligheid een overschot. En misschien is het toch goed idee om eens even te kijken naar de inbraakcijfers en dan vooral in die buurt waarin de inbraken erg hoog zijn, dan maar huis aan huis brieven te gaan verstrekken waarin we wijzen op die subsidieregeling.
En mogelijk dat we ook nog even moeten kijken of die subsidieregeling wel helder genoeg is neergezet, zodat die voor iedereen toegankelijk is. Nog één opmerking over het programma economie, eigenlijk een beetje in het kader van het lokaal corona fonds. De heer Coumans zei het al: we hebben natuurlijk allemaal zeven en halve ton vrijgemaakt voor steun aan de lokale economie. Maar ik zag ook dat er een overschot was van één miljoen in het programma economie als het gaat over economische ontwikkeling, promotie en bedrijfsloket en ontwikkeling. Nou topprioriteit is voor bbA. We hebben dat vorig jaar ook al gezegd: een sterk economisch herstelplan. En misschien moeten we dat miljoen wat in dat programma is overgebleven in 2020 dan maar extra gaan toevoegen aan het steunfonds voor de lokale economie.
En ik hoor graag hoe andere partijen daartegen aankijken. Dan tot slot. De groei van de stad is ook een groei van voorzieningen en infrastructuur en de wijze van bekostiging is een beslag op de middelen. Zo schrijft het college en is een punt van onderzoek. Onze vraag daar is: wanneer komt dat onderzoek naar de raad toe? En dan sluit ik af met mijn laatste opmerking ten aanzien van het risicobeheer. Laten we met elkaar vaststellen dat er een grote onvoorspelbaarheid is en onzekerheid over de invulling van de financiële verhoudingen met het Rijk. Vaststaat dat we al jaren tekortkomen. En het is te gek voor woorden dat wij een extra risicobuffer moeten aanleggen omdat het Rijk ons niet ziet staan. Het is een stevig geluid van vanuit Amstelveen, vanuit AM, vanuit de MRA is wat ons betreft nodig en noodzakelijk.

En de vraag is misschien wel: wat kan of wil het college op dit punt nog gaan doen? Onze steun hebben ze daar in ieder geval in ieder geval voor de volle honderd procent. Dank u wel, voorzitter.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u, heer Kootker. En ik ben benieuwd, u heeft scherp op opgelet en het verschil is scherp gevonden. Ik ben benieuwd wat de reactie is. Ik geef het woord na u graag aan de heer Rienks van het CDA.

Spreker naam 8: de heer Rienks (raadslid CDA)
Ja, voorzitter, bedankt. Het viel me op dat dit de laatste jaarrekening is die we deze collegeperiode met elkaar bespreken. Het is een compliment aan de opstellers waard dat de jaarrekening elk jaar mooier en beter leesbaar is geworden. Dat valt ook dit jaar mij weer echt op. Zo een jaarrekening blijft voor mij wel taaie korst als alfa man. Zit veel cijfers, nog meer cijfers en eindeloos veel cijfers. Ook de vinkjes staan er weer in. Eigenlijk zeggen die vinkjes mij niet zoveel. Een groen vinkje suggereert dat een goed resultaat is bereikt en dat bij een rood vinkje dat goede resultaat nog bereikt moet worden. Maar schijn bedriegt, bedriegt de kleuren van de vinkje zeggen alleen of het geld is uitgegeven, maar zeggen niets over de kwaliteit of het effect dat is bereikt.
Ik zou dan ook graag in jaarrekening meer de effecten kunnen terug lezen. Er is ook vaker een opmerking gemaakt die aangaande in de commissie en in de raad. Het verhaal achter de cijfers zou je zo kunnen zeggen. Wat viel het CDA op in de jaarrekening? Natuurlijk allereerst dat het een jaarrekening in coronatijd is. Er is veel geld gereserveerd om de gevolgen van corona op te vangen. Eens temeer mogen we ons gelukkig prijzen dat we inwoner of ondernemer zijn in Amstelveen. Door de goede financiële positie waar Amstelveen zich in bevindt, zijn we in staat geweest om inwoners en bedrijven zoveel mogelijk te ondersteunen. Een compliment aan alle ambtenaren die dit mogelijk hebben gemaakt, wil ik dan ook graag maken. Ambtenaren die bovendien razend snel de omslag hebben weten te maken naar digitaal werken.
Voor zover ik heb kunnen zien werd iedereen snel en goed geholpen. Hulde. Wat valt ons bij het CDA op in de jaarrekening? Bij de debiteuren kijken we kritisch naar de dubieuze debiteuren bouwleges. In Amstelveen wordt veel verbouwd en gebouwd. Corona heeft dit zelfs nog versterkt. Hoe kan zo een grote post nou ontstaan, zou ik graag willen weten. Is dit iets uit een ver verleden? Ik ga er misschien heel naïef namelijk van uit, dat als je geld voor de verbouwing hebt, je ook geld hebt om de leges te betalen. Kan de wethouder mij hier verder bij helpen? Ik blijf nog even bij de bouwleges. Ik zie dat het dekkingspercentage van de bouwleges 80 procent is, terwijl de leges kostendekkend moeten zijn.
Dat dat in Amstelveen niet het geval is, komt, zo lees ik, door de problemen met de inschatting van de hoogte van de leges als een bouwplan nog niet volledig bekend is. Bij verbouwingen tot vijf honderd vanaf vijf honderd duizend euro vindt er nacalculatie plaats. Tot dat bedrag niet. De gemeente legt er door deze systematiek op toe. Kan dat niet anders

vroeg ik mij af? Kunnen de leges niet in rekening worden gebracht aan het einde van het bouwproces of kan er met een opslagfactor worden gewerkt om dit tekort bij de gemeente op te vangen? Ook zag ik een opmerking staan dat er een dotatie is gedaan van 75 procent aan de voorziening dubieuze debiteuren, terwijl in dezelfde alinea staat dat de interne richtlijn nul procent voorschrijft. Misschien is dat dit een te technische vraag realiseerde ik me, maar of ik heb er gewoon niets van begrepen. Misschien kan de wethouder dat toelichten. Bij de toeristenbelasting zien we dat er nog zes honderd euro invorderbaar is. Feitelijk is dit een soort kredietverstrekking geworden staat er.
Kan de wethouder aangeven of deze vorderingen verrekend gaat worden met het lokaal coronafonds of wordt hier een andere regeling voor getroffen als het geld niet invorderbaar blijkt in de toekomst? Wat lees ik verder in de stukken? Dat de unieke landmark in het kader van City promotion nog niet is gerealiseerd. Is dat jammer of eigenlijk gelukkig vroeg ik mij af. Amstelveen heeft geen Eiffel toren of een Big Ben. Al komt de Annakerk mijns inziens een eind in die richting. Verder heeft Amstelveen prachtige een prachtige dorpskern, mooie parken en straks de mooiste fietsbrug van Nederland. Is zo een landmark dan nog wel nodig? Is Amstelveen niet een landmark op zichzelf? Voorzitter, ik wil graag een opmerking maken over het staatje van de lokale lasten in Amstelveen. Daar wordt gesuggereerd dat de lokale lasten in Amstelveen maar drie euro lager liggen dan in de Haarlemmermeer.
Dat klopt echter niet. Het OZB-tarief de belangrijkste component in de lokale lasten is in Amstelveen bijvoorbeeld 13 procent lager dan in de Haarlemmermeer. In Aalsmeer zelfs 33 procent lager. Om een goed beeld te geven van de hoogte van de lokale lasten in Amstelveen ten opzichte van omliggende gemeentes, lijkt me beter om het overzicht aan te passen. Dan zie je pas echt hoe goedkoop wonen in Amstelveen is. Verder was het goed te lezen dat de afwijkingen bij de bestedingen weer veel lager zijn geworden. De controller maakte hier een aantal jaren kritische opmerking over en gelukkig heeft u dat nu niet gedaan.
Ook was er de afgelopen jaren veel aandacht voor externe inhuur. Ook daar is het goed is om te zien dat de uitgaven hiervoor dalen. Daar zal een corona component in zitten, maar er is en blijft een positieve ontwikkeling. Ik heb gezocht maar niet gevonden wat er gedaan is met de belangrijke opmerking vorig jaar van de accountant over het gebrek aan kritische reflectie en tegenkracht binnen de organisatie. Mag ik concluderen, omdat de controller er dit jaar geen aandacht aan besteed, dat het allemaal goed gaat, allemaal is opgelost. Zou de wethouder hier verder op in willen gaan? Om af te sluiten zou ik willen opmerken dat de financiering vanuit Eneco gelden natuurlijk geen toekomst vast beleid is. Ik heb geprobeerd mijn beeld te vormen hoe de jaarrekening eruit zou zien zonder de Eneco miljoenen. Wat je ziet is dat ook zonder de verkoop van de Eneco aandelen het resultaat positief zou zijn, een waarlijk bijzonder resultaat. Het CDA verwacht dan ook deze jaarrekening in juli van een goedkeuring te kunnen voorzien. Bedankt, voorzitter.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)

Dank u wel, heer Rienks voor de duidelijke woorden en duidelijke vragen. We zullen straks zien hoe die beantwoord worden. Ik geef vervolgens het woord graag aan de heer de Pijper, ChristenUnie.

Spreker naam 9: de heer de Pijper (raadslid ChristenUnie)
Ja, voorzitter, het lijkt erop dat Amstelveen het eerste jaar met corona redelijk goed is doorgekomen. Dit heeft geleid tot een jaarrekening die ons met een collegevoorstel van 16 besluiten wordt voorgelegd. 16 besluiten waarvan drie betrekking hebben op de verantwoording van de uitgaven rondom het coronapakket en Tozo, één besluit over de budgetoverheveling. En de overige 12 besluiten betreft een verplaatsing van gelden tussen fondsen en reserves. Ik noem ze maar even boekhoudkundige exercities. Dan hebben we inderdaad ook besluit nummer vier, waar ik aandacht voor wil hebben. Het is rekeningresultaat van 40,7 miljoen en de heer Kootker heeft de tekst al die ik wilde uitspreken al voor de voeten heeft al eigenlijk al uitgesproken. En meneer Kootker, de fles wijn is u van harte gegund.
Maar inderdaad, ik zie inderdaad dat het verschil tussen die 40 miljoen en 33 miljoen op pagina vijf en ik was ook tot de conclusie gekomen dat het verschil waarschijnlijk in die 7,4 miljoen voor boekwaarde Eneco zit. Dan nog de vraag: we hebben het afgelopen jaar in verband met corona veel geld uitgegeven aan ondernemers die het moeilijk hadden door corona en mensen in armoede die het nog moeilijker krijgen. Een terechte investering in de samenleving. Maar hoe kan het dan dat de algemene reserve stijgt met 40 miljoen? Is dat allemaal ten gevolge van de verkoop van Eneco aandelen die blijkbaar net zo net als op het goede moment zijn verkocht? En de heer Rienks zei het al: hoe zou het allemaal eruit gezien hebben als die Eneco aandelen niet waren verkocht?
Ik had er eigenlijk toch wel een duidt een stukje toelichting in de jaarrekening willen zien. Het kan zijn dat ik die in die 210 pagina's heb gemist, maar dan hoor ik graag waar ik dat kan vinden, van hoe dat precies die opbouw is van die 40 miljoen in relatie tot alle uitgaven. Dan het corona fonds. In de jaarrekening staat dat er een nieuwe plafond acht miljoen 762 duizend is. De huidige stand is acht miljoen drie honderd duizend. Zie collegebrief van deze week. Hier zit al het besluit van het college om 750 duizend beschikbaar te stellen voor ondernemers die er gezamenlijke investeringen willen doen om de economie weer op gang te brengen. Er resteert dus toch van dat bedrag van 15 miljoen een bedrag van zes miljoen zeven honderd duizend aan beleidsruimte om uitgaven te doen uit het corona fonds. Dat is meer dan een derde van het gehele bedrag van 15 miljoen.
Als we minister de Jonge mogen geloven is begin juli iedereen gevaccineerd en kan de economie weer op gang komen. Wat gaat het college doen met het bedrag van 6,7 miljoen dat nog over is? Ik lees niet ik lees niet meer dan dat het geld nog wel nodig is. Maar kan het college aangeven wat nader aangeven wat zij met dit voorstel resterende bedrag wil gaan doen als het post als in het post corona tijdperk gaan komen? Dus graag wat nadere toelichting wat er met dat restbedrag gaat gebeuren. Dan de verantwoording van de Tozo gelden. Ik begrijp dat er een enkele vragen niet op het dat er enkele vragen niet op het

aanvraagformulier terecht zijn gekomen die er wel op hadden moeten staan en dat de informatie alsnog bij ondernemers nagevraagd moeten worden, door de ondernemers worden en door ondernemers moeten worden aangeleverd.
En voorts dat bij Tozo twee en drie verzuimd is bij ondernemers om bepaalde verklaring te vragen. Twee vragen daarover: zit het herstelplan op schema en is de verwachting dat er op zeven juni een positief definitieve accountantsverslag zal zijn? En kan het zo zijn dat dit nog financiële consequenties heeft, namelijk dat het Rijk niet alle Tozo gelden zal vergoeden aan onze gemeente, met name ten aanzien van die ondernemers waarvan niet alle benodigde informatie uiteindelijk aanwezig zal zijn. Dus één: loopt Amstelveen hier een financieel risico mee? Ten slotte nog één kleine vraag over de programma's.
De heer Rienks noemde dat eigenlijk ook wel het punt van een landmark. 2000 punt 2020 drie, vier. Ik meen dat we alle landmark gingen krijgen in de vorm van de Bomenbrug over de A9. Is dat nog niet voldoende? En waar denkt het college dan nog meer aan als we het hebben over een landmark? Dank u wel.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Uw laatste vraag is ook een vraag die je die terecht kan in de commissie RWN en we zullen het even zo laten voor wat het is. Flesje wijn begint wel een speciale rol te spelen in de vergadering. Ik ben benieuwd hoe dat dat verder gaat lopen. Ik geef vervolgens graag het woord aan de heer Becker van de AVA.

Spreker naam 10: de heer Becker (raadslid AVA)
Ja, dank u wel voorzitter. Ook van AVA de complimenten voor alle betrokkenen ambtenaren voor inzet in deze. Het is geen makkelijke klus in deze moeilijke tijden. De rekening sluit met een hogere voordelig saldo dan geraamd. Reden hiervan is hoofdzakelijk dat een aantal dingen niet konden of zijn opgepakt vanwege de Covid pandemie. Dat staat ook keurig gemeld bij de verschillende posten. Soms wordt dan ook een andere planning aangegeven, maar soms ook niet. Ik ga ervan uit dat aan een nieuwe planning daarvan in de toekomstige perspectiefnota dan wel begroting 2022 de nodige aandacht wordt besteed. Vanwege juist die Covid situatie zitten we echter zonder een sluitende accountantsrapport. Ik begrijp dat daar nu hard aan wordt gewerkt.
Zie ook in relatie tot de brief van de auditcommissie dat echter met vertrouwen tegemoet. Nog een enkele opmerking over de controle rapport en de accountantsrapport. Er staan toch wel wat relevante aandachtspunten voor de toekomst in. Bijvoorbeeld over wel of niet recht regel rechtmatig hanteren van ons eigen aanbestedingsbeleid. De nog steeds aanwezige onrechtmatigheid bij aanbestedingen, weliswaar gedaald van twee miljoen naar één miljoen, maar toch nog steeds een fors bedrag.
We gaan ervan uit dat in de perspectiefnota en op begroting 2022 daar nader op wordt ingegaan en verbetering worden aangekondigd. Voor de rest zullen wij opmerkingen over de jaarstukken in de andere twee commissies verder toelichten. Dank.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, heer Becker. Vervolgens het woord aan de heer Kortekaas, GroenLinks.

Spreker naam 3: de heer Kortekaas (raadslid GroenLinks)
Dank u wel, voorzitter. Ja een bizar jaar. En aan de ene kant zijn er veel dingen die toch niet helemaal gerealiseerd zijn door de corona, maar het is misschien nog wat wonderlijke hoe zo een jaarrekening daar toch nog redelijk vertrouwd uitzien na zo een bizar jaar. En wat betreft inderdaad ook van GroenLinks alle complimenten in ieder geval voor de ambtenaren die dit gerealiseerd hebben en ook de boel gewoon tussen aanhalingstekens door laten draaien. Verder kan ik het kort houden, want heel veel is al gezegd. Ik sluit me toch even aan bij de opmerkingen van de heer Rienks over de vinkjes rapportage. Als er iets duidelijk wordt uit deze manier van rapporteren is het wel dat we scherper zullen moeten formuleren wat de doelen zijn en wat we daar per jaar voor gaan doen.
Nu wordt er te vaak gemeld dat er activiteiten zijn uitgevoerd die niet zeggen over het behaalde doel of het tussenresultaat. Gelukkig is de werkgroep sturen op resultaat volgens mij weer op gang gekomen. Er zal echt meer aandacht moet komen voor smart formuleren van de KPI's om toegevoegde waarde te geven aan het rapporteren van de voortgang op deze manier. En ik zoom even in op twee voorbeelden onder BBV die vragen oproepen. Bij twee, zes, één is dat over de veiligheid en handhaving in de crisisbeheersing, punt vier, dat zegt voorkomen dat de onderwereld zich nestelt in de bovenwereld. Nou heel belangrijk. Maar hoe kan dat nou groen staan?
Uit alle informatie die wij tot nu toe daarover krijgen, blijkt dat het heel moeilijk is om hier grip op te krijgen. Dat er vooral wordt opgetreden tegen normale criminaliteit die mogelijk samenhangt met de ondermijning. Misschien is het plan dat er vooropgesteld is wel min of meer uitgevoerd, maar hoe weet je nou dat dat dan bijdraagt aan het doel, namelijk voorkomen dat de onderwereld zich nestelt in de bovenwereld. En het tweede voorbeeld wat ik ervan wil geven is onder twee, zes, twee dienstverlening aan de burger en dan gaat het over het vergroten van de digitale dienstverlening voor de burger. Dat lijkt allemaal goed te gaan.
Maar als ik het nou probeer te combineren met de bijlage ICT zit ik toch met vragen. Ik zou graag van de wethouder in ieder geval de antwoord op horen van: wat is nu precies de stand van zaken ten aanzien van het digitaliseren van alle producten en processen? Wanneer zijn alle processen aangesloten en beschikbaar voor de burger? Want dat is toch uiteindelijk wat we met zijn allen willen? En ik kan het dan niet helemaal uithalen op deze manier. Nou, dat hou ik het bij in deze termijn. Dank u wel, voorzitter.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, meneer Kortekaas. Vervolgens het woord aan de heer van der Steenhoven, D66.

Spreker naam 11: de heer van der Steenhoven (raadslid D66)

Ja, voorzitter, dank u wel. Alle voorgaande sprekers hebben het al gezegd. Het is natuurlijk een heel gek jaar geweest 2020. En in de eerste oogpunt lijkt het alsof wij ten opzichte van het bijna alle andere gemeenten het beste jongetje van de klas zijn met een geweldig weerstandsvermogen, een goede financiële uitgangspositie. Maar toch, elke crisis leert weer dat het jaar waarin de crisis zich voordoet dat dat altijd net even vertekend wat beter is. Dat zorgt ervoor dat we met elkaar waakzaam moeten zijn en moeten kijken hoe we met financiën omgaan de komende jaren, want 2020 kan ook een vertekend jaar worden. Tegelijkertijd hebben we gezien dat de accountant heeft vastgesteld dat in ieder geval op het terrein van de Tozo er een herstelplan nodig was.
Ik heb daar zojuist al wat over gezegd. Maar wat ik er namens D66 aan wil toevoegen, is toch een groot compliment aan de organisatie op voor het opzetten van al die diverse regelingen vanuit het corona fonds. Want de accountant heeft aan de andere kant ook vastgesteld dat alle andere regelingen wel aan ja, voor hen door hen gestelde kaders voor de vol deden. En dat is natuurlijk wel, je had eigenlijk grotere ongelukken misschien wel kunnen verwachten met dit soort tussentijdse maatregelen. En alleen drie vragen bij de Tozo die wikken ons misschien, maar waarschijnlijk gaat het helemaal goed komen en daarom behandelen we de jaarrekening straks in juli. Het feit dat het een gek jaar is ontslaat ons niet en dat hebben wij ook al vanuit de auditcommissie geadviseerd om ook naar het andere financieel ordentelijke beheersmaatregelen wel te blijven kijken.
Andere sprekers zeiden dat al. Zeker waar samenwerkingsverbanden in het sociaal domein betreft, zie je nog steeds grote onzekerheden. En het is echt heel verstandig om naar de komende tijd met die partners, denk aan de SVB en anderen, het gesprek over te voeren om ook in de eerste lijn betere beheersmaatregelen te nemen. En dat geldt ook voor de primaire processen in ons eigen gemeentelijke dienstverlening. Ook daar zijn ook heel veel rode en oranje bolletjes, zo zou je dat in de fractie noemen. En die daar is echt verbetering mogelijk. En wij van het auditcommissie <..> graag met de organisatie en het college het gesprek over aan. Dan nog een aantal losse punten.
Ik steun de oproep van de heer Coumans om hun info graphic ook voor de rekening in te stellen. Dat lijkt me een heel goed idee. Ik hoorde vandaag voor het eerst over, maar ik denk dat dat wel het één en ander wat tastbaarder maakt voor inwoners. Meneer Rienks haalt een goed punt aan voor wat betreft eventuele discussie over de bouwleges. Wat ons betreft zouden we de bouwleges kunnen we verlagen voor kleinere kleine projectjes, kleine verbouwingen voor inwoners, kunnen verhogen voor zeker de grote projecten waarbij je echt ziet dat soms zeker als de gemeente geen grondpositie heeft dat er wel meer terug zou moeten komen voor de maatschappij. Dus dat is ook een mooi punt voor de komende maanden in de verkiezingen richting volgend jaar.
Maar dat zien we vooral hoe wij daarnaar kijken. Dus fijn dat u het onderwerp aansnijdt. Dan hebben we op pagina 72 uit mijn hoofd nog gezien dat er ongeveer 70 duizend euro overblijft uit de pot voor de inbraakpreventie. Die zagen we vervolgens niet staan bij de budget overhevelingen. Vinden we toch jammer, want ik denk dat er de komende tijd echt

een inbraakgolf gaat aankomen als iedereen weer volop op vakantie gaat en bij mensen gaan eten.
Dus denk dat het echt goed is dat de prioriteit van het college zeker de komende maanden, heel erg ligt bij die inbraakpreventie. Dus ja, maak daar desnoods in de perspectiefnota of bij een tussentijdse rekening extra middelen voor vrij. Ander punt is de handhaving. Eigenlijk lees ik dat niet zo heel veel over, maar die handhavers hebben de afgelopen jaren natuurlijk wel een gigantische rol gehad in het gesprek met de horeca, in het gesprek met inwoners. Ik vroeg me eigenlijk af: kunnen we daar eens een keer over geïnformeerd worden? Kunnen we daar een keer een gesprek over voeren? Hebben wij onze handhaving in Amstelveen op orde? Laatste handhavingsnota is volgens mij redelijk af. Dan de tegenkracht die meneer Rienks ook noemde vanuit de financiële organisatie.
Dan gaan we dat kan ik u in ieder geval vanuit de auditcommissie toezeggen in juni met controle over hebben. Ook andere collega's noemden dat punt al, want wij ook vanuit de auditcommissie vinden dat wel degelijk een heel belangrijk punt. Dan sluit ik af met de het punt van de landmark. Wat mij betreft gaan we daar wel mee door. Kijken we wat voor landmark kunnen we vinden? En wat mij betreft gaan we een museumplein 2.0 van het stadshart maken. Helemaal groen en helemaal bijzonder. En dan gaan we de komende tijd met elkaar spreken over hoe dat eruit gaat zien. Dank u wel, voorzitter.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, heer van der Steenhoven. Volgende in de rij mevrouw Höcker van Lijst Höcker. Aan u is het woord.

Spreker naam 12: mevrouw Höcker (raadslid Lijst Höcker)
Ja, dank u wel, voorzitter. Ja een enorme klus geklaard en dank aan de ambtenaren voor de uitvoering van deze jaarstukken, dat is al een aantal keren gezegd. Prima om te lezen en te volgen. En jawel, de heer Steenhoven en de heer Coumans ook ik dacht een info graphic zou welkom zijn. Dat had mij in ieder geval wat tijd gescheeld. Het is een uitdagend jaar geweest met totaal onverwachte wendingen door de corona crisis. Maar wat goed dat Amstelveen de financiën op orde heeft, ondanks de grote tekorten op het sociaal domein wat zich natuurlijk landelijk ook afspeelt.
Toch wil ik graag nog iets vragen en dat gaat over de ambtelijke capaciteit: kan het college ons vertellen waarom het op het sociaal domein een aantal dingen geen doorgang konden vinden door het gebrek aan ambtelijke capaciteit? Is het zo dat structureel er te weinig ambtelijke capaciteit is of heeft het met corona crisis te maken? En ik zou graag weten of de raad hier ook iets in kan betekenen? Dan wil ik nog eventjes een toevoeging doen of een aanvulling op de heer Steenhoven ook, voorzitter, betreffende handhaving.
Ik zou graag de actuele stand en ja, de actuele gang van zaken ook heel graag willen weten, omdat zeg maar bij mij ook meerdere mails zijn gekomen dat er te weinig handhaving is. Dus en voor zover dit was het. Dank u wel.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, mevrouw Höcker. De volgende die graag het woord wilt is mevrouw Veenboer. U heeft het woord.
Spreker naam 2: mevrouw Veenboer (raadslid PvdA)
Ja, dank u wel voorzitter. Complimenten voor het goede werk dat we weer iets verzetten onder zeer bijzondere omstandigheden en het weliswaar omvangrijk, maar goed leesbaar stuk. Dank daarvoor. En al ook zoals zo vele ook voor mij al aangaven hulde voor alle medewerkers in de organisatie voor hun flexibiliteit en wendbaarheid en de ver van waarmee één en ander tot stand heeft kunnen komen. Dan een paar inhoudelijke punten. Opnieuw valt op dat er bij de Europese aanbestedingen toch enkele inkooptrajecten niet de juiste procedure hebben gevolgd.
En ook dit jaar stel ik weer die vraag of dit nieuwe zijn of dat dat nog doorlopende oude trajecten zijn waarover we in deze raad al eerder spraken. Positief daarbij is overigens wel wat de onrechtmatigheden bij aanbestedingen zijn gedaald. Aan het accountantsrapport valt op dat bij de bevindingen interne beheersing flink veel bollen op rood en oranje staan en dan met name op de eerste en tweede lijn, dat wil zeggen de primaire en ondersteunende processen. Dat hebben we dus gewoon nog niet op orde. Dus de verbijzonderde interne controle achteraf? Ingewikkeld, hoe ingewikkeld de zinvol. Naar wat ik aanneem met interne audit proces is over het algemeen goed ingericht en dat is goed nieuws. Dan alleen leveren dergelijke ouders dan weer veel werk op om bevindingen op te lossen. Hoe efficiënter zou het zijn wanneer controle in het primair proces of eventueel het secundaire proces al zou zijn ingebed.
Over de verantwoording van de Tozo zeiden veel van mijn voorgangers het ook al: niet alle toegekende aanvragen zijn verleend overeenkomstig de wettelijke eisen. En dit betreft met name het ontbreken van bewijsstukken en met als gevolg onzekerheid voor de uitgaven. Wij moeten uiteraard prudent omgaan met gemeenschapsgeld. PvdA fractie kan het begrip voor opbrengen als we uitgaan van de spoed en bij de regeling tot stand moest tot uitvoering moest komen en een nood die hoog was en waardoor je iemand niet onnodig lang wil laten wachten. Dat past voor ons in een beeld van een barmhartige overheid die wij wel graag zien. Herstel achteraf kunnen wij onder deze omstandigheden accepteren daarom. Dat het herstelplan is ingezet en wat kan het college vertellen over de vorderingen daarvan? Zoals ik eerder in het jaar al opgemerkt in dit verband, voorzitter, hebben de bedrijfsvoeringsfonds al enige tijd de aandacht van mijn fractie.
En waar begrip is om wendbaarheid binnen het afdelingsbudget te hebben zonder steeds naar de raad te moeten om de begroting te wijzigen. Is er dan ook een aspect dat maakt dat de budgetten in beweging zijn buiten het zicht van de raad al wordt het geheel het gehele bedrag wordt verantwoord. Het verheugt mijn fractie daarom dat de controller en de auditcommissie ook aangeven dat het wellicht tijd is om te evalueren of de nota begrotings en budgetbeheer uit 2009 geactualiseerd dient te worden en zij evalueren of het gehanteerde onderscheid tussen bedrijfsvoering en bestuurlijke budgetten noodzakelijk is. Ik zou het college willen oproepen om daar met spoed naar te kijken.

Tot slot, voorzitter, corona fonds. Ook daar hebben al veel van mijn voorgangers iets over gezegd. Wij mogen trots zijn in Amstelveen dat we dit fonds konden inrichten zodat we onze inwoners, instellingen en ondernemers en al diegenen die dat nodig hebben beter hebben kunnen bijstaan. Echter we zijn er nog niet, weliswaar er zit nog een flink bedrag in de pot, maar hoe het na de zomer gaat, is nog zeer onzeker. Er is licht aan het einde van de tunnel. Maar wat gebeurt er als de NOW niet wordt verleend en de belastingschulden inderdaad met een rap tempo moeten worden terugbetaald aan het Rijk. We vrezen voor werkgelegenheid en de financiële situatie van onze inwoners. Richting de perspectiefnota neemt de PvdA vandaag graag het initiatief om het gesprek te voeren wat Amstelveen kan en wil doen in een post corona tijdperk. Dank u wel voorzitter.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel mevrouw Veenboer. Vervolgens geef ik het woord graag aan de heer Adriaans, SP.

Spreker naam 13: de heer Adriaans (raadslid SP)
Ja, mooi als je aan het eind zit ,is dat inderdaad echt alles aan bod aan bod geweest is.
Ik wil nog eventjes inderdaad, maar wel even aansluiten als het gaat om de landmark bij wat de heer Rienks en de heer de Pijper al over zeiden in tegenstelling tot de heer van der Steenhoven zeggen wij die landmark mag wat ons betreft. Dat hoeft wat mij betreft geen prioriteit te krijgen. De vinkjes is ook iets ik zit zelf in de werkgroep sturen op praktijk. Ik denk dat dat ook goed is, net zoals de info graphic het voorstel van de heer Coumans om wat meer inzicht te krijgen. En als het om de Tozo gaat dan denk ik dat het goed is dat wij daarin barmhartig geweest zijn.
En ik denk dat het goed is als we daar ook nog steeds barmhartig in blijven ook in het herstelplan, want het gaat niet alleen om onze gemeentelijke financiën, maar het gaat ook om dat we de ondernemers die ergens op de grens zitten met
vragen die ze ook niet konden weten dat die golden. Dat we die ook niet nu alsnog de nek omdraaien, want dat zouden we ook niet willen. Dus daar wil ik ook echt voor pleiten en dat gaat met name om vele kleinere lokale ondernemers die die we vooral niet daar de dupe van laten worden. Dus laten we dat ook vooral goed aanpakken. Dat was het, voorzitter.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, heer Adriaans. U sluit de rij van bijdrage in eerste termijn. Ik heb heel veel complimenten gehoord. Ik heb ook heel veel vragen gehoord en gaat daarom graag nu naar het college. Wie van het college mag ik als eerste het woord geven voor een reactie? Wie?

Spreker naam 14: de heer Raat (wethouder)
Meneer Feenstra.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Wethouder Raat, u gaat als eerste reageren? U heeft het woord, gaat uw gang.

Spreker naam 14: de heer Raat (wethouder)
Dank u wel. Dank voor alle complimenten want wij van het college van B&W ook. Het is een bijzonder jaar geweest, niet alleen voor u allen ook voor ons en ook voor onze ambtelijke organisatie. Toch ligt er hier gewoon weer een stuk waar we echt ook gewoon politiek bestuur bij het voeten kunnen. Ik ga even proberen om zo kort mogelijk te doen. De burgemeester zal een aantal vragen beantwoorden als het gaat om in ieder geval een inbraak en dat soort zaken. Mijn collega Frank Berkhout gaat vragen beantwoorden als het gaat om de organisatie. En we zijn nog even bezig als het gaat om bijvoorbeeld glasvezel waar dat precies ligt bij mevrouw Gordon of bij heer Ellermeijer, maar daar komen we wel even uit onderweg.
We beginnen met de VVD fractie, bedankt voor uw aardige woorden. Ja, de info graphic waar u over begon maar ook andere, dat zeggen we graag toe. Dat lijkt me heel verstandig dat we dat nou ja, dat gaan doen. Dus daar komen we op terug. Meneer Kootker, ja, u had inderdaad ook via volgens uw collega's al een fles wijn gewonnen. We hadden hem klaarstaan alleen het is geen fles wijn. Het is een fles rose geworden dit jaar, dus ik hoop dat u daarmee ja, toch tevreden bent. Maar het is wel een hele fijne uit het provans. Dus het valt al helemaal binnen alle integriteitsregels wou ik ook even zeggen, dat we daar geen gedoe over krijgen. Dus hij staat voor u klaar. En als het gaat om uw vragen de glasvezel nogmaals mevrouw Gordon en meneer Ellermeijer de webcare dat is kijk ik even naar <...>. Dat is de burgemeester en het andere is volgens mij ook de burgemeester.
Dus die komt daar die komt daarop terug. En de bouwleges en dat is wel een interessant onderwerp, want die dat vind. Kijk die bouwleges wat ik altijd van begrepen heb als wethouder is, als het gaat om een kleine verbouwingen ja, dan leggen we als gemeente altijd geld op toe. En als een hoogconjunctuur is en er zijn grote verbouwingen a la KPMG gebouw, daar houden we altijd op over en dan hebben we altijd geen tekorten. Dus daar zit altijd een beetje in van heb je een goede balans tussen kleine projecten zeg maar, de huistuin, de dakkapel en dat soort zaken meer en de en de grote projecten. Het gaat niet om, dus dat is een beetje waar we eigenlijk continue over teruggaat.
Misschien is het goed om daar nog eens een keer toch wat dieper op in te gaan van aan welke knoppen kan je dan draaien. Laat ik daar een toezegging op doen dat we daar een keer gewoon op terugkomen op een wat specialistische avond, meneer Rienks. Debiteur ja, dat dat daar wil ik ook graag even schriftelijk op terugkomen. Als het gaat om die lokale lasten, maar u zegt van: ja, het klopt niet helemaal. Wij krijgen daar allemaal uit de coelo cijfers. Dus dat daar wil ik toch even naar kijken. En meneer Slingers zit hier niet naast onze controle om te kijken van wat er nu wat er precies niet klopt en wat daar eventueel beter kan. En als het gaat om de tegenkracht, want dat is wel iets wat inderdaad een aantal jaren geleden ook al naar voren kwam.

Wat wij toen gedaan hebben hier intern. Ik zit hier ook een maand met meneer met onze controller en de gemeentesecretaris om te kijken van wat speelt er, welke zaken gaan niet goed waarbij speciale aandacht nodig van vanuit de organisatie. Waar moet de gemeentesecretaris mee aan de slag? Waar moet ik als wethouder van financiën aan de slag. Dus dat hebben we echt gewoon belegd met elkaar en niet alleen op zo een maandelijks moment. Maar als het nodig is ja, de deur staat altijd open alsnog aan de man is dan kunnen we ook gewoon elkaar binnen lopen.
Dus daar is een andere cultuur is daar over ontstaan zonder dat je dan al helemaal alleen maar formeel hebt gemaakt, maar ook dat je tegen elkaar gezegd van: nou, als er wat is dan trek je gewoon aan de bel. Dus dat is intern nou redelijk. Nou, ik ben heel erg blij mee zeg maar, want dat is een beetje een open deur politiek is dat geworden. Dus dat is de tegenkracht. Ja, meneer de Pijper als het gaat om dat corona fonds u zegt van: ja, wat stel dat corona nu over is en wat doe je dan met dat geld? Ik hoop dat corona echt heel snel over is en dat alles weer normaal is en dat niets meer aan de hand is, maar u weet ook dat heel veel ondernemers in de kranten stonden er ook afgelopen week weer vol van mensen die de aankomende jaren echt wel bezig zijn om ja, om hun schulden af te betalen. Ik hoop dat het allemaal inderdaad in augustus klaar is.
Ik vrees dat het niet het geval is. Als het gaat om het geld van het corona fonds. Op dat moment gaat het gewoon weer terug naar de algemene reserve als we daar geen bestemming voor hebben. Maar ik denk dat we met u als gemeenteraad de aankomende jaren helaas gaan praten van: hoe zorgen we ervoor dat we nou ja, de verschillende sectoren in deze in deze stad ja kunnen ondersteunen. Dus nogmaals, als dit zeg maar klaar is, dan gaan we terug naar de algemene reserve en vervolgens gaan we dan weer naar de tweede helft van hoe corona zich verder gaat ontwikkelen in onze in onze samenleving. Ja, die Tozo, is dat nou een risico? Ja, is een gigantisch risico en vandaar dat we er ook bovenop zitten. Maar goed, binnenkort zal er meer duidelijkheid over zijn.
De landmark van veel mensen heb ik dat gehoord. Ja, weet u wat aardig is? Want eigenlijk dacht ik dat we meer bij RWN zou komen die landmark, maar eigenlijk hebben we ook niks met landmark. Dus hij staat erin. Ik vind het heel fijn dat u daar met zijn allen kritisch op bent, want waar we met zijn allen veel meer op zitten is de menselijke maat. U weet dat we ook vanuit de cultuurportefeuilles gaan kijken van: moet het niet een beetje andere met het <..> museum of andere plekken? Dus kortom, dat die landmark op deze manier een onsje minder hoorde ik vanuit de gemeenteraad.
En ik denk dat ik dat dan verder vanuit het college van B&W daar graag op mee gaan. Even kijken. Meneer van der Steenhoven die komt met name over de handhaving. Ja, de handhaving daar wil ik toch wel toch wel een lans voor breken, want als mensen het echt moeilijk hebben gehad in deze organisatie, dat zijn onze handhavers geweest. Want die zijn elke keer op pad gestuurd met een boodschap van: beste Amstelveners, beste ondernemers ja, dit kan dus niet meer. En dat zijn mensen die en ik ga het maar gewoon eerlijk zeggen: dat zijn niet de mensen zeg maar die het meest verdienende binnen deze gemeente, maar wel met het moeilijkste taak.

En daar hebben wij vanuit onze vanuit het college van B&W echt diep bewonder ja bewondering voor. Is alles goed gegaan? Nee, zeker niet, zeker niet, maar er is wel met hart en ziel gewerkt in op een hele aparte in een aparte tijd. En ik denk dat we daar ook ja, Ik denk dat we op terug moeten kijken. Maar wat zij de afgelopen tijd gedaan hebben is gewoon zo ontzettend moeilijk, want niemand wil te horen krijgen dat hij zijn terras moet dichtdoen of dat het anders moet. Mensen willen vrijheid hebben en dan komt de overheid langs en die zegt van het moet anders. Dus deze mensen hebben echt heel last ervan.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Wethouder Raat er is een interruptie van de heer van der Steenhoven.

Spreker naam 5: de heer van der Steenhoven (raadslid D66)
Ja. Ja, dank u wel voorzitter. Nee, ik denk ik doe het maar gelijk bij het onderwerp, want volgens mij vonden andere mensen het ook belangrijk. Laat ik beginnen door te zeggen dat ik werk wat de handhavers verricht hebben ontzettend goed vindt. Volgens mij hebben die op alle fronten hun best gedaan om ook mee te denken met ondernemers. Dus alles wat u op dat front zegt ben ik het volledig mee eens. Waar het mij om ging is dat wij de komende tijd misschien met elkaar het gesprek kunnen voeren over hoe zit het met die andere prioriteiten?
Denk bijvoorbeeld aan zaken die aangeboden worden aan monumenten of dingen die ook belangrijk zijn voor de gemeenten die misschien nu door corona minder prioriteiten hebben, woonfraude etcetera die nog steeds ook een prioriteit zouden moeten hebben. En daar zie ik niks over terug in de jaarstukken, terwijl ik het wel heel belangrijk vind om met elkaar en met u het gesprek te voeren over die handhaving. En dat gaat dus verder dan alleen corona, want het is voor iedereen duidelijk dat zij zich uit de naad hebben gewerkt en dat daar ontzettend goede prestaties neergezet zijn.

Spreker naam 14: de heer Raat (wethouder)
Ja.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Voor reactie wethouder Raat.

Spreker naam 14: de heer Raat (wethouder)
Daar zijn we het helemaal eens en ik denk dat het ook wel fijn is dat we ook een bepaald moment volgend jaar dat ook weer gaat over inbraak inderdaad. Dat het gaat over allerlei zaken die ook belangrijk zijn en niet alleen maar over corona. Dus dat volgens mij zijn we het helemaal over eens meneer van der Steenhoven. En misschien is het goed, want ik weet wij zijn samen ook nog een keer op pad geweest met onze politieagenten. Dat we daar ook een keer raadsbreed nog eens over gaan praten: wat zijn de prioriteiten van onze gemeentelijke handhaving? Hoe gaan we daarmee om?

En met voor opdrachten sturen we onze mensen de straat op? Dus laat ik laat ik die toezegging nog wel doen via de griffie. Even mijn laatste en ik hoop dat ik iedereen een beetje beantwoord heb. De Tozo van mevrouw Veenboer, SP die kwam ook over. Dus ik denk dat ik de meeste heb gehad. Dus ook met de oog op de klok, misschien is het goed als onze burgemeester het even nu overneemt, voorzitter. Dank u wel.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, wethouder Raat. Burgemeester Poppens, wilt u het woord?

Spreker naam 15: de heer Poppens (burgemeester)
Hartelijk dank voorzitter voor de vergaderorde. Dank voor het woord, dank aan collega Raat voor de inleiding vooraf op andere onderdelen van de vragen vanuit de raad. Ik pak even het stukje van de subsidies, de vraag van de heer Kootker van bbA fractie over hang en sluitwerk subsidies. Het is een concrete vraag die gesteld werd in de termijn het onderwerp wat een jaar geleden ook aan bod kwam. Ik heb u toen toegezegd een jaar geleden dat we nog meer aandacht besteden aan communicatie. Dat doen we nog steeds. Wat blijvend is, is dat steeds meer publiciteit digitaal gaat.
Dat is nou eenmaal veel goedkoper dan drukwerk. En voor budgetten die we hebben ook voor subsidieverstrekking en dergelijke, heeft te maken met drukwerk. Die kosten gaan omlaag en ga ik nu ook een voorstel doen om in de toekomst daar wat geld te gaan besparen ten gunste van andere onderwerpen. Richting perspectiefnota kom ik daar bij u op terug. Ten tweede hang en sluitwerk subsidies. Daar wordt nog steeds gebruik van gemaakt. De ervaring is wel dat pas als er ingebroken wordt mensen er ontvankelijk voor zijn, gek genoeg en niet vanuit de theorie wat ik tenminste zou bedenken. Er is subsidie, maakt u daar gebruik van om alles op orde te maken. En de gemeente die kan daar een bijdrage leveren. Dat gebeurt beperkt. Gebeurt het dan niet?
Jazeker wel. Heel toevallig vandaag nog drie en een half duizend euro wat is overgemaakt aan één van onze ijzer boer hier in ijzerwaren leveranciers hier in Amstelveen. Dat is een regeling waar u op doelt om hang en sluitwerk te subsidiëren. Er wordt dus nog steeds gebruik van gemaakt, maar het kan meer. Wat we standaard doen als er ergens wel ingebroken is, is dat we daaromheen ook een brief in deur aan deur bezorgen. Dat is toch gewoon ouderwets drukwerk, maar we hebben mensen ook aandacht gegeven aan deze subsidies. Daarnaast gaan we ook straks voor de zomer, de zomervakantie in aantocht en hopelijk iedereen veel mensen weer op pad kunnen. Ook dan gaan we een preventiecampagne doen om inbraken tegen te gaan. Ook dan zullen we aandacht gaan besteden aan subsidies voor hang en sluitwerk.
Kortom er wordt veel aan gedaan, maar op een gegeven moment is het aan de mensen zelf ook om het aan te vragen. Ook als het bijvoorbeeld het afgelopen jaar als ik me snel herinner twee overvallen gaat, één op de supermarkt, één op het <..>, dan gaan sturen wij ook gewoon mensen langs. Doe nou iets in jou winkelcentrum om te doen om preventie te doen en je merkt dat daar heel beperkt of eigenlijk niet gebruik van gemaakt wordt. Dus

voorzitter, dat is even een vraag op of een antwoord op de vraag van de bbA. Kunnen we nou niet meer doen om het geld wat uw raad is beschikbaar gesteld om het effectief in te zetten.
Ja, we kunnen meer doen en met bepaalde voorstellen komen we met een de perspectiefnota. Dat is bij mijn weten de enige vraag rondom subsidies en veiligheid die ik gehad hebt. Andere punten gingen over digitale dienstverlening en daar zal wethouder Berkhout op ingaan.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, burgemeester Poppens. Is een mooi pleidooi. Ik hoop dat heel veel luisteraars hebben geluisterd en uw pleidooi hebben opgepakt. Aan u is aan inbraakpreventie te doen en van de regeling gebruik te maken. Mag ik vervolgens het woord geven aan de wethouder Berkhout?

Spreker naam 4: de heer Berkhout (wethouder)
Ja, dank u wel, voorzitter. En allereerst wil ik ook graag de complimenten voor onze organisatie, want er werd net al even gezegd: het was ook bijzonder dat we gewoon hebben doorgedraaid, maar zo gewoon is dat natuurlijk niet. Daar hebben heel veel mensen heel hard voor gewerkt om onze mensen in staat te stellen en ook u in staat te stellen om digitaal uw werk voort te zetten en dat die ook binnen het raadhuis gebeurt. En dat brengt mij direct op onze digitale transformatie en de vragen die de fractie van Burgerbelangen, maar ook de fractie van GroenLinks daar ook gesteld hebben.
Als u in de bijlage kijkt ziet u een heel groot overzicht van alle projecten die daar draaien en dat gaat natuurlijk over een heel breed scala aan interventies. Dat zit niet alleen op zeg maar de directe dienstverlening voor de burger, maar ook om ervoor te zorgen dat de stabiliteit van onze infrastructuur goed gewaarborgd is, dat het veilig is, dat informatie goed beveiligd wordt en dat onze mensen er ook goed mee kunnen werken. Daar gaat dat hele brede programma over. En zoals u nou, even uit mijn hoofd twee punt zes waar het gaat om digitale dienstverlening. Zijn er de afgelopen jaar gelukkig al een aantal processen waar ook onze burgers direct profijt van heeft. Dat gaat bijvoorbeeld over de digitaal aangifte. Digitaal aanvragen van een uittreksel of digitaal aangeven van een verhuizing. Dat kan nu allemaal digitaal. Daar is heel veel voorwerk voor geweest.
Daar hebben we de afgelopen twee jaar heel veel tijd en energie in gestoken. In het komende jaar zult u daar ook allerlei vruchten van zien. Zoals u weet is recentelijk de fictie app gelanceerd over meldingen in de openbare ruimte. Dan gaat het natuurlijk niet alleen over het gebruik van die app, maar het gaat juist om het compleet digitaal af kunnen houden van al die meldingen zodat het tot aan de medewerker in de wijk op een digitale manier kan worden opgelost en ook afgehandeld. En daar maken we echt grote stappen mee en daar gaan we veel plezier aan beleven. Een ander punt is de webcare. De intensiveringen die we daarin hebben gedaan dat stond vorig jaar in de perspectief nota ook.

Wat je ziet is dat heel veel mensen op een andere manier contact zoeken met de gemeente. Ik weet niet of u het zelf weleens doet als u ergens ontevreden over bent. Dan pak je niet meer de telefoon, maar dan zet u het op Twitter. En sterker, als u het op Twitter zet zijn er mensen bij ons die dat oppakken en ervoor zorgen dat het ook wordt opgelost en doorgeleid. En dat kanaal wordt natuurlijk steeds belangrijker en dat is waar het punt over webcare over gaat en dat is niet af. En dat is met heel veel punten als het gaat om digitale transformatie. Die houden zich niet helemaal niet aan grenzen, dus dat het een wat langere doorlooptijd. En de ambitie is om in deze periode ik in ieder geval een hele grote stap in te maken om de 21ste eeuw in te komen.
Dan hebben we een aantal fracties nog aandacht gevraagd voor de rechtmatigheidsrisico's waar het gaat om aanbesteding. Ook daar moet ik zeggen dat er binnen deze organisatie een grote stap is gemaakt in het verbeteren van de
rechtmatigheid. Totaal fouten is gehalveerd en daarbij zijn op een aantal oude dossiers die nog steeds doorlopen waar het gewoon ondoelmatig is om op dit moment aan te besteden omdat er ook een ander moment een logische moment voor is. Maar daar waar we het kunnen doen hebben we gedaan en daar waar we niet hebben kunnen doen, hebben we een plan wanneer het dan wel gedaan wordt. Dus wat dat betreft is echt een stuk meer beheersing op dit dossier gekomen. Een aantal fracties willen ook nog aandacht voor die processen en die onzekerheden.
Nou, digitalisering helpt ons in ieder geval intern ook onze processen weer tegen het licht te houden en ook om op een andere manier met deze processen om te gaan door ook controles op een andere manier in te bouwen. Dat blijft wel een weerbarstig traject denk ik. Daar zijn we ook nog wel echt een aantal jaren mee bezig voordat al die bolletjes op groen staan. Maar dat is wel een ambitie waar deze college ook hard aan werkt. Ten slotte vroeg de Partij van Arbeid nog aandacht voor de bedrijfsvoeringsfondsen. Ik geloof dat er nog geen jaarrekening is geweest waar het zou uitgebreid is toegelicht dan in dit jaar. En ik denk dat het heel verstandig is dat we met elkaar kijken van hoe we dat in het komende jaar nou ja, gaan evalueren en kijken hoe we daar verder mee willen. Ik denk dat het wel een heel nuttig instrument is om ook die flexibiliteit binnen de organisatie te hebben ook als het ergens tegenzit niet automatisch elke keer naar de gemeenteraad moet om te zeggen hier valt het mee, daar valt het tegen. Mogen we die met elkaar compenseren?
Want dan krijgt u het heel druk. Dus enige mate van flexibiliteit in een organisatie denk wel heel zinvol. Mevrouw Höcker vroeg wel even naar de ambtelijke capaciteit binnen het sociaal domein. ja, daar heeft corona ook echt wel een effect gehad. Dus we hebben daar natuurlijk heel veel prioriteiten moeten stellen. En dat betekent ook nou ja, dat die capaciteit niet oneindig is en dat we dus ook bepaalde dingen niet hebben kunnen doen die we ons wel hebben voorgenomen. En daar waar we dat hebben gedaan hebben we dat toegelicht. Ja, u kunt natuurlijk proberen de capaciteit bij te klussen totdat nou geen einde kent. Maar ik denk niet dat dat de bedoeling is.
Maar daar waar we keuzes hebben gemaakt hebben we dat toegelicht en proberen ons daar ook over te verantwoorden. Voorzitter, dat is denk ik even de antwoorden voor nu. Dank u

wel.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, wethouder Berkhout. Woord aan wethouder Gordon?

Spreker naam 16: mevrouw Gordon (wethouder)
Dank u wel, voorzitter, graag. Ik heb een paar vragen voorbij horen komen. De eerste vraag ging over de toeristenbelasting en de nog openstaande vorderingen. Nou weet ik daar niet de details op dit moment van. We zijn nu alweer verder dan de jaarrekening. Wat ik wel kan zeggen is dat de aanslagen over 2020 die zijn verzonden met de dagtekening van 31 maart dit jaar en de betalingstermijnen zijn 30 april en 30 juni. Er liggen nog opties over open ten aanzien van die toeristenbelasting zowel over het jaar 2020 als het huidige jaar. Ze kunnen achteraf worden verlaagd naar nul euro met een raadsbesluit mocht de raad dat nodig achten. En we kunnen ook, maar dan moet ik daarbij wel zeggen dat die verschuldigde bedragen ook teruggevorderd kunnen worden door de toeristen die ze betaald hebben. Dus het is een afweging die wij op dit moment nog niet hebben gemaakt.
We kunnen nog wel ook over dit jaar spreken over het niet verder verhogen, het niet doorvoeren van de verhoging van de toeristenbelasting. Dat zijn zaken die nog open liggen. Die zitten ook in ons economisch herstelplan. En ik weet niet of de uitnodiging al bij de raad is geland. Hij is ieder geval vanuit mijn kant verzonden. Maar er komt een beeldvormende sessie met de gemeenteraad over het economisch herstelplan waar ook een aantal van deze scenario's aan de orde komen. Maar zover het gaat om de status van vorig jaar, ik weet niet in hoeverre exact de bedragen nu op dit moment al zijn betaald. Dat zouden we wel na kunnen gaan.
Maar we hebben nog geen sprake van kwijtschelding of niet innen van toeristenbelasting. Dus ik denk dat we dat mee zullen nemen dan in de sessie met u om dat verder uit te diepen. Er is al wat gezegd door collega Raat over landmark. De landmark is vanuit stadspromotie in ons college uitvoeringsprogramma gezet als een het herkenbaar maken van Amstelveen voor bezoekers en de regio. En hoe zet je Amstelveen nou op de kaart? Daar kun je bij een landmark aan verschillende zaken denken, iets wat al bestaand is. Ons Kersenbloesem park. We kennen ook heel veel mensen in Nederland. Dan zou je ook zeker als landmark kunnen betitelen. Mensen die veel op de snelweg zitten die noemen vaak de Annakerk als een landmark, want daar herkennen ze Amstelveen aan.
Het is een herkenningspunt. Maar er kunnen ook nieuwe landmarks in Amstelveen ontstaan. Denk aan de Bomenbrug die nog gaat komen. Zal zeker ook een beeldbepalend gebouw object in de ruimte zijn. In ieder geval is iets wat wij nog wilden gaan doen vanuit stadspromotie en dat hebben we niet opgepakt, omdat in alle prioriteiten rond economische agenda deze niet de grootste was. De stadspromotie van onze lokale ondernemers heeft vorig jaar vooral onze aandacht gevergd. Maar wat ons betreft is het punt zeker nog niet van de agenda. Amstelveen heeft beeldbepalende gebouwen en we hopen ook zeker in de toekomst ook met bijzondere architectuur dat we nog heel wat bijzondere landmarks in

Amstelveen zouden kunnen toevoegen en dat wij niet een grijze stad in het midden zijn die niemand verder herkent. Dus iets bijzonders daar gaan we zeker mee verder. En ik wil ook iets zeggen over glasvezel ondanks dat het in de portefeuille van collega Ellermeijer zit. Waar wat ik heb begrepen is dat er nog geen instemmingsbesluit aangevraagd door Getnet bij de gemeente.
Daar hebben wel gesprekken plaatsgevonden ter afstemming van het aan te leggen netwerk. Maar er is nog geen harde planning afgegeven. Tot op heden geeft Getnet aan nog steeds glasvezel te willen aanleggen conform de gesloten contracten met de eindklanten. En nou, Getnet kijkt wel naar mogelijke samenwerking met derde partijen. We zitten er bovenop, dus het glasvezel in het buitengebied gaat er komen. Maar het is inderdaad met enige vertraging. En ja, in deze fase wachten wij op aanvullende informatie van Getnet. En mochten er nou aanvullende vragen zijn over de fysieke uitvoerbaarheid dan denk ik dat goed in RWN thuis horen.
Ik weet wel dat voor de vernieuwing van ons glasvezel net binnenstedelijk daar ben ik wat nauwer bij betrokken, veel afstemming is met afdeling projecten en advies, want je wilt werkzaamheden zoveel mogelijk samen laten gaan in de openbare ruimte. Dat is niet in alle gevallen mogelijk moet ik wel zeggen. We zijn nu ook met een aantal renovaties bezig en die straten zullen de komende jaren toch weer open moeten voor een aantal vernieuwingswerkzaamheden. Maar daar is heel veel afstemming over met partijen en dat is in dit geval voor KPN binnenstedelijk. Dat wilde ik daar nog over zeggen voorzitter en dan heb ik mijn punten al gehad. Dank u wel.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, wethouder Gordon. En dat was de beantwoording van vragen door het college in eerste termijn. Wilt u in de chat aangeven als u behoefte heeft aan een tweede termijn? En dat zie ik zowel er komt een app binnen van de heer van der Steenhoven van D66, aan u is het woord.

Spreker naam 11: de heer van der Steenhoven (raadslid D66)
Ja, voorzitter, dank u wel. Ik bedacht me net dat ik alleen nog het voorstel van collega Kootker nog niet had beantwoord. Het ging om die één miljoen richting het herstel fonds en een eventueel amendement op dat punt of een voorstel op dat punt. En ik ben daar ontzettend voor. Wat mij betreft kunnen we altijd geld vrijmaken voor een herstel fonds. Volgens mij doet het college dat ook al. Alleen het lastige vind ik dat we moeten uitkijken en ik noem dat even de Berkhout regel toen de heer Berkhout nog raadslid was, toen had hij tien jaar geleden de stelling name dat we niet overschotten uit de begroting zouden moeten aanwenden voor individuele politiek plannen.
En ik heb me er altijd netjes aan gehouden tot op heden. Dus daarom stel ik u voor om daar in het kader van de perspectiefnota iets mee te doen. Anders had ik nu ook al 70 duizend euro extra voor woninginbraken en auto inbraken vrijgemaakt samen met u. Dus we houden ons wat mij betreft netjes aan de Berkhout regel om te voorkomen dat alle extra's altijd

maar aan politieke cadeautjes worden uitgedeeld. Maar ik snap u ja intentie in ieder geval. Dan op het terrein van de landmark. Ja, ik moet zeggen dat mij de bijdrage van wethouder Raat enigszins verbaasde. Ik zal u een klein inkijkje geven in de coalitieonderhandelingen. Die hebben drie weken langer geduurd omdat de VVD er op stond om hun om een landmark te hebben. Uiteindelijk zijn mevrouw Veenboer en ik gezwicht bij omdat anders de onderwijsinvesteringen op de tocht stonden en mevrouw Veenboer omdat er anders duizenden sociale huurwoningen verkocht zouden worden.
Dus hij is er ingekomen. Ja, dan verwacht ik natuurlijk wel van VVD wethouder Raat dat hij die landmark ook echt gaat bouwen. U snapt dat dit natuurlijk een grapje is, maar even zonder grappen. Wat D66 betreft kunnen we wel degelijk zoeken naar een landmark. Dat hoeft niet een heel groot staten gaat standbeeld te zijn of een nieuw groot gebouw als het gemeentehuis, maar we kunnen juist kijken wat ook in het coalitieakkoord staat, iets wat inwoners en bezoekers van de stad aanspreken. En volgens mij ook in het kader van corona hebben we gezien wat een ontzettende behoefte we hebben aan recreatie en aan naar buiten gaan op afstand.
En als ik afgelopen winter over het stadsplein liep, dan krijg ik gewoon de rillingen van alles wat gesloten was en ik wilde zo snel mogelijk weer naar huis. Dus ik denk dat het een uitdaging kan worden voor deze stad om ervoor te zorgen dat ons stadsplein het meest groene en recreatieve en welkom stadsplein van heel Nederland kan worden. En laat dat dan onze landmark zijn en daar kunnen we wat mij betreft wel degelijk geld voor vrijmaken.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, meneer van der Steenhoven. Vervolgens voor de tweede termijn de heer de Pijper, ChristenUnie. Aan u is het woord.

Spreker naam 9: de heer de Pijper (raadslid ChristenUnie)
Ja, voorzitter nog een paar opmerkingen. Allereerst het verloop van de algemene reserve van 2020 naar 2021 waar ik een opmerkingen over heb gemaakt. Ik zal het even heel simpel houden: we gaan in 2020 een corona fonds instellen dat 15 miljoen euro kost. Nu lees ik in de jaarrekening dat de algemene reserve stijgt van 23 miljoen naar 40 miljoen. Nou snap ik dat de Eneco aandelen 22 miljoen hebben opgebracht, maar ik zou daar toch eigenlijk wel een beetje een plaatje over willen hebben en dat heb ik eigenlijk gemist.
Dus de heer Rienks stelde dat eigenlijk al heel duidelijk van hoe zou de reservepositie zijn gegaan vanaf als de Eneco aandelen niet waren verkocht? Wat zou dan eigenlijk het risico voor Amstelveen zijn geweest met de ontwikkelingen die we met corona hebben meegemaakt? En wat is nu precies het verschil de situatie zoals die nu is? Het kan zijn dat het ergens in die 210 pagina zit, maar ik heb het eigenlijk gemist en ik zou daar eigenlijk toch al voor mijzelf als raadslid toch wel wat meer inzicht in willen hebben.
Dat miste ik eigenlijk. Dan het tweede punt, dat wil ik eigenlijk ook nog wel even zeggen van het concept accountantsverslag en dat heeft mevrouw Veenboer eigenlijk al gezegd: die bollen op twee pagina 22. Ik heb er in de accountantscommissie ook al een opmerking over

gemaakt, namelijk: we hebben een eerste, eigenlijk een eerste verdedigingslijn om fouten op te stellen in het proces primaire proces. Dan een tweede verdedigingslijn en nog een derde verdedigingslijn. Laat ik het maar zo zeggen. Ik heb met die bollen moeten constateren dat eigenlijk die derde verdedigingslijn hard nodig is om fouten te kunnen onderkennen. En daar moeten we echt wat aan doen denk ik.
Dat moet dat veel meer naar eerste lijn wordt teruggedrongen en daar eigenlijk al fouten worden onderkend en kunnen worden hersteld. Nou, het antwoord eigenlijk wat we kregen is van: ja, dat vergt behoorlijke financiële investeringen. Niettemin denk ik dat dat toch gewoon een plan moet komen. Hoe gaan we de fouten, in plaats van dat we nu doorgaan naar de derde verdedigingslijn terugbrengen naar de eerste verdedigingslijn. En daar zou ik toch eigenlijk wel een reactie van de wethouder financiën op willen horen. Dan ja, goed ik kom daar toch maar weer even terug op de landmark.
In één eerder beleidsstuk over de A9 zag ik een heel mooi plaatje in de Bomenbrug als de landmark van Amstelveen van de toekomst aangeduid. En ik zou zeggen: laten we het daarbij houden. Dank u wel.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, meneer de Pijper voor uw bijdrage. Vervolgens de heer Kootker, u heeft het woord.

Spreker naam 7: de heer Kootker (raadslid bbA)
Voorzitter dank en ook dank aan de leden van het college voor de beantwoording van mijn vragen. Dan even naar de heer van der Steenhoven. Ja, mooi uw benadering. Het is goed om te zien dat je het ook in de coalitie niet over alles eens hoeft te zijn en toch goed kunt samenwerken. Dus dat belooft nog wat voor de toekomst. En wat betreft de Berkhout doctrine. Nou, dat vind ik een mooi punt.
Dat neem ik graag mee. En mede ook omdat wethouder Gordon aangeeft dat ze inmiddels een uitnodiging verstuurd heeft om met elkaar in gesprek te gaan over dat economisch herstelplan. Dus ik vind dat ook weer als voorbereiding richting de perspectiefnota een mooi moment om met elkaar te kijken wat wij gaan doen, kunnen gaan doen en misschien nog meer moeten gaan doen om het economisch herstelplan vorm en inhoud te geven. En ik daar vinden wij elkaar denk ik zeer zeker, meneer van der Steenhoven. Dank u wel.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, heer Kootker. Vervolgens het woord aan de heer Coumans van de VVD.

Spreker naam 6: de heer Coumans (raadslid VVD)
Ja, voorzitter, dank. Allereerst wil ik even naar de heer Kootker in reactie op zijn reactie zojuist. Het lijkt me goed om hier over en nader in gesprek te gaan. De hele gedachte achter het initiatief is natuurlijk hartstikke goed en zoals ik ook al aangaf: we laten niemand in de kou staan. Dus we gaan graag met elkaar in gesprek. En het is niet alleen met bbA, D66 of

PvdA, maar eigenlijk ook met zijn allen. We moeten gewoon zorgen dat niemand in de kou blijft staan in Amstelveen.
Dan nog even ten aanzien van de landmark. Ik had hem niet verwacht in deze commissie zal ik u eerlijk zeggen. Maar wij als VVD staan volledig achter een initiatief van de landmark. We hebben daar uitgebreid over gesproken richting het coalitieakkoord en college uitvoerings programma. En het kan zijn dat de heer Raat er persoonlijk niets mee heeft. Maar juist nu eigenlijk denk ik als ik bekijk dat Amsterdam 140 miljoen minder heeft ontvangen, omdat ze minder vanwege omdat ze minder hebben kunnen innen vanwege de toeristenbelasting, zullen ze zich nog wel even achter hun hoofd krabben of zie niet hun I AMSTERDAM dadelijk terug gaan plaatsen op het museum plein om het wat goed te maken.
En ik begrijp ook uit de woorden van mevrouw Gordon dat we hier enige voorzichtigheid in betrachten en dat wat we gaan realiseren en dat zal echt geen standbeeld zijn van enkele meters hoog a la meneer Raat maal twee. <..> iets zijn. Dus daar zien we naar uit en we vinden het fijn dat dat niet gejaagd gaat, maar voorzichtig en adequaat. Tot zover.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u, meneer Coumans. Ik begin inmiddels wel erg nieuwsgierig te worden wat voor landmark zou kunnen zijn. Maar misschien mevrouw Veenboer, u bent de volgende in de rij voor uw tweede termijn. U heeft het woord.

Spreker naam 2: mevrouw Veenboer (raadslid PvdA)
Ja, dank u wel, voorzitter. Ik laat de discussie over landmark voor wat het is. Ik richt mij op de opmerking van de heer de Pijper zojuist. Die aan het hart gegrepen was met betrekking tot de controle in de primaire en secundaire processen. Ik had daar inderdaad dat we allemaal een opmerking gemaakt in mijn eerste termijn. Ik denk dat het echt belangrijk is dat we daar een plan voor maken, want zeg maar, één beschermings lager aan het einde is eigenlijk te weinig. Er zijn al twee dijken doorgebroken en dan heb je nog maar eentje over, zal wel drie kunnen zijn. Dus ik sluit me heel erg aan bij de woorden van de heer de Pijper. Dank u wel, voorzitter.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, mevrouw Veenboer. En ik zie dat we daarmee komen aan het einde van de tweede termijn van uw dus beraadslaging. En dan ga ik over naar het college voor de enkele vragen die er alsnog gesteld zijn. Wie kan ik het woord als eerste geven? De heer Raat, wethouder Raat?

Spreker naam 14: de heer Raat (wethouder)
Ja, graag voorzitter, dank u. Het gaat om de vragen van de heer de Pijper of het inzicht dat geven we graag. En als het gaat om de om de juist de groene en rode stippen. Ik zit hier naast de controller en ik wil graag met u gewoon binnenkort een afspraak maken om daar

toch even verder over te praten. We hebben dat in de auditcommissie al gedaan. Om daar toch nog wat nadere toelichting op gegeven.
Ja, ondertussen voorzitter ik zou zeggen mijn telefoon ontploft hier langzamerhand als het gaat om de landmark. En ja, kijk een landmark is natuurlijk een heel interessant iets. En dan kun we hebben nou we hebben hier net even gekeken. Je kunt u denken aan een vrijheidsbeeld. Ik weet niet of de VVD fractie daar toen aan gedacht heeft zeg maar bij de onderhandelingen, maar je kunt ook denken aan Manneken Pis in Brussel of de Kleine Zeemeermin in Kopenhagen. Dus er zijn heel veel mogelijkheden zijn daar om een landmark te maken.
Ik kom zelf uit de Achterhoek vandaan, dus een beetje bescheidenheid siert de mens. Dus ja, het hoeft voor mij niet 80 meters hoog te zijn. Maar goed, laten we daar dan gewoon binnenkort de discussie gaan voeren in de commissie kunst en cultuur wat voor landmark dat moet gaan worden. En dan de tien beroemdste standbeelden hier net opgezocht. Er is echt heel veel keus om dat te doen. Maar ik hoop ook de VVD fractie om mee te krijgen, want ja ik vertegenwoordig natuurlijk wel de VVD-fractie en dat zou jammer zijn als we het vertrouwen zouden verliezen. Ik kijk ook even naar meneer Coumans als het gaat om een standbeeld.
Ja, u bent ook altijd van financiën en dan zou ik toch meer richting de Kleine Zeemeermin gaan dan in Amstelveen naast een soort vrijheidsbeeldachtig constructie. Daar wou ik het even bij laten, voorzitter. Dank u wel.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, wethouder Raat. Wie anders van het college? Wethouder Berkhout?

Spreker naam 4: de heer Berkhout (wethouder)
Nee, voorzitter, dank u wel. Volgens mij heb ik geen vragen meer.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Akkoord. Dan kan ik dan constateren dat dit het einde van de tweede termijn is inclusief de beantwoording. Heb ik het goed dat ik het woord amendement heb gehoord van de heer Kootker van bbA of heb ik mij heb ik dat niet helemaal goed gehoord?

Spreker naam 7: de heer Kootker (raadslid bbA)
Nee, dat heeft u niet helemaal goed gehoord, voorzitter. Ik heb met name even doorverwezen naar de beeldvormende bijeenkomst en richting de perspectiefnota. Dus er zal wat ons betreft vanuit bbA op dit punt geen motie of amendement komen. Dank u.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Akkoord. Zijn er andere commissieleden die behoefte hebben om alvast een aankondiging te doen met een regeling tot moties andere amendementen of niet? Dit wordt sowieso een

bespreekstuk in de raad. Maar als er als er nog andere opmerkingen zijn, discussiepunten dan neem ik die graag mee.
Zo niet, dan sluiten we hier de beraadslaging en dan constateren we dat het gewoon ter besluitvorming wordt doorgeschoven naar de raad in juni. Daarmee komen we op agendapunt twee, twee. De extra kapitaalsbehoefte van Stedin. Stedin wil investeren in het toekomstige energie. Even kijken. Ik krijg nog een opmerking van de heer Kortekaas. Heeft dat betrekking op Stedin of is dat nog een nabrander op de begroting en tweede termijn? Dat kan haast niet. Dan wordt dan een derde termijn.

Spreker naam 3: de heer Kortekaas (raadslid GroenLinks)
Nee, dat is geen nabrander dat is gewoon een verzoek om bij het Stedin agendapunt het woord te mogen voeren.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Akkoord, nee genoteerd. Dus dat is duidelijk. Dat is het nadeel van alle digitale vergaderen. Soms vliegen appjes over het scherm en is niet altijd even duidelijk en bij deze is het duidelijk. Dank u wel. We gaan door met agendapunt twee, twee: de extra kapitaalbehoefte van Stedin. Nou Stedin wil investeren in een extra energie infrastructuur. Daarvoor is versterking van het eigen vermogen gevraagd.
Een aan u ligt nu voor of u financieel wil bijdragen? Drie opties zijn daarbij aan de orde: geen aandelen kopen, dus niet extra bijdragen. Inschrijven op basis van het huidige aandelen bezit of inschrijving en dat is dan kennelijk ook mogelijk voor het dubbele hiervan. Nou, dat ligt nu aan u voor. Het voorstel is ter oordeelsvorming. Het gaat vooral om onderling debat en het uitwisselen van argumenten om tot een standpunt te komen. Ik open de beraadslaging en geef dan als eerste het woord graag aan de heer Kortekaas van GroenLinks.

Spreker naam 3: de heer Kortekaas (raadslid GroenLinks)
Ok, dank u wel. Dat gaat al sneller dan ik dacht. Ja, het staat vast dat de elektriciteitsnetten aangepast moeten worden om de energietransitie mogelijk te maken. En ook is duidelijk nou valt mijn beeld weg. Ook is duidelijk dat het heel veel geld gaat kosten. Het is voor ons nog wel de vraag of dat gefinancierd moet worden op gemeentelijk niveau. De vraag is of het niet eerder een taak zou moeten zijn voor Rijk en provincie.
Wij kunnen vanuit Amstelveen volgens mij niet goed overzien wat de mogelijke consequenties zijn van zo een stap. Bijvoorbeeld als Stedin er niet in slaagt om op deze manier voldoende kapitaal op te halen of als Stedin onverhoopt in de problemen komt bij de grote uitdagingen die ze aangaan. En de vraag is voor GroenLinks ook of we hier niet opnieuw geconfronteerd worden met de nadelen van het beleggen van dit nu nutsfuncties bij marktpartijen die speelbal kunnen zijn voor andere belangen dan puur het leveren van nutsfunctie. Maar het belangrijkste is misschien wel: Amstelveen is geen direct belanghebbende bij aanpassing van de elektriciteit netten van Stedin, want het elektriciteitsnet van Stedin van Amstelveen is in beheer bij Liander.

En als we al vinden wel dat het noodzakelijk is dat gemeenten meedoen aan het financieren van de benodigde aanpassingen, dan kunnen we dan niet beter overwegen om hun belangen in Liander te nemen op het moment dat Liander daar eventueel u om vraagt. Bovendien zijn er ook gemeenten die wel direct belanghebbend zijn in de beoogde aanpassing van de elektriciteitsnetten van Stedin, maar geen aandeelhouder zijn. Ligt het niet voor de hand om Stedin te verzoeken om samen met de aandeelhouderscommissie het gesprek over toetreding aan te gaan met de 27 gemeenten en de vier provincies in het verzorgingsgebied van Stedin die momenteel geen aandeelhouders zijn volgens Stedin? Nou, dat is wat ik in ieder geval in eerste termijn wil melden. Dan begrijpt u al een beetje waar mijn of onze keuze heen lijkt te gaan, maar ik ben ook gewoon heel benieuwd wat andere partijen op dit gebied hebben in te brengen. Dank u wel, voorzitter.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
De heer Kortekaas, dank u voor uw bijdrage. Ik geef vervolgens graag het woord aan de heer Coumans van de VVD.

Spreker naam 6: de heer Coumans (raadslid VVD)
Dank u, voorzitter. Ja, ik zal proberen de heer Kortekaas mee te nemen zodat hij vervolgens met deze informatie op terug kan naar zijn fractie. En wat de VVD betreft kent dit verhaal, mits we voor optie vijf of optie drie, ligt nou hoe je het noemt oftewel de maximale bijdrage van vijf komma negen twee miljoen kent het verhaal alleen maar winnaars. En ik zal u uitleggen waarom. Overigens in tegenstelling tot het Eneco verhaal ruim anderhalf jaar geleden eind 2018 waar we heel kritisch in waren, is deze situatie iets anders en vanwege het volgende: Stedin is een netwerk bedrijf en distribueert energie, in dit geval zowel elektriciteit als gas. Amstelveen neemt alleen gas af.
Echter het kapitaal wat Stedin nodig heeft gaan, zijn niet alleen investeren in haar elektra netwerk, maar ook in haar gasnetwerk. En denk daarbij aan het geschikt maakt geschikt maken van het gasnetwerk voor waterstof en bio gassen. Dit is overigens ook terug te lezen op de website van van Stedin. Stedin heeft net als de gemeentes.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Meneer Coumans.

Spreker naam 6: de heer Coumans (raadslid VVD)
Ja.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Daar is een interruptie gevraagd door de heer Kootker. De heer Kootker, gaat uw gang.

Spreker naam 6: de heer Coumans (raadslid VVD)
De microfoon, meneer Kootker.

Spreker naam 7: de heer Kootker (raadslid bbA)
Dank u wel, meneer Coumans, dank u wel. Ik heb vorige week de voorlichtingsbijeenkomst van Stedin bijgewoond en daar is expliciet de vraag aan de orde geweest of de investeringen zowel de extra kapitaalsbehoefte van aandeelhouders als het ophalen van die zeven miljard vreemd vermogen bestemd was voor investeringen in het gasnetwerk. En de CEO van Stedin heeft expliciet aangegeven in die vergadering dat deze investeringen daar niet voor zijn bestemd. Ik geef u dat maar even mee, een uitspraak vorige week gedaan door de CEO van Stedin.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, meneer Kootker. Het woord is aan de heer Coumans.

Spreker naam 6: de heer Coumans (raadslid VVD)
Ja, in reactie daarop. Ik heb de bijeenkomst op 28 april bijgewoond waar ook de CEO Mark der Linde aan deelnam en daar werd wat anders gezegd. Dus dat vind ik dan wel weer heel bijzonder en ik heb het hier namelijk ook in mijn aantekeningen voor mij staan. En wat ik zojuist ook aangaf, staat het zeer zeker op de website van Stedin, dat het één van hun uitdagingen is en dat zij hun netwerk hiervoor geschikt willen maken. Dus ik weet niet wat de optiek vanuit de CEO. maar dat Stedin daarin gaat investeren, dat is evident en dat ze moeten dat is ook evident.
Want uiteindelijk is voor traditioneel gas op termijn geen toekomst meer. Doen we niets, dan verwatert ons belang. En dat er is wel een essentieel punt ten aanzien van deze bijdrage, want omdat het een staatsbedrijf is en in staat handen blijft zal Stedin ook geen speelbal worden van marktpartijen. Haalt Stedin niet genoeg kapitaal op, dan zullen ze wel kapitaal op moeten halen op de kapitaalmarkt. Denk ook denk bijvoorbeeld bij de ECB, EIB etcetera. Echter zal hun rating omlaag gaan waardoor ze veel meer rentelasten hebben. En dus remmen wij met de gemeentes die ervoor kiezen om niet in te stappen, remmen wij de energie transitie. Kan een keuze zijn.
Daarnaast hebben wij nu 95 miljoen staan bij de BNG tegen nul komma nul procent rente. Ik heb een spaarrekening voor mijn dochter. Daar krijg ik nul komma nul één procent rente. Ik vind het wel een mooie zilvervloot rekening voor de kinderen voor onze kinderen en alle toekomstige generaties. Daarna de komende vijf jaar rendement van drie procent gegarandeerd is top. Voor de preferente aandelen is dat een gegarandeerd percentage krijgen. Dus gaan we na vijf jaar naar twee procent wat we de afgelopen twee jaar gemiddeld hebben. Dan nog is dat substantieel hoger dan wat de verwachting is dat wij de komende jaren krijgen bij BNG, ANWB of waar dan waar dan ook. En het is risico vrij zolang we met zijn allen energie nodig hebben.
Want we zijn drie grote netwerkbeheerders, Stedin aan de westkant van het land, Liander aan de oost cq noordoostkant van land en Enexis aan de zuidkant van het land. Dus dat zijn onze argumenten hierin, voorzitter.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, heer Coumans. Vervolgens graag het woord aan de heer de Pijper van de ChristenUnie.

Spreker naam 9: de heer de Pijper (raadslid ChristenUnie)
Ja, voorzitter wat ik in het collegevoorstel lees dat is Stedin wil verbetering van het eigen vermogen zodat men investeringen kan doen in de energietransitie en zodat in de toekomst bestendige energie infrastructuur zal ontstaan. Maar wel daarom gemeente ertoe verleiden om te gaan investeren in aandelen om geld voor het versterken van de sterking van het eigen vermogen binnen te halen. Wat mij triggert, is de zin op pagina twee van het raadsvoorstel en ofschoon niet gegarandeerd kan worden dat Stedin het bedrag dat Amstelveen stort ook honderd procent investeert in Amstelveen, kan vanuit de solidariteitsgedachte worden besloten toch te investeren. Met die zin heb ik toch wel wat moeite. We zitten op de lijn.
Als we dan investeren in besteding, dan willen we dan ook wel wat voor terugzien. En dat we dividend op de aandelen krijgen prima. Maar voor ons is het toch de kernvraag: welke investeringen op het gebied van energietransitie gaat Stedin doen op het grondgebied van de gemeente Amstelveen. En lijkt dus niet zo veel, omdat er andere energieleverancier is. We hebben twee vragen aan college. Kan het college inzicht geven welke investeringen Stedin op het grondgebied van alle gemeenten Amstelveen zou willen doen of kan het college zich hiervoor sterk maken? En ten tweede, wat is de visie van het college of een omvangrijke investering van drie miljoen dan wel zes miljoen in aanliggende Stedin verantwoord is als uitgaven naast het corona pakket dat al 15 miljoen de gemeente heeft gekost?
En afhankelijk van de antwoorden van die vragen nemen we ons standpunt in. Dank u wel.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, de heer de Pijper. En vervolgens geef ik het woord aan de heer Westendorp, AVA.

Spreker naam 16: de heer Westendorp (raadslid AVA)
Dank u wel, voorzitter. Er zijn nog wat dingen gezegd zowel voor en tegen. Wij gaan uit van de informatie die in het collegevoorstel is aangegeven. De heer Coumans heeft nog eens dat verheldering gegeven op een aantal punten en wat extra informatie hoe dan ook. Alhoewel een nieuwe investering in Stedin aandelen mogelijk niet <…> heeft op de toekomstige energietransitie in Amstelveen weigeren we toch naar een medewerking. Er zijn namelijk zijn namelijk wel een paar positieve punten aan die aandelen aankoop. Het feit dat we zelf geen geld te lenen voor de aankoop speelt een belangrijke rol. Er is geen directe invloed op de Amstelveense begroting en zou ik het feit dat we een aantal jaren behoren

geen moment rendement te verwachten hebben en daarnaast een solidariteitsgedachte. Wij vinden dat het waard is om daarin mee te gaan.
Tegen het licht daarvan heeft onze fractie naar de aankoop op de maximaal mogelijke, dus bijna zes miljoen euro. Terzijde, maar ook wel relevant. Vorige week hebben we tijdens een bijpraat sessie van terzijde van Liander en TenneT de elektriciteits leveranciers doorgekregen dat de komende jaren de toename van elektrisch elektriciteitsgebruik een zwaardere last zal leggen op het elektrische tijdsnet in Amstelveen.
Waarschijnlijk zal dat fors moeten worden aangepast. Mogelijk komen daar daarom dan ook komt daaruit dan ook een claim bij gemeente terecht. Is daar zijn daar aanwijzingen voor? Het werd er gevraagd of is het zinvol om het rendement van de extra Stedin aandelen voor een eventuele vraag in die zin te parkeren, bijvoorbeeld in de duurzaamheid fonds. Dank u wel.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, heer Westendorp. De heer van der Steenhoven, D66, u heeft het woord.

Spreker naam 5: de heer van der Steenhoven (raadslid D66)
Ja, dank u wel, voorzitter. Allereerst een compliment van het college van B&W voor op deze manier inbrengen van dit raadsvoorstel. Volgens mij is dat een super dualistische manier van besprekingen in de commissie waarin we met elkaar de standpunten kunnen uitwisselen. Ik heb net ook voor het eerst het standpunt van de heer Coumans gehoord en nou, ik was daar niet blij mee en volgens mij moeten we dat soms met zeker bij dit soort belangrijke dossiers vaker doen. Dan hoe leest D66 zo een soort voorstel? Dan ga ik bij mezelf en met de fractie eerst terug naar: hoe zien wij de rol van de gemeentelijke financiën? Wat vinden wij daarin belangrijk? En ik zal u verklappen. Normaal gesproken zijn wij heel progressief en vooruitstrevend als partij, maar als het om de gemeentelijke financiën gaat, zijn we behoudend en conservatief.
We zijn voor hogere reserves, weinig lenen en lage lokale lasten. En daarnaast als we dan wel overschotten hebben en kunnen investeren dan willen we dat dat wordt aangewend voor toekomstige generaties en duurzame doelen. Dus niet klein politiek gewin op de korte termijn, nee. Ook komende generaties zouden daarvan op duurzame wijze het liefst effect moeten krijgen. Met die gedachte in het achterhoofd hebben wij dit voorstel gelezen en wij zien dan dat er inderdaad geld gevraagd wordt wat niet in het elektriciteitsnetwerk van Amstelveen wordt geïnvesteerd. Liander is Stedin is gas aanbieder in Amstelveen. Ik maak net ook al weer de fout.
Dat present ook gedaan. Desalniettemin wordt er gevraagd over om extra kapitaal, extra investeringen in eigen vermogen. En dan gaan we eens kijken: wat levert Amstelveen dan wel op? En wat we zien is conform de lijn van ons als het gaat om de gemeentelijke financiën dat het risico relatief laag is. Betreft uiteindelijk staatsmonopolie en die uitvoering van de lasten die blijft gaan. En tegelijkertijd zie je dat in de plekken waar Stedin wil investeren, dat er wel degelijk een steeds grotere behoefte zal zijn aan het elektriciteitsnetwerk en

tegelijkertijd is iets anders willen valt. En dat is dat het rendement hoog is en dat het algemene risico laag is.
En daarbij komt voor ons heel relevant dat duurzaamheid niet stopt bij gemeentegrens. Dit wordt geïnvesteerd in duurzame ambities van Stedin en misschien kunnen wij, dat is denk ik de kern door meer invloed te verwerven bij Stedin ook die invloed aanwenden om die duurzame ambities nog beter vorm te geven. In beginsel inderdaad in het elektriciteitsnetwerk bij andere gemeenten, maar straks misschien ook om ervoor te zorgen en meneer de Coumans zijn er al wat dingen wat.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Meneer de Steenhoven, u bent wel bijna door uw tijd heen.

Spreker naam 5: de heer van der Steenhoven (raadslid D66)
Excuus. Ik ga afronden, want dat is de kern van mijn verhaal. Wij kunnen die invloed gebruiken en daarom hecht mijn fractie wel naar punt drie of vijf van het raadsvoorstel. We kunnen die invloed gebruiken om Stedin niet alleen in die andere gemeenten te laten investeren in de duurzame ambities die het bedrijf krijgt, maar ook om ervoor te zorgen dat het huidige gasnetwerk op zo een manier wordt aangewend dat dat ook duurzamer kan.
En dat is iets wat inderdaad ook in de presentaties terug kwam. Dus mijn fractie neigt wel naar drie of vijf door een hoger rendement, door het lage risico en door de duurzame ambities en door een hogere mate van invloed. Dank u wel.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, meneer van der Steenhoven. En nogmaals u bent wel door de reguliere spreektijd heen nu. Ik geef vervolgens het woord graag aan de heer Adriaans, SP.

Spreker naam 13: de heer Adriaans (raadslid SP)
Dank u wel, voorzitter. Ja, dit voorstel heeft een paar verschillende kanten. Aan de ene kant is het goed dat infrastructuur in handen van de staat blijft. De vraag is dan wel of je dat in handen van de Rijksoverheid of de provincies moet geven of in handen van gemeentes versnipperd. Maar op het moment dat we versnipperd hebben in de in de handen van gemeenten dat is nu zit je met de na een situatie die wij niet optimaal vinden, maar waar we wel mee te dealen hebben. Dan blijft de vraag want we hebben het nu over een duurzaamheidsvraagstuk of hebben we het over een treasury vraagstuk?
Want ja, het levert rendement op en het is misschien beter als we investeren of dat geld op de bank laten zitten en het risico is niet zo groot. Maar hoeveel invloed krijgen we daar nou mogelijk voor terug? Want ook bij Eneco waren een activistische aandeelhouder maar met één komma 48 of als je het dubbele doet, misschien twee, drie procent van de aandelen, zit je aan tafel. Maar je hebt nog steeds niks te vertellen ten opzichte van grotere aandeelhouders. Dus je hebt wel invloed, maar je hebt nog niet echt een macht. Dus het blijft een beetje bos van forums van wat doen we?

Gaan we gewoon voor het feit dat we treasury achtig goed om geld te beleggen wat inderdaad waarschijnlijk wat veilig is als wat we vroeger deden bij de IJslandbank. Dan zou je kunnen zeggen van ja: het geeft ons geld voor de toekomst en het is in ieder geval in een goed bedrijf, in die zin van maar voor een bedrijf wat in duurzaamheid iets zou gaan investeren. Maar het is niet de duurzaamheid voor ons lokaal, dus het blijft eigenlijk hinken op meerdere gedachten. Wij zijn nog niet overtuigd en ik hoor eigenlijk graag van de wethouder in hoeverre?
Want we horen ook al verschillende verhalen over Stedin wel of niet in ons gasnet investeren, want dat zou misschien ook nog iets kunnen helpen. Maar in hoeverre dit nou echt daadwerkelijk op duurzaamheidsgebied iets uitmaakt. Want als dat louter een treasury vraagstuk is wat windowdressing krijgt van duurzaamheid dan staan we daar iets anders in. Dus daar ook graag van de wethouder op hoeveel duurzaamheid nu echt in dit voorstel zit.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, heer Adriaans. De heer Kootker, het woord is aan u.

Spreker naam 7: de heer Kootker (raadslid bbA)
Voorzitter, dank u wel en laat ik meteen met de conclusie van bbA beginnen. Ons voorlopig oordeel is dat wij geen voorstander zijn van het kopen van aandelen en ik zal dat toelichten. We praten hier over een extra kapitaalsbehoefte van Stedin op korte termijn twee honderd miljoen. Daarnaast zal in de komende jaren nog een tweede kapitaalinjectie nodig zijn van ongeveer het drievoudige en daarnaast zal Stedin met die middelen zeven miljard vreemd vermogen op kunnen halen in de markt. Het gaat hierbij Stedin en dat is mijn informatie nadrukkelijk over investeringen in het elektriciteitsnetwerk en zoals ik al eerder zei, ik geloof toch niet dat het in het gasnetwerk gaat zitten en we weten dat in Amstelveen Liander onze partij is voor het elektriciteitsnetwerk. Drie keuzes en daarmee is de vraag aan de orde welk financieel lokaal publiek belang en welk maatschappelijk lokaal publiek belang hiermee gediend is. En wij zien die belangen niet.
Het financieel lokaal publiek belang is ogenschijnlijk aantrekkelijk rendement van drie procent op de cumulatieve, maar daarbij teken ik aan dacht we voor 2020 en 21 vooralsnog een winstwaarschuwing hebben gekregen van Stedin, dat drie procent voor een beperkte periode is gegarandeerd, onder andere afhankelijk van de rentestand van hybride leningen. De gevolgen van het nog te nemen methode besluit door ACM en onbekend is bovendien wat de gevolgen zullen zijn van eventueel niet nieuw toetredende aandeelhouders met wie Stedin op dit moment al voor de tweede tranche in gesprek is en dat leidt dan vervolgens wel tot verwatering van het belang.
En dan het maatschappelijke lokaal publiek belang, dat zit niet bij investeren in Stedin, omdat de e-functies zoals ik het dan maar noem, niet tot het verzorgingsgebied behoort van Stedin. Speelt dan de solidariteitsgedachte een rol? Ons lijkt van niet, zeker in het licht van de aanwezigheid van zeer grote aandeelhouders zoals Rotterdam, Den Haag en Dordrecht die vermogens hebben gecashd met de verkoop van Eneco. En misschien moet

eerst daar maar solidariteit worden gevraagd voor de gemeente in het verzorgingsgebied van Stedin die allemaal in de omgeving van de steden liggen. Voorzitter, bij de beoordeling van de vraag naar extra kapitaalsbehoefte van Stedin is het ook goed om breder te kijken.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Er is een interruptie gevraagd door de heer Coumans. Meneer Coumans, gaat uw gang.

Spreker naam 6: de heer Coumans (raadslid VVD)
Ja, voorzitter dank. Ik wil de heer Kootker ten aanzien van de investeringen en elektra wel meegeven dat heeft u als het goed is ook te horen gekregen tijdens de bijeenkomst dat ook geïnvesteerd gaat worden ten aanzien van de aanleg van zonneparken. Op dit moment is het netwerk onvoldoende in staat om zonneparken aan te sluiten. Zoals wij onder de rook van Schiphol een zonnepark willen gaan bouwen in de toekomst bij wijze van kan die energie niet gedistribueerd worden door Stedin. Dit staat overigens ook op pagina 157 van het informatiepakket. Tot zover.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, heer Coumans. Meneer Kootker, gaat u door gaat u verder.

Spreker naam 7: de heer Kootker (raadslid bbA)
Dank voor de opmerking. Ik heb geen vragen gehoord. Maar misschien is het wel goed, meneer Coumans, om even wat breder te kijken dan alleen maar naar de extra kapitaalbehoefte van Stedin, want je moet in dit soort posities niet alleen kijken naar de eerste tranche of naar de tweede tranche, maar ook naar je best alternatives. En voor ons is absoluut niet Stedin maar Liander de strategische partner als het gaat over de elektriciteits functie. Liander was onderdeel van Alliander dat net zoals Stedin een enorme kapitaalbehoefte heeft. E
n is het dan niet logischer om aansluiting te zoeken bij Alliander? Ook Alliander zal een beroep gaan doen op haar huidige aandeelhouders, maar zou daar ook niet net zoals bij Stedin nu het geval is de mogelijkheid open komen te staan dat nieuwe aandeelhouders kunnen toetreden. En het zou goed zijn geweest als we op dat alternatief beter in beeld zouden hebben gehad. En er is onduidelijkheid over de vraag of het ook mogelijk is en dat is het tweede punt om ons bezit in Stedin te verkopen.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Meneer Kootker, er is een interruptie gevraagd door meneer van der Steenhoven. Meneer van der Steenhoven, ga uw gang.

Spreker naam 11: de heer van der Steenhoven (raadslid D66)
Ja, dank u wel, voorzitter. Dank u wel, meneer Kootker. Ik was vooral even benieuwd naar hoe u dat punt ziet van verhoogde invloed. Wij zijn al aandeelhouder van Stedin en wij

kunnen met meer aandelen wel degelijk en meneer Raat heeft dat bij Eneco ook laten zien wel degelijk onze stem laten horen.
Dus al gaan de investeringen niet meteen morgen naar het Amstelveense energienetwerk, dan kunnen we wel degelijk met ons vergroot aandelen belang dit zo belangrijke bedrijf in de transitie van naar duurzame energie bewegen. Al is het klein om die kant op te gaan die nodig is. En dat betekent dat we hen ook kunnen bewegen om wel degelijk te investeren in het gasnetwerk wat voor de toekomstige generaties relevant is. En al snap ik uw insteek en zou ik graag met u Liander opzoeken om te kijken of we daar ook in kunnen investeren. Volgens mij laat onze eigen vermogenspositie toe het bijna te investeren en zorgt het huidige aandelen belang dat we hebben in Stedin en voordat we wel een verantwoordelijkheid hebben en dat we daarom die invloed zouden moeten aanwenden. En ik ben benieuwd, ik ken u als iemand die dat ook altijd voor staat die verantwoordelijkheid. Ik ben benieuwd hoe u daartegen aankijkt.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u. Dank u. heer van der Steenhoven. Het woord is weer aan de heer Kootker, bbA.

Spreker naam 7: de heer Kootker (raadslid bbA)
Dank u, voorzitter. Ja, dank meneer van der Steenhoven. Ik begrijp uw vraag heel goed. Daarbij overigens aangetekend en dat doe ik met zeer veel respect voor de positie die het raad in het Eneco heeft ingenomen. Maar daar hebben we toch moeten constateren dat dat kleiner aandeel belang van Amstelveen uiteindelijk niet bepalend was om Amstel om Eneco in eigen huis te houden. En ook tegenover de macht die Rotterdam, Den Haag en Dordrecht als meerderheids aandeelhouders op deze manier innemen geloof ik niet dat je met die één komma 48 grote invloed zult kunnen gaan uitoefenen. In dat opzicht denk ik dat je als kleine aandeelhouder in dat helaas slechts een volger bent.
Dat zal overigens ook het geval zijn als je zou gaan investeren in Liander, maar dan heb je wel een direct lokaal belang als het gaat over het investeren in het elektriciteitsnetwerk. Ik heb de vraag gesteld, voorzitter en dan ga ik door met mijn betoog of het ook mogelijk zou zijn om de Stedin aandelen te verkopen? En de stukken geven daar geen informatie ook over en ook vragen die daarover gesteld zijn in de informatieve bijeenkomsten zijn niet afdoende beantwoord. En ik vraag dat, omdat gezien de uitgifteprijs van 480 euro per aandeel en ons bezit van meer dan 70 duizend aandelen ons bezit kennelijk een kleine waarde vertegenwoordigt van 35 miljoen.
En stel nou eens dat je dat zou kunnen omzetten in aandelen Alliander dan slaan we toch twee vliegen in één klap. We doen mee met de investeringen in ons eigen verzorgingsgebied. We hebben te maken met een lokaal maatschappelijk belang en beleggen in naar mijn oordeel ook nog eens in een financieel sterkere partij dan Stedin en lokaal publiek financieel belang. En dan kom wel op die manier ook nog eens tegemoet aan de heer van der Steenhoven als het gaat over toch nog invloed uitoefenen met die één

komma 48 procent. Kortom voorzitter ons oordeel: voorlopig geen voorstander van het kopen van aandelen.
Wij zien liever dat de mogelijkheden nader worden onderzocht of verkopen van het huidige bezit mogelijk is, alsmede het eventueel toetreden als nieuwe aandeelhouders van Alliander. Dank u wel.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, heer Kootker. Ik stel vast dat we hiermee aan het eind zijn gekomen van de eerste termijn. Voor een reactie ga ik graag naar het college. Wethouder Raat, u heeft het woord.

Spreker naam 14: de heer Raat (wethouder)
Dank u wel, voorzitter.

Spreker naam : mevrouw Veenboer (raadslid PvdA)
Voorzitter, ik had ook nog het woord gevraagd.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Duizend maal excuus. Hoe kan dat dit ooit weer goed maken, mevrouw Veenboer? Het is de schuld van het digitale vergaderen, zeker geen opzet, excuus. Uiteraard krijgt u het woord. Mevrouw Veenboer, Partij van de Arbeid.

Spreker naam : mevrouw Veenboer (raadslid PvdA)
Ik weet ook zeker dat dat geen opzet is hoor, dus geen enkel probleem. Ik heb niet zo heel veel op te merken, want er is inderdaad al heel veel gezegd. Stedin heeft versterking van het eigen vermogen nodig om te kunnen blijven investeren in energietransitie en wij vinden dat een opgave waar in beginsel een rol voor de overheid ligt. Nutsvoorzieningen horen volgens de PvdA ook niet aan de markt. En of het wel of niet bij de gemeente of een hogere overheidsorgaan hoort, is een vraag die je daarbij kunt stellen. Maar en ik had dezelfde overweging als de heer Adriaans.
In de huidige omstandigheden van versnippering op het provinciale en lokale overheden hebben we daar inderdaad mee te dealen. We vinden het mooi dat het college deze keer niet de voorkeursoplossing kiest, maar de raad verschillende opties biedt om uit te kiezen. En de afwegingen om een bepaald voor staan hangen samen met de invloed die we kunnen hebben op de keus voor innovatie van Stedin en waar dat Amstelveen brengt en waarbij solidariteit ook een overweging kan zijn. Op de website van Stedin zie ik overigens bij onze buren in Uithoorn wel innovatie op het gebied van waterstof.
En als het alleen om investeringen gaat, zijn we nog twijfelachtig of dat de enige motivatie zou kunnen zijn. Wij wachten ook graag het antwoord van de wethouder af hoe hij de mogelijkheden ziet. Dank u wel.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, mevrouw Veenboer en dan stel ik vast dat we nu wel echt aan het einde van de eerste termijn zijn gekomen en ga ik graag terug naar wethouder Raat.

Spreker naam 14: de heer Raat (wethouder)
Dank u, voorzitter. Dank voor alle bijdragen. Ja, we hebben echt geprobeerd als college van B&W om het een keer anders te doen om te zeggen van: nou, niet van wij vinden dat het die kant op moet en dat is het ook zo maar om inderdaad ook gewoon opties neer te leggen. Omdat, laat ik het maar gewoon eerlijk zeggen: wij vinden niet dat zeg maar de ene oplossing nu ja, beter is dan de andere. Je kunt vanuit verschillende kanten aanvliegen. Die kun je verdedigen en het enige argument is niet perse beter dan de andere. Dus dat is echt een afweging die je als politieke partij gaat maken van hoe sta ik erin? Wat vind je? Wat de rol van de overheid is en hoe vertaal je dat in zo een dossier als Stedin?
Als het gaat om de heer Adriaans u vroeg van: ja, het gaat niet alleen om geld, ook om duurzaamheid. Mijn ervaring is dat laat ik maar gewoon ronduit zeggen: als je aan tafel zit als aandeelhouder hoe klein ook, zeg ik maar even ook naar meneer Kootker toe met die anderhalf procent. Ik weet nog samen met Peter Bos, mijn oud collega, zijn we naar die aandeelhoudersvergaderingen geweest en ondanks dat we nou ja, heel klein waren merk je dan toch wel dat je invloed hebt. En bepaald dan is het natuurlijk wel bepaalde wel grote partijen Rotterdam, Den Haag.
Ook die hebben dus toch wel eigenlijk gewoon de macht. Maar je hebt wel invloed om te zorgen dat zeg maar dat schip een bepaalde kant op gaat. Er wordt naar je geluisterd. En als je niet aan tafel zit ja, dan kun je een ingezonden brief naar de krant sturen dan maar kijken wat daarmee gebeurt. Dus dat is eigenlijk mijn antwoord. En ik heb daar zelf wel persoonlijke mening over. Maar wij hebben als college net na besloten om te zeggen: van nou, dit zijn de drie opties en het is echt aan u met uw eigen achtergrond met uw eigen filosofie om daar iets van te vinden. En waar ik wat ik echt gewoon niet wil is zeggen van: ja, weet je eigenlijk zouden wij graag drie willen hebben of één of twee. Want dat is juist dat vind ik juist het mooie is echt aan de raad. Als voor Amstelveen kun je alles verdedigen, financieel maar ook inhoudelijk gezien.
Maar dat is juist een echt een politieke afweging. En daar wil ik het ook echt kijk ik even naar de voorzitter, daar wil ik het ook echt bij laten, want anders ga ik meedoen aan de discussie en we hadden hier juist zeg maar voorgesteld om dat gewoon echt nu ja, bij jullie te laten. Dank u wel.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, wethouder Raat. Ik kijk even rond. Is er behoefte aan een tweede termijn? Graag aangeven in de chat. Ik zie het verzoek van de heer Kortekaas, GroenLinks. Aan u is het woord, meneer Kortekaas.

Spreker naam 3: de heer Kortekaas (raadslid GroenLinks)

Dank u wel, voorzitter. Ja, ik hoor toch eigenlijk heel veel speculatie. Speculatie zoals we dan kennen over het dividend. En de kansen die er liggen om ons geld goed te beleggen dat is voor ons in ieder geval niet het belangrijkste afweging in dit geval. Maar ook ten aanzien van de manier waarop wij in de toekomst de stad gaan verwarmen, hoor ik heel veel speculatie en dat gaat de kant op van: ja, misschien kunnen we het gasnet gebruikt voor het toepassen van waterstof.
Maar laten we wel wezen. We hebben vorige week een presentatie gehad over de warmtetransitie. En de enige opties die nu enigszins in beeld zijn, zijn een warmtenet en een all electric. En voor grote delen van de stad moeten we nog bepalen. Maar ja, ik voel er niet zoveel voor om nu te speculeren op waterstof en het belang wat we dan hebben op Stedin. Ik voel er meer voor om ons vast te houden aan wat we weten. Dat is dat wij de elektriciteitsnet in ieder geval voor het deel van de stad wat we gaan verwarmen met allerlei electric oplossingen en dat we daar.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Meneer Kortekaas, er is een interruptie gevraagd door de heer Coumans. Meneer Coumans, gaat uw gang.

Spreker naam 6: de heer Coumans (raadslid VVD)
Ja, ik wil de heer Kortekaas vragen of die een zonnepark niet geen all electric noemt?

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Meneer Kortekaas.

Spreker naam 3: de heer Kortekaas (raadslid GroenLinks)
Ja, dat noem ik wel all electric. Maar dat dat sluit aan bij mijn betoog. Dus u bent het met mij eens dat we in moeten zetten op het uitbreiden van het elektriciteitsnet van Amstelveen. En dan moeten we naar Liander kijken en afwachten ofwel afwachten afwachten waar Lainder mee komt. Die zullen met een soortgelijke vragen komen. Dat ligt tenminste voor de hand ofwel zelf richting Liander de vraag stellen van hoe zit dat?
Gaan jullie ook aan ons vragen om mee te doen? En nou ja, dat lijkt mij een veel betere benadering. Dan krijg je waarschijnlijk minimaal hetzelfde rendement op je geld en het wordt direct besteed in het belang dat wij in de stad hebben voor de warmtetransitie. Dus ik ja, ik hou het even bij de voorlopige conclusie dat GroenLinks kiest voor niet ingaan op dit verzoek van Stedin. Dank u wel.

Spreker naam 9: de heer de Pijper (raadslid ChristenUnie)
Voorzitter, u bent niet horen.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
De heer Kootker heeft het woord.

Spreker naam 7: de heer Kootker (raadslid bbA)
Daar ben ik heel blij mee. Ik, ben ik verstaanbaar, want mijn beeld valt even weg. Ik ben verstaanbaar ga ik vanuit. Dan nog twee opmerkingen van mijn kant, voorzitter. Één als je klein bent, zorg dan in ieder geval dat je daar je invloed uit kunnen oefenen waar je een belang hebt zitten en dat is wat mij betreft bij Liander. Maar ik zou de collega's nog één ding voor willen houden. We hebben hier te maken met een kapitaal vraagt een eerste tranche, er komt dus nog een tweede.
Wie nu zegt: we doen mee met de eerste tranche voor drie miljoen moet er rekening mee houden dat over een jaar of drie, vier de tweede tranche gevraagd wordt. En dan moet u opnieuw negen miljoen investeren. Als u nu mee doet met zes miljoen in de eerste tranche dan komt over drie of vier jaar de vraag of u nog eens een keer voor 18 miljoen mee wilt doen. En dan luister ik het even heel goed naar mijn collega van D66 dat we een behoudend en conservatief financieel beleid voeren en dan zou ik u willen vragen om nog eens heel goed te overwegen als het is nu wel in het belang is van Amstelveen. Dank u wel.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, heer Kootker. Het woord is aan de heer de Pijper, ChristenUnie.

Spreker naam 9: de heer de Pijper (raadslid ChristenUnie)
Ja, voorzitter ik heb goed geluisterd naar de wethouder en ik heb eigenlijk ook goed geluisterd naar mijn collega's. Ik constateer eigenlijk dat de wethouder zegt van: ja, we laten het besluit over aan de raad en er zijn gewoon drie opties en toezeggingen. Ik moet constateren dat eigenlijk tot nog toe dat ik tot de conclusie komt dat het aan het aankopen van de aandelen voor Stedin geen directe gevolgen heeft, geen effect heeft op energietransitie in Amstelveen.
Dus mijn eerste vraag is negatief beantwoord. Tweede punt is van: wat er in de gevolgen waren voor de investeringen in investeringen voor de financiële positie in Amstelveen, heb ook geen antwoord op gekregen. En ik moet zelf constateren van dat daar ook nog bepaalde risico's liggen. Wat mij betreft is het dan vrij duidelijk en dat de ChristenUnie zoals we altijd het voorlopig oordeel heeft dat wij gaan voor optie A, geen aandelen kopen. Dank u wel.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Duidelijk, heer de Pijper. Volgende die commissielid die een bijdrage wil doen in tweede termijn is de heer van der Steenhoven, D66. Wat? Maar u heeft geen tijd meer, meneer van der Steenhoven, dus dat slaan we even over. Wij gaan vervolgens door naar de heer Westendorp van de AVA.

Spreker naam 16: de heer Westendorp (raadslid AVA)
Nou, in ieder geval dank u wel voorzitter. Wij vinden dat ik heb alle argumenten goed gehoord. Dat doet eigenlijk echter niks niets af aan onze economen standpunt. Wij vinden

het toekomst maken van toekomstbestendig maken van de discussie hier in Amstelveen, ik zie de solidariteitsgedachte belangrijk in relatie tot de duurzaamheid. De heer van der Steenhoven heeft het naar onze mening goed naar voren gebracht. Dus goed geen rendement op de koop toe.
Voor ons dus een goede deal. Ik heb ook in eerste termijn aangegeven dat Liander grote investeringen ook grote investeringen zal moeten doen. De heer Kootker had <..> laatst ook erover. Dus los van de suggestie die ik deed in relatie tot het rendement in eerste termijn vinden wij dat de gedachte om Liander Alliander dan ook te versterken door investeringen wat ons betreft ook best bespreekbaar kan zijn. Dank u wel.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Meneer van der Steenhoven, u vroeg om een interruptie?

Spreker naam 11: de heer van der Steenhoven (raadslid D66)
Ja, ik ben ik had één vraag aan meneer Westendorp even buiten mijn tijd, maar dat wilde ik net ook zeggen in tweede termijn. Bent u het niet met mij eens dat het een beetje vage of een vreemde valse tegenstelling is om te zeggen dat we ook moeten investeren in Liander, terwijl misschien helpt mij als het niet zo is, wij helemaal geen aandeel hebben in Liander?

Spreker naam 16: de heer Westendorp (raadslid AVA)
Nee nee.

Spreker naam 11: de heer van der Steenhoven (raadslid D66)
Amstelveen kan helemaal niet zal niet zo een verzoek krijgen van Liander. Dus dan ben ik het helemaal eens met meneer Kootker met anderen die zeggen: we moeten daarin investeren, we hebben geen aandeel in Liander. We kunnen nu onze invloed aanwenden om hierin te investeren, om de duurzaamheidstransitie van dit bedrijf te bewerkstelligen, maar volgens mij kan dat niet bij Liander. Dus die tegenstelling die is redelijk vals die wordt geschetst door collega's. Bent u dat met mij eens?

Spreker naam 16: de heer Westendorp (raadslid AVA)
Nou.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Meneer Westendorp, via de voorzitter. Ja, meneer Westendorp u heeft het woord. Meneer Westendorp, u kunt reageren.

Spreker naam 16: de heer Westendorp (raadslid AVA)
Dank u wel. Ik zie niet zozeer een tegenstelling. Ik hoor meer op de achtergrond een pleidooi om aan niet alleen te denken of minder te denken aan Stedin als ontvanger over de

aandelen voorziener maar meer Alliander. En u heeft misschien de meeting ook bijgewoond vorige week waar over de energietransitie met Liander en TenneT is gesproken.
Ik heb daar toch een signaal gehoord dat Liander toch behoorlijk zware investeringen in de elektriciteitsnet zal moeten doen komende jaren. En ik verwacht eigenlijk dat Liander op een gegeven moment ook bij de gemeente komt om te kijken of daar een financiële mogelijkheid voor aanwezig is of dat in eenmalig bijdrage of misschien moet je denken inderdaad aan het aankopen van aandelen op termijn. Zou kunnen.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel. Meneer Westendorp, er is nog een interruptie geweest van de heer Kootker. Meneer Kootker, ga uw gang.

Spreker naam 7: de heer Kootker (raadslid bbA)
Ja, voorzitter, dat was eigenlijk een interruptie op de heer Westendorp, maar toen de heer van der Steenhoven zijn antwoord gaf ook op de heer van der Steenhoven, om dan even met de laatste beginnen meneer van der Steenhoven. Er is geen sprake van een van een valse tegenstelling. Op dit moment is Stedin in gesprek, dat staat ook in de stukken met nieuwe aandeelhouders die kunnen toetreden in de tweede tranche.
Als dat voor Stedin geldt, is het niet zo gek om ook te veronderstellen dat Liander mogelijkerwijs bij haar kapitaalsbehoefte ook een beroep op de markt zal doen. Nou, dat is één ding. De tweede kant even op als reactie op meneer Westendorp. Ik begrijp dat u zegt: misschien moet je eigenlijk wel in beide partijen investeren, maar dan moet ik u wel voorhouden dat de investering die we nu gaan zouden gaan doen dan in Stedin drie, zes en dan straks het drievoudige nog met zich mee gaan brengen.
En de vraag is: waar haal je dan de centen vandaan om ook nog eens een keer in Liander te geven? Want mijn goede moeder zei altijd: je kunt je goede geld niet twee keer uitgeven. Dus ook graag daar een reactie van u op.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, meneer Kootker. Er is tegelijkertijd ook een reactie een interruptie van de heer Coumans, allemaal op de heer Westendorp neem ik aan. Meneer Coumans, dan heeft u het woord. Gaat uw gang.

Spreker naam 6: de heer Coumans (raadslid VVD)
Ja, deze was eigenlijk op de heer de heer Kootker, dus mag ik niet stellen.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Er is natuurlijk wel ruimte voor onderling debat en voor debat tijd, dus wat dat betreft.

Spreker naam 6: de heer Coumans (raadslid VVD)

Ja, oké. Ik wilde de heer Kootker vragen of hij zich wel bewust was dat Stedin in gesprek is met nieuwe toetreders voor het geval gemeenten zoals Amstelveen besluiten geen aandelen te kopen? Pas dan mogen zij aandelen kopen, maar als wij met alle aandeelhouders besluiten om de gelijk de aandelen te kopen of meer. En als ze allemaal meer willen kopen hebben we ook trouwens een probleem, want dat gaat ook niet gebeuren. Dus daar is ook een verdeel model voor bepaald. Maar goed. Dus dat.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, meneer Coumans. Nog iemand die daarop wilt reageren? Meneer Kootker, u heeft het woord.

Spreker naam 7: de heer Kootker (raadslid bbA)
Ja, even als reactie, maar dat is dan eerlijk gezegd jammer en dat kunnen we elkaar niet verwijten meneer Coumans, maar dan heb ik toch iets anders gehoord dan het u gehoord heeft. Het aantrekken van nieuwe aandeelhouders is vooral voorzien door Stedin voor de tweede tranche, want de eerste tranche van het bestaande aandeelhouders had opgehaald moeten worden. Zo is het ook in de stukken gezet. Het probleem zou zich alleen voordoen wanneer de 180 of de tweehonderd miljoen niet gehaald zou worden, maar dan zou een nieuwe situatie ontstaan en die is nog niet voorzien.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, de heer Kootker. Ik ben een beetje de weg kwijt in de aanvragen. Volgens mij is de heer Adriaans die wil een tweede termijn het woord. Meneer Adriaans, aan u is het woord. O pardon, was u nog niet uitgesproken in uw tweede termijn, meneer Westendorp?

Spreker naam 16: de heer Westendorp (raadslid AVA)
Ik had nog een antwoord tegoed op de opmerking van de heer Kootker, maar goed als ik het wel heb. Dat die maakt zich zorgen, zo hebben we het ook, over een mogelijke nieuwe claim van wat zei u, zes, negen miljoen in de toekomst. Ik begrijp dat u zich daar zorgen over maakt maar ja, we praten nu over met we praten in deze situatie over een termijn van vijf jaar, ga ik in eerste instantie van uit. En ik zie die ziet die een mogelijke nieuwe claim als een nieuwe situatie met een eigen afweging op dat moment. Ik vind dat te voorbarig om daar nu alvast rekening mee te houden.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Akkoord. Op de valreep nog een interruptie van de heer Kootker, u heeft het woord.

Spreker naam 7: de heer Kootker (raadslid bbA)
Meneer Westendorp, u zult daar wel rekening mee moeten houden, omdat het aangekondigd is door Stedin. De tweede tranche van omvang van pak hem beet, zeshonderd tot achthonderd miljoen is in combinatie met de eerste tranche voorwaardelijk om op de

kapitaalmarkt zeven komma, minimaal zeven kom nee minimaal zeven miljard vreemd vermogen op te halen.
Het bedrag wat op dit moment voorzien is wat nodig is om de investeringen te kunnen doen. Dus het is niet zo dat dat een voorwaardelijke tweede tranche is. Nee, het gaat het staat vast dat die tweede tranche er gaat komen en dat maakt ook dat we in onze afweging die eerste en tweede tranche met elkaar moeten verbinden om daarover een eindoordeel te kunnen vellen.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, meneer Kootker. Nog voor een korte reactie terug naar de heer Westendorp.

Spreker naam 16: de heer Westendorp (raadslid AVA)
Sorry, korte reactie, voorzitter. Ik ben niet met u eens dat wij dat nu al met elkaar moeten verbinden zoals er nu allerlei omstandigheden zijn, althans wat ons betreft om met dit voorstel één mee te gaan. We zullen er op termijn ook allerlei verschillende omstandigheden zijn die rol spelen en een eigen afwerking behoren te krijgen. Dank u wel.

Spreker naam 12: mevrouw Höcker (raadslid Lijst Höcker)
U bent niet te verstaan, de heer Feenstra. U bent.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, de heer Westendorp voor uw bijdrage. Ik ga door voor de tweede termijn naar de heer Adriaans van de SP.

Spreker naam 13: de heer Adriaans (raadslid SP)
Dank u wel, voorzitter. Als we de discussie horen, gaat het dus inderdaad wat ik vreesde ook als ik de reactie van de wethouder hoor toch meer om de treasury als de duurzaamheid, want de duurzaamheid daarvoor, de invloed die heb je al als je één aandeel hebt. Zodra je aan tafel zit, kun je meepraten.
En daar weet ik van, omdat wij ook weleens activistische aandelen kopen en mijn partij doet dat weleens. Dus is om aan tafel te komen, hebben we voldoende aandelen. Het vergroten volgens mij één komma vijf of drie procent is nog steeds niet heel veel meer invloed, want dat begint pas bij veel grotere aantallen. Dus nou, meer invloed kopen we niet. We investeren inderdaad niet. De heer Kootker zei dat ook niet echt in lokale stukken. Volgens mij moeten we het dan ook gewoon niet doen.
Dat wil niet zeggen dat we de aandelen moeten verkopen, maar dat we de aandelen houden om toch aan tafel te blijven, maar niet hier.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
De heer Adriaans, er is een interruptie gevraagd door de heer van der Steenhoven. Meneer van der Steenhoven, ga uw gang.

Spreker naam 11: de heer van der Steenhoven (raadslid D66)
Ja, voorzitter, dank u wel. Even richting de heer Adriaans. Bent u het niet met mij eens dat als we meer aandelen kopen, dat als we dan malige wethouder van financiën een gesprek wil met de wethouder financiën van bijvoorbeeld de gemeente als Rotterdam, dat we dan wel worden uitgenodigd, dat we dan wel dat gesprek kunnen voeren over bijvoorbeeld de verduurzaming van het gasnetwerk.
Ja, u heeft gelijk. Wij zijn niet de grootste gemeente van Nederland, maar is wel degelijk een verschil tussen nul punt nul zoveel procent aandelen of nu substantieel aandeel belang krijgen en dan ook met de andere aandeelhouders een prijs vormen en het gesprek voeren ook over de verduurzaming van het gasnetwerk. Ik hang er niet streng aan, maar ik denk echt dat wij hier, want dat hebben we niet bij Liander, we hebben geen aandelen bij Liander. Al die eerste termijn aandelen gaan allemaal verkocht worden, dus het zijn allemaal fabel verhalen om te denken dat we daarin kunnen investeren. Hier hebben we een kans om in een overheidsmonopolie onze invloed te vergroten.
En dan denk ik dat ook een partij als de SP en een partij als GroenLinks er juist goed aan doet om te zeggen: laten we die kans grijpen en laten we daarin investeren.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, meneer van der Steenhoven. Voor een reactie naar de heer Adriaans.

Spreker naam 13: de heer Adriaans (raadslid SP)
Nou ja, de heer van der Steenhoven vroeg: bent u het niet met mij eens? En volgens mij is het antwoord dan: ja, dat ben ik niet met u eens, want wat ik al eerder zei was: invloed. Je moet inderdaad ergens kijken in de verwatering. Want als je nul komma één of iets hebt, maar invloed is iets wat je al vrij snel hebt. En dat heeft ook te maken met hoe je het spel speelt, want je zit namelijk aan tafel en dan kun je de rest van je invloed via de publieke opinie bijvoorbeeld doen zoals we dat ook met Eneco gedaan hebben.
Dus voor invloed heb je niet zo heel veel aandelen nodig. Om die invloed echt daadwerkelijk groter te maken en richting macht te gaan, heb je weer een veel grotere stap nodig. En als je daar tussenin zit, te kleine voor zover te klein voor kavel akte te groot voor zover kom je in die positie. Dat helpt voor dat helpt nergens voor eigenlijk, dan is het alleen nog een treasury vraagstuk. Zo kijken wij ernaar en als het alleen een treasury vraagstuk is, dan zeggen wij: dan moeten we dat misschien toch maar niet doen. Tot zover, voorzitter.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, heer Adriaans. In het algemeen even een opmerking dat u ook bijna als commissie door uw debat tijd heen bent. Dus houdt u de klok alstublieft goed in de gaten. Als ik het goed heb is er nog een tweede termijn gevraagd door de heer Kortekaas. Klopt dat, de heer Kortekaas?

Spreker naam 3: de heer Kortekaas (raadslid GroenLinks)
Ja, maar die heb ik al gehad. Dus.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Nou, heel goed. Dan sluiten we hierbij eigenlijk de behandeling en de beraadslagingen in tweede termijn af. Ik kijk nog even naar het college. Wethouder Raat, heeft u nog de behoefte om iets te reageren of iets toe te voegen?

Spreker naam 14: de heer Raat (wethouder)
Nee, dank u wel, voorzitter.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dan eindigen we hier de beraadslaging met de conclusie dat de commissie eerlijk verdeeld is, dat er verschillende meningen zijn. Dat is democratie en het debat hebben we goed gefunctioneerd volgens mij. Het wordt dus een bespreekstuk voor de raad waar de discussie opnieuw zal worden voortgezet. Dus alsnog een punt van orde van de heer Kortekaas. De heer Kortekaas, ga uw gang. Uw microfoon staat uit, meneer Kortekaas.

Spreker naam 3: de heer Kortekaas (raadslid GroenLinks)
Ja, dank u wel. U zegt: houdt u de tijd in de gaten. Dat heb ik heel de tijd gedaan. Ik merk dat ik zelf eigenlijk te weinig tijd heb om de onderwerpen die er nog voor staan goed te kunnen behandelen. Ik merk dat we door de debat tijd heen zijn. Ik merk dat D66 volledig door de tijd heen is. Kortom, ik stel eigenlijk voor om deze vergadering op een volgende avond voort te zetten.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Ja, meneer Kortekaas, daar kom ik straks op terug. Ik wil ieder geval nu af concluderen, de behandeling van dit bespreekstuk van die kapitaalbehoefte van Stedin. We concluderen dat de commissie verdeeld is. Dat het als bespreekstuk doorgeleid wordt naar de volgende commissievergadering in juni en dat we daar de discussie dan voortzetten. Ik overleg eventjes hier kort naar aanleiding van uw ordevoorstel.
Één seconde. Meneer Kortekaas, ik kijk nog eventjes naar de tijd. Het is het is nog voor half 11. Het is eigenlijk nog relatief vroeg. Ik stel toch voor dat we gewoon proberen in een rap tempo agendapunt twee, drie en drie, één behandelen. Agendapunt twee, drie: de financiële stukken veiligheids regio Amsterdam-Amstelland. Het is uw verzoek geweest om dit stuk te willen bespreken. Amstelveen maakt natuurlijk deel uit van de veiligheidsregio. En natuurlijk is de mogelijkheid om te spreken over de financiële stukken van deze veiligheids regio voordat ze door het algemeen bestuur daar worden vastgesteld. Ik geef u graag het woord, meneer Kortekaas.

Spreker naam 3: de heer Kortekaas (raadslid GroenLinks)

Ja, dank u wel. Nou ja, ik vind het waardeloos dat we ons zelfs opgezadeld hebben met het onmogelijk systeem van beperkte tijd. Je ziet op zo een avond dat dat er dus geen tijd is om zaken behoorlijk te behandelen. Ik ga mijn toch heel erg in korten om nog tijd over te houden. Ik constateer dat we deze stukken financiële stukken van de veiligheidsregio voorgelegd krijgen.
Dat er een begeleidend schrijven bij zit waarin aangekondigd wordt dat er een aantal strategisch documenten aankomen de volgende maand. In mijn visie hadden we die documenten nodig om deze begroting te kunnen beoordelen. En ik vraag de portefeuillehouder om in kort bestek zijn kijk te geven op de volgende vragen: wat zijn nu de stand van zaken als het gaat om cultuur en leidinggeven bij de brandweer? Wat zijn de belangrijkste issues en hoe worden die aangepakt? Kan de leiding van de veiligheidsregio ons overtuigen dat het geld goed besteed is? Of kan het goedkoper? En kan hij eerst een inkijkje geven in de nieuwe aanpak die in de strategische documenten komt te staan en hoe daarmee de problematiek die er is wordt opgelost?
Nou, ik had nog een heleboel meer vragen. Ik laat ze voor wat het is, want anders hebben wij geen tijd om de rest van de agendapunten nog af te handelen. Dank u wel.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, de heer Kortekaas. Andere leden van de commissie de in eerste termijn behoefte hebben aan een reactie? Ik zie nog geen reacties binnenkomen. Mag ik concluderen dat er geen behoefte van de andere commissies is. Dan ga ik graag voor de beantwoording over naar de portefeuillehouder burgemeester Poppens.

Spreker naam 15: de heer Poppens (burgemeester)
Dank u wel, voorzitter. Dank voor uw vragen de heer Kortekaas. Getuig wederom van een grote betrokkenheid bij dit belangrijke onderwerp. De vraag is eigenlijk heel terecht en relevant. Ze worden ook beantwoord en opgepakt. Ik zal zo iets over zeggen. Niet perse gekoppeld aan deze planning en control documenten en wanneer dan wel? Het regionaal risicoprofiel is wat we één keer per vier jaar ook aan met de raden bespreken om opnieuw risico's langs te gaan. Dat geldt ook voor het beleidsplan. Een nieuw beleidsplan die nog niet is vastgesteld, maar waar we binnenkort uw raad ook vragen wat u daarvan vindt en dat gaan we al de eerstvolgende commissie ABM doen.
Dus dan kan ik hier bij deze melden: daar wordt u op uw wenken bediend. En dat zijn de documenten regionaal risicoprofiel, regionaal beleidsplan daar waar je dus ook inhoudelijk met elkaar van gedachten kunnen wisselen. Met uw goedvinden neem ik dan ook meteen uw vragen mee: hoe staat het nu met de cultuur binnen de brandweer wat twee jaar geleden een enorme issue was. De toenmalige brandweercommandant de heer Schaap is ook daags na mijn aantreden hier, had overigens niks met elkaar te maken wat anders gaan doen. Inmiddels ook een kleine twee jaar weg. Hij heeft er een boek over geschreven over die periode tot twee jaar geleden.

Dus ja refereert u daar ook naar in uw opmerkingen. En daar gaat een hele hoop goed achter de schermen. U heeft ook minder over gehoord de laatste tijd. Maar ik zou de raad van brandweercommandant kunnen vragen, dat heb ik inmiddels gedaan om in de commissie ABM van 22 juni wat uitgebreider hierbij stil te staan en ook ruimte te bieden aan raadsleden om vragen te stellen. Het gaat dan over beleidsplan, over de regionaal risicoprofiel, cultuur en ook denk ik de te wijzigen gemeenschappelijke regeling, omdat Weesp, gemeente Weesp wordt toegevoegd aan het Amsterdam.
En dat betekent dat
ook onze afspraken over veiligheidsregio gebied aangepast moeten worden. Voorzitter, dat is mijn reactie op de vragen van de heer Kortekaas.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, burgemeester Poppens. We noteren het overigens gelijk als toezegging. Ik ga nog even terug naar de heer Kortekaas of die behoefte heeft aan een reactie in tweede termijn?

Spreker naam 3: de heer Kortekaas (raadslid GroenLinks)
Ik heb behoefte aan reactie, maar die ga ik niet geven, want ik heb er geen tijd voor.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Akkoord. Ik heb in ieder geval als toezegging genoteerd dat we de eerstvolgende ABM dit agendapunt opnieuw gaan bespreken agenderen. Dan zit ik even met de vraag wat we met dit stuk doen. Is dit een hamerstuk of bespreekstuk in de raad? Ja, meneer Kortekaas, ik zie geen andere in het debat, dus ik kan me niet voorstellen dat er een debat is. Dus ik zie ook geen reden om het dan als bespreekstuk te agenderen, maar gewoon als hamerstuk. Dus dan concludeer ik gewoon dat het een hamerstuk wordt voor de raad in juni en dat het opnieuw op de agenda komt op de eerstvolgende vergadering van de commissie ABM. Ik ga over naar de agenda terug naar de agenda.
Agendapunt drie, één: het agenda verzoek van D66, GroenLinks en de Partij van de Arbeid Amstelveen Shelter City. Even kort. Een Shelter City is een plek waar de mensenrechtenverdedigers worden beschermd. Deze mensen kunnen via het Shelter City zich aanmelden om voor een periode van circa drie maanden in veiligheid hun werk voort te zetten. En de fracties van D66, GroenLinks en Partij van de Arbeid willen met de commissie van college van gedachten wisselen om de mogelijkheden om Amstelveen aan te laten sluiten bij Shelter City.
Mag ik als eerste het woord geven aan één van de partijen die het agenda verzoek hebben gedaan.

Spreker naam 19: de heer Zuidbroek (raadslid D66)
Voorzitter ik had een kort, even een korte inleiding meer punt van orde, want. Ja. Mijn fractie heeft uiteraard geen spreektijd meer en dat is een beetje eigen ja, zoals u weet bij

D66 is die hebben soms een komma nodig om tot een punt te komen. Dus wij kunnen wel wat extra spreektijd gebruiken. Maar gelukkig hebben de fractie van GroenLinks en met name Partij van de Arbeid, mevrouw Veenboer die neemt mijn betoog over in haar tijd. Dus daar ben ik haar dankbaar voor. Dus ik wil heel graag mevrouw Veenboer het woord geven namens mij.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Meneer Zuidbroek, dat is een creatieve oplossing. Fijn als dat zo kan. Mevrouw Veenboer, u heeft het woord.

Spreker naam : mevrouw Veenboer (raadslid PvdA)
Dank u wel, voorzitter. Ik lees dus eerst de bijdrage van de heer Zuidbroek voor en ik vervolg dan met die van mij. De heer Zuidbroek zegt: samen met GroenLinks en PvdA heeft D66 Shelter City op de agenda gezet. We willen graag met de commissie bespreken of Amstelveen wellicht een Shelter City kan worden. We leven in Nederland in een grote vrijheid. Kunnen we bijvoorbeeld uitkomen voor onze mening en het met elkaar fundamenteel oneens zijn.
En lang niet overal ter wereld is die vrijheid. Er zijn daarnaast veel plekken ter wereld waar mensenrechtenverdedigers zoals politie en journalisten mond dood worden gemaakt via intimidatie, bedreiging, arrestatie of nog erger. Deze mensen worden belemmerd in het uitvoeren van hun werk, terwijl zij juist opkomen voor hun eigen rechten en die van anderen. Om deze mensen te helpen bestaat de Shelter City. Het is een programma waar mensenrechtenverdedigers beschermd worden omdat zij in hun eigen land moeilijk hun werk kunnen doen.
Deze mensen kunnen tijdelijk in een zogeheten Shelter City worden opgenomen om in vrijheid en veiligheid hun werk voort te kunnen zetten. Het blijkt ook dat het aantal aanmeldingen van mensenrechtenverdedigers voor een Shelter City helaas groeit. Dit betekent dat er ook nieuw nieuwe Shelter City nodig zullen zijn. Dan zijn we benieuwd hoe de commissie en het college aankijkt tegen het initiatief van de Shelter City. Dan vervolg ik nu met mijn eigen woordvoering. Amstelveen is bij uitstek een internationale gemeenschap en daardoor weten we ook dat het niet overal is als in Amstelveen dat mensen rechten in veel landen op grove wijze worden geschonden.
Mensen rechten verdedigers in deze landen komen op voor de rechten van anderen en vaak met gevaar voor eigen veiligheid en soms leven. Broeders van mensenrechten verdienen onze onvoorwaardelijke steun. En hoe mooi zou het daarom zijn als wij hun shelter kunnen zijn wanneer dat nodig is, hun tijdelijke, veilige haven. Wat we kunnen beschermen als dat elders niet kan. En daarnaast kunnen we hen een duwtje in de rug geven door bijvoorbeeld een opleiding en training, maar ook het opbouwen van een internationaal netwerk waarvan bij terugkeer in het thuisland waar bij terugkeer in het thuisland op kan worden teruggevallen. Het zijn van een Shelter City kan bijdragen aan bewustwording en betrokkenheid van de inwoners van Amstelveen.

De mensenrechtenverdediger kan daaraan actief bijdragen, zoals mevrouw Polderman in haar woordvoering dadelijk iets over zal zeggen. Zoals de heer Zuidbroek al aangaf, zoals ik net van hem voorlas zijn er niet genoeg Shelter Cities. Dus vindt PvdA dat Amstelveen aan zijn internationale stand verplicht is om te laten zien dat we een barmhartige en solidaire stad zijn en plek gaan bieden aan mensenrechtenverdedigers als Shelter City. Dank u wel, voorzitter.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, mevrouw Veenboer duidelijk. De volgende het woord mevrouw Polderman van GroenLinks.

Spreker naam 17: mevrouw Polderman (raadslid GroenLinks)
Dank u wel, voorzitter. Ja, na deze woorden van D66 en PvdA is het ook wat GroenLinks betreft echt ontzettend goed passend bij Amstelveen om een Shelter City te worden. Vandaar dat we dit samen met D66 en PvdA agenderen. In het Amstelveens programma over samen kracht en burgerparticipatie staat beschreven dat we een open en vriendelijke stad willen zijn. In Amstelveen ruimte bieden zodat strijders voor de mensenrechten, veilig hun werk kunnen voortzetten, sluit hier naadloos op aan. GroenLinks ziet ook kansen in het verbinden van scholen aan dit project, zoals bijvoorbeeld in Zwolle.
Ik denk dat het interessant kan zijn voor zowel het HWC, het KCC, het Amstelveen college en de Panta Rhei. Ook zou Shelter City echt kunnen aansluiten bij het ROC. Het zou mooi zijn als we kunnen beginnen met een pilot van een jaar en tegelijkertijd zoeken naar structurele begroting om dit voort te zetten. We horen graag de ideeën en reacties van de andere commissieleden en de wethouder en laten we snel aan de slag gaan om een Shelter City te worden.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, mevrouw Polderman. Mevrouw Höcker van lijst Höcker, u heeft het woord.

Spreker naam 12: mevrouw Höcker (raadslid Lijst Höcker)
Ja, dank u wel voorzitter. Nou, allereerst mijn complimenten aan de drie initiatiefnemers. Erg mooi onderwerp. Ik ga direct even aan jullie vragen toe. Hoe kijkt de commissie aan tegen de tijdelijke opvang in Amstelveen van de mensenrechtenverdediger in nood. Nou leest stukken heeft geen bezwaar tegen het opvangen van de mensenrechtenverdediger. Alle vragen die gaan over opvang, financiën en logistiek wegen niet op tegen de vrijheid en verdedigen van eerste bestaansrechtelijke gronden van volksgroepen rassen, gender en het recht tot zelfbeschikking.
Dus we staan hier positief tegenover. Wat vindt de commissie en van om als het Amstelveen een pilot te starten om Shelter City te worden? Zoals gezegd positief. Daarbij wel een aantal punten die te maken hebben met veiligheid. Houdt de mensenrechtenverdediger de eigennaam aan? En zo ja, hoe zou hoe wordt de veiligheid van de persoon geborgd? Wie is

uiteindelijk verantwoordelijk voor de veiligheid van de mensenrechtenverdediger? Dat is een vraag. Heeft of kan dat consequenties hebben voor de veiligheid van Amstelveense inwoners, zoals buren en mensen in de omgeving van de persoon? En hoe worden mensen in deze wel of niet ingelicht? Hoe en wie draagt de financiële verantwoordelijkheid voor het regelen van een woning? Want dat komt bovenop de 28 duizend euro waarvan tien duizend door het Rijk wordt betaald. Dan hoe kijkt de commissie aan tegen de volgende doelen om na te streven voor een Shelter City, opvang en bescherming van mensenrechtenverdedigers? Nou heel belangrijk.
Wereldwijd zien we een verharding en beperking van mensenlevens, dictaturen winnen terreinen, mensen worden in strafkampen geplaatst, zoals bijvoorbeeld <..>. Gemarteld of gedood er worden familie en gezinsleden bedreigt of weggevoerd en uitgemoord. Wij met elkaar moeten ons bewust zijn dat iedere mensenrechtenverdediger een representant is van het vechten voor bestaansrechten van ieder mens en dus ook de Amstelveners. We kunnen niet verloochenen dat vanuit het collectief geweten wij allemaal weten dat vrijheid, democratie en een mening mogen hebben een recht is. We hebben geen bezwaar om de Shelter City te worden. Er moet in acht worden genomen dat ook inwoners van Amstelveen mogen participeren om de Shelter City te worden, met name de bewustwording van inwoners over het belang van vrijheid en democratie voor ieder mens.
En ten aanzien van mensenrechtenverdedigers bewust te zijn dat het niet over één persoon gaat, maar dat de mensenrechtenverdediger vertegenwoordiger is van een grote groep mensen, zoals journalisten, advocaten, wetenschappers etcetera. Dan over empowerment van mensenrechtenverdedigers. Ik zou graag van de indieners willen weten wat jullie verstaan onder empowerment, omdat het mij logisch lijkt dat via training, bijvoorbeeld digitale veiligheid, communicatie ten aanzien van vragen die men krijgt goed kan anticiperen maar ook de psychologische ondersteuning, indien nodig en daar moet je kennis van zaken hebben. Dus hoe zien jullie die empowerment?
Dan het versterken van het imago van Nederland als voorvechter voor mensenrechten. Ja, wat betreft het versterken van het imago van Nederland als voorvechter voor mensenrechten heb ik enige bedenkingen. Zolang Nederland met een generaal pardon betreffende uitzetten van kinderen die hier in Nederland als kind voor vluchtelingen zijn geboren en opgegroeid, nog in onzekerheid moeten leven of men nog op in Nederland kan blijven, weet ik niet of wij met een Shelter City het imago van voorvechters van mensenrechten kunnen versterken. Ik heb dus daar gemengde gevoelens over alleen op die vraag. Dan de vraag: versterken van het imago van Amstelveen als open en vrije stad met groot internationaal karakter.
Helemaal prima. Ben ik het mee eens. De betrokkenheid bij en bewustwording van Amstelveners over mensenrechten bevordert. Nou, daar heb ik in het begin al over gesproken, absoluut nodig. Mensenrechtenverdediger is nogmaals, voor veel mensen een ver van mijn bedshow. Maar een mensenrechtenverdediger is een representant voor wat wij allen weten: vrijheid is een recht en eerste levensbehoefte. En dan gelet op de omvang van andere steden en het aantal mensenrechtenverdedigers dat per stad kan worden

opgevangen deelt de commissie de mening dat Amstelveen in ieder geval één mensenrechtenverdediger per jaar kan opvangen. Nou, dan is het antwoord hartgrondig. Daar ben ik het in ieder geval mee eens. Tot zover, voorzitter. Dank u wel.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, mevrouw Höcker voor uw uitgebreide toelichting, maar u had ook nog tijd genoeg over. Meneer Kootker van bbA, u heeft het woord.

Spreker naam 7: de heer Kootker (raadslid bbA)
Dank u wel voorzitter. Ja, met 56 seconden op de klok bied ik meteen mijn excuses aan de indieners, want ik kan geen recht doen aan dat fantastische initiatief wat ze hebben genomen. Dank daarvoor. Ik concludeer dus ook meteen maar af. BbA wil dit voorstel onvoorwaardelijk omarmen, zo simpel ligt dat. Ik maak daar twee kleine opmerkingen bij. Als het gaat over de doelen, dan staat voor mij toch wel primair de opvang en bescherming van mensenrechten verdedigers bovenaan.
Ik heb wat minder met het versterken van het imago, zowel van Amstelveen als van Nederland. Maar goed, dat zou dan beter zijn als alle provincies een Shelter City stad zouden hebben. En wat betreft de aantallen, ik heb geen inzicht in de aantallen. Één per jaar lijkt mij incidenteel en wat mij betreft mogen dat er meer zijn en zou ik een permanente plek voor opvang door het hele jaar heen in Amstelveen willen benadrukken. Dank voor jullie initiatief en hiermee beëindig ik mijn betoog.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, meneer Kootker. Keurig binnen de tijd en heel helder en heel duidelijk en heel kort en to the point. Meneer Rienks, u heeft het woord, CDA.

Spreker naam 8: de heer Rienks (raadslid CDA)
Ja, dank, voorzitter. Het is een prachtig initiatief. Ik las bij dit agenda verzoek de vraag hoe we aankijken tegen het versterken van het imago van de stad als internationale open stad. Die vraag had ik een beetje moeite. De heer Kootker zei er ook al iets over. Je doet zoiets nooit naar mijn idee om het imago op te poetsen, maar je doet het alleen als je er echt in gelooft. Het CDA gelooft er echt in. Ja, de mooie en belangrijke woorden van initiatiefnemers die die sluiten hierbij aan.
Ook als de Shelter Cities niet zou doen voor het imago van Amstelveen is het CDA dus voorstander. We vroegen ons wel af wat de rol van Amstelveen is bij dit project. Ik kan daar niet heel veel tegen bij dit initiatiefvoorstel. Ik heb hier dus nog veel vragen over. Wat gaat zo iets kosten? Is het op korte termijn realiseerbaar? Waarom willen we er maar één Shelter, één mensenrechtenverdediger in plaats van twee of drie? Misschien is dat wel een beetje vervelend, het woord efficiënter ja, als de rol van de gemeente groter is. Daarom zou ik de initiatiefnemers willen vragen of iets meer te vertellen over de rol van de gemeente.

En misschien zouden we kunnen kijken of we vanavond dit de intentie uit kunnen spreken om dit voorstel verder uit te werken en daarna opnieuw te bespreken. Dat waren mijn vragen, meneer de voorzitter.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, meneer Rienks. Duidelijk voorstel. De heer Adriaans, SP, u heeft het woord.

Spreker naam 13: de heer Adriaans (raadslid SP)
Dank u wel, voorzitter. Ja, een mooi initiatief. Wie kan er eigenlijk nog tegen zijn voor een Shelter City? Maar er zit wel één risico in en dat is in de vragen benoemd inderdaad, als het gaat om het om het imago van Nederland. Het Nederlandse imago op het gebied van mensenrechten in zijn algemeenheid is de laatste tijd tanende en we moeten wel oppassen dat de Shelter City niet een soort windowdressing wordt voor het feit dat we op andere punten het laten liggen.
Wij hebben als Amstelveen bijvoorbeeld ook een aantal statushouders te huisvesten. We hebben ook andere zaken te doen. We zitten met de bijstand sociale advocatuur zeg maar, een bijstand in Nederland die ook niet goed gaat. Wat ook een mensenrecht zou moeten zijn. Dat toegang tot recht wordt voor Nederlanders ook minder. Dus we moeten vooral zorgen dat we die andere dingen ook doen en dan is dit een mooi extra iets wat je doet richting de mensenrechten. Dus een Shelter City ja, maar laten we vooral geen windowdressing zijn.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Meneer Adriaans, dank u voor uw bijdrage. De heer de Pijper, ChristenUnie.

Spreker naam 9: de heer de Pijper (raadslid ChristenUnie)
Ja, voorzitter, ik begrijp dus dat er vele steden in de wereld zijn die Shelter City zijn. Op de website lees ik dat er 16 zijn, maar oké. Begrijp ik nu goed dat 12 van die 16 steden in Nederland zijn. Kosten zijn 28 duizend voor verblijf van minimaal drie maanden. Ik neem aan dat de gemeente zich dan committeert om een mensenrechtenverdediger op te vangen, huisvesting te geven, eventuele inkomen totdat hij of zij weer veilig terug kan naar hun thuisland.
En dat dus elk jaar opnieuw iemand in Amstelveen iemand in Amstelveen welkom is. Ik hoor graag van de indieners of deze veronderstelling klopt. Dan loop ik vier vragen langs die aan de commissie zijn gesteld. Hoe kijkt de commissie aan tegen de tijdelijke opvang in Amstelveen wat betreft.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
De heer de Pijper, sorry. Er is een interruptie vraag van mevrouw Höcker. Mevrouw Höcker, klopt dat?

Spreker naam 12: mevrouw Höcker (raadslid Lijst Höcker)
Ja, dat klopt zeker. Alleen even ter informatie voor de heer de Pijper. De cijfers op de site voor Shelter City zijn niet up to date.

Spreker naam 9: de heer de Pijper (raadslid ChristenUnie)
Ok, dank u wel.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
De heer de Pijper ja, graag via de voorzitter. Gaat u verder met uw betoog, meneer de Pijper.

Spreker naam 9: de heer de Pijper (raadslid ChristenUnie)
Ja.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Kijkt u wel naar de klok?

Spreker naam 9: de heer de Pijper (raadslid ChristenUnie)
Ja, hoeveel tijd heb ik nog?

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
15 seconden.

Spreker naam 9: de heer de Pijper (raadslid ChristenUnie)
15 seconden, oké. Nou, de ChristenUnie is positief en dan ga ik maar gelijk naar de laatste vraag toe. Gelet op de omvang van andere steden, andere mensenrechtenverdedigers dat per stad kan worden opgevangen, deelt de commissie de mening dat Amstelveen ieder geval één mensenrechten verdediger per jaar kan opvangen? Ja, wat ons betreft mag het op termijn wel meer dan één mensenrechtenverdediger worden. We hebben nog een aanvullend voorstel.
Zou het niet goed zijn dat we dan tegelijkertijd ook één of meer alleenstaande kinderen uit een vluchtelingenkamp Moria in Amstelveen zouden ontvangen? Mensenrechten verdedigers kunnen dan hun thuis vinden in Amstelveen, maar ook alleenstaande kinderen uit Moria. Ook graag een reactie van de indieners op het voorstel. Dank u wel.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, meneer de Pijper en u bent door uw tijd heen met, dat had u zelf ook al gezien. De heer Westendorp van de AVA, u heeft het woord.

Spreker naam 16: de heer Westendorp (raadslid AVA)

Dank u wel, voorzitter. Tot dusver allemaal heel positieve geluiden. En antwoord op de gestelde vragen door de indieners van het voorstel. Ik heb eigenlijk nog geen definitief antwoord op de vragen, wel een paar vragen, wel een paar opmerkingen en vragen met misschien iets andere insteek en mogelijk toch met een positieve uitkomst. Wie is tegen mensenrechten en de bescherming daarvan? Niemand toch wij ook niet, niemand. Dat betekent niet denk ik, dat alle middelen effectief zijn.
Bij dit onderwerp heb ik de vraag wel dat het shelter systeem zoals u presenteer t nou wel echt. In tien jaar hebben 115 mensen aan het project meegenomen deelgenomen. 11 per jaar, dus minder dan één per deelnemende gemeente in Nederland. Buiten Nederland zijn er bijna geen shelter plaatsen. Waarom is mij niet duidelijk geworden ook uit website geeft daar geen informatie over. Heeft de groep misschien daar misschien verdere informatie over?
Dus het systeem, ik concludeer dat een systeem zoals wereldwijd dat wereldwijd nog nauwelijks ontwikkeld is. De nadruk ligt eigenlijk op de shelter plaatsen in Nederland. De vraag is of dat systeem dan nou echt goed werkt. Is het dan ook niet goed om in het belang van de mensenrechten wereldwijd andere mensenrechtenorganisaties te steunen, zoals Amnesty International en daar op te focussen? Daarnaast vraag ik me af: wat gebeurt er nou met mensen die hebben geshelterd? De meeste zijn teruggekeerd naar hun land, maar toen. Zijn ze na terugkeer veilig of leiden ze nu onder de repercussies als gevolg van het feit dat ze hebben meegedaan?
Ook daarvan kan ik helemaal geen informatie op internet vinden. Hebben de indieners van het van het onderwerp daarover nagedacht of en of hebben ze daar informatie over? AVA laat duidelijk zijn, AVA staat niet afwijzend tegenover een pilot voor een shelter plaats in Amstelveen. Maar we vinden het wel dat punten zoals ik naar voren gebracht heb mee moeten worden genomen in de afweging van wel of niet doen. En daarom ben ik het volledig eens met de suggestie van de heer Rienks om uit de zaak verder uit te werken en nog eens een keer aan de orde te stellen. Dank u wel.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, heer Westendorp. De heer van Tricht, VVD, u heeft het woord.

Spreker naam 18: de heer Tricht (raadslid VVD)
Ja, dank, voorzitter. Ja, één verkeerde tweet in Turkije over Enohan en je bent het haasje. Nederland is een land van vrijheid en recht. Wij koesteren onze vrijheden. Wij verdedigen die ook en daarom vinden wij dat we ook verdedigers van mensenrechten moeten koesteren. Vrijheid is kostbaar en komt steeds meer onder druk te staan. Dat is de reden dat VVD Shelter City in de basis een sympathiek initiatief vindt. Ja, wel met de volgende opmerkingen van onze kant: Shelter City is een particulier initiatief.
Zou dit geen initiatief vanuit het Rijk moeten zijn? Ja, nu komt het dan bij gemeentes te liggen. Als tweede: de limiet voor het verblijf in Nederland is volgens informatie van Shelter

City beperkt tot drie maanden. In het agendaverzoek staat minimaal drie maanden, dus dat is wel even een tegenstelling.
En de vraag of Shelter City in Casu Amstelveen dan als dit door zou gaan, betrokken kan worden bij de keuze van een mensenrechtenverdediger en of het land van herkomst. Nou al met al vindt de VVD dit een sympathieke idee. Het is dan wel goed om zoals ook wordt gesuggereerd, om dit in de vorm van een pilot te doen en daarna een evaluatie te houden. Dat was het, voorzitter.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, heer van Tricht. De beraadslaging in de eerste termijn komt hiermee een einde. Ik heb wel wat vragen gehoord. Heeft het college in Casu burgemeester Poppens nog behoefte aan een reactie?

Spreker naam 15: de heer Poppens (burgemeester)
Dank u wel, voorzitter. Nou de vragen waren een aantal keren expliciet gericht aan de initiatiefnemers. Daar trek ik niet in, maar het college heeft ook vragen gekregen en daar zou ik op willen ingaan. Laat me even verrassen door uw volgorde, voorzitter.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Akkoord. Dan gaan we eerst naar de indieners, waarschijnlijk bij woorden van mevrouw Veenboer. Wilt u reageren op de gestelde vragen? U heeft het woord. Gaat uw gang.

Spreker naam 2: mevrouw Veenboer (raadslid PvdA)
Ja, dank u wel. Ik zal proberen zoveel mogelijk vragen te beantwoorden. Mevrouw Höcker had een vraag over de veiligheid en die kwam namelijk ook nog een keer terug. In principe zijn de mensenrechten verdedigers verantwoordelijk voor hun eigen veiligheid, maar na terugkeer blijft het contact voornamelijk om de re integratie te monitoren. Empowerment vroeg mevrouw Höcker.
Nou, die die krijgen ze door de trainingen bijvoorbeeld die ze kunnen volgen, maar ook door het feit dat ze solidariteit aan treffen en merken dat dat er mensen zijn die hem wel steunen in de strijd. Even kijken. De doelen primair, opvang en bescherming daar zijn we dat met u eens. Het CDA had een vraag over internationale open stad en niet over het imago op te poetsen. Natuurlijk is het niet om het imago op te poetsen, maar ik denk dat dat wij meer bedoelen dat Amstelveen zich dan als open en welkome stad profileert niet om daar een beter imago van te krijgen, maar omdat we dat al zijn.
En alle vragen die gesteld zijn, zijn soms ook zaken die we nog iets verder moeten uitwerken en dan zouden we ook graag met de rest van de woordvoerders verder over willen praten. Dat het geen windowdressing moet zijn meneer Adriaans, uiteraard. Er is wel elk jaar iemand welkom. Ja, wat mij betreft wel. De kinderen uit Moria vallen eigenlijk buiten deze bespreking, maar wil ik best een keer buiten deze bespreking verder over spreken. AVA zegt: niet alle middelen zijn effectief. Hoezo komt het dat buiten Nederland bijna geen plaatsen

zijn? Dat komt omdat het een initiatief is van een Nederlandse organisatie, Justice and Peace Nederland en na terugkeer heb ik eigenlijk al beantwoord.
Dan VVD vroeg: het is een particulier initiatief van de rol van het Rijk? Ja, dat kun je je afvragen. Je ziet nu dat er een heleboel gemeenten aansluiten bij dit particulier initiatief. En nou, volgens mij slaat particulier initiatief toch meestal spreekt dat de VVD wel aan. De limiet van drie maanden of langer. In het beginsel drie maanden, maar voor zover wij konden nagaan met zijn drieën heb je een mogelijkheid tot verlenging van nogmaals drie. En of we betrokken kunnen zijn bij de keuze?
Dat weet ik niet zeker. Dat zouden we moeten uitzoeken. En dan staat er, als er iemand niet terug kan gaan en dat is het Engels in heel kleine lettertjes. Ik kan niet zo heel goed lezen. Even kijken. Ja, daar zijn allerlei mogelijkheden voor om te kijken hoe iemand toch op een veilige manier opgevangen kan worden. En nu ben ik bijna door mijn tijd, dus dat was het, voorzitter, voor mijn inbreng. Dank u wel.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Mevrouw Veenboer, dank u wel. Mevrouw Polderman, heeft u nog een aanvulling daarop?

Spreker naam 17: mevrouw Polderman (raadslid GroenLinks)
Nou één korte aanvulling, want het was een hele uitgebreide beantwoording. Dat er ook veiligheidstrainingen gegeven worden en dat daar ook echt ervaring is met alle bestaande Shelter City steden. En dat ook wij zijn voor het verder uitwerken.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel. Ja, ik kijk nog eventjes hoe verder. Ik constateer dat het op een.

Spreker naam 15: de heer Poppens (burgemeester)
Ik denk dat het college nu even aan het woord.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Ja, excuus. Ja, u wilde in het begin niet en nu heeft u natuurlijk het risico dat u overgeslagen wordt, maar alsnog in de rebound excuus. Het woord is aan u.

Spreker naam 15: de heer Poppens (burgemeester)
Nou, heel mooi voorzitter. Ik dacht juist galant te zijn naar u om u de volgorde te laten bepalen, maar dan eis ik hem op zo gezegd, met een knipoog natuurlijk. Prima. Mag ik voorzitter? Ja, dank u wel. Ja, denk ik goed om te noemen. Er zijn veel mooie dingen gezegd over dit hele mooie initiatief. Laat ik daar even mee beginnen, ook vanuit het college. Dank ook de initiatiefnemers dat jullie ook buiten de gebaande paden en ook buiten de waan van de dag met dit soort thema's komen.
Dat wou ik eigenlijk mee starten. Het college is ook wel van een school, als je zoiets doet, dan moet je toch wel goed doen. Het brengt ook verantwoordelijkheden met zich mee. En

wij hebben in die korte tijd nog niet helemaal het beeld wat nou precies van de gemeente wordt verwacht wat er wellicht ook voor andere partners in de stad wordt verwacht. Ik heb er ook wel wat over gelezen. U heeft er ook al wat woorden aan gewijd verschillende woordvoerders, maar ik wil toch wel even precies weten waar we ons aan committeren. Als je ervoor gaat, dan moet je het ook goed doen denk ik. En ja, een Shelter City programma past goed bij Amstelveen als diverse internationale stad met 140 nationaliteiten. En we weten allemaal ruim één op de vijf Amstelveners is ook interesse nog onderdeel van de wereldgemeenschap. Het college heeft ook wat suggesties.
We hebben afgelopen jaar, ik dacht ergens in november 2020 heeft de raad, uw raad ook een motie aangenomen; duurzame ontwikkelingsdoelen Verenigde Naties. Is de essentie, social development goals. En laat nou onderdeel 16 van de 17 ontwikkelingsdoelen ook heel mooi zijn voor dit onderwerp, namelijk het beoordelen van vreedzame inclusieve samenleving. De suggestie van het college er wordt namelijk ook naar gevraagd door de initiatiefnemers, is hoe dit initiatief te betrekken. Dus één en ander even uit te zoeken: wat wordt er nou precies van Amstelveen verwacht? En ook dit initiatief te betrekken bij die motie van de raad van afgelopen najaar. Laten we dat gewoon combineren.
En natuurlijk wil het college graag aan meedenken en aan de bijdragen voorzitter. Maar we volgen in combinatie met die al aangenomen motie.
En ja, het kan een verbindend element zijn, zowel die motie als deze mensenrechten in samenwerking met onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Ik heb wel even heel snel gekeken vanmiddag. Kan je namelijk praktijkvoorbeelden ook ophalen. En ik heb begrepen dat ervaringen in andere steden leren dat je zo een 30 duizend euro voor drie maanden kwijt bent, tien duizend euro per maand en voor opvang van de mensenrechtenverdediger een deel wordt opgevangen door Justitia et PAX en er zijn ook nog wat lokale lasten.
Ja, niet teveel veel in details nu voorzitter, is ook niet de bedoeling. Wij steunen het initiatief, omarmen het. We zouden het wel beter willen weten waar we ja tegen zeggen. En dat geldt voor de raad ook. Er zal dan ook geld beschikbaar gesteld moet worden binnen uw raad. Dus wat ons betreft prima. Advies in de commissie om ook hier verder mee te gaan het college jaarlijks bij uit te
nodigen.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dat lijkt mij een hele concrete en constructieve uitnodiging. Ik kijk even naar de indieners. Mevrouw Veenboer of mevrouw Polderman, wilt u reageren op de handreiking?

Spreker naam 2: mevrouw Veenboer (raadslid PvdA)
Zal het even heel kort doen. Mevrouw Polderman zal ongetwijfeld nog aanvullen. Ze hebt meer tijd. Een prachtig aanbod van de burgemeester. En ja, zoals ik net al zei: er zullen nog veel meer zaken dieper uitgewerkt en uitgezocht moeten worden en dat zouden we dan ook

graag doen met het college en met de andere raadsleden om dan op een bepaald moment met een voorstel te komen.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Daar is op de valreep een interruptie gevraagd van de heer Westendorp. Meneer Westendorp, ga uw gang.

Spreker naam 16: de heer Westendorp (raadslid AVA)
Ja, omdat ik eigenlijk op in de eerste termijn nog antwoorden miste, zoals de indieners over. Mijn vraag of zijn die mensen de mensen die naar de mee bezig zijn die deelgenomen hebben aan de sheltering zeg maar en teruggekeerd zijn teruggekeerd zijn naar hun land. Zijn die nou veilig Is daar informatie over? Zijn is zijn de landen die het nu aan gaat hebben die geen enkele repercussie gedaan ten opzichte van die mensen? Dat dat is eigenlijk de vraag. Die die misschien weten jullie dat niet op dit moment, dat zou heel goed kunnen, maar het zou toch wel een overweging zijn om mee te nemen in het in het bij de verdere uitwerking.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel. Voor een korte reactie, mevrouw Veenboer of mevrouw Polderman?

Spreker naam 17: mevrouw Polderman (raadslid GroenLinks)
Ik zal een korte reactie geven. Kijk, de mensen die na die drie of zes maanden terugkeren, die gaan niet linea recta weer terug naar het eigen land als het daar niet veilig is. Er wordt dan gekeken of ze ergens een stage kunnen krijgen, als ze van andere Shelter City opgevangen kunnen worden. Dus het wordt altijd gekeken naar veiligheid. Als ze terugkeren naar hun eigen land wordt er in eerste instantie contact onderhouden met de mensen rechterverdediger, voornamelijk om te kijken of die re integratie goed gaat. Dus daar wordt wel contact onderhouden.
Maar uiteindelijk is de mensenrechtenverdediger zelf altijd verantwoordelijk voor de eigen veiligheid. Dus daar zijn wel afspraken voor. Maar inderdaad, dat moeten we verder uitwerken en daarin gaan we graag in op het aanbod van het college om met een werkgroep vanuit de raad hiermee aan de slag te gaan en echt een goed uitgewerkt voorstel te schrijven.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, mevrouw Polderman. Mag ik het hierbij af concluderen dat er inderdaad nader overleg komt tussen de initiatiefnemers en het college. Dat dit idee gewoon een goede voedingsbodem heeft gevonden en dat er constructief gezocht wordt naar verdere uitwerking van dit voorstel. Dat is denk ik een hele constructieve conclusie en daarmee sluit ik met jullie welnemen de beraadslagingen op dit agendapunt. En gaat dan door naar

agendapunt drie, twee: de rondvraag. Daar is een rondvraag van de heer Kortekaas, GroenLinks over de samenwerking Aalsmeer-Amstelveen. U heeft het woord. Ga uw gang, meneer Kortekaas.

Spreker naam 3: de heer Kortekaas (raadslid GroenLinks)
Dank u wel, voorzitter. Ik sla omwille van de tijd de inleiding al over. En GroenLinks Amstelveen heeft de volgende vragen bij de stand van zaken: nieuwe samenwerking Amstelveen- Aalsmeer. Ten eerste: wanneer kan het college notitie opleveren op basis waarvan de raad in het openbaar debat kan voeren over de keuzes die gemaakt moeten worden en het gevolg van het proces? Vraag twee: is één januari 2022 nog haalbaar als start van nieuwe samenwerkingsafspraken?
Welke stappen moeten er dan vanaf nu gezet worden en welke risico's zijn er als dat niet lukt? Vraag drie: is Amstelveen met de huidige werkwijze niet veel te afhankelijk van de stappen die Aalsmeer zet? Moet Amstelveen als grootste partner niet veel meer verantwoordelijkheid nemen voor dit proces en duidelijk maken welke keuzes Amstelveen maakt bij het voorzet voortzetten van de samenwerking? Vraag vier: als de nieuwe afspraken per één januari 2022 gaan gelden dan moet u de financiële consequenties worden meegenomen in de perspectiefnota 2022.
Is er voldoende zicht op de financiële consequenties van de nieuwe afspraken om dit te realiseren? Vraag vijf: er is een proeftuin geweest in als in Aalsmeer. Wat is het resultaat daarvan? Wanneer krijgen wij daar inzage in en wat zijn de conclusies ten aanzien van de eigen compacte ambtelijke organisatie voor Aalsmeer? Is er een uitgewerkte versie van die compacte ambtelijke organisatie en de financiële consequenties daarvan? En vraag zes als laatste: hoe denkt het college van Amstelveen de raad van Amstelveen beter te betrekken? Wanneer krijgen we collegevoorstellen ter besluitvorming voorgelegd? Ik dank u wel, voorzitter.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, heer Kortekaas. Dat was ook mooi binnen de tijd. Ik ga voor beantwoording naar het college en mag ik daarvoor het woord geven aan wethouder Berkhout?

Spreker naam 4: de heer Berkhout (wethouder)
Ja, voorzitter, dank u wel. Voorzitter, antwoord op vraag één. Het overleg met Aalsmeer over de doorontwikkeling van de samenwerking is nog niet zover dat we met een collegevoorstel naar de raad kunnen gaan. Dus dat we iets aan u kunnen voorleggen. Op dit moment is het vigerende kader uw raadsbesluit van 11 december 2019. Wij kiezen daar nu voor proces voor in ieder geval zorgvuldigheid boven snelheid te doen. Om die vernieuwing ook vorm te geven. Waar ik wel toebereid ben om u nogmaals bij te praten over de huidige stand van zaken en dat was ook al in voorbereiding.
En die bijeenkomst wordt waarschijnlijk wordt mogelijk gepland op 22 juni aanstaande, waarbij de bedoeling is om u als fractievoorzitters en de commissie ABM ook opnieuw in

vertrouwen zeg maar mee te nemen in het proces waar we nu staan om ook de gesprekken daarin niet onnodig te belasten. Is één januari 2022 nog haalbaar als het gaat om de nieuwe samenwerkingsafspraken? We zijn met Aalsmeer in overleg over de stappen die daarvoor nodig zijn. Als het geringe wijzigingen zijn, dus een beperkt aantal medewerkers dan is één januari 2022 nog mogelijk. En als dat niet lukt om tijdig zeg maar samenwerkingsafspraken te maken ja, dan blijft alles zoals het nu is.
Dus ja, de risico ervan is niet zo niet zo groot. Zo blijft het de huidige afspraken. En het dienstverleningshandvest zoals we in 2017 vastgesteld blijft gewoon van kracht. Dan als het gaat om ja, we zijn niet afhankelijk van de stappen die Aalsmeer zet. Maar uiteindelijk gaat het erom dat Aalsmeer en Amstelveen in overeenstemming komen van hoe de samenwerking daar in het vervolg uit gaat zien. En wij zijn ook in overleg met Aalsmeer natuurlijk over de kaders en randvoorwaarden en daarbij geldt dat kader van één januari van 11 december 2019 nog steeds.
En bij de behandeling van het raadsbesluit hebben we u toen het voorkeursscenario voorgelegd dat ook uit de binnenstad rapport kwam waarin Amstelveen heeft gesteld van: dat de samenwerking het liefst zo dicht mogelijk bij de huidige manier van samenwerking staat. Maar dat ze wel oog hebben voor een aantal problemen, die we nu samen ervaren in de uitvoering en dat we daar een oplossing voor willen maken. Dat is ook één van de reden natuurlijk dat we die pilots met die proeftuinen zijn gestart. En een vormgeving van bijvoorbeeld een eigen kleine compacte kern organisatie voor Aalsmeer kan u zal het voorkeursscenario natuurlijk best passen. Alleen ja, daarvoor moet je wel met elkaar zicht hebben van hoe dat hoe dat dan precies uit gaat zien.
Als die nieuwe afspraken per één januari 2022 zou moeten gaan gelden ja, wat zijn dan de financiële consequenties? Ja, die hebben we nu nog niet in beeld, want we hebben nog geen zeg maar zicht op wat er dan precies zou moeten zijn. En die kunnen we dus nu ook niet financieel maken en in de perspectiefnota verwerken. Dus dat is het staat er nu in, maar als pm post. Ik zal daar later, op het moment dat er wel overeenstemming is nog verwerkt moeten worden. En dan ligt het ook maar weer net aan van wat de scope van een eigen organisatie in Aalsmeer mogelijk zou kunnen zijn.
En gebeurde dat in Aalsmeer in overleg met het blijft natuurlijk gewoon de huidige afspraken steevast van kracht. Dan de proeftuin. Ja, dat is natuurlijk wel bijzonder, want de bedoeling was juist om in Aalsmeer meer nabijheid te creëren en wat meer ambtenaren ook in het gemeentehuis van Aalsmeer meer aanwezig te laten zijn. Ja en daar gooit corona natuurlijk roet in het eten, want iedereen blijft thuis. Dus iedereen ervaart nu dezelfde afstand als wat wij in Amstelveen ervaren, ervaren ze in Aalsmeer nu ook. Ja en hopelijk is dat snel voorbij en kunnen we die pilot ook echt uitvoering geven.
Dus op dit moment zijn er nog geen resultaten van: ja, het moet eigenlijk nog feitelijk plaatsvinden. Ja, hoe denkt het college de raad beter te betrekken? Ja, zoals ik net al aangekondigd heb nodig ik u ook graag uit voor die bijpraat sessie. Dus om bij te praten wat nu de stand van zaken van de bespreking is. Dat doe ik graag vertrouwelijk. En ja wanneer er dan een openbaar raadsvoorstel zal zijn? Ja, dat is toch echt afhankelijk van of wij tot elkaar

kunnen komen of niet. En tot die tijd gelden de huidige afspraken. Voorzitter, dat was de beantwoording. Dank u wel.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, wethouder Berkhout. In ieder geval noteren we de bijpraat sessie. Ik kijk even rond naar de andere commissieleden of er aanvullende vragen zijn. Ik zie niets in de chat. Heeft meneer Kortekaas nog een aanvullende vraag?

Spreker naam 3: de heer Kortekaas (raadslid GroenLinks)
Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb al een aanvullende vraag. Ik constateer dat er geen vaart in zit. Dat dezelfde vaagheid die in januari die overal hing er nog steeds over hangt. Ik begrijp dat corona daar een factor in is. Maar voor mij is dit het de beantwoording allemaal redenen om te constateren dat het echt belangrijk is dat wij in het openbaar hier politiek debat over kunnen voeren, omdat ja, dit allemaal veel te lang duurt. En ik is de wethouder het met mij eens dat dat hier politieke keuzes gemaakt moeten worden en dat die in het openbaar gemaakt moeten worden?

Spreker naam 4: de heer Berkhout (wethouder)
Voorzitter, ik denk dat het.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Wethouder Berkhout.

Spreker naam 4: de heer Berkhout (wethouder)
Voorzitter, dank u wel. Ja, een openbaar debat staat er natuurlijk vrij om dat te initiëren. Ik ben het met u eens dat op het moment dat er politieke keuzes gemaakt moeten worden dat in alle openbaarheid zal moeten gebeuren, maar dan moet er eerst iets in dit geval op basis waarvan u kunt besluiten. Op dit moment zijn we daar nog niet en heb ik ook niet om u voor te leggen. Dus het staat u natuurlijk altijd vrij om een openbaar debat te organiseren, maar het instituut zal wat dat betreft op dit moment niet van uit dat vanuit het college komen tot er het moment komt dat er meer zicht hebben van ja, hoe gaat die samenwerking zich nou in het in het vervolg, hoe zou dat eruit kunnen zien?
En dat kunnen we u voorleggen, maar op dit moment is dat er nog niet. Dus dat is mijn antwoord. En op het moment dat dat dat zicht dan wel is, dan ben ik het helemaal met u eens dat we daarin in alle openbaarheid een gesprek met elkaar over gaan voeren.

Spreker naam 1: de heer Feenstra (voorzitter)
Dank u wel, wethouder Berkhout. Ik concludeer dat we aan het einde zijn gekomen van de agenda aan het einde van deze vergadering. Het was een levendige vergadering met volgens mij echt kans op debat. Ik dank u daarvoor. Ik dank u voor u uw enthousiaste inbreng. Het is wel weer een reden om echt uit te zien om weer fysiek bij elkaar te komen. Het is toch fijn

om elkaar in de ogen te kunnen kijken, zeker als je een debat heb. Ik hoop dat wel gaat gebeuren. Voor nu zeg ik nog een fijne avond aan iedereen en morgen gezond weer op.

---Vergadering Afgesloten---

BESLUITENLIJST OPENBARE COMMISSIEVERGADERING

Raadscommissie voor Algemeen bestuur en middelen

Datum	6 april 2021
Aanwezig	
Voorzitter	Paul Feenstra
Griffier	Mariska Steinz
Leden	
VVD:	Hans Bulsing, Tom Coumans, Kees Noomen, Remco Snoek
D66:	Harmen van der Steenhoven, Robert Zuidbroek
GroenLinks:	Martin Kortekaas
BBA:	Daniëlle de Kluijver, Ruud Kootker
PvdA:	Marjon Oostveen, Esther Veenboer
SP:	Patrick Adriaans, Nazir Husseini
CDA:	Pier Rienks, Bert Rouwenhorst
AVA:	Michel Becker, Ben Westendorp
Lijst Höcker:	-
ChristenUnie:	Bert de Pijper
SBA:	Arthur Walraven
Afwezig	Jacqueline Höcker, Percy de Robles, Erik van Tricht

Mede aanwezig voor agendapunt 3.2: Guido Dennenbroek, Jacqueline Solleveld Olthof

1. Opening

1.1 Opening en mededelingen

De voorzitter opent de digitale vergadering.

1.2 Spreekrecht burgers

- Mevrouw Plandsoen deelt haar zorgen en ongerustheid over de ontwikkelingen, maatregelen en restricties rondom corona en de vaccinaties.

1.3 Vaststelling van de besluitenlijst van de vergadering van 9 maart 2021 en lijst van toezeggingen

De besluitenlijst en de lijst van toezeggingen zijn ongewijzigd vastgesteld.

1.4 Inventarisatie van de bespreekpunten

De commissie besluit agendapunten 2.1, 3.1 en 3.3 te bespreken. Agendapunt 3.2 wordt niet behandeld.

2. Collegevoorstellen

2.1 Participatie- en inspraakverordening Amstelveen 2021

De raad heeft op 23 september 2020 de Participatievisie vastgesteld. Hierdoor is de Participatie- en inspraakverordening Amstelveen 2013 niet meer actueel. Een technische verwerking hiervan is dus noodzakelijk. De raad wordt gevraagd voorliggende Participatie- en inspraakverordening 2021 vast te stellen en de verordening van 2013 in te trekken.

<u>Conclusie</u>
De Participatie- en inspraakverordening Amstelveen 2021 kan als bespreekstuk aan de raad worden voorgelegd ter besluitvorming. De PvdA kondigt een amendement aan voor

het beter verankeren van de rol van de raad in de participatie. AVA overweegt een motie of amendement inzake het verruimen van de voorwaarden die worden gesteld aan een burgerinitiatief.

3. Overige aangelegenheden

3.1 Rondvraag

- Patrick Adriaans: Babbeltrucs

De vragen zijn door de burgemeester beantwoord.

3.2 Regionale aangelegenheden

Dit agendapunt is niet besproken.

3.3 Bespreken Voorstel Metropoolregio Amsterdam (MRA) van grote klasse

De commissie wordt gevraagd te reageren op het voorstel MRA Metropool van grote klasse.

Toezeggingen
De burgemeester zegt toe om samen met de Amstelveense vertegenwoordigers in het AM-raadsledenplatform, college en de griffie te kijken naar de mogelijkheden van een raadswerkgroep om de rol van de raad beter te organiseren (inbreng, terugkoppeling) ten aanzien van regionale samenwerking.

Jacqueline Solleveld Olthof zegt toe de definitieve reactie van het AM-raadsledenplatform op het voorstel MRA van grote klasse naar de commissie te sturen.

Conclusie
De commissie heeft het onderwerp besproken. De burgemeester en de Amstelveense vertegenwoordigers in het AM-raadsledenplatform nemen de inbreng van de commissie mee. Vóór de toezegging inzake een raadswerkgroep werd gedaan, gaf PvdA aan een motie te overwegen over de wijze waarop de raad beter bij regionale samenwerking kan worden betrokken.

4. Voorstellen door de agendacommissie direct geagendeerd voor besluitvorming in de raad

4.1 Verordening Dorpsraad Nes aan de Amstel 2021

De bestaande verordening uit 2006 is verouderd en sluit niet meer aan bij de huidige wetgeving. De raad wordt gevraagd voorliggende verordening Dorpsraad Nes aan de Amstel 2021 vast te stellen en de verordening van 2006 in te trekken.

De commissie volgt het advies van de agendacommissie.

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter om 21:45 uur de vergadering.

Aldus vastgesteld in de commissievergadering van 18 mei 2021.

De griffier,

Toezeggingen aan de commissie ABM d.d. 29 april 2021

ID	Behandeld in datum	Portefeuille-houder	Onderwerp	Toezegging	Aantekeningen college	Deadline
867	06-04-2021	Burgemeester	MRA van grote klasse, reactie AM-raadsledenplatform	Jacqueline Solleveld Olthof zegt toe de definitieve reactie van het AM-raadsledenplatform op het voorstel Metropoolregio Amsterdam (MRA) van grote klasse naar de commissie te sturen.		
866	06-04-2021	Burgemeester	MRA - werkgroep raad	De burgemeester zegt toe om samen met de Amstelveense vertegenwoordigers in het AM-raadsledenplatform, college en de griffie te kijken naar de mogelijkheden van een raads-werkgroep om de rol van de raad beter te organiseren (inbreng, terugkoppeling) ten aan-zien van regionale samenwerking.		
852	01-12-2020	Burgemeester	APV	De burgemeester zegt de commissie toe om op de eerstvolgende thema-avond Veiligheid een terugkoppeling te geven over de toepassing van de gewijzigde regelgeving in de APV.		30-11-2021

Raadscommissie voor Algemeen bestuur en middelen

Dossiernummer	536
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	18 mei 2021
Agendapunt	2.1
Omschrijving	Voorlopig vaststellen jaarstukken 2020

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadscommissie voor Algemeen bestuur en middelen	18 mei 2021

Toelichting

Met de jaarstukken 2020 legt het college van B&W verantwoording af over het door het college gevoerde bestuur in 2020. Er wordt ingegaan op wat is bereikt en wat daarvoor is gedaan. De raad wordt gevraagd om deze jaarstukken voorlopig vast te stellen met uitzondering van de Tozo-regeling (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers) en de Sisa-bijlage (verantwoording aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelatie). Voor deze twee uitzonderingen volgen nog gegevens. De raad zal in juli worden gevraagd deze twee delen vast te stellen.

Griffie

Uw contact drs. C.M. de Heus
T 06- 46155032

d.de.heus@amstelveen.nl

Postbus 4, 1180 BA Amstelveen
Vermeld bij reactie ons kenmerk en datum van deze brief

Gemeenteraad van Amstelveen
afschrift aan college van B&W

Datum 15 mei 2021

Betreft Bespreking jaarrekening en accountantsverslag 2020

Geachte leden van de raad,

Op 10 mei 2021 heeft de auditcommissie gesproken met de accountant Baker Tilly over de jaarrekening en het accountantsverslag 2020. De wethouder financiën en een delegatie van de afdeling financiën waren ook bij dit gesprek aanwezig.

Baker Tilly is sinds 2020 de accountant van Amstelveen. Zij gaven aan de eerste controle van de jaarrekening als zeer prettig te ervaren. De samenwerking met de organisatie is constructief. Op dit moment kan de accountant nog geen definitief oordeel over de jaarrekening kan afgeven. Dat ligt niet aan de getrouwheid en rechtmatigheid van de reguliere werkzaamheden die de gemeente uitvoert. Dat deze verklaring er nog niet ligt komt omdat het door Covid-19 een bijzonder jaar was en de herstelwerkzaamheden rondom de Tozo-regeling nog niet zijn afgerond.

Op 17 maart 2020, bij de start van de coronacrisis, heeft het kabinet de Tozo-regeling aangekondigd. Direct is begonnen met het uitvoeren en uitbetalen hiervan. Op 23 april jl. bent u door het college geïnformeerd over noodzakelijke administratieve aanvulling op de Tozo-uitkeringen. Enkele administratieve vragen zijn aan aanvragers niet gesteld. In goed overleg met de accountant is hiervoor een herstelplan opgesteld dat inmiddels is ingezet. Afhankelijk van de respons brengt de Tozo-regeling een risico met zich mee voor het verkrijgen van een goedkeurende verklaring van de accountant. Dit probleem speelt landelijk.

Los van dit risico is het algemene beeld van de financiële positie van de gemeente Amstelveen positief. De auditcommissie heeft complimenten en waardering uitgesproken voor het werk dat in de ambtelijke organisatie is verzet. De jaarrekening geeft goed inzicht en er zijn geen zorgen om de financiële positie of het weerstandsvermogen. Naast de jaarstukken heeft de auditcommissie met belangstelling kennisgenomen van het controllerrapport 2020. Een aantal aandachtspunten daarin waren ook al bij de bespreking van de managementletter aan de orde gekomen:

1. De gemeentelijke financiën en interne beheersing in coronatijd.
2. Verbonden partijen en het tijdig opleveren van relevante gegevens.
3. De wijze van inbedding van beheersmaatregelen in de organisatie

Aanvullend heeft de concerncontroller aandacht gevraagd voor 1) de prestatielevering in het Sociaal Domein, 2) de beheersing op de IT en 3) de risico's van de GREX. In de laatste is de transformatie van Legmeer een belangrijk project. Daarnaast wordt de nota begrotingsbeheer uit 2009 aangehaald in het controllerrapport. De auditcommissie adviseert de raad het college om deze nota te actualiseren. Algemeen is met de concerncontroller afgesproken om tijdens de auditcommissie van 30 juni concreter in te gaan op mogelijke verbeteringen en de actualisatie van het programma control in control.

Zoals de account ook opmerkte zijn er al de nodige stappen in de goede richting gezet op genoemde onderwerpen, maar kan het altijd beter. In vergelijking met andere gemeenten is er de wil om serieus met verbetervoorstellen aan de slag te gaan. Toch is de constatering dat er de laatste jaren veel decentralisaties zijn geweest, zeker in het Sociaal Domein. Onvoldoende is daarbij door de Rijksoverheid rekening gehouden met financiële compensatie voor de financiële beheersing en controle van de extra gemeentelijke taken. Vanuit de landelijk politiek mag daar meer aandacht voor zijn.

In aanvulling daarop is ook nog gesproken over de voortgang van de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording door het college. De wetgeving daarvoor is nog niet vastgesteld, maar de strekking van de voorstellen is dat per 1 januari 2021 niet langer de accountant een oordeel geeft over het rechtmatig handelen, maar dat het college daarover zelf verantwoording aflegt aan de raad. In dat kader kunt u aan het eind van het jaar een collegevoorstel verwachten om als raad de verantwoordingsgrens vast te stellen en tekstueel de Controleverordening op basis van artikel 213 Gemeentewet aan te passen.

Afsluitend adviseert de auditcommissie de gemeenteraad om de jaarrekening 2020 in de raad van juli vast te stellen. Als er actuele ontwikkelingen zijn met betrekking tot de Tozoregeling dan is de afspraak met het college gemaakt dat de raad hier direct over wordt geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Namens de auditcommissie,
Harmen van der Steenhoven
Voorzitter

Gemeente Amstelveen

Griffie

Uw contact M.N. Steinz
T (020) 540 46 82
F (020) 540 45 59
m.steinz@amstelveen.nl

Postbus 4, 1180 BA Amstelveen
Vermeld bij reactie ons kenmerk en datum van deze brief

Aan de leden van de raad
gemeente Amstelveen

Datum 6 mei 2021

Betreft Behandeling Jaarstukken 2020 in drie raadscommissies

Geachte raadsleden,

Raadsvoorstellen en andere bespreekpunten worden in één raadscommissie behandeld. De kadernota, de programmabegroting en de jaarstukken (voorheen programmarekening) worden in drie commissies behandeld. De bedoeling is om zo de betreffende stukken meer tot hun recht te laten komen door ze per vakgebied inhoudelijk te behandelen. De financiële aspecten zullen net als anders in de commissie ABM worden behandeld.

Algemeen
De programma**begroting** is het document waar de gemeentelijke uitgaven en inkomsten bij elkaar worden gebracht. Samen met de behandeling van de **perspectiefnota** is de begrotingsbehandeling hét moment voor de gemeenteraad om daadwerkelijk keuzes te maken. Na afloop van het begrotingsjaar worden de **jaarstukken** opgesteld, waarin teruggekeken wordt op welke wijze de begroting werkelijkheid is geworden.

Jaarstukken
De jaarstukken gaan in op wat is bereikt (effect) en wat daarvoor is gedaan (prestatie). Om u houvast te bieden in de voorbereiding van de commissievergaderingen is in de bijlage een overzicht te vinden van de programma's en producten per commissie. Naast het verdelen van de bestuurlijke producten naar commissies, is het toedelen van de overige onderwerpen (algemeen beeld, paragrafen, bijlagen e.d.) niet zinvol. Deze bevatten namelijk in meer of mindere mate informatie voor alle commissies.

Technische vragen
Voor "technische" vragen kunt u, zoals gewoonlijk, contact opnemen met de vakspecialisten op de diverse terreinen.

Commissie- en raadsvergaderingen
In de commissievergadering kunnen meerdere woordvoerders per fractie aan het woord komen bij de behandeling van de verschillende programma's en producten. In de raad is er in principe een woordvoerder bij dit agendapunt.

Vragen?
Heeft u vragen? Aarzel niet om deze te stellen. De medewerkers van de griffie kunnen u verder helpen.

Met vriendelijke groet,

Debby de Heus
raadsgriffier

BIJLAGE

Programma's en Producten per commissie (zie ook pagina 163 programmarekening)

COMMISSIE RWN
De commissie Ruimte, Wonen en Natuur (RWN) bereidt de besluitvorming in de raad voor waar het gaat om de inrichting en het beheer van het gemeentelijk grondgebied. Denk bijvoorbeeld aan bestemmingsplannen, groen, verkeer en vervoer, fysieke infrastructuur, natuur en landschap, stadsontwikkeling, openbare werken, milieu en duurzaamheid.

In commissie RWN worden de volgende onderwerpen behandeld:

Programma 3 Economie en duurzaamheid

Stadshart
Schiphol
Duurzaamheid

Programma 4 Openbare ruimte

Verkeer en vervoer
Openbaar groen en openluchtrecreatie
Riolering
Afval
Milieubeheer
Begraafplaatsen

Programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling

Beheer overige gebouwen en gronden
Parkeerbelasting
Parkeren
Openbaar vervoer
Fysieke infrastructuur
Ruimtelijke ordening
Grondexploitaties (niet bedrijventerreinen)
Wonen en bouwen

COMMISSIE B&S
De commissie Burgers & Samenleving (B&S) bereidt de besluitvorming in de raad voor op de beleidsterreinen die betrekking hebben op de Amstelveense inwoners en de samenleving. Denk bijvoorbeeld aan zaken: onderwijs, welzijn, cultuur, sociale zaken en sport.

In commissie B&S worden de volgende onderwerpen behandeld:

Programma 1 Sociaal Domein

Samenkracht en burgerparticipatie
Wijkteams

Inkomensregelingen
Begeleide participatie
Arbeidsparticipatie
Maatwerkvoorzieningen (Wmo)
Maatwerkdienstverlening 18+
Maatwerkdienstverlening 18-
Geëscaleerde zorg 18+
Geëscaleerde zorg 18-
Volksgezondheid

Programma 2 Onderwijs en ontplooiing

Openbaar basisonderwijs
Onderwijshuisvesting
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken
Sportbeleid en activering
Sportaccommodaties
Cultuurpresentatie, -productie en –participatie
Musea
Cultureel erfgoed
Media

COMMISSIE ABM
De commissie Algemeen, Bestuur en Middelen bereidt de besluitvorming in de raad voor op de volgende terreinen: verwerving en inzet van (bedrijfs)middelen, dienstverlening, bestuurlijke organisatie en coördinatie, regionaal bestuur, juridische zaken en regelgeving, economisch beleid, internationale samenwerking, openbare orde, veiligheid, brandweer, rampenbestrijding.

In commissie ABM worden de volgende onderwerpen behandeld:

Programma 3 Economie en duurzaamheid

Economische ontwikkeling
Bedrijfsloket en –ontwikkelingen
Economische promotie

Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid

Bestuur
Burgerzaken
Crisisbeheersing en brandweer
Openbare orde en veiligheid

Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 22

Datum B&W-besluit 23 april 2021

Voor de raadsvergadering van
2 juni 2021

Portefeuillehouder wethouder Herbert Raat

Afdeling Financiën

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Mark Spijker / Ruud Koper
540 42 11/ 44 30
m.spijker@amstelveen.nl
r.koper@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Algemeen bestuur en middelen (ABM), Burgers en samenleving (B&S) en Ruimte, wonen en natuur (RWN)
op 18, 19 en 20 mei 2021

Onderwerp

Voorlopig vaststellen jaarstukken 2020.

Gevraagd besluit

1. Kennisnemen van de onzekerheid bij de Tozo-regeling en het herstelplan;
2. De jaarstukken 2020 voorlopig vaststellen met uitzondering van de Tozo-regeling en de Sisa-bijlage;
3. Ermee instemmen dat de definitieve vaststelling in de juliraad zal plaatsvinden met inbegrip van het “accountantsverslag”, waarbij de vaststelling binnen de wettelijke termijn van 15 juli wordt gerealiseerd;
4. Het rekeningresultaat van € 40,7 miljoen (begroot € 23,6 miljoen) storten in de algemene reserve;
5. Instemmen met het beschikbaar houden in het begrotingsjaar 2021 van per saldo € 4.894.000 aan restantkredieten, alsmede met het wijzigen van de begroting 2021 voor de met deze kredieten samenhangende reservemutaties;
6. Instemmen via resultaatbestemming met budgetoverheveling van € 9,835 miljoen naar komend jaar en de begroting 2021 wijzigen voor de vermelde bedragen, alsmede instemmen met overheveling van € 100.000 voor "schoonhouden buitenruimte" naar 2023 en de begroting 2023 hiervoor te wijzigen;
7. Instemmen met het storten van € 444.000 in de reserve "dekking kapitaallasten" ter dekking van de kapitaallasten die samenhangen met de nieuwbouw van het HWC, een bedrag van dezelfde omvang te onttrekken aan de reserve "Nieuwbouw HWC" en hiervoor de begroting 2021 te wijzigen;
8. Instemmen met het vrijvallen van de boekwaarde Piet Heinschool en Keizer Karel college uit de reserve "dekking kapitaallasten" voor een totaalbedrag van € 3,707 miljoen als gevolg van de systematiekwijziging voor de dekking van investeringen in maatschappelijk vastgoed;
9. Instemmen met het reserveren van de ontvangen afrekening van de provincie Noord-Holland ad. € 142.000 voor werkzaamheden Amstelzijde Zuid in de reserve "Groot onderhoud wegen";
10. Instemmen met het instellen van de egalisatiereserve "Vervanging hardware" en de stand per 31 december 2020 ad. € 0,4 miljoen die nu gereserveerd staat onder de bedrijfsvoeringsfondsen over te hevelen naar deze egalisatiereserve;
11. Instemmen met de geactualiseerde plafondbedragen die ten laste komen van het Lokaal Coronafonds van totaal € 8,762 miljoen;
12. Instemmen met het opheffen van de reserves "Nieuwbouw Landtong", "KNLTB-garantie", "Nieuwbouw Piet Heinschool" en "Wijkcentrum Noorddamcentrum" en het restant laten vrijvallen ten gunste van de algemene reserve;
13. Instemmen met het splitsen van de voorziening "Onderhoud vastgoed" in een voorziening "Onderhoud sportgebouwen" en een voorziening "Onderhoud overige gebouwen" en de bestaande voorziening "Onderhoud vastgoed" opheffen;
14. Instemmen met het verantwoorden van het bedrijfsvoeringsfonds "Griffie" op programma 6 "Bestuur, bevolking en veiligheid" in plaats van programma 7 "Overhead" met ingang van 2021 en de begroting hiervoor wijzigen;

15. Instemmen met het onttrekken van de vanuit 2020 naar 2021 gefaseerde uitgaven duurzaamheid ad. € 325.000 aan de reserve "Investeringen in energietransitie en duurzaamheid" in plaats van het begrotingssaldo 2021, zoals is besloten in de tweede tijdvakrapportage 2020;
16. Instemmen met het opheffen van de reserve "Geo-meetapparatuur", de jaarlijkse dotatie aan de reserve "Geo-meetapparatuur" toevoegen aan de reserve "Vervanging hardware" en het eindsaldo per 31 december 2020 van de reserve "Geo-meetapparatuur" over te boeken naar de reserve "Vervanging hardware".

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

De jaarstukken gaan in op wat is bereikt (effectindicatoren) en wat daarvoor is gedaan (prestatie-indicatoren).

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Zie voorgaand punt.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

De jaarstukken geven een integraal overzicht van alle programma's. De zogenoemde SiSa-bijlage is bedoeld om de hieronder vallende regelingen te verantwoorden aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Aanleiding

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)

Op 17 maart 2020, bij de start van de Coronacrisis, heeft het kabinet de Tozo-regeling aangekondigd. Direct meldden zich meer dan 1700 Amstelveense zelfstandigen voor de uitkering levensonderhoud (ter hoogte van een bijstandstuitkering) en 165 voor de lening bedrijfskapitaal (van maximaal € 10.157). Om deze zelfstandigen in nood zo snel mogelijk te helpen, is destijds besloten direct te beginnen met het uitvoeren en uitbetalen van de Tozo.

Uiteindelijk hebben 1911 Amstelveners in 2020 van een of meer regelingen Tozo gebruikt gemaakt. Daarnaast hebben 213 Amstelveners een bedrijfslening ontvangen in 2020. In totaal is er in 2020 door Amstelveen voor € 14 miljoen aan Tozo levensonderhoud verstrekt en voor € 1,8 miljoen aan bedrijfslening.

Achteraf blijkt dat op het oorspronkelijke aanvraagformulier niet alle vragen gesteld zijn, die volgens de definitieve regeling wel verplicht waren. Dit is gebeurd omdat zij op dat moment niet bekend waren. De meeste van deze verplichtingen zijn later toegevoegd aan het aanvraagformulier, echter zijn er ook twee verklaringen waarvan niet bij Tozo 2 en 3 is onderkend dat zij moesten worden toegevoegd. Deze uitvraag moet nu alsnog gebeuren om definitief vast te stellen dat de Tozo op goede gronden door de inwoners is ontvangen en door de gemeente op de juiste gronden is uitgekeerd. Dat laatste is van belang om definitief de middelen van het rijk te ontvangen. Naar verwachting zullen alle ontvangers deze vragen bevestigend kunnen beantwoorden, een hoge uitzondering daar gelaten. Het betreft puur een noodzakelijke, administratieve uitvraag.

Dit herstelplan is medio april ingezet. Om zoveel mogelijk dossiers te completeren (en een goedkeuring van de accountant te krijgen) wordt de afronding zo laat als mogelijk in de tijd gezet. In de laatste week van juni moet de accountant een beeld hebben van de status van het

herstelplan, zodat op 7 juli de raad over een definitief accountantsverslag beschikt en de raad kan instemmen met de jaarstukken 2020.

Aanbieding rekening ondanks onzekerheid Tozo.
Ondanks de onzekerheid omtrent het soort verklaring van de accountant worden de jaarstukken 2020 in de vergadering van 2 juni 2020 voorgelegd aan de raad. Op dit moment is onduidelijk of het herstelplan voor de Tozo-regeling toereikend is of dat in juni sprake is van materiële bevindingen die er toe kunnen leiden dat de accountantsverklaring wijzigt in een verklaring met beperking of een afkeurende verklaring (doordat Tozo een substantiële geldstroom is in 2020 en er al onzekerheid is vanuit het sociaal domein).

Als blijkt dat er sprake is van materiële bevindingen bij de Tozo-regeling wordt dit uiterlijk in de vergadering van juli 2020 aan de raad voorgelegd. Aangezien het een geïsoleerd onderwerp betreft in de jaarstukken kan de auditcommissie op 10 mei en de raad op 2 juni kennis nemen van de overige onderdelen in de jaarstukken en de bevindingen in het accountantsverslag. Als uit de Tozo controle geen bevindingen komen kan het voorstel "Jaarstukken 2020" als (hamer)stuk worden behandeld in de juliraad.

Ondanks dat nu sprake is van een herstelplan was het een belangrijk en krachtig signaal op 24 maart 2020 dat de inwoners die als zelfstandige werkzaam zijn snel werden ondersteund op het moment dat zij dit hard nodig hadden.

Auditcommissie
Vrijdag 23 april is de B&W-vergadering waarin de stukken worden vastgesteld die worden aangeboden voor de juniraad. Op maandag 10 mei staat de bespreking van de jaarstukken gepland in de Auditcommissie in aanwezigheid van de accountant. Dit betekent dat, evenals voorgaande jaren, de notitie van de Auditcommissie en onze reactie hierbij later worden toegevoegd aan de besluitvormingsstukken, maar wel voor de eerste commissiebehandeling op 18 mei.

Accountantsverklaring
In het strakke tijdschema van het herstelplan Tozo zal een definitief accountantsverslag en een definitief document "jaarstukken 2020" later in het besluitvormingstraject aan de stukken worden toegevoegd. Naar verwachting is dit ultimo juni.

In samenspraak met de accountant is een herstelplan Tozo opgesteld. Voorzien wordt dat de uitvoering van het plan enkele weken in beslag neemt. Hier is de gemeente mede afhankelijk van de respons van de aanvragers en de doorlooptijd van de accountantscontrole die zorgvuldig zal moeten plaatsvinden. Vanwege de doorlooptijd van het herstelplan, inclusief accountantscontrole, is het dus niet mogelijk om de voor de juniraad geagendeerde jaarrekeningstukken te voorzien van een definitieve accountantsverklaring. De accountantsverklaring is overeenkomstig de bepalingen in de gemeentewet een vereist document dat aanwezig dient te zijn op het moment van vaststellen van de jaarrekening. Vandaar dat hiervoor is beschreven dat inhoudelijke behandeling kan plaatsvinden in de juniraad en de vaststelling, die een formaliteit is -uitgaande van een succesvol doorlopen herstelproces- in de maand juli.

Behandeling in drie commissies
In het voorzittersoverleg van 6 januari 2016 is besloten om de jaarstukken en perspectiefnota in alle commissies te agenderen en niet alleen in de commissie ABM.

Inhoudelijke afwijkingen
In de jaarstukken wordt gewerkt met kleurenvlaggen:

✔ **groen**	besluit is genomen	geen toelichting nodig
✖ **rood**	besluit is niet genomen	korte toelichting
! **oranje**	besluit is anders genomen dan gepland	korte toelichting

Van de 67 voorgenomen besluiten is 64% gerealiseerd en 24% anders of bijna gerealiseerd. Acht besluiten zijn niet gerealiseerd. Vergeleken met vorig jaar zit hier weinig verschil in.

Bij de 130 uitvoerende actiepunten ligt dit anders: 64% is uitgevoerd volgens plan maar ruim een derde (35%) heeft vertraging opgelopen of loopt anders dan gepland. De meest gegeven verklaring hiervoor is uiteraard de Coronacrisis.

Evengoed kunnen we concluderen dat een groot deel van de plannen is gerealiseerd en/of uitgevoerd in 2020.

Financiële afwijkingen / rekeningresultaat
De rekening sluit met een werkelijk positief saldo van € 40,7 miljoen (inclusief reservemutaties). In de begroting na wijziging werd al rekening gehouden met een voordelig saldo van € 23,6 miljoen. Dit betreft naast diverse afwijkingen voor een belangrijk deel de extra opbrengst van de verkoop aandelen Eneco ad. € 22,5 miljoen.

Ten opzichte van de gewijzigde begroting wijkt de rekening ongeveer € 17,1 miljoen af. Belangrijkste oorzaak hiervan is € 10,3 miljoen nog niet bestede middelen Lokaal Coronafonds, waarvan wordt voorgesteld deze over te hevelen naar 2021. De verwachting is dat deze middelen komend jaar alsnog (grotendeels) worden besteed.

Een tweede belangrijk verschil betreft de afboeking van de boekwaarde Eneco ad. € 7,4 miljoen. Na de splitsing van Eneco Holding N.V. is de gedachte altijd geweest dat de boekwaarde van de aandelen Eneco Holding N.V. (nominaal € 100 per aandeel) overgedragen waren naar de Eneco Groep N.V. én Amstelveen nieuwe aandelen voor Stedin had ontvangen met een nominale waarde van € 0,01. De "dure aandelen" zijn echter niet overgedragen aan de Eneco Groep N.V. maar aan Stedin Holding N.V. Ten onrechte is daardoor begroot dat de boekwinst verkoop Eneco deels gebruikt moest worden om € 7,4 miljoen af te boeken aan aandelenkapitaal.

Een toelichting op de grotere afwijkingen staat in hoofdstuk 2 "programmaverantwoording".

Rapportage bluswatervoorziening
Het college heeft met voldoening kennisgenomen van de uitkomsten van de audit bluswatervoorzieningen 2020 en stemt in met de aanbevelingen van de auditor. De investeringen van de afgelopen jaren in het bluswaterdossier hebben geresulteerd in een positieve beoordeling waarbij de werkzaamheden, de betrokkenheid en de voortdurende aandacht voor het onderwerp bluswatervoorzieningen in voldoende mate zijn geborgd binnen de staande organisatie.
De gemeente Amstelveen heeft het thema bluswatervoorzieningen actief ingebracht bij de andere 5 gemeenten van onze Veiligheidsregio en zal ook aandacht blijven vragen voor dit dossier op de regionale veiligheidsagenda. Lokaal en regionaal blijft daardoor sprake van een actieve rol en goede zorg in het bluswaterdossier.

Argumenten

De controle van de jaarrekening heeft geresulteerd in de volgende beslispunten.

1. Herstelplan Tozo-regel
Onder "Aanleiding" in dit collegevoorstel wordt ingegaan op de situatie rondom de Tozo-regeling. Medio april is de raad hierover geïnformeerd via een collegebrief.

Beslispunt 1: Kennisnemen van de onzekerheid bij de Tozo-regeling en het herstelplan.

2. De jaarstukken 2020 voorlopig vaststellen met uitzondering van de Tozo-regeling en de Sisa-bijlage

Onder "Aanleiding" wordt aangegeven dat de jaarstukken 2020 toch worden aangeboden voor de vergadering van 2 juni omdat het grootste deel van de jaarstukken en de bevindingen van de accountant kunnen worden besproken in zowel de auditcommissie van 10 mei als de raadsvergadering van 2 juni. De Tozo betreft een substantiële geldstroom, maar is verder een geïsoleerd onderwerp dat op beperkte plekken in de jaarstukken tot uiting komt.

Beslispunt 2: De jaarstukken 2020 voorlopig vaststellen met uitzondering van de Tozo-regeling en de Sisa-bijlage.

3. Tweede behandeling van de jaarstukken in de raadsvergadering van juli 2021
Het herstelplan voor de Tozo is medio april ingezet. Om zoveel mogelijk dossiers te completeren (en een goedkeuring van de accountant te krijgen) wordt de afronding zo laat als mogelijk in de tijd gezet. In de laatste week van juni moet de accountant een beeld hebben van de status van het herstelplan, zodat in juli de raad een definitief accountantsverslag kan worden voorgelegd en de raad kan instemmen met de jaarstukken 2020. Dit betekent een latere vaststelling dan oorspronkelijk verwacht en ook een tweede behandeling. Vanwege de uitzonderlijke situatie wordt ervoor gekozen om (eenmalig) weer terug te keren naar de situatie waar indertijd bij de invoering van het sociaal domein voor is gekozen, namelijk twee keer behandelen van de jaarstukken in de gemeenteraad. Het is uitdrukkelijk de bedoeling volgend jaar weer terug te keren naar één behandeldatum.

Beslispunt 3: Ermee instemmen dat de definitieve vaststelling in de juliraad zal plaatsvinden met inbegrip van het "accountantsverslag", waarbij de vaststelling binnen de wettelijke termijn van 15 juli wordt gerealiseerd.

4. rekeningresultaat
Beslispunt 4: Het rekeningresultaat van € 33,3 miljoen (begroot € 23,6 miljoen) storten in de algemene reserve. Zie ook de rubriek Financiën.

5. fasering kredieten
Eind 2020 resteert een investeringsbedrag aan gevoteerde kredieten van € 5,018 miljoen.

Omschrijving (bedrag x € 1.000)	Gevoteerde bedrag (A)	Uitgaven t/m 2019 (B)	Uitgaven 2020 (C)	Restant ultimo 2020 (D)	verwachte lasten na 2020 (E)
Vastgoed: bedrijfsgebouwen	328	406	2	-80	0
Wegen en Verkeer (maatschappelijk nut tlv reserve)	6.198	2.607	2.365	1.226	1.084
Investeringsfondsen	14.155	7.758	6.626	-229	-205
Onderwijshuisvesting (investeringsfonds en exploitatie)	38.042	22.205	13.092	2.745	2.745
Overig	1.269	380	178	711	624
Subtotaal algemene middelen	**59.992**	**33.356**	**22.264**	**4.373**	**4.248**
Afvalbeheer (incl. bedrijfsafval)	557	498	11	48	48
Riolering	2.129	919	613	597	597
Zorgvlied	0	0	0	0	0
Subtotaal kostendekkende exploitaties	**2.686**	**1.417**	**623**	**646**	**646**
TOTAAL	**62.678**	**34.773**	**22.887**	**5.018**	**4.894**

Van de restantkredieten wordt een groot deel afgewikkeld met een daarvoor gevormde bestemmingsreserve. Voor de begrotingsrechtmatigheid is het belangrijk dat naast de overheveling van kredieten met bijbehorende kapitaallasten tevens wordt ingestemd met het wijzigen van de begroting voor de hiermee samenhangende reservemutaties, zodat dit 1-op-1 aansluit met de gefaseerde kredietonttrekking. Dit betreft de reserve "dekking kapitaallasten" en de specifiek gevormde bestemmingsreserves.

Beslispunt 5: Instemmen met het beschikbaar houden in het begrotingsjaar 2021 van per saldo € 4.894.000 aan restantkredieten, alsmede met het wijzigen van de begroting 2021 voor de met deze kredieten samenhangende reservemutaties.

6. Budgetoverheveling
Via resultaatbestemming wordt voorgesteld om enkele niet bestede bedragen beschikbaar te houden in 2021 voor het afronden van werkzaamheden/projecten. De toelichting staat vermeld op de programma's.

Voorstel budgetoverheveling 2020 naar 2021 e.v. (bedrag x € 1.000)	saldo	programma
Planvorming onderwijs Amstelveen-Zuid	50	2
Schoonhouden buitenruimte (naar 2023)	100	4
Wijkcentrum Alleman	-1.750	5
Energiebesparende maatregelen gebouwen (besluit nov20)	1.030	5
Verbouwingsplan Cobra-museum (besluit 2019)	50	5
Nutshub	80	5
Digitale transformatie	45	7
Lokaal coronafonds; niet aangevraagd uit saldo € 15 miljoen	6.540	8
Lokaal coronafonds; niet besteed in 2020	3.790	diverse
Totaal-generaal (resultaatbestemming)	**9.935**	

Beslispunt 6: Instemmen via resultaatbestemming met budgetoverheveling van € 9,835 miljoen naar komend jaar en de begroting 2021 wijzigen voor de vermelde bedragen, alsmede instemmen met overheveling van € 100.000 voor "schoonhouden buitenruimte" naar 2023 en de begroting 2023 hiervoor te wijzigen.

7. Faseringsverschil krediet Nieuwbouw HWC
Voor nieuwbouw van het Herman Wesselink College (HWC) is een totaal krediet van € 30,0 miljoen beschikbaar gesteld. Voor de jaarschijf 2020 werd verwacht dat voor de nieuwbouw exclusief sporthal € 11,468 miljoen besteed zou worden. Daadwerkelijk is in 2020 € 11,912 miljoen geïnvesteerd.

De met dit krediet samenhangende reservemutaties mogen vanuit de BBV-voorschriften maximaal tot het begrote bedrag worden gemuteerd. Een hogere onttrekking betekent een onrechtmatige uitgave. Om de reservemutaties in de pas te laten lopen met het krediet wordt voorgesteld om aanvullend € 444.000 te onttrekken aan de reserve Nieuwbouw HWC en een aanvullende dotatie aan de reserve dekking kapitaallasten voor hetzelfde bedrag.

Beslispunt 7: Instemmen met het storten van € 444.000 in de reserve "dekking kapitaallasten" ter dekking van de kapitaallasten die samenhangen met de nieuwbouw van het HWC, een bedrag van dezelfde omvang te onttrekken aan de reserve "Nieuwbouw HWC" en hiervoor de begroting 2021 te wijzigen.

8. Vrijval reserve dekking kapitaallasten
De reserve "dekking kapitaallasten" bevat een boekwaarde van € 3,483 miljoen voor nieuwbouw Piet Heinschool en € 224.000 voor nieuwbouw Keizer Karel college. In het collegebesluit "Aanbieden Programmabegroting 2021 met bijbehorende aanvullende voorstellen" per 11 november 2020 is besloten tot een systematiekwijziging voor de dekking van investeringen in maatschappelijk vastgoed. Deze besluitvorming is ook van toepassing op de hier genoemde posten (de projecten zijn nog niet in afschrijving genomen), hetgeen

betekent dat deze bedragen vrijvallen ten gunste van de algemene reserve. De dekking van kapitaallasten conform de nieuwe systematiek wordt verwerkt in de Perspectiefnota 2022 (inclusief 1e Tijdvakrapportage).

Beslispunt 8: Instemmen met het vrijvallen van de boekwaarde Piet Heinschool en Keizer Karel college uit de reserve "dekking kapitaallasten" voor een totaalbedrag van € 3,707 miljoen als gevolg van de systematiekwijziging voor de dekking van investeringen in maatschappelijk vastgoed.

9. Amstelzijde Zuid verbindingsweg
Van de provincie Noord-Holland is € 142.000 ontvangen inzake verbindingsweg Amstelzijde Zuid. De afrekening betreft een door Amstelveen te betalen bijdrage aan de brug, aansluitende infrastructuur en grond (€ 1.275.000) onder aftrek van de bijdrage van de Vervoerregio en de bijdrage van de provincie voor de uitgevoerde werkzaamheden aan de Zuidelijke verbindingsweg (€ 1.417.000).

De bijdrage is nodig om toekomstige werkzaamheden uit te voeren. Voorgesteld wordt om dit bedrag daarvoor te reserveren in de reserve "groot onderhoud wegen".

Beslispunt 9: Instemmen met het reserveren van de ontvangen afrekening van de provincie Noord-Holland ad. € 142.000 voor werkzaamheden Amstelzijde Zuid in de reserve "Groot onderhoud wegen".

10. Instellen egalisatiereserve "Vervanging hardware"
In 2020 is een egalisatiereserve ingericht om vervanging van hardware op te kunnen vangen. De inrichting van een egalisatiereserve is een advies, dat is opgevolgd uit de IT reviews. Op deze wijze is de toekomstige vervanging van de in omloop zijnde hardware, een belangrijk aspect in de achterliggende besluitvorming, gewaarborgd. De basis hiervoor is een actueel meerjarenvervangingsschema, waarop de via de Perspectiefnota 2020 toegekende structurele ICT budgetten voor dit onderdeel zijn gebaseerd.

Het voor de instelling van deze egalisatiereserve benodigde expliciete instellingsbesluit van de gemeenteraad is nog achterwege gebleven. In afwachting daarvan is deze egalisatie in deze jaarrekening administratief bij de bedrijfsvoeringfondsen ondergebracht.

Beslispunt 10: Instemmen met het instellen van de egalisatiereserve "Vervanging hardware" en de stand per 31 december 2020 ad. € 0,4 miljoen die nu gereserveerd staat onder de bedrijfsvoeringsfondsen over te hevelen naar deze egalisatiereserve.

11. Lokaal coronafonds
In de tweede tijdvak 2020 staat een stand van het Lokaal Coronafonds vermeld per ultimo september waar de raad via een beslispunt in het collegevoorstel formeel mee heeft ingestemd. Zoals afgesproken wordt de raad voor elke cyclus van de commissievergaderingen geïnformeerd over de laatste stand van zaken van het Lokaal coronafonds. De jaarrekening bevat in de bijlage "Corona" een overzicht dat is gebaseerd op de collegebrief van 20 januari 2021. Het plafondbedrag en de individuele posten moeten vanuit budgetrecht formeel worden goedgekeurd door de raad.

De actualisatie leidt tot een nieuw plafondbedrag van € 8,762 miljoen. Dit is inclusief 9 nieuw toegekende plafondbedragen. Dit betreft nummer 38 t/m 46 in het overzicht.

Beslispunt 11: Instemmen met de geactualiseerde plafondbedragen die ten laste komen van het Lokaal Coronafonds van totaal € 8,762 miljoen.

12. Opheffen reserves Nieuwbouw Landtong, KNLTB-garantie, Nieuwbouw Piet Heinschool en wijkcentrum Noorddammercentrum
De genoemde reserves kunnen worden opgeheven.

Beslispunt 12: Instemmen met het opheffen van de reserves "Nieuwbouw Landtong", "KNLTB-garantie", "Nieuwbouw Piet Heinschool" en "Wijkcentrum Noorddamcentrum" en het restant laten vrijvallen ten gunste van de algemene reserve.

13. Splitsen voorziening "Onderhoud Vastgoed" in de voorzieningen "Onderhoud overige gebouwen" en "Onderhoud sportgebouwen"
Vanuit transparantie en beheersbaarheid wordt voorgesteld om de voorziening "Onderhoud vastgoed" onder te verdelen naar sportgebouwen en overige gebouwen. Dit betekent dat het meerjarig onderhoud gebouwen wordt onderverdeeld naar "onderwijsgebouwen", "woonwagens en -locaties", "sportgebouwen" en "overige gebouwen".

Beslispunt 13: Instemmen met het splitsen van de voorziening "Onderhoud vastgoed" in een voorziening "Onderhoud sportgebouwen" en een voorziening "Onderhoud overige gebouwen" en de bestaande voorziening "Onderhoud vastgoed" opheffen.

14. Bedrijfsvoeringsfonds "Griffie" verantwoorden op programma 6
De kosten, opbrengsten en reservemutatie die betrekkingen hebben op het bedrijfsvoeringsfonds van de "Griffie" staan verantwoord op programma 6 "Bestuur, bevolking en veiligheid". Het bedrijfsvoeringsfonds zelf staat echter verantwoord op programma 7 "Overhead". Voorgesteld wordt om ingaande 2021 het bedrijfsvoeringsfonds "Griffie" te verantwoorden op programma 6.

Beslispunt 14: Instemmen met het verantwoorden van het bedrijfsvoeringsfonds "Griffie" op programma 6 "Bestuur, bevolking en veiligheid" in plaats van programma 7 "Overhead" met ingang van 2021 en de begroting hiervoor wijzigen.

15. Budgetoverheveling "Investeringen in energietransitie en duurzaamheid"
In de tweede tijdvakrapportage 2020 is € 325.000 overgeheveld naar 2021. Ten onrechte staat in de besluitvorming dat deze fasering afgewikkeld wordt met het begrotingssaldo in 2020 en 2021. Bij de beschikbaarstelling (Perspectiefnota 2020) zijn deze bedragen onttrokken aan de reserve "Investeringen in energietransitie en duurzaamheid". In lijn hiermee dient de afwikkeling van de fasering ook via deze reserve te verlopen. Voor wat betreft 2020 is dit ook aldus in de jaarrekening 2020 verwerkt (de geraamde onttrekking in 2020 is niet opgetreden). De samenhangende aanpassing in 2021 vraagt een apart besluit (begrotingsrechtmatigheid) om de gefaseerde begrote uitgaven in 2021 te onttrekken aan de reserve "Investeringen in energietransitie en duurzaamheid" en niet ten laste van het begrotingssaldo 2021.

Beslispunt 15: Instemmen met het onttrekken van de vanuit 2020 naar 2021 gefaseerde uitgaven duurzaamheid ad. € 325.000 aan de reserve "Investeringen in energietransitie en duurzaamheid" in plaats van het begrotingssaldo 2021, zoals is besloten in de tweede tijdvakrapportage 2020.

16. Opheffen reserve Geo meetapparatuur
Via beslispunt 10 wordt de reserve "Vervanging hardware" ingesteld. De op programma 5 vermelde reserve "Geo-meetapparatuur" moet onderdeel uit gaan maken van deze nieuwe reserve. Via dit beslispunt wordt voorgesteld de jaarlijkse dotatie van € 15.500 toe te voegen aan de reserve "Vervanging hardware", het eindsaldo van afgerond € 25.000 over te boeken naar de reserve "Vervanging hardware" en de reserve "Geo-meetapparatuur" op te heffen.

Beslispunt 16: Instemmen met het opheffen van de reserve "Geo-meetapparatuur", de jaarlijkse dotatie aan de reserve "Geo-meetapparatuur" toevoegen aan de reserve "Vervanging hardware" en het eindsaldo per 31 december 2020 van de reserve "Geo-meetapparatuur" over te boeken naar de reserve "Vervanging hardware".

Kanttekeningen

De wettelijke voorschriften voor het opstellen van de gemeentelijke jaarrekening worden voor het grootste deel ontleend aan het BBV.

Financiën

Het document "jaarstukken 2020" bevat een groot aantal financiële mutaties, die in onderlinge samenhang worden gepresenteerd en toegelicht. Het algemeen beeld schetst de voornaamste ontwikkelingen die aan het financiële resultaat hebben bijgedragen. Per programma is een nadere toelichting opgenomen op de mutaties in de programmasaldi ten opzichte van de bijgestelde begroting.

De rekening sluit met een werkelijk positief saldo van € 40,7 miljoen (inclusief reservemutaties). In de begroting na wijziging werd al rekening gehouden met een voordelig saldo van € 23,6 miljoen. Dit betreft naast diverse afwijkingen voor een belangrijk deel de extra opbrengst van de verkoop aandelen Eneco ad. € 22,5 miljoen.

Ten opzichte van de gewijzigde begroting wijkt de rekening ongeveer € 17,1 miljoen af. Belangrijkste oorzaak hiervan is € 10,3 miljoen nog niet bestede middelen Lokaal Coronafonds, waarvan wordt voorgesteld deze over te hevelen naar 2021. De verwachting is dat deze middelen komend jaar alsnog (grotendeels) worden besteed.

Een tweede belangrijk verschil betreft de afboeking van de boekwaarde Eneco ad. € 7,4 miljoen. Na de splitsing van Eneco Holding N.V. is de gedachte altijd geweest dat de boekwaarde van de aandelen Eneco Holding N.V. (nominaal € 100 per aandeel) overgedragen waren naar de Eneco Groep N.V. én Amstelveen nieuwe aandelen voor Stedin had ontvangen met een nominale waarde van € 0,01. De "dure aandelen" zijn echter niet overgedragen aan de Eneco Groep N.V. maar aan Stedin Holding N.V. Ten onrechte is daardoor begroot dat de boekwinst verkoop Eneco deels gebruikt moest worden om € 7,4 miljoen af te boeken aan aandelenkapitaal.

Communicatie

Een digitale versie van de jaarstukken 2020 staat vanaf ultimo juni online en is bereikbaar via de url: https://amstelveen.pcportal.nl/ .

Procedure

N.v.t.

Bijlagen

- concept Jaarstukken 2020
- concept Accountantsverslag 2020
- Controllerrapport 2020
- Brief aan Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (ondertekening na raadsbehandeling)
- Rapportage bluswatervoorziening 2020
- Master dashboard digitale transformatie 2020

Zowel het concept "Accountantsverslag 2020" als het concept "Jaarstukken 2020" wordt na de behandeling op 2 juni vervangen ten behoeve van de definitieve besluitvorming in de juliraad.

Voor de commissiebehandeling van 18 mei volgt:
- Rapport van de Auditcommissie;
- Indien nodig reactie van het college op het rapport van de Auditcommissie.

De secretaris,	De voorzitter,
Bert Winthorst	Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard Gewijzigd aanvaard Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. Kennisnemen van de onzekerheid bij de Tozo-regeling en het herstelplan;
2. De jaarstukken 2020 voorlopig vaststellen met uitzondering van de Tozo-regeling en de Sisa-bijlage;
3. Ermee instemmen dat de definitieve vaststelling in de juliraad zal plaatsvinden met inbegrip van het "accountantsverslag", waarbij de vaststelling binnen de wettelijke termijn van 15 juli wordt gerealiseerd;
4. Het rekeningresultaat van € 40,7 miljoen (begroot € 23,6 miljoen) storten in de algemene reserve;
5. Instemmen met het beschikbaar houden in het begrotingsjaar 2021 van per saldo € 4.894.000 aan restantkredieten, alsmede met het wijzigen van de begroting 2021 voor de met deze kredieten samenhangende reservemutaties;
6. Instemmen via resultaatbestemming met budgetoverheveling van € 9,835 miljoen naar komend jaar en de begroting 2021 wijzigen voor de vermelde bedragen, alsmede instemmen met overheveling van € 100.000 voor "schoonhouden buitenruimte" naar 2023 en de begroting 2023 hiervoor te wijzigen;
7. Instemmen met het storten van € 444.000 in de reserve "dekking kapitaallasten" ter dekking van de kapitaallasten die samenhangen met de nieuwbouw van het HWC, een bedrag van dezelfde omvang te onttrekken aan de reserve "Nieuwbouw HWC" en hiervoor de begroting 2021 te wijzigen;

8. Instemmen met het vrijvallen van de boekwaarde Piet Heinschool en Keizer Karel college uit de reserve "dekking kapitaallasten" voor een totaalbedrag van € 3,707 miljoen als gevolg van de systematiekwijziging voor de dekking van investeringen in maatschappelijk vastgoed;
9. Instemmen met het reserveren van de ontvangen afrekening van de provincie Noord-Holland ad. € 142.000 voor werkzaamheden Amstelzijde Zuid in de reserve "Groot onderhoud wegen";
10. Instemmen met het instellen van de egalisatiereserve "Vervanging hardware" en de stand per 31 december 2020 ad. € 0,4 miljoen die nu gereserveerd staat onder de bedrijfsvoeringsfondsen over te hevelen naar deze egalisatiereserve;
11. Instemmen met de geactualiseerde plafondbedragen die ten laste komen van het Lokaal Coronafonds van totaal € 8,762 miljoen;
12. Instemmen met het opheffen van de reserves "Nieuwbouw Landtong", "KNLTB-garantie", "Nieuwbouw Piet Heinschool" en "Wijkcentrum Noorddamcentrum" en het restant laten vrijvallen ten gunste van de algemene reserve;
13. Instemmen met het splitsen van de voorziening "Onderhoud vastgoed" in een voorziening "Onderhoud sportgebouwen" en een voorziening "Onderhoud overige gebouwen" en de bestaande voorziening "Onderhoud vastgoed" opheffen;
14. Instemmen met het verantwoorden van het bedrijfsvoeringsfonds "Griffie" op programma 6 "Bestuur, bevolking en veiligheid" in plaats van programma 7 "Overhead" met ingang van 2021 en de begroting hiervoor wijzigen;
15. Instemmen met het onttrekken van de vanuit 2020 naar 2021 gefaseerde uitgaven duurzaamheid ad. € 325.000 aan de reserve "Investeringen in energietransitie en duurzaamheid" in plaats van het begrotingssaldo 2021, zoals is besloten in de tweede tijdvakrapportage 2020;
16. Instemmen met het opheffen van de reserve "Geo-meetapparatuur", de jaarlijkse dotatie aan de reserve "Geo-meetapparatuur" toevoegen aan de reserve "Vervanging hardware" en het eindsaldo per 31 december 2020 van de reserve "Geo-meetapparatuur" over te boeken naar de reserve "Vervanging hardware".

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 2 juni 2021.

De griffier, De voorzitter,

Debby de Heus Tjapko Poppens

Gemeente Amstelveen

Concept Jaarstukken 2020

Inhoudsopgave

1 Algemeen 5

1.1 Leeswijzer 6
1.2 Personalia per 31 december 2020 8
1.3 Algemeen beeld 9
1.4 Beslispunten rekening 14

A Jaarverslag 19

2 Programmaverantwoording 21

Corona 22

2.1 Sociaal domein 23
2.2 Onderwijs en ontplooiing 33
2.3 Economie en duurzaamheid 43
2.4 Openbare ruimte 47
2.5 Ruimtelijke ontwikkeling 55
2.6 Bestuur, bevolking en veiligheid 68
2.7 Overhead 73
2.8 Algemene dekkingsmiddelen 79

3 Paragrafen 85

3.1 Lokale heffingen 86
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 94
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen 111
3.4 Bedrijfsvoering 112
3.5 Verbonden Partijen 117
3.6 Grondbeleid 119
3.7 Financiering 125

B Jaarrekening 129

4 Baten en lasten 131

4.1 Grondslagen voor resultaatbepaling 132
4.2 Overzicht van baten en lasten 133
4.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 134
4.4 Gerealiseerde lasten en baten per taakveld 141

5 Balans 143

5.1 Waarderingsgrondslagen 144
5.2 Balans 149
5.3 Toelichting op de balans 151
5.4 Niet Uit de Balans Blijkende Verplichtingen 173

6 Bijlagen 177

6.1 Single Information Single Audit (SiSa) 178

6.2 Meerjarenprojectenplan Buitenruimte 179
6.3 Subsidies 183
6.4 Corona 195
6.5 Vertaaltabel programma/taakvelden 201
6.6 Verplichte beleidsindicatoren inclusief toelichting 202
6.7 Lijst van afkortingen 208

1 Algemeen

1.1 Leeswijzer

Digitale versie jaarstukken 2020
Een digitale versie van de jaarstukken 2020 staat vanaf ultimo juni online en is bereikbaar via de url: https://amstelveen.pcportal.nl/.

Algemeen

Met de jaarstukken 2020 wordt beoogd transparante, leesbare en toegankelijke verslaglegging te verstrekken, met inachtneming van de wettelijke voorschriften zoals vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De gemeente moet via dit jaarverslag verantwoording afleggen of informatie verstrekken aan diverse organisaties. Naast de eigen organisatie (raad) betreft dit onder andere het Centraal Bureau voor de Statistiek, de Provincie en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Het dienen van meerdere lezers waarbij tevens moet worden voldaan aan wettelijke voorschriften (programma-indeling en voorgeschreven paragrafen) leidt er wel toe dat wat voor de ene lezer nuttige informatie betreft dit voor de ander een overdaad van gegevens betekent.

Ondanks deze beperkingen die ons worden opgelegd bij het schrijven van dit document proberen wij alle geïnteresseerden een leesbaar jaarverslag aan te bieden. Een document dat zoveel als mogelijk zelfstandig leesbaar is, maar waarbij we er soms toch de voorkeur aan geven om voor meer uitgebreide informatie te verwijzen naar andere documenten zoals raadsbesluiten of programmabegroting.

Hierna volgt een korte leeswijzer met de onderdelen die in de jaarstukken staan opgenomen.

Algemeen beeld
In het inleidend hoofdstuk vindt u een overzicht van het College van Burgemeester en Wethouders en de portefeuilles waar zij verantwoordelijk voor zijn.

Daarnaast wordt kort ingegaan op de realisatie van bestuurlijke actiepunten. Tevens wordt op hoofdlijnen het financiële resultaat toegelicht.

Als sprake is van beslispunten die voortvloeien uit de rekening wordt in dit hoofdstuk daar nader op ingegaan.

Programmaverantwoording
De kern van de jaarstukken wordt gevormd door de programmaverantwoordingen die elk zijn verdeeld in een aantal vastgestelde taakvelden.

Per programma wordt ingegaan op de voortgang van de bestuurlijke actiepunten en de financiële verschillen ten opzichte van de begroting. Op de kredieten, subsidies, reserves en voorzieningen wordt ingegaan als dit van toepassing is op het programma.

Uitgangspunt is dat een financieel verschil van € 100.000 wordt toegelicht. Als het bestuurlijk relevant is kan een lagere afwijking worden verantwoord op het programma.

De volgende programma's maken onderdeel uit van de jaarstukken:
1. Sociaal domein
2. Onderwijs en ontplooiing
3. Economie en duurzaamheid
4. Openbare ruimte
5. Ruimtelijke ontwikkeling
6. Bestuur, bevolking en veiligheid
7. Overhead
8. Algemene dekkingsmiddelen

In de jaarrekening wordt gewerkt met kleuren:

✔ **groen**	besluit is genomen	geen toelichting nodig
✘ **rood**	besluit is niet genomen	korte toelichting
! **oranje**	besluit is anders genomen dan gepland	korte toelichting

Paragrafen
Voor een aantal onderwerpen is een paragraaf opgenomen waarin een "dwarsdoorsnede" wordt gepresenteerd van de verschillende programma's. De onderwerpen zijn: lokale heffingen, weerstandsvermogen & risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, bedrijfsvoering, verbonden partijen, grondbeleid en financiering.

Balans
In dit overzicht is ruimte voor "verplichte" financiële overzichten, zoals waarderingsgrondslagen, balans, kredieten en investeringen, reserves en voorzieningen en niet uit de balans blijkende verplichtingen zoals gegarandeerde geldleningen.

Bijlagen
Het boekwerk bevat de volgende bijlagen: Single Information en Single Audit (SISA), het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte, Corona, overzicht subsidies, de vertaaltabel programma/taakvelden, verplichte beleidsindicatoren en een lijst van (meest) gebruikte afkortingen.

Single Information en Single Audit (SISA)
Elke gemeente is verplicht in de jaarstukken een bijlage op te nemen met wettelijk voorgeschreven verantwoordingsinformatie waarmee het Rijk de specifieke uitkeringen beoordeelt. Met single audit wordt bedoeld dat voor de controle door de accountant gebruik wordt gemaakt van de reguliere controle van de jaarrekening door de accountant.

De SISA verantwoording bevat 8 regelingen voor Amstelveen. Ofschoon de bijlage is opgenomen in het jaarverslag van Amstelveen betreft het feitelijk informatie voor het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Afronding
Door het geautomatiseerd inlezen vanuit het financieel pakket kan zich de situatie voordoen dat er afrondingsverschillen optreden.

1.2 Personalia per 31 december 2020

Burgemeester en wethouders

Burgemeester Tjapko Poppens
Openbare orde en veiligheid, integraal veiligheidsbeleid, bevolking, communicatie en externe betrekkingen, algemeen bestuur waaronder coördinatie collegebrede projecten.

Wethouder Herbert Raat
Financiën, handhaving en vergunningen, welstand en monumenten, dienstverlening, kunst en cultuur, Schiphol, Projecten A9 en Stadshart.

Wethouder Rob Ellermeijer
Wonen en volkshuisvesting, verkeer en vervoer, openbaar vervoer, project Amstelveenlijn, Gebiedsontwikkeling Oude Dorp, media, sport en recreatie.

Wethouder drs. Floor Gordon
Ruimtelijke ordening, economische zaken, integraal wijkbeheer, duurzaamheid, milieu, waterbeheer, groen, afvalbeleid, parkeren, natuur en milieu educatie en emancipatie en discriminatie*.

Wethouder drs. Frank Berkhout
Onderwijs, onderwijshuisvesting, jeugdzorg, jeugd, jongeren, vastgoed, ICT en de gemeentelijke organisatie.

Wethouder dr. Marijn van Ballegooijen
Werk en inkomen, zorg en WMO, gezondheid, welzijn, Zorgvlied en emancipatie en discriminatie*.

**gezamenlijke portefeuille*

Gemeentesecretaris

drs. Bert Winthorst

Griffier

Bert Schouten (waarnemend griffier)

Directieteam

drs. Henk Huitink, directeur
Walter Huith, directeur

Bestuur ondernemingsraad

Jim Udo	voorzitter
Lisette Schraag	plaatsvervangend voorzitter
Annemarie Malcorps	secretaris
Mario van Deijzen	algemeen DB-lid

1.3 Algemeen beeld

Financieel sterke positie
Amstelveen heeft een sterke financiële positie. Dit blijkt onder andere uit de verplichte financiële kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen. Daar waar de gemeente gebruik maakt van schattingen wordt een conservatieve lijn gevolgd, maar niet te behoudend. De gemeente kan hierdoor tegenvallers opvangen, goed haar taken uitvoeren en hoeft haar inwoners en ondernemers niet overmatig te belasten.

Corona
Het maatschappelijke en persoonlijke leven in 2020 is op veel fronten beïnvloed door het corona virus. Dit komt ook tot uiting in deze jaarstukken. De financieel sterke positie van Amstelveen heeft het mogelijk gemaakt om in korte tijd een bestuurlijk besluit te nemen om € 15 miljoen vrij te maken voor lokale ondersteuning naast de landelijke compensatiepakketten. Naast een financieel aspect heeft corona ertoe geleid dat sommige doelstellingen en actiepunten die voorgenomen waren om dit jaar uit te voeren anders zijn ingevuld of aan de crisis zijn aangepast.

In onder andere paragraaf 3.3 weerstandsvermogen, paragraaf 3.4 Bedrijfsvoering en bijlage 6.4 Corona wordt dieper ingegaan op de gevolgen en risico's van de corona pandemie voor Amstelveen.

De gedachte was dat corona het meest gebruikte woord in deze jaarstukken zou worden, maar uit onderstaande woordwolk van dit document valt het uiteindelijk mee:

Bestuurlijke actiepunten

Van de 67 voorgenomen besluiten is 64% gerealiseerd en 24% anders of bijna gerealiseerd. Acht besluiten zijn niet gerealiseerd. Vergeleken met vorig jaar zit hier weinig verschil in.

Bij de 130 uitvoerende actiepunten ligt dit anders: 64% is uitgevoerd volgens plan maar ruim een derde (35%) heeft vertraging opgelopen of loopt anders dan gepland. De meest gegeven verklaring hiervoor is uiteraard de Coronacrisis.

Evengoed kunnen we concluderen dat een groot deel van de plannen is gerealiseerd en/of uitgevoerd in 2020.

Baten en lasten totaal per programma

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de lasten en baten per programma. Een negatief bedrag in de kolom "Saldo" betekent een positief begrotings- of rekeningsaldo (lasten<baten). De rechterkolom "Saldo 2020" betreft het verschil tussen het begrotings- en rekeningsaldo.

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2020				Rekening 2020			Saldo
Programma	2019	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2020
01 Sociaal domein	50.662	50.565	98.496	40.659	57.837	100.371	44.151	56.220	-1.618
02 Onderwijs en ontplooiing	18.507	20.312	26.037	5.091	20.945	26.851	5.797	21.055	110
03 Economie en duurzaamheid	315	506	2.834	1.644	1.190	2.006	1.780	225	-965
04 Openbare ruimte	23.762	18.024	47.802	29.182	18.620	46.395	29.012	17.383	-1.237
05 Ruimtelijke ontwikkeling	-3.295	-2.443	18.804	21.172	-2.368	17.888	18.834	-946	1.422
06 Bestuur, bevolking en veiligheid	14.259	14.261	15.812	1.332	14.481	15.987	1.595	14.391	-89
07 Overhead	30.417	41.257	68.065	29.660	38.405	63.438	29.419	34.019	-4.386
08 Algemene dekkingsmiddelen	-128.789	-159.504	16.005	198.577	-182.572	1.874	201.357	-199.483	-16.910
Totaal saldo van baten en lasten	**5.837**	**-17.023**	**293.855**	**327.317**	**-33.463**	**274.809**	**331.945**	**-57.136**	**-23.673**
Reservemutatie	18.725	23.051	80.653	70.820	9.833	83.338	66.893	16.445	6.612
Resultaat	**24.562**	**6.028**	**374.508**	**398.137**	**-23.630**	**358.147**	**398.838**	**-40.691**	**-17.062**

Begrotingsontwikkeling

De begrotingsontwikkeling is als volgt (positief saldo = onttrekking aan de algemene reserve):

Besluit (bedrag x € 1.000)	Mutatie
Primitieve begroting 2020	-6.028
Besluitvorming 2019; jaarschijf 2020	-3.013
Tweede tijdvakrapportage 2019	-557
Budgetoverheveling van 2019 naar 2020	-1.090
Legesverordening 2020 waaronder bouwleges	1.023
Elektrificering gemeentelijk wagenpark incl oplaadpunten	580
Verkoop aandelen Eneco	22.500
Perspectiefnota 2021	-236
Lokale maatregelen vanwege corona-uitbraak	-15.000
Vaststellen Jaarstukken 2019	-436
Actualisering grondexploitaties ultimo 2019	3.548
Tweede tijdvakrapportage 2020	-1.076
Aanvullende voorstellen bij Programmabegroting 2021	22.619
Budgetoverheveling en rechtmatigheid jaarstukken 2020	342
Tarieven 2021 en aanpas. begroting 2020 en 2021 op het gebied van bouwleges	454
Begrotingsaldo ultimo 2020	**23.630**

Rekeningresultaat

De rekening sluit met een werkelijk positief saldo van € 40,7 miljoen (inclusief reservemutaties). In de begroting na wijziging werd al rekening gehouden met een voordelig saldo van € 23,6 miljoen. Dit betreft naast diverse afwijkingen voor een belangrijk deel de extra opbrengst van de verkoop aandelen Eneco ad. € 22,5 miljoen.

Ten opzichte van de gewijzigde begroting wijkt de rekening ongeveer € 17,1 miljoen af. Belangrijkste oorzaak hiervan is € 10,3 miljoen nog niet bestede middelen Lokaal Coronafonds, waarvan wordt voorgesteld deze over te hevelen naar 2021. De verwachting is dat deze middelen komend jaar alsnog (grotendeels) worden besteed.

Een tweede belangrijk verschil betreft de afboeking van de boekwaarde Eneco ad. € 7,4 miljoen. Na de splitsing van Eneco Holding N.V. is de gedachte altijd geweest dat de boekwaarde van de aandelen Eneco Holding N.V. (nominaal € 100 per aandeel) overgedragen waren naar de Eneco Groep N.V. én Amstelveen nieuwe aandelen voor Stedin had ontvangen met een nominale waarde van € 0,01. De "dure aandelen" zijn echter niet overgedragen aan de Eneco Groep N.V. maar aan Stedin Holding N.V. Ten onrechte is daardoor begroot dat de boekwinst verkoop Eneco deels gebruikt moest worden om € 7,4 miljoen af te boeken aan aandelenkapitaal.

Een uitgebreide toelichting op de verschillen staat in het hoofdstuk "programmaverantwoording".

De grootste afwijkingen **ten opzichte van de begroting** met een minimale omvang van € 400.000 (in geval van fasering wordt deze grens niet toegepast) zijn de volgende:

Programma/onderwerp (bedrag x € 1.000)	saldo	programma
Jeugdhulp	-1.600	1
Buig	800	1
BTW/BCF arbeidsparticipatie	800	1
Hulp bij huishouden	-700	1
Voorziening debiteuren sociale dienst	600	1
Planvorming onderwijs Amstelveen-Zuid *	50	2
Lagere reservemutatie "dekking kapitaallasten"	600	2
Schoonhouden buitenruimte (naar 2023) *	100	4
Subsidies verkeer	500	4
Buitenruimte	400	4
Beheer gebouwen*	1.080	5
Nutshub*	80	5
Dotatie voorzieningen facilitaire projecten & bouwgronden	-1.350	5
Wijkcentrum Alleman *	-1.750	5
Grondexploitaties (deel betreft fasering)**	-1.790	5
Omgevingsvergunning	460	5
Digitale transformatie *	45	7
Lokaal coronafonds*	10.330	diverse
Vpb	660	8
Voorziening belastingdebiteuren	-500	8
Verkoopopbrengst Eneco (niet afboeken aandelenkapitaal)	7.400	8
Algemene uitkering	500	8
subtotaal	**16.715**	
overige verschillen	347	
Saldo (minbedrag: dotatie algemene reserve positiever dan begroot)	**17.062**	
* Faseringsverschil excl. grondexploitaties	-9.935	
** Fasering grondexploitaties	2.020	
Resultaat 2020 incl. substantiële faseringsverschillen	**9.147**	

De fasering bij grondexploitaties betreft winstafdrachten die voor 2020 waren begroot, maar door vertraging pas vanaf 2021 ten gunste van het rekeningresultaat komen. De fasering zal onderdeel uitmaken van het raadsvoorstel "actualisering grondexploitaties" dat in de eerste helft 2021 aan de raad wordt voorgelegd.

Naast de grondexploitaties staan in deze jaarrekening andere onderwerpen benoemd waarvan de besteding vertraging heeft opgelopen. In het geval van het Lokaal coronafonds zijn nog geen specifieke lokale ondersteuningsprojecten benoemd voor het door de raad in april 2020 beschikbaar gestelde budget van € 15 miljoen. In de gedachte dat de uitgaven nog wel volgen wordt via resultaatbestemming voorgesteld € 9,935 miljoen budget over te hevelen naar 2021. De toelichting staat vermeld op de programma's.

Voorstel budgetoverheveling 2020 naar 2021 e.v. (bedrag x € 1.000)	saldo	programma
Planvorming onderwijs Amstelveen-Zuid	50	2
Schoonhouden buitenruimte (naar 2023)	100	4
Wijkcentrum Alleman	-1.750	5
Energiebesparende maatregelen gebouwen (besluit nov20)	1.030	5
Verbouwingsplan Cobra-museum (besluit 2019)	50	5
Nutshub	80	5
Digitale transformatie	45	7
Lokaal coronafonds; niet aangevraagd uit saldo € 15 miljoen	6.540	8
Lokaal coronafonds; niet besteed in 2020	3.790	diverse
Totaal-generaal (resultaatbestemming)	**9.935**	

1.4 Beslispunten rekening

1. vaststellen jaarstukken
Beslispunt 1: De jaarstukken 2020 vaststellen.

2. rekeningresultaat
Beslispunt 2: Het rekeningresultaat van € 40,7 miljoen (begroot € 23,6 miljoen) te storten in de algemene reserve.

3. fasering kredieten
Eind 2020 resteert een investeringsbedrag aan gevoteerde kredieten van € 5,018 miljoen.

Omschrijving (bedrag x € 1.000)	Gevoteerde bedrag (A)	Uitgaven t/m 2019 (B)	Uitgaven 2020 (C)	Restant ultimo 2020 (D)	verwachte lasten na 2020 (E)
Vastgoed: bedrijfsgebouwen	328	406	2	-80	0
Wegen en Verkeer (maatschappelijk nut tlv reserve)	6.198	2.607	2.365	1.226	1.084
Investeringsfondsen	14.155	7.758	6.626	-229	-205
Onderwijshuisvesting (investeringsfonds en exploitatie)	38.042	22.205	13.092	2.745	2.745
Overig	1.269	380	178	711	624
Subtotaal algemene middelen	**59.992**	**33.356**	**22.264**	**4.373**	**4.248**
Afvalbeheer (incl. bedrijfsafval)	557	498	11	48	48
Riolering	2.129	919	613	597	597
Zorgvlied	0	0	0	0	0
Subtotaal kostendekkende exploitaties	**2.686**	**1.417**	**623**	**646**	**646**
TOTAAL	**62.678**	**34.773**	**22.887**	**5.018**	**4.894**

Van de restantkredieten wordt een groot deel afgewikkeld met een daarvoor gevormde bestemmingsreserve. Voor de begrotingsrechtmatigheid is het belangrijk dat naast de overheveling van kredieten met bijbehorende kapitaallasten tevens wordt ingestemd met het wijzigen van de begroting voor de hiermee samenhangende reservemutaties, zodat dit 1-op-1 aansluit met de gefaseerde kredietonttrekking. Dit betreft de reserve "dekking kapitaallasten" en de specifiek gevormde bestemmingsreserves.

Beslispunt 3: Instemmen met het beschikbaar houden in het begrotingsjaar 2021 van per saldo € 4.894.000 aan restantkredieten, alsmede met het wijzigen van de begroting 2021 voor de met deze kredieten samenhangende reservemutaties.

4. Budgetoverheveling
Via resultaatbestemming wordt voorgesteld om enkele niet bestede bedragen beschikbaar te houden in 2021 voor het afronden van werkzaamheden/projecten. De toelichting staat vermeld op de programma's.

Voorstel budgetoverheveling 2020 naar 2021 e.v. (bedrag x € 1.000)	saldo	programma
Planvorming onderwijs Amstelveen-Zuid	50	2
Schoonhouden buitenruimte (naar 2023)	100	4
Wijkcentrum Alleman	-1.750	5
Energiebesparende maatregelen gebouwen (besluit nov20)	1.030	5
Verbouwingsplan Cobra-museum (besluit 2019)	50	5
Nutshub	80	5
Digitale transformatie	45	7
Lokaal coronafonds; niet aangevraagd uit saldo € 15 miljoen	6.540	8
Lokaal coronafonds; niet besteed in 2020	3.790	diverse
Totaal-generaal (resultaatbestemming)	**9.935**	

Beslispunt 4: Instemmen via resultaatbestemming met budgetoverheveling van € 9,835 miljoen naar komend jaar en de begroting 2021 wijzigen voor de vermelde bedragen, alsmede instemmen met overheveling van € 100.000 voor "schoonhouden buitenruimte" naar 2023 en de begroting 2023 hiervoor te wijzigen.

5. Faseringsverschil krediet Nieuwbouw HWC
Voor nieuwbouw van het Herman Wesselink College (HWC) is een totaal krediet van € 30,0 miljoen beschikbaar gesteld. Voor de jaarschijf 2020 werd verwacht dat voor de nieuwbouw exclusief sporthal € 11,468 miljoen besteed zou worden. Daadwerkelijk is in 2020 € 11,912 miljoen geïnvesteerd.

De met dit krediet samenhangende reservemutaties mogen vanuit de BBV-voorschriften maximaal tot het begrote bedrag worden gemuteerd. Een hogere onttrekking betekent een onrechtmatige uitgave. Om de reservemutaties in de pas te laten lopen met het krediet wordt voorgesteld om aanvullend € 444.000 te onttrekken aan de reserve Nieuwbouw HWC en een aanvullende dotatie aan de reserve dekking kapitaallasten voor hetzelfde bedrag.

Beslispunt 5: Instemmen met het storten van € 444.000 in de reserve "dekking kapitaallasten" ter dekking van de kapitaallasten die samenhangen met de nieuwbouw van het HWC, een bedrag van dezelfde omvang te onttrekken aan de reserve "Nieuwbouw HWC" en hiervoor de begroting 2021 te wijzigen.

6. Vrijval reserve dekking kapitaallasten
De reserve "dekking kapitaallasten" bevat een boekwaarde van € 3,483 miljoen voor nieuwbouw Piet Heinschool en € 224.000 voor nieuwbouw Keizer Karel college. In het collegebesluit "Aanbieden Programmabegroting 2021 met bijbehorende aanvullende voorstellen" per 11 november 2020 is besloten tot een systematiekwijziging voor de dekking van investeringen in maatschappelijk vastgoed. Deze besluitvorming is ook van toepassing op de hier genoemde posten (de projecten zijn nog niet in afschrijving genomen), hetgeen betekent dat deze bedragen vrijvallen ten gunste van de algemene reserve. De dekking van kapitaallasten conform de nieuwe systematiek wordt verwerkt in de Perspectiefnota 2022 (inclusief 1e Tijdvakrapportage).

Beslispunt 6: Instemmen met het vrijvallen van de boekwaarde Piet Heinschool en Keizer Karel college uit de reserve "dekking kapitaallasten" voor een totaalbedrag van € 3,707 miljoen als gevolg van de systematiekwijziging voor de dekking van investeringen in maatschappelijk vastgoed.

7. Amstelzijde Zuid verbindingsweg
Van de provincie Noord-Holland is € 142.000 ontvangen inzake verbindingsweg Amstelzijde Zuid. De afrekening betreft een door Amstelveen te betalen bijdrage aan de brug, aansluitende infrastructuur en grond (€ 1.275.000) onder aftrek van de bijdrage van de Vervoerregio en de bijdrage van de provincie voor de uitgevoerde werkzaamheden aan de Zuidelijke verbindingsweg (€ 1.417.000).

De bijdrage is nodig om toekomstige werkzaamheden uit te voeren. Voorgesteld wordt om dit bedrag daarvoor te reserveren in de reserve "groot onderhoud wegen".

Beslispunt 7: Instemmen met het reserveren van de ontvangen afrekening van de provincie Noord-Holland ad. € 142.000 voor werkzaamheden Amstelzijde Zuid in de reserve "Groot onderhoud wegen".

8. Instellen egalisatiereserve "Vervanging hardware"
In 2020 is een egalisatiereserve ingericht om vervanging van hardware op te kunnen vangen. De inrichting van een egalisatiereserve is een advies, dat is opgevolgd uit de IT reviews. Op deze wijze is de toekomstige vervanging van de in omloop zijnde hardware, een belangrijk aspect in de achterliggende besluitvorming, gewaarborgd. De basis hiervoor is een actueel meerjarenvervangingsschema, waarop de via de Perspectiefnota 2020 toegekende structurele ICT budgetten voor dit onderdeel zijn gebaseerd.

Het voor de instelling van deze egalisatiereserve benodigde expliciete instellingsbesluit van de gemeenteraad is nog achterwege gebleven. In afwachting daarvan is deze egalisatie in deze jaarrekening administratief bij de bedrijfsvoeringfondsen ondergebracht.

Beslispunt 8: Instemmen met het instellen van de egalisatiereserve "Vervanging hardware" en de stand per 31 december 2020 ad. € 0,4 miljoen die nu gereserveerd staat onder de bedrijfsvoeringsfondsen over te hevelen naar deze egalisatiereserve.

9. Lokaal coronafonds
In de tweede tijdvak 2020 staat een stand van het Lokaal Coronafonds vermeld per ultimo september waar de raad via een beslispunt in het collegevoorstel formeel mee heeft ingestemd. Zoals afgesproken wordt de raad voor elke cyclus van de commissievergaderingen geïnformeerd over de laatste stand van zaken van het Lokaal coronafonds. De jaarrekening bevat in de bijlage "Corona" een overzicht dat is gebaseerd op de collegebrief van 20 januari 2021. Het plafondbedrag en de individuele posten moeten vanuit budgetrecht formeel worden goedgekeurd door de raad.

De actualisatie leidt tot een nieuw plafondbedrag van € 8,762 miljoen. Dit is inclusief 9 nieuw toegekende plafondbedragen. Dit betreft nummer 38 t/m 46 in het overzicht.

Beslispunt 9: Instemmen met de geactualiseerde plafondbedragen die ten laste komen van het Lokaal Coronafonds van totaal € 8,762 miljoen.

10. Opheffen reserves Nieuwbouw Landtong, KNLTB-garantie, Nieuwbouw Piet Heinschool en wijkcentrum Noorddammercentrum
De genoemde reserves kunnen worden opgeheven.

Beslispunt 10: Instemmen met het opheffen van de reserves "Nieuwbouw Landtong", "KNLTB-garantie", "Nieuwbouw Piet Heinschool" en "Wijkcentrum Noorddamcentrum" en het restant laten vrijvallen ten gunste van de algemene reserve.

11. Splitsen voorziening "Onderhoud Vastgoed" in de voorzieningen "Onderhoud overige gebouwen" en "Onderhoud sportgebouwen"
Vanuit transparantie en beheersbaarheid wordt voorgesteld om de voorziening "Onderhoud vastgoed" onder te verdelen naar sportgebouwen en overige gebouwen. Dit betekent dat het meerjarig onderhoud gebouwen wordt onderverdeeld naar "onderwijsgebouwen", "woonwagens en -locaties", "sportgebouwen" en "overige gebouwen".

Beslispunt 11: Instemmen met het splitsen van de voorziening "Onderhoud vastgoed" in een voorziening "Onderhoud sportgebouwen" en een voorziening "Onderhoud overige gebouwen" en de bestaande voorziening "Onderhoud vastgoed" opheffen.

12. Bedrijfsvoeringsfonds "Griffie" verantwoorden op programma 6
De kosten, opbrengsten en reservemutatie die betrekkingen hebben op het bedrijfsvoeringsfonds van de "Griffie" staan verantwoord op programma 6 "Bestuur, bevolking en veiligheid". Het bedrijfsvoeringsfonds zelf staat echter verantwoord op programma 7 "Overhead". Voorgesteld wordt om ingaande 2021 het bedrijfsvoeringsfonds "Griffie" te verantwoorden op programma 6.

Beslispunt 12: Instemmen met het verantwoorden van het bedrijfsvoeringsfonds "Griffie" op programma 6 "Bestuur, bevolking en veiligheid" in plaats van programma 7 "Overhead" met ingang van 2021 en de begroting hiervoor wijzigen.

13. Budgetoverheveling "Investeringen in energietransitie en duurzaamheid"
In de tweede tijdvakrapportage 2020 is € 325.000 overgeheveld naar 2021. Ten onrechte staat in de besluitvorming dat deze fasering afgewikkeld wordt met het begrotingssaldo in 2020 en 2021. Bij de beschikbaarstelling (Perspectiefnota 2020) zijn deze bedragen onttrokken aan de reserve "Investeringen in energietransitie en duurzaamheid". In lijn hiermee dient de afwikkeling van de fasering ook via deze reserve te verlopen. Voor wat betreft 2020 is dit ook aldus in de jaarrekening 2020 verwerkt (de geraamde onttrekking in 2020 is niet opgetreden). De samenhangende aanpassing in 2021 vraagt een apart besluit (begrotingsrechtmatigheid) om de gefaseerde begrote uitgaven in 2021 te onttrekken aan de reserve "Investeringen in energietransitie en duurzaamheid" en niet ten laste van het begrotingssaldo 2021.

Beslispunt 13: Instemmen met het onttrekken van de vanuit 2020 naar 2021 gefaseerde uitgaven duurzaamheid ad. € 325.000 aan de reserve "Investeringen in energietransitie en duurzaamheid" in plaats van het begrotingssaldo 2021, zoals is besloten in de tweede tijdvakrapportage 2020.

14. Opheffen reserve Geo meetapparatuur
Via beslispunt 8 wordt de reserve "Vervanging hardware" ingesteld. De op programma 5 vermelde reserve "Geo-meetapparatuur" moet onderdeel uit gaan maken van deze nieuwe reserve. Via dit beslispunt wordt voorgesteld de jaarlijkse dotatie van € 15.500 toe te voegen aan de reserve "Vervanging hardware", het eindsaldo van afgerond € 25.000 over te boeken naar de reserve "Vervanging hardware" en de reserve "Geo-meetapparatuur" op te heffen.

Beslispunt 14: Instemmen met het opheffen van de reserve "Geo-meetapparatuur", de jaarlijkse dotatie aan de reserve "Geo-meetapparatuur" toevoegen aan de reserve "Vervanging hardware" en het eindsaldo per 31 december 2020 van de reserve "Geo-meetapparatuur" over te boeken naar de reserve "Vervanging hardware".

A Jaarverslag

2 Programmaverantwoording

Een programma is gedefinieerd als 'een samenhangend geheel van activiteiten'. Deze definitie laat gemeenten ruimte om hier zelf invulling aan te geven. Amstelveen heeft zes programma's. Daarnaast bevat het de verplichte onderdelen "Overhead" en "Algemene dekkingsmiddelen".

Per programma wordt ingegaan op de voortgang van de bestuurlijke actiepunten en de financiële verschillen ten opzichte van de begroting. Op de kredieten, subsidies, reserves en voorzieningen wordt ingegaan als dit van toepassing is op het programma.

Uitgangspunt is dat een financieel verschil van € 100.000 wordt toegelicht. Als het bestuurlijk relevant is kan een lagere afwijking worden verantwoord op het programma.

Het startscherm van elk programma bevat een blok met lasten, baten en saldo op programmaniveau. Door op het teken < of > te toetsen kan in plaats van de standaardkeuze lasten worden gekozen voor baten of saldo.

Corona

De Coronacrisis heeft van 2020 een bijzonder jaar gemaakt, zeker ook voor doelstellingen en actiepunten van het bestuur. De contact-beperkende rijksmaatregelen raakten veel bestuurlijke actiepunten in de kern: de acties hebben vaak tot doel om (groepen) inwoners te laten participeren aan activiteiten op gebieden als sport, cultuur en welzijn, maar gaan ook over het ondersteunen van ondernemers door het organiseren van evenementen en andere activiteiten.

Sommige van dergelijke actiepunten zijn uitgesteld, zo valt in de programmaverantwoording te lezen. Daarvoor in de plaats zijn vaak bergen werk verzet bij het uitvoeren van landelijke ondersteuningsmaatregelen als ook voor aanvullende lokale ondersteunende maatregelen.

Enkele actiepunten zijn anders ingevuld of uitgevoerd of aan de huidige tijd aangepast. Desondanks is een groot deel van de plannen gerealiseerd en/of uitgevoerd in 2020.

In paragraaf 3.3 weerstandsvermogen worden onder het kopje ‘overige ontwikkelingen’ de lokale (financiële) effecten van Corona nader toegelicht. Paragraaf 3.4 Bedrijfsvoering gaat nader in op de gevolgen voor HRM en ICT. In bijlage 6.4 Corona wordt de stand van zaken van het lokaal coronafonds uiteengezet en wordt ingegaan op de landelijke compensatiepakketten.

2.1 Sociaal domein

Missie 2018-2022

In onze gemeente gaan samenredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid van inwoners hand in hand. Voor mensen die kunnen werken is een betaalde baan nog altijd de beste manier om een zelfstandig eigen leven te kunnen leiden. Voor mensen die zorg nodig hebben wordt zorg op maat geboden. We werken aan betere integratie van buitenlandse gemeenschappen en maken een emancipatieprogramma. We willen dat alle inwoners binnen hun eigen mogelijkheden mee kunnen doen in de samenleving en dat ieder kind veilig en gezond kan opgroeien. Op die manier creëren we een inclusieve stad.

Door het bevorderen van sociale samenhang en ondersteuning van informele zorg door de gemeente versterken we de rol van de eigen omgeving. Via vroegsignalering en preventie willen we inwoners helpen hun problemen op te lossen en erger te voorkomen. We bieden ondersteuning zo dichtbij mogelijk aan.

2.1.1 Zorg en welzijn

College Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status	
1. Inwoners voelen zich verbonden met elkaar	2020-1.1 Transformeren van het sociaal domein door coalities in de wijk te vormen van bewoners, welzijn- en zorgprofessionals met als doel een gelijkwaardige samenwerking en het opstellen en uitvoeren van een wijkplan. De voor het leertraject Versterken sociale basis gevormde stedelijke coalitie en de projectgroep Bijspringen en Versterken sturen deze transformatie aan (CUP nieuw beleid sociaal domein 'Sociale wijkaanpak' 1.1.k.).	College	!	A
	2020-1.2 Opstellen van een wijkplan voor en door de wijken met daarin aandacht voor natuurlijke ontmoetingsplaatsen (CUP nieuw beleid sociaal domein 1.1.k).	Uitvoering	!	A
	2020-1.3 Uitvoeren pilot Lief- en leedstraten (CUP nieuw beleid sociaal domein 'Eenzaamheidsaanpak'1.1.o).	Uitvoering	✓	
	2020-1.4 Ontwikkelen van een visie op de wijkcentra en met daarin de gewenste spreiding, het aantal, de multifunctionaliteit, het beheer en efficiënter gebruik (CUP nieuw beleid sociaal domein 'Gebiedsgericht werken' 1.1.j).	College	✓	
	2020-1.5 Ontwikkelen nieuw plan voor bewonersinitiatiefgroepen en bewonersinitiatieven dat uitgaat van de pilot Lief- en leedstraten, van de participatievisie en de rol van de wijkplatforms daarin. In dit plan zijn ook initiatieven van internationale groepen opgenomen (CUP nieuw beleid sociaal domein 'Versterken signalering en bereik' 1.1.i; 1.1.k en o).	College	✓	
	2020-1.6 Versterken en stimuleren van vrijwillige inzet, in het bijzonder van zorgvrijwilligers, en het bij elkaar brengen van vraag en aanbod (CUP nieuw beleid sociaal domein 'Ondersteuning GGZ in de wijken' 1.1.f en o).	Uitvoering	!	A
	2020-1.7 Reorganiseren van het vluchtelingenwerk door aan te sluiten bij de coalities in de wijk (CUP nieuw beleid sociaal domein 1.1.k).	Uitvoering	✓	
	2020-1.8 Opstellen en uitvoeren met de stad van een diversiteitsagenda (CUP nieuw beleid sociaal domein 1.1.k en o).	Uitvoering	✓	

	2020-1.9 Opstellen van een nieuwe opdracht aan Participe om kwetsbare groepen bij de lokale samenleving te betrekken en te zorgen voor samenwerking tussen informele en formele zorg- en welzijnspartijen (CUP nieuw beleid sociaal domein 'Versterken signalering en bereik' 1.1.i; 1.1.k en o).	College	✔	
2. Inwoners helpen elkaar	2020-2.1 Uitvoering acties voor 2020 uit het Actieplan mantelzorgondersteuning (vaststelling eind 2019), waaronder een campagne gericht op professionals en inwoners (CUP nieuw beleid sociaal domein 1.1.q).	Uitvoering	!	A
3. Inwoners functioneren zo zelfstandig mogelijk, zo nodig met (tijdelijke) ondersteuning.	2020-3.1 Versterking van het bereik van de hulpverlening door inzet Zorg op Afstand technologie. Amstelveen zet hier op in d.m.v. subsidie voor Zorg op Afstand en een beoordelingskader E-health toepassingen. Tot slot kan overwogen worden om budget vrij te maken bij de Perspectiefnota voor 'proces geld' voor de landelijke subsidie Stimulering E-health Thuis (SET). Een SET aanvraag is een complex proces. De gemeente kan dit proces ondersteunen met procesgeld voor bijvoorbeeld de inhuur van een subsidie-projectleider e.d. (CUP nieuw beleid sociaal domein 1.1 i).	Uitvoering	!	A
	2020-3.2 Persoonlijke ondersteuning binnen de Wmo wordt zoveel mogelijk op de huidige wijze voortgezet.	Uitvoering	✔	
	2020-3.3 Onafhankelijke cliëntondersteuning is beschikbaar voor alle inwoners in Amstelveen. Hier kan men terecht met vragen over zorg, opvoeding, onderwijs, wonen, werk of inkomen.	Uitvoering	✔	
4. Minder geweld in afhankelijkheidsrelaties	2020-4.1 Vaststellen regioprogramma Huiselijk Geweld en Kindermishandeling 2020-2025 Amsterdam-Amstelland (bestuurlijk, zienswijze raad, voorjaar 2020).	Uitvoering	✔	A
5. Inwoners zijn in staat om gezond te leven	2020-5.1 Om inwoners in staat te laten zijn om gezond te leven wordt ingezet op acties die het roken tegengaan. Het programmaplan 'Rookvrij Amstelveen' wordt uitgevoerd (CUP nieuw beleid sociaal domein 'Gezond in Amstelveen'1.1.p).	Uitvoering	!	A
	2020-5.2 Versterken persoonsgerichte benadering van mensen met een psychische kwetsbaarheid en mensen met een verstandelijke beperking. Deskundigheidsbevordering. Inzet van ervaringsdeskundigheid en herstelactiviteiten. Versterken samenwerking informele en formele sector en zorg- en sociaal domein om integraal, persoonsgericht en effectiever te kunnen werken (doorbreken verkokering). Vroegsignalering versterken door betere samenwerking bewoners, professionals in de wijk en het loket, mede als invulling van de Wvggz (CUP nieuw beleid sociaal domein 'Ondersteuning GGZ in de wijken' 1.1.f en i).	Uitvoering	!	A
	2020-5.3 Voorbereiding op decentralisatie van MO/BW in 2021.	Uitvoering	✔	A
	2020-5.4 Opstellen uitwerkingsplan LVB samen met betrokkenen (CUP nieuw beleid sociaal domein 'Ondersteuning licht verstandelijke beperking 1.1.g).	Uitvoering	!	A
	2020-5.5 Resultaten de pilot valpreventie in samenwerking met zorgverzekeraar worden uitgerold over heel Amstelveen en in een vervolgpilot mede met inzet middelen VWS verbreed met andere partijen.	Uitvoering	!	A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.1	1. In de Visie op ontmoeten, in december 2020 door de raad vastgesteld, is opgenomen dat we de bewonersgroepen versterken en dat zij in een bewonersplatform, de opvolger van de stedelijke coalitie Versterken sociale basis, samenwerken aan wijkplannen die de sociale basis versterken. 2. In de Visie op ontmoeten is ook opgenomen dat de sociaal werkers, voorheen wijkcoaches, van Participe, zich met name richten op de kwetsbare groepen en dat de gemeente een pilot sociale wijkaanpak start. 3. Het project Bijspringen en Versterken levert in bestaande vorm te weinig op en krijgt een nieuwe impuls. De gemeente neemt hierin de regie.

2020-1.2	Diverse wijken hebben inmiddels een wijkplan ontwikkeld. Enkele wijken willen 2021 gebruiken om dit verder op te stellen.
2020-1.6	In 2020 hebben we een onderzoek laten doen naar de Vrijwilligerscentrale (Amstelveen voor elkaar). Dit rapport laat zien dat de vrijwillige inzet, ook van zorgvrijwilligers, effectiever georganiseerd kan worden. We volgen de aanbevelingen op in 2021
2020-2.1	De voorgenomen acties voor 2020 zijn grotendeels gerealiseerd, waaronder uitbreiding van de ondersteuning en de campagne gericht op professionals en inwoners. Een aantal acties is (door corona) vertraagd.
2020-3.1	Als gemeente zijn we betrokken bij de landelijke SET-aanvraag langer thuis, waarvan de Zonnehuisgroep de trekker is. Zonnehuisgroep heeft hiervoor geen beroep gedaan op 'proces geld', maar de SET aanvraag wel ingediend. De rol van de gemeente in dit type ontwikkelingen wordt in 2021 verder uitgewerkt
2020-4.1	Door het elk jaar stijgend aantal aanmeldingen bij Veilig Thuis ontstond er voor 2021 een niet sluitende begroting. Na een lobby bij het Rijk is extra financiering vrijgekomen. Mede hierdoor is de regio-aanpak HGKM 2020-2025 in november 2020 vastgesteld, in plaats van in het voorjaar van 2020.
2020-5.1	Vanwege corona zijn niet alle onderdelen die op de planning stonden voor programma Rookvrij Amstelveen uitgevoerd. Het theater voor de stoppers is vanwege de lockdown uitgesteld naar 2021 en de extra inzet op stoppen voor jongeren via VO scholen is niet gestart. Deze onderdelen worden in 2021 ingehaald.
2020-5.2	De Wvggz is ingevoerd en daarmee een eerste stap om de lokale samenwerking rond mentale gezondheid te verbeteren.
2020-5.3	Hoewel de doordecentralisatie met een jaar is uitgesteld, is er in de regio Amsterdam-Amstelland gewerkt aan een beleidsprogramma terugdringen dak- en thuisloosheid en een regioplan. Daarnaast maken rijksmiddelen het mogelijk om in Amstelland plekken en begeleiding te realiseren voor economisch daklozen.
2020-5.4	Zie 5.2
2020-5.5	De pilot valpreventie is door corona vertraagd en dus zijn er nog geen conclusies over de pilot getrokken. De pilot wordt in 2021 hervat.

Overige toelichting

Vanuit de middelen die extra beschikbaar zijn gesteld tijdens de Coronacrisis, zijn vanuit dit programma diverse acties gefinancierd. Zo heeft de Voedselbank extra middelen ontvangen, zijn er extra uren voor het ouderenadvies gerealiseerd, zijn diverse communicatie-acties ingezet en zijn er 20 tablets voor mensen met dementie beschikbaar gesteld.

2.1.2 Werk en inkomen

College Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status	
1. Inwoners aan het werk: ondersteunen van inwoners naar betaald werk, vrijwilligerswerk of het behalen van een startkwalificatie.	2020-1.1 Vanuit het Werkplein blijven we alle inwoners van Amstelveen ondersteunen terug naar werk en/of opleiding.	Uitvoering	✔	
	2020-1.2 Naast dienstverlening aan alle inwoners worden vanuit het Werkplein specifieke doelgroepen ondersteund: Dit betreft ten eerste het vergroten van de baankansen voor ouderen. De in 2019 ontwikkelde aanpak wordt in 2020 voortgezet. Daarnaast wordt de sluitende aanpak voor jongeren in 2020 verder voortgezet.	Uitvoering	✔	A
	2020-1.3 inwoners met een arbeidsbeperking worden gefaciliteerd een stap te zetten op het continuüm van begeleiding / arbeidsmatige dagbesteding naar (beschut) werk. De uitkomsten van een in 2019 gestart onderzoek worden waar nodig in 2020 geïmplementeerd.	Uitvoering	!	A
	2020-1.4 Het beleid voor Social Return on Investment dat in 2019 is doorontwikkeld wordt uitgevoerd.	Uitvoering	✔	
2. Inwoners ervaren minder financiële	2020-2.1 Om de voorlichting over schulden en	Uitvoering	✔	

belemmeringen om mee te doen.	schuldhulpverlening te vergroten en de vroegsignalering te stimuleren is een preventieprogramma voor 2019 en 2020 opgesteld. De in 2019 gestarte uitvoering wordt in 2020 gecontinueerd.			
	2020-2.2 In 2020 wordt een beleidsnota opgesteld. Hierbij worden de uitkomsten uit het rekenkameronderzoek betrokken.	Raad	✔	
	2020-2.3 Naar aanleiding van de herijking van het minimabeleid wordt in 2020 het gewijzigde minimabeleid uitgevoerd	Uitvoering	!	A
	2020-2.4 In 2020 wordt de Amstelveenpas opnieuw aanbesteed. De uitkomsten van de herijking van het minimabeleid worden bij deze aanbesteding betrokken.	College	✔	
	2020-2.5 Naast de inhoudelijke focus heeft de herijking ook nadrukkelijk tot doel gehad om de bekendheid van het minimabeleid en daarmee het gebruik van de regelingen te vergroten. Over de minimarelingen wordt op een moderne, toegankelijke manier gecommuniceerd.	Uitvoering	✔	

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.2	Gerealiseerd vanuit de reguliere aanpak vanuit het werkplein en beleidsmatig verwerkt in het actieplan werkgelegenheid.
2020-1.3	Deels gerealiseerd doordat het onderzoek naar de dienstverlening vertraging heeft opgelopen. In het kader van het simpel switchen is de samenwerking tussen AM match en OTT verder geïntensiveerd rondom de Verlengde Leerweg.
2020-2.3	Deels gerealiseerd. De maatwerkvoorziening voor hoge zorgkosten is gecontinueerd toen het meeverzekeren van het eigen risico alleen voor alle klanten verplicht kon worden ingevoerd en niet als keuzemogelijkheid.

2.1.3 Jeugd

College Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status	
1. We zetten in op sterke wijken	2020-1.1 Vaststelling hernieuwd preventie en handhavingsplan alcohol	College	✔	A
	2020-1.2 Afwegen of en hoe extra inzet gedaan kan worden op misbruik en te intensief gebruik van social media en het verbeteren van psychisch welbevinden en verslaving zoals lachgas en drugs onder jeugdigen.	Uitvoering	!	A
	2020-1.3 Amendement ‘gezonde jongeren bewegen meer’ ontwikkelen en het uitvoeren van preventieprogramma’s waarmee het sport- en beweeggedrag van kwetsbare jongeren wordt aangemoedigd.	College	✔	
	2020-1.4 Sluitende aanpak jongeren inzetten	Uitvoering	✔	A
	2020-1.5 Bepalen hoe preventieve, lichte jeugdhulp het best kan worden ingericht en wat hieronder valt (segment A)	Uitvoering	!	A
2. Het beter bereiken van inwoners die hulp nodig hebben: risicogestuurde inzet	2020-2.1 Pilot conflictscheidingen	Uitvoering	✔	
	2020-2.2 Pilot POH GGZ jeugd starten (met huisartsen)	Uitvoering	!	A
	2020-2.3 Pilot hoogbegaafdheid voortzetten	Uitvoering	✔	
	2020-2.4 Pilot multi-probleem gezinnen starten	Uitvoering	✔	
	2020-2.5 Acties vanuit het regioprogramma huiselijk geweld en kindermishandeling (HGKM)	Uitvoering	✔	
	2020-2.6 Jonge mantelzorgers beter bereiken en ondersteunen	Uitvoering	!	A

	2020-2.7 Pilot vroegsignalering en vroeginterventie starten (kinderen 0-6)	Uitvoering	✗	A
	2020-2.8 Acties kansrijke start voor alle jeugdigen in- of voortzetten (vanaf -9 maanden)	Uitvoering	✓	
	2020-2.9 Monitoring en zo nodig ondersteunen 16+ jongeren die uitstromen uit onderwijs	Uitvoering	✓	A
3. We optimaliseren de samenwerking met partnerorganisaties	2020-3.1 Pilot ondersteuning kinderen met hoogste ondersteuningsbehoefte op het speciaal basisonderwijs (SBO) *De acties met de partnerorganisaties vallen veelal onder de andere speerpunten.	Uitvoering	✓	
4. Een toekomstbestendig en betaalbaar stelsel	2020-4.1 Analyseren van beschikkingen en waar nodig aanpassen	Uitvoering	✓	
	2020-4.2 Evalueren taken/rollen jeugdhulpverleners	Uitvoering	✓	
	2020-4.3 Evaluatie stelsel van (regionale) inkoop specialistische jeugdhulp	Uitvoering	✓	
	2020-4.4 Dashboard specialistische hulp (segment B en C) uitbreiden met preventieve, lichte jeugdhulp (w.o. segment A) en sociaal domein	Uitvoering	!	A
	2020-4.5 Start casuïstiek onderzoek	Uitvoering	✓	

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.1	In programma 1.1 zorg en welzijn.
2020-1.2	Wordt opgenomen in uitvoeringsprogramma gezond in Amstelveen, zie programma 1.1 zorg en welzijn. Door Corona nog niet uitgevoerd.
2020-1.4	Zie programma 2, voortijdig schoolverlaten.
2020-1.5	Vertraging door ambtelijk capaciteitsgebrek. Dit wordt opgepakt na nieuwe inkoop specialistische jeugdhulp per 2022.
2020-2.2	Tegenslag in concretiseren pilot, zoals voorwaarden voor cofinanciering zorgverzekering, ruimtegebrek bij huisartsen en krapte op de arbeidsmarkt. Inmiddels is een oplossingsrichting gevonden.
2020-2.6	Het scholenproject heeft door Corona nog niet plaatsgevonden.
2020-2.7	Niet gestart door ambtelijke onderbezetting.
2020-2.9	Zie programma 2, aanpak voortijdig schoolverlaten.
2020-4.4	Betreft complex proces, verdeeld over meerdere afdelingen. Na een moeizame start heeft dit traject eind 2020 een nieuwe impuls gekregen, als vervolg op het onderzoek naar de kosten jeugdhulp door Significant. Loopt door in 2021

2.1.4 Samenkracht en burgerparticipatie

College Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. Ontmoetingsplekken in de wijk zijn bekend en worden naar behoefte benut.	2020-1.1 Onderzoeken bekendheid van en behoefte aan ontmoetingsplekken als onderdeel van het participatietraject voor de visie op de wijkcentra. (CUP nieuw beleid sociaal domein 'Sociale wijkaanpak' 1.1.k)	Uitvoering	✓
2. Leefbaarheidsinitiatieven van inwoners zin adequaat ondersteund.	2020-2.1 Opstellen nieuw plan voor bewonersinitiatiefgroepen en bewonersinitiatieven in samenhang met de participatievisie en de wijkplatforms. (CUP nieuw beleid sociaal domein 'Sociale wijkaanpak' 1.1.k)	Uitvoering	✓
	2020-2.2 Inrichten een of meerdere pilots Lief- en Leedstraten. (CUP nieuw beleid sociaal domein 'Eenzaamheidsaanpak'1.1.o)	Uitvoering	✓

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status
2020-1. Nieuwe visie op wijkcentra/ontmoeten opstellen	Raad	✔
2020-2. Nieuw plan voor bewonersgroepen en hun initiatieven opstellen.	College	✔
2020-3. Nieuwe visie op participatie opstellen.	Raad	✔

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2020				Rekening 2020			Saldo
Programma	2019	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2020
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	10.078	9.434	10.813	536	10.277	10.940	631	10.309	-32
6.2 Wijkteams	5.059	5.573	5.921	82	5.839	5.825	80	5.745	94
6.3 Inkomensregelingen	-1.421	-990	38.942	38.912	30	39.264	42.225	-2.961	2.992
6.4 Begeleide participatie	1.796	1.784	1.973	0	1.973	1.948	0	1.948	25
6.5 Arbeidsparticipatie	1.447	1.662	2.092	232	1.860	1.244	181	1.063	798
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.522	2.821	2.879	58	2.821	2.997	119	2.878	-58
6.7 Maatwerkdienstverlening 18+	10.144	10.210	11.582	567	11.015	12.343	577	11.766	-751
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	16.237	15.262	19.084	58	19.026	20.794	125	20.669	-1.643
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	168	194	304	109	194	285	108	177	17
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	1.576	1.339	1.689	0	1.689	1.531	0	1.531	158
7.1 Volksgezondheid	3.055	3.278	3.218	104	3.114	3.200	104	3.095	18
Totaal saldo van baten en lasten	**50.662**	**50.565**	**98.496**	**40.659**	**57.837**	**100.371**	**44.151**	**56.220**	**1.618**
Reservemutatie	-88	0	0	80	-80	0	53	-53	-27
Resultaat	**50.574**	**50.565**	**98.496**	**40.739**	**57.757**	**100.371**	**44.204**	**56.167**	**1.591**

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Collectief Vervoer (nadeel € 106.000)

De afgelopen jaren is een toename zichtbaar van het gebruik van het collectief vervoer hetgeen resulteert in een toename van de kosten. Waar in 2018 nog € 1,2 miljoen werd uitgegeven stegen de uitgaven in 2019 naar € 1,4 miljoen. Vanwege de Coronacrisis is het daadwerkelijke gebruik van de regeling aanzienlijk teruggelopen. Om het voortbestaan van de vervoerders te borgen is een coulanceregeling ontworpen. Aangezien tot september de niet gereden ritten voor 80% zijn vergoed is het tekort over 2020 lager dan het tekort in 2019. Van september t/m december zijn voor deze coulanceregeling de gemiddelde maandkosten van 2019 gehanteerd.

Leefbaarheidsbudgetten voormalige wijkplatforms (voordeel € 53.000)

Met de visies op participatie en ontmoeten zijn de wijkplatforms en bewonersgroepen, en daarmee ook hun budgetten, in 2020 samengegaan. De leefbaarheidsbudgetten van de voormalige wijkplatforms zijn, voor zover deze op 31-12-2020 niet zijn besteed, vrijgevallen in de jaarrekening 2020. Voorgaande was onderdeel van het collegevoorstel Visie Amstelveen Ontmoet Elkaar dat de gemeenteraad op 16 december 2020 aannam.

6.2 Wijkteams
Er is een onderscheiding ontstaan van € 112.000 op het onderdeel preventie jeugd. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat een aantal interventies/acties (zoals bijvoorbeeld de Ouderbijeenkomsten 'scheiden', groepstrainingen voor kinderen, professionaliseringsdagen) vanwege de Corona maatregelen geen doorgang konden vinden of zijn doorgeschoven naar 2021. De interventies rondom het speerpunt (v)echtscheidingen zijn conform uitvoeringsagenda uitgevoerd. De kosten blijken lager uit te vallen.

6.3 Inkomensregelingen
Regeling Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers/TOZO (voordeel € 1,6 miljoen in relatie tot programma 7. Overhead)
In het raadsbesluit "Budgetoverheveling" van december werd verwacht dat de uitgaven en inkomsten voor de TOZO-regeling € 14,6 miljoen zou bedragen. In het laatste kwartaal is het uitgaven- en inkomstenniveau van deze kabinetsmaatregel om tijdens de Coronacrisis ondernemers te ondersteunen toegenomen tot € 17,5 miljoen.

De gemeenten ontvangen een vaste vergoeding waarin alle uitvoeringskosten zijn inbegrepen. Deze uitvoeringskosten zijn dus onderdeel van de specifieke uitkering. De vergoeding voor uitvoeringskosten bedraagt € 450 voor een besluit op een aanvraag levensonderhoud en € 800 voor een besluit op een aanvraag kapitaal. Deze bedragen gelden zowel voor toe- als afwijzingen.

Van de € 17,5 miljoen aan uitgaven heeft € 15,9 miljoen betrekking op de vergoeding voor ondernemers en € 1,6 miljoen voor uitvoeringskosten. Het voordeel op dit programma op de TOZO-regeling moet in relatie worden bezien met de op programma 7. Overhead verantwoorde uitvoeringskosten voor deze regeling (€ 1,6 miljoen).

BUIG (voordeel € 0,8 miljoen)
In de zomer van 2020 is op basis van de toen beschikbare gegevens de inschatting gemaakt dat in de periode augustus t/m december 2020 het bestand bijstandsgerechtigden maandelijks met een aantal van 15 zou toenemen. Deze ontwikkeling heeft zich niet voorgedaan. Het aantal aanvragen voor bijstand is verdubbeld maar het lukt nog steeds onze inwoners naar werk te begeleiden. Hierdoor is de verwachte stijging van het bestand bijstandsgerechtigden vooralsnog uitgebleven.

Aan het eind van het tweede kwartaal 2020 bedroeg het aantal uitkeringen (PW, IOAW, IOAZ, Bbz) 1.135. In het derde kwartaal is dit teruggelopen naar 1096 om uiteindelijk aan het eind van het jaar te eindigen op 1.100.

Debiteuren sociale dienst (voordeel € 0,3 miljoen)
In 2020 heeft er een onderzoek plaatsgevonden naar het aantal openstaande vorderingen en de verjaring van deze vorderingen. Op 22 december 2020 bent u hierover geïnformeerd met een collegebrief (kenmerk Z20-085852). Het afboeken van openstaande vorderingen (€ 800.000) heeft gevolgen voor de voorziening dubieuze debiteuren (de voorziening kan lager vanwege het afboeken van de vorderingen), voordeel van € 640.000.

Daarnaast leidt het jaarlijks beoordelen van de openstaande vorderingen er toe dat het risico van de debiteuren is afgenomen wat een voordeel geeft van € 450.000.

Minimabeleid (voordeel € 0,3 miljoen)
Op het onderdeel bijzondere bijstand is een voordeel ontstaan van € 230.000. Het gebruik van de individuele inkomenstoeslag en de regeling duurzame gebruiksgoederen zijn achtergebleven. Tevens is er ook minder gebruik gemaakt van de maatwerkvoorziening voor hoge zorgkosten. Daarentegen is er meer uitgegeven aan de specifieke minimaregelingen voor kinderen, hetgeen mede te verklaren is door de uitbreiding van de computerregeling. De totale uitgaven voor het minimabeleid zijn wel gestegen ten opzichte van het jaar 2019.

De specifieke vergoedingen die zijn ingesteld naar aanleiding van de Coronacrisis voor de incidentele toeslag en de woonkostentoeslag zijn achtergebleven bij de verwachting. Dit leidt tot een voordeel van € 95.000.

Het aantal toekenningen van bijstand ten behoeve van verhuis- en inrichtingskosten is net zoals 2019 achter gebleven. Dit geldt voor toekenningen als gift en voor toekenningen in de vorm van leenbijstand. Hierdoor zijn ook minder terugvorderingen opgelegd. De voornaamste achterliggende reden is het feit dat er vanwege de krapte op de woningmarkt minder verhuisbewegingen zijn.

6.5 Arbeidsparticipatie

Re-integratie (voordeel 0,8 miljoen)

De Hoge raad heeft geconcludeerd dat de inkoop van re-integratie gebeurt met het oog op het algemeen belang. Dit betekent dat de betaalde BTW kan worden gecompenseerd uit het BTW-compensatiefonds. Dit heeft tot gevolg dat de gemeente Amstelveen een nabetaling heeft ontvangen van de Belastingdienst over de jaren 2012 t/m 2020 ter grootte van € 780.000. In 2021 zal onderzocht worden wat hiervan de structurele financiële gevolgen zijn.

6.7 Maatwerkdienstverlening 18+

Hulp bij het huishouden (nadeel € 749.000)

Het aantal afgehandelde aanvragen en toegekende aanvragen voor Hulp bij het Huishouden is sterk toegenomen, met maar liefst 18%. Het aantal inwoners dat Hulp bij de huishouding ontvangt is sinds 2 jaar sterk gestegen. Dit komt met name vanwege de vergrijzing, langer thuiswonenden ouderen en de aanzuigende werking van het abonnementstarief. De personeelstekorten bij de HBH aanbieders zijn afgelopen jaar sterk teruggedrongen. Veel wachtlijsten zijn weggewerkt waardoor er meer zorg is geleverd en de kosten zijn toegenomen. Er was sprake van een coulanceregeling tot 1 juli 2020 waarbij aanbieders de niet geleverde zorg voor 100% vergoed kregen.

Begeleiding (nadeel € 253.000)

Het tekort bij begeleiding wordt veroorzaakt doordat er ten opzichte van 2019 sprake is van een toename van 121 afgehandelde begeleidingsaanvragen. Er is sprake van 87 meer toegekende indicaties voor individuele begeleiding ten opzichte van 2019. Ook de zorgzwaarte bij individuele begeleiding is toegenomen.

Schuldhulpverlening (voordeel € 0,3 miljoen)

Vanuit het Noodfonds Corona maatregelen is € 325.000 beschikbaar gesteld voor het bieden van schuldhulpverlening aan ondernemers en tijdelijke de capaciteit van Balans schuldhulpverlening uit te breiden. Op oktober 2020 is er gestart met een looptijd tot eind 2021. Het collegevoorstel bij deze jaarstukken bevat een beslispunt om € 286.000 over te hevelen naar 2021 (Lokaal coronafonds).

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

De kosten van de specialistische jeugdhulp in Amstelveen blijven sterk stijgen. Belangrijke verklaringen voor de stijging zijn het groeiende aantal kinderen in de jeugdhulp en het feit dat de trajecten langer duren (de uitstroom blijf achter), mede door Corona. Daarbij komt dat de zorgzwaarte van hulpvragen over de gehele breedte stijgt maar vooral bij erg zware hulpvragen vaak met verblijf. Een grote en niet voorziene ontwikkeling was: de groei van het aantal erg zware hulpvragen, vaak met verblijf. Het gaat om ongeveer 30 kinderen die voor een fikse kostenstijging van zorgen (met name in segment C en betaalovereenkomsten met (boven-) regionaal werkende instellingen). Ook vielen de kosten voor zorgtrajecten tegen die zijn gestart in 2018 en doorliepen in 2019 en 2020. Deze trajecten zijn afgerekend op werkelijke gemaakte kosten buiten het SPIC systeem om (in plaats van de minder passende tarieven in 2018). Het college wil benadrukken dat het gaat om reële zorgvragen van kinderen en gezinnen. Passende hulp is juist in deze tijd van groot belang.

In december 2020 is het onderzoeksrapport van Significant naar de kostenstijgingen in Amstelveen aan de raad gestuurd. Ondanks de forse kostenstijgingen concludeerde Significant dat de kosten voor jeugdhulp in Amstelveen alsook het aantal kinderen in zorg en de ontwikkeling van kosten en

aantal kinderen in 2018 en 2019 niet afweek van de situatie in referentiegemeenten. Daarnaast dat de gemeente bezig is met logische en zinnige interventies, maar dat de effecten hiervan nog op langer zullen duren. In december 2020 is ook een landelijk onderzoek gedaan naar de kosten van jeugdhulp in opdracht van het Rijk waaruit blijkt dat de gezamenlijke gemeenten jaarlijks € 1,7 miljard tekort komen. Ook kwam hier naar voren dat de invloed van gemeenten beperkt is. De gemeente is al bezig met de belangrijke acties uit beide rapporten.

De raad is de afgelopen jaren regelmatig geïnformeerd over alle acties die worden ondernomen om de kosten te beperken en noodzakelijke hulp en ondersteuning te bieden. Ten aanzien van het sturen op kosten en het stelsel lichten we hier drie acties uit. De overstap per 2022 naar een verbeterd stelsel via de aanbesteding van de specialistische jeugdhulp is een grote en belangrijke ontwikkeling die volop in voorbereiding is. Verder namen en nemen we actie op de stijging van de kleine groep cliënten met een zware hulpvraag. Ook over de gehele breedte wordt er gekeken hoe de uitstroom uit hulp versneld kan worden- vanzelfsprekend met behoud van passende hulp.
Een overzicht van alle inhoudelijke verbeterinitiatieven staat in de door de raad in 2019 vastgestelde jeugdagenda. De raad wordt periodiek op de hoogte gehouden van de voortgang.

6.82 Geëscaleerde zorg 18-
Op het taakveld geëscaleerde zorg 18- (de inzet van de zgn. gecertificeerde instellingen), heeft zich in 2020 een verwachte onderuitnutting voorgedaan van ruim € 0,15 miljoen. Wij hopen dat na de meerjarig achtereenvolgende stijging in de jaren voor 2020 in 2021 de kosten voor Geëscaleerde zorg 18- stabiliseren of zelfs verder dalen en zullen de ontwikkeling nauwgezet monitoren. De daling komt met name doordat de trajecten korter duren en de rol van het lokaal team zowel voor opschaling als na afschaling actiever is. In 2021 wordt hier verder op ingezet met diverse acties in samenwerking met de onder andere gecertificeerde instellingen, Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en zorgaanbieders.

Reservemutatie met toelichting

bedrag x € 1.000	bijgestelde begroting			jaarrekening					verschil
taakveld + omschrijving	a. toe-voeging	b. ont-trekking	c=a-b verschil	stand 1jan	d. toe-voeging	e. ont-trekking	stand 31dec	f=d-e verschil	g=c-f
6.1 Innovatiefonds Zorg en Welzijn Amstelveen	0	80	-80	169	0	53	116	-53	-27
1 Sociaal domein	**0**	**80**	**-80**	**169**	**0**	**53**	**116**	**-53**	**-27**

Voorzieningenmutatie met toelichting

bedrag x € 1.000	bijgestelde begroting			jaarrekening					verschil
taakveld + omschrijving	a. toe-voeging	b. ont-trekking	c=a-b verschil	stand 1jan	d. toe-voeging	e. ont-trekking	stand 31dec	f=d-e verschil	g=c-f
6.3 Dubieuze debiteuren sociale dienst	0	0	0	1.456	0	643	812	-643	643
1 Sociaal domein	**0**	**0**	**0**	**1.456**	**0**	**643**	**812**	**-643**	**643**

Debiteuren sociale dienst
In 2020 heeft er een onderzoek plaatsgevonden naar het aantal openstaande vorderingen en de verjaring van deze vorderingen. Op 22 december 2020 bent u hierover geïnformeerd met een collegebrief (kenmerk Z20-085852). Het afboeken van openstaande vorderingen (€800.000) heeft gevolgen voor de voorziening dubieuze debiteuren (de voorziening kan lager vanwege het afboeken van de vorderingen), voordeel van €640.000.

Verbonden partijen

Naast de eigen organisatie dragen verbonden partijen bij aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen. Bij de realisering van de doelstellingen van het programma Sociaal domein zijn betrokken: Openbare GezondheidsZorg (OGZ) Amstelland, GGD Amsterdam-Amstelland en Werkorganisatie Amstelland en Meerlanden (werknaam: AM-match). Voor aanvullende informatie per partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

Subsidies

Voor de van toepassing zijnde subsidies op dit programma wordt verwezen naar de bijlage Subsidies.

2.2 Onderwijs en ontplooiing

Missie 2018-2022

Onderwijs, sport en cultuur vormen in onze samenleving de basis voor ontplooiing.Voor jongeren is goed onderwijs hierbij van essentieel belang. Goed onderwijs vraagt om een professioneel schoolgebouw, passend onderwijs dat aansluit op het kind en leraren die toegerust zijn om hun werk kwalitatief goed te doen.

Investeren in sport is een investering in levenslange gezondheid. Sport helpt ook bij het leggen van sociale contacten voor jong en oud en draagt bij aan de integratie van nieuwe inwoners in de samenleving.

Kunst en cultuur dragen bij aan de ontplooiing van inwoners van Amstelveen en culturele instellingen kunnen een impuls aan de lokale economie geven. We verwachten van de instellingen dat ze innovatiever en bedrijfsmatiger gaan werken.

2.2.1 Onderwijs

College Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status	
1. Versterken positie (V)MBO in Amstelveen	2020-1.1 Deelnemen aan het Techniekpact	Uitvoering	✔	
	2020-1.2 Top organiseren met bedrijven uit de regio gericht op samenwerking en promoten van VMBO opleidingen en beroepen	Uitvoering	✖	A
2. Het onderwijs voorbereiden op de groeiende stad	2020-2.1 Met het onderwijs een oplossing zoeken voor de groei op de korte termijn	Uitvoering	✔	
	2020-2.2 Verder onderzoek met het oog op de middellange termijn	Uitvoering	!	A
3. Versterken van de aansluiting zorgonderwijs.	2020-3.1 Herijking Leerplicht en RMC	College	!	A
	2020-3.2 Versterken van de netwerken Schoolmaatschappelijk werk, Jeugdhulpverlening en andere betrokkenen	Uitvoering	✔	A
	2020-3.3 Evaluatie mandaat schoolmaatschapppelijk werk VO	College	✔	A
4. Ontwikkelen veelzijdige aanpak voor toenemende internationalisering.	2020-4.1 Opstellen van de notitie integraal taalbeleid	College	✖	A
	2020-4.2 Vaststellen aanpak anderstalige kleuters	College	✖	A
5. Het bereik en de toegang tot een voorschoolse voorziening voor peuters vergroten.	2020-5.1 Implementatie wettelijke urenuitbreiding Voorschoolse educatie	Raad	✔	
	2020-5.2 Invoeren monitor Voor- en Vroegschoolse Educatie	College	✖	A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.2	Is gekoppeld aan de uitvoering techniekpact. een dergelijke bijeenkomst is niet digitaal uit te voeren en is daarom uitgesteld.
2020-2.2	In 2020 zij er gesprekken gevoerd. Er is een aantal mogelijkheden genoemd die verder worden uitgewerkt. Dit moet in 2021 resulteren in het IHP2.
2020-3.1	De leerplicht en RMC hebben vel extra werk gehad in de coronatijd. door deze werkdruk is de herijking vertraagd.
2020-3.2	Dit is een doorlopend proces
2020-3.3	wordt ieder halfjaar geevalueerd

2020-4.1	Een integraal Taalbeleid moet worden opgesteld samen met de scholen en andere stakeholders. Door de corona waren er andere prioriteiten. Daarnaast kunnen beleidsvormende overleggen beter live gevoerd worden, wat niet mogelijk was.
2020-4.2	Deze aanpak moet in samenwerking met het onderwijs worden opgesteld. De door de coronacrisis waren er andere prioriteiten. Een goede aanpak kan alleen ontwikkeld worden door live bijeenkomsten en overleggen.
2020-5.2	De bestaande resultaatafspraken Voor- en Vroegschoolse educatie vragen om herziening omdat de werkwijze onvoldoende effectief is. Het plan is om de wettelijke verplichte resultaatafspraken te koppelen aan een bredere monitor VVE waarin tevens de doorstroom van VE-kinderen vanuit de VE-peutergroep naar het basisonderwijs wordt gevolgd. De gesprekken hierover met het onderwijs hebben vanwege Corona niet in 2020 kunnen plaatsvinden. Er is inmiddels een start gemaakt met het realiseren van een nieuwe monitor VVE. Deze is naar verwachting gereed in de 2e helft. De bestaande resultaatafspraken Voor- en Vroegschoolse educatie vragen om herziening omdat de werkwijze onvoldoende effectief is. Het plan is om de wettelijke verplichte resultaatafspraken te koppelen aan een bredere monitor VVE waarin tevens de doorstroom van VE-kinderen vanuit de VE-peutergroep naar het basisonderwijs wordt gevolgd. De gesprekken hierover met het onderwijs hebben vanwege Corona niet in 2020 kunnen plaatsvinden. Er is inmiddels een start gemaakt met het realiseren van een nieuwe monitor VVE. Deze is naar verwachting gereed in de 2e helft. De bestaande resultaatafspraken Voor- en Vroegschoolse educatie vragen om herziening omdat de werkwijze onvoldoende effectief is. Het plan is om de wettelijke verplichte resultaatafspraken te koppelen aan een bredere monitor VVE waarin tevens de doorstroom van VE-kinderen vanuit de VE-peutergroep naar het basisonderwijs wordt gevolgd. De gesprekken hierover met het onderwijs hebben vanwege Corona niet in 2020 kunnen plaatsvinden. Er is inmiddels een start gemaakt met het realiseren van een nieuwe monitor VVE. Deze is naar verwachting gereed in de 2e helft.

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status
2020-1. Herijking van het beleidskader Voorschoolse Educatie en Peuterarrangementen	Raad	A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer	Aanvullende toelichting
2020-1	Het huidige beleidskader wordt herzien vanwege de wettelijke uitbreiding van het aanbod Voorschoolse educatie en de internationale doelgroep kinderen en ouders. Deze doelgroep vraagt een aangepast beleid t.a.v. het taalaanbod, interculturele communicatie en het ouderbeleid. In 2020 is een start gemaakt met het nieuwe waarderingskader. Vanwege Corona was er onvoldoende tijd bij kinderopvangaanbieders, de schoolbesturen en de gemeente om het waarderingskader af te ronden. Het waarderingskader wordt volgens de planning nu juni 2021 aan de Raad voorgelegd ter besluitvorming.

2.2.2 Onderwijshuisvesting

College Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. Inzetten op voldoende en gevarieerd aanbod van scholen.	2020-1.1 In gesprek blijven met het Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen Amstelland (RPO) over mogelijkheden voor middelbaar onderwijs in Amstelveen Zuid.	Uitvoering	A
2. Herontwikkeling schoolgebouwen.	2020-2.1 Nieuwbouw Hermann Wesselink College	Uitvoering	A
	2020-2.2 Renovatie, verduurzaming, uitbreiding en deels vervanging Keizer Karel College.	Raad	A
	2020-2.3 Planvorming scholenlocatie Orion	Raad	A
	2020-2.4 Nieuwbouw scholenlocatie Landtong	Raad	A
	2020-2.5 Uitvoering programma onderwijshuisvesting 2020	Uitvoering	A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.1	Eind 2020 is een plan van aanpak opgesteld om onderzoek te doen naar een palet aan extra voorzieningen, met als doel de druk op de VO-scholen in Amstelveen te verlichten en het VO-aanbod in de regio Amstelland te verrijken. Het onderzoek wordt in samenwerking met het Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen Amstelland (RPO) uitgevoerd. De resultaten worden in het Integraal Huisvestingsplan deel 2 en in het RPO opgenomen.
2020-2.1	In december 2020 is het nieuwe schoolgebouw voor het Hermann Wesselink College opgeleverd. In 2021 volgt de sloop van het oude schoolgebouw en de start de realisatie van de nieuwe sportvoorziening. Het schoolplein en de openbare buitenruimte wordt fasegewijs in orde gemaakt.
2020-2.2	In november 2020 is een taakstellend budget van 21,1 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de renovatie, verduurzaming, uitbreiding en deels vervangen van semi-permanente delen van het schoolgebouw van het Keizer Karel College. In het tweede kwartaal van 2021 wordt de tijdelijke huisvesting geplaatst op het naastgelegen sportveld, zodat medio 2021 gestart kan worden met de werkzaamheden aan het hoofdgebouw. De verwachting is dat medio 2022 de tijdelijke huisvesting weer kan worden verwijderd, zodat een start gemaakt kan worden met de realisatie van de sportvoorziening.
2020-2.3	Het vervolgonderzoek scholenlocatie Orion verkeert in een vergevorderd stadium en wordt in de eerste helft van 2021 ter besluitvorming voorgelegd.
2020-2.4	In 2020 is het programma van eisen voor het nieuwe schoolgebouw, locatie Landtong, opgesteld en gestart met de architectenselectie. In 2021 volgt de verdere bouwvoorbereiding evenals de verhuizing van de School of Understanding van locatie Landtong 18 naar Pandora 4a-5. Op de huidige locatie van De Horizon wordt de nieuwe school gebouwd, zodat als eerste de oude panden van De Horizon worden gesloopt. Tijdens de realisatie gebruikt de Horizon het schoolgebouw aan Landtong 18 en heeft medegebruik van het schoolgebouw van De Akker. Na oplevering in 2024 worden de overige panden gesloopt, waarna het woningbouwprogramma gerealiseerd gaat worden.
2020-2.5	Uitbreiding van IKC Mio Mondo heeft vertraging opgelopen, doordat in eerste instantie het aanbestedingsresultaat niet paste binnen het beschikbaar gestelde taakstellende budget. In het kader van Wet natuurbescherming is ontheffing aangevraagd bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, omdat een verblijfplaats van een dwergvleermuis is aangetroffen in het schoolgebouw ter plaatse van de toekomstige uitbreiding. Ook dit heeft geleid tot vertraging. In 2021 wordt gestart met de werkzaamheden. Uitbreiding van De Linde met twee groepen is nog niet gerealiseerd, omdat de groei van het aantal leerlingen van De Linde minder sterk toenam, dan in eerste instantie werd aangenomen. Echter, in het eerste kwartaal 2021 wordt een extra middenbouw groep gestart en gehuisvest in het zogenaamde wissellokaal, dat door de Vrije School Parcival wordt ingeleverd. Verdere groei van De Linde wordt in 2021 gemonitord en indien hier aanleiding voor is, wordt hier tijdig op geanticipeerd.

2.2.3 Sport

College Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status	
1. Inzetten op ongeorganiseerde sport.	2020-1.1 Verbeteren van hardloop, wandel- en fietsroutes.	Uitvoering	!	A
	2020-1.2 Aanpassen c.q. uitbreiden sport/speel plekken.	Uitvoering	!	A
2. Optimaliseren van het gebruik en de ligging van sportaccommodaties.	2020-2.1 Maken van een plan voor een duurzaam toekomstperspectief van het zwembad.	Uitvoering	!	A
	2020-2.2 Uitwerken van een duurzaam toekomstperspectief van de sportkaart van Amstelveen.	Uitvoering	!	A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.1	Eind 2020 is het uitvoeringsprogramma vastgesteld, zodat in 2021 kan worden begonnen.
2020-1.2	Is een lopend proces.
2020-2.1	Onderzoek naar extra zwemwater is eerste kwartaal 2021 afgerond, zodat besluitvorming kan plaatsvinden.
2020-2.2	Is een lopend proces.

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status	
2020-1. 1. Vaststellen lokaal Sportakkoord	Raad	✓	A
2020-2. 2. Verduurzamen sportaccommodaties	Uitvoering	!	A
2020-3. 3. Evaluatie AmstelveenSport BV (audit, benchmark, klantonderzoek) tweejaarlijks	Uitvoering	!	A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer	Aanvullende toelichting
2020-1	Lokaal Sportakkoord is gerealiseerd en in uitvoering genomen. Op 9 september 2020 is het Sportakkoord in commissie B&S besproken, waarbij extra budget is gealloceerd. In de begrotingsraad van 11 november 2020 is dit door de raad vastgesteld.
2020-2	Enkele sportverenigingen hebben in de corona-periode toch geïnvesteerd in duurzaamheid. Ook in 2021 loopt dit traject door, waarbij op 8 februari 2021 een nieuwe informatieavond wordt gehouden.
2020-3	Vindt tweejaarlijks plaats. In 2021 is er wederom een audit/benchmark over het jaar 2020.

2.2.4 Kunst en cultuur

College Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status	
1. Aanbieden van een gevarieerd cultuuraanbod.	2020-1.1 Voor de actiepunten wordt verwezen naar de Cultuuragenda met uitvoeringsplanning.	Uitvoering	!	A
2. Culturele partners gaan innovatiever en bedrijfsmatiger werken.	2020-2.1 Voor de actiepunten wordt verwezen naar de Cultuuragenda met uitvoeringsplanning.	Uitvoering	!	A
3. Bevorderen van kunst- en cultuurinitiatieven in de buurt/op straat.	2020-3.1 Voor de actiepunten wordt verwezen naar de Cultuuragenda met uitvoeringsplanning.	Uitvoering	!	A
4. Stimuleren van cultuureducatie met name voor de jeugd.	2020-4.1 Voorstel opnemen lokaal aanbod in muziek- en cultuureducatie scholen.	College	✓	
5. Vergroten van het historisch besef en gevoel van verbondenheid met de stad en tussen inwoners onderling.	2020-5.1 Starten aanwijsprocedures gemeentelijke monumenten voortkomend uit Meldpunt Monumenten	College	✓	A
	2020-5.2 Realiseren van een monument ter nagedachtenis aan de Joodse oorlogsslachtoffers in Amstelveen, in samenwerking met Amstelveen Oranje	College	✓	
6. Handhaven van onafhankelijke, lokale media.	2020-6.1 Lokaal mediafonds creëren	Raad	✓	

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.1	Het aanbieden van een gevarieerd aanbod behoort tot het toetsingskader van de subsidiabele activiteiten. De wensen en behoeften van inwoners ten aanzien van het cultuuraanbod zijn eind 2020 in kaart gebracht. Een verdere sturing op een gevarieerd cultuuraanbod dat daarop aansluit start in 2021. De Cultuuragenda 2020-2024 is herijkt en er is een herstelbeleid geformuleerd.
2020-2.1	Het onderzoek naar en de gesprekken over samenwerking in het culturele veld zijn gestart. Culturele instellingen worden van aanvullende financiële ondersteuning voorzien om de (financiële) gevolgen van de Coronacrisis op te vangen. Er zijn garantiesubsidies verleend, de huurlasten of gemeentelijke lasten van culturele instellingen zijn voor maximaal 6 maanden kwijtgescholden en er lopen aanvragen voor 5 culturele instellingen bij het Provinciaal Noodfonds.
2020-3.1	Door de coronamaatregelen moeten bepaalde plannen en acties uit de Cultuuragenda 2020-2024 doorgeschoven, geschrapt of juist toegevoegd worden om de culturele sector op de korte, middellange termijn en lange termijn op een juiste wijze te ondersteunen.
2020-5.1	In 2020 zijn 6 gemeentelijke monumenten aangewezen en 1 beschermd stadsgezicht. In 2021 zullen nog 8 aanwijzingsprocedures volgen voor aanwijzing gemeentelijk monument.

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2020				Rekening 2020			Saldo
Programma	2019	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2020
4.1 Openbaar basisonderwijs	124	123	123	0	123	123	0	123	1
4.2 Onderwijshuisvesting	2.688	3.215	4.976	1.261	3.715	5.339	1.585	3.754	38
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.719	3.409	4.072	1.131	2.942	4.311	1.244	3.067	125
5.1 Sportbeleid en activering	4.229	4.502	4.496	50	4.446	4.263	50	4.213	-233
5.2 Sportaccommodaties	941	763	3.180	2.650	530	2.990	2.321	669	139
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	4.076	4.375	5.174	0	5.174	5.806	584	5.222	48
5.4 Musea	1.398	1.416	1.466	0	1.466	1.472	0	1.472	6
5.5 Cultureel erfgoed	250	274	399	0	399	418	13	406	7
5.6 Media	2.083	2.236	2.151	0	2.151	2.130	0	2.130	-22
Totaal saldo van baten en lasten	**18.507**	**20.312**	**26.037**	**5.091**	**20.945**	**26.851**	**5.797**	**21.055**	**110**
Reservemutatie	955	3.448	23.885	35.724	-11.840	20.377	32.789	-12.413	-573
Resultaat	**19.462**	**23.759**	**49.921**	**40.816**	**9.106**	**47.228**	**38.586**	**8.642**	**-463**

4.2 Onderwijshuisvesting

Planvorming scholenlocatie Orion (voordeel € 95.000)

De afwijking op onderwijshuisvesting wordt grotendeels veroorzaakt doordat een deel van het benodigde budget voor Onderwijshuisvesting nieuwbouw en renovatie niet is besteed in 2020. Dit betreft € 95.000 voor planvorming scholenlocatie Orion. Dit bedrag is eveneens in 2020 niet onttrokken uit de reserve overige toekomstige huisvesting.

Planvorming Onderwijs Amstelveen-Zuid (voordeel € 50.000)

Het budget van € 50.000 voor planvorming Onderwijs Amstelveen-Zuid is in 2020 niet besteed. Eind 2020 is een plan van aanpak opgesteld om onderzoek te doen naar een palet aan extra voorzieningen, met als doel de druk op de VO-scholen in Amstelveen te verlichten en het VO-aanbod in de regio Amstelland te verrijken. De motie "Niet nog grotere middelbare scholen maar breder aanbod", die in de raadsvergadering van 18 november 2020 is aangenomen, roept het college eveneens op om hier in 2021 invulling aan te geven. Het onderzoek wordt in samenwerking met het Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen Amstelland (RPO) uitgevoerd. De resultaten worden in het Integraal Huisvestingsplan deel 2 en in het RPO opgenomen. Het budget van € 50.000 dat hiervoor in het CUP is opgenomen is nodig om de onderzoekskosten te kunnen betalen. Het collegevoorstel bij deze jaarstukken bevat een beslispunt om € 50.000 over te hevelen naar 2021.

Onderhoud onderwijsgebouwen (nadeel € 273.000)

De werkelijke onttrekking is door een inhaalslag op Meerjarige onderhoudsprojecten onderwijsgebouwen (MOP) bijna € 273.000 hoger dan begroot.

Onderwijshuisvesting te verrekenen met gebruikers (voordeel € 283.000)

De baten voor doorbelaste kosten aan onderwijsinstellingen vallen € 251.000 hoger uit dan begroot. Dit heeft te maken met meer uitgevoerd werk wat doorbelast kon worden dan voorzien. Tevens hoge inkomsten € 32.000 aan jaarlijkse rijksvergoeding (Londo) voor vervangen armaturen, groepsborden en beveiliging 2020.

Divers onderwijshuisvesting (nadeel € 93.000)
Voor de tijdelijke huisvesting van het Keizer Karel college en het Amstelveen college zijn in 2020 € 78.000 extra kosten gemaakt door vertraging in de ontwikkelingen. Daarnaast zijn er € 83.000 extra kosten gemaakt ten behoeve van tijdelijke huisvesting van diverse scholen

Een deel wordt gecompenseerd door lagere energielasten van € 68.000. De onderschrijding op de energielasten is veelal te wijten aan de sluiting van de scholen in verband met Corona waardoor er minder energiegebruik is en aan besparingen op energiekosten door verduurzamingsmaatregelen (LED-verlichting) en het plaatsen van zonnepanelen.

Belasting (voordeel € 80.000; neutraal met 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden)
Tot slot is er sprake van een voordeel op de OZB aanslagen. Volgens de Wet op het primair onderwijs en de Wet op het voortgezet onderwijs kunnen de schoolbesturen de aanslagen OZB (eigenaar en gebruiker) declareren bij de gemeente. Vanaf 2020 is er voor gekozen deze aanslagen niet meer naar de scholen te sturen, maar naar de gemeente. Het gevolg van deze wijziging is dat het taakveld Onderwijshuisvesting sprake is van voordeel van € 80.000, terwijl op programma 5 bij het taakveld 0.3 beheer overige gebouwen en gronden een nadeel van € 80.000 zichtbaar is. Dit effect is per saldo budgettair neutraal en wordt in de begroting 2021 e.v. hersteld.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken
Compensatie ouderbijdrage voorschoolse educatie (voordeel € 19.000)
Vanwege Corona was de kinderopvang gesloten in de periode 15 maart t/m 7 juni mei 2020. Kinderopvangaanbieders van gemeentelijke subsidieplaatsen Voorschoolse Educatie en Peuterarrangementen hebben ouders gecompenseerd voor de ouderbijdrage in deze periode. Zij kunnen deze compensatie declareren bij de gemeente die hiervoor extra middelen beschikbaar heeft gesteld.
In juli hebben wij de aanbieders gevraagd een factuur te sturen voor de compensatie ouderbijdrage. Een aantal organisaties heeft dit niet gedaan. Zij waren in de veronderstelling dat de gemeentelijke compensatie ook verrekend kon worden bij de aanvraag van vaststellingssubsidie 2020. Dit was eerder zo door de gemeente gecommuniceerd met de aanbieders.

Het collegevoorstel bij deze jaarstukken bevat een beslispunt om € 19.000 over te hevelen naar 2021 voor de compensatie ouderbijdrage voorschoolse educatie en peuterarrangementen (Lokaal coronafonds). Tegelijk met de aanvraag van de vaststellingssubsidie wordt door enkele organisaties alsnog deze factuur verstrekt. Dit leidt tot een declaratie bij de gemeente van afgerond € 32.000.

Ondersteuning anderstalige leerlingen (nadeel € 140.000 lasten, voordeel € 51.000 baten)
In het bestuurlijk overleg Regionale Educatieve Agenda heeft het voortgezet onderwijs aangegeven dat de ondersteuning van anderstalige leerlingen in het reguliere onderwijs onvoldoende is. Aanleiding was een brandbrief van het Praktijkonderwijs. Het gaat niet alleen om leerlingen die uit de ISK komen, maar ook kinderen van internationale kenniswerkers. Dit is pas in de loop van het jaar aangekaart en daarom niet opgenomen in de begroting. Het plan van aanpak is pas het vierde kwartaal ingediend.
Het college van Amstelveen herkent de door de schoolbesturen aangekaarte problematiek en heeft, samen met de colleges van andere gemeenten (€ 51.000 bijgedragen) in de regio, besloten om hierin te willen ondersteunen. Het is een regionale subsidie waaraan naast de regiogemeenten, ook het samenwerkingsverband meebetaalt. Het is een projectsubsidie om de ondersteuning een snelle start te geven.

Leerlingenvervoer (nadeel € 50.000)
Het aantal leerlingen dat gebruik maakt van het Leerlingenvervoer is met 13% toegenomen. Het aantal gereden ritten is daardoor ook toegenomen. Vanwege Corona-coulanceregeling zijn tot september 2020 de niet gereden ritten voor 80% vergoed. De vervoerders rijden meer soloritten dan vorig jaar. Dit heeft met name te maken met het niet kunnen combineren van leerlingen naar bepaalde eindbestemmingen. Vanwege het leveren van maatwerk is ook het aantal geïndiceerde

soloritten toegenomen. Bij soloritten wordt door de vervoerder een prijsopslag gehanteerd van 50%. In 2019 was dit 15%.

5.1 Sportbeleid en activering

Ondanks de aandacht die het college steeds heeft gegeven aan de subsidies voor duurzaamheidsinvesteringen voor sportaccommodaties is € 137.000 niet gebruikt. Vanwege covid-19 zijn veel sportactiviteiten en sportevenementen niet georganiseerd waardoor er geen bijdrage vanuit de gemeente nodig was. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 95.000. Wel is er aan sportverenigingen steun verleend uit het lokale noodfonds.

5.2 Sportaccommodaties

Regeling stimulering specifieke uitkering sport (voordeel € 168.000)

De definitieve Specifieke uitkering voor sport is € 347.000 lager dan de aanvraag van februari 2019. Hiertegenover staat een lagere bijdrage aan Amstelveen Sport van € 179.000.
Vanwege onder andere Corona en overige faseringsvraagstukken zijn niet alle investeringen/ onderhoudsactiviteiten aan sportaccommodaties in 2020 uitgevoerd. Ook exploitatiekosten van zowel de gemeente Amstelveen als Amstelveen Sport zijn hierdoor lager dan in de aanvraag opgenomen budgetten.

5.3 Cultuurpresentatie, - productie en - participatie

Ondersteuningsmaatregel Amstelveense kunstenaars (voordeel € 35.000)

Het college heeft op 30 juni 2020 besloten om een ondersteuningsmaatregel voor Amstelveense kunstenaars van € 35.000 in het leven te roepen, die een tijdelijke expositie en bij resterend budget de aanschaf van één of meerdere kunstwerken behelst. Door de aanhoudende coronamaatregelen bleken de mogelijkheden om dit jaar een dergelijke expositie te organiseren beperkt. De Open Atelierroute, waarmee de tijdelijke expositie gecombineerd zou worden, kon om die reden ook niet doorgaan. Het ontbrak bovendien aan tijd om op korte termijn een kwalitatieve expositie te organiseren, vanwege de coronacrisis en de daarmee gepaard gaande extra ondersteuning van culturele instellingen en intensieve communicatie vanuit de gemeente met de sector. Met het zicht op een vaccin is de verwachting dat de coronamaatregelen een tijdelijke expositie in 2021 wel toelaten. Het collegevoorstel bij deze jaarstukken bevat een beslispunt om € 35.000 over te hevelen naar 2021 voor de ondersteuningsmaatregel Amstelveense kunstenaars (Lokaal coronafonds).

Subsidie Provinciaal Noodfonds Sociale Infrastructuur aan culturele instellingen (voor en nadeel van € 584.200)

De provincie Noord-Holland heeft vanwege de Coronacrisis een Provinciaal Noodfonds Sociale Infrastructuur van 10 miljoen in het leven geroepen. Op 27 oktober 2020 hebben de Gedeputeerde Staten positief besloten op de aanvraag van de gemeente Amstelveen voor vijf culturele instellingen. Er is € 584.200 beschikbaar gesteld voor Amsterdamse Bostheater, Platform C, VU Cultuurcentrum Griffioen, Schouwburg Amstelveen en Cobra Museum voor Moderne Kunst. De gemeente Amstelveen heeft aanvullende corona gerelateerde subsidie en huurkwijtschelding toegekend aan deze instellingen voor een totaalbedrag van € 716.928, waarmee de gemeente tegemoetkwam aan de matchingsvereiste van het Provinciaal Noodfonds om 35% bij te leggen. De bijdrage van de provincie is toegekend aan de gemeente Amstelveen en vervolgens één op één overgemaakt aan de betreffende culturele instellingen, waardoor een overschrijding van de baten van € 584.200 en een overschrijding van de lasten van € 584.200 ontstaat.

Garantiesubsidies P60 en Annakerk Amstelveen (nadeel € 80.000)

Het college heeft op 24 november 2020 ingestemd met een garantiesubsidie van € 37.000 aan P60 en heeft op 15 december 2020 ingestemd met een garantiesubsidie van € 43.000 aan Annakerk Amstelveen. Ten tijde van de tweede tijdvakrapportage waren deze subsidies niet voorzien en is de begroting zodoende niet gewijzigd, waardoor een overschrijding van de lasten van in totaal € 80.000 ontstaat.

Reservemutatie (voordeel op programma € 573.000)
Het voordeel op programma 2 betreft voornamelijk de reservemutatie. Hiervan betreft een gedeelte het onder taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting vermelde verschil ad. € 95.000 inzake "Planvorming scholenlocatie Orion", waardoor minder wordt onttrokken (lagere baten op programma 2) aan de reserve "overige toekomstige huisvestingsvoorzieningen".

Het belangrijkste verschil betreft echter de systematiekwijziging voor de dekking van investeringen in maatschappelijk vastgoed. Zie hiervoor het raadsbesluit 'Aanbieden Programmabegroting 2021' met bijbehorende aanvullende voorstellen per 11 november 2020. Deze wijziging heeft verschillende effecten, waaronder de afwikkeling met de reserve dekking kapitaallasten. Voor 2020 kan de afwikkeling met deze reserve achterwege blijven voor "Piet Hein" en "Landtong". Dit leidt tot lagere lasten op programma 2 van respectievelijk € 468.000 en € 200.000.

Reservemutatie met toelichting

bedrag x € 1.000	bijgestelde begroting			jaarrekening					verschil
taakveld + omschrijving	a. toe-voeging	b. ont-trekking	c=a-b verschil	stand 1jan	d. toe-voeging	e. ont-trekking	stand 31dec	f=d-e verschil	g=c-f
4.2 Dekking kapitaallasten onderwijsgebouwen	16.802	7.832	8.970	79.187	13.293	7.832	84.648	5.461	3.509
4.2 Nieuwbouw HWC	27	11.885	-11.858	16.072	27	11.885	4.214	-11.858	0
4.2 Nieuwbouw Landtong	0	200	-200	200	0	200	0	-200	0
4.2 Nieuwbouw Piet Heinschool	5.900	7.665	-1.765	1.765	5.900	7.665	0	-1.765	0
4.2 Overige toekomstige huisvesting	1.156	7.102	-5.946	6.012	1.156	4.166	3.002	-3.010	-2.936
4.2 Verv nieuwbouw schoolgebouw Keizer Karel college	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1 KNLTB garantie	0	0	0	1.000	0	0	1.000	0	0
5.2 Dekking kapitaallasten sportaccommodaties	0	1.041	-1.041	12.866	0	1.041	11.825	-1.041	0
5.2 Kunstgrasrugbyveld	0	0	0	476	0	0	476	0	0
5.2 Sportlaan 29, aanbouw Goudsmithal	0	0	0	99	0	0	99	0	0
5.5 Monumentenzorg	0	0	0	160	1	0	161	1	-1
2 Onderwijs en ontplooiing	**23.885**	**35.724**	**-11.840**	**117.837**	**20.377**	**32.789**	**105.425**	**-12.413**	**573**

Dekking kapitaallasten onderwijsgebouwen
Reserve Landtong (€ 200.000) en Reserve Piet Hein (€ 468.000) zijn vrijgevallen door de systematiekwijziging dekking investeringen in maatschappelijk vastgoed. Deze zijn hierdoor niet gestort in de reserve dekking kapitaallasten.

Zie toelichting overige toekomstige huisvesting (€ 2.840.000)

Overige toekomstige huisvesting
Dikwijls loopt de besteding van kredieten over meer dan één jaar. In dat geval vraagt het BBV om het begroten van jaarschijven. Jaarschijven zijn afhankelijk van de voortgang van het werk en kunnen vaak niet anders dan globaal worden voorspeld. Dit kan leiden tot afwijkingen van de begrote jaarschijven, ook indien er (nog) geen sprake is van kredietoverschrijding. Over 2020 betreft dit, afgezien van ondergeschikte afwijkingen, onder andere het krediet voor het integraal huisvestingsplan IHP 2020-2024 (onderschrijding € 2.840.000).

De nog te verwachten lasten betreffen de uitbreiding IKC Mio Mondo (€ 0,5 miljoen), plaatsen tijdelijke lokalen De Linde (€ 0,6 miljoen), Schoolpleinen Jane Adamslaan (€ 0,3 miljoen) en De Bloeiwijzer (€ 1,4 miljoen).

Voor Planvorming scholenlocatie Orion € 95.000 is minder onttrokken. Zie toelichting bij "wat heeft het gekost" taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting.

Reserve HWC
Voor nieuwbouw van het Herman Wesselink College (HWC) is een totaal krediet van € 30,0 miljoen beschikbaar gesteld. Voor de jaarschijf 2020 werd verwacht dat voor de nieuwbouw exclusief sporthal € 11,468 miljoen besteed zou worden. Daadwerkelijk is in 2020 € 11,912 miljoen geïnvesteerd.

De overschrijding op het krediet van jaarschijf 2020 voor de nieuwbouw HWC van € 444.000 zorgt voor een te lage storting in de reserve dekking kapitaallasten.

De met dit krediet samenhangende reservemutaties mogen vanuit de BBV-voorschriften maximaal tot het begrote bedrag worden gemuteerd. Een hogere onttrekking betekent een onrechtmatige uitgave. Om de reservemutaties in de pas te laten lopen met het krediet bevat het collegevoorstel bij de jaarstukken een beslispunt om aanvullend € 444.000 te onttrekken aan de reserve Nieuwbouw HWC en hiermee samenhangend een aanvullende dotatie aan de reserve dekking kapitaallasten voor hetzelfde bedrag.

Nieuwbouw Piet Heinschool
De reserve dekking kapitaallasten bevat nog de boekwaarde € 3,483 miljoen voor de Nieuwbouw Piet Heinschool. In het collegevoorstel bij de jaarstukken wordt voorgesteld deze boekwaarde per 2021 te laten vrijvallen. Dit betreft een gevolg van de systematiekwijziging dekking investeringen in maatschappelijk vastgoed.

Nieuwbouw schoolgebouw Keizer Karel college
De reserve dekking kapitaallasten bevat nog de boekwaarde € 224.000 voor de Nieuwbouw schoolgebouw Keizer Karel college. Deze boekwaarde kan door de systematiekwijziging dekking investeringen in maatschappelijk vastgoed vrijvallen per 2021 en wordt als beslispunt meegenomen in het collegevoorstel bij deze jaarstukken.

KNLTB-garantie
De in 2016 gevormde reserve kan vrijvallen. In geval sprake is van garanties wordt dit opgenomen onder "niet uit de balans blijkende verplichtingen". Zodra de gemeente wordt aangesproken op een verstrekte garantie wordt dit via besluitvorming aan u voorgelegd met een dekkingsvoorstel.

Systematiekwijziging dekking investeringen in maatschappelijk vastgoed
De systematiekwijziging voor de dekking van investeringen in maatschappelijk vastgoed is besloten via het raadsbesluit Aanbieden Programmabegroting 2021 met bijbehorende aanvullende voorstellen per 11 november 2020. Deze wijziging heeft verschillende effecten, waaronder de vrijval van een aantal reserves. De systematiekwijziging gaat in voor projecten waarvoor de afschrijving nog van start moet gaan. Daarmee resteert nog een cluster investeringen maatschappelijk vastgoed die nog niet de fase van afschrijving hebben bereikt, maar waarvoor al wel op een eerder moment reserves zijn gevormd voor de eenmalige dekking. Deze aparte reserveringen vallen vrij ten gunste van de algemene reserve nu de kapitaallasten op andere wijze worden gedekt.

Voorzieningenmutatie met toelichting

bedrag x € 1.000	bijgestelde begroting			jaarrekening					verschil
taakveld + omschrijving	a. toe-voeging	b. ont-trekking	c=a-b verschil	stand 1jan	d. toe-voeging	e. ont-trekking	stand 31dec	f=d-e verschil	g=c-f
4.2 Onderhoud onderwijsgebouwen	303	102	202	394	576	570	400	6	195
2 Onderwijs en ontplooiing	**303**	**102**	**202**	**394**	**576**	**570**	**400**	**6**	**195**

Onderhoud onderwijsgebouwen (€ 194.000 nadelig)
De noodzakelijke omvang van de voorziening voor meerjarig onderhoud van onderwijshuisvesting wordt jaarlijks bij het opstellen van de jaarrekening geactualiseerd. Aan de hand van de actualisatie is gebleken dat de omvang van de voorziening een storting van per saldo € 232.500 behoeft. Voor € 166.000 betreft dit een storting doordat in 2032 een negatief saldo ontstaat in de voorziening.

Naast genoemde storting is voor onderhoud € 428.000 meer onttrokken dan begroot in verband met faseringsverschillen van projecten. In belangrijke mate is dit het gevolg van een inhaalslag met betrekking tot oudere reserveringen.

Verbonden partijen

Naast de eigen organisatie, dragen verbonden partijen bij aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen. Bij de realisering van de doelstellingen van het programma Onderwijs en ontplooiing is als verbonden partij betrokken: Amstelveen Sport B.V. Voor aanvullende informatie per partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

Subsidies

Voor de van toepassing zijnde subsidies op dit programma wordt verwezen naar de bijlage Subsidies.

2.3 Economie en duurzaamheid

Missie 2018-2022

Amstelveen zet in op de toekomst en wil de stad goed achterlaten voor onze kinderen en kleinkinderen. De gemeente heeft aandacht voor de effecten op de economie, zoals krapte op de arbeidsmarkt en druk op de voorzieningen. We gaan onder meer een visie op toerisme en recreatie opstellen en er komt meer aandacht voor het lokale MKB, de motor van de lokale economie.

Duurzaamheid biedt kansen voor economische ontwikkeling en economisch rendement. Amstelveen zet vol in op een duurzaamheidsagenda: daarmee werken we aan een toekomstbestendige stad. We gaan investeren in een circulaire economie; de stad moet in 2040 onafhankelijk zijn van fossiele brandstoffen; de gemeentelijke organisatie streeft ernaar om in 2030 fossielonafhankelijk te zijn. We passen de stad aan op extreme weersomstandigheden en de veranderingen in het klimaat en hebben aandacht voor luchtkwaliteit.

We kunnen dat niet alleen. Ieder heeft hierin een verantwoordelijkheid te nemen, of het nu een bedrijf, instelling of inwoner betreft. Als gemeente willen we leren van succesvolle initiatieven uit andere steden en zullen we zelf het goede voorbeeld geven. Daarnaast gaan we inwoners en bedrijven stimuleren tot duurzaamheidsinitiatieven, waarbij zij zelf eigenaar blijven van deze initiatieven.

2.3.1 Economie

College Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status	
1. Stimuleren van een breder en veerkrachtiger MKB	2020-1.1 Doorontwikkeling dienstverlening aan ondernemers en bedrijven via alle kanalen (Ondernemersloket, accountmanagement, website, KCC)	Uitvoering	✓	
	2020-1.2 Uitvoeren geactualiseerde EZ agenda	Uitvoering	✓	A
2. Bevorderen van samenwerking van lokale ondernemers.	2020-2.1 Het ondersteunen van lokale bedrijfsinvesteringszones.	Uitvoering	✓	
	2020-2.2 Onderzoeken nieuwe samenwerkingsvormen.	Raad	✓	
3. Herkenbaar maken van Amstelveen voor bezoekers en de regio.	2020-3.1 Doorontwikkeling van stadspromotie op basis van het promotieplan (vaststelling in 2019)	College	✓	
	2020-3.2 Realisatie en continue ontwikkeling website Visit Amstelveen, met o.a. een Uitagenda	Uitvoering	✓	
	2020-3.3 Uitvoering Toerisme en Recreatie uitvoeringsprogramma en promotieplan	Uitvoering	✓	
	2020-3.4 Faciliteren van een uniek 'land-mark'.	Uitvoering	!	A
4. Aantrekken van internationaal en regionaal toerisme naar Amstelveen.	2020-4.1 Uitvoeren Toerisme en Recreatie promotie- en uitvoeringsprogramma	Uitvoering	✓	
5. Verlevendiging van het Oude Dorp in samenwerking met de facelift (programma 5).	2020-5.1 Uitbreiden kleinschalige evenementen.	Uitvoering	!	A
	2020-5.2 Uitvoering gebiedsvisie Oude Dorp	Uitvoering	✓	
6. Digitale bereikbaarheid verbeteren	2020-6.1 Uitvoering glasvezel buitengebied Amstelveen	Uitvoering	✓	A
	2020-6.2 Visie op 5G	College	✓	A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting

2020-1.2	In 2020 is een scan 'impact coronacrisis op de (Amstelveense) economie uitgevoerd. Agenda Economie stond grotendeels in het teken van deze crisis en op basis van de scan zijn acties bepaald. In 2021 wordt in samenwerking met partners gewerkt aan een economisch corona herstelplan.
2020-3.4	Is onderdeel van uitvoeringsprogramma en promotieplan recreatie & toerisme, concrete invulling landmark nog verder ter bespreking in College
2020-5.1	Initiatieven staan op de agenda, zoals BeleefAmstelveen op de fiets, 2e editie 24H Amstelveen, Amstelveen Culinair. Evenementen staan 'on hold' in verband met de coronacrisis.
2020-6.1	Op 10 december 2019 heeft het bedrijf GetNet in de pers aangekondigd glasvezel aan te leggen in het gehele buitengebied van Amstelveen. De voorbereidingen zijn volop in gang gezet. Verwacht startmoment van de graafwerkzaamheden Q2 2021. Rol van de gemeente stimuleren en faciliteren ontwikkeling.
2020-6.2	In februari 2020 Position paper 5G opgesteld. Position paper is als discussiestuk behandeld in het College B&W. (landelijke) Denk- en handelingslijnen worden voorgelegd aan college.

2.3.2 Schiphol

College Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status	
1. Verminderen van de overlast van Schiphol (uitwerken Position Paper korte termijn)	2020-1.1 In overleg met Schiphol de voorgestelde maatregelen uit het Position Paper uitwerken en komen tot concrete afspraken	Uitvoering	✔	
2. Inzetten op verruiming van de lokale afwegingsruimte en maatwerk in het kader van de LIB.	2020-2.1 Lobby voeren als gemeente en in samenwerkingsverbanden.	Uitvoering	✔	
3. Agenderen Luchthaven op zee (uitwerken Position Paper lange termijn)	2020-3.1 Visie over luchthaven op zee uitdragen in politiek Den Haag, binnen de regio en in de media in samenwerking met regio (belangen verenigen)	Uitvoering	!	A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-3.1	De Bestuurlijke Regie Schiphol heeft in haar zienswijze op de ontwerp Luchtvaartnota ingezet op een multimodale mobiliteitsbenadering en de selectieve ontwikkeling van Schiphol in relatie tot onder meer Lelystad.

2.3.3 Duurzaamheid

College Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status	
1. De energie infrastructuur in de gemeente is op termijn voorbereid op fossiel onafhankelijke energievormen.	2020-1.1 Voorbereiding uitbreiding elektra infrastructuur in samenwerking met Liander en Tennet	College	!	A
2. Duurzame nieuwe woningen (laten) bouwen en daarbij duurzame energievoorzieningen (laten) aanleggen c.q. benutten.	2020-2.1 Alle nieuwbouwwoningen zijn aardgasvrij	Uitvoering	✔	
	2020-2.2 Invoering nieuwe wettelijke energievoorschriften (BENG)	Uitvoering	✔	

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.1	Dit is een lange termijn ontwikkeling die niet voorzien was om in 2020 gereed te zijn.

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status

2020-1. 1. Regionaal energie strategie concept RES	Raad	✓	
2020-2. 2. PLECK 2.0	Raad	✓	
2020-3. 3. Energieplan Legmeer	College	!	A
2020-4. 4. Energieplan bedrijventerrein zuid	College	!	A
2020-5. 5. Transitie warmte (Klimaatakkoord)	Raad	✓	
2020-6. 6. Plan Circulair inkopen	Raad	!	A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer	Aanvullende toelichting
2020-3	Dit is een (middel)lange termijn traject waaraan continu wordt gewerkt, gaat samen op met de herontwikkeling van Legmeer. Voorbereidingen zijn getroffen middels het uitvoeren van een haalbaarheidsstudie naar beschikbare warmtecapaciteit van de WRK-leiding. Dit biedt input voor het energieplan, dat rekening houdt met de fasering van de transformatie.
2020-4	Duurzaamheid is een belangrijk onderdeel van de ontwikkeling van BTAZ. Er is een eerste sessie georganiseerd over meekoppelkansen zon en wind met grondeigenaren en projectontwikkelaars. Deze inzet wordt in 2021 vervolgd. Tevens wordt met netbeheerders verkend hoe de gewenste energie infrastructuur eruit moet zien. Dit alles komt terecht in het energieplan.
2020-6	Het Circulair inkoopplan 2021-2022 is door de directie vastgesteld. Het betreft uitvoering van vastgesteld duurzaamheidsbeleid (PLECK).

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2020				Rekening 2020			Saldo
Programma	2019	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2020
3.1 Economische ontwikkeling	380	345	529	94	435	372	61	311	-123
3.3 Bedrijfsloket en -ontwikkelingen	-351	-265	1.123	488	635	499	637	-138	-773
3.4 Economische promotie	286	427	1.183	1.062	120	1.134	1.082	52	-68
Totaal saldo van baten en lasten	**315**	**506**	**2.834**	**1.644**	**1.190**	**2.006**	**1.780**	**225**	**-965**
Reservemutatie	34	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	**349**	**506**	**2.834**	**1.644**	**1.190**	**2.006**	**1.780**	**225**	**-965**

3.1 Economische ontwikkeling

In de jaarlijkse begroting 'economische ontwikkeling' is onder andere structureel budget beschikbaar voor deelname aan vastgoedbeurzen, ontwikkeling economisch en internationaal beleid. In verband met de corona crisis hebben bijeenkomsten geen doorgang gevonden, is het actualiseren van het horeca- en evenementenbeleid opgeschort en zijn acties op het gebied van internationaal beleid uitgesteld. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 98.000

3.3 Bedrijfsloket en -ontwikkelingen

MKB-noodlening voor bedrijven zonder toegang tot bankfinanciering (voordeel € 485.000)
Via het Lokaal coronafonds is geld gereserveerd voor bedrijven die door de corona-pandemie tijdelijk niet in staat zijn om aan hun betalingsverplichtingen te voldoen. Er is aan enkele bedrijven een noodlening verstrekt in 2020 en er zijn nog aanvragen in behandeling voor verstrekking in 2021.

Gezien de ontwikkeling van de pandemie is het bij het opmaken van de rekening 2020 niet duidelijk welk deel van de verstrekte leningen na de crisis wordt terugbetaald. Ter afdekking van

het risico dat bedrijven niet kunnen terugbetalen bevat het collegevoorstel bij deze jaarstukken een beslispunt om het restant van de toegekende middelen uit het Lokaal coronafonds te reserveren. In 2020 is overigens voor € 240.000 aan leningen verstrekt.

Grondbank (voordeel € 220.000)
Ten opzichte van de eerdere verwachtingen is er bij de Grondbank minder grond afgevoerd dan verwacht waardoor er minder kosten zijn gemaakt. Daarnaast is er ook weinig grond aangekocht. Daarentegen is er meer grond en bagger aangevoerd en verkocht aan derden, waar in november niet mee was gerekend. Samen met de ingeboekte voorraad draagt het gronddepot bij aan de vermindering van het negatieve resultaat met € 170.000. Ook op het gedeelte compostering zijn meer inkomsten geboekt dan de verwachting was doordat er meer bermgras door derden is aangeleverd. Deze onderdelen (per saldo € 220.000 voordeel) maken het resultaat op de grondbank minder negatief dan in het voorstel budgetoverheveling van december 2020 opgenomen verwachte tekort van € 375.000. Het uiteindelijk resultaat over 2020 bedraagt nu € 155.000 negatief.
Zowel de prognose van de te verwachten grondstromen in de komende jaren, alsmede de kostenkant en de financiële systematiek worden momenteel onderzocht. De eerste resultaten hiervan worden begin april verwacht.

Reservemutatie met toelichting

bedrag x € 1.000	bijgestelde begroting			jaarrekening				verschil
taakveld + omschrijving	a. toe-voeging	b. ont-trekking	c=a-b verschil	stand 1jan	d. toe-voeging	e. ont-trekking	stand 31dec	f=d-e verschil	g=c-f
3.3 Egalisatiereserve Grondbank (max. 500K)	0	0	0	34	0	0	34	0	0
3 Economie en duurzaamheid	**0**	**0**	**0**	**34**	**0**	**0**	**34**	**0**	**0**

Verbonden partijen

Niet van toepassing.

Subsidies

Voor de van toepassing zijnde subsidies op dit programma wordt verwezen naar de bijlage Subsidies.

2.4 Openbare ruimte

Missie 2018-2022

De komende jaren staan in het teken van een aantal grote projecten in Amstelveen: de aanleg van de Amstelveenlijn, modernisering van het Stadshart en verbreding van de A9. Om de leefbaarheid en doorstroming in de stad te garanderen is grote aandacht nodig voor de bereikbaarheid tijdens de uitvoering van deze grote projecten. Het streven is de overlast als gevolg van de werkzaamheden zo veel mogelijk te beperken.

Amstelveen is een groene stad met een aantal parels, zoals de verschillende heemparken, de Bovenkerkerpolder en Middelpolder en het Amsterdamse Bos met Oeverlanden en de Poel. Wij willen het groene karakter van de stad behouden en versterken.

2.4.1 Groen

College Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. Behouden en versterken van het groene karakter van de stad	2020-1.1 (Opstellen) actieplan Groener Amstelveen	Uitvoering	✓ A
2. Efficiënter onderhoud van groen.	2020-2.1 Groen bestekken herzien	Uitvoering	✓
	2020-2.2 Onderzoek groen in eigen beheer	College	✓

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.1	Gestart in 2020,uitvoering tot en met 2021.

2.4.2 Wegen, verkeersmaatregelen, openbare verlichting, riolering en water

College Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. Onderhouden van de openbare ruimte op een efficiënte, doelmatige en duurzame wijze.	2020-1.1 Meerjarenprojectenplan Buitenruimte actualiseren	Raad	✓
2. Voldoen aan de zorgplicht voor een doelmatige inzameling en transport van afvalwater en hemelwater	2020-2.1 Opstellen Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)	Raad	✓
3. Voldoen aan landelijke wetgeving omtrent klimaatadaptatie	2020-3.1 Visie, beleid en uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie opstellen	Raad	✓

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status
2020-1. 1. Motie Amstelveense daken klimaatproof als onderdeel van Klimaatadaptatiebeleid	Raad	✓ A
2020-2. 2. Pilot Groen blauwe schoolpleinen	College	✓ A
2020-3. 3. Motie speel-/trapveld nabij Michiel de Ruyterschool	College	✓ A
2020-4. 4. Verkeerssituatie Bovenkerk en Oude Dorp	Raad	! A

2020-5. 5. Motie Luchtkwaliteit	Uitvoering	✓

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer	Aanvullende toelichting
2020-1	De subsidieregeling Groen op Gebouwen wordt voortgezet. De raad heeft voor 2021 en voor 2022 €100.000 beschikbaar gesteld vanuit de reserve Energietransitie en Duurzaamheid.
2020-2	In 2020 is gestart met een pilot voor het vergroenen van twee speel/schoolpleinen.
2020-3	Deze motie is afgedaan. Er is bij nader inzien besloten geen extra speel-trapveld te realiseren. De raad is per raadsbrief geïnformeerd op 8 december 2020.
2020-4	Voorbereidingen zijn getroffen, zoals aangegeven in de Tweede Tijdvakrapportage 2020, realisatie in 2021.

2.4.3 Afvalinzameling

College Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. Het zoveel mogelijk gescheiden inzamelen en verwerken van waardevolle afvalstromen.	2020-1.1 Het optimaliseren van 'anders inzamelen'	Uitvoering	✓

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status
2020-1. 1. Evaluatie pilot openstelling afvalbrengstation op zondag	Raad	✓
2020-2. 2. Evaluatie pilot afvalinzameling basisscholen	College	! A
2020-3. 3. GF inzameling hoogbouw	Uitvoering	✓
2020-4. 4. Motie Schoon Amstelveen	Raad	✓

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer	Aanvullende toelichting
2020-2	Een nieuwe ronde van de pilot afvalinzameling basisscholen zou in maart 2020 beginnen, maar door de lockdown is dit niet gebeurt. De pilot is nu verlengd. Er is wel een gedeeltelijke evaluatie gedaan. De eind-evaluatie zal naar verwachting in de eerste helft van 2021 aan het college aangeboden worden.

2.4.4 Begraafplaats

College Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. Het duurzaam in stand houden van de begraafplaats en Rijksmonument Zorg-vlied.	2020-1.1 Stilstaan bij het 150-jarig bestaan van Zorgvlied	Uitvoering	! A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.1	In verband met de coronamaatregelen is het vieren van het 150 jubileum uitgesteld tot een nog nader te bepalen datum.

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2020				Rekening 2020			Saldo
Programma	2019	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2020
2.1 Verkeer en vervoer	16.467	10.918	11.746	1.549	10.197	11.254	1.445	9.808	-389
5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	9.909	10.458	11.081	362	10.719	10.732	327	10.405	-314
7.2 Riolering	-1.432	-1.748	9.316	11.152	-1.836	9.316	11.152	-1.836	0
7.3 Afval	-2.255	-2.963	9.335	11.442	-2.106	9.292	11.411	-2.118	-12
7.4 Milieubeheer	1.639	2.129	2.181	603	1.578	1.824	603	1.221	-357
7.5 Begraafplaatsen	-567	-771	4.142	4.075	68	3.977	4.075	-97	-165
Totaal saldo van baten en lasten	**23.762**	**18.024**	**47.802**	**29.182**	**18.620**	**46.395**	**29.012**	**17.383**	**-1.237**
Reservemutatie	3.279	1.483	11.514	8.722	2.793	9.994	7.222	2.772	-20
Resultaat	**27.041**	**19.507**	**59.316**	**37.904**	**21.413**	**56.390**	**36.235**	**20.155**	**-1.257**

2.1 Verkeer en vervoer

Het voordelige saldo van € 389.000 betreft enerzijds lagere inkomsten (€ 103.000) maar vooral lagere lasten (€ 492.000). De lagere inkomsten betreffen lagere subsidie-baten omdat de subsidiabele uitgaven nog niet gerealiseerd zijn (per saldo budgettair-neutraal).

Naast deze lagere subsidiabele uitgaven wordt de onderschrijding op de lasten met name verklaard door de navolgende onderwerpen:

Meerjarenprojectenplan Buitenruimte (voordeel € 247.000)
Voor het gedeelte van het resultaat wat betrekking heeft op het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte zijnde € 247.000 wordt verwezen naar de desbetreffende bijlage bij de jaarrekening (kopje Financiering, begroot € 4,3 miljoen, realisatie € 4,1 miljoen). Het gaat hierbij om het verschil op de exploitatiebudgetten en niet op de investeringen binnen het programma buitenruimte. Zie de tabel in bijlage 6.2 onder Financiering, bij Totaal 2.1 in de kolommen "Via exploitatie".

Schoonhouden buitenruimte (voordeel € 142.000)
Vanwege de krappe begroting is er in 2020 strak gestuurd op uitgaven en inhuur, met als gevolg lagere kosten, maar ook een te lage beeldkwaliteit in een deel van het jaar. Daarnaast is de subsidie van NederlandSchoon ingezet voor extra zwerfvuilacties en nieuwe afvalbakken. In de novemberraad is bij de aanvullende voorstellen op de programmabegroting 2021 (onkruidbestrijding door zachtere winters) 3x € 100.000 toegekend (voor 3 jaren) vanwege kostenstijgingen zoals de structureel gestegen transport- en stortkosten voor veegvuil en zwerfvuil. Omdat het extra budget voor 2020 ad € 100.000 pas in november is toegekend, waren er onvoldoende mogelijkheden meer tot besteding in 2020. Het collegevoorstel bij deze jaarstukken bevat een beslispunt om € 100.000 over te hevelen naar 2023, omdat de jaarschijven 2021 en 2022 reeds juist in de begroting zijn verwerkt.

Openbare verlichting (nadeel € 74.000)
De overschrijding ontstaat door een hogere afrekening van de energiebelasting over voorgaande jaren en door het naar voren halen van de reconstructie van de Weteringsbrugmolen. Hierdoor moesten de lichtmasten al in 2020 vervangen worden, terwijl het project voor 2021 pas in de planning stond.

Verkeersregelinstallaties (voordeel € 66.000)
Dit jaar zijn twee grote projecten gerealiseerd, de ombouw Amstelveenlijn en de knoop Ouderkerkerlaan. Tijdens dit werk hebben veel vri's op knipperen gestaan of zijn tijdelijke installaties gebruikt. De vri's zijn gedurende de werkzaamheden in beheer geweest bij de aannemers, hierdoor zijn er minder kosten gemaakt voor het verhelpen van storingen.

5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie
Het voordelige saldo van € 314.000 betreft vooral lagere lasten (€ 349.000) en wordt met name verklaard door de navolgende onderwerpen:

Meerjarenprojectenplan Buitenruimte (voordeel € 166.000)
Voor het gedeelte van het resultaat wat betrekking heeft op het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte zijnde € 166.000 wordt verwezen naar de desbetreffende bijlage bij de jaarrekening (kopje Financiering, begroot € 846.000, realisatie € 680.000). Het gaat hierbij om het verschil op de exploitatiebudgetten en niet op de investeringen binnen het programma buitenruimte. Zie de tabel in bijlage 6.2 onder Financiering, bij 5.7 Groen, water, spelen in de kolommen "Via exploitatie".

Groen op gebouwen (voordeel € 61.000)
In 2020 was er veel belangstelling voor de subsidieregeling Groen op Gebouwen. Hierdoor was het subsidieplafond al in augustus 2020 bereikt en werden de aanvragen van inwoners aangehouden. Om te voorkomen dat deze inwoners (en mogelijk ook bedrijven) niet in aanmerking zouden komen voor de Groen op Gebouwen subsidieregeling heeft de raad in haar vergadering van november 2020 ingestemd met het onttrekken van € 50.000 uit de Reserve energietransitie en duurzaamheid voor het jaar 2020. De inwoners waarvan de aanvraag was aangehouden zijn inmiddels allen benaderd en aanvragen zijn in behandeling genomen. Het extra budget is niet aangesproken; de afhandeling van de formele aanvraag tot en met de uitbetaling loopt namelijk veelal door tot en met begin 2021 en komt dan ten laste van het budget van 2021.

Groengebied Amstelland (voordeel € 50.000)
In de begroting is rekening gehouden met een incidentele extra bijdrage van € 39.000 in 2020 in verband met Corona-gerelateerde kosten cq gederfde inkomsten. Uiteindelijk zijn deze kosten over 2020 niet doorbelast aan de participanten.

Baggeren (voordeel € 76.000)
De onderschrijding is het gevolg van de gewijzigde planning van Waternet, waarbij baggerwerkzaamheden zijn verschoven naar het voorjaar 2021. Doordat de gemeentelijke kosten uit hoofde van de ontvangstplicht voor bagger hiermee samenhangen zijn de stortkosten in 2020 lager dan begroot.

7.2 Riolering
Het resultaat van Riolering rekent af met de daartoe gevormde egalisatievoorziening. De toelichting is opgenomen bij de betreffende voorziening op dit programma.

7.3 Afval
Het resultaat van het Huishoudelijk afval rekent af met de daartoe gevormde egalisatievoorziening. De toelichting is opgenomen bij de betreffende voorziening op dit programma.

Het resultaat van Bedrijfsafval ad € 12.000 rekent af met de algemene middelen.

7.4 Milieubeheer
Uitvoering energiebeleid (voordeel € 200.000)
Door de coronacrisis is het budget voor het verduurzamen van woningen en voor het duurzaamheidsfonds niet geheel besteed. Per 1-1-2021 is de regeling verruimd waardoor er meer aanvragen worden verwacht. De eerste fase van de marktverkenning duurzame warmte is ingang gezet. De tweede fase wordt in 2021 opgestart, De middelen voor de marktverkenning worden daarom in 2021 ingezet. Door de coronacrisis en doordat de evaluatie van het

duurzaamheidsfonds vertraagd is opgeleverd zijn niet alle middelen voor het duurzaamheidsfonds besteed. In 2020 is gewerkt aan een herijking van de aanpak. Begin 2021 heeft het college ingestemd met de realisatie van het servicepunt energie advies, de opvolging van het duurzaamheidsfonds.

Milieuvergunningen (voordeel € 107.000)
De overdracht van bedrijven naar het basistakenpakket heeft tussen OmgevingsDienst en Amstelveen in 2020 het nodige uitzoekwerk en vooroverleg gevraagd om tot concrete afspraken te komen. Bovendien bleek het samenstellen van de dossiers zeer arbeidsintensief en tijdrovend. Hierdoor zijn er in 2020 minder bedrijven overgedragen aan het toezicht bij de OD dan gepland. Deze bedrijven komen nu pas in 2021 in beeld. De overdracht is momenteel volop in uitvoering.

7.5 Begraafplaatsen
Het resultaat van de begraafplaats Zorgvlied rekent in principe af met de daartoe gevormde egalisatievoorziening. De toelichting is opgenomen bij de betreffende voorziening op dit programma.

In 2020 heeft er echter een terugbetaling van de te hoog in rekening gestelde energienota's van 2019 plaatsgevonden. De te hoge kosten zijn in 2019 ten laste van de algemene middelen gebracht, aangezien de egalisatievoorziening in 2019 niet toereikend was. Het is dan ook reëel dat het positieve resultaat als gevolg van deze terugbetaling (€ 165.000) ook weer ten gunste van de algemene middelen wordt gebracht.

Reservemutatie met toelichting

bedrag x € 1.000	bijgestelde begroting			jaarrekening					verschil
taakveld + omschrijving	a. toe-voeging	b. ont-trekking	c=a-b verschil	stand 1jan	d. toe-voeging	e. ont-trekking	stand 31dec	f=d-e verschil	g=c-f
2.1 Dekking kapitaallasten UP Groen, water, recreatie	150	0	150	0	132	0	132	132	18
2.1 Dekking kapitaallasten UP Verkeer en vervoer	3.441	194	3.247	6.036	1.938	215	7.760	1.724	1.523
2.1 Groot onderhoud wegen	4.702	5.583	-880	6.150	4.702	4.554	6.299	148	-1.028
2.1 Openbare verlichting (m.n. lichtmasten)	455	537	-82	792	455	557	690	-102	20
2.1 Verkeersmaatregelen	1.052	663	390	3.193	1.052	419	3.825	633	-243
2.1 Verkeersregelinstallaties	457	308	149	1.836	457	306	1.986	151	-2
5.7 Buitenruimte groen, water en spelrecreatie	930	996	-66	644	930	812	763	118	-184
7.5 Dekking kapitaallasten Zorgvlied	0	23	-23	228	0	23	205	-23	0
7.5 Meubilair Zorgvlied	0	2	-2	2	0	2	0	-2	0
4 Openbare ruimte	**11.187**	**8.305**	**2.882**	**18.882**	**9.667**	**6.888**	**21.661**	**2.779**	**103**

2.1 Dekking kapitaallasten "UP Groen, water, recreatie" en "UP Verkeer en vervoer"

<u>Meerjarenprojectenplan Buitenruimte</u>
Ten opzichte van de begroting is € 1,0 miljoen minder gestort dan begroot. Voor de toelichting zie bijlage 6.2 (kopje Financiering, kolommen "Via investeringen", taakveld 2.1 en 5.7, in de tabel).

<u>Amstelzijde Zuid Verbindingsweg</u>
De afrekening met de Provincie Noord Holland geeft een voordeel van € 142.000. Via een beslispunt in het collegevoorstel bij deze jaarstukken wordt voorgesteld dit bedrag toe te voegen aan de reserve wegen om toekomstige werkzaamheden in dit gebied uit te voeren.

Brug Groenelaan
Bij het project Groenelaan worden twee bruggen gerealiseerd. De realisatie van de bruggen zijn nagenoeg afgerond en de kosten hiervan zijn minder hoog dan verwacht. Daarnaast is de bijdrage van verkeer verrekend aan de kostenzijde. Hierdoor is per saldo € 300.000 minder uitgegeven dan verwacht.

2.1 "Groot onderhoud wegen", "Openbare verlichting (m.n. lichtmasten)", "Verkeersmaatregelen", "Verkeersregelinstallaties" en 5.7 "Buitenruimte groen, water en spelrecreatie"
Bovengenoemde reserves hebben betrekking op het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte.
Projecten uit dit plan rekenen af met deze reserves. De verschillen tussen begrote en werkelijke onttrekkingen aan de reserves hebben aan de ene kant te maken met fasering van projecten, die over de jaargrens heen lopen en eerder of nog niet klaar zijn.
Aan de andere kant zijn er ook voordelige resultaten behaald op projecten die afgerond zijn of jaarlijkse beheerbudgetten die niet geheel besteed zijn.

Een verdere toelichting staat in de bijlage "Meerjarenprojectenplan Buitenruimte".

Voorzieningenmutatie met toelichting

bedrag x € 1.000	bijgestelde begroting			jaarrekening					verschil
taakveld + omschrijving	a. toe-voeging	b. ont-trekking	c=a-b verschil	stand 1jan	d. toe-voeging	e. ont-trekking	stand 31dec	f=d-e verschil	g=c-f
7.2 Riolering	0	2.160	-2.160	3.443	760	2.800	1.403	-2.040	-120
7.2 Vervanging riolering	2.800	0	2.800	0	2.800	0	2.800	2.800	0
7.3 Huishoudelijk afval	248	248	0	0	231	0	231	231	-231
7.5 Afkoop onderhoud graven	696	338	358	2.918	776	341	3.354	435	-77
7.5 Begraafplaats Zorgvlied	83	0	83	0	240	0	240	240	-157
7.5 Dubieuze debiteuren Zorgvlied	0	0	0	69	10	4	75	6	-6
7.5 Uitgifte graven	668	629	39	4.247	712	572	4.387	140	-101
4 Openbare ruimte	**4.495**	**3.375**	**1.121**	**10.677**	**5.529**	**3.717**	**12.489**	**1.812**	**-691**

7.2 Riolering/Vervanging riolering
In 2020 is ten opzichte van de begroting een positief resultaat ad € 120.000 gerealiseerd. In de eerste plaats heeft de aanbesteding van twee onderhoudsraamcontracten meer voorbereidingstijd gevergd, waardoor opdrachten opgeschoven zijn in de tijd. In de tweede plaats is, conform het GRP 2021-2026, een nieuwe (lagere) inspectiefrequentie ingezet ten aanzien van het inspecteren en reinigen van riolering. Dit zorgt voor een kostenbesparing.

In 2020 is, conform besluitvorming, een bedrag van € 2,8 miljoen gestort in de voorziening vervanging riolering, ter dekking van toekomstige vervangingsinvesteringen en met het oog op een verantwoorde en gelijkmatige ontwikkeling van de lastendruk op langere termijn.

7.3 Huishoudelijk afval
In 2020 is ten opzichte van de begroting een positief resultaat van € 231.000 gerealiseerd, bestaande uit € 129.000 hogere uitgaven en € 350.000 hogere inkomsten (op het taakveld 7.3 Afval).

De overschrijding op de uitgaven ad € 129.000 kent meerdere oorzaken, de meest belangrijke worden hier genoemd. Alle stickers op de circa 1.350 ondergrondse containers zijn vernieuwd, daarnaast heeft Afvalbeheer alle containers laten controleren op de staat van onderhoud en zijn ze van een nieuw nummer voorzien. De kosten hiervan bedragen in totaal € 40.000.
De putten van de ondergrondse glascontainers lag vol met gebroken glas. Dit is weggehaald en de putten zijn schoongemaakt, de kosten zijn circa € 25.000. Zie verder de toelichting op de inkomsten.

In 2020 zijn € 350.000 meer inkomsten gerealiseerd dan begroot. De verwachting was dat in het 2e kwartaal overgestapt zou worden naar een andere wijze van afrekenen voor het inzamelen van PMD. Dit werd uiteindelijk het 3e kwartaal. Hierdoor waren in het 2e kwartaal de inkomsten (maar ook, in mindere mate, de kosten) hoger dan verwacht. De afkeur van PMD door vervuiling met stoorstoffen hebben we laag kunnen houden. In totaal leverde dit ca €300.000 meer inkomsten op. Daarnaast is een extra uitkering van € 40.000 ontvangen over 2018 voor in dat jaar ingezameld PMD.

7.5 Afkoop onderhoud graven en afkoop uitgifte graven
De hogere toevoeging aan deze voorzieningen heeft betrekking op ontvangen afkoopsommen in 2020, deze zijn € 124.000 hoger dan begroot (onderhoud graven € 80.000, uitgifte graven € 44.000). De toename van de afkoopsommen komt grotendeels door het ingezette beleid om waar mogelijk voor langere tijd een afkoopsom af te spreken. De vrijval van de voorziening uitgifte graven is € 57.000 lager dan begroot op basis van de werkelijk ontvangen afkopen in 2019.

7.5 Begraafplaats Zorgvlied.
Ten opzichte van het vastgestelde Bedrijfsplan 2020-2024 is een positief resultaat gerealiseerd van € 157.000. In 2020 hebben er meer uitvaarten plaatsgevonden dan verwacht. Als gevolg hiervan zijn de inkomsten hieruit € 129.000 hoger dan begroot. Ook de ontvangen leges op de grafrechten zijn hoger dan begroot (€ 138.000). Dit heeft vooral te maken met de toename van de verkoop van nieuwe graven.
Doordat er meer uitvaarten hebben plaatsgevonden was er ook meer personele inzet nodig, ook op zaterdagen. Hierdoor is er aan personele lasten € 46.000 meer uitgegeven dan begroot.
De hierboven bij de afkoop gemelde lagere vrijval van de voorziening uitgifte graven leidt tot een nadeel van € 57.000.

Kredieten

Riool gemalen
Het beschikbare krediet voor de rioolgemalen bedraagt in 2020 € 400.000. Hiervan is € 153.000 besteed, voornamelijk aan de renovaties van minigemalen Amsteldijk Zuid en Bovenkerkerweg. Het restantkrediet van € 247.000 wordt in 2021 ingezet voor het afronden van genoemde projecten.

Renovatie overslagstation
Doordat er veel tijd is gaan zitten in de aanschaf van nieuwe (elektrische) voertuigen zijn andere projecten, zoals de laatste puntjes van de renovatie van het overslagstation, blijven liggen. Ook moesten nieuwe containers geleverd en in gebruik worden genomen voordat een stap verder gezet kon worden. Daarnaast was er geen capaciteit bij Afvalbeheer beschikbaar door de Corona-crisis. In het eerste kwartaal 2021 zullen, mits de nieuwe lockdown geen roet in het eten gooit, afrondende werkzaamheden plaatsvinden.

Meerjarenprojectenplan Buitenruimte
Voor de kredieten die opgenomen zijn in het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte wordt verwezen naar de desbetreffende bijlage in deze rekening.

Knoop Ouderkerkerlaan
Op 4 november 2020 is de Knoop Ouderkerkerlaan feestelijk geopend. Het project Knoop Ouderkerkerlaan is een zeer omvangrijk project geweest, in totaal is een investering van € 12,4 miljoen gedaan op de infrastructuur van de Knoop Ouderkerkerlaan. In de eindafrekening na afronding van de onderhandelingen met de Vervoerregio, resteren enkele financiële meevallers en tegenvallers. In de Perspectiefnota 2021 is reeds een risicomelding gedaan voor maximaal € 200.000 overschrijding.

Het project kent per ultimo 2020 een negatief saldo van € 293.000. Het project wordt in 2021 afgesloten met een verwacht negatief saldo van € 176.000, waarvan melding wordt gemaakt bij de

Perspectiefnota 2022 en 1e tijdvak 2021. Het tekort is met name ontstaan door een vergoeding van asfaltschade op de Beneluxbaan en extra uitgaven op de hoofdsom, waaronder uitbreiding van de standaarddekking CAR verzekering, diverse onderzoekkosten en kosten van de aanbestedingsprocedure, waaronder rechtszaak en advocaatkosten.

Amstelzijde en Amstelbrug

De afrekening met de Provincie Noord Holland geeft een voordeel van € 142.000. De afrekening betreft een door Amstelveen te betalen bijdrage aan de brug, aansluitende infrastructuur en grond (€ 1.275.000) onder aftrek van de bijdrage van de Vervoerregio en de bijdrage van de provincie voor de uitgevoerde werkzaamheden aan de Zuidelijke verbindingsweg (€ 1.417.000)

Brug Groenelaan

Bij het project Groenelaan worden twee bruggen gerealiseerd. De realisatie van de bruggen zijn nagenoeg afgerond en de kosten hiervan zijn minder hoog dan verwacht. Daarnaast is de bijdrage van verkeer verrekend aan de kostenzijde. Hierdoor is per saldo € 300.000 minder uitgegeven dan verwacht.

Verbonden partijen

Naast de eigen organisatie dragen verbonden partijen bij aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen. Bij de realisering van de doelstellingen van het programma Openbare ruimte zijn het Groengebied Amstelland en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied betrokken. Voor aanvullende informatie over deze partijen wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

Subsidies

Voor de van toepassing zijnde subsidies op dit programma wordt verwezen naar de bijlage Subsidies.

2.5 Ruimtelijke ontwikkeling

Missie 2018-2022

De Coronacrisis heeft aan veel zekerheden (tijdelijk) een einde gemaakt, waaronder de economische voorspoed. De druk op de schaarse ruimte blijft echter groot. Om de verdeling van de ruimte te optimaliseren zullen we diverse integrale gebiedsvisies ontwikkelen, onder andere voor het Stadshart, Legmeer en het gebied in en rondom het Oude Dorp.

We werken aan stadsvernieuwing en renovatie in overleg met inwoners, eigenaren en corporaties. Daarbij behouden we het karakter van de wijken en het Amstelveens cultureel erfgoed.

De woningmarkt in Amstelveen is momenteel overspannen en het aanbod sluit onvoldoende goed aan bij de vraag. We willen een stad zijn waar alle Amstelveners een woning kunnen vinden. Daarvoor proberen wij ook de doorstroming op gang te houden. We streven ernaar bij nieuwbouw minimaal de helft van de woningen te realiseren in het middeldure huur- en koopsegment. In de sociale huursector stimuleren we verkoop van woningen. Het aantal verkochte sociale huurwoningen bouwen wij terug, zodat de sociale voorraad gelijk blijft.

Parkeren in eigen wijk moet mogelijk blijven voor bewoners. Hierbij is betaald parkeren geen doel, maar een middel. Er wordt prioriteit gegeven aan een toekomstvast meerjarenplan voor parkeren om te voorkomen dat in bepaalde gebieden in de stad de parkeerdruk onevenredig groot gaat worden.

2.5.1 Ruimtelijke ontwikkeling, projecten en grondexploitaties

College Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. Faciliteren en regie voeren op de ruimtelijke ontwikkeling van de stad.	2020-1.1 Voorbereiden van een koersdocument ten aanzien van de omgevingsvisie.	Uitvoering	✔
	2020-1.2 Participatie op het koersdocument: ophalen wensen en behoeften op het gebied van de fysieke leefomgeving bij inwoners.	Raad	✔
2. Voldoen aan de toekomstige Omgevingswet.	2020-2.1 Het voorbereiden van een omgevingsplan zodat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet sprake is van een werkbare situatie.	Uitvoering	✔
	2020-2.2 Het inventariseren en indien nodig opnieuw inrichten van ICT processen.	Uitvoering	✔
	2020-2.3 Het gefaseerd uitrollen van de nieuwe werkwijze werken conform de Omgevingswet.	Uitvoering	✔

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status
2020-1. 1. Uitvoeringsprogramma VTH 2019-2020	College	✔ A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer	Aanvullende toelichting
2020-1	Moet zijn het Vergunningen, toezicht en handhavingsbeleidsplan 2020-2024

2.5.2 Stedelijke ontwikkelingen

College Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. Faciliteren en regie voeren op de grote projecten overkapping A9, Amstelveenlijn en Stadshart.	2020-1.1 Bereikbaarheidsregie	Uitvoering	✔
	2020-1.2 Vergunningenmanagement	Uitvoering	✔
	2020-1.3 Communiceren over diverse deelprojecten, werkzaamheden en overlast	Uitvoering	✔
	2020-1.4 Omgevingsmanagement	Uitvoering	✔
	2020-1.5 Begeleiden van de uitvoering	Uitvoering	✔

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status	
2020-01. 01. Begeleiding ombouw Amstelveenlijn, aanleg opstelterrein Noorder Legmeerpolder en doortrekking Uithoorn.	Uitvoering	✔	
2020-02. 02. Planvorming flankerende maatregelen inpassing Amstelveenlijn	College	!	A
2020-03. 03. Capaciteitsverruiming onderliggend wegennet A9	Uitvoering	✔	
2020-05. 05. Vaststelling voorlopig ontwerp inrichting overkapping Meander/Bovenlandpad	Raad	!	A
2020-06. 06. Groen licht uitbreiding winkelstrip Stadshart zuidoost	College	✔	
2020-07. 07. Groen licht uitbreiding winkels verlengde Rembrandtweg	Raad	✖	A
2020-08. 08. Uitwerking Gebiedsvisie Traverse A9-Stadshart	College	✖	A
2020-10. 10. Besluitvorming vernieuwing Cultuurstrip	Raad	✖	A
2020-11. 11. Begeleiding planvorming vernieuwing Binnenhof, Buitenplein en Handelsplein	College	!	A
2020-12. 12. Planvorming herinrichting openbare ruimte Stadsplein en Rembrandtweg(o.a. t.b.v. de markt)	College	✖	A
2020-13. 13. Omgevingsmanagement en communicatie via onder meer Amstelveen Inzicht	Uitvoering	✔	
2020-9. 9. Vergunningverlening bioscoop	College	✖	A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer	Aanvullende toelichting
2020-02	Loopt door tot en met 2021.
2020-05	Het voorlopig ontwerp is gereed. Kredietaanvraag volgt later.
2020-07	Vertraging planvorming bij externe initiatiefnemers.
2020-08	Vaststelling gebiedsvisie wordt aangehouden tot duidelijkheid Bioscoopcomplex.
2020-10	Is mede afhankelijk van de bioscoopplannen.

2020-11	Vertraging planvorming bij externe initiatiefnemers.
2020-12	Wacht op voortgang planvorming Rembrandtstraat.
2020-9	Realisatie bioscoopcomplex is nog niet zeker gesteld door bioscoopexploitant.

2.5.3 Wonen en volkshuisvesting

College Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status	
1. Verlichten van de druk op de woningmarkt.	2020-1.1 Hoge productie nieuwbouw woningen in middensegment	Uitvoering	!	A
	2020-1.2 Handhaven op Woonfraude	Uitvoering	✓	A
	2020-1.3 Uitvoering geven aan visie op Hoogbouw	Uitvoering	✓	A
	2020-1.4 Mogelijk maken van functiemenging op bedrijventerreinen en transformatie van leegstaande kantoren voor studenten en starters	Uitvoering	✓	A
	2020-1.5 Tegengaan van woningspeculatie	Uitvoering	✓	A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.1	Veel projecten zijn in gang gezet. Woningbouwprojecten strekken zich uit over meerdere jaren.
2020-1.2	Door inzakken vakantieverhuur kon alle capaciteit ingezet worden op kamergewijze verhuur. Voor 2021 is er extra budget voor handhaving.
2020-1.3	Visie Hoogbouw wordt toegepast bij alle projecten die binnen het gebied van de visie vallen.
2020-1.4	Voor het gebied Legmeer worden plannen gemaakt voor functiemenging.
2020-1.5	Zelfbewoningsplicht is ingevoerd. Deze geldt echter alleen bij nieuwbouw voor de eerste drie jaar. Handhaving op onder andere kamergewijze verhuur. Verbod op splitsen woningen.

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status	
2020-1. 1. Uitvoering geven aan de vastgestelde Woonagenda door hoge productie van woningen in middeldure segment	Uitvoering	✓	
2020-2. 2. Uitvoering geven aan de vastgestelde Woonagenda door stimuleren van doorstroming op de woningmarkt binnen en vanuit de sociale huur.	Uitvoering	!	A
2020-3. 3. Uitvoering geven aan de vastgestelde Woonagenda door alternatieve woonvormen toevoegen aan de woningvoorraad	Uitvoering	!	A
2020-4. 4. Uitvoering geven aan de vastgestelde Woonagenda door jongeren en starters meer kansen geven op de woningmarkt	Uitvoering	✓	A
2020-5. 5. Uitvoering geven aan de vastgestelde Woonagenda door bevorderen van een toekomstbestendige woningvoorraad	Uitvoering	✓	A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer	Aanvullende toelichting
2020-2	Percentage doorstromers uit de sociale huur in middeldure huurwoningen van Eigen Haard ligt rond de 80%. Dit is een zeer hoog percentage.
2020-3	In 2020 is het project Onder de Pannen van start gegaan.

2020-4	In de planvorming veel toevoeging middeldure huur en koop. Binnen de sociale sector voor het tweede jaar een succesvolle regeling Maatwerk Wonen voor 28-34 jarigen. Er zijn 20 woningen toegewezen in het kader van deze regeling. In 2020 is een nieuwe voorrangsregeling voor zorg- en onderwijsmedewerkers van start gegaan. De voorwaarden voor de Starterslening zijn aangepast (zie paragraaf 8.3).
2020-5	Meer aandacht dan voorheen voor de verduurzaming van de woningvoorraad, onder andere in afspraken met Eigen Haard. Er is uitvoerig overleg met Eigen Haard over de uitvoering van de verbeteragenda n.a.v. het Atrivé onderzoek, waaronder de problemen met verduurzaming en onderhoud. Met de grootste particuliere verhuurders zijn gesprekken gevoerd.

2.5.4 Verkeer en vervoer

College Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. In stand houden en verbeteren van de bereikbaarheid van, naar en in Amstelveen voor snel en langzaam verkeer.	2020-1.1 Ontwikkelen Mobiliteitsvisie.	Raad	✔
	2020-1.2 Maken van een verbeterplan om de achteruitgang in de OV-bereikbaarheid van enkele wijken te herstellen. Wordt meegenomen in mobiliteitsvisie.	Uitvoering	✔
2. Samen met de regio tot de beste keuzes komen ten aanzien van bereikbaarheid en mobiliteit.	2020-2.1 Afspraken maken met vervoerregio Amsterdam, Provincie NH en Rijk over toekomstige bereikbaarheidsprojecten.	Uitvoering	✔
3. Tegengaan van onevenredige parkeerdruk.	2020-3.1 Invoeren betaald parkeren met vergunning o.b.v. vastgesteld beleid	Raad	✔
	2021-3.1 Invoering betaald parkeren met vergunning op basis van parkeerdruk.	Uitvoering	✔
4 Voldoen aan de toekomstige Omgevingswet	2020-4.1 Mobiliteitsvisie en uitvoeringsplan opstellen in de vanuit de Omgevingsvisie vereiste opmaak (zie ook 2 en 2.5.1)	Uitvoering	✔

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status
2020-1. 1. Afronden onderzoek mogelijke fijnmazigheids-oplossing OV, in eerste instantie gericht op de wijk Kostverloren Openbaar vervoer	College	✔
2020-2. 2. Inzet is het volop voortzetten van (onderzoek naar) OV fijnmazigheidsmaatregelen waarbij er met name op gericht wordt om lijn 199 en/of lijn 174 meer verbindingen en een betere bereikbaarheid te laten bieden in/tussen de Amstelveense wijken. Kostv	College	! A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer	Aanvullende toelichting
2020-2	Buslijn 199 is per 3 januari 2021 doorgetrokken vanaf de wijk Middenhoven via Ziekenhuis Amstelland naar Busstation Amstelveen, in de Vervoerplanprocedure in 2020 is dit geregeld. De halte Grote Beer is in 2020 weer als R Net halte in gebruik genomen en blijft in 2021 bediend en naar verwachting zal dit na 2021 niet wijzigen. Als de Covid-19 situatie het weer toelaat (in 2020 was dat niet zo) dan wordt nog onderzocht op welke wijze Amstelveen Oude Dorp van extra vervoervoorzieningen kan worden voorzien. In 2020 heeft een behoeftepeiling naar extra OV in Kostverloren plaatsgevonden (een wijkbus) i.s.m. de Vervoerregio Amsterdam en vervoermaatschappij Connexxion. Uit deze peiling blijkt dat een wijkbus kansrijk is.

2.5.5 Maatschappelijk Vastgoed

College Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. Bieden van passende huisvesting aan maatschappelijke organisaties.	2020-1.1 Bouwen, onderhouden, renoveren en verhuren van gemeentelijke gebouwen.	Uitvoering	✔ A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.1	DIt is een activiteit die altijd door P&A/Vastgoed regulier wordt uitgevoerd. De gemeenteraad heeft op 16 december 2020 de Visie 'Amstelveen Ontmoet Elkaar' vastgesteld waarin ook een bredere visie op de wijkcentra is opgenomen; Pluspunt is gerenoveerd en Noorddamcentrum is in 2021 aan de beurt, Alleman wordt nieuwbouw. Verder is in 2019 gestart met de eerste tranche verduurzaming maatschappelijk vastgoed. Over de in 2021 en 2022 (wettelijk) verplicht uit te voeren energiebesparende maatregelen in de gemeentelijke gebouwen heeft in 2020 besluitvorming plaatsgevonden met het oog op de informatieplicht.

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status
2020-1. 1. Uitvoering eerste tranche verduurzaming maatschappelijk vastgoed	Uitvoering	A
2020-2. 2. Uitwerking verbouwingsplan Cobra-museum	Uitvoering	A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer	Aanvullende toelichting
2020-1	Van de eerste tranche verduurzaming maatschappelijk vastgoed is het grootste deel uitgevoerd (6 gebouwen). Voor de isolatiemaatregelen bij de 4 houten gebouwen voor schoolwerktuinen/scouting is bij nader inzien besloten dit niet uit te voeren, omdat vullen van de spouw ventilatie belemmert en zo kan leiden tot houtrot. Bovendien worden de gebouwen door de week zo weinig gebruikt, en de schooltuinen dan ook nog alleen van de lente tot de herfst, dat de te bereiken besparing gering is. Voor 3 gebouwen zijn we nog met de uitvoering bezig, omdat er gewacht is op een mogelijk natuurlijk moment in het kader van toekomstig gewijzigd gebruik, behoud en/of verhuizing.
2020-2	Uitwerking verbouwingsplan Cobra Museum is in 2020 tijdelijk stil gelegd, omdat er eerst onderzoek is gedaan naar de toekomstbestendigheid van het Cobra Museum. Mede door de Corona crisis zal er een minder ingrijpend verbouwingsplan worden uitgewerkt in 2021.

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2020				Rekening 2020			Saldo
Programma	2019	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2020
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-515	-761	5.088	4.830	258	3.861	5.051	-1.190	-1.448
0.63 Parkeerbelasting	-1.953	-2.689	398	2.007	-1.609	375	1.999	-1.624	-14
2.2 Parkeren	289	167	731	564	167	749	527	222	55
2.5 Openbaar vervoer	140	262	153	0	153	156	0	156	3
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	27	724	982	-258	738	1.002	-264	-6
8.1 Ruimtelijke ordening	2.777	2.889	5.325	2.391	2.935	6.325	2.742	3.584	649
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-4.668	-3.384	2.697	6.922	-4.225	2.415	3.930	-1.515	2.710
8.3 Wonen en bouwen	635	1.047	3.689	3.477	212	3.269	3.584	-315	-528
Totaal saldo van baten en lasten	**-3.295**	**-2.443**	**18.804**	**21.172**	**-2.368**	**17.888**	**18.834**	**-946**	**1.422**
Reservemutatie	5.227	-1.089	3.141	5.163	-2.023	3.400	3.245	155	2.177
Resultaat	**1.932**	**-3.532**	**21.944**	**26.335**	**-4.391**	**21.287**	**22.079**	**-792**	**3.599**

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Energiebesparende maatregelen (voordeel € 1.030.000)

Aan de lastenkant is er een voordeel van € 1.030.000 in verband met het onbesteed blijven van het budget voor energiebesparende maatregelen in 2020. Het budget is door uw raad in de

Perspectiefnota aangemeld. In verband met Corona en de onzekere tijden heeft besluitvorming hierover in november 2020 plaatsgevonden. Mede hierdoor zijn de uitgaven in 2020 niet meer gerealiseerd.

Cobra Museum (voordeel € 50.000)
Voordeel van € 50.000 aan de lastenkant met betrekking tot het Cobra Museum. De planvorming hiervan is tijdelijk aangehouden in verband met een onderzoek naar de toekomstbestendigheid van het Cobra Museum. Dit onderzoek is recent afgerond, waarna planvorming weer is opgepakt.

In het collegevoorstel bij deze jaarstukken wordt via het beslispunt budgetoverheveling voorgesteld zowel genoemde € 1.030.000 als € 50.000 beschikbaar te houden voor 2021.

Kwijtschelding huurkosten (voordeel € 40.000)
Voordeel (€ 610.000) aan de lastenkant en nadeel (€ 570.000) aan de batenkant in verband met de kwijtschelding van huurkosten. Vastgoed brengt huur bij gebruikers in rekening. In 2020 is besloten om, als gevolg van de Coronapandemie, bij een deel van de gebruikers de huur kwijt te schelden. Financieel technisch is de kwijtschelding als correctie op de lasten gebudgetteerd, terwijl de kwijtschelding in de realisatie als correctie op de inkomsten is verantwoord conform BBV voorschriften.

Onderhoud Vastgoed (voordeel € 412.000)
Aan de hand van de actualisatie van de voorzieningen meerjarig onderhoud vastgoed is gebleken dat de omvang van de voorziening beheer gebouwen en de voorziening onderhoud woonwagens meer dan toereikend is en dat er eenmalig € 412.000 kan vrijvallen uit de voorziening beheer gebouwen en de voorziening onderhoud woonwagens ten gunste van dit taakveld.

Startkoop (voordeel € 343.000)
In het raadsvoorstel beleidsnotitie koopstarters (4 februari 2009) is besloten dat indien bij aankoop van tranches of bij de verkoop van de woning gelden naar de gemeente toevloeien deze, in afwachting van nadere besluitvorming over startersvoorzieningen, worden gestort in de bestemmingsreserve "Startkoop Amstelveen". In 2020 zijn 26 Tranches en bijbehorend bloot eigendom verkocht. Verder is er 1 Tranche verkocht zonder dat de resterende Tranche en het bloot eigendom zijn afgenomen. Hierdoor heeft een storting plaatsgehad in de reserve Startkoop en Startersleningen van in totaal € 793.008. Ten opzichte van de raming is sprake van een voordeel van € 343.000.

Zetterij (nadeel € 200.000)
De grondverkoop van de Zetterij heeft in 2020 niet plaatsgevonden. Deze was wel geraamd. Daarnaast geldt dat het project vanwege een eigen grondpositie op taakveld 3.2 wordt verantwoord.

Belasting (nadeel € 80.000; neutraal met taakveld 4.2 onderwijshuisvesting)
Ten onrechte zijn alle belastingaanslagen voor de gebouwen van vastgoed verantwoord op programma 5. Een deel hiervan heeft betrekking op onderwijshuisvesting dat wordt verantwoord op programma 2. Het tekort van € 80.000 op dit taakveld is per saldo dus budgettair neutraal en wordt in de begroting 2021 e.v. hersteld.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
Bouwgrondexploitaties (afwijkingen op lasten en/of baten van projecten, neutraal met balans)
Over- en onderbestedingen op geraamde jaarbudgetten voor inkomsten en uitgaven van projecten worden over het algemeen veroorzaakt door afwijkingen ten opzichte van de verwachte fasering per jaar. Deze afwijkingen hebben geen invloed op (de toereikendheid van) het projectbudget. Omdat hierdoor het resultaat op het jaarbudget wijzigt, muteert ook het bedrag dat op de balans wordt opgenomen. Voor de projecten is er in 2020 € 135.000 lagere lasten gerealiseerd. Aan de batenkant is er € 266.000 meer gerealiseerd.

De Loeten – hogere opbrengsten; neutraal met balans:
Er is in 2020 grond verkocht (€ 288.000 opbrengsten), waarvan de verkoop in latere jaren werd verwacht.

BTAZ - minder kosten; neutraal met balans:
De boekwaarde (€ 146.000) van 2019 is overgeheveld naar het taakveld 8.1 omdat er sprake is van een ontwikkeling door derden. Daarnaast is het beschikbare budget van 2020 (€ 152.000) op dit taakveld niet besteed, maar eveneens op taakveld 8.1 opgenomen. Tezamen € 298.000

Stadshart – meer kosten, neutraal met balans:
De verwachting was dat het project Rembrandtstraat in 2020 in uitvoering zou gaan, echter heeft het project vertraging opgelopen, mede door Corona. En er is gekeken of het project in een gewijzigde vorm voortgezet kan worden. Hiervoor zijn extra plankosten (€ 108.000) gemaakt. De ruimtelijke procedure was al vrij ver gevorderd, deze kosten waren dus al gemaakt.

Zetterij - hogere kosten; neutraal met balans:
De volledige kosten voor de werkzaamheden aan de kabels en leidingen waren in 2020 geraamd op het facilitaire deel (taakveld 8.1) van dit project. De daadwerkelijke uitgaven zijn verantwoord op taakveld 3.2 vanwege een eigen grondpositie. Hierdoor is sprake van een nadeel van € 111.000.

8.1 Ruimtelijke Ordening
Dit taakveld bevat enerzijds afwijkingen die afwikkelen met het rekeningresultaat en anderzijds neutrale faseringsverschillen.

A) Belangrijkste afwijkingen die afwikkelen met het rekeningresultaat (Nadeel van € 459.000)

Dotatie voorziening facilitaire projecten (nadeel € 439.000)
In totaal is een nadeel ontstaan van € 439.000 door verliesgevende facilitaire projecten. Het betreft een dotatie aan de voorziening facilitaire projecten voor o.a. de volgende projecten:

- Amsteldijk Zuid 105, door vertraging en extra ambtelijke inzet worden hogere plankosten voorzien dan eerder verwacht.
- NTC KNLTB, Hogere/extra plankosten veroorzaakt door langere looptijd van het project.
- Horecapaviljoen Noordelijke Poeloever, extra/hogere plankosten dan verwacht.
- Startbaan 8, Hogere/extra plankosten veroorzaakt door extra ambtelijke inzet tevens indexatie van de verwacht werkzaamheden(bouw- en woonrijpmaken).
- Startbaan 16, Hogere/extra plankosten veroorzaakt door langere looptijd van het project.
- Texelstraat 90, extra kosten voor het bouw- en woonrijp maken.

Projectorganisatie grote projecten (voordeel € 108.000)
De uitgaven van het budget voor de projectorganisatie grote projecten zijn € 108.000 lager dan geraamd. Het betreft een optelsom van een aantal ondergeschikte deelactiviteiten die in 2020 wel waren begroot, maar nog niet geheel of gedeeltelijk konden worden uitgevoerd door vertraging in de planvorming. De afwikkeling vindt plaats met de reserve "grote projecten" en de reserve "Stadshart". De onttrekking aan beide reserves samen is daardoor tevens € 108.000 lager.

Visies en onderzoeken (voordeel € 56.000)
De uitgaven van het budget visies en onderzoeken zijn € 56.000 lager dan geraamd. Het betreft een optelsom van een aantal projecten die in 2020 wel waren begroot, maar nog niet geheel of gedeeltelijk konden worden uitgevoerd.

Nutshub (voordeel € 77.000)
Het onderzoek naar de Nutshub heeft in 2020 nog niet plaatsgevonden. Medio 2021 wordt het onderzoek opgestart en zullen de uitgaven plaatsvinden. In het collegevoorstel bij deze jaarstukken wordt via het beslispunt budgetoverheveling voorgesteld het restantbudget van € 77.000 beschikbaar te houden voor uitgaven in 2021.

Hogere plankosten (nadeel € 261.000)
Voor het project Allemankwartier heeft de behandeling van een WOB verzoek tot kosten (€ 31.000) geleid.

Voor diverse overige projecten (Amsteldijk, Maalderij, Uilenstede, Zetteri, Startbaan) zijn extra plankosten gemaakt als gevolg van heronderhandelingen met ontwikkelaars, civieltechnische en omgevingsontwikkelingen en juridische procedures.

B) Afwijkingen toekomstige facilitaire projecten die afwikkelen met het rekeningresultaat (totaal nadeel € 239.000)

De grootste afwijking hierbij is de Groenelaan (nadeel € 222.000)
In 2020 was de verwachting het project Groenelaan af te ronden en af te sluiten. Voor de Groenelaan is de oplevering nu in 2021 verwacht. In 2020 is een verlies van € 153.000 ten laste van de getroffen voorziening genomen, terwijl de verliesraming € 375.000 was. Het restant verlies wordt nu afgewikkeld in boekjaar 2021.

C) Faseringsverschillen binnen facilitaire projecten (budgettair neutraal); € 465.000 minder uitgaven en opbrengsten

Legmeer
Het project Legmeer is een faciliterend project waarvoor in het verleden startkrediet beschikbaar is gesteld. In 2020 zijn er ruim € 550.000 aan kosten gemaakt, € 120.000 aan exploitatiebijdragen binnen gekomen en € 100.000 bijdrage MRA. Het netto saldo is derhalve € 330.000. In de begroting 2020 was € 330.000 voorzien.

Kronenburg
Het project Kronenburg is een nieuw faciliterend project waarvoor in 2019 een gebiedsvisie is vastgesteld en voorovereenkomsten zijn gesloten met de gebiedseigenaren. In 2020 is aan kosten gemaakt € 502.000, grotendeels plankosten. In 2020 is € 136.000 aan exploitatiebijdragen ontvangen, inclusief een bijdrage van de Metropoolregio Amsterdam.

Voor de niet verhaalbare kosten uit 2019 is € 112.000 afgeboekt ten laste van het bij de Perspectiefnota 2021 beschikbaar gestelde budget.

De Loeten – lagere kosten en hogere opbrengsten; neutraal met balans:
Aanzienlijk minder kosten (€ 1.442.000) als gevolg van uitstel aanleg infrastructuur (weg en waterpartijen). Deze investeringen in het openbaar gebied zijn gerelateerd aan de algehele voortgang van het project. Die is vertraagd door enige andere onzekerheid in de markt. De aanleg van wegen en sloten is naar latere jaren verschoven. Ook werden er in 2020 meer opbrengsten uit exploitatiebijdragen verwacht (€ 545.000). Deze zijn, voor zover niet in 2020 gecontracteerd, naar latere jaren doorgeschoven.

Oostelijke Poeloever
In 2020 is een subsidie ontvangen van € 160.000, die bij het opstellen van het MPG nog onzeker was. Deze subsidie wordt deels (€ 142.000) doorbetaald aan de aan de initiatiefnemer in het gebied. Per het totale projectsaldo is onveranderd, nog steeds neutraal.

Scheg
In de Scheg zijn fors minder plankosten (€ 561.000) gerealiseerd, omdat zowel voor deelgebied West als Oost nog geen ontwerp bestemmingsplan in procedure is gebracht. Daarnaast is een opbrengst van € 105.000 gerealiseerd uit de ondertekende Allonge.

Startbaan 16
In 2020 is de anterieure overeenkomst ondertekend. Tegenover de overeengekomen exploitatiebijdragen (€ 342.000 opbrengst) staan € 351.000 aan gemaakte plankosten.

BTAZ
Taakveld 3.2 is leeggemaakt en overgeheveld naar taakveld 8.1 omdat er sprake is van een ontwikkeling door derden. Dit leidt tot een verschil van € 358.000 aan de kostenkant.

Aan de opbrengstenkant is een exploitatiebijdrage (€ 135.000) gerealiseerd uit de ondertekende voorovereenkomst voor de ontwikkeling van eigendom door derden in het plangebied BTAZ.

8.2 Grondexploitaties (niet bedrijventerreinen)
Omdat het resultaat van de bouwgrondexploitaties elk jaar op de balans wordt opgenomen, is het saldo van baten en lasten in evenwicht. De belangrijkste uitzondering op dit evenwicht van baten en lasten zijn winstnemingen (en het corrigeren van teveel genomen winsten). Voor 2020 is sprake van een nadeel op dit taakveld van € 1.780.000

Daarnaast worden over- en onderbestedingen op geraamde jaarbudgetten voor inkomsten en uitgaven van projecten over het algemeen veroorzaakt door afwijkingen ten opzichte van de verwachte fasering per jaar. Deze afwijkingen hebben geen invloed op het projectbudget. Omdat het resultaat op het jaarbudget wijzigt, muteert ook het bedrag dat op de balans wordt opgenomen. Voor de projecten is er in 2020 € 1.143.000 lagere lasten gerealiseerd. Aan baten is er € 68.000 meer gerealiseerd.

A) Afwijkingen m.b.t. bouwgrondexploitaties die afwikkelen met het rekeningresultaat (nadeel € 2.666.000)
Mutaties winstafdrachten bouwgrondexploitaties met **invloed op het resultaat 2020** (€ 1.790.000)**.**

Hortensialaan (Hogere winstneming € 230.000)
De verwachting was aanwezig dat er diverse herstelwerkzaamheden zouden plaatsvinden aan de Duindoornlaan en de Hortensialaan. Na oplevering is geconstateerd dat beide straten nagenoeg geen schade hebben opgelopen bij de bouw van de 13 kavels. Van de geraamde kosten van € 358.000 is € 114.000 gebruikt. Het overige geraamde budget is hiermee vrijgevallen.

Hiermee is het project afgerond en wordt er € 230.000 meer resultaat genomen, dan was voorzien in het 2e tijdvak 2020. Het totale resultaat van het project komt op € 3,7 miljoen positief.

Middenwaard (lagere winstneming € 596.000)
Voor de winstneming in 2020 is, als gevolg van een wat langzamere uitgave van investeringen, het aandeel € 100.000 lager dan verwacht. Bij de tweede tijdvak rapportage was nog een verbetering van € 500.000 winstneming in 2020 verwacht, maar door de gewijzigde ontwikkelstrategie is de planning veranderd. Ten opzichte van de 2e tijdvak is de winstneming € 600.000 lager voor de jaarschijf 2020. Het totale projectsaldo van Middenwaard is verbeterd met € 200.000 door marktontwikkelingen.

WWZO (lagere winstneming € 184.000)
De fasering van de opbrengsten verschuift naar 2021 als gevolg van de langer durende planologische procedure dan verwacht (door beroepsprocedure). Hierdoor verschuift de winstneming ook mee met de opbrengsten. In de tweede tijdvakrapportage is hierover gerapporteerd. Bij de jaarrekening is aanvullend sprake van een fasering van € 184.000. Het project eindresultaat blijft op niveau.

Zonnestein (Lagere winstneming € 1,24 miljoen)
Bij de tweede tijdvak was reeds aangekondigd dat het resultaat op Zonnestein 64+66 verslechterde, omdat er was gerekend met m^2 bruto vloeroppervlak voor Zonnestein 66. Het contract gaat echter uit van m^2 gebruiksoppervlakte. In de 2e tijdvak is de grondexploitatie neerwaarts bijgesteld met € 1,6 miljoen waarvan € 1,1 betrekking had op jaarschijf 2020.

Bij de actualisatie van de grondexploitatie naar 2021 is de winstneming opnieuw doorgerekend met de POC methode. Deze actualisatie leidt ertoe dat de gehele winstneming verschuift naar het

eindjaar 2021. De bij de 2e tijdvak verwachte winstneming van € 1,24 miljoen voor jaarschijf 2020 faseert hierdoor ook naar 2021.

Mutaties voor de voorziening met **invloed op het resultaat 2020** (€ 876.000)**.**
Verliesvoorziening Lindenlaan (nadeel € 528.000)
Bij de vaststelling van het MPG in de raad van 1 juli 2020 is melding gemaakt van het treffen van een verliesvoorziening voor dit project, vanwege het maatschappelijk programma.

Verliesvoorziening Stadshart (nadeel € 348.000)
Voor de grondexploitatie Stadshart is een verliesvoorziening getroffen van € 348.000. De reden hiervoor is dat voorbereidingskosten voor de lopende projecten zijn opgenomen, maar nog niet de opbrengsten. Hierdoor ontstaat een tijdelijk tekort. Zodra opbrengsten zeker zijn gesteld in contracten kunnen deze worden opgenomen en kan de voorziening naar verwachting verlaagd worden.

B) Budgettair neutrale mutaties voor bouwgrondexploitaties (afwijkingen op lasten en/of baten van projecten, neutraal met balans)
Over- en onderbestedingen op geraamde jaarbudgetten voor inkomsten en uitgaven van projecten worden over het algemeen veroorzaakt door afwijkingen ten opzichte van de verwachte fasering per jaar. Deze afwijkingen hebben geen invloed op (de toereikendheid van) het projectbudget.

Omdat hierdoor het resultaat op het jaarbudget wijzigt, wijzigt ook het bedrag dat op de balans wordt opgenomen. De afwijking op de baten en lasten die betrekking hebben op de boeking naar de balans, bedraagt respectievelijk € 68.000 hogere baten en € 1,43 miljoen lagere lasten.

De afwijking op de baten en lasten zijn grotendeels te verklaren door ontwikkelingen binnen een vijftal grondexploitaties. Bij de overige projecten zijn geen begrotingsafwijkingen groter dan € 100.000. Hiermee worden de voornaamste verschillen toegelicht.

Hortensialaan (€ 230.000 minder kosten)
De verwachting was aanwezig dat er diverse herstelwerkzaamheden zouden plaatsvinden aan de Duindoornlaan en de Hortensialaan. Na oplevering is geconstateerd dat beide straten nagenoeg geen schade hebben opgelopen bij de bouw van de 13 kavels. Van de geraamde kosten van € 358.000 is € 114.000 uitgegeven.

MiddenWaard (€ 422.000 minder kosten)
De grondexploitatie heeft in 2020 minder kosten gemaakt dan geprognosticeerd. Reden hiervoor is dat was beoogd om deelgebieden 1 en 2 in 2020 via een tender aan een ontwikkelende partij te gunnen en te starten met de eerste werkzaamheden voor bouwrijp maken. In de 2e helft van 2020 is de planvorming opgepakt. Hierdoor is de helft aan plankosten gemaakt en is er nog geen start gemaakt met het bouwrijp maken van deelgebieden 1 en 2. Daarnaast was geprognosticeerd dat deelgebied 3 woonrijp gemaakt zou worden. Doordat er 1 kavel is teruggekomen van verkoop is hiermee nog niet gestart en wordt in 2021 deelgebied 3 tegelijkertijd met deelgebied 4 woonrijp gemaakt.

WWZO (€ 220.000 minder kosten)
De start van het bouwrijp maken van de voorzieningenstrook is verschoven, als gevolg van de vertraagde planologische procedure, van 2020 naar 2021. Hiervoor zijn derhalve geen kosten gemaakt. De kosten zullen naar alle waarschijnlijkheid in 2021 worden gemaakt. De verwachting was dat het woonrijp maken van Fase 4 van Westwijk Zuid Oost in 2020 afgerond zou zijn. Echter dit blijkt niet het geval, waardoor de kosten doorschuiven naar 2021. Met name de kosten voor het woonrijp maken van de eilandwoningen, dat voorzien was in 2020 en doorschuift naar 2021, verklaart het (lager dan verwachte) realisatiecijfer 2020.

Lindenlaan 315-323 (€ 128.000 minder kosten)
Het afgelopen jaar zijn minder planproducten opgeleverd dan was verwacht. Er is in 2020 overleg geweest met initiatiefnemers, maar dit heeft nog niet geleid tot een intentieovereenkomst. Hierdoor zijn minder plankosten doorbelast waardoor er € 128.000 minder kosten zijn gemaakt.

Startbaan 18 (€ 123.000 minder kosten)
Er zijn geen planproducten gerealiseerd in 2020. Dit project in voorbereiding was afgelopen jaar geen prioriteit en er zijn slechts verkennende studies uitgewerkt naar de stedenbouwkundige mogelijkheden van de locatie.

8.3 Wonen en bouwen
Dwangsommen (nadeel lasten € 60.000, voordeel baten € 107.000)
Het is beleid dat verbeurde dwangsommen in principe worden ingevorderd. Van de opgelegde dwangsommen in 2020 wordt € 60.000 als dubieus beschouwd en 100% voorzien in de voorziening dubieuze debiteuren. Gemotiveerde verzoeken tot verlaging van de dwangsom of de solvabiliteit van de overtreder zijn bijvoorbeeld redenen waarom invordering niet of slechts gedeeltelijk plaatsvindt.

Toezicht Omgevingsvergunningen(voordeel lasten € 468.000)
Bij grote projecten vanaf € 500.000 wordt op basis van een vastgestelde aanname een reservering gemaakt voor de te verwachten kosten met betrekking tot het noodzakelijke toezicht op die grote projecten inclusief de constructieve toets. Op basis van nacalculatie worden de projecten "afgerekend" nadat deze zijn afgerond. In 2020 valt een deel van de reservering vrij voor toezicht op basis van een actuele berekening.

Een aantal "oude" grote projecten (voor 2017) gaat nu van start en onduidelijk is of het toezicht uit de huidige reservering bekostigd kan worden. Deze grote projecten hebben een doorlooptijd van meerdere jaren. Bij opmaak van de rekening 2021 (of indien nodig eerder) wordt u geïnformeerd én om aanvullende middelen gevraagd als de reservering niet meer toereikend is door noodzakelijk toezicht op deze "oude" projecten.

Bij de invoering van de Omgevingswet wordt beoordeeld of de huidige systematiek voldoet en wellicht vereenvoudigd kan worden.

Reservemutatie met toelichting

bedrag x € 1.000	bijgestelde begroting			jaarrekening					verschil
taakveld + omschrijving	a. toe-voeging	b. ont-trekking	c=a-b verschil	stand 1jan	d. toe-voeging	e. ont-trekking	stand 31dec	f=d-e verschil	g=c-f
0.3 Cultuurinvesteringen cultuurstrip	0	148	-148	148	0	65	83	-65	-83
0.3 Dekking kapitaallasten gebouwen	148	814	-666	14.963	65	814	14.214	-749	83
0.3 Dekking kapitaallasten gronden	0	0	0	1.765	0	0	1.765	0	0
0.3 Schuilkelder Wolfert van Borsselenweg	0	0	0	150	0	0	150	0	0
0.3 Wijkcentra, Noorddamcentrum	4	1.200	-1.196	1.196	4	1.200	0	-1.196	0
0.3 Wijkcentrum Alleman	0	1.948	-1.948	200	0	200	0	-200	-1.748
2.5 Amstelveense bijdrage M51	0	30	-30	150	0	52	99	-52	22
3.2 Bedrijventerrein Amstelveen Zuid	0	0	0	4.408	0	0	4.408	0	0
8.1 Geo meetapparatuur	15	0	15	10	15	0	25	15	0
8.1 Stadshart	1.400	78	1.322	138	1.400	69	1.469	1.331	-9
8.2 Grote projecten	1.123	782	341	1.226	1.123	682	1.667	441	-100
8.2 Toekomstige gemeentelijke investeringen A9	0	450	-450	6.850	0	450	6.400	-450	0
8.3 Startkoop Amstelveen en Startersleningen	451	0	451	1.108	793	0	1.901	793	-343
5 Ruimtelijke ontwikkeling	**3.141**	**5.450**	**-2.309**	**32.312**	**3.400**	**3.532**	**32.180**	**-132**	**-2.177**

Wijkcentrum Alleman
Reserve Wijkcentrum Alleman. De begrote vrijval (€ 1,748 miljoen) door de systematiekwijziging voor dekking van investeringen in maatschappelijk vastgoed kan niet plaatsvinden omdat vorming van deze reserve pas in 2021 zou plaatsvinden.

Startkoop Amstelveen en Startersleningen
Zie toelichting bij "wat heeft het gekost" taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden.

Voorzieningenmutatie met toelichting

taakveld + omschrijving	a. toe-voeging	b. ont-trekking	c=a-b verschil	stand 1jan	d. toe-voeging	e. ont-trekking	stand 31dec	f=d-e verschil	g=c-f
0.3 (Huur) woonwagens en -lokaties	110	61	49	412	341	388	364	-48	96
0.3 Onderhoud Vastgoed	2.851	1.469	1.383	5.566	2.851	3.123	5.294	-272	1.654
8.2 Bouwgrondexploitatie en bouwgrond	0	0	0	0	935	0	935	935	-935
8.2 Facilitaire projecten	0	417	-417	669	495	221	943	274	-691
8.3 Dubieuze debiteuren bouwleges	0	0	0	266	55	1	320	54	-54
5 Ruimtelijke ontwikkeling	**2.961**	**1.947**	**1.014**	**6.913**	**4.677**	**3.732**	**7.857**	**944**	**70**

Onderhoud Vastgoed
De werkelijke onttrekking is door een inhaalslag op Meerjarige onderhoudsprojecten (MOP) bijna € 1,6 miljoen hoger dan begroot. Daarnaast valt op grond van de meerjarige planning € 81.000 vrij ten gunste van taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden.

Vanuit transparantie en beheersbaarheid bevat het collegevoorstel bij deze jaarstukken een beslispunt om de voorziening "Onderhoud vastgoed" onder te verdelen naar sportgebouwen en overige gebouwen. Dit betekent dat het meerjarig onderhoud gebouwen wordt onderverdeeld naar "onderwijsgebouwen" (programma 2), "woonwagens en -locaties", "sportgebouwen" en "overige gebouwen".

Facilitaire projecten
Zie toelichting bij "wat heeft het gekost" taakveld 8.1 Ruimtelijke Ordening.

Bouwgrondexploitatie en bouwgrond & Facilitaire projecten
Zie toelichting bij "wat heeft het gekost" taakveld 8.1 Ruimtelijke Ordening.

Kredieten

Gronden De Loeten
Voor deelprojecten binnen De Loeten zijn anterieure overeenkomsten gesloten tussen de gemeente en private partijen (zie verder toelichting taakveld 8.1; projecten facilitair grondbeleid).

Vastgoed
- Vervanging slagbomen Stroombaan krediet € 102.000 niet meer noodzakelijk;
- Investeringen Cultuurstrip krediet €106.000 overhevelen naar 2021;
- Voorbereidingskrediet wijkcentrum Alleman € 840.000 overhevelen naar 2021.

Dikwijls loopt de besteding van kredieten over meer dan één jaar. In dat geval vraagt het BBV om het begroten van jaarschijven. Jaarschijven zijn afhankelijk van de voortgang van het werk en kunnen vaak niet anders dan globaal worden voorspeld. Dit kan leiden tot afwijkingen van de begrote jaarschijven, ook indien er (nog) geen sprake is van kredietoverschrijding. Over 2020 was dit, afgezien van ondergeschikte afwijkingen, het geval bij de kredieten voor de Cultuurstrip en het wijkcentrum Alleman (niet tot uitgave komen van de jaarschijf 2020 ad € 840.000).

Verbonden partijen

Naast de eigen organisatie dragen verbonden partijen bij aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen. Bij de realisering van de doelstellingen van het programma Ruimtelijke Ontwikkeling is de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied betrokken. Voor aanvullende informatie over deze partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

Subsidies

Voor de van toepassing zijnde subsidies op dit programma wordt verwezen naar de bijlage Subsidies.

2.6 Bestuur, bevolking en veiligheid

Missie 2018-2022

In Amstelveen staat veiligheid onverminderd hoog op de agenda. Inwoners moeten zich veilig voelen in hun wijk of buurt en in het verkeer. Om dit te bevorderen werkt de gemeente samen met politie en justitie om de veiligheid in de stad te waarborgen. Daarnaast doen we steeds meer samen met inwoners, bijvoorbeeld op het gebied van buurtpreventie. Zij weten wat er speelt in hun leefomgeving en zijn goed in staat om signalen af te geven bij onveilige situaties.

Uitgangspunt van communicatie is dat inwoners en andere partijen tijdig en helder geïnformeerd zijn over gemeentelijke plannen, projecten en besluitvorming. Daarnaast weten inwoners de gemeente sneller te vinden en willen ze sneller hun vragen beantwoord zien. Wij willen mee met onze tijd en communiceren steeds meer digitaal. Daarbij heeft communicatie veel meer vormen gekregen; zowel per brief, persoonlijk, via de media als via social media zoals facebook en twitter.

2.6.1 Veiligheid, handhaving en crisisbeheersing

College Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status	
1. Realiseren van een structurele daling van het aantal inbraken	2020-1.1 Uitvoeren plan van aanpak inbraken: - Communiceren/preventie - Verstrekken subsidie - Inzet ANPR - Inzet HIC/inbrakenteam - Bestuurlijke maatregelen (LOD inbrekerswerktuigen)	Uitvoering	✔	
2. Terugdringen van overlast door verwarde personen	2020-2.1 Bieden tijdig en juist vangnet	Uitvoering	✔	
	2020-2.2 Versterken samenwerking veiligheid en zorg	Uitvoering	!	A
3. Tegengaan van illegale onderverhuur, overbewoning en illegaal woongebruik (hennepteelt).	2020-3.1 - Actief optreden bij melding/vermoeden misstand - Toepassing bestuursdwang - Sluiten panden bij hennepteelt of andere criminele activiteiten - Projecten Schijnwerper in de wijk - Toezicht en Handhaving woonregels	Uitvoering	✔	
4. Voorkomen dat onderwereld zich nestelt in de bovenwereld	2020-4.1 Uitvoeren plan van aanpak ondermijning: - Bewustwording - Aanpassen lokale regelgeving/beleid - Bestuurlijke maatregelen - Intensiveren samenwerking - Inrichten meldpunt	Uitvoering	✔	

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-2.2	De Wet Verplichte GGZ (Wvggz) en de Wet zorg en dwang zijn goed geïmplementeerd. Een meer integrale aanpak met zorgpartners met inachtneming van de privacyregels is in ontwikkeling.

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status
2020-1. 1. Actualiseren Algemene Plaatselijke Verordening Amstelveen	Raad	✔
2020-2. 2. Opstellen activiteitenplan integrale veiligheid 2021-2022	College	✔
2020-3. 3. Handhavingsprogramma 2020	College	✔

2020-4. 4. Financiële jaarstukken Veiligheidsregio 2021	Raad	✔

Status: 'A' = aanvullende toelichting

2.6.2 Dienstverlening burger

College Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. Vergroten van de digitale dienstverlening voor de burger.	2020-1.1 De aanvragen van alle producten online te ondersteunen. De online aanvragen worden aangesloten op de leveringsprocessen en de voortgang is online te volgen.	Uitvoering	! A
2. De telefonische dienstverlening wordt verbeterd.	2020-2.1 Een klantcontact (volg) systeem met kennisbank installeren. Hierdoor hoeven inwoners nog maar 1x hun verhaal te doen. Betere bewaking van terugbelverzoeken.	Uitvoering	✔
3. Een goede controle realiseren op de verhuisaangiftes om zoveel mogelijk fraude op te sporen en te voorkomen.	2020-3.1 Een controle systeem implementeren	Uitvoering	✔
4. Verbeteren van de digitale communicatie met burgers en ondernemers.	2020-4.1 Door ontwikkelen webcare team binnen het KCC	Uitvoering	! A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.1	In 2020 zijn de onderdelen "digitale aangifte verhuizing" en "digitale aanvraag uittreksel" direct aangesloten op het digitale werkproces. In 2021 volgen meer processen.
2020-4.1	Doorontwikkeling van een webcareteam binnen het Klant Contact Centrum (KCC) is tot nu toe in een soort ‘pilot’-vorm gebleven. Team Communicatie behandelt de webcareberichten van bestuurlijke aard en gebruikt het kanaal voornamelijk voor het zenden van berichten. Het KCC behandelt de berichten die vanuit inwoners en ondernemers worden ontvangen. Voor het inzetten van social media kanalen op een proactieve wijze is geen aanvullende formatie ter beschikking gesteld en om die reden heeft geen verdere doorontwikkeling plaatsgevonden. In 2021 zal het Klant Contact Systeem (KCS) worden ingezet voor webcareberichten waardoor de bestaande formatie zo efficiënt mogelijk kan worden ingezet.

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status
2020-1. 1. Ontwikkelen van actuele manier om nieuwe inwoners te verwelkomen passend bij het internationale karakter van Amstelveen.	Uitvoering	! A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer	Aanvullende toelichting
2020-1	Door corona konden nog geen bijeenkomsten met groepen inwoners en ondernemers plaatsvinden. Format is al uitgewerkt en wordt binnenkort met alle partijen afgestemd.

2.6.3 Communicatie

College Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. Verbeteren/vernieuwen van digitale communicatie met burgers en andere groepen.	2020-1.1 Verder ontwikkelen webcare en monitoring, zodat er meer interactie met inwoners ontstaat.	Uitvoering	✔
	2020-1.2 Betere kanaalsturing bij inzet social media voor doelgroepen gerichter te bereiken	Uitvoering	✔

2. Nieuwe vormen van participatie ontwikkelen om aansluiting met de samenleving te houden.	2020-2.1 Meer online-participatie om bereik en representativiteit te vergroten.	Uitvoering	✔	
	2020-2.2 Voortzetten stadsgesprekken via verschillende steekproeven (loting).	Uitvoering	!	A
	2020-2.3 Participatie via social media	Uitvoering	!	A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-2.2	Door corona fysieke stadsgesprekken miet mogelijk. Participatie voortgezet via digitale kanalen, zoals teams meetings en online platform Denkmee.nl
2020-2.3	In de pilotfase, vooral om jongeren te betrekken. Social media wel veel ingezet om naar participatieplatform te trekken.

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status
2020-1. 1. Verbeteren digitale toegankelijkheid van gemeentelijke website Uitbreiden Engelse informatie gemeentelijke website	College	✔
2020-2. 2. Uitbreiding brieventraject om helder en begrijpelijk met inwoners te communiceren.	Uitvoering	✔

Status: 'A' = aanvullende toelichting

2.6.4 Regionale samenwerking en internationale betrekkingen

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status
2020-1. 1. Voortzetten van de regionale samenwerking via bestuurlijke vertegenwoordiging in Regiegroep en platforms van de MRA: uitvoering	Uitvoering	✔
2020-2. 2. Deelname voortzetten aan diverse actiepunten uit de MRA Agenda	Uitvoering	✔
2020-3. 3. Uitvoering van de Economische Agenda AM	Uitvoering	✔
2020-4. 4. Uitvoering van het Actieprogramma Wonen AM	Uitvoering	✔
2020-5. 5. De nieuwe MRA Agenda 2.0 vaststellen	College	✔

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Overige toelichting

Internationalisering

Het groeiende aantal internationals en de groeiende diversiteit binnen deze groep heeft effect op onze samenleving en onze dienstverlening. In 2020 zijn de gevolgen van internationalisering voor Amstelveen in beeld gebracht door middel van stadsgesprekken (“kleurrijk ontmoeten”) met inwoners en gesprekken met medewerkers uit alle lagen van in de organisatie. Daarnaast is een data-analyse uitgevoerd om inzicht te krijgen in de diversiteit binnen de internationale gemeenschap. Kenniswerkers (voorheen expats), arbeidsmigranten, statushouders, studenten, partners en kinderen hebben uiteenlopende behoeften en kennis daarover biedt mogelijkheden om beter en gerichter te acteren, onder andere op het gebied van dienstverlening maar ook om de sociale samenhang tussen de verschillende groepen van inwoners te verbeteren. In december 2020 is de visie “Amstelveen Ontmoet Elkaar” vastgesteld. Hierin is beleid op dit punt nader uitgewerkt en staan acties geformuleerd.

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2020				Rekening 2020			Saldo
Programma	2019	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2020
0.1 Bestuur	3.799	3.060	3.182	11	3.171	3.116	23	3.093	-78
0.2 Burgerzaken	1.375	1.199	2.328	918	1.411	2.475	1.245	1.231	-180
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	5.437	5.881	5.623	0	5.623	5.913	0	5.913	290
1.2 Openbare orde en veiligheid	3.647	4.122	4.679	403	4.277	4.482	328	4.155	-122
Totaal saldo van baten en lasten	**14.259**	**14.261**	**15.812**	**1.332**	**14.481**	**15.987**	**1.595**	**14.391**	**-89**
Reservemutatie	-143	-360	0	85	-85	38	425	-387	-303
Resultaat	**14.116**	**13.901**	**15.812**	**1.416**	**14.396**	**16.025**	**2.021**	**14.004**	**-392**

0.2 Burgerzaken

Bij de 2e tijdvakrapportage werd door de Coronacrisis per saldo een tekort op de legesinkomsten Burgerzaken verwacht van € 250.000 (lagere inkomsten € 420.000, lagere lasten €170.000). De verwachting was dat er minder documenten (zoals reisdocumenten en rijbewijzen) zouden worden verstrekt en huwelijken zouden worden uitgesteld.
In werkelijkheid is het tekort per eind 2020 € 70.000 (lagere inkomsten € 90.000, lagere lasten € 20.000), waardoor nu een positief saldo ontstaat ten opzichte van de 2e tijdvakrapportage van per saldo € 180.000.

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Functioneel Leeftijdsontslag (nadeel € 340.000)/Reservemutatie (voordeel € 340.000)
De Brandweer Amsterdam-Amstelland heeft er voor gekozen om vanaf 2020 vervroegd bij te storten in de levenslooptegoeden van de brandweermedewerkers. Dit levert geen extra kosten op, maar is alleen een verschuiving in de tijd. De reden is vooral van belastingtechnische aard. De vervroegde storting van € 334.000 die bij Amstelveen in rekening wordt gesteld, komt ten laste van de reserve FLO en is daarmee per saldo budgettair neutraal.

Het restantverschil op dit taakveld ad € 50.000 heeft betrekking op relatief geringe afwijkingen die niet nader worden toegelicht.

1.2 Openbare orde en veiligheid

Mede door de gevolgen van Corona ontstaat er een voordeel van € 122.000 op de budgetten voor openbare orde en veiligheid. Het betreft € 200.000 lagere lasten en € 75.000 lagere baten.
Door het vervallen van nagenoeg alle evenementen en ook minder aanvragen vanuit horecabedrijven zijn er minder legesinkomsten. De evenementen op Koningsdag en de 5 mei viering zijn vervallen en de dodenherdenking heeft in minimale vorm plaatsgevonden, waardoor de gebruikelijke gemeentelijke kosten voor deze volksfeesten en herdenking bijna niet zijn uitgegeven.

Binnen het budget voor woninginbraken is bij de laatste Perspectiefnota al een budget verschoven ten gunste van ondermijning. Ondanks de stimuleringscampagne voor het verkrijgen van subsidies voor de aanschaf van onder meer hang- en sluitwerk is € 68.000 overgebleven. Het aantal woninginbraken was in 2020 ook, mede door of dankzij de gevolgen van corona en het vele thuiswerken en het verblijf in huis, lager dan in het voorgaande jaar.

De communicatie is effectief gebleken ondanks de verschuiving van fysiek naar digitaal waardoor de communicatiekosten veel lager zijn uitgevallen. Daarnaast was er sprake van een onverwachte rijksbijdrage via het Actiecentrum Veiligheid en Zorg Amsterdam-Amstelland voor de kosten van

de regionale radicaliseringsregisseur. Het beschikbare budget vanuit de gemeenten is hierdoor niet aangesproken.
De structureel lagere uitgaven zullen worden meegenomen in de perspectiefnota voor het jaar 2022.

Reservemutatie met toelichting

bedrag x € 1.000	bijgestelde begroting			jaarrekening					verschil
taakveld + omschrijving	a. toe-voeging	b. ont-trekking	c=a-b verschil	stand 1jan	d. toe-voeging	e. ont-trekking	stand 31dec	f=d-e verschil	g=c-f
0.4 Bedrijfsvoeringsfondsen	0	20	-20	129	38	20	147	18	-38
1.1 FLO kosten Brandweer	0	65	-65	2.632	0	405	2.227	-405	340
6 Bestuur, bevolking en veiligheid	**0**	**85**	**-85**	**2.761**	**38**	**425**	**2.373**	**-387**	**303**

1.1 FLO kosten Brandweer
Zie toelichting taakveld 1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Verbonden partijen

Naast de eigen organisatie dragen verbonden partijen bij aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen. Bij de realisering van de doelstellingen van programma Bestuur, bevolking en veiligheid zijn betrokken: Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, Vervoerregio Amsterdam, Amstelland- en Meerlandenoverleg, Ombudsman Metropool Amsterdam en Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Voor aanvullende informatie per partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

Subsidies

Voor de van toepassing zijnde subsidies op dit programma wordt verwezen naar de bijlage Subsidies.

2.7 Overhead

Inleiding

BBV schrijft voor dat overhead op een apart programma wordt begroot/verantwoord. De programma's bevatten de baten en lasten van het primaire proces.

Samengevat gaat het bij overhead om de volgende zaken: a) leidinggevenden en management-ondersteuning in het primair proces, b) de financiële functie, c) P&O/HRM, d) de inkoopfunctie, e) de communicatiefunctie, f) juridische zaken, g) ICT, h) bestuurszaken en bestuursondersteuning en i) facilitaire zaken en huisvesting (incl. post en archief).

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2020				Rekening 2020			Saldo
Programma	2019	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2020
0.4 Ondersteuning organisatie	30.417	41.257	68.065	29.660	38.405	63.438	29.419	34.019	-4.386
Totaal saldo van baten en lasten	**30.417**	**41.257**	**68.065**	**29.660**	**38.405**	**63.438**	**29.419**	**34.019**	**-4.386**
Reservemutatie	5.461	595	17.913	11.121	6.793	25.329	13.794	11.535	4.743
Resultaat	**35.878**	**41.852**	**85.978**	**40.781**	**45.197**	**88.767**	**43.213**	**45.554**	**357**

Overhead, algemeen
Leidraad voor de bedrijfsvoering is de nota "begrotingsbeheer en budgetbeheer". Met het budgetbeheer zijn kaders bepaald voor de bedrijfsvoering. De verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering is hiermee vergaand neergelegd bij het ambtelijk management. Daarbij is al gedurende een reeks van jaren een leidend principe: Het gemeentebestuur bepaalt wat er gebeurt en de organisatie is verantwoordelijk voor de uitvoering, hoe het gebeurt.

Vorenstaande impliceert dat problemen in de bedrijfsvoering (die niet samenhangen met bestuurlijke initiatieven, c.q. vraagstellingen) worden opgelost op ambtelijk niveau door het treffen van maatregelen door het verantwoordelijk management. Financieel-beheersmatig heeft zich dit vertaald in taakstellende budgetten voor de bedrijfsvoering met als sluitstuk een systematiek van bedrijfsvoeringfondsen. Er zijn fondsen per afdeling met een overkoepelend fonds gemeentebrede bedrijfsvoering onder de hoede van de Directie. Als bovengrens voor de om-vang van dit geheel geldt een plafond van 5% van de bedrijfsvoeringbudgetten.

De waarde c.q. het bestaansrecht van de bedrijfsvoeringfondsen is als volgt samen te vatten:
- Logisch sluitstuk van een systematiek van taakstellende budgetten voor de bedrijfsvoering.
- Behulpzaam om problemen binnen de bedrijfsvoering op te lossen, inclusief concerndenken.
- Biedt flexibiliteit over de jaargrens heen (fasering/egalisatie)
- Biedt prikkel om binnen budgetten te blijven.

Deze verantwoordelijkheid is met een volume van € 110miljoen over een meerjarig tijdperk goeddeels uit te voeren. Het biedt ook de mogelijkheid om incidenteel tegenvallers op te van-gen of bedrijfsmatige noodzakelijke aanpassingen in te passen. Zo worden de investeringen in de ICT in 2018 voor een bedrag van € 2,8 miljoen binnen de bedrijfsvoering geaccommodeerd. Dit betekent wel dat in de jaren 2019 t/m 2022 jaarlijks € 0,7 miljoen van de apparaatskosten benodigd is om dit "terug te verdienen". Ook wordt in 2020 een gezamenlijke extra capaciteits-vraag van beide gemeentebesturen Aalsmeer en Amstelveen binnen de bedrijfsvoering gedekt ("AA-posten"). Dit betreft een bedrag van afgerond € 0,5 miljoen.

Voor een beter inzicht van wat zich afspeelt binnen dit taakveld is de regel "0.4 Ondersteuning organisatie" uitgesplitst om te komen tot een nadere analyse. De administratief voorgeschreven

verwerking vanuit BBV betekent dat de kolom lasten ook negatieve bedragen bevat voor de interne doorberekeningen naar de overige programma's.

bedrag x € 1.000	Begroting 2020			Rekening 2020			Saldo
Programma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2020
personeelslasten inclusief inhuur	87.901	1.547	86.354	85.332	2.282	83.051	-3.304
digitale transformatie	4.624	0	4.624	4.576	0	4.576	-48
ICT	7.197	0	7.197	5.736	0	5.736	-1.461
gemeentebrede bedrijfsvoering	1.711	90	1.621	585	35	550	-1.071
huisvesting	4.473	0	4.473	4.428	13	4.415	-57
projectmatige onderdelen	1.554	6.219	-4.665	959	4.767	-3.809	857
bedrijfsmiddelen	-692	19	-711	-455	106	-561	150
belastingen	5.128	5.128	0	4.960	5.162	-202	-202
corona	1.167	0	1.167	1.968	385	1.584	417
overig	2.114	0	2.114	2.135	10	2.125	11
A) totaal apparaatskosten	**115.177**	**13.002**	**102.174**	**110.225**	**12.760**	**97.465**	**-4.710**
interne doorberekeningen	-47.112	0	-47.112	-46.787	0	-46.787	325
dienstverleningsbijdrage	0	16.658	-16.658	0	16.659	-16.659	-1
B) totaal doorberekening/inkomsten	**-47.112**	**16.658**	**-63.770**	**-46.787**	**16.659**	**-63.446**	**324**
Totaal saldo van baten en lasten	**68.065**	**29.660**	**38.405**	**63.438**	**29.419**	**34.019**	**-4.386**
Reservemutatie	17.913	11.121	6.793	25.329	13.793	11.536	4.743
Resultaat	**85.978**	**40.781**	**45.197**	**88.767**	**43.213**	**45.554**	**357**

Totaalresultaat
Inclusief verrekeningen van plussen en minnen met de bedrijfsvoeringfondsen is op dit programma sprake van een nadelig resultaat ten laste van het rekeningsaldo van € 0,4 miljoen. Dit betreft met name € 0,5 miljoen hogere dotatie aan de bedrijfsvoering in relatie tot coronakosten (€ 1,6 miljoen TOZO-uitvoeringskosten in plaats van € 1,1 miljoen Lokaal Coronafonds). De verwerking van de coronakosten en de dekking daarvan worden in het vervolg van deze toelichting uitvoeriger behandeld. Daarnaast is sprake van een incidenteel voordeel van € 0,1 miljoen door de vrijvallende opbrengst van de verkoop van verkochte voertuigen. De vervanging van voertuigen is structureel gedekt in de begroting, verkoopopbrengsten op oude voertuigen komen ten gunste van het rekeningresultaat. Voor het overige worden de resultaten binnen de bedrijfsvoering verrekend met specifieke reserves en het bedrijfsvoeringfonds.

Apparaatskosten
- De werkelijke totale apparaatskosten van de organisatie AA bedragen afgerond € 110 miljoen. Dit betreft € 85 miljoen personeelslasten, inclusief inhuur en € 25 miljoen overige budgetten. Dit is inclusief incidentele bedragen voor ICT, Digitale Transformatie (besluit-vorming CUP 18-22 en Perspectiefnota 2021), alsmede corona-effecten in de bedrijfsvoering.
- Van de totale apparaatskosten wordt € 29 miljoen gedekt door inkomsten. Dit betreft door-berekeningen aan Aalsmeer (dienstverleningsbijdrage), de GR Belastingen en projecten/grondexploitaties, alsmede inkomsten uit detacheringen en UWV-bijdragen.
- Verder wordt de directe ambtelijke capaciteitsinzet verantwoord op de verschillende pro-gramma's/taakvelden (€ 47 miljoen; "interne doorberekeningen").
- Daarmee bedraagt het aandeel overhead ten laste van Amstelveen afgerond € 34 miljoen ("totaal van baten en lasten, saldo"; € 110 miljoen -/- € 29 miljoen -/- € 47 miljoen).

De paragraaf bedrijfsvoering, elders in deze jaarstukken, bevat een uitvoeriger inhoudelijke toe-lichting op de ontwikkeling van de organisatie.

Belangrijkste afwijkingen (zie kolom saldo 2020)
Onderstaand overzicht zet de belangrijkste afwijkingen op een rij (bedrag x € 1 miljoen). Na het overzicht volgt een postgewijze toelichting.

Omschrijving afwijkingen	saldo'20	overhe-veling	resultaat
a) personeelslasten incl. inhuur & inkomsten	3,3	2,2	1,1
b) ICT	1,5	0,8	0,7
c) vrijval stelpost gemeentebrede bedrijfsvoering	1,1		1,1
d) projecten	-0,9		-0,9
e) corona	-0,4	0,2	-0,6
f) overig (incl. interne doorberekening/afronding)	-0,2	-0,2	0,0
resultaat exclusief reservemutates	4,4	3,0	1,4
g) verrekening via reserves	-4,7	-3,0	-1,7
7 Overhead	**-0,3**	**0,0**	**-0,3**

a) Personeelslasten, incl. inhuur en samenhangende inkomsten
Deze categorie is met € 85 miljoen het grootste volume binnen het programma overhead. Na eliminatie van € 0,8 miljoen aan personele coronakosten, die separaat worden gedekt, is per saldo sprake van een onderuitputting van € 3,3 miljoen (3,9%).

Een belangrijk deel hiervan (€ 2,2 miljoen) betreft overlopende verplichtingen, vrijwel volledig incidentele middelen die zijn toegekend via besluitvorming Perspectiefnota's / Begrotingsvoorstellen, maar die nog niet tot besteding zijn gekomen. Dit betreft een fasering van de budgetten met bijbehorende werkzaamheden naar 2021. De helft van dit bedrag betreft twee grote trajecten: De implementatie van de nieuwe Omgevingswet en de invoering van het nieuwe zaaksysteem in het sociaal domein. De andere helft betreft een groot aantal kleinere posten. De bijzondere corona-omstandigheden spelen hierin mee.

Het resterende resultaat (€ 1,1 miljoen) is een onderuitputting van 1,3% binnen de taakstellende formatiebudgettering. Hiervan betreft € 0,4 miljoen het opleidingsbudget en € 0,4 miljoen hogere inkomsten personeel door detachering, UWV bijdragen en werkzaamheden voor derden. Voor het overige is het resultaat het saldo van een veelheid aan plussen en minnen over de hele breedte van de organisatie. Onderdeel hiervan is ook een fiscaal nadeel van afgerond € 0,6 miljoen door de gewijzigde reiskostenregeling voor niet-locatie gebonden functies vanwege corona.

b) ICT
Bij de Perspectiefnota 2020 zijn bedragen beschikbaar gesteld voor het op orde brengen van de ICT-infrastructuur, alsmede voor een Digitale Transformatieslag. De coronacrisis heeft hierop grote impact gehad, met name door een versnelling van het onderdeel thuiswerken. Andere onderdelen zijn juist naar achteren geschoven. Voor een uitvoeriger inhoudelijke verantwoording wordt verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering.

Deze jaarrekening laat een onderuitputting van de budgetten zien van € 1,5 miljoen. Dit resultaat is als volgt samengesteld:
1. Reservering/Overheveling van totaal € 0,8 miljoen bestaande uit:
   1.1. Egalisatiereserve vervanging Hardware: € 0,4 miljoen
   1.2. Fasering inzet toegekende eenmalige middelen: € 0,4 miljoen
2. Eenmalige vrijval op overige budgetten: € 0,7 miljoen

<u>Ad. 1.1: Egalisatiereserve Hardware</u>
In 2020 is een egalisatiereserve ingericht om vervanging van hardware op te kunnen vangen. De inrichting van een egalisatiereserve is een advies, dat is opgevolgd uit de IT reviews. Op deze wijze is de toekomstige vervanging van de in omloop zijnde hardware, een belangrijk aspect in de achterliggende besluitvorming, gewaarborgd. De basis hiervoor is een actueel meerjarenvervangingsschema, waarop de via de Perspectiefnota 2020 toegekende structurele ICT budgetten voor dit onderdeel zijn gebaseerd.

Het voor de instelling van deze egalisatiereserve benodigde expliciete instellingsbesluit van de gemeenteraad is nog achterwege gebleven. Dit zal als *separaat raadsbesluit* bij de aanbieding van de jaarrekening zal worden voorgelegd (begrotingsrechtmatigheid). In afwachting daarvan is deze egalisatie in deze jaarrekening administratief bij de bedrijfsvoeringfondsen ondergebracht. Voor de vervanging van overige bedrijfsmiddelen (met name voertuigen) kent Amstelveen dezelfde systematiek met een egalisatiereserve. Het is wenselijk voor Hardware IT een eigenstandig vervangingsschema met eigen egalisatiereserve te hanteren.

Ad. 1.2: Fasering toegekende eenmalige middelen
De lagere kosten ICT betreffen voor € 0,4 miljoen een fasering in de inzet van toegekende eenmalige middelen voor de volgende zaken:

- Verbetermaatregelen, voortkomend uit de PEN test, gericht op het waarborgen van de veiligheid van de ICT omgeving (inclusief inrichten netwerksegmentatie) in het kader van de Office en Exchange migratie.
- Het treffen van verbetermaatregelen voor verhoging van de continuïteit en de documentatie van de ICT omgeving. Daarnaast het verbeteren van de mogelijkheden voor de gebruikers om via een webportal zelf meldingen en storingen te melden en te volgen.

Ad. 2: Incidentele vrijval op overige budgetten
De veelheid aan projectmatige activiteiten raakt ook de besteding van de structurele budgetten, c.q. de uitvoering van de reguliere begroting. Er vindt in de ICT markt een ontwikkeling plaats van jaarlijkse facturen voor software, licenties en onderhoud, naar facturatie en overeenkomsten over meerdere jaren. Deze ontwikkeling veroorzaakt incidentele fluctuaties, c.q. onderuitputting. Hoe de structurele budgetten er precies zullen moeten uitzien na het doorlopen van de huidige aanpassingsslag is nu nog niet exact aan te geven. Vooralsnog gaan wij er van uit, dat het totale volume toereikend en benodigd zal zijn in de nieuwe situatie, met op onderdelen daarbinnen her-allocaties. De grootste vrijval in 2020 betreft de budgetten voor softwarelicenties. Deze onderuitputting wordt–naast genoemde meerjarige facturering en contractering

Digitale transformatie
Voor de Digitale Transformatie wordt jaarlijks een uitvoeringsplan opgesteld. In 2019 waren de activiteiten gericht op het neerzetten van een goede organisatiestructuur in verbinding met de vakafdeling en zijn de projecten gericht geweest op het neerzetten van een stevige basis, waarbij ook de aanbevelingen uit de ICT reviews zijn meegenomen.

In 2020 is veel aandacht uitgegaan naar het herinrichten van processen en het digitaliseren van werkprocessen. Daar waar mogelijk is het digitale kanaal direct aangesloten op de vakapplicatie van het betreffende team. Vanwege de corona maatregelen is er tevens ondersteuning verleend om massaal thuiswerken mogelijk te maken, door het verstrekken van onder meer laptops, headset, smartphones en het creëren van digitale werkomgevingen. Tevens zijn er voorbereidende activiteiten uitgevoerd voor projecten in 2021: het jaar waarin we veel stappen gaan zetten om een papierloze organisatie te worden, zodat thuiswerken nog eenvoudiger wordt, en nog meer aandacht uit zal gaan naar de baten die behaald kunnen worden met de projectresultaten.

Het collegevoorstel bij deze jaarstukken bevat een beslispunt om het resterende budget van € 45.000 over te hevelen naar 2021 om dit proces komend jaar maximaal te ondersteunen.

c) Vrijval stelpost gemeentebrede bedrijfsvoering
Op het moment dat besluitvorming aan de orde is over groei of krimp van de organisatie wordt rekening gehouden met een opslag voor overhead ("integrale kostprijs"). Deze bedragen worden op een centrale plek in de begroting verwerkt. De directie weegt bewust organisatiebreed af waar de inzet van deze middelen nodig is. De extra middelen zijn deels ingezet voor versterking van ondersteunende functies en deels gealloceerd voor de nog openstaande aflossingsverplichting op het ICT krediet hardware 2018. Dit betreft een totaalkrediet van € 2,8 miljoen, af te lossen in de jaarschijven 2019 tot en met 2022 (4 jaarschijven à € 0,7 miljoen). Ten slotte dient deze stelpost vooralsnog ook als buffer met het oog op de met ingang van 2022 structureel ingeboekte taakstelling op de organisatie van € 1,5 miljoen (inverdieneffect ICT-investeringen).

d) Projecten
Evenals in 2019, was ook in 2020 sprake van een omvangrijke flexibele schil (inhuur) om de benodigde capaciteitsinzet op grondexploitaties/locatie-ontwikkelingen en bouwaanvragen te accommoderen. De kosten van de (dure) inhuur kon in deze omvang niet meer binnen de taakstellende tarieven voor de belasting van projecten vanuit de bedrijfsvoering worden opgevangen. Het tekort is deels gedempt door dekkingsvoordelen doordat de flexibele schil bij projecten ook een extra bijdrage levert aan de dekking van bestaande overheadkosten. Anders zou het tekort afgerond € 0,5 miljoen hoger zijn geweest. In de loop van 2020 is inmiddels een verschuiving doorgevoerd richting meer evenwicht tussen flexibele schil en vaste formatie.

e) Corona
In de tweede tijdvak is rekening gehouden met € 1,5 miljoen corona gerelateerde kosten in de bedrijfsvoering, waarvan het aandeel Amstelveen 75% bedraagt (€ 1,125 miljoen). De daadwerkelijke corona gerelateerde kosten in de bedrijfsvoering zijn € 2 miljoen, waarvan het aandeel Amstelveen 75% bedraagt (€ 1,5 miljoen). Daarnaast is in deze jaarrekening verwerkt de vergoeding voor uitvoeringskosten in het kader van de TOZO-regeling (€ 1,6 miljoen). De in de besluitvorming Tweede Tijdvakrapportage voorziene bijdrage uit het Lokaal coronafonds (€ 1,1 miljoen) is daarmee komen te vervallen. Deze ontwikkeling, c.q. verwerking is vooruitlopend op de jaarrekening reeds gemeld via collegebrief van 21 januari 2021 "stand van zaken Lokaal Coronafonds".

Een deel van de coronakosten betreft alleen Amstelveen. Van de corona gerelateerde kosten over 2019 voor beide gemeenten heeft Aalsmeer 25% bijgedragen, zijnde € 385.000.

f) Overig
Bij de Tweede Tijdvakrapportage is op basis van de actuele levertijd op dat moment de verwachte levering van zes elektrische voertuigen verschoven van 2020 naar 2021. Uiteindelijk zijn deze voertuigen toch nog eind 2020 geleverd (week 50). Dit betekent een afwijking van afgerond € 0,2 miljoen. Dit is een incidenteel faseringsverschil, dat wordt verrekend via de reserve vervanging bedrijfsmiddelen.

g) Verrekening met reserves
Onderstaand overzicht geeft een specificatie van de reservemutaties op dit programma. Onder het overzicht volgt een toelichting.

Reservemutatie met toelichting

bedrag x € 1.000	bijgestelde begroting			jaarrekening					verschil
taakveld + omschrijving	a. toe-voeging	b. ont-trekking	c=a-b verschil	stand 1jan	d. toe-voeging	e. ont-trekking	stand 31dec	f=d-e verschil	g=c-f
0.4 Bedrijfsvoeringsfondsen	2.415	3.688	-1.273	3.191	9.547	5.908	6.830	3.639	-4.912
0.4 Dekking kapitaallasten bedrijfsmiddelen	721	338	383	1.835	724	338	2.221	386	-3
0.4 Dekking kapitaallasten Informatiebeheer	2.007	491	1.516	2.450	2.223	491	4.182	1.732	-216
0.4 Dekking kapitaallasten Services algemeen	3.421	64	3.358	2.086	3.513	63	5.535	3.450	-92
0.4 Egalisatie digitale transformatie AA	680	0	680	0	680	0	680	680	0
0.4 Hardware IT	3.000	2.007	993	350	3.000	2.223	1.127	777	216
0.4 Icl bedrijfsmiddelen	869	1.112	-242	4.372	841	1.257	3.956	-415	173
0.4 Raadhuis aanpassing huisvesting	4.800	3.421	1.379	845	4.800	3.513	2.132	1.287	92
7 Overhead	**17.913**	**11.121**	**6.793**	**15.129**	**25.329**	**13.794**	**26.664**	**11.535**	**-4.743**

Ideaalcomplex bedrijfsmiddelen
Het nadeel op het ideaalcomplex bedrijfsmiddelen betreft de op het taakveld onder f) "Overige afwijkingen" verantwoorde levering van enkele bedrijfsvoertuigen eind 2020 in plaats van begin 2021 (faseringsverschil).

Bedrijfsvoeringfondsen (€ 3,6 miljoen dotatie i.p.v. € 1,3 miljoen onttrekking)
De omvang van de bedrijfsvoeringfondsen neemt toe met afgerond € 3,6 miljoen naar een totale omvang van € 6,8 miljoen. Na formalisering van de aparte egalisatiereserve hardware (zie toelichting taakveld; € 0,4 miljoen) is sprake van een bedrijfsvoeringfonds van € 6,4 miljoen.
Hiervan heeft afgerond € 3,0 miljoen betrekking op specifieke projecten die gefaseerd zijn, maar waarvan de middelen benodigd blijven binnen de bedrijfsvoering. Op het moment dat projecten niet tot uitvoering komen geldt de lijn, dat de hiervoor toegekende middelen vrijvallen in het rekeningresultaat. Geschoond voor deze overlopende projecten resteert een bedrijfsvoeringfonds van € 3,4 miljoen. Onderstaand overzicht zet dit op een rij (bedrag x € 1 miljoen):

Omschrijving	bedrag
Stand 1 januari 2020	3,2
Toename 2020 incl. verplichtingen	3,6
Stand 31 december 2020	6,8
Naar egalisatiereserve hardware	-0,4
Overlopende verplichtingen	-3,0
Geschoond saldo bedrijfsvoering	**3,4**

Het geschoonde saldo van het bedrijfsvoeringfonds ad. € 3,4 miljoen zit op 70% van het "plafondbedrag" van € 4,8 miljoen (3% ten opzichte van maximaal 5% van het saldo apparaatskosten ad. € 97 miljoen).

Voorzieningenmutatie met toelichting

bedrag x € 1.000	bijgestelde begroting			jaarrekening					verschil
taakveld + omschrijving	a. toe-voeging	b. ont-trekking	c=a-b verschil	stand 1jan	d. toe-voeging	e. ont-trekking	stand 31dec	f=d-e verschil	g=c-f
0.4 Bijdrage Aalsmeer	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7 Overhead	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Subsidies

Voor de van toepassing zijnde subsidies op dit programma wordt verwezen naar de bijlage Subsidies.

2.8 Algemene dekkingsmiddelen

Inleiding

Onder algemene dekkingsmiddelen vallen de inkomsten waarvan de besteding niet gebonden is aan een bepaald programma. Dit bestaat voor het grootste deel uit de uitkering gemeentefonds en uit de algemene belastingen.

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2020				Rekening 2020			Saldo
Programma	2019	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2020
0.5 Treasury	-2.933	-31.245	7.102	62.334	-55.232	-299	62.601	-62.899	-7.667
0.61 OZB Woningen	-10.567	-10.862	1.083	11.798	-10.716	1.129	11.850	-10.721	-5
0.62 OZB Niet woningen	-10.335	-10.260	352	11.039	-10.687	352	10.784	-10.431	256
0.64 Belastingen overig	49	56	56	0	56	56	-0	56	0
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	-106.262	-108.724	0	115.146	-115.146	0	115.636	-115.636	-490
0.8 Overige baten en lasten	46	1.070	7.340	-1.740	9.080	1.229	486	742	-8.337
0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)	1.214	461	73	0	73	-593	0	-593	-666
Totaal saldo van baten en lasten	**-128.789**	**-159.504**	**16.005**	**198.577**	**-182.572**	**1.874**	**201.357**	**-199.483**	**-16.910**
Reservemutatie	4.000	18.975	24.200	9.925	14.275	24.200	9.364	14.836	561
Resultaat	**-124.789**	**-140.529**	**40.205**	**208.502**	**-168.297**	**26.074**	**210.721**	**-184.647**	**-16.350**

0.5 Treasury

De ECB heeft eind 2020 aangegeven dat banken die er goed voor staan mogelijk weer dividend gaan uitkeren aan hun aandeelhouders. De BNG is voldoende solide om dividend uit te keren en bij het opstellen van de jaarstukken wordt het dividend beoordeeld als een uitgestelde betaling. In de jaarrekening wordt nu alsnog een dividendopbrengst BNG in 2020 opgenomen van afgerond € 0,2 miljoen. Na aframing in de 2e tijdvak betekent dit een eenmalig voordeel. In januari is vooruitlopend op deze jaarrekening het voordeel op dividend in een collegebrief meegedeeld.

Na de splitsing van Eneco Holding N.V. is de gedachte altijd geweest dat de boekwaarde van de aandelen Eneco Holding N.V. (nominaal € 100 per aandeel) overgedragen waren naar de Eneco Groep N.V. én Amstelveen nieuwe aandelen voor Stedin had ontvangen met een nominale waarde van € 0,01. De "dure aandelen" zijn echter niet overgedragen aan de Eneco Groep N.V. maar aan Stedin Holding N.V. Ten onrechte is daardoor begroot dat de boekwinst verkoop Eneco deels gebruikt moest worden om € 7,4 miljoen af te boeken aan aandelenkapitaal.

0.61 OZB woningen en 0.62 OZB Niet woningen

De taakvelden 0.61 en 0.62 bevatten naast de OZB-inkomst ook uitvoeringslasten/-baten om deze inkomst te realiseren.

Het tekort betreft nagenoeg volledig een correctie op de WOZ-waarde van niet-woningen in 2019. Zolang bezwaarschriften niet volledig zijn afgehandeld is de opbrengst lastig te bepalen doordat deze categorie woningen een grote diversiteit kent in waarde.
De werkelijke opbrengst over het aanslagjaar 2020 zal nog wijzigen door het opleggen van aanslagen en het afhandelen van bezwaarschriften in 2021.

0.7 Algemene uitkering

mutaties na septembercirculaire (voordeel € 0,5 miljoen)

De actuele begrotingsraming 2020 is gebaseerd op de septembercirculaire. De uitkomsten daarvan zijn meegenomen in de begrotingsraad van 11 november 2020.

De notitie "decembercirculaire gemeentefonds 2020" meldt dat voor het verslagjaar 2020 een voordeel van € 0,5 miljoen. Dit betreft toegekende middelen ter compensatie van gevolgen corona van € 0,2 miljoen. Na de septembercirculaire zijn aantallen in de maatstaven gewijzigd en voor Amstelveen betekent dit een aanvullende uitkering van € 0,2 miljoen. Daarnaast wordt in de notitie melding gedaan van een incidenteel voordeel over oude jaren van € 0,1 miljoen.

stellige uitspraak BBV algemene uitkering (balanspost)

Met betrekking tot de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Dit houdt in dat in de jaarrekening het accres van de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling die doorgaans is opgenomen in de septembercirculaire van het boekjaar. De cijfers is dit jaarverslag wijken hier niet van af. Wel is ten opzichte van de opgave van het Ministerie van BZK een eigen aanname gemaakt voor de aftrekpost WOZ-capaciteit.

<u>OZB aftrekpost</u>

De hoogte van de algemene uitkering uit het gemeentefonds van een gemeente hangt onder andere af van de zogenoemde 'OZB-belastingcapaciteit' van een gemeente. Het idee daarachter is: hoe meer geld een gemeente aan OZB kan binnenhalen, des te minder geld uit het gemeentefonds nodig is.

Bij opmaak van de jaarrekening wordt een actuele stand van de WOZ-waarden berekend aan de hand van gegevens die de belastingsamenwerking Gemeentebelastingen Amstelland aanlevert. Deze stand is actueler dan de gegevens die bij het CBS bekend zijn. De algemene uitkering 2020 is gebaseerd op de actuele hogere WOZ-waarden en voor 2020 leidt dit tot een lagere algemene uitkering van € 239.000.

0.8 Overige baten en lasten

Lokaal coronafonds (€ 8,6 miljoen voordeel)

In de raad van 8 april 2020 is besloten tot het instellen van een lokaal coronafonds van € 15 miljoen. In afwachting van besluitvorming over onttrekkingen aan dit fonds is dit plafondbedrag opgenomen als stelpost op algemene dekkingsmiddelen. In de tweede tijdvak is door de raad ingestemd met een onttrekking aan dit fonds voor 2020 van € 8,5 miljoen. Het collegevoorstel bij deze jaarstukken bevat een beslispunt om € 6,5 miljoen over te hevelen naar 2021.

Eén van de toegekende budgetten betreft afgerond € 2,0 miljoen voor "Garantiesubsidie gericht op maatschappelijk voorzieningen, sport en cultuur". Het is op dit moment onduidelijk welke organisaties dit zal betreffen, maar verwacht wordt dat dit bedrag in 2021 nodig zal zijn. In afwachting van besluitvorming over instanties die van dit bedrag gebruik zullen maken is de € 2,0 miljoen gereserveerd op algemene dekkingsmiddelen. Ook voor dit bedrag zal worden voorgesteld het over te hevelen naar 2021.

In de collegebrief eind januari over het Lokaal coronafonds staat gemeld dat van de beschikbaar gestelde budgetten € 2,9 miljoen beschikbaar moet blijven voor uitgaven in 2021. Daarnaast kan van de getroffen maatregelen € 897.000 vrijvallen en in 2021 benut worden voor andere maatregelen. Niet alleen de hiervoor vermelde € 6,5 miljoen moet dus worden overgeheveld naar 2021, maar ook de in deze alinea vermelde bedragen van totaal € 3,8 miljoen.

Voorziening dubieuze debiteuren (€ 0,5 miljoen nadeel)

Via het Lokaal coronafonds is in de raad van 11 november 2020 € 0,5 miljoen beschikbaar gesteld voor dubieuze debiteuren. Overeenkomstig de politieke wens is ruimhartig omgegaan met verzoeken om uitstel van betalingen en/of betalingsregelingen.

Bij opmaak van de rekening blijkt het openstaande debiteurensaldo belastingdebiteuren over het meest recente belastingjaar (2020) substantieel hoger dan in de afgelopen jaren. Normaal gesproken wordt ervan uitgegaan dat deze meest recente vorderingen zullen worden betaald. De vraag is of dit extra volume van openstaande vorderingen ad. € 600.000 volledig binnenkomt.
Daarnaast is van de nog af te dragen toeristenbelasting over 2019 (dus voor de coronapandemie) € 600.000 nog niet betaald. Feitelijk is dit nu een kredietverstrekking geworden. De toeristen hebben dit bedrag aan de ondernemers betaald in 2019, maar het wordt nu gebruikt om andere betalingsverplichtingen te voldoen.

Ter afdekking van het debiteurenrisico is voor 75% (€ 0,9 miljoen) een dotatie gedaan aan de voorziening dubieuze debiteuren voor aanslagjaar 2020. Vanuit de interne richtlijnen is dit normaal gesproken 0%. Daarnaast is de voorziening voor de aanslagjaren 2019 en ouder opnieuw bepaald bij opmaak van de rekening. Dit betekent een dotatie aan de voorziening van € 0,1 miljoen. De totale dotatie is daarmee € 0,5 miljoen hoger dan het bedrag dat is toegekend via het lokaal coronafonds.

Rijksbijdrage Ministerie Rijkswaterstaat (voordeel € 185.000)
In 2014 is een Rijksbijdrage van het Ministerie Rijkswaterstaat bepaald voor afkoopsom plankosten inclusief leges voor de verbreding van de A9. Dit bedrag is in twee tranches betaald, waarbij de laatste tranche in 2020 is betaald. Door indexering vanaf 2014 heeft het Ministerie een aanvullende vergoeding betaald van € 185.000.

0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)
Actualisering van bouwgrondexploitaties met een aangepast resultaat (in totaalbedrag of per jaarschijf) heeft een directe invloed op de VPB last. In 2020 ontstaat hierdoor een incidenteel voordeel. In de Perspectiefnota 2021 wordt een actueel meerjarig beeld voor de VPB verplichting ter besluitvorming voorgelegd.

Reservemutatie met toelichting

bedrag x € 1.000	bijgestelde begroting			jaarrekening					verschil
taakveld + omschrijving	a. toe-voeging	b. ont-trekking	c=a-b verschil	stand 1jan	d. toe-voeging	e. ont-trekking	stand 31dec	f=d-e verschil	g=c-f
0.8 Afdekking risico Invest-MRA	2.500	0	2.500	0	2.500	0	2.500	2.500	0
0.8 investeringen in energietransitie en duurzaamheid	15.327	3.355	11.972	0	15.327	2.711	12.616	12.616	-644
0.8 Reserve stedelijke vernieuwing	6.700	6.700	0	9.628	6.700	6.700	9.628	0	0
8 Algemene dekkingsmiddelen	**24.527**	**10.055**	**14.472**	**9.628**	**24.527**	**9.411**	**24.744**	**15.116**	**-644**

Afdekking risico invest-MRA/investeringen in energietransitie en duurzaamheid
Vanuit de verkoopopbrengst Eneco is € 15 miljoen gereserveerd voor investeringen in energietransitie en duurzaamheid. In de raadsvergadering van 11 november 2020 is ingestemd met participatie in Invest-MRA. De investering bedraagt ongeveer 1% van de Amstelveense begroting oftewel € 2,5 miljoen.

Ter afdekking van het risico dat de middelen niet terugvloeien naar Amstelveen is € 2,5 miljoen gereserveerd in een afzonderlijke bestemmingsreserve. Dit bedrag kan (deels) weer terugvloeien ten gunste van de reserve "investeringen in energietransitie en duurzaamheid" als het risicoprofiel in de komende jaren lager dan 100% blijkt te zijn.

Investeringen in energietransitie en duurzaamheid
Door de coronacrisis is het budget voor het verduurzamen van woningen en voor het duurzaamheidsfonds niet geheel besteed (€ 200.000). Per 1-1-2021 is de regeling verruimd waardoor er meer aanvragen worden verwacht. De eerste fase van de marktverkenning duurzame warmte is ingang gezet. De tweede fase wordt in 2021 opgestart, De middelen voor de

marktverkenning worden daarom in 2021 ingezet. Door de coronacrisis en doordat de evaluatie van het duurzaamheidsfonds vertraagd is opgeleverd zijn niet alle middelen voor het duurzaamheidsfonds besteed. In 2020 is gewerkt aan een herijking van de aanpak. Begin 2021 heeft het college ingestemd met de realisatie van het servicepunt energie advies, de opvolging van het duurzaamheidsfonds. Voor de tijdelijke uitbreiding van het energieteam is € 100.000 minder onttrokken.

In de tweede tijdvakrapportage 2020 is € 325.000 overgeheveld naar 2021. Ten onrechte staat in de besluitvorming dat deze fasering afgewikkeld wordt met het begrotingssaldo in 2020 en 2021. Bij de beschikbaarstelling (Perspectiefnota 2020) zijn deze bedragen onttrokken aan de reserve "Investeringen in energietransitie en duurzaamheid". In lijn hiermee dient de afwikkeling van de fasering ook via deze reserve te verlopen.
Voor wat betreft de werkelijke onttrekking 2020 is dit ook aldus in de jaarrekening 2020 verwerkt in tegenstelling tot de begrote onttrekking. Het verklaart naast de hiervoor genoemde twee financiële afwijkingen ter grootte van € 300.000 het restant van het verschil ad. € 644.000.

De samenhangende aanpassing in 2021 vraaqt een apart besluit (begrotingsrechtmatigheid) om de gefaseerde begrote uitgaven in 2021 te onttrekken aan de reserve "Investeringen in energietransitie en duurzaamheid" en niet ten laste van het begrotingssaldo 2021. Dit maakt onderdeel uit van de besluitvorming bij deze jaarstukken.

Reserve stedelijke vernieuwing (voorheen "Sparen vooraf")
In de notitie "Aanvullende voorstellen bij de aanbieding van de Programmabegroting 2021" wordt op pagina 8 ingegaan op de systematiekwijziging voor de dekking van investeringen in maatschappelijk vastgoed. Dit heeft verschillende effecten binnen de begroting, waaronder de vrijval van een aantal reserves. Daarnaast is de begrote dotatie jaarschijf 2020 van € 3 miljoen aan de reserve "Sparen vooraf" via deze besluitvorming gestort in de algemene reserve

Voorzieningenmutatie met toelichting

bedrag x € 1.000	bijgestelde begroting			jaarrekening					verschil
taakveld + omschrijving	a. toe-voeging	b. ont-trekking	c=a-b verschil	stand 1jan	d. toe-voeging	e. ont-trekking	stand 31dec	f=d-e verschil	g=c-f
0.8 Alg. pensioenwet politiek ambtsdragers + wachtgeld	356	134	222	3.900	433	254	4.079	179	43
0.8 Dubieuze debiteuren	0	0	0	818	1.124	164	1.778	960	-960
0.8 Dubieuze vorderingen op openbare lichamen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8 Algemene dekkingsmiddelen	**356**	**134**	**222**	**4.718**	**1.557**	**419**	**5.857**	**1.139**	**-917**

Algemene pensioenwet politiek ambtsdragers (APPA)
Voor het bepalen van de voorziening is de rekenrente van essentieel belang. Hoe hoger de rente, hoe lager de waarde van het lopende jaar moet zijn om in de toekomst aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

Een lagere rekenrente per 1 januari 2021 (0,082 t.o.v. 0,290% per 1 januari 2020) en in mindere mate aanpassing van de sterftetabellen betekent dat een aanvullende dotatie aan de wachtgeldvoorziening noodzakelijk was van € 277.000. In het raadsvoorstel budgetoverheveling van december was hiervoor € 200.000 ingeschat.

dubieuze debiteuren
In de verordening 212 staan gedragsregels voor het bepalen van het saldo dubieuze debiteuren. De voorziening geeft een indicatie van de vorderingen waar de gemeente een risico loopt ten aanzien van het (volledig) terugontvangen van vorderingen.

De noodzakelijke omvang wordt vastgesteld door afhankelijk van de ouderdom van de openstaande posten een bepaald percentage als dubieuze vordering te beschouwen; tussen 1 en 2 jaar is dit 50%, tussen 2 en 3 jaar 75% en voor oudere vorderingen 100%. Op het programma staat nader toegelicht dat vanwege de corona-pandemie ook voor vorderingen korter dan 1 jaar een voorziening is getroffen van € 0,9 miljoen.

Dit leidt tot een voorziening per 31 december 2020 van € 1.778.000. De grootste post hierbinnen betreft belastingdebiteuren.

Verbonden partijen

Naast de eigen organisatie dragen verbonden partijen bij aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen. Bij de realisering van de doelstellingen van het programma Algemene dekkingsmiddelen zijn betrokken: Samenwerking belastingen Amstelland-Meerlanden, Centrumregeling ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen, AmstelveenSport B.V., Eneco Groep (energiebedrijf), Stedin Groep (netwerkbedrijf) en NV Bank Nederlandse Gemeenten. Voor aanvullende informatie per partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

3 Paragrafen

3.1 Lokale heffingen

Inleiding

De paragraaf lokale heffingen bevat, conform het BBV, een overzicht van de inkomsten, het beleid ten aanzien van de lokale heffingen en een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

De beleidsvoornemens zijn terug te vinden in de begroting 2020 (https://amstelveen.begroting-2020.nl/p26212/3-1-lokale-heffingen). Hier staat ook de berekening van het gehanteerde overheadpercentage voor 2020. Eventuele afwijkingen t.o.v. deze beleidsvoornemens staan vermeld in deze paragraaf.

De meest recente beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid en lokale lastendruk staat in de begroting 2021 (https://amstelveen.begroting-2021.nl/p29096/kwijtscheldingsbeleid).

In de Gemeentewet en een aantal bijzondere wetten is geregeld welke heffingen (belastingen en retributies) een gemeente mag opleggen. De gemeenteraad bepaalt de hoogte van het tarief en welke van die heffingen ook daadwerkelijk worden geheven.

Inkomsten lokale heffingen

Gemeten naar financiële omvang bepalen de onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en het rioolrecht met afgerond 76% de opbrengst lokale heffingen.

bedrag x € 1.000 omschrijving	rekening 2019	begroting 2020	rekening 2020
Ozb niet-woning gebruik	4.393	4.619	4.480
Ozb-niet-woning eigendom	6.255	6.420	6.303
Ozb woning eigendom	11.430	11.678	11.693
Toeristenbelasting	774	1.062	1.078
Subtotaal belastingen	**22.852**	**23.779**	**23.554**
Afvalstoffenheffing	8.889	9.837	9.902
Rioolrecht	9.004	8.969	9.049
Marktgelden	150	120	127
Begrafenisrecht	2.567	2.155	2.467
Grafrecht (onderhoud)	1.560	1.761	1.864
Bouwleges	3.769	3.477	3.501
Parkeerinkomsten	2.877	2.571	2.527
Bevolking	1.574	917	1.238
APV vergunningen	102	102	24
Overig	37	31	31
Subtotaal retributies	**30.529**	**29.940**	**30.730**
Totaal	**53.381**	**53.719**	**54.284**

Belastingen
Belastingen zijn heffingen waarvan de opbrengst vrij besteedbaar is. Parkeergeld betreft een belasting (regulerende functie). Tegelijkertijd hebben parkeergelden (deels) ook het karakter van een vergoeding voor een dienst. Daarom zijn de inkomsten in deze paragraaf verantwoord onder retributies.

Retributies
Retributies zijn heffingen waarbij een bepaalde vergoeding wordt betaald voor een specifieke dienst.

Uitwerking financiële kaders per heffing c.q. groep van heffingen

Hieronder maken wij per heffing c.q. groep van heffingen de relevante kosten en mate van kostendekkendheid inzichtelijk. Via "overige toe te rekenen kosten" worden kosten betrokken bij de kostendekkendheid die niet op het taakveld staan van de heffing. Op onderdelen kan sprake zijn van enigszins afgeronde bedragen die beperkt afwijken van de exacte bedragen op de programma's en in de administratie.

kostendekkendheid in begroting en rekening
Bij het bepalen van de kostendekkendheid in begroting en rekening inclusief de verwerking van verschillen tussen begroting en rekening gelden de volgende uitgangspunten:

Directe lasten en baten op het taakveld van de heffing
- de *directe* lasten en baten op het taakveld van de heffing maken integraal onderdeel uit van de verantwoording van de kostendekkendheid (rekent af met de voorziening). In de begroting zijn dit de geraamde directe lasten/baten, in de rekening zijn dit de werkelijke directe lasten/baten;

Overige toe te rekenen kosten
- als algemene regel geldt dat de primitief bepaalde bedragen voor de overige toe te rekenen kosten het gehele jaar van kracht zijn (begroting = rekening; voorcalculatie = nacalculatie);
- hierop geldt één uitzondering: het bedrag voor overhead kan door specifieke besluitvorming (bijvoorbeeld krimp/groei) en/of gehanteerde systematiek van kostentoerekening afwijken in de begroting na wijziging en op rekeningbasis;
- het gehanteerde overheadpercentage in de rekening is gelijk aan het berekende percentage in de begroting;
- de op te nemen bedragen voor straatvegen en baggeren worden periodiek bij de begroting getoetst en indien nodig geactualiseerd aan de hand van de VNG-matrix;
- voor de overige onderdelen worden de gehanteerde begrotingsramingen getoetst aan de werkelijke cijfers. Dit kan leiden tot aanpassing in de eerstvolgende op te stellen begroting.

Verrekeningen met de egalisatievoorzieningen rioolrecht, huishoudelijk afval en Zorgvlied
- begrotingswijzigingen sluiten via een verrekening met de voorziening;
- de afwijking op de regel "saldo kosten -/- heffing" tussen de rekening en de begroting na wijziging wordt verrekend met de egalisatievoorziening (dekkingspercentage blijft dan gelijk);
- een egalisatievoorziening "mag niet negatief staan". Mocht sprake zijn van een onverhoopt tekort dat groter is dan het saldo in de egalisatievoorziening, dan komt het resterende tekort na uitputting van de egalisatievoorziening ten laste van het rekeningresultaat. Dit leidt bij rioolrecht, huishoudelijk afval en Zorgvlied tot een verschil op de regel "saldo kosten -/- heffing" tussen de rekening en de begroting na wijziging;
- het dekkingspercentage bedraagt in de rekening maximaal 100%;
- Als het percentage hoger dan 100% uitkomt in de rekening wordt een bedrag gestort in de egalisatievoorziening waarna het dekkingspercentage 100 bedraagt.

Rioolrecht

Toelichting
In 2020 is, conform besluitvorming, een bedrag van € 2,8 miljoen gestort in de voorziening vervanging riolering, ter dekking van toekomstige vervangingsinvesteringen en met het oog op een verantwoorde en gelijkmatige ontwikkeling van de lastendruk op langere termijn.

Door met name lagere kapitaallasten (fasering in de uitvoering van investeringen) is sprake van een dotatie aan de egalisatievoorziening riolen van € 0,7 miljoen. De stand van de egalisatievoorziening riolering bedraagt hierdoor eind 2020 € 1,4 miljoen. Dit overschrijdt het plafond van 10% van de omzet op het taakveld riolering (€ 0,9 miljoen). Als op rekeningbasis het vastgestelde maximum wordt overschreden, worden bij de eerstvolgende Perspectiefnota concrete voorstellen gedaan hoe hiermee om te gaan. Dit is zo vastgelegd in de Nota Reserves en Voorzieningen.

Financieel overzicht
De concrete toepassing van de hiervoor omschreven uitgangspunten leidt tot onderstaand financieel overzicht (bedrag x € 1.000).

RIOOLRECHT	BGR'20 PRIMITIEF	BGR'20 INCL. WIJZ.	REK'20
1a. lasten	7.044	6.516	6.456
1b. baten, exclusief heffingen	-23	-23	-2
1c. verrekening met voorziening	0	640	760
1. Taakveld riolen (netto kosten)	**7.021**	**7.133**	**7.213**
2a. straatvegen	333	333	333
2b. Baggerkosten	84	84	84
2c. overhead	791	807	807
2d. BTW	782	782	782
2. Overige toe te rekenen kosten	**1.990**	**2.006**	**2.006**
3. Totaal voor rioolrecht relevante kosten	**9.011 N**	**9.139 N**	**9.219 N**
4a. geraamde opbrengst excl. evt. tariefvoorstel	-8.769	-8.969	-9.049
4b. evt. tariefvoorstel 2020	0	0	0
4. Opbrengst rioolrecht	**-8.769 V**	**-8.969 V**	**-9.049 V**
5. Saldo kosten -/- heffing	**242 N**	**170 N**	**170 N**
6. Dekkingspercentage	**-97,3%**	**-98,1%**	**-98,2%**

Afvalstoffenheffing

Toelichting
IIn 2020 is ten opzichte van de begroting een positief resultaat ad € 231.000 gerealiseerd, bestaande uit € 129.000 hogere uitgaven en € 350.000 hogere inkomsten. De voorziening beschikt hierdoor weer over een (bescheiden) buffer om tegenvallers op te vangen. Door tekorten in voorgaande jaren was de egalisatievoorziening geheel uitgeput.

De overschrijding op de uitgaven ad € 129.000 kent meerdere oorzaken. De meest belangrijke zijn:
- Alle stickers op de circa 1.350 ondergrondse containers zijn vernieuwd,

- Afvalbeheer heeft alle containers laten controleren op de staat van onderhoud en zijn ze van een nieuw nummer voorzien;
- De putten van de ondergrondse glascontainers lagen vol met gebroken glas. Dit is weggehaald en de putten zijn schoongemaakt

In 2020 zijn € 350.000 meer inkomsten gerealiseerd dan begroot. De verwachting was dat in het 2e kwartaal overgestapt zou worden naar een andere wijze van afrekenen voor het inzamelen van PMD. Dit werd uiteindelijk het 3e kwartaal. Hierdoor waren in het 2e kwartaal de inkomsten (maar ook, in mindere mate, de kosten) hoger dan verwacht. De afkeur van PMD door vervuiling met stoorstoffen hebben we laag kunnen houden. In totaal leverde dit circa € 300.000 meer inkomsten op. Daarnaast is een extra uitkering van € 40.000 ontvangen over 2018 voor in dat jaar ingezameld PMD.

Financieel overzicht
De concrete toepassing van de hiervoor omschreven uitgangspunten leidt tot onderstaand financieel overzicht (bedrag x € 1.000).

HUISHOUDELIJK AFVAL	BGR'20 PRIMITIEF	BGR'20 INCL. WIJZ.	REK'20
1a. lasten	8.145	9.266	9.386
1b. baten, exclusief heffingen	-1.110	-1.402	-1.687
1c. verrekening met voorziening	-105	0	231
1. Taakveld huishoudelijk afval (netto kosten)	**6.930**	**7.864**	**7.929**
2a. straatvegen	278	278	278
2b. kwijtschelding	353	353	353
2c. handhaving	161	161	161
2d. overhead	2.041	2.028	2.028
2e. BTW	992	992	992
2. Overige toe te rekenen kosten	**3.825**	**3.812**	**3.812**
3. Totaal voor huish. afval relevante kosten	**10.755 N**	**11.676 N**	**11.741 N**
4a. geraamde opbrengst excl. evt. tariefvoorstel	-8.693	-9.837	-9.902
4b. evt. tariefvoorstel 2020	-1.017	0	0
4. Totale opbrengst afvalstoffenheffing	**-9.710 V**	**-9.837 V**	**-9.902 V**
5. Saldo kosten -/- heffing	**1.045 N**	**1.839 N**	**1.839 N**
6. Dekkingspercentage	**90,3%**	**84,3%**	**84,3%**

Zorgvlied

Toelichting
Het resultaat van de begraafplaats Zorgvlied rekent in principe af met de daartoe gevormde egalisatievoorziening. In 2020 heeft er echter een terugbetaling van de te hoog in rekening gestelde energienota's van 2019 plaatsgevonden. De te hoge kosten zijn in 2019 ten laste van de algemene middelen gebracht, aangezien de egalisatievoorziening in 2019 niet toereikend was. Het is dan ook reëel dat het positieve resultaat als gevolg van deze terugbetaling (€ 165.000) ook weer ten gunste van de algemene middelen wordt gebracht.
Met inachtneming hiervan resteert een dotatie aan de egalisatievoorziening van € 250.000, waarvan € 80.000 een reservering betreft voor een nog uit te voeren renovatie (conform

bedrijfsplan Zorgvlied). De egalisatievoorziening was uitgeput door tekorten in voorgaande jaren en heeft nu weer een buffer.

Het belangrijkste verschil ten opzichte van de begroting betreft hogere legesopbrengsten door meer uitvaarten.

Financieel overzicht
De concrete toepassing van de hiervoor omschreven uitgangspunten leidt tot onderstaand financieel overzicht (bedrag x € 1.000).

Zorgvlied	BGR'20 PRIMITIEF	BGR'20 INCL. WIJZ.	REK'20
1a. lasten	3.552	4.059	4.150
1b. baten, exclusief heffingen	-318	-158	-165
1c. verrekening met voorziening	-120	83	250
1. Taakveld Zorgvlied (netto kosten)	**3.114**	**3.984**	**4.235**
2a. Reservemutaties/overig	-73	0	0
2b. overhead	1.179	1.248	1.248
2. Overige toe te rekenen kosten	**1.106**	**1.248**	**1.248**
3. Totaal voor Zorgvlied relevante kosten	**4.220 N**	**5.232 N**	**5.483 N**
4a. geraamde opbrengst excl. evt. tariefvoorstel	-3.790	-3.916	-4.332
4b. evt. tariefvoorstel 2020	-95	0	0
4. Opbrengst heffing rechten Zorgvlied	**-3.885 V**	**-3.916 V**	**-4.332 V**
5. Saldo kosten -/- heffing	**335 V**	**1.316 N**	**1.151 N**
6. Dekkingspercentage	**92,1%**	**74,9%**	**79,0%**

Bouwleges

De legesinkomsten worden begroot op basis van verwachte vergunningaanvragen voor ruimtelijke projecten die bij de gemeente bekend zijn. Daarbij zit altijd een zeker risico: de gemeente is afhankelijk van het tempo van de aanvrager. Bovendien moet de gemeente op basis van een inschatting van het programma een raming maken van de leges, terwijl een exact bouwplan nog niet bekend is. In de raadsvergadering van december 2019 is op basis van een prognose van kosten en opbrengsten een kostendekkend tarief vastgesteld. Dit heeft geleid tot een dekkingspercentage in 2020 van 80,6%: de kosten in 2020 worden door de bouwleges in 2020 niet volledig gedekt.

Bij grote projecten vanaf € 500.000 wordt er op basis van een vastgestelde aanname een reservering gemaakt voor de te verwachten kosten met betrekking tot het noodzakelijke toezicht op die grote projecten inclusief de constructieve toets. Op basis van nacalculatie worden deze projecten “afgerekend” nadat deze projecten zijn afgerond. In 2020 zijn de lasten substantieel lager doordat in het verleden een te hoog bedrag is gereserveerd voor het toezicht. Bij de invoering van de omgevingswet wordt beoordeeld of de huidige systematiek voldoet en wellicht vereenvoudigd kan worden. De lagere lasten hebben geleid tot een dekkingspercentage van afgerond 100%.

Financieel overzicht
De concrete toepassing van de hiervoor omschreven uitgangspunten leidt tot onderstaand financieel overzicht (bedrag x € 1.000).

BOUWLEGES	BGR'19 PRIMITIEF	BGR'19 INCL. WIJZ.	REK'19
1a. lasten	2.671	2.089	1.578
1b. baten, exclusief heffingen	0	0	0
1c. verrekening met voorziening	0	0	54
1. Taakveld bouwvergunningen (netto kosten)	**2.671**	**2.089**	**1.632**
2a. Overhead	2.164	1.630	1.645
2b. BTW	417	125	125
2c. Vergoedingen welstandscommissie	42	43	48
2. Overige toe te rekenen kosten	**2.623**	**1.798**	**1.818**
3. Totaal voor bouwleges relevante kosten	**5.294 N**	**3.887 N**	**3.450 N**
4a. geraamde opbrengst excl. evt. tariefvoorstel	-4.266	-3.477	-3.476
4b. evt. tariefvoorstel 2018	0	0	0
4. Totale opbrengst bouwleges	**-4.266 V**	**-3.477 V**	**-3.476 V**
5. Saldo kosten -/- heffing	**1.028 N**	**410 V**	**-26 V**
6. Dekkingspercentage	**80,6%**	**89,5%**	**100,8%**

Burgerzaken

In de 2e tijdvakrapportage is de begroting naar beneden bijgesteld, zowel voor de inkomsten ad. € 420.000 als de uitgaven ad. € 170.000. De verwachting was dat door de corona crisis minder documenten zoals reisdocumenten en rijbewijzen zouden worden verstrekt en huwelijken zouden worden uitgesteld.
Bij opmaak van de rekening blijkt dat deze afname zich slechts in beperkte mate voorgedaan (inkomstendaling is € 90.000 en lastendaling € 20.000), waardoor nu een positieve afwijking ontstaat ten opzichte van deze bijgestelde begroting van per saldo € 180.000.

Slechts een deel van de taken van de afdeling Burgerzaken is legesgerelateerd. Dit verklaart dat het dekkingspercentage in de orde van 30% à 40% ligt.

Financieel overzicht
De concrete toepassing van de hiervoor omschreven uitgangspunten leidt tot onderstaand financieel overzicht (bedrag x € 1.000).

BURGERZAKEN	BGR'20 PRIMITIEF	BGR'20 INCL. WIJZ.	REK'20
1a. lasten	2.526	2.303	2.445
1b. baten, exclusief heffingen	0	0	0
1. Taakveld burgerzaken (netto kosten)	**2.526**	**2.303**	**2.445**
2a. Overhead	1.258	1.483	1.483
2. Overige toe te rekenen kosten	**1.258**	**1.483**	**1.483**
3. Totaal voor burgerzaken relevante kosten	**3.784 N**	**3.786 N**	**3.928 N**
4a. geraamde opbrengst excl. evt. tariefvoorstel	-1.384	-918	-1.238
4b. evt. tariefvoorstel 2020	-31	0	0
4. Opbrengst burgerzaken	**-1.415 V**	**-918 V**	**-1.238 V**
5. Saldo kosten -/- heffing	**2.369 N**	**2.869 N**	**2.690 N**
6. Dekkingspercentage	**37,4%**	**24,2%**	**31,5%**

Onroerende zaakbelastingen (OZB)

Toelichting
De onroerende zaakbelastingen zijn de belangrijkste gemeentelijke belastingen. De onroerende zaakbelastingen bestaan uit een belasting voor het gebruik (alleen niet-woningen) en een belasting voor het eigendom (woningen en niet-woningen). De totale OZB-opbrengst voor het aanslagjaar 2020 bedraagt € 22,7 miljoen.

Overige heffingen

Parkeren
In de tweede tijdvakrapportage is gemeld dat de inkomstenderving € 1.080.000 bedraagt. Dit betreft voor € 360.000 lagere inkomsten waar een redelijk zekere relatie ligt met Corona. Daarnaast is bij naheffingsaanslagen parkeerbelasting een inkomstenderving van € 720.000 die voor een deel hiermee samenhangt doordat er minder auto's parkeren vanwege Corona. parkeerinkomsten Het is niet goed mogelijk om een heel gedetailleerde uitsplitsing te maken.

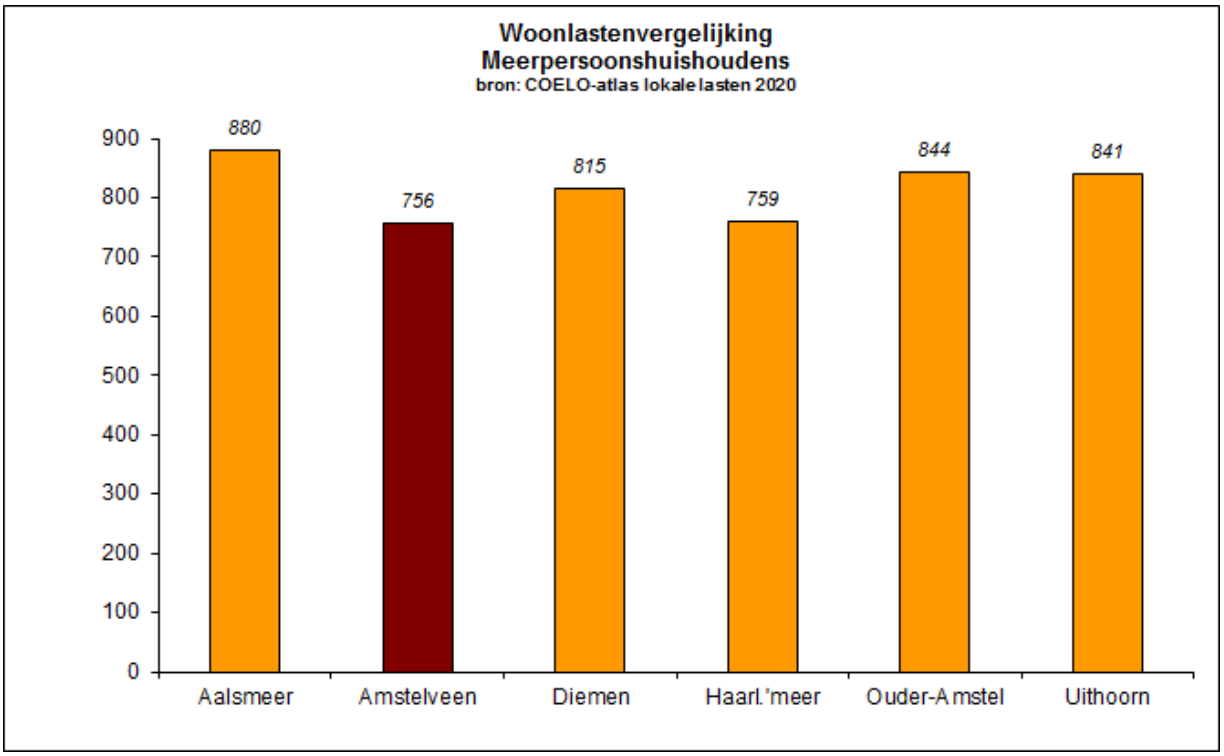
Toeristenbelasting
Van de nog af te dragen toeristenbelasting over 2019 (dus voor de coronapandemie) is € 600.000 nog niet betaald. Overeenkomstig de politieke wens is ruimhartig omgegaan met verzoeken om uitstel van betalingen en/of betalingsregelingen. Feitelijk is dit nu een kredietverstrekking geworden. De toeristen hebben dit bedrag aan de ondernemers betaald in 2019, maar het wordt nu gebruikt om andere betalingsverplichtingen te voldoen. De kans dat deze vorderingen uiteindelijk oninbaar zijn is hierbij aanwezig. Daarnaast zal door minder toeristen vanwege de coronapandemie de belastingopbrengst over 2020 (te verantwoorden in de rekening 2021) lager zijn én ook hier zal gelden dat een deel als kredietverstrekking wordt gebruikt. De beoordeling van deze opbrengst leidt vermoedelijk eveneens tot mogelijk oninbare vorderingen. In 2021 is via de aanvullende voorstellen bij de begroting de opbrengst 2021 voorzichtigheidshalve al verlaagd met € 0,7 miljoen voor 2021.

Lokale lastendruk

Woonlastenvergelijking

Om een indruk te geven van de ontwikkeling van de Amstelveense tarieven vergelijken wij ons op deze plaats met andere gemeenten. Basis hiervoor zijn de tarieven 2020. Voor de vergelijking met omringende gemeenten is gebruikgemaakt van de Atlas van de lokale lasten 2020, opgesteld door het COELO. Voor 2020 bedragen de Amstelveense woonlasten (meerpersoonshuishoudens) € 756, hetgeen lager is dan het landelijk gemiddelde van € 777 over 2020.

Vergeleken met de ons omliggende gemeenten kent Amstelveen de laagste lokale lasten. Gesteld kan worden dat Amstelveen in staat is haar kwalitatief hoogwaardig voorzieningenniveau te koppelen aan relatief lage woonlasten.

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Advies Rekeningencommissie en behandeling jaarstukken 2018 in de raad

In haar advies bij de jaarstukken 2018 vraagt de Rekeningencommissie “best practices” op te halen om te komen tot een transparanter document en verminderen van het aantal pagina’s. Bij het bespreken van de jaarstukken 2018 in de raad is aandacht gevraagd voor een scherper onderscheid tussen enerzijds het verleden (=jaarstukken) en anderzijds toekomst (=perspectiefnota). In de managementletter 2020 staat vermeld dat dit in de jaarstukken 2019 voor deze paragraaf te ingrijpend is uitgevoerd. Net als vorig jaar is bij opmaak van de rekening een actualisatie van risico's gemaakt. Het verschil ten opzichte van de jaarstukken 2019 is dat deze risico's zijn uitgeschreven en niet voor een groot deel wordt verwezen naar de meest recente begroting.

Het uitgangspunt is een dialoog-gerichte aanpak in plaats van een risicomanagementsysteem (het vullen van een tool met alle risico’s). Verwacht wordt dat door een dialoog meer interactie ontstaat waardoor de echte risico’s boven tafel komen. Idee daarbij is ook dat niet op honderden (kleinere) risico’s gestuurd kan worden. Gestuurd zal worden op grotere risico’s waarbij de kans aannemelijk is dat deze zich kunnen voordoen. Zoals in 2020 is gebleken uit de corona-pandemie is een 100% risico-inschatting echter niet te maken.

Inleiding

Het beleidskader is met de nota Risicobeleid en reservebeleid in 2012 vastgesteld. De nota is de kapstok aan de hand waarvan deze paragraaf is uitgewerkt. Onderdeel van de Perspectiefnota 2020 was een notitie risicomanagement en activabeleid. Deze notitie gaf een totaalbeeld van het bestaande financiële beleid en signaleert de nieuwe vraagstellingen die op ons afkomen als het gaat om het bestendigen van een gezonde financiële positie op langere termijn. Daarnaast is in 2019 in enkele sessies met raadsleden van gedachten gewisseld over met name het activabeleid. In 2020 is via de notitie "Aanvullende voorstellen bij de programmabegroting 2021" de systematiek voor investeringen in maatschappelijk vastgoed gewijzigd.

Het besluit Begroting en Verantwoording (BBV, artikel 11) definieert het weerstandsvermogen als de relatie tussen de capaciteit om tegenvallers op te vangen (weerstandscapaciteit) en de materiële risico's waarvoor geen specifieke voorzieningen zijn getroffen. De conclusie in de programmabegroting 2020 dat het weerstandsvermogen als goed wordt gekwantificeerd blijft ongewijzigd.

Risico's en beheermaatregelen

Risicobeleid
De risico’s zijn onderverdeeld in:
- Normale bedrijfsrisico’s;
- Financiële verhouding en decentralisaties;
- Grondexploitaties;
- Mobiliteit.

De paragraaf biedt op hoofdlijnen inzicht in het risicoprofiel van de gemeente en de mogelijkheden om tegenvallers op te vangen (weerstandscapaciteit).

Opgemerkt wordt dat er een onlosmakelijke samenhang is tussen risico's en beheersmaatregelen. Want met gedegen beheersmaatregelen worden de mogelijke risico's aanmerkelijk ingeperkt. Andersom geldt vanzelfsprekend ook dat, indien geen beheersmaatregelen worden getroffen, de risico's navenant toenemen.

Risicoprofiel
Bij het bepalen van het risicoprofiel wordt rekening gehouden met:
- duiden van mogelijke tegenvallers waarmee de gemeente te maken kan krijgen;
- de beheersmaatregelen die de gemeente neemt om risico's te identificeren;
- het bevorderen van het risicobewustzijn;
- het vermijden van risico's;
- beperken van schade ingeval risico's zich onverhoopt toch voordoen.

Weerstandscapaciteit
Dit betreft de mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om tegenvallers op te vangen.

Weerstandsvermogen
Door risicoprofiel en weerstandcapaciteit met elkaar te confronteren kan een uitspraak over het weerstandvermogen van de gemeente worden gedaan.

Zolang de weerstandcapaciteit groter is dan de gekwantificeerde risico's kan de gemeente tegenvallers opvangen. De weerstandcapaciteit betreft overigens structurele en incidentele zaken.

Risico's
De risico's zijn onderverdeeld in:
- Normale bedrijfsrisico's;
- Financiële verhouding en decentralisaties;
- Grondexploitaties;
- Mobiliteit.

Deze vier onderdelen worden hierna beschreven en afgesloten met een overzicht van de incidenteel benodigde weerstandscapaciteit (resumé risicoprofiel).

Normale bedrijfsrisico's

Met het gemeentelijk takkenpakket is een structureel jaarbudget van ongeveer € 275 miljoen gemoeid. Dit takenpakket is zeer divers en de mate van beïnvloedbaarheid verschilt per onderdeel, maar is in relatie met de hiervoor genoemde (beheer)maatregelen voor het gemeentebestuur op zich goed structureel te managen. Dit kan er overigens wel degelijk toe leiden dat er bestuurlijk fors moet worden ingegrepen.

Uitgangspunt is, dat waar sprake is van structurele tegenvallers, deze middels compenserende structurele maatregelen (bezuinigen en/of inzetten belastingcapaciteit) in een structureel sluitende meerjarenbegroting moeten worden ingepast. Wanneer er voor wordt gekozen om structurele maatregelen getemporiseerd in te voeren om de acceptatie en/of zorgvuldige implementatie te verbeteren kan een financiële faseringsbuffer uitkomst bieden. De risico's die met de uitvoering van het gemeentelijk takenpakket samenhangen, vallen onder de noemer normale bedrijfsrisico's.

De normale bedrijfsrisico's zijn als volgt ingedeeld:
1. Fysieke leefomgeving
2. ICT
3. Financieel-economisch;
4. Fiscaliteit;
5. Overige ontwikkelingen

Fysieke leefomgeving
Bouwleges
De inkomsten uit bouwleges worden bepaald door de bouwactiviteiten binnen de gemeente. De geraamde inkomsten voor bouwleges zijn gebaseerd op de meerjarige planning van bouwactiviteiten. De realisatie kan afwijken van de planning zodat de inkomsten in een jaar afwijken van de begrote inkomsten, zowel in positieve als negatieve zin.

Bestemmingsplan- en handhavingsprocedures
De kans is altijd aanwezig dat de gemeente aangesproken wordt in het kader van bestemmingsplan- en handhavingsprocedures en dergelijke, na afsluiting van een grondexploitatie of project. De gemeente krijgt te maken met bezwaren, rechtsprocedures en schade aansprakelijkstelling.

Aanbestedingsrisico's
Bij het onderhoud van de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen wordt bij diverse vakgebieden (o.a. groenbestekken en nieuwbouwprojecten) gebruik gemaakt van de markt. Door de aantrekkende bouw, het gebrek aan vakmensen bij de aannemers en de aangescherpte eisen voor nieuwbouw (BENG) per 1 januari 2021, zien we dat de marktsituatie wijzigt en dat prijzen zich naar boven ontwikkelen. De verwachting is dat door de Coronacrisis en stikstofproblematiek de prijsstijgingen wel enigszins getemperd zullen worden. Toch kan één en ander tot gevolg hebben dat de kosten van het onderhoud van de openbare ruimte en de gemeentelijke gebouwen in de toekomst hoger zullen worden.

Uitvoering infraprojecten in de openbare ruimte
Projecten in de openbare ruimte kunnen niet tot uitvoering komen of forse vertraging oplopen door externe factoren. Hieronder verstaan wij bijvoorbeeld inspraak op projecten waardoor deze gewijzigd moeten worden, afhankelijkheid van de bereidheid van kabel- en leidingbedrijven om hun medewerking vlot te verlenen, het verkrijgen van vergunningen van derden (zoals waterschappen), beschikbaarheid van aannemers, levertijden van materialen en het moeilijk kunnen aantrekken van externe deskundige medewerkers die schaarser worden door het aantrekken van de economie. Daarnaast kan de gemeente op onverwachte plaatsen vervuilde grond aantreffen waar in een project geen rekening mee gehouden is. In combinatie met striktere Milieuwetgeving kan een project vertraging oplopen of afgeblazen worden. De financiële gevolgen en sturingsmogelijkheden om dit binnen het krediet op te vangen zullen van project tot project verschillen.

Afval Energie Bedrijf (AEB)
De gemeente heeft tot en met 2022 een klantrelatie met het Afval Energie Bedrijf (AEB) in Amsterdam. De gemeente Amsterdam heeft als eigenaar van de installatie besloten deze te verkopen. Samen met de regiogemeenten worden scenario's onderzocht hoe we na het aflopen van de overeenkomst met het AEB het restafval kunnen laten verwerken. Het is nog niet duidelijk wat dit gevolg heeft voor het verwerkingstarief van het restafval.

Afvalbeheer
Op het taakveld afvalbeheer is sprake van stijgende kosten, deels van incidentele aard (als gevolg van onder meer de coronapandemie) maar deels ook structureel. De egalisatievoorziening afval is na de jaarrekening 2019 uitgeput. De extra kostenontwikkeling is met ingang van 2021 verwerkt in een tariefverhoging afvalstoffenheffing. Voor 2020 komt dit ten laste van de algemene middelen. Hiervoor is een bedrag van € 0,45 miljoen opgenomen in de Nota Aanvullende Voorstellen, behandeld in de novemberraad 2020. Het positieve resultaat in de jaarrekening ten opzichte van de begroting na bijstelling zorgt voor een buffer in de egalisatievoorziening van afgerond € 0,2 miljoen (afgrond 2% van de totale omzet).

Baggerdepot
De werkzaamheden en de inkomsten/uitgaven van het baggerdepot zijn afhankelijk van de externe partijen Hoogheemraadschap Rijnland AGV en Waternet. Dit heeft effect op de bedrijfsvoering van het baggerdepot. Sinds juli 2019 is er landelijk een tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS (PFOA en PFOS) houdende gronden en bagger goedgekeurd waardoor de toepassing in Nederland mogelijk weer op gang gebracht kan worden en de risico's kunnen afnemen. Sinds het voorjaar van 2020 is de norm in Nederland iets verruimd, waardoor er meer grond kan worden toegepast. In Aalsmeer en Amstelveen is een lokaal beleid betreffende PFAS vastgesteld, waardoor er meer mogelijkheden zijn voor het toepassen van vrijkomende grond en bagger.

Stikstofdepositie
Op dit moment mogen bouwprojecten niet leiden tot een toename van stikstofdepositie in Natura 2000 gebieden. Bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestemmingsplannen, omgevingsvergunningen etc. dient aangetoond te worden dat de ontwikkeling niet leidt tot een toename van de stikstofdepositie in Natura2000 gebieden. Bij (zeer) kleine projecten binnen de gemeente zal dit het geval zijn. Bij grotere projecten dient dit middels een stikstofberekening (AERIUS-berekening) aangetoond te worden. Indien er toch een toename blijkt, kan middels een goede onderbouwing verzocht worden om een Wet natuurbeschermingsvergunning (bij de provincie Noord-Holland).

Simpele AERIUS-berekeningen kunnen door de gemeente zelf worden uitgevoerd. Bij complexere projecten en bij de eventuele nadere onderbouwing dient externe expertise ingeschakeld te worden. Stikstof kan 'ver' reizen en hoeft niet per sé dichtbij neer te slaan. Vroeger kon nog gesteld worden dat gezien bepaalde afstand geen effect was te verwachten, maar die afstandseis is door de PAS-uitspraak komen te vervallen. In december 2020 is het wetsvoorstel 'Stikstofreductie en natuurverbetering' aangenomen door de Tweede Kamer. Het voorziet in het bij algemene maatregel van bestuur (AMvB) vaststellen van een omgevingswaarde van stikstofemissie door de bouw, gekoppeld aan een gedeeltelijke vrijstelling voor bouwactiviteiten van de vergunningplicht.

Rekenmethodiek cumulatie van geluid
In 2020 heeft het Ministerie van BZK de Aanvullingsregeling geluid Omgevingswet ter inzage gelegd. Op basis van deze regeling zou door een nieuwe rekenmethodiek de cumulatie van geluid, waarbij luchtvaartlawaai strenger wordt gerekend dan op basis van bestaande regels, het akoestisch leefklimaat in grote delen van Amstelveen aangemerkt worden als 'slecht' of 'zeer slecht'. Vanuit de Bestuurlijke Regie Schiphol, maar ook door bijvoorbeeld Bouwend Nederland en de Neprom, is het ministerie gewezen op de mogelijke consequenties van deze regeling: locaties in de MRA-regio, waar een zeer grote woningbouwopgave ligt, zouden 'op slot' worden gezet doordat in planologische procedures niet te onderbouwen is dat er nog sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Bestuurlijk overleg met het rijk heeft tot nu toe opgeleverd dat door partijen eerst een impactanalyse wordt uitgevoerd. De Aanvullingsregeling wordt opgenomen in de Omgevingswet met daarbij de bepaling dat deze nog niet in werking treedt.

ICT
Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)
De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) ofwel de Europese privacy verordening is per 25 mei 2018 in werking getreden. Vanaf dat moment zijn de privacyregels verder aangescherpt en kan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) zelfs boetes tot een maximum van € 20 miljoen opleggen in geval van overtreding van de regels met betrekking tot de omgang met persoonsgegevens. Ook de meldplicht datalekken vormt een onderdeel van de AVG. Bedrijven en overheden zijn hierdoor verplicht om een datalek te melden bij de AP en mogelijk bij alle getroffen individuen. De gemeente Amstelveen heeft processen ingericht om de AVG wetgeving te borgen binnen de organisatie.

Informatieveiligheid
Om de data en de informatie in de systemen waar de gemeente mee werkt te beschermen worden de nodige adequate beveiligingsmaatregelen getroffen. Per 1 januari 2019 is de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO) van kracht. Door de breedte en complexiteit van deze nieuwe regelgeving pakt de gemeente informatieveiligheid planmatig op. Jaarlijks wordt een risico-inventarisatie uitgevoerd, een actieplan informatieveiligheid en privacy vastgesteld en het informatieveiligheidsbeleid getoetst. Een belangrijk onderdeel is bewustwording, waarbij gebruikers worden getraind om alert te blijven. Ook wordt er antivirus software ingezet en de firewall op orde gehouden. Desalniettemin vraagt het veilig houden van het netwerk en de systemen, vanwege de grote afhankelijkheid van de uitvoering van de werkzaamheden van digitale informatie en de vele dreigingen, de continue aandacht.

Financieel-economisch

Dividenduitkering Stedin

Amstelveen is voor 1,5 procent aandeelhouder van energiebedrijf Stedin. In de meerjarenbegroting wordt voor 2020 en 2021 vanwege de winstwaarschuwing van Stedin geen rekening gehouden met een dividenduitkering. Vanaf 2022 bevat de meerjarenbegroting een dividenduitkering van € 450.000.

Eneco / REMU

De aandeelhouderscommissie Eneco heeft in een informerende notitie in overweging gegeven om de volgende tekst in deze paragraaf op te nemen:

Bij de verkoop van de aandelen in Eneco Groep N.V. (hierna Eneco) in 2020 is de koper gevrijwaard van de claim van de oud-aandeelhouders van REMU N.V. (hierna REMU). Samenvattend stelt REMU dat Eneco door het juridisch verzet tegen de Splitsingswet verhinderd heeft dat Eneco vóór 31 december 2010 verkocht is en dat REMU daardoor een contractueel afgesproken privatiseringsvergoeding niet ontvangen heeft. Eneco betoogt op hoofdlijnen dat Eneco, inclusief REMU, niet vóór 31 december 2010 verkocht is en dat de aandeelhouders daartoe ook geen plan hadden.

De verkoop van de aandelen Eneco is in 2020 afgerond. De claim bedraagt nu ongeveer € 300 miljoen inclusief rente. Rekening houdend met een totale opbrengst Eneco van € 4,1 miljard betekent toekenning van de claim voor Amstelveen een terugbetaling van de opbrengst van € 4,4 miljoen. Op 8 december 2020 hebben de oud-aandeelhouders de rechtszaak verloren en is de mogelijkheid voor hen om tot 8 maart in cassatie te gaan. Na afloop van het boekjaar is door de oud-aandeelhouders cassatie aangetekend.

AmstelveenSport B.V.

De aandelen van AmstelveenSport B.V. zijn voor 100% in handen van de gemeente Amstelveen. Over het boekjaar 2019 geeft de accountant geen oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening. De basis voor deze oordeelonthouding wordt ingegeven door de onderwerpen omzetbelasting, opgenomen vordering op de gemeente Amstelveen en vennootschapsbelasting. De accountant heeft niet voldoende geschikte controleinformatie verkregen om zich op te kunnen baseren bij een oordeel over de gehele jaarrekening.

Economische ontwikkeling

De gemeentebegroting is afhankelijk van economische ontwikkelingen. Een verandering in economische ontwikkeling heeft via de uitkering uit het gemeentefonds, belastinginkomsten van bedrijven, inkomsten bouwleges, netto-inkomsten of verliezen uit bouwgrondexploitaties en dividendinkomsten een effect op de begroting. Gezien de huidige economische ontwikkelingen ten gevolgen van de Covid-19 pandemie komen de inkomsten uit bijvoorbeeld toeristenbelasting aanzienlijk onder druk te staan. Het Rijk heeft de inkomstenderving bij medeoverheden door Covid-19 voor de periode mrt-jun gecompenseerd (Amstelveen afgerond € 0,7 miljoen). Om de inkomstendervingen in de tweede helft van 2020 te compenseren heeft het Rijk een bedrag van € 250 miljoen gereserveerd. Compensatie vindt plaats in 2021 op basis van de jaarrekeningcijfers.

Fiscaliteit

Doorontwikkeling Horizontaal toezicht (HT)

Begin 2020 heeft de Belastingdienst een brief gestuurd waarin is aangekondigd dat met ingang van 2023 alle bestaande HT-convenanten worden opgezegd. Inmiddels is bekend gemaakt dat organisaties alleen voor verlenging van een zo te noemen doorontwikkeld HT-convenant in aanmerking komen, indien de organisatie voldoet aan 6 geschiktheidscriteria: Transparantie, Werkrelatie, Strategie, Risicoanalyse, Monitoring en Gegevens derden.

Wanneer een organisatie een nieuw HT-convenant wenst te sluiten dan dient de organisatie een self-assesement uit te (laten) voeren, waaruit blijkt dat aan bovengenoemde geschiktheidscriteria voor het HT wordt voldaan. Binnen het doorontwikkeld HT komen alleen organisaties die aantoonbaar in control zijn, en voldoende fiscale beheersmaatregelen hebben doorgevoerd om fiscale risico's te beheersen, nog in aanmerking voor het sluiten van een convenant.

Vennootschapsbelastingplicht (Vpb)
Bij de aangiftes VPB vanaf 2016 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Voor de resultaten uit grondexploitaties is de gemeente Amstelveen samen met de belastingdienst gekomen tot een Vaststellingsovereenkomst. Van de belastingdienst is hiervoor het voorstel ontvangen, welke binnenkort getekend wordt. De herziene aangiften 2016 2017 en 2018 zijn vooruitlopend op een vaststellingsovereenkomst (VSO) gedaan. De aangifte 2019 wordt het 1e kwartaal van 2021 afgerond en ingediend. In de rekening 2020 is een schatting gemaakt van de VPB last.
- Voor de verkoop van reststromen van afval geldt dat een VSO nog onderhanden is. Wel is aangegeven dat indien de gemeente de verkoop van reststromen afval zelf doet of laat verkopen voor eigen rekening in risico, zij over de overschotten VPB dient af te dragen. De overschotten worden daarbij fictief bepaald met een fictieve winstmarge van circa 1 procent.
- De reclame-inkomsten zijn landelijk nog het grootste discussiepunt met materieel belang. De ontwikkelingen geven aanleiding deze mee te nemen in de aangifte Vennootschapsbelasting.

Actualisering van reeds bestaande en nieuwe bouwgrondexploitaties met een hoger opbrengstpotentieel hebben een directe invloed op een eventuele VPB last in de toekomst en zijn in het financieel meerjarenperspectief verwerkt. Jaarlijks wordt bij de actualisatie van de grondexploitaties rekening gehouden met de VPB lasten.

BTW-sportvrijstelling
Het recht op vooraftrek van BTW die aan gemeente in rekening is gebracht over de kosten die toerekenbaar zijn aan het ter beschikking stellen van sportaccommodaties is vervallen per 2019. De rijksoverheid zal gemeenten in 2019 t/m 2023 voor dit nadeel compenseren via de nieuwe specifieke-uitkering Sport (SPUK) .

In 2020 is landelijk wederom meer aangevraagd dan er budget is (€ 182 miljoen), wat betekent dat de gemeente minder gecompenseerd wordt dan verwacht. De gemeente heeft een voorschot ontvangen van 79,97% van de aanvraag. Voor 2021 is landelijk € 182 miljoen beschikbaar.

Het BTW-nadeel waar AmstelveenSport BV mee wordt geconfronteerd ("hun BTW nadeel") is meegenomen in de SPUK aanvraag van de gemeente Amstelveen.
Via de Nota Aanvullende Voorstellen is voor 2021 en 2022 rekening gehouden met een nadeel voor de gemeente van afgerond € 0,1 miljoen.

Bouw/project gerelateerde BTW
In de gevallen dat de gemeente gebouwen en accommodaties BTW belast verhuurt is BTW op bouw- en verbouwingskosten terug te vorderen. Voorwaarde hierbij is – in geval van nieuwbouw – dat de verhuur gedurende een periode van 10 jaar voor 90% belast plaatsvindt. Indien deze BTW belaste verhuur in de werkelijkheid minder mogelijk blijkt, bestaat er een risico dat eerder teruggevorderde BTW moet worden terugbetaald.

Overige ontwikkelingen
Lokale effecten van de corona-uitbraak
De corona-uitbraak en de contact-beperkende rijksmaatregelen hebben ingrijpende gevolgen voor de lokale samenleving, maatschappelijk en economisch. De herstelfase moet veelal regionaal en lokaal vormkrijgen. Dat zal nog geruime tijd duren. De inschatting is dat de recessie, die voortkomt uit de contactbeperkingen, ernstiger is naarmate de beperkingen langer voortduren.

Snel na de afkondiging van de 'intelligente lock down' door de regering in maart 2020 heeft Amstelveen een ondersteuningspakket vastgesteld voor inwoners, instellingen en ondernemers, die door de contactbeperkingen in de financiële problemen terecht dreigen te komen. Het pakket behelst maatregelen in aanvulling op de ondersteuning vanuit het rijk. Voor het ondersteuningspakket is € 10 tot maximaal € 15 miljoen beschikbaar. Deze jaarrekening bevat een overzicht van de uitputting van het fonds. De verwachting is dat voor veel instellingen de financiële

effecten van de coronamaatregelen pas in het voorjaar 2021 duidelijk zijn, bij het opmaken van de jaarstukken.

Vanaf maart 2020 voert de gemeente ook de landelijke ondersteuningsmaatregelen uit, die zijn gericht op zzp-ers en kleine ondernemers en als bijzondere voorziening onder het regime van de Participatiewet zijn gebracht. Naast extra uitgaven voor de gemeente is ook sprake van inkomensderving, met name op het gebied van toeristen- en parkeerbelasting. Het Rijk heeft in 2020 medeoverheden via drie compensatiepakketten vergoedingen verstrekt voor kosten/inkomstendervingen vanwege corona. In totaal heeft Amstelveen via het gemeentefonds € 3,6 miljoen ontvangen. Een totaaloverzicht hiervan is opgenomen in de notitie over de uitkomsten van de decembercirculaire gemeentefonds. Daarnaast lopen nog enkele aparte vergoedingsregelingen (specifieke uitkeringen) en zijn er onderwerpen waarvoor al wel bedragen zijn gereserveerd, maar waarvan de uitkering verdeling over gemeenten nog moet plaatsvinden. De rapportage naar aanleiding van de decembercirculaire gemeentefonds zet dit op een rij.

De situatie en ontwikkelingen rond het Coronavirus veranderen per dag. De lange termijn impact op de maatschappij en economie is nog steeds hoogst onzeker. De gevolgen voor inwoners, maatschappelijke, culturele en sport instellingen/verenigingen en ondernemend Amstelveen/ ondernemers zullen steeds beter in beeld komen. Met het oog hierop bestaat het risico, dat de instellingen/verenigingen waarvoor de huur sinds april 2020 is opgeschort en nog niet is kwijtgescholden, uiteindelijk toch niet hun financiële verplichtingen jegens de gemeente kunnen nakomen. Dit kan leiden tot of hogere subsidies of hogere bijdragen uit het Lokaal Coronafonds voor kwijtschelding van de huren of afboeking vanwege het oninbaar worden van de huren bij faillissement.

Uit de bijlage "Corona" blijkt dat van het gereserveerde saldo van € 15 miljoen voor lokale maatregelen € 6,2 miljoen nog niet is bestemd. Voor 2021 beschikt de gemeente dus nog over een buffer voor nieuwe lokale ondersteuningsmaatregelen. Hierbij kan onder andere worden gedacht aan een tweede tranche voor huurkwijtschelding.

GGD corona werkzaamheden
De GGD verzet vanwege de Corona crisis veel extra werk, vooral gericht op het uitvoeren van covid-testen en contactonderzoek. Deze meerkosten worden waarschijnlijk geheel door het rijk gefinancierd. Er bestaat risico dat niet alle extra kosten via die weg worden gecompenseerd. In dat geval zal het restant van de extra kosten over de gemeente Amsterdam en de Amstelland gemeenten naar rato worden verdeeld.

Verscherpte eisen waterkwaliteit speelbadjes
De eisen aan de waterkwaliteit in de openbare speelbadjes en de controle hierop (opgelegd door landelijke wet- en regelgeving en gehandhaafd door de Omgevingsdienst) worden steeds strenger. Daarnaast wordt de wetgeving vanaf 2022 waarschijnlijk aangescherpt met strengere kwaliteitseisen tot gevolg. Dit resulteert de komende jaren in hogere kosten voor het onderhoud (verhoogde frequentie toezicht, monitoring en bijstellen waterkwaliteit) en mogelijk een aanpassing van de technische installaties. Op dit moment wordt een aanpak met benodigd aanvullend budget uitgewerkt. Deze aanpak, met financiële consequenties, wordt opgenomen in de perspectiefnota 2022.

Civieltechnische kunstwerken
Door heel Nederland staan civieltechnische kunstwerken (bruggen, tunnels, viaducten, duikers en kademuren) die tientallen jaren geleden zijn aangelegd. Kunstwerken hebben over het algemeen een gemiddeld lange levensduur (soms >50 jaar). Budgetten voor vervangingsinvesteringen (vervangen bij einde levensduur of groot onderhoud) is in het huidige Meerjarenprojectenplan openbare buitenruimte niet voorzien, klein dagelijks onderhoud wel. Om het areaal en de technische staat van de kunstwerken in Amstelveen goed in beeld te krijgen is in 2019 en 2020 een uitgebreide technische inspectie uitgevoerd. De inspectieresultaten worden in het 1e halfjaar van 2021 geanalyseerd en vertaald naar een investeringsplan groot onderhoud voor de komende jaren. Dit investeringsplan omvat diverse scenario’s en wordt in 2021 aan de raad aangeboden.

Veilig thuis (GGD)
In de meest recente risicoparagraaf (begroting 2021) was een financieel risico opgenomen voor wat betreft GGD Amsterdam Amstelland. Dit risico had betrekking op drie zaken: een stijging in het aantal meldingen, heroverweging positie gemeente Amsterdam voor wat betreft risicodrager en onzekerheid is of het rijk meer middelen ter beschikking zal stellen voor de uitvoering van de wettelijke taak van Veilig Thuis. In 2020 is duidelijk geworden dat deze risico's zich alle drie voordoen. Per saldo betekent dit dat de GGD Amsterdam Amstelland een begroting indient, waarbij vanaf 2022 een hogere bijdrage aan de gemeente wordt gevraagd van circa € 165.000.

Conclusie
Met het vaststellen van de nota Risicobeleid en reservebeleid heeft de raad bepaald dat ten aanzien van de normale bedrijfsrisico's een **risicobuffer van afgerond € 15 miljoen** (5 procent van het begrotingstotaal van € 275 miljoen) aangehouden dient te worden. Dit als buffer voor incidentele risico's waarvoor geen voorziening is getroffen. Structurele problemen moeten in een sluitende meerjarenbegroting worden ingepast.

Financiële verhouding en decentralisaties

Onder de noemer financiële verhouding en decentralisaties gaan wij apart in op ontwikkelingen op de terreinen:
1. financiële verhouding met het Rijk,
2. omgevingswet,
3. sociaal domein en
4. algemene uitkering/gemeentefonds.

Financiële verhouding
De financiële verhouding is inmiddels een grote risicofactor voor alle gemeenten. Enkele factoren met substantiële omvang zijn:
1. In de huidige meerjarenbegroting zit per 2024 een structurele opschalingskorting van het Rijk op de algemene uitkering gemeentefonds verwerkt van € 3,3 miljoen. Deze korting is/wordt opgebouwd in de periode 2018-2024. In 2025 komt hier nog € 0,7 miljoen bij. Het Rijk heeft uitsluitend incidenteel de verdere aanwas in '20/'21 van deze korting geschrapt;
2. Het sociaal domein laat ten opzichte van de bestaande kaders een (sterk) hogere autonome kostenstijging zien. Ook achterliggende jaren was sprake van forse kostenstijgingen Jeugd. Het Rijk heeft uitsluitend incidenteel t/m '22 extra middelen beschikbaar gesteld, die slechts een deel van het tekort dekken. Daarbij is dit tekort van structurele aard. Een AEF-rapport (dec20) maakt duidelijk dat gemeenten in 2019 € 1,7 miljard tekort kwamen op Jeugd. In 2020 lopen de gemeentelijke uitgaven verder op. De aanvullende incidentele compensatie van het Rijk bedraagt € 400 miljoen in 2019 en € 300 miljoen per jaar in 2020 t/m 2022. In afwachting van een structurele bijstelling van de bekostiging door het Rijk heeft Amstelveen in de meerjarenbegroting t/m '22 een bedrag van ruim € 3 miljoen incidenteel gedekt;
3. Hoe de bekostiging van de bijstandsverstrekking via het BUIG-budget zich gaat ontwikkelen bij de actuele, sterke groei van het bijstandsvolume is op dit moment onzeker;
4. Er loopt een traject gericht op een herziening van de verdeling van het gemeentefonds met ingang van 1jan23. Onderdeel van de voorstellen is een forse uitbreiding van de verevening van de (veronderstelde) lokale belastingcapaciteit. Doorvoering van een dergelijk voorstel betekent voor Amstelveen een fors negatief risico in de orde van € 5 à € 6 miljoen structureel;
5. Door de omvangrijke steunpakketten is de staatsschuld drastisch toegenomen en wordt tijdelijk afgeweken van alle begrotingsnormen. Hierna zullen wel maatregelen (moeten) volgen om de Rijksfinanciën weer op orde te krijgen. Dit in samenhang met een uiterste onzekere economische ontwikkeling (mondiaal, Europees en landelijk);
6. De betaalbaarheid van ons pensioenstelsel, c.q. de ontwikkeling van de pensioenpremie;
7. De bekostiging van het klimaatakkoord, c.q. de duurzaamheidsopgave en de bekostiging van de invoering en uitvoering van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging in de Bouw.

In de loop van 2021 zijn twee ontwikkelingen van belang voor een nieuwe werkelijkheid:
- de uitrol van het vaccinatieprogramma en samenhangende economische herstart en steunafbouw;
- de te houden Tweede Kamerverkiezingen met aansluitende Kabinetsformatie.

Omgevingswet
Op 1 januari 2022 treedt naar verwachting de Omgevingswet in werking. De invoering en de implementatie van deze wet betreft een omvangrijk en complex proces waar veel tijd mee gemoeid is/zal zijn. De wet vervangt circa 26 sectorale wetten en ongeveer 120 bestaande algemene maatregelen van bestuur in de sfeer van de fysieke leefomgeving (waaronder wonen en bouwen).

Doelstelling van deze wet is onder andere om ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving eenvoudiger, transparanter en sneller te maken. Voor de interne organisatie betekent dit, naast een aanpassing van werkwijzen en systemen ook een omwenteling in de manieren van denken en handelen. Het programmateam Omgevingswet is binnen de organisatie bezig om de implementatie van deze wet voor te bereiden en mogelijk te maken.

Sociaal domein
Tekorten op Jeugd
Met ingang van 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor veel nieuwe taken op de terreinen Zorg, Werk en Jeugd. Deze drie terreinen komen afzonderlijk aan de orde in Programma 1 Sociaal Domein, verreweg het grootste van de zes programma's. Met name op de decentralisatie Jeugd kampen veel gemeenten met grote tekorten. Amstelveen behoort hier tot de grote tekortgemeenten. De hulpvraag en de behandelkosten lopen op. Zie verder ook punt 2 onder de tekst hierboven bij "Financiële verhouding".

Onderzoek naar de grote en breed verspreide tekorten op Jeugd en intensief overleg hierover tussen Rijk en VNG heeft geresulteerd in extra incidenteel geld van Rijk, namelijk € 400 miljoen in 2019 en € 300 miljoen in 2020 en in 2021. De landelijke tekorten op Jeugd liggen in de orde van € 1,7 miljard (tekort 2019, rapport AEF dec20). De tekorten behoren hiermee dus niet tot het verleden en het structurele beeld is hoogst onzeker.

Regionaal ingekochte specialistische jeugdhulp
Per 1 januari 2018 wordt gewerkt met de regionale inkoopsystematiek specialistische jeugdhulp waarin sprake is van een resultaatgerichte financiering van jeugdhulptrajecten. Parallel hieraan is in 2018 en latere jaren een flink financieel nadeel ontstaan. Vanaf 2018 is een stevig pakket aan maatregelen ingezet om de stijging van het financieel nadeel terug te dringen.

Ondanks deze maatregelen zien we dat de ontwikkelingen uit 2018 en 2019 doorwerken in volgende jaren, ook in 2021, bijvoorbeeld door de lange looptijd van jeugdhulptrajecten. Daarmee duurt het ook een langere periode voordat de maatregelen effect hebben. Daarnaast is er sprake van kosten die betrekking hebben op vorige jaren maar door (regionale) vertraging in verrekeningssystematiek op 2020 drukken. Voorts is er sprake van kostenstijging doordat de tarieven in de jeugdhulp sneller stijgen dan de gemeentelijke index toelaat. Dit is met name een gevolg van CAO loonstijgingen in de sector. Gemeenten worden geacht reële tarieven te betalen maar kunnen de prijsstijging niet bijbenen en worden hiervoor ook niet door het Rijk gecompenseerd. Dit naast het algemene risico dat de maatwerkdienstverlening vanuit de Jeugdwet een open einde regeling is. Ten slotte is er in de huidige bevolkingsontwikkeling van Amstelveen een groei van het aantal jeugdigen te zien.

Er zijn diverse onzekerheden voor 2021 die momenteel nog niet gekwantificeerd kunnen worden. Het gaat onder meer om de omvang van de werkelijke kosten van (niet duurzame) trajecten die zijn gestart in eerdere jaren en doorlopen in volgende jaren en verschillen in administraties tussen gemeenten en aanbieders.

Per 2022 worden nieuwe contracten jeugdhulp gesloten. De aanbesteding daarvan is momenteel in voorbereiding. De huidige resultaatgerichte bekostigingsvariant wordt dan vervangen door de

inspanningsgerichte variant (pxq). Daarnaast is er, door verkleining van de schaalgrootte, meer lokale sturing mogelijk.

Onderzoek financiën jeugdhulp
In de tweede helft van 2020 is een extern onderzoek uitgevoerd naar de financiën jeugdhulp in Amstelveen. Uit het onderzoek blijkt dat de uitgaven en het gebruik van jeugdhulp in de gemeente Amstelveen iets onder het landelijk gemiddelde liggen. Ook blijkt dat de instroom de afgelopen jaren redelijk constant is geweest maar dat de uitstroom stagneert. Dit is een landelijke trend, zo blijkt uit een landelijk onderzoek van AEF dat in december 2020 verscheen. Het ligt in de lijn der verwachting dat deze aanbevelingen onderwerp zullen zijn bij de nieuwe kabinetsformatie.

Jeugdhulp en gevolgen corona
In 2020 en 2021 hebben we te maken met de gevolgen van Corona. Conform VNG richtlijnen geven gemeenten aanbieders een omzetgarantie voor de periode maart 2020- januari 2022, ook wanneer de hulp niet of niet volledig is verleend. Ook worden de meerkosten vergoed die aanbieders hebben moeten maken ivm Corona. Hoewel het Rijk gemeenten hiervoor gaat compenseren, is nu nog geen beeld te geven van de financiële consequenties voor de gemeente. Ook vanuit aanbieders is hierover nog geen definitief uitsluitsel. Daarnaast is er mogelijk sprake van uitgestelde zorg, met als consequentie een groter aantal aanvragen jeugdhulp in 2021 of 2022.

Tekorten op Wmo
De eenzijdig invoering door het Rijk van een vast, laag abonnementstarief voor Wmo-maatwerkvoorzieningen heeft voor gemeenten financiële gevolgen die veel groter zijn dan de door het Rijk verstrekte compensatie. We zien een sterke groei van het volume van de aanvragen. Op een lager aanvraagniveau gedurende de 'corona-lockdown' na ligt het aanvraagniveau voor hulpmiddelen, huishoudelijke hulp en begeleiding onveranderd hoog. Naast genoemde aanzuigende werking zijn andere factoren van het Rijksbeleid van invloed. Beleid dat gericht is op het langer thuis blijven wonen en de krapte op de woningmarkt (voor wat betreft woningaanpassingen).

Doordecentralisatie Beschermd Wonen
Het voornemen is om de nu nog bij centrumgemeenten belegde zorg en middelenstroom voor Beschermd Wonen met ingang van 2022 door te decentraliseren naar alle gemeenten. Dit is een complexe en veelomvattende operatie die risico's en onzekerheden met zich meebrengt. Ter voorbereiding daarop en om de impact daarvan in te schatten, wordt momenteel gewerkt aan een regioplan.

Transformatie
Beheersing van de zorguitgaven was een belangrijke drijfveer voor het Rijk om taken op het gebied van zorg en ondersteuning te decentraliseren. De Rijksbegroting liet trendmatig een sterke groei van de zorguitgaven zien, met als perspectief dat deze trend zich bij ongewijzigd beleid zou blijven voortzetten door een stijgende autonome zorgvraag. Dit heeft geleid tot een ingrijpende beleidscorrectie door het Rijk: grootschalige taakoverdracht naar gemeenten onder gelijktijdige inboeking van een miljardenombuiging. Leidende overwegingen bij deze beleidscorrectie en daaraan gekoppelde besparingsmogelijkheden waren:
(a) vergroten van de eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid waar dit mogelijk is;
(b) ontschotten van budgetten, maatwerk, één loket;
(c) minder "dure" zorgvraag door preventiebeleid, sociale samenhang en laagdrempeliger zorg.

Voor de financiële houdbaarheid van belangrijke zorgvoorzieningen is het slagen van de transformatie opgave een belangrijke succesfactor, naast toereikende macrobudgetten vanuit het Rijk.

Uitkeringen levensonderhoud (Bijstandsgelden)
De BUIG-gelden (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening Gemeenten) betreffen het budget dat gemeenten ontvangen voor het verstrekken van bijstandsuitkeringen. Dit budget wordt objectief bepaald. Als gemeenten meer of minder uitgeven aan bijstandsuitkeringen blijft dit voor rekening van de gemeente. Dit budget gaat alleen over de uitkeringsgelden. De bekostiging van de

ambtelijke uitvoeringskosten wordt geacht plaats te vinden via de algemene uitkering gemeentefonds.

Het hiervoor toegepaste objectieve verdeelmodel lijkt na veel discussie in de achterliggende jaren in rustiger vaarwater te komen. Amstelveen ontvangt in 2020 een uitkering van afgerond € 22 miljoen en behoort tot de grote voordeelgemeenten op dit verdeelmodel. Inhoudelijk verdiepingsonderzoek bij de grootste voor- en nadeelgemeenten laat zien dat er een verband bestaat tussen positieve financiële resultaten en de invulling die gemeenten geven aan beleid en uitvoering. De positieve Amstelveense scores in het onderzoek bevestigen dat. Dat wil overigens niet zeggen dat beleid en uitvoering in Amstelveen de totale omvang van het huidige voordeel verklaren.

Het voordeel op BUIG-gelden is geheel structureel ingezet om een deel van de tekorten op Jeugd en Wmo te dekken, alsmede op re-integratie (hier is sprake van een wisselwerking in de zin dat extra inzet op re-integratie een "terugverdieneffect" heeft op de bijstandsgelden). Aanvullend staat nog een tekort op van ruim € 3 miljoen. Dit is tot en met 2022 gedekt in de meerjarenbegroting in afwachting van uitsluitsel van het Rijk over meer middelen voor Jeugd na 2022. Daarmee zijn tot dusver andere, pijnlijke ingrepen voorkómen. Maar dit maakt onze structurele begrotingspositie wel kwetsbaarder op dit onderdeel. Een terugloop van het BUIG-voordeel is nu een budgettair risico. Daarbij zijn de volgende aspecten van belang:

- bij de verdeling van de koek kunnen schommelingen in de volumes van maatstaven, landelijk en lokaal leiden tot herverdeeleffecten.
- Door de coronapandemie is op dit moment sprake van een sterk stijgende werkloosheid. Hoe zich dit verder ontwikkelt en wat dat betekent voor het bijstandsvolume in 2021 is zeer onzeker.
- Ook de wijze van omvang van compensatie van de kosten door het Rijk is onzeker. De bestaande rekenregels voor de bepaling van het macrobudget voorzien niet in deze uitzonderlijke situatie. Krijgen gemeenten in totaliteit tijdig (in het goede tempo) en volledig compensatie door een adequaat meegroeien van het macrobudget bij snel stijgende bijstandvolumes?
- De effecten van de coronapandemie verschillen sterk per gemeente, afhankelijk van de sociaal-economische structuur. Heeft dit gevolgen voor de wijze van de verdeling van de bijstandsgelden? Amstelveen is een sterk internationaal georiënteerde gemeente. Dit geeft een verhoogd risicoprofiel.

Een nadeel van 10% op het huidige budget correspondeert met een bedrag van circa € 2 miljoen.

Algemene uitkering gemeentefonds

Met een omvang van ruim € 100 miljoen is de uitkering gemeentefonds verreweg het belangrijkste structurele algemene dekkingsmiddel van de gemeente. De hoogte en ontwikkeling van het uitkering gemeentefonds wordt bepaald via de Rijksbegroting en is voor gemeenten niet beïnvloedbaar.

Najaar 2017 is het Kabinet Rutte III aangetreden met als basis het Regeerakkoord 2017-2021 “Vertrouwen in de toekomst”. Dit Regeerakkoord handhaaft de trap-op-trap-af systematiek. Dit betekent, dat de omvang van het gemeentefonds "meebeweegt" met de ontwikkeling van de Rijksuitgaven. Met ingang van 2019 maken ook de Rijksuitgaven voor Zorg en Sociale Zekerheid onderdeel uit van deze koppeling. Tegelijkertijd moeten gemeenten uit de groei van het gemeentefonds ook de (autonome) groei van hun eigen zorguitgaven (Wmo en Jeugd) opvangen.

Met dank aan gunstige economische prognoses was in eerste instantie sprake van stevige groeicijfers voor het gemeentefonds waaruit gemeenten geacht worden mee te betalen aan bestaande tekorten/pijnpunten in het sociaal domein en aan nieuwe maatschappelijke opgaven, met name Duurzaamheid. Dit naast het reguliere loon- en prijsstijgingen en een tot en 2025 oplopende opschalingskorting.

In de laatste circulaires kalven de groeicijfers steeds verder af, onder meer door onderuitputting op de Rijksbegroting, het verdampen van de ruimte in achterliggende jaren onder het BCF-plafond en het steeds verder dichtdraaien van de gaskraan.

Naast de omvang van het gemeentefonds is ook de verdeling van belang. De actuele bovengemiddelde stijging van de woningprijzen in de lokale woningmarkt zorgt voor forse nadelige herverdeeleffecten op de Amstelveense algemene uitkering.

Conclusie
Effecten vanuit de decentralisaties en de financiële verhouding op de gemeentelijke financiële huishouding vragen structurele inpassing binnen de meerjarenbegroting. Daarbij moet in aanmerking worden genomen, dat de gemeente geen invloed heeft op de inkomsten via het gemeentefonds en dat de invloed op de uitgavenkant beperkt wordt door open einde regelingen en wettelijke verplichtingen. Hetgeen overigens onverlet laat, dat de decentralisaties ook kansen bieden om voordelen te realiseren.

Al met al is het perspectief voor de ontwikkeling van de algemene uitkering niet rooskleurig. De huidige meerjarenraming gaat vooralsnog uit van een reële nullijn. Dat lijkt momenteel het meest haalbare, met een grotere kans op minder dan op meer. Het is van groot belang, dat het nieuwe Kabinet via het nieuwe Regeerakkoord na de komende Tweede Kamerverkiezingen met substantiële extra middelen voor gemeenten over de brug komt om de bestaande tekorten op met name het sociaal domein, op te lossen.

Een stevige buffer is van belang om incidenteel tegenvallers op te vangen (risicobuffer), maar ook om noodzakelijke beleidsaanpassingen te implementeren inclusief eventuele flankerende maatregelen (faseringsbuffer).

De in deze paragraaf geschetste ontwikkelingen met betrekking tot de financiële verhouding en de decentralisaties in relatie tot de omvang van de hiermee gemoeide budgetten zijn aanleiding voor een aanvullende **risicobuffer van € 10 miljoen** bovenop de buffer voor de normale bedrijfsvoering ongewijzigd gehandhaafd.

Grondexploitatie

Voor de dekking van de risico's in de huidige gemeentelijke grondexploitaties is een voorziening opgenomen voor totaal € 587.000. Het gaat hierbij om het maatschappelijke project Lindelaan 315-323 (€ 528.000) en de Ziederij (€ 59.000). Ook voor een negatief resultaat op de facilitaire projecten is er een voorziening. De stand van deze voorziening per 1 januari 2020 is € 0,67 miljoen, op 1 januari 2021 bedraagt dit € 0,94 miljoen.

De hoogte van het risico en de beheersing hiervan is een belangrijk speerpunt. Door het opstellen van scenario's wordt inzichtelijk gemaakt wat de benodigde weerstandscapaciteit per project is. Mede op basis hiervan kan besluitvorming plaatsvinden over de te nemen beheersmaatregelen, wanneer deze genomen kunnen worden en wordt de benodigde weerstandscapaciteit gealloceerd. De totale benodigde weerstandscapaciteit voor de grondexploitaties die zijn opgenomen in de meerjaren prognose grondexploitaties bedraagt € 5 miljoen.

De groei van de stad wordt voornamelijk gerealiseerd met faciliterend grondbeleid. De gemeente heeft zelf nog maar beperkt eigen grond beschikbaar voor ruimtelijke ontwikkelingen. De haalbaarheid van projecten staat wel op gespannen voet door enerzijds de toegenomen eisen en wensen en anderzijds de invloed van de gestegen VON-prijzen van de afgelopen jaren en daartegenover de gestegen bouwkosten (mede als gevolg van extra duurzaamheid ambities). Dit heeft effect op de haalbaarheid van projecten.

Daarnaast gaat de groei van de stad gepaard met een groei van de behoefte aan voorzieningen en infrastructuur. De wijze waarop deze bekostigd moeten worden en het effect hiervan op het beslag op gemeentelijke middelen is een punt van onderzoek.

Legmeer
In de raad van 27 mei jl. heeft de gemeenteraad unaniem ingestemd met de Ontwikkelvisie Legmeer en met het indienen van de aanvraag om financiële steun van het Rijk, de Woningbouwimpuls, in casu € 9,2 miljoen. Uiterlijk eind februari 2021 krijgt de gemeente uitsluitsel hierover. Om de kosten en opbrengsten te beheersen zullen er in de loop der jaren meerdere grondexploitaties worden opgestart, deels facilitair en deels actief. Marktpartijen geven aan zo snel als mogelijk van start te willen gaan om binnen 10 jaar 2.150 woningen te realiseren. Wij sturen daarin via clusterontwikkeling.

De dekking van de totale gemeentelijke investering van € 17,5 miljoen (waarvan € 7,5 miljoen onderwijs/sport en € 10 miljoen ruimtelijke ontwikkeling, vooral veroorzaakt door de verplaatsing van de gemeentewerf en het afvalbrengstation) wordt aan de raad voorgelegd in 2021. Gedurende het totale project moet rekening worden gehouden met een weerstandscapaciteit van € 9,5 miljoen; fase 1 tot en met 2030 € 6 miljoen en fase 2 € 3,5 miljoen.

Conclusie grondexploitatie
Gelet op de aard en omvang van de grondexploitatieprojecten vinden wij een **risicobuffer van € 11 miljoen** reëel (was € 5 miljoen).

Mobiliteit

Organisatiekosten
De grote ruimtelijke en infrastructurele projecten Amstelveenlijn, A9 en Stadshart leggen tijdelijk een extra beslag op onze organisatie. De raad heeft in het kader van het College Uitvoeringsprogramma 2018-2022 financiële middelen beschikbaar gesteld voor inzet van extra capaciteit tot en met 2022 voor onder meer de projectorganisatie, bereikbaarheidsregie, vergunningenmanagement en communicatie. In het kader van de Perspectiefnota 2021 zijn aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor het A9-project voor de periode tot en met 2024. Voor de afronding van het A9-project in de periode 2025 t/m 2026 naar verwachting nog een budget benodigd van ca. € 1 miljoen.

Kosten infrastructuur A9
Na afloop van het project heeft de gemeente tot taak de aan de gemeente over te dragen overkappingen in te richten en alle gerealiseerde gemeentelijke objecten in beheer te nemen. Dit betreft met name de inrichting van de drie overkappingen Oude Dorp, Stadshart en Meander; de Bomenbrug, de Meanderbrug, de Colijnbrug en een rioolgemaal. De overkappingen zelf worden aangelegd en gefinancierd door Rijkswaterstaat; de inrichting van de overkappingen komt ten laste van de gemeente, waarbij zij aangetekend hebben dat RWS groencompensatie financiert tot een maximum van € 1,1 mln. (ex BTW). De inrichtingskosten ramen wij – zoals eerder gemeld - voorlopig op € 6 a € 8 miljoen, waarvoor wij, nadat de plannen zijn opgesteld, kredietaanvragen zullen voorleggen.

Areaalvergroting A9
Door de levering van de diverse objecten vanuit het project A9 is sprake van areaalvergroting. De extra beheerslasten daarvan zijn nog niet verwerkt in de begroting.

Inpassing ombouw Amstelveenlijn
Het project Ombouw Amstelveenlijn is eind 2020 opgeleverd. In 2021 moeten echter nog enkele werkzaamheden en restpunten worden uitgevoerd door het project. Daarnaast zijn enkele maatregelen wenselijk ten behoeve van een goede inpassing in de omgeving. Het gaat om zaken als aanpassen van openbaar groen, de openbare verlichting en de aanleg van wandelpaden en de aankleding van de onderdoorgangen van de Beneluxbaan. Voor deze kosten is een extra budget van € 250.000 nodig is in 2021, die via de Nota Aanvullende Voorstellen bij de begroting 2021

beschikbaar gesteld (novemberraad 2020). De overige kosten worden gedekt binnen de beschikbare middelen via de reserve Amstelveenlijn en de reserve grote projecten.

Stadshart
Op 1 juli 2020 is de grondexploitatie stadshart vastgesteld waarin verschillende projecten in het Stadshart zijn opgenomen. Op deze manier kunnen meerjarig kosten en opbrengsten binnen het Stadshart met elkaar in verband worden gebracht en is er financieel overzicht over de gebiedsontwikkeling. Nog niet alle deelprojecten behorende bij de uitwerking van de ruimtelijke kaders Stadshart zijn ondergebracht in de grondexploitatie. Wij volgen de insteek dat de plannen van de commerciële partijen voor de gemeente ten minste budgettair neutraal moeten zijn. Het is echter twijfelachtig of de gronduitgifte ten behoeve van commerciële deelprojecten voldoende opbrengst genereert om de kosten van herinrichting van de openbare ruimte en de vernieuwing van culturele gebouwen te bekostigen. Wanneer daarover meer duidelijkheid is, dan zullen we in het kader van een volgende Perspectiefnota hiervoor voorstellen doen.

Conclusie mobiliteit

Het belang van grote projecten voor de Amstelveense samenleving is duidelijk. Naast uitgaven voor de projecten zelf leidt dit ook tot een middelenvraag voor ambtelijke kosten. Vervolgens moet na afronding van de projecten de structurele last voor bijvoorbeeld groenonderhoud en wegen worden ingevlochten in de gemeentebegroting.

Bij de concrete vormgeving zijn tal van afwegingen aan de orde die tot een substantiële middelenvraag kunnen leiden. Zodra meer duidelijkheid bestaat over concrete projectkosten worden deze via Perspectiefnota of afzonderlijke voorstellen aan de raad voorgelegd.

Gelet op de aard en omvang van de projecten vinden wij een extra **risicobuffer van € 5 miljoen** reëel.

Risicoprofiel

Hiervoor is ingegaan op de onderscheiden risico's van de gemeente en de beheersingsmaatregelen die in samenhang met deze risico's in het kader van de meerjarige budgettaire sturing, duurzame instandhouding en bedrijfsvoering worden genomen. Wat betekent deze risicoanalyse nu voor de weerstandscapaciteit in incidentele en in structurele zin?

Structurele weerstandscapaciteit
Voor de structurele weerstandscapaciteit geldt dat structurele tegenvallers via bezuinigingen en/of inzetten van onbenutte belastingcapaciteit ingepast moeten worden in de wettelijk voorgeschreven sluitende meerjarenbegroting.

Benodigde weerstandscapaciteit / risicoprofiel
De incidentele benodigde weerstandscapaciteit voor het opvangen van incidentele tegenvallers, dan wel het gefaseerd kunnen invoeren van structurele bezuinigingsmaatregelen, zijn als volgt gekwantificeerd:

- Buffer van € 15 miljoen voor de normale bedrijfsrisico's (5% over begrotingstotaal van € 275 miljoen);
- Additionele buffer van € 10 miljoen wegens grote onzekerheden met betrekking tot nieuwe ontwikkelingen in de financiële verhouding en decentralisaties;
- Buffer van € 11 miljoen voor grondexploitaties;
- Buffer van € 5 miljoen voor mobiliteit.

Het risicoprofiel wordt geschat op **€ 41 miljoen incidenteel benodigde weerstandscapaciteit**.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit omvat de structurele en incidentele mogelijkheden van de gemeente om tegenvallers op te vangen.

1. Structurele weerstandscapaciteit
De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit bezuinigen/ombuigingen en de "onbenutte belastingcapaciteit". Het kwantificeren van de bezuinigingen/ombuigingen is in dit verband weinig relevant. Al is het alleen maar omdat de gemeente over een structureel sluitende meerjarenbegroting moet beschikken.

De zogenoemde "onbenutte belastingcapaciteit" kan wel worden gekwantificeerd omdat daar maatstaven voor gelden. Het benutten van deze weerstandcapaciteit is overigens een puur lokaal bestuurlijke aangelegenheid zolang geen sprake is van de zogenaamde artikel 12-status van een gemeente.

De "onbenutte belastingcapaciteit" wordt bepaald door de actuele OZB opbrengst van een gemeente te vergelijken met de opbrengst van het gemiddelde in Nederland vermenigvuldigd met 1,2. Dit wordt gezien als een redelijk peil. Gemeenten die een beroep willen doen op de artikel 12-status (extra financiële ondersteuning) moeten om daarvoor in aanmerking te komen in elk geval hun OZB-tarief op redelijk peil brengen (1,2 maal het gemiddelde tarief voor Nederland). Daarbij geldt als randvoorwaarde dat de afvalstoffenheffing en het rioolrecht kostendekkend moeten zijn. Voor zover dit (nog) niet geval is wordt dit als aanvullende correctie in de berekening meegenomen. De "onbenutte belastingcapaciteit" bedraagt voor Amstelveen op jaarbasis afgerond **€ 19,7 miljoen,** waarvan € 1,25 miljoen betrekking heeft op onderdekking afvalstoffenheffing en rioolrecht.

2. Incidentele weerstandscapaciteit
De incidentele weerstandscapaciteit bevat:
1. Algemene reserve
2. Bestemmingsreserves/egalisatiereserves
3. Niet gerealiseerde boekwinsten en stille reserves

2.1 Algemene reserve inclusief rekeningresultaat
De algemene reserve bedraagt afgerond **€ 54 miljoen** per 31 december 2020

2.2 Bestemmingsreserves/egalisatiereserves
Bestemmingsreserves zijn door de raad ingesteld. Het aanwenden van deze reserves voor het opvangen van tegenvallers/calamiteiten is een raadsaangelegenheid. Vaak hebben deze reserves een specifiek doel waardoor een andere aanwending dan dit doel niet mogelijk is, zonder dat flankerende of compenserende maatregelen moeten worden getroffen. In de nota Risicobeleid en reservebeleid Amstelveen wordt uitgebreid ingegaan op de functies van de verschillende bestemmingsreserves en egalisatiereserves en de relatie met de weerstandscapaciteit. In essentie komt de analyse erop neer dat het overgrote deel van de bestemmingsreserves/ egalisatiereserves niet tot de weerstandscapaciteit van de gemeente kan worden gerekend, omdat het bestuurlijk geoormerkte reserves betreft. Anderzijds is het in geval van calamiteiten mogelijk een deel van deze reserves als weerstandscapaciteit in te zetten. Consequenties van het benutten van deze reserves moeten dan overigens wel meerjarig in de begroting worden ingepast.

In totaliteit bedragen de bestemmingsreserves, egalisatiereserves en overige reserves zo'n € 215 miljoen per 31 december 2020. Hiervan bedraagt de reserve dekking kapitaallasten ongeveer € 130 miljoen. Deze reserve dient ter dekking van in het verleden uit eenmalige middelen gedekte investeringen en is ingesteld op grond van wettelijke voorschriften. Feitelijk is dit een administratieve reserve.

Het volume van de andere bestemmings-, egalisatie- en overige reserves is derhalve € 85 miljoen. Ingeval van calamiteiten is het mogelijk om een deel van deze reserves een andere aanwending te geven ("nood breekt wet") en tot de weerstandscapaciteit te rekenen.

Op grond van de huidige reservepositie en de verwachting omtrent de middellange termijn kan 50% van het huidige volume, derhalve **€ 42 miljoen**, tot de weerstandscapaciteit worden gerekend. Genoemde omvang die gerekend wordt tot de weerstandscapaciteit zal periodiek moeten

worden herijkt op basis van de alsdan beschikbare reserves en hun oormerking. De huidige beschikbare reserves zullen namelijk worden besteed waardoor het volume (en dus de weerstandscapaciteit) wordt beïnvloed. Aan de andere kant zullen in de toekomst wellicht nieuwe reserves worden gecreëerd.

2.3. Niet gerealiseerde boekwinsten en stille reserves
Begin 2020 bezit de gemeente afgerond 840.000 vierkante meter grond met een boekwaarde van afgerond € 2,5 miljoen. Onder de bestemmingsreserves (dekking kapitaallasten) staat € 0,8 miljoen ter dekking van de grondaankopen. De getaxeerde waarde (agrarisch gebruik) bedraagt € 3,7 miljoen. Wanneer deze gronden ontwikkeld gaan worden zal een hogere opbrengst in het verschiet liggen. Dit is naar de toekomst toe een potentiële risicobuffer.

Voor dit moment wordt volstaan met het verschil tussen de boekwaarde (minus bestemmingsreserve) ten opzichte van de agrarische waarde. Dit saldo van afgerond **€ 2 miljoen** wordt gerekend tot de weerstandscapaciteit (defensieve benadering).

Weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit van de gemeente wordt bepaald door:
- De algemene reserve ad. € 54 miljoen;
- Aangevuld met € 42 miljoen gelabeld aan bestemmingsreserves, egalisatiereserves en overige reserves; en
- Het verschil ad € 2 miljoen tussen de agrarische en boekwaarde van gemeentelijke gronden.

In totaliteit bedraagt de incidentele weerstandscapaciteit per 31 december 2020 € 98 miljoen.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is zoals gezegd de mate waarin de gemeente Amstelveen in staat is om tegenvallers (risico's) op te vangen.

Met het naast elkaar zetten van het in dit hoofdstuk geschetste risicoprofiel en weerstandscapaciteit kan worden geconcludeerd dat waar het de **incidentele** kant van het weerstandsvermogen betreft, de beschikbare weerstandscapaciteit € 98 miljoen bedraagt tegenover een risicoprofiel c.q. benodigde buffer van € 41 miljoen.

Voor **structurele** ontwikkelingen geldt dat deze structureel in de begroting dienen te worden ingepast. In een eventueel structureel "worst case scenario" beschikt de gemeente naast het ombuigen op voorzieningen/schrappen van taken over een belastingcapaciteit buffer van € 19,7 miljoen om overige structurele ontwikkelingen op te vangen.
Dankzij het door de jaren heen gevoerde financiële beleid kan het weerstandsvermogen van Amstelveen als goed worden gekwalificeerd.

Kengetallen financiële positie

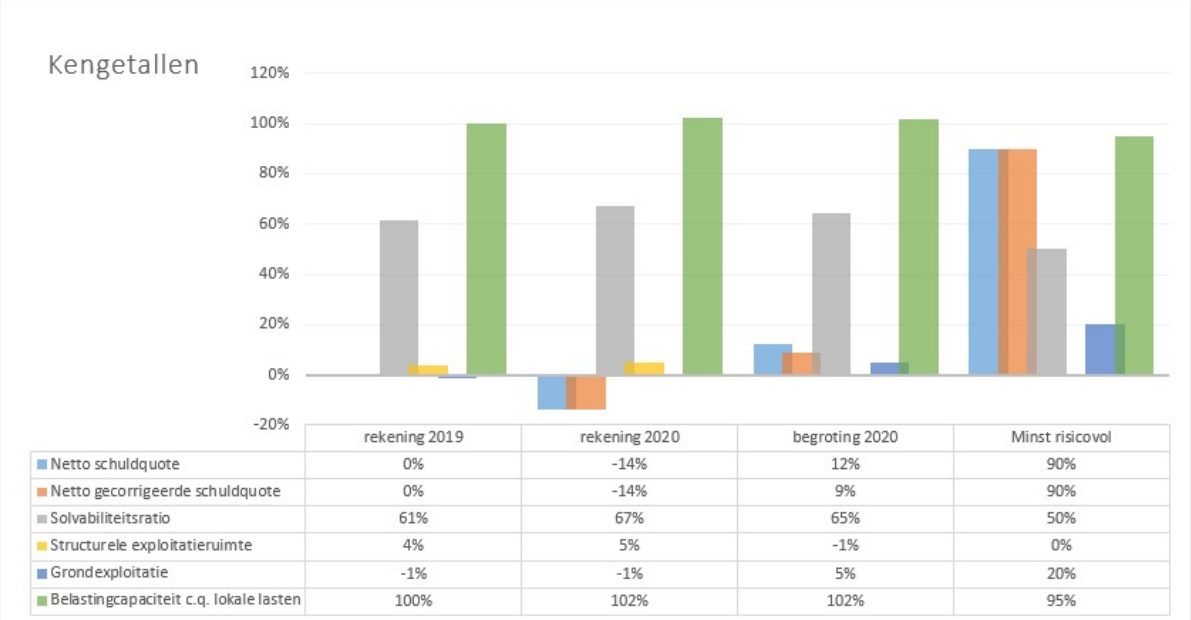
Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeente (BBV) stelt vijf kengetallen verplicht. Doel hiervan is dat de gemeenteraad gemakkelijker inzicht krijgt in de financiële positie van hun gemeente. Een externe normering is niet aan de orde.

Eén afzonderlijk kengetal zegt niet alles, de kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden bezien. Als de combinatie een verontrustend beeld geeft kan dit betekenen dat de financiële positie onder druk staat en dat maatregelen noodzakelijk zijn om de situatie te verbeteren.

In het kort is de betekenis van het percentage als volgt, waarbij **ter indicatie** in de kolom "betekenis %" de grenswaarde van het beste resultaat staat vermeld (zie https://www.findo.nl/dashboard/dashboard/gemeentelijke-rekening-kengetallen/):

Kengetal	Toelichting	betekenis %
BALANS:		
Netto schuldquote	Heeft de gemeente een hoge schuld exclusief verstrekte leningen?	Hoe lager, hoe beter (<90%)
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Dit is de netto schuldquote exclusief geleende gelden die zijn doorgeleend.	Hoe lager, hoe beter (<90%)
Solvabiliteitsratio	Heeft de gemeente voldoende eigen vermogen om aan haar financiële verplichtingen te voldoen?	Hoe hoger, hoe beter (>50%)
Grondexploitatie	Dit kengetal geeft aan hoe groot de grondpositie (waarde van de grond) is ten opzichte van de totale baten. Wanneer de grond tegen de prijs van landbouwgrond is aangekocht, loopt een gemeente relatief gering risico.	Hoe lager, hoe beter (<20%)
EXPLOITATIE:		
Structurele exploitatieruimte	De structurele baten en lasten worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.	Hoe hoger, hoe beter (>0%)
Belastingcapaciteit (lokale lasten)	De woonlasten (OZB, riool- en reinigingsheffing) van Amstelveen worden gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde landelijke woonlasten van vorig jaar. Een percentage lager dan 100% betekent dat de woonlasten 2020 lager zijn dan de gemiddelde landelijke woonlasten 2019.	Hoe lager, hoe beter (<95%)

Dit levert voor Amstelveen de volgende waarden op:

	rekening 2019	rekening 2020	begroting 2020	Minst risicovol
Netto schuldquote	0%	-14%	12%	90%
Netto gecorrigeerde schuldquote	0%	-14%	9%	90%
Solvabiliteitsratio	61%	67%	65%	50%
Structurele exploitatieruimte	4%	5%	-1%	0%
Grondexploitatie	-1%	-1%	5%	20%
Belastingcapaciteit c.q. lokale lasten	100%	102%	102%	95%

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in de wijze waarin de duurzame instandhouding van de fysieke gemeentelijke infrastructuur (kapitaalgoederen genoemd) is gewaarborgd. Het betreft het onderhoud aan wegen, openbaar groen, water, openbare verlichting, verkeersregelinstallaties, riolering en gemeentelijk vastgoed. Met het onderhoud van deze kapitaalgoederen is een substantieel deel van de financiële middelen van de gemeente Amstelveen gemoeid.
Rente en afschrijving over kapitaalgoederen maken geen deel uit van "onderhoud". Binnen de regels van het BBV worden geen kosten van onderhoud geactiveerd, waardoor ook geen rente en afschrijving over onderhoud in deze paragraaf wordt meegenomen.

De meest actuele stand van zaken omtrent de beleidsvoornemens betreft de begroting 2021. Zie https://amstelveen.begroting-2021.nl/p28885/3-3-onderhoud-kapitaalgoederen. In deze paragraaf staan alleen substantiële afwijkingen t.o.v. deze beleidsvoornemens vermeld.

Beleidskader en kwaliteit

Onderstaande tabel vat het beleidskader en de bijbehorende kosten van de diverse categorieën kapitaalgoederen samen (x € 1.000). De bedragen zijn een dwarsdoorsnede van de begroting en worden via de programma's geautoriseerd. Waar naast budgetten voor onderhoud ook sprake is van budgetten voor vervanging wordt dat afzonderlijk aangegeven omdat onderhoud en vervanging nauw aan elkaar gerelateerd zijn. Immers: lang wachten met vervangen, resulteert in hogere onderhoudslasten.

Omschrijving kapitaalgoed	Bijgestelde begroting 2020			Rekening 2020		
	Organisatie-kosten	Overige kosten	Totaal	Organisatie-kosten	Overige kosten	Totaal
Wegen*	1.876	4.748	6.624	1.876	4.395	6.271
Openbare verlichting		1.661	1.661		1.751	1.751
Verkeersregelinstallaties		518	518		398	398
Groen**	6.101	3.206	9.307	6.101	3.015	9.117
Water		342	342		239	239
Riolering	812	3.760	4.572	812	3.760	4.572
Vastgoed	480	7.529	8.009	480	6.781	7.261
Totalen	**9.269**	**21.764**	**31.033**	**9.269**	**20.340**	**29.609**

Organisatiekosten zijn excl.overhead en overige kosten zijn excl. kosten van investeringen > € 100.000

*De organisatiekosten bij wegen betreft ook de inzet voor openbare verlichting en verkeersregelinstallaties

**De organisatiekosten bij groen betreft ook de inzet voor water

3.4 Bedrijfsvoering

Inleiding

Bij het verwezenlijken van de door de raad vastgestelde doelstellingen in de programma's, is de bedrijfsvoering van groot belang. Dit gaat over de hoe-vraag en om het zo doelmatig mogelijk uit voeren van de bestuurlijk vastgestelde kaders met het college als eindverantwoordelijke. Via deze paragraaf licht het college toe wat de belangrijkste ontwikkelingen zijn geweest.

Organisatie

Het jaar 2020 was een 'vreemd' jaar. Vanuit het niets dook het coronavirus op en ontwikkelde zich razendsnel tot een internationale pandemie. De wereld ging in lockdown en ook bij de gemeente Amstelveen werd thuiswerken en het AMK (Anderhalve Meter Kantoor) de norm. De impact van het corona-virus was en is groot. Niet alleen privé, maar ook de manier waarop we werken op het raadhuis en alle ander locaties. Vanuit ICT en HRM is in 2020 hard gewerkt om er voor te zorgen dat iedereen zo goed mogelijk thuis kon werken en digitaal kon vergaderen. Extra ICT-middelen zijn zoveel mogelijke binnen de beschikbare budgetten gerealiseerd.

De lockdown heeft ons ook versneld in een andere manier van werken, die snelheid, bereikbaarheid en in samenhang (SBS) ondersteunt. Flexibiliteit, meer op afstand, werken waar het werk is, is zeker iets wat we willen vasthouden en nu ook stevig in investeren.

De corona-uitbraak betekende voor een aantal afdelingen een toename in werkdruk en het anders organiseren van de dienstverlening. Denk bijvoorbeeld aan Burgerzaken en sociaal loket (klanten alleen op afspraak), handhaving, Zorgvlied, afvalbrengstation (inclusief het nodig zijn van beveiligers), afvalinzameling, klantcontactcentrum en de servicedesk ICT.

Ook het uitvoeren en aanbieden van alle lokale, bovenop de landelijke, steunmaatregelen heeft een fors beroep gedaan op de ambtelijk capaciteit. De digitale slag die de organisatie in 2020 verder heeft doorgevoerd heeft de organisatie in staat gesteld om inwoners snel te kunnen ondersteunen bij het oppakken en uitvoeren van alle regelingen. Dat was en is pittig en veel dank gaat dan ook uit naar onze medewerkers.

ICT en informatievoorziening

In 2019 is de organisatievisie uitgewerkt in een I-visie. Uitgangspunt daarvoor zijn de Informatiserings-principes, die in de organisatievisie zijn opgenomen. Belangrijk om de I-visie te kunnen uitvoeren zijn de programma's 'Digitaal Werken' en 'Digitale Transformatie'.

Uitvoeringsplan Digitale Transformatie 2020
De gemeente Amstelveen heeft rond de Digitale Transformatie een vierjarig programma 'AA Connected' ingericht. Doel hiervan is om door het Rijk en de samenleving gevraagde efficiënte, klantgerichte, digitale dienstverlening te realiseren. Hiervoor wordt jaarlijks een uitvoeringsplan opgesteld. Deze bestaat uit vier thema's: samenleving, systemen, processen en mensen.

Op basis hiervan worden projectplannen, waarin voorkeuren en actuele behoeften die spelen binnen de organisatie, meegenomen. Zo is afgelopen jaar het klantcontactsysteem organisatiebreed gemoderniseerd, is de website toegankelijker gemaakt voor inwoners en bedrijven door onder andere uitbreiding van het aantal Engelstalige pagina's en is de website Gemeentebelastingen Amstelland verbeterd.

De crisis heeft ook een impuls gegeven aan het verder digitaliseren van de werkprocessen, zodat medewerkers deze onafhankelijk van tijd- en plaats kunnen uitvoeren. Zo zijn er ruim 100 werkprocessen gedigitaliseerd en geoptimaliseerd. Voorbeelden zijn de TOZO, MKB noodlening, uittrekselaanvraag en aangifte van verhuizing. Ook is er een nieuw centraal archiefsysteem geïmplementeerd en is afscheid genomen van de verouderde archiveringssystemen.

Daarnaast zorgen we ervoor dat gegevens met onze ketenpartners veiliger worden uitgewisseld. Er is geïnvesteerd in efficiënte samenwerking tussen afdelingen en systemen, waarbij functiescheidingen, mandateringen en autorisaties op een goede manier zijn ingeregeld. Dit maakt ook dat actuele management- en stuurinformatie te genereren is: er is een dashboard bedrijfsvoering met actuele HR en financiële informatie opgeleverd die door alle leidinggevenden in de organisatie te gebruiken is.

Informatieveiligheid en privacy
In 2020 is op basis van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) de jaarlijkse risico-inventarisatie uitgevoerd, is het informatieveiligheidsbeleid getoetst en is het actieplan informatieveiligheid en privacy vastgesteld. Eén aspect hiervan is de uitvoer van zogenaamde DPIA's (Data protection impact assessment). We hebben ons, vanwege de enorme omvang van dit gebied, op twee sporen gericht. Allereerst hebben alle nieuwe of alle grote wijzigingen in informatiesystemen een DPIA ondergaan. Daarnaast zijn er, op basis van een meerjarenplanning, verplichte DPIA's op de bestaande werkprocessen uitgevoerd. Tot op heden zijn er in 2020 95 DPIA's uitgevoerd.

Door het uitvoeren van Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) zijn gemeenten verplicht zich te verantwoorden over de implementatie van de maatregelen die voortkomen uit de BIO. Door het uitvoeren van een ENSIA wordt de informatieveiligheid verder geprofessionaliseerd en is het mogelijk om beter aan te sluiten op de gemeentelijk planning & control–cyclus. Deze (gebundelde) audit vindt plaats op een beperkt aantal gebieden, te weten DigiD en SUWInet. Ieder jaar wordt de audit verder verbreed met nieuwe gemeentelijke werkgebieden. In 2020 hebben we deze audit voor de vierde keer op rij succesvol doorlopen. Dit betekent dat onze DigiD aansluitingen en de toegang tot SUWInet voldoen aan de informatieveiligheidseisen van de toezichthouder/ketenpartner.

HRM

Arbeidsmarkt en inhuur
Om ondanks de lockdown de vele (extra) werkzaamheden en projecten te kunnen uitvoeren is voor een bedrag van € 24,2 miljoen ingehuurd. Door deze extra werkzaamheden was een toename (€ 3,9 miljoen) zichtbaar in de inhuur ten opzichte van 2019. Het bedrag aan inhuur ligt € 1,5 miljoen onder de prognose bij de 2e tijdvakrapportage.
Ter overbrugging van vacatures of vervanging bij ziekte is net als vorig jaar een afname zichtbaar in de inhuur. Om inhuur verder te beheersen, zowel in hoeveelheid als in kosten, wordt er onder andere 'inhuurbeperking' opgelegd in vakantietijden en hanteert de organisatie strakke tarieven. Een kleine benchmark leert ons dat onze inhuurtarieven gelijk of iets lager liggen dan elders in deze arbeidsmarktregio. Om de robuustheid van de organisatie te versterken, worden reguliere werkzaamheden zoveel mogelijk door het eigen personeel gedaan. Daar waar er incidentele middelen beschikbaar zijn of een flexibele schil vereist is zetten we tijdelijke arbeidskrachten in.

De huidige -veranderende- arbeidsmarktsituatie heeft het ook mogelijk gemaakt om goede inhuurkrachten in dienst te nemen. In 2020 is 26% van de arbeidsovereenkomsten ingevuld door voormalige inhuurkrachten, inclusief payroll. Dit geldt ook voor een aantal stagiaires die we aan onze organisatie hebben kunnen binden. Het afgelopen jaar heeft de organisatie 127 collega's mogen verwelkomen en 35 stagiaires een leuke stageplaats kunnen bieden. De ambtseed is afgenomen bij alle nieuwe medewerkers, waarvan 78 keer digitaal. Verder zijn voor het Onboardingsprogramma diverse digitale bijeenkomsten georganiseerd.

Corona
In 2020 is de organisatie zo snel mogelijk aangepast op de corona-maatregelen. In de gemeentelijke locaties zijn voor de medewerkers en de bezoekers veiligheidsmaatregelen getroffen en waar nodig corona-testen en griepprikken beschikbaar gesteld voor medewerkers.
In lijn met het kabinetsbeleid zijn medewerkers opgeroepen om zoveel mogelijk thuis te werken. Hiervoor zijn eerst kortetermijnmaatregelen genomen. De meeste medewerkers met een bureaufunctie zijn voorzien van een laptop en telefoon. Voor kosten van de inrichting van de eigen thuiswerkplek is het mogelijk gemaakt om het individueel keuzebudget in te zetten.
Om het opnemen van verlof te stimuleren zijn extra verlofuren toegekend bij het opnemen van aaneengesloten periodes van verlof. Verder is de reiskostenregeling aangepast en zijn aan medewerkers in cruciale beroepen werkgeversverklaringen verstrekt voor de kinderopvang. Als zich problemen voordoen in de afstemming tussen werk- en privésituatie wordt de mogelijkheid geboden om maatwerkafspraken te maken.

Ondanks dat het virus in 2020 (en nog steeds) flink om zich heen slaat is het ziekteverzuim in 2020 niet hoger geweest dan in eerdere jaren zonder corona. Op basis van wekelijkse sfeerbeelden van de afdelingen is de continuïteit van de kritische bedrijfsprocessen continue onder de aandacht geweest om, indien nodig, snel te kunnen anticiperen.

Eigentijds werkgeverschap
We stimuleren medewerkers om activiteitgericht te werken. Dit in samenhang met de modernisering van de huisvesting en het organisatiebreed in bruikleen geven van ICT-apparaten. We noemen dit 'werken waar het werk is'. Dit concept vraagt van leidinggevenden een andere manier van leidinggeven dan voorheen.
In het najaar heeft de directie daarom in werkconferenties met leidinggevenden gesproken over de organisatieontwikkeling en hoe de veranderende manier van werken hier optimaal aan bij kan dragen. Het thuiswerken in het kader van de corona-crisis is het nieuwe normaal geworden en heeft het omarmen van dit concept versneld. Dit blijkt ook uit het medewerkersonderzoek over het werkgeverschap tijdens de corona-crisis. Een groot deel van de medewerkers geeft aan dat zij ook na deze pandemie deels thuis willen blijven werken.

Ook is op een eigentijdse manier aandacht gegeven aan het bewustzijn rondom integriteit. Medewerkers zijn uitgenodigd om online te reflecteren op een aantal morele dilemma's en aan te geven welke dilemma's zij willen bespreken in het werkoverleg. Medewerkers in administratieve functies en hun teamleiders hebben deelgenomen aan het trainingsprogramma van het A+O fonds 'Digiduurzaam'. Snel anticiperen op veranderingen in het werk en duurzame inzetbaarheid zijn belangrijke elementen in de toenemende digitalisering van werkzaamheden binnen de gemeente.

Bij het uitvoeren van de publieke taak is ongewenst gedrag nooit gerechtvaardigd. Als dit zich voordoet handelen wij naar vastgesteld beleid en doen wij waarschuwingsbrieven uit en delen we zo nodig een raadsverbod uit, om voor onze medewerkers een veilige werkomgeving te behouden.

	Rekening 2019	Prognose 2020 2e tijdvak	Rekening 2020
Inhuur	20.325	25.618	24.198
Loonsom	66.910	71.222	71.576

Modernisering raadhuis

De voortdurende coronamaatregelen en het voornamelijk thuiswerken heeft nieuw licht geworpen op de modernisering van het raadhuis.

De verwachting is dat post-corona, medewerkers structureel 1/3 van hun werktijd thuis blijven werken en 2/3 van hun tijd op kantoor. De behoefte aan standaard werkplekken neemt af van 0,9 naar gemiddeld 0,65 (flexfactor), hierdoor ontstaat meer ruimte voor ontmoeten en overleggen als

onderdeel van het nieuwe werken dat beter voorziet in de behoefte in combinatie met het thuiswerken.

In de eerste helft van 2020 is de verbouwing en herinrichting van de 3e verdieping in twee fasen gerealiseerd. De eerste oplevering vond vóór corona plaats, de tweede oplevering tijdens de coronapandemie. Nieuwe inzichten als gevolg van de pandemie (thuiswerken, video-vergaderen) zijn meegenomen in de aanpassing van het ontwerp voor de 2e etage. Zo zijn er individuele videobelplekken gerealiseerd en camerafaciliteiten in de vergaderkamers aangebracht.

In de tweede helft van 2020 is het eerste deel van de 2e etage opgeleverd en begin 2021 zal de gehele verdieping in gebruik genomen worden volgens het nieuwe concept van werken. Daarna start de verbouwing van de begane grond met als afsluitende fase de verbouwing van de 1e verdieping die naar verwachting eind 2021 gereed zal zijn.

Inkoop en aanbesteding

Ondanks de pandemie die in 2020 op ons afkwam is de realisatie van het inkoopjaarplan, met inachtneming van de Europese aanbestedingsrichtlijnen en de regels van de Aanbestedingswet 2012, in grote lijnen volbracht. Mede op advies van de VNG en PianOo (inkoopdesk van het Rijk) is vanuit de gemeente bij aanbestedingen ruimhartig omgegaan met termijnen die opgelegd worden aan leveranciers. Hierdoor zijn veel aanbestedingen gerealiseerd, zoals bijvoorbeeld de inkoop van Hardware ICT, Bedrijfsvoertuigen, Liftonderhoud en Payroll diensten.
Op het gebied van inhuur van personeel is in een enkel geval niet opnieuw aanbesteed, maar is op basis van het gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid en in afstemming met de portefeuillehouder ervoor gekozen om de inhuur te continueren om zo de continuïteit van de organisatie te waarborgen. Dit heeft niet geleid tot inkooponrechtmatigheid.
Verder zijn een aantal aanbestedingen vanwege de coronacrisis later van start gegaan dan gepland. Het aanbestedingstraject Wmo-begeleiding is op basis van de huidige marktsituatie verschoven naar 2021. Zowel de voortgang van aanbestedingen als specifieke marktsituaties worden continu gemonitord én er wordt volop ingezet op het afbouwen van inkooponrechtmatigheid en het voorkomen van nieuwe onrechtmatigheid.

Financiële beheersing

De gemeente Amstelveen is financieel de meest gezonde gemeente van alle middelgrote gemeenten (50.000 tot 100.000 inwoners), zo blijkt uit de benchmark Nederlandse gemeenten. Dit kent haar oorzaak in het leggen van een goede financiële basis in de afgelopen jaren. Hierdoor kunnen financiële tekorten in het Sociaal domein worden opgevangen en kon de gemeenteraad 15 miljoen euro vrijmaken voor diegenen die het hardst getroffen zijn door de coronamaatregelen.

Financiële bedrijfsvoering omvat echter meer. Het draait ook om in hoeverre je als organisatie in staat bent om snel bij te sturen op basis van betrouwbare en goed toegankelijke financiële informatie. Op dat vlak is in 2020 een belangrijke stap gezet in het digitaal ontsluiten van de financiële informatie via dashboards. Deze dashboards zijn rechtstreeks gekoppeld aan ons financieel systeem. Ook is er een HRM-dashboard ontwikkeld welke de informatie rechtstreeks haalt uit het personeelsinformatiesysteem. Daardoor kan er beter worden gestuurd op de budgetten. Ook is een belangrijke eerste stap gezet om in 2021 een digitaliseringsslag te realiseren in het versturen, ontvangen en digitaal verwerken van facturen.

Samenwerking met Aalsmeer

In oktober 2019 heeft de gemeenteraad van Aalsmeer een motie aangenomen om de samenwerking in de huidige vorm per 1 januari 2022 te beëindigen en samen met Amstelveen andere samenwerkingsvormen te onderzoeken. Het college van Amstelveen heeft op basis van een quick scan van Bureau Berenschot eind december 2019 geconcludeerd dat de belangen van Amstelveen het best zijn gediend bij voortzetting van de samenwerking in een vorm die dicht bij de huidige situatie ligt.

Daarnaast ontstond in het najaar 2019 een geschil tussen beide gemeenten over de bijdrage van Aalsmeer aan de kosten van digitalisering van de AA-organisatie. In het voorjaar van 2020 is het advies van een onafhankelijke geschilcommissie over de bijdrage van Aalsmeer aan de kosten van digitalisering door beide gemeenten overgenomen. Daarmee is het geschil daarover opgelost. In juni 2020 is een bestuurlijke projectopdracht voor doorontwikkeling van de samenwerking met Aalsmeer binnen de AA-organisatie vastgesteld in de colleges van Aalsmeer en Amstelveen.

In de samenwerking met Aalsmeer zijn op diverse onderdelen van die bestuursopdracht stappen gezet. Afgesproken is om een proeftuin voor de kernorganisatie Aalsmeer op te zetten en eind 2020 van start te laten gaan. Door de pandemie en het daaraan gekoppelde thuiswerken zal de proeftuin later van start gaan. Ook is aan Aalsmeer inzicht en transparantie geboden in de opbouw en berekening van de dienstverleningsbijdrage van Aalsmeer. De inventarisatie naar mogelijkheden voor maatwerk in de dienstverlening heeft een eerste tussenrapportage opgeleverd. Een volgende stap bestaat uit de uitwerking van de consequenties van reductie van de dienstverlening in de 2 volgende categorieën: ‘maatwerk voor Aalsmeer kansrijk en verder onderzoeken en ‘vermindering van de dienstverlening samen met Amstelveen onderzoeken’.

Gezien het verloop van het bestuurlijk overleg met Aalsmeer over doorontwikkeling van de samenwerking ziet Amstelveen aanknopingspunten om daarover verder in gesprek te gaan. Op 10 december 2020 heeft de Aalsmeerse gemeenteraad besloten om in overleg met de gemeente Amstelveen te komen tot nieuwe samenwerkingsafspraken met ingang van 1 januari 2022. Ook heeft de Aalsmeerse raad toestemming verleend een wijziging van de Centrumregeling voor te bereiden.

Randvoorwaarden vanuit Amstelveen voor voortzetting van de samenwerking zijn dat overeenstemming tussen beide gemeenten nodig is over de dienstverlening die Aalsmeer van de AA-organisatie blijft afnemen en over het verloop van het transformatieproces.

3.5 Verbonden Partijen

Advies Rekeningencommissie en behandeling jaarstukken 2018 in de raad

Bij het opmaken van de jaarstukken zijn de resultaten van verbonden partijen over het verslagjaar veelal nog niet bekend. De meest recente financiële gegevens komen uit de jaarrekening 2019 van de verbonden partij. In de paragraaf verbonden partijen van de jaarstukken worden hierdoor dezelfde overzichten gepresenteerd als in de meest recente behandelde begroting.

Door te verwijzen naar de begroting 2021 ontstaat geen informatieverlies, maar wordt wel een forse reductie van het aantal pagina's gerealiseerd. De overzichten per verbonden partij zijn in te zien via de volgende link: https://amstelveen.begroting-2021.nl/p28983/verbonden-partijen

In de webpresentatie van de jaarstukken 2020 worden de overzichten wel getoond.

Inleiding

De gemeente Amstelveen heeft tot doel om het publieke belang te behartigen. De gemeente dient zelf gemotiveerd te bepalen welke activiteiten tot de publieke taak behoren. Een gemeente kan grotendeels zelf bepalen hoe taken worden uitgevoerd. De gemeente kan er voor kiezen om de uitvoering zelf ter hand te nemen. Maar er kan ook een voorkeur bestaan om taken uit te laten voeren via een gemeenschappelijke regeling met andere gemeenten. Vaak zijn er ook andere oplossingen mogelijk, zoals het verstrekken van een subsidie aan een private stichting.

Verbonden partijen voeren beleid uit dat de gemeente in principe ook zelf zou kunnen doen. De gemeente houdt ook de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. Kernvragen in deze paragraaf zijn of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen gerealiseerd worden. Verder is van belang dat de kosten en risico's die met verbonden partijen gemoeid zijn binnen de perken blijven.

De gemeente Amstelveen zal steeds moeten afwegen met welke aanpak de taken het beste kunnen worden uitgevoerd op een zo voordelig mogelijke manier. Hiervoor is het van belang dat de gemeente voldoende inhoudelijk en financieel zicht heeft op de uit te voeren taken. Deze paragraaf heeft tot doel inzicht te geven in de verbonden partijen van de gemeente Amstelveen.

Wat is een verbonden partij?

De definitie van verbonden partijen die gebruikt wordt is dat de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft bij die partijen.

- Bestuurlijk belang: het hebben van stemrecht of het hebben van een zetel in het bestuur.
- Financieel belang: gemeente heeft middelen ter beschikking gesteld die niet verhaalbaar zijn in het geval van faillissement van de verbonden partij of financiële problemen bij de verbonden partij kunnen op de gemeente verhaald worden.

Het gaat om deelnemingen in vennootschappen, gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen. De gemeente participeert in 2020 in 11 gemeenschappelijke regelingen en 3 overige verbonden partijen.

Ontwikkelingen 2019 e.v. inclusief eventuele risico's voor vermogenspositie

Eneco
Eind maart 2020 is de verkoopopbrengst van de aandelen Eneco ontvangen (€ 60,3 miljoen).

BNG
De dividendopbrengst 2019 van de BNG is op advies van de Europese Centrale Bank (ECB) in 2020 niet uitgekeerd. Eind 2020 heeft de ECB aangegeven dat banken die er goed voor staan mogelijk weer dividend gaan uitkeren aan hun aandeelhouders. De BNG is voldoende solide om dividend uit te keren en bij het opstellen van de jaarstukken wordt het dividend beoordeeld als een uitgestelde betaling. In de jaarrekening is een dividendopbrengst BNG in 2020 verantwoord van afgerond € 180.000.

Overzicht verbonden partijen

Verbonden partij (bedrag x € 1.000)	Budget 2020	Bijdrage 2020	Resultaat 2019	Eigen Vermogen 1-1-2019	Eigen Vermogen 1-1-2020	Vreemd Vermogen 1-1-2019	Vreemd Vermogen 1-1-2020	Vertegen-woordi-ging (*)
A. Gemeenschappelijke regelingen:								
1. Vervoerregio Amsterdam	n.v.t.	n.v.t.	847	796	1.643	336.914	270.801	DB en AB
2. Amstelland-Meerlanden overleg	74	53	31	103	134	0	0	DB en AB
3. Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA)	4.966	4.966	45	27.578	32.902	47.476	64.288	DB en AB
4. Openbare GezondheidsZorg (OGZ) Amstelland	3.356	3.356	208	1.088	1.081	118	294	DB en AB
5. GGD Amsterdam-Amstelland	107	95	737	512	1.249	0	0	DB en AB
6. Groengebied Amstelland	473	424	-1.472	3.367	1.895	2.355	4.344	DB en AB
7. Amstelland en Meerlanden Werkorganisatie	naar afname	naar afname	267	5.376	3.930	1.695	1.367	DB en AB
8. Ombudsman Metropool Amsterdam	28	28	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
9. Gemeentebelastingen Amstelland	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	DB en AB
10. Centrumregeling ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	DB en AB
11. Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	247	228	429	3.884	3.440	15.970	16.236	DB en AB
B. Overige verbonden partijen:								
1. Stedin Groep	0	0	325.000	2.699.000	2.949.000	4.292.000	4.340.000	
2. BNG Bank	0	0	163.000	4.991.000	4.887.000	132.518.000	144.802.000	
3. Amstelveen Sport B.V.	3.811	3.811	220	201	421	5.160	7.097	

(*) DB= Dagelijks Bestuur en AB= Algemeen Bestuur

3.6 Grondbeleid

Inleiding

Artikel 16 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bepaalt dat de paragraaf grondbeleid in elk geval moet bevatten:

- Visie op het grondbeleid in relatie tot de doelstellingen van de programma's;
- Aanduiding van de wijze waarop het grondbeleid wordt gevoerd;
- Actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitaties;
- Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- Beleidsuitgangspunten omtrent de reserves van grondzaken in relatie tot de risico's van grondzaken.

Visie

Voor veel gemeentelijke activiteiten is grond nodig. Gemeentelijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld op het gebied van volkshuisvesting (wonen, bouwlocaties, stedelijke vernieuwing), economie (ontwikkeling bedrijventerrein), natuur (ontwikkeling en behoud groenstructuren), milieu (bufferzones, milieuzonering) en recreatie hebben consequenties voor het grondgebruik in de gemeente, waardoor in veel gevallen het bestaande grondgebruik veranderd moet worden. Het gemeentelijk grondbeleid is ondersteunend om die veranderingen in het grondgebruik te sturen. Het voeren van grondbeleid is daarmee geen doel op zich, maar vormt een instrument van ruimtelijke ordening.

Bij actief grondbeleid wordt de bestemming verwezenlijkt door gebruik te maken van een gemeentelijke grondpositie. Hierbij worden de grondexploitatiekosten gedekt uit de opbrengst van de gronduitgifte. De door de gemeente gewenste bestemming kan ook door een particulier worden verwezenlijkt waarbij de gemeente een facilitaire rol heeft en grondexploitatiekosten verhaalt. Het gemeentelijk grondbeleid is vastgelegd in de nota Grondbeleid die door het college van B&W in 2012 is vastgesteld. In 2020 is een geactualiseerde nota grondbeleid uitgewerkt die via collegebesluit op 12 januari is aangeboden aan de gemeenteraad ter besluitvorming.

Het eindbeeld van een voorgestane ruimtelijke ontwikkeling wordt opgenomen in een ruimtelijk besluit, zoals een bestemmingsplan. Indien het ruimtelijk besluit een of meer directe bouwtitels bevat, dient als financieel kader voor de uitvoering, een begroting ("grondexploitatieopzet") voor deze ruimtelijke ontwikkeling te worden vastgesteld. In de grondexploitatieopzet worden alle ruimtelijke kosten en opbrengsten opgenomen die nodig zijn om de voorgenomen bouwplannen mogelijk te maken.

Naast de gemeentelijke grondexploitatie heeft de wetgever in de Wet ruimtelijke ordening de omgang met de particuliere grondexploitatie geregeld. Ruimtelijke besluiten zijn rechtsgeldig indien gelijktijdig een besluit wordt genomen over de vorm van het wettelijk kostenverhaal. Indien het bestuur besluit hiervoor geen exploitatieplan vast te stellen dient dit te worden gemotiveerd. Het gemeente bestuur dient op het moment van het nemen van het ruimtelijk besluit en het nemen van het besluit over de vorm van het verplichte kostenverhaal zich verzekerd te weten van het verhaal van de grondexploitatiekosten, zoals door middel van een anterieure overeenkomst.

Het grondbeleid speelt een belangrijke rol bij het realiseren van de ambities van de gemeente. De doelstelling hierbij is het zodanig sturing geven aan de inzet en het gebruik van grond dat daarmee ruimtelijke en beleidsdoelstellingen (ten aanzien van wonen, werken, onderwijs, zorg, natuur en recreatie) kunnen worden gerealiseerd.

Het grondbeleid is zowel in juridisch als financieel opzicht instrumenteel van aard en is volgend ten aanzien van doelstellingen die de gemeente heeft gesteld met betrekking tot beleidsvelden zoals Wonen, Economische Zaken, Verkeer en Vervoer, Groen en Ruimtelijke Kwaliteit. De hoofdlijn van de gemeentelijke ruimtelijke ambities is opgenomen in de structuurvisie.

Met het vaststellen van de structuurvisie Amstelveen 2025+ in 2011 heeft de gemeenteraad de ruimtelijke agenda van de gemeente voor de komende jaren vastgelegd. Daarnaast heeft de gemeente een Woonagenda, de economische agenda, de detailhandelsnota en het Amstelveens verkeers- en vervoersplan vastgesteld. Bij de ontwikkeling en uitgifte van gronden worden naast de nota Grondbeleid en de algemene verkoopvoorwaarden ook de jaarlijks door het college van B&W vastgestelde grondprijzen toegepast.

Aanduiding van de wijze waarop het grondbeleid wordt gevoerd

De gemeente Amstelveen beschikt (nog) over een beperkte voorraad ontwikkelgronden. Gezien de (financiële) risico's die verbonden zijn aan grote voorinvesteringen bij actief grondbeleid is de gemeente terughoudend met het aankopen van gronden. De gemeente Amstelveen is hierdoor aangewezen op het voeren van een overwegend facilitair grondbeleid en geeft pro-actief ruimte aan private partijen om hun gronden zelf te ontwikkelen.

Bij actief grondbeleid volgen resultaatnemingen uit lopende grondexploitaties. Indien een project zeker met een positief resultaat zal afsluiten is het verplicht eerder tot winstneming over te gaan. Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) stelt deze randvoorwaarden voor vervroegde winstneming. Deze zijn opgenomen in de Notitie grondexploitaties 2019 van de commissie BBV (juli 2019). In deze notitie wordt de zogenoemde POC methode voorgeschreven voor winstnemingen. Door toepassing van deze methode worden winsten genomen naar rato van de voortgang van het project.

Bij facilitair grondbeleid verhaalt de gemeente kosten op private partijen om de ontwikkeling mogelijk te maken. Dit is voor de gemeente wettelijk verplicht. Eventueel ontstane tekorten of overschotten worden zoveel mogelijk in het jaar waarin ze zich voordoen verantwoord.

De woningmarkt in de regio van Amstelveen staat nog immer onder hoge druk. In 2020 zijn positieve resultaten gerealiseerd bij de verkoop bouwgronden voor woningen. Door de enorme druk op de woningmarkt Amsterdam blijft het prijsniveau van bouwrijpe grond stijgen, ondanks de corona crisis. De prijsontwikkeling op de langere termijn is onzeker.

Verbetering op de markt voor bouwkavels ten behoeve van de realisering van werklocaties (bedrijventerreinen en kantoren) is in beweging, maar die beweging beperkt zich tot Amstelveen Noord waar met name eigenaren in Kronenburg zoeken naar een mix van functies. Sec het ontwikkelen van kantoren is niet aan de orde. Het structurele overaanbod van kantoren en bedrijventerreinen wordt bestreden door mee te werken aan transformatie van bestaande locaties naar nieuwe bestemmingen.
In 2020 is de ontwikkelvisie voor de transformatie van bedrijventerrein Legmeer. door de gemeenteraad vastgesteld. Daarnaast heeft de Provincie eind 2018 aangegeven medewerking te verlenen aan het ontwikkelen van het bedrijventerrein Amstelveen Zuid (BTAZ). De Startnotitie voor BTAZ is in 2020 door de raad vastgesteld. In 2020 is een aantal projecten verder uitgewerkt. Voor Startbaan 16 wordt gebruik makend van de coördinatieregelen het vaststellingsbesluit voor het bestemmingsplan gecombineerd met de omgevingsvergunning. De bouw van de ruim 500 woningen kan daarmee vanaf 2021 gefaseerd starten. Voor de projecten Charlotte van Montpensierlaan, Haagbeuklaan, Acacialaan, Oostelijke Poeloever fase 2 en Oostelijk Halfrond 9 zijn de Startnotities vastgesteld. De bouw van de 13 individuele kavels aan de Hortensialaan 1 is afgerond. Aan de Van Heuven Goedhartlaan 933 is het Medisch Centrum gerealiseerd en inmiddels in gebruik genomen. Project Straat van Messina is afgerond. In project Middenwaard gaat de bouw van de individuele kavels gestaag door. De uitgifte van de overige gronden in project Middenwaard is voorbereid. Voor project Kronenburg is de ruimtelijke procedure gestart. Ook voor project Landtong is de ruimtelijke procedure gestart. De bouw van de projecten Startbaan 8, Biesbosch 225, Bankrashof 3, Klaasje Zevenster fase 2 loopt op schema. In 2020 is het initiatief Ouderkerkerlaan 150 opgepakt en is de voorovereenkomst gesloten.

Tenslotte is het mogelijk dat reeds tijdens de voorbereiding de particuliere ontwikkelaar afziet van de verdere ontwikkeling van zijn initiatief. Er resteert in een dergelijk geval geen wettelijke grondslag voor het gemeentelijk kostenverhaal. Om dit risico te beperken wordt, na de vaststelling van de "Quick scan", een afspraak gemaakt over de financiering van ambtelijke plankosten in de voorbereidende fase via een voorovereenkomst. Dit vindt plaats in drie stappen. Middels de zogenaamde brief opstartkosten worden kosten voor het opstellen van de projectnotitie (het opstarten van het project) en het opstellen van de voorovereenkomst in rekening gebracht. Vervolgens wordt in de voorovereenkomst geregeld dat de kosten tot en met het vaststellen van de Startnotitie worden verhaald plus de kosten voor opstellen van de anterieure overeenkomst. In de anterieure overeenkomst worden alle kosten voor het realiseren van het project verhaald die de gemeente moet maken.

Instrumentarium voor facilitair grondbeleid

Met facilitair grondbeleid wordt een groot aantal kleinere locaties en enkele grotere locaties ontwikkeld.

In 2020 is verder gewerkt aan de volgende projecten:
Naast de in de vorige paragraaf genoemde ontwikkeling in de projecten kunnen nog de volgende projecten worden genoemd: onderhandelingen zijn nog gaande over de Bioscoop Stadshart, Scheg, Groen van Prinstererlaan 114, Maalderij 8, diverse 1-woning ontwikkelingen aan de Amsteldijk en diverse ontwikkelingen op bedrijventerrein De Loeten en BTAZ.

Instrumentarium voor actief grondbeleid

Bij actieve grondexploitaties ontwikkelt de gemeente de grond vanuit een eigen grondpositie. De kosten worden hierbij gedekt uit de opbrengsten van de gemeentelijke gronduitgifte.

Belangrijke actuele ontwikkelingen.
Hortensialaan
Alle kavels zijn uitgegeven en de woningen gebouwd. Dit project is in 2020 afgerond.

Middenwaard
In 2020 zijn 4 kavels uitgegeven. De ontwikkeling van de volgende fase is opgestart.

Zonnestein 64 en 66
De laatste gronduitgifte heeft in 2020 plaatsgevonden, waarmee de bouw van de laatste woningen startte. Wat nog resteert is het inrichten van de openbare ruimte en dan is dit project gereed.

Lindenlaan 315-323
De planontwikkeling is in 2020 verder geconcretiseerd en het plan voorziet in een overwegend maatschappelijke functie.

Carmenlaan/Parelvisserslaan
Dit is een gebiedsontwikkeling waarbij de uitwerking om tot een haalbaar plan te komen (en de onderhandelingen met de twee betrokken partijen) complex is. Hierdoor duurt het langer dan verwacht om met dit project tot uitvoering over te gaan.

Oostelijkhalfrond 9
De Startnotitie is eind 2020 vastgesteld. De maatschappelijke voorzieningen worden verder uitgewerkt binnen het geldende bestemmingsplan. Er wordt nu gewerkt aan nadere uitwerking van het inrichtingsplan openbare ruimte, een beeldkwaliteitsplan als kader voor het opstellen van het bestemmingsplan.

Actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie

Voor de bouwgronden in exploitatie bedraagt het totaal te verwachten resultaat op basis van de zogenaamde POC methode (zie toelichting bij "Onderbouwing van de geraamde winstneming") € 16,5 miljoen positief. In 2021 wordt verwacht dat hiervan afgerond € 5,2 miljoen, als positief resultaat kan worden genomen. De verwachte resultaatnemingen voor 2022 tot en met 2026 zijn afgerond € 11,3 miljoen positief.

Voor enkele bouwgronden in exploitatie worden tekorten verwacht in de komende jaren. Voor deze tekorten is een voorziening gevormd. De totale stand van deze voorziening bedraagt per 1 januari 2021 € 0,935 miljoen.

Voor enkele facilitaire projecten worden tekorten verwacht in de komende jaren. Voor deze tekorten is een voorziening gevormd. In 2020 is € 275.000 toegevoegd aan deze voorziening voor facilitaire projecten, met een actueel saldo van € 0,943 miljoen. Wanneer de tekorten zich voordoen, worden deze ten laste van de voorziening gebracht.

Het afsluiten van voltooide grondexploitaties

In 2020 zijn de volgende actieve grondexploitaties afgesloten:

- Winkelcentrum Groenhof
- De Hortensialaan 1
- Kostverlorenweg 19

Een onderbouwing van de geraamde winstneming

De uitgangspunten voor de financiële resultaatneming bij grondexploitatie zijn opgenomen in de eerder genoemde notitie van de commissie BBV van juli 2019. In deze notitie wordt gesproken over de zogenaamde POC methode. Door toepassing van deze methode worden winsten eerder genomen, naar rato van de voortgang van het project. Dit betekent dat het percentage verkochte grond maal het percentage gerealiseerde kosten maal de verwachte winst minus de resterende risico's het bedrag bepaald dat aan tussentijdse winst genomen moet worden.

Indien een verlies wordt voorzien moet direct een verliesvoorziening worden gevormd.

In de onderstaande tabel is de boekwaardeontwikkeling van de grondexploitaties met hun resultaatneming in 2020 opgenomen. In het eerste halfjaar 2021 wordt u via een separaat raadsvoorstel een actualisatie van de grondexploitaties voorgelegd.

SAMENVATTING GRONDEXPLOITATIES

bedragen x € 1.000	Totaal	Bouwgronden in exploitatie	Bouwgrond-exploitatie in voorbereiding
Opbouw projectsaldo portefeuille eind 2020			
gerealiseerde opbrengsten t/m 2020	104.720	104.529	191
af: geïnvesteerd vermogen t/m 2020	63.624	61.675	1.949
af: genomen resultaat tlv projecten t/m 2020	38.917	38.959	-41
projectsaldo/boekwaarde portefeuille eind 2020	2.179	3.896	-1.716
Ontwikkeling projectsaldo portefeuille in 2020			
projectsaldo portefeuille op 1/1 2020	955	2.336	-1.381
bij: opbrengsten 2020	5.883	5.880	3
af: kosten 2020	1.944	1.533	411
af: resultaatneming 2020 tlv projectsaldo	2.714	2.788	-73
projectsaldo portefeuille eind 2020	2.179	3.896	-1.716
Specificatie resultaatneming in 2020			
verrekend met eigen vermogen in 2020	2.714	2.788	-73
kosten gesneefde projecten in 2020	0	0	0
kosten ten laste van gevormde voorzieningen in 2020	0	0	0
totaal resultaatneming in 2020	2.714	2.788	-73

Prognose

PROGNOSE RESULTATEN GRONDEXPLOITATIES

bedragen x € 1.000	Bouwgronden in exploitatie
verwacht resultaat van in uitvoering genomen projecten	50.814
reeds genomen winst op deze projecten	34.369
nog te nemen resultaat 2021 e.v.	16.445
nog te genereren opbrengst 2021 e.v.	29.038
nog te maken kosten eind 2021 e.v.	16.139

Beleidsuitgangspunten omtrent de reserves

Wat de beleidsuitgangspunten omtrent reserves in relatie tot de risico's van grondzaken betreft, geldt dat indien een verlies wordt voorzien, hiervoor direct een verliesvoorziening moet worden gevormd. Voor deze eventuele toekomstige verliezen worden voorzieningen aangehouden conform gestelde BBV richtlijnen.

Voor enkele projecten is een voorziening getroffen. Deze bedroeg € 669.000 per 1 januari 2020.

In 2020 is € 275.000 toegevoegd aan de voorziening, voornamelijk door extra kosten voor facilitaire projecten die langer doorlopen dan verwacht. De stand van de voorziening facilitaire projecten bedraagt per ultimo 2020 € 944.000.

3.7 Financiering

Inleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is opgenomen dat de paragraaf financiering van de begroting en jaarstukken naast de beleidsvoornemens en het gerealiseerde beleid ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille ook inzicht moet geven in:
1. de rentelasten;
2. het renteresultaat;
3. de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten;
4. de financieringsbehoefte.

De meest actuele stand van zaken omtrent de beleidsvoornemens betreft de begroting 2021. Zie https://amstelveen.begroting-2021.nl/p28886/3-7-financiering. Eventuele afwijkingen t.o.v. deze beleidsvoornemens staan vermeld in deze paragraaf.

De wet Financiering decentrale overheden (Fido) stelt regels voor het beheersen van financiële risico's, zowel op aangetrokken als op uitgezette middelen en voor het treasurybeheer.

Net als het BBV verplicht de wet Fido gemeenten om een financieringsparagraaf op te nemen in de begroting en de jaarrekening. Deze paragraaf heeft met name betrekking op de treasuryfunctie. Treasury is het vakgebied dat zich bezighoudt met de financiering en liquiditeit van een organisatie en de daaruit voortvloeiende financiële risico's.

Renteschema voor bepalen omslagrente

In de notitie rente 2017 van de commissie BBV staat aangegeven dat door opnemen van het renteschema in de paragraaf financiering inzicht wordt gegeven aan de volgende drie punten:
1. de rentelasten;
2. het renteresultaat;
3. de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten.

Het voorgeschreven rentemodel houdt rekening met 4 grootheden:
A. Werkelijk ontvangen en betaalde rente;
B. Rente die aan grondexploitaties moet worden doorberekend op basis van het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille, naar verhouding vreemd vermogen / totaal vermogen van de balans per 1 januari;
C. Interne rente over eigen vermogen en voorzieningen;
D. Boekwaarde vaste activa per 1 januari;
De som van A t/m C wordt gedeeld door D en uitgedrukt in een percentage.

Amstelveen rekent -naast een interne rentevergoeding over het eigen vermogen- rente over voorzieningen die gewaardeerd zijn tegen contante waarde. De rente is daarbij nodig om in de toekomst het benodigde bedrag gespaard te hebben.

Het renteschema leidt tot een toegestaan percentage van 3,50%. De omslagrente mag binnen een marge van 0,5%-punt worden afgerond. De werkelijke uitkomst van 3,47% past binnen deze marge. Het positieve renteresultaat in 2020 van € 102.000 ontstaat doordat de gehanteerde omslagrente van 3,50% hoger is dan 3,47%.

Renteschema volgens BBV notitie (bedrag x € 1.000)	begr. 2020	werk. 2020
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	3.282	3.250
b. -/- de externe rentebaten	-334	-334
a+b totaal door te rekenen externe rente	**2.949**	**2.916**
De rente die aan de grex MOET worden doorberekend	17	16
-/- De rente van projectfinanciering die aan het taakveld MOET worden doorberekend	0	0
c. -/- rente grondexploitaties	**17**	**16**
d. Aan taakvelden toe te rekenen EXTERNE rente (a tm c)	2.966	2.932
e1. Rente over eigen vermogen	800	800
e2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op CW)	156	156
Betreft A9, wachtgeld en Zorgvlied (graven) tegen 4,5%		
f. Totaal geraamde/werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente (d+e)	3.921	3.888
g. De geraamde/werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	-3.989	-3.989
h. Renteresultaat op het taakveld treasury (f+g)	**-68**	**-102**

1. Boekwaarde vaste activa (excl. investeringsfonds) -/- aan derden verstrekte leningen per 1 januari	112.177	112.177
2. Saldo bij f)	3.921	3.888
Toegestaan % (2 gedeeld door 1)	**3,50%**	**3,47%**

1. Renteresultaat	-68	-102
2. Totaal werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente (saldo bij f)	3.921	3.888
Afwijking mag niet > 25% bedragen (1 gedeeld door 2)	**-1,74%**	**-2,62%**

Risicobeheer

In de wet Fido is een tweetal kwantitatieve normen opgenomen om ongewenste renterisico's te voorkomen. Deze kwantitatieve eisen zijn gericht op het bevorderen van een solide financiering en beperking van het renterisico.

Kasgeldlimiet (kortlopende schuld)
Onder de kasgeldlimiet wordt het maximale bedrag verstaan dat de gemeente voor kortlopende leningen mag lenen in een bepaald jaar. Dit bedrag is gelijk aan 8,5 % van de begrotingsomvang. Dit komt voor Amstelveen overeen met een volume van ongeveer € 21 miljoen. De kasgeldlimiet is gericht op het voorkomen van ongewenste renterisico's die ontstaan door het aangaan van overmatig korte termijnfinancieringen. In Amstelveen is in 2020 in geen enkel kwartaal de financieringsbehoefte ingevuld via het aantrekken van kort geld.

Renterisiconorm (lange financiering)
De Fido-norm voor lange financiering houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossing en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het doel van

deze norm is: hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschokken bij herfinanciering. De norm geeft niet aan hoeveel een gemeente langlopend mag financieren, maar hoeveel zij maximaal mag aflossen. Onderdeel van de berekening vormt het bedrag aan renteherziening. Dit is voor Amstelveen niet van toepassing. Het betreft hier namelijk leningen waarbij op basis van de lening voorwaarden de rente door de tegenpartij eenzijdig kan worden opgezegd. De lening portefeuille bevat geen leningen met deze voorwaarde.

De renterisiconorm bedraagt voor Amstelveen ongeveer € 50 miljoen. Met andere woorden: de aflossing op de aangetrokken gelden mag in de komende jaren niet meer bedragen dan genoemd bedrag per jaar. Tot en met 2023 wordt op de leningportefeuille in een begrotingsjaar niet meer afgelost dan € 2,25 miljoen zodat ruimschoots aan de norm wordt voldaan.

Garanties
Voor een nadere uiteenzetting ten aanzien van de gegarandeerde waarborg woningen, woningcorporaties en Nationale Hypotheek Garantie wordt verwezen naar de balanstoelichting.

Financiering

Schatkistbankieren
Amstelveen heeft een grote kasreserve. De jaarrekening 2020 meldt dat per 31 december € 95 miljoen staat uitgezet via schatkistbankieren tegen een rentevergoeding van 0%.

Opgenomen leningen
Amstelveen heeft eind 2013 de vierde tranche ter beschikking gekregen van een opgenomen lening van totaal € 90 miljoen tegen een gemiddeld rentepercentage van 4,45. Eind 2020 resteert een schuld van € 71 miljoen.

Begin 2020 is aan de BNG gevraagd of een deel van de 40-jarige lening van € 90 miljoen vervroegd afgelost kan worden met de uitstaande middelen via schatkistbankieren. Bij vervroegde aflossing moet via een eenmalige vergoeding in één keer het gehele verschil met de huidige lage marktrente alsnog worden afgerekend. Dit is geen aantrekkelijke optie. Indicatief moet rekening worden gehouden met vooruit te betalen rente van € 9 miljoen bij het vervroegd aflossen van een lening van € 20 miljoen met afloopdatum 2050. Dit leidt tot lagere rentelasten in de toekomst, maar betekent wel dat nu ten laste van de algemene reserve moet worden voorgefinancierd. Dit saldo is niet beschikbaar in de algemene reserve of het verdringt andere investeringen.

Uitstaande lening
Amstelveen heeft geen langlopend uitstaande leningen.

B Jaarrekening

4 Baten en lasten

4.1 Grondslagen voor resultaatbepaling

Wettelijke voorschriften

De gehanteerde waarderingsgrondslagen zijn in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Baten en lasten

- De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
- Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.
- Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de september circulaire van het boekjaar. Amstelveen wijkt hiervan af en licht dit toe op Algemene dekkingsmiddelen.
- Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de notitie rechtmatigheidsverantwoording (voorheen Kadernota rechtmatigheid) van de commissie BBV het volgende: Eigen bijdragen van het Centraal administratiekantoor (CAK); Een aanvrager van een voorziening, zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een eigen bijdrage verschuldigd. Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Uitgangspunt bij de verantwoording van de opbrengsten CAK is het "baten en lastenstelsel" .
- Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.
- Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Als sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijv. door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.
- Per 1 januari 2018 is gestart met een nieuw jeugdhulpstelsel inclusief een nieuwe vorm van financiering tussen de regiogemeenten van Amsterdam/Amstelland, Zaanstreek/Waterland en gecontracteerde jeugdhulpaanbieders voor (hoog) specialistische jeugdhulp. Met deze trajectfinanciering wordt een resultaat ingekocht in plaats van afrekening op geproduceerde uren. De nieuwe financiering vindt plaats op basis van a) maandbedragen (bij duurzame trajecten of b) een 70% betaling bij start van de zorg (hersteltrajecten) en de resterende 30% betaling bij (succesvol) einde van de zorg
- De situatie en ontwikkelingen rond het Coronavirus veranderen per dag. De lange termijn impact op de maatschappij en economie is hoogst onzeker. Amstelveen heeft een solide financiële positie. In april 2020 is € 15 miljoen gereserveerd voor lokale maatregelen. Het nog niet bestede bedrag in 2020 wordt beschikbaar gehouden voor 2021.

4.2 Overzicht van baten en lasten

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de lasten en baten per programma. Een negatief bedrag in de kolom "Saldo" betekent een dotatie aan de algemene reserve. De rechterkolom "Saldo 2020" betreft het verschil tussen het begroting- en rekeningsaldo.

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2020				Rekening 2020			Saldo
Programma	2019	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2020
01 Sociaal domein	50.662	50.565	98.496	40.659	57.837	100.371	44.151	56.220	-1.618
02 Onderwijs en ontplooiing	18.507	20.312	26.037	5.091	20.945	26.851	5.797	21.055	110
03 Economie en duurzaamheid	315	506	2.834	1.644	1.190	2.006	1.780	225	-965
04 Openbare ruimte	23.762	18.024	47.802	29.182	18.620	46.395	29.012	17.383	-1.237
05 Ruimtelijke ontwikkeling	-3.295	-2.443	18.804	21.172	-2.368	17.888	18.834	-946	1.422
06 Bestuur, bevolking en veiligheid	14.259	14.261	15.812	1.332	14.481	15.987	1.595	14.391	-89
07 Overhead	30.417	41.257	68.065	29.660	38.405	63.438	29.419	34.019	-4.386
08 Algemene dekkingsmiddelen	-128.789	-159.504	16.005	198.577	-182.572	1.874	201.357	-199.483	-16.910
Totaal saldo van baten en lasten	**5.837**	**-17.023**	**293.855**	**327.317**	**-33.463**	**274.809**	**331.945**	**-57.136**	**-23.673**
Reservemutatie	18.725	23.051	80.653	70.820	9.833	83.338	66.893	16.445	6.612
Resultaat	**24.562**	**6.028**	**374.508**	**398.137**	**-23.630**	**358.147**	**398.838**	**-40.691**	**-17.062**

Vennootschapsbelasting
Artikel 25b van BBV schrijft voor dat de programmaverantwoording bestaat uit het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting (VpB).

Het taakveld "0.9 Vennootschapsbelasting" is -gelet op de geringe omvang- niet als apart programma opgenomen in de jaarrekening, maar maakt onderdeel uit van Algemene dekkingsmiddelen. In de rekening 2020 is aan lasten minus € 593.000 verantwoord (2019: lasten € 1,2 miljoen).

4.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Artikel 25 en 28 van BBV schrijft voor dat inzicht wordt gegeven in het gebruik van het geraamde bedrag voor “onvoorzien”.

Daarnaast is in BBV artikelen 19-c en 28-c bepaald dat in de toelichting op het overzicht van baten en lasten bij de begroting en bij de jaarrekening een overzicht van incidentele baten en lasten wordt gevoegd.

Onvoorzien

In de primitieve begroting is op algemene dekkingsmiddelen een gemeentebreed bedrag ter grootte van € 153.200 euro opgenomen voor “onvoorzien”.

In 2020 is hiervan € 65.000 ingezet als bijdrage voor de restauratie van de Urbanuskerk vanwege de rampzalige brand en alle financiële gevolgen van dien.

Structurele en eenmalige middelen

BBV onderscheid structureel en incidenteel
In BBV artikelen 19-c en 28-c is bepaald dat in de toelichting op het overzicht van baten en lasten bij de begroting en bij de jaarrekening een overzicht van incidentele baten en lasten wordt gevoegd. In de toelichting bij het BBV staat dat voor een nadere invulling van het begrip incidenteel kan worden gedacht aan baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

Aanvullende notitie "Structurele en incidentele baten en lasten"
De notitie van de commissie BBV gaat nader in op de begrippen "incidenteel" en "structureel" en biedt uitgewerkte voorbeelden. In de begroting moet een limitatief overzicht van de incidentele baten en lasten worden gegeven.

Het BBV geeft geen scherpe definitie wat incidenteel of structureel is. Van belang voor het bepalen en tonen ervan is of de incidentele lasten en/of baten van materiële omvang zijn. Het zijn vooral de uitschieters die er echt toe doen. Bijvoorbeeld een eenmalige extra legesopbrengst vanwege een groot en bijzonder project, boekwinst bij de verkoop van tafelzilver of een winst dan wel verlies in het grondbedrijf.

Daarbij dient opgemerkt te worden dat voor een structureel begrotingsevenwicht de structurele lasten **altijd** gedekt dienen te worden door structurele baten. Incidentele lasten mogen zowel door incidentele als door structurele baten gedekt worden.

Structurele en incidentele reservemutaties
In beginsel wordt iedere aanwending van de reserves beschouwd als een incidentele bate. Er zijn echter reserves waarvan jaarlijks een bepaald bedrag ten gunste van de exploitatie komt. Dit betreft voor de gemeente Amstelveen de dekking van de (kapitaal)lasten van investeringen.

In deze gevallen gaat het over een tijdvak van meer dan drie jaar. De looptijd is gelijk aan de afschrijvingstermijn van de investeringen. In dit geval kan bij inzet van deze reserves worden gesproken van structurele dekkingsmiddelen.

Structureel evenwicht
De commissie BBV doet de aanbeveling om het structurele begrotingssaldo te presenteren volgens een in notitie *"Structurele en incidentele baten en lasten"* opgenomen voorbeeld.

In de Perspectiefnota en in de begroting wordt de raad jaarlijks geïnformeerd over het structurele evenwicht. Het meest recente overzicht betreft de begroting 2021 (https://amstelveen.begroting-2021.nl/p28952/1-4-door-de-raad-te-autoriseren-begrotingsbedragen). Hieruit blijkt dat de begroting structureel in evenwicht zijn. Volgens het voorbeeld van BBV is de opbouw als volgt:

bedrag x € 1.000	2021	2022	2023	2024
Saldo baten en lasten	8.842	-1.792	-9.327	-7.466
Mutaties reserves	-1.462	-2.624	-1.504	1.716
Saldo na bestemming	7.380	-4.416	-10.831	-5.750
Waarvan incidenteel (saldo)	-7.380	4.416	10.831	5.750
Structureel saldo	0	0	0	0

Overzicht incidentele baten en lasten per programma in de jaarrekening
Zoals in de notitie van de commissie BBV staat vermeld zijn structurele lasten en baten de regel en incidentele lasten en baten de uitzondering. Daarnaast geeft het BBV geen scherpe definitie van wat incidenteel en structureel is.

Uit de begroting 2021 blijkt dat sprake is van een meerjarig structureel evenwicht. In de perspectiefnota die in juli 2021 aan de raad wordt aangeboden staat een nieuwe meerjarige prognose opgenomen. Deze jaarrekening 2020 is daarin een tussenstation waarin een overzicht van de belangrijkste incidentele baten en lasten per programma wordt gespecificeerd. Dit betreft zowel verwachte als gerealiseerde lasten en baten. Minder belangrijke posten staan als totaalbedrag vermeld.

Op een begrotingsvolume van minimaal € 275 miljoen vormen de incidentele lasten en baten een beperkt deel. Voor het overzicht per programma wordt het volgende verondersteld:
- de in de begroting 2020 toegekende incidentele baten en lasten zijn volledig benut. Van bedragen met een minimale omvang van € 2,75 miljoen wordt dit specifiek nog nagevraagd (waarbij onder het begrip "uitschieter" is gekozen voor 1% van het begrotingsvolume);
- alle bestemmingsreserves zijn incidenteel met uitzondering van "dekking kapitaallasten";
- winstafdrachten worden apart beoordeeld;
- het rekeningresultaat is incidenteel;
- indien het inzicht wordt vergroot door een individuele post te benoemen wordt deze in het overzicht verwerkt en toegelicht.

bedrag x € 1.000 Omschrijving	begroting lasten	begroting baten	rekening lasten	rekening baten
Sociaal domein				
Saldo baten en lasten	98.496	40.659	100.371	44.151
Mutaties reserves	0	80	0	53
Saldo na bestemming	**98.496**	**40.739**	**100.371**	**44.204**
Incidenteel TOZO-regeling	-15.050	-14.600	-15.864	-15.403
Waarvan overig incidenteel (saldo)	-1.271	-80	-1.271	-53
Structureel saldo	**82.175**	**26.059**	**83.236**	**28.748**

bedrag x € 1.000 Omschrijving	begroting lasten	begroting baten	rekening lasten	rekening baten
Onderwijs en ontplooiing				
Saldo baten en lasten	26.037	5.091	26.851	5.797
Mutaties reserves	23.885	35.724	20.377	32.789
Saldo na bestemming	**49.921**	**40.816**	**47.228**	**38.586**
Incidenteel reserve onderwijshuisvesting	-10.300	0	-7.364	0
Waarvan overig incidenteel (saldo)	-8.575	-30.552	-8.575	-27.616
Structureel saldo	**31.047**	**10.264**	**31.289**	**10.969**

bedrag x € 1.000 Omschrijving	begroting lasten	begroting baten	rekening lasten	rekening baten
Economie en duurzaamheid				
Saldo baten en lasten	2.834	1.644	2.006	1.780
Mutaties reserves	0	0	0	0
Saldo na bestemming	**2.834**	**1.644**	**2.006**	**1.780**
Waarvan incidenteel (saldo)	-450	0	-450	0
Structureel saldo	**2.384**	**1.644**	**1.556**	**1.780**

bedrag x € 1.000 Omschrijving	begroting lasten	begroting baten	rekening lasten	rekening baten
Openbare ruimte				
Saldo baten en lasten	47.802	29.182	46.395	29.012
Mutaties reserves	11.514	8.722	9.994	7.222
Saldo na bestemming	**59.316**	**37.904**	**56.390**	**36.235**
Waarvan incidenteel (saldo)	-9.880	-8.088	-8.576	-624
Structureel saldo	**49.437**	**29.816**	**47.813**	**35.610**

bedrag x € 1.000 Omschrijving	begroting lasten	begroting baten	rekening lasten	rekening baten
Ruimtelijke ontwikkeling				
Saldo baten en lasten	18.804	21.172	17.888	18.834
Mutaties reserves	3.141	5.163	3.400	3.245
Saldo na bestemming	**21.944**	**26.335**	**21.287**	**22.079**
Incidenteel winstafdracht grondexploitaties	0	-4.225	0	-2.714
Waarvan incidenteel (saldo)	-4.492	-4.636	-4.834	-2.718
Structureel saldo	**17.453**	**17.474**	**16.454**	**16.647**

bedrag x € 1.000 Omschrijving	begroting lasten	begroting baten	rekening lasten	rekening baten
Bestuur, bevolking en veiligheid				
Saldo baten en lasten	15.812	1.332	15.987	1.595
Mutaties reserves	0	85	38	425
Saldo na bestemming	**15.812**	**1.416**	**16.025**	**2.021**
Waarvan incidenteel (saldo)	-1.251	-445	-1.289	-785
Structureel saldo	**14.561**	**972**	**14.736**	**1.235**

bedrag x € 1.000 Omschrijving	begroting lasten	begroting baten	rekening lasten	rekening baten
Bedrijfsvoering				
Saldo baten en lasten	68.065	29.660	63.438	29.419
Mutaties reserves	17.913	11.121	25.329	13.794
Saldo na bestemming	**85.978**	**40.781**	**88.767**	**43.213**
Waarvan incidenteel (saldo)	-23.882	-13.316	-30.986	-15.989
Structureel saldo	**62.096**	**27.465**	**57.781**	**27.224**

bedrag x € 1.000 Omschrijving	begroting lasten	begroting baten	rekening lasten	rekening baten
Algemene dekkingsmiddelen				
Saldo baten en lasten	16.005	198.577	1.874	201.357
Mutaties reserves	24.200	9.925	24.200	9.364

Saldo na bestemming	**40.205**	**208.502**	**26.074**	**210.721**
Verkoop Eneco	0	-60.317	0	-67.688
Deel verkoop Eneco naar duurzaamheid	-15.000	0	-15.000	0
Lokaal coronafonds	-8.457	-15.000	-4.665	-15.000
Waarvan overig incidenteel (saldo)	-3.840	-4.528	-3.840	-4.528
Structureel saldo	**12.908**	**128.657**	**2.569**	**123.505**

bedrag x € 1.000 Omschrijving	begroting lasten	begroting baten	rekening lasten	rekening baten
Totaal				
Saldo baten en lasten	293.855	327.317	274.809	331.945
Mutaties reserves	80.653	70.820	83.338	66.893
Saldo na bestemming	**374.508**	**398.137**	**358.147**	**398.838**
Waarvan incidenteel (saldo)	-102.447	-95.469	-102.715	-85.430
Begrotingsaldo/Rekeningresultaat incidenteel	23.630		40.691	
Structureel saldo	**295.690**	**302.668**	**296.123**	**313.407**

Analyse afwijkingen begroting (na wijziging) en jaarstukken

In BBV artikel 28-a is bepaald dat in de toelichting op het overzicht van baten en lasten bij de begroting en bij de jaarrekening een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarstukken wordt gevoegd. In onderdeel "A Jaarverslag" staat per programma een uitvoerige specificatie van afwijkingen.

De rekening sluit met een werkelijk positief saldo van € 40,7 miljoen (inclusief reservemutaties). In de begroting na wijziging werd al rekening gehouden met een voordelig saldo van € 23,6 miljoen. Dit betreft naast diverse afwijkingen voor een belangrijk deel de extra opbrengst van de verkoop aandelen Eneco ad. € 22,5 miljoen.

De gewijzigde begroting met een saldo van € 23,6 miljoen wijkt ongeveer € 17,1 miljoen af. Dit betreft vooral fasering van uitgaven ten laste van het Lokaal coronafonds naar 2021 en het niet afwaarderen van de boekwaarde Eneco.

Een uitgebreide toelichting op de verschillen staat in het hoofdstuk "programmaverantwoording". De grootste afwijkingen **ten opzichte van de begroting** met een minimale omvang van € 400.000 (in geval van fasering wordt deze grenst niet toegepast) zijn de volgende:

Programma/onderwerp (bedrag x € 1.000)	saldo	programma
Jeugdhulp	-1.600	1
Buig	800	1
BTW/BCF arbeidsparticipatie	800	1
Hulp bij huishouden	-700	1
Voorziening debiteuren sociale dienst	600	1
Planvorming onderwijs Amstelveen-Zuid *	50	2
Lagere reservemutatie "dekking kapitaallasten"	600	2
Schoonhouden buitenruimte (naar 2023) *	100	4
Subsidies verkeer	500	4
Buitenruimte	400	4
Beheer gebouwen*	1.080	5
Nutshub*	80	5
Dotatie voorzieningen facilitaire projecten & bouwgronden	-1.350	5
Wijkcentrum Alleman *	-1.750	5
Grondexploitaties (deel betreft fasering)**	-1.790	5
Omgevingsvergunning	460	5
Digitale transformatie *	45	7
Lokaal coronafonds*	10.330	diverse
Vpb	660	8
Voorziening belastingdebiteuren	-500	8
Verkoopopbrengst Eneco (niet afboeken aandelenkapitaal)	7.400	8
Algemene uitkering	500	8
subtotaal	**16.715**	
overige verschillen	347	
Saldo (minbedrag: dotatie algemene reserve positiever dan begroot)	**17.062**	
* Faseringsverschil excl. grondexploitaties	-9.935	
** Fasering grondexploitaties	2.020	
Resultaat 2020 incl. substantiële faseringsverschillen	**9.147**	

Rekening houdend met de faseringsverschillen (met name Lokaal coronafonds) en latere winstafdracht grondexploitaties is het resultaat 2020 afgerond € 9,1 miljoen positiever dan via de begroting na wijziging werd verwacht.

begrotingsoverschrijding per programma
Voor het beoordelen van geconstateerde fouten en onzekerheden in de jaarrekening voor het aspect rechtmatigheid wordt een percentage van de lasten + dotaties aan de reserves gehanteerd (zie regel resultaat bij de kolom "lasten rekening 2020", zoals staat vermeld in de vorige paragraaf "baten en lasten totaal per programma": € 358 miljoen):
voor fouten geldt een goedkeuringstolerantie van 1%: afgerond € 3,6 miljoen;
voor onzekerheden geldt een goedkeuringstolerantie van 3%: afgerond € 10,8 miljoen.

In het kader van de rechtmatigheidtoetsing dient de accountant in het verslag van bevindingen aan te geven welke begrotingsoverschrijdingen nog moeten worden geautoriseerd door de raad. Daartoe dienen deze overschrijdingen goed herkenbaar in de jaarstukken te worden opgenomen. Onderstaand overzicht geeft hierover uitsluitsel.

De belangrijkste afwijkingen zijn:
- programma 1: Hulp bij het Huishouden en jeugdhulp. ToZo is neutraal met programma 7;
- programma 2: subsidie Provinciaal Noodfonds Sociale Infrastructuur aan culturele instellingen (last en baat van € 584.200);
- programma 6: De Brandweer Amsterdam-Amstelland heeft er voor gekozen om vanaf 2020 vervroegd bij te storten in de levensloopregoeden van de brandweermedewerkers. De kosten van € 340.000 komen ten laste van de reserve FLO.

Er is een aantal verschillende begrotingsoverschrijdingen te onderscheiden. Bovenstaande posten vallen onder de volgende categorieën:

- Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten (ToZo, subsidie Noodfonds en via bestemmingsreserve de FLO);
- Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen

Deze overschrijdingen zijn onrechtmatig, maar tellen niet mee voor het oordeel omtrent de rechtmatigheid van de accountant.

Bedrag x € 1.000	Lasten geraamd	Lasten werkelijk	Verschil
01 Sociaal domein	98.496	100.371	1.874
02 Onderwijs en ontplooiing	26.037	26.851	815
03 Economie en duurzaamheid	2.834	2.006	-829
04 Openbare ruimte	47.802	46.395	-1.407
05 Ruimtelijke ontwikkeling	18.804	17.888	-916
06 Bestuur, bevolking en veiligheid	15.812	15.987	175
07 Overhead	68.065	63.438	-4.627
08 Algemene dekkingsmiddelen	16.005	1.874	-14.131
Totaal-generaal	**293.855**	**274.809**	**-19.045**

Wet Normering Topinkomens (WNT)

De WNT is van toepassing op Gemeente Amstelveen. Het voor Gemeente Amstelveen toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000.

Gepubliceerd dienen te worden:

- Alle in de wet genoemde vergoedingen aan topfunctionarissen. Voor Amstelveen zijn dit de gemeentesecretaris en de griffier;
- Ontslagvergoedingen aan topfunctionarissen hoger dan het jaarsalaris met een maximum van € 75.000

Bij Amstelveen zijn geen toezichthoudende functionarissen werkzaam.

Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Naast de hierna vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die dit verslagjaar een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Gegevens 2019 bedragen x € 1	M.C.C. Philips	H.H. Winthorst
Functiegegevens	Griffier	Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	101.858	136.240
Beloningen betaalbaar op termijn	16.212	20.206
Subtotaal	118.070	156.446
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	194.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totaal bezoldiging	**118.070**	**156.446**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018 **bedragen x € 1**	**M.C.C. Philips**	**H.H. Winthorst**
Functiegegevens	Griffier	Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	91.014	134.243
Beloningen betaalbaar op termijn	15.157	18.476
Subtotaal	106.171	152.719
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	189.000
Totaal bezoldiging 2018	**106.171**	**152.719**

4.4 Gerealiseerde lasten en baten per taakveld

bedrag x € 1.000	Gerealiseerde lasten	Gerealiseerde baten
0.1 Bestuur	3.116	23
0.10 Mutatie reserves P1	0	53
0.10 Mutatie reserves P2	20.377	32.789
0.10 Mutatie reserves P3	0	0
0.10 Mutatie reserves P4	9.994	7.222
0.10 Mutatie reserves P5	3.400	3.245
0.10 Mutatie reserves P6	38	425
0.10 Mutatie reserves P7	25.329	13.794
0.10 Mutatie reserves P8	24.200	9.364
0.2 Burgerzaken	2.475	1.245
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	3.861	5.051
0.4 Ondersteuning organisatie	63.438	29.419
0.5 Treasury	-299	62.601
0.61 OZB Woningen	1.129	11.850
0.62 OZB Niet woningen	352	10.784
0.63 Parkeerbelasting	375	1.999
0.64 Belastingen overig	56	0
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	115.636
0.8 Overige baten en lasten	1.229	486
0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)	-593	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	5.913	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	4.482	328
2.1 Verkeer en vervoer	11.254	1.445
2.2 Parkeren	749	527
2.5 Openbaar vervoer	156	0
3.1 Economische ontwikkeling	372	61
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	738	1.002
3.3 Bedrijfsloket en -ontwikkelingen	499	637
3.4 Economische promotie	1.134	1.082
4.1 Openbaar basisonderwijs	123	0
4.2 Onderwijshuisvesting	5.339	1.585
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	4.311	1.244
5.1 Sportbeleid en activering	4.263	50
5.2 Sportaccommodaties	2.990	2.321
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	5.806	584
5.4 Musea	1.472	0

5.5 Cultureel erfgoed	418	13
5.6 Media	2.130	0
5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	10.732	327
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	10.940	631
6.2 Wijkteams	5.825	80
6.3 Inkomensregelingen	39.264	42.225
6.4 Begeleide participatie	1.948	0
6.5 Arbeidsparticipatie	1.244	181
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.997	119
6.7 Maatwerkdienstverlening 18+	12.343	577
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	20.794	125
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	285	108
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	1.531	0
7.1 Volksgezondheid	3.200	104
7.2 Riolering	9.316	11.152
7.3 Afval	9.292	11.411
7.4 Milieubeheer	1.824	603
7.5 Begraafplaatsen	3.977	4.075
8.1 Ruimtelijke ordening	6.325	2.742
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	2.415	3.930
8.3 Wonen en bouwen	3.269	3.584
Totaal-generaal taakvelden	**358.147**	**398.838**

Overhead

De kosten voor overhead op taakveld 0.4 zijn volledig toegerekend aan programma 7 Ondersteuning Organisatie in het overzicht van baten en lasten.

5 Balans

5.1 Waarderingsgrondslagen

wettelijke voorschriften
De gehanteerde waarderingsgrondslagen zijn in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

schattingswijze afschrijvingen
De materiële vaste activa worden afgeschreven volgens de afschrijvingstabel.

immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief worden direct ten laste van de exploitatie gebracht. Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Voorbereidingskosten voor grondexploitaties is toegestaan onder immateriële vaste activa als de kosten passen binnen de kostensoortenlijst van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro), waarbij na 5 jaar activering de kosten hebben geleid tot een actieve grondexploitatie danwel zijn afgeboekt t.l.v. het jaarresultaat en de plannen waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt moeten bestuurlijke instemming hebben, blijkend uit een raadsbesluit of (indien gedelegeerd) een collegebesluit.

materiële vaste activa
gehanteerde afschrijvingstermijnen
In februari 2017 is door de raad besloten dat in principe vanaf 2017 alles lineair wordt afgeschreven. De gehanteerde afschrijvingstabel staat opgenomen na deze waarderingsgrondslagen.

investeringsgrens
In februari 2017 is door de raad besloten dat investeringen tot € 100.000 direct in de lasten worden verantwoord conform de financiële verordening 212. Deze vastgestelde investeringsgrens is in juli 2020 door de raad verlaagd voor Gemeentebelastingen Amstelland van € 100.000 naar € 50.000, met als gevolg dat kleinere investeringen gedekt kunnen worden in de vorm van kapitaallasten binnen de bedrijfsvoering van Gemeentebelastingen Amstelland.

gronden: strategisch en anticiperend
Gronden die worden verworven met het oog op exploitatie (strategisch en anticiperend) worden in eerste instantie geactiveerd onder materiële vaste activa. Pas wanneer de raad het grondexploitatiecomplex inclusief grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld, wordt de grond gekwalificeerd als "Bouwgrond in exploitatie" tegen vervaardigingsprijs.

De gronden worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs verminderd met gerealiseerde verkoopopbrengsten, of tegen de commerciële taxatiewaarde indien deze lager is. Als van een district de historische kostprijs verminderd met de gerealiseerde verkopen negatief is, wordt dat district op nul gewaardeerd. Ook een eventuele afwaardering naar de lagere taxatiewaarde vindt plaats per district.

gronden in eeuwigdurende erfpacht
Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde.

in erfpacht uitgegeven gronden
De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (in dit geval de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Gronden waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
Wanneer investeringen grotendeels worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere investeringen waarvoor een bestemmingsheffing kan worden geheven alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

investeringen met economisch nut & investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut
Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Slijtende investeringen worden vanaf het boekjaar volgend op het jaar na oplevering als regel lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur. Via apart raadsbesluit kan in specifieke gevallen worden besloten tot annuïtaire afschrijving.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

financiële vaste activa
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen verkrijgingsprijs.

Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

voorraden
bouwgrond in exploitatie (BIE)
De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Het startpunt van Bouwgrond in exploitatie (BIE) is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de BIE geopend en kunnen kosten worden geactiveerd en bijgeschreven op de voorraadpositie op de balans. Om de risico's die samenhangen met zeer langlopende projecten te beperken is de looptijd van een grondexploitatiecomplex maximaal 10 jaar.

Conform de nota grondbeleid (2012) worden voor verliezen direct een voorziening gevormd. Bij het bepalen van winst is de "percentage of completion" (Poc) methode toegepast.

faciliterend grondbeleid: overige nog te ontvangen bedragen
Afhankelijk van de status van het overlopend actief dient deze post in de toelichting op de balans van de gemeente nader toegelicht en gespecificeerd te worden als verhaalbare kosten, nog te verhalen kosten en nog te verrekenen kosten. Bepalend hiervoor is de aanwezigheid van een getekende overeenkomst.

In verreweg de meeste gevallen is bij faciliterend grondbeleid sprake van een anterieure (en soms posterieure) overeenkomst. Als een overeenkomst is gesloten worden de hiermee samenhangende gerealiseerde verhaalbare kosten gekwalificeerd als 'verhaalbare kosten'.

Als kosten worden gemaakt terwijl met een private ontwikkelaar nog geen overeenkomst tot verrekening is afgesloten worden de kosten gekwalificeerd als “nog te verrekenen kosten” en verantwoord als een overlopend actief (ex BBV artikel 40 a, lid b). Er moet wel worden verwacht dat deze binnen 10 jaar verrekend kunnen worden. Als geen zicht is op toekomstige verrekening is sprake van een “niet in de balans opgenomen recht”.

gerede producten
Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

overige grond- en hulpstoffen
De overige grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen die zijn gebaseerd op de gemiddeld betaalde inkoopprijs. Verschillen tussen de standaard verrekenprijs en betaalde inkoopprijs worden als resultaat verantwoord. Incourante voorraden worden afgewaardeerd naar marktwaarde.

vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en overlopende activa tegen verkrijgingsprijs. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van de vastgestelde spelregels in de financiële verordening 212.

liquide middelen en overlopende posten
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

bestemmingsreserves: dekking kapitaallasten
Afgezonderde middelen ter dekking van de kapitaallasten van investeringen (bruto-activering). In het verleden genomen investeringsbeslissingen met als dekking een gemeentelijke reserve worden via deze fondsen administratief afgewikkeld.

bestemmingsreserves: egalisatiereserve
Schommelingen op bepaalde technische c.q. bedrijfsmatige begrotingsonderdelen van de begroting worden via afzonderlijke egalisatiereserves afgewikkeld. Dit om de bestuurlijke afweging– en allocatiefunctie van de begroting te “vrijwaren” van fluctuaties van bedrijfstechnische aard. Dit betreft met name (meerjarig) wegenonderhoud en de vervanging van bedrijfsmiddelen.

De instelling en werking berust op bestuurlijke besluitvorming, die jaarlijks wordt geconcretiseerd in de begroting en jaarrekening. Behoudens beleidswijziging zijn deze middelen niet vrij aanwendbaar.

voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

De voorziening voor toekomstige vervangingsinvesteringen riolering bevat spaarbedragen . Bij realisatie van vervangingsinvesteringen kunnen de spaarbedragen in mindering worden gebracht op het te activeren bedrag.

De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

borg- en garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

afschrijvingstabel
De afschrijvingstabel voor de balanspost materiële vaste activa is als volgt (niet limitatief):

AFSCHRIJVINGSTABEL MATERIËLE VASTE ACTIVA
70 jaar: # betonnen brug (verkeersfunctie)
50 jaar: # buizen en leidingen riolering # duikers # stalen brug (verkeersfunctie)
40 jaar: # nieuwbouw gebouwen # bomenstructuur
30 jaar # beschoeiing en vooroevers
25 jaar: # gemalen(gebouw) # nieuwbouw sporthal, gymzaal, clubhuis, magazijn en werkplaats # renovatie gebouwen # drainage Zorgvlied # huurwoonwagens # verhardingen # openbaar groen(gras, bermen en beplanting) # houten brug (langzaam verkeer)

AFSCHRIJVINGSTABEL MATERIËLE VASTE ACTIVA
20 jaar: # atletiekbaan, sportvloeren, Meerkamp grotere investeringen # schooltuinen # ondergrondse containers
15 jaar: # (renovatie) sportvelden, tennisbanen, wielerparcours, sportattributen: o.a. verlichting, meubilair # riolering overig (gemalen, drukriolering, pompen, installaties) # loodsen, depot # verkeersinstallaties # openbare verlichting # speeltoestellen # straatmeubilair (bankjes, prullenbakken, paaltjes, fietsenrekken)
10 jaar: # herstraten schoolplein, verkeersremmende maatregelen # verbouwing/renovatie: dak, kozijnen, deuren, sanitair, lift, asbest verwijderen, CV + radiatoren, verlichting, meubilair, vloerbedekking, elektronica, noodstroomvoorziening, koeling/ ventilatoren, luchtbehandeling # leermiddelen (1e inrichting) # fietsenrek/stalling # voertuigen: dieplader, vorkheftruck, graafmachine, aanhangwagen # parkeermeters # vervanging sportvloer # afvalcontainers (schroot 40 m3) # wachthuisje # huisjes ondergrondse containers, minicontainers # divers: ademapparatuur, hefbrug, pompen en schakelkasten, luchtverhitter, telefooncentrale, blusmateriaal, kleding, urnen, gereedschap, brandveiligheid
8 jaar: # (toplaag) kunstgrasvelden, vloeistofdichte vloer # software
7 jaar: # voertuigen: bestelauto, pick-up, tractor, hoogwerker, shovel, was-, kraan-, kieper-, kraakpers-, container-, grofvuil-, dierplaagwagen # divers: veegmachine groot, takkenkneuzer, maaimachine, kolkenzuiger, sleuvenstamper, verdichter overslagstation
5 jaar: # hardware # divers: veegmachine klein, wegenlijnmachine, onkruidborstel, trilplaten, hogedrukreiniger # tijdelijke lokalen

5.2 Balans

bedrag x € 1.000

ACTIVA	31-12-2020	31-12-2019
Immateriële vaste activa	**1.827**	**2.019**
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	1.827	2.019
Materiële vaste activa	**238.065**	**223.882**
Investeringen met een economisch nut	151.230	136.989
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	77.928	80.415
Investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut	8.908	6.477
Financiele activa	**13.266**	**13.036**
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	7.693	7.693
Overige langlopende leningen	5.574	5.344
Totaal Vaste Activa	**253.159**	**238.937**
Voorraden	**-4.359**	**-2.727**
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-4.668	-2.974
Gereed product en handelsgoederen	308	247
Uitzettingen met rentetypische looptijd korter dan één jaar	**111.830**	**72.771**
Vorderingen op openbare lichamen	7.086	2.626
Overige vorderingen	7.967	15.667
Uitzettingen in ’s Rijks schatkist met rentetypische looptijd korter dan één jaar	96.777	54.478
Liquide middelen	**694**	**87**
Kas- en banksaldi	694	87
Overlopende activa	**34.791**	**32.054**
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	1.546	4.666
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	33.245	27.387
Totaal Vlottende Activa	**142.956**	**102.185**
TOTAAL ACTIVA	**396.115**	**341.122**

bedrag x € 1.000

PASSIVA

	31-12-2020	31-12-2019
Eigen vermogen	**266.788**	**209.652**
Algemene Reserve	12.900	37.462
Bestemmingsreserves	213.197	196.753
Resultaat	40.691	-24.562
Voorzieningen	**23.495**	**21.549**
Voorzieningen	23.495	21.549
Vaste schulden met rentetypische looptijd één jaar of langer	**71.334**	**73.653**
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	71.125	73.375
Waarborgsommen	209	278
Totaal Vaste passiva	**361.617**	**304.855**
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**6.128**	**7.239**
banksaldi	0	252
Overige schulden	6.128	6.987
Overlopende passiva	**28.370**	**29.028**
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	19.811	20.401
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	2.435	852
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	6.125	7.776
Totaal Vlottende Passiva	**34.498**	**36.267**
TOTAAL PASSIVA	**396.115**	**341.122**

Borg en garantstellingen

Per 31 december 2020 staat de gemeente garant voor € 543 miljoen.

5.3 Toelichting op de balans

immateriële vaste activa

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Boekwaarde 31 december
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	2.019	-277	-85	0	1.827
Immateriële vaste activa	**2.019**	**-277**	**-85**	**0**	**1.827**

mutatie boekwaarde
Op immateriële activa staan de voorbereidingskosten voor grondexploitaties met bestuurlijke instemming. De boekwaarde per 1 januari betreft met name de projecten Oostelijk halfrond 9, Carmenlaan en Landtong.

De projecten Lindenlaan 315-323 (€ 0,6 miljoen), Stadshart (€ 13.000), Ziederij (€ 40.000) en Appellaan Notenlaan fase 2 (€ 26.000) zijn geherrubriceerd naar grondexploitatie. Dit verklaart mede de negatieve stand in de kolom "investeringen".

materiële vaste activa

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Boekwaarde 31 december
1.1 Gronden en terreinen	6.063	2.608	2.771	0	5.899
1.2 Woonruimten	865	0	0	134	731
1.3 Bedrijfsgebouwen	123.171	16.697	133	3.699	136.036
1.4 Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.622	0	0	313	1.309
1.5 Vervoermiddelen	1.735	646	0	321	2.059
1.6 Machines, apparaten en installaties	3.070	2.302	0	629	4.743
1.7 Overige materiële vaste activa	464	100	0	113	451
1. Investeringen met een economisch nut	**136.989**	**22.353**	**2.904**	**5.208**	**151.230**
2.1 Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	67.519	613	0	2.221	65.910
2.2 Bedrijfsgebouwen	5.007	0	0	331	4.676
2.3 Machines, apparaten en installaties	680	0	0	40	640
2.4 Overige materiële vaste activa	7.209	11	0	517	6.702
2. Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten heffing kan worden geheven	**80.415**	**623**	**0**	**3.110**	**77.928**
3.2 Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	6.477	9.255	6.604	221	8.908
3. Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	**6.477**	**9.255**	**6.604**	**221**	**8.908**
Materiele vaste activa	**223.882**	**32.232**	**9.508**	**8.540**	**238.065**

bijdragen van derden
In het verloopoverzicht onder desinvesteringen is sprake van bijdragen van derden. Dit betreft:
- verwerving gronden Uithoornlijn van Vervoerregio Amsterdam (€ 2,8 miljoen);
- Piet Heinschool bijdragen van Amstelwijs en Kinderrijk (€ 133.000);
- Knoop Ouderkerkerlaan bijdrage RWS en Vervoerregio Amsterdam (€ 4,4 miljoen);
- Amstelzijde verbindingsweg zuid bijdrage van Provincie Noord Holland (€ 1,4 miljoen);
- diverse projecten in de buitenruimte ontvangen hiervoor bijdragen van Vervoerregio Amsterdam (€ 171.000);
- inrichting buitenruimte diverse facilitaire projecten vanwege kostenverhaalsovereenkomsten (€ 638.000).

afwaardering wegens duurzame waardevermindering
In het verloopoverzicht is geen sprake van duurzame waardevermindering.

buitengebruikstelling activa
In het verloopoverzicht is er geen sprake van buitengebruikstelling van activa.

mutatie boekwaarde economisch nut
gronden en terreinen
De vermeerdering en vermindering betreft de verwerving van gronden voor Uithoornlijn (€ 2,7 miljoen)

bedrijfsgebouwen
De vermeerdering betreft met name de nieuwbouw Herman Wesselink College (€ 12,1 miljoen), nieuwbouw Piet Heinschool (€ 0,9 miljoen), aanpassing huisvesting Raadhuis (€ 3,5 miljoen) en investeringen in de Cultuurstrip (€ 0,1 miljoen).

Vervoermiddelen
De vermeerdering betreft een tweetal straatreinigingsmachines (€ 0,3 miljoen) en een inzamelvoertuig (€ 0,3 miljoen).

machines, apparaten, installaties
In 2020 is geïnvesteerd in de vervanging van hardware it (€ 2,2 miljoen)

mutatie boekwaarde economisch nut, waarvoor heffing kan worden geheven
In 2020 is voor totaal € 0,6 miljoen geïnvesteerd in riolering en gemalen.

mutatie boekwaarde investeringen in de openbare ruimte maatschappelijk nut
De vermeerdering en vermindering betreft investeringen in wegen en verkeersmaatregelen (€ 1,8 miljoen), knoop Ouderkerkerlaan (€ 4,9 miljoen), brug Amstelzijde (€ 1,3 miljoen), inrichting buitenruimte voor facilitaire projecten (€ 0,7 miljoen), brug Maimonideslaan (€ 0,3 miljoen), buitenruimte Piet Heinschool (€ 0,3 miljoen).

erfpacht
Van investeringen met economisch nut; gronden en terreinen betreft € 0,9 miljoen erfpachtposities. In de Bovenkerkerpolder gaat het om € 260.000 en bij de International School of Amsterdam om € 632.000.

balanswaardering gemeentelijke gebouwen
De boekwaarde van de gemeentelijke investeringen in gebouwen die formeel in eigendom zijn van de gemeente bedraagt € 140 miljoen (zie tabel materiële vaste activa). Dit weerspiegelt niet de volledige waarde van het gemeentelijk bezit aan gebouwen.

De WOZ-waarde van deze gemeentelijke gebouwen bedraagt € 229 miljoen euro. De verzekerde waarde (= herbouwwaarde exclusief funderingskosten) van de gemeentelijke panden benadert het beste de feitelijke balanswaarde: € 395,6 miljoen euro. Incourante objecten, zoals raadhuis en zwembad hebben een WOZ-waarde die beduidend lager is dan de verzekerde waarde.

kunst
De ambtsketen en wisselende exposities in het raadhuis hebben een verzekerde waarde van € 60.000.

De gemeente beschikt daarnaast over een kunstcollectie die niet in de financiële administratie wordt geregistreerd. In juni 2021 wordt de inventarisatie afgerond van de status (conditierapport) van de kunstwerken en of het verzekerd moet worden (waarde > € 10.000). Tevens worden voor alle kunstwerken buiten het raadhuis bruikleenovereenkomsten opgesteld c.q. geactualiseerd met een looptijd van 5 jaar. De gedachte was dat dit proces bij opmaak van de rekening was afgerond, maar mede door de corona pandemie is dit vertraagd.

materiële vaste activa: nog te investeren (restantkredieten)

Omschrijving (bedrag x € 1.000)	Gevoteerde bedrag (A)	Uitgaven t/m 2019 (B)	Uitgaven 2020 (C)	Restant ultimo 2020 (D)	verwachte lasten na 2020 (E)
Vastgoed: bedrijfsgebouwen	328	406	2	-80	0
Wegen en Verkeer (maatschappelijk nut tlv reserve)	6.198	2.607	2.365	1.226	1.084
Investeringsfondsen	14.155	7.758	6.626	-229	-205
Onderwijshuisvesting (investeringsfonds en exploitatie)	38.042	22.205	13.092	2.745	2.745
Overig	1.269	380	178	711	624
Subtotaal algemene middelen	**59.992**	**33.356**	**22.264**	**4.373**	**4.248**
Afvalbeheer (incl. bedrijfsafval)	557	498	11	48	48
Riolering	2.129	919	613	597	597
Zorgvlied	0	0	0	0	0
Subtotaal kostendekkende exploitaties	**2.686**	**1.417**	**623**	**646**	**646**
TOTAAL	**62.678**	**34.773**	**22.887**	**5.018**	**4.894**

totaaloverzicht restantkredieten
Eind 2020 resteert een investeringsbedrag aan door de raad gevoteerde kredieten van € 5,0 miljoen Als beslispunt in de jaarrekening wordt opgenomen om € 4,894 miljoen beschikbaar te stellen.

verwachte lasten
subtotaal algemene middelen
- Wegen en verkeer betreft de projecten uit het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte (€ 1,0 miljoen) en brug Maimonideslaan (€ 0,3 miljoen); Voor de knoop Ouderkerkerlaan wordt nog een bijdrage van de VRA verwacht (€ 0,3 miljoen)
- Investeringsfonds betreft met name cultuurinvesteringen cultuurstrip (€ 0,1 miljoen); De vervanging van hardware IT (€ 0,2 miljoen) en aanpassing Raadhuis (€ 0,1 miljoen) gaan sneller dan verwacht. Hiervoor worden beschikbare middelen van 2021 aangewend.
- Onderwijshuisvesting bevat kredieten voor nieuwbouw onderwijsgebouwen. In de Kadernota en de begroting wordt twee keer per jaar een beeld geschetst van de voortgang nieuwbouw onderwijshuisvesting. De nog te verwachten lasten betreft vooral de uitbreiding IKC Mio Mondo (€ 0,5 miljoen), plaatsen tijdelijke lokalen De Linde (€ 0,6 miljoen), het voorbereidingskrediet scholen Landtong (€ 0,2 miljoen), Schoolpleinen Jane Adamslaan (€ 0,3 miljoen en De Bloeiwijzer (€ 1,4 miljoen) en Piet Heinschool (€ 0,2 miljoen) . De uitvoering van de nieuwbouw HWC (€ 0,4 miljoen) gaat sneller dan verwacht. Hiervoor worden beschikbare de middelen van 2021 aangewend ;
- De overige kredieten betreft het krediet voor wijkcentrum Noorddamcentrum (€ 0,8 miljoen). De voorbereiding van sporthal HWC (€ 0,2 miljoen) gaat voorspoediger dan verwacht. Hiervoor worden de beschikbare middelen van 2021 aangewend.

subtotaal kostendekkende exploitaties
- Riolering betreft met name investeringen riolering (€ 0,3 miljoen) en gemalen (€ 0,3 miljoen);

Vorenstaande betreft de restantkredieten eind 2020. Voor de periode t/m 2024 is sprake van een kredietvotering van ongeveer € 103 miljoen.

financiële vaste activa

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Boekwaarde 31 december
BNG Bank	326	0	0	0	326
Aandelen Invest MRA	0	0	0	0	0
Stedin	7.367	0	0	0	7.367
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	**7.693**	**0**	**0**	**0**	**7.693**

financiële vaste activa: kapitaalverstrekking aan deelnemingen

BNG Bank
De gemeente Amstelveen bezit 143.520 aandelen, hetgeen neerkomt op een beperkt belang van afgerond 0,2% van het totaal aantal aandelen. De balanswaarde per 31 december bedraagt € 326.000 en dit is de verkrijgingsprijs van de in 2001 omgewisselde aandelen type A en B. Amstelveen had 677.600 aandelen A tegen een waarde van ƒ 1,00 en 160 aandelen B tegen een waarde van ƒ 250,00 met een totale waarde van ƒ 717.600,00 (= € 325.632,68).

BNG bank waardeert de aandelen voor € 2,50 per stuk. Waardering tegen deze prijs betekent een balanswaarde van € 358.125,00. Vanuit voorzichtigheidsprincipe wordt op de balans de lagere waarde vermeld die bij omwisseling van het aandelenpakket van toepassing was.

Eneco/Stedin
De gemeente heeft haar aandelenpakket in maart 2020 verkocht (waarde € 0).

De gemeente bezit na verkoop van de aandelen Eneco nog wel 73.671 aandelen Stedin met een waarde van € 7,4 miljoen. Deze zijn verkregen na de splitsing van Eneco Holding N.V. in netwerkbeheerder Stedin en het energieleveringsbedrijf Eneco.

financiële vaste activa: overige langlopende leningen

De gemeente heeft € 5,6 miljoen aan langlopende leningen uitstaan en betreft vrijwel geheel verstrekte leningen via het SVn. Er zijn voor € 0,3 miljoen aan MKB-noodleningen verstrekt.

bedrag x € 1.000	Saldo 1 januari	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Saldo 31 december
MKB-noodlening	0	230	0	0	230
SVn Startersleningen	4.941	0	0	0	4.941
SVn Stimuleringslening duurzaamheidsfonds	350	0	0	0	350
Betaalde waarborgsommen	53	0	0	0	53
Overige langlopende leningen	**5.344**	**230**	**0**	**0**	**5.574**

MKB-noodlening
De MKB-noodlening is een lokale regeling van de gemeente Amstelveen om mede te voorkomen dat zelfstandige MKB-ondernemingen zonder toegang tot bancaire financiering de coronacrisis niet overleven.

De lening is voor een periode van maximaal drie jaar en bedraagt ten hoogste € 40.000 en wordt verstrekt tegen een rente van 2%. Indien de onderneming niet in staat is tot betaling van rente en

aflossing ingaande 31 maart 2021, is overleg mogelijk over aanpassing van de leningsverplichtingen aan individuele omstandigheden.

Svn startersleningen
Een starterslening overbrugt het verschil tussen de aankoopkosten van een woning en het bedrag dat de starter maximaal kan lenen. De risico's voor de gemeente zijn zeer gering omdat de NHG terugbetaling van de leningen garandeert. De hoogte van de starterslening is afhankelijk van de aankoopprijs. Maximaal is dit € 40.000. De totale lening (hypotheek + starterslening) mag niet meer bedragen dan het maximum dat de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) jaarlijks bepaalt.

De starterslening is een annuïteitenlening met een looptijd van 30 jaar. De gemeente en het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) bieden haar aan als aanvulling op de eerste hypotheek van de koopstarter. De eerste drie jaar is de lening renteloos en aflossingsvrij. Daarna betaalt de koper wel rente en aflossing, tenzij een gevraagde inkomenstoets anders uitwijst. De toets kan leiden tot verlenging van de renteloze en aflossingsvrije periode danwel kan aanleiding geven om de hoogte van rente en aflossing bij te stellen.

Het SVn stuurt jaarlijks een opgave met onder andere de verstrekte leningen. Tot en met 2020 heeft de gemeente € 4,94 miljoen gestort in het startersfonds. Per 31 december 2020 is voor € 6,0 miljoen euro (2019: € 6,0 miljoen) aan leningen met garantie verstrekt. Door starters is per 31 december 2020 een bedrag terugbetaald van € 4,2 miljoen (2019: € 3,7 miljoen).

Het verschil tussen verstrekte en terugbetaalde leningen is lager dan de storting in het startersfonds. Dit bedrag is beschikbaar voor nieuwe te verstrekken startersleningen.

Svn stimuleringsregeling duurzaamheidsfonds
Een stimuleringslening duurzaamheidsfonds kan worden toegekend door het college voor verduurzamingsactiviteiten die aantoonbaar bijgedragen aan een of meer van de beleidsdoelen zoals beschreven in 'Aanpak Duurzaamheid Amstelveen, Slimme keuzes voor de toekomst (9 mei 2016)'. Dit zijn de lokale energiebesparing, reductie van lokale CO2-uitstoot en/of het vergroten van de capaciteit van fossiel-onafhankelijke energieopwekking binnen de gemeente.

De stimuleringslening is een annuïteitenlening met een looptijd van maximaal 15 jaar met een vast rentepercentage van 1,5% op jaarbasis. Het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) verzorgt de krediettoets, verstrekt en beheert de toegewezen Stimuleringslening.

betaald waarborgsommen
Dit betreft een waarborgsom inzake Maarssengroep Vastgoedinvesteringen.

voorraden

Ter voorkoming van allerlei dubbele overzichten wordt u voor meer achtergrond van de grondexploitaties verwezen naar de paragraaf "grondbeleid".

Aan de verkrijgingsprijs van grondexploitaties wordt over de boekwaarde per 1 januari de interne rente toegevoegd.

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Vermeerde-ringen	Vermind-ringen	Afschrij-vingen	Boekwaarde 31 december
1.1 Magazijnvoorraad	247	61	0	0	308
1. Gereed product en handelsgoederen	**247**	**61**	**0**	**0**	**308**
2.1 Bouwgronden in exploitatie	-2.974	2.280	3.039	0	-3.733
2. Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	**-2.974**	**2.280**	**3.039**	**0**	**-3.733**
Voorraden (excl. voorziening)	**-2.727**	**2.341**	**3.039**	**0**	**-3.424**

voorraden: gereed product en handelsgoederen

Het saldo per 31 december van € 308.000 betreft zand, tegels e.d.

voorraden: onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Bouwgrond in exploitatie (BIE) is een grondexploitatie in uitvoering. Onder voorraden worden bouwgronden in exploitatie verantwoord. Gronden die worden verworven met het oog op exploitatie (strategisch en anticiperend) worden in eerste instantie geactiveerd onder de materiële vaste activa. Pas wanneer de raad het grondexploitatiecomplex inclusief grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld wordt de grond gekwalificeerd als BIE.

In onderstaand overzicht staan de grondexploitaties gespecificeerd die een positieve/negatieve boekwaarde per 31 december hebben boven de € 500.000.

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Vermeerde-ringen	Vermind-ringen	Boekwaarde 31 december
Bedrijventerrein De Loeten, actief	-1.063	351	-15	-698
Lindenlaan 315-323 (was 1602)	0	589	15	575
Middenwaard	4	147	2.147	-1.996
Westwijk zuidoost (WWZO)	43	352	-176	570
Zonnestein 64+66 (was1603)	-1.191	42	1.107	-2.255
Totaal boekwaarde per 31 december < 500.000 euro	-767	799	-39	71
Onderhanden werk	**-2.974**	**2.280**	**3.039**	**-3.733**

projectsaldo
Per 31 december 2020 is sprake van een positieve netto-investering c.q. positief projectsaldo van € 3,90 miljoen (31 dec. 19: € 2,97 miljoen). Dit betekent dat het totaal aan verantwoorde (werkelijke) kosten, zoals bouwrijpmaken en openbare verlichting, **lager** is dan het totaal aan verantwoorde (werkelijke) opbrengsten, zoals grondverkopen en subsidies.

resultaat
Het resultaat op deze grondexploitaties wordt afgedragen bij oplevering van een deelplan. Van het rekeningresultaat 2020 betreft € 2,714 miljoen een dotatie aan de algemene reserve (zie paragraaf "grondbeleid": tabel samenvatting grondexploitaties).

De uitgangspunten voor de financiële resultaatneming bij grondexploitatie zijn opgenomen in de notitie van de commissie BBV (zie 7.1 waarderingsgrondslagen)

actualisering van de begrotingen van lopende grondexploitaties
De meeste grondexploitaties lopen over verschillende boekjaren. Budgetten voor de nog uit te voeren plandelen moeten minstens één keer per jaar worden bijgesteld. Hierbij dient een zo reëel mogelijk beeld te worden gegeven. De actualisering van de budgetten die vanaf 1 januari 2020 nodig waren voor de afronding van de plannen zijn vastgesteld in de raadsvergadering van 1 juli 2020. Met het vaststellen van de vernieuwde budgetten wordt het financieel perspectief van de grondexploitaties nader vastgesteld.

Voor eventuele toekomstige verliezen worden voorzieningen aangehouden conform gestelde BBV richtlijnen. Voor de vastgestelde actieve grondexploitaties wordt een verlies verwacht van € 0,935 miljoen.

Voor een toelichting op de ontwikkelingen in het verwachte eindresultaat van de afzonderlijke grondexploitaties wordt verwezen naar de actualisering van grondexploitaties, die in 2021 aan de raad wordt aangeboden.

toekomstige opbrengsten & lasten en winstprognose
De nog te nemen winstafdrachten bij actieve grondexploitaties bedraagt € 16,45 miljoen. Hiervan kan een gedeelte van € 2,179 miljoen worden aangemerkt als relatief "hard", in de zin dat dit gedeelte onderbouwd wordt door reeds afgesloten overeenkomsten over gronduitgifte (zie paragraaf "grondbeleid": tabel samenvatting grondexploitaties -> projectsaldo portefeuille eind 2020).

winstafdracht 2020
Programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling bevat een winstafdracht ten gunste van de algemene reserve van € 2,714 miljoen (zie paragraaf Grondbeleid bij het onderdeel " samenvatting grondexploitaties"). Dit bestaat uit de taakvelden:
- 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein) = € 2,392 miljoen.
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur = € 0,322 miljoen.

PROGNOSE RESULTATEN GRONDEXPLOITATIES

bedragen x € 1.000	Bouwgronden in exploitatie
verwacht resultaat van in uitvoering genomen projecten	50.814
reeds genomen winst op deze projecten	34.369
nog te nemen resultaat 2021 e.v.	16.445
nog te genereren opbrengst 2021 e.v.	29.038
nog te maken kosten eind 2021 e.v.	16.139

Deze ramingen zijn tot stand gekomen in geactualiseerde berekeningen waarbij de volgende parameters zijn gehanteerd:
- Looptijd maximaal 10 jaar;
- Rente 1,73%;
- Indexatie civiele kosten: 1,5%;
- Indexatie overige kosten: 1,7%
- Toename verkoopprijzen: woningbouw 1,7%, bedrijventerrein en overig 1,0%.

uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

bedrag x € 1.000	31-12-2020	31-12-2019
Overige vorderingen: 1. handelsdebiteuren	3.496	12.910
Overige vorderingen: 2. belastingdebiteuren	2.965	2.017
Overige vorderingen: 3. sociale dienst debiteuren	4.492	3.347
Overige vorderingen: 4. voorziening dubieuze debiteuren	-2.986	-2.608
Uitzettingen in s Rijks schatkist met rentetypische looptijd korter dan één jaar	96.777	54.478
Vorderingen op openbare lichamen	7.086	2.626
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**111.830**	**72.771**

1 t/m 3 en vorderingen op openbare lichamen: debiteurensaldo
Van het debiteurensaldo ad € 11,0 miljoen euro resteert eind januari 2021 € 2,0 miljoen voor handels–, € 4,4 miljoen voor sociale dienst–, € 2,8 miljoen voor belastingdebiteuren en € 0,5 miljoen vorderingen op openbare lichamen (totaal € 9,7 miljoen). Hierbij moet echter in acht worden genomen dat het saldo van sociale dienstdebiteuren een specifiek karakter heeft, waarbij afloop van de vordering op korte termijn veelal niet wordt gerealiseerd.

Op 1 juli 2020 verviel een uitstaande lening aan de BNG van € 9,1 miljoen. Doordat de aflosdatum binnen 1 jaar valt staat de lening verantwoord onder deze balanscategorie.

4 voorziening dubieuze debiteuren
Van de voorziening dubieuze debiteuren heeft € 0,8 miljoen betrekking op het openstaande saldo "sociale dienstdebiteuren" ad. € 4,5 miljoen euro. Van de overige debiteuren met een volume van € 6,5 miljoen euro per 1 januari wordt € 2,1 miljoen euro als dubieuze vordering beschouwd. Hiervan hangt € 0,9 miljoen samen met Corona. De voorziening wordt bepaald op basis van de vastgestelde spelregels in de financiële verordening 212.

uitzettingen in 's Rijks schatkist
In het Begrotingsakkoord 2013 is afgesproken dat decentrale overheden vanaf 2013 gaan schatkistbankieren waardoor tegoeden worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Hierdoor zal de Nederlandse staat minder geld hoeven te lenen op de financiële markten en daalt de staatsschuld.

In het besluit begroting en verantwoording (BBV) staat opgenomen dat met ingang van de rekening 2014 in de balans over (het gebruik van) het drempelbedrag wordt gerapporteerd volgens het navolgende voorgeschreven format. Uit de gegevens blijkt dat in 2020 het drempelbedrag in geen enkel kwartaal is overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar	2020		
(1)	**Drempelbedrag**	**1854**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**298**	**480**	**345**	**502**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.556	1.374	1.508	1.351
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

(1) Berekening drempelbedrag

		Verslagjaar	2020
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	247.158	
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	247.158	
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-	
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	1854	

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen

		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	27.097	43.663	31.764	46.217
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	298	480	345	502

liquide middelen

bedrag x € 1.000	31-12-2020	31-12-2019
1. kas	34	32
2. Rabo	287	47
3. ING-postbank	8	8
5. BNG	366	0
Liquide middelen	**694**	**87**

Het drempelbedrag waarboven het geld moet worden uitgezet bij het Rijk bedraagt € 1,9 miljoen euro (zie tabel uitzettingen < 1 jaar). Het saldo dat op 31 december 2020 bij de overige banken is uitgezet ligt onder deze norm.

overlopende activa

bedrag x € 1.000	31-12-2020	31-12-2019
Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen: 1. te ontvangen BTW-compensatiefonds	15.455	13.739
Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen: 3. vooruitbetaalde kosten	9.012	7.543
Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen: 4. te verhalen bedragen	7.334	5.369
Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen: 5. te verhalen kosten facilitaire projecten	1.343	648
Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen: 6. overige overlopende activa	102	89
Van Europese/Nederlandse overheidslichamen te ontvangen voorschotbedragen	1.546	4.666
Overlopende activa	**34.791**	**32.054**

Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen

1 en 6 nog te ontvangen btw-compensatiefonds/overig
De belangrijkste vordering die onder overlopende activa is opgenomen betreft te verrekenen btw met het BTW-compensatiefonds. Dit bedrag wordt op 1 juli volgend op het verslagjaar uitbetaald.

3 en 4 vooruitbetaalde kosten/nog te verhalen bedragen
Transitoria zijn kosten welke toegerekend moeten worden aan een andere periode dan de verslagperiode. Aan de activazijde kunnen deze overlopende posten vooruitbetaalde kosten/nog te verhalen bedragen betreffen. De belangrijksten zijn de gemeentelijke bijdragen aan RWS infra voor de gemeentelijke infrastructuur, fietsbrug en watersysteem overkapping (€ 7,1 miljoen)

5 facilitaire projecten: nog te verhalen kosten
Het betreft hier kosten faciliterend grondbeleid die verhaald kunnen worden op derden en waarbij nog geen overeenkomst is getekend.

Het saldo van de te verhalen facilitaire kosten is als volgt de specificeren:

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Boekwaarde 31 december
De Loeten	42	42
Verhaalbare kosten	**42**	**42**
Kostverlorenhof	0	0
Maalderij 4-8	36	40
Startbaan 16	0	9
Haagbeuklaan 1-3	9	11
Scheg	546	748
Paviljoen zwembad (Poels UP)	16	16
Nog te verhalen kosten	**607**	**824**
Bedrijventerrein Amstelveen Zuid	0	223
Kronenburg-Uilenstede	0	254
Nog te verrekenen kosten	**0**	**477**
Totaal facilitaire projecten: nog te verhalen kosten	**648**	**1.343**

Van Europese/Nederlandse overheidslichamen te ontvangen voorschotbedragen

bedrag x € 1.000	Saldo 1 januari	Toevoe-gingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31 december
Project Schiphol-Amsterdam-Almere	900	300	1.200	0
RWS knoop Ouderkerkerlaan	2.714		2.714	0
RWS Fietsbrug A9	7			7
RWS Maatregel A9 Keizer Karelweg	19			19
nog te ontvangen gelden Rijk	**3.640**	**300**	**3.914**	**26**
Vervoersregio: diverse projecten	585	17	585	17
Vervoersregio: gronden uithoorn	441			441
Vervoersregio: Ouderkerkerlaan	0	894		894
Vervoersregio: Amstelveenlijn	0	67		67
Metropoolregio Amsterdam: Legmeer	0	100		100
nog te ontvangen gelden andere overheden	**1.026**	**1.078**	**585**	**1.519**
Van overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen	**4.666**	**1.378**	**4.499**	**1.545**

eigen vermogen

Onder de waarderingsgrondslagen staat het vigerende beleidskader reserves en voorzieningen beschreven waarnaar kortheidshalve wordt verwezen. In onder andere het algemeen beeld en de paragraaf weerstandsvermogen wordt nader ingegaan op het verloop van de algemene reserve. Het rekeningresultaat wordt verrekend met de algemene reserve.

Op de programmabladen wordt nader ingegaan op de mutaties voor dit verslagjaar van de reserves. De eerste kolom van de overzichten verwijst naar het programmanummer, waarbij "7" verwijst naar overhead en "8" naar algemene dekkingsmiddelen.

reserve	doel reserve
dekking kapitaallasten	Investeringsfondsen zijn één-op-één gekoppeld aan investeringen die ingevolge Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)-voorschriften zijn geactiveerd, maar die reeds in één keer vanuit reserves zijn gedekt. Het betreft de administratieve afwikkeling ter dekking van de kapitaallasten van deze investeringen. Tegenover de investeringsfondsen staat een gelijke boekwaarde.
vervanging bedrijfsmiddelen	Via de ideaalcomplexen lopen dotaties en onttrekkingen in verband met investeringen in bedrijfsmiddelen.
bedrijfsvoeringsfondsen	In de nota begrotingsbeheer en budgetbeheer staat het volgende opgenomen: Onder en overschrijdingen op bedrijfsvoeringbudgetten blijven binnen de afdeling (middels een bedrijfsvoeringfonds), wanneer deze geen consequenties hebben op de realisatie van doelstellingen en activiteiten uit het afdelingsplan; In het geval de problematiek naar het oordeel van het betreffende afdelingshoofd uitstijgt boven de mogelijkheden van de afdeling volgt (zo veel mogelijk vooraf) een oplossingsvoorstel ten behoeve van de directie; Het bedrijfsvoeringfonds van de afdeling mag, zowel in positieve als in negatieve zin, niet het percentage van 5% van het totaal van het eigen bedrijfsvoeringbudget overschrijden. Afwijkingen hierop dienen

reserve	doel reserve
	onderwerp te zijn van besluitvorming door de directie; Toevoegingen en onttrekkingen aan het bedrijfsvoeringfonds worden middels het reguliere traject van afdelingsplannen en de verantwoording daarop voorgelegd aan de directie.
P3: egalisatiereserve grondbank	In de 2e tijdvakrapportage 2015 is de egalisatiereserve voor resultaten van de grondbank ingesteld. Het maximum van deze reserve bedraagt € 500.000.
P4: buitenruimte groen, water en spelrecreatie	Met ingang van 2018 is de vervanging van groen, water en spelrecreatie aan het uitvoeringsprogramma toegevoegd. In de Perspectiefnota 2019 is de egalisatiereserve Buitenruimte groen, water en spelrecreatie ingesteld. Het gaat om investeringen die niet zozeer een economische waarde hebben maar een maatschappelijke waarde. Via structurele budgetten in de exploitatie wordt de vervanging geregeld. Vanaf 2017 worden werken met materiële omvang geactiveerd. Bij vertraging in werkzaamheden worden restantbudgetten verrekend met de reserve.
P4: groot onderhoud wegen	Bij wegen gaat het om investeringen die niet zozeer een economische waarde hebben maar een maatschappelijke waarde. Via structurele budgetten in de exploitatie wordt de vervanging geregeld. Vanaf 2017 worden werken met materiële omvang geactiveerd. Bij vertraging in werkzaamheden worden restantbudgetten verrekend met de reserve.
P4: openbare verlichting (m.n. lichtmasten)	Bij openbare verlichting gaat het om investeringen die niet zozeer een economische waarde hebben maar een maatschappelijke waarde. Via structurele budgetten in de exploitatie wordt de vervanging geregeld. Vanaf 2017 worden werken met materiële omvang geactiveerd. Bij vertraging in werkzaamheden worden restantbudgetten verrekend met de reserve. Met ingang van 2018 is de vervanging van lichtmasten aan het uitvoeringsprogramma toegevoegd.
P4: verkeersmaatregelen	Bekostigen van nieuwe maatregelen ter verbetering van de verkeersveiligheid. Vanaf 2017 worden werken met materiële omvang geactiveerd.
P4: verkeersregelinstallaties	Via structurele budgetten in de exploitatie wordt de instandhouding van de verkeersregelinstallatie(vri) geregeld. Vanaf 2017 worden werken met materiële omvang geactiveerd.
P1: innovatiefonds Zorg en Welzijn Amstelveen	De raad heeft op 13 december 2017 ingestemd met de inrichting van het Innovatiefonds Zorg en Welzijn Amstelveen per 1 januari 2018. Het fonds draagt bij aan het doorontwikkelen van gebruikersgerichte zorg en het vinden van passende oplossingen, samen met de mensen die zorg nodig hebben.
P2: KNLTB garantie	De raad heeft op 15 juni 2016 ingestemd met het raadsvoorstel "Nationaal Tennis Centrum (NTC) en bondskantoor Koninklijke Nederlandse Lawn Tennisbond (KNLTB)" waarmee een garantstelling van € 400.000 per jaar met een maximale looptijd van tien jaar is verstrekt. Het risico voor de gemeente wordt geschat op 25% en op basis hiervan is een bestemmingsreserve getroffen van € 1 miljoen
P2: kunstgrasrugbyveld	In de kadernota 2017 heeft de raad € 522.000 beschikbaar gesteld voor het vervangen van het kunstgrasrugbyveld.
P2: monumentenzorg	Aan de eigenaar van een gemeentelijk monument kan een subsidie worden verleend ter tegemoetkoming in de kosten die noodzakelijk zijn om de specifieke beschermingswaardige onderdelen van het monument in stand te houden. In de reservenota van 2012 is het maximum vastgesteld op € 200.000
P2: nieuwbouw HWC	In de Kadernota 2017, kadernota 2018 en Perspectiefnota 2018 is gereserveerd voor nieuwbouw van het Herman Wesselink College (HWC) voor de realisatie van de nieuwbouw.

reserve	doel reserve
P2: nieuwbouw Landtong	In het college uitvoeringsprogramma 2018-2022 zijn middelen beschikbaar gesteld voor het opstellen van een startnotitie voor herontwikkeling van het terrein Landtong en onderzoek naar nieuwbouw van de school in het ontwikkelgebied. Bij de Programmabegroting 2021 is bij de aanvullende voorstellen besloten tot een systematiekwijziging voor dekking van investeringen in maatschappelijk vastgoed. Voor de projecten waarvan de afschrijving nog van start moet gaan, vallen de reserves eind 2020 vrij.
P2: nieuwbouw Piet Heinschool	In de Kadernota 2016 de reserve voor de nieuwbouw Piet Heinschool ingesteld. Bij de Programmabegroting 2021 is bij de aanvullende voorstellen besloten tot een systematiekwijziging voor dekking van investeringen in maatschappelijk vastgoed. Voor de projecten waarvan de afschrijving nog van start moet gaan, vallen de reserves eind 2020 vrij.
P2: overige toekomstige huisvestingsvoorzieningen	Voor kleine kredieten is het administratief omslachtig om nieuwe specifieke reserves aan te maken. Deze worden gebundeld en administratief verwerkt in deze reserve.
P2: verbouwing vierde sporthal (Goudsmithal)	Diverse onderwijsinstellingen en sportverenigingen hebben aangegeven aanvullende behoefte aan goede binnensportruimte te hebben. In de Kadernota 2016 is voor de verbouwing van een vierde sporthal € 1,65 miljoen beschikbaar gesteld. Naar aanleiding van de gehouden aanbesteding en de gekozen invulling is in het raadsbesluit bij de kadernota 2018 besloten een aanvullend krediet te voteren van € 0,3 miljoen voor de aanbouw van de Goudsmithal.
P4: meubilair Zorgvlied	In de kadernota 2017 is € 230.000 gereserveerd voor plaatsing van nieuw en extra meubilair in ruimten en op de begraafplaats Zorgvlied. Het krediet is eind 2019 gereed en de reserve is afgesloten.
P5: grote projecten	Dit betreft beschikbaar gestelde middelen voor de projectenorganisatie inzake grotere onderwerpen zoals Amstelveenlijn, Stadshart en A9. De middelen voor toekomstige gemeentelijke investeringen A9 en Stadshart zijn in 2018 overgeheveld naar nieuw ingestelde afzonderlijke reserves.
P5: stadshart	Bij de programmarekening 2017 heeft de raad ingestemd met het instellen van de reserve 'Stadshart' voor het budgetneutraal uitvoeren van herinrichting van openbare ruimte via opbrengsten uit verkoop van gemeentelijke gronden en gebouwen. De middelen welke in 2017 zijn gestort in reserve 'Grote projecten' voor dit doel worden overgeheveld. Vanaf 2018 wordt de financiële afwikkeling van het raadsvoorstel "Vaststellen Ruimtelijke Uitwerking Visie Stadshart geëgaliseerd via deze reserve.
P5: toekomstige gemeentelijke investeringen A9	In het raadsvoorstel van 12 december 2018 inzake vaststelling bijdragen aan Rijkswaterstaat voor scopewijziging en toekomstige gemeentelijke investeringen project A9 heeft de raad ingestemd met de vorming van deze reserve. Het doel is de middelen te reserveren voor dekking van toekomstige kapitaallasten als gevolg van vooruitbetaalde gemeentelijke investeringen en de middelen welke zijn gereserveerd in de reserve grote projecten over te hevelen.
P5: startkoop Amstelveen en startersleningen	Deze reserve wordt gevoed uit de aankopen van 'tranches' van de zogenoemde 'startkoopamstelveen' woningen. Dit zijn woningen die op erfpachtbasis met korting zijn verkocht. Het verschil tussen de verkoopprijs en de marktwaarde van de woningen wordt aan Amstelveen betaald zodra de bewoner/koper meer gaat verdienen. Deze betaling geschiedt in 4 tranches. Zodra de reserve enige omvang heeft, zal aan college en raad een voorstel worden gedaan voor de aanwending van deze reserve. Te denken valt aan het opnieuw ontwikkelen van woningen onder de

reserve	doel reserve
	'startkoopamstelveen' regeling.
P5: Amstelveense bijdrage M51	Via de Kadernota 2012 is ten laste van de algemene reserve € 6 miljoen gereserveerd voor de Amstelveense bijdrage aan de M51. In raadsbesluit "Uitvoeringsbesluit voor het ombouwen van de Amstelveenlijn" van november 2015 is besloten van dit bedrag € 5,72 miljoen op te nemen als bijdrage en hiervoor een voorziening te treffen na ondertekening van het contract in 2016. Het restant blijft vooralsnog in de reserve.
P5: bedrijventerrein Amstelveen Zuid	Deze reserve is via het raadsvoorstel van 13 februari 2019 ingesteld ter risicoafdekking van de zijner tijd in te stellen actieve grondexploitatie "Bedrijventerreinen Amstelveen Zuid" en gevormd door een storting van € 4,4 miljoen ten laste van de algemene reserve
P5: cultuurinvesteringen Cultuurstrip	In de kadernota 2017 is voor de aanpak van de cultuurstrip € 750.000 euro opgenomen ten behoeve van een gezamenlijke entree voor de Muziek- en Dansschool en de Volksuniversiteit, een nieuwe entree voor de Schouwburg, verplaatsing van de balie van de Muziek- en Dansschool, realisatie van een horecaruimte in de plint en het aanbrengen van flexibele glazen afscheiding tussen de schouwburg en de horecaruimte.
P5: wijkcentrum Noorddamcentrum	In lijn met het vastgestelde beleid "Bewoners AanZ" faciliteert de gemeente concrete initiatieven om wijkcentra te exploiteren. Net als in Randwijck en Elsrijk is dit ook in Bovenkerk aan de orde. In het kader van de uitwerking van het initiatief "Parel aan de Poel" door de Stichting Bovenkerk, c.q. het wijkplatform is een aantrekkelijk wijkcentrum een belangrijk punt. Dit vraagt een renovatie van het bestaande wijkgebouw, dat functioneel verouderd is (bouwjaar 1983). Een renovatie biedt ook de mogelijkheid om de klimaatbeheersing en energie zuinigheid op peil te brengen. In de kadernota 2018 is naast de beschikbare middelen uit het reguliere onderhoudsprogramma, een extra gemeentelijk bijdrage beschikbaar gesteld van € 0,7 miljoen. Bij de Programmabegroting 2021 is bij de aanvullende voorstellen besloten tot een systematiekwijziging voor dekking van investeringen in maatschappelijk vastgoed. Voor de projecten waarvan de afschrijving nog van start moet gaan, vallen de reserves eind 2020 vrij.
P5: wijkcentrum Alleman	In de Perspectiefnota 2020 is een voorbereidingskrediet verstrekt (€ 0,2 miljoen) om een bouwplan uit te werken voor de nieuwbouw voor wijkcentrum Alleman. Bij de Programmabegroting 2021 is bij de aanvullende voorstellen besloten tot een systematiekwijziging voor dekking van investeringen in maatschappelijk vastgoed. Voor de projecten waarvan de afschrijving nog van start moet gaan, vallen de reserves eind 2020 vrij.
P5: schuilkelder Wolfert van Borsselenweg	Voor de renovatie van de Schuilkelder Wolfert van Borsselenweg is € 150.000 beschikbaar gesteld.
P6: FLO kosten Brandweer	De rentedotatie aan de voorziening "Incidentele kostenontwikkelingen brandweer" is vanaf 2014 omgezet in een structureel budget van € 160.000 ter afdekking van de in rekening gestelde kosten door de Brandweer Amsterdam-Amstelland voor de overgangsregeling Functioneel Leeftijdsontslag; De voorziening "Incidentele kostenontwikkelingen brandweer" is tevens in 2014 omgezet naar een egalisatiereserve waarmee het jaarlijkse verschil tussen de werkelijke kosten en het structurele bedrag in de exploitatie wordt afgewikkeld.
P7: egalisatie digitale transformatie AA	De reserve is ingesteld bij de Perspectiefnota 2021. Het is de verwerking van de uitkomst van de geschillenprocedure; bijdrage Aalsmeer. Het gaat om het advies van de commissie om tussentijdse fluctuaties/vrijval op de onderhavige ICT-budgetten via een aparte reserve zichtbaar en

reserve	doel reserve
	beschikbaar te houden en hierover "aan het eind van de rit" af te rekenen.
P7: hardware IT	Reserve ter dekking van kapitaallasten van de investering in een groot aantal maatregelen om de continuïteit van de ICT voorziening te garanderen en een stabiele basis ICT infrastructuur te realiseren. De raad heeft het krediet van € 2,8 miljoen verleend in de vergadering van 16 mei 2018. In de Perspectiefnota 2020 wordt aanvullend geïnvesteerd in een moderne, digitale werkplek voor € 4,4 miljoen in 2020 en 2021.
P7: raadhuis aanpassing huisvesting	Reserve ter dekking van kapitaallasten van de investering in de verbouwing van het raadhuis. De inrichting wordt in fases vernieuwd en flexibel gemaakt. Rekeninghoudend met de digitale transformatie wordt een activiteit-gebonden inrichting gerealiseerd op basis van werken, denken, lezen en ontmoeten. Er wordt een open structuur gemaakt met veel spreek-/concentratie en ontmoetingsruimten. Tevens worden de facilitaire voorzieningen aangepast aan de moderne vorm van werken en worden koffiecorners en catering/café tot ontmoetingsruimten omgevormd. De raad heeft het krediet van € 7,6 miljoen verleend via het College Uitvoeringsprogramma 2018-2022.
P8: afdekking risico Invest-MRA	In de raad van 18 november 2020 is via het collegevoorstel Invest-Metropoolregio Amsterdam (MRA) ingestemd met de participatie in Invest-MRA voor € 2,5 miljoen uit de reserve investeringen in energietransitie en duurzaamheid en met het beschikbaar houden van dit bedrag via de reserve afdekking risico Invest MRA. Het bedrag kan (deels) vrijvallen ten gunste van de reserve duurzaamheid als het risicoprofiel in de komende jaren lager dan 100% blijkt te zijn.
P8 investeringen in energietransitie en duurzaamheid	De reserve is gevormd via het raadsvoorstel "Afweging houden of verkopen aandelen Eneco" van september 2018. Met het bestemmen van € 15 miljoen van de verkoopopbrengst Eneco wordt een forse impuls mogelijk voor investeringen conform het Deltaplan Duurzaamheid in Amstelveen. In dit Deltaplan staan activiteiten en investeringen op het gebied van circulaire economie, energietransitie en klimaatadaptatie centraal.
P8: stedelijke vernieuwing (was sparen vooraf)	Via de aanvullende voorstellen bij programmabegroting 2021 is in november 2020 besloten om de reserve "sparen vooraf" te hernoemen tot reserve stedelijke vernieuwing als sluitstuk van de systematiekwijziging voor investeringen maatschappelijk vastgoed. De ingezette koers om te anticiperen op het gaandeweg ouder worden van bestaande wijken en voorzieningen wordt hiermee gecontinueerd en geëxpliciteerd. De jaarlijkse dotatie aan de reserve loopt af van € 2,8 miljoen in 2021 naar een structureel niveau van € 1 miljoen per 2024. De actuele stand en omvang van de reserve beweegt zich rond de € 10 miljoen, inclusief een eenmalige vrijval ten gunste van de algemene reserve van € 3 miljoen en na aftrek van een reservering van € 7 miljoen voor de dekking van een onrendabele top op de herontwikkeling Legmeer (€ 7 miljoen). Daarmee is sprake van een evenwichtig geheel in omvang en verloop van de algemene reserve en de reserve stedelijke vernieuwing.

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1januari	Toevoeging	Onttrekking	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31december
P9: Algemene reserve	37.462	0	24.562	0	12.900
P9: Resultaat	-24.562	65.253	0	0	40.691
a1. algemene reserve	**12.900**	**65.253**	**24.562**	**0**	**53.591**
A. TOTAAL ALGEMENE RESERVE	**12.900**	**65.253**	**24.562**	**0**	**53.591**
Dekking kapitaallasten	121.416	21.890	5.931	4.887	132.488
b1. Dekking kapitaallasten	**121.416**	**21.890**	**5.931**	**4.887**	**132.488**
Vervanging bedrijfsmiddelen	4.382	857	1.257	0	3.981
b2.1 Bedrijfsmiddelen	**4.382**	**857**	**1.257**	**0**	**3.981**
Bedrijfsvoeringsfondsen	3.319	9.585	5.927	0	6.977
b2.2 Bedrijfsvoeringsfondsen	**3.319**	**9.585**	**5.927**	**0**	**6.977**
P3: Egalisatiereserve Grondbank (max. 500K)	34	0	0	0	34
P4: Buitenruimte groen, water en spelrecreatie	644	930	812	0	763
P4: Groot onderhoud wegen	6.150	4.702	4.554	0	6.299
P4: Openbare verlichting (m.n. lichtmasten)	792	455	557	0	690
P4: Verkeersmaatregelen	3.193	1.052	419	0	3.825
P4: Verkeersregelinstallaties	1.836	457	306	0	1.986
b2.3 Overige egalisatiereserves	**12.650**	**7.597**	**6.649**	**0**	**13.598**
P1: Innovatiefonds Zorg en Welzijn Amstelveen	169	0	53	0	116
P2: KNLTB garantie	1.000	0	0	0	1.000
P2: Kunstgrasrugbyveld	476	0	0	0	476
P2: Monumentenzorg	160	1	0	0	161
P2: Nieuwbouw HWC	16.072	27	11.885	0	4.214
P2: Nieuwbouw Landtong	200	0	200	0	0
P2: Nieuwbouw Piet Heinschool	1.765	5.900	7.665	0	0
P2: Overige toekomstige huisvesting	6.012	1.156	4.166	0	3.002
P2: Sportlaan 29, aanbouw Goudsmithal	99	0	0	0	99
P4: Meubilair Zorgvlied	2	0	2	0	0
P5: Amstelveense bijdrage M51	150	0	52	0	99
P5: Bedrijventerrein Amstelveen Zuid	4.408	0	0	0	4.408
P5: Cultuurinvesteringen cultuurstrip	148	0	65	0	83
P5: Grote projecten	1.226	1.123	682	0	1.667
P5: Schuilkelder Wolfert van Borsselenweg	150	0	0	0	150
P5: Stadshart	138	1.400	69	0	1.469
P5: Startkoop Amstelveen en Startersleningen	1.108	793	0	0	1.901
P5: Toekomstige gemeentelijke investeringen A9	6.850	0	450	0	6.400
P5: Wijkcentra, Noorddamcentrum	1.196	4	1.200	0	0
P5: Wijkcentrum Alleman	200	0	200	0	0

P6: FLO kosten Brandweer	2.632	0	405	0	2.227
P7: Egalisatie digitale transformatie AA	0	680	0	0	680
P7: Hardware IT	350	3.000	2.223	0	1.127
P7: Raadhuis aanpassing huisvesting	845	4.800	3.513	0	2.132
P8: Afdekking risico Invest-MRA	0	2.500	0	0	2.500
P8: investeringen in energietransitie en duurzaamheid	0	15.327	2.711	0	12.616
P8: Reserve stedelijke vernieuwing	9.628	6.700	6.700	0	9.628
b3. Overige bestemmingsreserves	**54.986**	**43.410**	**42.243**	**0**	**56.154**
B. TOTAAL BESTEMMINGSRESERVES	**196.753**	**83.338**	**62.006**	**4.887**	**213.197**
Eigen vermogen (A+B)	**209.652**	**148.591**	**86.568**	**4.887**	**266.788**

voorzieningen

Op de programmabladen wordt nader ingegaan op de mutaties voor dit verslagjaar van de voorzieningen. De eerste kolom van de overzichten verwijst naar het programmanummer, waarbij "8" verwijst naar algemene dekkingsmiddelen.

voorziening	doel voorziening
P2: onderhoud onderwijs-gebouwen	Zie onderhoud Vastgoed.
P5: (huur)woonwagens en -lokaties	Zie onderhoud Vastgoed.
P5: onderhoud Vastgoed	Via het besluit uniformering begrotingssystematiek vastgoed wordt niet gewerkt met kapitaallasten, maar met inpassing van meerjaarlijkse onderhoudsbudgetten (MOP) in de budgetten. De bestaande boekwaarde en kapitaallasten geven namelijk geen juist beeld geven voor de vervangingsvraag. Budgetten voor meerjarig onderhoud worden in de voorziening gestort terwijl de uitgaven aan meerjarig onderhoud direct ten laste van de voorziening worden gebracht. Verschillen tussen budget en werkelijke uitgaven over de jaren worden op deze wijze geëgaliseerd.
P5: facilitaire projecten	Door gewijzigde wetgeving vallen facilitaire projecten niet meer onder de balanspost “Voorraden”. Het in de voorziening “Verliesgevende projecten” opgenomen bedrag dat betrekking heeft op facilitaire projecten is ingaande 2016 in deze voorziening opgenomen.
P6: sociaal statuut brandweer	Met ingang van 1 januari 2012 maakt de Brandweer Amstelveen onderdeel uit van de regionale Brandweer Amsterdam-Amstelland (conform raadsbesluit nummer 89 van 1 november 2007). Een aandachtspunt voor de regionalisering is de harmonisering van de arbeidsvoorwaarden. Er is voor gekozen de arbeidsvoorwaarden van de gemeente Amsterdam te hanteren (Rechtspositie Gemeente Amsterdam). Voor de overgang naar de arbeidsvoorwaarden van de gemeente Amsterdam is tot 1 januari 2018 een overgangsregeling bepaald in overeenstemming met de bonden.
P8: alg. pensioenwet politiek ambtsdragers + wachtgeld	Op grond van indicatieve berekeningen wordt periodiek het redelijkerwijs in te schatten uitgavenniveau voor wachtgelden en pensioenen van (met name) voormalig wethouders vastgesteld.
P4: afkoop onderhoud graven	Bekostiging van het onderhoud van graven met de hiervoor van particulieren ontvangen afkoopsommen.
P4: uitgifte graven	Bekostiging van het grafrecht met de hiervoor van particulieren ontvangen afkoopsommen voor gebruik van het graf.

voorziening	doel voorziening
P4: begraafplaats Zorgvlied	Egaliseren van het exploitatieresultaat ten einde een evenwichtige tariefsontwikkeling mogelijk te maken. Als algemeen beleidsuitgangspunt geldt voor de egalisatievoorziening dat deze maximaal 10% van de te egaliseren jaaromzet bedraagt (nota reserves en voorzieningen 2012). Als op rekeningbasis dit maximum wordt overschreden zal bij de eerstvolgende Perspectiefnota concrete voorstellen gedaan worden hoe hier mee om te gaan, waarbij de herkomst van de middelen nadrukkelijk in ogenschouw wordt genomen. In de Kadernota 2017 is de maximale stand van de egalisatievoorziening "Zorgvlied" tot en met 2020 vastgesteld op 25% van de exploitatie.
P4: huishoudelijk afval	Egaliseren van het exploitatieresultaat ten einde een evenwichtige tariefsontwikkeling mogelijk te maken. Algemeen uitgangspunt: zie P4: begraafplaats Zorgvlied.
P4: riolering	Egaliseren van het exploitatieresultaat ten einde een evenwichtige tariefsontwikkeling mogelijk te maken. Algemeen uitgangspunt: zie P4: begraafplaats Zorgvlied.
P4 : vervangen riolen	Ter dekking van (een deel van) de toekomstige vervangingsinvesteringen, met het oog op een verantwoorde en gelijkmatige ontwikkeling van de lastendruk op langere termijn.
P5: bouwgrondexploitatie en bouwgrond	Voor verliesgevende grondexploitaties moet direct een verliesvoorziening worden getroffen.
P1, 4, 5 en 8: debiteuren	De voorziening debiteuren bevat een bedrag voor mogelijk oninbare vorderingen. De voorziening wordt bij opmaak van de rekening geactualiseerd.

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1januari	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31december
P5: Facilitaire projecten	669	495	221	0	943
P8: Alg. pensioenwet politiek ambtsdragers + wachtgeld	3.900	433	0	254	4.079
a1. Verplichting, verlies en risico	**4.569**	**928**	**221**	**254**	**5.022**
P2: Onderhoud onderwijsgebouwen	394	576	40	529	400
P5: (Huur) woonwagens en -lokaties	412	341	332	57	364
P5: Onderhoud Vastgoed	5.566	2.851	101	3.022	5.294
a2. Egalisatie van kosten	**6.371**	**3.768**	**474**	**3.608**	**6.058**
P4: Vervanging riolering	0	2.800	0	0	2.800
a3. Toekomstige vervanging via heffing	**0**	**2.800**	**0**	**0**	**2.800**
P4: Afkoop onderhoud graven	2.918	776	0	341	3.354
P4: Begraafplaats Zorgvlied	0	240	0	0	240
P4: Huishoudelijk afval	0	231	0	0	231
P4: Riolering	3.443	760	2.800	0	1.403
P4: Uitgifte graven	4.247	712	0	572	4.387
a4. Middelen van derden met specifieke besteding	**10.609**	**2.719**	**2.800**	**913**	**9.614**
A. TOTAAL VOORZIENING PASSIVA	**21.549**	**10.215**	**3.494**	**4.774**	**23.495**
P5: Bouwgrondexploitatie en bouwgrond	0	935	0	0	935
b1. Onderhanden werk	**0**	**935**	**0**	**0**	**935**
P1: Dubieuze debiteuren sociale dienst	1.456	0	643	0	812
P4: Dubieuze debiteuren Zorgvlied	69	10	0	4	75

P5: Dubieuze debiteuren bouwleges	266	55	1	0	320
P8: Dubieuze debiteuren	818	1.124	114	51	1.778
b2. Debiteuren	**2.608**	**1.190**	**757**	**55**	**2.986**
B. TOTAAL VOORZIENING ACTIVA	**2.608**	**2.125**	**757**	**55**	**3.921**
Voorzieningen (A+B)	**24.157**	**12.339**	**4.251**	**4.829**	**27.416**

beoordeling egalisatievoorziening kostendekkende exploitatie
In de nota reserve en voorzieningen 2012 staat opgenomen dat de egalisatievoorzieningen "Zorgvlied", "huishoudelijk afval" en "riolering" maximaal 10% van de omzet mogen bedragen. Voor het bepalen van de omzet is gekozen voor het in de paragraaf lokale heffingen vermelde bedrag in de kolom "opbrengst heffing in de rekening".

riolering
De stand van de egalisatievoorziening riolering bedraagt eind 2020 € 1,4 miljoen. Dit overschrijdt het plafond van 10% van de omzet op het taakveld riolering (€ 0,9 miljoen). Als op rekeningbasis het vastgestelde maximum wordt overschreden, worden bij de eerstvolgende Perspectiefnota concrete voorstellen gedaan hoe hiermee om te gaan.

bedrag x € 1.000	maximaal percentage	omzet / opbrengst	omzet x %	Boekwaarde 31dec20	toegestaan -/- boekwaarde
begraafplaats Zorgvlied	25%	4.332	1.083	240	843
huishoudelijk afval	10%	9.902	990	231	759
riolering	10%	9.049	905	1.403	-498

vaste schulden

bedrag x € 1.000	Rente%	Oorspronkelijk bedrag	Boekwaarde 1jan	Opgenomen	Aflossing lopend jaar	Boekwaarde 31dec	Rente lopend jaar
1 - BNG (lening tm 15-12-50)	4,2000	20.000	15.500	0	500	15.000	650
2 - BNG (lening tm 15-12-51)	4,4000	20.000	16.000	0	500	15.500	703
5 - BNG (lening tm 15-12-52)	4,5000	25.000	20.625	0	625	20.000	927
4 - BNG (lening tm 15-12-53)	4,6500	25.000	21.250	0	625	20.625	987
Onderhandse leningen		**90.000**	**73.375**	**0**	**2.250**	**71.125**	**3.267**

Amstelveen heeft een lening van in totaal € 90 miljoen aangetrokken met een looptijd van 40 jaar. Het gemiddeld percentage van de lening komt uit op 4,45 procent. Met deze lening heeft de gemeente voor zeer lange termijn voorzien in haar financieringsbehoefte. Bij het bepalen van de looptijd van de lening is aansluiting gezocht bij de looptijd van de te financieren activa (met name riolering en onderwijshuisvesting).

waarborgsommen
Het saldo van € 209.000 betreft vooral in onderpand gegeven geldsommen waarop de gemeente eventuele schade kan verhalen. Daarnaast bevat deze post (kleine) bedragen voor bijvoorbeeld uit te keren planschade en enkele maanden betaalde borg door huurders van gemeentelijke panden.

netto-vlottende schulden

bedrag x € 1.000	31-12-2020	31-12-2019
1. BNG	0	252
2. Overige schulden	6.128	6.987
Netto-vlottende schulden	**6.128**	**7.239**

overige schulden: crediteuren
De onder crediteuren opgenomen ontvangen facturen zijn per eind januari 2021 vrijwel alle betaald.

overlopende passiva

bedrag x € 1.000	31-12-2020	31-12-2019
Opgebouwde verplichtingen in begrotingsjaar: 1. nog te betalen bedragen	13.419	14.126
Opgebouwde verplichtingen in begrotingsjaar: 2. loonheffing/pensioenbijdragen	5.300	4.493
Opgebouwde verplichtingen in begrotingsjaar: 3. te betalen btw	873	502
Opgebouwde verplichtingen in begrotingsjaar: 5. overig	218	1.279
Overige vooruitontvangen bedragen: 1. leefbaarheidsbudget wijkplatforms	0	61
Overige vooruitontvangen bedragen: 2. vooruitontvangsten Vastgoed	-115	-83
Overige vooruitontvangen bedragen: 3. facilitaire projecten grondexploitatie	4.931	5.248
Overige vooruitontvangen bedragen: 4. overig	1.309	2.549
Van Europese/Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen	2.435	852
Overlopende passiva	**28.370**	**29.028**

opgebouwde verplichtingen in begrotingsjaar
1 - nog te betalen bedragen
Dit betreft uitgaven voor een activiteit in dit verslagjaar waar nog geen nota voor is ontvangen per balansdatum 31 december, maar waar wel een verplichting voor is aangegaan. De grootste bedragen hebben betrekking op facturen voor jeugdhulp en sociale voorzieningen.

overige vooruitontvangen bedragen
1 - leefbaarheidsbudget wijkplatforms
Sinds 2011 vindt de verantwoording van het leefbaarheidsbudget Wijkplatforms plaats via de exploitatie van de gemeente. Met het vaststellen van de Visie 'Amstelveen Ontmoet Elkaar' in de raad van 16 december 2020 is besloten om het saldo te laten vrijvallen.

3 – facilitaire projecten grondexploitatie, vooruit ontvangen
Het gaat hier om facilitaire grondexploitatieprojecten waarbij de gemeente bedragen heeft ontvangen die hoger zijn dan de tot heden gemaakte kosten.

Het saldo van de vooruit ontvangen bedragen facilitaire projecten is als volgt de specificeren:

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Boekwaarde 31 december
Biesbosch 225	9	9
Groenelaan 3-5 (Maimonideslaan 3-5)	147	0
Klaasje Zevenster	292	292
Middenhoven (winkelcentrum)	14	0
Middenhoven (appartementen)	4	4
Startbaan 8	370	370
Startbaan 10	36	0
Westwijk-Zuidwest	727	380
Zetterij (2e fase)	27	0
Uilenstede 471-473	0	10
Burgemeester Colijnweg	77	77
Oostelijke Poeloever	34	52
Straat van Messina	246	0
Handelsweg (appartementen)	16	0
Bedrijventerrein De Loeten	3.250	3.675
Vlielandstraat/Texelstraat 90	0	62
Totaal facilitaire projecten: Vooruit ontvangen bedragen	**5.248**	**4.931**

Van Europese/Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen

bedrag x € 1.000	Saldo 1 januari	Ontvangen bedragen	Bestedingen	Vrijgevallen/ Terugbetaling	Saldo 31 december
BBZ 2019	15		15		0
BBZ 2020	0	17			17
Tozo gelden	0	16.415	15.403		1.012
SPUK	149	816	556		410
GIDS (kansrijke start)	0	33			33
Kerkenvisie	0	12			12
Sociale Dementie	0	225	110		115
Verkeerslawaai woningen	0	12			12
Heemparken	119	64			183
Beveiliging Joodse instellingen	44				44
vooruitontvangen gelden Rijk	**327**	**17.595**	**16.084**	**0**	**1.839**
Regiobudget zorg & welzijn (buffer)	13				13
Regiobudget zorg & welzijn (2019)	2				2
SPUK belastingdienst toeslagenproblematiek	0	36	6		30
Verduurzamen particulier woningbezit	4		4		0
Subsidie sanering woningen	200				200
VSV	63	70	92		41
RMC	152	336	325		163
Gemeente Amsterdam: Groen Amstelveenlijn	0	57			57
Kasfunctie EZ agenda	31		31		0
RIEC AA Gemeenten ondermijning	40	26	12		54
Regionale samenwerking	-0	16	-0		16
Top 400/600 en TopX-verwerking	22	21	22		21
vooruitontvangen gelden overheden	**525**	**562**	**491**	**0**	**596**
Van overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen	**852**	**18.157**	**16.575**	**0**	**2.435**

5.4 Niet Uit de Balans Blijkende Verplichtingen

Verstrekken van garanties ca

In de financiële verordening gemeente Amstelveen staat in artikel 10 (financieringsfunctie), lid 3 dat het verstrekken van leningen en garanties uitsluitend wordt gedaan uit hoofde van de publieke taak. Bij het uitzetten van middelen, het verstrekken van garanties en het aangaan van financiële participaties bedingt het college, indien mogelijk, zekerheden. Het college motiveert in zijn besluit het openbaar belang van dergelijke uitzettingen van middelen, verstrekkingen van garanties en financiële participaties.

Woningbouw

Via de regelingen Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) en Nationale Hypotheek Garantie (NHG) staat de gemeente voor substantiële bedragen garant.

Daarnaast staat de gemeente garant voor geldleningen via Stater N.V. voor € 1,1 miljoen (2019: € 1,5 miljoen) en garanties in het kader van de 2 regelingen "Beschikking deelneming van het Rijk in garanties van de gemeente voor bestaande woningen" en de "Beschikking geldelijke steun eigen woningen 1984" voor € 2,3 miljoen (2019: € 2,7 miljoen).
Op grond van deze laatste 2 regelingen is de gemeente ingeval van faillissement voor 100% aansprakelijk. De helft van eventuele aanspraken is dan vervolgens verhaalbaar op het Rijk. Dit deel van de gewaarborgde leningen zal de komende jaren afnemen door privatisering van deze garantiestellingen. De gemeente is uitsluitend aansprakelijk voor de garanties tot en met 1994.

Via raadsvoorstellen staat de gemeente garant voor woningbouw ca. Dit betreft bijvoorbeeld ook een atletiekbaan. Het gaat hier om een garantie per 31 december 2020 van € 549.000 (2019: € 586.000).

Waarborgfonds

Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) zorgt door middel van garantstelling er voor dat woningbouwcorporaties tegen lagere rentetarieven leningen kunnen aantrekken. Daarbij is het uitgangspunt dat de sector zelf als eerste garant staat voor eventuele tekorten. Rijk en gemeenten staan vervolgens als achtervang garant mocht de sector zelf onvoldoende verhaal bieden.

Om te voorkomen dat WSW een aanspraak krijgt op zijn borgstelling, kent het stelsel verschillende buffers en vangnetten.

- De deelnemende corporatie heeft zelf een vermogensbuffer en kasstroom;
- Het risicovermogen van WSW is de eerste buffer om aanspraken op de borg op te vangen. Deze reserve kan zo nodig worden aangevuld door het onderpand van de noodlijdende corporatie te gelde te maken;
- De tweede buffer is de onderlinge waarborg van corporaties (het obligo). Corporaties voldoen op eerste verzoek 3,85% van hun geborgde schuldrestant aan WSW;
- Ten slotte heeft WSW met het Rijk en de gemeenten (de 'achtervangers') de afspraak dat WSW, indien nodig, kan beschikken over renteloze leningen.

In totaliteit betreft het leningen met een omvang van € 360 miljoen (2019: € 374 miljoen). Het bedrag is als volgt verdeeld naar woningcorporaties:

bedrag x € 1.000.000	eind 2020	eind 2019
Eigen Haard	242	265
Duwo	70	60
Woonzorg Nederland	48	49
Totaal	**360**	**374**

Nationale Hypotheek Garantie (NHG)

Bij (tijdelijke) liquiditeitstekorten van het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) is de gemeente samen met alle andere Nederlandse gemeenten en het Rijk de verplichting aangegaan renteloze leningen aan het waarborgfonds te verstrekken. Het Rijk neemt 50% van deze renteloze leningen voor zijn rekening. Gemeenten nemen gezamenlijk de andere 50% voor hun rekening. Bij aanspraken op de achtervang betaalt het WEW de leningen in betere tijden terug.

Op 15 april 2009 is tussen het Rijk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) bestuurlijk afgesproken dat de achtervangfunctie van de gemeenten met ingang van 2011 zal worden beëindigd en volledig door het Rijk wordt overgenomen. Voor de tot deze ingangsdatum verstrekte garanties blijft de gemeente voor de helft achtervang evenals het Rijk, waarbij de gemeentelijke aanspraak plaatsvindt naar rato van de som van de nominale bedragen van de nog lopende leningen (50%) en de som van de verliesbedragen (50%).

Amstelveen staat bij opmaak van de rekening in totaal voor € 180 miljoen (2019: € 192 miljoen) garant.

Overige garanties

Kabels en leidingen

Voor het realiseren van woonprojecten e.d. kan het voor komen dat Amstelveen een garantie afgeeft dat in de toekomst grond wordt geleverd zonder kabels en leidingen.

KNLTB

De raad heeft op 15 juni 2016 ingestemd met het voorstel “Nationaal Tennis Centrum (NTC) en bondskantoor Koninklijke Nederlandse Lawn Tennisbond (KNLTB)” waarmee een garantstelling van € 400.000 per jaar met een maximale looptijd van tien jaar is verstrekt. Het risico voor de gemeente wordt geschat op 25% en op basis hiervan is een reserve getroffen van € 1 miljoen.
De in 2016 gevormde reserve kan vrijvallen. In geval sprake is van garanties wordt dit opgenomen onder "niet uit de balans blijkende verplichtingen". Zodra de gemeente wordt aangesproken op een verstrekte garantie wordt dit via besluitvorming aan u voorgelegd met een dekkingsvoorstel.

Financiële verplichtingen voor toekomstige jaren die meer bedragen dan € 400.000 (voor inkoop- en huurcontracten)

In de raadsvergadering van 16 december 2021 is het raadsvoorstel “Normenkader voor de accountantscontrole van de jaarrekening 2020 van de gemeente Amstelveen” voorgelegd ter besluitvorming.

Onderdeel van dit raadsbesluit vormt het beslispunt om in de toelichting op de balans financiële verplichtingen voor toekomstige jaren op te nemen die meer bedragen dan € 400.000 (voor inkoop- en huurcontracten). Via dit raadsvoorstel is de reikwijdte van artikel 53a BBV nader ingevuld, waarin gesproken wordt over “belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden”. Er zijn geen huurcontracten die een verplichting hebben van meer dan € 400.000.

Het volume aan inkoopcontracten met een meerjarige verplichting bedraagt ongeveer € 27 miljoen. De contracten die onder de reikwijdte vallen van € 400.000 zijn de volgende (W=Werk, D= Dienst, L=Levering):

Projectnaam	Procedure aanbesteding	W/D/L
Collectief regiovervoer	Europese aanbesteding	D
Leerlingenvervoer	Europese aanbesteding	D
Raamovereenkomst inhuur Secretarieel/administratieve krachten tm schaal 8	Europese aanbesteding	D
Levering Parkeerautomaten incl. installatie, beheer en onderhoud	Europese aanbesteding	L+D
WMO Hulpmiddelen	Europese aanbesteding	L
Raamovereenkomst Onderhoud openbare verlichting gemeenten Aalsmeer,Amstelveen,Uithoorn,Ouder-Amstel en Diemen	Europese aanbesteding	D+L
Onderhoud elementenverharding	Europese aanbesteding	D
Hulp bij het Huishouden	Europese aanbesteding	D
Bestrijden onkruiden op verharding stadsbreed A'veen	Europees	D
Warme dranken automaten	Europese aanbesteding	D
Elektrotechnische installatiewerkzaamheden herinrichting Raadhuis	Meervoudig onderhands	W
Transport en verwerking diverse afvalstromen (rest/PMD)	Europese aanbesteding	D
Bouwkundige werkzaamheden herinrichting raadhuis Amstelveen	Meervoudig onderhands	W
Collectieve zorgverzekering minima	Enkelvoudig onderhands	D
Centrale Inkoop Hardware	Europese aanbesteding	L
Payrolling	Europese aanbesteding	D
Reconstructie Cleopatralaan	Meervoudig onderhands	W
Aanschaf licenties Centric via raamovereenkomst Softwarelicenties	Enkelvoudig onderhands	L

6 Bijlagen

6.1 Single Information Single Audit (SiSa)

Basis idee bij het principe single information single audit is dat het Rijk bij het vragen van informatie zoveel mogelijk aansluit bij de informatiebehoeften en verantwoordingsmomenten van de medeoverheden zelf. Bij single information hoeft de gemeente, provincie of gemeenschappelijke regeling niet speciaal een aparte verantwoording voor het rijk op te stellen.

Door in de jaarstukken een bijlage op te nemen met wettelijk voorgeschreven verantwoordingsinformatie kan het Rijk de specifieke uitkeringen beoordelen. Met single audit wordt bedoeld dat voor de controle door de accountant gebruik wordt gemaakt van de reguliere controle van de jaarrekening door de accountant.

<< Dit overzicht is gereed na afronding van de Tozo>>

6.2 Meerjarenprojectenplan Buitenruimte

Inleiding

In juli 2020 is door de raad het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte 2020-2023 vastgesteld. In de Tweede Tijdvakrapportage hebben hierop nog een aantal wijzigingen plaatsgevonden.
Voor 2020 is een bedrag van in totaal € 8,7 miljoen in de bijgestelde begroting opgenomen voor de duurzame instandhouding van de openbare ruimte. Dit bedrag is verdeeld over drie taakvelden:
- 2.1 Verkeer en vervoer (wegen, verkeer, VRI en openbare verlichting) € 6,9 miljoen
- 5.7 Openbaar Groen (groen, water, spelen) € 1,0 miljoen
- 7.2 Riolering € 0,8 miljoen.

In onderstaande tabel staan de bijgestelde begrote uitgaven, de gerealiseerde uitgaven en de afwijkingen tussen beide vermeld. De kolom 'fasering' laat zien hoeveel er nog uitgevoerd moet worden, de kolom 'resultaat' laat gerealiseerde voor- en nadelen zien. Na het onderdeel Financiën wordt, waar nodig, een toelichting per onderdeel gegeven.

Samenvatting

bedrag x € 1.000

Taakveld	Onderdeel	Begroot	Gerealiseerd	Verschil	Verschil betreft :	
					Fasering *	Resultaat
2.1	Wegen	5.432	4.404	1.028	1.231	-203
	Verkeer	663	419	244	255	-11
	VRI (verkeer)	308	306	2	-21	23
	Openbare verlichting	537	557	-20	0	-20
Totaal	2.1	6.940	5.686	1.254	1.465	-211
5.7	Groen, water en spelen	996	812	184	136	48
7.2	Riolering	810	460	350	334	16
	Totaal	**8.746**	**6.958**	**1.788**	**1.935**	**-147**

* Uitvoering uitgesteld naar 2021 e.v.

Meerdere projecten zijn in 2020 gerealiseerd, waaronder de reconstructie van de Chirurgijn e.o., de herinrichting van de openbare ruimte rond winkelcentrum Middenhoven, renovatie van de Stadstuinen, oeverrenovaties langs de Beneluxbaan en het aanbrengen en verbreden van fietsstroken op diverse wegen. Op diverse locaties is groot onderhoud gepleegd aan asfaltverhardingen en bestratingen en is de openbare verlichting vernieuwd. Er zijn gelijktijdig met het ombouwen van de Amstelveenlijn meerdere verkeersregelinstallaties vervangen. Er is een deel van het bomen- en plantvakkenareaal vervangen. Enkele speelplaatsen zijn gerenoveerd. Daarnaast heeft het reguliere onderhoud aan wegen, kunstwerken, groen, verlichting, straatmeubilair en verkeersvoorzieningen doorgang gevonden. Andere projecten zijn in 2020 voorbereid en waar mogelijk gestart. Deze projecten lopen veelal over de jaargrens heen, wat betekent dat het voor deze projecten gereserveerde deel van het beschikbare budget wordt doorgezet naar 2021. In het eerste kwartaal starten veel projecten buiten of worden lopende projecten nog afgerond.

Zoals bekend is er bij de projectenplanning altijd enige mate van onzekerheid in de laatste maanden van het jaar. Als alles mee zit kunnen bepaalde projecten nog gerealiseerd worden in november-december, maar bij tegenvallers worden werkzaamheden toch doorgeschoven naar 2021. Ook in 2020 was budget geprogrammeerd voor projecten met deze onzekerheden. Dit leidt

ertoe dat op de totale begroting van het MPP Buitenruimte 80% van de bijgestelde begroting gerealiseerd is en het grootste deel van de resterende budgetten doorgeschoven wordt naar begin 2021.

2.1 Verkeer en vervoer

Onder dit taakveld vallen de deelprogramma's wegen, verkeer, verkeersregelinstallaties (VRI's), bruggen en openbare verlichting. Op het totale taakveld was € 6,9 miljoen begroot en is € 5,7 miljoen uitgegeven. Dat is vergelijkbaar met 2019. Het verschil heeft betrekking op fasering (projecten lopen door naar 2021) en op een behaald positief resultaat.

Fasering projecten € 1.465.000

- De grootste afwijking is te melden op het project **Fietsroute museumspoorlijn** (Zetterij-Noorddammerlaan). Er rust geen zegen op dit project. Nadat het budget reeds van 2019 naar 2020 was doorgeschoven, moet dat nu deels opnieuw gebeuren. Het goede nieuws is wel dat de uitvoering nu gestart is en de afronding in zicht. De raad is over de vertraging en de problemen in het project reeds uitgebreid geïnformeerd. Een nettobedrag van € 385.000 schuift door naar 2021 en wordt toegevoegd aan het budget van 2021.
- Het **fietspad langs de Oranjebaan** was een project dat indien mogelijk nog in december 2020 zou worden uitgevoerd. Het werk is wel gegund in 2020. Doordat het echter niet mogelijk bleek om op korte termijn overeenstemming te bereiken over een goed bereikbaarheidsplan, is het werk doorgeschoven naar 2021. Het budget van netto € 377.000 schuift daarom door naar 2021.
- De herinrichting van de openbare ruimte rond **winkelcentrum Middenhoven (Melkweg-Brink)** en de **reconstructie** van de wijk rond de **Chirurgijn** is grotendeels gereed. Melkweg-Brink loopt nog door in 2021 en de oplevering van beide werken moet nog plaatsvinden. Op project Melkweg-Brink schuift een restantbudget van € 353.000 door. Naar verwachting ontstaat een positief resultaat op dit project. De reconstructie van de Chirurgijn heeft juist meer gekost dan begroot. Per abuis was het budget in 2020 verlaagd. Daardoor ontstaat nu een voorlopig negatief resultaat van € 126.000 op het taakveld verkeer en vervoer. De reconstructie van de **Cleopatralaan en omgeving** was ook gepland te starten in 2020. Hiervoor was een deel van het budget op 2020 begroot. Doordat er asbesthoudende kit in de rioleringen is aangetroffen kon de reconstructie echter niet nog in het najaar starten. Het budget van 2020 wordt toegevoegd aan het budget van 2021 (€ 143.000 op het taakveld verkeer en vervoer). De eindafrekening van deze projecten wordt in 2021 opgemaakt en dan worden de exacte resultaten bekend. Er ontstaan voor deze reconstructieprojecten ook faseringsresultaten op het taakveld riolering.
- Op een budget van € 1,9 miljoen voor **groot onderhoud asfalt** is € 260.000 minder uitgegeven. Enkele onderhoudswerken zijn doorgeschoven naar 2021 om deze te combineren met andere werken of omdat deze werkzaamheden zouden leiden tot bereikbaarheidsproblemen.
- De **herinrichting van het Oude Dorp** is grotendeels in 2021 begroot. Voor 2020 was een budget van € 80.000 begroot. De voorbereidingen zijn voortvarend verlopen en op dit budget is € 85.000 meer uitgegeven. Dat wordt dus in mindering gebracht op het budget van 2021.
- € 157.000 **diverse projecten**. Er zijn diverse projecten nagenoeg gereed. Deze kunnen echter nog niet worden afgesloten omdat er nog kleine werkzaamheden gedaan moeten worden (zoals aanbrengen beplanting), de oplevering nog moet plaatsvinden of er is discussie met aannemers over meerwerk of over de kwaliteit van het werk. Dit geldt bijvoorbeeld voor de projecten **Renovatie Stadstuinen** en **Speeltuin Malandolaan**. Ook is er op een aantal voorbereidingsbudgetten een kleine over- of onderschrijding opgetreden en soms moeten onderzoeken of procedures in projecten nog worden afgerond. Daarom schuift het restant van deze budgetten door naar 2021.

Behaalde resultaten op projecten – € 211.000

- Het budget **onderhoud kunstwerken** is met € 342.000 overschreden. De raad is hierover apart geïnformeerd via een collegebrief. De overschrijding heeft te maken met kosten voor noodzakelijk onderhoud aan het viaduct Ouderkerkerlaan-Beneluxbaan, dat gelijktijdig met de verbreding van het viaduct heeft plaatsgevonden.
- Er zijn meer werkzaamheden verricht door nutsbedrijven dan verwacht. Daardoor is er € 92.000 meer aan **inkomsten van nutsbedrijven** binnengekomen voor het herstel van kabelsleuven.
- **Diverse projecten** van 2019/2020 zijn afgerond met een licht positief of negatief saldo. Dit leidt tot een negatief resultaat van ongeveer € 12.000.
- Op diverse **beheerbudgetten** van wegen en verkeer is per saldo ongeveer € 53.000 minder uitgegeven dan begroot. Dit betreft kleine projecten op het gebied van wegen, verkeer en verlichting. Het zijn onder andere budgetten voor dagelijks onderhoud bestrating en asfalt, markeringen, verkeersborden, bewegwijzering, voor het schoonhouden van de openbare ruimte, het vervangen van verlichting, het uitvoeren van onderzoeken en inspecties, en het realiseren van kleine verkeersmaatregelen.

5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie

Op het taakveld groen, water, spelen was € 996.000 begroot en is € 812.000 uitgegeven. Per saldo is dus € 184.000 minder uitgegeven dan begroot.

Fasering projecten € 136.000

- De **heesterrenovaties** hebben deels in 2020 plaatsgevonden en vinden deels plaats in de eerste helft van 2021. Een bedrag van € 71.000 schuift daarom door.
- Op de budgetten voor **speelplaatsen** schuift ongeveer € 65.000 door naar 2021, bestemd voor het afronden van speeltuin Malandolaan, vergroenen van schoolpleinen en vertraagde leveranties van speeltoestellen in diverse speeltuinen.

Resultaat projecten € 48.000

- Op de renovatiebudgetten voor **gazons en oevers** vloeit in totaal ongeveer € 48.000 terug naar de reserve voor de komende jaren.

7.2 Riolering

Op het taakveld riolering was € 0,8 miljoen begroot en is € 0,5 miljoen uitgegeven.

Fasering projecten € 334.000

- De reconstructie van de **Cleopatralaan** e.o. (€ 316.000) en het **relinen van rioleringen in Bankras-Kostverloren** (€ 79.000) zijn vertraagd doordat in beide gevallen asbesthoudende kit is aangetroffen, waarvoor aanvullend onderzoek nodig was en de bestekken moesten worden aangepast. Cleopatralaan is inmiddels gestart en het reliningsproject wordt binnenkort aanbesteed.
- Op het project **Melkweg-Brink** schuift het restantbudget van € 35.000 door naar 2021. Het werk is nagenoeg klaar, maar de eindafrekening heeft nog niet plaatsgevonden.
- Op het project **Reconstructie Chirurgijn** e.o. is een overschrijding ontstaan van vooralsnog € 84.000. Hier wordt dus juist een negatief budget meegenomen naar 2021 ten behoeve van de projectafsluiting. Zie hiervoor taakveld 2.1.
- Het overige verschil van -€ 12.000 wordt verklaard door kleine overschrijdingen en onderschrijdingen van voorbereidingsbudgetten.

Resultaat projecten € 16.000

- Bij het afsluiten van project Vernieuwen **drukriolering Legmeerdijk** is een positief resultaat van € 16.000 geboekt.

Financiering

Het Meerjarenprojectenplan kent verschillende financieringsbronnen. De begroting bevat structurele exploitatiebudgetten voor de onderdelen wegen, verkeer, verkeersregelinstallaties, openbare verlichting, groen, water en spelen. Voor rioolwerken worden deels kredieten gevoteerd en komen de kosten van kleinere projecten direct ten laste van de exploitatie. Subsidies/bijdragen van derden komen op de uitgaven in mindering en kunnen zo de netto-gemeentelijke kosten beperken. Financieel sluitstuk is een egalisatiereserve per onderdeel om schommelingen en faseringen in de loop van de jaren te egaliseren.

Financiering

bedrag x € 1.000

Taakveld	Onderdeel	Via exploitatie		Via investeringen		Totaal	
		Begroot	Realisatie	Begroot	Realisatie	Begroot	Realisatie
2.1	Wegen	3.462	3.247	1.971	1.157	5.433	4.404
	Verkeer	260	244	402	175	662	419
	VRI (verkeer)	61	24	247	282	308	306
	Openbare verlichting	537	557	0	0	537	557
Totaal	2.1	4.320	4.072	2.620	1.614	6.940	5.686
5.7	Groen, water en spelen	846	680	150	132	996	812
7.2	Riolering	0	0	810	460	810	460
	Totaal	**5.166**	**4.752**	**3.580**	**2.206**	**8.746**	**6.958**

6.3 Subsidies

Kolom Begroot
De cijfers in de begrote kolom zijn de cijfers van de primitieve begroting 2020.

Kolom Werkelijk
Er is een aantal subsidies opgenomen die administratief in de primitieve begroting zijn begroot als inkoop, extern advies, overige uitgaven enz. Daarnaast zijn er gedurende het jaar besluiten genomen om subsidies te verstrekken voor een specifiek onderdeel. Voor de volledigheid staan alle subsidies (uitgaven) verantwoord in deze tabel.

Subsidies programma 1 Sociaal domein

Bedrag x € 1.000					
Instelling	**Gesubsidieerde activiteit**	**Doelstelling**	**Begroot**	**Werkelijk**	
Programma 1 Sociaal domein					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie					
Groenraad Amstelveen	Vanuit ervaringsdeskundigheid en als vertegenwoordiging van een georganiseerde achterban bijdragen aan de ontwikkeling en uitvoering van het groenbeleid.	Uitvoering geven aan de verordening procedure en vormgeving structurele participatie gemeente Amstelveen 2016.	9	10	
Advies Commissie Wonen	Vanuit vakkennis en ervaringsdeskundigheid adviseren over ruimtelijke ontwikkeling en bijdragen aan de gebruikerskwaliteit van woningen en woonomgeving uit het oogpunt van de toekomstige bewoner.	Uitvoering geven aan de verordening procedure en vormgeving structurele participatie gemeente Amstelveen 2016.	6	6	
Participatieraad Sociaal Domein	Vanuit ervaringsdeskundigheid en als vertegenwoordiging van een georganiseerde achterban advies geven aan het college over de ontwikkeling van het sociaal beleid en de sociale leefomgeving.	Uitvoering geven aan de verordening procedure en vormgeving structurele participatie gemeente Amstelveen 2016.	36	28	
Cliëntenraad Minima	Vanuit ervaringsdeskundigheid advies geven aan het college over uitvoeringsaangelegenheden die de minima betreffen.	Uitvoering geven aan de verordening procedure en vormgeving structurele participatie gemeente Amstelveen 2016.	20	20	
Stichting Vluchtelingenwerk Amstelland	Het verzorgen van de eerste opvang en het geven van maatschappelijke begeleiding bij het inburgeringsproces.	Sociale integratie.	295	169	1
Stichting Brentano Amstelveen	Coördinatie boodschappenplusbus.	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van beperkingen ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	92	90	
Stichting Brentano Amstelveen	Ondersteuningsaanbod t.b.v. woonservicezones	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van beperkingen ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	85	81	

Stichting Sociaal Steunpunt Amstelveen	Ondersteuning vrijwilligers organisatie.	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van beperkingen ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	11	-1	
Stichting Alzheimer Nederland	Alzheimercafé.	Verbetering ketenzorg dementie	3	3	
Stichting Belklus	Vrijwilligers klussen bij ouderen.	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van beperkingen van met name ouderen ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	21	25	
Stichting Kledingbank Amstelland	Kledingproject voor Amstelveense Minima, vluchtelingen en houders van de stadspas Amsterdam.	Ondersteuning gericht op het (collectief) com-penseren van beperkingen van Amstelveense minima, houders van de stadspas Amsterdam en vluchtelingen.	14	15	
Voedselbank Amstelveen	ondersteuning minima d.m.v. voedselpakketten	ondersteunen minima	26	36	
Vrijwilligerscentrale	Werven, bemiddelen en trainen (gesprecialiseerde)vrijwilligers.	Ondersteuning van vrijwillige inzet: beperkingen van mensen compenseren door oplossingen dicht bij de inwoner te ondersteunen, waarbij de inwoner zelf en de sociale omgeving een zo groot mogelijke rol speelt. Tevens ondersteuning en bevorderen participatie.	267	270	
Diverse organisaties Mantelzorg	Ondersteuning mantelzorgers.	Het voorkomen van overbelasting van mantelzorgers door tijdig te zorgen voor goede en voldoende ondersteuning.	260	352	2
Stichting Participe Amstelland, Zonnehuisgroep Amstelland	Het opzetten en uitvoeren van vrij toegankelijke dagstructureringsactiviteiten.	Realiseren dagstructurering als algemene voorziening in wijken voor inwoners met lichte beperkingen.	175	186	
inloopinitiatieven voor kankerpatiënten in Villa Randwijck en Alleman	Coördinatie en ontmoetingsactiviteiten.	Ondersteuning kankerpatiënten en hun naasten door ervaringsdeskundigen.	7	12	
Diverse instellingen OGGZ	Aanpak depressie, aanpak alcohol en drugsgebruik, overbelaste mantelzorgers en introductie crisis kaart.	Ondersteuning aan inwoners met ernstige psychische en/of verslavingsproblemen, vaak gepaard gaand met multiproblematiek en zorgmijdend gedrag, teneinde de maatschappelijke deelname te vergroten en sociaal isolement en overlast te voorkomen, alsmede het bijdragen aan een integrale benadering en voorkoming van zwaardere problematiek bij deze doelgroepen.	319	311	
Diverse instellingen	Het geven van cursussen i.v.m. valpreventie	Vroegsignalering, voorlichting, het geven van cursussen en stimuleren van gedrag dat bijdraagt aan het voorkomen van valincidenten.	31	19	
Diverse instellingen	Innovatie Zorg en Welzijn	Projecten die zijn gefinancieerd vanuit het Innovatiefonds Zorg en Welzijn.		102	3

Diverse instellingen	Kleinere subsidies voor diverse activiteiten m.b.t. de WMO.	Ontmoeting en activering.		21	
Diverse instellingen	Toegankelijkheid verbeteren binnen de gemeente.	Wettelijke verplichting VN-verdrag handicap.		7	
Diverse instellingen	In het kader van Gezond in de Stad activiteiten organiseren om gezondheidsvaardigheden in de lage SES-wijken te verbeteren.	Stimuleren van een gezonde leefstijl.		45	
Diverse instellingen	Internationale Vrouwendag	Bevorderen vrouwenemancipatie	5	5	
Carafit, De Schakel Vrijetijdsvereniging, Stichting De Regenboog, Stichting De Vrijbuiter, Stichting Paardrijden	Ondersteuning vrijetijdsbesteding verstandelijk gehandicapten.	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van beperkingen ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	31	30	
Vrijwilligerscentrale Amstelland	Uitvoering maatschappelijke stages	Stimuleren vrijwilligerswerk / maatschappelijke participatie en algemene ontwikkelingen jeugd	43	43	
Participe Amstelland	Cöordinatie van activiteiten, wijkwelzijnswerk en beheer van wijkcentra.	Bevorderen sociale samenhang en verbeteren sociale infrastructuur in de Amstelveense wijken.	1.258	1.143	4
Diverse bewonersinitiatief groepen	Cöordinatie van activiteiten.	Bevorderen sociale samenhang.	257	411	4
Stichting Dorpshuis Nes a/d Amstel	Diverse activiteiten gericht op maatschappelijke participatie bewoners Nes aan de Amstel.	Bevorderen sociale infrastructuur Nes aan de Amstel.	14	12	
AmstelveenSport	De uitgifte van een 15-tal vouchers aan sport –en beweegaanbieders voor de uitvoering van een van de thema's in het sportakkoord.	Het bevorderen van een inclusieve sportcultuur c.q. veilig sportklimaat voor iedereen.		15	
Stichting Ons Tweede Thuis	Samenwerken tussen verschillende partijen in een aantal wijken in Amstelveen, het organiseren van (buurt)activiteiten, kennis bijbrengen bij ketenpartners rond psychiatrie en herstel.	De belemmeringen en extra uitdagingen die Amstelveners met psychiatrische problemen ervaren, verminderen, zodat zij gewoon mee kunnen doen aan de samenleving.		120	5
St. Brijder, GGD	Voorlichting op onder meer scholen.	Preventie alcohol- en drugsgebruik.	34	27	
Stichting Kinderland/ Stichting Ons Vakantiekamp	Vakantiekamp voor Amstelveense kinderen.	Vrijetijdsaanbod voor de jeugd in de zomervakantie.	29	24	
Amstelveense scoutingverenigingen obv de subsidieregeling Scouting	Accommodatie en scoutingactiviteiten voor Amstelveense jeugdleden.	Vrijetijdsaanbod voor de jeugd.	159	161	
6.2 Wijkteams					

Stichting Humanitas	Getrainde vrijwilligers bieden steun en praktische hulp aan ouders van Amstelveense gezinnen met tenminste één kind jonger dan 6 jaar met het opvoedingsondersteuningsprogramma Homestart.	Preventieve jeugdhulp ter bevordering van de veiligheid en gezondheid van jeugdigen en gezinnen en ter voorkoming van het verergeren van bestaande problematiek.	69	62	
Buurtgezinnen	Vraaggezinnen worden door steungezinnen geholpen in de buurt.	Ouders ontlasten en sterker maken, opvoedingsklimaat verbeteren en netwerk van het gezin uitbreiden.		27	
Stichting Kindbehartiger	Belangenbehartiger van kinderen in een echtscheidingssituatie.	Kinderen met een vertrouwd en veilig gevoel verder laten gaan na de scheiding van hun ouders.		-6	
Participe Amstelland	Ouderbetrokkenheid in de wijk Bankras/Kostverloren	Sociale samenhang in de wijk en op school vergroten, vroegsignalering en netwerk vergroten.		2	
Weet	Het geven van een voorlichtingscampagne over eetstornissen.	Vroegsignalering van eetstoornissen bevorderen, het bespreekbaar maken van eetstoornissen bevorderen, bijdragen aan de-stigmatisering van mensen met een eetstoornis en sociale inclusie bevorderen.		5	
Sezo	Opvoedspreekuren.	Preventieve jeugdhulp ter bevordering van de veiligheid en gezondheid van jeugdigen en gezinnen en ter voorkoming van het verergeren van bestaande problematiek.	44	56	
OBS De schakel	Eenmalige (zomer)activiteit voor onder- en bovenbouwleerlingen van de Bloeiwijzer, incl. workshops met reken- en spellingsmatten.	Leerlingen die niet vaak in aanraking komen met sport en spel laten bewegen. Uitvoering Amendement 'Gezonde jongeren bewegen meer'.		4	
Samenwerkingsverband Amstelland ende Meerlanden	Schoolmaatschappelijk werk (SMW)	Preventieve hulp en ondersteuning van leerlingen en hun ouders in het voortgezet onderwijs.	178	177	
6.3 Inkomensregelingen					
Stichting Jeugdfonds Sport en Cultuur	Maakt het mogelijk dat Amstelveense kinderen en jongeren uit gezinnen met een minimum inkomen, die niet voor de gemeentelijke sport- en cultuurvergoeding in aanmerking komen, toch sporten of iets aan cultuur kunnen doen.	Een bredere doelgroep te bereiken.		15	

Publieke schoolbesturen van het primair onderwijs	Met het beschikbaar stellen van dit budget kunnen scholen laag-drempelig inspelen op schrijnen-de (financiële) situaties van kind-eren die kunnen leiden tot kans-enongelijkheid. Het budget kan voor deze kinderen en/of hun ouders/verzorgers breed ingezet worden voor bijvoorbeeld: het vergoeden van activiteiten in of rond school, aanschaf van gym-kleding, een tolk bij een ouderge-sprek. De scholen krijgen het vertrouwen vanuit de gemeente een positieve bijdrage te leveren aan de participatie van de kinder-en en/of hun ouders/verzorgers, waardoor de kansen van deze kinderen in de maatschappij worden vergroot. Het gevoel van uitsluiting en onzekerheid bij het kind kan dan worden verminderd.	Kinderen uit een gezin met een laag inkomen kunnen op sociaal en/of cultureel gebied meedoen in de maatschappij. Meer kinderen bereiken die opgroeien in een gezin met een laag besteedbaar inkomen.		5	
6.7 Maatwerkdienstverlening 18+					
Stichting Humanitas	Betaalde coordinator voor de thuisadministratie.	Adequate begeleiding van de vrijwilligers.		19	
Totaal Programma 1 Sociaal Domein			**3.795**	**4.160**	

1. Transformatieagenda Sociaal Domein (Programmabegroting 2020 aanvullende voorstellen).
2. Deze uitgaven stonden (deels) begroot op een andere kostencategorie.
3. Budgetoverheveling 2019 en Transformatieagenda Sociaal Domein (Programmabegroting 2020 aanvullende voorstellen).
4. Right tot Challenge
5. Budgetoverheveling 2019.

Subsidies programma 2 Onderwijs en ontplooiing

Bedrag x € 1.000					
Instelling	**Gesubsidieerde activiteit**	**Doelstelling**	**Begroot**	**Werkelijk**	
Programma 2 Onderwijs en ontplooiing					
4.1 Openbaar basisonderwijs					
Stichting Amstelwijs	Exploitatiebijdrage aan de openbare basisschool in Nes aan de Amstel die onder de opheffingsnorm valt.	Basisonderwijs beschikbaar houden in Nes.	123	123	
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken					
Stichting Wereldbuur	Coördinatie Taalhuis, waaronder het werven en begeleiden van laaggeletterden en vrijwilligers.	Laaggeletterdheid bestrijden en de sociale samenhang bevorderen door uitwisseling tussen burgers op het gebied van de Nederlandse taal.	63	59	
Stichting Wereldbuur en Stichting Vrijwilligerscentrale Amstelland e.o.	Coördinatie Taalhuis, waaronder het werven en begeleiden van laaggeletterden en vrijwilligers	Laaggeletterdheid bestrijden en de sociale samenhang bevorderen door uitwisseling tussen burgers op het gebied van de Nederlandse taal.	41	36	
OnderwijsAdvies	Preventieve logopedie op Amstelveense kinderopvanginstellingen en bij de GGD.	Vroegstijdige onderkenning van problemetiek in de spraak-taalontwikkeling van jonge kinderen ter voorkoming van onderwijsachterstanden.	87	76	
Ons Tweede Thuis	Opstap en Opstapje: Gezinsprogramma's die de onderwijskansen van jonge kinderen met een (taal)achterstand vergroten.	Bestrijden onderwijsachterstanden.	81	-30	1
Amstelveense onderwijsinstellingen obv subsidieregeling Kwaliteitsimpuls onderwijs	Kwaliteitsprojecten van Amstelveense basisscholen.	Projectmatige ondersteuning van basisscholen bij hun ambitie om het onderwijs voor hun leerlingen te verbeteren.	294	529	2
Kindercentrum De Stoel, KinderRijk Dagopvang B.V., Wolkewietje, Hestia Amstelveen, Majest Amstelveen, Stichting peuterspeelzaal Teddy.	Peuterarrangementen en kindplaatsen vve	Bestrijden onderwijsachterstanden.	1.057	993	
5.1 Sportbeleid en activering					
Amstelveense sportverenigingen obv subsidieregeling Jeugdsportstimulering	Verlaagde contributie voor jeugdleden.	brede sportdeelname Amstelveense jeugd.	30	19	
Sportservice Noord-Holland	Activiteiten ter ondersteuning van individuele gehandicapte sporters en sportverenigingen en ter promotie van aangepaste sport.	Het sportaanbod voor mensen met een beperking te stimuleren en te optimaliseren.	15	17	
Amstelveense aanvragers	Breedte- en topsportevenementen obv subsidie regelingen	Sportstimulering.	52	18	
Amstelveense aanvragers	Projectmatige activiteiten ten behoeve van breedtesport.	Sportstimulering.	14		

AmstelveenSport BV	Uitvoeringskosten van diverse projecten, zoals beschreven in het Lokaal Sportakkoord Amstelveen.	Zoveel mogelijk Amstelveners met plezier laten sporten en bewegen.		50	
Amstelveense sportorganisaties	Investeringen in duurzaamheidsmaatregelen op de sportaccommodaties	Verduurzaming sportverenigingen	200	62	3
RKAVIC	Onderhoud velden.	Uitvoering overeenkomst over gemeentelijk aandeel in de onderhoudskosten van de velden.	34	29	
Hockeyvereniging HIC	Onderhoud velden.	Uitvoering overeenkomst over gemeentelijk aandeel in de onderhoudskosten van de velden.	42	33	
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie					
Stichting Amstelveen Oranje	Viering nationale feestdagen Koningsdag (en -nach), 4 en 5 mei.	Bevorderen historisch besef van huidige en toekomstige generaties.	58	48	
Stichting Amstelveense Kunstbelangen	Cursusactiviteiten op het gebied van beeldende kunst voor beginners en gevorderden.	Bevorderen actieve cultuurparticipatie.	14	14	
Comité Herdenking Gevallenen in Nederlands Indië	Jaarlijkse herdenking 14 augustus.	Bevorderen historisch besef van huidige en toekomstige generaties.	1	2	
Cultuurcentrum VU Griffioen	Activiteiten Griffioen.	Aantrekkelijke woonomgeving Uilenstede.	2	2	
Stichting Sinterklaas Comité Amstelveen	Intocht St. Nicolaas.	Bevorderen saamhorigheid.	1		
Stichting Amstelveenweb	Het onderhouden van een website over de gemeente Amstelveen met betrekking tot historie, nieuws en gebeurtenissen van de gemeente Amstelveen en van publieke organisaties.	Het geven van informatie en educatie aan potentiële bezoekers van de gemeente Amstelveen, aan inwoners van deze gemeente en daarbuiten, over de gemeente Amstelveen.	5	8	
Stichting Platform C	(kunst)Educatie voor jongeren en volwassenen en uitleen kunstwerken en organisatie exposities en diverse projecten.	Een breed publiek in contact brengen met en volgen van educatie op gebied van kunst en cultuur. Versterken van het cultuurklimaat.	1.108	1.461	4
Stichting Amstelveens Poppentheater	Kindervoorstellingen in het theater.	Stimuleren passieve cultuurparticipatie kinderen.	119	113	
Stichting Schouwburg Amstelveen	Voorstellingen in de grote en de kleine theaterzaal.	Bevorderen cultuurdeelname en in samenwerking met de cultuurinstellingen in het stadshart, versterken van het culturele klimaat in Amstelveen.	1.452	1.453	
Stichting p60	Podium bieden voor pop, cultuur en media en verhuur van oefenruimtes met inzet van vrijwilligers.	Bevorderen cultuurdeelname en in samenwerking met de cultuurinstellingen in het stadshart versterken van het culturele klimaat in Amstelveen. Uitvoering geven aan het jongerenbeleid.	661	661	
Cultuurcentrum VU, Griffioen/ Filmhuis Uilenstede	Voorstellingen in de filmzaal.	Versterken leefklimaat Uilenstede.	5	4	
Stichting Theater het Amsterdamse Bos	Voorstellingen in het openluchttheater.	Bevorderen cultuurdeelname en versterken van het culturele klimaat in Amstelveen.	4	5	

Amstelveense verenigingen voor amateurkunst obv de subsidieregeling stimulering amateurkunst	Projecten op het gebied van amateurkunst en de activiteiten van de Christelijke Oratorium Vereniging Amstelveen, Pauluskoor, Operette- en Musicalvereniging, Muziekvereniging Bovenkerk, Amstelveens Symfonie Orkest, Toneelvereniging Bovenkerk, Toneelgroep D.	Stimuleren actieve cultuurdeelname.	60	40	
Stichting Beeldende Kunst/ Kunstuitleen Amstelveen	Organiseren atelierroute.	Een breed publiek in contact brengen met hedendaagse beeldende kunst.	17	21	
Stichting Cobra Kunstprijs Amstelveen	De prijs, geldbedrag en tentoonstelling met publicatie in het Cobra Museum, wordt tweejaarlijks uitgereikt aan een beeldend kunstenaar die in Nederland woonachtig is, of met Nederland verbonden is.	Versterken van het culturele klimaat in Amstelveen en het stimuleren van talent.	15		
Amstelveense aanvrager op basis van de subsidieregeling incidentele subsidies innovatieve projecten / activiteiten / festivals	Projectmatige (multidisciplinaire) activiteiten van Amstelveense instellingen en particulieren.	Bevorderen cultuurdeelname en versterken van het culturele klimaat in Amstelveen.	52	19	
Amstelveense aanvragers op basis van de regeling Promotie Amstelveense kunstenaars.	Projectmatige activiteiten van Amstelveense instellingen en kunstenaars.	Promotie Amstelveense kunstenaars.	37	17	
Diverse organisaties	Diverse laagdrempelige activiteiten binnen diverse kunst disciplines op wijkniveau.	Stimuleren (kleine) cultuurinitiatieven	100	67	
Diverse organisaties	Organiseren van nieuwe vormen/activiteiten voor amateurkunstverenigingen.	Stimuleren Amateurlkunst en duurzaam instandhouden van amateurkunstverenigingen.	25	22	
Bostheater	Ondersteunen bostheater in de uitvoering van de producties en optimaliseren communicatie richting de inwoners van Amstelveen.	Stimuleren passieve cultuurdeelname.	25	25	
NH Pop live	Provinciale wedstrijd voor aanstormend talent (bandjes)	Stimuleren actieve cultuurdeelname en talentontwikkeling.	4		
Diverse organisaties	Activiteiten voor amateurkunstenaars	stimuleren actieve cultuurbeoefening van amateurkunstenaars.	9	0	
Diverse organisaties	Organiseren van laagdrempelige evenementen en activiteiten.	Stimuleren deelname cultuurparticipatie dmv het organiseren van diverse laagdrempelige evenementen / activiteiten.	31	10	
Kunstenaar in de klas	Educatie kunstonderwijs op school en bezoek aan ateliers.	Kinderen actief kennis laten maken met kunst en kunstenaars.	5		
Stichting Platform C	Aanbod van lespakketten inzake cultuuronderwijs.	Leerlingen van het basisonderwijs en voort-gezet onderwijs kennis laten maken met de verschillende disciplines door middel van cul-tuureducatie.	0	55	
5.4 Musea					

Stichting Cobra Museum voor Moderne Kunst Amstelveen	Openstelling museum en het organiseren van ten minste 1 tentoonstellingsprogramma.	Bevorderen cultuurdeelname en in samenwerking met de cultuurinstellingen in het stadshart versterken van het culturele klimaat in Amstelveen.	1.191	1.197	
Museum Jan van der Togt	Ten behoeve van de exploitatie en de verdere professionalisering van het Museum Jan van der Togt.	Bevorderen cultuurdeelname/museumbezoek en verhogen eigen inkomsten.	225	225	
5.5 Cultureel erfgoed					
Vereniging Historisch Amstelveen	Publicaties, website, lezingen, excursies, onderzoek en collectievorming over de geschiedenis van Amstelveen.	De lokale geschiedenis bestuderen, vastleggen en openstellen voor publiek en de belangstelling voor geschiedenis stimuleren.	18	18	
Diverse instellingen	Historisch besef van huidige en toekomstige generaties.	Bevorderen historisch besef van huidige en toekomstige generaties.		20	
Stichiting van de bovenkerkse Urbanus	50% van de kosten van de voorzetbeglazing en 50 % van de kosten van de verlichting kerktoren.	Verduurzaming en het behoud van het monumentale kerkgebouw.		65	
Amstelveense aanvragers obv de Monumentenverordening	Instandhouding (onderhoud en restauratie) van het monument.	Monumentenzorg.	41	41	5
5.6 Media					
Stichting Amstelland Bibliotheken	Uitvoeren van de kernfuncties van een basisbibliotheek met ruime openstelling en een interactieve website.	Laagdrempelige en deskundige toegang tot alle bronnen van kennis, cultuur en verbeelding in onze samenleving.	1.986	1.985	
Dorpsraad Nes a/d Amstel, Aagje Deken	Aanschaf media.	Bibliotheekvoorziening in Nes aan de amstel.	1	1	
Stichting RTV Amstelveen	Uitzendingen op radio en tv.	Uitvoering geven aan de zorgplicht voor de bekostiging van de lokale omroep volgens de mediawet.	147	112	
Totaal Programma 2 Onderwijs en ontplooiing			**9.552**	**9.725**	

1. 2e tijdvakrapportage 2020.

2. Deze uitgaven stonden (deels) begroot op een andere kostencategorie. Uitgaven (deels) niet begroot, zie toelichting op onderdeel wat heeft het gekost? programma 2.

3. Motie verduurzaming sportverenigingen (2019-2021).

4. Perspectiefnota 2021.

5. In de begroting is stuctureel een bedrag opgenomen van € 41. 000. Wanneer de subsidieaanvragen hoger zijn dan het bedrag wat is opgenomen in de exploitatie wordt de reserve monumentenfonds aangewend. Lagere uitgaven vloeien aan het eind van het jaar terug naar de reesrve monumentenfonds tot € 200.000.

Subsidies programma 3 Economie en duurzaamheid

Bedrag x € 1.000					
Instelling	**Gesubsidieerde activiteit**	**Doelstelling**	**Begroot**	**Werkelijk**	
Programma 3 Economie en duurzaamheid					
3.1 Economische ontwikkeling					
Schiphol Werkgroep Amstelveen Buitenveldert	Tegemoetkoming in de uitgaven van meningsvorming en voorlich-ting inzake ontwikkeling Schiphol.	Bewonersgroep tegen overlast Schiphol.		3	
3.4 Economische promotie					
BIZ-ondernemersvereniging Het Oude Dorp	Bloemenmanden en kerstverlichting	In de regeling voor bizzen is opgenomen dat er per BIZ jaarlijks € 2.500 beschikbaar is voor initiatieven die passen bij de fase waarin de BIZ op dat moment zit.		3	
Stichting Amstelveen Oranje	De Stichting Amstelveen Oranje had subsidie ontvangen voor de grootste viering van 75 jaar bevrijding. In verband met de corona crisis en de getroffen maatregelen hebben de geplande activiteiten geen doorgang kunnen vinden. De kosten die de Stichting had gemaakt in aanloop naar de festiviteiten zijn gesubsidieerd. De definitieve vaststelling en afhandeling vindt plaats in 2021	Subsidieren van de kosten voor viering van 75 jaar Vrijheid		8	
Totaal Programma 3 Economie en duurzaamheid			**0**	**14**	

Subsidies programma 4 Openbare ruimte

Bedrag x € 1.000					
Instelling	**Gesubsidieerde activiteit**	**Doelstelling**	**Begroot**	**Werkelijk**	
Programma 4 Openbare ruimte					
5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie					
Stichting Vrijwilligers Speelboerderij Elsenhove	Ondersteuning bij de organisatie van (kinder-)activiteiten en werkvrijdagen, waarop door vrijwilligers grotere klussen worden uitgevoerd.	Natuur- en milieueducatie en inzet vrijwilligers.	5	4	
Vereniging Vrijwilligers Bediening Koenensluis	Ondersteuning in de bedrijfsvoering en verzekeringen van de vereniging.	Het borgen van de bediening van de sluis is van belang om de Amstelveense Poel als vaarwater van en naar de Nieuwe Meer bereikbaar te houden.	4	4	
Eigenaren van panden	Aanleggen van een groen dak	Stimuleren van de aanleg van groene daken op bestaande gebouwen teneinde een bijdra-ge te leveren aan de realisatie van waterber-ging en ter stimulering van de biodiversiteit.		129	1
7.4 Milieubeheer					
Aanvragers o.b.v. de subsidie-regeling 'Duurzaamheidsfonds Gemeente Amstelveen'	Haalbaarheidsonderzoek van duurzaamheidsprojecten energie	Bijdrage aan een beter werk- en woonklimaat in Amstelveen door (nieuwe) lokale bedrijvig-heid en initiatieven te faciliteren die substan-tieel bijdragen aan de verduurzaming van de gebouwde omgeving.	200	95	2
Totaal Programma 4 Openbare ruimte			**208**	**232**	

1. Budgetoverheveling 2019, jaarstukken 2019 en 2e tijdvakrapportage 2020.

2. Budgetoverheveling 2020 en 2e tijdvakrapportage 2020.

Subsidies programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid

Bedrag x € 1.000					
Instelling	**Gesubsidieerde activiteit**	**Doelstelling**	**Begroot**	**Werkelijk**	
Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid					
0.1 Bestuur					
Amstelveense aanvrager obv subsidieregeling Internationale initiatieven	Internationale initiatieven.	Het ondersteunen van initiatieven van inwoners van Amstelveen die het internationaal bewustzijn bevorderen en het draagvlak hiervoor versterken.	16	5	
1.2 Openbare orde en veiligheid					
Stichting Meldpunt Discriminatie regio Amsterdam	Klachtenbehandeling, voorlichting en advies.	Bestrijden en voorkomen discriminatie.	31	34	
Stichting Slachtofferhulp Amsterdam-Amstelland	Kosteloze ondersteuning aan slachtoffers van misdrijven en ernstige verkeersongelukken.	Ondersteuning gericht op zelfredzaamheid en weerbaarheid van het slachtoffer.	20	20	
Stichting Beterburen	Kosteloze bemiddeling door vrijwilligers bij verstoorde relaties tussen buren.	Veilige stad zonder overlast waarbij inwoners invulling geven aan hun eigen verantwoordelijkheid.	28	40	
Amstelveense aanvrager obv de subsidieregelingen (kleine) veiligheidsprojecten voor particulieren.	Veiligheidsprojecten in de wijken geïnitieerd door (georganiseerde) particulieren, alsmede subsidiering aanschaf AED en buitenkast AED.	Uitvoering integraal veiligheidsbeleid 2019-2022 ten einde veiligheid en gevoel van veiligheid te verbeteren.	11	11	
Amstelveense aanvrager obv de subsidieregelingen (kleine) veiligheidsprojecten voor bedrijven.	Veiligheidsprojecten voor bedrijven.	Uitvoering integraal veiligheidsbeleid 2019-2022 ten einde veiligheid en gevoel van veiligheid te verbeteren.	11	6	
Totaal Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid			**116**	**116**	

Subsidies totaalsaldo alle programma's

Bedrag x € 1.000					
Instelling	**Gesubsidieerde activiteit**	**Doelstelling**	**Begroot**	**Werkelijk**	
TOTAAL			**13.671**	**14.246**	

6.4 Corona

Het kalenderjaar 2020 is een jaar waarin de COVID-19 pandemie de dagelijkse gang van zaken heeft gedomineerd. Naast een financiële impact heeft het invloed op de werkzaamheden. Voorbeelden hiervan zijn thuiswerken in plaats van naar het gemeentehuis, crisismaatregelen uitwerken en regulier beleid is in een aantal gevallen op het tweede plan gekomen. In de paragraaf weerstandsvermogen is in het hoofdstuk "normale bedrijfsrisico's" specifieker ingegaan op de lokale effecten van de corona pandemie. Verder is het woord corona (of gerelateerde woorden als COVID) vermoedelijk de meest gebruikte term in deze jaarstukken waarmee wordt aangetoond hoeveel impact dit in 2020 heeft gehad.

Via de gemeentefondsuitkering zijn vergoedingen ontvangen voor onder andere lagere inkomsten. In 2020 zijn steunmaatregelen ontwikkeld, zoals de TOZO-regeling (Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers), die snel opgezet moesten worden en extra ambtelijke capaciteit kosten.

Daarnaast zit er ook een rechtmatigheidsaspect aan deze pandemie vast. Vergoedingen zijn bijvoorbeeld doorbetaald terwijl er geen prestatie is geleverd.

Deze bijlage probeert de belangrijkste aspecten voor Amstelveen te benoemen.

Lokaal coronafonds

In de raad van 8 april is ingestemd met een reservering ten laste van de algemene reserve voor een lokaal ondersteuningspakket van € 15 miljoen. Hiervan is € 10 miljoen direct beschikbaar gesteld en € 5 miljoen na besluit van het college van B&W en raadpleging van de gemeenteraad indien uitbreiding van het krediet noodzakelijk wordt geacht. De maatregelen komen niet in plaats van reeds bestaande of nog te ontwikkelen landelijke regelingen of wetgeving.

In de tweede tijdvak 2020 staat een stand van het Lokaal Coronafonds vermeld per ultimo september in bijlage 6.1. Zoals afgesproken wordt de raad voor elke cyclus van de commissievergaderingen geïnformeerd over de laatste stand van zaken van het Lokaal coronafonds.

bedrag x 1.000 euro

	omschrijving	Besluit d.d.	Plafond	werkelijk	Prognose	Vrijval	Voor wie?1
1.	Huurinning commerciële instellingen	14-4-2020	287	287		0	MI
2.	Kwijtschelding huur (in combinatie met nr. 1)	18-8-2020	613	509	104	0	MI
3.	Kwijtschelding gebruiksvergoeding Elsenhove	2-6-2020	8	8		0	MKB
4.	Liquiditeitsteun culturele, maatschappelijke en sportinstellingen	14-4-2020	0			0	MI
5.	Garantiesubsidie gericht op maatschappelijk voorzieningen, sport en cultuur	19-5-2020	2.025		1.954	71	MI
6.	Garantiesubsidie Bostheater	28-4-2020	45	45		0	MI
7.	Garantiesubsidie Cobra	19-5-2020	50	50		0	MI
8.	Garantiesubsidie Schouwburg Amstelveen	4-8-2020	38	38		0	MI
9.	Garantiesubsidie Platform C	4-8-2020	270	270		0	MI
10.	Garantiesubsidie P60 tbv Lokaal Overleg Culturele Ondernemers	4-8-2020	47	47		0	MI
11.	Garantiesubsidie St. Kamermuziek aan de Amstel	28-7-2020	4	3		0	MI
12.	Garantiesubsidie VU cultuurcentrum Griffioen	28-7-2020	45	45		0	MI
13.	Garantiesubsidie Amstelveens poppentheater	11-8-2020	42	42		0	MI
14.	Garantiesubsidie Participe Amstelland extra ouderenadvies	18-8-2020	34	34		0	MI
15.	MKB noodlening voor bedrijven zonder toegang tot bankfinanciering	6-5-2020	500	16	484	0	MKB
16.	Oninbaarheid belastingaanslagen hoger dan andere jaren	11-11-2020	500	900		-400	MKB

17.	Acute noodhulp voor inwoners met schulden	24-3-2020	50	50		0	I
18.	Sociale benadering digitaal (20 tablets + abonnement)	21-4-2020	20	20		0	I
19.	Tijdelijke verruiming van de Woonkostentoeslag en de bijzondere bijstand	7-7-2020	200	133		67	I
20.	Intrekken/vernietigen/vermindering leges evenementen	18-8-2020	23	23		0	MKB
21.	Marktgelden verlagen/verminderen	7-4-2020	25	24		1	MKB
22.	Extra budget voedselbank	17-3-2020	20	20		0	MI
23.	Compensatie ouderbijdrage voorschoolse educatie en peuterarrangementen	7-4-2020	28	9	32	-13	MI
24.	Compensatie Tussenschoolse opvang (TSO)	12-5-2020	57	57		0	MI
25.	Instandhoudingsbijdrage Amstelveens Nieuwsblad	24-3-2020	42	42		0	MKB
26.	Ziekenhuis Amstelland (huur dranghekken)	7-4-2020	0			0	MI
27.	Incidentele toeslag voor Amstelveenpashouders	16-6-2020	100	72		28	I
28.	Ondersteuningsmaatregel Amstelveense kunstenaars	30-6-2020	35	0	35	0	MI
29.	Extra inzet ten behoeve van schuldhulpverlening	7-7-2020	325	39	286	0	I
30.	Meerkosten afval huishoudens/bedrijven	11-11-2020	277	277		0	I
31.	Kermisopbrengsten	11-11-2020	15	15		0	MKB
32.	Meerkosten uitvoering belastingen	11-11-2020	45	35		10	MI/MKB
33.	Meerkosten begraafplaats Zorgvlied	11-11-2020	33	24	0	9	MI
34.	Bedrijfsvoering aandeel Amstelveen (=75%)	11-11-2020	1.125			1.125	Organisatie
35.	Parkeerinkomsten	11-11-2020	1.080	1.080		0	College
36.	Incidenteel tekort bijstandsuitgaven 2020	11-11-2020	450	450		0	I
SUBTOTAAL 2020			**8.458**	**4.665**	**2.895**	**897**	
37.	Compensatie lasten voor noodlijdende lokale ondernemers	12-1-2021	1.000		1.000	0	MKB
LOKAAL CORONAFONDS VIA RAADSBESLUIT (MAXIMAAL € 15 MILJOEN)		**8-4-2020**	**9.458**	**4.665**	**3.895**	**897**	
38.	Jongeren in coronatijd (motie 23sep20)	3-11-2020	12	12		0	I
39.	Aanvullend subsidie P60	24-11-2020	37	37		0	MI
40.	Garantiesubsidie Annakerk Amstelveen	15-12-2020	43	43		0	MI
41.	Bedrag besluit Jongeren in coronatijd wordt aangepast	15-12-2020	40	10	30	0	I
42.	Tent t.b.v. de pauzes bij de Panta Rhei	22-12-2020	10	10		0	I
43.	Tijdelijke externe koffiekamer voor condoleances op Zorgvlied	22-12-2020	25	0	25	0	MI
44.	Tijdelijke professionele beveiliging op Zorgvlied	22-12-2020	7	0	7	0	MI
45.	Garantiesubsidie Vereniging Amstelland Kunst	19-1-2021	25		25	0	MI
46.	Garantiesubsidie stichting Eten in de Olmen	19-1-2021	3		3	0	MI
COLLEGEBRIEF RAAD			**201**	**112**	**89**	**0**	
TOTAAL			**9.659**	**4.777**	**3.984**	**897**	
1) MI =Maatschappelijke instellingen, MKB=Midden/Klein Bedrijf, I=Inwoners				nieuw plafond (plafond-vrijval):		**8.762**	

Leeswijzer

Stand t/m tweede tijdvakrapportage

1. T.l.v. de algemene reserve is € 15 miljoen opzij gezet voor Lokale maatregelen;
2. Bij opmaak van de 2e tijdvak is een actuele stand opgesteld van de benodigde middelen van € 8,5 miljoen (= kolom "plafond");
3. Via amendement bij de 2e tijdvak is er € 1 miljoen toegevoegd aan het overzicht voor "compensatie lasten noodlijdende lokale ondernemers" (begroting 2021);
4. Van de € 15 miljoen resteert nog € 5,5 miljoen die bij de 2e tijdvak geen besteding heeft gekregen, een plafond derhalve van € 9,5 miljoen;

Besluitvorming B&W na tweede tijdvak

5. Via besluitvorming B&W is na de tweede tijdvak aanvullend € 0,2 miljoen gereserveerd voor lokale maatregelen waardoor het plafond € 9,7 miljoen bedraagt;
6. Via een beslispunt in het collegevoorstel bij deze jaarstukken wordt formeel goedkeuring gevraagd voor de nummers 38 t/m 46 (budgetrecht).

Stand bij opmaak jaarrekening 2020 (per 20 januari 2021)
7. De werkelijke uitgaven per 20 januari 2021 zijn € 4,8 miljoen;
8. Voor 2021 en verder resteert op kasbasis € 10,2 miljoen van de € 15 miljoen;

Vrijval van beschikbaar gestelde budgetten in de rekening 2020
9. Verwacht wordt dat van het plafondbedrag in 2021 € 4,0 miljoen wordt besteed;
10. Het verschil tussen het plafond van € 9,7 miljoen en de vermelde bedragen bij 7. en 9. ad. € 8,8 miljoen leidt tot een vrijval (verlaging van het plafond) van € 0,9 miljoen;

Nieuw plafondbedrag na de rekening 2020
11. Het nieuwe plafondbedrag bedraagt na verlaging van het budget met de bij nummer 10. vermelde vrijval € 8,8 miljoen;
12. Van de beschikbaar gestelde € 15 miljoen is dus nog € 6,2 miljoen beschikbaar voor lokale ondersteuningsmaatregelen;
13. Via een beslispunt in het collegevoorstel bij deze jaarstukken wordt formeel goedkeuring gevraagd voor het nieuwe plafondbedrag (budgetrecht).

Overig
14. Bijdragen via specifieke uitkeringen (TOZO) en algemene uitkering staan niet opgenomen in dit overzicht;
15. Naast de onttrekkingen aan het Lokaal coronafonds voor lokale maatregelen worden corona gerelateerde kosten gemaakt waarvoor geen bijdrage is gevraagd via een collegebesluit. In bijgevoegd overzicht Lokaal coronafonds wordt uitsluitend verantwoord over door B&W goedgekeurde onderwerpen;

<u>Toelichting besluiten 38 t/m 46</u>
38. +41. Jongeren in coronatijd (gemeld in collegebrief van 8 december)
Dit betreft de uitwerking van de motie d.d. 23 september 2020. Nummer 41. is een aanvullend besluit voor verhoging van het budget.

39. Aanvullend subsidie P60 (gemeld in collegebrief van 8 december)
Dit betreft een bijdrage voor een veiliger betaalsysteem dan het huidige muntsysteem.

40. Garantiesubsidie Annakerk Amstelveen
Aan Annakerk Amstelveen wordt een garantiesubsidie verstrekt voor een cultureel programma in 2021 om het gevarieerde culturele aanbod in onze gemeente op peil te houden.

42. Tent t.b.v. de pauze bij Panta Rhei
Leerlingen moeten buiten pauze houden. Binnen kan er geen 1,5 meter worden gehouden, dus is er een tent met tafels en banken en heaters aangeschaft.

43. Tijdelijke externe koffiekamer voor condoleances op Zorgvlied
Om voor de klanten van Zorgvlied toch uitvaarten van meer dan 30 mensen mogelijk te maken zonder dat mensen geweigerd moeten worden voor de condoleance is een overkapping van de buitenruimte noodzakelijk. Hierdoor blijft Zorgvlied een aantrekkelijke locatie om uitvaartplechtigheden te houden.

44. Tijdelijke professionele beveiliging op Zorgvlied
Het is noodzakelijk om tijdelijk professionele beveiliging in te huren voor het handhaven van de coronaregels tijdens de uitvaarten en de orde op het terrein in het weekend.

45. Garantiesubsidie Vereniging Amstelland Kunst (VAK)
Het wordt voor kunstenaars steeds essentiëler om online zichtbaar en vindbaar te zijn, nu de fysieke mogelijkheden daarvoor beperkt zijn. De VAK vraagt daarom subsidie aan voor de investeringskosten voor ontwikkeling en lancering van de website NIEUWEGALERIE, een professioneel online platform waar kunstenaars hun werk kunnen presenteren.

46. Garantiesubsidie stichting Eten in de Olmen
Aan stichting Eten in de Olmen wordt een garantiesubsidie verstrekt waarmee zij hun activiteiten als buurtrestaurant kunnen voortzetten en het vrijwilligersinitiatief in de wijk geborgd is.

Toelichting tekort besluit 16. en 23.
16. Oninbaarheid belastingaanslagen hoger dan andere jaren
Via het Lokaal coronafonds is in de raad van 11 november 2020 € 0,5 miljoen beschikbaar gesteld voor dubieuze debiteuren. Overeenkomstig de politieke wens is ruimhartig omgegaan met verzoeken om uitstel van betalingen en/of betalingsregelingen.

Bij opmaak van de rekening blijkt het openstaande debiteurensaldo belastingdebiteuren over het meest recente belastingjaar (2020) substantieel hoger dan in de afgelopen jaren. Ter afdekking van het risico op deze vorderingen is € 900.000 extra toegevoegd aan de voorziening dubieuze debiteuren. In het overzicht Lokaal coronafonds is het verschil van € 400.000 als negatieve vrijval opgenomen. Via besluitvorming bij de jaarstukken 2020 wordt voorgesteld dit bedrag aanvullend te onttrekken aan het Lokaal coronafonds.

23. Compensatie ouderbijdrage voorschoolse educatie en peuterarrangementen
In april is dit voorstel behandeld door B&W om het mogelijk te maken dat aanbieders van Voorschoolse Educatie en Peuterarrangementen de ouderbijdrage aan ouders kunnen compenseren in de sluitingsperiode vanwege het Coronavirus. De werkelijke uitgaven zijn ultimo 2020 iets hoger dan indertijd is aangevraagd. Via besluitvorming bij de jaarstukken 2020 wordt voorgesteld € 13.000 aanvullend te onttrekken aan het Lokaal coronafonds.

Toelichting overschot besluit 34. Bedrijfsvoering aandeel Amstelveen (75%).
In de tweede tijdvak is rekening gehouden met € 1,5 miljoen corona gerelateerde kosten in de bedrijfsvoering, waarvan het aandeel Amstelveen 75% bedraagt (€ 1,125 miljoen). De daadwerkelijke corona gerelateerde kosten in de bedrijfsvoering zijn € 2 miljoen, waarvan het aandeel Amstelveen 75% bedraagt (€ 1,5 miljoen).

Voor de uitvoeringskosten van de TOZO-regeling wordt een vaste bijdrage verstrekt per dossier voor ambtelijke inzet. De TOZO-vergoeding voor Amstelveen bedraagt € 1.630.000 voor de totale afhandelingskosten. Dit loopt door in 2021.

De coronakosten Amstelveen 2020 ad. € 1,5 miljoen worden door de TOZO-vergoeding gedekt. Een bijdrage uit het Lokaal coronafonds is hierdoor niet meer nodig.

TOZO-regeling (Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers)

Vanwege de Coronacrisis voeren de gemeenten in Nederland de TOZO uit. Deze regeling is een van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis.

De regeling is voor zelfstandig ondernemers, waaronder ZZP'ers. Het voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud als het inkomen door de coronacrisis tot onder het sociaal minimum daalt. Daarnaast voorziet de regeling in een lening voor bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen door de coronacrisis op te vangen.
De gemeenten ontvangen een vaste vergoeding waarin alle uitvoeringskosten zijn inbegrepen. Deze uitvoeringskosten zijn dus onderdeel van de specifieke uitkering. De vergoeding voor uitvoeringskosten bedraagt € 450 voor een besluit op een aanvraag levensonderhoud en € 800 voor een besluit op een aanvraag kapitaal. Deze bedragen gelden zowel voor toe- als afwijzingen.

Deze jaarrekening bevat € 15,9 miljoen aan directe TOZO-kosten en € 1,6 miljoen aan uitvoeringskosten. <<De Tozo regeling is nog niet door de accountant beoordeeld>>

Algemene uitkering

De gemeente Amstelveen heeft via de algemene uitkering in 2020 drie keer een compensatiepakket ontvangen. Via afzonderlijke notities naar aanleiding van de drie gemeentefondscirculaires is de raad hierover geïnformeerd.

De ontvangen coronacompensatie komt ten gunste van de algemene reserve, omdat Amstelveen vooruitlopend op c.q. los van eventuele compensaties zelf al middelen heeft vrijgemaakt ten laste van de algemene reserve voor het opvangen van corona-effecten. Dit betreft het Lokaal Coronafonds ad. € 15 miljoen, alsmede € 3 miljoen eenmalige middelen voor intensivering Schuldhulpverlening en "van werk naar werk" via de Nota Aanvullende Voorstellen bij de begroting 2021 (€ 1 miljoen per jaar in 2021 t/m 2023).

De compensatie van de drie pakketten is als volgt:

omschrijving	(1) juni brief		(2) sep.circ		(3) dec.circ.			**totaal**	
bedrag x € 1.000	macro	Aveen	macro	Aveen	macro	Aveen20	Aveen21	macro	Aveen
inhaalzorg Jeugd/Wmo	144.000	156			26.000	74	0	170.000	230
eigen bijdrage Wmo			18.000	91				18.000	91
DU Voorschoolse voorz. peuters	23.000	34						23.000	34
Noodopvang kinderen ouders cruciaal beroep			23.000	127				23.000	127
Quarantainekosten					4.000	20	0	4.000	20
re-integratie, aanvullend pakket 2020/2021					127.000	31	70	127.000	101
re-integratie, impuls 2021					48.000		38	48.000	38
gemeentelijk schuldenbeleid 2020/2021					45.000	64	130	45.000	194
bijzondere bijstand 2020/2021					15.000	22	42	15.000	64
DU- ink.derv. parkeer- en toeristenbelasting									
* parkeerbelasting	125.000	448						125.000	448
* toeristenbelasting	100.000	258						100.000	258
DU- ink.derv. precario/evenementen tot 1jun			20.000	79				20.000	79
lokale culturele voorzieningen 2020/2021	60.000	288	60.000	283	150.000		606	270.000	1.177
buurt- en dorphuizen			17.000	84				17.000	84
vrijwilligers organisaties jeugd			7.000	41				7.000	41
toezicht en handhaving (o.a. boa's/verkeer)			50.000	255				50.000	255
Sub-totaal t.g.v. Algemene Reserve	**452.000**	**1.184**	**195.000**	**960**	**415.000**	**211**	**886**	**1.062.000**	**3.241**
Taakmutaties									
IU Participatie / WSW --> naar AM-Match	90.000	91	50.000	51				140.000	142
TK Verkiezingen 2021 --> Budget verkiezingen			30.000	125	22.000		105	52.000	230
TOTAAL-GENERAAL	**542.000**	**1.275**	**275.000**	**1.136**	**437.000**	**211**	**991**	**1.254.000**	**3.613**

Leeswijzer/toelichting:

- De eerste twee pakketten zijn via de septembercirculaire verwerkt in de besluitvorming van de begrotingsraad van 11nov20 aan de hand van de Nota Aanvullende Voorstellen bij de Begroting 2021;
- Het derde pakket is nu hieraan toegevoegd op basis van de decembercirculaire 2020. In totaal gaat dit derde pakket om een bedrag van € 1.202.000;
- Het derde pakket heeft betrekking op jaarschijf 2020 (€ 211.000) en 2021 (€ 886.000);
- De drie pakketten samen betekenen voor Amstelveen een compensatiebedrag van € 3,6 miljoen.

Nog niet toegekende compensatie
Voor vier onderwerpen heeft het Rijk al wel compensatiebedragen gereserveerd, maar is de verdeling/toekenning via het gemeentefonds nog niet rond. Dit betreft:

- Inkomstenderving: Het Kabinet heeft € 250 miljoen gereserveerd voor compensatie van inkomstenderving (met name parkeergelden, toeristenbelasting). Gemeenten ontvangen in 2021 compensatie voor de inkomstenderving 2020 op basis van de vastgestelde jaarrekeningcijfers 2020;
- Afvalinzameling: Door de corona hebben gemeenten zowel extra kosten gemaakt als inkomsten gemist met betrekking tot afvalinzameling. In overleg met de VNG is besloten deze kosten ad € 32 miljoen (inclusief eventuele afdracht aan het BTW-compensatiefonds) voor 2020 te vergoeden. Dit bedrag is dus gereserveerd, maar nog niet verdeeld;
- Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK): Het kabinet creëert een Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) voor huishoudens die door omstandigheden in ernstige financiële problemen dreigen te komen. Voor deze tijdelijke ondersteuning wordt het bestaande instrument van de bijzondere bijstand gebruikt. In totaal is een bedrag van maximaal € 130 miljoen gereserveerd voor het eerste halfjaar van 2021;
- Perspectief Jeugd en jongeren: Voor jongeren is het essentieel om elkaar fysiek te kunnen ontmoeten. Met een jeugdpakket van € 58,5 miljoen wil het kabinet een gerichte (financiële) impuls aan gemeenten geven om samen met jongeren, lokale organisaties en evenementensector volledig coronaproof kleinschalige activiteiten te programmeren op het gebied van cultuur, sport en andere zinvolle vrijetijdsbesteding.

Aparte compensatieregelingen (specifieke uitkeringen)
Ten slotte noemt de decembercirculaire vier onderwerpen waarvoor afspraken zijn gemaakt over separate compensatieregelingen via specifieke uitkeringen (dus niet via het gemeentefonds). Dit betreft:

- Zwembaden en ijsbanen
- Steun aan sportverenigingen
- Toezicht en Handhaving
- TOZO (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers)

Rechtmatigheid

In 2020 is vanuit de gemeente de ondersteuning na de start van COVID-19 snel op gang gekomen. Er zijn garantiesubsidies voor onder andere de cultuursector afgegeven en voor leerlingenvervoer is doorbetaald terwijl de scholen dicht waren. Zo is er voor meerdere gemeentelijke onderdelen die vermeld staan in de jaarstukken geld betaald waar geen prestatie tegenover staat. Twee onderdelen waar relatief veel geld in omgaat zijn bijvoorbeeld jeugdzorg en WMO waarbij prestatielevering heeft stilgelegen. Dit kan tot onrechtmatigheden in de jaarrekening leiden.

6.5 Vertaaltabel programma/taakvelden

Programma 1 Sociaal Domein	
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	F. Berkhout
6.2 Wijkteams	F. Berkhout
6.3 Inkomensregelingen	M. van Ballegooijen
6.4 Begeleide participatie	F. Berkhout
6.5 Arbeidsparticipatie	F. Berkhout
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	M. van Ballegooijen
6.7 Maatwerkdienstverlening 18+	M. van Ballegooijen
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	F. Berkhout
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	M. van Ballegooijen
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	F. Berkhout
7.1 Volksgezondheid	M. van Ballegooijen
Programma 2 Onderwijs en ontplooiing	
4.1 Openbaar basisonderwijs	F. Berkhout
4.2 Onderwijshuisvesting	F. Berkhout
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	F. Berkhout
5.1 Sportbeleid en activering	R. Ellermeijer
5.2 Sportaccommodaties	R. Ellermeijer
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	F. Berkhout
5.4 Musea	H. Raat
5.5 Cultureel erfgoed	H. Raat
5.6 Media	R. Ellermeijer
Programma 3 Economie en duurzaamheid	
3.1 Economische ontwikkeling	F. Gordon
3.3 Bedrijfsloket en -ontwikkelingen	F. Gordon
3.4 Economische promotie	F. Gordon
Programma 4 Openbare ruimte	
2.1 Verkeer en vervoer	R. Ellermeijer
5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	F. Gordon
7.2 Riolering	F. Gordon
7.3 Afval	F. Gordon
7.4 Milieubeheer	F. Gordon
7.5 Begraafplaatsen	M. van Ballegooijen
Programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling	
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	F. Berkhout
0.63 Parkeerbelasting	F. Gordon
2.2 Parkeren	F. Gordon
2.5 Openbaar vervoer	R. Ellermeijer
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	F. Gordon
8.1 Ruimtelijke ordening	F. Gordon
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	F. Gordon
8.3 Wonen en bouwen	R. Ellermeijer
Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid	
0.1 Bestuur	burgemeester
0.2 Burgerzaken	burgemeester
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	burgemeester
1.2 Openbare orde en veiligheid	burgemeester

6.6 Verplichte beleidsindicatoren inclusief toelichting

Met de wijziging van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) van 5 maart 2016 (Stb. 101) zijn gemeenten voortaan gehouden om in de programma's in de begroting en in het jaarverslag, de maatschappelijke effecten die met de verschillende programma's worden beoogd of gerealiseerd, toe te lichten aan de hand van beleidsindicatoren.

Deze indicatoren dragen bij om de begroting en jaarverslagen beleidsmatiger te maken, zodat raadsleden op de belangrijke momenten in een beleidscyclus zich een beeld kunnen vormen over behaalde beleidsresultaten en te behalen beleidsresultaten. Omdat het wenselijk is de resultaten van gemeenten te kunnen vergelijken worden de indicatoren die ten minste moeten worden gebruikt, opgenomen in een bijlage bij een ministeriële regeling.

Indien gemeenten daarnaast nog gebruik willen maken van andere indicatoren staat het hen vrij die naast de verplichte indicatoren in de programma's en programmaverantwoording op te nemen.

Ontbrekende gegevens
In de overzichten per programma staan de gegevens ingevoerd die bij opmaak van de rekening beschikbaar zijn. Vooral voor het jaar 2018 betekent dit dat veel velden niet zijn ingevuld.

programma 1 - sociaal domein

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Cliënten met een maatwerk-arrangement per 10.000 inwoners	450			
Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners 18 jaar e.o.	205,9	207,5	202,4	427,7
Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners 15-64 jaar	176,2	154,6	125,2	122,4
% Kinderen tot 18 jaar in uitkeringsgezin	4,0%	3,0%	3,0%	
% Werkloze jongeren (16-22 jaar)	1%	1%	1%	
% Jongeren met jeugdhulp (van alle jongeren tot 18 jaar)	7,3%	8,1%	9,3%	
% Jongeren met jeugdbescherming (van allejongeren tot 18 jaar)	0,3%	0,4%	0,5%	

Indicator: **Cliënten met een maatwerk-arrangement per 10.000 inwoners**

Toelichting: Een maatwerk-arrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 321 deelnemende gemeenten.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: **Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners 18 jaar e.o.**

Toelichting: Het aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners van 18 jaar en ouder

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: **Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners 15-64 jaar**

Toelichting: Het aantal re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: **% Kinderen tot 18 jaar in uitkeringsgezin**

Toelichting: Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.

Bron: Verwey Jonker Instituut

Indicator: **% Werkloze jongeren (16-22 jaar)**

Toelichting: Het percentage werkloze jongeren 16 tot en met 22 jaar.

Bron: Verwey Jonker Instituut

Indicator: **% Jongeren met jeugdhulp (van alle jongeren tot 18 jaar)**

Toelichting: Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Bron: CBS Jeugd

Indicator: **% Jongeren met jeugdbescherming (van allejongeren tot 18 jaar)**

Toelichting: Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Bron: CBS jeugd

programma 2 - onderwijs en ontplooiing

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Relatief verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen	16	14	27	
Absoluut verzuim per 1.000 leerplichtigen	0,3	-	0,8	
% Voortijdig schoolverlaters (vsv-ers) totaal	1,8%	1,2%	1,9%	
% Niet-sporters				

Indicator: **Relatief verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen**

Toelichting: Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.

Bron: DUO/Ingrado

Indicator: **Absoluut verzuim per 1.000 leerplichtigen**

Toelichting: Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.

Bron: DUO/Ingrado

Indicator: **% Voortijdig schoolverlaters (vsv-ers) totaal**

Toelichting: Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 tot 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. Van zowel deelnemers aan het VO als MBO.

Bron: DUO/Ingrado

Indicator: **% Niet-sporters**

Toelichting: Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

Bron: Gezondheidsmonitor volwassenen, GGD, CBS en RIVM

programma 3 - economie en duurzaamheid

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Banen per 1.000 inwoners 15-64 jr	926,7	956,4	936,5	
% Netto arbeidsparticipatie	68,0%	68,7%	69,8%	
% Functiemenging	55,8%	56,6%	56,2%	
% Hernieuwbare elektriciteit	1,8%	2,6%		
Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners 15-64 jaar	182,2	185,5	191,2	

Indicator: **Banen per 1.000 inwoners 15-64 jr**

Toelichting: Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.

Bron: LISA Vestigingenregister

Indicator: **% Netto arbeidsparticipatie**

Toelichting: Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: **% Functiemenging**

Toelichting: De functiemenging weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Bron: LISA Vestigingenregister

Indicator: **% Hernieuwbare elektriciteit**

Toelichting: Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Bron: Rijkswaterstaat Klimaatmonitor

Indicator: **Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners 15-64 jaar**

Toelichting: Aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.

Bron: LISA Vestigingenregister

programma 4 - openbare ruimte

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)	201	182	153	

Indicator: **Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)**

Toelichting: De hoeveelheid niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval (kg) per inwoner per jaar.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

programma 5 - ruimtelijke ontwikkeling

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Gemiddelde WOZ waarde woningen (x€1.000)	296	342	389	418
Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen	2,6	5,6		

Indicator: **Gemiddelde WOZ waarde woningen (x€1.000)**

Toelichting: De gemiddelde WOZ waarde van woningen.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: **Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen**

Toelichting: Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen.

Bron: ABF Syswov

programma 6 - bestuur, bevolking en veiligheid

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners	45,4	44,4	29,3	29,3
Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	18,4	17,1	18,1	17,1
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	3,9	3,6	3,6	
Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners	4,6	4,5	3,8	4,5
Verwijzingen Halt per 10.000 jongeren 12-17 jaar	81	136	92	
% Jongeren (12-21 jaar) met een delict voor de rechter	1%	1%	1%	
% Jongeren (12-22 jaar) met jeugdreclassering (van alle jongeren 12-22 jaar)	0,2%	0,3%	0,3%	
% Demografische druk	57,4%	57,9%	57,9%	58,1%
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens in euro's	649	660	676	708
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens in euro's	694	703	720	756

Indicator: **Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners**

Toelichting: Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: **Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners**

Toelichting: Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners

Toelichting: Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners

Toelichting: Het aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: Verwijzingen Halt per 10.000 jongeren 12-17 jaar

Toelichting: Het aantal verwijzingen naar Halt per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar.

Bron: Stichting Halt

Indicator: % Jongeren (12-21 jaar) met een delict voor de rechter

Toelichting: Het percentage jongeren (12 tot en met 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.

Bron: Verwey Jonker Instituut

Indicator: % Jongeren (12-22 jaar) met jeugdreclassering (van alle jongeren 12-22 jaar)

Toelichting: Het percentage jongeren (12 tot en met 22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren 12 tot en met 22 jaar.

Bron: CBS Jeugd

Indicator: % Demografische druk

Toelichting: De som van het aantal personen van tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens in euro's

Toelichting: Het gemiddelde totaalbedrag in euro's dat een eenpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten dat een eenpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten dat een eenpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO)

Indicator: Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens in euro's

Toelichting: Het gemiddelde totaalbedrag woonlasten in euro's dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO)

Overhead

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Aantal inwoners per 1 januari	89.321	89.904	90.831	91.694
Formatie (FTE) per 1.000 inwoners	10,01	10,98	10,91	11,97
Bezetting (FTE) per 1.000 inwoners	9,15	10,37	9,96	10,84
Apparaatskosten per inwoner	309	332	395	510
Kosten inhuur externen als % van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen.	17	21	23	25
Overhead (in % van totale lasten)	14,2	12,9	12,3	12,0

Indicator: **Aantal inwoners per 1 januari**

Toelichting: Aantal inwoners per 1 januari

Bron: Basisregistratie personen (BRP)

Indicator: **Formatie (FTE) per 1.000 inwoners**

Toelichting: Uitgangspunt is het vastgestelde/toegestane formatieplan per 1 januari. 1 FTE is het equivalent van een 36-urige werkweek. In de formatie wordt geen expliciet onderscheid gemaakt tussen fte formatie werken voor derden (bijvoorbeeld Aalsmeer) en fte formatie van Amstelveen zelf.

Bron: Eigen gegevens afdelingen HRM en financiën

Indicator: **Bezetting (FTE) per 1.000 inwoners**

Toelichting: Voor de begroting is het uitgangspunt de werkelijke bezetting per 1 januari van het vorige jaar. Voor het jaarverslag wordt het gemiddelde van de werkelijke bezetting op 1 januari en 31 december berekend. In de formatie wordt geen expliciet onderscheid gemaakt tussen fte formatie werken voor derden (bijvoorbeeld Aalsmeer) en fte formatie van Amstelveen zelf.

Bron: Eigen gegevens afdelingen HRM en Financiën

Indicator: **Apparaatskosten per inwoner**

Toelichting: Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten en dergelijke voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.

Bron: Eigen begroting/rekening: totale lasten minus totale baten taakveld 0.4 (inclusief reservemutaties)

Indicator: **Kosten inhuur externen als % van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen.**

Toelichting: Het betreft onder andere inzet van uitzendkrachten, zzp'ers of detachering. Dit kan inhuur zijn voor tijdelijke vervanging of specialistische kennis. Kenmerkend is dat de inhuurkracht een plaats krijgt in de hiërarchie van de organisatie.

Bron: Eigen begroting/rekening: loonsom taakveld 0.4/inhuur externen en de paragraaf bedrijfsvoering

Indicator: **Overhead (in % van totale lasten)**

Toelichting: Dit betreft de op taakveld 0.4 begrote/verantwoorde overheadkosten (exclusief reservemutaties). Deze kosten moeten worden gedeeld door het totaal saldo van de lasten (exclusief toevoegingen aan reserves).

Bron: Eigen begroting/rekening

6.7 Lijst van afkortingen

In deze jaarstukken staan diverse afkortingen vermeld. Hierna volgt een lijst met afkortingen die veel gebruikt zijn in dit document of minder algemeen bekend zijn.

AA	Aalsmeer-Amstelveen
AM	Amstelland-de Meerlanden
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
APPA	Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen
BCF	BTW CompensatieFonds
BDU	Brede DoelUitkering
BIE	Bouwgrond In Exploitatie
BIG	Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeentene
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
Bor	Besluit omgevingsrecht
Bro	Besluit ruimtelijke ordening
BRS	Bestuurlijke Regie Schiphol
BSO	BuitenSchoolse Opvang
BTAZ	BedrijvenTerrein Amstelveen Zuid
BTW	Bruto Toegevoegde Waarde
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening Gemeenten
B.V.	Besloten Vennootschap
B&W	Burgemeester en Wethouders
BZK	(Ministerie van) Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CBS	Centraal Bureau Statistiek
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen
CROW	Kennisorganisatie voor infrastructuur, openbare ruimte en verkeer & vervoer
CW	Contante Waarde
DB	Dagelijks Bestuur
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DU	Decentralisatie-uitkering
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
EMU	Economische en Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
EW	Eindwaarde
EZ	Economische Zaken
Fido	Financiering decentrale overheden
FLO	Functioneel Leeftijdsontslag
GBA	Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens
GGD	Geneeskundige Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke GezonheidsZorg
GIDS	Gezond in de stad
GR	Gemeenschappelijke regeling
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan

HALT	Het ALTernatief
Hbh	Hulp bij het huishouden
IGBO	Internationaal Georiënteerd BasisOnderwijs
ICL	IdeaalComplex
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IOAW	Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers
IOAZ	Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
JOP	Jaarlijks OnderhoudsPlan
KCC	Klant Contact Centrum
Ke	Meeteenheid voor geluidszones rond Schiphol / geluidsbelasting door vliegtuigen
KNLTB	Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond
LIB	Luchthaven IndelingsBesluit
LISA	Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen
LVB	Licht Verstandelijke Beperking
M51	Amstelveenlijn (Metro 51)
MER	Milieu Effect Rapportage
MOP	Meerjarig OnderhoudsPlan
MRA	Metropoolregio Amsterdam
MVI	Maatschappelijk Verantwoord Inkopen
NHG	Nationale Hypotheek Garantie
NME	Natuur- en MilieuEducatie
NTC	Nationaal Tennis Centrum
OAB	OnderwijsAchterstandenBeleid
OGZ	Openbare Gezondheidszorg
OGGz	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OIS	Onderzoek, Informatie en Statistiek
P&C	Planning & Control
Pgb	Persoonsgebonden budget
PLECK	PLan voor de Energietransitie, Circulaire economie en Klimaatadaptatie
PMD	Plastic verpakkingen, Metalen verpakkingen (blik) en Drinkpakken
PO-kavel	Particulier Opdrachtgeverschap kavel
POC	Percentage Of Completion
PvA	Plan van Aanpak
Pw	Participatiewet
RTVA	Radio en Televisie Amstelveen
RvT	Raad van Toezicht
RWS	RijksWaterStaat
SES-wijken	Sociaal Economische Status wijken
SHV	SchuldHulpVerlening
SLOK	Stimulering Lokale Klimaatinitiatieven
SLS	Stichting Leefomgeving Schiphol
SMASH	Structuurvisie Mainport Amsterdam Schiphol Haarlemmermeer
SROI	Social Return on Investment
SVn	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten
SW	Sociale Werkvoorziening

U/G	Uitgeleende Gelden
UP	UitvoeringsProgramma
VGRP	Verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
Vpb	Vennootschapsbelasting
VrAA	Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland
VRI	Verkeersregelinstallatie
VSO	VastStellingsOvereenkomst
Vte	Voltijds equivalenten
VU	Vrije Universiteit Amsterdam
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WEW	Stichting Waarborgfonds Eigen Woning
Wgr	Wet gemeenschappelijke regeling
Wlz	Wet langdurige zorg
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WNRA	Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren
WNT	Wet Normering Topinkomens
Wob	Wet openbaarheid van bestuur
WPG	Wet Publieke Gezondheid
WPO	Wet op het Primair Onderwijs
Wro	Wet ruimtelijke ordening
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
WWB	Wet Werk en Bijstand
WWIK	Wet Werk en inkomen Kunstenaars
WWZ	Wonen, Welzijn en Zorg
Zvw	Zorgverzekeringswet
ZZP’s	Zorgzwaartepakketten
ZZP	Zelfstandige Zonder Personeel

Openstaande punten:
- TOZO
- Beoordelen finale versie jaarrekening
- Interne kwaliteitsreview

Accountantsverslag

Gemeente Amstelveen

Boekjaar 2020

CONCEPT

© Baker Tilly

Aan de gemeenteraad van de
gemeente Amstelveen
Postbus 4
1180 BA Amstelveen

Amsterdam, DD MM 2021

Geachte leden van de Gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u ons accountantsverslag aan dat is opgesteld in het kader van de opdracht om de jaarrekening 2020 van de gemeente Amstelveen te controleren.

Dit accountantsverslag bevat bevindingen en conclusies die naar aanleiding van onze werkzaamheden uit hoofde van de jaarrekeningcontrole 2020 naar voren zijn gekomen. De bevindingen in dit verslag zijn besproken met de portefeuillehouder financiën en een afvaardiging van de ambtelijke organisatie.

Wij bedanken de medewerkers van de gemeente Amstelveen voor de open en constructieve samenwerking bij het verrichten van onze controlewerkzaamheden en de totstandkoming van ons accountantsverslag.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en lichten de inhoud van deze rapportage graag nader aan u toe.

Met vriendelijke groet,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

J.M.A. Drost RA
Partner

Inhouds-opgave

1. Bestuurlijke samenvatting 4
2. Uitkomsten jaarrekeningcontrole 6
3. Financiële positie 17
4. Bevindingen interne beheersing 20

Bijlagen 24

Bestuurlijke samenvatting

1. Bestuurlijke samenvatting

- Wij hebben een … verklaring verstrekt voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.
- Het jaarverslag is cf. NV COS 720 verenigbaar met de jaarrekening en voldoet aan de laatste actuele voorschriften.
- Het Besluit Begroting en Verantwoording is in alle opzichten nageleefd in 2020.
- De begrotingsoverschrijdingen zijn te laat gemeld maar passen binnen het bestaande beleid en zijn goed toegelicht.
- Inzake de kosten jeugdwet en de Wmo steunt de gemeente (deels) op productieverantwoordingen van zorgaanbieders die zijn voorzien van een controleverklaring. Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de ontvangen controleverklaringen resteert inzake de kosten Jeugdwet en WMO een onzekerheid van € xxx.
- Uit onze controle blijken geen ongecorrigeerde fouten ten aanzien van getrouwheid.
- Wij hebben ten aanzien van de financiële rechtmatigheidscontrole wel/geen bevindingen die wij, op basis van de rapporteringstolerantie, aan u zouden moeten rapporteren.
- Wij hebben wel/geen controleverschillen (fouten en/of onzekerheden) in de verantwoorde informatie in de SiSa-bijlage geconstateerd.
- Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2020 in overeenstemming is met de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en dat de jaarrekening 2020 van de gemeente Amstelveen voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Opdracht, scope en uitkomsten

Reikwijdte van de controle
De jaarstukken van uw gemeente bestaan uit:
- Het jaarverslag (H2 programmaverantwoording + H3 paragrafen)
- De jaarrekening (H4 baten en lasten, H5 balans + SiSa bijlage 6.1)
- Overige bijlagen

Met de opdrachtbevestiging van d.d. 19 augustus 2020 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2020. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle.

Tijdens de uitvoering van de controleplanning hebben zich een aantal belangrijke wijzigingen voorgedaan, deze ziet vooral toe op de uitvoering en controle van de Tozo.

Overzicht toleranties
De materialiteit bij de uitvoering van onze controle is € 3.640.000. Deze materialiteit sluit aan op het door de gemeenteraad vastgestelde controleprotocol.

	Grondslag	Bedrag
Goedkeuringstolerantie fouten	1% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 3.640.000
Goedkeuringstolerantie onzekerheden	3% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 10.920.000
Rapporteringstolerantie	o.b.v. controleprotocol	€ 100.000

Kernpunten en significante risico's in de controle
Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen, onder andere met betrekking tot de volgende kernpunten van de controle:
- Uitvoering Tozo;
- EU Aanbestedingen;
- Adequate afgrenzing van lasten in het boekjaar;
- Onrechtmatige onttrekking van middelen (prestatie inkopen);
- Prestatielevering van de jeugdzorg, de WMO en andere voorzieningen die vanwege Covid-19 hebben stilgelegen.

Verslaggevingsrichtlijnen
Wij hebben de aanvaardbaarheid van de gehanteerde waarderingsgrondslagen, de consistente toepassing daarvan alsmede de duidelijkheid en volledigheid van de jaarverslaggeving beoordeeld. Uw gemeente heeft gedurende 2020 geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van belangrijke verslaggevingsgrondslagen. Wij concluderen dat de gehanteerde waarderingsgrondslagen aanvaardbaar zijn en dat de toepassing daarvan, samen met de in de jaarrekening opgenomen toelichtingen, een getrouw beeld geeft van de financiële positie van de gemeente.

Managementinzicht en schattingen
Schattingen op basis waarvan sommige jaarrekeningposten worden bepaald, zijn gebaseerd op inzichten van het management. Wij hebben de belangrijkste gehanteerde factoren en veronderstellingen beoordeeld op basis waarvan de afzonderlijke oordelen en schattingen zijn gevormd. Wij hebben vastgesteld dat dit aanvaardbaar is in het kader van de jaarrekening als geheel.

Covid-19

Impact Covid-19 voor de gemeente
De belangrijkste effecten van de Corona-crisis voor de gemeente zijn nader toegelicht in een afzonderlijke bijlage.

De gemeente heeft middels een raadsbesluit d.d. 8 april 2020 een noodfonds ingesteld voor de inzet van steunmaatregelen. Het totaalpakket aan steunmaatregelen bedraagt € 15,0 miljoen. Ultimo 2020 is hiervan nog € 10,2 miljoen beschikbaar. De niet aangewende middelen blijven beschikbaar voor de inzet van steunmaatregelen in het jaar 2021. De uitputting gedurende 2020 bedraagt circa € 4,8 miljoen. De belangrijkste uitgaven zijn hieronder benoemd:

- Huurinning commerciële instellingen (€ 287.000)
- Kwijtschelding huur (€ 509.000)
- Garantiesubsidie Platform C (€ 270.000)
- Oninbaarheid belastingaanslagen hoger dan andere jaren (€ 900.000)
- Tijdelijke verruiming van de Woonkostentoeslag en de bijzondere bijstand (€ 133.000)
- Meerkosten afval huishoudens/bedrijven (€ 277.000)
- Lagere parkeerinkomsten (€ 1.080.000)
- Incidenteel tekort bijstandsuitgaven (€ 450.000)
- MKB noodleningen (€ 240.000 geïnvesteerd onder leningen financiële vaste activa).

Door de verbijzonderde interne controle is een controle uitgevoerd inzake de rechtmatigheid van de onttrekkingen uit het lokaal coronafonds. Hierbij is vastgesteld dat besluitvorming ten grondslag ligt aan de onttrekkingen.

Aandachtspunten Covid-19 voor de jaarrekeningcontrole
Op 26 februari 2021 heeft de commissie BADO een notitie gedeeld waarin de effecten van Covid-19 voor de jaarrekening van decentrale overheden zijn benoemd. Hierbij is in het kader van de rechtmatigheid van subsidies de naleving van prestaties benoemd. Er zijn subsidies verstrekt voor activiteiten die vanwege Covid-19 niet hebben plaatsgevonden, en/of er hebben “vervangende” activiteiten plaatsgevonden. De gemeente Amstelveen heeft ervoor gekozen om deze subsidies niet terug te vorderen.

Aandachtspunten Covid-19 voor de jaarrekeningcontrole (vervolg)
Door het College is daarom de hardheidsclausule toegepast. Wij hebben de besluitvorming hieromtrent getoetst en op basis hiervan hebben wij geen bevindingen geconstateerd.

Verder hebben wij naar de waardering van de activa. Inzake de debiteuren hebben wij vastgesteld dat de oninbaarheid met name voor de belastingaanslagen hoger is ingeschat dan voorgaand jaar. Inzake de garantiestellingen hebben wij geen issues gesignaleerd. Ten aanzien van de continuïteitsbijdrage voor de zorg (Wmo) hebben wij vastgesteld dat in de meeste gevallen deze kosten middels vaststellings-overeenkomst zijn afgestemd.

Tozo
In de aanvraagformulieren voor de Tozo zijn een aantal aspecten niet getoetst, dit geldt voor de aanvaarding hoofdelijke aansprakelijkheid, de-minimis verklaring en de vergunningseis.

Indien er geen herstelacties volgen dan is er – voor zover onze informatie nu reikt – voor Tozo 1 sprake van een belangrijke onzekerheid (ontbreken van bewijsstukken) voor alle uitgaven en aantallen van levensonderhoud én bedrijfskapitaal. Het College zal hiervoor de hardheidsclausule moeten inzetten. Indien er geen herstelacties volgen dan is er – voor zover onze informatie nu reikt – voor Tozo 2 en 3 sprake van een fundamentele onzekerheid (ontbreken van bewijsstukken) voor alle uitgaven en aantallen van levensonderhoud én bedrijfskapitaal. De bedragen kunnen worden bepaald aan de hand van de SiSa-bijlage (G4). Dit geldt zowel voor de SiSa-bijlage als voor de reguliere jaarrekening.

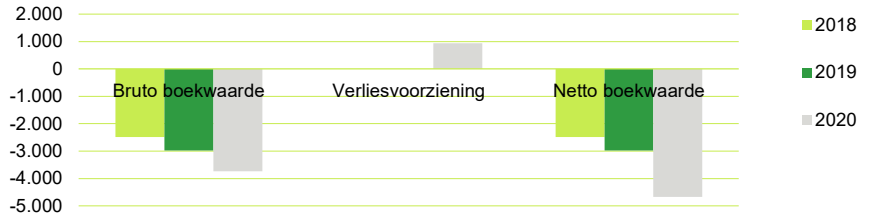
De daarbij behorende financiële gevolgen kunnen wij op dit moment niet overzien. De door gemeenten verstrekte bijstand komt voor vergoeding door het Rijk in aanmerking voor zover de rechtmatige besteding ervan is aangetoond. Indien het voor de vergoeding in aanmerking nemen van fouten en/of onzekere bestedingen leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard, kan de minister bij de vaststelling van de vergoeding hiervan afwijken, met toepassing van de zogenoemde hardheidsclausule (artikel 21, lid 3 van het Besluit Tozo).

Gelet op bovenstaande hebben wij de gemeente geadviseerd om een herstelplan uit te voeren. De uitvoering hiervan is momenteel onderhanden.

Waardering van de grondexploitaties

Algemeen
De waardering van de grondexploitaties is een significant risico in onze controleaanpak, vanwege de mate van schattingsonzekerheid. Wij hebben het proces rondom de totstandkoming van de waardering in opzet en bestaan getoetst en aanvullend gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd. Wij achten de waardering aanvaardbaar en vinden de veronderstellingen redelijk. Hieronder hebben wij de ontwikkeling van uw grondexploitatie gedurende de afgelopen vier jaar weergegeven.

Grafiek ontwikkeling grondexploitaties (x € 1 miljoen)

Ten opzichte van 31 december 2019 is de boekwaarde van de post grondexploitatie afgenomen met € 1,2 miljoen. De afname van de boekwaarde per 31 december 2020 is als volgt samen te vatten:

(x € 1.000)	2020	2019
Boekwaarde per 1 januari	-2.974	-2.489
Investeringen	2.283	1.574
Grondverkopen	-5.830	-6.735
Tussentijdse winstneming	2.788	4.667
Mutatie verliesvoorziening	-935	0
Boekwaarde per 31 december	**-4.668**	**-2.974**

Gehanteerde parameters
De waardering van uw grondexploitaties is voor een groot deel afhankelijk van de gemaakte schattingen. Om inzicht te krijgen in de financiële risico's stelt de gemeente exploitatieoverzichten op waarin schattingen zijn opgenomen. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag. Wij hebben de door gemeente Amstelveen gehanteerde uitgangspunten en parameters getoetst. De belangrijkste uitkomsten hiervan kunnen als volgt worden samengevat:

Parameter	2020	Toelichting
Kostenstijging	●	De gehanteerde parameter voor de kostenstijging is 1,5% - 1,7% en ligt in lijn met de landelijke prijsindexcijfers. Op basis van de beschikbare informatie achten wij deze parameter evenwichtig.
Opbrengstenstijging	●	Inzake woningbouw rekent het college rekent met een opbrengstenstijging van 1,7% en voor bedrijventerreinen met een opbrengstenstijging van 1%. Op basis van de beschikbare informatie achten wij deze parameter evenwichtig.
Rekenrente	●	Het college rekent binnen de huidige grondexploitaties met een toekomstige rekenrente van 1,73% (2019: 1,73%). De rekenrente is gebaseerd op de huidige leningenportefeuille van gemeente Amstelveen. Deze grondslag is in overeenstemming met de notitie grondexploitatie en de bepaling in de notitie rente van de commissie BBV. Wij achten deze parameter evenwichtig.
Disconteringsvoet	●	De disconteringsvoet die moet worden gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is door de commissie BBV voor alle gemeenten gelijkgesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor inflatie binnen de Eurozone (2%). Dit percentage is door de gemeente correct toegepast, waardoor wij deze parameter kwalificeren als evenwichtig.
Programmering	●	De programmering van de grondexploitatie is niet extern getoetst door de gemeente. Op basis van externe benchmarks hebben wij vastgesteld dat de programmering past binnen de vraag naar woningen in de gemeente Amstelveen.
Verkoopprijzen	●	De verkoopprijzen voor zowel woningen als bedrijven zijn niet significant gewijzigd. Ten aanzien van de grondprijzen liggen taxatierapporten of residuele berekeningen ten grondslag. Op basis van de aangeleverde onderbouwingen kwalificeren wij deze parameter evenwichtig.

Legenda status:
● = evenwichtig
● = optimistisch
● = voorzichtig
● = controleverschil

Waardering van de grondexploitaties

Bedrijventerrein De Loeten
De boekwaarde van het project bedraagt € 698.000 negatief. De nog te maken kosten zijn beperkt en de nog te realiseren opbrengsten worden onderbouwd met een taxatierapport. Op basis hiervan achten wij de schattingsonzekerheid ten aanzien van dit project als laag.

Stadshart
In 2020 is het project Stadshart geopend. De boekwaarde van dit project is nog redelijk beperkt (€ 184.000). Het verwachte resultaat is vooralsnog negatief waardoor er in de jaarrekening een voorziening is gevormd. Momenteel is de gemeente voor één deelgebied bezig met het afsluiten van een anterieure overeenkomst welke is gebaseerd op een taxatie. Indien dit wordt gerealiseerd zal het project een positief resultaat krijgen. Wij adviseren u om deze anterieure overeenkomst zo spoedig mogelijk te formaliseren.

Middenwaard
De boekwaarde van dit project bedraagt € 1.996.000 negatief (2019: € 4.000 positief). De daling van de boekwaarde wordt voornamelijk veroorzaakt door de uitgifte van 4 kavels. Deelgebieden 3 en 4 zijn nagenoeg uitgegeven. Voor de resterende kavels in deze deelgebieden ligt een taxatierapport ten grondslag. Deelgebieden 1 en 2 dienen nog te worden uitgeven en hier ligt een residuele berekening ten grondslag welke is gebaseerd op reële uitgangspunten.

Ten aanzien van de programmering en de fasering van Middenwaard ligt geen externe onderbouwing c.q. marktanalyse ten grondslag waarin is vastgesteld dat het aantal uit te geven woningen en de type woningen ook passen binnen de marktvraag in de regio Amstelveen. Wij adviseren u om de programmering te laten valideren door een externe deskundige. Wel hebben wij op basis van externe benchmarks vastgesteld dat het aantal woningen past binnen de vraag naar woningen in de gemeente Amstelveen.

Westwijk Zuidoost
De boekwaarde van dit project bedraagt € 570.000 (2019: € 43.000). Het verwachte resultaat is positief. De nog te maken kosten bestaan voornamelijk uit het bouw- en woonrijpmaken voor de voorzieningenstrook en het afronden van fase 4 (eilandwoningen en wegaanpassingen) en zijn relatief beperkt. De nog te realiseren opbrengsten worden onderbouwd middels een taxatierapport en een koopovereenkomst. Het project zal naar verwachting worden afgesloten in 2022. Wij kwalificeren de schattingsonzekerheid van dit project als laag.

Tussentijdse winstneming
Wij hebben vastgesteld dat de tussentijdse winstnemingen in overeenstemming is met de POC-methode zoals deze is benoemd in de notitie grondbeleid van de Commissie BBV.

Overige bevindingen

Afgrenzing van de lasten als gevolg van Covid-19
Wij hebben een verhoogd risico onderkend inzake de afgrenzing van de lasten als gevolg van Covid-19. Door Covid-19 worden er door de gemeente extra lasten gemaakt waardoor mogelijk budgetten worden overschreden. Een deel van deze extra lasten zullen worden gecompenseerd door het Rijk waardoor een mogelijk risico bestaat dat lasten van 2021 worden verschoven naar 2020. Om dit risico te mitigeren, hebben wij met name gekeken naar de onderbouwingen inzake de verplichtingen ultimo 2020. Tijdens onze werkzaamheden hebben wij vastgesteld dat de verplichtingen voldoende zijn onderbouwd. Wij hebben derhalve geen indicaties dat de gemeente ten onrechte verplichtingen heeft opgenomen in de jaarrekening.

Beheerplan Onderhoud Vastgoed
In december 2017 heeft de Commissie BBV de notitie Materiële vaste activa uitgebracht, waarin een aantal stellige uitspraken zijn opgenomen met betrekking tot de opname en verwerking van voorzieningen voor groot onderhoud. Hierin is onder meer bepaald dat:

- voorzieningen alleen met instemming van de Raad kunnen worden ingesteld en dienen te worden gevoed op basis van een recent beheerplan (in de basis maximaal vijf jaar oud);
- Tussentijdse bijstelling van het beheerplan binnen de vijf jaar is verplicht, indien een belangrijke afwijking is opgetreden in de staat van het onderhoud.

Wij hebben vastgesteld dat de raad heeft ingestemd met het vormen van een onderhoudsvoorziening Onderhoud Vastgoed, echter het onderliggende beheerplan is niet vastgesteld door de raad. Wij constateren dat voor elk object een afzonderlijk beheerplan is opgesteld waardoor het totaal overzicht ontbreekt. Derhalve adviseren wij u om een geconsolideerd beheerplan op te stellen en deze ter goedkeuring voor te leggen aan de raad.

Analyse afwijkingen t.o.v. beheerplannen
Tijdens onze controle hebben wij vastgesteld dat de afwijkingen tussen de gerealiseerde onderhoudslasten in de jaarrekening en de geraamde onderhoudslasten volgens het beheerplan nog onvoldoende door de gemeente worden geanalyseerd. Wij adviseren u voor volgens jaar een analyse op te stellen van de gerealiseerde kosten van de onderhoudsvoorziening ten opzichte van de begrote onttrekkingen volgens het beheerplan. Dit geeft de gemeente inzicht of de voorziening ultimo boekjaar nog steeds toereikend is.

Voorziening vervanging riolering
Gedurende 2020 is er een bedrag van € 2,8 miljoen vrijgevallen vanuit de voorziening ‘riolering’. Dit bedrag is vervolgens door de gemeente gedoteerd aan een nieuwe voorziening (‘vervanging riolering’) welke bedoeld is ter dekking van (een deel van) de toekomstige vervangingsinvesteringen in riolering (artikel 44 lid 1d van de BBV). Het vormen van een voorziening voor toekomstige vervangingsinvesteringen is volgens de notitie riolering alleen mogelijk indien het tarief voor rioolheffing een spaarcomponent bevat. In 2020 hebben wij vastgesteld dat dit nog niet het geval was, dus formeel is het volgens de BBV niet toegestaan om in 2020 al een voorziening hiervoor te vormen. Aangezien het verder geen invloed heeft op de totale omvang van de post voorzieningen hebben wij dit verder niet aangemerkt als controleverschil. Vanaf 2021 is wel een spaarcomponent opgenomen in het tarief van de rioolheffing.

Doorbelastingen gemeente Amstelveen
Wij hebben vastgesteld dat de vaste dienstverleningsbijdrage in overeenstemming is met het dienstverleningshandvest tussen de gemeente Amstelveen en de gemeente Aalsmeer. Voor de overige bijdragen aan de gemeente Amstelveen hebben wij vastgesteld dat deze onderling zijn afgestemd tussen beide gemeenten. Wij hebben vernomen dat de gemeente Amstelveen in gesprek is met de gemeente Aalsmeer over de eventuele aanpassing van het dienstverleningshandvest tussen beide gemeenten voor de komende jaren. Wij adviseren u om hierin concrete prestatiemaatstaven, daar waar mogelijk en meetbaar is, vast te leggen.

Overige bevindingen

Verkoop aandelen Eneco
In 2016 zijn de aandelen van Eneco Holding opgesplitst. De bestaande Eneco Holding heeft een naamswijziging ondergaan (Stedin Holding) en de nieuwe opgerichte vennootschap (Eneco Holding) is hierbij in natura verkregen en had derhalve een verkrijgingsprijs van nihil. Bij de verkoop van de aandelen Eneco in 2020 blijft de boekwaarde van € 7,4 miljoen, die toeziet op Stedin Holding, gehandhaafd. Hierdoor valt het uiteindelijke resultaat op de verkoop van Eneco € 7,4 miljoen hoger uit dan oorspronkelijk aan de raad is voorgelegd.

Sociaal domein
In bijlage B hebben wij de resterende onzekerheden opgenomen die voortkomen uit onze controle van het sociaal domein. Voor Wmo heeft de gemeente gebruik gemaakt van vaststellingsovereenkomsten met zorgaanbieders en voor Jeugd is gebruik gemaakt van controleverantwoordingen van zorgaanbieders. De onzekerheid voor Jeugd ziet grotendeels toe op zorgaanbieders met een productieomvang < EUR 125k waarvoor geen controleverantwoordingen worden ontvangen.

Bij de bepaling van de onzekerheden hebben wij ons volledig gebaseerd op de SDO notitie uit januari 2019 (Controle interne beheersing Jeugd en Wmo voor gemeenten en accountants). Wij constateren dat de gemeente nog een aantal (kwalitatieve) stappen moet zetten om het ‘controlemandje’ voldoende te vullen om zo zelfstandig de prestatielevering vast te stellen.

In een aantal gevallen is de verantwoording hoger dan de geboekte lasten in de financiële administratie, dit verschil van € 369k is daarom als fout gekwalificeerd.

Kunstwerken
De gemeente heeft circa 900 kunstwerken in haar bezit waarvan circa 700 kunstwerken zich bevinden in het depot van de gemeente. Voor de overige kunstwerken is de gemeente druk bezig met een inventarisatie van welke gemeentelijke kunstwerken aan derden zijn uitgeleend en welke kunstwerken zich in het raadhuis of buitenlocaties bevinden. Tevens is de gemeente momenteel in kaart aan het brengen voor welke kunstwerken een bruikleenovereenkomst en voor welke niet. Deze inventarisatie zal naar verluid medio juli 2021 zijn afgerond.

Wij onderschrijven de uitgezette acties van de gemeente. Wij adviseren u verder om de registratie van de kunstwerken op één centrale plek in de organisatie te beleggen. Voor kunstwerken waarvoor geen bruikleenovereenkomst is afgesloten, raden wij aan om dit alsnog te doen. Tenslotte adviseren wij u om na te gaan of de kunstwerken adequaat verzekerd zijn.

Vier-ogenprincipe op de factuurafhandeling
Op basis van data-analyse hebben wij beoordeeld of er voor de goedkeuring van inkoopfacturen een vier-ogenprincipe heeft plaatsgevonden in de goedkeuringsflow van Key2Financiën. Uit onze analyse komt naar voren dat voor 228 inkoopfacturen (op een totaal van 26.182 facturen) met een totale waarde van € 293.486 geen vier-ogenprincipe heeft plaatsgevonden daar de inkoopfactuur slechts door één functionaris was geautoriseerd. Bij 19 facturen ontbrak tevens de goedkeuring van de budgethouder. Deze uitzonderingen zijn door de gemeente uitgezocht en zijn afdoende verklaard.

Aansluiting huren en pachten
Tijdens onze controle hebben wij vastgesteld dat voor 2020 geen aansluiting is gemaakt tussen de objecten (panden in eigendom) in de subadministratie VBS en de objecten in de WOZ-administratie door de afdeling Beheer en Vastgoed. Deze aansluiting heeft als doel de volledigheid van de huur- en pachtopbrengsten vast te stellen. Op basis van aanvullende analyses hebben wij alsnog voldoende zekerheid kunnen verkrijgen inzake de volledigheid van de huur- en pachtopbrengsten. Voor 2021 adviseren wij u om wel een aansluiting te maken tussen de subadministratie VBS en de WOZ-administratie.

Rechtmatigheid

Europese aanbestedingsrichtlijnen
In het kader van de rechtmatigheid van de jaarrekening 2020 is een controle uitgevoerd op de naleving van de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen. Uit onze controle op de rechtmatigheid van de inkopen blijkt dat voor enkele gemeentelijk inkooptrajecten met een inkoopwaarde van in totaal € 1.041.000 niet de juiste procedure is gevolgd. Op basis van onze controle komt naar voren dat deze inkopen Europees aanbesteed hadden moeten worden. Wij hebben dit bedrag als rechtmatigheidsfout aangemerkt.

Wij adviseren het college om de interne beheersing op de aanbestedingen verder aan te scherpen.

Begrotingsrechtmatigheid
Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2020, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door de gemeenteraad zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan de gemeenteraad, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de gemeenteraad van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van de raad. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota 2018 van de Commissie BBV.

In de kadernota is opgenomen dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Deze kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen per programma.

In de toelichting op de staat van baten en lasten is door het college een analyse van de overschrijdingen opgenomen. De overschrijdingen zijn toereikend toegelicht en passen binnen het bestaande beleid of worden gecompenseerd door hogere baten binnen het programma. Het college stelt uw gemeenteraad voor genoemde overschrijdingen te autoriseren in het kader van de vaststelling van de jaarrekening 2020. Vooruitlopend hierop zijn wij hiervan reeds uitgegaan bij het vormen van ons oordeel over de (begrotings)rechtmatigheid.

Wij constateren de volgende overschrijdingen op lastenniveau ten opzichte van de gewijzigde begroting.

Lastenoverschrijding programma	Begrotingsafwijking
Programma 01 Sociaal Domein (totaal € 1,9 miljoen)	€ 1,9 mio is onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel
Programma 02 Onderwijs en ontplooiing (totaal € 0,8 miljoen)	€ 0,8 mio is onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel
Programma 06 Bestuur, bevolking en veiligheid (totaal € 0,2 miljoen)	€ 0,2 mio is onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel

Rechtmatigheid

Kredieten
Wij zijn nagegaan of de investeringen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door de gemeenteraad geautoriseerde kredieten. Wij constateren de volgende overschrijdingen op investeringsniveau ten opzichte van de gevoteerde kredieten:

- Knooppunt Ouderkerkerlaan (€ 294.000): na verrekening met de bijdragen van derden zijn de resterende lasten € 294.000 meer dan het gevoteerde krediet en derhalve onrechtmatig. De raad is inmiddels hierover geïnformeerd middels een collegebrief.
- Investeringsfondsen (€ 272.000): overschrijding zal worden gedekt vanuit de kredieten van jaarschijf 2021 en is derhalve rechtmatig.

Mutaties in de reserves
De mutaties in de reserves zoals opgenomen in de jaarrekening kunnen als volgt worden gespecificeerd:

(x € 1.000)	Gewijzigde begroting	Jaarrekening	Verschil
Dotaties	80.653	83.338	2.685
Onttrekkingen	70.820	66.893	3.927
Saldo mutaties in de reserves	**9.833**	**16.445**	**6.612**

Vastgesteld is dat vrijwel alle reservemutaties conform begroting of met een lagere onttrekking zijn verwerkt. Uitzondering hierop is de reserve FLO kosten Brandweer. Aan deze reserve is € 340.000 meer onttrokken dan in de begroting is opgenomen. Conform de Kadernota Rechtmatigheid 2018 is dat niet toegestaan en daarmee onrechtmatig. Uit de dotaties aan de reserves zijn geen bevindingen geconstateerd.

Niet financiële beheershandelingen
Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van het jaarverslag.

Misbruik en oneigenlijk gebruik
In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Uw gemeente heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik neergelegd in interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties. → update inzake Tozo volgt nog

Financiering
In 2020 heeft uw gemeente geen nieuwe langlopende leningen afgesloten.

Ten aanzien van de naleving van de renterisiconorm, het kasgeldlimiet en de naleving schatkistbankieren merken wij op dat de gemeente Amstelveen zich aan de wettelijke normen heeft gehouden, zoals ook toereikend is toegelicht in de paragraaf financiering respectievelijk de jaarrekening.

Jaarverslag

Jaarverslag
In het jaarverslag worden de beleidsuitgangspunten en beleidsevaluaties zichtbaar. De paragrafen maken deel uit van het jaarverslag en vallen dus niet onder de controle van de jaarrekening. Primair object van de accountantscontrole (op grond van Artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening, waaronder het overzicht van baten en lasten met toelichting en de balans met toelichting, zoals in de jaarstukken 2020 is opgenomen.

Voor de accountantscontrole onderzoeken wij het jaarverslag om vast te stellen of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat en of het jaarverslag alle informatie bevat die op grond van de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720 is vereist. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Wij hebben geen strijdigheden geconstateerd tussen de in het jaarverslag opgenomen informatie en het beeld van de jaarrekening en geen materiele afwijkingen gesignaleerd

Hieronder zijn onze conclusies en aanbevelingen inzake het jaarverslag opgenomen:

Element jaarverslag	Onze waarneming
Vereisten BBV	Uw jaarverslag voldoet aan de vereisten van de BBV
Verenigbaar	Uw jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening
Paragrafen	Alle verplichte paragrafen zijn opgenomen en zijn kwalitatief van voldoende niveau met enkele aanbevelingen (zie hieronder)
Paragraaf Verbonden Partijen	In de paragraaf Verbonden Partijen zijn nog de financiële gegevens van 2019 opgenomen bij de desbetreffende verbonden partijen in plaats van die van 2020. Wij begrijpen dat nog niet alle definitieve financiële gegevens 2020 beschikbaar zijn voor alle verbonden partijen. De gemeente heeft echter aangegeven dat mogelijke financiële risico ten aanzien van verbonden partijen wel zijn vertaald naar de jaarrekening.
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	De risico's zijn uitgebreid toegelicht in deze paragraaf. De kans en impact zijn nog niet voor alle risico's toegelicht.
Informatiewaarde	De toelichtingen zijn goed leesbaar en geven een adequate analyse tussen het uitgevoerde beleid en de financiële gevolgen.
Incidentele baten en lasten	De toelichting op de incidentele baten en lasten voldoet aan notitie 'Structurele en incidentele baten en lasten'. Wij adviseren u wel om een grensbedrag op te nemen in de financiële verordening vanaf welke omvang incidentele lasten en baten afzonderlijk gespecificeerd worden in het overzicht incidentele lasten en baten.
Covid-19 (in bijlage)	Uw gemeente heeft ervoor gekozen om een afzonderlijke bijlage op te nemen waarin de impact als gevolg van Covid-19 is beschreven. Hiermee geeft u een goed inzicht in deze bijzondere gebeurtenissen.

SiSa-bijlage en WNT

SiSa-bijlage
Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2020. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is;
- 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is;
- € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden. → Fouten/onzekerheden Tozo regeling volgt later

De SiSa-bijlage dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage.

In bijlage A bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

WNT verantwoording
Sinds enkele jaren geldt de Wet normering topinkomens (WNT). Op basis van deze wet zijn de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector en de uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen wettelijk gemaximeerd. Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. Beide topfunctionarissen zijn in loondienst en er hebben zich gedurende 2020 geen wijzigingen voorgedaan.

Voor topfunctionarissen geldt naast de maximering van de bezoldiging en eventuele uitkering wegens beëindiging van het dienstverband een publicatieverplichting in de jaarrekening. Deze publicatieverplichtingen geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen met een dienstbetrekking, indien hun bezoldiging het algemene bezoldigingsmaximum (naar rato van de omvang van het dienstverband) overschrijdt.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2020 niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

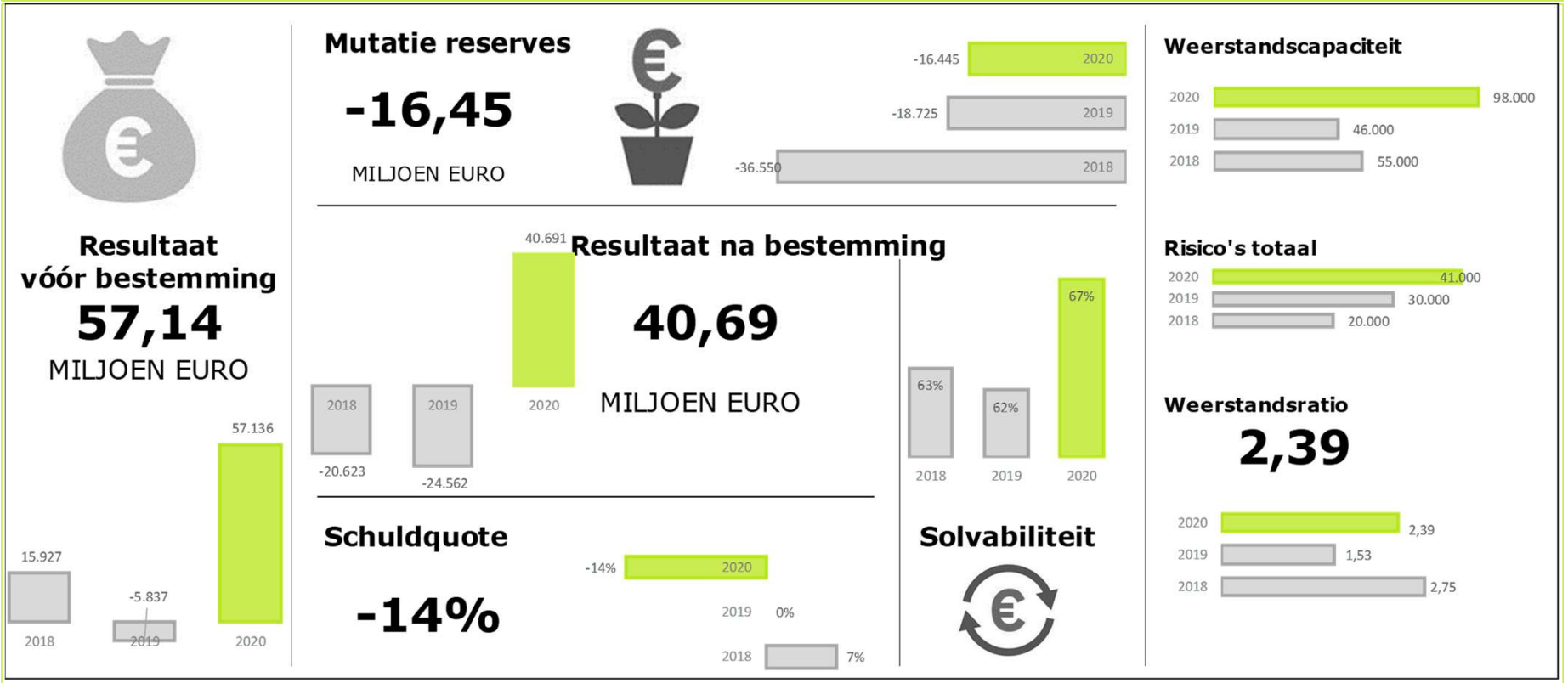
Wij willen benadrukken dat de naleving van de anticumulatiebepaling overigens geen onderdeel uitmaakt van de controle van de accountant. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden.

Financiële positie

3. Financiële positie

Financiële kengetallen en signaleringwaarden

3. Financiële positie

3.3 Weerstandsvermogen en financiële kengetallen

De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden bezien. Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden gemaakt van de financiële positie van de gemeente. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling) uw financiële positie, mede in relatie tot de landelijke benchmark.

Hieronder hebben wij de ontwikkelingen in uw kengetallen en een relatie naar de landelijke ontwikkelingen weergegeven:

Kengetallen in %	Gemeente		Landelijk	
	2020	2019	2020*	2019
Netto schuldquote	-14	1	79	76
Netto schuldquote gecorrigeerd	-14	-1	76	69
Solvabiliteit	67	61	26	26
Grondexploitaties	-1	-1	13	14
Belastingcapaciteit	102	100	103	100
Structurele exploitatieruimte	5	4	0,3	0,5

* Is gebaseerd op de begrotingssaldi

3.4 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Hieronder is het verloop over de afgelopen 3 jaar weergegeven inclusief een kwalificatie van de weerstandsratio. De weerstandscapaciteit bedraagt, inclusief het voorstel tot resultaatbestemming € 98 miljoen (2019: € 46 miljoen). Er is dus sprake van een stijging van 113% van de beschikbare weerstandscapaciteit 2019 ten opzichte van 2019. Deze stijging wordt met name veroorzaakt door de verkoop van de aandelen in Eneco.

De grootste door uw gemeente geïdentificeerde risico zijn:

- Risico's als gevolg van normale bedrijfsrisico's (5% over begrotingstotaal van € 275 miljoen)
- Risico's wegens grote onzekerheden met betrekking tot nieuwe ontwikkelingen in de financiële verhouding en decentralisaties (€ 10 miljoen)
- Risico's inzake grondexploitaties (€ 11 miljoen)
- Risico's inzake mobiliteit (€ 5 miljoen)

(bedragen * EUR 1 miljoen)	2020	2019	2018
Weerstandscapaciteit	98	46	55
Risico's	41	30	20
Weerstandsratio	**2,4**	**1,5**	**2,8**

Weerstandsratio	Betekenis
>= 2.0	Uitstekend
1.4 < 2.0	Ruim voldoende
1.0 < 1.4	Voldoende
0.8 < 1.0	Matig
0.6 < 0.8	Onvoldoende
< 0.6	Ruim onvoldoende

Bevindingen interne beheersing

4. Bevindingen interne beheersing

4.1 Algemeen
Naar aanleiding van onze tussentijdse controle over 2020 hebben wij op 21 december 2020 een management letter uitgebracht. Het belangrijkste aandachtspunt aan u is het meer zichtbaar maken van de AO/IB in de 1e en 2e lijn in plaats van gegevensgerichte controles achteraf door de VIC. In de volgende pagina is dit nog eens samengevat. Deze bevinding heeft ertoe geleid dat onze controleaanpak voornamelijk gegevensgericht van aard is.

Onze doelstelling van deze controle is om een beeld te krijgen of de interne beheersingsomgeving en de daarin opgenomen maatregelen van interne controle toereikend zijn in het kader van onze opdracht tot de controle van de jaarrekening van uw gemeente. Dit beeld is in belangrijke mate bepalend voor onze risico-inschatting en hiermee voor de omvang en diepgang van onze werkzaamheden die wij bij de jaarrekeningcontrole moeten uitvoeren teneinde de gewenste zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening géén materiële fouten bevat. Uit onze risico-inschatting komen een aantal risicogebieden naar voren die een verhoogd risico met zich meebrengen op een materiële fout in uw jaarrekening.

1. Waardering van uw grondexploitatie.
2. Aanbestedingsrechtmatigheid.
3. Verantwoording in het kader van de Wet Normering Topinkomens (WNT).
4. Risico dat het management van de gemeente de procesafspraken doorbreekt, hetgeen een standaard risico is vanuit onze beroepsregels. Dit risico ziet uw gemeente toe op de afgrenzing van de lasten als gevolg van Covid-19.

4.2 Automatisering
IT wordt een steeds belangrijker onderdeel van de bedrijfsvoering en daarmee ook van de jaarrekening- controle. Uit onze IT audit komt naar voren dat ook op het gebied van automatisering nog verbeteringen mogelijk zijn. Deze bevindingen hebben wij aan u gerapporteerd in onze management letter. Wij adviseren het college hieraan prioriteit te geven. Enerzijds in verband met de risico's die er mee samenhangen. Anderzijds om de IT omgeving de bedrijfsvoering zo goed mogelijk te laten faciliteren.

Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

4. Bevindingen interne beheersing

Three lines of defense model

Wij rapporteren via de 3 lines of defense model. Dat willen zeggen dat wij binnen de processen nagaan op welk niveau in de organisatie de interne beheersmaatregelen worden ondervangen. De volgende niveaus worden hierbij onderkend:

- 1e lijn: in het primaire proces, onder verantwoordelijkheid van de proceseigenaar.
- 2e lijn: in de ondersteunende processen zoals financiën en control, waar checks and balances ingericht zijn om fouten te signaleren.
- 3e lijn: in uw verbijzonderde interne controle achteraf.

Indien de beheersmaatregelen in de 1e en/of 2e lijn adequaat zijn ingericht dan is de organisatie optimaal in control en is een voornamelijk systeemgerichte controleaanpak mogelijk. Indien dit niet het geval is kan dit gecompenseerd worden door de gegevensgerichte werkzaamheden van de VIC. In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording dient in ieder geval de 3e lijn (VIC) toereikend te zijn. Onderstaand overzicht geeft een beeld over de mate van beheersing en controle van uw gemeente zoals gerapporteerd ten tijde van onze managementletter en heeft betrekking op de periode najaar 2020.

Nr.	Proces	1e lijn	2e lijn	3e lijn	Opmerking / toelichting
1	Inkopen en betalingen	🟠	🟠	🟢	Prestatielevering nog niet toereikend, te ondervangen bij de VIC met gegevensgerichte werkzaamheden. Structureel gebruik maken van verplichtingenadministratie ontbreekt ter effectieve beheersing schuldpositie en monitoring van budgetten.
2	Aanbestedingen	🔴	🟠	🟢	In de eerste lijn worden de risico's niet volledig ondervangen, achteraf gegevensgerichte controlewerkzaamheden vanuit de IC en VIC ter vervanging. Inkoopadvies wordt niet altijd toegepast (eigen beleid) en dient mede om vooraf de juiste en rechtmatige aanbestedingsprocedures toe te passen.
3	Lonen en salarissen	🟠	🟢	🟢	Juiste en volledige uitvoering van beheersingsmaatregelen in de 1e lijn behoeft aandacht ter mitigeren risico's (controle op mutaties). Aandachtspunt is de inhoudelijke review en uitwerking van de ISAE3402 verklaring van Centric ter controle jaarafsluiting (scope en aanpak).
4	Subsidies	🔴	🟢	🟢	AO/IB is niet effectief in het primaire proces. Vanuit de IC en VIC gegevensgerichte werkzaamheden ter vervanging.
5	Grondexploitaties	🟠	🟠	🟢	Geen toereikende AO/IB en veelal jaarlijkse werkzaamheden welke de risico's voldoende mitigeren vanuit het oogpunt van de organisatie en waarop wij gegevensgericht controleren. Aandacht voor standaard dossiervorming en IC werkzaamheden in te bedden.
6	Belastingen	🟢	🟢	🟢	Aandacht voor de IT omgeving en gebruik maken van lijstwerk ter onderbouwing betrouwbaarheid bij de uitvoering interne controlewerkzaamheden.
7	Participatiewet	🟠	🟠	🟠	Zichtbaarheid en precisie AO/IB op signalen en afwikkeling daarvan op doorlopende uitkeringen in cliëntenbestand ontbreekt. Geldigheid UWV inschrijving wordt niet gemonitord na aanvraag en kan aflopen in boekjaar waardoor de norm vanuit de Participatiewet niet wordt nageleefd en dit kan leiden tot rechtmatigheidsfouten. Werkzaamheden en AO/IB Tozo dienen nog uitgewerkt te worden. IC werkzaamheden zijn veelal gegevensgericht van aard en kan zich meer richten op toetsing van interne beheersingsmaatregelen in de eerste lijn om risico's volledig te mitigeren.
8	Jeugdwet ZIN	🟠	🟠	🟢	Aandacht nodig voor de zichtbaarheid en precisie AO/IB op het zelfstandig vaststellen van de prestatielevering door de gemeente. IC werkzaamheden zijn veelal gegevensgericht van aard en kan zich meer richten op toetsing van interne beheersingsmaatregelen in de eerste lijn om risico's volledig te mitigeren.
9	WMO ZIN	🟠	🟠	🟢	Aandacht nodig voor de zichtbaarheid en precisie AO/IB op het zelfstandig vaststellen van de prestatielevering door de gemeente. IC werkzaamheden zijn veelal gegevensgericht van aard en kan zich meer richten op toetsing van interne beheersingsmaatregelen in de eerste lijn om risico's volledig te mitigeren.
10	Pgb's Jeugdwet + WMO	🔴	🔴	🔴	Het betreft hier een landelijke problematiek waarbij wij constateren dat er geen structurele werkzaamheden vanuit de gemeente zelf worden verricht op de prestatielevering van Pgb's, waarmee onzekerheden over het boekjaar resteren.
11	Omgevingsvergunningen	🟠	🟢	🟢	Juiste en volledige uitvoering van beheersingsmaatregelen in de 1e lijn behoeft aandacht ter mitigeren risico's. Gegevensgerichte werkzaamheden vanuit IC en VIC ter mitigeren resterende risico's.
12	Huren en pachten	🟠	🟢	🟢	Juiste en volledige uitvoering van beheersingsmaatregelen in de 1e lijn behoeft aandacht ter mitigeren risico's. Gegevensgerichte werkzaamheden vanuit IC en VIC ter mitigeren resterende risico's.

Uit bovenstaande beeld komt naar voren dat wij nog niet optimaal op de processen kunnen steunen maar in samenwerking met de VIC grotendeels een gegevensgerichte aanpak hanteren. Wij bespreken uiteraard graag met u de mate van beheersing en uw gewenste ambitieniveau.

Legenda status:

🟢 = geen bevindingen met kans op materiële fouten, enkel aanbeveling ter verdere optimalisatie

🟠 = één of enkele bevindingen met geringe impact resteren

🔴 = meerdere bevindingen en aanbevelingen met mogelijk grote impact

4. Bevindingen interne beheersing

4.3 Fraude, corruptie en naleving wet- en regelgeving

Fraude
Het college is primair verantwoordelijk voor het voorkomen van fraude, het naleven van wet- en regelgeving en voor een cultuur van eerlijkheid en integriteit en dient zowel preventieve als repressieve beheersingsmaatregelen te nemen om de kans op fraude en overtreding van wet- en regelgeving zo veel mogelijk te beperken. De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het toezicht op het college in de uitvoering van deze taken.

Voor het uitoefenen van deze verantwoordelijkheid maakt het college gebruik van diverse beheersingsmaatregelen, zoals interne richtlijnen en gedragscodes, controle technische functiescheiding en periodieke rapportages over financiën.

Ten behoeve van onze jaarrekeningcontrole identificeren wij, in het kader van NV COS 240/250, de risico's met betrekking tot fraude en overtreding van wet- en regelgeving en beoordelen wij de interne beheersings-maatregelen die gericht zijn op het voorkomen en signaleren van (materiële) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. Voor zover relevant voor onze controle voeren wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit. Onze controle is echter niet specifiek gericht op het signaleren van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. In het kader van onze controle hebben wij geen bevindingen te melden met betrekking tot fraude.

Naleving wet- en regelgeving en overige
Wij informeren de gemeenteraad over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Gedurende de controle zijn geen significante punten gesignaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving, voor zover deze van belang worden geacht voor de mate waarin de gemeenteraad in staat is haar taken te vervullen.

Corruptie en omkopingsrisico's
Uw gemeente maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Dit komt onder andere omdat veel transacties met een relatief grote omvang plaatsvinden, de transparantie over marktprijzen niet in alle gevallen voldoende is om te beoordelen en frequent zaken gedaan wordt met andere corruptiegevoelige sectoren (vastgoed, constructie, infrastructuur et cetera). Hierdoor hebben wij dit als aandachtspunt in onze controle meegenomen.

Corruptie is een wereldwijd probleem waarbij het uw verantwoordelijkheid is om corruptie binnen uw gemeente te voorkomen. Onze beroepsregels zijn in de praktijkhandreiking "Corruptie, werkzaamheden van de accountant" verder aangescherpt, hetgeen tot aanvullende werkzaamheden heeft geleid.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van dit risico ten behoeve van onze controle van de jaarrekening te mitigeren:
- Detailcontrole op de inkopen en aanbestedingen om vast te stellen dat alle inkopen conform de geldende Europese aanbestedingsregels en de Aanbestedingswet 2012 zijn aanbesteed.
- Door middel van een steekproef vaststellen of voor alle inkopen welke in rekening zijn gebracht aan de gemeente ook een prestatie is geleverd door de tegenpartij.
- Door middel van een steekproef vaststellen of bij alle materiële grondaankopen en –verkopen door de gemeente vastgestelde procedures in materiële zin zijn gevolgd.
- Door middel van een steekproef vaststellen of alle verstrekte subsidies in overeenstemming met de geldende interne wet- en regelgeving zijn verstrekt.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen.

Bijlagen

Bijlage A – SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2020 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2021 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
C1	Specifieke uitkering reductie energiegebruik	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
C31	Maatregel huisvesting kwetsbare groepen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
D8	Specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G2	G2 Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeente deel 2020	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G3	G3 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G4	G4 Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2020	Zie volgende pagina		
H4	Specifieke uitkering investering sport (SPUK Sport)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
H8	Specifieke uitkering voor lokale Sportakkoorden (Regeling Sportakkoord)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Strekking controleverklaring rechtmatigheid:	…
Strekking controleverklaring getrouwheid:	…

Bijlage A – SiSa-bijlage (vervolg - Tozo)

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2020 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2021 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout, onzekerheid of formele onrechtmatigheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G4	Tozo 1_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet			
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet			
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen (toepassing artikel 21, lid 3 Besluit 17 april)			
G4	Tozo 2_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet			
G4	Tozo 2, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet			
G4	Tozo 3_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet			
G4	Tozo 3, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet			
G4	Omvang vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)			

Strekking controleverklaring rechtmatigheid:	…
Strekking controleverklaring getrouwheid:	…

Bijlage B – Ongecorrigeerde controleverschillen

Ongecorrigeerde controleverschillen
De hieronder opgenomen tabel met ongecorrigeerde controleverschillen is verstrekt aan het college en is als bijlage bij de Bevestiging bij de jaarrekening gevoegd. Wij hebben de ongecorrigeerde verschillen met het college besproken. Wij zijn van mening dat verschillen zoveel mogelijk door het college moeten worden gecorrigeerd, echter wij kunnen instemmen met de overwegingen van het college om deze verschillen niet te corrigeren, aangezien deze bedragen niet materieel zijn voor het inzicht van de jaarrekening. De geconstateerde fouten ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid en onzekerheden zijn lager dan de door u vastgestelde controletolerantie van 1% respectievelijk 3% van de totale lasten. Positieve bedragen hebben een positief effect op het resultaat, een bedrag tussen haakjes heeft een negatief effect op het resultaat. Rechtmatigheidsfouten kunnen niet gesaldeerd worden.

Fouten

Aard van de controleverschillen (x € 1.000)	Getrouwheid	Rechtmatigheid
EU Aanbestedingsrechtmatigheid		1.041
Kredietoverschrijding Knooppunt Ouderkerkerlaan		294
Reserve FLO kosten Brandweer		340
Aanvullende verplichting Jeugd	369	369
Tozo	p.m.	p.m.
Totaal ongecorrigeerde controleverschillen	**369**	**2.044**
Effect niet gecorrigeerde controleverschillen voorgaande jaarrekening	-	nvt
Totaal	**369**	**2.044**

Onzekerheden

Aard van de controleverschillen (x € 1.000)	Getrouwheid	Rechtmatigheid
Prestatielevering Jeugd	3.857	3.857
Prestatielevering Wmo	2.255	2.255
Prestatielevering PGB	1.998	1.998
Tozo	p.m.	p.m.
Totaal onzekerheden	**8.110**	**8.110**

Bijlage C – Controleaanpak

Controleaanpak en uitvoering
Wij voeren onze controle uit met een mix van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en een mix van vaste teamleden en ingeschakelde experts. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In ons controleplan en dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle. Daarnaast gaan wij in de volgende paragrafen van deze bijlage nog nader in op de samenwerking met de andere accountants en de ingeschakelde experts.

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2020 onderkend:
- aanbestedingen;
- Afgrenzing van de lasten als gevolg van Covid-19.
- Prestatielevering van de jeugdzorg, de WMO en andere voorzieningen die vanwege COVID-19 hebben stilgelegen.
- Onrechtmatige onttrekking van middelen (prestatie inkopen)

Samenwerking met interne accountantsdienst/andere accountants
Voor de jaarrekening van de gemeente Amstelveen maken wij gebruik van diverse verbonden partijen/gemeenschappelijke regelingen en uitvoeringsorganisaties:
- Belastingsamenwerking Amstelland: inzake de belastingen hebben wij een controle uitgevoerd wat heeft geresulteerd in een controleverklaring bij de belastingopgave van de gemeente Amstelveen.

Inschakeling van interne / externe deskundigen
Wij hebben in het kader van onze controle voor de controle van de Tozo gebruik gemaakt van de werkzaamheden van onze collega's van Business Advisory.

Verbonden partijen
Ten aanzien van de verbonden partijen van gemeente Amstelveen hebben wij vastgesteld dat:
- de (significante transacties met) verbonden partijen toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening en paragraaf verbonden partijen;
- geen sprake is van indicaties voor ongeautoriseerde significante transacties met verbonden partijen, welke indicaties geven voor fraude;
- geen sprake is van indicaties dat de van toepassing zijnde wet- en regelgeving niet is nageleefd.

Significante uitdagingen/moeilijkheden tijdens de controle
Er zijn geen significante uitdagingen/moeilijkheden geweest tijdens de controle.

Bevestiging van het management
Wij hebben het college van burgemeester en wethouders ter confirmatie een schriftelijke bevestiging gevraagd en ontvangen aangaande haar verantwoordelijkheden inzake de financiële verslaggeving.

Bijlage D – Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van gemeente Amstelveen
Baker Tilly heeft diverse organisatorische maatregelen getroffen om zijn onafhankelijkheid en die van zijn medewerkers te waarborgen. Deze maatregelen omvatten onder meer:

- voorschriften en procedures omtrent onafhankelijkheid. Deze voorschriften voor professioneel gedrag op het gebied van kwaliteit en onafhankelijkheid zijn opgenomen in de Gedragscode van Baker Tilly. Deze Gedragscode geldt voor iedere medewerker van Baker Tilly en wordt natuurlijk steeds geactualiseerd;
- jaarlijkse bevestiging van onafhankelijkheid door partners en medewerkers van Baker Tilly en ondersteunende stafdiensten;
- cliënt- en opdrachtacceptatieprocedures, waaronder een beoordeling, of er sprake is van mogelijk conflicterende diensten;
- intern en extern kwaliteitsonderzoek;
- Twee registeraccountants betrokken bij wettelijke controleopdrachten
- reviews door externe toetsers die niet bij de opdracht betrokken zijn, ter waarborging van een deugdelijke grondslag/deskundig oordeel;
- roulatie van externe accountants op de opdracht.

Op grond van dit verslag zijn wij van mening dat wij in relatie tot uw organisatie, in overeenstemming met de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en artikel 24a van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), onafhankelijk hebben gefunctioneerd en dat de objectiviteit van onze oordeelsvorming in het afgelopen jaar niet is aangetast.

Contactgegevens

J.M.A. (John) Drost RA
Partner Audit
06 - 22 18 93 49
j.drost@bakertilly.nl

R.P. (Ronald) Hoogeveen RA
Senior Manager Audit
06 - 11 79 95 66
r.hoogeveen@bakertilly.nl

M.P.M. (Marc) Wijdoogen MSc. RA
Manager Audit
06 - 52 75 99 25
m.wijdoogen@bakertilly.nl

Kantoorgegevens:
Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Entrada 303
Postbus 85745
1114AA Amsterdam
+31 (0)20 – 644 2840

Gemeente Amstelveen

Controllerrapport 2020

April 2021
Marco Slinger, Concerncontroller

Deze beknopte rapportage bevat de bevindingen van de concerncontroller over de rechtmatige en doelmatige/doeltreffende uitvoering van de begroting 2020. Rechtmatigheid gaat over het vaststellen dat financiële handelingen en vastleggingen in overeenstemming zijn met wet- en regelgeving. Doelmatigheid ziet toe op de relatie tussen inzet van middelen en de daarmee gerealiseerde prestaties.

I. Rechtmatigheid

De financiële verordening (art. 25) schrijft voor dat het college jaarlijks zorg draagt voor de toetsing op rechtmatig handelen. Die toetsing is onderdeel van een planmatige aanpak waar het lerend vermogen centraal staat. De uit te voeren werkzaamheden worden vastgelegd in een met de accountant afgestemd, en door de directie vastgesteld, controleplan.

Onderdeel van de planmatige aanpak is het terugkoppelen van de detailbevindingen aan de betreffende leidinggevenden en het delen van die bevindingen en onderliggende documentatie met de accountant. De voortgang van de interne en door de accountant gedane aanbevelingen worden centraal bijgehouden en op directieniveau gemonitord. Hierdoor ontstaat een leer- en verbetercyclus, gevalideerd door onafhankelijke interne en externe toetsing.

Nauw samenhangend met de rechtmatigheid is het stelsel interne beheersmaatregelen dat moet zorgdragen voor rechtmatig handelen. Waar die zichtbaar zijn in het betreffende proces, zijn die ook getest.

Uit de uitgevoerde werkzaamheden komt een aantal bevindingen. Omwille van de leesbaarheid wordt op deze plaats alleen ingegaan op aandachtspunten. Waar niets is genoemd over een bepaald proces[1], betekent dat daar geen relevante 'tekortkomingen' zijn en dat het proces rechtmatig is uitgevoerd.

De bevindingen zijn:

- De onrechtmatigheid bij aanbestedingen bedraagt één miljoen euro. Dat is een daling ten opzichte van 2019 toen deze twee miljoen euro bedroeg;
- Op het moment van schrijven zijn alle toegekende TOZO-aanvragen (16 mln. euro) niet verleend overeenkomstig de eisen vanuit de wet en zouden om die reden beoordeeld moeten worden als 'niet rechtmatig'. Dit als gevolg van het ontbreken van een aantal verplichte vragen in het aanvraagformulier. In nauwe samenspraak met de accountant wordt een herstelplan uitgevoerd. De consequentie van het predicaat 'onrechtmatig' zou kunnen zijn dat het ministerie van SZW de toegekende financiële middelen kan terugvorderen en de accountant geen goedkeurende verklaring voor de jaarrekening kan afgeven;
- De hoogte van de tekenbevoegdheid van medewerkers voor het aangaan van financiële verplichtingen (inkoopfacturen, subsidies etc.) ligt vast in de door het college vastgestelde budgethoudersregeling. Geconstateerd is dat een aantal in de financiële administratie ingeregelde limieten afweek van de in de regeling genoemde maxima. Betreffende medewerkers konden daardoor voor een hoger bedrag facturen goedkeuren dan toegestaan op basis van de budgethoudersregeling (voor 100.000 euro in plaats van 50.000 euro). Door medewerkers van de financiële administratie is dit destijds abusievelijk zo in de financiële applicatie ingeregeld. Inmiddels is dit aangepast en is vastgesteld dat geen facturen betaalbaar zijn gesteld boven de gestelde limiet in de budgethoudersregeling.
- Voor de berekening van de hoogte van de leges omgevingsvergunning dient volgens de interne richtlijnen de door de ontwikkelaar opgegeven bouwsom getoetst te worden door een extern deskundige indien de opgegeven bouwsom meer dan 5 miljoen euro bedraagt. Voor de ombouw van de Amstelveenlijn zijn de door het aannemingsbedrijf ingediende bouwkosten (30 mln. euro) niet getoetst door een extern deskundige.

[1] De processen die in het kader van rechtmatig handelen zijn beoordeeld betreffen: lokale heffingen, omgevingsvergunningen (WABO), parkeerheffingen, huuropbrengst vastgoed, subsidies, jeugdzorg, participatiewet, wmo, TOZO, salarissen, inkoopfacturen, grondexploitaties, treasury, begrotingsbeheer, aanbestedingen en het lokaal coronafonds.

- Het aantal deelwaarnemingen om vast te stellen dat de onderliggende prestatie voor een factuurbetaling heeft plaatsgevonden, is tijdens de controle uitgebreid. Reden hiervoor is dat in de oorspronkelijke steekproef een betaling is aangetroffen (116 euro) waarvoor de prestatie (onderhoud) in het afgelopen boekjaar geleverd had moeten worden, maar dat dat nog niet had plaatsgevonden. Uit de aanvullende waarnemingen bleken geen verdere onvolkomenheden. De betreffende prestatie is alsnog geleverd (in 2021).
- Op een aantal kredieten, reserves en exploitatie-budgetten hebben overschrijdingen plaats-gevonden. Deze zijn toereikend toegelicht in de programmarekening.
- Uit de controle op de bestedingen ten laste van het lokaal coronafonds blijken geen fouten. Deze bestedingen hebben dus rechtmatig plaatsgevonden.

II. Onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid
Het afgelopen jaar zijn de volgende onderzoeken uitgevoerd die een indicatie geven in welke mate de door het bestuur en organisatie gestelde doelstellingen behaald kunnen worden en welke middeleninzet daarvoor benodigd is.

1. Invoering Omgevingswet
De gemeente is bezig met de implementatie van de Omgevingswet. Om te beoordelen of de implementatie succesvol zal verlopen heeft Bureau Gateway -die eerder de ICT-reviews heeft verzorgd- een review uitgevoerd.

De conclusie die wordt getrokken is dat een geslaagde invoering waarschijnlijk is wanneer een aantal aanbevelingen wordt doorgevoerd. Deze betreffen onder andere:
- Expliciteer het ambitieniveau en vergroot de aandacht voor uitvoeringsconsequenties;
- Laat iedere afdeling een impactanalyse opmaken wat de invoering voor hun afdeling betekent;
- Zet in op programmasturing en behoud de betrokkenheid en energie van het transitieteam.

De aanbevelingen zijn overgenomen en nader uitgewerkt in concrete maatregelen.

2. IT-beveiliging en informatiebeveiliging
Bij alle medewerkers is een zogenoemde phishing-mail bezorgd om te beoordelen of zij hun inloggegevens voor het gemeentelijke netwerk zouden prijsgeven. Dit als sluitstuk van de bewustwordingscampagnes die de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden. Een aantal medewerkers bleek desondanks op de daarvoor aangemaakte link te hebben geklikt en hun wachtwoord op de vervalste website te hebben ingevuld.

Voor de medewerkers die hun wachtwoord hebben prijsgegeven, is een verplichte cursus ‘hoe herken ik phishing’ aangeboden. Daarnaast is voor alle medewerkers een e-learning ibewustzijn en privacy opgezet.

3. Begrotingsdoorlichting
Om een goed inzicht te kunnen bieden waaraan de euro’s uit de gemeentelijke begroting worden uitgegeven, is een begrotingsdoorlichting opgestart. Een intensief traject waaraan ieder organisatiedoel een bijdrage heeft geleverd. De resultaten van de doorlichting zullen bij de perspectiefnota worden gepresenteerd.

III. Risico’s gemeentelijke dienstverlening
Vorig jaar is op deze plaats ingegaan op een aantal ontwikkelingen die een verhoogd risico met zich meebrengen. En dan met name gericht op die in de voortbrenging van producten en diensten binnen de ambtelijke organisatie. Voor een overzicht van bestuurlijk relevante risico’s wordt verwezen naar de paragraaf ‘Weerstandsvermogen en risicobeheersing’ waar deze adequaat zijn toegelicht.

Bij drie van de vier genoemde onderwerpen is op dit moment duidelijke voortgang te zien.
- Voor wat betreft de versterking van de financiële ondersteuning en advisering is een negentiental projecten benoemd waarbinnen de versterking vorm moet krijgen. Dit gaat van projecten op operationeel (zich afspelend binnen de financiële administratie) tot strategisch niveau (waaronder de adviescapaciteit en –kwaliteit). Advies is wel om voldoende voortgang te behouden op de strategische onderwerpen.

- Voor wat betreft de organisatieontwikkeling zijn de inspanningen van de afgelopen jaren goed zichtbaar aan het worden. Er is een directieplan gericht op verdere professionalisering van de organisatie met aandacht voor ontwikkeling van medewerkers en leidinggevenden. Tevens wordt de organisatievisie frequent aan medewerkers uitgedragen waardoor zij de richting van de organisatie kennen en kunnen zien hoe hun werkzaamheden passen binnen die strategische koers. En ten slotte zijn de projecten die worden uitgevoerd in het kader van de digitale transformatie de aanjager van verbetering en aanpassing van werkprocessen waardoor de inwoner beter wordt bediend, er aantoonbaar aan wet- en regelgeving voldaan wordt en uitkomsten beheerst en voorspelbaar worden. Dit alles biedt een solide basis voor een kwalitatief hoogwaardige organisatie die toegerust is op toekomstige in- en externe ontwikkelingen.
- Voor wat betreft de projecten wonen en bedrijvigheid (waaronder grondexploitaties) zijn stappen gezet om de grip op het proces te verstevigen. Zo vindt periodieke afstemming plaats met de afdelingen Financiën de Concerncontrol. Ook door middel van de externe validatie op de actualisatie van de meerjarige projectenportefeuille heeft de gemeente georganiseerd dat er een blik van een buitenstaander bij de projecten wordt betrokken. Een specifiek aandachtspunt binnen de portefeuille betreft het voor Amstelveense begrippen veelomvattende project van de transformatie Legmeer. *Wel is van belang op korte termijn het volgende nog op te stellen: het projectplan, een nadere planning, een organisatiestructuur met bevoegdheden, taken, rollen, verantwoordelijkheden, rapportagemomenten, budgetten etc.*

Voor wat betreft het vierde onderwerp –zicht op prestatielevering van aanbieders jeugdzorg- geldt dat de gemeente dit nog onvoldoende zelfstandig kan vaststellen. De afgelopen jaren wordt de prestatievaststelling gebaseerd op de controleverklaring van de accountant van de zorgaanbieder. Omwille van het beperken van administratieve lasten bij kleinere aanbieders, wordt een verklaring alleen bij grotere aanbieders gevraagd. Daardoor blijft een aanzienlijk deel van de prestaties buiten beschouwing. Bijkomend gevolg is dat de accountant de niet door een controleverklaring afgedekte kosten als onzeker bestempeld.

Geadviseerd wordt een controle-aanpak voor komend jaar op te stellen waarin wordt aangegeven hoe de prestatielevering voor de verschillende financiële stromen (grote aanbieders en kleine aanbieders) wordt vastgesteld.

<u>IV. Tot slot: ontwikkelingen rechtmatigheidsverantwoording, VIC en nota begrotingsbeheer</u>
Rechtmatigheidsverantwoording
Vanaf dit jaar -2021- zal naar verwachting de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording plaats gaan vinden. Dit is afhankelijk van de voortgang in de parlementaire behandeling (wijziging van de Gemeentewet en Comptabiliteitswet). Daarnaast speelt ook discussie[2] tussen de Commissie BBV en de NBA[3] over onder andere de vorm en inhoud van de verantwoording.

Dit alles maakt het niet eenvoudig voor gemeenten om zich voor te bereiden op een verantwoordingswijze waarvan niet
duidelijk is óf die dit jaar wordt ingevoerd en belangrijker nog: hoe die verantwoording er precies komt uit te zien en hoe die, met welke werkzaamheden, moet worden onderbouwd.

Verbijzonderde Interne Controle
De Verbijzonderde Interne Controle (VIC) zal zich in ieder geval overeenkomstig de aanbevelingen van de accountant verder doorontwikkelen voor wat betreft:
- het vastleggen van de relevante financiële stromen voorafgaand aan de controle;
- risico-analyse per proces;
- een uitbreiding van de controlewerkzaamheden naar balansposten.

[2] https://www.nba.nl/globalassets/themas/thema-publieke-sector/sdo/20210127-nba-sdo-reactie-op-de-notitie-rv-van-de-cie-bbv.pdf

[3] Beroepsgroep van accountants

Ook zal worden beoordeeld –gelet op het specialistische karakter daar van- op welke wijze het onderwerp IT-audits kan worden belegd.

Nota begrotings- en budgetbeheer
De wijze waarbinnen de middeleninzet voor bedrijfsvoering plaatsvindt, is opgenomen in de door de raad vastgestelde nota begroting- en budgetbeheer (2009). Daarin is vastgelegd dat mee- en tegenvallers binnen ambtelijke bedrijfsvoeringsbudgetten worden opgevangen binnen een reserve bedrijfsvoering. De directie is momenteel bezig met de herijking van het bedrijfsvoeringsconcept. Daarin wordt ook de rol van bedrijfsvoeringsbudgetten betrokken. Naar aanleiding van vorenstaande wordt geadviseerd:
- Te evalueren of de nota- en begrotingsbeheer uit 2009 nog voldoende actueel is;
- Te evalueren of het gehanteerde onderscheid tussen bedrijfsvoerings- en bestuurlijke budgetten noodzakelijk is.

Gemeente Amstelveen

Financiën

Uw contact M. Spijker
T (020) 540 42 11
F (020) 540 45 59
m.spijker@amstelveen.nl

Postbus 4, 1180 BA Amstelveen
Vermeld bij reactie ons kenmerk en datum van deze brief

Ministerie van BZK
T.a.v. De Minister van BZK
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Datum 12 april 2021
Ons kenmerk Z21-023963

Betreft Aanbieding SiSa-verantwoordingsinformatie 2020 Gemeente Amstelveen

Aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Hierbij treft u de verantwoording over de specifieke uitkeringen van 2020 aan. De verantwoording bestaat uit de jaarstukken, zijnde de jaarrekening en het jaarverslag als bedoeld in artikel 17a, eerste lid, onderdeel a van de Financiële-verhoudingswet, en de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen als bedoeld in artikel 17a, eerste lid, onderdeel b van de Financiële-verhoudingswet.

De aangeleverde Excel-bestanden zijn inhoudelijk gelijk aan de SiSa-bijlage, zoals opgenomen in de jaarrekening en aan de tabel met fouten en onzekerheden in het verslag van bevindingen van de accountant.
De jaarstukken zijn d.d. 07 juli 2021 door de gemeenteraad vastgesteld.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Amstelveen,
de secretaris, de burgemeester,

Bert Winthorst Tjapko Poppens

Bijlagen
- Jaarstukken
- Controleverklaring
- Verslag van Bevindingen
- Bijlage Verantwoordingsinformatie inclusief tabel van fouten en onzekerheden

Gemeente Amstelveen

Audit bluswatervoorziening 2020

Maart 2021

Marco Slinger, Concerncontroller

Samenvatting

Deze rapportage bevat de bevindingen naar aanleiding van een audit op de bluswatervoorziening. Vanwege de (maatschappelijke) impact van de brand in de Urbanuskerk en het oordeel van de 'Inspectie Justitie en Veiligheid' is destijds –begrijpelijkerwijs- toegezegd dat college en raad door middel van een audit inzicht wordt geboden in de voortgang van de verbetermaatregelen. Op basis van de auditresultaten van dit jaar kan worden geconcludeerd dat alle aanbevelingen zijn geïmplementeerd. Dit is gepaard gegaan met grote energie, toewijding en het oogmerk de zaak op orde te krijgen. Aan alle door de Inspectie gedane aanbevelingen voldoet de gemeente inmiddels. Ook is er sprake van een zeer betrokken houding van een ieder die met bluswater te maken heeft.

De gemeente is daarmee in een beheerste situatie terecht gekomen waardoor zij haar verantwoordelijkheden voor de bluswatervoorziening adequaat kan waarmaken. Vanuit risico- en auditperspectief kan daardoor toe naar een situatie waarin niet langer gebruik wordt gemaakt van de audit als instrument om vast te stellen dat het proces op orde is. In plaats daarvan kan de verantwoording over de werkzaamheden –wanneer daar aanleiding toe is- meelopen in de reguliere (P&C)-cyclus.

Aanleiding

Naar aanleiding van de brand in de Urbanuskerk in 2018 zijn maatregelen getroffen om de sturing en regie op bluswatervoorziening professioneler vorm te geven. De maatregelen die de gemeente treft/heeft getroffen, zijn verwoord in de 'Totaalrapportage Brandkranen Amstelveen'. Deze rapportage is behandeld in de commissie ABM van 26 november 2019. In de rapportage wordt gesproken over het uitvoeren van een audit waarbij de raad "*bij de jaarrekening geïnformeerd zal worden over de uitkomst van de jaarlijkse audit*"

Doel van de audit

Deze audit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in de dagelijkse praktijk invulling geeft aan haar verantwoordelijkheid voor bluswatervoorziening om zo tot een oordeel te kunnen komen over de effectiviteit van de werkzaamheden op dat gebied en de mate waarin de verbetermaatregelen zijn geïmplementeerd.

Het rapport 'Bluswatervoorziening brand Sint Urbanuskerk Amstelveen' van de 'Inspectie Justitie en Veiligheid' geeft aan dat "*de regelgeving vrijwel geen bepalingen bevat over de eisen waaraan de bluswatervoorziening moet voldoen*" (blz. 7). Dat maakt het voor de audit lastig om objectief aan te geven 'hoe goed' de gemeente de verantwoordelijkheid waarmaakt zonder daar ook subjectieve oordeelsvorming bij te betrekken. Om dat zo veel mogelijk te voorkomen, zijn in de bijlage de bevindingen per norm[1] opgenomen. De lezer kan zich op die wijze zelf ook een oordeel vormen over de conclusie.

Reikwijdte van de audit

Vorig jaar heeft de eerste audit plaatsgevonden. Bij behandeling in de commissie en raad zijn opmerkingen gemaakt over de beperkte reikwijdte van de audit. De audit van destijds was gericht op het interne proces binnen de ambtelijke organisatie met betrekking tot brandkraancontroles[2].

Voor 2020 is gehoor te geven aan de opmerkingen door te kiezen voor een bredere insteek dan die van de audit 2019. Een van de belangrijkste conclusies van het rapport 'Bluswatervoorziening brand Sint Urbanuskerk Amstelveen' van de 'Inspectie Justitie en Veiligheid' is dat: "*De gemeente Amstelveen is tekortgeschoten in haar verantwoordelijkheid voor de bluswatervoorziening*." Deze audit over 2020 heeft dan ook als vertrekpunt de bredere "verantwoordelijkheid voor bluswatervoorziening" (waar brandkraancontroles een onderdeel van is).

[1] Dit zijn lokale (Amstelveense) normen waarmee zij invulling geeft aan de verantwoordelijkheid voor de bluswatervoorziening.

[2] Blz. 9 'Totaalrapportage Brandkranen Amstelveen' dd. 4 november 2019: "*Jaarlijks zal in opdracht van Centrale Beheertaken en onder regie van de afdeling ConcernControl een audit worden verricht op het proces van brandkraancontroles. De uitkomst hiervan zal onderdeel uitmaken van de jaarrekening die aan de raad wordt aangeboden*."

Om de ‘tekortkomingen in de verantwoordelijkheid voor de bluswater’ aan te kunnen pakken heeft de Inspectie Justitie en Veiligheid een aantal aanbevelingen geformuleerd in de rapportage ‘Bluswatervoorziening brand Sint Urbanuskerk Amstelveen’. Het college heeft als antwoord daarop de getroffen en de te treffen maatregelen beschreven in de ‘Totaalrapportage Brandkranen Amstelveen’. Zowel de aanbevelingen van de inspectie als de maatregelen van het college vormen het uitgangspunt voor deze audit. Beoordeeld is of en hoe de aanbevelingen zijn opgevolgd en of overeenkomstig de procedure uit de totaalrapportage wordt gewerkt.

De audit heeft plaatsgevonden op de taken/maatregelen die plaatsvinden binnen de ambtelijke organisatie en de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de regiefunctie op de bluswatervoorziening.

Vorig jaar is bij de behandeling van de rapportage in de raad gevraagd of deze audit ook voorziet in een audit bij onze ketenpartners. Dit is voor nu niet het geval. In de bestaande afspraken/contracten met de brandweer en waterleidingbedrijven zijn daar geen afspraken over gemaakt. In 2021 zal in het Veiligheidsbestuur worden besloten of het onderhoud en beheer van brandkranen lokaal wordt aangestuurd (zoals dit nu het geval is) of dat dit een centrale aansturing krijgt vanuit bijvoorbeeld brandweer of waterleidingbedrijf. Dit zal leiden tot aanpassing van afspraken/contracten met de ketenpartners. Dat kan ook het moment zijn waarop het college het onderwerp audits bij de partners in de contractuele afspraken kan laten opnemen.

De vraag is echter of het noodzakelijk is om die externe audits uit te (laten) voeren om een goed beeld te krijgen hoe deze partijen werken en wat dat voor de gemeentelijke verantwoordelijkheid betekent. Amstelveen is momenteel namelijk zelf goed in staat de contractafspraken en inhoudelijke werkzaamheden van de brandweer en waterbedrijven te monitoren. Bijvoorbeeld waar het gaat over brandkraancontroles, hersteltermijnen e.d. heeft zij real time inzicht in de status en afhandeling daarvan (inclusief fotomateriaal). Daarmee kan de gemeente dan ook zelfstandig een onderbouwd oordeel over het functioneren van die ketenpartners geven.

Uitgevoerde werkzaamheden
De ‘Totaalrapportage Brandkranen Amstelveen’ en de bijbehorende bijlagen beschrijven rollen, taken en verantwoordelijkheden. Deze zijn voor deze audit aangemerkt als door de gemeente aan zichzelf opgelegde ‘normen’. Aan de hand van de volgende werkzaamheden is beoordeeld of conform de norm wordt gewerkt:

- Inwinnen van inlichtingen bij management en medewerkers
- Raadplegen van in- en extern vervaardigde documenten
- Waarneming ter plaatse

De werkzaamheden zijn uitgevoerd in februari en maart 2021 en deze rapportage bevat dus een oordeel of er op dát moment wel, niet of gedeeltelijk aan een norm werd voldaan.

Bevindingen
De bevindingen zijn per norm uitgewerkt in de bijlage.

Conclusies
Algemeen

- De aanbevelingen uit de het rapport ‘Bluswatervoorziening brand Sint Urbanuskerk Amstelveen’ van de ‘Inspectie Justitie en Veiligheid’ zijn doorvertaald in een plan van aanpak (de totaalrapportage).
- Met de totaalrapportage is de bedoeling van de aanbeveling juist geïnterpreteerd.
- Daarmee zijn taken, rollen en verantwoordelijkheden vastgelegd en is er een adequate basis om sturing te geven aan het proces en de verantwoordelijkheid voor de bluswatervoorziening.
- Uit de gesprekken die zijn gevoerd tijdens de audit komt een grote betrokkenheid van de medewerkers bij het onderwerp bluswatervoorziening naar voren. Op alle lagen in de organisatie (van medewerker tot directie) is er de wil om het ‘goed’ te doen.
- Daarmee is een goede basis gelegd om de verantwoordelijkheid waar te kunnen maken.

Specifiek

- Alle aanbevelingen van de ‘Inspectie Justitie en Veiligheid’ zijn door de gemeente opgevolgd en er wordt overeenkomstig die aanbevelingen gewerkt.
- De onderlinge samenwerking tussen gemeente, brandweer en waterbedrijven wordt als goed omschreven. Gemeente en partners maken gebruik van een gezamenlijke applicatie waardoor een gedeeld beeld en real time inzicht in de status van brandkranen is.

- Van de 30 normen uit de 'Totaalrapportage Brandkranen Amstelveen' is vastgesteld dat:
  - aan 25 van de 30 normen geheel voldaan wordt;
  - aan 2 van de 30 normen niet voldaan wordt;
  - aan 2 van de 30 normen gedeeltelijk voldaan wordt;
  - van 1 norm niet kan worden vastgesteld of daaraan wordt voldaan.

Overall beeld
Door de brand in de Urbanuskerk is het onderwerp bluswatervoorziening hoog op de agenda van de gemeente terecht gekomen. Het rapport van de inspectie heeft ook laten zien dat dat nodig was. De wijze waarop heden ten dage door de gemeente invulling wordt gegeven aan de verantwoordelijkheid voor de bluswatervoorziening is conform de bedoeling van, en in overeenstemming met, de aanbevelingen van 'Inspectie Justitie en Veiligheid'.

Aanbevelingen
- Continueer de huidige werkwijze, houd vast aan de huidige betrokkenheid in alle lagen van de organisatie en bestendig de goede samenwerking met en tussen de huidige externe partners.
- Get op de aantoonbare borging in werkprocessen, de betrokkenheid van de medewerkers en de voortdurende aandacht in de organisatie voor het onderwerp bluswatervoorziening wordt geadviseerd om niet langer de jaarlijkse audit op de bluswatervoorziening uit te voeren. En deze in plaats daar van de verantwoording over de werkzaamheden –wanneer daar aanleiding toe is- mee te laten lopen in de reguliere (P&C)-cyclus.

Norm	Uitvoering conform norm				Toelichting
	ja	nee	Deels	Niet vast te stellen	
1. Aanbevelingen uit rapport 'Bluswatervoorziening brand Sint Urbanuskerk Amstelveen van 'Inspectie Justitie en veiligheid					
Aan de gemeente:					
Definieer de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden met betrekking tot de bluswatervoorziening. Beleg de sturing en regie op de bluswatervoorziening eenduidig binnen de gemeente en borg de activiteiten die hiermee verband houden.	x				In de 'totaalrapportage Brandkranen Amstelveen' zijn taken verantwoordelijkheden en bevoegdheden beschreven. Sturing en regie zijn belegd en met de aanstelling van de 'regisseur brandkranen' is één herkenbaar aanspreekpunt in de organisatie. Doel van de audit is vaststellen of ook daadwerkelijk overeenkomstig de opzet wordt gewerkt.
Aan Gemeente Amstelveen, Brandweer Amsterdam-Amstelland en Waternet:					
Actualiseer de overeenkomsten over de bluswatervoorziening en maak hierbij duidelijke afspraken wat partijen over en weer van elkaar kunnen verwachten	x				De overeenkomst is in 2019 geactualiseerd. Deze kent een looptijd van een jaar en kan worden verlengd met wederzijds goedvinden. In 2020 hebben brandweer en gemeente besloten deze overeenkomst met een jaar te verlengen.
Richt een gezamenlijk periodiek overleg in over de bluswatervoorziening	x				Op operationeel niveau zijn drie verschillende (bredere) overlegstructuren ingericht. De eerste is die met de twee belangrijkste ketenpartners in de bluswatervoorziening: Waternet, brandweer en gemeente. In 2020 zijn deze partijen drie keer bij elkaar gekomen. Hierin is onder andere de audit 2019 besproken. Daarnaast vindt er een halfjaarlijks overleg plaats met de brandweer over brandkranen (los van de dagelijkse contacten waarin informatie op brandkraanniveau wordt gewisseld). Ten slotte is er een overlegcyclus over bluswatervoorziening met alle betrokken afdelingen uit de organisatie. Deze zijn het afgelopen jaar twee jaar bijeengekomen.
Zorg voor een registratiesysteem van geconstateerde gebreken aan de bluswatervoorziening met daaraan gekoppeld een systeem van terugmelding	x				Waternet maakt voor de onderhoudsregistratie van brandkranen al geruime tijd gebruik van de applicatie MapKit. Sinds 2020 maakt de gemeente Amstelveen ook gebruik van MapKit. Vanaf begin 2021 worden meldingen t.a.v. brandkranen van beide omgevingen, Amstelveen en Waternet, met elkaar gesynchroniseerd. Zowel Waternet als de gemeente Amstelveen hebben real time inzicht in de onderhoudsstatus van brandkranen. Meldingen die worden geregistreerd komen direct op de actielijst van Waternet of de actielijst van de gemeente Amstelveen om deze te verhelpen. Ook de brandweer en PWN maken gebruik van Mapkit en kunnen de onderhoudsstatus van brandkranen inzien en aanpassen na controle/herstel.

Norm	Uitvoering conform norm				Toelichting
	ja	nee	Deels	Niet vast te stellen	
2. Totaalrapportage Brandkranen Amstelveen.					
(Nieuw)bouw					
In bestekken voor nieuwbouw is conform de landelijke regelgeving rekening gehouden met de bereikbaarheid van bluswatervoorziening	x				Het onderwerp brandkranen is opgenomen in de 'Leidraad Inrichting Openbare Ruimte' en doorvertaald in het 'standaard bestek' dat wordt gehanteerd bij aanbesteding van werken.
Bestekken voor nieuwbouwlocaties zijn afgestemd met de brandweer	x				Per mail worden bestekken met de brandweer afgestemd.
Bij de opleveringcontrole voor nieuwbouwlocaties is vastgesteld dat conform bestek is opgeleverd.	x				De projectleider stelt in het proces verbaal van oplevering vast dat de aannnemer conform bestek heeft opgeleverd. Vervolgens wordt het project opgeleverd aan de beheerafdeling waar in het 'overdrachtformulier' expliciet is vermeld dat brandkranen zijn gecontroleerd op zichtbaarheid.
Bij een wabo-aanvraag wordt op basis van de 'Handreiking Bluswatervoorzieningen' beoordeeld of aanvullende bluswatervoorzieningen nodig zijn.	x				In de checklist voor het beoordelen van een vergunning-aanvraag is het onderdeel bluswatervoorziening opgenomen. In januari 2020 is een nieuwe 'Handreiking Bluswatervoorziening' door Brandweer Nederland uitgebracht. De afdeling geeft geeft aan de handreiking te hebben beoordeeld en waar nodig de gemeentelijke checklist te hebben aangepast.
Bij (oplever)inspecties van bouwprojecten wordt toezicht gehouden op de bereikbaarheid van brandkranen.				x	Geinterviewde geeft aan dat altijd aan alle voorwaarden uit de vergunning wordt getoetst, dus ook op de bereikbaarheid van brandkranen. Door het ontbreken van 'bewijsstukken' is dit niet vast te stellen. De gemeente maakt bij (oplever)inspecties gebruik van digitale checklists die zijn ontworpen door de softwareleverancier. In de checklist is het onderdeel brandkranen niet opgenomen. Deze standaard checlists zijn niet door de gemeente zelf aan te passen.

Norm	Uitvoering conform norm				Toelichting
	ja	nee	Deels	Niet vast te stellen	
Reconstructies					
In bestekken voor reconstructies is rekening gehouden met de bereikbaarheid van bluswatervoorziening.	x				Onderwerp brandkranen is opgenomen in de 'Leidraad Inrichting Openbare Ruimte' en doorvertaald in het 'standaard bestek' dat wordt gehanteerd bij aanbesteding van werken.
Indien bij een reconstructie meer dan één brandkraan buiten gebruik is, wordt dit gecommuniceerd met brandweer en de regisseur brandkanen.		x			Uit navraag blijkt dat het werkproces abuisievelijk zo is opgenomen in het Totaaloverzicht brandkranen, maar dat het nooit de intentie is geweest om op die wijze te werken. Het werkproces (de norm) is dus niet juist weergegeven in het Totaaloverzicht brandkranen.Om die reden is de status 'voldoet niet aan de norm'. De gemeente stelt namelijk zelf geen brandkranen buiten gebruik en communiceert daarom niets met de brandweer. Bij reconstructie of renovatie werkzaamheden door Waternet wordt de adviseur bluswater van de brandweer op de hoogte gesteld. Waternet geeft aan dat bij renovatie altijd water beschikbaar is, het enige moment dat er geen water beschikbaar is komt voor wanneer de oude leiding omgezet wordt naar de nieuwe leiding. Dit proces duurt enkele uren. De regisseur brandkranen wordt alleen geïnformeerd
Kabels en leidingen					
Bij opbrekingen wordt de regisseur brandkranen in de adviesronde meegenomen.		x			Uit navraag blijkt dat het werkproces abuisievelijk zo is opgenomen in het Totaaloverzicht brandkranen, maar dat het nooit de intentie is geweest om op die wijze te werken. Het werkproces (de norm) is dus niet juist weergegeven in het Totaaloverzicht brandkranen. Om die reden is de status 'voldoet niet aan de norm'. Bij een zogenoemde 'klic-melding' worden alleen de kabel- en leidingbedrijven aangeschreven. De regisseur brandkranen hoeft hierin niet te worden meegenomen.
CBT houdt toezicht op de afgegeven melding/vergunning kabels en leidingen	x				Team CBT infra wordt in de adviesronde meegenomen.

Norm	Uitvoering conform norm				Toelichting
	ja	nee	Deels	Niet vast te stellen	
Brandkraanbordjes in het buitengebied					
In het buitengebied zijn ondergrondse brandkranen voorzien van herkenbare wegmarkering (gele driehoeken op wegdek) en beschermbeugels (hit me's)	x				Op alle bekende locaties zijn waar nodig markeringen en beschermbeugels geplaatst.
Openbaar groen/snippergroen					
Vrijhouden van ondergrondse brandkranen van openbaar groen	x				Er is een overzicht gemaakt waarop alle brandkranen in het openbaar groen zijn gemarkeerd. De opdracht is uitgezet aan de medewerkers groenonderhoud om deze toegankelijk te maken/houden. Deze werkzaamheden zijn voor het laatst in of voor oktober 2020 uitgevoerd. De eerstkomende maand waarin snoeiwerkzaamheden rondom brandkranen zullen plaatsvinden is mei 2021.
Bij verkoop 'snippergroen' wordt er op gelet dat er geen brandkraan komt te liggen op privé terrein.	x				Bij de verkoop van snippergroen of andere gronden wordt door een 'klic-melding' gecontroleerd of er kabels en leidingen op te verkopen terreinen liggen. Op de klic-melding staan bluswatervoorzieningen als zodanig niet vermeld. De aanname is dat wanneer er geen waterleiding aanwezig is er ook geen brandkraan aanwezig kan zijn. Brandkranen staan wel ingetekend op 'Kijk op Amstelland'. Deze wordt bij verkoop geraadpleegd op aanwezigheid brandkranen in geval van verkoop van snippergroen en overige gronden.
Onderhoud bluswatervoorzieningen					
CBT verzorgt onderhoud en beheer van bluswaterriolen die op gemeentegrond liggen	x				De gemeente verzorgt het onderhoud van de bij haar bekende locaties.
Er wordt toezicht gehouden op het onderhoud van geboorde putten	x				De gemeente controleert de geboorde putten die op eigendom van derden staan op adequaat functioneren. De eigenaren zijn door de gemeente aangeschreven en verzocht hier hun medewerking aan te verlenen. De kosten van inspectie draagt de gemeente. Eventuele herstelkosten zijn voor de eigenaar.

Norm	Uitvoering conform norm				Toelichting
	ja	nee	Deels	Niet vast te stellen	
Regionale afspraken					
Op basis van een risico-inschatting zijn afspraken gemaakt omtrent controlefrequenties, reparatietermijn en informatievoorziening tussen gemeenten, leveranciers en brandweer.	x				Naar aanleiding van het inspectierapport heeft het Veiligheidsbestuur aan de zes gemeenten, en de brandweer, opdracht gegeven een Quick Scan Gemeentelijke Bluswatervoorziening op te stellen. De bevindingen uit deze quick scan zijn daarna overgenomen in het Regionaal Plan van Aanpak Bluswatervoorziening, dat eind 2019 door het Veiligheidsbestuur is geaccordeerd, met de opdracht aan de gemeenten en de brandweer om de zes deelprojecten uit het Plan het ten uitvoer te brengen. De deelprojecten zijn inmiddels uitgewerkt. Een van de aanbevelingen is om de controlefrequentie van brandkranen voor alle deelnemende gemeenten te harmoniseren. Het veiligheidsbestuur heeft besloten de frequentie vast te stellen op eens per twee jaar.
Er is een generiek regionaal document waarin staat welke activiteiten, gemeenten, brandweer en leveranciers uitvoeren.			x		De gemeente heeft een DVO met de brandweer en een contract met Waternet. Momenteel wordt gewerkt om een regionaal document op te stellen dat waarschijnlijk medio dit jaar aan het veiligheidsbestuur kan worden voorgelegd.
Er is een regionale werkgroep voor de uitwerking van overige regionale beleidsvraagstukken, taakverdeling in de samenwerkingen toekomstbestendigheid van brandkranen.	x				Dit vindt plaats bij de Veiligheidsregio (ROB: Regionaal Overleg Brandweer)
Er vindt periodiek overleg op regionaal niveau plaats tussen alle partijen.	x				Periodiek overleg tussen de gemeente, de brandweer en de waterleidingbedrijven vindt op lokaal niveau (Amstelveen) plaats. Andere regiogemeenten zijn bij dat overleg (nog) niet aanwezig. Voor waterleidingbedrijven en brandweer zouden regionale afspraken mogelijk kunnen leiden tot uniforme werkafspraken in plaats van afstemming met meerdere gemeenten.
De gemeente heeft een nieuwe 'overeenkomst bluswatervoorziening' afgesloten met Waternet.	x				Per 12 november 2019 is er een aanvulling op de bestaande overeenkomst van 2012. De overeenkomst heeft een looptijd van een jaar en is in 2020, met wederzijds goedvinden van beide partijen, met een jaar verlengd.
De gemeente ziet er op toe dat de in de Diensten Niveau Overeenkomsten (DNO) gemaakte afspraken worden uitgevoerd.	x				De gemaakte afspraken (informatie-uitwisseling, melding defecten, controles etc.) zijn op verschillende onderdelen in deze audit beoordeeld. Daaruit blijkt dat de gemaakte afspraken worden uitgevoerd.

Norm	Uitvoering conform norm				Toelichting
	ja	nee	Deels	Niet vast te stellen	
Inzicht in kwaliteit brandkranen					
Er is een overzicht van alle geboorde putten, open water en aanwezige opstelplaatsen. Deze informatie is gedeeld met de brandweer	x				Alle geboorde putten (eigendom en particulier) zijn in Mapkit opgenomen. Het overzicht van open water en aanwezige opstelplaatsen. In het verleden zijn er door een individuele medewerker toezeggingen aan de brandweer gedaan over (de kwaliteit van de) opstelplaatsen. Deze afspraken zijn nog niet allemaal geformaliseerd. De gemeente overlegt met de brandweer om te bezien of het nog reëel is alle toezeggingen gestand te doen, dit heeft ook de aandacht van de werkgroep vanuit de veiligheidsregio.
De gemeente heeft een overzicht van alle locatiegegevens van brandkranen.	x				De gemeente heef een asset management systeem "Mapkit" aangeschaft. De locatiegegevens komen bij het IFV vandaan, dit is dezelfde organisatie die ook de locatiegegevens levert aan
De brandweer verstrekt de gemeente inzicht in de uitkomsten van de uitgevoerde periodieke controles ('droog')	x				De brandweercontroleur legt de uitgevoerde periodieke controles vast in Mapkit. Gemeente, brandweer en waterleidingbedrijven
Waternet vertrekt de gemeente inzicht in de uitkomsten van de periodieke controles ('droog' en 'nat')	x				Gemeente, brandweer en waterleidingbedrijven werken nu samen in Mapkit. De gegevens van de brandkranen worden in de databases samengevoegd zodat alle opgebouwde informatie van een brandkraan is vastgelegd en zichtbaar is voor de belanghebbende partijen
De gemeente zet de door de brandweer geconstateerde gebreken bij brandkranen uit bij waterleidingbedrijven en de eigen organisatie.	x				Gebreken worden vastgelegd in Mapkit. Een storing aan een brandkraan van "Waternet" komt in de actielijst terecht bij Waternet die van daaruit de storing kan oppakken en hersteld melden. Een storing aan een brandkraan van "PWN" genereert een automatsche mail dir bij de stroingsdienst van PWN terecht komt. Middels een snelkoppling kan de monteur de brandkraan locatie en storing zien en hersteld melden.
Er is een overzicht van bruikbaarheid van kranen en deze wordt periodiek gemonitord	x				vanuit Mapkit kunnen diverse rapportages worden gemaakt. Ook ie er een actielijst aanwezig waarin alle storingen zijn vermeld. Dit is

Norm	Uitvoering conform norm				Toelichting
	ja	nee	Deels	Niet vast te	
Defecten worden tijdig verholpen (PWN: binnen vier weken, Waternet: binnen tien dagen)			x		Defecten kunnen niet altijd worden hersteld binnen de contractueel afgesproken termijn. Dit heeft te maken met werken in verontreinigde grond waarop milieuwetgeving van toepassing is. Het doorlopen van deze verplichte proceures kost tijd. Dit is reeds onderwerp van gesprek met de waterleidingbedrijven en binnen de veiligheidsregio, waar naar een oplossing wordt gezocht.
De gemeente voert steekproefsgewijs controle uit op de door de waterbedrijven uitgevoerde herstelwerkzaamheden.	x				Achter de steekproef zit niet een methodiek met vaste aantallen en een uniforme wijze van steekproeftrekking. De vastlegging van de uitgevoerde werkzaamheden is navolgbaar door achterliggende informatie waaronder fotomateriaal. Ook dit wordt vastgelegd in Mapkit.
De controleur brandkranen stelt halfjaarlijks een rapportage op met status van alle brandkranen en stuurt deze aan hoofd CBT.	x				De gegevens voor de rapportage komen vanuit Mapkit. De periode maart-oktober 2020 is opgesteld en besproken. De periode oktober 2020 - maart 2021 is de eerstvolgenderapportageperiode.
Hoofd CBT bespreekt rapportage met brandweer, PWN en Waternet en maakt een actielijst op.	x				zie bovenstaand

DASHBOARD **uitvoeringsplan Digitale Transformatie 2020**

rapportageperiode: t/m december 2020

1. Samenleving: verbeteren van de dienstverlening	opdrachtnemer	2019 - 2020	Snelheid	Bereik-baarheid	Samen-hang	Wet - en Regelgeving	Organisatiescope	G	O	K	I	T	status	begroting incidenteel	begroting structureel
								2020							
1.3 Digitaliseren en optimaliseren van werkprocessen	directeur Bedrijfsvoering	2019 + 2020	X	X	X		Amstelveen en Aalsmeer	groen	groen	groen	groen	groen	Afronding in Q1 2021 conform plan. Bij **alle domeinen** is hard gewerkt aan het digitaliseren en optimaliseren van de werkprocessen; van klantaanvraag tot afhandeling worden de activiteiten digitaal afgehandeld. Nieuwe processen tbv corona maatregelen zijn in enkele dagen tijd ontworpen en live gezet. We hebben meer dan 100 werkprocessen aangepast in zaaksysteem en vaksystemen.	440.000	83.000
Toelichting: Verbetering van de digitale dienstverlening door uitbreiding van het digitale aanbod van producten en diensten (incl optimalisering van huidige werkprocessen)															
Beoogde resultaat 2019: Geselecteerde werkprocessen beschreven tbv optimalisatie; koppeling Suite4SD aan Zaaksysteem; koppeling Key2Burgerzaken aan Zaaksysteem															
Beoogde resultaat 2020: Geselecteerde werkprocessen beschreven, gedigitaliseerd en geoptimaliseerd; koppelingen aan zaaksysteem; papieren en handmatige activiteiten verdwenen															
Deelprojecten bij Digitaliseren en optimaliseren van werkprocessen:															
- digitaliseren en optimaliseren werkprocessen mbv zaaksysteem InProces [project loopt; meerjarenscope; meer dan 100 werkprocessen zijn aangepast]															
- digitaliseren besluitvormingsproces met iBabs, incl digitaal ondertekenen (excl. aanlevering aan raad) **[GEREED]**															
- herinrichting proces Meldingen Openbare Ruimte (MOR), inclusief inzet afhandelingsapp en inrichten dashboard [applicatie is aangeschaft; pilot wordt voorbereid]															
Aangenomen meerwerk gedurende 2020:															
- digitaliseren inkomende post (verbeterde scanstraat, excl koppeling applicaties) [GEREED, in 2021 koppelen van vakapplicaties]															
- inrichten online juridisch kennisportaal [marktverkenning is uitgevoerd, momenteel loopt een pilot met 2 tools]															
- pilot roostersysteem HRM [pilot is afgebroken door vakafdeling]															
- onderzoek regiesysteem Jeugd [project loopt; vertraging door leverancier wordt gemitigeerd]															
- meldingensysteem betalingsachterstanden [project loopt naar wens]															
- migratie bestaande zaakprocessen naar de nieuwe Fuse omgeving in het zaaksysteem i.s.m. beheer [project is gestart]															
1.4 Moderniseren klantcontact	Hoofden Publiekszaken en Sociale Voorzieningen	2020	X	X	X		Amstelveen en Aalsmeer	groen	groen	groen	groen	groen	**GEREED.** De proof of value van het aangeschafte systeem bij Publiekszaken en sociaal domein is succesvol. Er is een GO gegeven voor fase 2: **uitbreiden functionaliteit** en **uitrol bij andere afdelingen**. In juni is het afsprakensysteem voor publieksdienstverlening gekoppeld, zodat callagents eenvoudig afspraken kunnen maken en inzien.	300.000	150.000
Toelichting: Modernisering van de dienstverlening door inzet van Klantcontactsysteem met integraal klantbeeld waardoor het Callcenter en Amstelveenloket/Sociaal loket inkomende vragen beter kunnen afhandelen.															
Beoogde resultaat 2020: klantcontactsysteem is operationeel bij meerdere teams die klantcontact hebben, inclusief klantbeeld, ondersteuning kanalen en slimme functionaliteit															
1.5 Moderniseren bereikbaarheid	Hoofd Publiekszaken	2020	X	X	X		Amstelveen en Aalsmeer	groen	groen	groen	groen	groen	Afronding in Q2 2021 conform plan. De upgrade van de telefooncentrale is succesvol uitgerold. Er is een serviceportaal voor beheer ingericht, zodat meerdere personen de telefoongroepen kunnen beheren. Uitrol van **softphone** zodat je met Amstelveen-nummer kunt bellen vanuit huis. Meerwerk vanwege corona: de bereikbaarheid van medewerkers is sterk verbeterd door uitgifte van devices om thuis te werken en bereikbaarheidsgegevens op Atlas in te vullen. Nog tientallen devices worden in januari verstrekt.	400.000	50.000
Toelichting: Moderne, digitale werkplek die past bij de aard van het werk. Tijd- en plaatsonafhankelijk en mobiel werken zijn de uitgangspunten. Moderne bedrijfstelefonie moet daarop aansluiten.															
Beoogde resultaat 2020: moderne telefooncentrale en aanverwante voorzieningen, waarmee de bereikbaarheid van de organsiatie voor burgers en bedrijven wordt geoptimaliseerd. Beheer van bereikbaarheidsgegevens wordt gecentraliseerd (Atlas, outlook e.d. worden daar aan gekoppeld)															
1.8 Belastingproducten rechtstreeks digitaal aanbieden	Hoofd Services	2020	X	X			Amstelveen en Aalsmeer	groen	groen	groen	groen	oranje	Nazorgfase; afronding in Q1 2021. Alle afgesproken functionaliteit is opgeleverd en staat live voor burgers en ondernemers. Er wordt nog wel gewerkt aan een technisch verbindingsprobleem met de Berichtenbox.	50.000	50.000
Toelichting: inzet van e-WOZ waardoor de digitale documenten, zoals de WOZ-taxatieverslagen, de beschikking en de uitspraken rechtstreeks worden aangeboden aan eigenaren															
Beoogde resultaat 2020: webportaal met inzicht in belastinginformatie, mogelijkheid om belastingproducten online aan te vragen, digitale werkomgeving medewerkers, digitaal berichtenverkeer en online betalen. Voor burgers en ondernemers.															
1.10 Data en beleidsvorming	directeur Bedrijfsvoering	2020			X		Amstelveen en Aalsmeer	groen	groen	groen	groen	groen	Afronding in Q1 2021 conform plan. Een eerste handreiking is opgeleverd. Vanwege corona is dit project even stilgevallen. Het datagedreven sturen wordt groter aangepakt (zie 4.5) en een nieuw kader wordt in afstemming met de vakafdelingen uitgewerkt.	25.000	
Toelichting: beleid opstellen voor data gedreven organisatie															
Beoogde resultaat 2020: beleid voor een datagedreven organisatie, inclusief voorzieningen om afdelingen te ondersteunen															
1.12 Digitaal waarmerken documenten	Hoofd Publiekszaken	2020	X		X		Amstelveen en Aalsmeer	groen	groen	groen	groen	groen	Afronding in Q1 2021 conform plan. Voorbereidende gesprekken zijn uitgevoerd met potentiële leveranciers (die ook digitale ondertekening aanbieden). We zijn nu met PuZa aan het kijken op welke klantprocessen dit ingezet kan worden. Het integreren van deze functionaliteit in vakapplicaties gaat moeizaam, omdat we geen maatwerk voor AA willen en geen dubbele functionaliteit. Dit project wordt daarom gecombineerd met de behoefte aan digitaal ondertekenen (zie 1.3). Er is een oplossing aangeschaft die gemeentebreed ingezet kan worden en koppelbaar is aan applicaties.	25.000	
Toelichting: documenten worden gewaarmerkt, zodat ze digitaal niet gewijzigd kunnen worden en de afzender gegarandeerd is. Dit maakt digitale verzending van belangrijke stukken mogelijk.															
Beoogde resultaat 2020: plan van aanpak en enkele pilots met digitaal waarmereken van documenten															
1.13 Innovaties en pilots in zaakprocessen	Hoofd Automatisering & Informatiemanagement	2020	X	X	X		Amstelveen en Aalsmeer	groen	groen	groen	groen	groen	Afronding in Q1 2021 conform plan. Op verzoek van Publiekszaken zijn we bezig met **digitale geboorteaangifte**, dat succesvol is uitgerold bij enkele gemeenten. AA heeft alles ingericht en staat klaar voor livegang. Vanwege de 2e corona golf is dat op verzoek van Amstelland ziekenhuis uitgesteld. Met deze techniek gaan we tevens digitale formulieren voor verkiezingen en melden overlijden opleveren in Q1 2021. Op verzoek van meerdere vakafdelingen wordt een nieuwe **laktool** aangeschaft. Marktverkenning is uitgevoerd, momenteel loopt een pilot met 2 tools.	40.000	
Toelichting: ondersteunen van (ongeplande) innovatie in digitale zaakprocessen met positieve impact op inwoners of medewerkers															
Beoogde resultaat 2020: uitrol van enkele ongeplande innovaties in digitale zaakprocessen															

2. Systemen: versterken van de interne beheersing op ICT	opdrachtnemer	2019 - 2020	Snelheid	Bereik-baarheid	Samen-hang	Wet - en Regelgeving	Organisatiescope	G	O	K	I	T	status	begroting incidenteel	begroting structureel
2.1 Veilige gegevensuitwisseling met ketenpartners realiseren	Hoofd Automatisering & Informatiemanagement	2019 + 2020			X	X	Amstelveen en Aalsmeer	groen	groen	groen	groen	groen	**GEREED**. Projectscope was groter dan oorspronkelijk verwacht door het grote aantal kleine ketenpartners (>1000) die moeite hebben met onze beveiligingsmaatregelen. Ketenpartners van sociaal domein die geen ZIVVER wilden gebruiken zijn benaderd en zijn inmiddels overgestapt.	119.000	20.000
Toelichting: Zorgen dat gegevens blijvend veilig uitgewisseld worden met de ketenpartners															
Beoogde resultaat 2019: veilige gegevensuitwisseling van de meest kritische verbindingen (focus op Sociaal Domein)															
Beoogde resultaat 2020: veilige gegevensuitwisseling van de meest kritische verbindingen (focus op Publiekszaken en Fysiek Domein)															
2.4 Functiescheidingen, mandateringen en autorisaties actualiseren en inregelen en beheer organiseren	Hoofd Automatisering & Informatiemanagement	2019 + 2020			X	X	Amstelveen en Aalsmeer	groen	groen	groen	groen	groen	**GEREED**. Het blijkt erg veel werk om dit goed te organiseren. Met name de herinrichting van autorisaties in applicaties is veel meer werk, dan oorspronkelijk ingeschat. In 2019 is een goede basis gelegd voor enkele belangrijke applicaties (voor o.a. zaaksysteem, belastingen, financien) die ook aandacht hebben bij de IT Audit. Deze inrichting is geborgd. Er is onderzocht wat een geschikt autorisatiemanagementtool is, dat in 2021 uitgerold kan worden.	31.000	
Toelichting: inrichting processen en systemen op het terrein van functiescheiding en autorisaties															
Beoogde resultaat 2020: Actuele, goed ingerichte autorisaties en bedrijfsvoeringsprocessen voor instroom, doorstroom en uitstroom. Selectie van autorisatiemanagementtool.															
2.6 Beheer en onderhoud internet	Hoofd Services	2020	X	X	X		Amstelveen en Aalsmeer	groen	groen	groen	groen	oranje	Afronding in Q1 2021. Er wordt nu door team Communicatie gewerkt aan een visie online dienstverlening. Vervolgens gaan we de business requirements in kaart brengen t.b.v. selectie van een geschikt content management systeem (CMS). De huidige leverancier van het CMS gaat klanten overdragen aan Greenvalley, dus is het een goede gelegenheid om breder in de markt te kijken en in 2021/2022 te migreren.	30.000	
Toelichting: De beschikbaarheid en toegankelijkheid van websites en intranet moet worden geborgd. Onze huidige leverancier gaat stoppen met ondersteuning van het huidige systeem en verwacht migratie naar GreenValley productlijn. We gaan breder in de markt kijken.															
Beoogde resultaat 2020: Een plan van aanpak voor de migratie naar een nieuw CMS en het behoud van een goed onderhouden, toegankelijke en interactieve website															
2.7 Moderniseren applicatielandschap; applicatierationalisatie	Hoofd Automatisering & Informatiemanagement	2020		X	X		Amstelveen en Aalsmeer	groen	groen	groen	groen	groen	**GEREED**. Voor het zaaksysteem is het applicatielandschap in kaart gebracht. Bij aanvang van diverse projecten wordt daar gebruik van gemaakt. Dat gebeurt ook bij applicatierationalisatie: zo is voor archivering van niet-zaakgerichte processen een archiefsysteem aangeschaft, zodat we meerdere oude archiefsystemen kunnen uitfaseren (o.a. Docman, BWT en Notubiz).	50.000	
Toelichting: onderzoek naar dubbele functionaliteit in onze applicaties, dubbele opslag van gegevens en verouderde applicaties															
Beoogde resultaat 2020: Overzicht van het applicatielandschap, de applicatie architectuur en inzicht in de door te voeren aanpassingen komende jaren															

3. Processen: voldoen aan wet- en regelgeving	opdrachtnemer	2019 - 2020	Snelheid	Bereik-baarheid	Samen-hang	Wet - en Regelgeving	Organisatiescope	G	O	K	I	T	status	begroting incidenteel	begroting structureel
3.1 Registratie en gebruik van persoonsgegevens organiseren	Hoofd Services	2020			X	X	Amstelveen en Aalsmeer	groen	groen	groen	groen	groen	**GEREED.** Een tool voor beheer van de verzamelde gegevens voor register van werkingen is aangeschaft. Alle activiteiten naar wens uitgevoerd.	25.000	15.000
Toelichting: Zorgen dat de verwerkingen van persoonsgegevens geregistreerd, bijgehouden en gepubliceerd worden.															
Beoogde resultaat 2020: beheer en publicatie van register van verwerkingen; toetsen van rapportages door verwerkers; tool aanschaffen voor professioneel beheer van de gegevens															
3.2 Afhandelen product- of dienstaanvragen inrichten	Hoofd Services	2019 + 2020			X	X	Amstelveen en Aalsmeer	groen	groen	groen	groen	groen	**GEREED.** De vertraging van vorig jaar is volledig ingelopen. Privacy impact analyses (PIA's) worden veelvuldig uitgevoerd op nieuwe applicaties. Diverse processen zijn beoordeeld op AVG. Er is een AVG tool aangeschaft voor professionele ondersteuning van het informatieveiligheidsteam.	100.000	
Toelichting: Zorgen dat alleen persoonsgegevens verwerkt worden conform de landelijke en Europese wet- en regelgeving															
Beoogde resultaat 2020: AVG bestendig maken van belangrijke werkprocessen, PIA uitvoeren op belangrijke en nieuwe applicaties; tool aanschaffen voor vastleggen van de AVG toetsing van werkprocessen															
3.3 Doorvoeren DigiToegankelijk	Hoofd Services	2019 + 2020	X	X	X	X	Amstelveen en Aalsmeer	groen	groen	groen	groen	groen	**GEREED.** De impactanalyse is uitgevoerd en detailonderzoek naar de gemeentelijke portalen is gedaan. Voor amstelveen.nl en aalsmeer.nl zijn de bevindingen naar de betreffende teams gestuurd en zijn verbeteringen doorgevoerd. Tevens geborgd in de organisatie dat de te publiceren informatie voortaan toegankelijk wordt aangeboden.	60.000	
Toelichting: alle digitale informatiedragers en documenten toegankelijk maken voor alle burgers															
Beoogde resultaat 2019: analyse wat er nodig is om te voldoen aan de wet DigiToegankelijk, welke impact dit heeft op processen en voorstel planning															
Beoogde resultaat 2020: online applicaties voldoen aan de wet DigiToegankelijk; alle gepubliceerde documenten zijn DigiToegankelijk; alle aanleverende processen zijn daar op aangepast; gebruikers zijn getraind															

3.5 Aansluiting DigiD machtigen	Hoofd Automatisering & Informatiemanagement	2019 + 2020		X	X	X	Amstelveen en Aalsmeer	groen	groen	groen	groen	geel	Overdracht naar 2021. Voorbereiding is gestart ism Logius, VNG Realisatie en Roxit. We werken samen met andere gemeenten. Logius heeft de uitrol van een nieuwe versie van DigiD Machtigen naar 2021 doorgeschoven vanwege corona (prio gaat nu naar zorgdomein en niet naar gemeenten) en ook de leverancier gaat DigiD Machtigen pas in 2021 opleveren.	80.000	60.000
Toelichting: Zorgen dat het mogelijk is om in te loggen met DigiD machtigen via alle aansluitingen van de gemeente Amstelveen en Aalsmeer Beoogde resultaat 2020: DigiD machtigen realiseren voor alle webportalen en webformulieren																
3.6 Hoger betrouwbaarheidsniveau inlog DigiD aansluitingen	Hoofd Automatisering & Informatiemanagement	2019		X		X	Amstelveen en Aalsmeer	groen	groen	groen	groen	oranje	Overdracht naar 2021. **Technisch GEREED.** De applicaties zijn gereed voor de uitrol van DigiD Substantieel aan de kant van Logius, maar bij de uitrol komen inwoners die een DigiD hebben 'uitgeleend' (aan bewindvoerder/voogd) in de problemen. Dat blijken er veel te zijn in het sociaal domein (bron: bewindvoerders). We willen daarom eerst DigiD Machtigen uitrollen, zodat de 'uitleen' niet meer nodig is.	50.000	
Toelichting: Zorgen dat inloggen met DigiD een passend betrouwbaarheidsniveau heeft voor alle aansluitingen van de gemeente Amstelveen en Aalsmeer. Beoogde resultaat 2019: Hoger betrouwbaarheidsniveau DigiD inlog realiseren voor alle aansluitingen																
3.8 Inzetten Berichtenbox voor bedrijven en aansluiten op MijnOverheid voor ondernemers	Hoofd Stedelijke Ontwikkeling	2019 + 2020		X	X	X	Amstelveen en Aalsmeer	groen	groen	groen	groen	geel	Overdracht naar 2021. De rijksoverheid gaat eind 2021 de eerste pilot uitvoeren. Dit project zal daarom doorschuiven naar 2021.	50.000	
Toelichting: zorgen dat berichtenverkeer van de gemeente met ondernemers via de Berichtenbox voor bedrijven verloopt en dat ondernemers deze terug kunnen vinden op MijnOverheid voor ondernemers Beoogde resultaat 2020: plan van aanpak inzet Berichtenbox voor bedrijven en aansluiten op Mijn-Overheid voor ondernemers																
3.10 Professioneel ingerichte verander- en beheerorganisatie	Hoofd Automatisering & Informatiemanagement	2020			X		Amstelveen en Aalsmeer	groen	groen	groen	groen	groen	**GEREED.** Overdracht van nieuwe SLM (service level management) processen naar beheer is afgerond. De beheerorganisatie is inmiddels structureel bezig met het verbeteren van alle IT contracten door ze o.a. te voorzien van een SLA.	30.000	
Toelichting: Komen tot interne afspraken over het niveau van de ICT dienstverlening (service level management) Beoogde resultaat 2020: servicelevel management inrichten voor alle vakafdelingen; SLA's opnemen in alle contracten																
3.11 Aansluitingen aanpassen aan eIDAS verordening	Hoofd Automatisering & Informatiemanagement	2019		X		X	Amstelveen en Aalsmeer	groen	groen	groen	groen	groen	Overdracht naar 2021. De leveranciers van het zaaksysteem (InProces) en Belastingen (Gouw IT) waren er tot voor kort niet klaar voor. Omdat we geen maatwerk willen, moesten we wachten. Ze voeren momenteel de benodigde upgrades uit en rollen eIDAS voor ons uit in Q4 2020. **Update**: tegenvaller bij leverancier Roxit: blijkt toch functioneel niet goed geregeld te zijn in onze versie 2.13 en een upgrade naar 2.16 is noodzakelijk; dat wordt ingepland in Q2 2021.	10.000	
Toelichting: Zorgen dat de aansluitingen geschikt zijn voor Europese burgers en bedrijven conform de eIDAS-verordening Resultaat 2019: webportalen zijn geschikt voor eIDAS																
3.14 Digitaliseren bouwarchief volgens eisen Interbestuurlijk Toezicht	Hoofd Stedelijke Ontwikkeling	2020	X	X		X	Amstelveen	groen	groen	groen	groen	groen	**GEREED.** In 2020 is 30% van het bouwarchief in het raadhuis gedigitaliseerd door de scanstraat van stadsarchief Amsterdam. Medewerkers kunnen online het digitale archief raadplegen.	365.000	
Toelichting: zorgen voor een te digitaal te raadplegen bouwarchief (pre-WABO) Beoogde resultaat 2020: digitaliseren van 30% van het bouwarchief van gemeente Amstelveen en het organiseren van een raadplaagfunctie voor inwoners en medewerkers (project loopt door tot 2022)																
3.15 GDI aansluiting - eFactureren	Hoofd Financiën	2020	X	X	X	X	Amstelveen en Aalsmeer	groen	groen	groen	groen	groen	Afronding in Q2 2021 conform plan. Met Financiën is er een marktverkenning gedaan voor een geschikte tool, die aangesloten kan worden op Key2Financiën. Deze tool bevat ook een webportaal voor kleine ondernemers waar ze een factuur kunnen uploaden, zodat ze geen dure pakketten hoeven aan te schaffen. Centric (leverancier van ons financiële systeem) is hier ook bij betrokken. In Q4 zou de pilot starten, maar vanwege nieuwe aanvullende eisen is er enige vertraging ontstaan.	50.000	
Toelichting: we gaan e-factureren inrichten voor zowel inkomende als uitgaande facturen Beoogde resultaat 2020: volledig geautomatiseerd proces voor het versturen en verwerken van e-factureren voor gemeenten Aalsmeer, Amstelveen en belastingsamenwerking Amstelland																
3.16 Eisen stelselvoorzieningen basisregistraties	Hoofd Automatisering & Informatiemanagement	2020		X	X	X	Amstelveen en Aalsmeer	groen	groen	groen	groen	groen	**GEREED.** In samenwerking met de beheerder van basisregistraties zijn acties uitgezet en bij applicatiebeheer wordt een benodigde upgrade uitgevoerd. Tevens zijn processen voor het beheer van gegevens geautomatiseerd door het aanbrengen van koppelingen.	30.000	
Toelichting: zorgen dat onze basisregistraties (BRP, BAG, etc) voldoen aan de 12 eisen van de rijksoverheid Beoogde resultaat 2020: advies en aanpak om te voldoen aan alle eisen ten aanzien van basisregistraties																
3.17 Archiveren bestemmingsplannen	Hoofd Stedelijke Ontwikkeling	2020	X	X	X	X	Amstelveen en Aalsmeer	groen	groen	groen	groen	groen	Afronding in Q1 2021 conform plan. Technisch gereed. Met de vakafdeling zijn afspraken gemaakt over archivering van de bestemmingsplannen. Het benodigde pakket is aangeschaft en de archivering van bestaande bestemmingsplannen is in volle gang.	10.000	11.500
Toelichting: zorgen dat er een goed digitaal archief is voor bestemmingsplannen Beoogde resultaat 2020: advies en aanpak voor het inrichten van een digitaal archief en het vernietigen van de papieren versies																
3.18 Verbetermaatregelen BIO	Hoofd Automatisering & Informatiemanagement	2020			X	X	Amstelveen en Aalsmeer	groen	groen	groen	groen	groen	**GEREED**. Rapport opgeleverd over alle benodigde BIO maatregelen; deze maatregelen zijn door de CISO opgenomen in een actieplan, zodat de voortgang bewaakt kan worden en er wordt jaarlijks over gerapporteerd. Er is structureel budget toegekend om de benodigde activiteiten uit te voeren in de lijnorganisatie.		50.000
Toelichting: de Baseline Informatiebeveiliging Overheid is het nieuwe basisnormenkader voor informatiebeveiliging; de gemeente is zelf verantwoordelijk voor de implementatie daarvan. Beoogde resultaat 2020: doorvoeren van maatregelen zoals opgenomen in de BIO en versterken van het team informatieveiligheid.																
3.19 Logging en monitoring (GGI Veilig, SIEM/SOC)	Hoofd Automatisering & Informatiemanagement	2020			X	X	Amstelveen en Aalsmeer	groen	groen	groen	groen	groen	Afronding in Q1 2021 conform plan. Er was initieel vertraging omdat KPN in opdracht van VNG de dienstverlening eerst moest verbeteren alvorens nieuwe aanvragen geaccepteerd werden. In september zijn we gestart met de aanschaf, maar is er zware discussie met KPN over de kosten. VNG staat aan onze kant en heeft geëscaleerd. De verwachting is dat we dit afronden in Q1 2021. Het responsteam wordt binnen de AA-organisatie ingericht.	60.000	
Toelichting: De Baseline Informatiebeveiliging Overheid stelt voor “Verslaglegging en Monitoring” het gebruik van SIEM/SOC verplicht. Onder de vlag van GGI-Veilig pakken gemeenten dit gezamenlijk op. Beoogde resultaat 2020: advies en aanpak voor de inrichting van monitoring en logging van digitale activiteiten inclusief het bijbehorende bewakingscentrum																

4. Mensen: investeren in de organisatie-ontwikkeling	**opdrachtnemer**	**2019 - 2020**	**Snelheid**	**Bereik-baarheid**	**Samen-hang**	**Wet - en Regelgeving**	**Organisatiescope**	**G**	**O**	**K**	**I**	**T**	**status**	**begroting incidenteel**	**begroting structureel**
4.1 Werkprocesondersteuning realiseren en tijdelijke capaciteitsuitbreiding	directeur Bedrijfsvoering	2019 + 2020					Amstelveen en Aalsmeer	groen	groen	groen	groen	groen	**GEREED**. Inhuur voor met name project 1.3 digitaliseren en optimaliseren werkprocessen (training gebruikers; schrijven procesbeschrijvingen; ondersteuning projecten)	378.000	20.000
Toelichting: zorgen dat de werkzaamheden doorgang kunnen vinden als processen gedigitaliseerd of geoptimaliseerd worden Beoogde resultaat 2019+2020: tijdelijke ondersteuning organiseren voor teams en afdelingen binnen de AA organisatie, daar waar het verder digitaliseren en automatiseren van de werkprocessen tijdelijk meer werk kost															
4.2 Cognos	Hoofd Automatisering & Informatiemanagement	2020			X		Amstelveen en Aalsmeer	groen	groen	groen	groen	groen	**GEREED.** Het BI platform is succesvol ingericht (privacy by design). Met afdelingen HRM en Financiën is gewerkt aan een generiek dashboard dat door alle leidinggevenden is te gebruiken. Ook is er een generiek dashboard voor externe dienstverlening. Tevens is in samenwerking met fysiek domein gewerkt aan een dashboard Openbare Orde en Veiligheid.	20.000	
Toelichting: Management- en stuurinformatie voor alle domeinen naar een hoger niveau brengen Beoogde resultaat 2020: generieke dashboards voor dienstverlening (klantprocessen) en voor bedrijfsvoering (HRM, Financien)															
4.3 Organiseer verbinding tussen business en IT	Hoofd Automatisering & Informatiemanagement	2020			X		Amstelveen en Aalsmeer	groen	groen	groen	groen	groen	**GEREED.** Afstemming over verdere uitbreiding van I-teams is gestart en wordt gekoppeld aan inrichting I-governance, IT Board en projectportfolio management.		240.000
Toelichting: investeren in de verbinding tussen business en IT conform het 9-vlaksmodel Beoogde resultaat 2020: toevoegen van functies op het gebied van informatievoorziening en -beleid															
4.4 Ontwikkelen opleidingen	Hoofd Human Resource Management	2019 + 2020			X		Amstelveen en Aalsmeer	groen	groen	groen	groen	groen	Afronding in Q2 2021 conform plan. Er is een kennistool (mobiele app) uitgerold voor het toetsen en actueel houden van de kennis van handhavers. Deze wordt inmiddels ook bij 2 andere afdelingen gebruikt. Tevens is er een nieuwe e-learning omgeving getest, waarbij de focus ligt op kennis en vaardigheden voor medewerkers op veiligheid en privacy. Ook worden trainingen ingezet voor de impact van DigiToegankelijk. Het sluitstuk is een organisatiebrede scan op digivaardigheid, inclusief persoonlijk opleidingsplan. Vanwege het digitaal thuiswerken als gevolg van corona is dat nog belangrijker geworden.	175.000	
Toelichting: opleiden medewerkers die kunnen werken in een transparante en digitale netwerkorganisatie en die vakinhoudelijk up to date zijn Beoogde resultaat 2020: opleidingen gericht op werken in digitale een netwerkorganisatie en verbeteren van vakinhoudelijke kennis door middel van (nieuwe) leermethoden, zoals gamification															
4.5 Leiderschapstraining	Hoofd Human Resource Management	2019 + 2020			X		Amstelveen en Aalsmeer	groen	groen	groen	groen	groen	Afronding in Q2 2021 conform plan. Er zijn enkele kenniswebinars georganiseerd (vanwege corona), waarbij o.a. aandacht is besteed aan samenwerken, veiligheid en privacy en het sturen op resultaat. Er wordt een opleidingsprogramma voor leidinggevenden om datagedreven te sturen. Dit wordt gecombineerd met de uitrol van managementdashboards (zie 4.2) en een kader voor datagedreven sturen (zie 1.10).	75.000	
Toelichting: aansluiten op ontwikkelingen in de samenleving en technologische ontwikkelingen Beoogde resultaat 2020: events en webinars voor leidinggevenden, gericht op het werken in een moderne en digitale werkomgeving															

legenda bij status GOKIT (Geld, Organisatie, Kwaliteit, Informatie, Tijd)

groen: loopt naar wens / is gereed
geel: door externe factoren is er vertraging t.o.v. planning
oranje: aandacht nodig programma
rood: escalatie directie

De begroting uit uitvoeringsplan 2020 is weergegeven, aangevuld met het budget dat is overgeheveld van 2019 naar 2020

Raadscommissie voor Algemeen bestuur en middelen

Dossiernummer	535
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	18 mei 2021
Agendapunt	2.2
Omschrijving	Extra kapitaalbehoefte Stedin

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadscommissie voor Algemeen bestuur en middelen	18 mei 2021

Toelichting

Netwerkbeheerder Stedin wil investeren in de energietransitie voor het zekerstellen van een toekomstbestendige energie-infrastructuur. De raad wordt gevraagd of Amstelveen financieel wil bijdragen en zo ja, voor welk bedrag.

Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 26
Datum B&W-besluit 23 april 2021
Voor de raadsvergadering van
2 juni 2021
Z20-089660/D21-124263

Portefeuillehouder wethouder Herbert Raat
Afdeling Financiën
Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
R. Koper
020-5404430
r.koper@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Algemeen bestuur en middelen (ABM)
op 18 mei 2021

Onderwerp

Extra kapitaalbehoefte Stedin

Gevraagd besluit

1. Kennisnemen van de inschrijfopties voor het verkrijgen van cumulatief preferente aandelen met een bandbreedte van € 0 tot een maximum van € 5.920.000,00 en de keuze te beperken tot drie opties:
    a. Geen aandelen kopen;
    b. Inschrijven op basis van 1,48% aandelenbezit (€ 2.960.000,00);
    c. Inschrijven voor het maximale bedrag van € 5.920.000,00.
2. Instemmen met optie 1a, 1b of 1c, zoals genoemd onder beslispunt 1.
3. Instemmen met de verkrijging van cumulatief preferente aandelen, voor € 2.960.000,00 als gekozen is voor optie 1b bij beslispunt 2 of € 5.920.000,00 als gekozen is voor optie 1c bij beslispunt 2, en daarmee
    a. in te stemmen met de ondertekening door de gemeente Amstelveen van de investeringsovereenkomst en intekenbrief,
    b. in te stemmen met het verlenen van een volmacht aan medewerkers van Loyens & Loeff N.V om Amstelveen (de Verkrijger) te vertegenwoordigen met betrekking tot:
        I. het ondertekenen van de notariële akte van uitgifte van cumulatief preferente aandelen op naam in het kapitaal van Stedin Holding N.V. aan, onder andere, de Verkrijger conform de aan deze volmacht als bijlage gehechte intekenbrief; en
        II. het doen van al dat door de Gevolmachtigde(n) als noodzakelijk geacht wordt met als doel het bewerkstelligen van de transactie(s) beoogd door deze volmacht.

    of in het geval gekozen is voor optie 1a bij beslispunt 2 een mail te sturen naar fm_bestuurlijkezaken@stedingroep.nl om kenbaar te maken dat Amstelveen geen aandelen koopt;
4. De geheimhouding op het door het college aan de commissie ABM en de raad overgelegde bijlagen:
    a. Stedin Rapport Langetermijnfinanciering;
    b. Samenvatting van het rapport van de AHC-adviseurs Rothschild & Co
    c. Samenvatting van het rapport van Capitium,

    te bekrachtigen op grond van artikel 25 lid 3 van de Gemeentewet in samenhang met artikel 10 lid 1 sub c en lid 2 sub b en g van de Wet openbaarheid van bestuur, waarbij het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen de hier genoemde belangen.
5. De onder punt 4 bekrachtigde geheimhouding op te heffen met ingang van 1 januari 2027.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Stedin wil verbetering van het eigen vermogen, zodat deze netwerkbeheerder investeringen kan doen in de energietransitie voor het zekerstellen van een toekomstbestendige energie infrastructuur. Voor het versterken van dit vermogen is aanpassing van de statuten nodig. In combinatie met verstrekken van extra vermogen wordt op de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) van Stedin op 25 juni 2021 een voorstel voorgelegd om de governance aan te passen. Dit is een gezamenlijk traject van Stedin en de aandeelhouderscommissie (AHC) geweest. Via dit voorstel wordt een keuze voorgelegd of Amstelveen financieel wil bijdragen.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Cumulatief preferente aandelen kopen tot een maximaal bedrag van € 5.920.000,00.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Algemene dekkingsmiddelen

Aanleiding

De versterking van het eigen vermogen van Stedin is nodig om op korte termijn de financiële positie van de onderneming in overeenstemming te houden met het financieel beleid. Vanuit deze basis kunnen investeringen in de energietransitie worden gedaan voor het zekerstellen van een toekomstbestendige energie infrastructuur. Eind maart heeft Stedin een informatiepakket verstrekt met als doel € 200 miljoen versterking van het eigen vermogen. De bestaande aandeelhouders wordt gevraagd kapitaal te verstrekken op basis van het bestaande aandelenkapitaal. Voor Amstelveen betreft dit 73.671 aandelen (= 1,48% van het totaal). Een gemeente mag tot maximaal 2x het huidige percentage inschrijven. Voor Amstelveen is het bedrag op basis van 1,48% dan € 2.960.000,00 (€ 200 miljoen x 1,48%) en het maximale inschrijfbedrag € 5.920.000,00.

Argumenten

Stedin heeft een levergebied in 91 gemeenten en ongeveer 2,2 miljoen klanten. Stedin is de leverancier van gas in Amstelveen. Liander levert elektriciteit in Amstelveen. Voor netwerkbedrijven geldt dat de aandelen in handen moeten blijven van de overheid en niet verkocht mogen worden.

Voor het realiseren van de energietransitie is het essentieel dat het netwerk toereikend is. En ofschoon niet gegarandeerd kan worden dat Stedin het bedrag dat Amstelveen stort ook 100% investeert in Amstelveen kan vanuit die (solidariteits)gedachte worden besloten toch te investeren.

<u>Geheimhouding</u>
Stedin heeft een informatiepakket aangeleverd van 15 openbare stukken en 3 vertrouwelijke documenten. De 15 openbare stukken zijn op 7 april 2021 verstrekt aan de raadsleden. Stedin heeft de 3 vertrouwelijke documenten verstrekt onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat er geheimhouding opgelegd wordt die in de eerstvolgende vergadering van de raad overeenkomstig artikel 25 lid 3 Gemeentewet wordt bekrachtigd. Stedin en de AHC zijn ervan overtuigd dat de openbare stukken voldoende houvast bieden voor een zorgvuldig, openbaar politiek besluitvormingsproces.

Bedrijfs- en fabricagegegevens (artikel 10 lid 1 sub c Wet openbaarheid van bestuur (Wob))
Onder bedrijfs- en fabricagegegevens wordt verstaan: al die gegevens waaruit wetenswaardigheden kunnen worden afgeleid over de technische of financiële bedrijfsvoering, het productieproces, de afzet van producten of de kring van afnemers of leveranciers. De gegevens moeten vertrouwelijk aan de gemeente zijn medegedeeld. In de 3 bijlagen staan dergelijke bedrijfs- of fabricagegegevens. Deze informatie is aan de gemeente vertrouwelijk overhandigd in het kader van de aandelenuitgifte door Stedin. Uit deze informatie kan worden afgeleid wat de financiële positie van Stedin is. Het hier bedoelde belang weegt zwaarder dan het belang van openbaarmaking. Om die reden is deze informatie geheim en niet openbaar.

Economische of financiële belangen (artikel 10 lid 2 sub b Wob) en onevenredige benadeling (artikel 10 lid 2 sub g Wob)
Op grond van artikel 10 lid 2 sub b en g, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de economische of financiële belangen van de gemeente en/of sprake is van onevenredige benadeling. Bij het openbaar maken van de 3 bijlagen is het economisch en financiële belang van de gemeente in het geding. Zo kan door openbaarmaking van deze informatie de onderhandelingspositie van de gemeente onder druk komen te staan of schaden. Openbaarmaking zou derden in staat kunnen stellen in toekomstige gevallen hun onderhandelingspositie op deze informatie af te stemmen. In verband hiermee zijn de 3 bijlagen geheim en niet openbaar.

Kanttekeningen

De bijdrage van Amstelveen ter versterking van het kapitaal kan door Stedin gebruikt worden om in andere gemeenten te investeren. In dat geval heeft Amstelveen alleen voordeel uit de investering via het rendement op de cumulatief preferente aandelen.

Financiën

De investering, via cumulatief preferente aandelen, levert gemeenten een vast dividendrendement van 3% per jaar over het gestorte kapitaal op. Over vijf jaar is een herijkmoment van dit percentage, waarbij het afhankelijk van markrentes hoger of lager kan worden met een ondergrens van 1%. Amstelveen heeft eind 2020 ongeveer € 95 miljoen aan liquide middelen uitstaan tegen 0% bij het Rijk. Dit biedt ruimte om afgerond € 6 miljoen kapitaalinjectie te verstrekken aan Stedin. Het netwerkbedrijf is een publieke taak. Dit betekent dat het treasurystatuut aankoop van de aandelen toestaat nadat de raad heeft ingestemd.

De aankoop van cumulatief preferente aandelen is een vermogens- en financieringsvraagstuk (belegging van middelen). Dit verdringt dus geen uitgaven die zichtbaar zijn binnen de Amstelveense begroting (bestedingsvraagstuk). Het is wel een risicoafweging.

De uitgifteprijs van 1 aandeel bedraagt € 480,69. Dit is hoger dan de zogenoemde nominale waarde. Dit is het bedrag waarvoor Stedin de aandelen oorspronkelijk heeft uitgegeven (€ 100,00) en in de statuten staat vermeld. Om € 200 miljoen kapitaal te verkrijgen geeft Stedin 416.072 aandelen van € 480,69 uit.

De gemeente heeft meerdere opties bij de aanvraag van Stedin:
1. Geen aandelen kopen. In dit geval verwatert het aandelenbezit van Amstelveen. Bovendien krijgen preferente aandelen voorkeur op de dividenduitkering
2. Lager bedrag inschrijven dan de gevraagde 1,48% bijdrage van € 2.960.000,00;
3. Inschrijven op basis van de 1,48% bijdrage (€ 2.960.000,00);
4. Inschrijven voor een hoger bedrag tot maximaal € 5.920.000,00
5. Inschrijven voor het maximale bedrag van € 5.920.000,00.

In dit collegevoorstel wordt de raad de opties 1, 3 en 5 voorgelegd om uit te kiezen. Een belangrijk aandachtspunt is dat Amstelveen over voldoende liquide middelen beschikt en niet hoeft te lenen als voor optie 5 wordt gekozen om afgerond € 6 miljoen bij te dragen.

Er staan wel omvangrijke investeringen op stapel, waardoor Amstelveen in de loop van de komende jaren naar verwachting wel zal moeten lenen, maar dat is een andere, eigenstandige afweging die het onderhavige voorstel niet in de weg hoeft te staan.

Communicatie

Niet van toepassing.

Procedure

Amstelveen heeft een maximale termijn van 50 werkdagen om de besluiten te nemen. Deze termijn is afgesproken met de Aandeelhouderscommissie op basis van de input uit eerdere toelichtingsbijeenkomsten. De 50-dagen-termijn start op 6 april 2021 en sluit op 18 juni 2021.

Om de planning van de AvA op 25 juni 2021 te halen, dient in de raadsvergadering van 2 juni 2021 een besluit te worden genomen.

Bijlagen

Informatiepakket van 15 bijlagen:
Bijlage 1 Akte van uitgifte van aandelen
Bijlage 2 Akte van statutenwijziging
Bijlage 3 Investeringsovereenkomst
Bijlage 4 Intekenbrief
Bijlage 5 Bevestigingsbrief AHC-Stedin
Bijlage 6 Aandeelhoudersconvenant
Bijlage 7 Wijziging reglement AHC
Bijlage 8 Volmacht (verkrijger) - Uitgifte aandelen
Bijlage 9 Overzicht aanpassingen governance
Bijlage 10 Overzicht voorwaarden preferente aandelen
Bijlage 11 A -Brief Voorstel Uitgifte Preferente Aandelen aan Aandeelhouders Stedin
Bijlage 12 B - AHC Aanbiedingsbrief Informatiepakket LTF
Bijlage 13 Financieel gezond in de energietransitie
Bijlage 14 Persbericht LTF
Bijlage 15 AHC Advies LTF incl. bijlagen

(GEHEIM) Stedin Rapport Langetermijnfinanciering 31032021
(GEHEIM) Samenvatting rapport Rothschild Co
(GEHEIM) Samenvatting rapport Capitium

De secretaris,

Bert Winthorst

De voorzitter,

Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. Kennisnemen van de inschrijfopties voor het verkrijgen van cumulatief preferente aandelen met een bandbreedte van € 0 tot een maximum van € 5.920.000,00 en de keuze te beperken tot drie opties:
    a. Geen aandelen kopen;
    b. Inschrijven op basis van 1,48% aandelenbezit (€ 2.960.000,00);
    c. Inschrijven voor het maximale bedrag van € 5.920.000,00.
2. *(in te vullen na besluitvorming raad).*
3. *(in te vullen na besluitvorming raad).*
4. De geheimhouding op het door het college aan de commissie ABM en de raad overgelegde bijlagen:
    a. Stedin Rapport Langetermijnfinanciering;
    b. Samenvatting van het rapport van de AHC-adviseurs Rothschild & Co
    c. Samenvatting van het rapport van Capitium,

    te bekrachtigen op grond van artikel 25 lid 3 van de Gemeentewet in samenhang met artikel 10 lid 1 sub c en lid 2 sub b en g van de Wet openbaarheid van bestuur, waarbij het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen de hier genoemde belangen.
5. De onder punt 4 bekrachtigde geheimhouding op te heffen met ingang van 1 januari 2027.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 2 juni 2021.

De griffier,

Debby de Heus

De voorzitter,

Tjapko Poppens

Totaal 15 bijlagen:

1. Akte van uitgifte van aandelen 2
2. Akte van statutenwijziging 6
3. Investeringsovereenkomst 61
4. Intekenbrief 99
5. Bevestigingsbrief AHC-Stedin 106
6. Aandeelhoudersconvenant 110
7. Wijziging reglement AHC 117
8. Volmacht (verkrijger) - Uitgifte aandelen 121
9. Overzicht aanpassingen governance 126
10. Overzicht voorwaarden preferente aandelen 137
11. A - Brief Voorstel Uitgifte Preferente Aandelen aan Aandeelhouders Stedin 156
12. B - AHC Aanbiedingsbrief Informatiepakket LTF 163
13. Financieel gezond in de energietransitie 173
14. Persbericht LTF 208
15. AHC Advies LTF incl. bijlagen 210

NOTARIËLE AKTE
UITGIFTE VAN AANDELEN IN
STEDIN HOLDING N.V.

Op [_] tweeduizend eenentwintig verscheen voor mij, mr. Maarten Jan Christiaan Arends, notaris te Amsterdam:

1. [_], te dezen handelend al schriftelijk gevolmachtigde van:

   Stedin Holding N.V., een naamloze vennootschap opgericht naar Nederlands recht, statutair gevestigd te Rotterdam, kantoorhoudende te Blaak 8, 3011 TA Rotterdam en ingeschreven in het Handelsregister onder nummer 24306393 (de "**Vennootschap**"); en

2. [_], te dezen handelend al schriftelijk gevolmachtigde van:

   (a) **Gemeente [_]**, een publiekrechtelijke rechtspersoon naar Nederlands recht, gevestigd te [_] en kantoorhoudende te [_] en ingeschreven in het Handelsregister onder nummer [_] (de "**Verkrijger I**");

   (b) (…);

   (c) **Gemeente [_]**, een publiekrechtelijke rechtspersoon naar Nederlands recht, gevestigd te [_] en kantoorhoudende te [_] en ingeschreven in het Handelsregister onder nummer [_] (de "**Verkrijger [_]**"),

   [_], (…) en [_] tezamen: de "**Verkrijgers**" en ieder afzonder: een "**Verkrijger**").

Van de bevoegdheid van de verschenen personen, is mij, notaris gebleken uit [_] ([_]) onderhandse akten van volmacht, die aan deze akte worden gehecht (Annex I).

De verschenen personen hebben verklaard:

IN AANMERKING NEMENDE DAT:

(A) onmiddellijk voorafgaand aan het passeren van deze akte, het geplaatste kapitaal van de Vennootschap vierhonderdzevenennegentig miljoen zevenennegentig duizend achthonderd euro (EUR 497.097.800,00) bedraagt, verdeeld in vier miljoen negenhonderdzeventig duizend negenhonderdachtenzeventig (4.970.978) gewone aandelen van eenhonderd euro (EUR 100,00) elk;

(B) het maatschappelijk kapitaal van de Vennootschap twee miljard euro (EUR 2.000.000.000,00) bedraagt en verdeeld is in vijftien miljoen (15.000.000) gewone aandelen en vijf miljoen (5.000.000) cumulatief preferente aandelen van éénhonderd euro (EUR 100,00) elk;

(C) op [_] tweeduizend eenentwintig, de algemene vergadering van aandeelhouders van de Vennootschap, op voorstel van de raad van bestuur van de Vennootschap en na goedkeuring van de raad van commissarissen van de Vennootschap, onder meer heeft besloten om in totaal [_] cumulatief preferente aandelen in het kapitaal van de Vennootschap, genummerd CP1 tot en met CP[_], van eenhonderd euro (EUR 100,00) elk (de "**Nieuwe Aandelen**" en elk: een "**Nieuw Aandeel**"), uit te geven aan de Verkrijgers tegen een uitgifteprijs van vierhonderdtachtig euro negenenzestig eurocent (EUR 480,69) per Nieuw Aandeel;

kopieën van dit besluit van de algemene vergadering van aandeelhouders van de Vennootschap (het "**Besluit**"), alsmede het besluit van de raad van bestuur van de Vennootschap houdende het voorstel tot uitgifte van aandelen en het besluit van de raad van commissarissen van de Vennootschap houdende de goedkeuring van de (voorgenomen) uitgifte van aandelen, zullen aan deze akte worden gehecht (Annex II, Annex III en Annex IV);

(D) bij uitgifte van aandelen van een bepaalde soort iedere houder van aandelen van die soort op grond van artikel 9.1 van de statuten van de Vennootschap een voorkeursrecht heeft – behoudens in die gevallen waarin de wet hem dat dwingendrechtelijk onthoudt – naar evenredigheid van het gezamenlijke bedrag van zijn aandelen van die soort op de dag waarop tot uitgifte wordt besloten;

(E) aangezien op de datum waarop het Besluit is genomen geen cumulatief preferente aandelen in het kapitaal van de Vennootschap geplaatst waren, de aandeelhouders van de Vennootschap, noch op grond van artikel 9.1 van de statuten van de Vennootschap, noch op grond van artikel 2:96a lid 2 van het Burgerlijk Wetboek, voorkeursrechten op de uit te geven Nieuwe Aandelen hebben; en

(F) de Verkrijgers voldoen aan de kwaliteitseisen zoals neergelegd in de statuten van de Vennootschap,

WORDT HIERBIJ OVEREENGEKOMEN ALS VOLGT:

1. **UITGIFTE VAN AANDELEN**

1.1 De Vennootschap geeft hierbij de Nieuwe Aandelen als volgt uit aan de Verkrijgers, die elk hierbij aanvaarden van de Vennootschap, op grond van het Besluit en behoudens de voorwaarden zoals neergelegd in het Besluit en deze akte:

1.1.1 aan de Verkrijger I (gemeente [_]): [_] van de Nieuwe Aandelen, genummerd CP1 tot en met CP[_], tegen betaling van een uitgifteprijs van in totaal [_] euro (EUR [_]);

1.1.2 (…);

1.1.3 aan de Verkrijger [_] (gemeente [_]): [_] van de Nieuwe Aandelen, genummerd CP[_] tot en met CP[_], tegen betaling van een uitgifteprijs van in totaal [_] euro (EUR [_]).

1.2 Het verschil tussen de nominale waarde van de Nieuwe Aandelen en de totale uitgifteprijs van de Nieuwe Aandelen, zijnde in totaal [_] euro (EUR [_]), zal als agio worden aangemerkt en zal worden gealloceerd aan de vrij uitkeerbare agioreserve van de Vennootschap die wordt aangehouden ten behoeve van de cumulatief preferente aandelen (ofwel zal worden aangemerkt als preferente agio (zoals gedefinieerd in de statuten van de Vennootschap)).

1.3 De Vennootschap zal de uitgifte van de Nieuwe Aandelen onmiddellijk in haar aandeelhoudersregister en bij het Handelsregister (doen) registreren.

2. **UITGIFTEPRIJS**

Iedere Verkrijger zal het bedrag van de door hem te betalen uitgifteprijs zoals vermeld in artikel 1.1 overmaken aan de Vennootschap na het passeren van deze akte. De Vennootschap zal, na ontvangst van de door een Verkrijger te betalen uitgifteprijs, volledige kwijting verlenen aan die Verkrijger voor de betaling van die uitgifteprijs.

3. **VERKLARING VAN AFSTAND**

De Vennootschap en de Verkrijgers doen hierbij afstand van hun respectievelijke rechten tot ontbinding of vernietiging van het overeengekomene in deze akte en specifiek de rechten zoals omschreven in artikel 6:265 van het Burgerlijk Wetboek, welke verklaringen van afstand hierbij wederzijds worden aanvaard.

4. **KOSTEN**

De kosten met betrekking tot het verlijden van deze akte komen voor rekening van de

Vennootschap.

5. TOEPASSELIJK RECHT EN JURISDICTIE

Deze akte en alle niet-contractuele verbintenissen die voortvloeien uit of verband houden met deze akte worden beheerst door en zullen worden geïnterpreteerd in overeenstemming met Nederlands recht. Alle geschillen die voortvloeien uit of verband houden met deze akte zullen worden voorgelegd aan de bevoegde rechtbank in Rotterdam.

6. NOTARIS

Mr. Maarten Jan Christiaan Arends is een notaris die kantoor houdt bij Clifford Chance LLP, tevens juridisch adviseur van de Vennootschap. De Vennootschap en de Verkrijgers bevestigen hierbij dat zij zijn geïnformeerd over het bestaan van de Verordening Beroeps- en Gedragsregels van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie en gaan er uitdrukkelijk mee akkoord en bevestigen (i) dat Clifford Chance LLP mag adviseren en handelen namens de Vennootschap met betrekking tot deze akte, en alle overeenkomsten of geschillen die verband houden met of voortvloeien uit deze akte en (ii) dat de notaris die kantoor houdt bij Clifford Chance LLP, of een van zijn waarnemers, deze akte passeert.

WAARVAN AKTE, verleden te Amsterdam, op de datum in het hoofd van deze akte vermeld.

De verschenen personen zijn mij, notaris, bekend.

Alvorens tot voorlezing is overgegaan, is de zakelijke inhoud van deze akte aan de verschenen personen meegedeeld en toegelicht. De verschenen personen hebben daarna verklaard van de inhoud van deze akte kennis te hebben genomen, daarmee in te stemmen en op volledige voorlezing daarvan geen prijs te stellen. Onmiddellijk na beperkte voorlezing is deze akte door de verschenen personen en mij, notaris, ondertekend.

STATUTENWIJZIGING
STEDIN HOLDING N.V.

Op [_] tweeduizend eenentwintig verscheen voor mij, mr. Maarten Jan Christiaan Arends, notaris te Amsterdam:

[_].

De verschenen persoon heeft verklaard dat de algemene vergadering van **Stedin Holding N.V.**, een naamloze vennootschap, gevestigd te Rotterdam en kantoorhoudende te Blaak 8, 3011 TA Rotterdam en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 24306393 (de "**Vennootschap**"), op [_] tweeduizend eenentwintig heeft besloten de statuten van de Vennootschap geheel te wijzigen en opnieuw vast te stellen als hierna vermeld, alsmede om de verschenen persoon te machtigen deze akte van statutenwijziging te doen passeren, van welke besluiten blijkt uit een aandeelhoudersbesluit, waarvan een kopie aan deze akte zal worden gehecht (Annex 1).

Voorts heeft de verschenen persoon verklaard dat de statuten van de Vennootschap laatstelijk zijn gewijzigd op zestien april tweeduizend achttien bij akte verleden voor notaris mr. B.H.T. Terhorst, notaris te Amsterdam.

Ter uitvoering van gemeld besluit tot statutenwijziging heeft de verschenen persoon verklaard de statuten bij deze geheel te wijzigen en opnieuw vast te stellen als volgt:

STATUTEN

Artikel 1. Naam en zetel.

1.1 De naam van de vennootschap is:

Stedin Holding N.V.

1.2 De vennootschap heeft haar zetel te Rotterdam.

Zij kan elders, ook buiten Nederland, nevenvestigingen hebben.

1.3 Op de vennootschap is van toepassing het bepaalde in de artikelen 158 tot en met 164 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 2. Doel.

2.1 De vennootschap heeft ten doel:

(a) het doen houden van aandelen in een netbeheerder als bedoeld in de Elektriciteitswet en de Gaswet;

(b) het direct en indirect doen ontwerpen, engineeren, aanleggen, beheren, exploiteren, financieren, bewaken, instandhouden en onderhouden van collectie-, transport- en distributienetten, waaronder - doch niet beperkt tot - met betrekking tot elektriciteit, gas, water en stoom, al dan niet ten behoeve van het gebruik van met die netten door derden verbonden zaken, en van (op die netten aangesloten) apparatuur, waaronder meetinrichtingen, en van aanverwante activiteiten, alles zowel binnen als buiten gebouwen;

(c) het direct en indirect doen collecteren, transporteren en distribueren van - doch niet beperkt tot – elektriciteit, gas, data, vloeistoffen, vaste stoffen en gassen;

(d) het direct en indirect doen verrichten van ondersteunende taken en (administratieve) diensten op de hiervoor genoemde gebieden;

(e) het oprichten van, het op enigerlei wijze deelnemen in, het besturen van en het toezicht houden op ondernemingen en vennootschappen;

(f) het verstrekken van adviezen en het verlenen van diensten aan ondernemingen en vennootschappen waarmee de vennootschap in een groep is verbonden en aan derden;

(g) het verkrijgen, beheren, exploiteren, bezwaren en vervreemden van goederen - rechten van intellectuele eigendom daaronder begrepen -, zomede het beleggen van vermogen;

(h) het ter leen verstrekken of doen verstrekken van gelden, in het bijzonder - doch niet uitsluitend - aan dochtermaatschappijen, groepsmaatschappijen en/of deelnemingen van de vennootschap, zomede het ter leen opnemen of doen opnemen van gelden;

(i) het verstrekken van garanties, het verbinden van de vennootschap en het bezwaren van activa van de vennootschap ten behoeve van ondernemingen en vennootschappen waarmee de vennootschap in een groep is verbonden en ten behoeve van derden,

en al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, zowel in Nederland als daarbuiten, alles in de ruimste zin van het woord, met dien verstande dat uitdrukkelijk zijn uitgesloten handelingen of activiteiten die strijdig zijn met het belang van het beheer van elektriciteitsnetten en gasnetten en activiteiten die niet zijn toegestaan op grond van de Elektriciteitswet en de Gaswet.

2.2 Bij het nastreven van het doel zal door de vennootschap in het kader van de openbare voorzieningen en met het oog op het bevorderen van het algemeen belang, bijzondere aandacht worden besteed aan de duurzame ontwikkeling van de samenleving en, binnen het kader van een evenwichtig beleid, rekening worden gehouden met de belangen van de aandeelhouders, klanten en medewerkers.

Artikel 3. Maatschappelijk kapitaal.

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt twee miljard euro (EUR 2.000.000.000,00) en is verdeeld in vijftien miljoen (15.000.000) gewone aandelen en vijf miljoen (5.000.000) cumulatief preferente aandelen van éénhonderd euro (EUR 100,00) elk.

Artikel 4. Begripsbepalingen.

4.1 In de statuten wordt verstaan onder:

(a) **aandeel/aandelen**: elk gewoon aandeel en elk cumulatief preferent aandeel in het kapitaal van de vennootschap respectievelijk de gewone aandelen en de cumulatief preferente aandelen in het kapitaal van de vennootschap;

(b) **afhankelijke maatschappij**:

(i) een rechtspersoon waaraan de vennootschap of één of meer afhankelijke maatschappijen alleen of samen voor eigen rekening ten minste de helft van het geplaatste kapitaal verschaffen;

(ii) een vennootschap waarvan een onderneming in het handelsregister is ingeschreven en waarvoor de vennootschap of een afhankelijke maatschappij als vennoten jegens derden volledig aansprakelijk is voor

alle schulden;

(c) **AHC**: een (informeel) overlegplatform met een adviserende rol, ingesteld door de algemene vergadering en bestaande uit vertegenwoordigers van de aandeelhouders;

(d) **algemene vergadering**: de algemene vergadering van aandeelhouders als orgaan van de vennootschap, alsook bijeenkomsten van dit orgaan;

(e) **blokkeringsregeling**: de in de statuten opgenomen bepalingen die de vrije overdraagbaarheid van aandelen beperken;

(f) **Boek 2**: Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek;

(g) **certificaten**: met medewerking van de vennootschap uitgegeven certificaten op naam van aandelen;

(h) **certificaathouders**: houders van met medewerking van de vennootschap uitgegeven certificaten, zomede vruchtgebruikers van aandelen, pandhouders en aandeelhouders zonder stemrecht;

(i) **certificaathoudersrechten**: de rechten die de wet toekent aan de onder (h) bedoelde certificaathouders, onder meer omvattende het recht te worden opgeroepen tot algemene vergaderingen, het recht die vergaderingen bij te wonen en daarin het woord te voeren;

(j) **deelneming**:

(i) de vennootschap heeft een deelneming in een rechtspersoon, indien zij of één of meer van haar dochtermaatschappijen alleen of samen voor eigen rekening aan die rechtspersoon kapitaal verschaffen of doen verschaffen teneinde met die rechtspersoon duurzaam verbonden te zijn ten dienste van de eigen werkzaamheid; indien één/vijfde of meer van het geplaatste kapitaal wordt verschaft, wordt het bestaan van een deelneming vermoed;

(ii) de vennootschap heeft een deelneming in een vennootschap, indien zij of een dochtermaatschappij:

(A) daarin als vennoot jegens schuldeisers volledig aansprakelijk is voor de schulden; of

(B) daarin anderszins vennoot is teneinde met die vennootschap duurzaam verbonden te zijn ten dienste van de eigen werkzaamheid;

(k) **dochtermaatschappij**:

(i) een rechtspersoon waarin de vennootschap of één of meer van haar dochtermaatschappijen, al dan niet krachtens overeenkomst met andere stemgerechtigden, alleen of samen meer dan de helft van de stemrechten in de algemene vergadering kunnen uitoefenen;

(ii) een rechtspersoon waarvan de vennootschap of één of meer van haar dochtermaatschappijen lid of aandeelhouder zijn en, al dan niet krachtens overeenkomst met andere stemgerechtigden, alleen of samen meer dan de helft van de bestuurders of van de commissarissen kunnen benoemen of ontslaan, ook indien alle stemgerechtigden stemmen.

Het hiervoor bepaalde geldt onverminderd het bepaalde in artikel 24a, leden 3 en 4, Boek 2. Met een dochtermaatschappij wordt gelijkgesteld een onder eigen naam optredende vennootschap waarin de vennootschap of één of meer dochtermaatschappijen als vennoten volledig jegens schuldeisers aansprakelijk is voor de schulden;

(l) **Elektriciteitswet**: de Elektriciteitswet 1998, gepubliceerd in Staatsblad 1998 nummer 427, zoals deze van tijd tot tijd luidt.

(m) **financieel deel van het MSP**: het deel van het MSP dat ten minste omvat:

(i) investeringsvolumes, uitgezet in tijd over de periode waar het MSP op ziet;

(ii) investeringsdoelstellingen;

(iii) (uitsluitend voor het niet-gereguleerde domein) rendementsdoelstellingen,

uitgesplitst, zowel voor het gereguleerde domein als voor het niet-gereguleerde domein, per type investering die wordt gehanteerd bij de periodieke informatievoorziening in het MSP en indien van toepassing andere onderdelen van het niet-gereguleerde domein;

(n) **Gaswet**: de Gaswet, gepubliceerd in Staatsblad 2000 nummer 305, zoals deze van tijd tot tijd luidt.

(o) **gewone agioreserve**: de agioreserve die de vennootschap aanhoudt ten behoeve van uitsluitend de houders van gewone aandelen;

(p) **gewone winstreserve**: de winstreserve die de vennootschap aanhoudt ten behoeve van uitsluitend de houders van gewone aandelen;

(q) **groepsmaatschappij**: een rechtspersoon of vennootschap, waarmee de vennootschap in een groep, als bedoeld in artikel 24b Boek 2, is verbonden;

(r) **jaarrekening**: de balans en de winst- en verliesrekening met de toelichting;

(s) **majeure politieke gevoeligheden**: aangelegenheden die:

(i) op basis van overleg met de AHC naar het oordeel van de raad van bestuur of de raad van commissarissen omgeven zijn met majeure politieke gevoeligheden; en/of

(ii) als zodanig zijn opgenomen in het MSP;

(t) **methodebesluit**: het methodebesluit regionale netbeheerders elektriciteit van de Autoriteit Consument & Markt, zoals dat van tijd tot tijd luidt;

(u) **mid-term review**: een integrale beoordeling en actualisatie van het financieel deel van het MSP (inclusief voortgangsrapportage) voor zover dat ziet op het niet-gereguleerde domein (en dus niet voor zover dat ziet op het gereguleerde domein), en indien naar het oordeel van de raad van bestuur aan de orde, inhoudelijke aanpassingen van het financieel deel van het MSP voor zover dat ziet op het niet-gereguleerde domein;

(v) **MSP**: het meerjarig strategisch plan van de Stedin groep, zoals dat van tijd tot tijd luidt;

(w) **preferente agio**: de preferente agioreserve, dan wel enig bedrag dat boven het nominaal bedrag op cumulatief preferente aandelen wordt gestort, al naar gelang het geval;

(x) **preferente agioreserve**: de agioreserve die de vennootschap aanhoudt ten behoeve van uitsluitend de houders van cumulatief preferente aandelen;

(y) **preferente meerderheid**: betekent een besluit van de vergadering van houders van cumulatief preferente aandelen (als orgaan), genomen met een meerderheid van ten minste vijfenzeventig procent (75%) van de uitgebrachte stemmen;

(z) **preferente winstreserve**: de winstreserve die de vennootschap aanhoudt ten behoeve van uitsluitend de houders van cumulatief preferente aandelen;

(aa) **raad van bestuur/lid (leden) van de raad van bestuur**: het bestuur/de bestuurder(s) van de vennootschap in de zin van Boek 2;

(bb) **raad van commissarissen/commissaris(sen)**: de raad van commissarissen/commissaris(sen) van de vennootschap in de zin van Boek 2;

(cc) **totale exposure**: betekent met betrekking tot een (rechts)handeling, de totale financiering/financiële risicopositie die de vennootschap en/of haar dochtermaatschappijen op zich neemt/nemen casu quo aangaat/aangaan, waaronder begrepen door haar/hen verstrekt of te verstrekken casu quo gegarandeerd eigen vermogen en door haar/hen verstrekt, gecommitteerd dan wel gegarandeerd vreemd vermogen en/of andere blootstelling aan financiële risico's van de vennootschap en/of haar dochtermaatschappijen (waaronder enige door de vennootschap en/of haar dochtermaatschappijen afgegeven garantstelling, borgstelling, hoofdelijke aansprakelijkheid of zekerheidstelling voor de schuld van een derde); en

(dd) **verzorgingsgebied**: het geografisch gebied waarin de vennootschap en/of haar dochtermaatschappijen actief is/zijn op het gebied van elektriciteits- en gasinfrastructuur.

4.2 De term "**schriftelijk**" betekent bij brief, telefax, e-mail of enig ander elektronisch communicatiemiddel, mits het bericht leesbaar en reproduceerbaar is, en de term "**schriftelijke**" wordt dienovereenkomstig geïnterpreteerd.

Artikel 5. Aandelen. Certificaten. Vruchtgebruik en pandrecht op aandelen. Kwaliteitseisen.

5.1 De aandelen luiden op naam. Aandeelbewijzen worden niet uitgegeven. De raad van bestuur voorziet de gewone aandelen van een doorlopende nummering te beginnen met het nummer 1 en de cumulatief preferente aandelen van een doorlopende nummering te beginnen met het nummer CP1. De raad van bestuur kan, met inachtneming van het bepaalde in de vorige zin, de nummering van aandelen wijzigen.

5.2 De vennootschap kan haar medewerking verlenen aan het uitgeven van certificaten. Certificaten aan toonder mogen niet worden uitgegeven.

5.3 Op aandelen kan vruchtgebruik worden gevestigd. Indien bij de vestiging van vruchtgebruik is bepaald dat het stemrecht toekomt aan de vruchtgebruiker, komt hem dit recht slechts toe, indien de toekenning van het stemrecht aan de vruchtgebruiker, alsmede - bij overdracht of overgang van het vruchtgebruik - de overgang van het stemrecht is goedgekeurd door de raad van commissarissen.

5.4 Op aandelen kan pandrecht worden gevestigd. Indien bij de vestiging van pandrecht is bepaald dat het stemrecht toekomt aan de pandhouder, komt hem dit recht slechts toe, indien dit bij de vestiging van het pandrecht is goedgekeurd door de raad van commissarissen.

Treedt een ander in de rechten van de pandhouder, dan komt hem het stemrecht slechts toe, indien de raad van commissarissen de overgang van het stemrecht goedkeurt.

5.5 Aan de aandeelhouder die geen stemrecht heeft als gevolg van een op zijn aandelen rustend vruchtgebruik of pandrecht, aan stemgerechtigde vruchtgebruikers van aandelen en aan stemgerechtigde pandhouders van aandelen komen de certificaathoudersrechten toe. De certificaathoudersrechten komen niet toe aan de vruchtgebruiker die geen stemrecht heeft en aan de pandhouder die geen stemrecht heeft.

5.6 Houders van aandelen kunnen slechts zijn geheel voor eigen rekening en risico handelende publiekrechtelijke rechtspersonen en kapitaalvennootschappen waarvan de aandelen ingevolge de statuten uitsluitend rechtstreeks of middellijk door publiekrechtelijke lichamen of publiekrechtelijke rechtspersonen worden gehouden en die deze aandelen tevens geheel voor eigen rekening en risico houden.

Houders van cumulatief preferente aandelen kunnen slechts zijn houders van gewone aandelen.

Van de aandeelhouder die niet langer aan vorenbedoelde kwaliteitseisen voldoet, is het stemrecht, het recht op deelname aan de algemene vergadering en het recht op uitkeringen opgeschort.

5.7 Het percentage van de cumulatief preferente aandelen dat een aandeelhouder houdt kan niet hoger zijn dan twee (2) maal het percentage van de gewone aandelen dat diezelfde aandeelhouder houdt.

Artikel 6. Levering van aandelen. Uitoefening aandeelhoudersrechten.

6.1 Voor de levering van een aandeel is een daartoe bestemde notariële akte vereist waarbij de vervreemder en de verkrijger partij zijn.

6.2 Het bepaalde in artikel 6.1 is op gelijke wijze van toepassing op de vestiging en overdracht van vruchtgebruik op aandelen en op de verdeling van een gemeenschap waartoe aandelen behoren of waartoe een vruchtgebruik op aandelen behoort.

6.3 Na een rechtshandeling als bedoeld in de artikelen 6.1 en 6.2, kunnen de aan de betrokken aandelen verbonden rechten eerst worden uitgeoefend nadat de akte aan de vennootschap is betekend of de vennootschap de rechtshandeling schriftelijk heeft erkend op één van de in artikel 6.4 aangegeven wijzen. Het bepaalde in de vorige zin is niet van toepassing, indien de vennootschap zelf partij was bij de rechtshandeling.

6.4 De erkenning geschiedt in de akte of door plaatsing van een gedagtekende verklaring op een aan de vennootschap overgelegd notarieel afschrift of uittreksel van de akte. Erkenning kan door de vennootschap eigener beweging geschieden door inschrijving van de verkrijger van het aandeel of het beperkte recht daarop in het register van aandeelhouders, met inachtneming van de door Boek 2 voorgeschreven

uitvoeringshandelingen.

Artikel 7. Opgaaf van woonplaats en adres. Oproepingen en kennisgevingen. Register van aandeelhouders.

7.1 Aandeelhouders, pandhouders en vruchtgebruikers van aandelen, zomede houders van met medewerking van de vennootschap uitgegeven certificaten dienen hun woonplaats en adres schriftelijk op te geven aan de vennootschap.

7.2 Oproepingen, kennisgevingen, mededelingen en, in het algemeen, alle berichten die bestemd zijn voor de in artikel 7.1 bedoelde personen, geschieden schriftelijk aan het adres dat zij aan de vennootschap hebben opgegeven.

Oproepingen, kennisgevingen, mededelingen en, in het algemeen, alle berichten die bestemd zijn voor de vennootschap en/of een vennootschapsorgaan, geschieden schriftelijk aan het adres van de vennootschap.

7.3 Door de raad van bestuur wordt een register gehouden, waarin de inschrijving geschiedt van:

(a) de namen en adressen van alle aandeelhouders, zoals zij die aan de vennootschap hebben opgegeven, het aantal door hen gehouden aandelen en de eventuele soort of aanduidingen daarvan, met vermelding van de datum waarop zij de aandelen hebben verkregen, de datum van de erkenning of betekening en de datum van inschrijving, alsmede de vermelding van het op ieder aandeel gestorte bedrag;

(b) de namen en adressen van vruchtgebruikers en pandhouders van aandelen, zoals zij die aan de vennootschap hebben opgegeven, met vermelding van de datum waarop zij het recht hebben verkregen, het aantal aandelen waarop hun recht rust en de eventuele soort of aanduidingen daarvan, de datum van erkenning of betekening en de datum van inschrijving, alsmede de vermelding of aan de betrokken vruchtgebruiker of pandhouder al dan niet het stemrecht toekomt;

(c) elk verleend ontslag van aansprakelijkheid voor nog niet gedane stortingen op aandelen.

7.4 Indien en zodra certificaten zijn uitgegeven met medewerking van de vennootschap, worden de namen en adressen van de houders van die certificaten ingeschreven in het in artikel 7.3 bedoelde register van aandeelhouders, dan wel in een daarbij behorend en daarvan deel uitmakend afzonderlijk register.

Op aandelen waarvoor met medewerking van de vennootschap certificaten zijn uitgegeven, verkrijgen de houders van die certificaten van rechtswege een gezamenlijk

pandrecht, dat wordt ingeschreven in het register van aandeelhouders.

7.5 Het register van aandeelhouders wordt regelmatig bijgehouden. De bladen van dit register worden doorlopend genummerd en gewaarmerkt door één lid van de raad van bestuur danwel een persoon hiertoe door de raad van bestuur gemachtigd. Elke inschrijving of aantekening in het register wordt op gelijke wijze gewaarmerkt.

7.6 De raad van bestuur verstrekt desgevraagd aan een aandeelhouder, vruchtgebruiker of pandhouder om niet een uittreksel uit het register van aandeelhouders met betrekking tot zijn recht op een aandeel. Rust op het aandeel een vruchtgebruik of pandrecht, dan vermeldt het uittreksel aan wie het stemrecht toekomt en aan wie de certificaathoudersrechten toekomen.

Het in dit lid bepaalde vindt overeenkomstige toepassing op de in artikel 7.4 bedoelde certificaten en het in artikel 7.4 bedoelde afzonderlijke register, zo dit er is.

7.7 De raad van bestuur legt het register van aandeelhouders ten kantore van de vennootschap ter inzage van de aandeelhouders en de certificaathouders.

De in het register van aandeelhouders opgenomen gegevens omtrent niet-volgestorte aandelen zijn ter inzage van een ieder; een afschrift of uittreksel van deze gegevens wordt ten hoogste tegen kostprijs verstrekt.

Artikel 8. Uitgifte van aandelen.

8.1 De algemene vergadering besluit, ingeval van uitgifte van cumulatief preferente aandelen – anders dan in de gevallen zoals bedoeld in artikel 9.1, tweede alinea – met inachtneming van artikel 22.5, tot uitgifte van aandelen op voorstel van de raad van bestuur en na goedkeuring door de raad van commissarissen; indien de raad van bestuur of de raad van commissarissen door de algemene vergadering als tot het tot uitgifte bevoegde orgaan is aangewezen, kan de algemene vergadering, zolang de aanwijzing van kracht is, niet tot uitgifte besluiten. Ingeval van vermelde aanwijzing geschiedt uitgifte ingevolge een besluit van de raad van bestuur na goedkeuring door de raad van commissarissen, als bedoeld in artikel 17.1(a) of ingevolge een besluit van de raad van commissarissen, steeds onverminderd artikel 22.5.

De algemene vergadering casu quo de raad van bestuur of de raad van commissarissen stelt de koers van uitgifte vast, alsook de verdere voorwaarden van uitgifte, de storting in vreemd geld op aandelen daaronder begrepen.

Indien de raad van bestuur of de raad van commissarissen wordt aangewezen als bevoegd om tot uitgifte van aandelen te besluiten, wordt bij die aanwijzing bepaald hoeveel aandelen mogen worden uitgegeven. Bij een zodanige aanwijzing wordt tevens de duur van de aanwijzing, welke ten hoogste vijf jaren kan bedragen, vastgesteld. De

aanwijzing kan telkens voor niet langer dan vijf jaren worden verlengd. Tenzij bij de aanwijzing anders is bepaald, kan zij niet worden ingetrokken.

8.2 Na elk besluit tot uitgifte deelt de raad van bestuur aan alle aandeelhouders mede:

(a) het aantal en de soort aandelen waarop het besluit betrekking heeft:

(b) de personalia van degene(n) aan wie aandelen worden uitgegeven, onder vermelding van het aantal en soort aandelen per persoon;

(c) de koers van uitgifte;

(d) de wijze van storting en de termijn waarbinnen de storting moet geschieden;

(e) of en in hoeverre het in Artikel 9 bedoelde voorkeursrecht van aandeelhouders is uitgeoefend, dan wel is beperkt of uitgesloten (ingeval van uitgifte van cumulatief preferente aandelen met inachtneming van artikel 22.5).

8.3 Het bepaalde in artikel 8.1 is van overeenkomstige toepassing op het verlenen van rechten tot het nemen van aandelen, maar is niet van toepassing op uitgifte van aandelen aan iemand die een voordien reeds verkregen recht tot het nemen van aandelen uitoefent.

8.4 Voor de uitgifte van aandelen is een notariële akte vereist, waarbij de vennootschap en iedere persoon aan wie aandelen worden uitgegeven partij zijn. Een uitgifte van aandelen waarbij de in artikel 5.6 en artikel 5.7 vervatte kwaliteitseisen niet in acht zijn genomen, is – in zoverre – ongeldig.

8.5 De vennootschap kan bij uitgifte geen aandelen nemen in haar kapitaal.

8.6 Bij het nemen van het aandeel moet daarop het nominale bedrag worden gestort, alsmede, indien het aandeel voor een hoger bedrag wordt genomen, het verschil tussen die bedragen, behoudens het bepaalde bij artikel 80, lid 2 Boek 2.

8.7 Het opvragen van verdere stortingen op aandelen geschiedt door de raad van bestuur krachtens een besluit van de algemene vergadering.

8.8 Het vennootschapsorgaan dat bevoegd is te besluiten tot uitgifte van gewone aandelen, kan besluiten dat storting op gewone aandelen op andere wijze dan in geld geschiedt. Storting op cumulatief preferente aandelen dient steeds in geld plaats te vinden.

8.9 De vennootschap houdt zowel een preferente agioreserve als een gewone agioreserve aan.

Artikel 9. Voorkeursrecht bij uitgifte.

9.1 Bij uitgifte van aandelen van een bepaalde soort heeft iedere houder van aandelen van die soort een voorkeursrecht – behoudens in die gevallen waarin de wet hem dat dwingendrechtelijk onthoudt en in het geval zoals in de volgende alinea omschreven – naar evenredigheid van het gezamenlijke bedrag van zijn aandelen van die soort op de dag waarop tot uitgifte wordt besloten.

Het vorenbedoelde voorkeursrecht geldt niet ten aanzien van cumulatief preferente aandelen in het geval cumulatief preferente aandelen – gelijktijdig met gewone aandelen – worden uitgegeven aan een nieuwe aandeelhouder (die tot aan het moment van de betreffende uitgifte geen aandelen in de vennootschap houdt) indien en voor zover de verhouding tussen de gewone aandelen en de cumulatief preferente aandelen die door de betreffende nieuwe aandeelhouder worden verkregen – ten hoogste – gelijk is aan de verhouding tussen de gewone aandelen en de cumulatief preferente aandelen die ten tijde van het besluit tot uitgifte geplaatst zijn. Indien de algemene vergadering het tot de uitgifte bevoegde orgaan is, wordt het besluit tot uitgifte van deze cumulatief preferente aandelen door de algemene vergadering genomen met een gewone meerderheid van de uitgebrachte stemmen op voorstel van de raad van bestuur en na goedkeuring door de raad van commissarissen.

9.2 Indien een aandeelhouder zijn voorkeursrecht niet, niet tijdig of niet volledig uitoefent, komt het voorkeursrecht voor de vrijvallende aandelen van die soort toe aan de overige aandeelhouders van die soort, in de verhouding als in artikel 9.1 omschreven.

9.3 Indien door de onderlinge verhouding van het bezit aan aandelen een of meer van de uit te geven aandelen niet kunnen worden toegewezen aan een of meer aandeelhouders van die soort, vindt loting plaats.

9.4 De algemene vergadering kan, op voorstel van de raad van bestuur en na goedkeuring door de raad van commissarissen, telkens voor een enkele uitgifte van aandelen, besluiten het voorkeursrecht tot het nemen van aandelen te beperken of uit te sluiten, mits een zodanig besluit gelijktijdig met het besluit tot uitgifte wordt genomen, en ingeval van uitgifte van cumulatief preferente aandelen met inachtneming van artikel 22.5.

De algemene vergadering kan haar in de vorige zin bedoelde bevoegdheid, doch uitsluitend tezamen met de delegatie van haar bevoegdheid tot uitgifte van aandelen, overdragen aan de raad van bestuur – onder de voorwaarde dat de raad van bestuur de betreffende besluiten kan nemen na goedkeuring door de raad van commissarissen – of aan de raad van commissarissen, en zodanige overdracht herroepen, mits dit gelijktijdig geschiedt met de herroeping van de delegatie van de bevoegdheid tot uitgifte, en ingeval van uitgifte van cumulatief preferente aandelen met inachtneming van artikel 22.5.

9.5 De vennootschap kondigt de uitgifte met voorkeursrecht en het tijdvak waarin dat kan

worden uitgeoefend aan alle aandeelhouders aan. Het voorkeursrecht kan worden uitgeoefend gedurende de door het tot uitgifte bevoegde orgaan vast te stellen termijn, die ten minste vier weken bedraagt, te rekenen van de dag af die volgt op de dag van verzending van de aankondiging.

9.6 Het hiervoor in dit artikel bepaalde is van overeenkomstige toepassing op het verlenen van rechten tot het nemen van aandelen.

Artikel 10. Verkrijging van aandelen of certificaten door de vennootschap, de vervreemding daarvan en de vestiging van beperkte rechten op door de vennootschap gehouden aandelen of certificaten. Conversie van aandelen.

10.1 Verkrijging door de vennootschap van niet-volgestorte aandelen is nietig.

10.2 De vennootschap mag volgestorte aandelen verkrijgen krachtens een daartoe strekkend besluit van de algemene vergadering op voorstel van de raad van bestuur en na goedkeuring van de raad van commissarissen. Zodanig besluit machtigt en verplicht de raad van bestuur tot de verkrijging, onverminderd het hierna in dit lid bepaalde.

De verkrijging van volgestorte aandelen door de vennootschap is slechts toegestaan indien haar eigen vermogen, verminderd met de verkrijgingsprijs, niet kleiner is dan het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal, vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden.

10.3 Voor de geldigheid van de verkrijging van aandelen door de vennootschap is bepalend de grootte van het eigen vermogen volgens de laatst vastgestelde balans, verminderd met de verkrijgingsprijs voor aandelen, het bedrag van leningen als bedoeld in artikel 98c lid 2 van Boek 2, en uitkeringen uit winst of reserves aan anderen, die de vennootschap en haar dochtermaatschappijen na de balansdatum verschuldigd werden. Is een boekjaar meer dan zes maanden verstreken zonder dat de jaarrekening is vastgesteld, dan is verkrijging overeenkomstig artikel 10.2 niet toegestaan.

10.4 De vorige leden van dit artikel gelden niet voor aandelen die de vennootschap om niet of onder algemene titel verkrijgt.

10.5 Verkrijging van aandelen in strijd met het bepaalde in artikel 10.2 is nietig. De leden van de raad van bestuur zijn hoofdelijk aansprakelijk jegens de vervreemder te goeder trouw die door de nietigheid schade lijdt.

10.6 Aan het vennootschapsorgaan dat bevoegd is te besluiten tot uitgifte van aandelen, komt mede de bevoegdheid toe te besluiten tot:

(a) vervreemding van door de vennootschap gehouden aandelen en tot het vaststellen van de prijs en de overige voorwaarden;

(b) het aangaan van rechtshandelingen waarbij de vennootschap zich tot vervreemding van door haar gehouden aandelen verbindt, bijvoorbeeld door verlening van een recht tot verkrijging van zodanige aandelen (optierecht);

(c) het vestigen van vruchtgebruik op door de vennootschap gehouden aandelen en tot het vaststellen van de prijs zo deze er is – en van de overige voorwaarden.

Na elk besluit tot het verrichten van een rechtshandeling als bedoeld onder (a), (b) en (c), vindt het bepaalde in artikel 8.2 overeenkomstige toepassing.

Op vermelde besluiten is het bepaalde ten aanzien van de totstandkoming van besluiten tot uitgifte van overeenkomstige toepassing.

10.7 De vennootschap kan aandelen slechts in pand nemen, indien:

(a) de betrokken aandelen volgestort zijn;

(b) het nominale bedrag van de in pand te nemen en de reeds gehouden of in pand gehouden eigen aandelen tezamen niet meer dan één tiende gedeelte van het geplaatste kapitaal bedraagt; en

(c) de algemene vergadering de pandovereenkomst heeft goedgekeurd.

10.8 In dit artikel worden onder aandelen mede certificaten begrepen.

10.9 De algemene vergadering kan op voorstel van de raad van bestuur en na goedkeuring door de raad van commissarissen besluiten tot een conversie van cumulatief preferente aandelen in gewone aandelen met inachtneming van artikel 22.5.

Artikel 11. Vermindering van kapitaal.

11.1 De algemene vergadering kan slechts op voorstel van de raad van bestuur en na goedkeuring door de raad van commissarissen besluiten tot vermindering van het geplaatste kapitaal door aandelen in te trekken of door het bedrag van de aandelen bij statutenwijziging te verminderen. In dit besluit moeten de aandelen waarop het besluit betrekking heeft, worden aangewezen en moet de uitvoering van het besluit zijn geregeld. Het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal mag niet kleiner worden dan het ten tijde van het besluit wettelijk voorgeschreven minimumkapitaal.

11.2 Een besluit tot intrekking kan slechts aandelen betreffen die de vennootschap zelf houdt of waarvan zij de certificaten houdt, dan wel alle aandelen van een soort, die worden ingetrokken met terugbetaling, dan wel alle aandelen van een soort die worden uitgeloot met terugbetaling, met dien verstande dat intrekking van cumulatief preferente aandelen slechts mogelijk is indien het bedrag dat op ieder cumulatief preferent aandeel wordt betaald, gelijk is aan het maximale bedrag dat daarop zou

kunnen worden betaald op grond van Artikel 31 indien de vennootschap op het moment van intrekking zou worden ontbonden en geliquideerd.

11.3 De algemene vergadering kan besluiten bij statutenwijziging het bedrag van alle aandelen van een soort te verminderen. Van het vereiste van evenredigheid mag worden afgeweken met instemming van alle betrokken aandeelhouders.

Vermindering van het bedrag van aandelen zonder terugbetaling of met gedeeltelijke terugbetaling op aandelen of ontheffing van de verplichting tot storting kan ook geschieden ten aanzien van hetzij de cumulatief preferente aandelen hetzij de gewone aandelen, doch dient in alle gevallen naar evenredigheid op de betrokken aandelen geschieden, en met dien verstande dat vermindering van het bedrag van de cumulatief preferente aandelen slechts mogelijk is met inachtneming van artikel 22.5.

11.4 De oproeping tot de algemene vergadering waarin een in dit Artikel 14 bedoeld besluit wordt genomen, vermeldt het doel van de kapitaalvermindering en de wijze van uitvoering.

11.5 De vennootschap legt de in dit artikel bedoelde besluiten neer ten kantore van het handelsregister en kondigt de nederlegging aan in een landelijk verspreid dagblad.

Artikel 12. Financiële steunverlening.

12.1 De vennootschap mag niet, met het oog op het nemen of verkrijgen door anderen van aandelen of certificaten daarvan, zekerheid stellen, een koersgarantie geven, zich op andere wijze sterk maken of zich hoofdelijk of anderszins naast of voor anderen verbinden. Dit verbod geldt ook voor dochtermaatschappijen.

12.2 De vennootschap en haar dochtermaatschappijen mogen niet, met het oog op het nemen of verkrijgen door anderen van aandelen in het kapitaal van de vennootschap of certificaten daarvan, leningen verstrekken, tenzij de raad van bestuur daartoe besluit en er is voldaan aan de voorwaarden genoemd in artikel 98c van Boek 2.

12.3 Een besluit van de raad van bestuur tot het verstrekken van een lening als bedoeld in artikel 12.2 is onderworpen aan de voorafgaande goedkeuring van de algemene vergadering. Het besluit tot goedkeuring wordt genomen met een meerderheid van ten minste twee derden van de uitgebrachte stemmen, indien minder dan de helft van het geplaatste kapitaal ter vergadering is vertegenwoordigd.

12.4 De artikelen 12.1 tot en met 12.3 gelden niet indien aandelen of certificaten van aandelen worden genomen of verkregen door of voor werknemers in dienst van de vennootschap of van een groepsmaatschappij.

Artikel 13. Blokkeringsregeling

13.1 Iedere overdracht van aandelen behoeft, wil zij geldig zijn, de goedkeuring van de algemene vergadering, welk besluit van de algemene vergadering kan worden genomen met een gewone meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Een overdracht van aandelen waarbij de in artikel 5.6 en artikel 5.7 vervatte kwaliteitseisen niet in acht zijn genomen, is – in zoverre – ongeldig.

13.2 De aandeelhouder die één of meer van zijn aandelen wil overdragen - hierna te noemen de "**Verzoeker**" - stelt de raad van bestuur en de raad van commissarissen daarvan in kennis. De kennisgeving dient het verzoek om goedkeuring te bevatten en vermeldt het aantal en de eventuele aanduidingen van de aandelen waarop de voorgenomen overdracht betrekking heeft - hierna ook aan te duiden als het "**Pakket**" -, de naam van de persoon aan wie de overdracht wordt beoogd, alsmede de overeengekomen prijs tussen Verzoeker en de persoon aan wie de overdracht wordt beoogd.

13.3 Na ontvangst van de in artikel 13.2 bedoelde kennisgeving zal de Verzoeker tezamen met de gegadigde gedurende twee (2) weken overleg voeren met de raad van bestuur en de raad van commissarissen omtrent de voorgenomen overdracht teneinde de raad van bestuur en de raad van commissarissen in staat te stellen hierover een advies op te stellen voor de algemene vergadering.

13.4 Na afloop van de termijn genoemd in artikel 13.3, roept de raad van bestuur binnen vier (4) weken een algemene vergadering op om het verzoek tot overdracht te behandelen. Binnen tweeënveertig (42) dagen nadat de raad van bestuur en de raad van commissarissen de in lid 2 bedoelde kennisgeving hebben ontvangen, besluit de algemene vergadering of zij wel of niet goedkeuring verleent.

13.5 De goedkeuring wordt geacht te zijn verleend indien:

(a) niet binnen de termijn genoemd in artikel 13.4 een algemene vergadering is gehouden;

(b) de algemene vergadering niet binnen de termijn genoemd in artikel 13.4 op het verzoek om goedkeuring heeft beslist;

(c) de algemene vergadering niet gelijktijdig met de weigering van de goedkeuring aan de Verzoeker opgave doet van één of meer door haar aangewezen personen - hierna in dit artikel aan te duiden als de "**Gegadigde(n)**" - die bereid en in staat zijn het Pakket tegen contante betaling te kopen, met inachtneming van de in artikel 5.6 en artikel 5.7 vervatte kwaliteitseisen.

De algemene vergadering kan ook de vennootschap of een dochtermaatschappij aanwijzen als Gegadigde, mits een zodanige verkrijging niet in strijd is met de wet en/of de statuten en zowel de Verzoeker als de vennootschap hebben verklaard met een zodanige aanwijzing in te stemmen.

13.6 Wordt de verzochte goedkeuring verleend of wordt deze geacht te zijn verleend, dan is de Verzoeker, gedurende drie (3) maanden nadien, vrij het Pakket over te dragen aan de persoon/personen en voor de prijs vermeld in de in artikel 13.2 bedoelde kennisgeving.

13.7 Indien de algemene vergadering tijdig één of meer Gegadigden heeft aangewezen en opgegeven, heeft de Verzoeker, onverkort zijn recht als bedoeld in artikel 13.8, tien (10) dagen de tijd om de raad van bestuur schriftelijk te laten weten of hij zich terugtrekt. De raad van bestuur doet van de ontvangst van de in de vorige zin bedoelde kennisgeving onverwijld mededeling aan de Gegadigden en de medeaandeelhouders van de Verzoeker.

Indien de Verzoeker zich heeft teruggetrokken, is hij niet bevoegd tot overdracht van het Pakket.

13.8 Indien de Verzoeker zich niet heeft teruggetrokken op grond van het bepaalde in artikel 13.7, wordt de prijs voor het Pakket in onderling overleg vastgesteld door de Verzoeker enerzijds en de Gegadigde(n) anderzijds - hierna tezamen ook te noemen de "**Belanghebbenden**" - na ommekomst van de termijn als bedoeld in artikel 13.7.

13.9 Hebben de Belanghebbenden over de voor het Pakket te betalen prijs geen overeenstemming bereikt binnen dertig (30) dagen na verloop van de termijn als bedoeld in artikel 13.7, dan geschiedt de prijsvaststelling van het Pakket door één (1) onafhankelijke deskundige, tenzij de Belanghebbenden binnen zeven (7) dagen na afloop van voormelde termijn van dertig (30) dagen overeenstemming hebben bereikt over de benoeming van een ander aantal dan één (1), met een maximum aantal van drie (3). De benoeming van de deskundige(n) geschiedt door de Belanghebbenden in onderling overleg; hebben zij daarover geen overeenstemming bereikt binnen veertien (14) dagen na afloop van de hiervoor in dit lid bedoelde termijn van dertig (30) dagen, dan wordt één of de enige onafhankelijke deskundige, op verzoek van de meest gerede partij, benoemd door de voorzitter, of diens plaatsvervanger, van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants.

Zowel één onafhankelijke deskundige als meer onafhankelijke deskundigen worden hierna aangeduid als de "**Onafhankelijke Deskundige**".

13.10 De Onafhankelijke Deskundige heeft het recht alle boeken, bescheiden en overige gegevensdragers van de vennootschap in te zien voor zover dit naar het oordeel van de Onafhankelijke Deskundige noodzakelijk is voor het verrichten van de prijsvaststelling als bedoeld in artikel 13.9. De raad van bestuur verschaft de Onafhankelijke Deskundige alle door hem verlangde inlichtingen en verleent hem alle door hem gewenste medewerking ten behoeve van te verrichten prijsvaststelling(en).

13.11 Indien de prijs voor (de aandelen behorende tot) het Pakket is vastgesteld door de Onafhankelijke Deskundige, is de Verzoeker gedurende dertig (30) dagen na de prijsvaststelling vrij in zijn beslissing, of hij het Pakket tegen de vastgestelde prijs aan de aangewezen Gegadigde(n) zal overdragen.

13.12 De kosten die zijn verbonden aan de prijsvaststelling door de Onafhankelijke Deskundige komen ten laste van:

(a) de Verzoeker indien hij zich terugtrekt na de prijsvaststelling;

(b) de Verzoeker voor de helft en de Gegadigden voor de andere helft, indien de aandelen door Gegadigden zijn gekocht met dien verstande dat iedere Gegadigde in de kosten bijdraagt in verhouding van het aantal door hem gekochte aandelen;

(c) in alle overige gevallen komen de hiervoor bedoelde kosten ten laste van de vennootschap.

Artikel 14. Raad van bestuur en raad van commissarissen. Samenstelling raad van bestuur; bezoldiging.

14.1 De vennootschap wordt bestuurd door een raad van bestuur die bestaat uit één of meer leden. Het aantal leden van de raad van bestuur wordt vastgesteld door de raad van commissarissen.

14.2 Slechts natuurlijke personen kunnen tot lid van de raad van bestuur worden benoemd.

14.3 Leden van de raad van bestuur worden benoemd door de raad van commissarissen. De raad van commissarissen geeft de algemene vergadering kennis van een voorgenomen benoeming van een lid van de raad van bestuur.

14.4 Leden van de raad van bestuur kunnen niet zijn personen die direct of indirect binding hebben:

(a) als bedoeld in de Elektriciteitswet, met een producent, een leverancier of een handelaar;

(b) als bedoeld in de Gaswet, met een rechtspersoon die de productie, aankoop of levering van gas verricht.

14.5 De vennootschap heeft een beleid op het terrein van bezoldiging van de raad van bestuur. Het beleid wordt voorgesteld door de raad van commissarissen en vastgesteld door de algemene vergadering. In het bezoldigingsbeleid komen ten minste de in de artikelen 383c tot en met 383e van Boek 2 omschreven onderwerpen aan de orde, voor zover deze de raad van bestuur betreffen. Het beloningsbeleid wordt schriftelijk en

gelijktijdig met de aanbieding aan de algemene vergadering ter kennisneming aan de ondernemingsraad aangeboden.

Voor de toepassing van de vorige zin wordt onder ondernemingsraad verstaan de ondernemingsraad van de onderneming van de vennootschap of van de onderneming van een dochtermaatschappij bedoeld in de leden 1 en 2 van artikel 24a van Boek 2. Indien er meer dan één ondernemingsraad is, wordt het beloningsbeleid aan deze raden afzonderlijk aangeboden. Is voor de betrokken onderneming of ondernemingen een centrale ondernemingsraad ingesteld, dan wordt het beloningsbeleid aan de centrale ondernemingsraad aangeboden.

14.6 De raad van commissarissen stelt, met inachtneming van het beleid bedoeld in artikel 14.5, de beloning en de verdere arbeidsvoorwaarden van ieder lid van de raad van bestuur en van de in artikel 15.8 bedoelde persoon vast.

14.7 Een lid van de raad van bestuur kan worden geschorst en ontslagen door de raad van commissarissen. De raad van commissarissen ontslaat een lid van de raad van bestuur niet dan nadat de algemene vergadering dan wel, indien de commissie bedoeld in artikel 18.9 werd ingesteld, die commissie over het voorgenomen ontslag is gehoord. Alvorens de algemene vergadering, casu quo de commissie van aandeelhouders, door de raad van commissarissen over een voorgenomen ontslag wordt gehoord, stelt de raad van commissarissen het betrokken lid van de raad van bestuur in de gelegenheid zich in een vergadering van de raad van commissarissen te verantwoorden; daarbij kan het lid van de raad van bestuur zich doen bijstaan door een raadsman.

14.8 De schorsing van een lid van de raad van bestuur vervalt, indien de raad van commissarissen niet binnen drie maanden na de datum van ingang van de schorsing besluit tot ontslag of tot opheffing of handhaving van de schorsing. Een schorsing kan voor ten hoogste drie maanden worden verlengd, ingaande op de datum waarop het besluit tot handhaving van de schorsing werd genomen.

14.9 Een lid van de raad van bestuur treedt af door het verkrijgen van een hoedanigheid als gevolg waarvan hij ingevolge het bepaalde in artikel 14.4 niet tot lid van de raad van bestuur benoembaar zou zijn.

Artikel 15. Taken en bevoegdheden van de raad van bestuur. Tegenstrijdig belang. Belet of ontstentenis.

15.1 (a) Behoudens beperkingen volgens de statuten is de raad van bestuur belast met het besturen van de vennootschap.

(b) De raad van bestuur vertegenwoordigt de vennootschap. De bevoegdheid tot vertegenwoordiging komt mede toe aan ieder lid van de raad van bestuur afzonderlijk.

(c) De raad van bestuur kan aan één of meer personen procuratie verlenen en zodanige bevoegdheid wijzigen of intrekken.

15.2 Ieder lid van de raad van bestuur is tegenover de vennootschap gehouden tot een behoorlijke vervulling van de hem opgedragen taak.

15.3 Indien er meer leden van de raad van bestuur zijn, kunnen zij met inachtneming van deze statuten een bestuursreglement vaststellen, mits onder goedkeuring van de raad van commissarissen. In het bestuursreglement kan, onder goedkeuring van de raad van commissarissen, worden aangegeven met welke taken ieder lid van de raad van bestuur meer in het bijzonder zal zijn belast. Een zodanige taakverdeling laat de gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle leden van de raad van bestuur voor het gehele bestuur onverlet.

15.4 Een lid van de raad van bestuur met een tegenstrijdig belang als bedoeld in artikel 15.5 of met een belang dat de schijn van een dergelijk tegenstrijdig belang kan hebben (beide een **(potentieel) tegenstrijdig belang**) stelt zijn medebestuurders en de raad van commissarissen hiervan in kennis.

15.5 Een lid van de raad van bestuur neemt niet deel aan de beraadslaging en besluitvorming binnen het bestuur, indien hij daarbij een direct of indirect persoonlijk belang heeft dat tegenstrijdig is met het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. Wanneer hierdoor geen bestuursbesluit kan worden genomen, wordt het besluit genomen door de raad van commissarissen.

15.6 Van een tegenstrijdig belang als bedoeld in artikel 15.5 is slechts sprake, indien het lid van de raad van bestuur in de gegeven situatie niet in staat moet worden geacht het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming met de vereiste integriteit en objectiviteit te behartigen. Wordt een transactie voorgesteld waarbij naast de vennootschap ook een groepsmaatschappij van de vennootschap een belang heeft, dan betekent het enkele feit dat een lid van de raad van bestuur enige functie bekleedt bij de betrokken of een andere groepsmaatschappij, en daarvoor al dan niet een vergoeding ontvangt, nog niet dat sprake is van een tegenstrijdig belang als bedoeld in artikel 15.5.

15.7 Het lid van de raad van bestuur die in verband met een (potentieel) tegenstrijdig belang niet de taken en bevoegdheden uitoefent die hem anders als bestuurder zouden toekomen, wordt in zoverre aangemerkt als een bestuurder die belet heeft in de zin van de artikelen 15.9, 15.10 en 15.11.

15.8 Een (potentieel) tegenstrijdig belang tast de vertegenwoordigingsbevoegdheid als bedoeld in artikel 15.1(a) niet aan. De raad van commissarissen kan bepalen dat daarnaast één of meer personen op grond van dit artikel 15.8 bevoegd zijn tot

vertegenwoordiging in aangelegenheden waarin zich tussen de vennootschap en één of meer bestuurders een (potentieel) tegenstrijdig belang voordoet. Een persoon die aldus is aangewezen mag niet een persoon zijn die direct of indirect binding heeft:

(a) als bedoeld in de Elektriciteitswet, met een producent, een leverancier of een handelaar;

(b) als bedoeld in de Gaswet, met een rechtspersoon die de productie, aankoop of levering van gas verricht.

15.9 In geval van ontstentenis of belet van een lid van de raad van bestuur zijn de overblijvende bestuurders of is de overblijvende bestuurder tijdelijk met het besturen van de vennootschap belast.

15.10 In geval van ontstentenis of belet van alle leden van de raad van bestuur of van het enige lid van de raad van bestuur is de raad van commissarissen tijdelijk met het besturen van de vennootschap belast, met de bevoegdheid het bestuur van de vennootschap tijdelijk op te dragen aan één of meer commissarissen en/of één of meer andere personen. De persoon die tijdelijk met het bestuur van de vennootschap is belast mag niet een persoon zijn die direct of indirect binding heeft:

(a) als bedoeld in de Elektriciteitswet, met een producent, een leverancier of een handelaar;

(b) als bedoeld in de Gaswet, met een rechtspersoon die de productie, aankoop of

levering van gas verricht.

15.11 Bij de vaststelling in hoeverre leden van de raad van bestuur aanwezig of vertegenwoordigd zijn, instemmen met een wijze van besluitvorming, of stemmen, wordt geen rekening gehouden met vacante bestuurszetels en leden van de raad van bestuur die belet hebben.

Artikel 16. Goedkeuring van bestuursbesluiten door de algemene vergadering en aandeelhoudersconvenant.

16.1 Indien en zolang de AHC is ingesteld, zal de AHC over besluiten bedoeld in dit Artikel 16 voorafgaande aan de algemene vergadering advies uitbrengen aan de aandeelhouders. In goed overleg met de vennootschap zal ten aanzien van de besluitvorming krachtens dit Artikel 16 een nadere regeling getroffen worden. De algemene vergadering kan de werkwijze van de AHC bij reglement vaststellen.

16.2 Aan de goedkeuring van de algemene vergadering zijn onderworpen de besluiten van de raad van bestuur omtrent een belangrijke verandering van de identiteit of het karakter van de vennootschap of de onderneming, waaronder in ieder geval:

(a) overdracht van de onderneming of vrijwel de gehele onderneming aan een derde;

(b) het aangaan of verbreken van duurzame samenwerking van de vennootschap of een dochtermaatschappij met een andere rechtspersoon of vennootschap dan wel als volledig aansprakelijke vennoot in een commanditaire vennootschap of vennootschap onder firma, indien deze samenwerking of verbreking van ingrijpende betekenis is voor de vennootschap, zulks onverminderd het in artikel 17.1(n) bepaalde; en

(c) het nemen of afstoten van een deelneming in het kapitaal van een vennootschap ter waarde van ten minste één derde van het bedrag van de activa volgens de balans met toelichting of, indien de vennootschap een geconsolideerde balans opstelt, volgens de geconsolideerde balans met toelichting volgens de laatst vastgestelde jaarrekening van de vennootschap, door haar of een dochtermaatschappij, zulks onverminderd het in artikel 17.1(m) bepaalde.

16.3 Aan de goedkeuring van de algemene vergadering zijn voorts onderworpen de besluiten van de raad van bestuur:

(a) omtrent (des)investeringen in het gereguleerde domein die een bedrag per (des)investering van honderd miljoen euro (EUR 100.000.000), of een zoveel hoger door de algemene vergadering vastgesteld bedrag, te boven gaan; of

(b) tot de overname van een andere regionale netbeheerder; of

(c) tot de aankoop of verkoop van een gedeelte van een netwerk van een andere regionale netbeheerder indien deze een bedrag van vijftig miljoen euro (EUR 50.000.000) te boven gaat; of

(d) omtrent enige Belangrijke Transactie (zoals hierna gedefinieerd); of

(e) die op basis van overleg met de AHC naar het oordeel van de raad van bestuur of de raad van commissarissen omgeven is met majeure politieke gevoeligheden,

met dien verstande dat (x) investeringsbeslissingen waartoe de netbeheerder dwingend gehouden is op grond van wet- en regelgeving alsmede onherroepelijke besluiten van een toezichthouder geen goedkeuring van de algemene vergadering behoeven en (y) met de (rechts)handelingen waarnaar onder sub (a) tot en met sub (d) wordt verwezen, wordt gelijkgesteld enige vorm van het aanvaarden van een verplichting daartoe en het doen van enige toezegging daartoe.

In dit Artikel 16 betekent een "**Belangrijke Transactie**" een (rechts)handeling

(waaronder mede begrepen investeringen) in het niet-gereguleerde domein (en dus niet in het gereguleerde domein) (i) met een totale exposure die een bedrag per (rechts)handeling van vijfentwintig miljoen euro (EUR 25.000.000) te boven gaat, en/of (ii) die valt in één of meer van de volgende categorieën:

(i) investeringen buiten het verzorgingsgebied; of

(ii) niet-gereguleerde activiteiten in marktsegmenten waarvan niet in het MSP is opgenomen dat de vennootschap actief zal zijn in dergelijke marktsegmenten gedurende de looptijd van het MSP,

met dien verstande dat geen Belangrijke Transactie zijn: (rechts)handelingen in het niet-gereguleerde domein die onderdeel vormen van de reguliere operationele bedrijfsvoering van de vennootschap (en die geen investering zijn). De reguliere operationele bedrijfsvoering omvat, maar is niet beperkt tot, (a) human resources (inclusief arbeidsvoorwaarden, pensioen en dergelijke), (b) beheer en onderhoudsactiviteiten, (c) inkoop van diensten (waaronder advisering en uitzendcontracten), (d) het aantrekken van financiering (onverminderd het eventueel hieromtrent bepaalde in een reglement van de vennootschap) en (e) digitalisering en informatietechnologie.

De algemene vergadering kan aan een goedkeuring op grond van dit artikel 16.3 nadere voorwaarden verbinden en de goedkeuring op grond van dit artikel 16.3 wordt geacht te zijn verleend (en is derhalve niet nogmaals nodig) voor een voorgenomen Belangrijke Transactie en (des)investeringen in het gereguleerde domein boven het toepasselijke drempelbedrag die als zodanig voldoende concreet omschreven is opgenomen in een door de algemene vergadering goedgekeurd MSP of mid-term review, mits uitgevoerd binnen de aldus goedgekeurde termijn.

Bij de bepaling of een drempelbedrag zoals genoemd onder sub (a), sub (c) en sub (d) (in verband met de definitie van Belangrijke Transactie) wordt gehaald, geldt het volgende:

(i) met elkaar samenhangende transacties worden als één geheel beschouwd;

(ii) gelijksoortige transacties met één en dezelfde wederpartij (dan wel verschillende wederpartijen die met elkaar in een groep verbonden zijn) die plaatsvinden binnen een aaneengesloten periode van twaalf (12) maanden worden als samenhangend beschouwd (en waarbij transacties van verschillende rechtspersonen binnen de Stedin groep ook als één geheel worden beschouwd);

(iii) ingeval van investeringen geldt dat:

(A) met een investering in een actief wordt gelijkgesteld iedere transactie

waarbij tegen betaling de juridische eigendom, economische eigendom of het gebruik van dat actief wordt verworven, waaronder mede begrepen leases; en

(B) door de vennootschap niet alleen wordt gekeken naar de voorliggende investering casu quo transactie, maar ook naar de inschatting van de toekomstige netto cash behoefte daarvan, en deze zal steeds door de vennootschap worden bepaald en inzichtelijk worden gemaakt.

Indien bij de raad van bestuur enige onzekerheid bestaat of een (rechts)handeling de goedkeuring zoals bedoeld in dit Artikel 16 behoeft, zal de betreffende (rechts)handeling door de raad van bestuur ter goedkeuring worden voorgelegd aan de algemene vergadering.

Onder "**investeringen**" in dit artikel 16.3 wordt verstaan: het nemen van deelnemingen, het oprichten van joint ventures, het doen van acquisities en overige investeringen.

Onder "**desinvesteringen**" in dit artikel 16.3 wordt verstaan: het afstoten van deelnemingen, het opheffen van joint-ventures en de overdracht van bedrijfsonderdelen.

16.4 De regelingen in de artikelen 16.2 en 16.3 gelden niet alleen voor de vennootschap maar ook ten aanzien van haar dochtermaatschappijen, hetgeen betekent dat:

(a) de vennootschap ervoor zorgt dat deze regelingen niet alleen door haarzelf maar ook door de gehele groep waartoe de vennootschap behoort worden nageleefd, en dat geen vennootschappelijke of contractuele structuren worden opgezet om de toepasselijkheid te ontlopen of beperken; en

(b) de vennootschap in haar hoedanigheid van aandeelhouder, bestuurder of anderszins aan een groepsmaatschappij slechts besluiten zal nemen of goedkeuren ten aanzien van een aangelegenheid die aan goedkeuring van de algemene vergadering is onderworpen indien het een besluit van de vennootschap zelf zou zijn, indien voorafgaande goedkeuring van de algemene vergadering is verkregen.

16.5 Het ontbreken van een ingevolge dit artikel vereiste goedkeuring tast de vertegenwoordigingsbevoegdheid, als bedoeld in artikel 15.1, niet aan.

16.6 De strategie wordt vastgesteld in een MSP. Een MSP ziet op een periode van steeds vijf (5) jaar, maar kan tussentijds worden geactualiseerd en/of gewijzigd indien de raad van bestuur dat nodig acht (al dan niet) in verband met een mid-term review.

De raad van bestuur consulteert de AHC bij aanvang van het proces tot het opstellen

van een nieuw concept-MSP. De raad van bestuur en de AHC bespreken in dat kader mogelijke majeure politieke gevoeligheden gedurende de voorliggende strategieperiode.

Het concept-MSP wordt door de raad van bestuur ter goedkeuring aan de raad van commissarissen voorgelegd. Na goedkeuring van het concept-MSP door de raad van commissarissen wordt dit ter goedkeuring aan de algemene vergadering voorgelegd, waarbij tevens de AHC in de gelegenheid wordt gesteld om daarover advies uit te brengen aan de algemene vergadering. De algemene vergadering kan dit goedkeuringsrecht uitoefenen naar haar discretie. De algemene vergadering beslist over de goedkeuring van het concept-MSP met een gewone meerderheid van de uitgebrachte stemmen.

Het hiervoor vermelde is van overeenkomstige toepassing bij een actualisatie of wijziging van een MSP.

16.7 Halverwege de looptijd van een MSP stelt de raad van bestuur een mid-term review op en legt deze ter goedkeuring voor aan de algemene vergadering, waarbij tevens de AHC in de gelegenheid wordt gesteld om daarover advies aan de algemene vergadering uit te brengen. De algemene vergadering kan dit goedkeuringsrecht uitoefenen naar haar discretie. De algemene vergadering beslist over de goedkeuring van het mid-term review met een gewone meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Een mid-term review heeft geen betrekking op, en doet geen afbreuk aan, de overige bepalingen van het vigerende MSP, waaronder maar niet beperkt tot het financieel deel van het MSP voor zover dit geen betrekking heeft op het niet-gereguleerde domein.

De raad van bestuur kan voorgenomen Belangrijke Transacties als zodanig opnemen in het financieel deel van het MSP (inclusief planning/termijn) en een aldus goedgekeurde Belangrijke Transactie vereist, indien voldoende concreet omschreven in en goedgekeurd als onderdeel van de mid-term review, niet nogmaals goedkeuring op grond van artikel 16.3, mits uitgevoerd binnen de goedgekeurde termijn.

De uitoefening van het goedkeuringsrecht van de algemene vergadering ten aanzien van het MSP of een mid-term review doet geen afbreuk aan de rechtsgeldigheid van reeds door de vennootschap aangegane verplichtingen, mits voor het aangaan van dergelijke verplichtingen goedkeuring is verleend door de algemene vergadering voor zover deze goedkeuring ten tijde van het aangaan daarvan was vereist.

16.8 Jaarlijks wordt door de raad van bestuur een concept-jaarplan voorgelegd aan de raad van commissarissen ter goedkeuring. Na goedkeuring van het concept-jaarplan door de raad van commissarissen wordt het jaarplan ter bespreking en ter informatie toegezonden aan de algemene vergadering, waarbij tevens de AHC in de gelegenheid wordt gesteld om daarover advies aan de algemene vergadering uit te brengen.

De algemene vergadering heeft een bindend adviesrecht ten aanzien van het jaarplan en de herziening daarvan voor zover de inhoud daarvan ziet op het niet-gereguleerde domein. De raad van bestuur voegt het advies van de algemene vergadering toe aan het plan.

16.9 Bij de uitvoering van het jaarplan neemt de raad van het bestuur het advies van de algemene vergadering zoveel mogelijk in acht. Waar de raad van bestuur gedurende de uitvoering van het plan op onderdelen besluit af te wijken van dit advies, zal hij dit gemotiveerd onderbouwen aan de AHC en in overleg treden met de AHC.

16.10 De algemene vergadering kan, op voorstel van de raad van bestuur en na goedkeuring door de raad van commissarissen, een convenant vaststellen waarin met betrekking tot de onderlinge verhoudingen tussen de raad van bestuur, de raad van commissarissen, de AHC en de algemene vergadering van de vennootschap, afspraken worden vastgelegd over de uitvoering van hun respectievelijke taken en bevoegdheden (het "**Aandeelhoudersconvenant**").

Tot een wijziging of beëindiging van het Aandeelhoudersconvenant kan slechts worden besloten door de algemene vergadering op voorstel van de raad van bestuur, na goedkeuring van de raad van commissarissen.

Het Aandeelhoudersconvenant wordt aangemerkt als een reglement van de vennootschap.

Artikel 17. Goedkeuring van bestuursbesluiten door de raad van commissarissen.

17.1 Onverminderd het bepaalde in Artikel 16, zijn aan de goedkeuring van de raad van commissarissen onderworpen de besluiten van de raad van bestuur omtrent:

(a) uitgifte en verkrijging van aandelen in en schuldbrieven ten laste van de vennootschap of van schuldbrieven ten laste van een commanditaire vennootschap of vennootschap onder firma waarvan de vennootschap volledig aansprakelijke vennoot is;

(b) medewerking aan de uitgifte van certificaten op naam van aandelen;

(c) aanvrage van notering of van intrekking der notering van de onder (a) bedoelde schuldbrieven en de onder (b) bedoelde certificaten in de prijscourant van enige beurs;

(d) een voorstel tot uitgifte van aandelen;

(e) een voorstel tot het beperken of uitsluiten van het voorkeursrecht bij een uitgifte van aandelen;

(f) een voorstel tot vermindering van het geplaatste kapitaal;

(g) een voorstel tot conversie van cumulatief preferente aandelen in gewone aandelen;

(h) een voorstel tot het verlenen van opdracht tot onderzoek van de opgemaakte jaarstukken;

(i) een voorstel tot het doen van uitkeringen ten laste van vrij uitkeerbare reserves;

(j) een voorstel tot wijziging van de statuten;

(k) een voorstel tot ontbinding van de vennootschap;

(l) een voorstel tot fusie of splitsing, als bedoeld in Titel 7 van Boek 2, tenzij de vennootschap daarbij als verkrijgende vennootschap optreedt of het een juridische fusie in de zin van artikel 333, lid 2 van Boek 2 of een juridische splitsing in de zin van artikel 334hh Boek 2 betreft;

(m) het nemen van een deelneming in het kapitaal van een andere vennootschap ter waarde van ten minste een vierde van het bedrag van het geplaatste kapitaal met de reserves volgens de balans met toelichting van de vennootschap of een zoveel lager bedrag als door de raad van commissarissen wordt vastgesteld, alsmede het ingrijpend vergroten of verminderen van zulk een deelneming;

(n) het aangaan of verbreken van duurzame samenwerking van de vennootschap met een andere rechtspersoon of vennootschap dan wel als volledig aansprakelijke vennoot in een commanditaire vennootschap of vennootschap onder firma, indien deze samenwerking of verbreking van ingrijpende betekenis is voor de vennootschap;

(o) investeringen welke een bedrag gelijk aan ten minste een vierde gedeelte van het geplaatste kapitaal met de reserves der vennootschap volgens haar balans met toelichting of een zoveel lager bedrag als door de raad van commissarissen wordt vastgesteld, vereisen;

(p) de vaststelling van een voortschrijdend meerjarenplan met een financieel-economisch meerjarenplan voor de financiering, de investeringen en de bedrijfsuitkomsten, alsmede een herziening daarvan, alsmede een daarop aansluitend jaarplan en jaarlijkse investeringsbegroting en de herziening daarvan;

(q) het nemen van investeringsbeslissingen, die niet zijn opgenomen in het sub (p) bedoelde investeringsplan of in de jaarlijkse investeringsbegroting en een door de raad van commissarissen vastgesteld bedrag per investering te boven gaan;

(r) het aangaan en verstrekken van geldleningen, die een door de raad van commissarissen vast te stellen bedrag per geldlening te boven gaan;

(s) het vervreemden of bezwaren van registergoederen, waarvan de waarde een door de raad van commissarissen vastgesteld bedrag per transactie te boven gaat;

(t) het sluiten van overeenkomsten waarmee meer dan een door de raad van commissarissen bepaald bedrag per overeenkomst of serie overeenkomsten die onlosmakelijk onderdeel uitmaken van de betreffende transactie is gemoeid, voor zover deze overeenkomsten niet voortvloeien uit het hiervoor onder sub k bepaalde en met uitzondering van het sluiten van overeenkomsten terzake van inkoop en verkoop van gas, elektriciteit, warmte, koude en gassen;

(u) het aangaan van overeenkomsten van borgtocht of het op andere wijze zekerheid stellen voor verplichtingen van derden (niet zijnde een dochtermaatschappij of deelneming) waarmede meer dan een door de raad van commissarissen bepaald bedrag per overeenkomst is gemoeid;

(v) het bepaalde in de leden (r), (s), (t), en (u) is niet van toepassing op het betalingsverkeer dat voortvloeit uit de door de vennootschap in de uitvoering van haar bedrijf bevoegd gesloten overeenkomsten;

(w) aangifte van faillissement en aanvraag van surséance van betaling;

(x) het uitoefenen van stemrecht op aandelen in het kapitaal van dochtermaatschappijen, groepsmaatschappijen en deelnemingen van de vennootschap, zomede het op andere wijze rechtstreeks of middellijk uitoefenen van zeggenschap daarover voor zover het besluiten betreft die zijn opgenomen in dit artikel en mits de raad van commissarissen aan de raad van bestuur heeft medegedeeld voor welke dochtermaatschappijen, groepsmaatschappijen en/of deelnemingen hij deze bevoegdheid wenst uit te oefenen en met uitzondering van besluiten bij juridische fusies als bedoeld in artikel 333, lid 2 Boek 2 of juridische splitsingen als bedoeld in artikel 334hh Boek 2;

(y) het voeren van procedures, hetzij als eisende, hetzij als verwerende partij, daaronder begrepen de procedure voor scheidsmannen, het vragen van bindend advies en het aangaan van dadingen, indien het belang van de zaak een door de raad van commissarissen bepaald bedrag te boven gaat; geen voorafgaande goedkeuring is echter vereist voor het nemen van conservatoire maatregelen en andere maatregelen ter voorkoming van verlies van rechten, alsmede voor het voeren in eerste aanleg van kort gedingen of spoedarbitrages en incassoprocedures;

(z) beëindiging van de dienstbetrekking van een aanmerkelijk aantal werknemers van de vennootschap tegelijkertijd of binnen een kort tijdsbestek of ingrijpende wijziging in de arbeidsomstandigheden van een aanmerkelijk aantal werknemers van de vennootschap;

(aa) het vaststellen en wijzigen van de algemene arbeidsvoorwaarden voor het personeel, tenzij deze vaststelling of wijziging voortvloeit uit de bepalingen van een voor de vennootschap geldende collectieve arbeidsovereenkomst onverminderd het in dit lid, sub (aa), bepaalde;

(bb) het vaststellen en wijzigen van een treasury-statuut.

17.2 Het ontbreken van een ingevolge dit lid vereiste goedkeuring tast de vertegenwoordigingsbevoegdheid, als bedoeld in artikel 15.1, niet aan, met uitzondering van het bepaalde hiervoor onder artikel 17.1(l).

17.3 De raad van commissarissen kan bepalen dat een in artikel 17.1 bedoeld besluit niet aan zijn goedkeuring is onderworpen, indien het daarmee gemoeide belang een door de raad van commissarissen te bepalen en schriftelijk aan de raad van bestuur op te geven waarde niet te boven gaat.

17.4 De raad van commissarissen is bevoegd ook andere bestuursbesluiten dan die in artikel 17.1 zijn vermeld, aan zijn goedkeuring te onderwerpen, mits de raad van commissarissen zodanige bestuursbesluiten nauwkeurig omschrijft en aan de raad van bestuur mededeelt.

17.5 Indien en zolang de bevoegdheid tot uitgifte van aandelen berust bij de raad van bestuur, is zij, mits met inachtneming van het bepaalde in artikel 17.1(a), bevoegd te besluiten tot het verrichten van de in artikel 94 van Boek 2 vermelde rechtshandelingen, alsmede tot het verrichten van deze rechtshandelingen.

Artikel 18. Samenstelling raad van commissarissen.

18.1 De vennootschap heeft een raad van commissarissen die uit ten minste drie en maximaal elf leden bestaat, allen natuurlijke personen.

Is het aantal commissarissen minder dan het vastgestelde aantal, dan neemt de raad onverwijld maatregelen tot aanvulling van zijn ledental. Bij één of meer vacatures in de raad van commissarissen blijft hij bevoegd zijn wettelijke en statutaire taken te vervullen.

De raad van commissarissen stelt een profielschets voor zijn omvang en samenstelling vast, rekening houdend met de aard van de onderneming, haar activiteiten en de gewenste deskundigheid en achtergrond van de commissarissen. De raad van

commissarissen bespreekt de profielschets voor het eerst bij vaststelling en vervolgens bij iedere wijziging in de algemene vergadering, en met de ondernemingsraad.

18.2 De commissarissen worden, behoudens het bepaalde in artikel 18.8, op voordracht van de raad van commissarissen benoemd door de algemene vergadering. De raad van commissarissen maakt de voordracht gelijktijdig bekend aan de algemene vergadering en aan de ondernemingsraad. De voordracht is met redenen omkleed.

Commissaris kunnen niet zijn:

(a) personen die in dienst zijn van de vennootschap;

(b) personen die in dienst zijn van een afhankelijke maatschappij;

(c) bestuurders en personen in dienst van een werknemersorganisatie welke pleegt betrokken te zijn bij de vaststelling van de arbeidsvoorwaarden van de onder (a) en (b) bedoelde personen;

(d) Personen die direct of indirect binding hebben:

(i) als bedoeld in de Elektriciteitswet, met een producent, een leverancier of een handelaar;

(ii) als bedoeld in de Gaswet, met een rechtspersoon die de productie, aankoop of levering van gas verricht,

kunnen slechts tot commissaris worden benoemd zolang daardoor de raad van commissarissen in minderheid bestaat uit personen met een zodanige binding.

18.3 De algemene vergadering kan aan commissarissen een beloning toekennen, welke per commissaris verschillend kan zijn.

18.4 De algemene vergadering en de ondernemingsraad kunnen aan de raad van commissarissen personen aanbevelen om als commissaris te worden voorgedragen. De raad van commissarissen deelt hun daartoe tijdig mede wanneer, ten gevolge waarvan en overeenkomstig welk profiel in zijn midden een plaats moet worden vervuld. Indien voor de plaats het in artikel 18.6 bedoelde versterkte recht van aanbeveling geldt, doet de raad van commissarissen daarvan eveneens mededeling.

18.5 Bij een aanbeveling of voordracht als bedoeld in dit Artikel 18 worden van de kandidaat medegedeeld zijn leeftijd, zijn beroep, het bedrag aan door hem gehouden aandelen in het kapitaal van de vennootschap en de betrekkingen die hij bekleedt of die hij heeft bekleed voor zover die van belang zijn in verband met de vervulling van de taak van een commissaris. Tevens wordt vermeld aan welke rechtspersonen hij reeds als commissaris is verbonden; indien zich daaronder rechtspersonen bevinden die tot een

zelfde groep behoren, kan met de aanduiding van die groep worden volstaan. De aanbeveling en de voordracht tot benoeming of herbenoeming worden gemotiveerd. Bij herbenoeming wordt rekening gehouden met de wijze waarop de kandidaat zijn taak als commissaris heeft vervuld.

18.6 Voor een derde van het aantal leden van de raad van commissarissen geldt dat de raad van commissarissen een door de ondernemingsraad aanbevolen persoon op de voordracht plaatst, tenzij de raad van commissarissen bezwaar maakt tegen de aanbeveling op grond van de verwachting dat de aanbevolen persoon ongeschikt zal zijn voor de vervulling van de taak van commissaris of dat de raad van commissarissen bij benoeming overeenkomstig de aanbeveling niet naar behoren zal zijn samengesteld. Indien het getal der leden van de raad van commissarissen niet door drie deelbaar is, wordt het naastgelegen lagere getal dat wel door drie deelbaar is in aanmerking genomen voor de vaststelling van het aantal leden waarvoor dit versterkte recht van aanbeveling geldt.

18.7 Indien de raad van commissarissen bezwaar maakt tegen een aanbeveling bedoeld in artikel 18.6, deelt hij de ondernemingsraad het bezwaar onder opgave van redenen mede. De raad van commissarissen treedt onverwijld in overleg met de ondernemingsraad met het oog op het bereiken van overeenstemming over de voordracht. Indien de raad van commissarissen constateert dat geen overeenstemming kan worden bereikt, verzoekt een daartoe aangewezen vertegenwoordiger van de raad van commissarissen aan de ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam het bezwaar-gegrond te verklaren. Het verzoek wordt niet eerder ingediend dan nadat vier weken zijn verstreken na aanvang van het overleg met de ondernemingsraad. De raad van commissarissen plaatst de aanbevolen persoon op de voordracht indien de ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam het bezwaar ongegrond verklaart. Verklaart de ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam het bezwaar gegrond, dan kan de ondernemingsraad een nieuwe aanbeveling doen overeenkomstig het bepaalde in artikel 18.6.

18.8 De algemene vergadering kan bij volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen, vertegenwoordigend ten minste één derde van het geplaatste kapitaal, de voordracht afwijzen. Indien de algemene vergadering bij volstrekte meerderheid besluit de voordracht af te wijzen maar deze meerderheid niet ten minste één derde van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigd, zal een nieuwe vergadering worden bijeengeroepen waarin de voordracht kan worden afgewezen met volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Alsdan maakt de raad van commissarissen een nieuwe voordracht op. De artikelen 18.4 tot en met 18.7 zijn van toepassing. Indien de algemene vergadering de voorgedragen persoon niet benoemt en niet besluit tot afwijzing van de voordracht, benoemt de raad van commissarissen de voorgedragen persoon.

18.9 De algemene vergadering kan de bevoegdheid die haar volgens artikel 18.4 toekomt, voor een door haar te bepalen duur van telkens ten hoogste twee achtereenvolgende jaren, overdragen aan een commissie van aandeelhouders waarvan zij de leden aanwijst; in dat geval doet de raad van commissarissen, aan de commissie de mededeling als bedoeld in artikel 18.4. De algemene vergadering kan te allen tijde de overdracht ongedaan maken.

Slechts natuurlijke personen kunnen lid zijn van die commissie; zij moeten zijn aandeelhouder dan wel bestuurder van een rechtspersoon die aandeelhouder is.

De commissie wijst uit haar midden een voorzitter aan.

De commissie besluit met volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen.

De commissie kan haar werkwijze bij reglement vaststellen.

18.10 Voor de toepassing van de voorgaande leden wordt onder de ondernemingsraad verstaan de ondernemingsraad van de onderneming van de vennootschap, of van de onderneming van een afhankelijke maatschappij. Indien er meer dan één ondernemingsraad is, worden de bevoegdheden van de ondernemingsraad onder deze statuten door deze raden afzonderlijk uitgeoefend. Is voor de betrokken onderneming of ondernemingen een centrale ondernemingsraad ingesteld, dan komen de bevoegdheden van de ondernemingsraad volgens deze statuten toe aan de centrale ondernemingsraad.

18.11 Een commissaris treedt uiterlijk af op de dag van en bij het sluiten van de eerstvolgende algemene vergadering nadat vier jaren sedert zijn benoeming zijn verstreken.

Een aftredende commissaris is terstond herbenoembaar.

18.12 De raad van commissarissen kan een rooster van aftreden van zijn leden vaststellen en wijzigen. Zodanige vaststelling en wijziging kunnen niet meebrengen dat een zittende commissaris tegen zijn wil defungeert vóór het verstrijken van de termijn waarvoor hij is benoemd.

Een in een vacature nieuw benoemde commissaris neemt op het rooster de plaats in van degeen in wiens vacature hij werd benoemd.

18.13 Een commissaris kan worden geschorst door de raad van commissarissen; de schorsing vervalt van rechtswege, indien de vennootschap niet binnen één maand na de aanvraag der schorsing een verzoek tot ontslag van de betrokkene heeft ingediend bij de ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam.

18.14 Indien een commissaris direct of indirect een binding verkrijgt als bedoeld in artikel 18.2(d) en als gevolg daarvan de helft of meer van het aantal commissarissen een

zodanige binding heeft, alsmede indien door het defungeren van een commissaris de helft of meer van het aantal commissarissen een zodanige binding heeft, is de algemene vergadering verplicht door benoeming of ontslag van een commissaris ervoor zorg te dragen dat de minderheid van het aantal commissarissen een zodanige binding heeft.

18.15 De ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam kan op een desbetreffend verzoek een commissaris ontslaan wegens verwaarlozing van zijn taak, wegens andere gewichtige redenen of wegens ingrijpende wijzigingen der omstandigheden op grond waarvan handhaving als commissaris redelijkerwijze niet van de vennootschap kan worden verlangd. Het verzoek kan worden ingediend door de vennootschap, ten deze vertegenwoordigd door de raad van commissarissen, alsmede door een daartoe aangewezen vertegenwoordiger van de algemene vergadering, casu quo de in artikel 18.9 bedoelde commissie, of van de ondernemingsraad als bedoeld in artikel 18.10.

18.16 De algemene vergadering kan bij volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen, vertegenwoordigend ten minste één derde van het geplaatste kapitaal, het vertrouwen in de raad van commissarissen opzeggen. Het besluit is met redenen omkleed. Het besluit kan niet worden genomen ten aanzien van commissarissen die zijn aangesteld door de ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam overeenkomstig artikel 18.18.

18.17 Een besluit als bedoeld in artikel 18.16 wordt niet genomen dan nadat de raad van bestuur de ondernemingsraad van het voorstel voor het besluit en de gronden daartoe in kennis heeft gesteld. De kennisgeving geschiedt ten minste dertig dagen voor de algemene vergadering waarin het voorstel wordt behandeld. Indien de ondernemingsraad een standpunt over het voorstel bepaalt, stelt de raad van bestuur de raad van commissarissen en de algemene vergadering van dit standpunt op de hoogte. De ondernemingsraad kan zijn standpunt in de algemene vergadering doen toelichten.

18.18 Het besluit bedoeld in artikel 18.16 heeft het onmiddellijk ontslag van de leden van de raad van commissarissen tot gevolg. Alsdan verzoekt de raad van bestuur onverwijld aan de ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam tijdelijk één of meer commissarissen aan te stellen. De ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam regelt de gevolgen van de aanstelling.

18.19 De raad van commissarissen bevordert dat binnen een door de ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam vastgestelde termijn een nieuwe raad wordt samengesteld met inachtneming van het in dit Artikel 18 bepaalde.

18.20 Zowel het doen van een aanbeveling als bedoeld in artikel 18.4 als het besluit tot afwijzing als bedoeld in artikel 18.6, kunnen in één en dezelfde algemene vergadering aan de orde worden gesteld, mits met inachtneming van het hierna in dit Artikel 18 bepaalde.

18.21 De agenda voor de vergadering moet ten minste de navolgende punten bevatten:

(a) mededeling van het tijdstip waarop de vacature is ontstaan of zal ontstaan en de oorzaak van haar ontstaan en overeenkomstig welk profiel een plaats moet worden vervuld;

(b) gelegenheid tot het doen van een aanbeveling door de algemene vergadering;

(c) onder de opschortende voorwaarde dat door de algemene vergadering geen

aanbeveling van een andere persoon zal worden gedaan: de kennisgeving van de raad van commissarissen van degene die hij voordraagt;

(d) onder de opschortende voorwaarde dat door de algemene vergadering geen aanbeveling van een andere persoon zal worden gedaan: voorstel tot benoeming van de voorgedragen persoon.

18.22 De naam van degene die de raad van commissarissen wenst voor te dragen en de gegevens bedoeld in artikel 18.5 moeten worden vermeld in de oproeping of in de agenda die ten kantore van de vennootschap ter inzage ligt, in welk geval in de oproeping naar de agenda moet worden verwezen.

18.23 De oproeping tot deze vergadering mag eerst geschieden indien vaststaat:

(a) dat de ondernemingsraad een aanbeveling als bedoeld in artikel 18.4 dan wel – indien van toepassing – artikel 18.6 heeft gedaan, of te kennen heeft gegeven zulk een aanbeveling niet te doen, dan wel een door de raad van commissarissen vastgestelde redelijke termijn voor een aanbeveling, als vorenbedoeld, is verstreken; en

(b) wanneer de ondernemingsraad een aanbeveling als bedoeld in artikel 18.6 dan wel – indien van toepassing – artikel 18.7 heeft gedaan, de raad van commissarissen de aanbevolen persoon op de voordracht heeft geplaatst.

Artikel 19. Taken, bevoegdheden en werkwijze van de raad van commissarissen. Tegenstrijdig belang.

19.1 De raad van commissarissen heeft tot taak:

(a) toezicht te houden op het beleid van de raad van bestuur en op de algemene gang van zaken in de vennootschap en de met haar verbonden onderneming;

(b) de raad van bestuur met raad ter zijde te staan;

(c) goedkeuren van besluiten van het bestuur van een netbeheerder die ingevolge

haar statuten zijn onderworpen aan de goedkeuring van de raad van commissarissen van de vennootschap.

Bij de vervulling van hun taak richten de commissarissen zich naar het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming en voor wat betreft de gevallen onder sub (c) van dit artikel 19.1 eveneens naar het belang van de betreffende netbeheerder.

19.2 De raad van bestuur verschaft aan de raad van commissarissen tijdig de voor de uitoefening van diens taak noodzakelijke gegevens en voorts alle door hem verlangde inlichtingen.

19.3 De raad van bestuur stelt ten minste één keer per jaar de raad van commissarissen schriftelijk op de hoogte van de hoofdlijnen van het strategisch beleid, de algemene en financiële risico's en het beheers- en controlesysteem van de vennootschap.

19.4 De leden van de raad van bestuur zijn, indien zij daartoe worden uitgenodigd, verplicht de vergaderingen van de raad van commissarissen bij te wonen.

19.5 De raad van commissarissen kan een of meer van zijn leden aanwijzen aan wie de bevoegdheid toekomt de gebouwen en terreinen van de vennootschap te betreden en inzage te nemen van alle boeken en bescheiden van de vennootschap.

Deze commissaris(sen) kan/kunnen zich daarbij voor rekening van de vennootschap door deskundigen doen bijstaan.

19.6 De raad van commissarissen kan zich in de uitoefening van zijn taak, voor rekening van de vennootschap, doen bijstaan door deskundigen.

19.7 De raad van commissarissen vergadert telkenmale wanneer de voorzitter of een andere commissaris zulks nodig acht.

Voor het verhandelde in de vergadering worden notulen gehouden door de secretaris of bij diens ontstentenis door een van de andere aanwezigen, door de voorzitter daartoe aangewezen. De notulen worden vastgesteld en getekend door degenen, die in de vergadering, waarin de notulen worden vastgesteld, als voorzitter en secretaris fungeren; de notulen worden bewaard in een daartoe bestemd register.

19.8 De raad van commissarissen besluit met volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen in een vergadering waarin ten minste de meerderheid van de commissarissen aanwezig is. Staken de stemmen dan heeft de voorzitter de beslissende stem. Blanco stemmen worden geacht niet te zijn uitgebracht.

19.9 Commissarissen kunnen zich op vergaderingen niet laten vertegenwoordigen.

19.10 Commissarissen kunnen ook besluiten nemen per telex, telefax, telegram of ander communicatiemiddel, mits alle commissarissen zijn geraadpleegd en zoveel commissarissen zich voor aanneming van het voorstel verklaren als in een voltallige vergadering, waarin alle stemmen zijn uitgebracht, voor het nemen van een besluit is vereist.

Een aldus genomen besluit wordt aangetekend in het notulenregister van de raad van commissarissen. Daarnaast wordt in de eerstvolgende vergadering van de raad van commissarissen nogmaals van het besluit melding gemaakt.

19.11 Een commissaris met een (potentieel) tegenstrijdig belang stelt de raad van bestuur en zijn medecommissarissen hiervan in kennis. Indien het (potentieel) tegenstrijdig belang alle commissarissen betreft, dient de kennisgeving tevens aan de algemene vergadering te worden gedaan. Overigens is het bepaalde in de artikelen 15.4 tot en met 15.6 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 20. Algemene vergadering. Bijeenroeping. Plaats van de vergadering.

20.1 Onverminderd het bepaalde in artikel 27, worden algemene vergaderingen gehouden, zo dikwijls de raad van bestuur, dan wel de raad van commissarissen dit wenst. De bevoegdheid tot bijeenroeping van de algemene vergadering komt toe aan de raad van bestuur, de raad van commissarissen, alsook aan twee (2) of meer aandeelhouders die gezamenlijk ten minste tien procent (10%) van het geplaatst kapitaal houden.

20.2 De raad van bestuur dient een algemene vergadering bijeen te roepen, indien een of meer aandeelhouders die gezamenlijk ten minste een tiende gedeelte van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigen, daartoe schriftelijk een verzoek indienen, onder nauwkeurige opgave van de te behandelen onderwerpen. Een gelijke plicht rust op de raad van commissarissen.

Indien de algemene vergadering niet binnen zes weken na het verzoek wordt gehouden, zijn de verzoekers - met inachtneming van de wet en de statuten - zelf bevoegd de algemene vergadering bijeen te roepen zonder daartoe de machtiging van de president van de rechtbank nodig te hebben. Op een bijeenroeping als in de vorige zin bedoeld, is het bepaalde in artikel 20.3 van overeenkomstige toepassing.

20.3 Tot het bijwonen van de algemene vergadering dient iedere aandeelhouder en iedere certificaathouder te worden opgeroepen. De oproeping dient niet later te geschieden dan op de vijftiende dag voor de dag waarop de vergadering wordt gehouden.

De oproeping geschiedt door middel van oproepingsbrieven. Deze vermelden de datum en de plaats van de vergadering en het aanvangstijdstip. De in de vergadering te behandelen onderwerpen worden vermeld in de oproepingsbrieven of door middel van een afzonderlijke brief ter kennis van de aandeelhouders en de certificaathouders

gebracht binnen de voor de oproeping gestelde termijn.

Een onderwerp, waarvan de behandeling schriftelijk is verzocht door een aandeelhouder of een certificaathouder, wordt opgenomen in de oproeping of op dezelfde wijze aangekondigd indien de vennootschap het verzoek niet later dan op de veertigste dag voor die van de vergadering heeft ontvangen en mits geen zwaarwichtig belang van de vennootschap zich daartegen verzet.

Mededelingen die krachtens de wet of de statuten moeten worden gericht aan de algemene vergadering, kunnen geschieden door opneming in de oproepingsbrieven.

20.4 Is de oproepingstermijn niet in acht genomen of heeft de oproeping niet of niet op de juiste wijze plaatsgehad, dan kunnen niettemin wettige besluiten worden genomen, ook ten aanzien van onderwerpen die niet of niet op de voorgeschreven wijze zijn aangekondigd, mits een zodanig besluit wordt genomen met algemene stemmen in een algemene vergadering waarin het gehele geplaatste kapitaal is vertegenwoordigd.

20.5 Algemene vergaderingen kunnen worden gehouden in de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Capelle aan den IJssel, Delft, Dokkum, Dordrecht, 's-Gravenhage, Haarlemmermeer (Luchthaven Schiphol), Heemstede, Lansingerland, Leidschendam-Voorburg, Rotterdam, Utrecht, of Zoetermeer.

Artikel 21. Toegang tot en leiding van de algemene vergadering.

21.1 Toegang tot de algemene vergadering hebben de aandeelhouders en de certificaathouders. Het recht van toegang komt tevens toe aan ieder lid van de raad van bestuur die niet is geschorst, aan iedere commissaris die niet is geschorst, en voorts aan iedere persoon die tot het bijwonen van de algemene vergadering of een gedeelte daarvan is uitgenodigd door de voorzitter van de betrokken vergadering.

21.2 Indien een aandeelhouder of een certificaathouder zich in een algemene vergadering wil doen vertegenwoordigen, dient hij schriftelijk een daartoe strekkende volmacht te verlenen, die moet worden overhandigd aan de voorzitter van de betrokken vergadering.

Een aandeelhouder kan slechts voor alle door hem gehouden aandelen aan één andere aandeelhouder schriftelijk volmacht verlenen om alle aan die aandelen verbonden rechten uit te oefenen. De in dit lid bedoelde bevoegdheden komen mede toe aan vruchtgebruikers van aandelen, alsmede aan houders van certificaten.

De deelgenoten in een gemeenschap die aandelen of certificaten of een beperkt recht daarop omvat, kunnen hun rechten slechts uitoefenen door aan één van hen of één andere aandeelhouder daartoe schriftelijk volmacht te verlenen.

21.3 Aandeelhouders mogen de vergadering bijwonen, daarin het woord voeren en het stemrecht uitoefenen met gebruikmaking van elektronische communicatiemiddelen, indien de mogelijkheid daartoe uitdrukkelijk is voorzien in de oproeping tot de vergadering of is aanvaard door de voorzitter van de vergadering. Het gebruikte elektronische communicatiemiddel dient zodanig te zijn dat de aandeelhouder daardoor tot genoegen van de voorzitter geïdentificeerd kan worden. De oproeping kan verder gegevens bevatten met betrekking tot de toegelaten elektronische communicatiemiddelen en het gebruik daarvan, en de voorzitter kan terzake nadere aanwijzingen geven en eisen stellen.

21.4 De algemene vergaderingen worden geleid door de voorzitter van de raad van commissarissen dan wel door de door de raad van commissarissen, al dan niet uit zijn midden, aan te wijzen persoon. Is de voorzitter niet aanwezig en laat de raad van commissarissen een aanwijzing als evenbedoeld achterwege, dan voorziet de algemene vergadering zelf in haar leiding.

21.5 Het ter vergadering uitgesproken oordeel van de voorzitter omtrent de uitslag van een stemming is beslissend. Hetzelfde geldt voor de inhoud van een genomen besluit, voor zover werd gestemd over een niet schriftelijk vastgelegd voorstel. Wordt echter onmiddellijk na het uitspreken van evengemeld oordeel de juistheid daarvan betwist, dan vindt een nieuwe stemming plaats, wanneer de meerderheid der vergadering of - indien de oorspronkelijke stemming niet hoofdelijk of schriftelijk geschiedde - een stemgerechtigde aanwezige dit verlangt. Door deze nieuwe stemming vervallen de rechtsgevolgen van de oorspronkelijke stemming.

21.6 Tenzij een notarieel proces-verbaal wordt opgemaakt wijst de voorzitter een persoon aan die met het houden van de notulen is belast.

De notulen worden in dezelfde vergadering of in een volgende vergadering vastgesteld door de algemene vergadering en ten blijke daarvan ondertekend door de voorzitter en de notulist van de vergadering waarin de vaststelling geschiedt.

Indien de algemene vergadering, de raad van bestuur of de raad van commissarissen besluit tot het doen opmaken van een notarieel proces-verbaal, of indien een of meer aandeelhouders die gezamenlijk ten minste een tiende gedeelte van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigen daartoe besluiten, verleent de raad van bestuur aan een notaris de opdracht tot het opmaken daarvan. De kosten van het proces-verbaal zijn voor rekening van de vennootschap.

21.7 De raad van bestuur houdt een notulenboek waarin de vastgestelde notulen van elke algemene vergadering zijn opgenomen en waarin tevens een afschrift wordt ingevoegd van elk notarieel proces-verbaal dat van een algemene vergadering is opgemaakt.

Het notulenboek ligt ten kantore van de vennootschap ter inzage van de aandeelhouders en de certificaathouders. Aan ieder van hen wordt desgevraagd, tegen ten hoogste de kostprijs, een afschrift of uittreksel verstrekt van de notulen van een algemene vergadering.

Artikel 22. Stemrecht. Besluitvorming.

22.1 Elk aandeel geeft recht op het uitbrengen van één stem.

22.2 Voor een aandeel dat toebehoort aan de vennootschap of aan een dochtermaatschappij daarvan kan in de algemene vergadering geen stem worden uitgebracht; evenmin voor een aandeel waarvan één van hen de certificaten houdt. Vruchtgebruikers en pandhouders van aandelen die aan de vennootschap en haar dochtermaatschappijen toebehoren, zijn evenwel niet van hun stemrecht uitgesloten, indien het vruchtgebruik of pandrecht was gevestigd voordat het aandeel aan de vennootschap of een dochtermaatschappij daarvan toebehoorde.

De vennootschap of een dochtermaatschappij daarvan kan geen stem uitbrengen voor een aandeel waarop zij een vruchtgebruik of pandrecht heeft.

22.3 Bij de vaststelling in hoeverre aandeelhouders stemmen, aanwezig of vertegenwoordigd zijn of in hoeverre het aandelenkapitaal vertegenwoordigd is, wordt geen rekening gehouden met aandelen waarvoor geen stem kan worden uitgebracht.

22.4 De algemene vergadering besluit met volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen, voor zover de statuten geen grotere meerderheid voorschrijven.

22.5 Onverminderd het elders in deze statuten bepaalde, worden de volgende besluiten door de algemene vergadering genomen met goedkeuring van een preferente meerderheid:

(a) uitgifte van cumulatief preferente aandelen en/of beperking of uitsluiting van het voorkeursrecht ter zake;

(b) vermindering van het bedrag van de cumulatief preferente aandelen;

(c) conversie van cumulatief preferente aandelen in gewone aandelen;

(d) uitkering van preferente agio; en

(e) statutenwijziging waarbij een nieuwe soort aandelen wordt geïntroduceerd of waarbij deze wijziging onevenredig afbreuk doet aan de financiële of zeggenschapsrechten verbonden aan de cumulatief preferente aandelen.

22.6 Blanco stemmen en ongeldige stemmen worden als niet uitgebracht aangemerkt.

22.7 Stemmingen over zaken - schorsing en ontslag van personen daaronder begrepen - geschieden mondeling en stemmingen over personen geschieden bij ongetekende gesloten briefjes, tenzij de voorzitter een andere wijze van stemming vaststelt en geen van de ter vergadering aanwezigen zich daartegen verzet.

22.8 Staken de stemmen bij de verkiezing van personen, dan vindt in dezelfde vergadering eenmaal een nieuwe stemming plaats; staken de stemmen dan opnieuw, dan beslist - onverminderd het bepaalde in de volgende zin - het lot.

Indien bij verkiezing tussen meer dan twee personen niemand de volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen op zich heeft verenigd, vindt herstemming plaats tussen de twee personen die het grootste aantal stemmen op zich verenigden, zonodig na tussenstemming en/of loting.

Staken de stemmen omtrent een ander voorstel dan hiervoor in dit lid bedoeld, dan is dat voorstel verworpen.

22.9 Waar de statuten bepalen dat de geldigheid van een besluit mede afhankelijk is van het ter vergadering vertegenwoordigde gedeelte van het geplaatste kapitaal en dit gedeelte niet vertegenwoordigd was, kan - voor zover elders in deze statuten niet het tegendeel is bepaald ten aanzien van een aldaar specifiek aangeduid onderwerp - een tweede vergadering worden bijeengeroepen en gehouden, waarin het besluit kan worden genomen onafhankelijk van het in die vergadering vertegenwoordigde gedeelte van het geplaatste kapitaal.

Bij de oproeping tot de tweede vergadering moet worden vermeld dat en waarom daarin een besluit kan worden genomen onafhankelijk van het in die vergadering vertegenwoordigde gedeelte van het geplaatste kapitaal.

De oproeping tot de tweede vergadering heeft eerst plaats na afloop van de eerste vergadering. De tweede vergadering dient binnen zes weken na afloop van de eerste vergadering te worden gehouden.

Artikel 23. Besluitvorming buiten vergadering.

23.1 Tenzij er certificaathouders zijn, kunnen stemgerechtigde aandeelhouders alle besluiten die zij in een algemene vergadering kunnen nemen, ook buiten vergadering nemen, mits zij zich allen schriftelijk ten gunste van het betrokken voorstel uitspreken en mits het besluit wordt genomen met voorkennis van de raad van bestuur. Door of namens de personen die buiten vergadering een besluit hebben genomen, wordt de raad van bestuur en de raad van commissarissen onverwijld in kennis van dat besluit gesteld.

23.2 Van elk buiten vergadering genomen besluit wordt mededeling gedaan in de eerstvolgende algemene vergadering. De bescheiden waaruit van de besluitvorming

buiten vergadering blijkt, liggen tijdens voormelde algemene vergadering ter inzage van de aandeelhouders en de certificaathouders; daarna worden deze bescheiden ingevoegd in het notulenboek.

Artikel 24. Soortvergaderingen.

24.1 Artikel 20 tot en met Artikel 23 zijn van overeenkomstige toepassing op vergaderingen van houders van aandelen van een bepaalde soort, met dien verstande dat in plaats van "**algemene vergadering**", "**vergadering van houders van aandelen van een bepaalde soort**" moet worden gelezen, en met dien verstande dat ten aanzien van de vergadering van houders van cumulatief preferente aandelen het volgende geldt:

(a) deze kan ook worden opgeroepen door twee (2) of meer houders van cumulatief preferente aandelen die tezamen ten minste tien procent (10%) van de cumulatief preferente aandelen houden;

(b) deze vergadering steeds zelf haar voorzitter aanwijst;

(c) alleen houders van cumulatief preferente aandelen toegang tot deze vergadering hebben, en dat verder het recht van toegang uitsluitend toekomt aan ieder lid van de AHC en aan iedere persoon die tot het bijwonen van deze vergadering of een gedeelte daarvan is uitgenodigd door de voorzitter.

24.2 Indien alle aandelen van een soort worden gehouden door de Vennootschap, dan wel geen aandelen van een soort zijn geplaatst, komen alle bevoegdheden van de vergadering van aandeelhouders van de desbetreffende soort toe aan de algemene vergadering.

Artikel 25. Boekjaar. Jaarrekening.

25.1 Het boekjaar van de vennootschap is het kalenderjaar.

25.2 Jaarlijks binnen vijf maanden na afloop van het boekjaar, behoudens verlenging van deze termijn met ten hoogste vijf maanden door de algemene vergadering op grond van bijzondere omstandigheden, maakt de raad van bestuur een jaarrekening op en legt deze voor de aandeelhouders en andere personen met vergaderrechten ter inzage ten kantore van de vennootschap. Bij deze stukken worden de in artikel 392, lid 1 van Boek 2 bedoelde gegevens gevoegd. De raad van bestuur zendt de jaarrekening ook toe aan de ondernemingsraad.

25.3 De jaarrekening wordt ondertekend door ieder lid van de raad van bestuur en iedere commissaris. Indien de ondertekening van een of meer leden van de raad van bestuur en/of een of meer commissarissen ontbreekt, wordt daarvan onder opgave van reden melding gemaakt.

25.4 De vennootschap zorgt dat de opgemaakte jaarrekening en, indien vereist, het jaarverslag en de krachtens artikel 392 van Boek 2 toegevoegde gegevens zo spoedig mogelijk, doch niet later dan met ingang van de datum van oproeping tot de algemene vergadering, bestemd tot hun behandeling, op het kantoor van de vennootschap aanwezig zijn. Aandeelhouders en certificaathouders kunnen die stukken aldaar inzien en er kosteloos een afschrift van verkrijgen.

Artikel 26. Accountant.

26.1 De algemene vergadering verleent - op voorstel van de raad van bestuur en na goedkeuring door de raad van commissarissen - aan een registeraccountant of andere deskundige, als bedoeld in artikel 393 van Boek 2 - beiden hierna aan te duiden als: de deskundige - dan wel een organisatie waarin zodanige deskundigen samenwerken, de opdracht tot onderzoek van de opgemaakte jaarrekening. Gaat de algemene vergadering daartoe niet over, dan is de raad van commissarissen of - zo deze daartoe niet overgaat - de raad van bestuur bevoegd en verplicht de opdracht te verlenen. De algemene vergadering kan de opdracht, als hiervoor in dit lid bedoeld, te allen tijde intrekken en deze aan een andere deskundige verlenen.

26.2 De deskundige brengt omtrent zijn onderzoeksverslag uit aan de raad van bestuur en aan de raad van commissarissen. De deskundige geeft de uitslag van zijn onderzoek in een verklaring weer.

26.3 Voor de gevallen waarin de wet dat toestaat, kan het verlenen van de in artikel 26.1 bedoelde opdracht achterwege blijven of kan de opdracht aan een ander dan de aldaar bedoelde deskundige worden verleend.

Artikel 27. Jaarvergadering. Vaststelling jaarrekening.

27.1 Elk jaar wordt ten minste één algemene vergadering gehouden, en wel binnen zes maanden na afloop van het laatst verstreken boekjaar van de vennootschap; deze algemene vergadering wordt hierna aangeduid als: de jaarvergadering.

De agenda voor de jaarvergadering bevat ten minste de volgende onderwerpen:

(a) de behandeling van het jaarverslag over het laatst verstreken boekjaar;

(b) de vaststelling van de jaarrekening over het laatst verstreken boekjaar.

27.2 De in artikel 27.1 vermelde onderwerpen behoeven niet op de agenda voor de jaarvergadering te worden vermeld, indien de termijn voor het opmaken van de jaarrekening is verlengd of een voorstel tot verlenging van die termijn op die agenda is vermeld.

27.3 Vaststelling van de jaarrekening geschiedt door de algemene vergadering.

Na vaststelling van de jaarrekening besluit de algemene vergadering omtrent het verlenen van kwijting aan de leden van de raad van bestuur voor het door hen gevoerde beleid van het afgelopen jaar en de commissarissen voor het door hen gevoerde toezicht van het afgelopen jaar, voor zover van die onderscheiden taakuitoefening blijkt uit de jaarrekening of uit informatie die anderszins voorafgaand aan de vaststelling van de jaarrekening aan de algemene vergadering is verstrekt, een en ander onverminderd het bepaalde in de artikelen 139 en 150 van Boek 2.

27.4 Indien de algemene vergadering geen kennis heeft kunnen nemen van de in Artikel 26 bedoelde accountantsverklaring, kan de jaarrekening niet worden vastgesteld, tenzij onder de overige gegevens een wettige grond wordt medegedeeld waarom de verklaring ontbreekt.

Artikel 28. Winst en verlies.

28.1 Onder winst wordt in de hierna volgende leden van dit artikel verstaan de winst, zoals deze blijkt uit de vastgestelde winst- en verliesrekening waarbij derhalve rekening is gehouden met onder meer de afschrijving op de goodwill. Onder voor uitkering beschikbare winst wordt uitsluitend in artikel 28.9 en artikel 28.10 verstaan de winst als in de vorige zin omschreven met uitzondering van de bijzondere baten, zoals die blijken uit de vastgestelde winst- en verliesrekening.

Tot de vroegste van (i) de eerste werkdag volgend op het einde van de reguleringsperiode waarop het na eenendertig december tweeduizend eenentwintig eerstvolgende (herziene of nieuwe) methodebesluit ziet en (ii) één januari tweeduizend achtentwintig (de "**Eerste Reset Datum**") is het percentage dat wordt gehanteerd voor de berekening van het dividend op de cumulatief preferente aandelen (het "**Rendementspercentage**") gelijk aan drie procent (3%). Het Rendementspercentage wordt herzien op iedere Reset Datum, waarbij "**Reset Datum**" betekent: na het verstrijken van de Eerste Reset Datum of een daarop volgende Reset Datum, steeds het vroegste van (i) de eerstvolgende herziening of vervanging van het dan geldende methodebesluit (waarmee meer precies wordt gedoeld op de datum dat de nieuwe tarieven van kracht worden) of (ii) de vijfde (5e) verjaardag van de meest recent verstreken Reset Datum met inachtneming van Artikel 29. Een Reset Datum zal steeds vallen op één januari, tenzij op voorstel van de raad van bestuur de algemene vergadering besluit dat in enig voorkomend geval met het oog op de juiste toepassing van de vorige volzin een andere datum wordt vastgesteld.

28.2 De vennootschap houdt zowel een preferente winstreserve als een gewone winstreserve aan.

28.3 Met betrekking tot ieder boekjaar wordt bij voorrang aan de houders van cumulatief preferente aandelen eerst een uitkering van dividend gedaan die gelijk is aan het totaal

van:

(a) enig bedrag (inclusief samengesteld rendement) dat op grond van artikel 28.7 nog met betrekking tot voorgaande boekjaren moet worden uitgekeerd, voor zover niet reeds toegevoegd aan de preferente winstreserve (het "**Tekort**"); en

(b) een bedrag gelijk aan (x) het Rendementspercentage vermenigvuldigd met (y) het totaal van:

(i) het van dag tot dag gewogen gemiddelde over dat boekjaar van het nominaal op de cumulatief preferente aandelen gestorte bedrag;

(ii) het van dag tot dag gewogen gemiddelde over dat boekjaar van de preferente agio; en

(iii) het van dag tot dag gewogen gemiddelde over dat boekjaar van de preferente winstreserve welke gevormd dan wel aangevuld wordt bij de vaststelling van de jaarrekening over het betreffende boekjaar,

het totaal van sub (i) tot en met sub (iii): het "**Preferent Rendement**".

28.4 Het Tekort en het Preferent Rendement worden zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk na vaststelling van de jaarrekening over het boekjaar waarover deze zijn berekend uitgekeerd, met inachtneming van artikel 28.5, en in elk geval uiterlijk voor het eind van het daaropvolgende boekjaar, waarbij geldt dat indien het Preferent Rendement na de Compounding Startdatum (zoals hierna gedefinieerd) wordt betaald, het geldende Rendementspercentage ook wordt vergoed over het aldus uit te keren bedrag over de periode vanaf (en niet inbegrepen) die Compounding Startdatum tot en met de dag van daadwerkelijke betaling. Ook de berekening van het te betalen Tekort vindt op grond van artikel 28.7 plaats over de periode tot en met de dag van daadwerkelijke betaling.

In dit Artikel 28 betekent "**Compounding Startdatum**" met betrekking tot Preferent Rendement dat is berekend met betrekking tot een boekjaar, het eerdere van: (A) de datum drie (3) werkdagen na de algemene vergadering waarin de jaarrekening met betrekking tot dat boekjaar wordt vastgesteld en waarin het besluit tot het later in dat jaar uitkeren van het Preferent Rendement (volledig of gedeeltelijk) wordt genomen of (B) dertig (30) juni van het daaropvolgende boekjaar.

28.5 De raad van bestuur is telkens bevoegd te besluiten, met goedkeuring van de raad van commissarissen, welk gedeelte van het Tekort en/of het Preferente Rendement wordt/worden gereserveerd. Steeds indien het Tekort en het Preferent Rendement niet volledig worden gereserveerd, wordt het niet gereserveerde bedrag uitgekeerd.

28.6 Indien en voor zover de winst over het desbetreffende boekjaar de uitkering van het

Tekort en het Preferent Rendement niet of slechts gedeeltelijk toelaat, zal deze uitkering plaatsvinden ten laste van de vrij uitkeerbare reserves (maar niet ten laste van de preferente agioreserve of de preferente winstreserve), voor zover toegestaan op grond van artikel 28.14 en de wet en met inachtneming van artikel 28.5.

Uitkering van enig Tekort en/of Preferent Rendement vinden nimmer plaats ten laste van de preferente agio of de preferente winstreserve, en ook niet ten laste van een vermindering van het nominaal bedrag van de cumulatief preferente aandelen.

28.7 Indien de winst in enig jaar niet voldoende is om het maximale Preferent Rendement voor dat jaar uit te keren en/of te reserveren, komt aan de houders van cumulatief preferente aandelen toe het Tekort, samen met een over dat Tekort (op samengestelde basis) berekende – steeds aan de hand van het voor de desbetreffende periode of deel daarvan geldende Rendementspercentage – extra uitkering over de periode lopend van de Compounding Startdatum waarop het Tekort wordt vastgesteld tot en met de dag van volledige betaling van dat Tekort, vermeerderd met die extra uitkering.

28.8 Indien in de loop van enig boekjaar een uitgifte van cumulatief preferente aandelen heeft plaatsgevonden, zal voor dat boekjaar het dividend op de desbetreffende nieuw uitgegeven cumulatief preferente aandelen steeds naar rato tot de dag van uitgifte daarvan worden verminderd.

28.9 Van de voor uitkering beschikbare winst na toepassing van de artikelen 28.3 tot en met 28.8 kan de raad van bestuur, met goedkeuring van de raad van commissarissen, een gedeelte ter grootte van maximaal de helft toevoegen aan de gewone winstreserve. De raad van bestuur kan, met goedkeuring van de raad van commissarissen, maximaal vijftig procent (50%) reserveren waarmee ten minste vijftig procent (50%) van de winst beschikbaar is voor de algemene vergadering zoals bepaald in artikel 28.10. Wanneer door de vennootschap een preferente winstreserve of een Tekort wordt aangehouden, kan tot een uitkering van de winst die beschikbaar is voor de algemene vergadering slechts worden besloten door de algemene vergadering met goedkeuring van een preferente meerderheid. Wanneer de financiële positie het toelaat kan ook minder dan vijftig procent (50%) worden gereserveerd waarmee een groter gedeelte beschikbaar komt voor de aandeelhouders. De raad van bestuur en raad van commissarissen overleggen over een en ander met de AHC.

28.10 De algemene vergadering beslist omtrent uitkering van de voor uitkering beschikbare winst na toepassing van de artikelen 28.3 tot en met 28.8, voor zover deze niet conform artikel 28.9 is gereserveerd. Hetgeen niet wordt uitgekeerd wordt toegevoegd aan de gewone winstreserve. De raad van bestuur doet na goedkeuring van de raad van commissarissen een aanbeveling aan de algemene vergadering omtrent het uit te keren bedrag. De raad van bestuur en raad van commissarissen overleggen over een en ander met de AHC.

28.11 De vennootschap kan slechts uitkeringen doen voor zover haar eigen vermogen groter is dan het gestorte en opgevraagde deel van het geplaatste kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden, en met dien verstande dat:

(a) uitkeringen ten laste van preferente agio of de preferente winstreserve slechts kunnen geschieden op de cumulatief preferente aandelen;

(b) uitkering van preferente agio slechts mogelijk is met inachtneming van artikel 22.5;

(c) uitkeringen ten laste van de preferente winstreserve en uitkeringen van het Tekort slechts kunnen geschieden op voorstel van de raad van bestuur en na goedkeuring van de raad van commissarissen;

(d) uitkeringen op de gewone aandelen slechts kunnen geschieden indien hetzij het Preferent Rendement met betrekking tot alle voorgaande boekjaren volledig is uitgekeerd (hetgeen tevens betekent dat er geen preferente winstreserve is en dat eventuele eerdere Tekorten nadien volledig zijn uitgekeerd), hetzij een preferente meerderheid een dergelijke uitkering heeft goedgekeurd.

28.12 Uitkering van winst geschiedt eerst na vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.

28.13 Door de vennootschap gehouden aandelen of certificaten en aandelen of certificaten die de vennootschap in vruchtgebruik heeft, tellen niet mee bij de berekening van de winstverdeling.

28.14 De algemene vergadering of de raad van bestuur kan in goed overleg met de raad van commissarissen besluiten tot het doen van tussentijdse uitkeringen op de gewone aandelen ten laste van het over het betrokken boekjaar te verwachten dividend, indien:

(a) het Preferent Rendement met betrekking tot alle voorgaande boekjaren volledig is uitgekeerd (hetgeen tevens betekent dat er geen preferente winstreserve is en dat eventuele eerdere Tekorten nadien volledig zijn uitgekeerd);

(b) na uitkering de vennootschap nog steeds in staat is het volledige Preferente Rendement over dat betrokken boekjaar (in het daaropvolgende boekjaar) uit te keren conform artikel 28.4; en

(c) aan het bepaalde in artikel 28.11 is voldaan blijkens een tussentijdse vermogensopstelling, als bedoeld in artikel 105, lid 4 Boek 2.

28.15 Tenzij de algemene vergadering een andere termijn vaststelt, worden dividenden binnen dertig dagen na vaststelling ter beschikking gesteld.

28.16 De algemene vergadering kan besluiten dat dividenden op gewone aandelen geheel of gedeeltelijk in een andere vorm dan in contanten zullen worden uitgekeerd. Uitkeringen op cumulatief preferente aandelen vinden steeds in contanten plaats.

28.17 Ten laste van door de wet voorgeschreven reserves mag een tekort slechts worden gedelgd indien en voor zover de wet dat toestaat. Tot uitkeringen ten laste van andere dan de hiervoor genoemde reserves kan de algemene vergadering besluiten met een drie vierde meerderheid van de uitgebrachte stemmen op voorstel van de raad van bestuur en na goedkeuring van de raad van commissarissen, onverminderd artikel 28.10.

28.18 Is de som van het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal en de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden, geringer dan het laatst vastgestelde wettelijk minimumkapitaal, dan moet de vennootschap een reserve aanhouden ter grootte van het verschil.

Artikel 29. Rendementspercentage

29.1 Het Rendementspercentage wordt op iedere Reset Datum herzien en vastgesteld door (i) de raad van bestuur, met de voorafgaande goedkeuring van de AHC, of (ii) de algemene vergadering overeenkomstig een voorstel daartoe door de raad van bestuur, conform de volgende leden van dit Artikel 29.

29.2 Indien overeenkomstig de slotzin van artikel 28.1 een Reset Datum wordt vastgesteld die afwijkt van één januari, bedraagt het Rendementspercentage over dat boekjaar het gewogen gemiddelde van het Rendementspercentage berekend over het aantal kalenderdagen vanaf (en met inbegrip van) de aanvang van dat boekjaar tot en met de Reset Datum en het Rendementspercentage zoals herzien op grond van dit Artikel 29 vanaf de Resetdatum tot en met de laatste kalenderdag van het desbetreffende boekjaar van de vennootschap.

29.3 Het Rendementspercentage bestaat uit de volgende elementen ("**Building Blocks**" en ieder: een "**Building Block**"):

(a) voorwaardelijk op wijzigingen overeenkomstig artikel 29.11 (Benchmark Replacement), de vijf (5)-jaars *mid-swap rate* zoals gepubliceerd door Bloomberg op pagina EUSA5 ICPL Index (de "**Swap Rate**"); plus

(b) *senior unsecured spread* zoals van toepassing op de vennootschap's senior schuld financiering met een vijf (5)-jaarslooptijd (de "**Senior Spread**"); plus

(c) *sub-senior spread* zoals van toepassing op de vennootschap's hybride financiering met een eerste *call* datum van vijf (5) jaar (de "**Sub-Senior Spread**"); plus

(d) een vaste opslag van honderd (100) basispunten (*perpetuity and deep subordination spread*) (de "**PADS Spread**"),

de Swap Rate, de Senior Spread en de Sub-Senior Spread hierna gezamenlijk: de "**Hybride Prijs**".

29.4 De Senior Spread en de Sub-Senior Spread worden vastgesteld door de algemene vergadering en de raad van bestuur gezamenlijk, op voorstel van de raad van bestuur en nadat de AHC in de gelegenheid is gesteld om hierover advies uit te brengen aan de algemene vergadering, en waarbij de AHC het voorstel van de raad van bestuur kan laten valideren door een door de AHC aan te wijzen financiële instelling of andere onafhankelijke derde.

29.5 Het voorstel van de raad van bestuur wordt bepaald op basis van een uitvraag door of namens de raad van bestuur bij drie financiële instellingen die door de raad van bestuur in overleg met de AHC alsdan zullen worden geselecteerd. In het voorstel van de raad van bestuur wordt voor iedere Building Block (behoudens de PADS Spread) opgenomen de waarde die daartoe is aangegeven door de financiële instelling wiens aangegeven waarde ligt tussen de waardes daartoe aangegeven door de twee andere financiële instellingen. Door of namens de raad van bestuur zal aan de financiële instellingen verzocht worden zich ten aanzien van de waardebepaling voor de Senior Spread en de Sub-Senior Spread te baseren op een peilmoment zowel negen maanden, zes maanden, drie maanden als vijf werkdagen voorafgaand aan de betreffende Reset Datum en de financiële instellingen zullen vervolgens van deze vier peilmomenten de gemiddelde waarde nemen en voor zowel de Senior Spread als de Sub-Senior Spread. Ten aanzien van de waardebepaling voor de Swap Rate wordt de waarde gehanteerd die daartoe zichtbaar is op de Bloomberg-pagina hiervoor genoemd in de definitie van Swap Rate op één peilmoment zijnde vijf werkdagen voorafgaand aan de betreffende Reset Datum.

29.6 Indien de algemene vergadering en de raad van bestuur er niet in slagen om de Senior Spread en de Sub-Senior Spread gezamenlijk vast te stellen binnen twintig (20) werkdagen na het voorstel van de raad van bestuur daartoe overeenkomstig artikel 29.4, kan de raad van bestuur of een preferente meerderheid voorstellen dat over het verschil van inzicht wordt besloten door een onafhankelijk expert zijnde een lid zijn van het *Valuation & Modelling team* van één van KPMG, Deloitte, EY of PricewaterhouseCoopers (niet zijnde de accountant van de vennootschap) met ten minste tien (10) jaar werkervaring (de "**Onafhankelijk Expert**"). Indien de raad van bestuur en een preferente meerderheid het niet eens worden over de benoeming van de Onafhankelijk Expert binnen vijf (5) werkdagen na een voorstel tot de benoeming daarvan, dan heeft de raad van bestuur en heeft een preferente meerderheid het recht om de voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Register Valuators (*NiRV*) te verzoeken om een Onafhankelijk Expert te benoemen.

29.7 De Senior Spread en de Sub-Senior Spread worden telkens herzien met effect vanaf de eerste werkdag van de Reset Datum.

29.8 De volgende regelingen gelden met betrekking tot de werkwijze en procedures van de Onafhankelijk Expert:

(a) de Onafhankelijk Expert zal beslissen als bindend adviseur (en niet als arbiter);

(b) de Onafhankelijk Expert zal toegang krijgen, en de raad van bestuur en de gezamenlijk handelende houders van cumulatief preferente aandelen zullen hem op eerste verzoek toegang verlenen tot en kopieën verstrekken van, alle boeken en bescheiden, en hij zal in de gelegenheid worden gesteld te overleggen met ieder van de raad van bestuur en de gezamenlijk handelende houders van cumulatief preferente aandelen, zoals door de Onafhankelijk Expert redelijkerwijs nodig geacht in verband met het opstellen dan diens bindend advies. Ieder van de raad van bestuur en de gezamenlijk handelende houders van cumulatief preferente aandelen zal de Onafhankelijk Expert alle medewerking verlenen die nodig is voor het opstellen van diens bindend advies;

(c) de Onafhankelijk Expert zal worden gevraagd om binnen twintig (20) werkdagen als bindend advies de Senior Spread en de Sub-Senior Spread te bepalen;

(d) de Onafhankelijk Expert zal vertrouwelijk omgaan met alle boeken, bescheiden en overige informatie verkregen in verband met het bindend advies (waaronder het bestaan daarvan);

(e) de kosten van de Onafhankelijk Expert en het bindend advies worden gedragen door de in het ongelijk, of in overwegende mate in het ongelijk, gestelde partij, zijnde de raad van bestuur of de gezamenlijk handelende houders van cumulatief preferente aandelen (ongeacht dat iedere partij haar eigen (adviseurs) kosten draagt);

(f) het bindend advies van de Onafhankelijk Expert, en de aldus vastgestelde Senior Spread en de Sub-Senior Spread, zijn finaal en bindend voor de raad van bestuur en de aandeelhouders.

29.9 Het Rendementspercentage zal vanaf de Eerste Reset Datum op ieder moment gelijk zijn aan of hoger zijn dan de Floor (zoals hierna gedefinieerd) en niet hoger zijn dan de Cap (zoals hierna gedefinieerd).

In dit Artikel 29 betekent:

(a) "**Floor**": met effect vanaf de eerste werkdag van de Reset Datum, de PADS

Spread plus het hogere van (i) de Hybride Prijs en (ii) 0%; en

(b) "**Cap**": met effect vanaf de eerste werkdag van de Reset Datum, het voor schuldratio aangepaste nominale rendement op eigen vermogen zoals vastgesteld door de Autoriteit Consument & Markt in het methodebesluit voorafgaand aan de inwerkingtreding van de betreffende reguleringsperiode. De schuldratio (*gearing*) in de berekening van de *equity beta* in het methodebesluit zal aangepast worden aan de daadwerkelijke schuldratio van de vennootschap om de Cap vast te stellen. De *gearing* van de vennootschap zal berekend worden op basis van boekwaardes van het eigen vermogen en de rentedragende schulden per de laatste gerapporteerde balans van de vennootschap.

29.10 Indien op een Reset Datum de Cap minder bedraagt dan de Floor, of zodra dit redelijkerwijs voorzienbaar is (een dergelijke situatie: een "**Cap Floor Conflict**"), dan geldt het volgende:

(a) De raad van bestuur en de AHC treden met elkaar in gesprek over de uitwerking van de Cap en de Floor in de gegeven omstandigheden. De vennootschap en de AHC streven er daarbij naar om tot een gezamenlijk voorstel te komen aan de houders van cumulatief preferente aandelen ten aanzien van het Cap Floor Conflict (inclusief de hoogte van het Rendementspercentage, en (indien toepasselijk) dat het Rendementspercentage zou kunnen zien op een kortere periode dan de periode die eindigt op de eerstvolgende Reset Datum), waarbij geldt dat dit voorstel niet zal leiden tot:

(i) een Rendementspercentage dat lager is dan de PADS Spread; of

(ii) een Rendementspercentage dat hoger is dan de Cap (tenzij de Cap lager zou zijn dan de PADS Spread, in welk geval sub (i) hiervoor prevaleert over deze sub (ii)).

(b) Indien de raad van bestuur en de AHC komen tot een gezamenlijk voorstel dan wordt dit voorstel ter goedkeuring voorgelegd aan de houders van cumulatief preferente aandelen. Indien het voorstel met een preferente meerderheid wordt goedgekeurd, dan geldt vanaf de Reset Datum het Rendementspercentage als aldus vastgesteld.

(c) Indien (i) de raad van bestuur en de AHC niet komen tot een gezamenlijke voorstel ten aanzien van het Cap Floor Conflict binnen twintig (20) werkdagen na de vaststelling van het Cap Floor Conflict of (ii) indien wel een gezamenlijke voorstel is bereikt, maar dit voorstel niet wordt goedgekeurd door een preferente meerderheid binnen twintig (20) werkdagen na voorlegging van het voorstel ter goedkeuring, dan wordt het Cap Floor Conflict beslecht door een Onafhankelijk

Expert waarbij artikel 29.8 *mutatis mutandis* van toepassing is. In afwijking van artikel 29.8(c) heeft de Onafhankelijk Expert daarbij als opdracht om binnen twintig (20) werkdagen in redelijkheid een aangepaste Hybride Prijs vast te stellen uitgaande van genormaliseerde marktomstandigheden, waarbij de Onafhankelijk Expert eveneens kan besluiten dat zijn vaststelling ziet op een kortere periode dan de periode die eindigt op de eerstvolgende Reset Datum (in welk geval een reset zal plaatsvinden per de afloop van de aldus vastgestelde kortere periode, en die datum, geldt als Reset Datum). De Hybride Prijs en het Rendementspercentage aldus vastgesteld door de Onafhankelijk Expert is bindend voor ieder van de Partijen en geldt vanaf de Reset Datum.

(d) Het Rendementspercentage zoals vastgesteld door de Onafhankelijk Expert kan:

(i) nooit lager kan zijn dan de PADS Spread; en

(ii) nooit hoger kan zijn dan de Cap (tenzij de Cap lager zou zijn dan de PADS Spread, in welk geval sub (i) hiervoor prevaleert over deze sub (ii)).

29.11 De Swap Rate dient te worden vervangen (de "**Swap Rate vervanging**") indien:

(a) de vennootschap en de houders van cumulatief preferente aandelen (besluitend met een preferente meerderheid) gezamenlijk besluiten tot vervanging van de Swap Rate voor een andere benchmarkrente;

(b) de beheerder van Swap Rate insolvent is en er geen opvolgend beheerder is om de Swap Rate te blijven verstrekken;

(c) de beheerder van de Swap Rate publiekelijk aankondigt dat deze is gestopt, of zal stoppen, om de Swap Rate permanent of voor onbepaalde tijd te verstrekken en er geen opvolgend beheerder is om de Swap Rate te blijven verstrekken; of

(d) de toezichthouder van de beheerder van de Swap Rate maakt publiekelijk bekend dat de Swap Rate (i) permanent of voor onbepaalde tijd is of zal worden stopgezet of (ii) niet langer gebruikt mag worden.

29.12 In het geval van een Swap Rate vervanging zullen de raad van bestuur en de houders van cumulatief preferente aandelen (besluitend met een preferente meerderheid) gezamenlijk in overleg treden over:

(a) een vervangende *benchmark*;

(b) wijziging van de bepalingen van de betreffende investeringsdocumenten en de statuten uitsluitend om deze aan te passen aan het gebruik van de vervangende *benchmark*; en

(c) het gebruik van de vervangende *benchmark* als Building Block voor de berekening van het Rendementspercentage (inclusief, maar niet beperkt tot, eventuele daaruit voortvloeiende wijzigingen die nodig zijn om de vervangende *benchmark* te gebruiken voor de doeleinden van dit Artikel 29).

29.13 Indien de raad van bestuur en een preferente meerderheid binnen twintig (20) werkdagen geen overeenstemming hebben bereikt met betrekking tot hetgeen is bepaald in artikel 29.12, dan kan de raad van bestuur dan wel een preferente meerderheid ervoor kiezen om het geschil te verwijzen naar een Onafhankelijk Expert in welk geval artikel 29.8 *mutatis mutandis* van toepassing is. In afwijking van artikel 29.8(c) heeft de Onafhankelijk Expert daarbij als opdracht om binnen twintig (20) werkdagen enkel de vervangende *benchmark* vast te stellen, en op die basis tevens het Rendementspercentage vast te stellen. De vervangende *benchmark* en het daarop gebaseerde Rendementspercentage aldus vastgesteld door de Onafhankelijk Expert zijn bindend.

Artikel 30. Statutenwijziging. Fusie. Splitsing.

30.1 Voor een besluit tot statutenwijziging, fusie of splitsing van deze vennootschap is een meerderheid van ten minste drie vierden van de uitgebrachte stemmen vereist in de algemene vergadering; deze meerderheid dient ten minste twee derde van het geplaatste kapitaal te vertegenwoordigen.

30.2 Indien de vennootschap bij een juridische fusie of splitsing als verkrijgende vennootschap optreedt, kan het besluit tot fusie door de raad van bestuur genomen worden. Lid 1, tweede zin van artikel 334ff Boek 2 vindt eveneens overeenkomstige toepassing.

30.3 Voor een besluit tot statutenwijziging waarbij, anders dan overeenkomstig deze statuten, wordt afgeweken van artikel 158, leden 2, 4 tot en met 7 en/of de laatste zin van lid 9 van Boek 2, is de voorafgaande goedkeuring van de raad van commissarissen en de toestemming van de ondernemingsraad vereist.

Een besluit tot statutenwijziging waarbij een nieuwe soort aandelen wordt geïntroduceerd of de wijziging onevenredig afbreuk doet aan de financiële of zeggenschapsrechten verbonden aan de cumulatief preferente aandelen, kan slechts worden genomen met inachtneming van artikel 22.5.

Wanneer aan de algemene vergadering een voorstel tot wijziging van de statuten zal worden gedaan, moet dit steeds bij de oproeping tot de algemene vergadering worden vermeld. Degenen die de oproeping hebben gedaan, moeten tegelijkertijd een afschrift van dat voorstel, waarin de voorgedragen wijziging woordelijk is opgenomen, op het kantoor van de vennootschap ter inzage leggen van de aandeelhouders en de

certificaathouders. Bij gebreke daarvan kan over het voorstel slechts wettig worden besloten indien is voldaan aan alle in artikel 20.4 gestelde vereisten.

30.4 De aandeelhouders en de certificaathouders moeten in de gelegenheid worden gesteld van de dag van de nederlegging van het voorstel tot statutenwijziging tot na afloop van de algemene vergadering waarin dat voorstel wordt behandeld, een afschrift daarvan te verkrijgen. Deze afschriften worden kosteloos verstrekt.

Artikel 31. Ontbinding en vereffening.

31.1 De algemene vergadering is bevoegd te besluiten tot ontbinding van de vennootschap, mits met inachtneming van de in artikel 30.1 gestelde vereisten.

31.2 De vennootschap blijft na haar ontbinding voortbestaan voor zover dat voor de vereffening van haar vermogen noodzakelijk is.

31.3 In stukken en aankondigingen die van de ontbonden vennootschap uitgaan moet aan haar naam worden toegevoegd: in liquidatie.

31.4 Tenzij de algemene vergadering anders besluit of de wet anders bepaalt, treden de leden van de raad van bestuur als vereffenaars van het vermogen van de ontbonden vennootschap op.

31.5 De vereffenaars doen aan ieder handelsregister waarin de vennootschap moet zijn ingeschreven de met de ontbinding en de vereffening verband houdende wettelijk vereiste opgaven.

31.6 Uit hetgeen van het vermogen van de ontbonden vennootschap resteert na voldoening van al haar schulden, wordt eerst overgedragen aan de houders van cumulatief preferente aandelen, naar evenredigheid van het gezamenlijk bedrag van ieders cumulatief preferente aandelen:

(a) het bedrag dat op grond van artikel 28.3 dient te worden uitgekeerd, berekend over de periode vanaf de één januari die volgt op het laatste boekjaar waarover alsdan een jaarrekening is vastgesteld;

(b) het bedrag dat op grond van artikel 28.3 dient te worden uitgekeerd, berekend over het laatste boekjaar waarover alsdan een jaarrekening is vastgesteld, doch slechts indien en voor zover dit bedrag niet reeds was uitgekeerd of toegevoegd aan de preferente winstreserve;

(c) het bedrag van de preferente winstreserve, met dien verstande dat indien evenwel uit deze preferente winstreserve is geput ter delging van verlies, dit bedrag wordt vermeerderd met het bedrag dat aan de preferente winstreserve ter delging van verlies is onttrokken;

(d) het bedrag van de preferente agio;

(e) het nominaal op de cumulatief preferente aandelen gestorte bedrag,

waarbij geldt dat indien het voor uitkering beschikbare bedrag kleiner is dan de som van hetgeen op de cumulatief preferente aandelen moet worden uitgekeerd op grond van sub (a) tot en met sub (e), de over te dragen bedragen worden verminderd naar evenredigheid van de bedragen zoals die anders zouden zijn uitgekeerd.

31.7 Hetgeen na toepassing van artikel 31.6 is overgebleven, wordt aan de houders van de gewone aandelen overgedragen naar evenredigheid van het gezamenlijk bedrag van ieders gewone aandelen.

31.8 Na voltooiing van de vereffening blijven de boeken, bescheiden en andere gegevensdragers van de ontbonden vennootschap gedurende zeven jaren berusten bij degene die daartoe schriftelijk door de vereffenaars is aangewezen.

SLOTVERKLARINGEN

Ten slotte heeft de verschenen persoon verklaard als volgt:

(i) onmiddellijk voorafgaand aan het passeren van deze akte van statutenwijziging bedroeg:

a. het maatschappelijk kapitaal van de Vennootschap twee miljard euro (EUR 2.000.000.000), verdeeld in twintig miljoen (20.000.000) gewone aandelen van elk éénhonderd euro (EUR 100); en

b. het geplaatste kapitaal van de Vennootschap vierhonderd zevenennegentig miljoen zevenennegentig duizend achthonderd euro (EUR 497.097.800), verdeeld in vier miljoen negenhonderdzeventig duizend negenhonderdachtenzeventig duizend (4.970.978) aandelen van elk éénhonderd euro (EUR 100);

(ii) met ingang van het van kracht worden van deze statutenwijziging bedraagt:

a. het maatschappelijk kapitaal van de Vennootschap twee miljard euro (EUR 2.000.000.000,00) en is verdeeld in vijftien miljoen (15.000.000) gewone aandelen en vijf miljoen (5.000.000) cumulatief preferente aandelen van éénhonderd euro (EUR 100,00) elk; en

b. het geplaatste kapitaal van de Vennootschap vierhonderd zevenennegentig miljoen zevenennegentig duizend achthonderd euro (EUR 497.097.800), verdeeld in vier miljoen negenhonderdzeventig duizend negenhonderdachtenzeventig duizend (4.970.978) gewone aandelen van elk

éénhonderd euro (EUR 100).

WAARVAN AKTE, verleden te Amsterdam, op de datum in het hoofd van deze akte vermeld.

De verschenen persoon is mij, notaris, bekend.

Alvorens tot voorlezing is overgegaan, is de zakelijke inhoud van deze akte aan de verschenen persoon meegedeeld en toegelicht. Zijn identiteit is door mij, notaris, vastgesteld. De verschenen persoon heeft daarna verklaard van de inhoud van deze akte kennis te hebben genomen, daarmee in te stemmen en op volledige voorlezing daarvan geen prijs te stellen. Onmiddellijk na beperkte voorlezing is deze akte door de verschenen persoon en mij, notaris, ondertekend.

OVEREENGEKOMEN VORM

VOORBLAD

Noot bij concept: *Deze conceptovereenkomst zet de voorwaarden uiteen die verband houden met de voorgenomen uitgifte van nieuwe cumulatief preferente aandelen in het aandelenkapitaal van Stedin Holding N.V. aan de Deelnemende Aandeelhouders. Het verzenden van dit concept vormt geen aanbod noch de intentie daartoe. Elke partij heeft het recht om ieder concept / tekstvoorstel te verwerpen en zonder opgaaf van redenen en te allen tijde de onderhandelingen te beëindigen, zonder dat enige aansprakelijkheid ontstaat jegens een andere partij of haar adviseurs.*

Noot bij concept: *Deze conceptovereenkomst schept geen rechten of verplichtingen voor enige partij, noch is deze conceptovereenkomst bindend. Een bindende overeenkomst ontstaat pas nadat en voor zover alle benodigde interne goedkeuringen door iedere partij is verkregen en de partijen over de definitieve versie overeenstemming hebben bereikt en deze definitieve overeenkomst is goedgekeurd en ondertekend.*

Let op! U investeert buiten AFM-toezicht.
Geen prospectusplicht voor deze activiteit.

INVESTERINGSOVEREENKOMST

tussen

DE GEMEENTEN GENOEMD IN DEEL II VAN BIJLAGE 1

als de Deelnemende Aandeelhouders

en

STEDIN HOLDING N.V.

---

met betrekking tot de uitgifte en het nemen van cumulatief preferente aandelen in het kapitaal van Stedin Holding N.V. door de Deelnemende Aandeelhouders

---

[●] 2021

stek

INHOUDSOPGAVE

1 INTERPRETATIE 2
2 DOEL DEELNEMING 3
3 UITGIFTE 3
4 OPSCHORTENDE VOORWAARDEN CLOSING 3
5 PRE-CLOSING VERPLICHTINGEN 5
6 CLOSING 5
7 DE PREFERENTE AANDELEN 6
8 FISCAAL 7
9 MEDEDELINGEN EN GARANTIES 7
10 VERGOEDING 8
11 BEPERKINGEN IN DE VERGOEDING 10
12 GEVOLGEN VAN BEËINDIGING 11
13 VERTEGENWOORDIGING 11
14 KENNISGEVINGEN 12
15 OVERIGE BEPALINGEN 13
16 TOEPASSELIJK RECHT EN GESCHILLEN 14

Bijlage 1 AANDEELHOUDERS

Bijlage 2 OPSCHORTENDE VOORWAARDEN

Bijlage 3 PRE-CLOSING VERPLICHTINGEN

Bijlage 4 CLOSING ACTIES

Bijlage 5 MEDEDELINGEN EN GARANTIES

Bijlage 6 DEFINITIES EN INTERPRETATIE

OVEREENGEKOMEN VORM

DEZE INVESTERINGSOVEREENKOMST (de **Overeenkomst**) is aangegaan op 25 juni 2021

DE ONDERGETEKENDEN:

1. **IEDER VAN DE GEMEENTEN** zoals genoemd in Deel II (Deelnemende Aandeelhouders) van Bijlage 1 (*Aandeelhouders*) (gezamenlijk de **Deelnemende Aandeelhouders** en ieder individueel een **Deelnemende Aandeelhouder**); en

2. **STEDIN HOLDING N.V.**, een naamloze vennootschap met statutaire zetel in Rotterdam, Nederland en met geregistreerd kantooradres Blaak 8, 3011TA te Rotterdam, Nederland, geregistreerd in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 24306393 (**Stedin**).

De ondergetekenden genoemd onder 1 en 2 zullen hierna gezamenlijk ook worden aangeduid als de **Partijen** en ieder individueel ook als een **Partij**.

OVERWEGENDE DAT:

(A) Voorafgaand aan de Uitgifte houden de gemeenten zoals genoemd in Deel I (*Bestaande Aandeelhouders*) van Bijlage 1 (*Aandeelhouders*) (de **Bestaande Aandeelhouders**) alle geplaatste en uitstaande aandelen in het kapitaal van Stedin in de verhoudingen zoals opgenomen Deel I (*Bestaande Aandeelhouders*) van Bijlage 1 (*Aandeelhouders*).

(B) Stedin heeft de Bestaande Aandeelhouders verzocht om aanvullend kapitaal te verstrekken door middel van de Uitgifte (zoals hieronder gedefinieerd) zoals uiteengezet in het door Stedin en haar adviseurs opgestelde en met de Bestaande Aandeelhouders gedeelde Informatiepakket.

(C) De aandeelhouderscommissie van Stedin (de **AHC**) heeft de Bestaande Aandeelhouders geadviseerd over het verzoek van Stedin bedoeld in Overweging (B) door middel van het AHC Advies gedateerd 31 maart 2021 (het **AHC Advies**).

(D) Van de Bestaande Aandeelhouders hebben de Deelnemende Aandeelhouders zich bereid verklaard het eigen vermogen van Stedin te versterken op de wijze en op de voorwaarden zoals uiteengezet in de Investeringsdocumenten, door de ondertekening van een intekenbrief waarin iedere Deelnemende Aandeelhouder zich op de voorwaarden die daarin zijn opgenomen heeft gecommitteerd om deel te nemen aan de Uitgifte (de **Intekenbrieven** en ieder een **Intekenbrief**).

(E) De Financiële Update (zoals gedefinieerd in het Overzicht VPA) en de validatie daarvan zijn tijdig beschikbaar gesteld conform paragraaf 2.9 van het Overzicht VPA **[OF: zijn niet tijdig beschikbaar gesteld maar de Uitgifte is alsnog met inachtneming van het daar bepaalde goedgekeurd door een Preferente Meerderheid (zoals gedefinieerd in het Overzicht VPA)].**[1]

[1] **Noot bij concept**: Invullen na AVA.

(F) De AVA heeft op 25 juni 2021 op voorstel van de raad van bestuur van Stedin (de **RvB**) en na goedkeuring van de raad van commissarissen van Stedin (de **RvC**) onder meer de volgende besluiten genomen zoals blijkt uit de notulen van deze AVA:[2]

(i) het wijzigen van de Statuten om cumulatief preferente aandelen in het kapitaal van Stedin te introduceren en bepaalde governance wijzigingen door te voeren (de **Statutenwijziging**) overeenkomstig de akte van statutenwijziging die onderdeel uitmaakt van het Informatiepakket (de **Akte van Statutenwijzing**);

(ii) de uitgifte door Stedin van in totaal [●[3]] cumulatief preferente aandelen aan de Deelnemende Aandeelhouders (de **Uitgifte**), voor een totale uitgifteprijs van EUR [●]; en

(iii) dat de Bestaande Aandeelhouders – op dat moment en op grond van de Statuten en de wet – geen (wettelijke) voorkeursrechten hadden met betrekking tot de uit te geven Preferente Aandelen.

(G) Stedin heeft de classificatie van de Preferente Aandelen conform de vereisten van de huidige International Financial Reporting Standards (IFRS) beoordeeld en geconcludeerd dat de Preferente Aandelen kwalificeren als eigen vermogen. Deloitte in haar hoedanigheid als controlerend accountant van Stedin is van de beoordeling door Stedin op de hoogte gebracht en onderschrijft Stedin's conclusie dat de Preferente Aandelen kwalificeren als eigen vermogen onder IFRS.

(H) Ieder van de Partijen heeft alle benodigde interne en externe goedkeuringen verkregen voor het aangaan en uitvoeren van de Investeringsdocumenten en Stedin heeft voldaan aan haar verplichtingen uit hoofde van de Wet op de ondernemingsraden in verband met de Uitgifte en de Statutenwijziging.[4]

(I) Partijen wensen hun overeenstemming over de Uitgifte en de voorwaarden van mogelijk toekomstige uitgiften van Preferente Aandelen in deze Overeenkomst vast te leggen.

KOMEN HIERBIJ OVEREEN ALS VOLGT:

1 INTERPRETATIE

1.1 De in deze Overeenkomst met een hoofdletter geschreven termen hebben de betekenis die daaraan is toegekend in Bijlage 6 (*Definities en Interpretatie*).

1.2 Alle Bijlagen en Annexen waar in deze Overeenkomst naar wordt verwezen maken een integraal en onlosmakelijk deel uit van deze Overeenkomst.

---

2 **Noot bij concept**: Deze Overeenkomst veronderstelt dat deze wordt getekend op de datum van de AVA waarin wordt besloten tot Statutenwijziging en Uitgifte.

3 **Noot bij concept**: Invullen. Storting >= EUR 180mln, en max. EUR 200mln.

4 **Noot bij concept**: Besluit moet zijn genomen door college van burgemeester en wethouders van de relevante gemeente en mandaat moet zijn verleend aan de persoon die de handtekeningenpagina van deze investeringsovereenkomst en de volmacht ten aanzien van de akte van uitgifte namens de relevante gemeente tekent (waarschijnlijk de burgemeester van die gemeente).

2 DOEL DEELNEMING

Partijen beogen dat door middel van de Uitgifte het eigen vermogen van Stedin wordt versterkt.

3 UITGIFTE

3.1 Door ondertekening van deze Overeenkomst verklaart iedere Deelnemende Aandeelhouder aan Stedin dat hij:

(a) het Informatiepakket heeft ontvangen en zorgvuldig heeft bestudeerd en op die basis een eigen geïnformeerde afweging heeft gemaakt over zijn investering in de Stedin Groep op de voorwaarden van de Investeringsdocumenten;

(b) mede op die basis heeft besloten om de Investeringsdocumenten aan te gaan op de daarin opgenomen voorwaarden.

3.2 De verplichting van de Deelnemende Aandeelhouders tot het inschrijven en storten op de Preferente Aandelen is voorwaardelijk op ondertekening van de Akte van Statutenwijzing uiterlijk op de eerste Werkdag na de AVA.

3.3 Met inachtneming van de bepalingen van deze Overeenkomst en de bepalingen van de Intekenbrief en voorwaardelijk op Artikel 4 (*Opschortende Voorwaarden Closing*), zal Stedin op de Closingdatum **[●]**[5] Preferente Aandelen uitgeven aan de Deelnemende Aandeelhouders, die deze alsdan zullen aanvaarden, waarna iedere Deelnemende Aandeelhouder het op de aan hem uitgegeven Preferente Aandelen uiterlijk op de Stortingsdatum zal storten.

3.4 De Preferente Aandelen worden uitgegeven tegen een bedrag van EUR 480,69 (vierhonderdentachtig euro en negenenzestig cent) per stuk (de **Uitgifteprijs**).

3.5 De Partijen komen overeen dat voor zover de Uitgifteprijs de nominale waarde van de Preferente Aandelen overschrijdt, het verschil tussen de Uitgifteprijs en de nominale waarde van de Preferente Aandelen als agio wordt gestort op de Preferente Aandelen en zal worden toegevoegd aan de agioreserve die Stedin aanhoudt ten behoeve van uitsluitend de houders van Preferente Aandelen.

4 OPSCHORTENDE VOORWAARDEN CLOSING[6]

Opschortende voorwaarden

4.1 De verplichting van de Deelnemende Aandeelhouders tot het inschrijven en storten op de Preferente Aandelen is voorwaardelijk op de vervulling, dan wel afstandsverklaring overeenkomstig Artikel 4.3 of Artikel 4.4 (zoals toepasselijk), van de opschortende

---

5 **Noot bij concept:** in te vullen zodra totale intekening en toewijzing bekend.

6 **Noot bij concept**: Dit artikel komt te vervallen indien voor de datum van deze Overeenkomst alle genoemde opschortende voorwaarden zijn vervuld of hiervan afstand is gedaan door de Deelnemende Aandeelhouders besluitend met een Preferente Meerderheid.

voorwaarden zoals uiteengezet in Bijlage 2 (*Opschortende Voorwaarden*) (de **Opschortende Voorwaarden** en ieder een **Opschortende Voorwaarde**).

Vervulling van de Opschortende Voorwaarden

4.2 Stedin zal zich er naar beste vermogen toe inspannen om ervoor te zorgen dat de Opschortende Voorwaarden zo spoedig mogelijk na de ondertekening van deze Overeenkomst worden vervuld.

4.3 De Opschortende Voorwaarden in paragrafen 1.1(c), 1.1(d) en 1.1(e) van Bijlage 2 (*Opschortende Voorwaarden*) zijn opgenomen ten behoeve van de gezamenlijke Deelnemende Aandeelhouders en daarvan kan slechts (gedeeltelijk of geheel) afstand worden gedaan, al dan niet onder bepaalde voorwaarden, door een schriftelijk besluit van de Deelnemende Aandeelhouders met een Preferente Meerderheid.

4.4 De Opschortende Voorwaarden in paragrafen 1.1(a) en 1.1(b) van Bijlage 2 (*Opschortende Voorwaarden*) zijn opgenomen ten behoeve van Stedin en de gezamenlijke Deelnemende Aandeelhouders en daarvan kan slechts (gedeeltelijk of geheel) afstand worden gedaan, al dan niet onder bepaalde voorwaarden, door Stedin en de Deelnemende Aandeelhouders (besluitend met een schriftelijk besluit van een Preferente Meerderheid) gezamenlijk.

4.5 Iedere Partij zal de andere Partijen op de hoogte stellen van feiten of omstandigheden die haar bekend worden en waarvan voorzienbaar is dat deze de vervulling van de Opschortende Voorwaarden mogelijk verhinderen of vertragen binnen vijf (5) Werkdagen na het bekend worden daarvan aan die Partij. Noch de Deelnemende Aandeelhouders noch Stedin zullen een beroep doen op een Opschortende Voorwaarde tenzij Stedin en de AHC gedurende een periode van ten minste twintig (20) Werkdagen hebben overlegd over de desbetreffende feiten en omstandigheden met als doel om tot een oplossing te komen die het mogelijk maakt om de Uitgifte voort te zetten (onder afstandsverklaring van de desbetreffende Opschortende Voorwaarde).

Bevestiging vervulling van de Opschortende Voorwaarden

4.6 Zo spoedig mogelijk, en niet later dan één (1) Werkdag, nadat de laatste Opschortende Voorwaarde in vervulling is gegaan, of daarvan afstand is gedaan overeenkomstig Artikel 4.3 of Artikel 4.4 (zoals toepasselijk), zal de AHC Juridisch Adviseur namens de AHC schriftelijk (waaronder begrepen per e-mail) verklaren aan de Notaris en aan Stedin en aan de Stedin Juridisch Adviseur dat alle Opschortende Voorwaarden zijn vervuld dan wel daarvan afstand is gedaan bij besluit genomen met een Preferente Meerderheid.

4.7 Zo spoedig mogelijk, en niet later dan één (1) Werkdag, nadat de laatste Opschortende Voorwaarde genoemd in de paragrafen 1.1(a) en 1.1(b) van Bijlage 2 (*Opschortende Voorwaarden*) in vervulling is gegaan, of daarvan afstand is gedaan overeenkomstig Artikel 4.4, zal de Stedin Juridisch Adviseur namens Stedin schriftelijk (waaronder begrepen per e-mail) verklaren aan de Notaris en aan de AHC en aan de AHC Juridisch Adviseur dat deze Opschortende Voorwaarden zijn vervuld.

Uiterste Datum

4.8 Met inachtneming van Artikel 4.5, indien de Opschortende Voorwaarden niet uiterlijk op de Uiterste Datum in vervulling zijn gegaan, of daarvan afstand is gedaan in overeenstemming met Artikel 4.3 of Artikel 4.4 (zoals toepasselijk), dan vervalt vanaf dat moment iedere verplichting voor de Partijen om verdere uitvoering te geven aan deze Overeenkomst en eindigt deze Overeenkomst van rechtswege waarbij Artikel 12 (*Gevolgen van Beëindiging*) van toepassing is.

5 PRE-CLOSING VERPLICHTINGEN[7]

5.1 In de periode tussen de datum van ondertekening van deze Overeenkomst en de Closing (zoals hierna gedefinieerd) zal Stedin handelen, en zich er redelijkerwijs toe inspannen ervoor te zorgen dat haar Dochtermaatschappijen handelen, in overeenstemming met de verplichtingen opgenomen in Bijlage 3 (*Pre-Closing Verplichtingen*) (de **Pre-Closing Verplichtingen**).

6 CLOSING

6.1 De Uitgifte zal plaatsvinden door middel van het verlijden (door de Notaris) van de voor de Uitgifte opgestelde notariële akte van uitgifte in de vorm waarin deze is opgenomen in het Informatiepakket (de **Akte van Uitgifte**) (de **Closing**).

6.2 De Closing zal plaatsvinden om 14:00 op (i) de datum van deze Overeenkomst nadat op die datum de Akte van Statutenwijziging is getekend en op die datum de Opschortende Voorwaarden zijn vervuld of daarvan afstand is gedaan overeenkomstig Artikel 4, of (ii) indien op de datum van deze Overeenkomst niet alle Opschortende Voorwaarden zijn vervuld of daarvan afstand is gedaan overeenkomstig Artikel 4, de vijfde (5e) Werkdag nadat alle / de laatste van alle Opschortende Voorwaarden zoals bedoeld in paragraaf 1.1(a) tot en met (e) van Bijlage 2 (*Opschortende Voorwaarden*) zijn vervuld of daarvan afstand is gedaan overeenkomstig Artikel 4, of (iii) op zodanige andere datum als Stedin en de Deelnemende Aandeelhouders (dan wel hun juridisch adviseurs namens de Partijen) schriftelijk (waaronder begrepen per e-mail) overeenkomen (de **Closingdatum**), onverminderd Artikel 4.8.

Closing Acties

6.3 Tijdens de Closing verrichten Partijen de handelingen en ondertekenen zij de documenten, waaronder de Akte van Uitgifte, die verder vereist zijn teneinde de Uitgifte te voltooien, zoals opgenomen in Bijlage 4 (*Closing Acties*).

6.4 Stedin en ieder van de Deelnemende Aandeelhouders zullen onverwijld alle handelingen verrichten, documenten ondertekenen of informatie verschaffen die nodig is met betrekking tot het geven van uitvoering aan de transacties voorzien in de Investeringsdocumenten, waaronder het passeren van de Akte van Uitgifte en de Akte van Statutenwijziging, waaronder maar niet beperkt tot interne besluitvorming waarbij de transacties en documenten genoemd

---

[7] **Noot bij concept**: Dit artikel kan komen te vervallen indien in deze Overeenkomst geen opschortende voorwaarden worden opgenomen omdat deze voor de datum van deze Overeenkomst zijn vervuld of hiervan afstand is gedaan.

in deze Overeenkomst worden goedgekeurd, kopieën van relevante documentatie waaruit eventuele mandaten, delegaties en volmachten blijken, eventuele (overige) bevoegdheidsverklaringen en kopieën van identificatiedocumenten van ondertekenaars van besluiten en volmachten, een en ander voor wat betreft de vorm en inhoud naar het oordeel van de Notaris voldoende en acceptabel voor zover betrekking hebbende op de Akte van Uitgifte en de Akte van Statutenwijziging.

6.5 Voor zover deze Overeenkomst is ondertekend door de Partijen voorafgaand aan het passeren van de Akte van Statutenwijziging, wordt deze Overeenkomst beëindigd en komt iedere verplichting uit hoofde van deze Overeenkomst voor ieder van de Partijen te vervallen indien en zodra op de tweede werkdag na de AVA Datum is komen vast te staan dat de Akte van Statutenwijziging niet is getekend op de AVA Datum dan wel op de eerste werkdag na de AVA Datum, in welk geval artikel 12 (*Gevolgen van Beëindiging*) van toepassing is.

Stortingsdatum

6.6 Iedere Deelnemende Aandeelhouder zal de door hem te betalen totale Uitgifteprijs zoals genoemd achter de naam van de respectievelijke Deelnemende Aandeelhouder in Deel II (*Deelnemende Aandeelhouders*) van Bijlage 1 (*Aandeelhouders*) voldoen in contanten zonder enige inhouding of verrekening en netto van enige belasting door overboeking naar de Stedin Bankrekening onder vermelding van ‘Storting Preferente Aandelen’ uiterlijk op de Stortingsdatum. Het meerdere aan storting op een Preferent Aandeel boven de nominale waarde van dat Preferente Aandeel zal door Stedin worden geboekt als (agio)reserve ten behoeve van de houders van de Preferente Aandelen.

Effectieve datum

6.7 De Preferente Aandelen zullen (indien en zodra uitgegeven) geheel voor rekening en risico komen van de betreffende Deelnemende Aandeelhouders met ingang van (en inbegrepen) de Closingdatum.

7 DE PREFERENTE AANDELEN

7.1 De Preferente Aandelen vormen onderdeel van het aandelenkapitaal van Stedin overeenkomstig de Statuten en worden uitgegeven voor onbepaalde tijd.

7.2 Ieder Preferent Aandeel heeft één stem in de Algemene Vergadering en in de vergadering van houders van Preferente Aandelen, welke stemrechten uitgeoefend kunnen worden in overeenstemming met de Statuten en de wet.

7.3 De uitkering van cumulatief preferent dividend ten aanzien van de Preferente Aandelen vindt plaats ter discretie van Stedin en overeenkomstig de Statuten en de wet.

7.4 De Preferente Aandelen hebben preferentie over de Gewone Aandelen met betrekking tot enige uitkering van dividend of terugbetaling op aandelen waaronder enige uitkering in geval van liquidatie, vereffening of ontbinding van Stedin, in overeenstemming met de Statuten.

7.5 De Preferente Aandelen zijn achtergesteld aan alle externe schuldinstrumenten van Stedin en haar Dochtermaatschappijen, waaronder maar niet beperkt tot bestaande en toekomstige hybride leningsinstrumenten van Stedin en haar Dochtermaatschappijen.

7.6 De houders van Preferente Aandelen zijn niet gerechtigd tot enige andere uitkering van dividend, winstdeling of liquidatiesaldo anders dan het cumulatief preferent dividend ten aanzien van de Preferente Aandelen bepaald in overeenstemming met de Statuten.

7.7 De Preferente Aandelen kennen geen opeisingsgronden, aansprakelijkheidsgronden en kunnen niet leiden tot versnelde opeisbaarheid van schulden van groepsmaatschappijen vanwege tekortkomingen van andere groepsmaatschappijen of negatieve pandverklaringen.

8 FISCAAL

Alle belastingen en andere fiscale verplichtingen als gevolg van de Uitgifte en het houden van Preferente Aandelen komen volledig voor rekening van de Partij ten laste van wie desbetreffende belastingen of andere fiscale lasten, voortvloeiend uit fiscale wet- en regelgeving, komen, zonder enig recht op schadeloosstelling of compensatie door een van de andere Partijen. Voor alle duidelijkheid: ten aanzien van dividendbelasting geldt dat Stedin deze zal inhouden indien zij daartoe is gehouden maar dat Stedin niet het rekening en risico draagt voor het al dan niet (kunnen) terugvorderen van dividendbelasting door de Deelnemende Aandeelhouders welk risico voor rekening komt en blijft van de Deelnemende Aandeelhouders.

9 MEDEDELINGEN EN GARANTIES

Garanties Deelnemende Aandeelhouders

9.1 Iedere Deelnemende Aandeelhouder garandeert hierbij ten behoeve van Stedin dat ieder van de mededelingen en garanties zoals opgenomen in Deel I (*Mededelingen en Garanties Deelnemende Aandeelhouders*) van Bijlage 5 (*Mededelingen en Garanties*) (de **Garanties Deelnemende Aandeelhouders**) juist, volledig en accuraat is op de datum van deze Overeenkomst en in de periode tot en met de Closingdatum.

Garanties Stedin

9.2 Stedin garandeert hierbij ten behoeve van iedere Deelnemende Aandeelhouder dat ieder van de mededelingen en garanties zoals opgenomen in Deel II (*Mededelingen en Garanties Stedin*) van Bijlage 5 (*Mededelingen en Garanties*) (de **Garanties Stedin** en gezamenlijk met de Garanties Deelnemende Aandeelhouders, de **Garanties**) juist, volledig en accuraat is op de datum van deze Overeenkomst en in de periode tot en met de Closingdatum.

Inkadering Garanties

9.3 Anders dan de Garanties Deelnemende Aandeelhouders worden door de Deelnemende Aandeelhouders geen vrijwaringen, mededelingen of garanties gegeven. Anders dan de

Garanties Stedin worden door Stedin geen vrijwaringen, mededelingen of garanties gegeven.

Gevolgen van Garanties

9.4 Door het geven van de Garanties accepteert de desbetreffende Partij onvoorwaardelijk de juridische consequenties daarvan zoals uiteengezet in Artikel 10 (*Vergoeding*) en Artikel 11 (*Beperkingen in de Vergoeding*) indien om welke reden dan ook een feit of een situatie niet blijkt te zijn zoals daarin medegedeeld of gegarandeerd.

9.5 Ieder van de Garanties dient als op zichzelf staand te worden beschouwd en zal niet worden beperkt door de inhoud van enige andere Garantie. Geen van de Partijen heeft enig recht jegens een andere Partij met betrekking tot enige Inbreuk (zoals hierna gedefinieerd) anders dan aangegeven in deze Overeenkomst.

9.6 Partijen sluiten hierbij Titel 1 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek uit.

10 VERGOEDING

Algemeen beginsel

10.1 Ingeval een feit of een omstandigheid blijkt af te wijken van een Garantie (een **Inbreuk**, waarbij een Inbreuk door Stedin een **Inbreuk Stedin** betreft en een Inbreuk door één of meerdere Deelnemende Aandeelhouder(s) een **Inbreuk Deelnemende Aandeelhouder(s)** betreft) zijn de Deelnemende Aandeelhouder(s) (ingeval van een Inbreuk Stedin) en Stedin (ingeval van een Inbreuk Deelnemende Aandeelhouder(s)) gerechtigd om tegen respectievelijk Stedin en de desbetreffende Deelnemende Aandeelhouder(s) een claim in te dienen (een **Claim**).

10.2 In dat geval betaalt de aangesproken Partij de claimende Partij de Schade die de claimende Partij heeft geleden als gevolg van de Inbreuk (**Vergoeding**). De enige remedie van een Partij in geval van een Inbreuk is een vordering tot Vergoeding.

Geen hoofdelijke aansprakelijkheid Deelnemende Aandeelhouders

10.3 De Garanties Deelnemende Aandeelhouders worden door iedere Deelnemende Aandeelhouder zelfstandig en slechts ten aanzien van zijn eigen hoedanigheid gegeven. Iedere Deelnemende Aandeelhouder kan slechts aansprakelijk worden gehouden voor de aldus door hem afgegeven Garanties Deelnemende Aandeelhouders. Geen van de Deelnemende Aandeelhouders is aansprakelijk voor verplichtingen van enige andere Deelnemende Aandeelhouder.

Informatie met betrekking tot een Claim

10.4 Indien een of meer Deelnemende Aandeelhouders respectievelijk Stedin overwegen een Claim tot Vergoeding in te dienen, dan dient daarvan aan Stedin respectievelijk de Deelnemende Aandeelhouders door de claimende Partij kennis te worden gegeven binnen veertig (40) Werkdagen na de ontdekking door de claimende Partij van een Inbreuk die tot die Claim aanleiding geeft, met daarbij een redelijke specificering van de feiten betreffende

de Inbreuk en een zo nauwkeurig mogelijke schatting van het bedrag van de Claim. Zo een kennisgeving gegeven binnen die termijn wordt geacht een kennisgeving te zijn in de zin van artikel 6:89 lid 1 BW. Voor de toepassing van dit Artikel 10.4 houdt ´ontdekking door de claimende Partij´ ten aanzien van een Deelnemende Aandeelhouder het volgende in: de kennis van de ambtenaren en bestuurders die zitting hebben in de AHC. Voor de toepassing van dit Artikel 10.4 houdt ´ontdekking door de claimende Partij´ ten aanzien van Stedin het volgende in: de kennis van leden van de raad van bestuur, raad van commissarissen of personen werkzaam bij Stedin die betrokken zijn (geweest) bij de onderhandelingen over en totstandkoming van de Uitgifte en deze Overeenkomst of die anderszins betrokken zijn (geweest) bij de participatie van Deelnemende Aandeelhouder(s) in het aandelenkapitaal van Stedin.

10.5 Een kennisgeving van een Claim die niet binnen de termijn bedoeld in Artikel 10.4 wordt ontvangen door de aangesproken Partij(en) leidt niet tot verval of vermindering van de aansprakelijkheid van de aangesproken Partij, tenzij en voor zover de aansprakelijkheid van de aangesproken Partij(en) als gevolg van de niet tijdige kennisgeving is toegenomen.

10.6 Indien een Deelnemende Aandeelhouder een Inbreuk ontdekt, zal zij de AHC hiervan onverwijld schriftelijk in kennis stellen, zonder dat dit afbreuk doet aan haar verplichtingen uit hoofde van Artikel 10.4. Het niet of niet tijdig doen van deze kennisgeving heeft geen invloed op de geldigheid van de Claim van de betreffende Deelnemende Aandeelhouder noch op de aansprakelijkheid van Stedin.

Effect van Belasting, verzekering en voorzieningen

10.7 Bij de berekening van de Vergoeding worden de volgende factoren in aanmerking genomen en in mindering gebracht op de Vergoeding:

(a) iedere teruggave van Belasting waartoe de claimende Partij gerechtigd is die verband houdt met de aan de betreffende Claim ten grondslag liggende feiten en de betaling van de Vergoeding; en

(b) ieder bedrag dat daadwerkelijk door de claimende Partij is ontvangen uit hoofde van een verzekeringspolis of van een derde partij, voor zover dat bedrag direct verband houdt met de aan de betreffende Claim ten grondslag liggende feiten.

Geen vorderingen op RvB, RvC en/of Betrokken Individu

10.8 Iedere Partij onthoudt zich van het instellen van vorderingen tegen een (voormalig) werknemer, ambtenaar, bestuurder of andere individuele vertegenwoordiger van een andere Partij (ieder een **Betrokken Individu**) met betrekking tot informatie die door of namens dat Betrokken Individu aan één of meerdere andere Partijen of hun adviseurs is verstrekt in verband met de Uitgifte, tenzij sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid van een Betrokken Individu.

10.9 De Deelnemende Aandeelhouders onthouden zich van het instellen van vorderingen tegen leden van de RvB en leden van de RvC met betrekking tot de Uitgifte, waaronder met betrekking tot enige informatie die door of namens een lid van de RvB of een lid van de RvC aan de Deelnemende Aandeelhouders of hun adviseurs is verstrekt in verband met de

Uitgifte en de Investeringsdocumenten, tenzij een lid van de RvB of een lid van de RvC een persoonlijk ernstig verwijt kan worden gemaakt.

11 BEPERKINGEN IN DE VERGOEDING

Beperkingen in de tijd

11.1 De Partijen zijn niet langer gerechtigd tot enige Vergoeding met betrekking tot de Garanties na verloop van vijf (5) jaar te rekenen vanaf de Closingdatum. Het voorgaande is van toepassing in plaats van artikel 3:310 lid 1 BW.

Beperking ten aanzien van de betaling van de Vergoeding

11.2 Geen recht op enige Vergoeding bestaat op grond van een Claim uit hoofde van een Inbreuk indien en voor zover:

(a) een Claim, dan wel de daaruit voortvloeiende kosten, wordt veroorzaakt door toedoen of nalaten van de claimende Partij; of

(b) een Claim, dan wel de daaruit voortvloeiende kosten, verband houdt met een wijziging in wetgeving, regelgeving of jurisprudentie na de datum waarop de betreffende Garanties zijn gegeven; of

(c) voor zover de Schade, waarvoor de Claim is ingediend al eerder op (een of meer) Partijen is verhaald door de claimende Partij (voor alle duidelijkheid: dit betekent niet dat indien een of meer Deelnemende Aandeelhouder(s) een Vergoeding voor Schade hebben ontvangen, dit in de weg staat aan verhaal van Schade door andere Deelnemende Aandeelhouders in verband met dezelfde Inbreuk, zonder afbreuk te doen aan Artikel 11.5); of

(d) een derde (waaronder mede begrepen een verzekeringsmaatschappij) verhaal biedt aan de claimende Partij; of

(e) een Claim betrekking heeft op informatie die aan de claimende Partij bekend was op de datum van deze Overeenkomst. Als ‘bekend’ in deze zin is of wordt geacht te zijn alle informatie in (i) het Informatiepakket en (ii) de Investeringsdocumenten (plus bijlagen daarbij). Dit Artikel 11.2(e) geldt als een bewijsovereenkomst tussen de Partijen.

Drempelbedrag

11.3 Geen recht op enige Vergoeding bestaat op grond van een Claim uit hoofde van de Garanties tenzij het bedrag van die Claim, of meerdere Claims die met elkaar verbonden zijn (ingeval van de Deelnemende Aandeelhouders daaronder mede begrepen Claims van meerdere Deelnemende Aandeelhouders met betrekking tot dezelfde Inbreuk), hoger is dan EUR 2.000.000 (twee miljoen euro), in welk geval de betreffende Partij echter aansprakelijk is voor het gehele bedrag van een dergelijke Claim(s) en niet alleen voor het meerdere.

Maximale aansprakelijkheid

11.4 De maximale aansprakelijkheid van ieder van de Deelnemende Aandeelhouders uit hoofde van deze Overeenkomst is gelijk aan het totale bedrag dat de desbetreffende Deelnemende Aandeelhouder dient te storten op de aan hem uit te geven Preferente Aandelen zoals opgenomen in de Akte van Uitgifte.

11.5 De maximale aansprakelijkheid van Stedin uit hoofde van deze Overeenkomst is gelijk aan het totaal bedrag dat alle Deelnemende Aandeelhouders dienen te storten op de aan hen uit te geven Preferente Aandelen zoals opgenomen in de Akte van Uitgifte.

12 GEVOLGEN VAN BEËINDIGING

Ingeval deze Overeenkomst wordt beëindigd, heeft zij geen rechtskracht meer met uitzondering van Artikel 8 (*Fiscaal*), dit Artikel 12 (*Gevolgen van Beëindiging*), Artikel 14 (*Kennisgevingen*) en Artikel 16 (*Toepasselijk Recht en Geschillen*), welke Artikelen onbeperkt van kracht blijven na beëindiging van deze Overeenkomst. In dat geval is geen der Partijen aansprakelijk jegens de andere Partij(en) behalve voor schade geleden en/of kosten gemaakt door die andere Partij(en) omdat de aansprakelijke Partij haar verbintenissen uit hoofde van deze Overeenkomst of het toepasselijke recht niet heeft uitgevoerd, in welk geval Artikel 11 van overeenkomstige toepassing is.

13 VERTEGENWOORDIGING

13.1 Ieder van de Deelnemende Aandeelhouders verklaart hierbij dat zij de (ambtelijke) leden van de AHC, handelend op grond van een meerderheidsbesluit, een onherroepelijke en onvoorwaardelijke volmacht verleent om namens haar alle rechten uit te oefenen die haar uit hoofde van deze Overeenkomst toekomen en iedere handeling uit hoofde van deze Overeenkomst namens haar te verrichten, waaronder maar niet beperkt tot het doen van enige mededeling of het in ontvangst nemen van enige kennisgeving (onder meer met betrekking, maar niet beperkt, tot een Inbreuk of een Claim).

13.2 Een kennisgeving van Stedin aan de AHC (in verband met een Inbreuk en/of een Claim of anderszins) geldt als een kennisgeving van Stedin aan ieder van de Deelnemende Aandeelhouders.

13.3 Ieder van de Deelnemende Aandeelhouders verklaart hierbij geen beroep te zullen doen op (de niet- of onjuiste naleving van) enige bepaling uit deze Overeenkomst indien een AHC-lid voor de werking van die bepaling is gevolmachtigd overeenkomstig Artikel 13.1.

13.4 Ieder AHC-lid zal ervoor zorg dragen dat ieder van de Deelnemende Aandeelhouders redelijkerwijs wordt geïnformeerd over alle in verband met (de uitvoering van) deze Overeenkomst van belang zijnde feiten en omstandigheden waarvan hij middels kennisgevingen door Stedin of door één of meerdere van de Deelnemende Aandeelhouders op de hoogte wordt gesteld en zich er naar diens beste vermogen toe inspannen om de belangen van de Deelnemende Aandeelhouders onder deze Overeenkomst te behartigen.

13.5 Geen van de Deelnemende Aandeelhouders zal de AHC-leden aansprakelijk houden, op welke juridische grondslag dan ook, in verband met handelingen die (niet) zijn verricht door de AHC-leden binnen de grenzen van de volmacht die aan hen is verleend in Artikel 13.1, anders dan ingeval van opzet of grove nalatigheid en slechts ten aanzien van de AHC-leden die dit betreft. Geen van de AHC-leden is hoofdelijk aansprakelijkheid voor het handelen van enig ander AHC-lid.

14 KENNISGEVINGEN

Adresgegevens

14.1 Iedere kennisgeving of andere mededeling uit hoofde van of in verband met deze Overeenkomst dient schriftelijk te worden gedaan en te worden overhandigd of verzonden per fax, per koerier of per aangetekende post. Voor de toepassing van dit Artikel 14 (*Kennisgevingen*) gelden de adressen van de Aandeelhouders zoals bekend bij Stedin op basis van haar administratie en de adressen van Stedin en van de Vertegenwoordigers zoals hieronder opgenomen:

Stedin:

Adres:	Blaak 8
	3011 TA, Rotterdam;
E-mail:	Danny.Benima@stedin.net;
T.a.v.:	De raad van bestuur;
Met kopie aan:	Stek Advocaten B.V.;
Adres:	Leidseplein 29
	1017 PS, Amsterdam;
E-mail:	ruben.tros@stek.com;
T.a.v.:	de heer Mr. R.T.G. Tros.

De AHC:

Adres:	Spui 70
	2511 BT Den Haag;
E-mail:	patrick.valerius@denhaag.nl;
T.a.v.:	secretaris AHC;

Met kopie aan:	Loyens & Loeff N.V.;
Adres:	Blaak 31
	3011 GA, Rotterdam;
E-mail:	hendrik.portengen@loyensloeff.com;
T.a.v.:	de heer Mr. H.J. Portengen.

of ieder ander adres waarvan de Partij of Vertegenwoordiger voor welke de kennisgeving bestemd is in overeenstemming met dit Artikel 14 (*Kennisgevingen*) de andere Partijen en de Vertegenwoordigers met dat doel kennis heeft gegeven.

14.2 Dit Artikel 14 (*Kennisgevingen*) is niet van toepassing op de betekening van documenten met het oog op een gerechtelijke procedure.

Persbericht

14.3 Op of rond de datum van deze Overeenkomst zal Stedin een persbericht uitbrengen in verband met de Uitgifte in een vorm zoals afgestemd met de AHC.

15 OVERIGE BEPALINGEN

15.1 Door ondertekening van deze Overeenkomst bevestigt ieder van de Deelnemende Aandeelhouders dat hem bekend is dat zijn deelname buiten toezicht van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) valt.

15.2 Deze Overeenkomst vormt (met Bijlagen) de gehele overeenkomst tussen de Partijen met betrekking tot het onderwerp van deze Overeenkomst. Deze Overeenkomst vervangt alle eerdere overeenkomsten, reglementen, toezeggingen, regelingen of verklaringen van welke aard ook die door Partijen of één van de Partijen mondeling of schriftelijk zijn gemaakt of gegeven, in verband met de Uitgifte, met uitzondering van de Intekenbrieven. Tegenbewijs tegen het bovenstaande wordt hierbij uitgesloten. Dit is een bewijsovereenkomst.

15.3 Alle Partijen dragen hun eigen kosten in verband met de onderhandelingen over en het opstellen van deze Overeenkomst en de hiermee verband houdende investeringsdocumentatie.

15.4 De kosten van de Notaris in verband met de Akte van Statutenwijziging en de Akte van Uitgifte zullen worden gedragen door Stedin.

15.5 Tenzij uitdrukkelijk anders bepaald in deze Overeenkomst, en voor zover rechtens toegestaan, doen Partijen, behalve indien sprake is van bedrog, afstand van hun rechten uit hoofde van de artikelen 6:265 tot en met 6:272 BW en artikel 6:279 lid 2 en 3 BW (*ontbinding*), artikelen 3:49 tot en met 3:51 BW (*vernietiging*), artikelen 6:95 tot en met 6:110 BW (*schadevergoeding*) en artikel 6:228 BW (*dwaling*) om deze Overeenkomst al

naar gelang het geval: (i) volledig of gedeeltelijk te ontbinden of te vernietigen, (ii) in rechte volledige of gedeeltelijke vernietiging of ontbinding te vorderen of (iii) een beroep te doen op schadevergoeding en/of dwaling. Daarnaast doen Partijen hierbij afstand van hun recht om de Overeenkomst op te zeggen dan wel om uit hoofde van artikel 6:230 BW of artikel 6:258 BW in rechte te vorderen dat deze Overeenkomst geheel of gedeeltelijk wordt gewijzigd.

15.6 Indien op enig moment een bepaling van deze Overeenkomst geheel of gedeeltelijk ongeldig, niet afdwingbaar of niet uitvoerbaar is uit hoofde van de toepasselijke wet- of regelgeving, dan blijven de overige (delen van) bepalingen van deze Overeenkomst van kracht. Partijen zullen te goeder trouw onderhandelen om de desbetreffende bepaling te vervangen door een afdwingbare en uitvoerbare bepaling die, gegeven het doel en de strekking van deze Overeenkomst, zo min mogelijk afwijkt van de oorspronkelijke bepaling.

15.7 Geen van de Partijen mag deze Overeenkomst overdragen (*contractsoverneming*) of een of meer van haar rechten of verplichtingen uit hoofde van deze Overeenkomst overdragen of, in het geval van haar rechten, te bezwaren zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de andere Partijen.

15.8 Afstand van recht door een Partij kan slechts geschieden door een daartoe strekkende schriftelijke kennisgeving in overeenstemming met Artikel 14 (Kennisgevingen). Indien een Partij enige van haar rechten uit hoofde van deze Overeenkomst niet uitoefent of het uitoefenen daarvan uitstelt, kan dit niet worden beschouwd als afstand van dat recht, of van enig ander recht uit hoofde van deze Overeenkomst.

15.9 Deze Overeenkomst bevat geen derdenbeding. Een Persoon die geen partij is bij deze Overeenkomst kan geen rechten ontlenen aan deze Overeenkomst en/of geen beroep doen op enige bepaling in deze Overeenkomst. Artikel 6:254 lid 1 BW is niet van toepassing op deze Overeenkomst.

15.10 Wijziging van deze Overeenkomst is alleen mogelijk indien de wijziging schriftelijk wordt overeengekomen en wordt ondertekend door alle Partijen bij deze Overeenkomst. Tegenbewijs tegen het bovenstaande wordt hierbij uitgesloten. Dit is een bewijsovereenkomst.

15.11 Deze Overeenkomst kan in delen worden ondertekend. Dit heeft hetzelfde effect als wanneer de handtekeningen op de verschillende exemplaren waren gezet op een en hetzelfde exemplaar van deze Overeenkomst.

16 TOEPASSELIJK RECHT EN GESCHILLEN

16.1 Deze Overeenkomst, waaronder uitdrukkelijk begrepen de forumkeuze in Artikel 16.3 hierna, en de overeenkomsten die ter uitvoering van of in samenhang met deze Overeenkomst worden gesloten, en alle niet-contractuele verplichtingen die voortvloeien uit of verband houden met deze Overeenkomst, inclusief geschillen over de geldigheid van deze Overeenkomst, worden beheerst door en zullen worden uitgelegd overeenkomstig Nederlands recht.

16.2 Indien zich een verschil van inzicht voordoet over deze Overeenkomst, en alle niet-contractuele verplichtingen die voortvloeien uit of verband houden met deze Overeenkomst, inclusief geschillen over de geldigheid van deze Overeenkomst, treden de voorzitter en de vicevoorzitter van de AHC, de CEO van Stedin en de voorzitter van de RvC zo spoedig mogelijk in overleg en uiterlijk binnen tien (10) Werkdagen nadat duidelijk is geworden dat een verschil van inzicht is ontstaan, met als doel overeenstemming te bereiken over een oplossing voor dit verschil van inzicht binnen dertig (30) Werkdagen na aanvang van dit overleg.

16.3 Indien en voor zover de voorzitter en de vicevoorzitter van de AHC, de CEO van Stedin en de voorzitter van de RvC niet binnen de in Artikel 16.2 genoemde termijn tot overeenstemming komen over een oplossing voor het verschil van inzicht, dan geldt dat alle geschillen in verband met deze Overeenkomst, en alle niet-contractuele verplichtingen die voortvloeien uit of verband houden met deze Overeenkomst, inclusief geschillen over de geldigheid van deze Overeenkomst, bij uitsluiting zullen worden voorgelegd aan de bevoegde rechter van de rechtbank Rotterdam.

[Handtekeningenpagina's volgen op de volgende pagina]

HANDTEKENINGENPAGINA'S

Aldus overeengekomen op de datum zoals genoemd aan het begin van deze Overeenkomst.

STEDIN HOLDING N.V.

Door:
Titel:

Door:
Titel:

DE DEELNEMENDE AANDEELHOUDERS:

[GEMEENTE AALSMEER]

Door:
Titel:

[GEMEENTE ACHTKARSPELEN]

Door:
Titel:

[GEMEENTE ALBLASSERDAM]

Door:
Titel:

[GEMEENTE ALBRANDSWAARD]

Door:
Titel:

[GEMEENTE AMELAND]

Door:
Titel:

[GEMEENTE AMSTELVEEN]

Door:
Titel:

Door:
Titel:

[GEMEENTE BARENDRECHT]

Door:
Titel:

[GEMEENTE BLOEMENDAAL]

Door:
Titel:

[GEMEENTE BRIELLE]

Door:
Titel:

[GEMEENTE CAPELLE AAN DE IJSSEL]

Door:
Titel:

[GEMEENTE CASTRICUM]

Door:
Titel:

[GEMEENTE DELFT]

Door:
Titel:

[GEMEENTE DEN HAAG]

Door:
Titel:

[GEMEENTE GOEREE-OVERFLAKKEE]

Door:
Titel:

[GEMEENTE GORINCHEM]

Door:
Titel:

[GEMEENTE HAARLEMMERMEER]

Door:
Titel:

[GEMEENTE HARDINXVELD-GIESSENDAM]

Door:
Titel:

[GEMEENTE HEEMSTEDE]

Door:
Titel:

[GEMEENTE HELLEVOETSLUIS]

Door:
Titel:

[GEMEENTE HENDRIK IDO AMBACHT]

Door:
Titel:

[GEMEENTE HOEKSCHE WAARD]

Door:
Titel:

[GEMEENTE KRIMPEN AAN DEN IJSSEL]

Door:
Titel:

[GEMEENTE KRIMPENERWAARD]

Door:
Titel:

[GEMEENTE LANSINGERLAND]

Door:
Titel:

[GEMEENTE LEIDSCHENDAM-VOORBURG]

Door:
Titel:

[GEMEENTE MOLENLANDEN]

Door:
Titel:

[GEMEENTE NISSEWAARD]

Door:
Titel:

[GEMEENTE NOARDEAST-FRYSLÂN]

Door:
Titel:

[GEMEENTE PAPENDRECHT]

Door:
Titel:

[GEMEENTE PIJNACKER-NOOTDORP]

Door:
Titel:

[GEMEENTE RIDDERKERK]

Door:
Titel:

[GEMEENTE RIJSWIJK]

Door:
Titel:

[GEMEENTE ROTTERDAM]

Door:
Titel:

[GEMEENTE SCHIEDAM]

Door:
Titel:

[GEMEENTE SCHIERMONNIKOOG]

Door:
Titel:

[GEMEENTE SLIEDRECHT]

Door:
Titel:

[GEMEENTE UITHOORN]

Door:
Titel:

[GEMEENTE VIJFHEERENLANDEN]

Door:
Titel:

[GEMEENTE WESTBETUWE]

Door:
Titel:

[GEMEENTE WESTVOORNE]

Door:
Titel:

[GEMEENTE ZANDVOORT]

Door:
Titel:

[GEMEENTE ZWIJNDRECHT]

Door:
Titel:

BIJLAGE 1 (AANDEELHOUDERS)

Deel I (Bestaande Aandeelhouders)

Aandeelhouder		Aantal gehouden aandelen	Aandeelhouders percentage
1. Gemeente Rotterdam		1.575.145	31,69%
2. Gemeente Den Haag		822.826	16,55%
3. Gemeente Dordrecht		449.935	9,05%
4. Gemeente Leidschendam-Voorburg		170.776	3,44%
5. Gemeente Lansingerland		168.045	3,38%
6. Gemeente Delft		121.380	2,44%
7. Gemeente Zoetermeer		116.280	2,34%
8. Gemeente Nissewaard		106.140	2,14%
9. Gemeente Pijnacker-Nootdorp		104.295	2,10%
10. Gemeente Hoeksche Waard		101.253	2,04%
11. Gemeente Vijfheerenlanden		95.787	1,93%
12. Gemeente Capelle aan den Ijssel		94.698	1,91%
13. Gemeente Rijswijk		88.486	1,78%
14. Gemeente Amstelveen		73.671	1,48%
15. Gemeente Goeree-Overflakkee		61.882	1,24%
16. Gemeente Ridderkerk		56.246	1,13%
17. Gemeente Zwijndrecht		56.230	1,13%
18. Gemeente Schiedam		51.373	1,03%
19. Gemeente Molenlanden		50.643	1,02%
20. Gemeente Heemstede		44.795	0,90%
21. Gemeente Hellevoetsluis		44.539	0,90%
22. Gemeente Aalsmeer		33.789	0,68%
23. Gemeente Gorinchem		33.751	0,68%
24. Gemeente Krimpen a/d IJssel		33.751	0,68%
25. Gemeente Papendrecht		33.751	0,68%
26. Gemeente Uithoorn		33.342	0,67%
27. Gemeente Castricum		28.483	0,57%

28. Gemeente Krimpenerwaard		28.131	0,57%
29. Gemeente Sliedrecht		28.115	0,57%
30. Gemeente Noardeast-Fryslân		26.870	0,54%
31. Gemeente Brielle		26.590	0,53%
32. Gemeente Westvoorne		25.920	0,52%
33. Gemeente Alblasserdam		22.495	0,45%
34. Gemeente Barendrecht		22.495	0,45%
35. Gemeente Hardinxveld-Giessendam		22.495	0,45%
36. Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht		22.495	0,45%
37. Gemeente Albrandswaard		20.830	0,42%
38. Gemeente Zandvoort		19.720	0,40%
39. Gemeente West Betuwe		16.875	0,34%
40. Gemeente Bloemendaal		16.490	0,33%
41. Gemeente Achtkarspelen		9.474	0,19%
42. Gemeente Ameland		5.063	0,10%
43. Gemeente Haarlemmermeer		3.995	0,08%
44. Gemeente Schiermonnikoog		1.633	0,03%
Totaal		4.970.978	100,00%

Deel II (Deelnemende Aandeelhouders)

[*Hier zal een overzicht worden ingevoegd met gegevens van alle Deelnemende Aandeelhouders, waaronder per Deelnemende Aandeelhouder het aantal Preferente Aandelen, het stortingsbedrag en het inschrijfpercentage, nadat de intekeningen en allocatie duidelijk zijn en voorafgaand aan ondertekening van deze Overeenkomst.*]

OVEREENGEKOMEN VORM

BIJLAGE 2 (OPSCHORTENDE VOORWAARDEN)

1.1 De verplichting van de Deelnemende Aandeelhouders tot het inschrijven en storten op de Preferente Aandelen is voorwaardelijk op de vervulling, dan wel afstandsverklaring overeenkomstig Artikel 4.3 of Artikel 4.4 (zoals toepasselijk), van de volgende opschortende voorwaarden:

(a) het door Stedin hebben verkregen van een schriftelijke bevestiging (waaronder begrepen per e-mail) van Standard & Poor's met betrekking tot de 100% *equity credit rating* van de Preferente Aandelen;

(b) het door Stedin aan de AHC hebben verstrekt van een bevestiging door de fiscaal adviseur van Stedin aan Stedin waarin staat dat de Preferente Aandelen fiscaal kwalificeren als eigen vermogen van Stedin;

(c) het zich niet hebben voorgedaan van enige tekortkoming door Stedin in de nakoming van enige materiële verplichting uit hoofde van deze Overeenkomst, tenzij deze tekortkoming voor herstel vatbaar is en binnen twintig (20) Werkdagen is hersteld, waarbij onder deze materiële verplichtingen in ieder geval mede zijn begrepen de Pre-Closing Verplichtingen en de Garanties;

(d) het zich niet hebben voorgedaan van (i) een grond voor vervroegde opeisbaarheid onder of (ii) enige niet-nakoming door Stedin van enige materiële verplichting uit hoofde van, schuldfinancieringsdocumentatie van Stedin, tenzij de grond voor vervroegde opeisbaarheid of de tekortkoming (zoals toepasselijk) voor herstel vatbaar is en een hersteltermijn is geboden in de schuldfinancieringsdocumentatie en Stedin de niet-nakoming binnen deze termijn heeft hersteld;

(e) het zich niet hebben voorgedaan met betrekking tot Stedin of Stedin Netbeheer of een andere dochtermaatschappij van Stedin van:

(i) de aangifte van, een verzoek tot, of verlening van faillissement of aanvraag tot het verkrijgen van, of verlening van surseance van betaling;

(ii) ontbinding;

(iii) juridische fusie of juridische afsplitsing;

(iv) enig feit waardoor Stedin niet langer zowel juridisch als economisch direct of indirect eigenaar is van alle geplaatste en uitstaande aandelen in het kapitaal van Stedin Netbeheer.

OVEREENGEKOMEN VORM

BIJLAGE 3
(PRE-CLOSING VERPLICHTINGEN)

1 **BEDRIJFSVOERING**

1.1 Stedin zal, en zal ervoor zorgen dat ieder van haar Dochtermaatschappijen, vanaf de Publicatiedatum tot aan Closing, haar bedrijfsvoering voortzet(ten) in een gebruikelijke en bestendige gedragslijn, waaronder maar niet beperkt tot:

(a) het voortzetten en onderhouden van relaties met klanten, leveranciers, toezichthouders, (semi) publieke organisaties en overheidsinstanties conform bestendige gedragslijn;

(b) het voortgaan met de betaling van crediteuren in de normale bedrijfsvoering;

(c) het in stand houden van verzekeringen in de normale bedrijfsvoering;

(d) het voortzetten van het beheer en onderhoud van energienetwerken en het uitvoeren van investeringsprogramma's in de normale bedrijfsvoering;

(e) administratie voeren in de normale bedrijfsvoering; en

(f) handelen in overeenstemming met de wet.

1.2 Stedin zal, en zal ervoor zorgen dat ieder van haar Dochtermaatschappijen, in de periode vanaf de Publicatiedatum tot aan Closing, de AHC zal informeren, met hen zal overleggen dan wel voorafgaande goedkeuring zal vragen met betrekking tot investeringen en bestuursbesluiten:

(a) overeenkomstig de Statuten en de wet; en

(b) voor zover Stedin dergelijke rechten heeft toegezegd aan de AHC voorafgaand aan de datum van verzending van het Informatiepakket aan de Bestaande Aandeelhouders.

1.3 Een verzoek om toestemming voor een handeling zoals bedoeld in paragraaf 1.1 van deze Bijlage 3 (*Pre-Closing Verplichtingen*) zal door Stedin schriftelijk worden gericht aan de AHC en zal door de AHC onverwijld worden beantwoord.

2 **INFORMATIEVERSCHAFFING**

2.1 Stedin zal vanaf de Publicatiedatum tot aan Closing:

(a) uit eigen beweging de Deelnemende Aandeelhouders informeren omtrent alle zaken en besluiten die van materieel belang zijn voor de Uitgifte;

(b) op eerste verzoek van de gezamenlijk handelende Deelnemende Aandeelhouders aan hen alle gevraagde informatie verstrekken met betrekking tot de Uitgifte,

voorwaardelijk op contractuele of wettelijke beperkingen tot het delen van dergelijk informatie met de Deelnemende Aandeelhouders.

2.2 De informatie die Stedin op grond van paragraaf 2 van deze Bijlage 3 (*Pre-Closing Verplichtingen*) aan de Deelnemende Aandeelhouders verstrekt zal zij tevens in kopie aan alle Aandeelhouders doen toekomen

OVEREENGEKOMEN VORM

BIJLAGE 4
(CLOSING ACTIES)

Uiterlijk op de Closingdatum zullen de volgende stappen – in chronologische volgorde – worden doorlopen:

1 **De Deelnemende Aandeelhouders:**

(a) leveren ieder afzonderlijk (al dan niet via de AHC Juridisch Adviseur) aan de Notaris de getekende onherroepelijke volmachten van de Deelnemende Aandeelhouders, op grond waarvan bepaalde advocaten en (kandidaat-)notarissen werkzaam op het kantoor van de AHC Juridisch Adviseur individueel worden gevolmachtigd om namens de Deelnemende Aandeelhouders de Akte van Uitgifte te ondertekenen, waarbij geldt dat (i) deze volmachten voorzien zullen zijn van een legalisatie van de handtekening van de ondertekenaar(s) door een notaris, (ii) aan deze volmachten/legalisaties zullen worden gehecht een kopie van het paspoort van de betreffende ondertekenaar (inclusief WWFT-stempel en VIS-toetsing) en (iii) indien deze volmachten niet zijn ondertekend door de burgemeester van de betreffende Deelnemende Aandeelhouder, aan deze volmachten tevens zullen worden gehecht de relevante documenten (waaronder begrepen maar niet beperkt tot besluiten, mandaten en/of volmachten) waaruit de bevoegdheid van de ondertekenaar om deze volmachten namens de Deelnemende Aandeelhouders te tekenen blijkt;

(b) de Deelnemende Aandeelhouders en Stedin doen de Akte van Uitgifte passeren door de Notaris.

2 **Stedin:**

(a) levert aan de Notaris een van legalisatie voorziene onherroepelijke volmacht waarbij iedere (kandidaat-)notaris, advocaat en notariële medewerker werkzaam op het kantoor van de Notaris individueel onherroepelijk wordt gemachtigd om namens Stedin de Akte van Statutenwijziging en de Akte van Uitgifte te ondertekenen en verder al hetgeen te ondertekenen en te doen dat in dat kader door de gevolmachtigde als noodzakelijk, nuttig of raadzaam wordt geacht, alles met het volledige recht van substitutie en onder vrijwaring van de gevolmachtigde voor alle aansprakelijkheid welke het gevolg mocht zijn van handelingen die de gevolmachtigde binnen het kader van deze volmacht heeft verricht;

(b) levert (een kopie van) het originele aandeelhoudersregister van Stedin aan de Notaris;

(c) levert (een kopie van) de besluiten tot (goedkeuring van) de Statutenwijziging en de Uitgifte aan de Notaris.

(d) levert aan de Juridisch Adviseur AHC (ten behoeve van de Deelnemende Aandeelhouders) een schriftelijke verklaring op dat in de periode vanaf de

Publicatiedatum tot aan Closing geen sprake is geweest van een inbreuk op een of meer Pre-Closing Verplichtingen, anders dan zoals goedgekeurd door de AHC overeenkomstig paragraaf 1.3 van Bijlage 3 (*Pre-Closing Verplichtingen*).

3 **Overige handelingen:**

De Notaris doet opgave van de Statutenwijziging en de Uitgifte aan het handelsregister en werkt het aandeelhoudersregister van Stedin bij.

OVEREENGEKOMEN VORM

BIJLAGE 5
(MEDEDELINGEN EN GARANTIES)

Deel I (Mededelingen en Garanties Deelnemende Aandeelhouders)

1 **BEVOEGDHEID DEELNEMENDE AANDEELHOUDERS**

1.1 De Deelnemende Aandeelhouder is bevoegd deze Overeenkomst en de overige Investeringsdocumenten aan te gaan, en de Preferente Aandelen die aan hem worden uitgegeven als onderdeel van de Uitgifte te aanvaarden en houden.

1.2 De Deelnemende Aandeelhouder heeft alle toepasselijke interne consultatie- en besluitvormingsprocedures afgerond en alle interne en externe goedkeuringen verkregen (uit hoofde van de Gemeentewet of anderszins) voor het geldig ondertekenen van deze Overeenkomst en de overige Investeringsdocumenten en het geven van uitvoering aan de hierin beoogde transacties en handelingen.

1.3 Deze Overeenkomst is rechtsgeldig ondertekend door of namens de Deelnemende Aandeelhouder en leidt na ondertekening tot geldige en bindende verplichtingen voor de Deelnemende Aandeelhouder, en deze zijn afdwingbaar door Stedin in overeenstemming met de voorwaarden van deze Overeenkomst.

Deel II (Mededelingen en Garanties Stedin)

1 **BEVOEGDHEID STEDIN**

1.1 Stedin heeft alle toepasselijke interne consultatie- en besluitvormingsprocedures afgerond en alle interne en externe goedkeuringen verkregen voor het geldig ondertekenen van deze Overeenkomst en de overige Investeringsdocumenten en het geven van uitvoering aan de Uitgifte.

1.2 Deze Overeenkomst is rechtsgeldig ondertekend door of namens haar en na ondertekening leidt deze Overeenkomst tot geldige en bindende verplichtingen voor Stedin, en deze zijn afdwingbaar door de Deelnemende Aandeelhouders in overeenstemming met de voorwaarden van deze Overeenkomst en de overige Investeringsdocumenten.

1.3 De ondertekening en uitvoering van deze Overeenkomst en de overige Investeringsdocumenten vormt geen inbreuk vormt op of schending inhoudt van (i) enige statutaire bepaling, interne procedure of beleidswijze of (ii) geldende wet- en regelgeving die op haar van toepassing is (waaronder maar niet gelimiteerd tot wet- en regelgeving met betrekking tot het mededingingsrecht).

2 **DE VENNOOTSCHAP**

2.1 Stedin is rechtsgeldig opgericht. Stedin is niet betrokken (geweest) bij procedures betreffende haar ontbinding, faillissement, surseance van betaling of de aanstelling van een bewindvoerder, curator of vereffenaar, noch zijn daartoe besluiten genomen en/of

verzoeken gedaan en er zijn geen omstandigheden die overigens aanleiding kunnen geven tot ontbinding door de rechter. Stedin is op dit moment geen partij bij een juridische fusie en/of splitsing in de zin van titel 7 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

2.2 Er zijn geen besluiten genomen tot wijziging van de thans geldende statuten van Stedin, anders dan zoals voorzien in deze Overeenkomst en de overige Investeringsdocumenten.

3 INFORMATIE

3.1 Behoudens prognoses, vooruitblikken, inschattingen, intenties of meningen (waarover geen garanties worden gegeven) is de informatie in het Informatiepakket dat door Stedin en haar adviseurs is verstrekt aan de Deelnemende Aandeelhouders en hun adviseurs en de verklaring bedoeld in Bijlage 4 (*Closing Acties*) paragraaf 2 sub (d) juist in alle materiële opzichten.

4 PRE-CLOSING VERPLICHTINGEN

4.1 In de periode vanaf de Publicatiedatum is geen sprake (geweest) van een Inbreuk op een of meer Pre-Closing Verplichtingen.

OVEREENGEKOMEN VORM

BIJLAGE 6
(DEFINITIES EN INTERPRETATIE)

1 DEFINITIES

Tenzij uit de context uitdrukkelijk anders volgt, hebben de volgende definities in deze Overeenkomst de volgende betekenis:

Aandeelhouders en **Aandeelhouder**	betekent alle aandeelhouders van Stedin en respectievelijk ieder van die aandeelhouders;
Aandelen	betekent alle geplaatste en uitstaande aandelen in het kapitaal van Stedin van tijd tot tijd;
ACM	betekent de Nederlandse Autoriteit Consument & Markt;
AHC	heeft de betekenis die daaraan is toegekend in Overweging (B);
AHC Advies	heeft de betekenis die daaraan is toegekend in Overweging (C);
AHC Juridisch Adviseur	betekent Loyens & Loeff N.V. op de datum van deze Overeenkomst vertegenwoordigd door Mr. H.J. Portengen;
Akte van Statutenwijziging	heeft de betekenis die daaraan is toegekend in Overweging (F) onder (i);
Akte van Uitgifte	heeft de betekenis die daaraan is toegekend in Artikel 6.1;
Artikel	betekent een artikel van deze Overeenkomst;
Autoriteit	betekent (i) een supranationale, nationale, provinciale, gemeentelijke of andere overheid, (ii) enig overheidsorgaan of semioverheidsorgaan (waaronder begrepen een agentschap, branche, afdeling, ambtenaar of entiteit en enig gerecht of scheidsgerecht), (iii) een multinationale organisatie of multinationaal orgaan dat op basis van verdragen wetgevende en/of rechtsprekende macht toekomt of (iv) enig (ander) bestuursorgaan in de zin van artikel 1:1 Awb dat administratieve, uitvoerende, gerechtelijke, wetgevende, beleidsmakende, regelgevende of andere bevoegdheden of (Belasting)heffingsbevoegdheden uitoefent of kan uitoefenen;

AVA	de algemene vergadering van Stedin als bijeenkomst van de Aandeelhouders of als orgaan, al naar gelang het geval;
Belasting	betekent een belasting, heffing, accijns, of een andere toeslag of inhouding van vergelijkbare aard, alsmede een bijdrage aan enig stelsel van sociale verzekeringen of werknemersverzekeringen, met inbegrip van boete, rente of kosten verschuldigd wegens tekortkoming terzake van betaling daarvan;
Betrokken Individu	heeft de betekenis die daaraan is toegekend in Artikel 10.8.
Bijlage	betekent een bijlage van deze Overeenkomst;
BW	betekent het Burgerlijk Wetboek;
Claim	heeft de betekenis die daaraan is toegekend in Artikel 10.1;
Closing	heeft de betekenis die daaraan is toegekend in Artikel 6.1;
Closingdatum	heeft de betekenis die daaraan is toegekend in Artikel 6.2;
Deelnemende Aandeelhouders	heeft de betekenis die daaraan is toegekend in de introductie van deze Overeenkomst;
Deelnemingen en **Deelneming**	betekent de deelnemingen van Stedin als bedoeld in artikel 2:24c BW en de belangen van Stedin in een commanditaire vennootschap zoals bedoeld in artikel 19 van het Wetboek van Koophandel en respectievelijk ieder van die deelnemingen en belangen;
Dochtermaatschappijen en **Dochtermaatschappij**	betekent de dochtermaatschappijen van Stedin als bedoeld in artikel 2:24a BW en respectievelijk ieder van hen;
Garanties	betekent de mededelingen en garanties die zijn opgenomen in Bijlage 5 (*Mededelingen en Garanties*);
Garanties Deelnemende Aandeelhouders	heeft de betekenis die daaraan is toegekend in Artikel 9.1;

Garanties Stedin	heeft de betekenis die daaraan is toegekend in Artikel 9.2;
Gewone Aandelen	betekent alle geplaatste en uitstaande gewone aandelen (van alle klassen en soorten) in het kapitaal van Stedin van tijd tot tijd;
Groep	betekent een groep als bedoeld in artikel 2:24b BW (een economische eenheid waarin rechtspersonen en vennootschappen organisatorisch zijn verbonden), met dien verstande dat indien een natuurlijk persoon, rechtspersoon of vennootschap (i) via een formele of feitelijke zeggenschapsstructuur invloed kan uitoefenen op een of meer andere natuurlijke personen, rechtspersonen of vennootschappen; of (ii) in een of meer andere rechtspersonen of vennootschappen een deelneming heeft als bedoeld in artikel 2:24c BW, dan wel, voor zover het natuurlijke personen betreft, een met een deelneming overeenkomende positie, die natuurlijke persoon, rechtspersoon of vennootschap tezamen met die andere natuurlijke persoon, rechtspersoon of vennootschap dan wel natuurlijke personen, rechtspersonen of vennootschappen wordt aangemerkt als groep;
Inbreuk	heeft de betekenis die daaraan is toegekend in Artikel 10.1;
Inbreuk Deelnemende Aandeelhouder(s)	heeft de betekenis die daaraan is toegekend in Artikel 10.1;
Inbreuk Stedin	heeft de betekenis die daaraan is toegekend in Artikel 10.1;
Informatiepakket	betekent de brief van Stedin van 31 maart 2021 met een kapitaalverzoek aan de Bestaande Aandeelhouders plus alle bijlagen bij deze brief, waaronder maar niet beperkt tot (i) het Rapport Lange Termijn Financiering Stedin gedateerd 1 maart 2021, (ii) het Overzicht VPA, (iii) het AHC Advies en (iv) de (concept) Investeringsdocumenten;
Intekenbrieven en **Intekenbrief**	hebben de betekenis die daaraan is toegekend in Overweging (D);

Investeringsdocumenten	betekent met deze Overeenkomst, de Akte van Uitgifte, de Akte van Statutenwijziging, alsmede met betrekking tot iedere Deelnemende Aandeelhouder, diens Intekenbrief;
Notaris	betekent notaris mr. M.J. Arends of één van diens plaatsvervangers van Clifford Chance LLP (of één van hun waarnemers);
Opschortende Voorwaarden of **Opschortende Voorwaarde**	heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 1.1 van Bijlage 2 (*Opschortende Voorwaarden Closing*);
Overeenkomst	betekent deze overeenkomst inclusief alle bijlagen en annexen daartoe;
Overweging	betekent een overweging van deze Overeenkomst;
Overzicht VPA	het overzicht met de voorwaarden van de Preferente Aandelen dat onderdeel uitmaakt van het Informatiepakket;
Partijen en **Partij**	hebben de betekenis die daaraan is toegekend in de introductie van deze Overeenkomst;
Persoon	betekent een natuurlijke persoon of een personenvennootschap, vennootschap, vereniging, coöperatie, onderlinge waarborgmaatschappij, stichting of ieder ander lichaam, met of zonder rechtspersoonlijkheid, dat extern als zelfstandige eenheid of organisatie opereert;
Pre-Closing Verplichtingen	heeft de betekenis die daaraan is toegekend in Artikel 5 (*Pre-Closing Verplichtingen*);
Preferente Aandelen	betekent alle cumulatief preferente aandelen in het kapitaal van Stedin van tijd tot tijd en **Preferent Aandeel** betekent ieder van deze Preferente Aandelen;
Preferente Meerderheid	betekent (i) in de periode vanaf de datum van deze Overeenkomst tot en met Closing, een zodanige meerderheid van de Deelnemende Aandeelhouders dat deze gezamenlijke ten minste 75% van het aantal uit te geven Preferente Aandelen zal verkrijgen, en vervolgens (ii) in de periode vanaf Closing, een meerderheid van ten

	minste 75% van de houders van de Preferente Aandelen;
Publicatiedatum	betekent de datum van publicatie van de jaarrekening van Stedin Groep over het financiële jaar 2020, zijnde 18 februari 2021;
RvB	heeft de betekenis die daaraan is toegekend in Overweging (F);
RvC	heeft de betekenis die daaraan is toegekend in Overweging (F);
Schade	betekent schade overeenkomstig artikel 6:96 van het Burgerlijk Wetboek, zonder in achtneming van enige vermenigvuldigingsfactor of andere waarderingswijze die is gehanteerd bij het bepalen van de uitgifteprijs van de Preferente Aandelen of het Prijsmechanisme;
Statuten	betekent de geldende statuten van Stedin van tijd tot tijd, welke zullen worden gewijzigd op de Closingdatum overeenkomstig de Akte van Statutenwijziging;
Statutenwijziging	heeft de betekenis die daaraan is toegekend in Overweging (F) onder (i);
Stedin	heeft de betekenis die daaraan is toegekend in de introductie van deze Overeenkomst;
Stedin Bankrekening	het bankrekeningnummer van Stedin bij ABN AMRO Bank N.V. met IBAN: NL41ABNA0640000002;
Stedin Groep	betekent de Groep waarvan Stedin de topholding is;
Stedin Juridisch Adviseur	betekent Stek Advocaten B.V. op de datum van deze Overeenkomst vertegenwoordigd door Mr. R.T.G. Tros.
Stedin Netbeheer	betekent Stedin Netbeheer B.V.;
Stortingsdatum	betekent de derde (3e) Werkdag na de Closingdatum;
Uiterste Datum	betekent de datum die ligt twee (2) maanden na de datum van deze Overeenkomst;

OVEREENGEKOMEN VORM

Uitgifte	heeft de betekenis die daaraan is toegekend in Overweging (F) onder (ii);
Uitgifteprijs	heeft de betekenis die daaraan is toegekend in Artikel 3.4;
Vergoeding	heeft de betekenis die daaraan is toegekend in Artikel 10.2;
Werkdag	betekent een dag waarop banken algemeen geopend zijn in Nederland.

2 INTERPRETATIE

2.1 De Bijlagen waarnaar in deze Overeenkomst wordt verwezen, vormen een integraal en onlosmakelijk deel van deze Overeenkomst. In deze Overeenkomst zijn verwijzingen naar overwegingen, Artikelen en Bijlagen verwijzingen naar Overwegingen, Artikelen en Bijlagen van deze Overeenkomst, tenzij uitdrukkelijk anders aangegeven.

2.2 De kopjes in deze Overeenkomst zijn slechts opgenomen ten behoeve van overzichtelijkheid en verwijzing, en niet ten behoeve van de uitleg van deze Overeenkomst.

2.3 Een bepaling van deze Overeenkomst mag niet ten nadele van een Partij worden uitgelegd enkel vanwege het feit dat die Partij verantwoordelijk was voor het opstellen van de desbetreffende bepaling.

2.4 Een actie die wordt ondernomen door een persoon wordt geacht te zijn genomen in de gewone bedrijfsvoering, indien:

(a) een dergelijke actie consistent is met de uit het verleden blijkende bestendig toegepaste gedragslijn en is ondernomen in de gewone bedrijfsvoering van de dagelijkse bedrijfsactiviteiten van die persoon;

(b) een dergelijke actie vergelijkbaar is in aard en omvang met acties die gewoonlijk worden ondernomen in de gewone bedrijfsvoering van de dagelijkse bedrijfsactiviteiten van met (de onderneming van) die persoon vergelijkbare ondernemingen.

2.5 Ingeval een verplichting wordt gekwalificeerd of omschreven met verwijzing naar de woorden “redelijkerwijze inspannen” of “zich redelijkerwijze dienen in te spannen” of woorden van gelijke strekking, dan wordt bedoeld de inspanningen die een persoon, die graag een resultaat wenst te bereiken, in vergelijkbare omstandigheden zou ondernemen om het ertoe te leiden dat dat resultaat zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk zal worden bereikt, daarbij rekening houdend met onder andere:

(a) de prijs, het financieel belang en andere voorwaarden van de verplichting;

(b) de aan de inspanningen verbonden (bedrijfs)risico's om het verwachte resultaat te bereiken; en

(c) het vermogen van een onafhankelijke persoon om de nakoming van de verplichting te beïnvloeden,

waaronder in elk geval het uitoefenen door de relevante Partij van al zijn rechten als aandeelhouder, bestuurder of commissaris (met inachtneming van hun wettelijke taken).

Aan: Stedin Holding N.V.
T.a.v.: de Raad van Bestuur
Blaak 8
3011 TA Rotterdam

Datum: 31 maart 2021

Onderwerp: Intekenbrief uitgifte cumulatief preferente aandelen Stedin Holding N.V.

Geachte heer, mevrouw,

Inleiding

1 De gemeente _____ (de **Aandeelhouder**), verwijst naar de brief van Stedin met het kapitaalverzoek aan haar aandeelhouders van 31 maart 2021 en alle daarbij behorende bijlagen (gezamenlijk het **Informatiepakket**) met betrekking tot het voorstel tot uitgifte van cumulatief preferente aandelen (de **Preferente Aandelen**) in het kapitaal van Stedin Holding N.V. (**Stedin**) met een beoogde (en maximale) omvang van €200.000.000 (de **Uitgifte**), dat wordt geagendeerd voor de algemene vergadering van aandeelhouders van Stedin (**AVA**) van 25 juni 2021 (**AVA Datum**).

2 Wij bevestigen als onderdeel van het Informatiepakket de volgende documenten te hebben ontvangen en hiervan kennis te hebben genomen:

(a) de brief van Stedin met het kapitaalverzoek;

(b) het Stedin Rapport Lange Termijn Financiering;

(c) de presentatie ‘Financieel gezond in de energietransitie’ van Stedin Groep;

(d) het overzicht met de voorwaarden van de Preferente Aandelen (het **Overzicht VPA**);

(e) het overzicht met de aanpassingen van de governance van Stedin;

(f) de concepten van de juridische documentatie door middel waarvan wordt beoogd de Uitgifte vorm te geven en uit te werken (de **Investeringsdocumenten**), zijnde:

(i) een investeringsovereenkomst (de **Investeringsovereenkomst**);

(ii) een notariële akte van statutenwijziging (de **Akte van Statutenwijziging** en de wijziging van de statuten van Stedin zijnde de **Statutenwijziging**);

(iii) een aangepaste versie van het aandeelhoudersconvenant van Stedin Groep;

(iv) een notariële akte van uitgifte van cumulatief preferente aandelen in het kapitaal van Stedin (de **Akte van Uitgifte**),

(g) het advies van de AHC ten aanzien van de Uitgifte; en

(h) de stukken die tezamen met deze intekenbrief gecompleteerd en ondertekend dienen te worden ten behoeve van deelname in de Uitgifte, en die dienen te worden toegezonden aan Loyens & Loeff conform paragraaf 14 van deze brief:

(i) handtekeningenpagina Investeringsovereenkomst;

(ii) onherroepelijke volmacht aan één of meer medewerker(s) werkzaam op het kantoor van Loyens & Loeff N.V. (de juridisch adviseur van de AHC) om voor en namens de Aandeelhouder de Akte van Uitgifte te ondertekenen (**Volmacht**).

Inschrijving

3 De uitgifteprijs per Preferent Aandeel bedraagt EUR 480,69 (*vierhonderdentachtig euro en negenenzestig cent*) en bestaat uit een nominale waarde van EUR 100 (*honderd euro*) en een agio van EUR 380,69 (*driehonderdentachtig euro en negenenzestig cent*) per Preferent Aandeel (de **Uitgifteprijs**).

4 Door de ondertekening van deze brief committeert de Aandeelhouder zich tot:

(i) het inschrijven op Preferente Aandelen tegen de Uitgifteprijs voor ten hoogste een totaalbedrag van € _____ (het **Intekenbedrag**) op de voorwaarden van deze brief en de Investeringsdocumenten; en

(ii) mits is voldaan aan paragraaf 8 van deze brief en tot de Uitgifte is besloten waarbij de Minimale Stortingsomvang wordt behaald, het uitdrukkelijk aanvaarden van de verplichting tot het nemen en aanvaarden van het aantal Preferente Aandelen dat met inachtneming van het Overzicht VPA en deze brief aan de Aandeelhouder wordt toegewezen tot ten hoogste het Intekenbedrag.

5 De Aandeelhouder bevestigt en accepteert dat deelname aan de Uitgifte slechts mogelijk is na ontvangst door Stedin van een door de Aandeelhouder rechtsgeldig getekende versie van deze brief uiterlijk op 18 juni 2021, zijnde de Inteken Deadline als bedoeld in het Overzicht VPA. Indien deze brief door Stedin wordt ontvangen na de Inteken Deadline, dan is de inschrijving van de Aandeelhouder in deze brief ongeldig en neemt de Aandeelhouder niet deel aan de Uitgifte.

Verplichtingen Aandeelhouder

6 De Aandeelhouder committeert zich door ondertekening van deze brief jegens Stedin, mits (i) tot de Uitgifte is besloten waarbij het Minimale Stortingsbedrag wordt behaald, (ii) tot de Statutenwijziging is besloten en (iii) is voldaan aan paragraaf 8 van deze brief, tot het volgende:

(a) het aangaan van de Investeringsovereenkomst conform paragraaf 14 hierna; en

(b) (mits de Investeringsovereenkomst conform sub (a) is aangegaan) tot ondertekening van de Akte van Uitgifte (op basis van de Volmacht) conform de Investeringsovereenkomst; en

(c) na uitgifte van de aan hem toegewezen en uitgegeven Preferente Aandelen de volledige Uitgifteprijs voor die Preferente Aandelen te storten uiterlijk drie werkdagen na de datum van de Uitgifte conform de Akte van Uitgifte en de Investeringsovereenkomst.

7 De verplichtingen van de Aandeelhouder onder deze brief komen te vervallen, indien niet op de AVA Datum tot de Statutenwijziging en de Uitgifte wordt besloten, dan wel indien de Investeringsovereenkomst eindigt op grond van de bepalingen daarvan.

Financiële Update en AVA

8 Op grond van paragraaf 2.9 van het Overzicht VPA zal slechts tot de Uitgifte worden besloten op de AVA Datum indien de Financiële Update (zoals gedefinieerd in het Overzicht VPA) en/of de validatie daarvan tijdig beschikbaar zijn gesteld conform paragraaf 2.9 van het Overzicht VPA, tenzij de Uitgifte alsnog met inachtneming van het daar bepaalde wordt goedgekeurd door een Preferente Meerderheid (zoals gedefinieerd in het Overzicht VPA).

9 Deze brief doet niet af aan het recht van de Aandeelhouder om het stemrecht dat is verbonden aan de door hem gehouden aandelen in Stedin (waaronder na de Uitgifte mede begrepen diens Preferente Aandelen) naar eigen inzicht uit te oefenen, mede op basis van (nadere) informatie die tijdens de relevante beraadslagingen in de AVA of vergadering van houders van Preferente Aandelen of anderszins wordt ontvangen.

Toewijzing

10 De toewijzing van Preferente Aandelen vindt plaats conform paragraaf 2.11 van het Overzicht VPA, waarbij voor alle duidelijkheid, op grond van het Overzicht VPA verder geldt:

(a) Het totaalbedrag dat moet worden gestort op de aan de Aandeelhouder toe te wijzen Preferente Aandelen kan in geen geval hoger zijn dan het Intekenbedrag.

(b) Aan de Aandeelhouder zullen slechts Preferente Aandelen worden toegewezen tot de Maximale Preferente Aandelenverhouding zoals gedefinieerd in het Overzicht VPA.

(c) Uiterlijk de tweede werkdag voor de AVA Datum stelt Stedin aan de hand van de tijdig ontvangen intekenbrieven een overzicht op van de deelnemende aandeelhouders en de toewijzing als bovenbedoeld, en stuurt dit aan de AHC.

(d) Het aantal Preferente Aandelen dat wordt toegewezen aan de Aandeelhouder en het bijbehorende totale stortingsbedrag wordt vastgesteld door de AVA conform het onder sub (c) bedoelde overzicht als onderdeel van het besluit tot uitgifte, en opgenomen in de Akte van Uitgifte.

11 De Aandeelhouder bevestigt en accepteert dat het Intekenbedrag een maximumbedrag behelst en geen garantie inhoudt dat aan de Aandeelhouder daadwerkelijk Preferente Aandelen worden uitgegeven tot dat bedrag en dat het mogelijk is dat hij voor een lager Intekenbedrag aan Preferente Aandelen krijgt toegewezen, alsmede dat het mogelijk is dat de

AVA niet tot de Uitgifte besluit in welk geval geen Preferente Aandelen zullen worden uitgegeven.

Geen Uitgifte

12 De Uitgifte vindt geen doorgang, en alle rechten en verplichtingen onder deze brief komen in dat geval te vervallen, indien en zodra:

(a) op de eerste werkdag na de AVA Datum is komen vast te staan dat op de AVA Datum niet is besloten tot de Uitgifte;

(b) op de tweede werkdag na de AVA Datum is komen vast te staan dat de Akte van Statutenwijziging niet is getekend op de AVA Datum dan wel op de eerste werkdag na de AVA Datum;

(c) overeenkomstig het Overzicht VPA wordt vastgesteld dat het totale stortingsbedrag op Preferente Aandelen waarvoor door aandeelhouders van Stedin gezamenlijk met inachtneming van het Overzicht VPA is ingetekend, lager is dan €180.000.000 (het **Minimale Stortingsbedrag**);

(d) de Opschortende Voorwaarden, zoals gedefinieerd in de Investeringsovereenkomst niet in vervulling zijn gegaan, en daarvan ook niet tijdig afstand is gedaan, op de Uiterste Datum overeenkomstig de Investeringsovereenkomst.

Bevestigingen en verklaringen

13 Door de ondertekening van deze brief verklaart de Aandeelhouder aan Stedin en bevestigt en accepteert de Aandeelhouder dat:

(a) hij op grond van het Rapport en na kennisname van de Investeringsdocumenten heeft besloten tot deelname aan de Uitgifte op de voorwaarden van deze brief en de Investeringsdocumenten;

(b) hij bevoegd is om deze brief rechtsgeldig te ondertekenen en de verplichtingen daarin uit te voeren en dat daartoe alle benodigde interne goedkeuringen zijn ontvangen en (publieke) besluitvormingsprocessen zijn afgerond;

(c) zijn deelname aan de Uitgifte buiten het toezicht valt van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en dat hij een eigen geïnformeerde afweging heeft gemaakt over zijn investering in Preferente Aandelen op de voorwaarden van deze brief en de Investeringsdocumenten.

Procesafspraken

14 Zo spoedig als praktisch mogelijk doch uiterlijk binnen een week na de datum van deze brief wordt door de Aandeelhouder aan Loyens & Loeff N.V. (**L&L**), de juridisch adviseur van de AHC, in Escrow toegezonden:

(a) de door de Aandeelhouder rechtsgeldig ondertekende Volmacht, waarbij geldt dat:

(i) de Volmacht dient te worden voorzien van een legalisatie van de handtekening van de ondertekenaar(s) door een notaris;

(ii) aan de Volmacht/legalisatie zal worden gehecht een kopie van het paspoort van de ondertekenaar (inclusief WWFT-stempel en VIS-toetsing);

(iii) indien de Volmacht niet is ondertekend door de burgemeester van de Aandeelhouder, aan de Volmacht tevens zal worden gehecht de relevante documenten (waaronder begrepen maar niet beperkt tot besluiten, mandaten en/of volmachten) waaruit de bevoegdheid van de ondertekenaar om de Volmacht namens de Aandeelhouder te tekenen blijkt, een en ander naar genoegen van (de notaris van) Clifford Chance LLP, Amsterdam;

(b) de door de Aandeelhouder rechtsgeldig ondertekende handtekeningenpagina van de Investeringsovereenkomst,

waarbij onder **in Escrow** wordt verstaan dat het document wordt geacht te zijn getekend onder de opschortende voorwaarde van vrijgave door L&L (en dat ten blijke van die vrijgave het desbetreffende document door L&L zal worden gedateerd op de datum van vrijgave), waarbij die vrijgave zal plaatsvinden indien en zodra naar genoegen van L&L is komen vast te staan dat:

(i) van alle andere aandeelhouders van Stedin die deelnemen in de Uitgifte en aan wie Preferente Aandelen worden toegewezen, de getekende volmacht en handtekeningenpagina van de Investeringsovereenkomst zijn ontvangen steeds conform de door die andere aandeelhouder getekende intekenbrief;

(ii) van Stedin zelf de getekende handtekeningenpagina van de Investeringsovereenkomst is ontvangen althans door Stek Advocaten B.V. als advocaat van Stedin schriftelijk (waaronder begrepen per e-mail) is verklaard aan L&L dat zij de namens Stedin getekende handtekeningenpagina van de Investeringsovereenkomst onder zich houdt;

(iii) de notaris van Clifford Chance LLP heeft bevestigd aan L&L alle noodzakelijke besluiten en instructies te hebben ontvangen om tot het passeren van de Akte van Statutenwijziging over te kunnen gaan, en uiterlijk de eerste werkdag na de AVA Datum tot passeren van de Akte van Statutenwijziging over te zullen gaan zodra de notaris van Clifford Chance LLP een bevestiging van L&L en Stek heeft ontvangen dat de Investeringsovereenkomst is gesloten (door vrijgave van de handtekeningenpagina's van alle partijen daarbij conform het voorgaande).

15 Toezending dient te geschieden per koerier (ten aanzien van de origineel getekend handtekeningenpagina van de Investeringsovereenkomst en de overeenkomstig paragraaf 14

gelegaliseerde Volmacht) en per email (ten aanzien van kopieën/scans daarvan), aan de juridisch adviseur van de AHC als volgt:

Loyens & Loeff N.V.
T.a.v. mr. H.J. Portengen
Blaak 31
3011 GA Rotterdam
hendrik.portengen@loyensloeff.com

16 Voor alle duidelijkheid, vrijgave van de handtekeningenpagina van de Investeringsovereenkomst respectievelijk gebruik van de Volmacht is slechts toegestaan indien de Investeringsovereenkomst respectievelijk Akte van Uitgifte tot stand komen conform de concepten die met het Rapport zijn toegezonden; inhoudelijke afwijking is slechts toegestaan na een uitdrukkelijke en ondubbelzinnige schriftelijke (waaronder per e-mail) verklaring van de Aandeelhouder gericht aan L&L.

Overige bepalingen

17 Voor zover toegestaan onder Nederlands recht, doet de Aandeelhouder hierbij onvoorwaardelijk en onherroepelijk afstand van het recht om deze brief (geheel of gedeeltelijk) te (doen) wijzigen, opschorten, ontbinden of vernietigen.

18 Deze brief bevat geen derdenbeding. Geen ander persoon dan Stedin of de Aandeelhouder kan rechten ontlenen aan deze brief noch een beroep doen op enige bepaling in deze brief.

19 Indien enige bepaling uit deze brief ongeldig of onuitvoerbaar mocht zijn, zullen de overige bepalingen hun werking behouden. De ongeldige bepaling zal in dat geval worden vervangen door een geldige bepaling overeenkomstig het doel en de strekking van deze brief, en wel zodanig dat de nieuwe bepaling zo min mogelijk verschilt van de ongeldige bepaling.

20 Deze brief en de rechten en verplichtingen van de Aandeelhouder hieronder kunnen niet (geheel of gedeeltelijk) worden overgedragen of bezwaard (met inbegrip van overgang onder algemene titel) aan andere (rechts)personen. Deze paragraaf 20 heeft goederenrechtelijke werking.

21 Op deze brief, alle documenten en procedures waar in deze brief naar wordt gerefereerd en alle non-contractuele verplichtingen voortvloeiende uit deze brief (waaronder deze paragraaf 21) is Nederlands recht van toepassing. Alle geschillen die ontstaan naar aanleiding van deze brief of van enige documentatie die daarmee verband houdt, zullen in eerste instantie worden beslecht door de bevoegde rechter te Rotterdam.

[*Handtekeningenpagina volgt*]

Hoogachtend,

Gemeente _____

_____

Door:

Titel:

Ter bevestiging van ontvangst en akkoord:

Stedin Holding N.V.

_____

Door:

Titel:

Stedin Holding N.V.
t.a.v. Raad van Bestuur
Blaak 8
3011 TA ROTTERDAM

VAN	Aandeelhouderscommissie Stedin (**AHC**)
REFERENTIE	44340021-v4
DATUM	31 maart 2021
BETREFT	Bevestigingen voorstel kapitaalstorting Stedin

Geacht bestuur,

1. Introductie

1.1. Verwezen wordt naar de brief van Stedin Holding N.V. (**Stedin**) met het kapitaalstortingsverzoek aan haar aandeelhouders d.d. 31 maart 2021 (**Voorstel**). Zoals besproken, worden de hierna weergegeven afspraken vanwege hun incidentele karakter niet opgenomen in de investeringsdocumenten zoals bedoeld in die brief, maar in plaats daarvan overeengekomen door middel van deze bevestiging, en ondertekening daarvan voor akkoord door Stedin.

1.2. In deze bevestiging betekent:
(a) **AvA**: de algemene vergadering van Stedin.
(b) **LTF**: het project Lange Termijn Financiering van Stedin.
(c) **RvB**: de raad van bestuur van Stedin.

2. Project Compact

2.1. Tussen Stedin en de AHC is afgesproken en vastgelegd in het Overzicht Aanpassingen Governance (onderdeel van het informatiepakket dat met het Voorstel aan de aandeelhouders wordt toegezonden) dat 50% van de boekwinst als gevolg van Project Compact niet als een bijzondere bate kwalificeert en dat overeenkomstig de statutaire winstbestemmingsregeling maximaal de helft van dit bedrag, zijnde 25% van de boekwinst als gevolg van Project Compact ter beschikking staat aan de AvA (waarbij de RvB een aanbeveling zal doen te besluiten tot uitkering van dit bedrag). De huidige verwachting is dat Project Compact eind 2021 zal worden gerealiseerd, waarbij volledigheidshalve wordt opgemerkt dat Stedin daarbij eerst nog dient te voldoen aan haar wettelijke medezeggenschapsverplichtingen.

2.2. Omdat de voorgenoemde afspraak tussen Stedin en de AHC verder niet apart contractueel wordt vastgesteld, geldt de toezegging van Stedin in paragraaf 2.1 (met uitzondering van de laatste volzin ten aanzien van de timing van verkoop) als derdenbeding in de zin van artikel 6:253 van het Burgerlijk Wetboek ten behoeve van iedere aandeelhouder van Stedin. Dit betekent dat iedere aandeelhouder het recht heeft om nakoming van Stedin te vorderen, waarbij tevens geldt dat dit derdenbeding onherroepelijk en om niet gemaakt is, zodat (i) het niet door Stedin kan worden herroepen en (ii) geldt als aanvaard door een aandeelhouder van Stedin indien deze het niet onverwijld na kennisname afwijst.

3. Principe afspraken rond nieuw methodebesluit

3.1. Vanuit de ACM is indicatief aangegeven dat streven is dat het ontwerp van het methodebesluit 2021 in april (of uiterlijk mei) 2021 wordt gepubliceerd. Na publicatie kunnen er gedurende 2 maanden zienswijzen worden ingediend. Stedin zal de AHC vooraf informeren over het door haar al dan niet indienen van zienswijzen en de inhoud daarvan; waarbij Stedin ook de gevolgen van de regulering voor de aandeelhouders en daarbij haar kapitaalbehoefte in het bijzonder beschouwt. Dit geldt ook voor het indienen van eventuele bezwaren tegen het definitieve methodebesluit 2021, dat blijkens diezelfde indicatieve planning gepubliceerd zal worden in september (of uiterlijk oktober) 2021.

3.2. Uiterlijk binnen 3 weken na officiële bekendmaking van het definitieve methodebesluit 2021[1] worden de financiële prognoses van Stedin geactualiseerd door Stedin en haar adviseurs, in het bijzonder gelet op het methodebesluit 2021, en de status van het toetredingstraject van nieuwe Aandeelhouders. De genoemde financiële prognoses van Stedin dienen in elk geval te omvatten:

(i) Rekenmodel zoals gebruikt in LTF met balans, verlies en winst en cash flow + rating metrics, geactualiseerd voor laatst bekende inzichten inclusief reguleringsparameters uit het methodebesluit;
(ii) Verschillen analyse tussen LTF 2 forecasts en updated forecasts;
(iii) Update van onderbouwing capex plannen;
(iv) Update van voortgang kostenbesparingsprogramma.

Op die basis en op dat moment bepaalt Stedin of zij een kapitaalbehoefte heeft, en zo ja, van welke omvang.

3.3. Stedin deelt haar conclusie omtrent een kapitaalbehoefte, de onderliggende geactualiseerde financiële prognoses met de AHC en haar adviseurs.

3.4. De adviseurs van de AHC doen binnen 3 weken (te rekenen vanaf ontvangst van alle benodigde informatie) analyse en rapporteert aan AHC-A. In deze periode vindt waar nodig overleg plaats tussen Stedin en de adviseur van de AHC. De adviseur van de AHC adviseert daarbij in ieder geval ook over de vraag of verdere ondersteuning van Stedin's financieel beleid (A-) verstandig[2] is en of (indien noodzakelijk) een kapitaalstorting dus aan te bevelen is. AHC-A rapporteert binnen 2 weken aan AHC-B.

3.5. AHC en RvB bespreken het voorstel met 44 aandeelhouders en trachten binnen 4 weken tot conclusies te komen met het oog op voorstellen en advisering daarover aan de AvA.

3.6. De AHC en haar adviseurs valideren de prognoses en kapitaalbehoefte door middel van een update van de financiële analyse in het LTF-traject gebaseerd op de geactualiseerde prognoses en conform dezelfde methodologie en hetzelfde niveau van informatieverstrekking als in het LTF-traject, onder toepassing van het reguleringsmodel in het methodebesluit 2021.

3.7. Stedin en AHC rapporteren aan de AvA. De AHC brengt advies uit aan de AvA omtrent de (eventuele) kapitaalbehoefte.

3.8. De AvA spreekt zich uit over het bestaan en de omvang van de (eventuele) kapitaalbehoefte.

3.9. Indien de AvA op die basis meent dat sprake is van een kapitaalbehoefte, en in zoverre deze niet is of op korte termijn (dat wil zeggen binnen drie maanden na vaststelling van de kapitaalbehoefte door de AvA) zal worden ingevuld door nieuwe aandeelhouders, zal een uitgifte van additionele preferente

---

[1] Met de officiële bekendmaking van het definitieve methodebesluit 2021 wordt bedoeld het methodebesluit na de indiening van zienswijzen en/of bezwaren en eventuele aanpassingen aan het methodebesluit als gevolg daarvan. Het ziet dus niet op het einde van de periode dat eventuele bezwaren kunnen worden ingediend en/of dat daarop definitief is beslist. Concreet wordt dit thans verwacht in september of oktober 2021, zie paragraaf 3.1.

[2] Met "verstandig" wordt gedoeld op het vinden van een juiste balans tussen enerzijds het belang van maximalisatie van aandeelhouderswaarde en anderzijds publieke belangen als aandeelhouder.

aandelen worden voorgesteld, tenzij de AvA besluit dat gezien de omstandigheden de uitgifte van additionele preferente aandelen als instrument niet passend is. Indien de AHC de kapitaalbehoefte wel onderschrijft, maar deze niet (geheel) wordt ingevuld door de uitgifte van additionele preferente aandelen, dan zal overleg plaatsvinden tussen Stedin en de AHC over een ander type instrument, zoals de uitgifte van gewone aandelen (waarbij de keuze voor (een combinatie van) instrumenten geen enkele verplichting tot het daadwerkelijk daarop inschrijven voor de aandeelhouders met zich brengt).

4. Governance holiday

Uitgangspunt is dat aanpassing van de governance geen onderdeel vormt van het (financierings)proces na bekendmaking van het methodebesluit 2021 en dat ook daarna tot eind 2023 geen aanpassing van de governance wordt geagendeerd (zonder daarmee de intentie uit te spreken dat de statuten na 2023 vanzelfsprekend worden gewijzigd), tenzij bijzondere omstandigheden of ontwikkelingen daartoe gerede aanleiding geven.

5. Agenderingsverzoek

Verwezen wordt verder naar het agenderingsverzoek ontvangen door Stedin van Loyens & Loeff namens de AHC op 14 februari 2021. In haar initiële schriftelijke reactie op dit agenderingsverzoek van 23 februari 2021 heeft Stedin geconcludeerd dat het op dat moment prematuur was om inhoudelijk te reageren op het agenderingsverzoek. Stedin en de AHC constateren dat zij inmiddels afspraken hebben gemaakt over bepaalde governance wijzigingen bij Stedin in verband met het Voorstel (deels afwijkend van de voorgestelde statutenwijziging aangehecht als bijlage bij het agenderingsverzoek) en een concept-agenda voor de AvA van 25 juni 2021 waarin besluitvorming hierover is geagendeerd. Tegen deze achtergrond wordt het voorgenoemde agenderingsverzoek beschouwd als voldoende geadresseerd.

6. Overige

6.1. De afspraken in deze bevestiging zijn onlosmakelijk verbonden met het Voorstel, en treden slechts in werking indien in de AvA van 25 juni 2021 wordt besloten tot statutenwijziging en de uitgifte van preferente aandelen conform het Voorstel en de akte van statutenwijziging en de akte van uitgifte uiterlijk de eerste werkdag na die AvA wordt getekend.

6.2. Op deze bevestiging en alle non-contractuele verplichtingen voortvloeiend uit deze bevestiging (waaronder deze paragraaf 6.2) is Nederlands recht van toepassing. Alle geschillen die ontstaan naar aanleiding van deze bevestiging of enige documentatie die daarmee verband houdt, zullen in eerste instantie worden beslecht door de bevoegde rechter te Rotterdam.

[*Handtekeningenpagina volgt*]

Handtekeningenpagina bevestiging AHC – Stedin

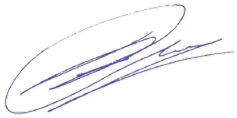
Hoogachtend,
AHC

_____

Naam: A. van Gils
Functie: voorzitter

Getekend voor akkoord, en ter bevestiging van de aanvaarding van de haar regarderende rechten en verplichtingen in deze bevestiging:

Stedin Holding N.V.

_____

Naam: M.W.M. van der Linden
Functie: CEO

Aandeelhouders-convenant Stedin Groep

Vastgesteld op [ ] 2021

Inleiding

Dit convenant is vastgesteld op basis van artikel 16.10 van de statuten (de **Statuten**) van Stedin Holding N.V. (mede aangeduid als "**Stedin**", de "**onderneming**" of de "**vennootschap**" en tezamen met haar groepsmaatschappijen als "**Stedin Groep**") door de algemene vergadering van aandeelhouders (**AvA**), op voorstel van de raad van bestuur (**RvB**), na goedkeuring van de raad van commissarissen (**RvC**) en na advies van de aandeelhouderscommissie (**AHC**). Dit convenant treedt in de plaats van het convenant van 13 april 2018 tussen de aandeelhouders en Stedin en treedt in werking op 25 juni 2021.

Dit bevat afspraken met betrekking tot de onderlinge verhoudingen tussen de RvB, RvC, AHC en AvA over de uitvoering van bepaalde taken en bevoegdheden.

Op 25 juni 2021 zijn de Statuten aangepast en is in aanvulling daarop ook dit convenant aangepast.

Dit convenant wordt – overeenkomstig artikel 16.10 van de Statuten – aangemerkt als reglement van Stedin en doet overigens niet af aan de verdeling van taken en bevoegdheden van de RvB, RvC, AHC en AvA volgens de wet en de Statuten.

Ten aanzien van de krachtens de Statuten en dit convenant geldende governance geldt in het algemeen als uitgangspunt dat bij de uitvoering van taken en bevoegdheden door de RvB, de RvC, de AHC en de AvA wordt gestreefd naar een snelle, efficiënte en zorgvuldige besluitvorming binnen de onderneming.

Besproken is welke wettelijke en statutaire rechtsmiddelen aandeelhouders c.q. de AvA ter beschikking staan in het kader van de handhaving van de afspraken die in dit convenant zijn vastgelegd, welke rechtsmiddelen onder meer omvatten:

i. RvB en RvC aanspreken op naleving van de gemaakte afspraken;
ii. het agenderingsrecht (ex art 2:114 BW en art. 20.3 van de Statuten) op een termijn van 40 dagen en het recht om een AvA bijeen te roepen (ex art 2:110 BW en art 20.1 van de Statuten) ter bespreking van de naleving van het convenant;
iii. voorlopige voorzieningen bij de Ondernemingskamer (ex art 2:349a BW); en
iv. onder motivering van redenen, het vertrouwen in de RvC opzeggen (ex art. 2:161a BW en art 18.16 van de Statuten).

I. Profielschets Raad van Commissarissen

De RvC stelt een profielschets vast voor zijn omvang en samenstelling, rekening houdend met de aard van de onderneming, haar activiteiten en de gewenste deskundigheid en achtergrond van de commissarissen. Voordat de RvC de profielschets vaststelt, voert hij daarover eerst overleg met de AHC en bespreekt hij de profielschets vervolgens in een AvA.

In de profielschets zal worden vastgelegd dat tenminste een commissaris voldoende kennis en ervaring heeft met (i) openbaar bestuur, of (ii) ondernemingen of bedrijfsonderdelen van ondernemingen die een publieke taak vervullen, of (iii) ondernemingen die overheidsinstanties als substantiële aandeelhouders kennen.

Indien de RvC voornemens is om de profielschets inhoudelijk te wijzigen, bespreekt zij de voorgestelde wijziging(en) eerst met de AHC.

II. Voordracht leden Raad van Commissarissen

Ten aanzien van de benoeming van commissarissen geldt de toepassing van het volledige structuurregime. In aanvulling op de volgens het volledige structuurregime geldende benoemingsregeling voor commissarissen geldt het volgende:

- Indien er in de RvC een vacature ontstaat (niet zijnde een vacature door het aflopen van een termijn waarin door middel van herbenoeming kan worden voorzien, maar die door de benoeming van een nieuw aan te zoeken lid zal moeten worden vervuld), zal de RvC een professioneel search bureau inschakelen voor de selectie van een nieuwe kandidaat. Het bureau zal worden geïnstrueerd om een *long list* van kandidaten op te stellen, met inachtneming van de profielschets voor de RvC. Aan de hand van deze lijst van kandidaten zal de benoemingscommissie van de RvC een selectie maken en een *short list* van

voorkeurskandidaten opstellen. De kandidaten op de *short list* zullen door de RvC worden gepolst of zij interesse zouden hebben in de positie.

- De voorzitter van de RvC zal de *short list*- onder de verplichting van geheimhouding - voorleggen aan de vertegenwoordiging van de AHC. De vertegenwoordiging van de AHC zal in de gelegenheid worden gesteld om zich hierover uit te laten. Bovendien zal, indien de vacature binnen de RvC hiertoe aanleiding biedt, aan de vertegenwoordiging van de AHC de gelegenheid worden geboden om geschikte kandidaten namens de aandeelhouders te suggereren voor plaatsing op de *short list.*
- De benoemingscommissie van de RvC zal gesprekken voeren met de mogelijke kandidaten op de *short list*. Voordat de benoemingscommissie van de RvC een definitieve keuze over een voor te dragen kandidaat maakt, bespreekt de voorzitter van de RvC de concept-voordracht - onder de verplichting van geheimhouding - met de vertegenwoordiging van de AHC.

III. Benoeming van bestuurders

In aanvulling op de volgens het volledige structuurregime geldende benoemingsregeling voor bestuurders geldt het volgende:

- Indien in de RvB een vacature ontstaat (niet zijnde een vacature door het aflopen van een termijn waarin door middel van herbenoeming kan worden voorzien, maar die door de benoeming van een nieuw aan te zoeken lid zal moeten worden vervuld), zal de RvC eerst interne kandidaten in aanmerking nemen en bezien of er naar zijn opvatting een geschikte interne kandidaat voor de vervulling van de vacature is.
- Bij gebreke van een interne kandidaat voor opvolging zal de RvC een professioneel search bureau inschakelen voor de selectie van kandidaten. De benoemingscommissie van de RvC stelt in overleg met het search bureau een profiel voor de vacature op. Het search bureau zal worden gevraagd om aan de hand hiervan een *long list* van kandidaten op te stellen. De benoemingscommissie van de RvC stelt vervolgens een *short list* van voorkeurskandidaten op die zullen worden gepolst voor de beschikbare positie.
- Met een vertegenwoordiging van de AHC zal hetzij de interne kandidaat, hetzij de *short list* van kandidaten voor de vacature in het bestuur - onder de verplichting van geheimhouding - worden besproken. De benoemingscommissie van de RvC voert gesprekken met de mogelijke kandidaten. Voordat de RvC een definitieve keuze maakt voor de te benoemen kandidaat, bespreekt de voorzitter van de RvC de concept voordracht van de benoemingscommissie - onder de verplichting van geheimhouding - met de vertegenwoordiging van de AHC.

IV. Beloningsbeleid

Het beloningsbeleid voor de bestuurders en commissarissen van Stedin wordt vastgesteld door de AvA op voorstel van de RvC. In aanvulling en ter nadere precisering daarvan geldt het volgende:

- De RvC formuleert een voorstel voor het beloningsbeleid dat betrekking heeft op de beloning van bestuurders, dat ter vaststelling zal worden voorgelegd aan de AvA. Het voorstel zal worden vergezeld door een deugdelijke onderbouwing, waaronder een professionele peervergelijking.
- De RvC formuleert gelijktijdig met het voorstel voor het beloningsbeleid van bestuurders ook een voorstel voor de beloning van commissarissen, dat ook ter vaststelling zal worden voorgelegd aan de AvA. Dit voorstel zal eveneens worden vergezeld van een deugdelijke onderbouwing zoals een professionele peervergelijking.
- Bij het opstellen van het beloningsbeleid zullen de relevante aspecten van de op Stedin en haar groepsmaatschappijen van toepassing zijnde wettelijke gereguleerde kaders (zoals de WNT) in aanmerking worden genomen.
- De RvC (via zijn remuneratiecommissie) overlegt met de AHC over het voorstel voor het beloningsbeleid.

V. Strategie

Het bepalen van de strategie van de vennootschap en de rest van de Stedin Groep is in beginsel een aangelegenheid van de RvB, waarop de RvC toezicht houdt, waarbij de AvA een goedkeuringsrecht heeft en de AHC daaraan voorafgaand advies (aan de AvA) kan uitbrengen, en ten aanzien waarvan de AHC haar opvattingen tot uitdrukking kan brengen in regulier overleg dat met de RvB en de RvC plaatsvindt.

MSP

De strategie van Stedin wordt vastgelegd in een meerjarig strategisch plan (**MSP**) dat ziet op een periode van

steeds vijf (5) jaar, maar tussentijds kan worden geactualiseerd en/of gewijzigd indien de RvB dat nodig acht, een en ander overeenkomstig de Statuten. Voor de inhoud en het proces omtrent het opstellen en goedkeuren van een MSP wordt verwezen naar artikel 16.6 en 16.7 van de Statuten.

Bij de vaststelling van het MSP, en iedere actualisatie daarvan, wordt ook een doorrekening opgesteld van de alsdan geprognosticeerde resterende duur van de energietransitie.

Mid-term review

Halverwege de looptijd van een MSP stelt de RvB een mid-term review op overeenkomstig de Statuten. Voor de inhoud en het proces omtrent het opstellen en goedkeuren van een mid-term review wordt verwezen naar artikel 16.7 van de Statuten.

Jaarplan

Door de RvB wordt jaarlijks een jaarplan opgesteld in overeenstemming met de Statuten (het **Jaarplan**). Voor de inhoud en het proces omtrent het opstellen en goedkeuren van het jaarplan wordt verwezen naar artikel 16.8 en 16.9 van de Statuten.

Het Jaarplan omvat onder meer:

- investeringsprogramma, inclusief een uitsplitsing per type (netgedreven, klantgedreven, metergedreven en digitalisering), en een geografische uitsplitsing (per Regionale Energie Strategie ("**RES**") gebied en per gemeente) in het verzorgingsgebied, waarbij ten aanzien van de uitsplitsing per RES-gebied geldt dat de vennootschap zich zal inspannen haar systemen voldoende tijdig zo te wijzigen dat deze informatie bij het jaarplan met betrekking tot tweeduizend tweeëntwintig (2022) verstrekt kan worden, maar dat indien dit redelijkerwijs niet tijdig mogelijk blijkt, deze informatie zal worden opgenomen in en vanaf het jaarplan met betrekking tot tweeduizend drieëntwintig (2023);
- voorgenomen Belangrijke Transacties (als gedefinieerd in de Statuten);
- financiële prognoses (verlies en winst, balans, cash flow);
- kwalitatieve onderbouwing en uitleg van belangrijkste assumpties;
- berekening van relevante *credit rating metrics*;
- berekening van Gestandaardiseerde Activa Waarde ("**GAW**") en doorrol van GAW.

Indien en voor zover onderdelen van het Jaarplan afwijken van het MSP of daarmee niet zijn voorzien, dan wordt dit aangegeven in het Jaarplan en toegelicht.

VI. Aandeelhoudersbestand

In de Statuten en het convenant wordt verstaan onder aandeel/aandeelhouder: elk gewoon aandeel en elk cumulatief preferent aandeel in het kapitaal van de vennootschap respectievelijk elke gewone aandeelhouder en elke cumulatief preferente aandeelhouder van Stedin.

In de toekomst zullen zich wellicht mogelijkheden aandienen voor wijzigingen in het aandeelhoudersbestand. Wanneer een aandeelhouder overeenkomstig artikel 13 van de Statuten een of meer van zijn aandelen wil overdragen, stelt hij de RvB en de RvC hiervan in kennis en benoemt het aandelenpakket. De aandeelhouder zal vervolgens (maximaal) twee weken overleg voeren met de RvB (en eventueel de RvC) omtrent de voorgenomen overdracht teneinde de RvB en de RvC in staat te stellen hierover een advies op te stellen voor de AvA. Dit overleg tussen de aandeelhouder, de RvB en de RvC is bedoeld om tot een georganiseerd proces van toegang van nieuwe aandeelhouders te komen, en draagvlak te creëren voor de beoogde transactie. Hierbij geven alle partijen zich er rekenschap van dat:

- de aandeelhouders op een georganiseerde en evenwichtige wijze in staat worden gesteld om te besluiten omtrent een eventuele (gedeeltelijke) verkoop van hun belang in Stedin;
- de onderneming in staat blijft om haar strategie uit te voeren;
- een marktconforme waarde voor aandeelhouders wordt gerealiseerd; en
- continuïteit en stabiliteit voor de onderneming zal zijn gewaarborgd.

VII. Verhouding met aandeelhouders

Het toezicht van de RvC op de RvB en de onderneming omvat mede het toezicht op de verhouding met de aandeelhouders. In dit verband ziet de RvC er onder meer op toe dat het bestuur aan de AvA de nodige goedkeuringen vraagt op grond van de Statuten, en de nodige adviezen vraagt aan de AvA dan wel de AHC (al naar gelang het geval) op grond van dit convenant.

Voor de aandeelhouders geldt dat zij zich ten opzichte van de vennootschap, haar organen en hun medeaandeelhouders naar de maatstaven van redelijkheid en billijkheid dienen te gedragen. In dit verband zullen ook aandeelhouders bereid zijn om de dialoog met de RvB, de RvC, de vennootschap en medeaandeelhouders aan te gaan.

Een aandeelhouder oefent aldus het agenderingsrecht slechts uit nadat hij daarover in overleg is getreden met de RvB. De RvB neemt het onderwerp op in de agenda indien zij het verzoek niet later dan op de veertigste dag voor die van de datum van de algemene vergadering heeft ontvangen en mits geen zwaarwichtig belang van de vennootschap zich daartegen verzet. Naast deze statutaire termijn geldt geen aanvullende responstijd voor de RvB. Ook geldt geen aanvullende responstijd voor de RvB bij het uitoefenen van het bijeenroepingsrecht door aandeelhouders.

Hybride financieringsinstrumenten

Ten aanzien van iedere uitbreiding van de uitstaande totale hoofdsom van hybride financieringsinstrumenten van de vennootschap (dan wel andere leden van de Stedin Groep), geldt het volgende:

(a) De AvA heeft een zwaarwegend adviesrecht.
(b) De RvB legt een onderbouwd voorstel tot uitgifte van een hybride financieringsinstrument tijdig, zijnde ten minste tien (10) weken voorafgaand aan het aangaan daarvan, ter advies voor aan de AvA. De AvA heeft de mogelijkheid om zich te dien aanzien te laten adviseren door een eigen onafhankelijk expert. De AvA dient haar onderbouwd advies binnen een redelijke termijn te delen met de RvB, zijnde binnen vier (4) weken na ontvangst van de adviesaanvraag (te rekenen vanaf ontvangst van de redelijkerwijs benodigde informatie), en de RvB zal hier tijdig, zijnde binnen drie (3) weken na het advies van de AvA, op reageren. De RvB legt haar uitgiftevoorstel ter voorafgaande goedkeuring voor aan de RvC met het advies van de AvA. Bij de uitvoering van de uitgifte van de hybride neemt de RvB het advies van de AvA zoveel mogelijk in acht. Met inachtneming van het voorgaande neemt de RvB, na goedkeuring van de RvC en onder advies van de AvA (dan wel de AHC indien daartoe gedelegeerd), een besluit over de uitgifte van een nieuw hybride financieringsinstrument. Indien dit besluit afwijkt van het advies van de AvA dan wordt dit besluit gemotiveerd onderbouwd door de RvB aan de AvA dan wel de AHC (zoals toepasselijk) en treden de RvB en de AvA dan wel de AHC (zoals toepasselijk) in overleg, niettegenstaande de rechtsgeldigheid van het door de RvB genomen of te nemen besluit.
(c) De AvA kan haar onder sub (b) bedoelde adviesbevoegdheid delegeren aan de AHC, door middel van een besluit van de AvA.
(d) Sub onder sub (a) en sub (b) gelden niet voor (het besluit tot) de herfinanciering van de bestaande door de vennootschap in de markt geplaatste hybride leningen (tot de dan uitstaande hoofdsom daarvan) noch voor (het besluit tot) het aangaan of herfinancieren van toekomstige hybride leningen van de vennootschap indien en voor zover daartoe de adviesregeling zoals hierboven eerder is doorlopen.

VIII. Winst

Overkapitalisatie

Indien en zodra sprake is van Overkapitalisatie (zoals hieronder gedefinieerd), zal een (incidentele) additionele uitkering op de gewone aandelen plaatsvinden tot een zodanig bedrag als nodig is om de Overkapitalisatie weg te nemen. Stedin zal de AHC voorzien van de redelijkerwijs benodigde informatie om te kunnen beoordelen of sprake is van een (dreigende) Overkapitalisatie.

In verband met het bovenstaande betekenen:

- "**FFO/Net Debt Ratio**": de verhouding (uitgedrukt als percentage) tussen de *funds from operations* van de Stedin Groep enerzijds en de netto schuld van de Stedin Groep anderzijds, vastgesteld overeenkomstig de hiervoor geldende methodologie van Standard & Poor's.
- "**FSP**": het financieel strategisch plan van de Stedin Groep, zoals dat geldt van tijd tot tijd.

- "**Overkapitalisatie**": de omstandigheid dat op enig moment (i) uit de vijfjarige financiële prognoses in het vigerende FSP volgt of anderszins blijkt dat de financiële prognoses zich dusdanig ontwikkelen dat een verhoging van de credit rating van de vennootschap boven het kredietniveau A- waarschijnlijk is, dan wel een daadwerkelijke verhoging boven A- plaatsvindt en/of (ii) de FFO/Net Debt Ratio hoger wordt dan veertien procent (14%), waarbij geldt dat dit percentage wordt bijgesteld indien een wijziging van de ratingmethodologie dat vereist, in overleg tussen de RvB en AHC.

IX. AHC

Ter zake van de samenstelling en interne werkwijze van de AHC zal in gezamenlijkheid een AHC-reglement worden uitgewerkt

Ten aanzien van de interactie tussen de RvB en de RvC enerzijds en de AHC anderzijds, zoals voorzien in dit convenant, geldt dat deze in beginsel met de AHC bestuurlijk zal plaatsvinden.

Indien de AHC (bestuurlijk) het geboden acht externe adviseurs in te schakelen, informeert zij hierover eerst de RvB en de RvC over de te verstrekken opdracht en aan welke adviseur deze opdracht wordt verstrekt.

De RvC zal de AHC informeren over een door de RvC genomen besluit als bedoeld in artikel 17.1 van de Statuten (dat wil zeggen ten aanzien van het door de RvC te bepalen belang voor goedkeuringsbesluiten van de RvB).

Ten aanzien van alle beslissingen waarop de AvA een (bindend) adviesrecht of goedkeuringsrecht heeft, geldt het volgende uitgangspunt ten aanzien van de procedure: de RvB bespreekt het voorstel voor met de AHC, opdat de AHC een (stem)advies kan voorbereiden dat zij voorlegt aan de AvA, conform de regeling in het aandeelhoudersreglement. Dit advies zal altijd schriftelijk en gemotiveerd onderbouwd worden en de RvB zal hierover geïnformeerd worden voordat het advies meegestuurd wordt met de stukken ter voorbereiding van de AvA.

X. Informatie

Informatierecht

De AvA heeft naast de informatierechten zoals opgenomen in dit convenant en de Statuten slechts het wettelijk informatierecht.

Periodieke informatieverstrekking

Stedin verschaft de aandeelhouders jaarlijks informatie met betrekking tot de voortgang van de RES en investeringen per RES/regio en de (direct en indirect) gecreëerde werkgelegenheid door Stedin en het niveau van dienstverlening.

Stedin verschaft halfjaarlijks informatie met betrekking tot:

- de gedane investeringen per type investering;
- Gereguleerd en niet gereguleerd; en
- klantgedreven en netgedreven,

met specifieke aandacht voor:

- gas (aanleg, beheer en onderhoud);
- elektriciteit (aanleg, beheer en onderhoud);
- energietransitie (aansluiten zon, wind, laadinfra);
- warmte;
- waterstof;
- digitalisering; en
- slimme meter.

Verstrekking van informatie op grond van deze paragraaf X geschiedt steeds aan de AHC, waarbij de AHC (mits na overleg met de RvB en met voldoende waarborgen voor geheimhouding van bedrijfsgevoelige informatie als bedoeld in de Wet openbaarheid van bestuur of een vervanging daarvan) kan besluiten tot het delen van deze informatie met de aandeelhouders. In overleg met de AHC kan de RvB ook besluiten om informatie direct met alle aandeelhouders te delen.

De RvB zal de AHC consulteren ten aanzien van de vorm en de opzet van de periodieke rapportages ingevolge deze paragraaf X.

Koersgevoelige informatie

Bij informatievoorziening wordt rekening gehouden met toepasselijke voorschriften ten aanzien van koersgevoelige informatie, in het kader waarvan aanvullende regelingen ten aanzien van geheimhouding of anderszins (bijvoorbeeld het instellen van een *clean team*) kunnen worden getroffen.

Geschillenregeling

Indien een verschil van inzicht bestaat over de vraag of de RvB of RvC terecht met een beroep op een zwaarwichtig belang van de vennootschap informatie weigeren te verstrekken aan de AvA, geldt de volgende regeling:

- De voorzitter van de AHC, de vice-voorzitter van de AHC, de voorzitter van de RvC en de CEO van Stedin treden zo snel mogelijk in overleg met als doel overeenstemming te bereiken;
- Indien het hiervoor bedoelde overleg niet tot een oplossing leidt, zal gepoogd worden het geschil op te lossen door mediation onder leiding van een MfN-registermediator.
- Indien een dergelijke mediation niet tot een oplossing leidt, zal het geschil bij uitsluiting worden beslecht door arbitrage overeenkomstig het reglement van het Nederlands Arbitrage Instituut, waarbij geldt dat:
    - het scheidsgerecht zal bestaan uit drie arbiters, waarvan één benoemd door de AHC, één benoemd door Stedin en een derde arbiter (fungerend als voorzitter) gezamenlijk benoemd door de eerste twee arbiters gezamenlijk;
    - de plaats van arbitrage Rotterdam zal zijn;
    - het scheidsgerecht over het verschil van inzicht zal beslissen als goede personen naar billijkheid;
    - het geding niet op de voet van artikel 1049 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering zal kunnen worden samengevoegd met een ander arbitraal geding, tenzij dat een geding is tussen uitsluitend de bij de arbitrage betrokken partijen;
    - het Nederlands Arbitrage Instituut het vonnis niet mag publiceren.

XI. Afwijkingen, wijzigingen en duur van dit convenant

De RvB kan na goedkeuring van de RvC en de AHC besluiten om af te wijken van de bepalingen van dit convenant, indien daartoe in concrete gevallen een aanleiding bestaat.

Indien zich ontwikkelingen van materiele betekenis voordoen die redelijkerwijs aanleiding geven tot wijziging van dit convenant, zullen de RvB, de RvC en de AHC daarover in overleg treden.

Dit convenant is aangegaan voor onbepaalde tijd. Op beëindiging van dit convenant is artikel 16.10 van de Statuten van toepassing.

XII. Geheimhouding

De vertegenwoordigers van de AHC zullen binnen de wettelijke kaders en met inachtneming van de relevante wettelijke bepalingen al het mogelijke doen of nalaten teneinde de vertrouwelijkheid van alle informatie die door Stedin op grond van dit convenant of de Statuten aan de leden van de AHC (in die hoedanigheid) schriftelijk of digitaal of in enige andere vorm direct of indirect ter beschikking wordt gesteld adequaat te borgen en deze informatie, voor zover wettelijk mogelijk, niet aan derden mededelen of ter beschikking stellen.

Preambule.

Stedin Holding N.V. ("**Stedin**") heeft tientallen gemeentelijke aandeelhouders met doorgaans een klein aandelenbelang. Deze situatie is historisch gegroeid. Het Stedin is ontstaan uit een geleidelijke fusie van tal van gemeentelijke energiebedrijven, waarvan de activiteiten met betrekking tot productie en levering zijn afgesplitst. Het karakter van het bedrijf wordt in sterkte mate bepaald door de wettelijke taken ten aanzien van het aanleggen en beheren van energie-infrastructuur (netwerkbedrijf, ook wel aangeduid als het gereguleerde domein). Het in de wet verankerde publieke aandeelhouderschap dient ter borging van publieke belangen als veiligheid, leveringszekerheid en betaalbaarheid. Het borgen van deze publieke belangen vraagt om een actieve uitoefening van de bevoegdheden die de aandeelhouders ter beschikking staan. De aandeelhouders hebben daarnaast ook hun eigen financiële belangen te borgen, zoals het zorgvuldig beheren van publieke middelen. Om te verzekeren dat deze bevoegdheden op een consistente en professionele wijze worden gebruikt zoeken de aandeelhouders naar onderlinge samenwerking in een aandeelhouderscommissie ("**AHC**").

Deze AHC is een commissie die wordt gedefinieerd in de statuten van de vennootschap. De AHC heeft een informele coördinerende en adviserende taak ten behoeve van de aandeelhouders. De commissie streeft er via de in haar reglement vastgelegde werkwijze naar om alle individuele aandeelhouders in de positie te brengen hun publieke belangen maximaal tot gelding te laten komen zonder dat daarmee afbreuk wordt gedaan aan het slagvaardig kunnen opereren van het bedrijf.

Met de introductie van preferente aandelen in het kader van de kapitaalstorting in juni 2021:

(a) zijn bij de AHC ook enkele specifieke taken belegd ten behoeve van de vertegenwoordiging en bundeling van de belangen van de aandeelhouders die ook dergelijke preferente aandelen houden, een en ander in het kader van de in dat verband tussen die aandeelhouders en Stedin gesloten investeringsovereenkomst.

(b) is de AHC een rol toebedeeld in het aandeelhoudersconvenant (vaststelling eventuele Overkapitalisatie, consultatie vorm en opzet periodieke informatievoorziening, voorbereidend overleg mogelijke wijzigingen).

Reglement AHC

De AHC bestaat uit negen leden die alle 44 aandeelhouders van Stedin vertegenwoordigen. De leden van de AHC zijn Rotterdam, Den Haag, Dordrecht, Delft, Lansingerland, Nissewaard, Molenlanden, Achtkarspelen en Uithoorn. De overige aandeelhouders worden vertegenwoordigd in de AHC volgens de lijst aangehecht als bijlage 1. De AHC hanteert als uitgangspunt dat stabiliteit in haar samenstelling wenselijk is gezien de benodigde ervaring van de AHC-leden.

Vertegenwoordiging

1. De huidige vertegenwoordiging is enerzijds gebaseerd op de omvang van het (vertegenwoordigde) aandelenbelang en anderzijds op een geografische spreiding. Zo hebben Achtkarspelen (0,86%) en Uithoorn (5,11%) weliswaar een relatief klein aandelenbelang in hun portefeuille, maar vertegenwoordigen zij een duidelijk afgebakend geografisch gebied, respectievelijk Friesland en de Waddeneilanden, en de provincie Noord-Holland.

2. De overige aandeelhouders zijn gesitueerd in de provincie Zuid-Holland (33 aandeelhouders), met een uitloop naar Gelderland (6 aandeelhouders). Van de drie grootste aandeelhouders (Rotterdam, Den Haag en Dordrecht) vertegenwoordigen Rotterdam en Den Haag alleen zichzelf in de AHC. Dit geldt ook voor Lansingerland. Dordrecht, Delft, Nissewaard, Molenlanden, Achtkarspelen en Uithoorn vertegenwoordigen naast de eigen gemeente ook de overige aandeelhouders in de regio.

3. Iedere afgevaardigde in de AHC informeert de aandeelhoudende gemeenten die hij vertegenwoordigt actief, in voorkomende gevallen daarbij rekening houdend met geheimhouding indien en voor zover deze door derden is opgelegd.

Kosten

4. De kosten die de AHC maakt worden naar rato van het aandelenbelang omgeslagen over alle aandeelhouders. De kosten worden zoveel mogelijk vooraf geraamd. De AHC verantwoordt deze kosten in de reguliere algemene vergadering van aandeelhouders, of in een separate vergadering van aandeelhouders waar geen vertegenwoordigers van de onderneming aanwezig zijn. De kosten kunnen worden voldaan met de opbrengst van dividenduitkeringen op de gewone aandelen.

5. Voor alle duidelijkheid: artikel 22 is van overeenkomstige toepassing bij de omslag van kosten en derhalve blijven preferente aandelen buiten beschouwing worden uitkeringen van preferent dividend niet aangewend voor voldoening van kosten.

Samenstelling

6. Het voorzitterschap van de AHC wordt bekleed door Rotterdam, het secretariaat door Den Haag, het penningmeesterschap door Delft en het vicevoorzitterschap door Lansingerland. Een wijziging in het aandelenbelang of de spreiding kan aanleiding voor een wijziging hierin geven. Verder kan de AHC een andere functieverdeling overeenkomen.

7. De voorzitter vertegenwoordigt de AHC jegens derden. Voor materiële correspondentie namens de AHC is de instemming van de AHC vereist. Deze instemming kan buiten vergadering worden verleend.

8. Als uitgangspunt geldt dat het vicevoorzitterschap wordt ingevuld door een aandeelhouder met een belang kleiner dan vijf procent, zolang er sprake is van een meerderheid van kleine aandeelhouders (dat wil zeggen dat meer dan de helft van het totale aantal aandeelhouders een belang kleiner dan vijf procent heeft).

9. De AHC heeft een ambtelijke en een bestuurlijke laag die beide afzonderlijk en gezamenlijk contact kunnen hebben met de raad van bestuur en de raad van commissarissen van Stedin. Iedere gemeente die deel uitmaakt van de AHC, wijst een ambtenaar aan als vaste contactpersoon voor de betreffende bestuurder die namens het Lid zitting heeft in de AHC. Iedere gemeente zorgt dat deze ambtenaar voldoende tijd beschikbaar heeft om zich bezig te houden met Stedin. De bestuurlijke afgevaardigden in de AHC dienen allen deel uit te maken van een college van burgermeester en wethouders. Het betreffende college van burgemeester en wethouders wijst binnen vier weken een nieuwe afgevaardigde aan, indien een afgevaardigde niet meer voldoet aan de eisen die dit artikel stelt.

10. De AHC kan uit haar midden deelcommissies instellen. Deze deelcommissies zullen in beginsel eveneens een ambtelijke en een bestuurlijke laag hebben. Eventuele kosten van deze deelcommissies worden naar rato van het aandelenbelang omgeslagen over alle aandeelhouders die deel uitmaken van de desbetreffende deelcommissie.

Uittreding

11. Wanneer een gemeente op enig moment geen aandeelhouder van Stedin meer is, treedt het desbetreffende AHC-lid per dat moment terug uit de AHC. In principe wordt dan op volgorde van aandelenbelang (van groot naar klein) een ander lid van de groep waarvan het vertrekkende AHC-lid deel uitmaakte, verzocht om de opengevallen plaats in de AHC in te nemen.

12. Wanneer er - wegens een mutatie van vertegenwoordigde gemeentes binnen een groep - binnen de AHC een AHC-lid overblijft dat zelfstandig een belang onder de 2% houdt, en dat verder geen andere gemeente vertegenwoordigt, dan vervalt zijn AHC-lidmaatschap per het ingangsmoment van de hiervoor genoemde mutatie.

Toetreding

13. Een aandeelhouder die zelfstandig een belang van 7,5% of meer houdt, krijgt op zijn verzoek een plaats in de AHC.

14. De invulling van de AHC blijft tot en met 31 december van het jaar waarin reguliere gemeenteraadsverkiezingen worden gehouden ongewijzigd. Nadien heeft een aandeelhouder de mogelijkheid om de plaats over te nemen van de aandeelhouder die hem in de AHC vertegenwoordigt, als (a) hij (i) een significant groter aandelenbelang (minimaal 0,5%-punt) houdt dan de aandeelhouder die hem in de AHC vertegenwoordigt en (ii) hij niet een significant groter aandelenbelang (0,5%-punt of hoger) houdt dan het *gemiddelde* van de groep[1] of (b) de vervanger wordt voorgedragen door een absolute meerderheid van de gemeentes in een AHC-groep.

15. Aandeelhouders die geen AHC-lid zijn, kunnen zich na 31 december van het jaar waarin reguliere gemeenteraadsverkiezingen worden gehouden, door middel van een besluit van het college van

[1] Reden hiervoor is dat de kleinste gemeentes (onder de 1%) zich niet zonder meer geconfronteerd moeten zien met een AHC-lid dat een veel groter aandelenbelang houdt dan hun oorspronkelijke AHC-lid.

burgemeester en wethouders laten vertegenwoordigen door een ander AHC-lid dan nu het geval is. Tevens kunnen zij onderling een nieuwe groep vormen, als deze groep ten minste 10 procent van het geplaatste kapitaal van Stedin vertegenwoordigt. Vanuit deze groep kunnen de groepsleden dan een aandeelhouder aanwijzen die lid wordt van de AHC en de groep vertegenwoordigt. Behoudens het in artikel 11 bepaalde, heeft het toetreden van een nieuw AHC-lid op grond van dit artikel geen gevolgen voor de leden die op dat moment zitting hebben in de AHC.

16. Wijzigingen in de samenstelling van de AHC vinden pas doorgang nadat de betrokken gemeentes alle AHC-leden hiervan schriftelijk in kennis hebben gesteld.

Besluitvorming over advisering en informatieverstrekking aan overige aandeelhouders

17. De taak van de AHC is het voorbereiden van de besluitvorming in de algemene vergadering van aandeelhouders van Stedin en het voeren van de dialoog over gelegenheden die de aandeelhouders aangaan met de raad van bestuur, de raad van commissarissen van Stedin en in voorkomende gevallen de medezeggenschap van Stedin.

18. Onderwerpen waar op grond van de statuten of het aandeelhoudersconvenant een advies- of goedkeuringsrecht voor de AvA bestaat, worden door de raad van bestuur en de raad van commissarissen voorbesproken met de AHC. Op deze wijze zal de AHC zich een mening vormen en een onderbouwd (stem)advies uitbrengen aan de aandeelhouders. De AHC streeft ernaar om, binnen haar mogelijkheden en bevoegdheden, te bewerkstelligen dat de AvA in de stemming tot eenzelfde oordeel komt en dat de aandeelhouders in zodanige mate ter vergadering zijn vertegenwoordigd dat er rechtsgeldige besluiten kunnen worden genomen. Op deze manier beoogt de AHC dat rechtsgeldige besluiten met een zekere voortvarendheid op basis van AHC (stem)adviezen kunnen worden genomen.

19. Besluitvorming vereist een quorum. Het quorum van de AHC wordt gehaald als (i) minimaal 50 procent van het geplaatste kapitaal, en (ii) twee aandeelhouders met een door hun eigen gemeente gehouden aandelenbelang van minder dan 5 procent aanwezig zijn (of een andere afgevaardigde in de AHC in het kader van artikel 20 gemachtigd hebben).

20. AHC-leden kunnen elkaar voor bepaalde tijd machtigen om namens de ander te spreken en te stemmen, mits dit vooraf en schriftelijk aan alle AHC-leden is medegedeeld.

21. De AHC streeft in haar besluitvorming over adviezen en/of informatieverstrekking aan de aandeelhouders naar unanimiteit. Als dat niet mogelijk blijkt, geldt dat:

    (i) besluiten met een gewone meerderheid kunnen worden genomen; waarbij het stemgewicht gelijk staat aan het totaal van het aandelenkapitaal dat men vertegenwoordigt; en

    (ii) er naar wordt gestreefd dat minimaal twee aandeelhouders met een door hun eigen gemeente gehouden aandelenbelang van minder dan 5 procent het voorstel steunen.

Preferente aandelen

22. Steeds waar in dit reglement wordt verwezen naar een percentage aandelenbelang, meerderheid of quorum, ziet dit steeds op uitsluitend gewone aandelen en blijven bij de bepaling daarvan (i) door de vennootschap ingekochte eigen aandelen en (ii) de preferente aandelen buiten beschouwing.

Overig

23. Voor onderwerpen waarin dit reglement niet voorziet, doet de secretaris een voorstel aan de AHC. Dit voorstel zal zoveel mogelijk in de geest van dit reglement worden uitgewerkt, en worden vastgesteld door de AHC (voor zover het binnen de competentie van de AHC valt volgens de statuten of het aandeelhoudersconvenant).

Wijzigingen

Dit reglement is vastgesteld door de algemene vergadering van aandeelhouders en kan van tijd tot tijd worden gewijzigd door de algemene vergadering van aandeelhouders, met hetzelfde quorum en dezelfde meerderheid als is vereist voor een statutenwijziging.

Bijlage 1 - Overzicht vertegenwoordiging aandeelhouders in AHC per juni 2021

Aandeelhoudende gemeente	Vertegenwoordigende gemeente	Percentage per vertegenwoordiger
Rotterdam	**Rotterdam**	**31,69%**
Den Haag	**Den Haag**	**16,55%**
Dordrecht	**Dordrecht**	**12,78%**
Hardinxveld-Giessendam	*Dordrecht*	
Papendrecht	*Dordrecht*	
Zwijndrecht	*Dordrecht*	
Hendrik Ido Ambacht	*Dordrecht*	
Sliedrecht	*Dordrecht*	
Alblasserdam	*Dordrecht*	
Lansingerland	**Lansingerland**	**3,38%**
Delft	**Delft**	**12,10%**
Zoetermeer	*Delft*	
Pijnacker-Nootdorp	*Delft*	
Leidschendam – Voorburg	*Delft*	
Rijswijk	*Delft*	
Molenlanden	**Molenlanden**	**10,50%**
Albrandswaard	*Molenlanden*	
Barendrecht	*Molenlanden*	
Goeree-Overflakkee	*Molenlanden*	
Gorinchem	*Molenlanden*	
Krimpen aan den IJssel	*Molenlanden*	
Krimpenerwaard	*Molenlanden*	
Ridderkerk	*Molenlanden*	
Vijfheerlanden	*Molenlanden*	
West Betuwe	*Molenlanden*	
Hoekse Waard	*Molenlanden*	
Nissewaard	**Nissewaard**	**7,03%**
Capelle a/d Ijssel	*Nissewaard*	
Brielle	*Nissewaard*	
Hellevoetsluis	*Nissewaard*	
Schiedam	*Nissewaard*	
Westvoorne	*Nissewaard*	
Achtkarspelen	**Achtkarspelen**	**0,86%**
Ameland	*Achtkarspelen*	
Noardeast-Fryslân	*Achtkarspelen*	
Schiermonnikoog	*Achtkarspelen*	
Uithoorn	**Uithoorn**	**5,11%**
Heemstede	*Uithoorn*	
Aalsmeer	*Uithoorn*	
Amstelveen	*Uithoorn*	
Bloemendaal	*Uithoorn*	
Castricum	*Uithoorn*	
Haarlemmermeer	*Uithoorn*	
Zandvoort	*Uithoorn*	

VOLMACHT

De ondergetekende,

Gemeente [_], een publiekrechtelijke rechtspersoon naar Nederlands recht, gevestigd te [_] en kantoorhoudende te [_] en ingeschreven in het Handelsregister onder nummer [_], [*indien niet de burgemeester van de betreffende gemeente tekent, de vertegenwoordigingsbevoegdheid van de ondertekenaar toelichten/uitwerken*] (de "**Verkrijger**"),

MACHTIGT HIERBIJ:

- de heer **H.J. Portengen**;
- mevrouw **S.A. Ramdhiansing**;
- mevrouw **I.C.C. Bloemen**;
- mevrouw **N.R.M. Crouwers**; en
- mevrouw **A.M. Kolsters**,

allen werkzaam op het kantoor van Loyens & Loeff N.V., de "**Gevolmachtigde(n)**", individueel, met het volledige recht van substitutie, om de Verkrijger te vertegenwoordigen met betrekking tot het volgende:

1. het ondertekenen van de notariële akte van uitgifte van cumulatief preferente aandelen op naam in het kapitaal van Stedin Holding N.V. aan, onder andere, de Verkrijger conform de aan deze volmacht als bijlage gehechte intekenbrief; en

2. het doen van al dat door de Gevolmachtigde(n) als noodzakelijk geacht wordt met als doel het bewerkstelligen van de transactie(s) beoogd door deze volmacht,

de "**Volmacht**".

De Verkrijger verklaart hierbij iedere Gevolmachtigde, alsmede personen door hem/haar krachtens deze Volmacht aangewezen, schadeloos te stellen en te vrijwaren voor alle aansprakelijkheid welke het gevolg mocht zijn van (rechts)handelingen die hij/zij binnen het kader van deze Volmacht heeft verricht.

De Verkrijger verklaart dat zij het bovengenoemde concept van de notariële akte tijdig heeft ontvangen en kennis heeft genomen van de inhoud ervan, dat zij op de hoogte is van de gevolgen die zullen voortvloeien uit de inhoud van de notariële akte en dat zij volledig instemt met de inhoud van de notariële akte.

Deze Volmacht is onherroepelijk.

De Verkrijger zal bekrachtigen en bevestigen wat enige Gevolmachtigde of enige persoon door

hem/haar krachtens deze Volmacht aangewezen wettig zal doen of zal veroorzaken krachtens de bevoegdheden die hieronder worden verleend.

Deze Volmacht wordt beheerst door en zal worden geïnterpreteerd in overeenstemming met Nederlands recht.

[*handtekeningpagina volgt*]

Getekend voor en namens:

Gemeente [ ]

_____
Naam:
Titel:
Datum:

BIJLAGE
INTEKENBRIEF

[*separaat aan te hechten*]

OVEREENGEKOMEN VORM

NOOT 1: Deze volmacht dient te worden gelegaliseerd door een notaris of door de afdeling Burgerzaken van ondertekenende gemeente. Indien de notaris geen Nederlandse notaris is en hij of zij houdt kantoor in een staat of land dat lid is van het Haags Apostilleverdrag, is een apostille vereist. De volgende bewoording voor de legalisatie wordt voorgesteld:

Legalisatie handtekening

Ik, [*naam notaris*], [*titel*], kantoorhoudende te [*kantooradres*] in [*land*], verklaar hierbij, dat de handtekening op het aangehechte document de originele handtekening is van:

[*naam ondertekenaar*].

.....
Datum:
Plaats:
(*handtekening en stempel*)

NOOT 2: Indien de volmacht niet is ondertekend door de burgemeester van de aandeelhouder dient deze volmacht te worden voorzien van de relevante documenten (waaronder begrepen maar niet beperkt tot besluiten, mandaten en/of volmachten) waaruit de bevoegdheid van de ondertekenaar om de volmacht namens de aandeelhouder te tekenen blijkt.

NOOT 3: Deze volmacht dient te worden voorzien van een kopie van het paspoort van de ondertekenaar, inclusief een Wwft-stempel en VIS-bevestiging. De Wwft-stempel en VIS-bevestiging kunnen slechts door een notaris worden geregeld. De Wwft-stempel zal door de notaris op de kopie van het paspoort van de ondertekenaar worden geplaatst, om te bevestigen dat deze kopie is gemaakt conform de regels van de Wwft. De VIS-bevestiging is een bevestiging van de notaris dat de kopie van het paspoort rechtsgeldig is in het licht van het Verificatie Identificatie Systeem (VIS), wat erop neerkomt dat het paspoort niet gestolen, vermist of anderszins ongeldig is verklaard.

Versie: 31 maart 2021

PROJECT STRONGBOX – OVERZICHT AANPASSINGEN GOVERNANCE

Dit document bevat een samenvatting van de aanpassingen in de governance van Stedin Holding N.V., waarbij in de rechterkolom is aangegeven waar in de investeringsdocumenten de desbetreffende regeling is terug te vinden.

Afkortingen vindplaatsen:
***AU**: Akte van uitgifte*
***BB**: Bevestigingsbrief AHC*
***CVO**: Aandeelhoudersconvenant Stedin Groep*
***IO**: Investeringsovereenkomst*
***ITB**: Intekenbrief*
***ST**: Statutenwijziging Stedin Holding N.V.*

#	Onderwerpen	Inhoud	Vindplaats
1.	**Introductie**		
1.1.	Achtergrond	(a) Dit overzicht (**Overzicht**) bevat een samenvatting van de aanpassingen van de governance van Stedin, welke samenhangen met de voorgenomen uitgifte van Preferente Aandelen. (b) Waar in dit Overzicht niet uitdrukkelijk wordt afgeweken van de bestaande governance van Stedin, blijven de huidige governance regelingen gelden. (c) Sub (b) betekent onder meer dat niet wordt voorzien in een instructierecht voor de AvA ten aanzien van bepaalde onderdelen van het beleid.	*Niet van toepassing.*
1.2.	Definities	Begrippen met een hoofdletter in dit Overzicht hebben de betekenis die daaraan in de tekst wordt toegekend. Voor zover geen definitie in de tekst zelf is opgenomen, gelden de definities zoals opgenomen in de Annex.	*Niet van toepassing. Zowel IO als ST bevatten een artikel met definities.*
2.	**Dividendbeleid**		
2.1.	Bijzondere baten	(a) De uitzondering voor bijzondere baten in de Statuten[1] zal ongewijzigd blijven tot en met het einde van de looptijd van het eerstvolgende Methodebesluit volgend op het huidige Methodebesluit. (b) Tussen Stedin en de AHC is afgesproken dat 50% van de boekwinst als gevolg van Project Compact niet als een bijzondere bate kwalificeert en dat overeenkomstig de statutaire winstbestemmingsregeling maximaal de helft van dit bedrag, zijnde 25% van de boekwinst van Project Compact, ter beschikking staat aan de AvA (waarbij de RvB een aanbeveling zal doen te besluiten tot uitkering van dit bedrag).	***ST** (28.1)* ***BB** (2.1)*
2.2.	Jaarlijks dividend	De huidige statutaire regeling[2] blijft gelden voor de gehele	***ST** (28.10, 28.11)*

[1] **Toelichting:** Gedoeld wordt op de zinsnede 'met uitzondering van de bijzondere baten' in de tweede volzin van artikel 27.1 van de huidige Statuten.
[2] **Toelichting**: Dit betekent dat RvB met goedkeuring van de RvC max 50% kan reserveren en dat AvA bevoegd is tot uitkering te besluiten van het restant (min. 50%). Zie artikel 27.3 huidige Statuten.

		(geconsolideerde) jaarwinst die resteert na aftrek van het deel van die jaarwinst dat toekomt aan de Preferente Aandelen voor het desbetreffende jaar,[3] onverminderd paragraaf 2.1(a), met dien verstande dat indien en voor zolang het preferent rendement niet volledig is uitgekeerd, een besluit tot uitkering op gewone aandelen een goedkeuring van de preferente meerderheid vereist.	***ST** (28.9)*
2.3.	Overkapitalisatie	Indien sprake is van Overkapitalisatie, zal een (incidentele) additionele uitkering op de Gewone Aandelen plaatsvinden tot een zodanig bedrag als nodig is om de Overkapitalisatie weg te nemen.	***CVO** (VIII)*
3.	**Strategie**		
3.1.	MSP	(a) De strategie wordt vastgelegd in een meerjarig strategisch plan (**MSP**). (b) Een MSP ziet op een periode van steeds 5 jaar, maar kan tussentijds worden geactualiseerd indien de RvB dat nodig acht.	***ST** (4.1(v), 16.6)* ***ST** (4.1(v), 16.6)*
3.2.	Inhoud	(a) Ieder MSP behandelt separaat de gereguleerde activiteiten (onderverdeeld in netgedreven, klantgedreven, metergedreven en digitalisering) en de niet-gereguleerde activiteiten, alsmede de voortgang van de regionale energiestrategieën. (b) Bij de strategie en iedere actualisatie wordt ook een doorrekening opgesteld voor de dan geprognosticeerde resterende duur van de energietransitie. (c) In het MSP wordt door de RvB een financieel deel opgenomen (**Financieel Deel**) dat ten minste omvat: - investeringsvolumes, uitgezet in tijd over de periode waar het MSP op ziet; - investeringsdoelstellingen; - (uitsluitend voor het niet-gereguleerde domein) rendementsdoelstellingen, uitgesplitst, zowel voor het gereguleerde domein als voor het niet-gereguleerde domein, per type investering die wordt gehanteerd bij de periodieke informatievoorziening (zie paragraaf 6.2), en indien van toepassing andere onderdelen van het niet-gereguleerde domein. (d) De RvB kan voorgenomen Belangrijke Transacties en (des)investeringen in het gereguleerde domein boven het toepasselijke drempelbedrag (zie paragraaf 5.2) als zodanig opnemen in het Financieel Deel (inclusief planning / termijn) en een aldus goedgekeurde transactie vereist, indien voldoende concreet omschreven in en goedgekeurd als onderdeel van het MSP, niet nogmaals goedkeuring op grond van de goedkeuringslijst (zie paragraaf 5) – mits uitgevoerd binnen de goedgekeurde termijn. (e) De uitoefening van het goedkeuringsrecht van de AvA ten aanzien	***CVO** (X) – periodieke informatieverstrekking en informatievoorziening* ***CVO** (V)* ***ST** (4.1(m))* ***ST** (16.3)* ***ST** (16.7)*

[3] **Toelichting:** De dividendgerechtigdheid van de Preferente Aandelen vormt onderdeel van de voorwaarden instrument. In aanvulling op het zinsdeel "voor het desbetreffende jaar" zal uit de jaarwinst ook eerst aan de houders van Preferente Aandelen worden voldaan het berekende maar nog niet-uitgekeerde dividend op de Preferente Aandelen waarvan betaling in voorgaande jaren is uitgesteld (indien van toepassing).

		van het MSP heeft geen impact op reeds door Stedin aangegane verplichtingen, mits voor het aangaan daarvan goedkeuring was verleend door de AvA voor zover deze goedkeuring ten tijde van het aangaan was vereist.	
3.3.	Proces & goedkeuringen	(a) De RvB consulteert de AHC bij aanvang van het proces tot vaststelling van een nieuw MSP. Ook bespreken de RvB en de AHC in dat kader mogelijke Majeure Politieke Gevoeligheden (als bedoeld in paragraaf 5.1) gedurende de voorliggende strategieperiode. (b) Het concept-MSP wordt ter goedkeuring aan de RvC voorgelegd. (c) Na goedkeuring van het concept-MSP door de RvC wordt dit ter goedkeuring aan de AvA voorgelegd, waarbij tevens de AHC in de gelegenheid wordt gesteld om daarover advies aan de AvA uit te brengen. Het goedkeuringsrecht van de AvA is ongeclausuleerd. De AvA beslist over de goedkeuring met gewone meerderheid van stemmen. (d) Het huidige adviesrecht voor de AvA met betrekking tot het MSP in artikel 16.5 en 16.6 van de Statuten komt te vervallen (zonder afbreuk te doen aan het huidige adviesrecht voor de AvA met betrekking tot het jaarplan). (e) Sub (a) tot en met (d) zijn van overeenkomstige toepassing bij actualisatie of wijziging van een MSP, niettegenstaande paragraaf 3.4(b).	***ST** (16.6)* ***ST** (16.6)* ***ST** (16.6)* ***ST** (16.6)*
3.4.	Mid Term Review	(a) Halverwege de looptijd van een MSP stelt de RvB de Mid Term Review op en legt deze ter goedkeuring voor aan de AvA, waarbij tevens de AHC in de gelegenheid wordt gesteld om daarover advies aan de AvA uit te brengen. Het goedkeuringsrecht van de AvA is ongeclausuleerd. (b) Voor alle duidelijkheid: een Mid Term Review heeft geen betrekking op, en doet geen afbreuk aan, de overige bepalingen van het vigerende MSP, waaronder maar niet beperkt tot het Financieel Deel voor zover dit ziet op het gereguleerde domein. (c) De RvB kan voorgenomen Belangrijke Transacties als zodanig opnemen in het Financieel Deel (inclusief planning/termijn) en een aldus goedgekeurde Belangrijke Transactie eist, indien voldoende concreet omschreven in en goedgekeurd als onderdeel van de Mid Term Review, niet nogmaals goedkeuring op grond van de goedkeuringslijst (zie paragraaf 5) – mits uitgevoerd binnen de goedgekeurde termijn. (d) Paragraaf 3.2(e) is van overeenkomstige toepassing op de uitoefening van het goedkeuringsrecht van de AvA ten aanzien van een Mid Term Review.	***ST** (16.7)* ***ST** (16.7)* ***ST** (16.7)* ***ST** (16.7)*
4.	**Jaarplan**		

4.1.	Inhoud	(a) Het jaarplan omvat onder meer: - investeringsprogramma, inclusief een uitsplitsing per type (netgedreven, klantgedreven, metergedreven en digitalisering), en een geografische uitsplitsing (per RES-gebied en per gemeente) in het verzorgingsgebied van de Stedin Groep, met dien verstande dat ten aanzien van de uitsplitsing per RES-gebied Stedin zich zal inspannen haar systemen voldoende tijdig zo te wijzigen dat deze informatie bij het jaarplan 2022 verstrekt kan worden, maar dat indien dit redelijkerwijs niet tijdig mogelijk blijkt, deze informatie zal worden opgenomen in en vanaf het jaarplan 2023.[4] - voorgenomen Belangrijke Transacties; - financiële prognoses (P&L, balans, cash flow); - kwalitatieve onderbouwing en uitleg van belangrijkste assumpties; - berekening van relevante credit rating metrics; - berekening van GAW en doorrol van GAW. (b) Indien en voor zover onderdelen van het jaarplan afwijken van het MSP of daarmee niet zijn voorzien, dan wordt dit aangegeven in het jaarplan en toegelicht.	***CVO** (V)* ***CVO** (V)*
4.2.	Proces & goedkeuringen	(a) Het concept-jaarplan wordt door de RvB ter goedkeuring aan de RvC voorgelegd. (b) Na goedkeuring van het (concept-)jaarplan door de RvC, wordt het jaarplan ter informatie en ter bespreking toegezonden aan de AvA, waarbij tevens de AHC in de gelegenheid wordt gesteld om daarover advies[5] aan de AvA uit te brengen. Voor alle duidelijkheid: ten aanzien van het jaarplan heeft de AvA geen goedkeuringsrecht.	***ST** (16.8)* ***ST** (16.8)*
5.	**Goedkeuringen**		
5.1.	Belangrijke Transacties	(a) Als **Belangrijke Transactie** wordt beschouwd een (rechts)handeling (waaronder mede begrepen investeringen) in het niet-gereguleerde domein (en dus niet in het gereguleerde domein) met een Totale Exposure die (i) het geldende drempelbedrag voor (des)investeringen in het niet-gereguleerde domein (zie paragraaf 5.2) overschrijdt, en/of (ii) die valt in één of meer van de volgende categorieën: - investeringen buiten het verzorgingsgebied van Stedin; en - niet-gereguleerde activiteiten in marktsegmenten waarvan niet in het MSP is opgenomen dat Stedin actief zal zijn in dergelijke marksegmenten gedurende de looptijd van het MSP; met dien verstande dat geen Belangrijke Transactie zijn: (rechts)handelingen in het niet-gereguleerde domein die onderdeel vormen van de reguliere operationele bedrijfsvoering van Stedin	***ST** (16.3)* ***ST** 16.3(i)* ***ST** 16.3(ii)* ***ST** (16.3)*

[4] **Toelichting**: Rapportage per RES-gebied en per gemeente zijn nieuwe informatiestromen voor Stedin die zullen moeten worden ingeregeld. Stedin heeft de AHC toegezegd hiervoor een tijdsindicatie te geven. Stedin verwacht dat mogelijk is om deze uitsplitsing voor het eerst inzichtelijk te maken in het jaarplan 2023.

[5] **Toelichting**: De huidige (bindende) adviesregeling ten aanzien van het jaarplan blijft gehandhaafd.

		(en die geen investering zijn), waarbij deze reguliere operationele bedrijfsvoering in elk geval omvat maar niet beperkt is tot: o human resources (inclusief arbeidsvoorwaarden, pensioen e.d.) o beheer en onderhoudsactiviteiten o inkoop van diensten (waaronder advisering en uitzendcontracten) o het aantrekken van financiering o digitalisering en informatie technologie	
		(b) Met een in een van de bullets onder sub (a) genoemde (rechts)handeling wordt gelijkgesteld enige vorm van het aanvaarden van een verplichting daartoe en het doen van enige toezegging daartoe.	***ST** (16.3)*
		(c) Bij twijfel door de RvB over de vraag of een goedkeuringsrecht van toepassing is, worden (des)investeringen en (rechts)handelingen (zoals toepasselijk) ter goedkeuring voorgelegd aan de AvA.	***ST** (16.3)*
5.2.	Drempelbedragen	(a) Drempelbedragen: - voor (des)investeringen in het gereguleerde domein geldt een drempelbedrag van EUR 100.000.000, met dien verstande dat voor overname van een deel van een netwerk van een andere regionale netbeheerder een drempelbedrag geldt van EUR 50.000.000 en dat in geval van overname van een andere regionale netbeheerder goedkeuring van de AvA vereist is zonder drempelbedrag.	***ST** (16.3(a), (b), (c))*
		- voor (rechts)handelingen (waaronder mede begrepen (des)investeringen) in het niet-gereguleerde domein geldt een drempelbedrag van EUR 25.000.000 aan Totale Exposure.	***ST** (16.3)*
		(b) Bij de bepaling of een drempelbedrag zoals genoemd sub (a) wordt gehaald, geldt het volgende: - Met elkaar samenhangende transacties worden als één geheel beschouwd.	***ST** (16.3 (i))*
		- Gelijksoortige transacties met een en dezelfde wederpartij (dan wel verschillende wederpartijen die met elkaar in een groep verbonden zijn) die plaatsvinden binnen een aaneengesloten periode van 12 maanden worden als samenhangend beschouwd (en waarbij transacties van verschillende rechtspersonen binnen de Stedin groep ook als één geheel worden beschouwd).	***ST** (16.3(ii))*
		- Ingeval van investeringen geldt: o Met een investering in een actief wordt gelijkgesteld iedere transactie waarbij tegen betaling de juridische eigendom, economische eigendom of het gebruik van dat actief wordt verworven, waaronder mede begrepen leases.	***ST** (16.3(iii)(A))*
		o Door Stedin wordt niet alleen gekeken naar de	***ST** (16.3(iii)(B))*

		voorliggende investering c.q. transactie, maar ook naar de inschatting van de toekomstige netto cash behoefte daarvan, en deze zal steeds door Stedin worden bepaald en inzichtelijk worden gemaakt.[6]	
5.3.	Goedkeuring	(a) Aan voorafgaande goedkeuring van de AvA zijn onderworpen besluiten en (rechts)handelingen: - die aldus aan goedkeuring zijn onderworpen op grond van artikel 2:107a BW: en/of - omtrent enige Belangrijke Transactie, waarbij voor alle duidelijkheid wordt opgemerkt dat de aldus vereiste goedkeuring los staat van een al dan niet vereiste goedkeuring van de RvC en dat de AvA aan de goedkeuring nadere voorwaarden kan verbinden. (b) In afwijking van sub (a) is geen goedkeuring vereist indien het gaat om een (rechts)handeling (waaronder mede begrepen een (des)investering) die uitdrukkelijk wordt voorgeschreven door een wettelijke verplichting als netbeheerder (waaronder mede begrepen een onherroepelijk besluit van de toezichthouder). (c) Voor alle duidelijkheid: de goedkeuring op grond van sub (a) wordt geacht te zijn verleend (en is derhalve niet nogmaals nodig) voor een voorgenomen Belangrijke Transactie en (des)investeringen in het gereguleerde domein boven het toepasselijke drempelbedrag (zie paragraaf 5.2) die als zodanig voldoende concreet omschreven is opgenomen in een door de AvA goedgekeurd MSP (zie paragraaf 3.2(d)) of Mid Term Review (zie paragraaf 3.4(c)), mits uitgevoerd binnen de aldus goedgekeurde termijn.	***ST*** *(16.2 – uitgeschreven)* ***ST*** *(16.3 (d))* ***ST*** *(16.3)* ***ST*** *(16.3)* ***ST*** *(16.3)*
5.4.	Zwaarwegend adviesrecht hybride financiering	(a) De AvA heeft een zwaarwegend adviesrecht ten aanzien van iedere uitbreiding van de uitstaande totale hoofdsom van hybride financieringsinstrumenten van Stedin, met inachtneming van paragraaf 5.4(d). (b) RvB legt een onderbouwd voorstel tot uitgifte van een hybride financieringsinstrument tijdig, zijnde ten minste 10 weken voorafgaand aan het aangaan daarvan, ter advies voor aan de AvA. AvA heeft de mogelijkheid om zich te dien aanzien te laten adviseren door een eigen onafhankelijk expert. De AvA dient haar onderbouwd advies binnen een redelijke termijn te delen met Stedin, zijnde binnen 4 weken na ontvangst van de adviesaanvraag, en Stedin zal hier tijdig, zijnde binnen 3 weken na het advies van de AvA, op reageren. De RvB legt haar uitgiftevoorstel ter voorafgaande goedkeuring voor aan de RvC met het advies van de AvA. Bij de uitvoering van de uitgifte van de hybride neemt de RvB het advies van de AvA zoveel mogelijk in acht. Met inachtneming van het voorgaande neemt de RvB, na goedkeuring van de RvC en onder advies van de AvA (dan wel de AHC indien daartoe gedelegeerd), een besluit over de uitgifte van	***CVO*** *(VII)(a))* ***CVO*** *(VII)(b))*

[6] **Toelichting:** Alle bedragen waarvan volgens de RvB zeker of waarschijnlijk is dat die gemoeid zullen zijn met de investering c.q. transactie tellen mee.

		een nieuw hybride financieringsinstrument. Indien dit besluit afwijkt van het advies van de AvA dan wordt dit besluit gemotiveerd onderbouwd door de RvB aan de AvA dan wel de AHC (zoals toepasselijk) en treden de RvB en de AvA dan wel de AHC (zoals toepasselijk) in overleg, niettegenstaande de rechtsgeldigheid van het door de RvB genomen of te nemen besluit. (c) De AvA kan haar adviesbevoegdheid delegeren aan de AHC. [De AvA zal daartoe een besluit nemen [in de algemene vergadering van Stedin waarin tot de uitgifte van Preferente Aandelen wordt besloten].[7] (d) Deze paragraaf 5.4 geldt niet voor (het besluit tot) de herfinanciering van de bestaande door Stedin in de markt geplaatste hybride leningen noch voor (het besluit tot) het aangaan of herfinancieren van toekomstige hybride leningen van Stedin indien en voor zover daartoe de adviesregeling in deze paragraaf 5.4 is doorlopen.	***CVO** (VII)(c))* ***CVO** (VII)(d))*
5.5.	Doorwerking	De regelingen in paragraaf 5.1 tot en met paragraaf 5.4 gelden niet alleen voor Stedin maar ook ten aanzien van haar dochtermaatschappijen, hetgeen betekent dat: (i) Stedin ervoor zorgt dat deze regelingen niet alleen door haarzelf maar ook door de gehele groep worden nageleefd, en dat geen vennootschappelijke of contractuele structureren worden opgezet om de toepasselijkheid te ontlopen of beperken. (ii) Stedin in haar hoedanigheid van aandeelhouder, directeur of anderszins van een groepsmaatschappij slechts besluiten zal nemen of goedkeuren ten aanzien van een aangelegenheid die aan goedkeuring onderworpen is indien het een besluit van Stedin zelf zou zijn, indien voorafgaande goedkeuring van de AvA is verkregen.	***ST** (16.4(a))* ***ST** (16.4(b))*
6.	**Informatievoorziening**		
6.1.	Recht op informatie	(a) De AvA heeft naast de in dit overzicht opgenomen rechten (MSP, Mid Term Review, Jaarplan en paragraaf 6.2) slechts het wettelijk informatierecht.[8] (b) Indien er een verschil van inzicht is over de vraag of de RvB of RvC terecht met een beroep op een zwaarwichtig belang van de vennootschap informatie weigeren te verstrekken, geldt de volgende regeling: 1. De voorzitter en de vicevoorzitter van de AHC, de voorzitter van de RvC en de CEO van Stedin treden zo snel mogelijk in overleg met als doel overeenstemming te bereiken. 2. Als het overleg bedoeld sub 1. niet tot een oplossing leidt, zal gepoogd worden het geschil op te lossen door mediation onder leiding van een MfN-registermediator.	***CVO** (X)*

[7] ***Noot bij concept:*** Voorziene werkwijze te bevestigen door de AHC.
[8] **Toelichting**: Artikel 2:107(2) BW bepaalt dat het bestuur en de raad van commissarissen aan de algemene vergadering alle door haar verlangde inlichtingen verschaft, tenzij een zwaarwichtig belang van de vennootschap zich daartegen verzet.

		3. Indien mediation conform sub 2. niet tot een oplossing leidt, zal het geschil bij uitsluiting worden beslecht door arbitrage overeenkomstig het reglement van het Nederlands Arbitrage Instituut. Daarbij geldt dat: - het scheidsgerecht zal bestaan uit drie arbiters, waarvan één benoemd door de AHC, één benoemd door Stedin en de derde arbiter (fungerend als voorzitter) gezamenlijk benoemd door de eerste twee arbiters; - de plaats van arbitrage Rotterdam zal zijn; - het scheidsgerecht zal beslissen als goede personen naar billijkheid; - het geding niet op de voet van artikel 1049 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering zal kunnen worden samengevoegd met een ander arbitraal geding, tenzij dat een geding is tussen uitsluitend de bij de arbitrage betrokken partijen; - het Nederlands Arbitrage Instituut het vonnis niet mag publiceren. (iii) De regeling genoemd sub (b) is alleen in het daar genoemde geval van toepassing.	
6.2.	Periodieke informatie-verstrekking	(a) Stedin verschaft jaarlijks informatie met betrekking tot: o de voortgang van Regionale Energie Strategieën en investeringen per RES/regio; en o de (direct en indirecte) gecreëerde werkgelegenheid door Stedin en het niveau van dienstverlening. (b) Stedin verschaft halfjaarlijks informatie met betrekking tot: o de gedane investeringen per type investering; o Gereguleerd en niet gereguleerd; o Klantgedreven en netgedreven; Met specifieke aandacht voor: o Gas (aanleg, beheer en onderhoud); o Elektriciteit (aanleg, beheer en onderhoud); o Energietransitie (aansluiten zon, wind, laadinfra); o Warmte; o Waterstof; o Digitalisering; o Slimme meter; o Bij informatievoorziening wordt rekening gehouden met eventuele voorschriften ten aanzien van koersgevoelige informatie, in het kader waarvan aanvullende regelingen ten aanzien van geheimhouding of anderszins (bijvoorbeeld 'clean team') kunnen worden getroffen. o Verstrekking van informatie op grond van deze	***CVO** (X)* ***CVO** (X)*

		paragraaf 6.2 geschiedt steeds aan de AHC, waarbij de AHC (mits na overleg met de RvB en met voldoende waarborgen voor geheimhouding van bedrijfsgevoelige informatie) besluiten tot delen met de Aandeelhouders. In overleg met de AHC kan de RvB ook besluiten om informatie direct met alle Aandeelhouders te delen. (c) De RvB zal de AHC consulteren ten aanzien van de vorm en de opzet van de periodieke rapportages ingevolge sub (a) en (b).	***CVO** (X)*
7.	**Procedurele aspecten AvA**		
7.1.	Bijeenroepingsrecht	De bevoegdheid tot het bijeenroepen van een AvA wordt toegekend aan ten minste twee of meer Aandeelhouders die tezamen ten minste 10% van de Aandelen houden.	***ST** (20.1)*
7.2.	Agenderingsrecht	Het huidige agenderingsrecht blijft gehandhaafd maar de termijn wordt verkort tot een termijn van 40 dagen.	***ST** (20.3)*
8.	**Overigen**		
8.1.	Governance holiday	Uitgangspunt is dat aanpassing van de governance geen onderdeel vormt van het (financierings)proces na bekendmaking van het Methodebesluit 2021 en dat ook daarna tot eind 2023 geen aanpassing van de governance wordt geagendeerd (zonder daarmee de intentie uit te spreken dat de statuten na 2023 vanzelfsprekend worden gewijzigd), tenzij bijzondere omstandigheden of ontwikkelingen daartoe gerede aanleiding geven. De AHC-B zal het voorgaande schriftelijk bevestigen in een brief aan Stedin uiterlijk op de datum van de effectuering van de in dit Overzicht beoogde governance wijzigingen.	***BB** (4)*
8.2.	Koppeling aan kapitaalstorting	De beoogde governance wijzigingen in dit Overzicht zullen slechts worden geagendeerd en geëffectueerd indien, en vanaf de datum waarop, de uitgifte plaatsvindt van cumulatief preferente aandelen in het kapitaal van Stedin voor het minimaal beoogde financieringsbedrag van EUR 180 miljoen. Daartoe zullen onder meer het voorstel tot uitgifte van de Preferente Aandelen en het voorstel tot implementatie van de wijzigingen in de Statuten ter implementatie van de aanpassingen aan de governance van Stedin conform dit Overzicht zodanig worden geagendeerd dat deze aan elkaar gekoppeld zijn.	***ITB** (12(a), (b), (c))* ***IO** (OWG (F))*
9.	**Documentatie**		
9.1.	Taal	Alle documenten worden opgesteld in de Nederlandse taal.	*Uitgevoerd.*
9.2.	Toepasselijk recht documentatie	Nederlands recht.	*Bij statuten volgt dit uit de wet.*

Versie: 31 maart 2021

ANNEX – DEFINITIES

Definitie	Omschrijving	Vindplaats
Aandeel	Een aandeel is het geplaatste kapitaal van Stedin, ongeacht de soort of klasse.	***IO*** *(Bijlage 6)* / ***ST*** *(4.1(a))*
Aandeelhouder	Een houder van één of meer Aandelen.	***IO*** *(Bijlage 6)*
ACM	Autoriteit Consument & Markt.	***IO*** *(Bijlage 6)*
AHC	De aandeelhouderscommissie van Stedin.	***IO*** *(OWG (C))* ***ST*** *(4.1)(c))*
AvA	De algemene vergadering van aandeelhouders van Stedin.	***IO*** *(Bijlage 6)* ***ST*** *(4.1(d))*
Belangrijke Transacties	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 5.1.	***ST*** *(16.3)*
FFO/Net Debt Ratio	Betekent de verhouding (uitgedrukt als percentage) tussen de '*funds from operations*' enerzijds en de netto schuld anderzijds, vastgesteld overeenkomstig de hiervoor geldende methodologie van Standard & Poor's.	***CVO*** *(VIII)*
Financieel Deel	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 3.2(c).	***ST*** *(4.1(m))*
FSP	Het Financieel Strategisch Plan van Stedin, zoals dat geldt van tijd tot tijd.	***CVO*** *(VIII)*
GAW	Gestandaardiseerde Activa Waarde.	***CVO*** *(V)*
Gewoon Aandeel	Een gewoon aandeel in het kapitaal van Stedin.	***ST*** *(4.1(a))*
Methodebesluit	Het methodebesluit regionale netbeheerders elektriciteit zoals vastgesteld door de ACM van tijd tot tijd.	***ST*** *(4.1(t))*
MSP	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 3.1.	***ST*** *(4.1(v), 16.6)*
Mid Term Review	Betekent met betrekking tot een MSP de integrale beoordeling en actualisatie van het Financieel Deel (inclusief voortgangsrapportage) van dat MSP voor zover dat ziet op het niet-gereguleerde domein (en dus niet voor zover dat ziet op het gereguleerde domein), en indien naar het oordeel van de RvB aan de orde, inhoudelijke aanpassingen van het Financieel Deel voor zover dat ziet op het niet-gereguleerde domein.	***ST*** *(4.1(u))*
Overkapitalisatie	De omstandigheid dat op enig moment (i) uit de vijfjarige financiële prognoses in het vigerende FSP volgt of anderszins blijkt dat de financiële prognoses zich dusdanig ontwikkelen dat een verhoging van de credit rating van Stedin boven het kredietniveau A- waarschijnlijk is, dan wel een daadwerkelijke verhoging boven A- plaatsvindt en/of (ii) de FFO/Net Debt Ratio hoger wordt dan 14%, waarbij geldt dat dit percentage wordt	***CVO*** *(VIII)*

Definitie	Omschrijving	Vindplaats
	bijgesteld indien een wijziging van de ratingmethodologie dat vereist, in overleg tussen de RvB en AHC.	
Overzicht	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 1.1.	***ITB*** *(2(e) – overzicht aanpassingen governance Stedin)*
Preferent Aandeel	Een cumulatief preferent aandeel in het kapitaal van Stedin.	***IO*** *(Bijlage 6)*
RvB	De raad van bestuur van Stedin.	***IO*** *(Bijlage 6, "RvB")* ***ST*** *(4.1(aa))*
RvC	De raad van commissarissen van Stedin.	***IO*** *(Bijlage 6, "RvC")* ***ST*** *(4.1(bb))*
Statuten	De statuten van Stedin, zoals gewijzigd van tijd tot tijd.	***IO*** *(Bijlage 6)*
Stedin	Stedin Holding N.V.	*In ST: "vennootschap".*
Totale Exposure	betekent met betrekking tot een (rechts)handeling, de totale financiering/financiële risicopositie die Stedin Groep N.V. en/of haar dochtermaatschappijen op zich neemt casu quo aangaat, waaronder begrepen door haar/hen verstrekt of te verstrekken casu quo gegarandeerd eigen vermogen en door haar/hen verstrekt, gecommitteerd dan wel gegarandeerd vreemd vermogen en/of andere blootstelling aan financiële risico's van Stedin Groep N.V. en/of haar dochtermaatschappijen (waaronder enige door Stedin Groep N.V. en/of haar dochtermaatschappijen afgegeven garantstelling, borgstelling, hoofdelijke aansprakelijkheid of zekerheidstelling voor de schuld van een derde).	***ST*** *(4.1(cc))*

Versie: 31 maart 2021

OVERZICHT VOORWAARDEN PREFERENTE AANDELEN STEDIN

Dit document bevat een samenvatting van de voorwaarden van de preferente aandelen in het kapitaal van Stedin Holding N.V., waarbij in de rechterkolom is aangegeven waar in de investeringsdocumenten de desbetreffende regeling is terug te vinden.

Afkortingen vindplaatsen:
***AU**: Akte van uitgifte*
***BB** Bevestigingsbrief AHC*
***IO**: Investeringsovereenkomst*
***ITB**: Intekenbrief*
***ST**: Statutenwijziging Stedin Holding N.V.*

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
1.	**Introductie**		
1.1.	Achtergrond	Dit overzicht bevat een samenvatting van de financiële aspecten van de voorgenomen uitgifte van cumulatief preferente aandelen in het kapitaal van Stedin en daarmee samenhangende afspraken (het **Overzicht**).	*Niet van toepassing.*
1.2.	Definities	Begrippen met een hoofdletter in dit Overzicht hebben de betekenis die daaraan in de tekst wordt toegekend. Voor zover geen definitie in de tekst zelf is opgenomen, gelden de definities zoals opgenomen in de Annex.	*Niet van toepassing. Zowel IO als ST bevatten een artikel met definities.*
2.	**Financieringsinstrument**[1]		
2.1.	Vennootschap	Stedin Holding N.V.	***IO** partijen en **ST**.*
2.2.	Doel financiering	- Het doel van de financiering is verschaffing van kapitaal aan Stedin en daarmee tevens het versterken van de algemene balanspositie van de Stedin groep.	***IO** (2)*
2.3.	Deelname	- Uitgifte vindt plaats aan bestaande aandeelhouders van Stedin die schriftelijk hebben aangegeven te willen participeren door middel van een intekenbrief (de **Intekenbrief**) (deze aandeelhouders hierna aangeduid als **Deelnemende Aandeelhouders**).	***IO** (OWG (D)) en **ITB***
2.4.	Vorm instrument: Preferente Aandelen	- De financiering heeft de vorm van een uitgifte van cumulatief preferente aandelen in het kapitaal van Stedin (**Preferente Aandelen**). - De Preferente Aandelen worden geïntroduceerd door middel van een wijziging van de Statuten.	***IO** (OWG (F)(i) en (ii)) / **ITB** (2(f)(ii) en (iv)), (6), (12(a), (b))* ***ST** (diverse artikelen)*
2.5.	Rangorde	- De Preferente Aandelen vormen onderdeel van het aandelenkapitaal van Stedin overeenkomstig de Statuten. - De Preferente Aandelen zijn (i) sterk achtergesteld (*deeply*	***ST** (3)* ***IO** (7.1)* *(i): **IO** (7.5)*

[1] **Toelichting**: De paragrafen 2.1 tot en met 2.19 komen veelal overeen met, en zijn vertaald uit, de RES term sheet met S&P. Op sommige plaatsen is ter verduidelijking de Engelstalige tekst uit dit Overzicht ingekopieerd als voetnoot. Veel van deze elementen zijn wezenlijk voor het verkrijgen van 100% equity credit rating van S&P.

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
		subordinated)[2] en hebben alleen preferentie over de Gewone Aandelen in het kapitaal van Stedin (*only senior to ordinary shares*), (ii) pari-passu[3] in rangorde met toekomstige andere (klassen) preferente aandelen in het kapitaal van Stedin, tenzij door Stedin en een Preferente Meerderheid met inachtneming van paragraaf 2.16 tot een andere plaats in de rangorde voor de Preferente Aandelen wordt besloten, en (iii) achtergesteld aan alle externe schuldfinanciers waaronder bestaande en toekomstige hybride leningsinstrumenten van Stedin (*junior to all Senior Creditors including currently outstanding or future Hybrids issued by Stedin*). Op dit moment wordt niet voorzien dat nieuwe (klassen) preferente aandelen zullen worden uitgegeven door Stedin.[4]	*(ii):* ***IO*** *(7.4)* *(iii):* ***IO*** *(7.5)* *Niet van toepassing.*
2.6.	Nominale waarde / Uitgifteprijs	- EUR 100 per Preferent Aandeel; gelijk aan de nominale waarde van een Gewoon Aandeel. - De Preferente Aandelen worden uitgegeven tegen een bedrag van EUR 480,69 per stuk;[5] het meerdere boven de nominale waarde is agio. Het rendement wordt vergoed over het gestorte bedrag (nominale waarde plus agio[6]).	***ST*** *(3)* ***ITB*** *(3)* / ***IO*** *(3.4, 3.5)* ***AU*** *(OWG (C))* ***ST*** *(28.3)*
2.7.	Omvang uitgifte	- Beoogde omvang: EUR 200.000.000. - Minimum omvang: EUR 180.000.000. - Indien vast komt te staan dat per de Inteken Deadline de beoogde omvang niet is behaald maar de minimum omvang wel, dan kan de AvA op voorstel van de RvB besluiten tot voortzetting van de financiering op de voorwaarden van dit Overzicht, mits Stedin aan de hand van de Financiële Update, bedoeld in paragraaf 2.9, bevestigt dat met de lagere omvang nog steeds voldaan wordt aan haar doelstelling van behoud van haar A- credit rating in 2021. - Indien op enig moment komt vast te staan dat de minimum omvang niet zal worden behaald, dan vindt de financiering geen doorgang. Als de financiering geen doorgang vindt, zal opnieuw overleg moeten plaatsvinden over een eventueel alternatief.	***ITB*** *(1)* ***ITB*** *(12(c))* ***ITB*** *(12(c) – met verwijzing naar dit overzicht)* ***ITB*** *(12)*

[2] **Toelichting**: De hier bedoelde achterstelling geldt ten opzichte van alle schuldeisers, inclusief alle leningen zoals ook weergegeven is sub (iii).

[3] **Toelichting**: De term “pari passu” is juridisch / bancair jargon dat aangeeft dat sprake is van een gelijke plaats in de rangorde. In de Nederlandse (Stedin) context is het creëren van andere klassen preferente aandelen zoals hier bedoeld niet snel aan de orde; daarvoor zou een wijziging van de Statuten noodzakelijk zijn.

[4] **Toelichting**: Dit laat onverlet dat voor het creëren van andere klassen preferente aandelen ook een wijziging van de Statuten (en daarmee een besluit daartoe van de AvA) is vereist. Daarnaast is op grond van de Statuten voor uitgifte van aandelen als zodanig een besluit tot uitgifte van de AvA vereist.

[5] **Toelichting**: Het totaal aantal Preferente Aandelen is vastgesteld dat het percentage van het totaal aantal stemmen op de Preferente Aandelen in de AvA gelijk is aan het percentage dat (x) het totale stortingsbedrag op de Preferente Aandelen vormt van (y) het totaal van de intrinsieke waarde van Stedin Groep per 31 december 2020 plus het totale stortingsbedrag op de Preferente Aandelen. Op basis van het huidige aantal uitstaande aandelen in het kapitaal van Stedin en de intrinsieke waarde van Stedin Groep per 31 december 2020, bedraagt de prijs per Preferent Aandeel EUR 480,69. Het totaal aantal Preferente Aandelen bij een beoogde uitgifteomvang van EUR 200mio bedraagt daarmee 416.072. Daarmee vertegenwoordigen de Preferente Aandelen bij een beoogde uitgifteomvang van EUR 200mio ongeveer 7,72% van het totaal aantal stemmen in de AvA.

[6] **Toelichting**: Aandelen hebben een nominale waarde; bij Stedin is dat EUR 100 per aandeel. Bij uitgifte wordt dikwijls een hoger bedrag gestort; het meerdere boven de nominale waarde wordt aangeduid met “agio”. Bij de Preferente Aandelen wordt het rendement berekend over het totaal betaald bedrag, dus nominale waarde plus agio.

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
2.8.	Horizon terugbetaling	- De Preferente Aandelen worden uitgegeven voor onbepaalde tijd (*perpetual*). - Een Preferent Aandeel kan niet worden geconverteerd, noch kan daarop Preferent Agio worden terugbetaald, zonder de instemming van de Preferente Meerderheid. - Een Preferent Aandeel kan slechts worden ingetrokken indien bij de intrekking het volledige gestorte bedrag en het nog verschuldigde dividend (inclusief eventueel nog niet betaald achterstallig dividend over eerder jaren) bij de intrekking wordt terugbetaald.	***IO** (7.1)* ***ST** (22.5(c) en (d))* ***ST** (11.2)*
2.9.	Commitment Datum / Tekendatum / Stortingsdatum	- Periode vanaf toezending van de stukken[7] aan Aandeelhouders tot en met de Inteken Deadline: periode ten behoeve van intekening door iedere Deelnemende Aandeelhouder door middel van de ondertekening van de Intekenbrief,[8] waarin iedere Deelnemende Aandeelhouder onder meer aangeeft voor welk maximumbedrag wordt ingetekend, deze datum verschilt dus per Deelnemende Aandeelhouder (de **Commitment Datum**).[9] De Commitment Datum kan niet liggen na de Inteken Deadline. - Periode tussen de eerste dag van de maand waarin de AvA plaatsvindt en 3 werkdagen voorafgaand aan de AvA: Stedin verstrekt uiterlijk vier weken voorafgaand aan de dag van de AvA aan de AHC een beperkte financiële update in de vorm van (i) het voorlopige financiële resultaat over het boekjaar 2020 (het **Voorlopig Resultaat 2020**), (ii) de maandcijfers over de periode januari 2021 tot en met de laatste maand waarvan de maandcijfers beschikbaar zijn voorafgaand aan de maand waarin Stedin de Financiële Update verstrekt aan de AHC, (iii) de financiële verwachtingen voor het boekjaar 2021 (de **Financiële Verwachtingen 2021**), alsmede (iv) de onderbouwing dat de A-credit rating zal kunnen worden gehandhaafd in 2021 rekening houdend met de uitgifte van de Preferente Aandelen (de **Financiële Update**). De Financiële Update wordt gevalideerd door de financieel adviseur van de AHC, binnen twee weken, te rekenen vanaf ontvangst van alle benodigde informatie.[10] Daarbij is tevens voorwaarde het niet materieel negatief (dat wil zeggen meer dan 10%) afwijken van het Voorlopig Resultaat 2020 en de Financiële Verwachtingen 2021 van de prognoses voor de betreffende periodes die zijn gehanteerd in het aanlooptraject naar	***ITB** (4)* ***ITB** (5)* ***ITB** (8) – met verwijzing naar paragraaf 2.9 van dit overzicht)*

[7] **Toelichting**: Met stukken wordt gedoeld op de documentatie die samenhangt met het voorstel: Rapport Stedin, advies AHC, dit Overzicht, het Overzicht aanpassingen governance en de concept juridische documentatie.

[8] **Toelichting**: De Intekenbrief wordt getekend na de interne publieke besluitvorming van de desbetreffende Aandeelhouder, en voorafgaand aan de AvA waarin over de kapitaalstorting wordt besloten.

[9] **Toelichting**: Er geldt geen minimumbedrag; een gemeente kan besluiten om voor meer of minder dan haar pro rata bedrag in te tekenen. Intekening voor ten minste het pro rata deel betekent dat het stemrecht niet verwatert; de pro rata delen worden als eerste toegewezen – zie paragraaf 2.11.
Formeel geldt geen maximumbedrag, maar feitelijk is dat er wel omdat er eens bovengrens is aan het aantal Preferente Aandelen dat mag worden gehouden, zie paragraaf 2.17, laatste bullet.

[10] **Toelichting**: Met gevalideerd wordt mede gedoeld op een inschatting of op basis van de Financiële Update de A- rating als 'veilig' beschouwd kan worden in die zin dat er geen verwachting is dat die in 2021 kan worden verloren.

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
		de uitgifte van Preferente Aandelen en die zijn gevalideerd door de financieel adviseurs van de AHC, ten aanzien van de volgende elementen, waarbij, ter voorkoming van misverstanden, 'negatief' kan betekenen een numeriek lager of hoger bedrag zoals aangegeven achter ieder van de respectievelijke elementen: - EBITDA (geen materieel lager bedrag); - Net Debt (geen materieel hoger bedrag); - FFO (geen materieel lager bedrag); - CAPEX (geen structureel materieel hoger of lager bedrag, met dien verstande dat een afwijking van meer dan 10% hier wel is toegestaan indien Stedin toelicht en onderbouwt dat de afwijking te wijten is aan incidentele effecten en geen afbreuk doet aan de lange termijn CAPEX planning van Stedin);	
		- 25 juni 2021: AvA waarin kapitaalstorting wordt besloten (wijziging van de Statuten en uitgifte), waarbij geldt dat geen besluit tot kapitaalstorting wordt genomen als de Financiële Update en/of de validatie daarvan niet tijdig beschikbaar zijn gesteld conform de vorige bullet, tenzij goedkeuring van de kapitaalstorting door de Preferente Meerderheid heeft plaatsgevonden.	***ITB** (8)*
		- 25 juni 2021: **Tekendatum**. Datum van aangaan van de Investeringsovereenkomst en de wijziging van de Statuten, waarbij de verplichting van Stedin en ieder van de Deelnemende Aandeelhouders om over te gaan tot closing op grond van de Investeringsovereenkomst voorwaardelijk is op de vervulling of afstandsverklaring van de Opschortende Voorwaarden. Voor alle duidelijkheid: de Investeringsovereenkomst kan alleen worden aangegaan indien de AvA besluit tot uitgifte en wijziging van de Statuten. Andersom kan een concreet besluit tot uitgifte en wijziging van de Statuten alleen worden genomen indien de Investeringsovereenkomst is aangegaan. Mede om die reden wordt er naar gestreefd om ondertekening van de Investeringsovereenkomst en de AvA op dezelfde dag te laten plaatsvinden.	***ITB** (14)* ***IO** (4)* ***ITB** (14)*
		- Na vervulling of afstand van Opschortende Voorwaarden (max. 2 maanden na datum AvA): **Uitgiftedatum** (*closing*). Uitgifte aan iedere Deelnemende Aandeelhouder van de aan hem toegewezen Preferente Aandelen, nadat de Opschortende Voorwaarden zijn vervuld of daarvan afstand is gedaan overeenkomstig dit Overzicht. De Uitgiftedatum is gelijk aan de Tekendatum indien op de Tekendatum alle Opschortende Voorwaarden zijn vervuld of daarvan afstand is gedaan overeenkomstig dit Overzicht.[11]	***IO** (6)*
		- 3 werkdagen na Uitgiftedatum: **Stortingsdatum**. Iedere	***IO** (6.6 en Bijlage 6*

[11] **Toelichting**: Uitgifte vindt plaats door middel van een notariële akte.

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
		Deelnemende Aandeelhouder betaalt het totaal op de aan hem uit te geven Preferente Aandelen te storten bedrag (inclusief agio) door overboeking op het door Stedin aangegeven rekeningnummer, binnen 3 werkdagen na de closing.	*definitie Stortingsdatum)*
2.10.	Opschortende Voorwaarden en closing proces	- In de Investeringsovereenkomst wordt opgenomen dat de verplichting van de Deelnemende Aandeelhouders tot het aangaan van de Investeringsovereenkomst en het doen van de storting voorwaardelijk is op de vervulling, of afstandsverklaring door een Preferente Meerderheid,[12] van de volgende opschortende voorwaarden (**Opschortende Voorwaarden**) (die gebruikelijk zijn naar marktstandaarden in vergelijkbare transacties), uiterlijk op de datum die ligt 2 (twee) maanden na de Tekendatum (**Uiterste Datum**):	***ITB** (12(d))* ***IO** (4)*
		(a) het door Stedin hebben verkregen van een bevestiging van S&P met betrekking tot het behandelen van de Preferente Aandelen als 100% *equity credit*;	***IO** (Bijlage 2 sub (a))*
		(b) het door Stedin aan de AHC hebben verstrekt van een bevestiging door de fiscaal adviseur van Stedin waarin staat dat de Preferente Aandelen fiscaal kwalificeren als eigen vermogen;[13]	***IO** (Bijlage 2 sub (b))*
		(c) het zich niet hebben voorgedaan van enige tekortkoming door Stedin in de nakoming van enige materiële verplichting uit hoofde van de Investeringsovereenkomst, tenzij deze tekortkoming voor herstel vatbaar is en binnen 20 werkdagen is hersteld, waarbij onder deze materiële verplichtingen in ieder geval mede zijn begrepen de Pre Closing Verplichtingen en de Garanties;	***IO** (Bijlage 2 sub (c))*
		(d) het zich niet hebben voorgedaan van (i) een grond voor vervroegde opeisbaarheid onder, en/of (ii) enige niet-nakoming door Stedin van enige materiële verplichting uit hoofde van, schuldfinancieringsdocumentatie van Stedin, tenzij de grond voor vervroegde opeisbaarheid en/of de tekortkoming (zoals toepasselijk) voor herstel vatbaar is en een hersteltermijn is geboden in de schuldfinancieringsdocumentatie en Stedin de niet-nakoming binnen deze termijn heeft hersteld;[14]	***IO** (Bijlage 2 sub (d))*
		(e) het zich niet hebben voorgedaan met betrekking tot	***IO** (Bijlage 2 sub (e))*

[12] **Toelichting**: Indien een Opschortende Voorwaarde niet tijdig vervuld zou raken, dan kunnen (uitsluitend) de Deelnemende Aandeelhouders (met de Preferente Meerderheid) besluiten om deze voorwaarde niet in te roepen (ofwel: afstand van die voorwaarde te doen), en dan kan de uitgifte alsnog plaatsvinden.

[13] **Toelichting**: Deze kwalificatie is van belang voor de fiscale behandeling bij Stedin en (waarschijnlijk ook) de Deelnemende Aandeelhouders; dividend en rente (op vreemd vermogen) worden fiscaal verschillend behandeld.

[14] **Toelichting**: Hiermee wordt bedoeld dat onder de bestaande leningen van Stedin; ingeval van een dergelijke tekortkoming zal de desbetreffende lening in het algemeen vervroegd opeisbaar worden.

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
		Stedin en/of Stedin Netbeheer B.V. of een andere dochtermaatschappij van Stedin van: • de aangifte van, verzoek tot, of verlening van faillissement of aanvraag tot het verkrijgen van, of verlening van surseance van betaling; • ontbinding; • juridische fusie of juridische afsplitsing; • enig feit waardoor Stedin niet langer zowel juridisch als economisch 100% van de aandelen in Stedin Netbeheer B.V. houdt.	
		- De Opschortende Voorwaarden genoemd onder paragrafen (a) en (b) hierboven zijn ten behoeve van Stedin en de gezamenlijke Deelnemende Aandeelhouders en van één of meerdere van deze Opschortende Voorwaarden kan slechts afstand worden gedaan door Stedin en de Deelnemende Aandeelhouders (besluitend middels een schriftelijk besluit van een Preferente Meerderheid) gezamenlijk.	***IO*** *(4.4)*
		- De Opschortende Voorwaarden genoemd onder (c), (d) en (e) zijn ten behoeve van de gezamenlijke Deelnemende Aandeelhouders en van één of meerdere Opschortende Voorwaarden kan slechts afstand worden gedaan door een schriftelijk besluit van de Deelnemende Aandeelhouders met een Preferente Meerderheid.	***IO*** *(4.3)*
		- Voordat Stedin of de gezamenlijke Deelnemende Aandeelhouders een Opschortende Voorwaarde inroepen, zal eerst de AHC[15] met Stedin gedurende een periode van 20 werkdagen overleggen over de aanleiding en om te bezien of een oplossing kan worden gevonden die het mogelijk maakt de uitgifte van Preferente Aandelen voort te zetten (onder afstand van de desbetreffende Opschortende Voorwaarde conform de vorige bullet).	***IO*** *(4.5)*
		- De juridisch adviseur van de AHC zal namens de Deelnemende Aandeelhouders een verklaring afgeven aan de notaris wanneer de Opschortende Voorwaarden zijn vervuld of daar afstand van is gedaan door de Deelnemende Aandeelhouders met een Preferente Meerderheid.	***IO*** *(4.6)*
		- Stedin zal op de Stortingsdatum verklaren dat in de periode vanaf 18 februari 2021 tot en met de Stortingsdatum geen sprake is van een inbreuk op de Garanties en dat in de periode vanaf 18 februari 2021 tot en met de Stortingsdatum geen sprake is van een inbreuk op de Pre Closing Verplichtingen.	***IO*** *(Bijlage 5 (4.1), Bijlage 6 definitie Publicatiedatum)*
		- Indien op de Uiterste Datum niet iedere Opschortende Voorwaarde is vervuld, voor zover daarvan geen afstand is gedaan conform deze paragraaf 2.10, vindt de financiering geen	***IO*** *(4.8)* ***ITB*** *(12(d))*

[15] **Toelichting**: zodra de Investeringsovereenkomst is getekend, zijn conform die overeenkomst vertegenwoordigers aangewezen namens de Deelnemende Aandeelhouders en ligt in de rede dat dit overleg plaatsvindt tussen Stedin en de Vertegenwoordigers. De Investeringsovereenkomst voorziet hier reeds is.

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
		doorgang en hebben de Deelnemende Aandeelhouders en Stedin niet langer enige verplichting ter zake.	
2.11.	Plaatsing / toewijzing	- Toewijzing van de Preferente Aandelen vindt plaats op de volgende wijze, met inachtneming van de Maximale Preferente Aandelenverhouding per Aandeelhouder: o Deelnemende Aandeelhouders die bereid zijn om pro rata deel te nemen, of voor meer dan hun pro rata aandelenbelang, krijgen eerst ieder hun pro rata belang in de Preferente Aandelen toegewezen. o Alsdan resterende Preferente Aandelen worden verdeeld over de Deelnemende Aandeelhouders die hebben aangegeven voor een hoger bedrag te willen deelnemen dan hun pro rata aandelenbelang, zoveel mogelijk overeenkomstig de onderlinge pro rata verhoudingen van deze Deelnemende Aandeelhouders. o Alsdan resterende Preferente Aandelen worden verdeeld over de Deelnemende Aandeelhouders die bereid zijn om voor minder dan hun pro rata belang deel te nemen in de Preferente Aandelen, zoveel mogelijk overeenkomstig de onderlinge pro rata verhoudingen van deze Deelnemende Aandeelhouders. o Indien en voor zover bij toepassing van de tweede of het derde gedachtestreepje Preferente Aandelen vanwege bepaalde onderlinge verhoudingen niet op basis van die methodiek kunnen worden toegewezen, vindt loting plaats.[16]	***ITB*** *(10 – met een verwijzing naar paragraaf 2.11 van dit overzicht)*
		- Geen Deelnemende Aandeelhouder krijgt meer Preferente Aandelen toegewezen dan mogelijk binnen (i) het in diens Intekenbrief aangegeven maximum intekenbedrag[17] en (ii) de Maximale Preferente Aandelenverhouding van de desbetreffende Deelnemende Aandeelhouder.	*(i):* ***ITB*** *(10 sub (a))* *(ii):* ***ITB*** *(10 sub (b))*
		- Inschrijving is slechts mogelijk tot en met de Inteken Deadline. Aan een Aandeelhouder van wie Stedin niet uiterlijk op de Inteken Deadline een getekende Intekenbrief heeft ontvangen, worden geen Preferente Aandelen uitgegeven en deze zal geen voorkeursrecht kunnen doen gelden.	***ITB*** *(5)*

[16] **Toelichting**: Dit zal alleen aan de orde zijn indien op grond van de bedoelde methodiek er voor een Preferent Aandeel meerdere Deelnemende Aandeelhouders in aanmerking komen.

[17] **Toelichting**: Dit betekent dat in sommige gevallen het aantal Preferente Aandelen dat wordt uitgegeven naar beneden zal moeten worden afgerond, aangezien anders het maximum intekenbedrag wordt overschreden.

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
2.12.	Dividenduitkering	- Uitkering van het Preferent Rendement is ter discretie van Stedin en vindt plaats overeenkomstig de voorwaarden van het dividendbeleid, de Investeringsovereenkomst, de Statuten en de wet. Uitkering van Preferent Rendement vereist (ten minste) (i) voldoende vrij uitkeerbare winst of reserves en (ii) een voorafgaand RvB-besluit. - Uitkeerbare winst van Stedin overeenkomstig de Statuten en de wet zal als volgt worden aangewend, ter betaling van:[18] o Ten eerste; betaalbaar en uitgesteld Preferent Rendement plus het dividend over de uitgestelde betalingsperiode; o Ten tweede; het betaalbare Preferent Rendement over de betreffende periode; o Ten slotte; betaalbaar dividend ten aanzien van de Gewone Aandelen over de betreffende periode.	***IO** (7.3)* *(i): **ST** (28.5)* *(ii) **ST** (28.5)* ***ST** (28.14(a)), **IO** (7)* ***ST** (28.14(b)), **IO** (7)* ***ST** (28.11(d), 28.14)*
2.13.	Prijsmechanisme	- Het percentage van het Preferent Rendement zal worden herzien op iedere Reset Datum op basis van het prijsmechanisme voor de Preferente Aandelen. Het herziene percentage zal op basis van het prijsmechanisme voor de Preferente Aandelen worden vastgesteld (i) door de RvB met de voorafgaande goedkeuring van de AHC of (ii) door de AvA overeenkomstig voorstel daartoe door de RvB, waarbij in beide gevallen de Senior Spread en Sub-Senior Spread zoals vastgesteld door de onafhankelijk expert onder de vierde bullet hieronder (indien van toepassing) bindend zal zijn. - Het prijsmechanisme bestaat uit de volgende elementen (**Building Blocks**): o 5 jaars mid-swap rate zoals gepubliceerd door Bloomberg op pagina EUSA5 ICPL Index (**Swap Rate**); *plus* o senior unsecured spread zoals van toepassing op Stedin's senior schuld financiering met 5-jaarslooptijd (**Senior Spread**); *plus* o sub-senior spread zoals van toepassing op Stedin hybride financiering met een eerste call datum van 5 jaar (**Sub-Senior Spread**); *plus* o een vaste opslag van 100 basispunten (*Perpetuity and deep subordination spread*) (**PADS Spread**). De Swap Rate, Senior Spread en Sub-Senior Spread worden hierna gezamenlijk aangehaald als de **Hybride Prijs**.	***ST** (29.1)* ***ST** (29.3, mechanisme Benchmark Replacement opgenomen in 29.11 en 29.12)*

[18] ***RES term sheet:*** *"Deferred Preference Share Dividends will be payable at the Issuer's sole discretion upon the Company having (i) sufficient freely distributable profits and reserves and (ii) subject to and after a resolution to distribute Deferred Preference Share Dividends by the AGM. Deferred Preference Share Dividends will have preference over any distributions on ordinary shares or any other (class of) preference shares in the capital of Stedin Holding N.V."*

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
		- De Senior Spread en Sub-Senior Spread worden op voorstel van de RvB, welk voorstel wordt bepaald op basis van een uitvraag door of namens Stedin bij drie nader en alsdan in overleg met de AHC te bepalen banken, vastgesteld door de AvA en de RvB gezamenlijk, na advies van de AHC (waarbij de AHC het voorstel kan laten valideren door een door de AHC aan te wijzen bank of andere onafhankelijke derde). Voor ieder van deze Building Blocks geldt dat de waarde aangegeven door de bank die ligt tussen de waardes van de andere twee banken, als de waarde geldt van de betreffende Building Block. Ten aanzien van de waardebepaling voor de Senior Spread en de Sub-Senior Spread geldt dat iedere individuele bank zich zal baseren op een peilmoment zowel 9 maanden, 6 maanden, 3 maanden als 5 werkdagen voorafgaand aan de betreffende Reset Datum en van deze vier peilmomenten het gemiddelde zal nemen en dat voor zowel de Senior Spread als de Sub-Senior Spread. Ten aanzien van de waardebepaling voor de Swap Rate wordt de waarde gehanteerd die daartoe zichtbaar is op de Bloomberg-pagina hiervoor genoemd in de definitie van 'Swap Rate' op één peilmoment zijnde 5 werkdagen voorafgaand aan de betreffende Reset Datum.	***ST** (29.4, 29.5)* *In **ST** 29.5 is verduidelijkt dat dit niet geldt voor de PADS Spread.*
		- Indien de AvA en de RvB de Senior Spread en Sub-Senior Spread niet gezamenlijk kunnen vaststellen binnen 20 werkdagen na het advies van de AHC, kan ieder van de Preferente Meerderheid en de RvB ervoor kiezen om het geschil te verwijzen naar een onafhankelijk expert. De onafhankelijk expert zal een lid zijn van het Valuation & Modeling-team van een "big 4" accountantskantoor (niet zijnde de accountant van Stedin) met ten minste 10 jaar ervaring.	***ST** (29.6, met aanvulling procedure benoeming Onafhankelijk Expert, zo nodig voorzitter van NiRV).*
		- De Senior Spread en Sub-Senior Spread worden telkens herzien met effect vanaf de eerste werkdag van de Reset Datum.	***ST** (29.7)*
		- Floor: met effect vanaf de eerste werkdag van de Reset Datum, de PADS Spread plus het hogere van (i) de Hybride Prijs en (ii) 0%.	***ST** (29.9 – definitie Floor in sub (a))*
		- Cap: met effect vanaf de eerste werkdag van de Reset Datum, het voor schuldratio[19] aangepaste nominale rendement op eigen vermogen zoals vastgesteld door de ACM in het Methodebesluit voorafgaand aan de inwerkingtreding van de betreffende reguleringsperiode.[20] Ter voorkoming van misverstanden, de *equity beta*[21] in het desbetreffende Methodebesluit zal worden aangepast aan de schuldratio van Stedin om de Cap vast te	***ST** (29.9 – definitie Cap in sub (b))*

[19] **Toelichting**: Met de term "schuldratio" wordt gedoeld op het vreemd vermogen gedeeld door het eigen vermogen op basis van de laatste gerapporteerde boekwaardes. De uitstaande hybride moet in deze berekening van het eigen vermogen worden afgetrokken en worden toegevoegd aan het vreemd vermogen.

[20] Zijdens Stedin is aangegeven dat met betrekking tot 2021 dit 5,03% is.

[21] **Toelichting**: De PADS Spread wordt gefixeerd bij uitgifte en niet aangepast.

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
		stellen.[22] Met andere woorden: de schuldratio (*gearing)*[23] in de berekening van de equity beta in het Methodebesluit zal aangepast worden aan de daadwerkelijke schuldratio van Stedin om de Cap vast te stellen. De *gearing* van Stedin zal berekend worden op basis van boekwaardes van het eigen vermogen en de rentedragende schulden per de laatste gerapporteerde balans van Stedin. - Het Preferente Rendement dient steeds vanaf de eerste Reset Datum ten minste gelijk te zijn aan de Floor, en niet hoger dan de Cap. Mocht op enige Reset Datum de Cap minder bedragen dan de Floor of indien deze situatie voorzienbaar is (**Cap Floor Conflict**), dan geldt het volgende: o Stedin en de AHC gaan met elkaar in gesprek over de uitwerking van de Cap en Floor in dat geval. Indien Stedin en de AHC tot een gezamenlijk voorstel komen (inclusief omtrent de hoogte van het Preferent Rendement, en indien van toepassing dat dit ziet op een kortere periode dan de periode die eindigt op de eerstvolgende Reset Datum,[24] waarbij randvoorwaardelijk geldt dat dit voorstel niet mag leiden tot: (i) een Preferent Rendement dat lager is dan de PADS Spread; of (ii) een Preferent Rendement dat hoger is dan de Cap (tenzij de Cap lager zou zijn dan de PADS Spread, in dat geval prevaleert sub (i)). Het voorstel wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de houders van Preferente Aandelen en indien het voorstel met een Preferente Meerderheid wordt goedgekeurd, dan geldt het Preferent Rendement als vastgesteld conform het voorstel. o Indien (i) Stedin en de AHC geen overeenstemming over een gezamenlijk voorstel kunnen bereiken binnen twintig (20) werkdagen na de vaststelling van het Cap Floor Conflict of (ii) indien er wel een gezamenlijk voorstel is, maar dit niet binnen een maand na voorlegging door een Preferente Meerderheid is goedgekeurd, dan wordt het Cap Floor Conflict beslecht door een onafhankelijk expert, te benoemen overeenkomstig de vierde bullet, in de vorm van een vaststelling van een in redelijkheid aangepaste Hybride Prijs, uitgaande van	***ST** (29.10)*

[22] ***RES term sheet**: "The Cost of Equity based on the regulated WACC input, adjusted for Stedin Leverage ratio, whereby the regulated WACC input is based on the parameters defined at the start of the regulated period just before the relevant Reset Date and whereby Stedin Leverage ratio is based on book values at or just before the relevant Reset Date."*

[23] **Toelichting**: Met de term "gearing" wordt gedoeld op het vreemd vermogen gedeeld door het eigen vermogen op basis van de laatste gerapporteerde boekwaardes. De uitstaande hybride moet in deze berekening van het eigen vermogen worden afgetrokken en worden toegevoegd aan het vreemd vermogen.

[24] **Toelichting**: Een kortere periode zou kunnen worden overwogen indien inschatting is dat de marktdisruptie tijdelijk is.

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
		genormaliseerde marktomstandigheden, waarbij de expert tevens kan besluiten dat zijn vaststelling ziet op een kortere periode dan de periode die eindigt op de eerstvolgende Reset Datum (in welk geval een reset dient plaats te vinden per het eind van die kortere periode), waarbij geldt dat het Preferent Rendement dan geldt als vastgesteld door toepassing van de Building Blocks conform het besluit van de expert, met dien verstande dat het Preferent Rendement: (i) nooit lager kan zijn dan de PADS Spread; en (ii) nooit hoger kan zijn dan de Cap (tenzij de Cap lager zou zijn dan de PADS Spread, in dat geval prevaleert sub (i)).	
2.14.	Preferent Rendement	- Preferent Rendement van 3% op jaarbasis, berekend over de nominale waarde en het agio. - Het in de vorige bullet genoemde percentage van het Preferent Rendement geldt vanaf de Stortingsdatum tot (maar niet inbegrepen) de vroegste van (i) de eerste werkdag volgend op het einde van de reguleringsperiode waarop het eerstvolgende (herziene of nieuwe[25]) methodebesluit van de ACM ziet (waarmee wordt gedoeld op de datum dat de nieuwe tarieven van kracht worden) en (ii) 1 januari 2028 (de **Eerste Reset Datum**). Een Reset Datum zal steeds vallen op één januari, tenzij op voorstel van de raad van bestuur de algemene vergadering besluit dat in enig voorkomend geval met het oog op de juiste toepassing van de vorige volzin een andere datum wordt vastgesteld. - Indien een Reset Datum plaatsvindt gedurende een boekjaar, is de uitkering van Preferent Rendement over de Preferente Aandelen over dat boekjaar het gewogen gemiddelde van het in dat jaar geldende Preferent Rendement voor en na de Reset Datum. Waarbij voor de volledigheid dus geldt dat vóór een Reset Datum bij deze berekening van het gewogen gemiddelde over een boekjaar het oude Preferent Rendement geldt en vanaf een Reset Datum het nieuwe Preferent Rendement geldt. - Het Preferent Rendement wordt zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk na vaststelling van de desbetreffende jaarrekening betaald, doch uiterlijk op 30 juni van ieder jaar (waarbij indien het Preferent Rendement na de Compounding Startdatum maar nog wel in hetzelfde boekjaar wordt betaald, het geldende rendementspercentage ook wordt vergoed over het aldus uit te keren bedrag over de periode vanaf (en niet inbegrepen) die Compounding Startdatum tot en met de dag van daadwerkelijke betaling).	***ST*** *(28.1)* ***ST*** *(28.1)* ***ST*** *(28.1)* ***ST*** *(29.2)* ***ST*** *(28.4, 30 juni in definitie Compounding Startdatum)*

[25] **Toelichting**: Verwacht wordt dat het eerstvolgende methodebesluit wordt genomen in 2021, en zal zien op een periode van 5 jaar.

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
		- De RvB is, met goedkeuring van de RvC, bevoegd te besluiten dat niet zal worden uitgekeerd (discretie Stedin). - Het Preferent Rendement over enig jaar zal worden uitgekeerd uit de vrij uitkeerbare winst over het betreffende boekjaar en/of uit de vrij uitkeerbare reserves van Stedin (anders dan de Preferente Agio), voor zover toegestaan en overigens overeenkomstig de Statuten en de wet, en mits de RvB daartoe met goedkeuring van de RvC besluit (discretie Stedin). - Indien de uitkeerbare winst[26] in enig jaar onvoldoende is voor de uitkering van het volledige Preferent Rendement en dit ook niet geheel kan worden voldaan uit de vrije reserves van Stedin (anders dan de Preferente Agio) overeenkomstig de Statuten en de wet, dan zal een bedrag gelijk aan het berekende maar niet-uitgekeerde Preferent Rendement worden uitgesteld en, samen met het opgelopen rendement daarover, dat (op samengestelde basis – *cumulatively compounded*) wordt berekend over de periode van de desbetreffende Compounding Startdatum tot en met de dag van betaling, eerst worden voldaan zodra de uitkeerbare winst of vrije reserves dit toelaten op grond van de Statuten en de wet, met voorrang op het reguliere jaarlijkse Preferent Rendement en enig dividend op enige andere soort of klasse aandelen (waaronder de Gewone Aandelen). Een dergelijke uitkering vereist een besluit van de RvB. Voor alle duidelijkheid: een uitkering van Preferent Rendement zal nimmer plaatsvinden ten laste van de Preferente Agio.	***ST** (28.5)* ***ST** (28.6)* ***ST** (28.11)* ***ST** (28.3 – winst)* ***ST** (28.6 - reserves)* ***ST** (28.3, 28.7)* ***ST** (28.6)*
2.15.	Geen afdwingbaarheid[27]	- Met betrekking tot de Preferente Aandelen kan geen sprake zijn van opeisingsgronden, aansprakelijkheidsgronden of versnelde opeisbaarheid van schulden van groepsmaatschappijen vanwege tekortkomingen van andere groepsmaatschappijen of negatieve pandverklaringen.[28]	***IO** (7.7)*
2.16.	Zeggenschaps-rechten	- Ieder Preferent Aandeel heeft één stem in de AvA ('*one share one vote*'). - Aan de houders van de Preferente Aandelen komen (als apart vennootschapsorgaan) geen bijzondere zeggenschapsrechten toe, behoudens dat de volgende besluiten slechts kunnen worden genomen met goedkeuring van de vergadering van houders van Preferente Aandelen, met een Preferente Meerderheid: o Uitgifte van Preferente Aandelen en/of beperking of uitsluiting van het voorkeursrecht ter zake; o Vermindering van het bedrag van de Preferente Aandelen;	***ST** (22.1)* ***ST** (22.5(a)* ***ST** (22.5(b)*

[26] **Toelichting**: Met "winst" wordt gedoeld op het resultaat na belastingen.
[27] **Toelichting**: Met deze paragraaf wordt bedoeld tot uitdrukking te brengen dat de Preferente Aandelen geen typische lening elementen kennen zoals vervroegde terugbetaling of opeisbaarheid ingeval van een tekortkoming.
[28] ***RES term sheet***: "*In any case there will be no events of default, no cross default or cross acceleration provisions or negative pledge under the notes.*"

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
		○ Conversie van Preferente Aandelen in Gewone Aandelen;	***ST** (22.5(c)*
		○ Uitkering van Preferente Agio;	***ST** (22.5(d)*
		○ Introductie en uitgifte van een nieuwe soort aandelen of een andere aanpassing aan de Statuten die onevenredig afbreuk doet aan de financiële of zeggenschapsrechten verbonden aan de Preferente Aandelen.	***ST** (22.5(e)*
		○ Indien en voor zolang het Preferent Rendement niet volledig is betaald, uitkering van dividend op gewone aandelen.	***ST** (28.9)*
2.17.	Beperkingen overdracht	- De overdraagbaarheid van de Preferente Aandelen is beperkt door de blokkeringsregeling en de in deze paragraaf genoemde kwaliteitseisen, opgenomen in de Statuten.	***ST** (13)*
		- Preferente Aandelen kunnen slechts worden gehouden door publiekrechtelijke lichamen overeenkomstig de wettelijke en statutaire kwaliteitseis van die strekking.	***ST** (5.6)*
		- Aan de Statuten wordt ten aanzien van Preferente Aandelen additionele kwaliteitseisen toegevoegd die inhouden dat:	
		○ Preferente Aandelen slechts kunnen worden gehouden door Aandeelhouders die ook Gewone Aandelen houden; en	***ST** (5.6)*
		○ per Aandeelhouder zal zijn percentage Preferente Aandelen in het kapitaal van Stedin niet hoger zijn dan tweemaal het percentage van zijn Gewone Aandelen in het kapitaal van Stedin (de **Maximale Preferente Aandelenverhouding**).[29]	***ST** (5.7, 8.4, 13.5(c))*
2.18.	IFRS	- De Preferente Aandelen worden beoogd te kwalificeren als eigen vermogen overeenkomstig IFRS.	***IO** (OWG (G))*
2.19.	Fiscaal	- De Preferente Aandelen zijn beoogd om te kwalificeren als eigen vermogen overeenkomstig Nederlandse belastingwetgeving.[30]	***IO** (Bijlage 2 (1.1(b))*
3.	**Overige aspecten kapitaalstorting**		
3.1.	Pre Closing Verplichtingen	- Stedin zal, en zal ervoor zorgen dat haar dochtermaatschappijen, in de periode vanaf de datum van toezending van het investeringsvoorstel aan de Aandeelhouders tot aan Closing, de bedrijfsvoering voortzetten in een gebruikelijke en bestendige gedragslijn, waaronder maar niet beperkt tot:	
		○ het voortzetten en onderhouden van relaties met klanten, leveranciers, toezichthouders, (semi) publieke organisaties en overheidsinstanties conform bestendige	***IO** (Bijlage 3, 1.1(a))*

[29] ***RES term sheet:*** *"Registered format and subject to transfer restrictions (as stipulated in the Placement Agreement and the Issuer Articles of Association), stapled to ordinary shares, sale stapled to the sale of ordinary shares and/or only permitted to shareholders."*

[30] Zie paragraaf 2.10. Bevestiging op dit punt is een Opschortende Voorwaarde.

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
		gedragslijn; o het voortgaan met de betaling van crediteuren in de normale bedrijfsvoering; o het in stand houden van verzekeringen in de normale bedrijfsvoering; o het voortzetten van het beheer en onderhoud van energienetwerken en het uitvoeren van investeringsprogramma's in de normale bedrijfsvoering; o administratie voeren in de normale bedrijfsvoering; en o handelen in overeenstemming met de wet. - Daarnaast zal Stedin, en zal zij ervoor zorgen dat haar dochtermaatschappijen, in de periode vanaf de datum van toezending van het investeringsvoorstel aan de Aandeelhouders tot aan Closing, de AHC en/of de AvA (zoals toepasselijk) informeren, met hen overleggen dan wel voorafgaande goedkeuring vragen met betrekking tot investeringen en bestuursbesluiten (i) overeenkomstig de Statuten en de wet, en (ii) waarvan Stedin dergelijke rechten heeft toegezegd aan de AHC voorafgaand aan de datum van verzending van het investeringsvoorstel.	***IO** (Bijlage 3, 1.1(b))* ***IO** (Bijlage 3, 1.1(c))* ***IO** (Bijlage 3, 1.1(d))* ***IO** (Bijlage 3, 1.1(e)* ***IO** (Bijlage 3, 1.1(f))* ***IO** (Bijlage 3, 1.2)*
4.	**Principe afspraken rond nieuw Methodebesluit**		
4.1.	Procesafspraken	- Uiterlijk binnen 3 weken na bekendmaking van het Methodebesluit 2021 worden de financiële prognoses van Stedin geactualiseerd door Stedin en haar adviseurs, in het bijzonder gelet op het Methodebesluit 2021, en de status van het toetredingstraject van nieuwe Aandeelhouders. De genoemde financiële prognoses van Stedin dienen in elk geval te omvatten: o Rekenmodel zoals gebruikt in LTF met balans, P&L en cash flow + rating metrics, geactualiseerd voor laatst bekende inzichten inclusief reguleringsparameters uit het Methodebesluit; o Verschillen analyse tussen LTF 2 forecasts en updated forecasts o Update van onderbouwing capex plannen o Update van voortgang kostenbesparingsprogramma - Op die basis en op dat moment bepaalt Stedin of zij een kapitaalbehoefte heeft, en zo ja, van welke omvang. - Stedin deelt haar conclusie omtrent een kapitaalbehoefte, de onderliggende geactualiseerde financiële prognoses met de AHC en haar adviseurs. - De adviseurs van de AHC doen binnen 3 weken (te rekenen vanaf ontvangst van alle benodigde informatie) analyse en rapporteert aan AHC-A. In deze periode vindt waar nodig overleg plaats tussen Stedin en de adviseur van de AHC. De adviseur van de	***BB** (3)*

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
		AHC adviseert daarbij in ieder geval ook over de vraag of verdere ondersteuning van Stedins financieel beleid (A-) verstandig[31] is en of (indien noodzakelijk) een kapitaalstorting dus aan te bevelen is. AHC-A rapporteert binnen 2 weken aan AHC-B. - AHC en RvB bespreken het voorstel met 44 Aandeelhouders en trachten binnen 4 weken tot conclusies te komen. - De AHC en haar adviseurs valideren de prognoses en kapitaalbehoefte door middel van een update van de financiële analyse in het LTF-traject gebaseerd op de geactualiseerde prognoses en conform dezelfde methodologie en hetzelfde niveau van informatieverstrekking als in het LTF-traject, onder toepassing van het reguleringsmodel in het Methodebesluit 2021. - Stedin en AHC rapporteren aan de AvA. De AHC brengt advies uit aan de AvA omtrent de (eventuele) kapitaalbehoefte. - De AvA spreekt zich uit over het bestaan en de omvang van de (eventuele) kapitaalbehoefte. - Indien op die basis blijkt dat sprake is van een kapitaalbehoefte, en in zoverre deze niet is of op korte termijn (dat wil zeggen binnen drie maanden na vaststelling van de kapitaalbehoefte door de AvA) zal worden ingevuld door nieuwe Aandeelhouders, zal een uitgifte van nieuwe Preferente Aandelen worden voorgesteld en zullen de Deelnemende Aandeelhouders meewerken aan de uitgifte van nieuwe Preferente Aandelen indien er bij de Aandeelhouders voldoende interesse is om deze te nemen, tegen dezelfde voorwaarden als de dan geplaatste Preferente Aandelen, tenzij de AvA besluit dat gezien de omstandigheden de uitgifte van Preferente Aandelen als instrument niet passend is. Indien AHC de kapitaalbehoefte wel onderschrijft, maar deze niet (geheel) wordt ingevuld door de uitgifte van Preferente Aandelen, dan zal overleg plaatsvinden tussen Stedin en de AHC over een ander type instrument, zoals de uitgifte van Gewone Aandelen (waarbij de keuze voor (een combinatie van) instrumenten geen enkele verplichting tot het daadwerkelijk daarop inschrijven voor de Aandeelhouders met zich brengt). Het uitgangspunt is dat aanpassing van de governance geen onderdeel vormt van dit proces, tenzij bijzondere omstandigheden of ontwikkelingen daartoe gerede aanleiding geven.	***BB** (4)*

[31] **Toelichting:** Met verstandig wordt gedoeld op het vinden van een juiste balans tussen enerzijds het belang van maximalisatie van aandeelhouderswaarde en anderzijds publieke belangen als aandeelhouder.

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
5.	**Overige**		
5.1.	Garanties Stedin[32]	- Stedin garandeert aan de Deelnemende Aandeelhouders (i) haar interne besluitvorming en bevoegdheid om de transactiedocumentatie geldig aan te gaan, (ii) de afwezigheid van insolventie en ontbinding en (iii) de materiële juistheid van de schriftelijke informatie verstrekt door Stedin en haar adviseurs aan de Aandeelhouders, zonder dat Stedin garanties geeft over prognoses, vooruitblikken, inschattingen, intenties of meningen. - Iedere Deelnemende Aandeelhouder garandeert met betrekking tot zichzelf dat zij geldig heeft besloten en bevoegd is tot het aangaan van de transactiedocumentatie (waaronder mede de Investeringsovereenkomst).	*(i): **IO** (Bijlage 5, Deel II, 1.1)* *(ii): **IO** (Bijlage 5, Deel II, 2.1)* *(ii): **IO** (Bijlage 5, Deel II, 3.1)* ***IO** (Bijlage 5, Deel I, 1.1-1.3)*
5.2.	Nieuwe Aandeelhouders	- Het is niet de bedoeling dat de Preferente Aandelen belemmerend werken voor de toetreding van nieuwe Aandeelhouders. - Mochten nieuwe Aandeelhouders bereid zijn om te investeren in Stedin en daarbij als voorwaarde stellen dat zij een deel van die investering mogen doen in Preferente Aandelen, dan worden zij in staat gesteld om naast hun investering in Gewone Aandelen tevens Preferente Aandelen te verwerven (in - ten hoogste - een verhouding tot hun investering in Gewone Aandelen die gelijk is aan de verhouding tussen het aantal geplaatste Preferente Aandelen en het aantal geplaatste Gewone Aandelen op dat moment), zoveel mogelijk op dezelfde voorwaarden als de bestaande houders van Preferente Aandelen.	*Niet met zoveel woorden opgenomen* ***ST** (9.1)*
6.	**Documentatie**		
6.1.	Taal	- Alle documenten worden opgesteld in de Nederlandse taal.	*Uitgevoerd.*
6.2.	Toepasselijk recht documentatie	- Nederlands recht.	***ITB** (21) / **IO** (16.1) / **AU** (5)*

[32] **Toelichting**: Weergegeven zijn de hoofdlijnen; de Garanties worden nader gepreciseerd in de Investeringsovereenkomst binnen de contouren uiteengezet in dit Overzicht.

ANNEX – DEFINITIES

Definitie	Omschrijving	Vindplaats
Aandeel	Een aandeel is het geplaatste kapitaal van Stedin, ongeacht de soort of klasse.	***IO*** *(Bijlage 6) /* ***ST*** *(4.1(a))*
Aandeelhouder	Een houder van één of meer Aandelen.	***IO*** *(Bijlage 6)*
ACM	Autoriteit Consument & Markt	***IO*** *(Bijlage 6)*
AvA	De algemene vergadering van aandeelhouders van Stedin.	***IO*** *(Bijlage 6, de algemene vergadering met als toevoeging "als bijeenkomst of als orgaan")* ***ST*** *(4.1(d))*
Building Blocks	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.13.	***ST*** *(29.3)*
Cap Floor Conflict	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.13.	***ST*** *(29.10)*
Compounding Startdatum	Betekent met betrekking tot Preferent Rendement dat is berekend met betrekking tot een financieel jaar, het eerdere van: (A) de datum drie (3) Werkdagen na de AvA waarin de jaarrekening met betrekking tot dat financiële jaar wordt vastgesteld en waarin het besluit tot het uitstellen van het Preferent Rendement (volledig of gedeeltelijk) wordt genomen of (B) 30 juni van het jaar volgend op dat financiële jaar.	***ST*** *(28.4)*
Deelnemende Aandeelhouders	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.3.	***IO*** *(Bijlage 1, Deel II)*
Eerste Reset Datum	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.14.	***ST*** *(28.1)*
Financiële Update	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.9.	***IO*** *(OWG (E), met verwijzing naar paragraaf 2.9 van dit overzicht)* ***ITB*** *(8, met verwijzing naar dit overzicht)*
Financiële Verwachtingen 2021	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.9.	*Niet van toepassing; zie opmerking bij Financiële Update hierboven*
Garanties	Betekent de garanties van Stedin in de Investeringsovereenkomst bedoeld in paragraaf 5.1.	***IO*** *(9 en Bijlage 5)*
Gewoon Aandeel	Een gewoon aandeel in het kapitaal van Stedin.	***ST*** *(4.1(a))*
Hybride Prijs	Heeft de betekenis die daaraan is	***ST*** *(29.3)*

	toegekend in paragraaf 2.13.	
IFRS	International Financial Reporting Standards.	*Niet van toepassing*
Inteken Deadline	De datum die 5 werkdagen vóór de datum van de in paragraaf 2.9 bedoelde AvA ligt.	*Zie hierboven in paragraaf 2.9*
Intekenbrief	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.3.	***IO** (OWG (D))*
Maximale Preferente Aandelenverhouding	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.17.	***ITB** (10(b) waarin wordt verwezen naar definitie Overzicht VPA)* ***ST** (5.7)*
Methodebesluit	Het methodebesluit regionale netbeheerders elektriciteit zoals vastgesteld door de ACM van tijd tot tijd.	***ST** (4.1(t))*
Opschortende Voorwaarden	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.10.	***ITB** (12(d) waarin wordt verwezen naar definitie in de IO)* ***IO** (4.1)*
Overzicht	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 1.1.	***ITB** (2(d) - Overzicht VPA)*
PADS Spread	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.13.	***ST** (29.3(d))*
Pre Closing Verplichtingen	Betekent de verplichtingen van Stedin bedoeld in paragraaf 3.1.	***IO** (5.1)*
Preferente Aandelen	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.4.	***IO** (Bijlage 6)*
Preferente Agio	De agioreserve die is verbonden aan (en wordt aangehouden ten behoeve van de houders van) de Preferente Aandelen op grond van de Statuten.	***ST** (4 – geen hoofdletter)*
Preferent Rendement	Het cumulatief preferent dividend op de Preferente Aandelen zoals dat van tijd tot tijd geldt.	***ST** (28.3): Preferent Rendement*
Preferente Meerderheid	Betekent: (i) In de periode tot aan closing: een zodanige meerderheid van de Deelnemende Aandeelhouders dat deze gezamenlijke ten minste 75% van het aantal Preferente Aandelen dat zou dienen te worden uitgegeven, zouden verkrijgen, en <u>vervolgens</u> (ii) In de periode vanaf de closing: een besluit van het orgaan gevormd	***ITB** (8) waarin wordt verwezen naar definitie Overzicht VPA)* ***ST** (4.1(y))*

	door de houders van de Preferente Aandelen, dat wordt genomen met een meerderheid van ten minste 75% van de stemmen.	
Reset Datum	Betekent na het verstrijken van de Eerste Reset Datum of een daaropvolgende Reset Datum steeds het vroegste van (i) de eerstvolgende herziening of vervanging van het dan geldende Methodebesluit (waarmee meer precies steeds wordt gedoeld op de datum dat de nieuwe tarieven van kracht worden) of (ii) de vijfde verjaardag de meest recent verstreken Reset Datum.	***ST** (28.1)*
RvB	De raad van bestuur van Stedin.	***IO** (Bijlage 6)* ***ST**: raad van bestuur*
Senior Spread	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.13.	***ST** (29.3(b))*
Statuten	De statuten van Stedin, zoals gewijzigd van tijd tot tijd.	***IO** (Bijlage 6)*
Stedin	Stedin Holding N.V.	*In ST: "vennootschap".*
Stortingsdatum	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.9.	***IO** (Bijlage 6)*
Sub-Senior Spread	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.13.	***ST** (29.3(c))*
Swap Rate	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.13.	***ST** (29.3(a))*
Tekendatum	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.9.	*Geen aparte definitie; datum AVA*
Uiterste Datum	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.10.	***ITB** (5) waarin wordt verwezen naar definitie Overzicht VPA*
Uitgiftedatum	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.9.	***IO** (6.2 – Closingdatum)*
Voorlopig Resultaat 2020	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.9.	*Niet van toepassing*

Stedin Holding N.V.

Blaak 8, 3011 TA Rotterdam

Postbus 49, 3000 AA Rotterdam

Aandeelhouders Stedin Groep

Datum	31 maart 2021	**Behandeld door**	Elise Reedeker
Kenmerk		**Telefoon**	
Onderwerp	Voorstel uitgifte preferente aandelen	**E-mail**	FM_bestuurlijkezaken@stedingroep.nl

Geachte aandeelhouders,

De afgelopen periode hebben de AHC en Stedin samengewerkt in het project 'Langetermijnfinanciering' (LTF). Doel van dit project is om inzicht te bieden in de consequenties van de energietransitie voor de financiële positie van Stedin en te bepalen wat de noodzakelijke versterking van het eigen vermogen van Stedin is om haar investeringen vanuit een financieel gezonde basis te kunnen blijven doen.

In afstemming met en op verzoek van de AHC doet Stedin het voorstel aan haar aandeelhouders om haar eigen vermogen te versterken door middel van de uitgave van cumulatief preferente aandelen voor een bedrag van € 200.000.000. Dit voorstel inclusief alle samenhangende voorgestelde besluiten wordt gedaan met goedkeuring van de RvC. De OR van Stedin is gevraagd advies te geven en van alle relevante informatie voorzien. Het OR-advies wordt in de eerste helft van april verwacht.

In deze brief lichten wij ons verzoek tot vermogensversterking aan u toe. Tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 25 juni 2021 vindt besluitvorming plaats over deze aandelenuitgifte en de bijbehorende statutenwijziging.

Samen keuzes maken voor een duurzaam energiesysteem

De energietransitie vraagt om grote aanpassingen aan het energiesysteem. In het Energieakkoord[1] is afgesproken dat netbeheerders als partners in de energietransitie het energienet gereed moeten maken voor een duurzame toekomst. In het Klimaatakkoord[2] zijn deze afspraken verder bekrachtigd. Bestaande netten moeten in korte tijd uitgebreid, verslimd en verzwaard worden om aan de sterk toenemende vraag naar (duurzame) energie te kunnen voldoen. In de Regionale Energiestrategie (RES) geven gemeenten samen met netbeheerders en andere partners gestalte aan de afspraken die gemaakt zijn in het Klimaatakkoord voor verduurzaming in de regio. In verschillende RES-regio's worden gezamenlijk keuzes gemaakt, om te kunnen voorzien welke aanpassingen nodig zijn aan onder andere de infrastructuur en wat de financiële impact hiervan is.

[1] Energieakkoord voor duurzame groei tussen Rijksoverheid en o.m. werkgevers, vakbonden en milieuorganisaties d.d. 6 september 2013

[2] Klimaatakkoord d.d. 28 juni 2019 tussen Rijksoverheid en maatschappelijke organisaties met als doel om CO_2-uitstoot in Nederland in 2030 met 49% te verminderen ten opzichte van 1990

Stijgende investeringen leiden tot kapitaalbehoefte
Om de aanpassingen aan het netwerk te doen die de energietransitie mogelijk maken, investeert Stedin jaarlijks steeds meer. Dit is nodig om decentraal opgewekte elektriciteit van wind- en zonneparken te transporteren, om wijken te verwarmen met een duurzaam alternatief voor aardgas en over te stappen op elektrisch koken. Ook wordt de laadinfrastructuur voorbereid op de komst van miljoenen elektrische auto's en bussen. De investeringen die hiermee gepaard gaan, komen bovenop de reguliere investeringen die nodig zijn om het elektriciteits- en gasnet goed te laten functioneren. In totaal zullen de benodigde investeringen door Stedin tot 2030 ongeveer 7 miljard euro bedragen. Met de steeds verder oplopende ambities zal dit bedrag eerder meer dan minder worden.

Versterking eigen vermogen noodzakelijk
De inkomsten van de netbeheerder stijgen, als gevolg van de reguleringssystematiek, met vertraging met de investeringsverplichtingen mee. Hierdoor ontstaat er een discrepantie in tijd tussen investeringsverplichtingen enerzijds en inkomsten anderzijds. Wetgeving bepaalt dat Stedin investeringen die nu worden gedaan, pas na enkele jaren gefaseerd mag doorberekenen aan klanten om zo het gereguleerde rendement op haar investeringen te maken (vastgesteld door de Autoriteit Consument & Markt (ACM)). Hierdoor moeten investeringen tijdelijk (voor)gefinancierd worden. Daarbij leidt de aanhoudend lage rentestand op de geld- en kapitaalmarkt tot een lagere gereguleerde vermogenskostenvergoeding (WACC). De ACM bepaalt deze vergoeding iedere vijf jaar en de verwachting is dat de WACC voor de periode 2022-2026 zal dalen. De rentelasten dalen mee, maar ook de winst zal dalen, waardoor minder kasstroom wordt gegenereerd om zelf investeringen te kunnen financieren. Andere regionale netbeheerders kampen ook met deze uitdagingen. Als gevolg van deze effecten verwacht Stedin, naast enkele miljarden aan additioneel vreemd vermogen, tussen de 750 miljoen en 1 miljard euro aan extra eigen vermogen nodig te hebben in de periode tot 2027. Deze kapitaalbehoefte is tijdelijk, omdat de gerealiseerde investeringen renderen en de piek in investeringen gerelateerd aan de energietransitie in de komende tien tot twintig jaar ligt.

Handhaven solide financiële beleid
Met het oog op de maatschappelijke rol van Stedin, de forse investeringsopgave en in het belang van de verschillende stakeholders, willen de raad van bestuur (RvB) en raad van commissarissen (RvC) van Stedin juist nu vasthouden aan het bestaande solide financiële beleid met een laag financieel risicoprofiel. Bij dat profiel behoort de handhaving van de huidige A- credit rating van Stedin Groep, afgegeven door kredietbeoordelaar Standard & Poor's (S&P). Door deze jarenlange stabiele credit rating heeft Stedin een goede reputatie bij S&P en vreemd vermogen verschaffers die de grootste bron van financiering voor Stedin vormen. De A- rating zorgt er tevens voor dat Stedin ook in tijden van financiële en economische onrust toegang blijft houden tot de internationale kapitaalmarkt waardoor er geld kan worden geleend tegen gunstige voorwaarden. Dit heeft tot op heden gezorgd voor een robuust financieel beleid, relatief lage financieringslasten en een solide dividend voor de aandeelhouders.

Financiële buffer nodig
Uit financiële doorrekeningen blijkt dat gelet op de voorgaande uitdagingen, Stedin de komende jaren haar huidige financiële beleid niet langer kan voortzetten zonder eigen vermogensversterking. Gevolgen hiervan zijn onder meer dat de rentelasten op vreemd vermogen zullen stijgen en de toegang tot de kapitaalmarkt minder zeker wordt. Juist nu Stedin voor een grote financieringsopgave staat, is dit een ongewenst scenario gelet op de financiële continuïteit van de Stedin Groep en de belangen van alle betrokken stakeholders. Een extra reden om het vermogen te versterken is, dat Stedin vanwege regulering en langetermijninvesteringen weinig bewegingsruimte heeft om in te spelen op financiële tegenvallers. Daarom is het aanhouden van een degelijke financiële buffer noodzakelijk om steeds de noodzakelijke investeringen te kunnen blijven doen in de kwaliteit van de energienetten en de vormgeving van de energietransitie. Dit alles vormt onderdeel van prudent financieel beleid, passende bij een publieke gereguleerde onderneming.

Voorstel Stedin: uitgifte cumulatief preferente aandelen als onderdeel van breder palet aan maatregelen
Gegeven de omvang van de financieringsopgave is een combinatie aan maatregelen noodzakelijk om het eigen vermogen te versterken. Allereerst doet Stedin het maximale wat in het bereik van haar eigen mogelijkheden ligt om het resultaat te verbeteren.

Verlagen kosten: Stedin zet maximaal in op efficiënte bedrijfsvoering en verlaging van haar eigen kosten. In 2018 is een ambitieus vijfjarig efficiencyprogramma gestart en in 2020 verder opgehoogd. De verwachting is dat dit programma € 180 mln. aan jaarlijkse besparingen oplevert. Tevens wordt voor € 500 mln. aan investeringen uitgesteld. Met deze besparingen, efficiencyvoordelen en uitgestelde investeringen zit Stedin aan haar maximaal haalbare inspanning op deze onderdelen, zonder wezenlijk afbreuk te doen aan de kwaliteit en betrouwbaarheid van haar dienstverlening en daarmee haar maatschappelijke taken.

Gesprekken financierbaarheid energietransitie: Met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en de Autoriteit Consument en Markt (ACM) worden gesprekken gevoerd over de financierbaarheid van de energietransitie en de financiële positie van netbeheerders. Onderdeel van het gesprek is de aanpassing van de wijze van regulering. Het ziet ernaar uit dat er enige aanpassingen ten gunste van de netbeheerders volgen, maar deze aanpassingen nemen niet de gehele uitdaging weg en zullen niet tijdig genoeg geëffectueerd zijn. De gesprekken hierover zullen door Stedin, samen met andere regionale netbeheerders, gevoerd blijven worden met EZK en de ACM.

Stedin heeft samen met de AHC en haar adviseurs geconcludeerd dat aanvullend extra maatregelen noodzakelijk zijn. Daartoe zijn verschillende instrumenten geanalyseerd en beoordeeld en is uiteindelijk gekozen voor de volgende maatregelen:

Uitgifte van cumulatief preferente aandelen aan huidige aandeelhouders voor een bedrag van € 200.000.000: Het direct versterken van de balans door eigen vermogen via het uitgeven van nieuwe aandelen is het meest effectieve instrument om de financieringsuitdaging van de energietransitie het hoofd te kunnen bieden. Hiermee wordt namelijk direct verbetering van de solvabiliteit en schuldratio's gerealiseerd. Het biedt tevens een goede basis om in komende jaren een voorspelbaar rendement aan aandeelhouders te kunnen bieden. In overleg met de AHC is ervoor gekozen nu eerst een vermogensversterking te doen voor de kapitaalbehoefte op de korte termijn. Zodra duidelijk is hoe het reguleringskader voor de periode 2022-2026 uitpakt, gaan Stedin en de AHC weer om tafel om te bespreken wat de hoogte van de kapitaalbehoefte voor de betreffende periode is en hoe deze resterende vermogensbehoefte van Stedin kan worden ingevuld.

Verkennen mogelijkheid aantrekken nieuwe aandeelhouders: Stedin ziet het als een belangrijk strategisch voordeel om zo veel mogelijk decentrale overheden uit haar verzorgingsgebied aan boord te hebben als aandeelhouder. Optimale samenwerking tussen gemeenten, provincies en Stedin is essentieel om tot juiste keuzes te komen in de energietransitie. Verbreding van de huidige aandeelhoudersbasis draagt daaraan bij. Stedin voert daarom in overleg met de AHC al enkele eerste verkennende gesprekken met mogelijke nieuwe (publieke) aandeelhouders. Het aantrekken van nieuwe aandeelhouders is een intensief en tijdrovend proces. Daarom biedt deze route geen oplossing voor de kapitaalbehoefte op de korte termijn. Door eerst zelf het eigen vermogen te versterken bieden de huidige aandeelhouders een goede basis voor het verbreden van de aandeelhoudersgroep.

Kenmerken cumulatief preferente aandelen

- Het uit te geven instrument betreft cumulatief preferente aandelen in het kapitaal van Stedin voor een totaalbedrag van € 200.000.000.
- Deze cumulatief preferente aandelen bieden op jaarbasis een vast dividendrendement van 3% over het volledige gestorte bedrag. De betaling van dit dividend is cumulatief preferent aan de betaling van dividend op de gewone aandelen. Dit dividendrendement wordt voor iedere reguleringsperiode herijkt, zodat zowel aandeelhouders als Stedin beschermd zijn tegen schommelingen in de marktrente en de gereguleerde WACC.
- Betalingen met betrekking tot de cumulatief preferente aandelen zijn achtergesteld aan alle andere financiële instrumenten van Stedin met uitzondering van gewone aandelen.
- Het stemrecht per cumulatief preferent aandeel is gelijk aan het stemrecht op een gewoon aandeel (één stem voor ieder aandeel).
- De cumulatief preferente aandelen worden uitgegeven met een eeuwigdurende looptijd.

Stedin heeft in overleg met de AHC gekozen voor cumulatief preferente aandelen omdat dit instrument leidt

tot (i) maximalisatie van dividend voor de deelnemende aandeelhouders, (ii) een stabiel rendement en (iii) ook vanuit aandeelhouderswaardeperspectief een iets beter resultaat oplevert dan de uitgifte van gewone aandelen. Om daadwerkelijk te kunnen spreken van effectieve vermogensversterking is het noodzakelijk dat de cumulatief preferente aandelen van S&P voor 100 procent mogen worden opgeteld bij het eigen vermogen.

Nadere details over de cumulatief preferente aandelen vindt u in het Informatiepakket dat als bijlage is opgenomen. Onderdeel daarvan is het Overzicht Voorwaarden Preferente Aandelen Stedin, dat een overzichtelijke samenvatting van de belangrijkste kenmerken van de preferente aandelen geeft.

Voorstel aanpassingen corporate governance
In de context van de gesprekken over vermogensversterking heeft de AHC te kennen gegeven graag de governance van Stedin te willen actualiseren. Onder de voorwaarde dat de beoogde vermogensversterking van Stedin wordt gerealiseerd, kunnen RvB en RvC van Stedin zich vinden in de punten die door de AHC zijn aangedragen. Het betreft daarbij voornamelijk een goedkeuringsrecht op de strategie, uitbreiding van zeggenschapsrechten in het niet-gereguleerde domein en een uitbreiding van informatievoorziening. De rechtvaardiging voor het doorvoeren van deze wijzigingen wordt door RvB en RvC voornamelijk gevonden in het gedeelde belang dat Stedin en haar gemeentelijke aandeelhouders hebben in het vormgeven van de energietransitie. Stedin wil daarin graag samen blijven optrekken met haar aandeelhouders en ziet het als haar taak om de energietransitie langs de as van infrastructuur mogelijk te maken. De RvB doet met goedkeuring van de RvC een voorstel voor wijziging van de statuten en het aandeelhoudersconvenant, zoals opgenomen in het bijgevoegde Informatiepakket. De samenvatting hiervan wordt gegeven in het eveneens bijgevoegde Overzicht Aanpassingen Governance.

Investering biedt zowel financieel als maatschappelijk rendement
De energietransitie vormt enerzijds een uitdaging, want er is veel geld nodig om noodzakelijke investeringen in uitbreiding en verzwaring van onze netwerken te kunnen uitvoeren. Anderzijds biedt het voor aandeelhouders een mooie kans om zowel maatschappelijk als financieel rendement te realiseren.

De rationale om kapitaal ter beschikking te stellen laat zich in de volgende vijf punten samenvatten:
1. Stedin maakt voor gemeenten de energietransitie mogelijk door te investeren in verzwaring en verslimming van energienetten binnen haar verzorgingsgebied. Dit komt ten goede aan het energienetwerk, de realisatie van de gemeentelijke RES-ambities en aan de (lokale) werkgelegenheid en economische groei die hiermee gepaard gaan.
2. Het beleid van Stedin is erop gericht zich als partner van aandeelhoudende overheden op te stellen en gezamenlijk het maatschappelijke belang van betrouwbare en veilige energievoorziening voor de toekomst te waarborgen voor alle inwoners en bedrijven van het verzorgingsgebied.
3. De inkomsten van Stedin zijn stabiel en gereguleerd op een redelijk rendementsniveau. Aandeelhouders ontvangen een aantrekkelijk voorspelbaar rendement van 3% en hebben een hoge mate van zekerheid dat hun investering op termijn wordt terugverdiend vanwege het lage risicoprofiel van Stedin.
4. Door de toenemende rol van energienetwerken in de energiehuishouding heeft Stedin een zeer solide groeiend businessmodel.
5. Conclusie: een investering in Stedin is een bijdrage aan het maatschappelijke belang van de inwoners en bedrijven binnen gemeenten in het verzorgingsgebied en een kans om Stedin als bestaande deelneming verder te laten ontwikkelen, toekomstbestending te maken en te laten renderen.

Informatiepakket bestuurlijke besluitvorming
De informatie in deze brief is in meer detail uitgewerkt in een Informatiepakket dat bestaat uit juridische documentatie en onderbouwende rapporten. Daarmee biedt het Informatiepakket alle benodigde informatie voor een zorgvuldig besluitvormingsproces door de aandeelhouders. Het overgrote deel van het Informatiepakket is openbaar. Echter, het Stedin Rapport Langetermijnfinanciering en de samenvattingen van de rapporten van de financieel adviseurs van de AHC (gezamenlijk de ‘Vertrouwelijke Documenten’) bevatten bedrijfsgevoelige informatie als bedoeld in artikel 10, eerste lid onder c van de Wet openbaarheid van bestuur (‘Wob’). Daarnaast zou de openbaarmaking van deze gegevens kunnen leiden tot een aantasting van de economische of financiële belangen van de betrokken publiekrechtelijke lichamen c.q. de aandeelhouders, als bedoeld in artikel 10, tweede lid onder b van de Wob. In aanvulling daarop zou openbaarmaking van deze

stukken kunnen leiden tot een onevenredige benadeling van de bij deze aangelegenheid betrokken natuurlijke personen en rechtspersonen, als bedoeld in artikel 10, tweede lid onder g van de Wob. De Vertrouwelijke Documenten kunnen daarom enkel onder oplegging van geheimhouding gedeeld worden. Aandeelhoudende gemeenten wordt vriendelijk doch dringend verzocht omtrent de inhoud van de Vertrouwelijke Documenten geheimhouding op te leggen, en indien nodig, te (laten) bekrachtigen conform het bepaalde in de artikelen 25, 55 en/of 86 van de Gemeentewet.

Mocht een Wob-verzoek met betrekking tot (onder meer) de Vertrouwelijke Documenten worden ontvangen, dan vragen wij u Stedin daarvan zo spoedig mogelijk op de hoogte te stellen en Stedin de gelegenheid te bieden een zienswijze daarover naar voren te brengen. Stedin is ervan overtuigd dat de openbare stukken voldoende houvast bieden voor een zorgvuldig, openbaar politiek besluitvormingsproces.

Besluitvorming en intekenen
De AvA besluit over het voorstel tot uitgifte van cumulatief preferente aandelen dat gedaan wordt door het bestuur van de vennootschap. Met het versturen van deze brief, het Informatiepakket en het positieve advies van de AHC op het voorstel van Stedin tot aandelenuitgifte vangt het besluitvormingstraject van de aandeelhouders aan. Dit traject mondt uit in een individueel besluit per aandeelhouder over de intekening op de aandelenuitgifte en vervolgens besluitvorming op de AvA die gepland wordt op 25 juni 2021. Voorzien is dat u 50 werkdagen de tijd heeft om tot een zorgvuldige afweging te komen en het bestuurlijk besluitvormingsproces te doorlopen. In deze periode zullen Stedin en de AHC middels informatiebijeenkomsten verdere toelichting geven en vragen beantwoorden en zal tevens aan een aantal voorwaarden moeten worden voldaan om de aandelenuitgifte en governance wijziging te kunnen effectueren (o.a. positief OR-advies en bevestiging eigen vermogen kwalificatie preferente aandelen door S&P). Iedere aandeelhouder maakt vervolgens een individuele keuze ten aanzien van de intekening op de voorgestelde aandelenuitgifte. De exacte formulering van de besluitvorming (concept dictum) vindt u in het AHC Advies.

De bedoeling is, dat iedere aandeelhouder zijn besluitvorming afrondt ten minste 5 werkdagen voor de AvA van 25 juni 2021 waarop tot de uitgifte wordt besloten. Vervolgens vult iedere aandeelhouder, die wenst deel te nemen in de aandelenuitgifte, de intekenbrief in die als onderdeel van de juridische documentatie is verstrekt. Na rechtsgeldige ondertekening wordt deze intekenbrief aan de RvB van Stedin gestuurd (per email: fm_bestuurlijkezaken@stedingroep.nl) binnen de daarvoor geldende termijn zoals genoemd in deze intekenbrief. Door het volgen van deze procedure wordt tijdig duidelijk in hoeverre aandeelhouders wensen in te tekenen op de door Stedin voorgestelde uitgifte van cumulatief preferente aandelen en wat het totale inschrijfbedrag bedraagt. Aandeelhouders die niet wensen in te tekenen wordt verzocht dit per email kenbaar te maken via bovengenoemd mailadres. Dit stelt de RvB in staat het, met de AHC afgestemde, toewijzingsproces van aandelen uit te voeren voorafgaand aan de AvA en de uitkomst hiervan op te nemen in de akte van uitgifte. Zodra vaststaat dat de benodigde minimum omvang voor de uitgifte is behaald, kunnen de voorgenomen besluiten op de AvA worden genomen. Achtereenvolgens wordt dan besloten tot wijziging van de statuten (waarmee cumulatief preferente aandelen als vermogensinstrument worden geïntroduceerd en wijzigingen in governance worden vastgelegd), wijziging van het aandeelhoudersconvenant en uitgifte van preferente aandelen. Zo snel mogelijk na afronding van de besluitvorming wordt de investeringsovereenkomst ondertekend. Zodra alle opschortende voorwaarden uit de investeringsovereenkomst zijn vervuld, worden de notariële akten van statutenwijziging en uitgifte van preferente aandelen worden gepasseerd. Uiterlijk 3 werkdagen na de uitgiftedatum dient het stortingsbedrag door iedere deelnemende aandeelhouder overgemaakt te worden op de bankrekening van Stedin.

Mocht u over het voorstel tot uitgifte van cumulatief preferente aandelen en/of het besluitvormingsproces nog vragen hebben, kunt u zoals gebruikelijk contact opnemen met het team bestuurlijke zaken via fm_bestuurlijkezaken@stedingroep.nl of uw vertegenwoordiger in de AHC.

Conclusie
Stedin en haar aandeelhouders staan in de vormgeving van de energietransitie gezamenlijk voor een belangrijke maatschappelijke opgave. Via goede samenwerking kunnen we deze opgave in een enorme kans omzetten voor het verzorgingsgebied door bij te dragen aan een schonere en duurzamere economie, toekomstbestendige werkgelegenheid en een beter klimaat. Stedin is een solide bedrijf met een zeer mooi

perspectief. Uw investering hierbij stelt ons in staat onze maatschappelijke rol samen met en voor u te kunnen blijven vervullen.

Vriendelijke groeten,
Stedin Groep

Marc van der Linden
Voorzitter Raad van Bestuur

Bijlagen: Informatiepakket LTF

Aanbiedingsbrieven

A. Brief Voorstel Uitgifte Preferente Aandelen aan Aandeelhouders Stedin
B. Aanbiedingsbrief AHC Stedin bij Informatiepakket LTF

Juridische documenten

1. Akte uitgifte van aandelen in Stedin Holding N.V.
2. Akte van statutenwijziging
3. Investeringsovereenkomst
4. Intekenbrief
5. Bevestigingsbrief AHC-Stedin
6. Wijziging Aandeelhoudersconvenant
7. Wijziging AHC Reglement
8. Volmacht
9. Overzicht aanpassingen governance
10. Overzicht voorwaarden preferente aandelen Stedin

Documenten Stedin

11. Rapport Langetermijnfinanciering Stedin (Vertrouwelijk Document)
12. Presentatie 'Financieel gezond in de energietransitie'
13. Persbericht Stedin

Documenten AHC

14. AHC Advies
15. Samenvatting rapport Rothschild & Co (Vertrouwelijk Document)
16. Samenvatting rapport Capitium (Vertrouwelijk Document)

Aandeelhouderscommissie Stedin

Ter attentie van de vertegenwoordigers van de aandeelhouders in Stedin Holding N.V.[1]

Rotterdam, 31 maart 2021

Betreft: Aanbiedingsbrief Informatiepakket Langetermijnfinanciering (LTF) Stedin

Geachte aandeelhouders van Stedin,

Stedin en de AHC zijn sinds april 2019 in gesprek over de lange termijnfinanciering van de vennootschap. Deze AHC brief is een vervolg op de eerdere informatiebrieven[2]. Met deze brief wil de aandeelhouderscommissie (AHC) u op de hoogte brengen van de stand van zaken rondom de gezamenlijke werkgroep lange termijnfinanciering (LTF).

1 Kernboodschap van deze aanbiedingsbrief

Na een traject van bijna twee jaar aan onderzoek, analyse en intensief overleg over de invulling van Stedin's kapitaalbehoefte en de daarmee samenhangende governance hebben de AHC en Stedin overeenstemming bereikt over het voorstel dat aan u als aandeelhouders wordt gedaan. Dit voorstel heeft zowel betrekking op de invulling van de kapitaalbehoefte als de aanpassing van de governance.

Nu er overeenstemming is over de hoogte van de kapitaalbehoefte (€200 mln[3]), de invulling van deze kapitaalbehoefte via de uitgifte van cumulatief preferente aandelen en de aanpassing van de governance betekent dit dat een drietal voorstellen ter besluitvorming aan u als aandeelhouder zullen worden voorgelegd.
Meer concreet: Stedin is voornemens om op 25 juni 2021 een Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) bijeen te roepen om daarin hoofdzakelijk te besluiten over:

1. het aanpassen van de governance door middel van een statutenwijziging en wijziging van het aandeelhoudersconvenant;
2. het mogelijk maken van een kapitaalstorting in Stedin van €200 mln, hetgeen wordt ingevuld via de uitgifte van cumulatief preferente aandelen;
3. de mate van waarin een gemeente zelf deelneemt in de kapitaalstorting.

1 Deze AHC-brief is openbaar en kan derhalve aan de gemeenteraad worden verstrekt.
2 AHC Brieven: van 17 december 2020, 18 september 2020, 20 juli 2020, 12 mei 2020, 3 maart 2020 en 29 oktober 2019.
[3] Zie voor een nadere toelichting het AHC Advies en de AHC brief van 17 december 2020. Het voorstel vanuit Stedin is €200 mln. met een op te halen minimum van €180 mln.

Aan u wordt nu een informatiepakket ter beschikking gesteld dat is bedoeld ter ondersteuning van deze besluiten. In het informatiepakket valt onderscheid te maken in juridische documentatie opgesteld door de juridisch adviseurs en notarissen van de AHC en Stedin (Loyens & Loeff, STEK Advocaten en Clifford Chance) om de governance wijziging, de uitgifte van de cumulatief preferente aandelen en de storting te effectueren alsmede de informerende documenten vanuit Stedin, de AHC en haar financieel adviseurs (Rothschild & Co en Capitium).

2 Overzicht informatiepakket

Onderstaand treft u een overzicht van alle documenten die onderdeel zijn van het complete informatiepakket inclusief een korte toelichting ten behoeve van uw interne gemeentelijke besluitvorming in aanloop naar de besluitvorming in de geplande AvA van 25 juni 2021

Nummer	Aanbiedingsbrieven	Omschrijving	Status	Vergt ondertekening gemeente
A	Brief Voorstel Uitgifte Preferente aandelen	De brief behorende bij het Stedin Rapport inzake haar voorstel aan de aandeelhouders.	Openbaar	Nee
B	Aanbiedingsbrief AHC Stedin bij Informatiepakket LTF	Deze brief.	Openbaar	Nee

Nummer	Juridische documenten	Omschrijving	Status	Vergt ondertekening gemeente
1	Akte van uitgifte	Teneinde kapitaal te storten zullen preferente aandelen worden uitgegeven hetgeen formeel wordt vastgelegd in deze akte.	Openbaar	Nee
2	Akte van statutenwijziging	Stedin en de AHC zijn wijzigingen in de governance overeengekomen waardoor via deze akte wijzigingen in de statuten worden aangebracht. Ook voorziet deze akte in de mogelijkheid tot uitgifte van de cumulatief preferente aandelen alsook in de financiële rechten van de houders van de cumulatief preferente aandelen.	Openbaar	Nee

3	Investeringsovereenkomst	Deze overeenkomst zet de voorwaarden uiteen voor Stedin en de deelnemende aandeelhouders die kapitaal storten. Deze voorwaarden houden verband met de voorgenomen uitgifte van nieuwe cumulatief preferente aandelen in het aandelenkapitaal van Stedin Holding N.V. aan de deelnemende aandeelhouders.	Openbaar	Ja
4	Intekenbrief	Door middel van deze brief bevestigt de aandeelhouder te willen deelnemen aan de kapitaalstorting en voor welk bedrag.	Openbaar	Ja
5	Bevestigingsbrief AHC-Stedin	Afspraken die eenmalig en meer procesmatig zijn, worden hier vastgelegd	Openbaar	Nee
6	Wijziging aandeelhoudersconvenant	Een deel van de aanpassingen van de governance behelst wijziging van het bestaande aandeelhoudersconvenant (met name de informatievoorziening en een zwaarwegend advies t.a.v. de hybride financiering).	Openbaar	Nee
7	Wijziging AHC reglement	Technische aanpassingen in verband met de introductie van de nieuwe cumulatief preferente aandelen	Openbaar	Nee
8	Volmacht	Volmacht aan Loyens & Loeff om de akte van uitgifte te tekenen	Openbaar	Ja, waarbij de handtekening door een notaris dient te zijn gelegaliseerd.
9	Overzicht aanpassingen governance (tevens onderdeel advies AHC)	Samenvatting van de aanpassingen ten aanzien van de governance, met de vindplaatsen in de documentatie	Openbaar	Nee
10	Overzicht voorwaarden preferente aandelen (tevens onderdeel AHC Advies	Samenvatting van de voorwaarden van de cumulatief preferente aandelen, met de vindplaatsen in de documentatie	Openbaar	Nee

Nummer	Documenten Stedin	Omschrijving	Status
11	Stedin Rapport Lange termijn financiering	Informerend rapport vanuit Stedin over haar voorstel aan de aandeelhouders	Geheim

		over de invulling van de kapitaalbehoefte en de governance.	
12	Presentatie Financieel gezond in de energietransitie	Een slide-deck waarin Stedin haar voorstel in beknopte vorm presenteert	Openbaar
13	Persbericht Stedin	Stedin zal een persbericht communiceren over het voorstel aan de aandeelhouders in het licht van haar kapitaalbehoefte	Openbaar

Nummer	Documenten AHC	Omschrijving	Status
14	AHC Advies	Informerend rapport en advies vanuit de AHC over het voorstel aan de aandeelhouders over de invulling van de kapitaalbehoefte en de governance.	Openbaar
15	Samenvatting Rapport Rothschild & CO	Financiële analyse en validatie van het voorstel van Stedin aangaande de kapitaalstorting	Geheim
16	Samenvatting Rapport Capitium	Financiële analyse en validatie van het voorstel van Stedin aangaande de kapitaalstorting	Geheim

3 Samenvatting AHC Advies

In de brief van 17 december 2020 en aanvullend in de AvA van 12 februari 2021 en de informatiebijeenkomst voor aandeelhouders op 3 maart 2021 bent u erover geïnformeerd dat Stedin, AHC en de betrokken adviseurs het eens zijn over:

1. de hoogte van de kapitaalvraag – zijnde €200 mln (of in elk geval ten minste €180 mln) - aan de aandeelhouders waardoor het financieel beleid op de korte termijn in afwachting van de uitkomsten van het eerstvolgende Methodebesluit van de toezichthouder Autoriteit Consument & Markt (hierna ACM) kan worden gecontinueerd en;
2. de uitgifte van cumulatief preferente aandelen als instrument om het kapitaal te storten, waarover de deelnemende aandeelhouders van Stedin een marktconform dividendrendement ontvangen.

De AHC is van mening dat met een kapitaalstorting van €200 mln (of in elk geval ten minste €180 mln). Stedin enerzijds in de periode tot aan het Methodebesluit binnen de kaders van haar financiële beleid blijft, namelijk het behoud van haar kredietwaardigheid en A- credit rating. Anderzijds hebben de aandeelhouders die storten een vast dividendrendement en behoudt men op deze wijze flexibiliteit over de kapitaalsvraag voor de lange termijn.

In de periode na 3 maart 2021 (refererend aan de laatste Toelichtingsbijeenkomst) is door de AHC en Stedin naast de hoogte van de kapitaalbehoefte (€200 mln) en de invulling ervan (uitgifte van cumulatief preferente aandelen) ook overeenstemming bereikt over de governance (zie het AHC Advies voor een nadere toelichting)
Daarmee is de unanieme conclusie en aanbeveling van de AHC dat de introductie van de cumulatief preferente aandelen en het daarmee samenhangende kapitaalvoorstel van €200 mln en de aanpassingen van de governance zowel in het belang van Stedin als in het belang van de aandeelhouders zijn. Of en voor welk bedrag vervolgens wordt deelgenomen, is een beslissing van iedere aandeelhouder afzonderlijk.

4 Toelichtingsbijeenkomsten

Zowel voor de AHC, Stedin als de overige aandeelhouders waren de laatste Toelichtingsbijeenkomsten (3 maart 2021 en 28 oktober 2020) voor vakwethouders om meerdere redenen waardevol. De AHC en Stedin konden kennis nemen van de vragen en aandachtspunten van de betrokken gemeenten. Daarnaast konden Stedin en de AHC de gemeenten in meer detail en gerichter meenemen in de belangrijkste facetten van het LTF-traject.
De AHC zal in de maanden april en mei opnieuw een aantal besloten (digitale) toelichtingsbijeenkomsten organiseren voor zowel wethouders als raadsleden om het voorstel van Stedin, het AHC-advies en de bijbehorende documentatie toe te lichten. Wethouders en raadsleden kunnen zich via hun griffie bij de secretaris van de AHC (koen.vandenheuvel@denhaag.nl) voor een toelichtingsbijeenkomst aanmelden.

Aandeelhouders zullen hierover ook per e-mail worden geïnformeerd.

Datum	*Wethouders*	*Raadsleden*	*Wijze van toelichting*[4]
Vrijdag 9 april	10:00-12:00	-	Digitaal
Vrijdag iAvA 16 april	13:00-15:00	-	Digitaal
Woensdag 28 april	-	17:00-19:00	Digitaal
Dinsdag 11 mei	-	17:00-19:00	Digitaal
Maandag 17 mei	-	17:00-19:00	Digitaal

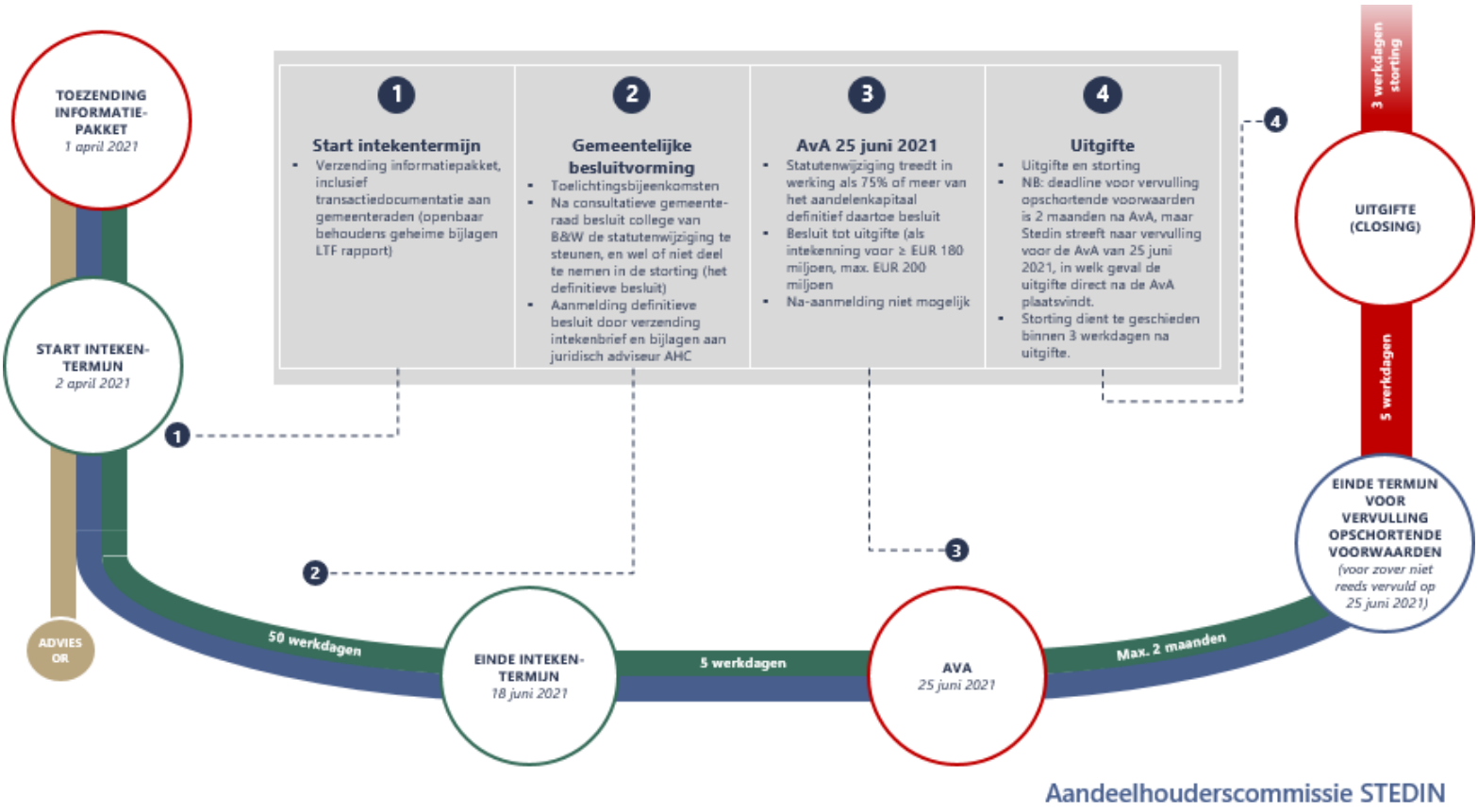
[4] *In verband met de vigerende coronamaatregelen van de Rijksoverheid zijn de Toelichtingsbijeenkomsten digitaal.*

5 Vervolg: gemeentelijke besluitvorming

In de laatste Toelichtingsbijeenkomst is door u nadrukkelijk aandacht gevraagd voor het feit dat het traject LTF al een langere periode loopt en dat bij ontvangst van het informatiepakket de 44 gemeenten voldoende tijd moeten hebben om op een gedegen manier een besluitvormingstraject binnen de eigen gemeente te kunnen doorlopen. De AHC heeft richting Stedin gecommuniceerd dat in het kader van de planning de aandeelhouders een minimale termijn van *50 werkdagen* moet worden geboden. Daar is in de planning nu rekening mee gehouden.

In het AHC Advies is een nauwgezette uiteenzetting opgenomen over de inrichting van de besluitvorming binnen uw gemeente via het college en de gemeenteraad. Onderstaande alinea en Figuur 1 en Figuur 2 zijn een samenvatting daarvan.

Figuur 1 Stappen besluitvorming

Aandeelhouderscommissie Stedin

Uiterlijk 1 april 2021 heeft u het complete informatiepakket (zoals in paragraaf 2 van deze brief benoemd) via Stedin ontvangen. Zoals gezegd heeft iedere gemeente 50 werkdagen om een besluit te nemen. De intekentermijn start op 6 april 2020, met inachtneming van de 50 werkdagen is de uiterste datum waarop kan worden besloten en ingetekend 18 juni 2020. Zoals eerder aangegeven ziet het besluit hoofdzakelijk op of u als gemeente akkoord bent met:

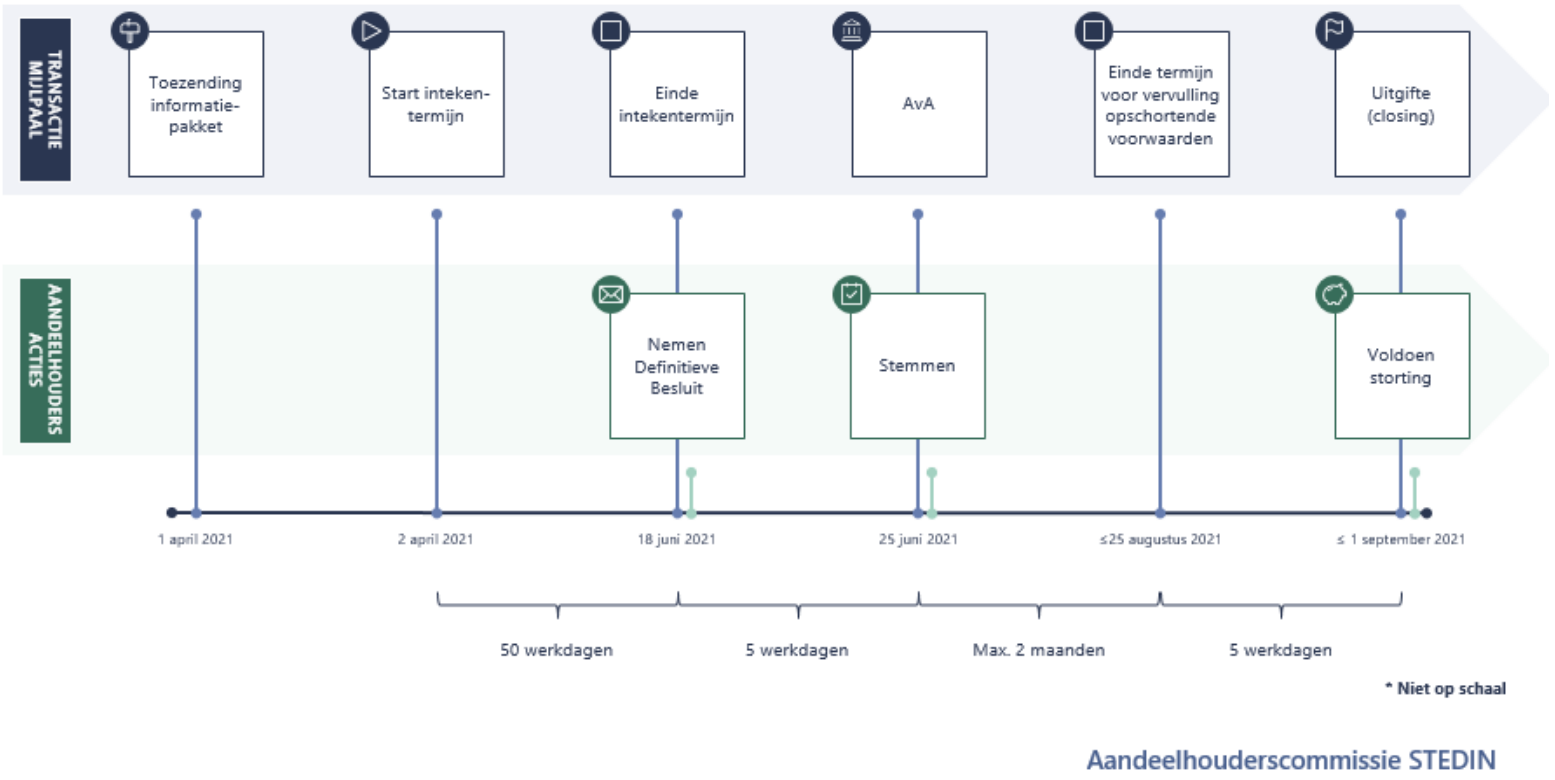
1. de wijziging van de governance (statuten en convenant);
2. de uitgifte van cumulatief preferente aandelen om de kapitaalstorting te realiseren en;
3. het storten van kapitaal en zo ja, voor welk bedrag.

Wanneer u als gemeente akkoord gaat met de governance wijziging en uitgifte van cumulatief preferente aandelen maar zelf geen kapitaal wenst te storten dan hoeft u als gemeente enkel de AHC (via haar juridisch adviseur) en Stedin te informeren. Als u als gemeente akkoord gaat met de governancewijziging, de uitgifte van cumulatief preferente en als gemeente een minder, gelijk aan of meer dan pro rata bedrag aan kapitaal wenst te storten dan dient u de volmacht, de investeringsovereenkomst en de intekenbrief te ondertekenen en te retourneren naar de juridisch adviseur van de AHC.

Op basis van de besluiten en de intekenbrieven van de 44 aandeelhoudende gemeenten wordt vastgesteld of er voldoende kapitaal is “opgehaald”. Oftewel het vaststellen van de omvang van de uitgifte en of dit voldoende is. De AHC en Stedin zijn een minimale omvang van €180 mln en een maximale omvang van €200 mln overeengekomen. Bij een omvang lager dan €180 mln vindt de kapitaalstorting geen doorgang, wordt de governance niet aangepast en worden er geen cumulatief preferente aandelen uitgegeven.

Is de omvang tussen de €180 mln en €200 mln dan worden de aandelen vervolgens toegewezen aan iedere aandeelhouder die heeft ingetekend op basis van een verdeling die gebaseerd is op de intekenbrieven en de omvang van ieders beoogde storting. Vervolgens zal de AvA plaatsvinden waarin o.a. voornoemde drie besluiten worden genomen. Als ook alle ontbindende voorwaarden zijn vervuld kan vervolgens tot de zogenaamde *closing* worden overgegaan. Dit betekent dat de akte van uitgifte wordt ondertekend en de cumulatief preferente aandelen worden uitgegeven aan de deelnemende aandeelhouders. Hierna zullen de deelnemende aandeelhouders tot slot ieder hun deel van het kapitaal storten.

Figuur 2 Tijdslijn kapitaalstorting

6 Vervolg: ontbindende voorwaarden en overige lopende zaken

6.1 Ontbindende voorwaarden

In de voorgaande paragraaf is aangegeven dat Stedin en de AHC enkele ontbindende voorwaarden zijn overeengekomen. Twee ontbindende voorwaarden hebben betrekking op het feit dat de cumulatief preferente aandelen moeten kwalificeren als 100% eigen vermogen, gegeven het belang ervan voor Stedin's credit rating. Dit is tevens vereist vanuit fiscaal perspectief en zal worden afgegeven door advies- en accountancykantoor EY. Kwalificeert het instrument niet als eigen maar als vreemd vermogen dan heeft dat fiscale consequenties. Op dit moment wordt daar niet vanuit gegaan en heeft EY bevestigd dat de cumulatief preferente aandelen kwalificeren als eigen vermogen en is aan deze ontbindende voorwaarde voldaan.

Daarnaast voert ook de kredietbeoordelaar c.q. rating agency Standard & Poor's een review uit om te bevestigen of de cumulatief preferente aandelen op grond van de overeengekomen voorwaarden en condities voor 100% als eigen vermogen kan worden aangemerkt (de zogenaamde 100% equity credit).

Laatstgenoemde partij is namelijk ook de organisatie die de rating van Stedin bepaalt en daarvoor is deze bevestiging essentieel. Dit review-traject is nog gaande, wat betekent dat aan deze ontbindende voorwaarde nog niet is voldaan. Hierover zult u apart worden geïnformeerd zodra dit ontvangen is.

De overige ontbindende voorwaarden hebben vooral betrekking op gebeurtenissen dat bij Stedin of haar dochtermaatschappen in de tussentijd geen faillissement, ontbinding of juridische fusie hebben plaatsgevonden of de eigendomsverhoudingen anderszins zijn gewijzigd.

6.2 Advies Ondernemingsraad

Op grond van de Wet op de Ondernemingsraden heeft Stedin haar Ondernemingsraad (hierna: OR) ook om advies gevraagd inzake de statutenwijziging en de uitgifte van de cumulatief preferente aandelen. Voor dit advies heeft de OR een wettelijke termijn om tot een standpunt en advies te komen. Ten tijde van het versturen van dit informatiepakket was deze termijn nog niet verlopen en was het advies nog niet ontvangen. Stedin heeft richting de AHC aangegeven dat de OR actief bij het LTF traject is betrokken en dat de gesprekken hierover in goede sfeer zijn verlopen. Over het OR-advies zult u apart worden geïnformeerd zodra dit ontvangen is.

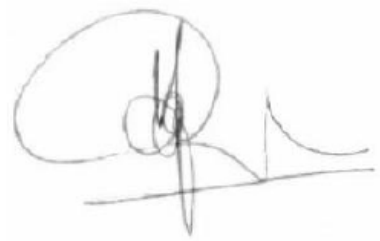
6.3 Advies staatssteun

Eenzelfde situatie is ook van toepassing op de staatssteun c.q. marktconformiteitsanalyse. Stedin en de AHC zijn een prijsmechanisme met zogenaamde bouwstenen (zie ook het AHC Advies en de Akte van Statutenwijziging overeengekomen die de hoogte van de coupon c.q. het rendementspercentage van de cumulatief preferente aandelen bepalen. Deze bouwstenen zijn een afgeleide van drie verschillende marktrentes en een vaste opslag van 1%. In aanvulling op de staatssteunadviezen die de juridisch adviseurs reeds hebben verstrekt zijn Stedin en de AHC overeengekomen om hierop een onafhankelijke toets uit te voeren. Deze toets wordt uitgevoerd door PWC en de verwachting is dat dit advies medio april 2021 gereed zal zijn. Naar huidige inzichten en op basis van een zorgvuldig doorlopen proces acht de AHC de kans klein dat het prijsmechanisme en daarmee de coupon strijdig is met de staatssteunregels en niet marktconform zou zijn.

6.4 Financiële update

Stedin en de AHC zijn overeengekomen dat voorafgaand aan besluitvorming in de AvA een financiële update c.q. check wordt gedaan. Stedin zal een financiële update verstrekken waarin o.a. de laatste financiële resultaten en de resterende financiële verwachtingen voor 2021 zijn opgenomen. Deze financiële cijfers worden gevalideerd door de financieel adviseur van de AHC (Rothschild &Co), waarbij een randvoorwaarde voor verdere besluitvorming en closing is dat deze cijfers (zoals de netto schuld, de investeringen en het bedrijfsresultaat) niet materieel mogen afwijken. Logischerwijs wordt u als aandeelhouders over de uitkomsten van deze validatie tijdig geïnformeerd.

Met vriendelijke groet, mede namens de AHC

Arjan van Gils
Voorzitter AHC Stedin

Financieel gezond **in de energietransitie**

Langetermijnfinanciering, april 2021

STEDIN GROEP

Inhoud

Profiel Stedin Groep

Energietransitie mogelijk maken

Financieel gezond

Onderzoek en voorstel

Planning en vervolg

STEDIN GROEP

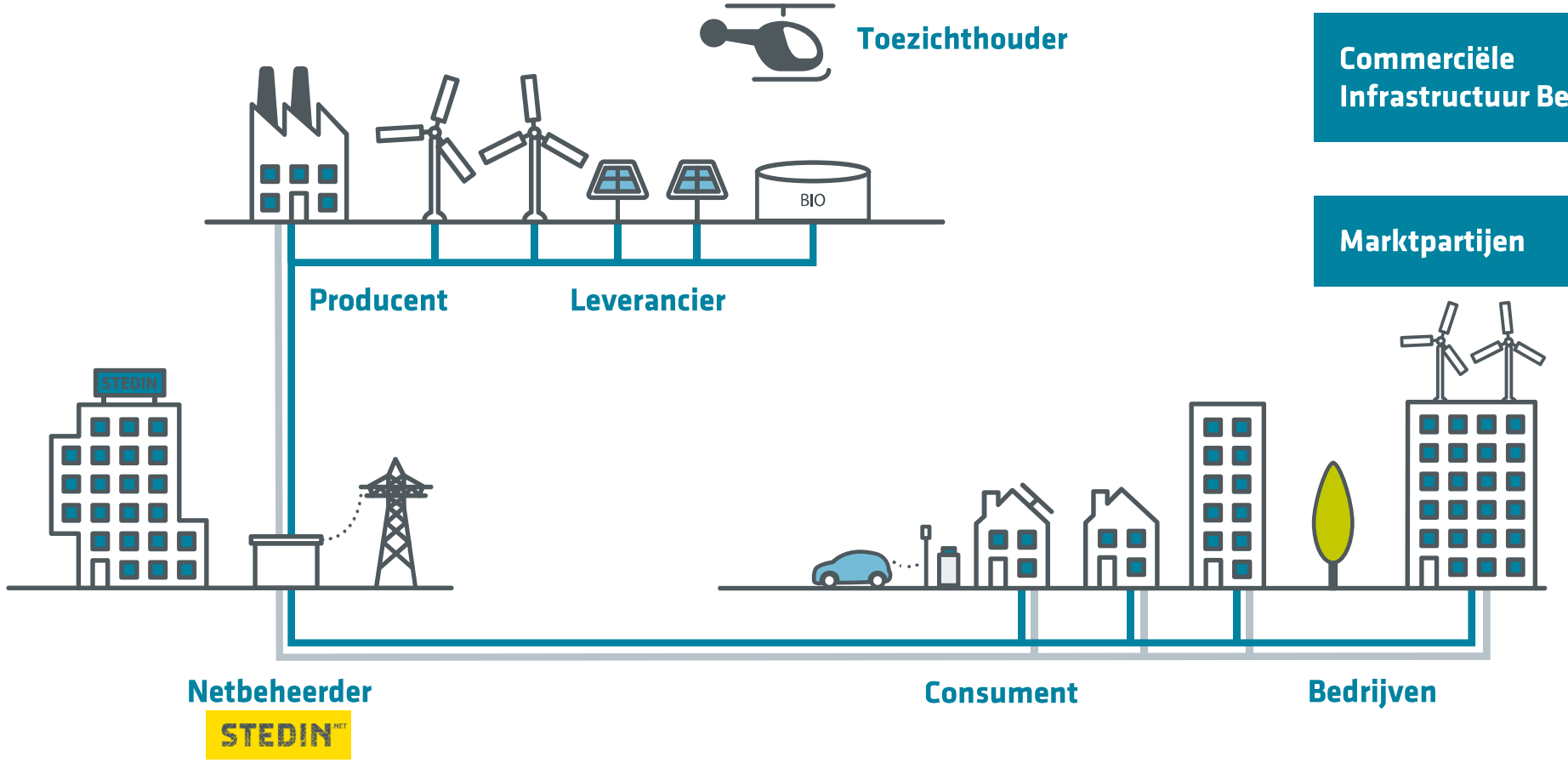
Profiel Stedin Groep

Rollen in de energiesector
Historie
Organisatie
Aandeelhouders
Feiten en cijfers
Strategie

STEDIN GROEP

Profiel Stedin Groep

Rollen in de energiesector

Commerciële Infrastructuur Bedrijven

Marktpartijen

STEDIN GROEP

Profiel Stedin Groep

Historie

1995

Oprichting Eneco

1998

Start liberalisering energiemarkt

2000

Dozijn fusie

2003

Overname REMU (voormalig energiebedrijf provincie Utrecht)

2007

Wet onafhankelijk netbeheer

2017

Splitsing Stedin en Eneco – Start Stedin Groep

2017

Gereguleerd

- Stedin
- TenneT (Joint venture met TenneT)
- enduris

Niet gereguleerd

- Joulz
- Liander (Joint venture met Liander)

Stedin Groep

2019

Verkoop Joulz Infradiensten en Meetbedrijf (1 mei 2019) en ontstaan NetVerder

Stedin Groep

Profiel Stedin Groep

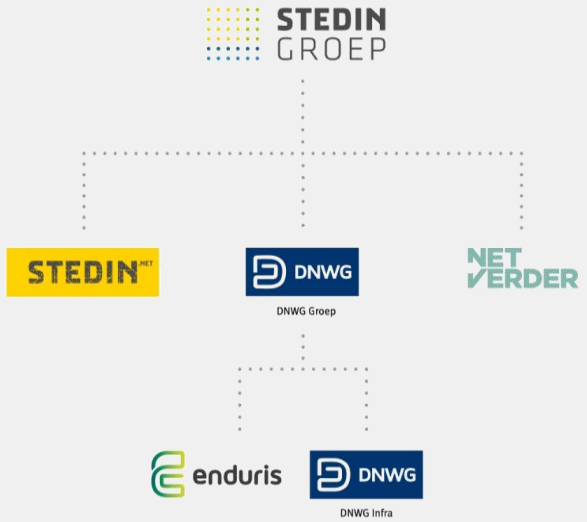
Organisatie

Werkgebied

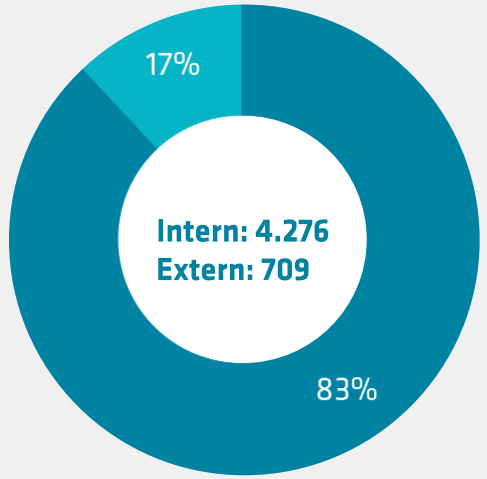
- Gas Stedin
- Elektriciteit en gas Stedin
- Elektriciteit en gas Enduris

Organogram

Toelichting volgt hierna

Aantal medewerkers (2020)

- Man
- Vrouw

STEDIN GROEP

Profiel Stedin Groep

Organisatie

Stedin & Enduris

- Onafhankelijke regionale netbeheerders voor aanleg, beheer en onderhoud van gas-en elektriciteitsnetten.
- Verantwoordelijk voor een veilig en continu transport van gas en elektriciteit naar 2,2 miljoen klanten.
- Installeren en beheren van de (slimme) energiemeter.
- Beheren en beschikbaar stellen van aansluit – en meetgegevens aan marktpartijen.

DNWG Infra

- Serviceprovider die de elektriciteits- en gasnetwerken aanlegt en onderhoudt in Zeeland, in opdracht van Enduris.
- Onderhoud en beheer netwerken andere netbeheerders en industriële klanten.
- Diensten op het gebied van meettechniek en erkend meet-verantwoordelijke.

NetVerder

- NetVerder helpt de energietransitie vooruit met infrastructuren voor niet-gereguleerde energievormen.
- Het expertteam van NetVerder helpt partijen in het ontwikkelen, realiseren en onderhouden van netwerken voor stoom, biogas, CO_2, warmte, waterstof en toekomstige nieuwe (of: nu nog onbekende) energiedragers.
- Verdere ontwikkeling in samenspraak aandeelhouders

Joint ventures

- Utility connect (met Alliander)
  Zorgt voor het uitlezen van de slimme meter en het communiceren met smart-grid toepassingen.
- TensZ (met TenneT)
  Beheert en onderhoudt hoogspanningsnetten.
- TeslaN (met TenneT)
  Serviceprovider op het gebied van beheer en onderhoud van hoogspanningsnetten
- ZEBRA (met Enexis)
  Beheert en exploiteert een hogedruk-gastransportleiding

STEDIN GROEP

Profiel Stedin Groep

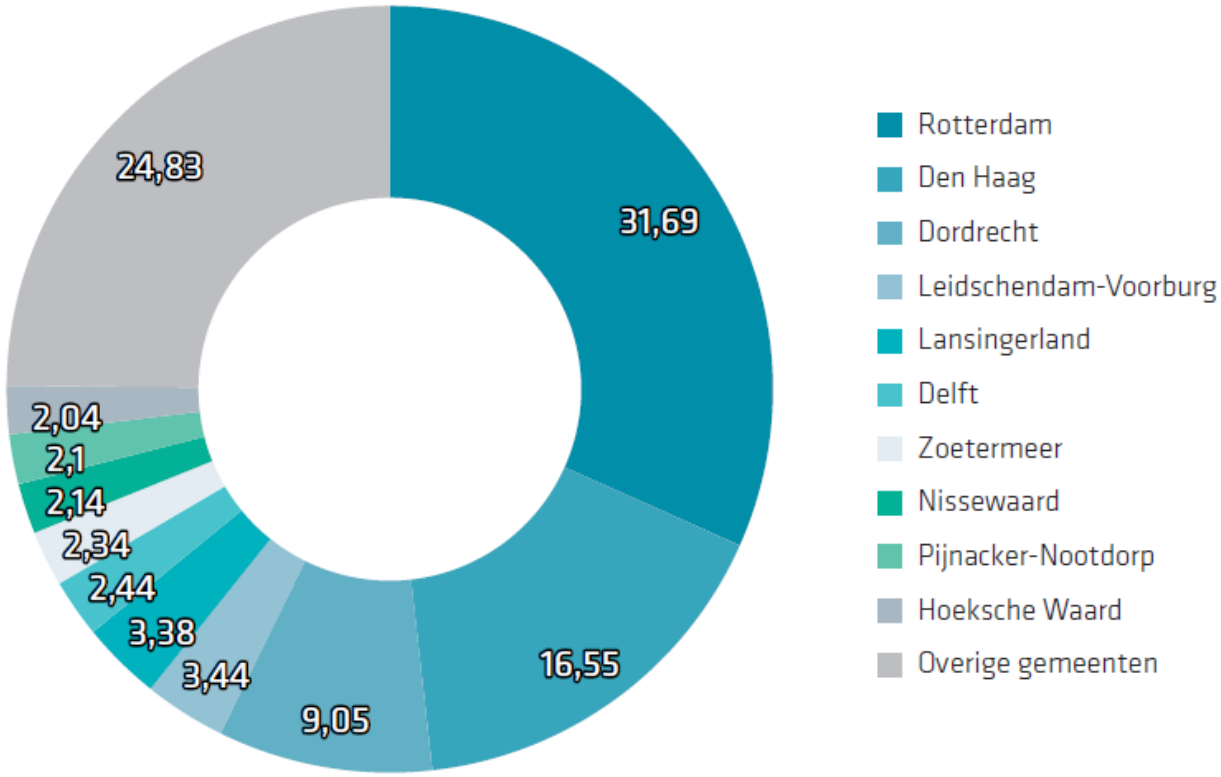
Organisatie

Als netbeheerder heeft Stedin Groep de wettelijke en maatschappelijke taak om het energienet in de regio veilig en betrouwbaar te houden, nu en in de toekomst. Daarnaast faciliteert Stedin Groep de energiemarkt. Ruim 2,2 miljoen klanten rekenen 24/7 op ons. Stedin Groep concentreert zich vanuit haar taak op alle activiteiten die samenhangen met het aanleggen, beheren en onderhouden van energienetten.

STEDIN GROEP

Profiel Stedin Groep

Aandeelhouders

STEDIN GROEP

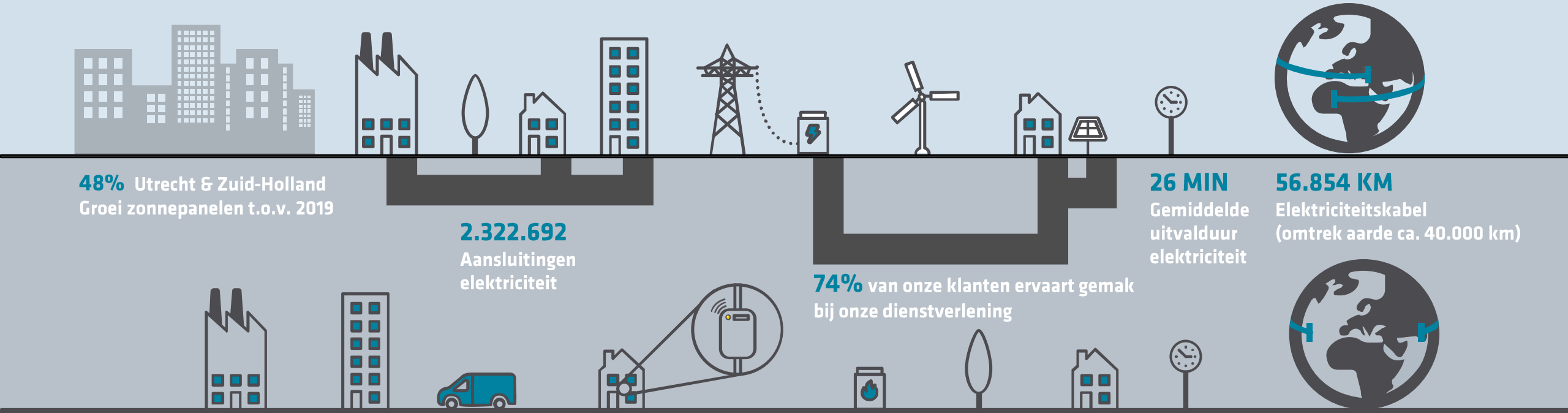
Gemeenten met minder dan 2% van de aandelen

Aalsmeer
Achtkarspelen
Alblasserdam
Albrandswaard
Ameland
Amstelveen
Barendrecht
Bloemendaal
Brielle
Capelle aan den Ijssel
Castricum
Goeree-Overflakkee
Gorinchem
Haarlemmermeer
Hardinxveld-Giessendam
Heemstede
Hellevoetsluis
Hendrik Ido Ambacht
Krimpen aan den IJssel
Krimpenerwaard
Molenlanden
Noardeast-Fryslân
Papendrecht
Ridderkerk
Rijswijk
Schiedam
Schiermonnikoog
Sliedrecht
Uithoorn
Vijfheerenlanden
Westbetuwe
Westvoorne
Zandvoort
Zwijndrecht

Voor de exacte verdeling zie bijlage 3, Stedin Rapport Langetermijnfinanciering

Profiel Stedin Groep

Feiten en cijfers (2020)

48% Utrecht & Zuid-Holland
Groei zonnepanelen t.o.v. 2019

2.322.692
Aansluitingen elektriciteit

74% van onze klanten ervaart gemak bij onze dienstverlening

26 MIN
Gemiddelde uitvalduur elektriciteit

56.854 KM
Elektriciteitskabel (omtrek aarde ca. 40.000 km)

92% t.o.v. 80% in 2019
Aantal nieuwbouwwoningen aardgas

2.120.981
Aansluitingen gas

178.077
Aantal aanbiedingen slimme meter

89,2% meters geplaatst

1.912
Aansluitingen t.b.v. elektrisch vervoer

26 SEC
Gemiddelde uitvalduur gas

28.206 KM
Gasleidingen (omtrek aarde ca. 40.000 km)

STEDIN GROEP

Profiel Stedin Groep

Feiten en cijfers (2020)

Bedrijfsresultaat (mln)

In 2020	In 2019
€129	**€172**

Netto omzet (mld)

In 2020	In 2019
€1,22	**€1,22**

Investeringen infrastructuur (mln)

In 2020	In 2019
€620	**€646**

Netto resultaat (mln)

In 2020	In 2019
€42	**€72**

Solvabiliteit

In 2020	In 2019
43,0%	**44,9%**

Netto winst/ Netto schuld

In 2020	In 2019
12,0%	**12,3%**

Profiel Stedin Groep

Strategie 2018 - 2022

Missie Stedin Groep	Samen werk maken van een leefwereld vol nieuwe energie.		
Visie Stedin Groep	De energietransitie mogelijk maken door focus op kerntaken voor (toekomstig) netbeheer met excellente dienstverlening naar klanten.		
Speerpunten	1. Beter netbeheer	2. Energietransitie mogelijk maken	3. Duurzame bedrijfsvoering
Strategische doelen	1. Betrouwbare netten 2. Betaalbare en efficiënte dienstverlening 3. Hoge kwaliteit van producten & diensten	4. Toekomstbestendige netten 5. Beschikbare netinformatie 6. Versnellen door samenwerking	7. Veilige werkomstandigheden 8. Vakbekwame medewerkers nu en straks 9. Financieel gezond 10. Positieve milieu-impact

STEDIN GROEP

Profiel Stedin Groep

Strategie 2018 - 2022

Keuzes	Beweegredenen
Welke balans tussen gereguleerde en commerciële activiteiten? Focus op gereguleerde taken — Als vandaag — Meer commercieel	We hebben primair een publieke taak: zorgdragen voor betrouwbaarheid, veiligheid, betaalbaarheid en duurzaamheid van energie.
Op welke manier spelen we onze rol in de energietransitie? Volgen — Mogelijk maken — Zelf doen	De energietransitie kan alleen gerealiseerd worden als alle betrokken partijen optimaal samenwerken. Om dit mogelijk te maken nemen wij een onafhankelijke positie in, zonder marktverstoring.

STEDIN GROEP

Energietransitie

CO2 reductie
Keuzes maken infrastructuur
Aanpassingen netwerk

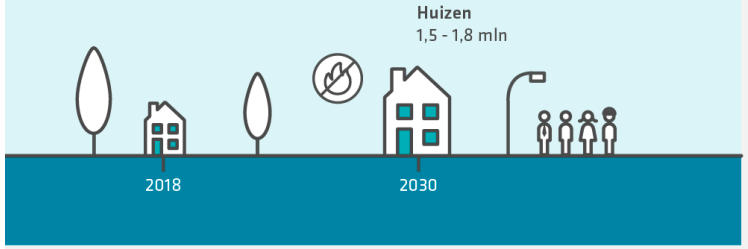
STEDIN GROEP

Energietransitie
CO2 reductie

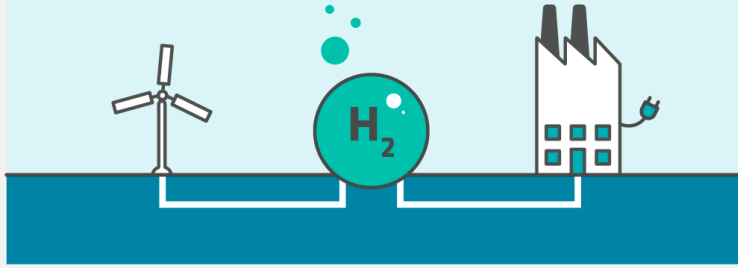
- Al in 2030 komt 70 procent van alle elektriciteit uit hernieuwbare bronnen. Dat gebeurt met windturbines op zee, op land en met zonnepanelen op daken en in zonneparken.
- Tegelijk groeit de vraag naar elektriciteit. Auto's worden elektrisch en de industrie vervangt olie en gas door schone stroom. Gebouwen gaan van het aardgas af en hebben meer stroom nodig voor verwarmen en koken.
- De energietransitie vraagt om grote aanpassingen aan het energiesysteem.

STEDIN GROEP

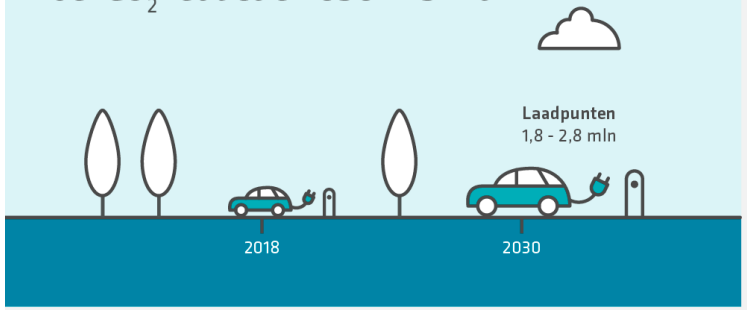
Gebouwde omgeving
Doel CO_2 reductie 2030: 3.4 Mt

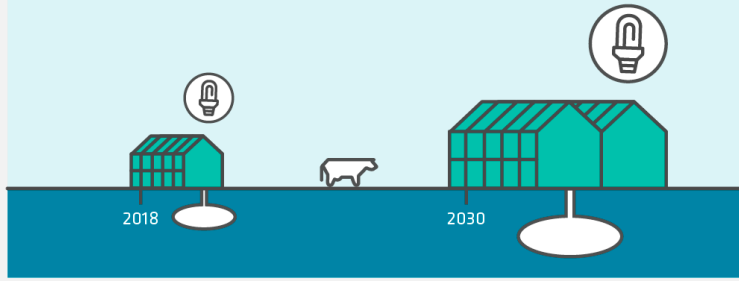
Industrie
Doel CO_2 reductie 2030: 14.3 Mt

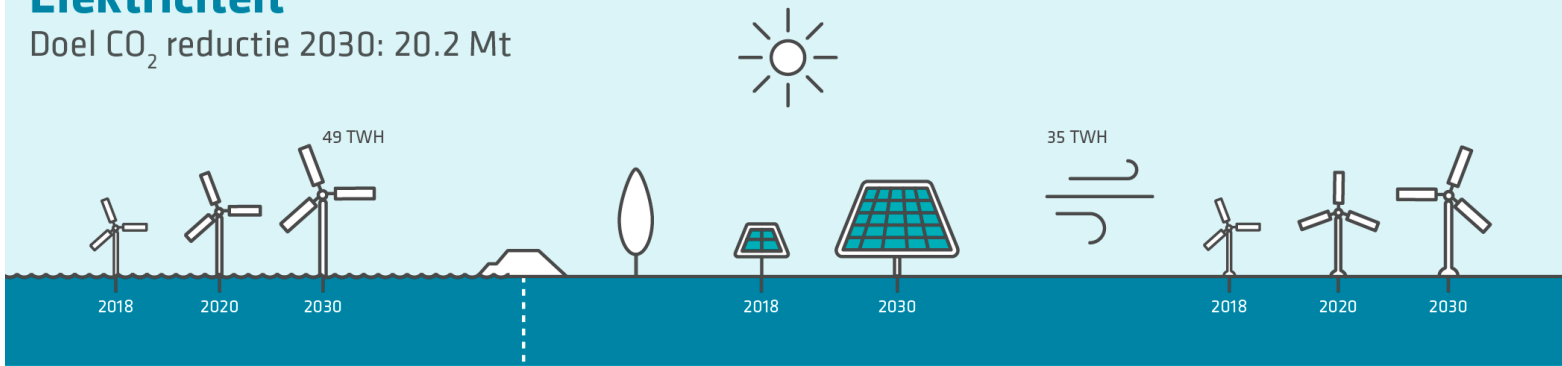
Mobiliteit
Doel CO_2 reductie 2030: 7.3 Mt

Land- en tuinbouw
Doel CO_2 reductie 2030: 3.5 Mt

Elektriciteit
Doel CO_2 reductie 2030: 20.2 Mt

Energietransitie
Keuzes maken infrastructuur

- In het Energieakkoord is afgesproken dat netbeheerders als partners in de energietransitie het energienet gereed moeten maken voor een duurzame toekomst. In het Klimaatakkoord zijn deze afspraken verder bekrachtigd.
- In de Regionale Energiestrategie (RES) geven gemeenten, netbeheerders en andere partners gestalte aan de afspraken voor verduurzaming in de regio. In de RES-regio's worden keuzes gemaakt voor onder andere de benodigde infrastructuur.
- Ook trekken gemeenten, Stedin en andere stakeholders samen op bij de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL), de Transitievisie Warmte (TVW) en transitieplan industrie cluster Haven Rotterdam en Moerdijk.
- Door de keuzes die hier gemaakt worden verbreedt de opgave van Stedin en verandert het werk.

STEDIN GROEP

Energietransitie
Aanpassingen netwerk

- Tot 2030 investeert Stedin 7 miljard euro in het netwerk.
- Dit is nodig om zonne- en windparken aan te sluiten en de opgewekte elektriciteit te transporteren, om wijken te verwarmen als zij overgaan naar een duurzaam alternatief en om de laadinfrastructuur voor te bereiden op de komst van miljoenen elektrische auto's en bussen.
- Hiervoor worden bestaande netten uitgebreid en verzwaard en distributiestations bijgebouwd.
- Tevens wordt geïnvesteerd in verslimming van het elektriciteitsnet om meer inzicht te krijgen in energiestromen, storingen sneller te kunnen oplossen en bestaande infrastructuur anders te kunnen benutten, bijvoorbeeld door de gasnetten te gebruiken voor duurzame gassen zoals waterstof.

STEDIN GROEP

Financieel gezond

Regulering
Kapitaallastenvergoeding
Financieel beleid
Uitdaging
Ingezette interne maatregelen

STEDIN GROEP

Financieel gezond
Regulering

- De tarieven die Stedin mag rekenen zijn gereguleerd. Regulering houdt in dat de taken die de netbeheerders uitvoeren in wetgeving zijn vastgelegd.
- De tarieven worden vastgesteld door de Autoriteit Consument & Markt (ACM). De doelstelling is:

1. De tarieven op een redelijk niveau houden
2. Netbeheerders prikkelen om efficiënt te werken
3. Zorgen dat netbeheerders genoeg inkomsten hebben om betrouwbare dienstverlening van goede kwaliteit te leveren en energievoorziening duurzamer te helpen maken.

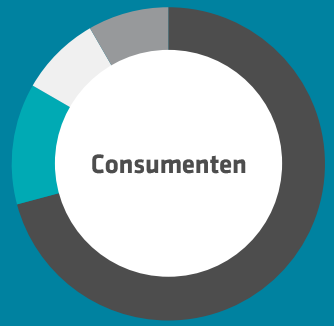
- Het reguleringsmodel stimuleert netbeheerders door middel van een benchmarkvergelijking om zo goed mogelijk te presteren op het gebied van efficiëntie en kwaliteit.

STEDIN GROEP

Tariefopbouw

Gereguleerde tarieven

De maximale tarieven die wij in rekening mogen brengen, zijn vastgesteld door de Autoriteit Consument & Markt.

Transportonafhankelijk tarief (vastrecht)

Periodieke aansluitvergoeding

Transportafhankelijk tarief

Een vast bedrag per jaar voor het beheer, onderhoud en de plaatsing van de energiemeter.

Bij consumenten valt hier ook meterhuur onder.

Financieel gezond

Kapitaallastenvergoeding

- De tariefregulering waarmee de omzet van Stedin wordt bepaald, werkt zodanig dat Stedin de sectorefficiënte kosten vergoed krijgt. Deze kosten bestaan uit operationele kosten, afschrijvingskosten en kapitaallasten.
- Kapitaallasten worden aan de netbeheerders vergoed op basis van een Weighted Average Cost of Capital (WACC). Dit zijn de gewogen gemiddelde kosten van het vermogen (eigen vermogen en vreemd vermogen) van een bedrijf. De WACC bepaalt dus voor een deel de tarieven die netbeheerders mogen doorberekenen aan hun klanten.
- Een dalende rentestand heeft voordelen, namelijk dat het aantrekken van financiering goedkoper wordt. Echter, voor netbeheerders heeft het ook nadelen. Het leidt namelijk tot een lagere WACC en daarmee tot lagere omzet en lagere winst. Dit leidt tot minder ruimte voor nieuwe investeringen en druk op de financiële positie van Stedin.
- De ACM stelt de kapitaallastenvergoeding periodiek vast op basis van de ontwikkeling van de rente. De verwachting is dat voor de komende reguleringsperiode de kapitaallastenvergoeding naar beneden wordt bijgesteld.
- In combinatie met toenemende investering leidt dit tot een noodzaak om het eigen vermogen te versterken, zodat de financiële positie ook in de toekomst robuust blijft.

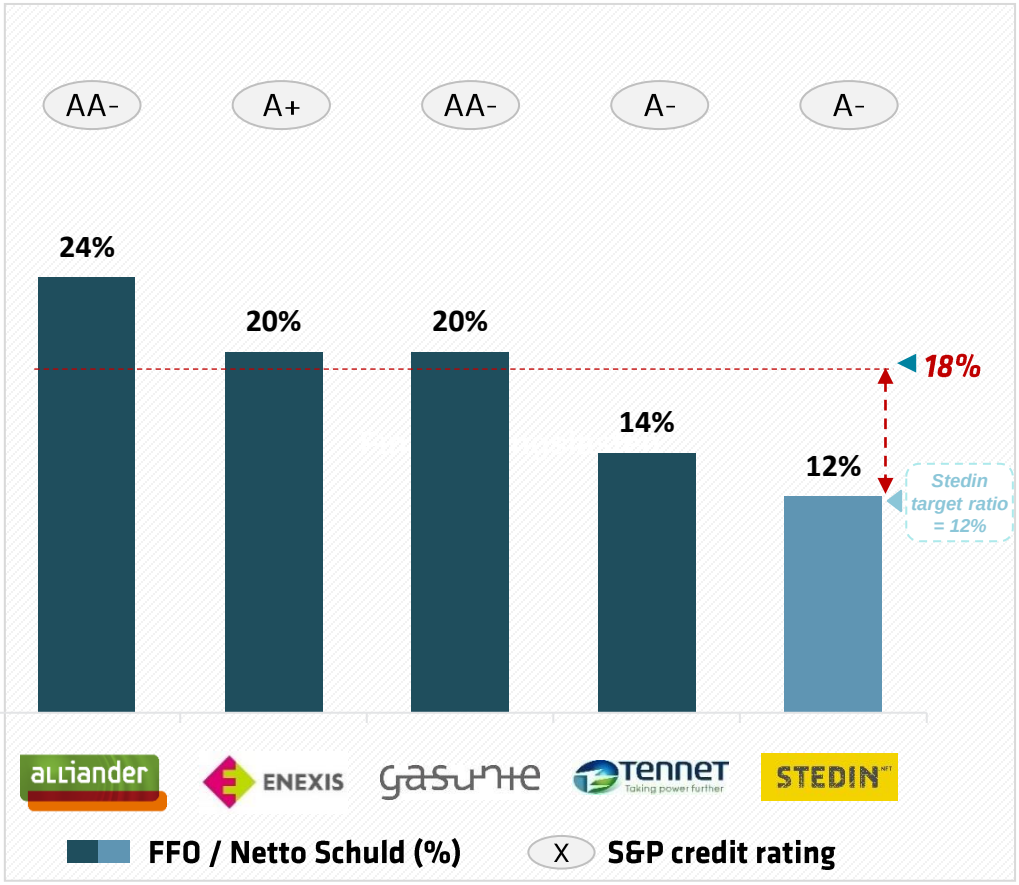
Financieel gezond

Financieel beleid

Stedin heeft een financieel beleid dat gericht is op een robuuste kapitaalstructuur in het belang van de publieke dienstverlening. Dit beleid vertaalt zich in een solide A- creditrating, beoordeeld door een externe partij: Standard & Poors (S&P). Voordelen:

- Lage financieringslasten en goede toegang tot de kapitaalmarkt. Dit komt ten goede aan de winstgevendheid en het dividend voor aandeelhouders.
- Borgen publiek belang; investeringen worden voor de lange termijn gedaan en voldoende financiële bufferruimte is van belang om in geval van tegenvallers bij te kunnen sturen.
- De Nederlandse netwerkbedrijven behoren tot de best presterende van Europa en hebben allemaal een hoge credit rating van minimaal de A-categorie.

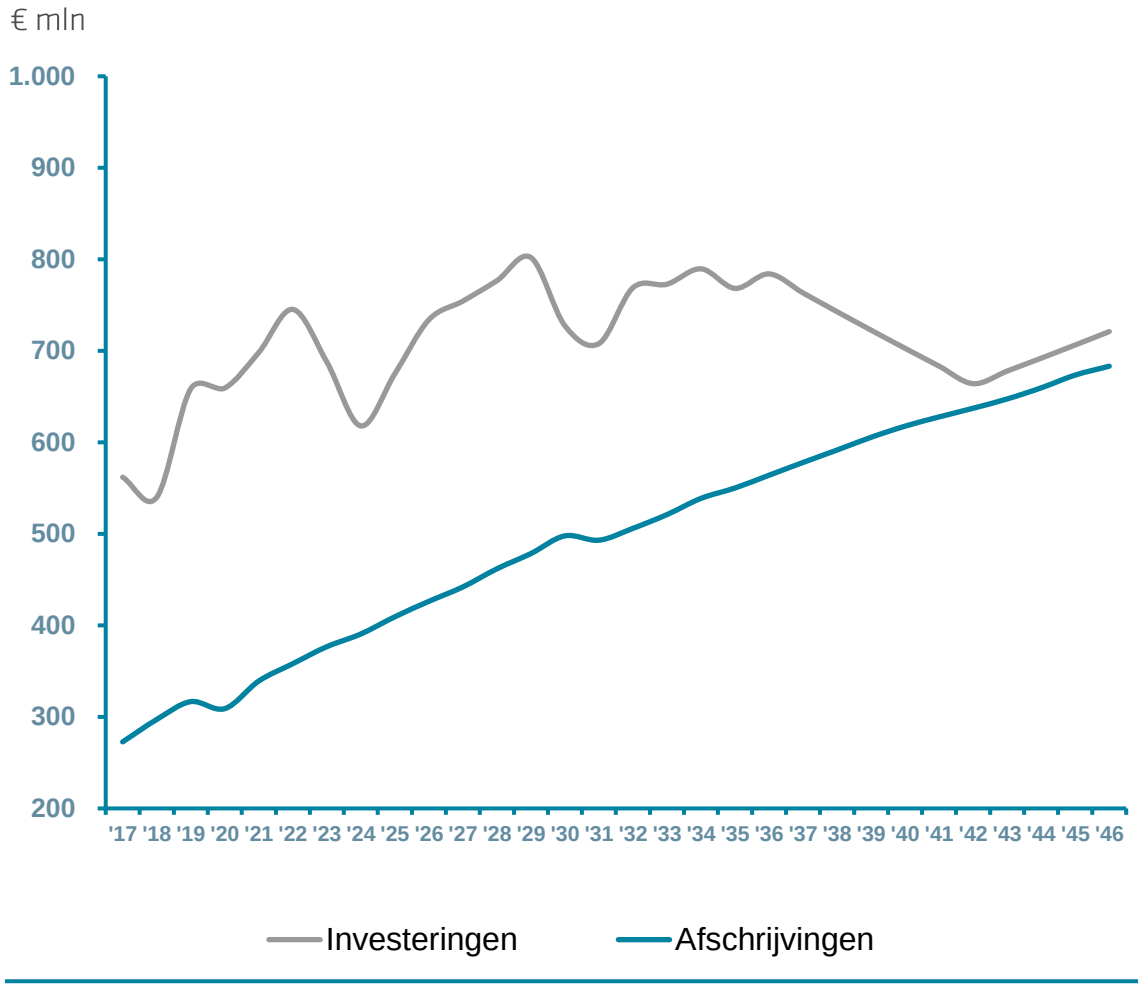
FFO/ Netto schuld en credit rating netbeheerders

Financieel gezond
Uitdaging

- Om de opgave in de energietransitie mogelijk te maken moet Stedin financieel gezond blijven. Door de veranderende vraag naar energie nemen de investeringen toe.
- Het reguleringskader bepaalt dat Stedin een gezond financieel rendement op haar investeringen moet kunnen maken en dat deze investeringen over tijd dienen te worden terugverdiend via vergoeding van afschrijvings- en vermogenskosten.
- In een periode van sterk stijgende investeringen leidt dit tot een noodzaak van voorfinanciering. In combinatie met de lagere kapitaallastenvergoeding ontstaat een kasstroomtekort en komt de ratio FFO (kasstroom)/ Netto Schuld onder druk te staan. Deze ratio is van belang voor de creditrating.
- Om het financieel beleid te handhaven en de investeringen in de energietransitie te doen, heeft Stedin een versterking van het eigen vermogen nodig van 750 miljoen – 1 miljard euro.

Hoge investeringen leiden tot noodzaak voorfinanciering

STEDIN GROEP

Financieel gezond

Ingezette interne maatregelen

De volgende interne maatregelen om de omzet te verbeteren, de kosten te verlagen en daarmee de ratio FFO / Netto schuld te verbeteren, zijn inmiddels ingezet:

1. Efficiencyprogramma tot 2025 dat een jaarlijkse besparing moet opleveren van € 180 mln
2. Investeringen getemporiseerd € 500 mln
3. Gebruik hybride lening instrument voor € 500 mln welke onder voorwaarden voor 50 procent bij het eigen vermogen mag worden opgeteld.
4. Verkoop commerciële bedrijfsonderdelen (JES, Joulz, Citytec)

Hiermee wordt er alles gedaan wat er vanuit Stedin intern mogelijk is om de financiële positie te verbeteren. Ondanks deze maatregelen is er nog steeds een grote kapitaalbehoefte. Daarom is onderzocht op welke andere manieren de kapitaalbehoefte ingevuld kan worden.

STEDIN GROEP

Onderzoek en voorstel

Verkende scenario's
Uitgifte preferente aandelen
Kapitaalvraag
Maatschappelijke rendement
Governance (samenvattend)

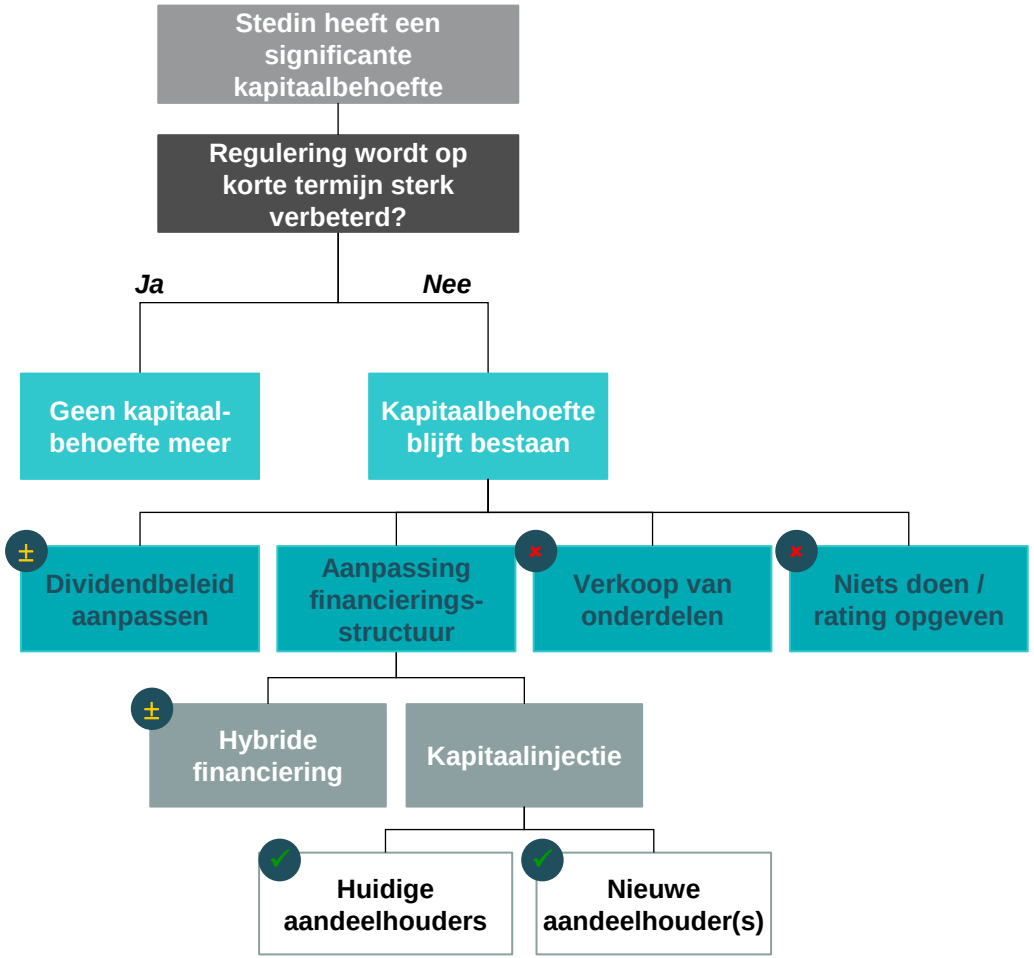
STEDIN GROEP

Onderzoek en voorstel

Verkende scenario's

Samen met de AHC zijn oplossingsrichtingen verkend om de kapitaalbehoefte in te vullen (naast ingezette maatregelen).

- Gezamenlijk overleg met het Ministerie van EZK en de ACM over de financierbaarheid van de energietransitie en verhoging van de inkomsten door aanpassing reguleringskader. Dit traject neemt tijd in beslag en neemt behoefte nu niet weg.
- Het verlagen van het dividend en het uitgeven van hybride leningen dragen positief bij, maar niet voldoende. Stedin heeft resterende ruimte om extra hybride lening uit te geven nodig voor het opvangen van onverwachte tegenvallers.
- Het versterken van het vermogen door een kapitaalbijdrage door nieuwe en huidige aandeelhouders. Het aantrekken van nieuwe aandeelhouders neemt tijd in beslag.

STEDIN GROEP

Onderzoek en voorstel

Uitgifte preferente aandelen

- Door het uitgeven van aandelen kan Stedin haar vermogenspositie versterken om de benodigde investeringen in de energietransitie te kunnen blijven doen passend binnen het financiële beleid.
- Preferente aandelen genieten de voorkeur boven gewone aandelen omdat preferente aandelen leiden tot:
  - maximalisatie van kasstromen voor de aandeelhouders;
  - een stabieler rendement door het cumulatief preferente karakter met een vaste jaarlijkse vergoeding;
  - een betere waardering doordat de totale kasstroom voor aandeelhouders het gunstigst is.
- Preferente aandelen moeten zo gestructureerd worden dat zij volledige eigen vermogen classificatie (100% equity credit) van S&P krijgen. Dit betekent dat het bedrag in zijn geheel bij het eigen vermogen mag worden opgeteld.

STEDIN GROEP

Onderzoek en voorstel

Kapitaalvraag

Om de kapitaalbehoefte op korte termijn in te vullen vraagt Stedin haar aandeelhouders voor het jaar 2021 een bijdrage te doen van 200 miljoen euro via de uitgifte van preferentie aandelen. Daarbij wordt uitgegaan van het huidige financiële beleid. Na het bekend worden van het nieuwe reguleringskader in september 2021 wordt de kapitaalbehoefte voor lange termijn opnieuw tegen het licht gehouden. De investering laat zich goed terugverdienen:

- Dit instrument biedt een voorspelbaar rendement van 3% en laat de bestaande aandeelhoudersverhoudingen intact.
- De preferente aandelen zijn achtergesteld aan alle andere financiële instrumenten met uitzondering van gewone aandelen.
- Het stemrecht is gelijk aan het stemrecht op gewone aandelen.
- De preferente aandelen worden uitgegeven met een eeuwig durende looptijd.

STEDIN GROEP

Parameters	Voorgestelde voorwaarden
Ranking	Achtergesteld aan alle financieringsvormen behalve gewone aandelen
Security	Geen onderpand
Looptijd	Eeuwigdurende looptijd
Coupon	Vast jaarlijks contant dividendrendement van 3% (6 miljoen euro bij storting van 200 miljoen euro kapitaal). Beperkt risico dat rendement niet wordt uitgekeerd. Mocht dat tocht het geval zijn, dan rente op rente (cumulatief preferent karakter)
Pricing	Preferent rendement gebaseerd op marktrente overige financieringsinstrumenten Stedin plus een risico-opslag. Wordt periodiek herijkt op basis van regulering ACM en bedraagt minimaal 1%
Vervroegd aflossen	Niet van toepassing. Als onderdeel van het financieel beleid wordt opgenomen dat Stedin overkapitalisatie tegengaat
Investeerders	Gekoppeld aan eigen vermogen; geen verkoop toegestaan aan niet-aandeelhouders
Convenanten	Passend bij diep achtergesteld vermogensinstrument, onder andere geen opeisbaarheid van dividend en hoofdsom

Onderzoek en voorstel

Maatschappelijk rendement

- Door te investeren maken gemeenten de energietransitie mogelijk, ook in de eigen gemeente.
- Veel gemeentelijke ambities en doelstellingen hebben raakvlakken met de noodzaak tot netverzwaring (zoals de RES of het aansluiten van lokale wind- en zonne-energie en laadpalen).
- De (toekomstige) dividenden zorgen er daarnaast voor dat er ook extra gelden voor gemeentebegrotingen voor andere thema's beschikbaar komen, zoals jeugdzorg of wonen.
- De uitbreiding en versterking van de infrastructuur is tevens goed voor de werkgelegenheid: Stedin besteedt 800 miljoen euro per jaar aan onderaannemers die in de diverse gemeenten hun thuisbasis hebben. Zij leggen de nieuwe infrastructuur aan en versterken het bestaande net.

STEDIN GROEP

Onderzoek en voorstel

Governance (samenvattend)

In navolging van de wensen van de AHC doen de RvB en RvC van Stedin Groep een voorstel om informatie- en zeggenschapsrechten aan te passen. Dit is conditioneel aan het realiseren van de vermogensversterking door aandeelhouders. Samengevat uit het AHC advies:

- De AvA krijgt in plaats van het huidige adviesrecht een goedkeuringsrecht op Meerjarig Strategisch Plan (MSP) van Stedin Groep. De AvA heeft daarnaast een goedkeuringsrecht ten aanzien van het financiële deel van het MSP voor niet-gereguleerde activiteiten.
- Iedere aandeelhouder dient zich uit te spreken over de wijziging van de statuten en het aandeelhoudersconvenant waarmee de uitgifte en de wijziging van de governance wordt mogelijk gemaakt.
- De statutaire drempelbedragen voor niet-gereguleerde activiteiten waarbij de toestemming benodigd is van de AvA worden verlaagd van € 50 miljoen naar € 25 miljoen.
- Investeringen buiten het verzorgingsgebied, overname van netbeheerders of activiteiten in nieuwe segmenten worden voorgelegd aan de AvA.
- In geval van een toekomstige ophoging van een hybride financieringsinstrument krijgen de aandeelhouders een adviesrecht.
- De informatievoorziening richting de AvA wordt uitgebreid, zodat aandeelhouders de voortgang van de energietransitie en de prestaties van de onderneming met meer onderbouwing kunnen monitoren.

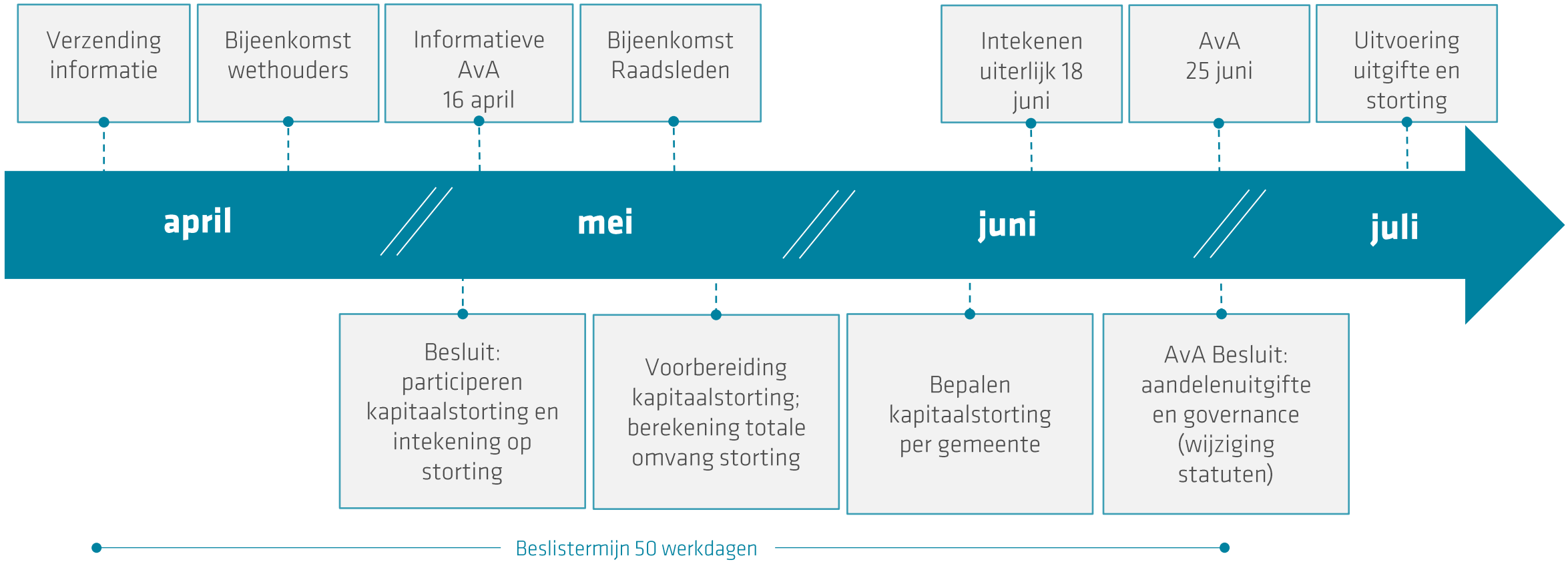
Planning en vervolg

Mijlpalen korte termijn
Planning lange termijn
Besluitvorming
Contact

STEDIN GROEP

Planning en vervolg

Mijlpalen

Planning en vervolg
Lange termijn

2021

Korte termijn
- Kapitaalvraag 200 miljoen euro aan huidige aandeelhouders uitgaande van huidig financieel beleid

2021 - 2022

Lange termijn
- Vervolg gesprekken ACM, EZK
- Vervolg verkennen aantrekken nieuwe aandeelhouders

2022 -

- Kapitaalbehoefte opnieuw vaststellen rekening houdend met nieuwe WACC
- Hieruit volgende kapitaalvraag formuleren en invullen
- Inzetten hybride lening waar benodigd

- ✓ **Stedin blijft een groeiend bedrijf**
- ✓ **Gezonde en voorspelbare vergoeding voor aandeelhouders die instappen**
- ✓ **Continuering financieel beleid zorgt voor duurzame bedrijfsvoering**

STEDIN GROEP

Planning en vervolg
Besluitvorming

- De Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) besluit over het voorstel tot uitgifte van preferente aandelen. Het besluitvormingstraject start met het verzenden van deze stukken.
- Iedere gemeente besluit voorafgaand aan de AvA van vrijdag 25 juni individueel over de intekening op de aandelenuitgifte door een intekenbrief te ondertekenen en op te sturen.
- Er is een periode van 50 werkdagen voorzien om tot een zorgvuldige afweging te komen.
- In deze periode geven Stedin en de AHC tijdens informatiebijeenkomsten verdere toelichting en beantwoorden zij vragen.
- Op vrijdag 16 april staat een informatieve AvA gepland. De besluitvormende AvA vindt plaats op vrijdag 25 juni.
- Afhankelijk van het besluit wordt de uitgifte geëffectueerd.

STEDIN GROEP

Contact

Dit document vat het Stedin Rapport Langetermijnfinanciering samen. Voor details verwijzen we u naar het complete Informatiepakket dat alle aandeelhouders ontvangen hebben.

Heeft u nog vragen? Neemt u dan contact op met de vertegenwoordiger van uw gemeente of de AHC. Vragen aan Stedin kunt u stellen via FM_bestuurlijkezaken@stedingroep.nl

STEDIN GROEP

STEDIN
GROEP

Stedin Groep legt aandeelhouders kapitaalvraag van 200 miljoen euro ter besluitvorming voor

Rotterdam, 1 april 2021 – De raad van bestuur, raad van commissarissen en de aandeelhouderscommissie (AHC) van Stedin Groep hebben overeenstemming bereikt om met een kapitaalbijdrage van 200 miljoen euro voor 2021 het eigen vermogen van het netwerkbedrijf te versterken. De versterking van het eigen vermogen is nodig om investeringen in de energietransitie te doen. Stedin Groep legt nu een uitgifte van cumulatief preferente aandelen aan al haar 44 aandeelhouders voor om op in te tekenen. Eind juni wordt duidelijk hoeveel aandeelhouders hiervan gebruikmaken.

De investering levert gemeenten een vast dividend van 3% per jaar op. Het gestorte kapitaal wordt ingebracht in de eigen onderneming, die door de stijgende investeringen als gevolg van de energietransitie flink groeit.. Door te investeren maken de aandeelhouders de energietransitie in het verzorgingsgebied van Stedin mogelijk. Danny Benima, CFO van Stedin Groep: “De energietransitie is een groot maatschappelijk maar ook financieel vraagstuk. Met dit voorstel combineren we deze twee facetten tot één aantrekkelijke propositie.”

Investeren in de energietransitie
De investeringen in het energienetwerk zorgen ervoor dat decentraal opgewekte zonne- en windenergie getransporteerd kan worden, wijken kunnen worden verwarmd met een duurzaam alternatief voor aardgas en laadinfrastructuur kan worden aangelegd voor miljoenen elektrische auto’s en bussen. Dit is nodig om de klimaatdoelstellingen te behalen en de ambities in de Regionale Energiestrategieën te verwezenlijken. Naast het zekerstellen van een toekomstvaste energie-infrastructuur creëert de kapitaalbijdrage lokale werkgelegenheid en regionale economische groei. De investeringen komen bovenop de lopende reguliere investeringen die nodig zijn om het elektriciteits- en gasnet goed te laten functioneren. De totale investeringen in de energietransitie voor Stedin lopen naar verwachting op tot 7 miljard euro of meer in 2030.

Kapitaalvraag
Om de komende jaren de energietransitie goed te stroomlijnen heeft Stedin Groep een kapitaalbehoefte van 750 miljoen euro tot 1 miljard euro tot 2030. Stedin Groep legt voor de korte termijn een kapitaalvraag van 200 miljoen euro voor aan haar aandeelhouders. Aandeelhoudende gemeenten kunnen individueel intekenen voor de cumulatief preferente aandelen. De afgelopen periode hebben Stedin Groep en de AHC invulling gegeven aan de bijbehorende voorwaarden, waaronder een herijking van de afspraken over zeggenschap en informatievoorziening. In juni kunnen aandeelhouders intekenen en vindt besluitvorming plaats tijdens de aandeelhoudersvergadering.

Versterken financiële positie
De kapitaalvraag aan aandeelhouders op de lange termijn is afhankelijk van de snelheid van de energietransitie, de toekomstige regulering en de daarmee gepaard gaande hoogte van de tarieven. Na het bekend worden van het nieuwe reguleringskader in september 2021, wordt het vraagstuk opnieuw tegen het licht gehouden. Om de financiële positie te versterken lopen meerdere trajecten. Zo wordt er ook kritisch gekeken naar eigen kosten en naar de planning van investeringen. Stedin Groep heeft een besparingsprogramma lopen van 180 miljoen euro tot 2025. Daarnaast is Stedin Groep samen met andere netbeheerders in gesprek met de Autoriteit Consument en Markt over de mogelijkheden om het reguleringsmodel aan te passen Ook het mogelijk toetreden van nieuwe aandeelhouders wordt verkend.

Arjan van Gils, voorzitter van AHC en Rotterdamse wethouder van Financiën: ”Deze versterking van het vermogen helpt Stedin vooruit en stelt haar in staat een robuuste en kredietwaardige partner in de energietransitie te blijven. De intensieve samenwerking tussen Stedin en de aandeelhouders heeft geleid tot een gebalanceerd pakket waarbij vermogensversterking door de huidige aandeelhouders voor beide partijen de voorkeur heeft. Ik ben blij dat we hier staan en dat aandeelhouders de gelegenheid krijgen om in te tekenen op de preferente aandelen.”

Over Stedin Groep
Samen werk maken van een leefwereld vol nieuwe energie. Daar werken zo’n 4.500 medewerkers van Stedin Groep iedere dag aan. Wij vinden het onze verantwoordelijkheid om te zorgen dat al onze klanten

kunnen beschikken over duurzame energie om te leven, werken en ondernemen. Als Stedin Groep verduurzamen wij het energiesysteem en houden het onverminderd robuust en betaalbaar. Binnen Stedin Groep werken de netbeheerders Stedin (Zuid-Holland en Utrecht), Enduris (Zeeland) en de experts van infrabedrijf DNWG Infra samen om dit voor elkaar te krijgen.

AHC ADVIES

van

Aandeelhouderscommissie Stedin Holding N.V.

aan

Aandeelhouders van Stedin Holding N.V.

ten aanzien van

Lange termijn financiering Stedin Holding N.V.

datum *31 maart 2021*

Dit toelichtingsdocument is opgesteld door de AHC en haar adviseurs voor de colleges van B&W en de gemeenten met een aandelenbelang in Stedin Holding N.V. Het is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid opgesteld op basis van de beschikbare informatie op 31 maart 2021. De AHC en haar adviseurs zijn niet aansprakelijk voor eventuele fouten of omissies.

Inhoud

1 INLEIDING EN LEESWIJZER 1
1.1 Aanleiding 1
1.2 Leeswijzer 1
1.3 Geheimhouding 2
1.4 Stedin groep 2
1.5 Aandeelhouders 4
2 SAMENVATTING AHC ADVIES 5
3 PROCESVERLOOP 8
3.1 Inleiding 8
3.2 Procesverloop LTF1 8
3.3 Procesverloop LTF2 9
4 RAPPORTAGES FINANCIEEL ADVISEURS 11
4.1 Inleiding 11
4.2 Analyse investering- en businessplan van Stedin 11
4.3 Credit rating 15
4.4 Kapitaalbehoefte 18
4.5 Deelconclusie AHC aangaande de kapitaalbehoefte 22
5 CUMULATIEF PREFERENTE AANDELEN 23
5.1 Cumulatief preferente aandelen in vergelijking met gewone aandelen 23
5.2 Werking cumulatief preferente aandelen 23
5.3 Voorwaarden cumulatief preferente aandelen 28
5.4 Staatssteunrechtelijke implicaties 28
5.5 Fiscale implicaties 28
6 GOVERNANCE 32
6.1 Inleiding 32
6.2 Redenen voor actualisering governance 32
6.3 Dividendbeleid: bijzondere baten en overkapitalisatie 35
6.4 Goedkeuringsrecht op het MSP & mid term review 35
6.5 Jaarplan 37
6.6 Goedkeuringslijst 37
6.7 Adviesrecht aandeelhouders hybride financiering 38
6.8 Doorwerking 39
6.9 Informatievoorziening 39
6.10 Procedurele aspecten AvA 40
6.11 Governance ‘holiday’ 41
6.12 Zeggenschap cumulatief preferente aandelen 41
7 RISICOANALYSE 43
7.1 Inleiding 43
7.2 Risico’s met betrekking tot het rendement 43
7.3 Risico’s met betrekking tot de kapitaalstorting 44
7.4 Risico’s voor de ondernemingswaarde 45
7.5 Renterisico 46
7.6 Conclusie 46

8 PUBLIEK & FINANCIEEL BELANG 48
8.1 Inleiding 48
8.2 Definitie publiek belang 49
8.3 De publieke deelneming bij de energievoorziening 49
8.4 Waarom gemeentelijk aandeelhouderschap in netwerkbedrijven? 50
9 BESCHOUWING AHC OP HET STEDIN RAPPORT LTF 53
9.1 Beschouwing AHC op het Stedin rapport LTF 53
10 AHC ADVIES 55
10.1 Beoordeling door de AHC van het voorstel Stedin 55
10.2 Kapitaalstorting en aanpassingen van de governance 56
10.3 Het besluit tot storting 57
11 VOORUITBLIK 59
11.1 Inleiding 59
11.2 Aanpassing van de regulering 59
11.3 Nieuwe aandeelhouders 60
12 BESCHRIJVING (VERVOLG) STAPPEN KAPITAAL-STORTING NA ONTVANGST INFORMATIEPAKKET 61
12.1 Inleiding 61
12.2 Toelichtingsbijeenkomsten 62
12.3 Besluit tot kapitaalstorting door de 44 gemeentelijke aandeelhouders 62
12.4 Aanmelding van het definitieve besluit 63
12.5 Processtappen van besluit tot storting 63
12.6 Resumé besluitvorming, stappen en tijdlijn 69
12.7 Hoe doet u mee - checklist 70
13 MODEL COLLEGEBESLUIT & MODEL RAADSBESLUIT 73
13.1 Inleiding 73
13.2 Gevraagd collegebesluit 74
13.3 Gevraagd raadsvoorstel en -besluit 76

Overzicht bijlagen

BIJLAGE 1 BEGRIPPENLIJST
BIJLAGE 2 EXECUTIVE SUMMARY RAPPORT ROTHSCHILD & CO
BIJLAGE 3 EXECUTIVE SUMMARY RAPPORT CAPITIUM
BIJLAGE 4 OVERZICHT CREDIT RATING
BIJLAGE 5 OVERZICHT AANDELENVERDELING
BIJLAGE 6 OVERZICHT VOORWAARDEN INSTRUMENT
BIJLAGE 7 SCORECARD SOORT INSTRUMENT
BIJLAGE 8 ADVIES STAATSSTEUN
BIJLAGE 9 OVERZICHT AANPASSINGEN GOVERNANCE
BIJLAGE 10 CHECKLIST

1 INLEIDING EN LEESWIJZER

1.1 Aanleiding

De raad van bestuur van Stedin heeft de aandeelhouders van Stedin gevraagd om een kapitaalbijdrage van €200 mln in de vorm van cumulatief preferente aandelen, met als doel om het eigen vermogen van Stedin te versterken waardoor op de korte termijn (tot de start van de nieuwe reguleringsperiode in 2022) de kredietwaardigheid (met behoud van een zogenaamde *credit rating* van A-) kan worden ondersteund. De AHC heeft als taak om de 44 aandeelhouders te adviseren over dit voorstel. Daartoe treft u dit advies.

De AHC heeft zich bij de kapitaalvraag van Stedin juridisch laten adviseren door Loyens & Loeff en is inzake de financiële aspecten geadviseerd door Capitium en Rothschild & Co.

1.2 Leeswijzer

Ten behoeve van de leesbaarheid worden in dit AHC Advies gebruik gemaakt van definities. De in Bijlage 1 opgenomen begrippen hebben de daar vermelde betekenis.

Dit AHC Advies bestaat uit verschillende delen. In hoofdstuk 1.4 vindt u een korte schets van het bedrijf Stedin en de context waarin dat opereert. Hoofdstuk 2 bevat een samenvatting van dit AHC Advies op hoofdlijnen. In hoofdstuk 3 wordt het proces beschreven dat heeft geleid tot de totstandkoming van dit AHC Advies. In hoofdstuk 4 vindt u een samenvatting van de rapporten[1] van de extern adviseurs Rothschild & Co en Capitium, die op verzoek van de AHC het voorstel van Stedin hebben geanalyseerd, wat betreft de financiële aspecten.

Vanaf hoofdstuk 5 wordt nader ingegaan op het voorliggend voorstel van Stedin. In hoofdstuk 5 worden de voorwaarden van de eventuele kapitaalstorting en het instrument zelf (de cumulatief preferente aandelen) toegelicht c.q. samengevat. In hoofdstuk 6 worden de aanpassingen van de governance uitgelegd. Hoofdstuk 7 bevat een risicoanalyse door de AHC. In hoofdstuk 8 licht de AHC het publiek en financieel belang van de participatie voor gemeenten toe. Hoofdstuk 9 omvat een beknopte beschouwing van de AHC op het Stedin Rapport LTF.[2] In hoofdstuk 10 is het advies van de AHC opgenomen inzake het voorstel van Stedin voor de invulling van de kapitaalbehoefte. Hoofdstuk 11 biedt een vooruitblik op de ontwikkelingen op Rijksniveau, waaronder de interacties met toezichthouder ACM en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Hoofdstuk 12 geeft het vervolgproces weer en de

[1] De AHC heeft de aandeelhoudende gemeenten deze rapporten verstrekt en gegeven de bedrijfsvertrouwelijk inhoud ervan verzocht deze rapporten enkel onder oplegging van geheimhouding aan te bieden.

[2] De AHC en Stedin hebben de aandeelhoudende gemeenten dit rapport verstrekt en gegeven de bedrijfsvertrouwelijk inhoud ervan verzocht deze rapporten enkel onder oplegging van geheimhouding aan te bieden.

stappen die nodig zijn om tot besluitvorming over de kapitaalstorting en de aanpassingen in de governance te komen. In hoofdstuk 13 zijn zowel een concept college - als raadsvoorstel weergegeven die door iedere aandeelhoudende gemeente kunnen worden gebruikt ten behoeve van haar besluitvorming.

Een overzicht van de bijlagen is opgenomen onder de inhoudsopgave.

1.3 Geheimhouding

Dit AHC Advies en het merendeel van de bijlagen zijn openbaar. Voor enkele bijlagen en separaat toegestuurde stukken geldt dat deze stukken (op onderdelen) bedrijfsgevoelige en koersgevoelige informatie bevatten. Om die reden heeft de AHC de 44 colleges van B&W vriendelijk doch dringend verzocht daarvoor geheimhouding conform artikel 55 Gemeentewet op te leggen en dit te laten bekrachtigen door haar gemeenteraad conform artikel 25 Gemeentewet.

Voor de volgende stukken geldt dat deze bedrijfsgevoelige informatie bevatten, waardoor deze enkel onder oplegging van geheimhouding gedeeld kunnen worden met de raad. Afgesproken is dat deze documenten dus niet openbaar mogen worden gemaakt. Het gaat om:

- Stedin Rapport LTF (onderdeel van het Informatiepakket)
- *Executive summary* rapport Rothschild (Bijlage 2)
- *Executive summary* rapport Capitium (Bijlage 3)

Getracht is dit AHC Advies zelfstandig leesbaar te maken. Daartoe heeft Stedin een korte samenvatting van het Stedin Rapport LTF opgesteld in de vorm van de Presentatie, en heeft de AHC relevante aspecten van de genoemde *executive summaries* opgenomen in de tekst van dit AHC Advies.

1.4 Stedin groep

Stedin is netbeheerder voor gas en elektriciteit in Zuid-Holland, Utrecht, Zeeland, de regio Amstelland, Kennemerland en Noordoost Friesland. Als netbeheerder heeft Stedin de wettelijke en maatschappelijke taak om het energienet in de regio veilig en betrouwbaar te houden. Daarnaast faciliteert Stedin de energiemarkt. Stedin groep voorziet ruim 2,2 miljoen particuliere en zakelijke klanten van energie.

Stedin groep bestaat als zelfstandige juridische entiteit sinds 31 januari 2017 toen het productie- en leveringsbedrijf Eneco is afgesplitst als gevolg van de WON (ook wel Splitsingswet genoemd).

Stedin groep is een netwerkgroep die bestaat uit verschillende bedrijfsonderdelen.

In de strategie van Stedin valt een duidelijk onderscheid te maken tussen gereguleerde en niet-gereguleerde activiteiten. Als netwerkgroep kan Stedin binnen de grenzen van de wet commerciële activiteiten ontplooien. Na een strategische herijking heeft Stedin echter gekozen voor een focus op de netbeheer activiteiten en zijn de commerciële activiteiten voor het grootste deel verkocht.

Het gereguleerde deel bestaat uit het netbeheer, waarbij Stedin in de energieketen verantwoordelijk is voor de regionale distributie van elektriciteit en gas. De Stedin groep bestaat uit 2 netbeheerders, te weten Stedin Netbeheer B.V. en Enduris. Binnen hun verzorgingsgebied zijn regionale netbeheerders monopolist; hun taken zijn gereguleerd. Regulering houdt in dat de taken die de netbeheerders uitvoeren, in de Nederlandse wetgeving zijn vastgelegd, en dat de tarieven die zij daarvoor mogen vragen, worden bepaald door de ACM.

De meeste niet-gereguleerde activiteiten van Stedin zijn in de afgelopen jaren afgestoten. Stedin geeft aan dat zij enkel het uitvoeren van niet-gereguleerde activiteiten overweegt als aan de volgende drie voorwaarden is voldaan:

- de activiteit aantoonbaar waarde toevoegt voor efficiënt netbeheer
- er in de markt een leemte bestaat
- Stedin groep uniek gepositioneerd is voor deze activiteit.

De niet-gereguleerde activiteiten van Stedin zijn ondergebracht in NetVerder en DNWG infra. NetVerder stimuleert de energietransitie met het ontwikkelen, realiseren en onderhouden van energie infrastructuren voor warmte, stoom en biogas. Ook verdiept NetVerder zich in onafhankelijk transport en distributie van andere nieuwe

energievormen en –dragers. Momenteel werken er bij NetVerder 5 medewerkers. DNWG infra is een serviceprovider die de elektriciteits- en gasnetwerken aanlegt en onderhoudt in Zeeland en commerciële diensten op het gebied van meettechniek aanbiedt.

1.5 Aandeelhouders

In de Gaswet en de Elektriciteitswet is vastgelegd dat de aandelen van een netbeheerder in publieke handen moeten zijn. Stedin is actief in 91 gemeenten, en 44 van deze gemeenten zijn aandeelhouder. De aandeelhouders worden vertegenwoordigd door de AHC. Deze bestaat uit Rotterdam, Den Haag, Dordrecht, Delft, Lansingerland, Molenlanden, Achtkarspelen, Nissewaard en Uithoorn.

2 SAMENVATTING AHC ADVIES

Deze samenvatting is beperkt tot hoofdlijnen en biedt geen complete weergave van de beschouwingen en beoordeling van de AHC. Kennisneming van het volledige AHC advies is noodzakelijk voor een weloverwogen beslissing.

1. Stedin heeft behoefte aan (meer) kapitaal in de vorm van eigen vermogen. Deze kapitaalbehoefte is het gevolg van een (toekomstige) groei aan investeringen, die zij met de huidige beschikbare financiële middelen niet zal kunnen financieren. Deze groei aan investeringen is het gevolg van de energietransitie, waarin ook Stedin een significante rol speelt. Daar komt bij dat de financiële positie verder onder druk is komen te staan door externe ontwikkelingen, zoals de tariefverhoging door TenneT en een lagere WACC.

2. Per begin januari 2019 zijn Stedin en de AHC in overleg getreden over deze kapitaalbehoefte en de eventuele mogelijkheid dat de aandeelhouders zullen voorzien in deze kapitaalbehoefte door middel van een kapitaalstorting. Vanzelfsprekend zijn ook andere oplossingsrichtingen, zoals interne beheersmaatregelen en het aantrekken van hybride financiering, onderzocht en besproken.

3. Voor de beantwoording/beoordeling van de vraag of de aandeelhouders zouden moeten (kunnen) voorzien in de kapitaalbehoefte van Stedin door middel van een kapitaalstorting acht de AHC de invulling van twee factoren van belang, namelijk (i) de modaliteiten en vormgeving van een dergelijke kapitaalstorting en (ii) de mogelijkheid om de governance van Stedin aan te passen, om zo onder meer de aandeelhouderspositie te versterken. Het voorstel ziet op beide factoren, en deze zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden: kapitaalstorting en aanpassing van de governance.

4. Wat betreft (i) de modaliteiten en vormgeving van de kapitaalstorting komt de AHC tot de conclusie dat de uitgifte van cumulatief preferente aandelen het meest geschikte instrument is voor alle betrokken partijen om te voorzien in de kapitaalvraag van Stedin:

    (a) Uit de rapporten van de financieel adviseurs van de AHC, Capitium en Rothschild & Co, blijkt dat de uitgifte van cumulatief preferente aandelen het meest voordelige instrument is. De alternatieve opties zijn minder aantrekkelijk; hybride financiering is door de hoge rente een kostbaar instrument en uitgifte van gewone aandelen leidt tot een lagere aandeelhouderswaarde en een lagere netto kasstroom naar de aandeelhouders. Dit geldt des te meer nu een stabiel en marktconform preferent dividend wordt voorgesteld.

(b) Ook een bredere afweging ten opzichte van een uitgifte van gewone aandelen, tezamen met de genoemde financieel adviseurs en de juridisch adviseur van de AHC, Loyens & Loeff, leidt tot een voorkeur voor de cumulatief preferente aandelen. Verwezen wordt naar hoofdstuk 5.1 en de scorecard (zie Bijlage 7). Kern is dat de keuze voor cumulatief preferente aandelen enerzijds de aandeelhouders die deelnemen, beloont met rendement, terwijl anderzijds de verwatering van de aandeelhouders die niet deelnemen tot een minimum beperkt blijft, zonder dat ingewikkelde waarderingen van Stedin nodig zijn.

5. Wat betreft (ii) de mogelijkheid om de governance van Stedin aan te passen, heeft de AHC ingezet op actualisatie van de governance en versterking van de positie van de aandeelhouders. De AHC acht deze wijzigingen noodzakelijk opdat de aandeelhouders (a) publieke verantwoording kunnen afleggen over de aanwending van de beschikbaar gestelde financiële middelen en (b) meer grip kunnen krijgen op de risico's die zij lopen op (de waarde van) hun aandelenbelang in Stedin, die des te zichtbaarder zijn geworden door de noodzaak tot een kapitaalstorting. De AHC meent dat met de voorgestelde aanpassingen van de governance zoals opgenomen in de verschillende documenten, op een passende wijze invulling wordt gegeven aan deze versterking.

6. Over de omvang van de kapitaalbehoefte is het nodige gewisseld. De financieel adviseurs van de AHC hebben geadviseerd om (vooralsnog) enkel te voorzien in de korte termijn kapitaalbehoefte in de vorm van een kapitaalstorting van €200 mln, omdat de eventuele kapitaalbehoefte op de lange termijn afhankelijk is van het te verwachten methodebesluit 2022-2026. De omvang van €200 mln is niet alleen voldoende om in de korte termijn kapitaalbehoefte voorzien, maar is ook in verschillende lange(re) termijn scenario's verstandig. Ten behoeve van enige flexibiliteit is de ondergrens van de omvang 10% lager gesteld, ofwel op €180 mln.

7. Het financieel beleid van Stedin is gericht op behoud van een *credit rating* van A-. Over dit onderdeel van het beleid spreekt de AHC zich in dit advies niet uit. Met de kapitaalstorting kan in elk geval op de korte termijn de *credit rating* A- worden behouden.

8. De AHC ziet overigens op dit moment nadrukkelijk een rol voor de ACM en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat om de perspectieven van netbeheerders te verbeteren door de regulering toekomstigbestendiger te maken in relatie tot de uitdagingen van de energietransitie. Dit acht de AHC ook van groot belang voor de beoordeling van eventuele aanvullende kapitaalstortingen in de toekomst.

9. Ten tijde van de toezending van dit advies is de formele voorbereiding van de kapitaalstorting nog niet op alle punten volledig afgerond. Bepaalde processen

kunnen pas in gang worden gezet op basis van definitieve documentatie, en er is voor gekozen om deze documentatie direct met het Informatiepakket aan de aandeelhouders toe te zenden, opdat de aandeelhouders een voldoende termijn (50 werkdagen) voor beoordeling en besluitvorming hebben. In dit verband kan met name gewezen worden op de beoordeling door Standard & Poor's met het oog op de bepaling van de *equity credit* die wordt toegekend aan de cumulatief preferente aandelen, en in bredere zin de opschortende voorwaarden die in de investeringsovereenkomst zijn opgenomen.

10. Onderkend moet worden dat het nemen van cumulatief preferente aandelen niet zonder risico's is. Zo is niet uitgesloten (maar op basis van de beschikbare prognoses onwaarschijnlijk) dat Stedin met betrekking tot enig boekjaar niet in staat zal zijn om het preferent dividend voor dat jaar direct uit te keren. Ook is denkbaar dat te financieren investeringen, zeker in het niet-gereguleerde domein, zich niet terugverdienen, dat overkapitalisatie zich zal voordoen of dat de kosten van financiering van de kapitaalstorting voor een deelnemende aandeelhouder hoger zijn dan het preferent dividend dat die aandeelhouder hiervoor 'terug krijgt'.

11. De AHC meent dat deze risico's voldoende worden ondervangen door de keuze van het instrument (cumulatief preferente aandelen), waaronder het stabiele en marktconforme rendement van 3% (tot en met de reguleringsperiode 2022-2026, daarna wordt het rendement met elke reguleringsperiode herijkt), de aanwezige reserves (waaruit eventueel het preferent rendement zou kunnen worden voldaan), de huidige prognoses, het gereguleerde profiel en het daaruit voortvloeiende toezichtregime van Stedin (ACM), alsook door de invloed en informatie die de aandeelhouders in sterkere mate zullen hebben ten aanzien van het (investerings)beleid van Stedin als gevolg van de aanpassingen in de governance.

12. Al met al is de unanieme conclusie en aanbeveling van de AHC dat de introductie van de cumulatief preferente aandelen, de daarmee samenhangende kapitaalstorting van €200 mln en de aanpassingen van de governance zowel in het belang van Stedin als in het belang van de aandeelhouders zijn. Ook de aandeelhouders zijn, mede gelet op de energietransitie, gebaat bij een financieel robuuste netbeheerder met voldoende investeringsruimte. Of en voor welk bedrag vervolgens wordt deelgenomen, is een beslissing van iedere aandeelhouder afzonderlijk.

3 PROCESVERLOOP

3.1 Inleiding

Het voorstel dat Stedin thans aan haar aandeelhouders heeft voorgelegd, kent een lang traject van voorbereiding en analyse. Dit had onder andere betrekking op de aanleiding en hoogte van de kapitaalbehoefte, de verschillende oplossingsrichtingen ter invulling van de kapitaalbehoefte, de risico's en de uitwerking van het definitieve voorstel. Van dit definitieve voorstel maakt, naast de omvang van de voorgestelde kapitaalstorting (ad €200 mln) en het instrument dat is gekozen om de storting te effectueren (cumulatief prefente aandelen), ook de aanpassing van de governance deel uit. In het Stedin Rapport LTF alsmede de Presentatie , zijn voornoemde facetten nader toegelicht.

Door Stedin en de AHC is in de communicatie naar u als aandeelhouder dit traject steevast aangeduid als LTF, of voluit Lange Termijn Financiering. LTF is een langdurig proces (geweest) dat begin 2019 is gestart en door verschillende fasen is gegaan. Om voor u als aandeelhouder daar enig overzicht in te verschaffen is het verloop van LTF in onderstaande twee paragrafen samengevat.

Om het verloop van LTF in de tijd helder uiteen te zetten is het logisch om het proces op te delen in grofweg twee periodes: LTF1 van februari 2019 tot februari 2020 en LTF2 van februari 2020 tot heden.

3.2 Procesverloop LTF1

Tijdens de AvA van 6 februari 2019 waarin het jaarplan van 2019 werd behandeld, zijn de aandeelhouders voor het eerst op de hoogte gesteld over de toename van de investeringen die voornamelijk gedreven wordt door de energietransitie en de impact die deze investeringstoename heeft op de financiële positie van Stedin. Als gevolg van deze ontwikkelingen hebben de AHC en Stedin de gezamenlijke werkgroep LTF ingericht om meer inzicht te krijgen in de meerjarige investeringen, de financieringsbehoefte en een eventuele balansversterking van Stedin.

Daarnaast hebben Capitium en Rothschild & Co het effect van de toegenomen financieringsbehoefte op de financiële positie van Stedin geanalyseerd. De uiteindelijke managementsamenvatting van deze analyse is voorafgaand aan de AvA van 7 februari 2020 inzake het jaarplan 2020 aan de aandeelhouders ter beschikking gesteld.

Op basis van de toenmalige analyses bedroeg de kapitaalbehoefte voor handhaving van het financiële beleid van Stedin €190 mln. Voor de invulling van deze kapitaalbehoefte was het niet noodzakelijk om een beroep te doen op de aandeelhouders omdat Stedin

zelf in deze behoefte kon voorzien via bijvoorbeeld de uitgifte van zogenaamde hybride obligaties.[3]

Door externe ontwikkelingen, waaronder de tariefverhoging van hoogspanningsnetbeheerder TenneT, geactualiseerde investeringsprognoses en het perspectief van een lagere WACC, kwamen Stedin's prognoses omtrent haar financiële positie verder onder druk te staan waardoor het enkel inzetten van interne beheersmaatregelen door Stedin niet voldoende leek. Stedin heeft hierover ook de aandeelhouders geïnformeerd. De AHC en Stedin kozen er derhalve voor om de gezamenlijk werkgroep LTF voort te zetten en de oplossingsrichtingen nader te onderzoeken.

3.3 Procesverloop LTF2

In dit eerste kwartaal van 2020 heeft Stedin de AHC in meer detail betrokken bij de problematiek en o.b.v. haar geactualiseerde prognoses inzage geboden in 1] de omvang van de kapitaalbehoefte, 2] de impact op de financiële positie en de *credit rating*, 3] de risicofactoren, 4] de kapitaalvraag en 5] mogelijke maatregelen ter beheersing van het probleem (variërend van het aanpassen van het dividendbeleid tot de welbekende kapitaalstorting). In de AvA van 13 mei 2020 zijn de aandeelhouders hierover door Stedin en de AHC nader geïnformeerd. Ook heeft Stedin tijdens deze vergadering en via een persbericht bekend gemaakt dat zij op basis van haar prognoses verwachtte €750 mln tot €1 mld aan kapitaal nodig te hebben.

In de zomermaanden is vervolgens door Stedin, AHC en adviseurs gewerkt om de hoogte van de kapitaalbehoefte en de beste oplossingsrichting in kaart te brengen.

Omdat de hoogte van de kapitaalbehoefte voor een belangrijk deel gedreven wordt door de WACC die toezichthouder ACM vaststelt bij haar methodebesluiten voor netbeheerders, is door Capitium en Rothschild & Co geadviseerd om een tweedeling aan te brengen. Enerzijds de huidige kapitaalbehoefte gebaseerd op de situatie vóór het methodebesluit 2022–2026 en anderzijds de situatie daarna, op basis van dat methodebesluit, dat in 2021 door de ACM wordt genomen.

De kapitaalvraag vóór het methodebesluit betreft de korte termijn en heeft betrekking op de huidige reguleringsperiode (tot en met 2021) en gedurende de start van de nieuwe reguleringsperiode.

De kapitaalbehoefte op de lange termijn is afhankelijk van het voornoemde methodebesluit, dat in de tweede helft van 2021 wordt gepubliceerd. In dat methodebesluit wordt ook een herijking van de WACC opgenomen zodat de

[3] Hybride obligaties: dit is een vorm van financiering, waarbij obligaties door Stedin worden uitgegeven en waar financiers op kunnen intekenen en die qua voorwaarden en condities zodanig zijn gestructureerd dat die door ratingbureaus gedeeltelijk als eigen vermogen worden beschouwd.

kapitaalbehoefte van Stedin voor de nieuwe reguleringsperiode 2022-2026, na publicatie van dat nieuwe methodebesluit, met meer zekerheid vastgesteld kan worden.

Hierop heeft Stedin, op verzoek van de AHC, voorgesteld om de kapitaalbehoeftevraag langs de hiervoor geschetste lijnen op te delen in een kapitaalbehoefte op de korte termijn (bedrag van €200 mln tot aan vaststelling nieuwe WACC in de tweede helft van 2021) en een kapitaalbehoefte voor de lange termijn, die afhankelijk wordt gesteld van het methodebesluit 2022-2026. Verbeteringen daarin dempen de kapitaalbehoefte van Stedin.

Met een kapitaalstorting van €200 mln blijft Stedin enerzijds in de periode voor het huidige methodebesluit binnen de kaders van haar financiële beleid, namelijk het behoud van haar kredietwaardheid en het continueren van haar A- *credit rating* bij kredietbeoordelaar S&P, en anderzijds wordt hiermee een bedrag gestort dat in elk scenario op de lange termijn beschikbaar gesteld zou moeten worden. Ten aanzien van de lange termijn behouden de aandeelhouders verder flexibiliteit.

Hierover zijn de aandeelhouders vervolgens ook in de AvA van 30 september 2020 geïnformeerd. In de daarop volgende maanden hebben Stedin, de AHC en hun adviseurs de oplossingsrichting en de bijbehorende de financiële en juridische voorwaarden verder uitgewerkt, waarna het Informatiepakket aan de 44 aandeelhouders is verzonden.

4 RAPPORTAGES FINANCIEEL ADVISEURS

4.1 Inleiding

De AHC heeft de financieel adviseurs Rothschild & Co en Capitium verzocht het investerings- en financieel plan van Stedin (inclusief kapitaalbehoefte en invulling daarvan) te beoordelen. Om invulling te geven aan het verzoek van de AHC hebben de adviseurs gekeken naar:

- Stedin's investerings- en businessplan, inclusief de risico's in deze plannen (zie hoofdstuk 4.2)
- Het financieel beleid van Stedin en haar doelstelling van een A- *credit rating* (zie hoofdstuk 4.3)
- De bijbehorende kapitaalbehoefte van Stedin en hoe die kan worden ingevuld (zie hoofdstuk 4.4)
- De noodzaak om de kapitaalbehoefte op korte termijn in te vullen en met welke potentiële instrumenten (zie hoofdstuk 4.5).

De *executive summaries* van de rapporten van de financieel adviseurs zijn opgenomen als Bijlage 2 (Rapport Rothschild & Co) en Bijlage 3 (Capitium).

Een belangrijk begrip in de financiële analyse is de *credit rating*. De *credit rating*, lopende van AAA tot D, is een wijze om de kredietwaardigheid van een schuld c.q. de investeringswaardigheid van een investering te duiden. Daarbij is AAA het meest krediet- / investeringswaardig, en D het minst krediet- / investeringswaardig. Dit is nader geschetst in Bijlage 4.

4.2 Analyse investering- en businessplan van Stedin

Rothschild & Co heeft voor haar advies omtrent het voorstel voor de kapitaalstorting ook het FSP geanalyseerd omdat deze plannen een correlatie hebben met de uiteindelijke hoogte van de kapitaalbehoefte. Het FSP is tot op zekere hoogte vergelijkbaar met een gemeentelijke meerjarenbegroting en geeft onder andere inzicht in toekomst investeringen, balans- ontwikkeling, de winst- en verliesrekening en de kasstromen.

Vanuit aandeelhoudersperspectief is het relevant of de vennootschap zelf voldoende inzet heeft gepleegd om de kapitaalvraag aan de aandeelhouders zo accuraat mogelijk te laten zijn. Als publiek aandeelhouder is overkapitalisatie ongewenst in het licht van een efficiënte aanwending van publieke middelen. Het investerings- en businessplan speelt een belangrijke rol om dit inzicht te bieden.

Aangaande de investeringen van Stedin is derhalve van belang of er enige mate van flexibiliteit zit in de investeringsplannen, gegeven de mogelijke impact daarvan op de uiteindelijke hoogte van de kapitaalvraag aan de aandeelhouders. Met andere woorden in welke mate zit er nog "rek" in de investeringen c.q. kunnen deze worden getemporiseerd zonder onevenredig afbreuk te doen aan de wettelijke taak van Stedin. Bij het businessplan is het relevant om te weten of Stedin voldoende efficiënt is en kosten weet te besparen alsmede de risico's goed in kaart heeft gebracht.

Investeringsplan van Stedin: verder terugschroeven van de investeringen onwenselijk

Over de periode 2020 – 2046 investeert Stedin jaarlijks gemiddeld meer dan €700 mln per jaar in haar netwerk. Het is overigens wel belangrijk op te merken dat de veranderende eisen voor regionale netbeheerders vanuit de energietransitie voor de toekomst een extra laag van onzekerheid toevoegen aan de hoogte van de investeringsplannen. Anders gesteld, in enig jaar kunnen de investeringen door de onzekerheid over de omvang van de energietransitie hoger of lager uitvallen.

De conclusie van Rothschild & Co is dat de onderbouwing van het investeringsplan – met de beschikbare informatie – gedegen is en gebaseerd op een robuust operationeel proces. De investeringsplannen van Stedin zijn gebaseerd op de zogeheten *"minimale variant c.q. het Vangnetscenario",* wat in de ogen van Rothschild & Co passend is, gegeven het mogelijke beroep dat op aandeelhouders wordt gedaan. In de minimale variant worden investeringen, voor zover mogelijk binnen de risicobereidheid van Stedin, uitgesteld tot het laatste mogelijke moment. Om dat te duiden: Stedin heeft richting haar aandeelhouders aangegeven €500 mln aan investeringen te temporiseren.

Businessplan: mogelijkheid tot verder verlagen van de operationele kosten uitgenut

Naast de investeringen is ook gekeken naar de operationele kosten. In recente jaren bedroegen de operationele kosten van Stedin ca. €750 mln. In 2018 is Stedin reeds gestart met een kostenbesparingsprogramma; de totale besparingsopgave bedraagt €180 mln structureel per jaar. Vanuit aandeelhoudersperspectief is relevant om te weten of Stedin voldoende efficiënt is en of het ingezette besparingsprogramma toereikend is.

Rothschild & Co heeft vooral gekeken hoe Stedin zich qua kosten(prestatie) verhoudt tot haar sectorgenoten (met name Alliander en Enexis). Dit is deels gedaan met data uit 2015, omdat dit het laatste jaar is waarvoor een volledige dataset van toezichthouder ACM met samengestelde output en kosten kengetallen beschikbaar is. Uit deze analyse blijkt dat Stedin in lijn presteert met het sectorgemiddelde, beter dan Alliander maar minder goed dan Enexis. Op basis van data van meer recente jaren concludeert Rothschild & Co dat tussen 2017 en 2019 de kostentoename bij Stedin het laagst is in vergelijking met Alliander en Enexis. Het lijkt er daarmee op dat Stedin overall een efficiënte (kosten)prestatie levert en dat over de afgelopen jaren Stedin zich beter heeft

ontwikkeld dan haar sector collega's. Echter, dit zal bij het vaststellen van het nieuwe methodebesluit van de ACM in de tweede helft van 2021 volledig transparant worden als er weer nieuwe dataset over de kostenprestatie van de netbeheerders beschikbaar komt. Naast het kostenniveau is voor de regulering ook relevant hoe hoog het transportvolume is dat Stedin door haar leidingen transporteert.

Geïdentificeerde risico's

Stedin heeft een viertal kernrisico's geïnventariseerd die van invloed kunnen zijn op het investering- en businessplan van Stedin en uiteindelijk ook op de hoogte van de kapitaalbehoefte van Stedin, zijnde:

1. de hoogte van de TenneT-kosten
2. de WACC
3. interne risico's (besparingen op investeringen worden niet of later gerealiseerd)
4. externe risico's (m.n. extra investeringen t.o.v. de investeringsplanning)

Voor een nadere toelichting op deze risico's verwijst de AHC naar het Stedin Rapport LTF en de *executive summaries* van de rapporten van Rothschild & Co en Capitium, die bijlagen bij dit AHC Advies zijn. Voor de risico's die enkel betrekking hebben op de aandeelhouders, verwijst de AHC naar hoofdstuk 7.

Rothschild & Co geeft aan dat van deze risico's de WACC het voornaamste risico betreft in het geval deze WACC materieel anders uitkomt dan wat nu wordt aangenomen. Concreet: een beperkte wijziging in de WACC-assumptie heeft een substantiële impact op het verdienpotentieel van Stedin en uiteindelijk ook de hoogte van de kapitaalbehoefte De huidige economische situatie en stimuleringsmaatregelen van overheden zetten verdere druk op rentestanden wat uiteindelijk zijn weerslag heeft op de WACC.

In aanvulling op het bovenstaande risico en het algemene risico van prognoses, hebben Rothschild & Co en Capitium twee andere risico's geïdentificeerd:

1. Uitbreiding activiteiten: Stedin lijkt actief een lobby te voeren voor het uitbreiden van haar activiteiten in zowel gereguleerde als niet-gereguleerde activiteiten. De huidige business case is gebaseerd op de bestaande activiteiten van Stedin. Nieuwe activiteiten in bijvoorbeeld het warmte domein zijn slechts voor een beperkt bedrag meegenomen. Mocht Stedin erin slagen om een grote rol op te eisen in de warmtetransitie, dan zal er een (substantieel) grotere investering nodig zijn dan nu is meegenomen. De business case hiervoor is op dit moment niet bekend.

2. Overinvesteren: Stedin krijgt alleen een vergoeding voor investeringen (in het gereguleerde domein) die uiteindelijk ook tot gebruik leiden. Als Stedin een investering doet die uiteindelijk niet tot gebruik leidt, krijgt Stedin hier geen vergoeding voor. Gegeven de onvoorspelbaarheid van de energietransitie (in vorm en snelheid) zal Stedin relatief vaker anticiperend moeten investeren, wat impliciet ook het het risico op overinvestering vergroot. Het feit dat Stedin als onderdeel van haar businessplan met investeringen wacht tot het laatst mogelijke moment, is hierin een mitigerende factor.

Bovendien noemt Capitium het risico van onderinvestering, waardoor de leveringszekerheid in gevaar zou kunnen komen, het risico van mogelijke investeringen in het buitenland en het risico op overkapitalisatie, waardoor de onderneming meer kapitaal aanhoudt dan noodzakelijk voor het financieel beleid van Stedin.

Deelconclusie AHC

Investeringen en businessplan: De AHC deelt de conclusie van Stedin en Rothschild & Co dat op basis van de verstrekte informatie de mogelijkheden om investeringen verder uit te stellen en verdere kostenbesparingen om de kapitaalvraag aan gemeenten te verminderen, is uitgenut.

Risico's en de mate waarin deze zijn gemitigeerd: In de analyse van Rothschild & Co en Capitium zijn ten aanzien van het FSP diverse risico's in kaart gebracht. Uit zowel de adviezen van Rothschild & Co als Capitium volgt dat de uiteindelijke hoogte van de kapitaalbehoefte geen exact getal is, voornamelijk vanwege de mate van onvoorspelbaarheid van de hoogte van de WACC.

- Om deze risico's te mitigeren, is Stedin zelf uitgegaan van het *Vangnetscenario* ofwel de minimale variant.

- Om de impact voor de aandeelhouders te beperken, is bij de kapitaalvraag die nu bij de aandeelhouders voorligt een zekere bandbreedte aangehouden en is er ook voor gekozen om de concrete kapitaalvraag te bepalen op basis van de situatie voor het methodebesluit 2022-2026 (zie ook hoofdstuk 4.4) voor een nadere toelichting op dit specifieke punt) zodat de kapitaalvraag de mate van concreetheid krijgt die vanuit publiek aandeelhoudersperspectief wenselijk is door de omvang en het maken van een adequate afweging.

- Verder zijn in het verlengde van de analyse en het advies van Rothschild & Co en Capitium, onder begeleiding van de door de AHC ingeschakelde juridisch adviseur Loyens & Loeff aanvullende governance afspraken gemaakt met Stedin over versterking van de betrokkenheid van de aandeelhouders. Een nauwere betrokkenheid wordt als passende oplossing gezien ten aanzien van de geïdentificeerde risico's, zoals bij het ontplooien van nieuwe activiteiten en overinvesteren. Zie voor een nadere toelichting hoofdstuk 6.4 tot en met 6.6.

- Ook zijn nadere afspraken gemaakt over de informatievoorziening door Stedin richting haar aandeelhouders om zo meer inzicht te geven in de exacte plannen en de staat van het Stedin's investeringsprogramma. Zie voor een nadere toelichting hoofdstuk 6.9.

4.3 Credit rating

Met het oog op de publieke doelstelling van Stedin (veiligheid van de netten, leveringszekerheid van energie en facilitator energietransitie) en de bepalingen in de regelgeving (BFBN) kiest Stedin voor een solide financieel beleid met een *laag* financieel risicoprofiel. Een belangrijk uitgangspunt in Stedin's financiële beleid is de handhaving van de zogenaamde A- *credit rating* die door S&P is afgegeven.[4] Overigens is de wettelijke minimum *credit rating* waaraan Stedin moet voldoen BBB wat betekent dat Stedin twee downgrades (A- ➔ BBB+ ➔ BBB) zou kunnen ondergaan en dan nog steeds zou voldoen aan de wettelijke BFBN-ratio's. Om dit enigszins in perspectief te plaatsen: Stedin heeft sinds de jaren '90 een A- *credit rating* en in haar historie niet eerder een downgrade ondergaan.

Stedin's financiële beleid is voornamelijk gedreven door de aanzienlijke financieringsbehoefte door de significante toename in investeringen de komende jaren als gevolg van de energietransitie. Hiervoor is toegang tot een brede variëteit aan schuldmarkten essentieel. Zowel Rothschild & Co als Capitium komen tot de conclusie dat onder normale marktomstandigheden zowel met een A- *credit rating* als een BBB+ *credit rating* deze toegang geborgd is. Echter in het geval van een periode van economische en/ of financiële crisis is deze toegang tegen acceptabele voorwaarden met een BBB+ *credit rating* (op basis van het verleden) minder zeker.[5] Een verdere downgrade naar het wettelijk minimum van BBB wordt afgeraden door de betrokken adviseurs omdat in dat geval de ruimte om tegenvallers op te vangen zonder de minimum *credit rating* in gevaar te brengen, klein is en er nog verdere beperkingen zullen ontstaan ten aanzien van de toegang tot de kapitaalmarkt.[6]

Stedin afgezet tegen Nederlandse en Europese sectorgenoten

Vanuit een Europees sector perspectief bezien, valt de meest voorkomende *credit rating* voor netbeheerders in de bandbreedte A- en BBB+. Zeven van de vergeleken netwerkbedrijven hebben een hogere *credit rating* dan A-, waaronder de Nederlands netbeheerders Alliander, Enexis en Gasunie. De Europese netbeheerders die een *credit rating* hebben lager dan BBB+ zijn voor het overgrote deel partijen die voornamelijk een gas distributienet onderhouden met een aanzienlijk lagere investeringsbehoefte. In de analyse die is gedaan, blijkt dat de Nederlandse netbeheerders behoren tot de sterkst gekapitaliseerde netbeheerders in het Europese landschap. Alliander en Gasunie

4 *Executive summary* rapport Rothschild & Co, pag. 12.
5 *Executive summary* rapport Rothschild & Co, pag. 13.
6 *Executive summary* Rapport Capitium pag. 13.

hebben beide een AA- *credit rating*. Enexis heeft een A+ *credit rating*. Daarna komen Stedin en TenneT die beide een A- *credit rating* hebben.[7] Rothschild & Co geeft aan dat er geen onafhankelijk verifieerbaar bewijs is waarom de Nederlandse netbeheerders over het algemeen sterker en beter gekapitaliseerd zijn dan de bredere Europese '*peer*' groep. Het feit dat de Nederlandse spelers allemaal in publieke handen zijn, kan een belangrijke reden zijn voor deze betere kapitalisatie, aangezien een deel van de '*peers*' met een lagere *credit rating* in private handen is. Publieke aandeelhouders hebben, in veel gevallen, behoefte aan voorspelbaarheid van dividendstromen alsmede ook het voorkomen van ongewenste en ongeplande kapitaalvragen vanuit deelnemingen. Dit is het best realiseerbaar met een robuust financieel beleid.[8]

Conclusie adviseurs: BBB+ is mogelijk, maar A- is het meest passend voor Stedin

Rothschild & Co concludeert dat gegeven de financiële- en investeringsagenda van Stedin, de sterke afhankelijkheid van schuld en kapitaalmarkten en het doorlopende beroep dat Stedin moet doen op de verschillende kapitaalmarkten, een A- *credit rating* voor Stedin het meest passend is.

In beginsel is het voor Stedin ook mogelijk om bij een BBB+ rating het investeringsplan voort te zetten met het bestaande dividendbeleid. Hoewel het dividendbeleid weliswaar kan worden voortgezet,[9] is zo goed als zeker dat een downgrade wel impact heeft op de hoogte van het dividend voor aandeelhouders, aangezien Stedin dan alleen tegen hogere rentes zal kunnen lenen. Zodra echter het gevaar van een downgrade naar BBB in beeld komt, kan het noodzakelijk zijn om vergaande maatregelen te nemen rondom beperking van dividenden (indien de mogelijkheid tot uitkering überhaupt nog zou bestaan na een downgrade) en het verder vertragen van en snijden in investeringen. Het meest voorname risico bij BBB+ is dat ten tijde van economische en/ of financiële crisis de toegang tot de kapitaalmarkt tegen acceptabele voorwaarden niet kan worden gegarandeerd. Daarnaast zal Stedin ook meer beperkt zijn in het ophalen van leningen met een langere looptijd, zal schuld duurder zijn (ten koste van het dividend van aandeelhouders) en zal de flexibiliteit die Stedin heeft rondom het gebruik van de hybride capaciteit meer beperkt zijn aldus Rothschild & Co.[10] Het is daarmee voor de aandeelhouders nog steeds een optie om een downgrade naar BBB+ te accepteren. Dit komt echter met operationele en financiele risico's. Bij het besluit om dit wel of niet te aanvaarden, zullen daarom deze risico's afgezet moeten worden tegen de mogelijke

---

7 Overigens profiteren Gasunie (AA-) en TenneT (A-) van het feit dat S&P vanwege het staatseigendom de kredietwaardigheid van hun senior debt hoger inschat, waarmee zij twee "notches" hoger zijn ingeschaald dan zij stand-alone zouden krijgen: respectievelijk single A en BBB6. Tot nu toe is S&P niet bereid om deelnemingen van lokale overheden dezelfde upgrade te verlenen.

8 *Executive summary* Rapport Rothschild & Co, pag. 14 / *Executive summary* Rapport Capitium pag. 9

9 Overigens neemt de raad van bestuur hier een ander standpunt over in, hetgeen blijkt uit het feit dat de raad van bestuur voorstelt om de dividenduitkering over het financieel jaar 2020 afhankelijk te stellen van de kapitaalstorting die nu voorligt.

10 *Executive summary* Rapport Rothschild & Co, pag. 16.

voordelen van het laten varen van een A- *credit rating* (wat met name het voorkomen van (nog) een kapitaalstorting op korte termijn zou zijn).

Capitium concludeert dat Stedin met een verlaging naar BBB+ *credit rating* niet uit de pas loopt met andere netwerkbedrijven in Europa. Met een *credit rating* van BBB+ zou Stedin onder normale marktomstandigheden voldoende financiering op de kapitaalmarkt moeten kunnen aantrekken waardoor het verder uitstellen van investeringen onnodig lijkt, maar een BBB+ *credit rating* ten tijde van een verstoring van de kapitaalmarkt zou kunnen leiden tot een verminderde toegang waardoor aandeelhouders mogelijk een lening aan de onderneming moeten verstrekken om het financieringstekort te dekken. In isolatie zal een downgrade tot BBB+ leiden tot hogere rentelasten op de senior schuld en een hogere variabiliteit ten aanzien van de dividenden die aan de aandeelhouders kunnen worden uitgekeerd.[11] Echter voor een juiste afweging moet ook rekening worden gehouden met het effect van de overige financieringslasten op de aandeelhouderswaarde en met de omvang en het risico van een kapitaalinjectie om een downgrade te voorkomen.[12] Aandeelhouders kunnen tegelijkertijd om niet-financiële redenen overwegen om een A- *credit rating* met een kapitaalstorting te ondersteunen; dit vanuit hun publieke verantwoordelijkheid, bijvoorbeeld opdat Stedin minder uit de pas loopt ten opzichte van haar sectorgenoten.[13] Capitium komt in haar rapport tot hetzelfde advies als Rothschild & Co namelijk om voor de korte termijn tot aan het methodebesluit het financiële beleid te ondersteunen met een kapitaalstorting via cumulatief preferente aandelen.

Deelconclusie AHC aangaande de credit rating.

Op grond van de conclusies van de adviseurs ondersteunt de AHC (op dit moment in afwachting van het nieuwe methodebesluit) het financiële beleid van de onderneming De belangrijkste argumenten daarvoor zijn:

1. de financiële- en investeringsagenda van Stedin maakt dat zij sterk afhankelijk is van schuld- en kapitaalmarkten, met een A- *credit rating* heeft Stedin een betere toegang tot die markten;

En dat bij BBB+ ten opzichte van een A- *credit rating*:

2. Stedin meer beperkt kan worden in het ophalen van leningen met een langere looptijd;

3. schuld duurder zal zijn, wat ten koste gaat van het resultaat en het daaraan gekoppelde dividend van aandeelhouders en;

[11] *Executive summary* Rapport Capitium, pag. 14 en 26.
[12] *Executive summary* Rapport Capitium, pag. 19 en 27.
[13] *Executive summary* Rapport Capitium, pag. 28.

4. de flexibiliteit die Stedin heeft rondom het gebruik van de hybride capaciteit meer beperkt zal zijn.

4.4 Kapitaalbehoefte

De uiteindelijke hoogte van de kapitaalbehoefte van Stedin is deels afhankelijk van de met aandeelhouders later te maken keuze voor zo lang mogelijk behoud van de A- *credit rating* dan wel de acceptatie van een downgrade naar BBB+. In het geval van een downgrade naar BBB+ *credit rating* ontstaat een lagere kapitaalbehoefte. Daarbij is de WACC een belangrijke variabele bij het vaststellen van de kapitaalbehoefte.

De ACM besluit in 2021 over de hoogte van de WACC voor de periode 2022-2026 waardoor de hoogte van de WACC voor 2022 en verdere jaren nog onzeker is. Derhalve is Rothschild & Co bij het vaststellen van de kapitaalbehoefte uitgegaan van een drietal WACC scenario's genaamd:

1. WACC Herstel[14]
2. WACC current market[15]
3. WACC Brattle.[16]

Rothschild & Co verwacht op grond van de marktomstandigheden (op de datum van haar rapport), dat de uiteindelijke WACC door de ACM zal worden vastgesteld op een waarde tussen het WACC current market en WACC Brattle scenario. Echter, tot het moment dat de ACM het methodebesluit voor de volgende reguleringsperiode bekend maakt, zal er enige vorm van onzekerheid blijven over de hoogte van kapitaalbehoefte in latere jaren.[17] In hoofdstuk 4.2 is belicht hoe in het voorstel met die onzekerheid wordt omgegaan.

Kijkend naar de verschillende WACC-scenario's komt de berekening van Rothschild & Co inzake de kapitaalbehoefte van Stedin uit op een range tussen de €660 mln en €865 mln in het geval de aandeelhouders wensen vast te houden aan een A- *credit rating* en kapitaal storten via de uitgifte van gewone aandelen. Met preferente aandelen is de range tussen de €700 mln en de €970 mln. In het geval er een downgrade naar BBB+ geaccepteerd wordt, zal er nog steeds kapitaal nodig zijn in een range tussen de

[14] Dit scenario gaat uit van een graduele stijging van de WACC in de reguleringsperioden gerekend vanaf 2026.

[15] Dit scenario is uitgegaan van de meest recente markt informatie ten tijde van het opstellen van het rapport. Tot en met 2024 kent dit scenario een hogere WACC dan WACC Herstel en WACC Brattle, na 2024 is de rente in het WACC Herstel scenario hoger.

[16] Dit scenario is gebaseerd op de WACC zoals uiteengezet in het rapport van Brattle van april 2020 en meegenomen als een additioneel scenario. Brattle is een gespecialiseerde partij die toezichthouder ACM regelmatig van advies voorziet rondom de berekening van de WACC. Brattle heeft een rapport geschreven over de WACC voor Gasunie. Gegeven het feit dat de WACC voor Gasunie op dezelfde wijze wordt bepaald als de WACC voor Stedin is de uitkomst zoals gepresenteerd in dit rapport meegenomen als scenario.

[17] *Executive summary* rapport Rothschild & Co, pag. 25

€110 mln en €360 mln wanneer gewone aandelen worden uitgegeven en tussen €110 mln en €380 mln wanneer via preferente aandelen wordt gestructureerd. Dit betekent dat wanneer aandeelhouders besluiten om wel de kapitaalstorting conform het voorstel van Stedin te doen, maar nadien geen additionele storting doen, de consequentie is dat op den duur – op basis van de huidige prognoses – Stedin een downgrade zal krijgen naar BBB+. In het geval dat de aandeelhouders besluiten om noch een kapitaalstorting nu te doen, noch een additionele kapitaalstorting op een later moment, dan is de consequentie dat op den duur – op basis van de huidige prognoses – Stedin een downgrade zal krijgen naar BBB . Een downgrade verder naar beneden naar BBB is zeer onverstandig gegeven de dan niet langer bestaande flexibiliteit om tegenvallers op te vangen en de verdere beperkingen rondom toegang tot kapitaalmarkten. In elk scenario zal er daarom op de lange termijn een kapitaalstorting nodig zijn om op zijn minst de BBB+ *credit rating* te ondersteunen.

Rothschild & Co plaatst wel de kanttekening dat er geen zekerheid is te geven over de financiële grenswaarde die S&P hanteert en dat daarom de kapitaalbehoefte in BBB scenario's een extra onzekere factor kent.

Capitium gaat bij het vaststellen van de kapitaalbehoefte uit van het WACC current market scenario en komt bij het berekenen van de kapitaalbehoefte van Stedin uit op een bedrag van €700 mln in het geval de aandeelhouders wensen vast te houden aan een A- rating. Indien de aandeelhouders een downgrade naar BBB+ accepteren, zal er kapitaal nodig zijn in een range tussen de €100 mln en €150 mln, afhankelijk van het moment van storten.[18] Op basis van de lange termijn prognose ontstaat er een kapitaalbehoefte in 2021, 2023 en 2024 in het geval van behoud van een A- *credit rating* en ontstaat er afhankelijk van storting een kapitaalbehoefte in 2021 of in 2023 en 2024 in het geval van een downgrade naar BBB+.[19]

Mogelijkheden tot invullen kapitaalbehoefte

Instrumentkeuze

Voor een juiste afweging voor de keuze tussen een A- en een BBB+ *credit rating* moeten de omvang van de benodigde kapitaalinjectie en de kosten daarvan in de afweging worden betrokken. Rothschild & Co en Capitium hebben een inbreng via gewone aandelen, (cumulatief) preferente aandelen en hybride obligaties (lening) met elkaar vergeleken.

De uitgifte van een hybride lening heeft als voordeel dat het kapitaal door externe investeerders wordt ingebracht. Hybride kapitaal moet echter vanuit de eisen van S&P

[18] Voor de S&P methodiek voor het vaststellen van de credit rating is het moment van storten van belang voor het schatten van de omvang van de kapitaalbehoefte. Capitium is bij de berekening van de kapitaalbehoefte uitgegaan van een storting van 2021, Rothschild & Co is uitgegaan van een storting in 2020.

[19] *Executive summary* Rapport Capitium pag. 4, 5 en 6.

een permanent onderdeel zijn van de kapitaalstructuur en is een instrument dat door de hoge rente relatief kostbaar is en daardoor leidt tot een waardeverlies voor de aandeelhouders. Gelet op bovenstaande bleek uit de analyse van de adviseurs en vanuit een economisch waarde perspectief dat hybride kapitaal een suboptimale optie is. Uit deze analyse komt naar voren dat bij de inzet van de hybride de netto kasstromen naar de aandeelhouders lager uitkomen dan in het scenario waarbij preferente aandelen worden ingezet. Bovendien zou de onderneming weliswaar in staat zijn om op de lange termijn een BBB+ *credit rating* te realiseren, maar er is onvoldoende ruimte om op de lange termijn ook een A- *credit rating* te behouden.

Naast hybride kapitaal hebben de adviseurs ook gekeken naar gewone aandelen en cumulatief preferente aandelen. Een storting door middel van gewone aandelen leidt weliswaar tot een lagere kapitaalbijdrage in de diverse scenario's, maar ook tot een lagere netto kasstroom en aandeelhouderswaarde ten opzichte van (cumulatief) preferente aandelen. Cumulatief preferente aandelen bieden de mogelijkheid het rendement zodanig vast te stellen dat het waardeverlies voor bestaande, niet-deelnemende aandeelhouders kan worden geneutraliseerd, terwijl het rendement op de preferente aandelen voldoende aantrekkelijk kan worden vastgesteld om een dergelijke investering te rechtvaardigen. (Wel treedt enige verwatering in het stemrecht van de gewone aandelen op – zie hoofdstuk 6.12.) Daarbij komt dat uitgifte van cumulatief preferente aandelen voorkomt dat een complexe waarderingsanalyse dient plaats te vinden, hetgeen bij uitgifte van gewone aandelen wel nodig zou zijn.[20] Rothschild & Co en Capitium komen daarom uit zowel een economisch waarde perspectief alsook uit een praktisch perspectief tot de conclusie dat een kapitaalinjectie door middel van cumulatief preferente aandelen de voorkeur heeft. Dit is met name gedreven door (i) het stabiele gegarandeerde rendement voor de houders van cumulatief preferente aandeel en (ii) het voorkomen van eigendomsverwatering voor de gewone aandeelhouders.

Advies om kapitaalvraag te splitsen: kapitaalvraag aan aandeelhouders zo concreet mogelijk

De WACC is een bepalende factor voor het berekenen van de hoogte van de maximaal toegestane vergoeding voor Stedin en is daarmee bepalend voor de verwachte omzet van Stedin. De WACC wordt voor elke reguleringsperiode vastgesteld door toezichthouder ACM. Van de in dit hoofdstuk 4.4 benoemde relevante factoren is de WACC bij de validatie door zowel Rothschild & Co als Capitium de belangrijkste variabele gebleken voor de invulling van de kapitaalbehoefte. De hoogte van de WACC voor 2022 en verdere jaren is nog onzeker, terwijl het zwaartepunt van de

[20] Een waardering is ook bij gewone aandelen niet nodig in scenario's waarin alle (hier: 44) bestaande aandeelhouders in de kapitaalstorting zouden meedoen, mits exact pro rata aan hun bestaande belangen, zodat geen verschuiving in de relatieve aandeelhouderspercentage optreedt. In het voorstel wordt echter iedere gemeente de keuze gelaten om wel of niet mee te doen.

kapitaalbehoefte wel in die periode ligt. De ACM besluit dit jaar over de hoogte van de WACC voor de periode 2022-2026.

Capitium en Rothschild & Co adviseren de aandeelhouders derhalve om niet dit jaar al een besluit te nemen over de invulling van de kapitaalbehoefte voor de periode na 2022, maar eerst het methodebesluit van de ACM af te wachten dat volgt in de loop van 2021, omdat het methodebesluit van belang is voor het inzicht in de hoogte van de kapitaalbehoefte op de lange termijn en in ieder geval tot en met 2026 (laatste jaar van dat nieuwe methodebesluit). Aan de hand van het methodebesluit 2022-2026 kan worden bepaald of en hoeveel eigen vermogen er beschikbaar moet worden gemaakt voor Stedin in de nieuwe reguleringsperiode.[21] Beide financieel adviseurs concluderen dat de aandeelhouders met het op de op korte termijn ondersteunen van de kapitaalbehoefte voor behoud van een A- *credit rating* tijd kopen om op een later moment, met de kennis van het daadwerkelijke methodebesluit, de keuze voor de lange termijn te maken.

Van beide financieel adviseurs is het advies om voorafgaand aan het methodebesluit van de ACM van dit jaar een kapitaalstorting te doen in de vorm van cumulatief preferente aandelen van in totaal €200 mln. Gezien de recente marktontwikkelingen wordt met een dergelijke storting meer aangesloten bij het door Rothschild & Co geanalyseerde WACC Brattle scenario, maar tegelijkertijd kan een dergelijke storting ook gezien worden als aansluiten bij het WACC current market scenario met een buffer voor tegenvallers.

In hoofdstuk 5 is een nadere toelichting gegeven op de voorwaarden en condities van de kapitaalstorting door middel van de uitgifte van cumulatief preferente aandelen. Een investering in de vorm van cumulatief preferente aandelen gaat gepaard met enig risico, waarvoor de aandeelhouder gecompenseerd dient te worden met enig rendement in de vorm van dividend. In samenspraak tussen AHC, Stedin en de financieel adviseurs is een marktconform rendement overeengekomen van 3% op de cumulatief preferente aandelen voor de periode van storting tot en met 2026. Bij een storting van €200 mln is dat €6 mln per jaar. Na afloop van deze periode wordt het rendement aangepast, zie hoofdstuk 5.

Relevant in het kader van de kapitaalstorting is ook dat in elk van de door Rothschild & Co geanalyseerde scenario's op de lange-termijn een kapitaalstorting in een range tussen de €110 mln en €360 mln nodig zal zijn om op zijn minst de BBB+ *credit rating* te ondersteunen. In het geval dat de aandeelhouders na het bekend worden van het methodebesluit ervoor kiezen om geen additionele storting te doen, dan zal Stedin naar verwachting een downgrade krijgen naar BBB+ rating. Een verdere downgrade naar een

[21] *Executive summary* Rapport Capitium pag. 5 / *Executive summary* Rapport Rothschild & Co, pag. 25.

BBB rating wordt voorkomen in het geval van een kapitaalstorting van de aandeelhouders of een verhoging van de hybride lening.[22]

4.5 Deelconclusie AHC aangaande de kapitaalbehoefte

Op grond van de conclusies van de adviseurs concludeert de AHC dat de door Stedin gevraagde kapitaalbijdrage van €200 mln met een rendement van 3% passend is. Dit stelt de onderneming en de aandeelhouders in staat om na bekendmaking van de hoogte van de WACC voor de periode 2022-2026 op grond van het methodebesluit opnieuw te kijken naar een passende oplossing.

Om iedere aandeelhouder in staat te stellen om te berekenen wat gegeven haar aandelenbelang de hoogte is van een eventuele kapitaalstorting en welke impact dit heeft op het dividend, wordt een digitaal toegankelijke rekentool ter beschikking gesteld. Deze rekentool bevat vertrouwelijke (koers- en bedrijfsgevoelige) informatie van Stedin, en om die reden is afgesproken dat iedere aandeelhouder ten behoeve van toegang een geheimhoudingsovereenkomst[23] dient te ondertekenen.

[22] *Executive summary* Rapport Capitium pag. 30 / *Executive summary* Rapport Rothschild & Co, pag. 25.
[23] Ook wel aangeduid als *'non disclosure agreement' of kortweg NDA*.

5 CUMULATIEF PREFERENTE AANDELEN

5.1 Cumulatief preferente aandelen in vergelijking met gewone aandelen

Met het voorstel van Stedin wordt de kapitaalstorting door de aandeelhouders vorm gegeven in de vorm van uitgifte van cumulatief preferente aandelen. De AHC acht de uitgifte van cumulatief preferente aandelen het meest geschikte instrument voor alle betrokken partijen om te voorzien in de kapitaalvraag van Stedin.

Zoals ook toegelicht in hoofdstuk 4, blijkt uit de de rapporten van de financieel adviseurs van de AHC, Capitium en Rothschild & Co, dat de uitgifte van cumulatief preferente aandelen het meest voordelige instrument is. Eén van de besproken alternatieve instrumenten is uitgifte van gewone aandelen. Echter, uitgifte van gewone aandelen leidt tot een lagere aandeelhouderswaarde en een lagere netto kasstroom naar de aandeelhouders. Uitgifte van cumulatief preferente aandelen verdient in dat kader de voorkeur, ook omdat een stabiel en marktconform preferent dividend wordt voorgesteld.

Ook een bredere afweging ten opzichte van een uitgifte van gewone aandelen, tezamen met de genoemde financieel adviseurs en de juridisch adviseur van de AHC, Loyens & Loeff, leidt tot een voorkeur voor de cumulatief preferente aandelen. Verwezen wordt naar de scorecard (Bijlage 7). Kern is dat de keuze voor cumulatief preferente aandelen enerzijds de aandeelhouders die deelnemen, beloont met rendement, terwijl anderzijds de verwatering van de aandeelhouders die niet deelnemen tot een minimum beperkt blijft, zonder dat complexe waarderingen van Stedin nodig zijn.[24]

5.2 Werking cumulatief preferente aandelen

Dit hoofdstuk 5.2 geeft een korte schets van de werking en rechten van de cumulatief preferente aandelen, waarbij is gepoogd het gebruik van financieel of juridisch jargon tot een absoluut minimum te beperken.

5.2.1 Vorm kapitaalstorting

De kapitaalstorting krijgt de vorm van een emissie van een nieuwe soort aandelen in het kapitaal van Stedin, cumulatief preferente aandelen genaamd. De statuten van Stedin voorzien op dit moment nog niet in cumulatief preferente aandelen; deze zullen door middel van een statutenwijziging worden geïntroduceerd. De huidige aandelen worden vanaf dat moment gewone aandelen. De cumulatief preferente aandelen en de gewone aandelen behoren tot het eigen vermogen van Stedin. Het eigen vermogen is per

[24] Zie voetnoot 20.

definitie achtergesteld bij het vreemd vermogen (leningen en andere schulden), en daarmee te beschouwen als 'super-achtergesteld'.

5.2.2 Inleg

Op ieder cumulatief preferent aandeel moet een bedrag van €480,69 worden gestort.[25] Dit bedrag kan worden beschouwd als de inleg op een cumulatief preferent aandeel. Het bedrag van de inleg is de sleutel tot de financiële rechten van een preferent aandeel: over deze inleg wordt rendement vergoed, in de vorm van een zogeheten preferent dividend. Bij ontbinding en liquidatie van Stedin of bij intrekking van alle cumulatief preferente aandelen wordt de inleg terugbetaald. De inleg wordt gebruikt om de nominale waarde vol te storten (ad €100 per cumulatief preferente aandeel, zie hoofdstuk 5.2.8); het meerdere boven de nominale waarde wordt door Stedin apart gehouden in een aparte agioreserve die uitsluitend ten behoeve van de houders van cumulatief preferente aandelen wordt aangehouden.

5.2.3 Preferentie

Bij de uitkering van dividend hebben de cumulatief preferente aandelen voorrang op de gewone aandelen in die zin dat de gewone aandelen recht hebben op de winst die overblijft nadat het cumulatief preferente dividend (op de cumulatief preferente aandelen) is betaald. Bij de verdeling van het liquidatiesaldo (dat wil zeggen het bedrag dat na de liquidatie overblijft als alle schulden volledig zijn betaald) gaan de cumulatief preferente aandelen ook vóór; de gewone aandelen krijgen pas een uitkering als de inleg[26] en eventueel nog onbetaald dividend op de cumulatief preferente aandelen zijn uitgekeerd. De rechten van de cumulatief preferente aandelen zijn beperkt tot het preferent dividend en tot terugbetaling van de inleg (bij ontbinding); aldus delen de cumulatief preferente aandelen niet mee in de bestaande reserves van Stedin, casu quo een eventuele waardestijging van Stedin.

5.2.4 Preferent dividend

Het preferent dividend is niet een bepaald deel van de winst, maar een vast percentage (per jaar), berekend over de inleg. De hoogte van dit percentage is bij uitgifte 3% per jaar.[27] Daarbij geldt een rente op rente (samengestelde rente) principe. Het kan zo zijn dat in een bepaald jaar de winst of financiële situatie van Stedin de uitkering van het preferente dividend niet toelaat. Indien om wat voor reden dan ook het preferente dividend over een boekjaar niet wordt uitbetaald, maar uitgesteld, dan moet dat in de volgende jaren (wederom met voorrang) worden ingehaald, waarbij het rendement ook wordt vergoed over de periode van vertraging. Overigens geldt dat indien Stedin niet

[25] Indien de aandeelhouders bereid zijn de volledige € 200mln te storten, zullen ruim 416.000 preferente aandelen worden uitgegeven.

[26] Met inleg wordt gedoeld op de nominale waarde en de preferente agio tezamen, zie hoofdstuk 5.2.2.

[27] Dit is het percentage dat voor de periode tot en met de eerstvolgende reguleringsperiode is overeengekomen, op basis van de bouwstenen (zie hoofdstuk 5.2.6).

voldoende winst heeft, de uitkering kan worden aangevuld ten laste van de vrij uitkeerbare reserves voor zover dat toegestaan is binnen de grenzen van de wet en de statuten.

5.2.5. Variabel rendement

Het percentage van het preferent dividend wordt periodiek aangepast aan de hand van bewegingen in de marktrente. Deze herziening vindt plaats bij toekomstige herzieningen van het methodebesluit[28] (voor het eerst bij de herziening in 2026, niet al in 2021) en in elk geval iedere 5 jaar.

5.2.6 Bouwstenen preferent dividend

Ten aanzien van de hoogte en periodieke herziening van het preferent dividend is een systematiek afgesproken die erop gericht is dat het rendementspercentage steeds een marktconforme vergoeding is, in verhouding tot de rente die Stedin op de kapitaalmarkt betaalt.

Het percentage wordt opgebouwd uit een aantal 'bouwstenen':

(a) *Swap rate*: Deze bouwsteen kan worden gezien als de vergoeding voor inflatie. Daarvoor wordt aangeknoopt bij een bepaalde marktrente, zijnde de 5 jaars mid-swap rate op het moment van de herziening.

(b) *Senior Spread en Sub-Senior Spread*: Deze bouwsteen is een marktconforme vergoeding voor de hybride financiering; deze wordt gesteld op het totaal van (i) de rente-opslag (boven inflatievergoeding) die Stedin betaalt op haar gewone leningen en (ii) de (extra) rente-opslag boven sub (i) die Stedin betaalt haar hybride financiering vanwege het achtergesteld karakter daarvan. Ook deze bouwsteen wordt steeds berekend op het moment van herziening.[29]

(c) *PADS Spread*. Deze bouwsteen is een extra opslag ten opzichte van het rendement op de hybride financiering. Het risicoprofiel van de cumulatief preferente aandelen is hoger dan de hybride financiering. Ten eerste is de hybride financiering een lening, die daarmee van nature voorrang heeft op de aandelen (ook de cumulatief preferente aandelen – zie hoofdstuk 5.2.1), terwijl de betaling op de cumulatief preferente aandelen kan worden uitgesteld. Ten tweede hebben de cumulatief preferente aandelen een onbeperkte looptijd,[30] terwijl de hybride

[28] Een Methodebesluit is besluit van de ACM, waarin de reguleringsmethode ten aanzien van de taken van de netbeheerders van het landelijk gastransportnet wordt vastgesteld. De methode van tariefregulering maakt hiervan onderdeel uit. De ACM kan de methode vaststellen voor een periode tussen de drie en vijf jaar.

[29] Om de gevoeligheid voor dagelijkse schommelingen te verminderen, worden voor de vaststelling van de *Senior Spread* en de *Sub-Senior Spread* gemiddelden gehanteerd van waardes op peilomenten die steeds respectievelijk 9, 6 en 3 maanden voor de datum van vaststelling liggen.

[30] PADS staat voor *perpetuity and deep subordination spread*.

financiering een vaste (eindige) looptijd heeft en daarmee iets minder risico kent. Deze extra opslag wordt voor de volledige looptijd bij aanvang in de statuten gefixeerd op 100 basispunten.

5.2.7 Cap en Floor

De ruimte waarbinnen het preferent dividend kan bewegen wordt begrensd, zowel aan de bovenkant (in de vorm van een *cap*) als aan de onderkant (in de vorm van een *floor*). De opzet is als volgt:

(a) *Cap*. Onderdeel van een methodebesluit is dat de ACM een normrendement op eigen vermogen vaststelt. Daarmee wordt feitelijk het rendement op de aandelen gemaximeerd. Indien het preferent dividend hoger zou zijn dan het normrendement[31] dan zou dat betekenen dat er in zekere zin het preferente dividend voor een deel ten laste van de gewone aandelen komt. Om die reden wordt het normrendement als bovengrens (*cap*) gehanteerd.

(b) *Floor*. In de huidige markt is de referentierente die de eerste bouwsteen van de rente vormt, negatief. In extreme gevallen zou toepassing van de bouwstenen kunnen leiden tot een preferent rendement van nihil of zelfs negatief. Om dat te voorkomen, is een ondergrens (*floor*) opgenomen, in die zin dat het preferente dividend percentage steeds ten minste gelijk moet zijn aan het totaal van de bouwstenen genoemd in hoofdstuk 5.2.6(b) en 5.2.6(c) hierboven en de 1%.[32]

(c) In gevallen van een extreme disruptie van de markt ten tijde van een herziening is theoretisch denkbaar dat de *cap* lager uitkomt dan de *floor*. In een dergelijk geval moet overleg plaatsvinden over een oplossing, en kan de *floor* moeten wijken, maar ook dan blijft de 1% als absolute ondergrens voor het preferent dividend gelden.

5.2.8 Stemrecht

Een preferent aandeel heeft stemrecht in de AvA, en wel 1 stem per preferent aandeel. Daartoe is de nominale waarde van een preferent aandeel gelijk aan de nominale waarde van een gewoon aandeel, ofwel €100.[33] De inleg op een preferent aandeel is gelijk aan de intrinsieke waarde van een gewoon aandeel (per 31 december 2020) en daarmee wordt voor het stemrecht bij uitgifte een bedrag betaald dat in dezelfde orde van grootte ligt als het bedrag dat betaald zou worden voor een gewoon aandeel en de daaraan verbonden stem.

---

31 Gecorrigeerd voor de schuldenratio van Stedin.

32 Dit is de gefixeerde PADS Spread - zie hoofdstuk 5.2.6(c).

33 Bij de naamloze vennootschap (N.V.) biedt de wet maar zeer beperkt mogelijkheden om af te wijken van de hoofdregel dat als er verschillende soorten aandelen zijn, het stemrecht op die aandelen de nominale waarde volgt; bij de N.V. zijn stemrechtloze aandelen niet toegestaan.

5.2.9 Vetorechten

De houders van de cumulatief preferente aandelen spelen geen rol in de governance, anders dan dat zij per preferent aandeel een stem in de AvA hebben. Wel is er een goedkeuringsrecht[34] ten aanzien van besluiten die specifiek hun belangen direct negatief kunnen raken, te weten (i) uitgifte van cumulatief preferente aandelen en/of beperking of uitsluiting van het voorkeursrecht ter zake en (ii) introductie en uitgifte van een nieuwe soort aandelen of een andere aanpassing aan de statuten die onevenredig afbreuk doet aan de financiële of zeggenschapsrechten verbonden aan de cumulatief preferente aandelen. Voor intrekking van alle cumulatief preferente aandelen geldt geen vetorecht van de cumulatief preferente aandeelhouders; een besluit van de AvA is voldoende (zie hoofdstuk 5.2.10).

5.2.10 Intrekking

De AvA kan een besluit nemen tot intrekking van alle cumulatief preferente aandelen, maar alleen indien dan de volledige inleg en het onbetaald dividend over de periode tot intrekking wordt uitbetaald aan de houders. Inkoop van een preferent aandeel is ook mogelijk, maar alleen als daarover tussen de houder van dat aandeel en Stedin overeenstemming over wordt bereikt, en machtiging wordt of is verleend door de AvA.

5.2.11 Proces en voorwaarden van uitgifte

Tussen de datum van het opstellen van het voorstel en de AvA waarin besluitvorming plaatsvindt verstrijken enkele maanden, waarin ook nog een aantal zaken geregeld moeten worden. Onderdeel van het proces is dat kort voor de AvA een financiële update wordt opgesteld en gevalideerd, en dat de uitgifte pas wordt gefinaliseerd wanneer die zaken ook daadwerkelijk geregeld zijn – dit in de vorm van opschortende voorwaarden. Onderdeel van de documentatie is ook dat Stedin een aantal marktconforme garanties geeft, met name ten aanzien van verstrekte informatie.

5.2.12 Koppeling aan gewone aandelen

Preferente aandelen kunnen alleen worden gehouden door houders van gewone aandelen, en het percentage cumulatief preferente aandelen dat door een aandeelhouder wordt gehouden mag niet hoger zijn dan tweemaal het percentage van diens gewone aandelen. Deze koppeling is aangebracht met het oog op de te verkrijgen *equity credit*.

5.2.13 Impact op nieuwe aandeelhouders

Het is niet de bedoeling dat de cumulatief preferente aandelen belemmerend werken voor de toetreding van nieuwe aandeelhouders. Mochten nieuwe aandeelhouders

[34] Dit goedkeuringsrecht hebben de gezamenlijke preferente aandeelhouders, met 75% meerderheid.

bereid zijn om te investeren in Stedin en daarbij als voorwaarde stellen dat zij een deel van die investering mogen doen in cumulatief preferente aandelen, dan worden zij in staat gesteld om een pro rata deel in cumulatief preferente aandelen te nemen, in dezelfde verhouding als tussen het alsdan totaal aantal uitstaande cumulatief preferente aandelen en het alsdan totaal aantal uitstaande gewone aandelen. Daartoe wordt het voorkeursrecht van cumulatief preferente aandeelhouders in een dergelijk geval in de statuten beperkt.

5.2.14 Nieuw methodebesluit (later in 2021)

In het kader van de cumulatief preferente aandelen wordt een aantal procesafspraken gemaakt met betrekking tot de situatie na het eerstvolgende nieuwe methodebesluit later in 2021, met name ten aanzien van de vraag of, en zo ja, tot welke kapitaalbehoefte die zou leiden. Daarbij is er uitdrukkelijk geen verplichting voor aandeelhouders om een nadere kapitaalstorting te doen.

5.3 Voorwaarden cumulatief preferente aandelen

De voorwaarden van de cumulatief preferente aandelen zijn samengevat in het overzicht dat als Bijlage 6 is opgenomen; in dit overzicht is ook aangegeven waar deze voorwaarden terug te vinden zijn in de juridische documentatie die onderdeel is van het Informatiepakket.

5.4 Staatssteunrechtelijke implicaties

De storting van de deelnemende aandeelhouders op de cumulatief preferente aandelen zal feitelijk betekenen dat deze aandeelhouders een bedrag storten in Stedin. Dit kan de vraag oproepen of een dergelijke storting zou kunnen kwalificeren als staatssteun.

De AHC concludeert dat de storting door de deelnemende aandeelhouders niet zal kwalificeren als staatssteun. Dit is nader uiteengezet in een staatssteunrechtelijk memorandum van de juridisch adviseur van de AHC (Loyens & Loeff), dat als Bijlage 8 is opgenomen in dit AHC Advies.

Conform de aanbeveling van Loyens & Loeff is door Stedin in overleg met de AHC (zekerheidshalve) opdracht verleend aan een financieel expert (PwC) om de marktconformiteit te toetsen. De uitkomst wordt op korte termijn verwacht.

5.5 Fiscale implicaties

De AHC heeft advies ingewonnen over de Nederlandse fiscaalrechtelijke implicaties van een kapitaalstorting door de gemeentelijke aandeelhouders via de uitgifte van

cumulatief preferente aandelen in Stedin. De fiscaalrechtelijke implicaties zijn hieronder uiteengezet.

Vennootschapsbelasting

Stedin en de AHC zijn overeengekomen dat de gemeentelijke aandeelhouders die kapitaal storten in Stedin en houder worden van cumulatief preferente aandelen (de zogenaamde deelnemende aandeelhouders), over deze storting jaarlijks een preferent dividend ontvangen gebaseerd op een coupon met een vastgesteld prijsmechanisme.

Een gemeentelijke aandeelhouder is belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting indien en voor zover zij een onderneming drijft. Voor de vennootschapsbelasting zijn op het door de gemeentelijke aandeelhouder ontvangen dividend op de preferente aandelen de volgende situaties te onderscheiden:

(A) Voor een gemeentelijke aandeelhouder die niet belastingplichtig is voor de vennootschapsbelasting, is het dividend op de preferente aandelen van Stedin. niet onderworpen aan vennootschapsbelasting.

(B) Voor een gemeentelijke aandeelhouder die wel belastingplichtig is voor de vennootschapsbelasting, is het dividend op de preferente aandelen slechts onderworpen aan vennootschapsbelasting, indien: (i) het aandelenbelang in Stedin toerekenbaar is aan zijn onderneming, (ii) de overheidstakenvrijstelling niet van toepassing is op het aandelenbelang, en (iii) het totale aandelenbelang van de gemeentelijke aandeelhouder minder dan 5% bedraagt van het totale nominaal gestorte kapitaal van Stedin ná uitgifte van de preferente aandelen.

Voor een gemeentelijke aandeelhouder die wel belastingplichtig is voor de vennootschapsbelasting, is het dividend op de preferente aandelen dus niet belast met vennootschapsbelasting als (i) het aandelenbelang niet toerekenbaar is aan zijn onderneming, óf (ii) de overheidstakenvrijstelling van toepassing is op het aandelenbelang, óf (iii) het totale aandelenbelang van de gemeentelijke aandeelhouder ten minste 5% bedraagt van het totale nominaal gestorte kapitaal van Stedin ná uitgifte van de preferente aandelen.

Deze activiteit kwalificeert vermoedelijk voor het gros van de gemeenten niet als "ondernemersactiviteit" doch valt onder het zogenaamde "normaal vermogensbeheer" aangezien geen activiteiten uitgevoerd worden die als doel hebben het rendement op te voeren die het normale rendement te boven gaat en/of geen onderneming binnen de gemeentelijke organisatie bestaat waaraan het aandelenbelang logischerwijs kan worden toegerekend. In die gevallen zal dus geen vennootschapsbelasting verschuldigd zijn over het ontvangen dividend op de preferente aandelen.

Dividendbelasting

De gevolgen van het dividend op de preferente aandelen voor de dividendbelasting zijn afhankelijk van de behandeling van de gemeentelijke aandeelhouder en het dividend in de vennootschapsbelasting. In de basis kan een onderscheid worden gemaakt tussen deelnemende aandeelhouders die wel belastingplichtig zijn voor de vennootschapsbelasting en deelnemende aandeelhouders die dat niet zijn.

(A) Voor een gemeentelijke aandeelhouder die niet belastingplichtig is voor de vennootschapsbelasting, is het dividend op de preferente aandelen onderworpen aan dividendbelasting tegen een tarief van 15%. De dividendbelasting wordt ingehouden door Stedin maar kan vervolgens door de gemeentelijke aandeelhouder worden teruggevraagd bij de Belastingdienst.

(B) Voor een gemeentelijke aandeelhouder die wel belastingplichtig is voor de vennootschapsbelasting, zijn de volgende situaties te onderscheiden:

(1) Indien het aandelenbelang in Stedin niet toerekenbaar is aan de onderneming van een gemeentelijke aandeelhouder, dan is het dividend op de preferente aandelen onderworpen aan dividendbelasting tegen een tarief van 15%. De dividendbelasting wordt ingehouden door Stedin maar kan vervolgens door de gemeentelijke aandeelhouder worden teruggevraagd bij de Belastingdienst.

(2) Indien het aandelenbelang in Stedin wel toerekenbaar is aan de onderneming van een gemeentelijke aandeelhouder, maar de opbrengst uit het aandelenbelang kwalificeert voor de overheidstakenvrijstelling in de vennootschapsbelasting, dan is het dividend op de preferente aandelen onderworpen aan dividendbelasting tegen een tarief van 15%. De dividendbelasting wordt ingehouden door Stedin maar kan vervolgens door de gemeentelijke aandeelhouder worden teruggevraagd bij de Belastingdienst.

(3) Indien het aandelenbelang in Stedin toerekenbaar is aan de onderneming van een gemeentelijke aandeelhouder en het totale aandelenbelang van de gemeentelijke aandeelhouder ten minste 5% bedraagt van het totale nominaal gestorte kapitaal van Stedin uitgifte van de preferente aandelen, dan is het dividend op de preferente aandelen niet onderworpen aan dividendbelasting.

(4) Indien het aandelenbelang in Stedin toerekenbaar is aan de onderneming van een gemeentelijke aandeelhouder en het totale aandelenbelang van de gemeentelijk aandeelhouder minder dan 5% bedraagt van het totale nominaal gestorte kapitaal van Stedin ná uitgifte van de preferente aandelen, dan is het dividend op de preferente aandelen onderworpen aan

dividendbelasting tegen een tarief van 15%. De dividendbelasting wordt ingehouden door Stedin maar kan vervolgens worden verrekend met de door een gemeentelijke aandeelhouder verschuldigde vennootschapsbelasting in dat jaar. Indien een gemeentelijke aandeelhouder geen of onvoldoende vennootschapsbelasting is verschuldigd in dat jaar, bestaat in zoverre recht op teruggaaf van de ingehouden dividendbelasting. Deze regeling wordt mogelijk vanaf 1 januari 2022 aangepast. De verrekening van dividendbelasting zal dan mogelijk worden beperkt tot ten hoogste de in een jaar verschuldigde vennootschapsbelasting, waarbij niet-verrekende dividendbelasting wordt doorgeschoven naar een later jaar.

Voor alle duidelijkheid is in de Investeringsovereenkomst overeengekomen dat ten aanzien van dividendbelasting geldt dat Stedin deze zal inhouden en afdragen, maar dat Stedin niet het rekening en risico draagt voor het al dan niet (kunnen) terugvragen van dividendbelasting door de deelnemende aandeelhouders. Dit risico komt en blijft voor rekening en risico van de deelnemende aandeelhouders.

Omzetbelasting (btw)

Het storten van kapitaal door gemeentelijke aandeelhouders via de uitgifte van cumulatief preferente aandelen valt buiten de reikwijdte van de heffing van BTW.

Slot

De AHC adviseert iedere aandeelhouder dit advies te controleren met zijn medewerkers die verantwoordelijk zijn voor fiscale zaken.

6 GOVERNANCE

6.1 Inleiding

Tot aan de wettelijke[35] splitsing op 31 januari 2017 van Eneco en Stedin, was Stedin een 100% dochtervennootschap van Eneco en was dientengevolge de governance tussen de gemeentelijke aandeelhouders en de vennootschap hoofdzakelijk toegespitst op Eneco. De splitsing had tot gevolg dat de 44 gemeenten direct aandeelhouderschap verkregen in de holdings van zowel Eneco als Stedin, in plaats van enkel Eneco.

De governance van Stedin was destijds een "kopie" van Eneco. Laatstgenoemde is inmiddels verkocht door de aandeelhouders.

In 2018 is op verzoek van de AHC Stedin voorgesteld de governance van Stedin te optimaliseren, te actualiseren en beter aan te laten sluiten bij het profiel van Stedin. Belangrijke wijzigingen destijds waren o.a. het inbedden van het adviesrecht van de aandeelhouders op het jaarplan en het aanpassen van de goedkeuringsdrempels voor aandeelhouders bij investeringen.

De governance van Stedin is in 2018 op een beperkt aantal onderdelen aangepast. Het standpunt van de AHC is dat als gevolg van diverse ontwikkelingen het wenselijk is de governance te actualiseren en te optimaliseren, wat zich concreet vertaalt in de voorgestelde aanpassingen van de statuten en het aandeelhoudersconvenant. Ook wordt een wijziging van het AHC reglement voorgesteld, maar deze is slechts van technische aard in die zin dat de cumulatief preferente aandelen zoveel mogelijk buiten beschouwing worden gelaten voor de toepassing daarvan.

In dit hoofdstuk 6 worden de belangrijkste redenen uiteengezet waarom er een voorstel tot wijziging van de governance door Stedin aan de aandeelhouders wordt voorgelegd. De primaire reden daarvoor ligt in de kapitaalstorting. Een belangrijke voorwaarde die Stedin en de AHC zijn overeengekomen, is dat de beoogde governance wijzigingen slechts worden geëffectueerd als door de aandeelhouders wordt ingetekend voor de beoogde kapitaalstorting van €200 mln (en mimimum €180 mln).

6.2 Redenen voor actualisering governance

6.2.1 Verantwoording over kapitaalstorting, mede in het licht van de energietransitie

Stedin heeft haar aandeelhouders om aanvullend kapitaal gevraagd ten behoeve van investeringen, met name gedreven door de energietransitie en de

[35] De WON, informeel de 'Splitsingswet' genoemd, is een Nederlandse wet die in aanvulling op de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet nadere regels geeft omtrent onafhankelijk netbeheer en bevat onder andere de invoering van het groepsverbond waardoor Stedin en Eneco niet langer tot één entiteit mochten behoren.

klimaatdoelstellingen waartoe de Nederlandse overheid zich heeft verplicht. Gemeenten zijn verplicht tot een rechtmatige en doelmatige aanwending van publieke middelen en dienen daarover verantwoording te kunnen en willen afleggen. Dit principe geldt onverkort indien gemeentelijke aandeelhouders nieuw kapitaal ter beschikking stellen aan een deelneming, zoals hier bij Stedin het voorstel is. Aandeelhouders hebben er daarnaast behoefte aan om verantwoording te kunnen afleggen over de aanwending van deze beschikbaar gestelde middelen, zowel ten aanzien van de inzet op de energietransitie als de regionale verdeling hiervan. In dat licht is het een logische gevolgtrekking dat de aandeelhouders op bepaalde onderdelen nadrukkelijker worden betrokken en grip op de deelneming verkrijgen zonder in de verantwoordelijkheid van het bestuur en de raad van commissarissen te treden.

6.2.2 Kapitaalstorting brengt risico's met zich mee waardoor meer grip gewenst is

Nu een kapitaalstorting aan de orde is, heeft de AHC geanalyseerd of de huidige governance voldoende is ingericht in het licht van de aanvullende eisen ten aanzien van transparantie en verantwoording die een nieuwe kapitaalstorting met zich meebrengt.

Ook betekent het beroep dat Stedin nu op haar aandeelhouders doet, en op basis van de huidige prognoses ook in de toekomst wil gaan doen, een wijziging van perspectief. Eerder, bij de afsplitsing van Stedin uit Eneco in 2017 (toen Stedin in feite een nieuwe deelneming werd voor de aandeelhouders), werd immers toch eerder uitgegaan van een vrij volledige zelfstandigheid en financiële onafhankelijkheid. Door de kapitaalvraag aan de aandeelhouders wijzigt dit.

De aandeelhouders die kapitaal verstrekken, vergroten hun financieel belang in Stedin en lopen relatief meer financieel risico in vergelijking met de situatie zonder een kapitaalstorting. In bepaalde scenario's kan het gestorte kapitaal minder waard worden of kan het rendement in een bepaald jaar niet worden uitgekeerd (zie hoofdstuk 7). Het feit dat aandeelhouders potentieel meer risico lopen zorgt eveneens voor een wijziging van perspectief. Deze wijziging betekent een logisch moment om de bestaande governance tegen het licht te houden en aan te passen naar deze nieuw ontstane realiteit.

6.2.3 Optimalisaties gewenst, los van de kapitaalstorting

Los van de beoogde kapitaalstorting was het oordeel van de AHC dat de governance op onderdelen zou moeten worden geoptimaliseerd, omdat bepaalde zaken gedateerd of nog niet / onvoldoende geregeld zijn. De AHC kwam tot deze conclusie op grond van het functioneren van de huidige governance in vergelijking met andere deelnemingen die in overheidshanden zijn, en omdat bepaalde governance wensen voortvloeien uit herijkt deelnemingenbeleid van diverse gemeenten die

aandeelhouder zijn van Stedin. Een voorbeeld daarvan is de bepaling over de informatievoorziening en de bepaling die ervoor zorgt dat de gemaakte afspraken niet alleen voor Stedin zelf (als holding) gelden maar ook voor haar dochtervennootschappen.

6.2.4 Opsomming governance-aanpassing

Tegelijkertijd is het geenszins de bedoeling geweest om een integrale herziening van de governance van Stedin te bewerkstelligen, en zeker ook niet om de huidige rolverdeling tussen raad van bestuur, raad van commissarissen en aandeelhouders wezenlijk te veranderen.

Concreet zijn de onderstaande punten ter optimalisatie van de governance geïdentificeerd (en deze worden op een zeker abstractieniveau belicht in het daarbij vermelde hoofdstuk):

- Dividendbeleid: bijzondere baten en overkapitalisatie (hoofdstuk 6.3)
- Goedkeuringsrecht op het MSP & de mid term review (hoofdstuk 6.4)
- Jaarplan (hoofdstuk 6.5)
- Goedkeuringslijst (hoofdstuk 6.6)
- Adviesrecht aandeelhouders hybride financiering (hoofdstuk 6.7)
- Doorwerking (hoofdstuk 6.8)
- Informatievoorziening (hoofdstuk 6.9)
- Procedurele aspecten AvA (hoofdstuk 6.10)
- Governance 'holiday' (hoofdstuk 6.11)
- Zeggenschap cumulatief preferente aandelen (hoofdstuk 6.12)

Voor een meer gedetailleerd overzicht wordt verwezen naar het overzicht aanpassingen governance in Bijlage 9, waarin ook is aangegeven waar de aanpassingen in de juridische documentatie terug te vinden zijn. Vanzelfsprekend moet voor de exacte inhoud van de aanpassingen de juridische documentatie worden geraadpleegd.

N.B.: Over deze governance aanpassingen dient de ondernemingsraad van Stedin nog een advies uit te brengen. Dit advies is nog niet verkregen op het moment dat dit AHC Advies naar de 44 aandeelhouders is verstuurd, omdat de wettelijke adviestermijn in acht moeten worden genomen. Tegelijkertijd zal dit advies

logischerwijs wel zijn ontvangen (ruim) voor het moment van besluitvorming in AvA op 25 juni 2021.

6.3 Dividendbeleid: bijzondere baten en overkapitalisatie

De bestaande statutaire regeling bevat een bepaling waardoor bijzondere baten (dit zijn opbrengsten die niet uit de normale of gewone bedrijfsuitoefening voortkomen, zoals de verkoop van bepaalde bedrijfsonderdelen) niet als winst aan de aandeelhouders worden uitgekeerd, tenzij het bestuur anders beslist. Deze bepaling kende geen eindtermijn, maar is in de aangepaste governance geclausuleerd. De regeling voor de bijzondere baten geldt tot eind 2026.

Op verzoek van de AHC is verder een bepaling opgenomen over overkapitalisatie. Het is in het belang van de aandeelhouders dat Stedin kredietwaardig is en tegelijkertijd efficiënt gekapitaliseerd is met een adequate verhouding tussen vreemd en eigen vermogen. In de huidige fase zorgt de potentiële kapitaalstorting van de aandeelhouders voor een verbetering van Stedin's financiële positie. Tegelijkertijd moet overmatig kapitaal in de toekomst worden vermeden, oftewel in geval van overkapitalisatie moet het 'overtollige' kapitaal worden uitgekeerd c.q. terugbetaald aan de aandeelhouders. In dat kader zijn afspraken gemaakt dat in een dergelijk scenario[36] tot (incidentele) additionele uitkering zal worden besloten.

Concreet gaat het om de volgende wijzigingen:

- De statutaire bepaling over de bijzondere baten geldt tot eind 2026
- Toevoeging van een bepaling in het aandeelhoudersconvenant ter voorkoming van overkapitalisatie.

6.4 Goedkeuringsrecht op het MSP & mid term review

Met het oog op de veranderende omgeving waarbinnen Stedin opereert en de belangrijke leidende rol die zij neemt in het bewerkstelligen van de faciliteiten om de energietransitie mogelijk te maken, zullen Stedin en de publieke aandeelhouders intensiever met elkaar interacteren. Dit is een belangrijke reden waardoor – naast de kapitaalstorting -het wenselijk is dat de aandeelhouders actief betrokken worden bij het MSP. Inmiddels is de nodige ervaring opgedaan met de bestaande governance en is

[36] De omstandigheid dat op enig moment (i) uit de vijfjarige financiële prognoses in het vigerende FSP volgt of anderszins blijkt dat de financiële prognoses zich dusdanig ontwikkelen dat een verhoging van de credit rating van Stedin boven het kredietniveau A- waarschijnlijk is, dan wel een daadwerkelijke verhoging boven A-plaatsvindt en/of (ii) de FFO/Net Debt Ratio hoger wordt dan 14%, waarbij geldt dat dit percentage wordt bijgesteld indien een wijziging van de ratingmethodologie dat vereist, in overleg tussen de raad van bestuur en AHC.

geconstateerd dat het moment van en de mate van betrokkenheid van de aandeelhouders bij de strategie en (des)investeringen suboptimaal is.

De benodigde slagvaardigheid voor de raad van bestuur en de raad van commissarissen in ogenschouw nemend, is het als wenselijk beoordeeld dat het huidige adviesrecht wordt getransformeerd naar een goedkeuringsrecht voor de AvA ten aanzien van. Het MSP en de (tussentijdse) herijkingen daarvan. Het MSP ziet op een termijn van vijf jaar. Inhoudelijk worden in het MSP de gereguleerde activiteiten (onderverdeeld in netgedreven, klantgedreven, metergedreven en digitalisering) en de niet-gereguleerde activiteiten, alsmede de voortgang en resterende duur van de RES'sen separaat weergegeven.

Verder wordt het MSP verrijkt met een zogenaamd financieel deel dat ten minste omvat: a] de investeringsvolumes over de periode waar het MSP op ziet, b] de investeringsdoelstellingen voor het gereguleerde en niet-gereguleerde domein alsmede c] de rendementsdoelstellingen voor het niet-gereguleerde domein.

Tot slot worden bij het opstellen van ieder MSP ook eventuele majeure politieke gevoeligheden die relevant zijn gedurende die periode van vijf jaar, besproken met de AHC.

Qua proces is overeengekomen dat de raad van bestuur het MSP opstelt, de raad van commissarissen en de aandeelhouders het MSP goedkeuren en de AHC een adviesrecht op dit MSP heeft.

Naast het goedkeuringsrecht van de aandeelhouders op het MSP, is het goedkeuringsrecht van de aandeelhouders op de mid term review een nieuw onderdeel van Stedin's governance.

Halverwege de looptijd van het MSP stelt het bestuur een zogenaamde mid term review op. Deze mid term review is bedoeld als evaluatie en herijking van het bestaande MSP met betrekking tot de niet-gereguleerde activiteiten en de onderdelen zoals benoemd in voorgaande alinea en zal de aandeelhouders (en Stedin) beter inzicht geven in de voortgang van de uitvoering van het MSP en de behaalde tussentijdse resultaten inzake Stedin's niet gereguleerde activiteiten. Tevens wordt het financieel deel van het MSP in deze mid term review herijkt.

Concreet gaat het om de volgende wijzigingen:

- een goedkeuringsrecht van de aandeelhouders op het MSP .
- een goedkeuringsrecht van de aandeelhouders op de mid term review.

6.5 Jaarplan

Voortbouwend op het MSP stelt Stedin jaarlijks een jaarplan waarin de belangrijkste strategische pijlers worden doorvertaald naar concrete activiteiten, doelstellingen en investeringen voor dat jaar. Het jaarplan biedt daar inzicht in. Met de voorgestelde governance wijzigingen krijgen de aandeelhouders *geen* andere rechten, het huidige adviesrecht blijft in stand. Op dit onderdeel hebben de AHC en Stedin vooral afspraken gemaakt om het informatieniveau omtrent de financiën van Stedin concreter inzichtelijk te maken. In het jaarplan zal Stedin voortaan[37] specifieker inzicht gaan geven in haar investeringsprogramma en niet alleen in het type investering (gereguleerd en niet-gereguleerd) maar ook de geografische spreiding (per gemeente en per RES gebied). Verder zal het jaarplan ook meer inzicht bieden in de financiële prognoses van Stedin, wat betreft haar voorziene balans, kasstromen en winst- en verliesrekening.

Concreet gaat het om de volgende wijziging:

- een verrijking van het informatieniveau van het jaarplan.

6.6 Goedkeuringslijst

Omdat niet-gereguleerde activiteiten geen wettelijke taak zijn, zal de noodzaak van investeringen hierin sterker moeten worden onderbouwd en moeten passen binnen het door de aandeelhouders onderschreven MSP en het jaarplan. De financiële risico's zijn immers, in vergelijking met investeringen in het gereguleerde domein, groter voor zowel Stedin als de aandeelhouders.

Uiteraard dient in het verlengde daarvan te worden gekeken naar de procedure voor afwijking van MSP en mid term review. Wat betreft de investeringen is het bij de gereguleerde activiteiten vooral van belang dat aandeelhouders zeggenschap hebben over het aankopen of verkopen van (gedeeltes van) netwerken.

Bij de niet-gereguleerde activiteiten gaat het over het starten of beëindigen van dergelijke activiteiten, al dan niet in joint ventures, het verlenen van garantie en het verstrekken van leningen.

Om voornoemde redenen zijn de AHC en Stedin overeengekomen om de goedkeuringsdrempels voor rechtshandelingen c.q. investeringen in niet-gereguleerde activiteiten te verlagen van €50 mln naar €25 mln. De goedkeuringsdrempel voor gereguleerde activiteiten wordt voldoende adequaat geacht. Wel is overeengekomen dat de overname van een andere netbeheerder de goedkeuring van de aandeelhouders

[37] Stedin zal zich inspannen haar systemen voldoende tijdig zo te wijzigen dat deze informatie bij het jaarplan 2022 verstrekt kan worden, maar dat indien dit redelijkerwijs niet tijdig mogelijk blijkt, deze informatie zal worden opgenomen in en vanaf het jaarplan 2023.

vereist. In het specifieke geval dat Stedin een deel van een netwerk van een andere regionale netbeheerder over wenst te nemen geldt niet een drempelbedrag van €100 mln maar van €50 mln.

Daarnaast is bepaald dat investeringen goedkeuring van de aandeelhouders behoeven als Stedin buiten haar verzorgingsgebied investeert en wanneer men niet-gereguleerde activiteiten wil gaan ontplooien in marktsegmenten die niet in het vigerende (goedgekeurde) MSP zijn opgenomen.

Tot slot is relevant om te vermelden dat ook is afgesproken dat met elkaar samenhangende transacties als één geheel worden beschouwd, om te voorkomen dat de toepasselijkheid van de goedkeuringsdrempels wordt ontlopen bijvoorbeeld door het trancheren van investeringen.

Concreet gaat het om de volgende wijzigingen:

- Goedkeuringsdrempel voor niet gereguleerde activiteiten wordt verlaagd van €50 mln naar €25 mln.[38]
- Goedkeuring van de aandeelhouders is vereist wanneer Stedin niet-gereguleerde activiteiten wil gaan ontplooien in marktsegmenten die niet in het MSP zijn opgenomen.
- Goedkeuringsdrempel van €50 mln voor de overname van een gedeelte van een netwerk.
- Goedkeuring van de aandeelhouders is vereist wanneer Stedin buiten haar verzorgingsgebied investeert.
- Goedkeuring van de aandeelhouders is vereist wanneer Stedin een andere netbeheerder wenst over te nemen.

6.7 Adviesrecht aandeelhouders hybride financiering

Op dit moment hebben de aandeelhouders enkel een adviesrecht op het jaarplan. In de voorgestelde governance aanpassing krijgen de aandeelhouders tevens een adviesrecht in de situatie dat Stedin bovenop de bestaande hybride financiering (zie hoofdstuk 3.2 voor een nadere uitleg over de hybride financiering van Stedin) van €500 mln[39] een nieuwe hybride financiering wenst aan te trekken. Op dit moment hebben noch de AHC noch de aandeelhouders daarin positie. De AHC wenst nauwere betrokkenheid van de aandeelhouders op dit punt omdat bij het aantrekken van

[38] N.B. Uitgesloten van deze bepaling zijn de (rechts)handelingen die onderdeel vormen van de reguliere operationele bedrijfsvoering van Stedin.

[39] Op 23 maart 2021 heeft Stedin een nieuwe eeuwigdurende hybride obligatie uitgegeven van €500 mln en daarbij tevens aangekondigd een vrijwillig terugkoop aanbod uit te brengen op de voor die datum reeds bestaande hybride obligatie €500 mln.

additionele hybride financiering het in de regel om significantie volumes aan vermogensverstrekking gaat en de overeengekomen voorwaarden en condities die Stedin overeenkomst met de verstrekker van het hybride kapitaal uiteindelijk van invloed is op Stedin's financiële positie, kredietwaardigheid en daarmee uiteindelijk ook het (dividend)rendement van de aandeelhouders.

Concreet gaat het om de volgende wijziging:

- Introductie van een zwaarwegend adviesrecht ten aanzien van hybride financiering

6.8 Doorwerking

In de huidige statutaire bepalingen is de 'doorwerking' naar dochtermaatschappijen niet adequaat geborgd. De overeengekomen regelingen zouden niet alleen voor Stedin Holding N.V. maar ook ten aanzien van haar dochtermaatschappijen moeten gelden. Dit betekent dat Stedin verantwoordelijk gemaakt wordt ervoor te zorgen dat alle bepalingen niet alleen door haarzelf maar door de gehele groep worden nageleefd, en dat geen vennootschappelijke of contractuele structureren kunnen worden opgezet om de toepasselijkheid te ontlopen of beperken.

Concreet gaat het om de volgende wijziging:

- Doorwerking binnen de gehele groep

N.B.: De huidige regeling in de statuten die stelt dat geen goedkeuring is vereist voor investeringsbeslissingen waartoe de netbeheerder dwingend is gehouden op grond van wet- en regelgeving of onherroepelijke besluiten van een toezichthouder,[40] blijft gehandhaafd.

6.9 Informatievoorziening

Voor verantwoording is informatie cruciaal. Met Stedin zijn afspraken gemaakt om – naast voornoemde gemaakte afspraken ten aanzien van het MSP, de mid term review en het informatieniveau van het jaarplan, de informatievoorziening richting de aandeelhouders te verbeteren. Dit wordt hoofdzakelijk gedreven door de verwevenheid tussen aandeelhoudende gemeenten en Stedin voor wat betreft de uitdagingen in de energietransitie en de verdere implementatie van de RES'sen.

Stedin zal voortaan op *halfjaarlijkse* basis informatie verschaffen met betrekking tot de gedane investeringen, waarbij het in de praktijk gebruikelijke onderscheid zal worden gemaakt in gereguleerde en niet-gereguleerde alsmede klant- en netgedreven investeringen. Specifieke aandacht zal hierbij uitgaan naar de investeringen in Stedin's

[40] Artikel 16.3 van de huidige statuten van Stedin.

kernactiviteiten als netbeheerder namelijk gas (aanleg, beheer en onderhoud) en elektriciteit (aanleg, beheer en onderhoud). Daarnaast worden de investeringen die betrekking hebben op de energietransitie (aansluiten van zon- wind- en laadinfrastructuur); warmtenetten, waterstofnetten, digitalisering en de resterende uitrol van de Slimme Meter belicht.

Tot slot verschaft Stedin *jaarlijks* informatie met betrekking tot de voortgang van de RES, de investeringen per RES/regio, de (direct en indirecte) gecreëerde werkgelegenheid door Stedin en het niveau van dienstverlening.[41]

De aandeelhouders hebben ten aanzien van het opvragen c.q. verzoeken van specifieke informatie het wettelijke informatierecht.[42] In het geval van verschil van inzicht over het informatieverzoek en de te verstrekken informatie is tussen Stedin en de AHC een geschillenregeling overeengekomen, met eenzelfde structuur als de geschillenregeling tussen AHC en vennootschap in het transactieproces van Eneco.

N.B. Bij informatievoorziening wordt rekening gehouden met eventuele voorschriften ten aanzien van koersgevoelige informatie, in het kader waarvan aanvullende regelingen ten aanzien van geheimhouding of anderszins kunnen worden getroffen.

Concreet gaat het om de volgende wijzigingen:

- Geen aanpassing wettelijkrecht op informatie; wel de implementatie van een geschillenregeling
- Principe, frequentie en reikwijdte van periodieke informatievoorziening.

6.10 Procedurele aspecten AvA

De huidige termijn van het agenderingsrecht bedraagt zestig dagen. Het huidige agenderingsrecht blijft gehandhaafd maar de termijn wordt verkort naar veertig dagen, om aandeelhouders in de gelegenheid te stellen op een korte(re) termijn hun punten aanhangig te maken.

Daarnaast zal ook de bevoegdheid worden toegekend tot het bijeenroepen van een AvA aan ten minste twee of meer aandeelhouders die tezamen ten minste 10% van de aandelen houden.

---

41 Stedin zal zich inspannen haar systemen voldoende tijdig zo te wijzigen dat deze informatie bij het jaarplan 2022 verstrekt kan worden, maar dat indien dit redelijkerwijs niet tijdig mogelijk blijkt, deze informatie zal worden opgenomen in en vanaf het jaarplan 2023.

42 Artikel 2:107(2) BW bepaalt dat het bestuur en de raad van commissarissen aan de algemene vergadering alle door haar verlangde inlichtingen verschaft, tenzij een zwaarwichtig belang van de vennootschap zich daartegen verzet.

Concreet gaat het om de volgende wijzigingen:

- Verkorting van de agenderingstermijn van 60 naar 40 dagen
- Introductie eigen bijeenroepingsrecht aandeelhouders (door twee of meer aandeelhouders met ten minste 10% van de aandelen).

6.11 Governance 'holiday'

In een relatief korte periode tussen 2018 en 2021 is op twee momenten de governance van Stedin aangepast. Governancewijzigingen zijn tijdsintensieve processen en om die reden zijn de AHC en Stedin overeengekomen om voor een periode tot aan eind 2023 geen governance-aanpassingen te agenderen tenzij bijzondere omstandigheden of ontwikkelingen daartoe gerede aanleiding geven.

Dit wordt vastgelegd in een bevestigingsbrief van de AHC aan Stedin.

Concreet gaat het om de volgende afspraak:

- Geen agendering van (verdere) governancewijzigingen tot aan eind 2023.

6.12 Zeggenschap cumulatief preferente aandelen

De kapitaalstorting wordt geëffectueerd doordat aandeelhouders additioneel kapitaal storten, daar staat de ontvangst van cumulatief preferente aandelen tegenover. Ieder cumulatief preferent aandeel heeft één stem in de AvA ('one share one vote').

Het totaal aantal cumulatief preferente aandelen is vastgesteld dat het percentage van het totaal aantal stemmen op de cumulatief preferente aandelen in de AvA gelijk is aan het percentage dat (x) het totale stortingsbedrag op de cumulatief preferente aandelen vormt van (y) het totaal van de intrinsieke waarde van Stedin groep per 31 december 2020 plus het totale stortingsbedrag op de cumulatief preferente aandelen. Op basis van het huidige aantal uitstaande aandelen in het kapitaal van Stedin en de intrinsieke waarde van Stedin groep per 31 december 2020, bedraagt de prijs per cumulatief preferent aandeel €480,69. Het totaal aantal cumulatief preferente aandelen bij een beoogde uitgifteomvang van €200 mln bedraagt daarmee 416.072. Daarmee vertegenwoordigen de Preferente Aandelen bij een beoogde uitgifteomvang van €200 mln ongeveer 7,72% van het totaal aantal stemmen in de AvA.

Aan de houders van de cumulatief preferente aandelen komen (als apart vennootschapsorgaan) geen bijzondere zeggenschapsrechten toe, behoudens dat de volgende besluiten slechts kunnen worden genomen met goedkeuring van de vergadering van houders van cumulatief preferente aandelen (de zogeheten "preferente meerderheid"), het gaat hierbij om (i) de uitgifte van cumulatief preferente aandelen en/of beperking of uitsluiting van het voorkeursrecht ter zake en (ii) de introductie en

uitgifte van een nieuwe soort aandelen of (iii) een andere aanpassing aan de statuten die onevenredig afbreuk doet aan de financiële of zeggenschapsrechten verbonden aan de cumulatief preferente aandelen.

7 RISICOANALYSE

7.1 Inleiding

Stedin heeft haar aandeelhouders voorgesteld om het eigen vermogen te versterken middels een uitgifte van cumulatief preferente aandelen, af te nemen door de huidige aandeelhouders. Met deze kapitaalversterking wordt Stedin robuuster gefinancierd, en krijgen de deelnemende aandeelhouders zicht op een stabiel dividend (op hun cumulatief preferente aandelen). Maar elke investering gaat gepaard met een bepaalde mate van risico. Het is van belang dat de aandeelhouders die overwegen om te investeren door middel van de cumulatief preferente aandelen, deze risico's kennen, en dat zij hiervoor worden gecompenseerd met marktconform rendement, in de vorm van dividend. In dit hoofdstuk komen de risico's van een eventuele investering aan bod.

De risico's voor een aandeelhouder zijn onder te verdelen in de risico's met betrekking tot het te behalen rendement, het aan Stedin beschikbaar gestelde kapitaal, de waarde van de onderneming en een eventueel renterisico bij financiering van de storting.

7.2 Risico's met betrekking tot het rendement

De inkomsten van Stedin zijn relatief stabiel. De inkomsten worden grotendeels bepaald door de tarieven die Stedin mag rekenen, die op hun beurt worden bepaald door de WACC. De ACM houdt bij het bepalen van de WACC rekening met een 'redelijk rendement' voor de aandeelhouders op de lange termijn. De ACM heeft deze systematiek en haar verantwoordelijkheid in dezen bevestigd aan de AHC in een notitie van 28 juli 2020 (ACM/UIT/538205).

Voor de cumulatief preferente aandelen geldt dat met voorrang op de winstuitkering op de gewone aandelen (preferent) een vast percentage over het geïnvesteerde bedrag als dividend wordt uitgekeerd. Mocht de winst in enig jaar ontoereikend zijn om het preferent dividend uit te keren, dan kan dit worden uitgekeerd uit de algemene reserve, mits deze toereikend is. Als dat ook niet mogelijk is, wordt het dividend doorgeschoven, waarbij het rendementspercentage ook wordt vergoed over het niet-uitgekeerde bedrag. Daarom wordt gesproken van *cumulatief* preferente aandelen.

Daarmee kent het rendement voor de deelnemende aandeelhouders een hoge mate van zekerheid. Het overeengekomen rendementspercentage is 3%, wat een dividendrendement betekent van €6 mln per jaar bij een storting van €200 mln. Op basis van de huidige prognoses is Stedin met betrekking tot de storting van €200 mln in staat elk jaar het cumulatief preferente dividend uit te betalen.

Wat betreft het dividend op de gewone aandelen wordt opgemerkt dat op basis van de huidige prognoses Stedin aan aantal jaren (waarschijnlijk) geen winst zal maken, met als

gevolg dat Stedin in de jaren 2022, 2025, 2026 en 2029 niet in staat zal zijn om dividend op de gewone aandelen uit te keren. Onvoorspelbaarheid van dividenden betekent dat een gemeente het risico loopt om met een wegvallende bate te worden geconfronteerd, en dat als gevolg daarvan door bezuinigingen, ombuigingen etc. dit knelpunt door die gemeente zal moeten worden 'weggewerkt' c.q. gecompenseerd. Voor de AHC is dit een argument geweest om ten aanzien van de voorliggende kapitaalvraag te kiezen voor een instrument met een zoveel mogelijk constant en voorspelbaar rendement (op de cumulatief preferente aandelen).

Het dividend over de cumulatief preferente aandelen gaat wel ten koste van het dividend van de gewone aandelen, omdat na de uitkering van het preferent dividend de voor uitkering op de gewone aandelen beschikbare winst is verlaagd. Dat geldt voor alle kosten die Stedin maakt, dus ook voor de vermogenskosten. Voor het effect op het regulier dividend maakt het geen verschil of de onderneming deze kosten (als rente) betaalt aan marktpartijen, of als dividend op de cumulatief preferente aandelen aan deelnemende aandeelhouders. Doordat het rendement voor de cumulatief preferente aandelen marktconform wordt vastgesteld op basis van de marktrentes voor andere vermogensinstrumenten, is de waardeoverdracht tussen de cumulatief preferente aandelen en gewone aandelen minimaal.

7.3 Risico's met betrekking tot de kapitaalstorting

In het voorstel van Stedin worden de preferente aandelen uitgegeven zonder einddatum. De *afwezigheid* van afspraken over terugbetaling is een vereiste voor kredietbeoordelaars om het instrument als eigen vermogen te kunnen rekenen. Dat heeft als gevolg dat deelnemende aandeelhouders geen zicht hebben op terugbetaling van de kapitaalstorting. Wel is overeengekomen dat overkapitalisatie moet worden vermeden, wat betekent dat als Stedin een hogere *credit rating* dan A- verkrijgt of de FFO/Net debt ratio boven een bepaalde drempel komt overtollig kapitaal aan de aandeelhouders wordt uitgekeerd (zie hoofdstuk 6).

Tegelijkertijd laten de berekeningen van de adviseurs zien dat op de lange termijn (na 2040) bij Stedin de ruimte kan ontstaan om additionele uitkeringen te doen. Maar deze berekening is gevoelig voor veranderende omstandigheden. Een alternatief kan ook zijn om tezijnertijd de hele kapitaalstructuur tegen het licht te houden.[43]

Een ander aspect om als aandeelhouder in ogenschouw te nemen, is de verwerking van de kapitaalstorting op de gemeentelijke balans. In geval een aandeelhoudende

[43] Twee opmerkingen vanuit civielrechtelijk perspectief:
(a) Een besluit om aandelen terug te kopen, is ter discretie van de raad van bestuur, die daarbij onder meer het financieel beleid en de consequenties voor de credit rating in acht zal nemen; daarnaast is machtiging van de AvA vereist;
(b) Intrekking van de cumulatief preferente aandelen (als gevolg waarvan deze ophouden te bestaan) is mogelijk indien de AvA daartoe besluit, op voorstel van de raad van bestuur en met goedkeuring van de raad van commissarissen, mits met terugbetaling van de volledige inleg en het eventuele nog niet uitgekeerde rendement. Voor een dergelijke intrekking is geen goedkeuring van een preferente meerderheid vereist.

gemeente kapitaal stort in Stedin, dan is zij binnen het BBV verplicht deze kapitaalverstrekking op de balans op te nemen onder de financiële vaste activa.

Kortom, de boekwaarde van het belang in Stedin op de balans van de aandeelhouder zal wijzigen in geval deze aandeelhouder kapitaal stort. Voor financiële vaste activa is de verkrijgingsprijs of de vervaardigingsprijs voorgeschreven als waarderingsgrondslag.[44] De hoogte van de kapitaalstorting of anders gesteld de verkrijgingsprijs van de cumulatief preferente aandelen is het bedrag waarmee ook de financiële vaste activa op de gemeentelijke balans van de deelnemende aandeelhouder moet worden verhoogd. Echter, in de loop der tijd kan de waarde van de onderneming en daarmee ook de aandelen wijzigen. Indien de marktwaarde van Stedin voor een langere periode lager is dan de verkrijgingsprijs c.q. de gemeentelijke boekwaarde, en afwaardering, en er geen perspectief is op herstel dan bestaat de mogelijkheid dat een gemeente de boekwaarde deels of in zijn geheel moet afwaarderen wat voor de gemeente een verliesneming c.q. last betekent die moet worden opgevangen met andere publieke middelen.

Op basis van de huidige prognoses en het gereguleerde karakter van Stedin ziet de AHC dit als een (zeer) beperkt risico.

7.4 Risico's voor de ondernemingswaarde

Verwacht mag worden dat het extra eigen vermogen, samen met het (mede) op basis hiervan aan te trekken vreemd vermogen, op termijn gaat renderen. Dat is gunstig voor de ondernemingswaarde op de lange termijn. De houders van de cumulatief preferente aandelen delen niet mee in waardestijgingen (of dalingen) van de onderneming. Deze waarde is gekoppeld aan de gewone aandelen. Daarmee bestaat er vanuit het perspectief van de ondernemingswaarde geen risico voor de houders van cumulatief preferente aandelen, maar daar staat tegenover dat zij ook niet meedelen in een stijging van de ondernemingswaarde. De marktconformiteit van het preferent dividend is overigens ook een waarborg voor de houders van de gewone aandelen, dat geen c.q. minimale waardeoverdracht plaatsvindt richting de houders van cumulatief preferente aandelen.

De AHC ziet een risico van overkapitalisatie wanneer de periode van extra investeringen voor Stedin tot een einde komt. Overkapitalisatie kan leiden tot verminderde efficiency en een lager dividend voor de aandeelhouders. Tezijnertijd (na 2040) zullen onderneming en aandeelhouders vinger aan de pols moeten houden om via uitkeringen of anderszins overkapitalisatie te voorkomen.

Ook heeft de AHC het risico gesignaleerd dat de onderneming in de toekomst het extra kapitaal benut om investeringen te doen in de niet gereguleerde markt, zoals de

[44] Artikel 63, lid 1 BBV.

levering van warmte. Doordat dit geen gereguleerde markt is, is er geen sprake van een gegarandeerde opbrengst en zijn de risico's groter. Om het risico hierop te mitigeren hebben onderneming en AHC afspraken gemaakt over een aanpassing van de governance, zodat de aandeelhouders betrokken worden bij dergelijke investeringen (zie hoofdstuk 6.4 tot en met 6.6).

7.5 Renterisico

Afhankelijk van hoe een aandeelhoudende gemeente de kapitaalstorting financiert, kan de aandeelhouder te maken hebben met kapitaallasten ten aanzien van het gestorte kapitaal in Stedin. Dit kan betrekking hebben op de interne omslag- c.q. rekenrente in een gemeentelijk stelsel bijvoorbeeld in geval van concernfinanciering of de (inleen) rente die een gemeente betaalt nadat zij voor de kapitaalstorting in Stedin een (separate) lening heeft aangetrokken. Gemeenten lopen een risico wanneer de rente over hun financiering van de kapitaalstorting op enig moment hoger zou zijn dan het te ontvangen dividendrendement op de preferente aandelen.

Dit rendement kent in het huidige voorstel een coupon van 3% en deze wordt herijkt bij elk nieuw methodebesluit en is gebaseerd op vier bouwstenen, de zogenaamde spreads die op hun beurt gebaseerd zijn op drie verschillende type marktrentes (5 jaars mid swap, senior unsecured spread en subsenior spread) en een premie c.q. vaste opslag van 1%. Zie hoofdstuk 5.2.6.

Alhoewel de AHC dit nimmer kan garanderen, lijkt het de AHC en haar financieel adviseurs hoogst onwaarschijnlijk dat de deelnemende aandeelhouders in enig scenario meer rente betalen dan zij aan preferent dividend van Stedin ontvangen om de volgende redenen: (i) gemeenten kunnen zich als overheidslichaam in de regel tegen relatief gunstige condities financieren, (ii) het preferent dividend wordt periodiek herijkt, dus als de rente voor de deelnemende aandeelhouders stijgt, mag worden aangenomen dat het rendement dat zij van Stedin ontvangen ook stijgt en (iii) het minimale rendementspercentage (de *floor*) is vastgelegd op 1% (dus ook als marktrentes verder negatief worden). Zie hoofdstuk 5.2.7.

7.6 Conclusie

De AHC is van mening dat de aan de investering verbonden risico's verantwoord zijn. Het risico van geen of te laag rendement is ondervangen door de keuze voor het instrument van cumulatief preferente aandelen, met een voorspelbaar preferent rendement op basis van een transparant en marktconform prijsmechanisme, met een periodieke herijking. Er is een vooraf afgesproken marktconform rendement, dat bij te lage winsten hetzij ten laste van reserves, hetzij in latere jaren alsnog zal worden uitgekeerd.

De cumulatief preferente aandelen zijn naar hun aard eeuwigdurend, wat betekent dat terugbetaling van de nominale waarde en gestorte agio pas aan de orde zou (kunnen) zijn bij een formele ontbinding van Stedin. In een dergelijk geval hebben de cumulatief preferente aandelen wel voorrang boven de gewone aandelen op het liquidatiesaldo. Een risico dat de agio en nominale waarde niet (ooit) worden terugbetaald, doet zich dan ook pas voor indien de (intrinsieke) waarde van Stedin (bezittingen *minus* schulden) bij ontbinding kleiner zou zijn dan het totaal op de cumulatief preferente aandelen gestorte bedrag. Daarmee is ook duidelijk dat deelnemende aandeelhouders bereid moeten zijn om lang in bezit te blijven van de cumulatief preferente aandelen.

8 PUBLIEK & FINANCIEEL BELANG

8.1 Inleiding

Op basis van de Wet Fido is het voor openbare lichamen, waaronder gemeentes, alleen toegestaan om investeringen te doen als dit een publiek belang dient. Enkel het rendement kan geen reden zijn om de investering te doen. Artikel 2, lid 1 van de Wet Fido luidt:

> *"Openbare lichamen kunnen uitsluitend ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak leningen aangaan, middelen uitzetten of garanties verlenen. Voor het overige houden zij hun liquide middelen in 's Rijks schatkist aan."*

Soms wordt de Wet Fido meer algemeen geïnterpreteerd als een verbod voor openbare lichamen om via ondernemingen winstgevende economische activiteiten uit te voeren. Hier is de Wet Fido niet voor bedoeld. Zij ziet uitsluitend op het beheren van financiële middelen. Het kader voor commerciële activiteiten van overheden is vastgelegd in de Wet Markt en Overheid, waarbij overheden bovendien gehouden zijn aan de Europese staatssteunregels.

De afbakening van de publieke taak wordt in deze wetgeving niet nader omschreven maar aan de eigen verantwoordelijkheid van de openbare lichamen overgelaten. Afhankelijk van de afweging van de openbare lichamen zelf, kunnen deze activiteiten een onderdeel van de publieke taak van de openbare lichamen zijn. Het is daarmee aan iedere aandeelhoudende gemeente zelf om te bepalen of een publiek belang is gediend bij eventuele vergroting van het aandelenbelang in Stedin.

Gemeenten kunnen hierbij gebruik maken van de in dit hoofdstuk opgenomen duiding van de AHC. Voor deze duiding is onder andere gebruik gemaakt van het vergelijkbare hoofdstuk vijf uit het Consultatiedocument ten aanzien van verkoop van aandelen in Eneco Groep N.V., dat de Aandeelhouderscommissie van Eneco in 2017 heeft opgesteld ten behoeve van de aandeelhouders van Eneco Groep N.V.. Alle aandeelhouders Stedin hebben dit document destijds in hun hoedanigheid van aandeelhouder van Eneco Groep N.V. ontvangen.

8.2 Definitie publiek belang

Er bestaat geen wettelijke definitie voor publieke belangen. Algemeen geaccepteerd is echter de definitie die door de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid is gegeven[45]:

> "*Een maatschappelijk belang waarvan de overheid zich de behartiging aantrekt op grond van de overtuiging dat dit belang anders niet goed tot zijn recht komt.*"

8.3 De publieke deelneming bij de energievoorziening

In de tweede helft van de negentiende eeuw ontfermden gemeentelijke nutsbedrijven zich over de productie en levering van elektriciteit en (stads-)gas zodat iedereen beschikking kreeg over energie tegen betaalbare prijzen en waarbij de veiligheid werd geborgd. Na een historie van samenwerking en fusies van gemeentelijke nutsbedrijven ontstonden in Nederland vier grote regionale energieproducenten en -leveranciers, namelijk Nuon, Delta, Essent en Eneco. Deze fusies werden vooral gedreven door de wens van de productie- en leveringsbedrijven om zich gereed te maken voor toekomstige concurrentieverhoudingen, niet vanwege het bereiken van een optimale schaal voor netwerkbedrijven. Omdat de energievoorziening als zodanig echter goed functioneerde, is het systeem, behoudens een enkele herverkaveling in de netten, verder niet aangepast. In het specifieke geval van Eneco & Stedin leidde dit ertoe dat het aandeelhouderschap belegd is bij een deel (44 van de 91) van de gemeenten in het verzorgingsgebied. In tegenstelling tot Enexis en Liander zijn er geen provincies aandeelhouder.

De laatste herverkaveling voor Stedin vond plaats in 2017. De provincie en gemeenten in Zeeland, die aandeelhouder waren van DNWG Infra B.V. en netwerkbedrijf Enduris B.V., hebben in 2017 deze bedrijven verkocht aan Stedin. Hun bezit is daarmee overgegaan naar de aandeelhouders van Stedin.

Als gevolg van de WON (2006) werd ieder van vier energiebedrijven gesplitst in een op de markt opererende productie- en leveringsbedrijf zoals Eneco, en een regionale netbeheerder, zoals Stedin. In de memorie van toelichting van de WON onderbouwt de wetgever waarom het aandeelhouderschap van netbeheerders in publieke handen dient te blijven. De elektriciteits- en gasnetwerken vergen dusdanig hoge investeringen dat een concurrerend netwerk naast het bestaande veelal niet rendabel is. Economisch gezien is er slechts plaats voor één gas- en één elektriciteitsnetwerk. De elektriciteits- en gasnetwerken zijn derhalve natuurlijke monopolies. Het beheer over deze netwerken is essentieel voor de leveringszekerheid en een goede marktwerking. Via onafhankelijke

[45] Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, Het borgen van publiek belang, Den Haag: SDU Uitgevers 2000, p. 20.

netten in overheidshanden kunnen diverse commerciële energieleveranciers concurreren om marktaandeel en is de betrouwbaarheid van de netten gegarandeerd.[46]

In de memorie van toelichting op de WON in 2004 wordt nog de mogelijkheid van een *minderheidsprivatisering* van de netten expliciet overwogen. Maar in april 2006 neemt de Tweede Kamer het amendement Hessels c.s. op de WON aan, waarin wordt geregeld dat de minister zijn instemming voor overdracht van de eigendom van een net onthoudt indien dit eigendom buiten het bereik van overheden zou komen. Daarmee wordt beoogd een (minderheids-)privatisering van de netten uit te sluiten. In 2010 wordt in de Gaswet en de Elektriciteitswet verankerd dat "de aandelen van een netbeheerder direct of indirect bij de staat, provincies, gemeenten of andere openbare lichamen [berusten]", om zo "het absolute karakter van het privatiseringsverbod buiten twijfel te stellen".[47]

Zoals hierboven al beschreven zijn de huidige netwerkbedrijven ontstaan uit diverse fusies van plaatselijke energiebedrijven, waarna de wetgever in het begin van deze eeuw besloot om de markt voor productie en levering van elektriciteit en gas open te stellen voor concurrentie. De netwerken werden afgesplitst en er werd besloten om deze in publieke handen te houden.

8.4 Waarom gemeentelijk aandeelhouderschap in netwerkbedrijven?

In 2008 stelt de minister van Economische Zaken en Klimaat een commissie "Publiek aandeelhouderschap energiebedrijven" in. Deze 'Commissie Kist' moet bezien of het instrumentarium van de rijksoverheid toereikend is om in de nieuwe omstandigheden de publieke belangen te borgen die gemoeid zijn met de energievoorziening. De commissie stelt vast dat het feit dat de aandelen in de netwerkbedrijven in handen zijn van de Nederlandse provincies en gemeenten voornamelijk historisch verklaarbaar is. De verantwoordelijkheid voor de energievoorziening is maar voor een zeer beperkt deel belegd bij decentrale overheden, en betreft met name de ruimtelijke ordening en de uitvoering van milieuwetgeving. Tegelijkertijd concludeert de commissie dat de energievoorziening als zodanig goed functioneert. Specifiek voor de netwerkbedrijven acht de commissie professionalisering van het aandeelhouderschap geboden. Ze erkent dat dit voor kleine aandeelhouders niet altijd op te brengen zal zijn en beveelt daarom versteviging van de onderlinge samenwerking aan. Ook rijksparticipatie acht ze "goed voorstelbaar", onder andere om kleine aandeelhouders de mogelijkheid te bieden hun aandelen te verkopen. In lijn met de aanbevelingen van de Commissie Kist is het aandeelhouderschap geprofessionaliseerd, is de samenwerking tussen de aandeelhouders versterkt, en hebben de aandeelhouders hun zeggenschap meer in overeenstemming gebracht met hun publieke belangen.

---

[46] Kabinetsvisie op de toekomstige structuur van de energiemarkt, Kamerstukken II, 2003–2004, 28 982, nr. 18. Memorie van toelichting op de wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet, TK, 2004-2005, 30 212, nr. 3.

[47] Memorie van toelichting, TK 2009-2010, 32 470, nr. 3.

In de kabinetsreactie op het rapport van de Commissie Kist stelt de minister van Economische Zaken *'rijksparticipatie in netwerkbedrijven'* niet uit te sluiten.[48] Uit de recente gesprekken tussen de AHC en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat is gebleken dat dit standpunt verouderd is. Vanuit het ministerie zijn geen initiatieven te verwachten om alsnog een "systeemdiscussie" aan te gaan. In een brief aan de gemeente Rotterdam van mei jl. heeft de minister verder laten weten dat "*het storten van eigen vermogen of een garantie door de Staat om daarmee de kredietwaardigheid van Stedin of andere regionale netwerkbedrijven te verhogen niet de juiste weg (lijkt) om in te slaan"*. Een niet onbelangrijk element daarbij lijkt het door de ACM gehanteerde systeem van de "maatstafconcurrentie" tussen de regionale netwerkbedrijven te zijn.

Samenvattend kan de conclusie worden getrokken dat er bij de huidige territoriale indeling van de netwerkbedrijven en de verdeling van het aandeelhouderschap over de verschillende openbare lichamen geen sprake is van een "ontwerp", maar een uitkomst van historische ontwikkelingen. Desondanks zijn er wel aanvullende overwegingen aan te voeren voor dit aandeelhouderschap.

8.4.1 Het privatiseringsverbod maakt investeren een publiek belang

Met de eerder genoemde verplichting om de netwerkbedrijven in publieke handen te houden heeft de wetgever reeds bepaald dat het aandeelhouderschap in decentrale netbeheerders een publieke taak is. Netbeheerders zijn voor hun noodzakelijk eigen vermogen aangewezen op de bereidheid van overheden om dit te verschaffen.

8.4.2 De energievoorziening zal verder decentraliseren

De energietransitie leidt tot een decentralisatie van de energievoorziening die ook een noodzaak tot nauwere bestuurlijke samenwerking op regionaal niveau met zich meebrengt. Het zijn deels de lokale ontwikkelingen en keuzes (groei elektrisch vervoer, keuze voor duurzame warmte technieken, stimulering van zon en wind) die leiden tot extra investeringen. Decentrale overheden in het eigen verzorgingsgebied zullen derhalve het publiek belang van goede lokale (distributie)netten directer voelen dan een landelijke of bovenregionale overheid. Zij zullen de netbeheerder eerder aan willen spreken op tekortkomingen in de dienstverlening dan wanneer de rijksoverheid de aandeelhouder zou zijn of (via andere netwerkbedrijven) overheden buiten het betreffende verzorgingsgebied.

Daarnaast betreft de voorbereiding en implementatie van de RES'sen een ander aspect waarin naar voren komt dat energievoorziening en energietransitie decentraliseert.

[48] Kabinetsreactie op het rapport van de Commissie publiek aandeelhouderschap energiebedrijven, Kamerstukken II, 2008-2009, 31700-XIII nr. 8.

8.4.3 Opbrengsten uit investeringen vloeien terug naar de eigen burgers

Een deel van de winst die netwerkbedrijven maken vloeit terug naar de aandeelhouders. De rendementen uit publieke investeringen kunnen zo weer voor andere publieke uitgaven worden aangewend.

8.4.4 Aandeelhouderschap vult andere publieke instrumenten aan

Een laatste overweging voor gemeentelijk aandeelhouderschap in netwerkbedrijven is het argument van *beperkte contracteerbaarheid*, zoals uitgewerkt in een notitie van het Centraal Planbureau uit 2012: "Economische invalshoek Staatsdeelnemingen". Wanneer de harde relaties van wetgeving of opdrachtgeverschap niet voldoende zijn om een optimale dienstverlening te bewerkstelligen, kan de relatie die een overheid als aandeelhouder met een deelneming heeft een aanvullende werking hebben om publieke belangen extra te beschermen.

Tekortkomingen en storingen in decentrale distributienetten hebben voornamelijk een lokale en regionale impact. Het zijn de bewoners van een wijk of een stadsdeel die de gevolgen merken van stroomuitval, de regionale politie en hulpdiensten die geconfronteerd worden met onveilige situaties, lokale bedrijven die hinder ondervinden wanneer het net structureel zwakke plekken zou kennen.

9 BESCHOUWING AHC OP HET STEDIN RAPPORT LTF

9.1 Beschouwing AHC op het Stedin rapport LTF

In dit hoofdstuk geeft de AHC een beknopte beschouwing op het Stedin Rapport LTF en de aanbiedingsbrief met het voorstel tot kapitaalstorting. In dit hoofdstuk wordt geen beschouwing gegeven op de financiële prognoses in het Stedin Rapport LTF en de validiteit daarvan. De AHC heeft de financiële prognoses van Stedin door haar financieel adviseurs, Rothschild & Co en Capitium, laten valideren en die komen tot de conclusie dat deze robuust zijn uitgevoerd. Zie voor een nadere beschrijving van de validatie van de financiële prognoses hoofdstuk 4.2 en voor de *executive summaries* van de rapporten van de financieel adviseurs Bijlage 2 en Bijlage 3. Volledigheidshalve zij herhaald dat geheimhouding geldt voor de *executive summaries* van de rapporten van de financieel adviseurs (zie hoofdstuk 1.3).

Over het algemeen kan de AHC zich vinden in de bevindingen en de argumentatie in het Stedin Rapport LTF en steunt zij het voorstel van Stedin. De AHC erkent dat Stedin en haar aandeelhouders in de vormgeving van de energietransitie gezamenlijk voor een belangrijke maatschappelijke opgave staan. De energietransitie vraagt om grote aanpassingen aan het energiesysteem. De AHC ziet dat, om deze aanpassingen aan het netwerk te kunnen doen, de investeringsdruk bij Stedin de komende jaren significant zal toenemen. Door de discrepantie in tijd tussen de stijgende investeringsverplichtingen en de inkomsten die daar tegenover staan, ontstaat een tijdelijke behoefte aan extra eigen vermogen. De AHC begrijpt dat een solide financieel beleid met een laag financieel risicoprofiel Stedin in staat stelt om, tegen goede voorwaarden, vreemd vermogen aan te trekken en dat, zonder een versterking van het eigen vermogen, Stedin de komende jaren haar huidige financiële beleid niet langer kan voorzetten. Om deze reden steunt de AHC de kapitaalvraag van Stedin ter grootte van €200 mln. De vorm van cumulatief preferente aandelen beschouwt de AHC daarbij, vanwege het stabiele voorspelbare rendement, als passend.

In het rapport van Stedin en de aanbiedingsbrief wordt een doorkijk gegeven op noodzakelijke vervolgstappen na het realiseren van vermogensversterking voor de korte termijn. Het aantrekken van nieuwe aandeelhouders wordt daarbij als te bewandelen route aangemerkt. Stedin stelt in haar rapport dat de onderneming het als een belangrijk strategisch voordeel ziet om zo veel mogelijk decentrale overheden uit haar verzorgingsgebied aan boord te hebben als aandeelhouder. De AHC deelt de opvatting dat een verbreding van de huidige aandeelhoudersbasis bijdraagt aan samenwerking tussen gemeenten en provincies uit het verzorgingsgebied van Stedin en kan bijdragen aan het invullen van de verdere kapitaalbehoefte. Wel heeft de uitbreiding van de huidige aandeelhoudersbasis consequenties voor de huidige aandeelhouders op zowel financieel gebied als op het gebied van zeggenschap. De

AHC benadrukt dan ook dat bij gesprekken met mogelijke nieuwe aandeelhouders de AHC nauw betrokken dient te zijn.

Ondanks de grotendeels gedeelde visie op het vraagstuk van de vermogensversterking hecht de AHC eraan nog enige nuancering aan te brengen vanuit haar zienswijze op de door Stedin geschetste consequenties van een dreigende verlaging van haar *credit rating*.

In het rapport stelt Stedin dat reeds bij een dreiging van een downgrade naar BBB+ mitigerende actie moet worden ondernomen. De raad van bestuur geeft aan dat de onderneming weinig flexibiliteit heeft om tegenvallers op te vangen vanwege het gereguleerde karakter van de activiteiten. In combinatie met de smalle bandbreedte van een BBB+ *credit rating* en het feit dat een *credit rating* van BBB als te laag wordt gezien, stelt Stedin dat zij voldoende buffervermogen moet aanhouden. Dit betekent in de optiek van de raad van bestuur dat reeds bij dreiging van een downgrade investeringen moeten worden teruggeschroefd en dividenduitkeringen moeten worden gestaakt.

De AHC erkent het belang van een solide financieel beleid. Ook begrijpt de AHC dat het behoud van een A- *credit rating* helpt bij het aantrekken van vreemd vermogen tegen goede voorwaarden en daarbij zorgt voor relatief lage financieringslasten en een solide dividend voor de aandeelhouders. De AHC kan zich echter niet geheel vinden in het standpunt dat de raad van bestuur al bij een (dreigende) downgrade genoodzaakt zal zijn investeringen verder uit stellen ten nadele van de energietransitie en storingsgevoeligheid of dat dividendbetalingen moeten worden opgeschort. Uit de rapporten van de financieel adviseurs van de AHC blijkt namelijk dat ook een downgrade naar BBB+ niet per definitie tot een onhoudbare situatie leidt (zie voor de onderbouwing hoofdstuk 4.3). De AHC meent daarbij dat de aandeelhouders en Stedin gezamenlijk de noodzakelijke stappen kunnen bespreken en nemen om een verdere downgrade naar BBB te voorkomen zodra dit opportuun zou zijn.

10 AHC ADVIES

10.1 Beoordeling door de AHC van het voorstel Stedin

Al geruime tijd is duidelijk dat de uitvoering van de in het Akkoord van Parijs vastgelegde klimaatdoelstellingen grote investeringen zullen vergen van de beheerders van de elektriciteitsnetten in Nederland. Ook Stedin heeft in 2018 de lange termijn financieringsopgave onderkend en is sinds begin 2019 met de aandeelhouders in de Werkgroep LTF in gesprek over de consequenties.

Stedin heeft een publieke taak die is vastgelegd in Europese richtlijnen en in nationale wet- en regelgeving. De bekostiging van de publieke taak vindt plaats via de tarieven die de netbeheerders aan klanten in rekening mogen brengen voor aansluitingen op de gas- en elektriciteitsnetten. Om erop toe te zien dat de netbeheerders hun wettelijke taken goed uitvoeren, zijn zij onderworpen aan regulering door de ACM. Om ervoor te zorgen dat netbeheerders een prikkel hebben om te investeren maar geen misbruik maken van hun monopolie past de ACM tariefregulering toe, die erop gericht is dat de netbeheerders hun efficiënte kosten vergoed krijgen met een redelijk rendement voor de aandeelhouders. Dit houdt in dat netbeheerders een vergoeding krijgen om hun normatieve kosten te dekken (die kunnen afwijken van daadwerlijke kosten) en om aan hun aandeelhouders een marktconforme vergoeding over het ingelegde vermogen te kunnen uitkeren. De netbeheerders moeten tegelijkertijd aan een aantal financiële en andere eisen blijven voldoen. Wanneer zij daar niet aan voldoen, hebben de minister van Economische Zaken en Klimaat en de ACM de mogelijkheid om in te grijpen.

Overheidsdeelnemingen voeren zelfstandig een publieke taak uit op afstand van de overheid. De (gemeentelijke) overheid is eigenaar van de deelneming en verschaft vanuit die hoedanigheid eigen vermogen aan het bedrijf.

Een bepaalde hoeveelheid eigen vermogen is een voorwaarde om vreemd vermogen (leningen) aan te kunnen trekken. Wanneer het bedrijf groeit is meer eigen vermogen nodig, mede om meer te kunnen lenen, maar uiteindelijk om de uitbreiding van de netten te kunnen financieren. Dit vermogen blijft, los van eventuele schommelingen in waarde, eigendom van de aandeelhouders, maar is niet meer aanwendbaar voor andere beleidsdoelstellingen. Wel kan een positief rendement uit dit vermogen voor andere gemeentelijke taken worden ingezet.

De regionale netbeheerders verkeren in een aantal opzichten in een situatie die afwijkt van deelnemingen die door een gemeente ten behoeve van een specifieke eigen taak worden opgericht.

Er is geen invloed op het takenpakket voor zo ver dat dat door landelijke wet- en regelgeving wordt opgelegd. Er is geen invloed op de tarieven, waarvan het maximum door de ACM wordt vastgesteld. Een aantal mogelijkheden om een kapitaalbehoefte op te lossen, anders dan door storting van nieuw kapitaal, is daarmee afgesneden.

Andere mogelijkheden om de kapitaalbehoefte te beperken zijn bijvoorbeeld de verkoop van niet-gereguleerde bedrijfsonderdelen, het doorvoeren van interne efficiencymaatregelen, het uitstellen van investeringen, of het aantrekken van hybride kapitaal. Hier zijn echter grenzen aan, en de mogelijkheden hiertoe lijken op dit moment uitgenut. Zie hoofdstuk 4.2.

10.2 Kapitaalstorting en aanpassingen van de governance

De AHC heeft samen met Stedin de dialoog gevoerd over een voorstel tot kapitaalstorting dat aan alle verschillende belangen tegemoet komt: de belangen van het bedrijf, de belangen van de aandeelhouders, de maatschappelijke belangen bij een betrouwbare, veilige en duurzame energievoorziening. Als uitkomst hiervan doet Stedin een voorstel voor een emissie van van maximaal €200 mln, uit te geven in de vorm van cumulatief preferente aandelen, en in samenhang daarmee een aantal aanpassingen van de governance, die onder andere tot doel heeft om de positie van de aandeelhouders te versterken.

De AHC adviseert positief over de invulling van deze voorstellen omdat ze tegemoet komen aan zowel de geformuleerde belangen van het bedrijf als aan die van de aandeelhouders. Met de storting als zodanig is het maatschappelijk belang gediend.

Wat betreft het bedrijf komt deze kapitaalstorting tegemoet aan de concrete investeringsbehoefte van Stedin van dit moment. Stedin wordt hiermee in staat gesteld de wettelijke taken uit te voeren en invulling te geven aan de extra investeringen die nodig zijn voor het uitvoeren van de energietransitie. Het bedrijf behoudt de nodige financiële flexibiliteit en behoudt toegang tot de kapitaalmarkten tegen redelijke voorwaarden en tarieven, ook wanneer de economische omstandigheden zouden verslechteren. De energietransitie is een langdurig proces waarvan het verloop niet altijd precies te voorspellen zal zijn. Dit betekent dat het bedrijf voldoende financiële ruimte moet hebben om in te spelen op onverwachte ontwikkelingen.

Wat betreft de belangen van de aandeelhouders heeft de AHC met name getoetst op de criteria die zijn vastgesteld in het advies op de AvA van februari 2020. Deze criteria hadden onder andere betrekking op eenvoud in de besluitvorming, flexibiliteit ten aanzien van het wel of niet participeren en tussentijds kunnen overdragen, het zo veel mogelijk ongemoeid laten van bestaande verhoudingen tussen de aandeelhouders, rekening houden met de tijdelijkheid van de

kapitaalbehoefte en het zo efficiënt mogelijk gekapitaliseerd houden van de onderneming. Dit heeft onder andere geresulteerd in een keuze voor de uitgifte van cumulatief preferente aandelen in plaats van gewone aandelen.

De cumulatief preferente aandelen geven een stabiel en voorspelbaar dividend. De marktconformiteit van de vaste coupon wordt periodiek herijkt, zodat de aandeelhouders verzekerd zijn van een redelijke en marktconforme vergoeding voor het ter beschikking gestelde kapitaal en zij weinig risico lopen. Daarnaast is een investering in Stedin weinig risicovol door het normrendement dat de ACM vaststelt.

De storting met cumulatief preferente aandelen geeft een hogere cash flow naar de aandeelhouders dan de uitgifte van gewone aandelen en leidt ook tot een hogere aandeelhouderswaarde. Ze gaat dus niet ten koste van de bestaande aandelen.

De cumulatief preferente aandelen geven stemrecht, maar de verwatering van de zeggenschap van de gewone aandelen is beperkt tot minder dan 8% (zie hoofdstuk 6.12) en doet zich uiteraard alleen voor voor zover aandeelhouders niet participeren in de uitgifte van de cumulatief preferente aandelen.

De omvang van de kapitaalstorting van maximaal €200 mln is proportioneel ten opzichte van de kapitaalvraag van Stedin op dit moment. Omdat de uiteindelijke totale kapitaalbehoefte sterk afhankelijk zal zijn van de parameters (vooral de WACC) die in de nieuwe reguleringsperiode vanaf 2022 zullen gelden, is gekozen voor een splitsing in de kapitaalvraag voor en na het methodebesluit. Stedin blijft efficiënt gefinancierd.

De investeringen in de energietransitie zullen na een aantal jaren gaan renderen en tot hogere omzet en winsten leiden. Overkapitalisatie zal dan worden voorkomen door extra uitkeringen door Stedin aan de aandeelhouders.

Tenslotte wordt door de aanpassingen van de governance geborgd dat aandeelhouders een goedkeuringsrecht krijgen ten aanzien van de ondernemingsstrategie (in de vorm van het MSP). Hierdoor wordt verzekerd dat Stedin, daar waar beleidsruimte is zoals in het niet-gereguleerde domein, opereert conform de door de aandeelhouders geformuleerde publieke belangen en taken.

10.3 Het besluit tot storting

Naast de algemene besluiten tot de uitgifte van de cumulatief preferente aandelen en de aanpassingen van de governance staat iedere aandeelhouder ook voor het individuele besluit om al dan niet zelf in te tekenen op de uit te geven cumulatief preferente aandelen.

Het aandeelhouderschap is beperkt tot de kring van de overheden, maar de wet legt specifieke overheden geen verplichting op om aandeelhouder te zijn. Daarmee is er voor elke afzonderlijke gemeente ook geen verplichting om kapitaal te storten. Het aantal partijen dat bereid en in staat zou zijn de financiering van de publieke taak (mede) over te nemen is echter eveneens beperkt, namelijk tot andere overheden in het verzorgingsgebied van de netbeheerder. Het aantrekken van nieuw kapitaal door het toetreden van nieuwe aandeelhouders blijft te allen tijde een mogelijkheid, maar is afhankelijk van de wens daartoe bij deze andere overheden.

Netbeheerders als Stedin zijn gegroeid door fusieprocessen en overnames in het verleden. Dit heeft een efficiencyvoordeel opgeleverd dat aan het gehele verzorgingsgebied ten goede komt. Dit betekent wel dat er geen 1-op-1 relatie meer is tussen wat een gemeente zelf bijdraagt en wat zij hier aan investeringen voor terug krijgt. Niettemin zou een terugkeer naar afzonderlijke gemeentelijke netten voor iedereen onvoordelig zijn. Zolang het ingebrachte kapitaal een adequate vergoeding krijgt, en optimaal wordt ingezet met oog op maatschappelijk rendement, is dit ook voor elke afzonderlijke aandeelhouder de meest voordelige uitkomst.

Naast de financiële argumenten, die voor elke gemeente verschillend kunnen uitvallen, kan als algemene overweging gelden dat alle overheden een publiek belang hebben bij een goede, betrouwbare, betaalbare en milieuvriendelijke energievoorziening. Dit is goed voor het vestigingsklimaat voor bedrijven in het verzorgingsgebied en voor de veiligheid, welvaart en welzijn van de burgers.

De overheden in het verzorgingsgebied hebben bovendien belang bij een sterke en goed toegeruste partner in de energietransitie en bij de uitvoering van RES'sen. Als aandeelhouder hebben ze ook een gemeenschappelijk belang bij een gezond bedrijf dat in staat is de publieke taak naar behoren uit te voeren.

De AHC vertrouwt erop dat een afweging op basis van deze argumenten de aandeelhouders in staat zal stellen een verantwoord besluit te nemen over hun eigen kapitaalstorting.

11 VOORUITBLIK

11.1 Inleiding

De nu voorgestelde kapitaalstorting in 2021 is bedoeld als oplossing voor de kapitaalbehoefte van Stedin op korte termijn. In de loop van 2021 zal de ACM een nieuw methodebesluit publiceren voor de periode 2022 – 2026. De inhoud van dit methodebesluit, en voornamelijk de gekozen WACC, zullen zeer bepalend zijn voor de aanvullende kapitaalbehoefte van Stedin. De kapitaalvraag zal opnieuw moeten worden bepaald, waarbij ook de AHC zich weer extern zal laten adviseren.

Er zijn nog twee ontwikkelingen die invloed zullen hebben op de omvang van de aanvullende kapitaalvraag aan de aandeelhouders, namelijk de eventuele veranderingen in de regulering en het mogelijke toetreden van nieuwe aandeelhouders.

11.2 Aanpassing van de regulering

De AHC heeft contact gezocht met de minister van Economische Zaken en Klimaat en met de ACM, om de verwachtingen voor het beleid vanuit het Rijk te kunnen bepalen, en om hen te verzoeken om met een drietal maatregelen de financiële opgave van Stedin te helpen verminderen. De eerste mogelijke maatregel betrof het sneller mogen doorberekenen van de investeringskosten van Stedin in de tarieven. De tweede aanpassing betrof het sneller mogen doorberekenen van de TenneT-tarieven. De derde mogelijkheid betrof het verlenen van een staatsgarantie waarmee de *credit rating* van Stedin kon worden ondersteund.

De minister beantwoordde de brief op 11 mei 2020. Hij liet weten dat hij bereid was om met de aandeelhouders mee te denken over de wijze waarop de vermogens- en aandeelhouderspositie versterkt zou kunnen worden, maar dat het storten van eigen vermogen of het geven van een garantie door de Staat niet aan de orde is. Voor eventuele aanpassingen van het reguleringskader verwees de minister naar de ACM, die op grond van Europese regelgeving een onafhankelijke positie inneemt en het reguleringskader vaststelt.

In de daaropvolgende dialoog met de ACM is meer concreet benoemd welke aanpassingen ACM in de komende reguleringsperiode na 2021 wil doorvoeren om een aantal nadelen van de systematiek te beperken. Er is toegezegd om het effect van de verrekening van de TenneT tariefstijgingen op de regionale netbeheerders vanaf 2022 te beperken. Ook heeft ACM uitgesproken dat netbeheerders geen financieel nadelige gevolgen mogen ondervinden van het versneld afschrijven van gasleidingen. Ten slotte wil ACM in de tariefregulering meer rekening gaan houden met de groei van de decentrale opwek.

Ook na afronding van de mogelijke kapitaalstorting zal de AHC het gesprek met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat voortzetten. Gelet op de enorme opgave die ons land nog te wachten staat, zal de financiering van de energietransitie niet van de politieke agenda verdwijnen, maar naar verwachting juist ook een rol gaan spelen in de komende kabinetsformatie.

11.3 Nieuwe aandeelhouders

Mede vanwege de wettelijk aan gemeenten gegeven regie bij de energietransitie vindt de AHC het een logische gedachte dat alle gemeenten en provincies die in het verzorgingsgebied van Stedin liggen, ook aandeelhouder van Stedin zijn. Niet-aandeelhoudende gemeenten en provincies hebben immers ook baat bij een sterke netbeheerder. Hierbij wordt met name gedacht aan gemeenten en provincies in het Zeeuwse gebied en de regio Utrecht. Overheden kunnen door andere overheden echter niet verplicht worden aandeelhouder van hun netbeheerder te worden. In de wet is hierover niets bepaald.

Dit betekent dat er, aansluitend op eerste verkennende gesprekken die al door Stedin zijn gevoerd, door Stedin en AHC gezamenlijk een gestructureerde dialoog zal worden gestart gericht op het eventueel toetreden van nieuwe aandeelhouders binnen het huidige verzorgingsgebied. Het huidige verzorgingsgebied omvat 91 gemeenten in vijf provincies. Momenteel zijn 44 gemeenten aandeelhouder, en (anders dan bij de andere netbeheerders) geen van de provincies.

De huidige aandeelhouders zullen, in nauw overleg met de onderneming, moeten bepalen onder welke condities toetreding plaats vindt. Daarbij valt te denken aan onder meer:

1. De gewenste totale omvang van het belang in relatie tot de nog te bepalen kapitaalvraag.

2. De mate waarin nieuwe aandelen zullen worden uitgegeven, dan wel ook bestaande aandelen te koop zullen worden aangeboden, waarbij het uitvoeren van een (onafhankelijke) waardering ook een belangrijke rol speelt

3. Bij uitgifte van nieuwe aandelen: het soort aandelen (gewone aandelen, cumulatief preferente aandelen, of een mix hiervan).

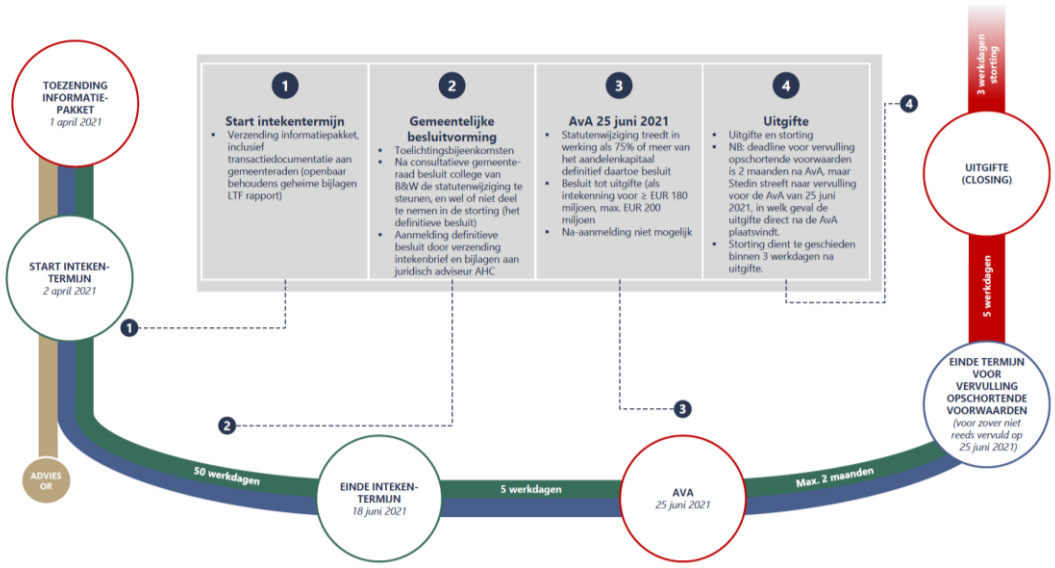
De AHC zal na afronding van dit traject een voorstel met concept-uitgangspunten voor toetreding tot de onderneming opstellen en ter vaststelling agenderen in een AvA. Wanneer het methodebesluit 2022-2026 formeel is gepubliceerd en de omvang van de toekomstige kapitaalbehoefte globaal duidelijk is, kan een nieuwe aandelenuitgifte aan de orde zijn, die zowel op bestaande als op nieuwe aandeelhouders gericht kan zijn.

12 BESCHRIJVING (VERVOLG) STAPPEN KAPITAAL-STORTING NA ONTVANGST INFORMATIEPAKKET

12.1 Inleiding

In dit hoofdstuk 12 worden de vervolgstappen in het proces tot kapitaalstorting nader beschreven vanaf het moment dat de 44 aandeelhouders op het Informatiepakket hebben ontvangen. Met dit Informatiepakket trachten AHC, Stedin en de betrokken adviseurs een besluit over het voorstel van Stedin tot het storten van €200 mln aan kapitaal (eigen vermogen) via de uitgifte van cumulatief preferente aandelen te faciliteren.

Visueel weergegeven is het proces als volgt:

In hoofdstuk 12.7 wordt kort beschreven hoe u uw deelname kunt formaliseren. In dat kader wordt ook verwezen naar de checklist die als Bijlage 10 is bijgevoegd.

12.2 Toelichtingsbijeenkomsten

De AHC zal in de maanden april en mei een aantal besloten (digitale) toelichtingsbijeenkomsten[49] organiseren voor zowel wethouders als raadsleden om het voorstel van Stedin, het AHC-advies en de bijbehorende documentatie toe te lichten. Wethouders en raadsleden kunnen zich via de griffie bij de secretaris van de AHC voor een toelichtingsbijeenkomst aanmelden.[50] Aandeelhouders zullen hierover ook per e-mail worden geïnformeerd.

Datum[51]	**Wethouders**	**Raad**
Vrijdag 9 april	10:00-12:00	-
AvA 16 april		-
Woensdag 28 april	-	17:00-19:00
Dinsdag 11 mei	-	17:00-19:00
Maanag 17 mei	-	17:00-19:00

12.3 Besluit tot kapitaalstorting door de 44 gemeentelijke aandeelhouders

Elke gemeente besluit of en zo ja, voor welke (maximum-) bedrag zij wil deelnemen in de kapitaalstorting van €200 mln in Stedin. Voor dit besluit geldt een aanmeldingsperiode.

De aanmeldingsperiode waarbinnen iedere aandeelhoudende gemeente een besluit over het voorstel tot een eventuele kapitaalstorting neemt, start op ontvangst van het Informatiepakket en kent een termijn van 50 werkdagen. Iedere aandeelhouder wordt verzocht om in de aanmeldingsperiode individueel een definitief besluit te nemen over de kapitaalstorting in Stedin. De aanmeldingstermijn loopt af op 18 juni 2021 (zie hoofdstuk 12.4).

Het college van B&W is bevoegd om namens de betreffende gemeente het besluit over de kapitaalstorting te nemen[52]. Dit betekent dat het college van B&W het besluit neemt. Gezien het majeure belang van een collegebesluit tot storting van kapitaal in Stedin ligt het in de rede dat de gemeenteraad wordt betrokken bij de besluitvorming van het college van B&W.

Indien geen besluit wordt genomen of de aanmelding niet tijdig wordt ontvangen, dan is de desbetreffende gemeente uitgesloten van deelname in de kapitaalstorting.

---

49 De toelichtingsbijeenkomsten zijn enkel bedoeld voor de wethouders dan wel raadsleden van de aandeelhoudende gemeenten en niet voor de pers of eventueel andere geïnteresseerden.

50 ***Drafting note:*** *aandeelhouders te bevestigen waar de wethouders en raadsleden zich kunnen aanmelden.*

51 ***Drafting note:*** *data en locaties door aandeelhouders te bevestigen.*

52 Artikel 160 Gemeentewet.

Om de besluitvorming te vergemakkelijken, heeft de AHC een concept collegebesluit (hoofstuk 13.2), een concept raadsvoorstel en -besluit opgesteld (hoofdstuk 13.3). De overwegingen zijn naar eigen inzicht aan te vullen en aan te passen. Deze concept besluiten worden in hoofdstuk 13.1 nader toegelicht.

12.4 Aanmelding van het definitieve besluit

Als gezegd, de aanmeldingstermijn start met de ontvangst van het Informatiepakket en loopt af op 18 juni 2021. Het is de bedoeling dat het college van B&W van iedere aandeelhoudende gemeente uiterlijk 18 juni 2021:

1. een getekende intekenbrief toezendt aan Stedin (emailadres Stedin: fm_bestuurlijkezaken@stedingroep.nl), met een kopie aan de voorzitter van de AHC (vb.kaas@rotterdam.nl) en een kopie aan Loyens & Loeff (ProjectStrongbox@loyensloeff.com).

2. de getekende handtekeningpagina van de investeringsovereenkomst en de getekende en gelegaliseerde volmacht per e-mail toezendt aan Loyens & Loeff en per post/koerier aan:

   Loyens & Loeff N.V.
   t.a.v. mr. H.J. Portengen, mr. I.C.C. Bloemen
   Blaak 31
   3011 GA, Rotterdam

De AHC wil hierbij graag benadrukken dat het voor alle betrokken partijen van belang is dat iedere aandeelhoudende gemeente de benodigde besluitvorming voortvarend voorbereidt en uitvoert om binnen de gegeven termijn tot een definitief besluit te komen.

12.5 Processtappen van besluit tot storting

Het proces tussen besluitvorming over het participeren in de kapitaalstorting en de daadwerkelijke storting bestaat schematisch uit de volgende stappen.

Stap 1. Besluit gemeente (participeren kapitaalstorting + intekenen op storting)

Stap 2. Voorbereiding kapitaalstorting

2.1: **berekenen omvang totale kapitaalstorting**

2.2 **bepalen kapitaalstorting per gemeente**

Stap 3. Besluitvorming AvA (25 juni 2021)

Stap 4. Ondertekenen investeringsovereenkomst + akte statutenwijziging

Stap 5. Voorbereiding uitgifte cumulatief preferente aandelen

Stap 6. Uitgifte cumulatief preferente aandelen (closing)

Stap 7. Storting op de cumulatief preferente aandelen

Hieronder volgt een beschrijving van iedere stap in het proces vanaf het besluit van een gemeente om deel te nemen aan de kapitaalstorting tot het moment waarop storting op de (per gemeente) uitgegeven preferente aandelen plaatsvindt.

Stap 1. Besluitvorming gemeente en intekenen

Elke gemeente besluit of en zo ja, voor welk (maximum-) bedrag zij wil deelnemen in de kapitaalstorting.

Er is minimaal €180 mln en maximaal €200 mln aan kapitaal nodig om tot daadwerkelijk storting (closing) over te gaan. Gemeenten kunnen voor hun pro rata deel participeren, voor minder, of voor meer (tot maximaal tweemaal hun percentage in gewone aandelen). Met andere woorden als een van de aandeelhouders minder dan pro rata meedoet, is er de mogelijkheid dat andere aandeelhouders meer dan pro rata deelnemen opdat het minimumbedrag van €180 mln toch behaald wordt (maar de mogelijkheid tot meer dan pro rata deelnemen is beperkt doordat het percentage cumulatief preferente aandelen dat een gemeente houdt, niet hoger mag zijn dan twee maal haar percentage van de gewone aandelen – zie hoofdstuk 5.2.12).

Het besluit[53] voor welk bedrag een gemeente wil deelnemen, dient genomen te worden ten minste vijf werkdagen vóór de AvA, waarop de aandeelhouders stemmen over het verzoek van Stedin om de gevraagde kapitaalstorting te doen.

De gemeente die besluit tot deelname aan de kapitaalstorting, maakt dit kenbaar door het indienen van de intekenbrief, ondertekend door de burgemeester. Deze intekenbrief is voor de gemeente juridisch bindend. Zij wordt ten minste vijf dagen voor de hiervoor bedoelde datum van de AvA aan Stedin toegezonden.

Gemeenten die besluiten *niet* deel te nemen aan de kapitaalstorting wordt verzocht om dit per e-mail kenbaar te maken aan Stedin, de AHC en haar juridisch adviseur, Loyens & Loeff. Voor de e-mailadressen wordt verwezen naar hoofdstuk 12.4.

Stap 2. Voorbereiding behandeling kapitaalstorting tijdens AvA

2.1 Berekenen omvang totale kapitaalstorting

Na de intekendeadline wordt op basis van de intekenbrieven van de gemeenten die hebben besloten tot deelname aan de kapitaalstorting, door Stedin berekend:

[53] Het nemen van dit besluit is een bevoegdheid van het college van Burgemeester en Wethouders van de aandeelhoudende gemeente. In verband met de ingrijpende gevolgen, die het besluit tot deelname aan de kapitaalstorting kan hebben, neemt het college geen besluit dan nadat de gemeenteraad in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen aan het college kenbaar te maken (artikel 169, lid 4 Gemeentewet).

(a) het totaal (maximumbedrag) van alle bedragen vermeld in de ontvangen intekenbrieven;

(b) het totaal bedrag van de kapitaalstorting.

Als blijkt dat het totaalbedrag vermeld in de intekenbrieven groter of gelijk is aan het door Stedin gevraagde bedrag (€200 mln) dan is de kapitaalstorting gelijk aan €200 mln.

Indien het totaal van de ingetekende bedragen gelijk of groter is dan € 180 mln, maar kleiner dan €200 mln dan is de kapitaalstorting gelijk aan het totaal van de bedragen, waarvoor is ingetekend. Daarbij geldt, dat Stedin aan de hand van de geldende parameters aantoont, dat zij met €180 mln de A- *credit rating* kan behouden.

Indien wordt vastgesteld dat het totaal van de ingetekende bedragen kleiner is dan €180 mln, dan stopt het traject dat leidt tot de kapitaalstorting en vindt dus geen kapitaalstorting door de aandeelhouders plaats. In dat geval zal eveneens de beoogde aanpassing van de governance niet worden doorgevoerd. Met deze stap wordt derhalve bepaald óf de intekening door deelnemende gemeente voldoende is om tot een daadwerkelijke kapitaalstorting te komen. En zo ja, welke omvang deze kapitaalstorting heeft.

2.2 Bepalen van kapitaalstorting per gemeente

Bij het bepalen van de kapitaalstorting (en daarmee het aantal cumulatief preferente aandelen) per deelnemende gemeente op basis van de bedragen, waarvoor is ingetekend en het pro rata aandelenbelang van iedere gemeente gelden de volgende toewijzingscriteria.

1. Indien het totaal der ingetekende bedragen groter of gelijk is aan €200 mln.

    (i) toewijzing aan iedere deelnemende gemeente die voor (ten minste) haar pro rata aandeel deelneemt een bedrag pro rata van €200 mln

    (ii) toewijzing van het bedrag dat van €200 mln resteert na (i), aan de deelnemende gemeenten die voor meer dan hun pro rata aandeel hebben ingetekend, naar rato van hun pro rata aandeel

    (iii) toewijzing van het bedrag van €200 mln dat resteert na (i) en (ii), aan de deelnemende gemeenten die voor minder dan hun pro rata aandeel hebben ingetekend, naar rato van hun pro rata aandelenbelang.

    Bij het vorenstaande wordt opgemerkt, dat bij (ii) en (iii) loting kan plaatsvinden om tot 'ronde getallen' te komen als niet precies het aantal uit te geven cumulatief preferente aandelen kan worden toegewezen.

2. Indien het totaal bedrag waarvoor is ingetekend kleiner is dan €200 mln maar ten minste €180 mln[54] dan krijgt iedere deelnemende gemeente precies het aantal cumulatief preferente aandelen, waarvoor zij heeft ingetekend.

Het resultaat van 2.1 en 2.2 is dat er een overzicht is van de te storten bedragen én het aantal cumulatief preferente aandelen per deelnemende gemeente.

Het is denkbaar dat na verzending van het Informatiepakket blijkt dat aanpassing van de investeringsovereenkomst nodig is om een 100% *equity credit* van Standard & Poors te verkrijgen, en de opschortende voorwaarde te vervullen. In dat geval treden Stedin en de AHC in overleg over de benodigde aanpassing van de investeringsovereenkomst. Indien Stedin en de AHC hierover overeenstemming bereiken, zal de AHC de aandeelhouders verzoeken om deze aanpassing schriftelijk te accorderen, vóór de AvA van 25 juni 2021.

Stap 3. Besluitvorming door de AvA op 25 juni 2021

De AvA is gepland op 25 juni 2021. De AvA dient zich uit te spreken over een statutenwijziging op basis waarvan de uitgifte van cumulatief preferente aandelen kan plaatsvinden. Tevens dient de AvA te stemmen over de aanpassingen van de governance (statutenwijziging, wijziging aandeelhoudersconvenant, wijziging AHC reglement, zie hoofdstuk 6).

Een AvA-besluit met betrekking tot een statutenwijziging vereist dat 2/3 van het aandeelhoudersbelang aanwezig is en meedoet aan de stemming. Het besluit zelf vereist een gekwalificeerde meerderheid van 75%.

Verder wordt de AvA gevraagd te stemmen over de uitgifte van de cumulatief preferente aandelen overeenkomstig het totaal overzicht van het te storten bedrag en het aantal te verkrijgen cumulatief preferente aandelen per deelnemende gemeente. Hiervoor is geen quorum (minimum aantal aandeelhouders om rechtsgeldige besluiten te nemen) vereist. Een gewone meerderheid (meer dan 50%) bepaalt de uitslag van de stemming.[55] Als de besluiten tot uitgifte van cumulatief preferente aandelen en statutenwijziging niet de vereiste meerderheid halen, vindt de kapitaalstorting niet plaats en stopt het traject van kapitaalstorting.

Overigens is voorwaarde voor de besluitvorming dat Stedin aan AHC een financiële update verstrekt, waaruit blijkt dat de financiële cijfers niet negatief afwijken van de eerdere prognoses en deze update is gevalideerd door de financieel adviseur van de AHC.

[54] Mits Stedin aantoont, dat zij met €180 mln de A- credit rating kan behouden.
[55] Voor zover van toepassing worden voorkeursrechten van niet deelnemende gemeenten uitgesloten.

Stap 4. Ondertekening investeringsovereenkomst en statutenwijziging

Als door de AvA wordt besloten tot uitgifte van cumulatief preferente aandelen overeenkomstig het overzicht zoals genoemd bij stap 3 én tot wijziging van de statuten van Stedin (en de overige aanpassingen van de governance), dan wordt – op diezelfde dag - overgegaan tot de ondertekening van de investeringsovereenkomst door Stedin en de deelnemende aandeelhouders (door vrijgave door de juridische adviseur van de AHC van de door hen getekende handtekeningenpagina's) en tot ondertekening van de akte van statutenwijziging. De investeringsovereenkomst (handtekeningpagina) wordt namens de gemeente ondertekend door de burgemeester.

Het besluit tot statutenwijziging wordt door de notaris gecontroleerd. De notaris ondertekent vervolgens de akte waarin de gewijzigde statuten zijn opgenomen. De wijziging wordt door de notaris gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel.

Stap 5. Voorbereiding uitgifte cumulatief preferente aandelen

In de investeringsovereenkomst wordt opgenomen, dat de verplichting van de deelnemende gemeenten tot het aangaan van deze overeenkomst en het doen van de storting voorwaardelijk is, in die zin dat de kapitaalstorting geen doorgang vindt als aan de vastgelegde voorwaarden niet tijdig is of wordt voldaan, met dien verstande dat de gemeenten (en in sommige gevallen Stedin)[56] afstand kunnen doen van de opschortende voorwaarde(n). Het gaat onder meer om: het door Stedin hebben verkregen van een 100% *equity credit* van Standard & Poors met betrekking tot de cumulatief preferente aandelen. Voor de opschortende voorwaarden staat een termijn van maximaal 2 maanden vanaf de AvA van 25 juni 2021.

Rekening houdend met de vervulling of afstandverklaring van de opschortende voorwaarden kan vervolgens de closing (uitgifte van de cumulatief preferente aandelen) plaatsvinden. De closing is gepland op de dag van de AvA van 25 juni 2021, maar vindt uiterlijk 2 maanden na de AVA plaats. Als niet voor de uiterste datum aan een of meer opschortende voorwaarden is voldaan en daarvan door de deelnemende aandeelhouders[57] geen afstand is gedaan, dan wordt de investeringsovereenkomst ontbonden en stopt het verdere traject. De statutenwijziging blijft in dat geval wel van kracht.

Stap 6. Uitgifte van cumulatief preferente aandelen (closing)

Vijf dagen na de constatering dat is voldaan aan de (opschortende) voorwaarden en/of dat daarvan afstand is gedaan door de deelnemende aandeelhouders, vindt de uitgifte

[56] Dat kan tot uiterlijk twee weken na de datum van de AvA door de deelnemende aandeelhouders met een meerderheid van 75% van de stemmen.

[57] Het gaat daarbij om een gekwalificeerde meerderheid van deelnemende gemeenten, die 75% van het deelnemende aandelenkapitaal vertegenwoordigen.

van de cumulatief preferente aandelen plaats door middel van een notariële akte van uitgifte. Deze akte beschrijft het aantal en de soort uit te geven aandelen en bevat de gegevens van Stedin en van de deelnemende gemeenten aan wie deze aandelen worden uitgegeven. De akte wordt ondertekend namens Stedin en door de juridisch adviseur van de AHC, op basis van de door de burgemeester getekende en gelegaliseerde volmacht. De notaris verzorgt ook de aantekening van de uitgifte in het aandeelhoudersregister.

Na de uitgifte kunnen de gemeenten die cumulatief preferente aandelen hebben verkregen, direct hun rechten uitoefenen. Uitkering van het cumulatief preferente dividend is dan voor de eerste maal in 2022 aan de orde.

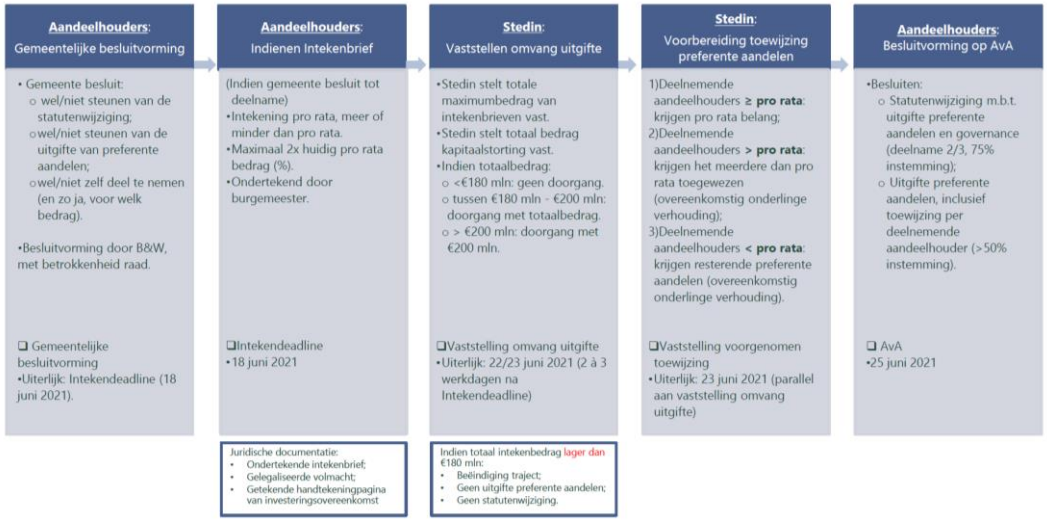
Stap 7. Storting op de cumulatief preferente aandelen

Gerekend vanaf de datum van closing dient iedere deelnemende gemeente binnen drie werkdagen het bedrag, dat op de aan haar uitgegeven cumulatief preferente aandelen moet worden gestort (ineens, inclusief agio conform het overzicht genoemd bij stap 3) te voldoen door storting op een daartoe door Stedin opgegeven bankrekeningnummer. De afronding van deze stap en van het gehele traject bestaat uit de bevestiging door Stedin (vier dagen na closing) dat het totale bedrag van de kapitaalstorting is ontvangen.

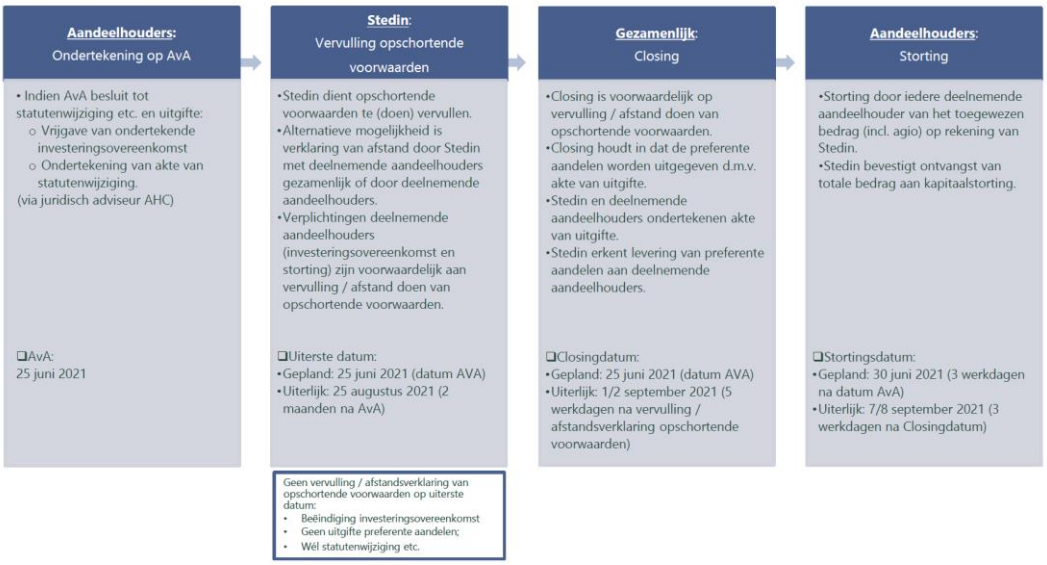
12.6 Resumé besluitvorming, stappen en tijdlijn

De verschillende fasen in het proces tot aan de uitgifte van de cumulatief preferente aandelen kunnen visueel als volgt worden weergegeven:

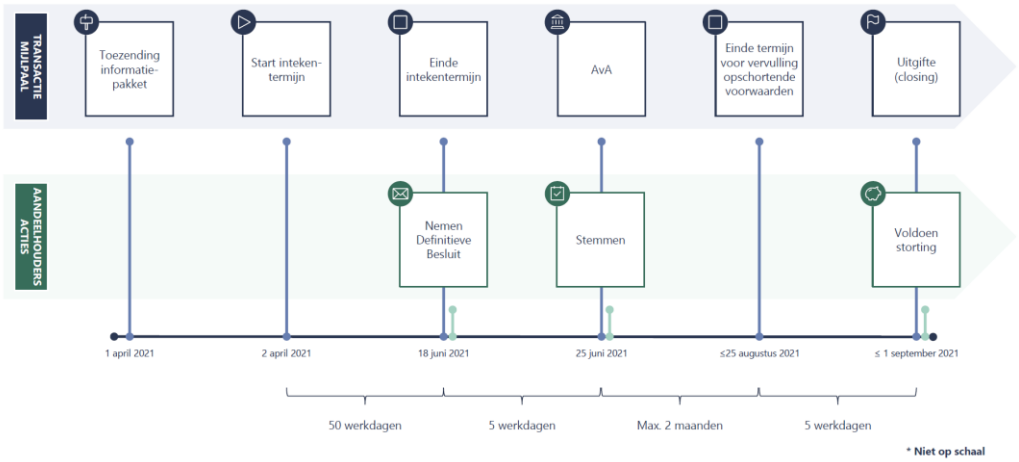
Besluitvorming & toewijzing

Ondertekening & closing

Tijdlijn

12.7 Hoe doet u mee - checklist

Uit de visuele weergaven hierboven en uit hoofdstuk 12.4 volgt dat een aandeelhouder die wenst deel te nemen aan de uitgifte van de cumulatief preferente aandelen, de intekenbrief, de handtekeningpagina van de investeringsovereenkomst en de volmacht dient te ondertekenen.

Hieronder wordt per juridisch document het proces kort toegelicht.

De intekenbrief

De intekenbrief dient u zo spoedig mogelijk aan Stedin toe te sturen – een scan per e-mail en het origineel per koerier - zodat deze stukken uiterlijk **18 juni 2021** zijn ontvangen. Een scan van de intekenbrief dient u gelijktijdig aan de AHC en haar juridisch

adviseur, Loyens & Loeff, te sturen. Voor de e-mailadressen wordt verwezen naar hoofdstuk 12.4. Het adres van Stedin is vermeld op de intekenbrief.

De investeringsovereenkomst en de volmacht

De volmacht en de handtekeningpagina van de investeringsovereenkomst dient u zo spoedig mogelijk aan de juridisch adviseur van de AHC, Loyens & Loeff, toe te sturen – een scan per e-mail en het origineel per koerier –, zodat deze stukken uiterlijk **18 juni 2021** zijn ontvangen. Voor de adresgegevens wordt verwezen naar hoofdstuk 12.4.

De volmacht en de handtekeningpagina van de investeringsovereenkomst zal de juridisch adviseur van de AHC, Loyens & Loeff, in escrow houden. Dit betekent dat de documenten worden geacht te zijn getekend onder de opschortende voorwaarde van vrijgave door Loyens & Loeff, en dat ten blijke van die vrijgave het desbetreffende document door Loyens & Loeff zal worden gedateerd op de datum van vrijgave. De documenten worden vrijgegeven indien en zodra naar genoegen van Loyens & Loeff is komen vast te staan dat:

(a) van alle andere aandeelhouders die deelnemen in de uitgifte en aan wie cumulatief preferente aandelen worden toegewezen, de getekende volmacht en handtekeningenpagina van de investeringsovereenkomst zijn ontvangen steeds conform de door die andere aandeelhouder getekende intekenbrief;

(b) van Stedin zelf de getekende handtekeningenpagina van de investeringsovereenkomst is ontvangen althans door Stek Advocaten als advocaat van Stedin schriftelijk (waaronder begrepen per e-mail) is verklaard aan Loyens & Loeff dat zij de namens Stedin getekende handtekeningenpagina van de Investeringsovereenkomst onder zich houdt; en

(c) de notaris van Clifford Chance heeft bevestigd aan Loyens & Loeff alle noodzakelijke besluiten en instructies te hebben ontvangen om tot het passeren van de akte van statutenwijziging over te kunnen gaan, en uiterlijk de eerste werkdag na de AvA van 25 juni 2021 tot passeren van de akte van statutenwijziging over te zullen gaan zodra de notaris van Clifford Chance een bevestiging van Loyens & Loeff en Stek Advocaten heeft ontvangen dat de investeringsovereenkomst is gesloten (door vrijgave van de handtekeningenpagina's van alle partijen daarbij conform het voorgaande).

De volmacht moet zijn voorzien van een (i) legalisatie van de handtekening van de ondertekenaar(s), (ii) een kopie van het paspoort van de ondertekenaar, inclusief Wwft-stempel en VIS-bevestiging en, (iii) indien de volmacht niet is ondertekend door de burgemeester van de aandeelhouder ook de relevante documenten (waaronder begrepen maar niet beperkt tot besluiten, mandaten en/of volmachten) waaruit de

bevoegdheid van de ondertekenaar om de volmacht namens de aandeelhouder te tekenen blijkt.

Volledigheidshalve zij opgemerkt dat de legalisatie kan worden verzocht door zowel een notaris als de afdeling Burgerzaken van een gemeente. Dit geldt niet voor de Wwft-stempel en de VIS-bevestiging, die slechts door een notaris kunnen worden geregeld. De Wwft-stempel zal door de notaris op de kopie van het paspoort van de ondertekenaar worden geplaatst, om te bevestigen dat deze kopie is gemaakt conform de regels van de Wwft. De VIS-bevestiging is een bevestiging van de notaris dat de kopie van het paspoort rechtsgeldig is in het licht van het VIS, wat erop neerkomt dat het paspoort niet gestolen, vermist of anderszins ongeldig is verklaard.

Voor de handtekeningpagina van de investeringsovereenkomst (en de intekenbrief) gelden geen additionele vereisten ten aanzien van de ondertekening.

Besluitvorming in de AvA

De (aandeelhouders)besluitvorming ten aanzien van uitgifte van de cumulatief preferente aandelen en de statutenwijziging (en wijziging van het aandeelhouders-convenant en wijziging van het AHC reglement) vindt plaats op de AvA van 25 juni 2021 zelf. Er vindt geen ondertekening op voorhand plaats in dat kader.

In het kader van het formaliseren van uw deelname wordt ook verwezen naar de checklist die als Bijlage 10 is bijgevoegd.

13 MODEL COLLEGEBESLUIT & MODEL RAADSBESLUIT

13.1 Inleiding

Ten behoeve van de besluitvorming van uw gemeente kunt u gebruik maken van onderstaande bouwstenen om uw raads- en collegebesluit te formuleren. Elke aandeelhouder wordt gevraagd om twee besluiten te nemen.

Aandeelhoudersbesluiten Stedin

Ten eerste zal de vergadering van aandeelhouders worden gevraagd om in te stemmen met de uitgifte van cumulatief preferente aandelen en met de daaraan gekoppelde wijzigingen van de statuten, aandeelhoudersconvenant en AHC reglement. Het besluit tot statutenwijziging vereist instemming van 75% van de uitgebrachte stemmen en een quorum van 2/3^{e} van de uitgegeven gewone aandelen. Het besluit tot aandelenuitgifte vereist instemming van een normale meerderheid van de uitgebrachte stemmen, evenals de wijzigingen van het aandeelhoudersconvenant en het AHC reglement. Dit aandeelhoudersbesluit wordt op de AvA van 26 juni 2021 genomen.

Deelname kapitaalstorting

Ten tweede wordt iedere aandeelhouder gevraagd of hij bereid is om een deel van het gevraagd kapitaal te verstrekken in ruil voor een deel van de uitgegeven aandelen. Dit is een individueel besluit van elke gemeente.

Agendering college

Het besluit om tot uitgifte van preferente aandelen over te gaan is, inclusief de bijbehorende statutenwijziging, een besluit van de AvA. Daarom worden alle aandeelhouders verzocht om in ieder geval besluitpunt 1 en 2 van het in hoofdstuk 13.2 geformuleerde collegebesluit te agenderen.

Het besluit om deel te nemen in de kapitaalstorting is voorbehouden aan elke individuele aandeelhouder. Indien uw gemeente hier positief over besluit, wordt u verzocht om ook besluitpunt 3 - 6 te agenderen en het raadsvoorstel aan uw raad te sturen. Indien u negatief besluit over de kapitaalstorting, zijn deze besluitpunten en het raadsvoorstel niet relevant.

Als u besluit om in te schrijven voor meer dan uw pro rata deel van de beschikbare €200 mln kan de uiteindelijke verkrijging lager uitvallen indien de totale vraag naar de aandelen hoger uitvalt dan het aanbod.

Mogelijk dient uw gemeente een aanvullend collegebesluit voor de financiering te nemen, bijvoorbeeld omdat u een aanpassing in de begroting wilt maken of omdat

u een lening wil aantrekken. Dit aanvullend besluit maakt geen onderdeel uit van het concept collegebesluit en raadsvoorstel en -besluit in hoofstuk 13.2 en hoofdstuk 13.3.

Concept raadsvoorstel en -besluit

Als uw college voornemens is om het gevraagd kapitaal te verstrekken, dient de raad het ontwerpbesluit te ontvangen en in de gelegenheid te worden gesteld om haar wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen, conform artikel 160 lid 2 van de Gemeentewet. U kunt er ook voor kiezen om het besluit ter instemming aan de raad voor te leggen. In hoofdstuk 13.3 vindt u een formulering voor het besluit in deze laatste variant.

13.2 Gevraagd collegebesluit

Het college van Burgemeester en Wethouders van [UW GEMEENTE]

Overwegende dat

- De gemeente een aandelenbelang van XX% bezit in netwerkbedrijf Stedin Holding NV ('Stedin').
- Het bedrijf Stedin als gevolg van de energietransitie een extra investeringsopgave heeft en samenhangend een extra kapitaalbehoefte.
- Stedin in overleg met de Aandeelhouderscommissie ('AHC') heeft voorgesteld om deze kapitaalbehoefte in te vullen met een kapitaalstorting in Stedin van € 200 mln, in te vullen via de uitgifte van cumulatief preferente aandelen.
- Deze uitgifte gepaard gaat met een wijziging van de governance, middels een wijziging van de statuten en aandeelhoudersconvenant.
- Het besluit tot wijziging van de statuten en convenant en het besluit tot uitgifte van de cumulatief preferente aandelen wordt voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders ('AvA') van 25 juni 2021.
- Het besluit om deel te nemen in de kapitaalstorting is voorbehouden aan iedere individuele gemeente.
- Het college van B&W bevoegd is om namens de gemeente privaatrechtelijke handelingen te verrichten.
- Het college van B&W slechts besluit tot deelneming in vennootschappen nadat de raad een ontwerp-besluit is toegezonden en in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.

Besluit,

1. In te stemmen met de Statutenwijziging en de wijziging van het aandeelhoudersconvenant geagendeerd op de AvA van Stedin van 25 juni 2021.

2. In te stemmen met het besluit tot uitgifte van cumulatief preferente aandelen voor maximaal €200 mln, geagendeerd op de AvA van Stedin van 25 juni 2021.

3. Onder de voorwaarde van instemming door de gemeenteraad in te stemmen met de verkrijging van cumulatief preferente aandelen, voor een maximaal bedrag van € XX, en daarmee

   a. in te stemmen met de ondertekening door deze gemeente van de investeringsovereenkomst en intekenbrief,

   b. in te stemmen met het verlenen van een volmacht aan medewerkers van Loyens & Loeff N.V om de Verkrijger te vertegenwoordigen met betrekking tot:

      - het ondertekenen van de notariële akte van uitgifte van cumulatief preferente aandelen op naam in het kapitaal van Stedin Holding N.V. aan, onder andere, de Verkrijger conform de aan deze volmacht als bijlage gehechte intekenbrief; en

      - het doen van al dat door de Gevolmachtigde(n) als noodzakelijk geacht wordt met als doel het bewerkstelligen van de transactie(s) beoogd door deze volmacht.

4. In te stemmen met het concept raadsvoorstel.

5. In te stemmen met de verzending als bijlage bij het raadsvoorstel van:

   a. de aanbiedingsbrief van de aandeelhouderscommissie,

   b. de brief van Stedin met het voorstel voor uitgifte van de preferente aandelen,

   c. de presentatie van Stedin met het voorstel in beknopte vorm .

6. Geheimhouding op te leggen met betrekking tot

   a. het rapport lange termijn financiering Stedin,

   b. de samenvattingen van de rapporten van de AHC-adviseurs Rothschild & Co en Capitium,

   als bijlagen bij het raadsvoorstel op grond van het bepaalde in artikel 55, eerste lid Gemeentewet in samenhang met artikel 10, eerste lid, sub c en tweede lid sub b Wet openbaarheid van bestuur en de gemeenteraad te verzoeken deze

geheimhouding in zijn eerstvolgende vergadering te bekrachtigen (overeenkomstig artikel 25 lid 3 Gemeentewet).

13.3 Gevraagd raadsvoorstel en -besluit

[Indien u bereid bent om kapitaal te verstrekken en het besluit wenst voor te leggen aan uw raad]

Raadsvoorstel

Netwerkbedrijf Stedin, waar de gemeente voor XX% aandeelhouder van is, heeft als gevolg van de energietransitie een kapitaalbehoefte. Stedin heeft in overleg met de AHC voorgesteld om deze kapitaalbehoefte in te vullen met een kapitaalstorting in Stedin van € 200 mln, in te vullen via de uitgifte van cumulatief preferente aandelen. Het college van B&W is voornemens om voor maximaal € XX aan cumulatief preferente aandelen te verkrijgen. Het college van B&W besluit slechts tot deelneming in vennootschappen nadat de raad een ontwerp-besluit is toegezonden en in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen. Daarom ontvangt u bij dezen het ontwerpbesluit.

Om de besluitvorming te faciliteren, hebben Stedin en de AHC de bijgevoegde toelichtingsdocumenten ter beschikking gesteld. Deze documenten bevatten onder meer achtergrondinformatie ter ondersteuning van het voorgestelde besluit.

Verder organiseert de AHC enkele digitale toelichtingsbijeenkomsten voor raadsleden, op woensdag 28 april, op dinsdag 11 mei en op maandag 17 mei. Elke bijeenkomst is van 17:00-19:00. U kunt zich via de griffie bij de secretaris van de AHC voor een toelichtingsbijeenkomst aanmelden

Gezien het vorenstaande stelt het college de raad voor het volgende besluit te nemen:

(Ontwerp)Raadsbesluit

De raad,

Gezien het voorstel van het college van DATUM,

Besluit:

1. In te stemmen met de verkrijging voor maximaal €XX van de nog uit te geven cumulatief preferente aandelen

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van

De griffier, De voorzitter,

BIJLAGE 1

BEGRIPPENLIJST

Tenzij uit de context uitdrukkelijk anders volgt, hebben de volgende definities in dit AHC Advies de volgende betekenis:

ACM	Autoriteit Consument & Markt
AHC	aandeelhouderscommissie van Stedin
AHC Advies	dit advies van de AHC
AvA	de algemene vergadering van Stedin als bijeenkomst van de aandeelhouders of als orgaan, al naar gelang het geval
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BFBN	Besluit financieel beheer netbeheerder
BW	Burgerlijk Wetboek
Capitium	Capitium B.V.
Clifford Chance	Clifford Chance LLP
cumulatief preferent aandeel	een cumulatief preferent aandeel in het kapitaal van Stedin
financieel deel	het financieel deel opgenomen in het MSP, zoals nader gedefinieerd in de gewijzigde statuten
FSP	het investerings- en businessplan van Stedin (het zogeheten Financieel Strategisch Plan)
Informatiepakket	de brief van Stedin van 31 maart 2021 met een kapitaalverzoek aan de aandeelhouders plus alle bijlagen bij deze brief, waaronder maar niet beperkt tot (i) het Stedin Rapport LTF, (ii) het AHC Advies en (iii) de daarin vermelde documentatie
Loyens & Loeff	Loyens & Loeff N.V.
LTF	het traject dat als zodanig is aangeduid, waarbij LTF de afkorting is van Lange Termijn Financiering
methodebesluit	het methodebesluit regionale netbeheerders elektriciteit zoals vastgesteld door de ACM van tijd tot tijd
mid term review	met betrekking tot een MSP, de integrale beoordeling en actualisatie van het Financieel Deel (inclusief voortgangsrapportage) van dat MSP voor zover dat ziet op het niet-gereguleerde domein (en dus niet voor zover dat ziet op het gereguleerde domein), en indien naar het oordeel van de RvB aan de orde, inhoudelijke aanpassingen van het Financieel Deel voor zover dat ziet op het niet-gereguleerde domein[1]
MSP	een meerjarig strategisch plan van Stedin
NBNL	Netbeheer Nederland

[1] Aangesloten is bij de definitie in de gewijzigde statuten.

Presentatie	de presentatie met de titel "Financieel gezond in de energietransitie", die onderdeel is van het Informatiepakket
raad van bestuur	de raad van bestuur van Stedin
raad van commissarissen	de raad van commissarissen van Stedin
REMU	Regionale Energie Maatschappij Utrecht
RES	Regionale Energie Strategie
Stedin Rapport LTF	het Stedin Rapport LTF gedateerd 1 maart 2021
Stek Advocaten	Stek Advocaten N.V.
Rothschild & Co	N.M. Rothschild & Sons Limited
S&P	rating agency Standard & Poor's
Stedin	Stedin Holding N.V.
Stedin groep	de groep waarvan Stedin de topholding is
VIS	het Verificatie Identificatie Systeem
VNG	de Vereniging van Nederlandse Gemeenten
WACC	de vermogenskostenvoet (*weighted average cost of capital*), ook wel aangeduid als kapitaalkosten
Werkgroep LTF	de werkgroep, bestaande uit afgevaardigden van AHC en van Stedin, die zich bezig houdt met het project LTF
Wet Fido	Wet Financiering Decentrale Overheden
Wwft	Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme
WON	Wet Onafhankelijk Netbeheer

BIJLAGE 2

EXECUTIVE SUMMARY RAPPORT ROTHSCHILD & CO

In verband met geheimhouding verstrekt als separaat document

BIJLAGE 3

EXECUTIVE SUMMARY RAPPORT CAPITIUM

In verband met geheimhouding verstrekt als separaat document

BIJLAGE 4

OVERZICHT CREDIT RATING

Investeerders in schuld worden bij het vaststellen van de juiste vergoeding voor het risico op faillissement geholpen door ratingbureaus zoals S&P, Moody's en Fitch. Deze bureaus maken in opdracht van de onderneming een inschatting van de kredietwaardigheid van schuld. Daarbij wordt gebruikgemaakt van een systeem van letters, lopend van AAA tot D. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen "investeringswaardig" (investment grade) en niet-investeringswaardig. Voor financiering met een korte looptijd is er een apart ratingsysteem. De kredietwaardigheid van lange financiering is een goede indicatie van die van korte financiering. De rating systemen zijn daarom in principe gekoppeld. Wanneer gesproken wordt over de rating van een *onderneming*, wordt alleen verwezen naar de rating van de *senior debt* (de niet-achtergestelde schuld), de zogenaamde "issuer rating". De wet schrijft voor dat netwerkbedrijven minimaal een "investeringswaardige" issuer rating moeten hebben. Stedin heeft een investeringswaardige senior debt rating van A-.

Lange termijn rating	Korte termijn rating		
AAA	A-1+	Prime	Investment grade
AA+		High grade	
AA			
AA-			
A+	A-1	Upper medium grade	
A			
A-	A-2	Lower medium grade	
BBB+			
BBB			
BBB-	A-3		
BB+	B	Non-investment grade / Speculative	Non-investment grade
BB			
BB-			
B+		High speculative	
B			
B-			
CCC+	C	Substantial risks	
CCC		Extremely speculative	
CCC-		Default imminent with little prospect for recovery	
CC			
C			
D	D	In default	

BIJLAGE 5

OVERZICHT AANDELENVERDELING

HUIDIGE SITUATIE

Aandeelhouder	Aantal gehouden aandelen	Aandeelhouders percentage
Rotterdam	1.575.145	31,69%
Den Haag	822.826	16,55%
Dordrecht	449.935	9,05%
Leidschendam-Voorburg	170.776	3,44%
Lansingerland	168.045	3,38%
Delft	121.380	2,44%
Zoetermeer	116.280	2,34%
Nissewaard	106.140	2,14%
Pijnacker-Nootdorp	104.295	2,10%
Hoeksche Waard	101.253	2,04%
Vijfheerenlanden	95.787	1,93%
Capelle aan den Ijssel	94.698	1,91%
Rijswijk	88.486	1,78%
Amstelveen	73.671	1,48%
Goeree-Overflakkee	61.882	1,24%
Ridderkerk	56.246	1,13%
Zwijndrecht	56.230	1,13%
Schiedam	51.373	1,03%
Molenlanden	50.643	1,02%
Heemstede	44.795	0,90%
Hellevoetsluis	44.539	0,90%
Aalsmeer	33.789	0,68%
Gorinchem	33.751	0,68%
Krimpen a/d IJssel	33.751	0,68%
Papendrecht	33.751	0,68%
Uithoorn	33.342	0,67%
Castricum	28.483	0,57%
Krimpenerwaard	28.131	0,57%
Sliedrecht	28.115	0,57%
Noardeast-Fryslân	26.870	0,54%
Brielle	26.590	0,53%
Westvoorne	25.920	0,52%
Alblasserdam	22.495	0,45%
Barendrecht	22.495	0,45%
Hardinxveld-Giessendam	22.495	0,45%
Hendrik-Ido-Ambacht	22.495	0,45%
Albrandswaard	20.830	0,42%
Zandvoort	19.720	0,40%
West Betuwe	16.875	0,34%
Bloemendaal	16.490	0,33%
Achtkarspelen	9.474	0,19%
Ameland	5.063	0,10%
Haarlemmermeer	3.995	0,08%
Schiermonnikoog	1.633	0,03%
Totaal	4.970.978	100,00%

BIJLAGE 6

OVERZICHT VOORWAARDEN INSTRUMENT

Versie: 31 maart 2021

OVERZICHT VOORWAARDEN PREFERENTE AANDELEN STEDIN

Dit document bevat een samenvatting van de voorwaarden van de preferente aandelen in het kapitaal van Stedin Holding N.V., waarbij in de rechterkolom is aangegeven waar in de investeringsdocumenten de desbetreffende regeling is terug te vinden.

Afkortingen vindplaatsen:
***AU**: Akte van uitgifte*
***BB** Bevestigingsbrief AHC*
***IO**: Investeringsovereenkomst*
***ITB**: Intekenbrief*
***ST**: Statutenwijziging Stedin Holding N.V.*

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
1.	**Introductie**		
1.1.	Achtergrond	Dit overzicht bevat een samenvatting van de financiële aspecten van de voorgenomen uitgifte van cumulatief preferente aandelen in het kapitaal van Stedin en daarmee samenhangende afspraken (het **Overzicht**).	*Niet van toepassing.*
1.2.	Definities	Begrippen met een hoofdletter in dit Overzicht hebben de betekenis die daaraan in de tekst wordt toegekend. Voor zover geen definitie in de tekst zelf is opgenomen, gelden de definities zoals opgenomen in de Annex.	*Niet van toepassing. Zowel IO als ST bevatten een artikel met definities.*
2.	**Financieringsinstrument**[1]		
2.1.	Vennootschap	Stedin Holding N.V.	***IO** partijen en **ST**.*
2.2.	Doel financiering	- Het doel van de financiering is verschaffing van kapitaal aan Stedin en daarmee tevens het versterken van de algemene balanspositie van de Stedin groep.	***IO** (2)*
2.3.	Deelname	- Uitgifte vindt plaats aan bestaande aandeelhouders van Stedin die schriftelijk hebben aangegeven te willen participeren door middel van een intekenbrief (de **Intekenbrief**) (deze aandeelhouders hierna aangeduid als **Deelnemende Aandeelhouders**).	***IO** (OWG (D)) en **ITB***
2.4.	Vorm instrument: Preferente Aandelen	- De financiering heeft de vorm van een uitgifte van cumulatief preferente aandelen in het kapitaal van Stedin (**Preferente Aandelen**). - De Preferente Aandelen worden geïntroduceerd door middel van een wijziging van de Statuten.	***IO** (OWG (F)(i) en (ii)) / **ITB** (2(f)(ii) en (iv)), (6), (12(a), (b))* ***ST** (diverse artikelen)*
2.5.	Rangorde	- De Preferente Aandelen vormen onderdeel van het aandelenkapitaal van Stedin overeenkomstig de Statuten. - De Preferente Aandelen zijn (i) sterk achtergesteld (*deeply*	***ST** (3)* ***IO** (7.1)* *(i): **IO** (7.5)*

[1] **Toelichting**: De paragrafen 2.1 tot en met 2.19 komen veelal overeen met, en zijn vertaald uit, de RES term sheet met S&P. Op sommige plaatsen is ter verduidelijking de Engelstalige tekst uit dit Overzicht ingekopieerd als voetnoot. Veel van deze elementen zijn wezenlijk voor het verkrijgen van 100% equity credit rating van S&P.

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
		subordinated)[2] en hebben alleen preferentie over de Gewone Aandelen in het kapitaal van Stedin (*only senior to ordinary shares*), (ii) pari-passu[3] in rangorde met toekomstige andere (klassen) preferente aandelen in het kapitaal van Stedin, tenzij door Stedin en een Preferente Meerderheid met inachtneming van paragraaf 2.16 tot een andere plaats in de rangorde voor de Preferente Aandelen wordt besloten, en (iii) achtergesteld aan alle externe schuldfinanciers waaronder bestaande en toekomstige hybride leningsinstrumenten van Stedin (*junior to all Senior Creditors including currently outstanding or future Hybrids issued by Stedin*). Op dit moment wordt niet voorzien dat nieuwe (klassen) preferente aandelen zullen worden uitgegeven door Stedin.[4]	*(ii):* ***IO*** *(7.4)* *(iii):* ***IO*** *(7.5)* *Niet van toepassing.*
2.6.	Nominale waarde / Uitgifteprijs	- EUR 100 per Preferent Aandeel; gelijk aan de nominale waarde van een Gewoon Aandeel. - De Preferente Aandelen worden uitgegeven tegen een bedrag van EUR 480,69 per stuk;[5] het meerdere boven de nominale waarde is agio. Het rendement wordt vergoed over het gestorte bedrag (nominale waarde plus agio[6]).	***ST*** *(3)* ***ITB*** *(3)* / ***IO*** *(3.4, 3.5)* ***AU*** *(OWG (C))* ***ST*** *(28.3)*
2.7.	Omvang uitgifte	- Beoogde omvang: EUR 200.000.000. - Minimum omvang: EUR 180.000.000. - Indien vast komt te staan dat per de Inteken Deadline de beoogde omvang niet is behaald maar de minimum omvang wel, dan kan de AvA op voorstel van de RvB besluiten tot voortzetting van de financiering op de voorwaarden van dit Overzicht, mits Stedin aan de hand van de Financiële Update, bedoeld in paragraaf 2.9, bevestigt dat met de lagere omvang nog steeds voldaan wordt aan haar doelstelling van behoud van haar A- credit rating in 2021. - Indien op enig moment komt vast te staan dat de minimum omvang niet zal worden behaald, dan vindt de financiering geen doorgang. Als de financiering geen doorgang vindt, zal opnieuw overleg moeten plaatsvinden over een eventueel alternatief.	***ITB*** *(1)* ***ITB*** *(12(c))* ***ITB*** *(12(c) – met verwijzing naar dit overzicht)* ***ITB*** *(12)*

[2] **Toelichting**: De hier bedoelde achterstelling geldt ten opzichte van alle schuldeisers, inclusief alle leningen zoals ook weergegeven is sub (iii).

[3] **Toelichting**: De term “pari passu” is juridisch / bancair jargon dat aangeeft dat sprake is van een gelijke plaats in de rangorde. In de Nederlandse (Stedin) context is het creëren van andere klassen preferente aandelen zoals hier bedoeld niet snel aan de orde; daarvoor zou een wijziging van de Statuten noodzakelijk zijn.

[4] **Toelichting**: Dit laat onverlet dat voor het creëren van andere klassen preferente aandelen ook een wijziging van de Statuten (en daarmee een besluit daartoe van de AvA) is vereist. Daarnaast is op grond van de Statuten voor uitgifte van aandelen als zodanig een besluit tot uitgifte van de AvA vereist.

[5] **Toelichting**: Het totaal aantal Preferente Aandelen is vastgesteld dat het percentage van het totaal aantal stemmen op de Preferente Aandelen in de AvA gelijk is aan het percentage dat (x) het totale stortingsbedrag op de Preferente Aandelen vormt van (y) het totaal van de intrinsieke waarde van Stedin Groep per 31 december 2020 plus het totale stortingsbedrag op de Preferente Aandelen. Op basis van het huidige aantal uitstaande aandelen in het kapitaal van Stedin en de intrinsieke waarde van Stedin Groep per 31 december 2020, bedraagt de prijs per Preferent Aandeel EUR 480,69. Het totaal aantal Preferente Aandelen bij een beoogde uitgifteomvang van EUR 200mio bedraagt daarmee 416.072. Daarmee vertegenwoordigen de Preferente Aandelen bij een beoogde uitgifteomvang van EUR 200mio ongeveer 7,72% van het totaal aantal stemmen in de AvA.

[6] **Toelichting**: Aandelen hebben een nominale waarde; bij Stedin is dat EUR 100 per aandeel. Bij uitgifte wordt dikwijls een hoger bedrag gestort; het meerdere boven de nominale waarde wordt aangeduid met “agio”. Bij de Preferente Aandelen wordt het rendement berekend over het totaal betaald bedrag, dus nominale waarde plus agio.

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
2.8.	Horizon terugbetaling	- De Preferente Aandelen worden uitgegeven voor onbepaalde tijd (*perpetual*). - Een Preferent Aandeel kan niet worden geconverteerd, noch kan daarop Preferent Agio worden terugbetaald, zonder de instemming van de Preferente Meerderheid. - Een Preferent Aandeel kan slechts worden ingetrokken indien bij de intrekking het volledige gestorte bedrag en het nog verschuldigde dividend (inclusief eventueel nog niet betaald achterstallig dividend over eerder jaren) bij de intrekking wordt terugbetaald.	***IO** (7.1)* ***ST** (22.5(c) en (d))* ***ST** (11.2)*
2.9.	Commitment Datum / Tekendatum / Stortingsdatum	- Periode vanaf toezending van de stukken[7] aan Aandeelhouders tot en met de Inteken Deadline: periode ten behoeve van intekening door iedere Deelnemende Aandeelhouder door middel van de ondertekening van de Intekenbrief,[8] waarin iedere Deelnemende Aandeelhouder onder meer aangeeft voor welk maximumbedrag wordt ingetekend, deze datum verschilt dus per Deelnemende Aandeelhouder (de **Commitment Datum**).[9] De Commitment Datum kan niet liggen na de Inteken Deadline. - Periode tussen de eerste dag van de maand waarin de AvA plaatsvindt en 3 werkdagen voorafgaand aan de AvA: Stedin verstrekt uiterlijk vier weken voorafgaand aan de dag van de AvA aan de AHC een beperkte financiële update in de vorm van (i) het voorlopige financiële resultaat over het boekjaar 2020 (het **Voorlopig Resultaat 2020**), (ii) de maandcijfers over de periode januari 2021 tot en met de laatste maand waarvan de maandcijfers beschikbaar zijn voorafgaand aan de maand waarin Stedin de Financiële Update verstrekt aan de AHC, (iii) de financiële verwachtingen voor het boekjaar 2021 (de **Financiële Verwachtingen 2021**), alsmede (iv) de onderbouwing dat de A-credit rating zal kunnen worden gehandhaafd in 2021 rekening houdend met de uitgifte van de Preferente Aandelen (de **Financiële Update**). De Financiële Update wordt gevalideerd door de financieel adviseur van de AHC, binnen twee weken, te rekenen vanaf ontvangst van alle benodigde informatie.[10] Daarbij is tevens voorwaarde het niet materieel negatief (dat wil zeggen meer dan 10%) afwijken van het Voorlopig Resultaat 2020 en de Financiële Verwachtingen 2021 van de prognoses voor de betreffende periodes die zijn gehanteerd in het aanlooptraject naar	***ITB** (4)* ***ITB** (5)* ***ITB** (8) – met verwijzing naar paragraaf 2.9 van dit overzicht)*

[7] **Toelichting**: Met stukken wordt gedoeld op de documentatie die samenhangt met het voorstel: Rapport Stedin, advies AHC, dit Overzicht, het Overzicht aanpassingen governance en de concept juridische documentatie.

[8] **Toelichting**: De Intekenbrief wordt getekend na de interne publieke besluitvorming van de desbetreffende Aandeelhouder, en voorafgaand aan de AvA waarin over de kapitaalstorting wordt besloten.

[9] **Toelichting**: Er geldt geen minimumbedrag; een gemeente kan besluiten om voor meer of minder dan haar pro rata bedrag in te tekenen. Intekening voor ten minste het pro rata deel betekent dat het stemrecht niet verwatert; de pro rata delen worden als eerste toegewezen – zie paragraaf 2.11.
Formeel geldt geen maximumbedrag, maar feitelijk is dat er wel omdat er eens bovengrens is aan het aantal Preferente Aandelen dat mag worden gehouden, zie paragraaf 2.17, laatste bullet.

[10] **Toelichting**: Met gevalideerd wordt mede gedoeld op een inschatting of op basis van de Financiële Update de A- rating als 'veilig' beschouwd kan worden in die zin dat er geen verwachting is dat die in 2021 kan worden verloren.

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
		de uitgifte van Preferente Aandelen en die zijn gevalideerd door de financieel adviseurs van de AHC, ten aanzien van de volgende elementen, waarbij, ter voorkoming van misverstanden, 'negatief' kan betekenen een numeriek lager of hoger bedrag zoals aangegeven achter ieder van de respectievelijke elementen: - EBITDA (geen materieel lager bedrag); - Net Debt (geen materieel hoger bedrag); - FFO (geen materieel lager bedrag); - CAPEX (geen structureel materieel hoger of lager bedrag, met dien verstande dat een afwijking van meer dan 10% hier wel is toegestaan indien Stedin toelicht en onderbouwt dat de afwijking te wijten is aan incidentele effecten en geen afbreuk doet aan de lange termijn CAPEX planning van Stedin);	
		- 25 juni 2021: AvA waarin kapitaalstorting wordt besloten (wijziging van de Statuten en uitgifte), waarbij geldt dat geen besluit tot kapitaalstorting wordt genomen als de Financiële Update en/of de validatie daarvan niet tijdig beschikbaar zijn gesteld conform de vorige bullet, tenzij goedkeuring van de kapitaalstorting door de Preferente Meerderheid heeft plaatsgevonden.	***ITB** (8)*
		- 25 juni 2021: **Tekendatum**. Datum van aangaan van de Investeringsovereenkomst en de wijziging van de Statuten, waarbij de verplichting van Stedin en ieder van de Deelnemende Aandeelhouders om over te gaan tot closing op grond van de Investeringsovereenkomst voorwaardelijk is op de vervulling of afstandsverklaring van de Opschortende Voorwaarden. Voor alle duidelijkheid: de Investeringsovereenkomst kan alleen worden aangegaan indien de AvA besluit tot uitgifte en wijziging van de Statuten. Andersom kan een concreet besluit tot uitgifte en wijziging van de Statuten alleen worden genomen indien de Investeringsovereenkomst is aangegaan. Mede om die reden wordt er naar gestreefd om ondertekening van de Investeringsovereenkomst en de AvA op dezelfde dag te laten plaatsvinden.	***ITB** (14)* ***IO** (4)* ***ITB** (14)*
		- Na vervulling of afstand van Opschortende Voorwaarden (max. 2 maanden na datum AvA): **Uitgiftedatum** (*closing*). Uitgifte aan iedere Deelnemende Aandeelhouder van de aan hem toegewezen Preferente Aandelen, nadat de Opschortende Voorwaarden zijn vervuld of daarvan afstand is gedaan overeenkomstig dit Overzicht. De Uitgiftedatum is gelijk aan de Tekendatum indien op de Tekendatum alle Opschortende Voorwaarden zijn vervuld of daarvan afstand is gedaan overeenkomstig dit Overzicht.[11]	***IO** (6)*
		- 3 werkdagen na Uitgiftedatum: **Stortingsdatum**. Iedere	***IO** (6.6 en Bijlage 6*

[11] **Toelichting**: Uitgifte vindt plaats door middel van een notariële akte.

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
		Deelnemende Aandeelhouder betaalt het totaal op de aan hem uit te geven Preferente Aandelen te storten bedrag (inclusief agio) door overboeking op het door Stedin aangegeven rekeningnummer, binnen 3 werkdagen na de closing.	*definitie Stortingsdatum)*
2.10.	Opschortende Voorwaarden en closing proces	- In de Investeringsovereenkomst wordt opgenomen dat de verplichting van de Deelnemende Aandeelhouders tot het aangaan van de Investeringsovereenkomst en het doen van de storting voorwaardelijk is op de vervulling, of afstandsverklaring door een Preferente Meerderheid,[12] van de volgende opschortende voorwaarden (**Opschortende Voorwaarden**) (die gebruikelijk zijn naar marktstandaarden in vergelijkbare transacties), uiterlijk op de datum die ligt 2 (twee) maanden na de Tekendatum (**Uiterste Datum**):	***ITB** (12(d))* ***IO** (4)*
		(a) het door Stedin hebben verkregen van een bevestiging van S&P met betrekking tot het behandelen van de Preferente Aandelen als 100% *equity credit*;	***IO** (Bijlage 2 sub (a))*
		(b) het door Stedin aan de AHC hebben verstrekt van een bevestiging door de fiscaal adviseur van Stedin waarin staat dat de Preferente Aandelen fiscaal kwalificeren als eigen vermogen;[13]	***IO** (Bijlage 2 sub (b))*
		(c) het zich niet hebben voorgedaan van enige tekortkoming door Stedin in de nakoming van enige materiële verplichting uit hoofde van de Investeringsovereenkomst, tenzij deze tekortkoming voor herstel vatbaar is en binnen 20 werkdagen is hersteld, waarbij onder deze materiële verplichtingen in ieder geval mede zijn begrepen de Pre Closing Verplichtingen en de Garanties;	***IO** (Bijlage 2 sub (c))*
		(d) het zich niet hebben voorgedaan van (i) een grond voor vervroegde opeisbaarheid onder, en/of (ii) enige niet-nakoming door Stedin van enige materiële verplichting uit hoofde van, schuldfinancieringsdocumentatie van Stedin, tenzij de grond voor vervroegde opeisbaarheid en/of de tekortkoming (zoals toepasselijk) voor herstel vatbaar is en een hersteltermijn is geboden in de schuldfinancieringsdocumentatie en Stedin de niet-nakoming binnen deze termijn heeft hersteld;[14]	***IO** (Bijlage 2 sub (d))*
		(e) het zich niet hebben voorgedaan met betrekking tot	***IO** (Bijlage 2 sub (e))*

[12] **Toelichting**: Indien een Opschortende Voorwaarde niet tijdig vervuld zou raken, dan kunnen (uitsluitend) de Deelnemende Aandeelhouders (met de Preferente Meerderheid) besluiten om deze voorwaarde niet in te roepen (ofwel: afstand van die voorwaarde te doen), en dan kan de uitgifte alsnog plaatsvinden.

[13] **Toelichting**: Deze kwalificatie is van belang voor de fiscale behandeling bij Stedin en (waarschijnlijk ook) de Deelnemende Aandeelhouders; dividend en rente (op vreemd vermogen) worden fiscaal verschillend behandeld.

[14] **Toelichting**: Hiermee wordt bedoeld dat onder de bestaande leningen van Stedin; ingeval van een dergelijke tekortkoming zal de desbetreffende lening in het algemeen vervroegd opeisbaar worden.

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
		Stedin en/of Stedin Netbeheer B.V. of een andere dochtermaatschappij van Stedin van: • de aangifte van, verzoek tot, of verlening van faillissement of aanvraag tot het verkrijgen van, of verlening van surseance van betaling; • ontbinding; • juridische fusie of juridische afsplitsing; • enig feit waardoor Stedin niet langer zowel juridisch als economisch 100% van de aandelen in Stedin Netbeheer B.V. houdt.	
		- De Opschortende Voorwaarden genoemd onder paragrafen (a) en (b) hierboven zijn ten behoeve van Stedin en de gezamenlijke Deelnemende Aandeelhouders en van één of meerdere van deze Opschortende Voorwaarden kan slechts afstand worden gedaan door Stedin en de Deelnemende Aandeelhouders (besluitend middels een schriftelijk besluit van een Preferente Meerderheid) gezamenlijk.	***IO*** *(4.4)*
		- De Opschortende Voorwaarden genoemd onder (c), (d) en (e) zijn ten behoeve van de gezamenlijke Deelnemende Aandeelhouders en van één of meerdere Opschortende Voorwaarden kan slechts afstand worden gedaan door een schriftelijk besluit van de Deelnemende Aandeelhouders met een Preferente Meerderheid.	***IO*** *(4.3)*
		- Voordat Stedin of de gezamenlijke Deelnemende Aandeelhouders een Opschortende Voorwaarde inroepen, zal eerst de AHC[15] met Stedin gedurende een periode van 20 werkdagen overleggen over de aanleiding en om te bezien of een oplossing kan worden gevonden die het mogelijk maakt de uitgifte van Preferente Aandelen voort te zetten (onder afstand van de desbetreffende Opschortende Voorwaarde conform de vorige bullet).	***IO*** *(4.5)*
		- De juridisch adviseur van de AHC zal namens de Deelnemende Aandeelhouders een verklaring afgeven aan de notaris wanneer de Opschortende Voorwaarden zijn vervuld of daar afstand van is gedaan door de Deelnemende Aandeelhouders met een Preferente Meerderheid.	***IO*** *(4.6)*
		- Stedin zal op de Stortingsdatum verklaren dat in de periode vanaf 18 februari 2021 tot en met de Stortingsdatum geen sprake is van een inbreuk op de Garanties en dat in de periode vanaf 18 februari 2021 tot en met de Stortingsdatum geen sprake is van een inbreuk op de Pre Closing Verplichtingen.	***IO*** *(Bijlage 5 (4.1), Bijlage 6 definitie Publicatiedatum)*
		- Indien op de Uiterste Datum niet iedere Opschortende Voorwaarde is vervuld, voor zover daarvan geen afstand is gedaan conform deze paragraaf 2.10, vindt de financiering geen	***IO*** *(4.8)* ***ITB*** *(12(d))*

[15] **Toelichting**: zodra de Investeringsovereenkomst is getekend, zijn conform die overeenkomst vertegenwoordigers aangewezen namens de Deelnemende Aandeelhouders en ligt in de rede dat dit overleg plaatsvindt tussen Stedin en de Vertegenwoordigers. De Investeringsovereenkomst voorziet hier reeds is.

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
		doorgang en hebben de Deelnemende Aandeelhouders en Stedin niet langer enige verplichting ter zake.	
2.11.	Plaatsing / toewijzing	- Toewijzing van de Preferente Aandelen vindt plaats op de volgende wijze, met inachtneming van de Maximale Preferente Aandelenverhouding per Aandeelhouder: o Deelnemende Aandeelhouders die bereid zijn om pro rata deel te nemen, of voor meer dan hun pro rata aandelenbelang, krijgen eerst ieder hun pro rata belang in de Preferente Aandelen toegewezen. o Alsdan resterende Preferente Aandelen worden verdeeld over de Deelnemende Aandeelhouders die hebben aangegeven voor een hoger bedrag te willen deelnemen dan hun pro rata aandelenbelang, zoveel mogelijk overeenkomstig de onderlinge pro rata verhoudingen van deze Deelnemende Aandeelhouders. o Alsdan resterende Preferente Aandelen worden verdeeld over de Deelnemende Aandeelhouders die bereid zijn om voor minder dan hun pro rata belang deel te nemen in de Preferente Aandelen, zoveel mogelijk overeenkomstig de onderlinge pro rata verhoudingen van deze Deelnemende Aandeelhouders. o Indien en voor zover bij toepassing van de tweede of het derde gedachtestreepje Preferente Aandelen vanwege bepaalde onderlinge verhoudingen niet op basis van die methodiek kunnen worden toegewezen, vindt loting plaats.[16]	***ITB*** *(10 – met een verwijzing naar paragraaf 2.11 van dit overzicht)*
		- Geen Deelnemende Aandeelhouder krijgt meer Preferente Aandelen toegewezen dan mogelijk binnen (i) het in diens Intekenbrief aangegeven maximum intekenbedrag[17] en (ii) de Maximale Preferente Aandelenverhouding van de desbetreffende Deelnemende Aandeelhouder.	*(i):* ***ITB*** *(10 sub (a))* *(ii):* ***ITB*** *(10 sub (b))*
		- Inschrijving is slechts mogelijk tot en met de Inteken Deadline. Aan een Aandeelhouder van wie Stedin niet uiterlijk op de Inteken Deadline een getekende Intekenbrief heeft ontvangen, worden geen Preferente Aandelen uitgegeven en deze zal geen voorkeursrecht kunnen doen gelden.	***ITB*** *(5)*

[16] **Toelichting**: Dit zal alleen aan de orde zijn indien op grond van de bedoelde methodiek er voor een Preferent Aandeel meerdere Deelnemende Aandeelhouders in aanmerking komen.

[17] **Toelichting**: Dit betekent dat in sommige gevallen het aantal Preferente Aandelen dat wordt uitgegeven naar beneden zal moeten worden afgerond, aangezien anders het maximum intekenbedrag wordt overschreden.

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
2.12.	Dividenduitkering	- Uitkering van het Preferent Rendement is ter discretie van Stedin en vindt plaats overeenkomstig de voorwaarden van het dividendbeleid, de Investeringsovereenkomst, de Statuten en de wet. Uitkering van Preferent Rendement vereist (ten minste) (i) voldoende vrij uitkeerbare winst of reserves en (ii) een voorafgaand RvB-besluit. - Uitkeerbare winst van Stedin overeenkomstig de Statuten en de wet zal als volgt worden aangewend, ter betaling van:[18] o Ten eerste; betaalbaar en uitgesteld Preferent Rendement plus het dividend over de uitgestelde betalingsperiode; o Ten tweede; het betaalbare Preferent Rendement over de betreffende periode; o Ten slotte; betaalbaar dividend ten aanzien van de Gewone Aandelen over de betreffende periode.	***IO** (7.3)* *(i): **ST** (28.5)* *(ii) **ST** (28.5)* ***ST** (28.14(a)), **IO** (7)* ***ST** (28.14(b)), **IO** (7)* ***ST** (28.11(d), 28.14)*
2.13.	Prijsmechanisme	- Het percentage van het Preferent Rendement zal worden herzien op iedere Reset Datum op basis van het prijsmechanisme voor de Preferente Aandelen. Het herziene percentage zal op basis van het prijsmechanisme voor de Preferente Aandelen worden vastgesteld (i) door de RvB met de voorafgaande goedkeuring van de AHC of (ii) door de AvA overeenkomstig voorstel daartoe door de RvB, waarbij in beide gevallen de Senior Spread en Sub-Senior Spread zoals vastgesteld door de onafhankelijk expert onder de vierde bullet hieronder (indien van toepassing) bindend zal zijn. - Het prijsmechanisme bestaat uit de volgende elementen (**Building Blocks**): o 5 jaars mid-swap rate zoals gepubliceerd door Bloomberg op pagina EUSA5 ICPL Index (**Swap Rate**); *plus* o senior unsecured spread zoals van toepassing op Stedin's senior schuld financiering met 5-jaarslooptijd (**Senior Spread**); *plus* o sub-senior spread zoals van toepassing op Stedin hybride financiering met een eerste call datum van 5 jaar (**Sub-Senior Spread**); *plus* o een vaste opslag van 100 basispunten (*Perpetuity and deep subordination spread*) (**PADS Spread**). De Swap Rate, Senior Spread en Sub-Senior Spread worden hierna gezamenlijk aangehaald als de **Hybride Prijs**.	***ST** (29.1)* ***ST** (29.3, mechanisme Benchmark Replacement opgenomen in 29.11 en 29.12)*

[18] ***RES term sheet:*** *"Deferred Preference Share Dividends will be payable at the Issuer's sole discretion upon the Company having (i) sufficient freely distributable profits and reserves and (ii) subject to and after a resolution to distribute Deferred Preference Share Dividends by the AGM. Deferred Preference Share Dividends will have preference over any distributions on ordinary shares or any other (class of) preference shares in the capital of Stedin Holding N.V."*

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
		- De Senior Spread en Sub-Senior Spread worden op voorstel van de RvB, welk voorstel wordt bepaald op basis van een uitvraag door of namens Stedin bij drie nader en alsdan in overleg met de AHC te bepalen banken, vastgesteld door de AvA en de RvB gezamenlijk, na advies van de AHC (waarbij de AHC het voorstel kan laten valideren door een door de AHC aan te wijzen bank of andere onafhankelijke derde). Voor ieder van deze Building Blocks geldt dat de waarde aangegeven door de bank die ligt tussen de waardes van de andere twee banken, als de waarde geldt van de betreffende Building Block. Ten aanzien van de waardebepaling voor de Senior Spread en de Sub-Senior Spread geldt dat iedere individuele bank zich zal baseren op een peilmoment zowel 9 maanden, 6 maanden, 3 maanden als 5 werkdagen voorafgaand aan de betreffende Reset Datum en van deze vier peilmomenten het gemiddelde zal nemen en dat voor zowel de Senior Spread als de Sub-Senior Spread. Ten aanzien van de waardebepaling voor de Swap Rate wordt de waarde gehanteerd die daartoe zichtbaar is op de Bloomberg-pagina hiervoor genoemd in de definitie van 'Swap Rate' op één peilmoment zijnde 5 werkdagen voorafgaand aan de betreffende Reset Datum.	***ST** (29.4, 29.5)* *In **ST** 29.5 is verduidelijkt dat dit niet geldt voor de PADS Spread.*
		- Indien de AvA en de RvB de Senior Spread en Sub-Senior Spread niet gezamenlijk kunnen vaststellen binnen 20 werkdagen na het advies van de AHC, kan ieder van de Preferente Meerderheid en de RvB ervoor kiezen om het geschil te verwijzen naar een onafhankelijk expert. De onafhankelijk expert zal een lid zijn van het Valuation & Modeling-team van een "big 4" accountantskantoor (niet zijnde de accountant van Stedin) met ten minste 10 jaar ervaring.	***ST** (29.6, met aanvulling procedure benoeming Onafhankelijk Expert, zo nodig voorzitter van NiRV).*
		- De Senior Spread en Sub-Senior Spread worden telkens herzien met effect vanaf de eerste werkdag van de Reset Datum.	***ST** (29.7)*
		- Floor: met effect vanaf de eerste werkdag van de Reset Datum, de PADS Spread plus het hogere van (i) de Hybride Prijs en (ii) 0%.	***ST** (29.9 – definitie Floor in sub (a))*
		- Cap: met effect vanaf de eerste werkdag van de Reset Datum, het voor schuldratio[19] aangepaste nominale rendement op eigen vermogen zoals vastgesteld door de ACM in het Methodebesluit voorafgaand aan de inwerkingtreding van de betreffende reguleringsperiode.[20] Ter voorkoming van misverstanden, de *equity beta*[21] in het desbetreffende Methodebesluit zal worden aangepast aan de schuldratio van Stedin om de Cap vast te	***ST** (29.9 – definitie Cap in sub (b))*

[19] **Toelichting**: Met de term "schuldratio" wordt gedoeld op het vreemd vermogen gedeeld door het eigen vermogen op basis van de laatste gerapporteerde boekwaardes. De uitstaande hybride moet in deze berekening van het eigen vermogen worden afgetrokken en worden toegevoegd aan het vreemd vermogen.

[20] Zijdens Stedin is aangegeven dat met betrekking tot 2021 dit 5,03% is.

[21] **Toelichting**: De PADS Spread wordt gefixeerd bij uitgifte en niet aangepast.

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
		stellen.[22] Met andere woorden: de schuldratio (*gearing)*[23] in de berekening van de equity beta in het Methodebesluit zal aangepast worden aan de daadwerkelijke schuldratio van Stedin om de Cap vast te stellen. De *gearing* van Stedin zal berekend worden op basis van boekwaardes van het eigen vermogen en de rentedragende schulden per de laatste gerapporteerde balans van Stedin. - Het Preferente Rendement dient steeds vanaf de eerste Reset Datum ten minste gelijk te zijn aan de Floor, en niet hoger dan de Cap. Mocht op enige Reset Datum de Cap minder bedragen dan de Floor of indien deze situatie voorzienbaar is (**Cap Floor Conflict**), dan geldt het volgende: o Stedin en de AHC gaan met elkaar in gesprek over de uitwerking van de Cap en Floor in dat geval. Indien Stedin en de AHC tot een gezamenlijk voorstel komen (inclusief omtrent de hoogte van het Preferent Rendement, en indien van toepassing dat dit ziet op een kortere periode dan de periode die eindigt op de eerstvolgende Reset Datum,[24] waarbij randvoorwaardelijk geldt dat dit voorstel niet mag leiden tot: (i) een Preferent Rendement dat lager is dan de PADS Spread; of (ii) een Preferent Rendement dat hoger is dan de Cap (tenzij de Cap lager zou zijn dan de PADS Spread, in dat geval prevaleert sub (i)). Het voorstel wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de houders van Preferente Aandelen en indien het voorstel met een Preferente Meerderheid wordt goedgekeurd, dan geldt het Preferent Rendement als vastgesteld conform het voorstel. o Indien (i) Stedin en de AHC geen overeenstemming over een gezamenlijk voorstel kunnen bereiken binnen twintig (20) werkdagen na de vaststelling van het Cap Floor Conflict of (ii) indien er wel een gezamenlijk voorstel is, maar dit niet binnen een maand na voorlegging door een Preferente Meerderheid is goedgekeurd, dan wordt het Cap Floor Conflict beslecht door een onafhankelijk expert, te benoemen overeenkomstig de vierde bullet, in de vorm van een vaststelling van een in redelijkheid aangepaste Hybride Prijs, uitgaande van	***ST** (29.10)*

[22] ***RES term sheet**: "The Cost of Equity based on the regulated WACC input, adjusted for Stedin Leverage ratio, whereby the regulated WACC input is based on the parameters defined at the start of the regulated period just before the relevant Reset Date and whereby Stedin Leverage ratio is based on book values at or just before the relevant Reset Date."*

[23] **Toelichting**: Met de term "gearing" wordt gedoeld op het vreemd vermogen gedeeld door het eigen vermogen op basis van de laatste gerapporteerde boekwaardes. De uitstaande hybride moet in deze berekening van het eigen vermogen worden afgetrokken en worden toegevoegd aan het vreemd vermogen.

[24] **Toelichting**: Een kortere periode zou kunnen worden overwogen indien inschatting is dat de marktdisruptie tijdelijk is.

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
		genormaliseerde marktomstandigheden, waarbij de expert tevens kan besluiten dat zijn vaststelling ziet op een kortere periode dan de periode die eindigt op de eerstvolgende Reset Datum (in welk geval een reset dient plaats te vinden per het eind van die kortere periode), waarbij geldt dat het Preferent Rendement dan geldt als vastgesteld door toepassing van de Building Blocks conform het besluit van de expert, met dien verstande dat het Preferent Rendement: (i) nooit lager kan zijn dan de PADS Spread; en (ii) nooit hoger kan zijn dan de Cap (tenzij de Cap lager zou zijn dan de PADS Spread, in dat geval prevaleert sub (i)).	
2.14.	Preferent Rendement	- Preferent Rendement van 3% op jaarbasis, berekend over de nominale waarde en het agio. - Het in de vorige bullet genoemde percentage van het Preferent Rendement geldt vanaf de Stortingsdatum tot (maar niet inbegrepen) de vroegste van (i) de eerste werkdag volgend op het einde van de reguleringsperiode waarop het eerstvolgende (herziene of nieuwe[25]) methodebesluit van de ACM ziet (waarmee wordt gedoeld op de datum dat de nieuwe tarieven van kracht worden) en (ii) 1 januari 2028 (de **Eerste Reset Datum**). Een Reset Datum zal steeds vallen op één januari, tenzij op voorstel van de raad van bestuur de algemene vergadering besluit dat in enig voorkomend geval met het oog op de juiste toepassing van de vorige volzin een andere datum wordt vastgesteld. - Indien een Reset Datum plaatsvindt gedurende een boekjaar, is de uitkering van Preferent Rendement over de Preferente Aandelen over dat boekjaar het gewogen gemiddelde van het in dat jaar geldende Preferent Rendement voor en na de Reset Datum. Waarbij voor de volledigheid dus geldt dat vóór een Reset Datum bij deze berekening van het gewogen gemiddelde over een boekjaar het oude Preferent Rendement geldt en vanaf een Reset Datum het nieuwe Preferent Rendement geldt. - Het Preferent Rendement wordt zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk na vaststelling van de desbetreffende jaarrekening betaald, doch uiterlijk op 30 juni van ieder jaar (waarbij indien het Preferent Rendement na de Compounding Startdatum maar nog wel in hetzelfde boekjaar wordt betaald, het geldende rendementspercentage ook wordt vergoed over het aldus uit te keren bedrag over de periode vanaf (en niet inbegrepen) die Compounding Startdatum tot en met de dag van daadwerkelijke betaling).	***ST*** *(28.1)* ***ST*** *(28.1)* ***ST*** *(28.1)* ***ST*** *(29.2)* ***ST*** *(28.4, 30 juni in definitie Compounding Startdatum)*

[25] **Toelichting**: Verwacht wordt dat het eerstvolgende methodebesluit wordt genomen in 2021, en zal zien op een periode van 5 jaar.

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
		- De RvB is, met goedkeuring van de RvC, bevoegd te besluiten dat niet zal worden uitgekeerd (discretie Stedin). - Het Preferent Rendement over enig jaar zal worden uitgekeerd uit de vrij uitkeerbare winst over het betreffende boekjaar en/of uit de vrij uitkeerbare reserves van Stedin (anders dan de Preferente Agio), voor zover toegestaan en overigens overeenkomstig de Statuten en de wet, en mits de RvB daartoe met goedkeuring van de RvC besluit (discretie Stedin). - Indien de uitkeerbare winst[26] in enig jaar onvoldoende is voor de uitkering van het volledige Preferent Rendement en dit ook niet geheel kan worden voldaan uit de vrije reserves van Stedin (anders dan de Preferente Agio) overeenkomstig de Statuten en de wet, dan zal een bedrag gelijk aan het berekende maar niet-uitgekeerde Preferent Rendement worden uitgesteld en, samen met het opgelopen rendement daarover, dat (op samengestelde basis – *cumulatively compounded*) wordt berekend over de periode van de desbetreffende Compounding Startdatum tot en met de dag van betaling, eerst worden voldaan zodra de uitkeerbare winst of vrije reserves dit toelaten op grond van de Statuten en de wet, met voorrang op het reguliere jaarlijkse Preferent Rendement en enig dividend op enige andere soort of klasse aandelen (waaronder de Gewone Aandelen). Een dergelijke uitkering vereist een besluit van de RvB. Voor alle duidelijkheid: een uitkering van Preferent Rendement zal nimmer plaatsvinden ten laste van de Preferente Agio.	***ST** (28.5)* ***ST** (28.6)* ***ST** (28.11)* ***ST** (28.3 – winst)* ***ST** (28.6 - reserves)* ***ST** (28.3, 28.7)* ***ST** (28.6)*
2.15.	Geen afdwingbaarheid[27]	- Met betrekking tot de Preferente Aandelen kan geen sprake zijn van opeisingsgronden, aansprakelijkheidsgronden of versnelde opeisbaarheid van schulden van groepsmaatschappijen vanwege tekortkomingen van andere groepsmaatschappijen of negatieve pandverklaringen.[28]	***IO** (7.7)*
2.16.	Zeggenschaps-rechten	- Ieder Preferent Aandeel heeft één stem in de AvA ('*one share one vote*'). - Aan de houders van de Preferente Aandelen komen (als apart vennootschapsorgaan) geen bijzondere zeggenschapsrechten toe, behoudens dat de volgende besluiten slechts kunnen worden genomen met goedkeuring van de vergadering van houders van Preferente Aandelen, met een Preferente Meerderheid: o Uitgifte van Preferente Aandelen en/of beperking of uitsluiting van het voorkeursrecht ter zake; o Vermindering van het bedrag van de Preferente Aandelen;	***ST** (22.1)* ***ST** (22.5(a)* ***ST** (22.5(b)*

[26] **Toelichting**: Met "winst" wordt gedoeld op het resultaat na belastingen.
[27] **Toelichting**: Met deze paragraaf wordt bedoeld tot uitdrukking te brengen dat de Preferente Aandelen geen typische lening elementen kennen zoals vervroegde terugbetaling of opeisbaarheid ingeval van een tekortkoming.
[28] ***RES term sheet***: "*In any case there will be no events of default, no cross default or cross acceleration provisions or negative pledge under the notes.*"

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
		○ Conversie van Preferente Aandelen in Gewone Aandelen;	***ST** (22.5(c)*
		○ Uitkering van Preferente Agio;	***ST** (22.5(d)*
		○ Introductie en uitgifte van een nieuwe soort aandelen of een andere aanpassing aan de Statuten die onevenredig afbreuk doet aan de financiële of zeggenschapsrechten verbonden aan de Preferente Aandelen.	***ST** (22.5(e)*
		○ Indien en voor zolang het Preferent Rendement niet volledig is betaald, uitkering van dividend op gewone aandelen.	***ST** (28.9)*
2.17.	Beperkingen overdracht	- De overdraagbaarheid van de Preferente Aandelen is beperkt door de blokkeringsregeling en de in deze paragraaf genoemde kwaliteitseisen, opgenomen in de Statuten.	***ST** (13)*
		- Preferente Aandelen kunnen slechts worden gehouden door publiekrechtelijke lichamen overeenkomstig de wettelijke en statutaire kwaliteitseis van die strekking.	***ST** (5.6)*
		- Aan de Statuten wordt ten aanzien van Preferente Aandelen additionele kwaliteitseisen toegevoegd die inhouden dat:	
		○ Preferente Aandelen slechts kunnen worden gehouden door Aandeelhouders die ook Gewone Aandelen houden; en	***ST** (5.6)*
		○ per Aandeelhouder zal zijn percentage Preferente Aandelen in het kapitaal van Stedin niet hoger zijn dan tweemaal het percentage van zijn Gewone Aandelen in het kapitaal van Stedin (de **Maximale Preferente Aandelenverhouding**).[29]	***ST** (5.7, 8.4, 13.5(c))*
2.18.	IFRS	- De Preferente Aandelen worden beoogd te kwalificeren als eigen vermogen overeenkomstig IFRS.	***IO** (OWG (G))*
2.19.	Fiscaal	- De Preferente Aandelen zijn beoogd om te kwalificeren als eigen vermogen overeenkomstig Nederlandse belastingwetgeving.[30]	***IO** (Bijlage 2 (1.1(b))*
3.	**Overige aspecten kapitaalstorting**		
3.1.	Pre Closing Verplichtingen	- Stedin zal, en zal ervoor zorgen dat haar dochtermaatschappijen, in de periode vanaf de datum van toezending van het investeringsvoorstel aan de Aandeelhouders tot aan Closing, de bedrijfsvoering voortzetten in een gebruikelijke en bestendige gedragslijn, waaronder maar niet beperkt tot:	
		○ het voortzetten en onderhouden van relaties met klanten, leveranciers, toezichthouders, (semi) publieke organisaties en overheidsinstanties conform bestendige	***IO** (Bijlage 3, 1.1(a))*

[29] ***RES term sheet:*** *"Registered format and subject to transfer restrictions (as stipulated in the Placement Agreement and the Issuer Articles of Association), stapled to ordinary shares, sale stapled to the sale of ordinary shares and/or only permitted to shareholders."*

[30] Zie paragraaf 2.10. Bevestiging op dit punt is een Opschortende Voorwaarde.

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
		gedragslijn; o het voortgaan met de betaling van crediteuren in de normale bedrijfsvoering; o het in stand houden van verzekeringen in de normale bedrijfsvoering; o het voortzetten van het beheer en onderhoud van energienetwerken en het uitvoeren van investeringsprogramma's in de normale bedrijfsvoering; o administratie voeren in de normale bedrijfsvoering; en o handelen in overeenstemming met de wet. - Daarnaast zal Stedin, en zal zij ervoor zorgen dat haar dochtermaatschappijen, in de periode vanaf de datum van toezending van het investeringsvoorstel aan de Aandeelhouders tot aan Closing, de AHC en/of de AvA (zoals toepasselijk) informeren, met hen overleggen dan wel voorafgaande goedkeuring vragen met betrekking tot investeringen en bestuursbesluiten (i) overeenkomstig de Statuten en de wet, en (ii) waarvan Stedin dergelijke rechten heeft toegezegd aan de AHC voorafgaand aan de datum van verzending van het investeringsvoorstel.	***IO** (Bijlage 3, 1.1(b))* ***IO** (Bijlage 3, 1.1(c))* ***IO** (Bijlage 3, 1.1(d))* ***IO** (Bijlage 3, 1.1(e)* ***IO** (Bijlage 3, 1.1(f))* ***IO** (Bijlage 3, 1.2)*
4.	**Principe afspraken rond nieuw Methodebesluit**		
4.1.	Procesafspraken	- Uiterlijk binnen 3 weken na bekendmaking van het Methodebesluit 2021 worden de financiële prognoses van Stedin geactualiseerd door Stedin en haar adviseurs, in het bijzonder gelet op het Methodebesluit 2021, en de status van het toetredingstraject van nieuwe Aandeelhouders. De genoemde financiële prognoses van Stedin dienen in elk geval te omvatten: o Rekenmodel zoals gebruikt in LTF met balans, P&L en cash flow + rating metrics, geactualiseerd voor laatst bekende inzichten inclusief reguleringsparameters uit het Methodebesluit; o Verschillen analyse tussen LTF 2 forecasts en updated forecasts o Update van onderbouwing capex plannen o Update van voortgang kostenbesparingsprogramma - Op die basis en op dat moment bepaalt Stedin of zij een kapitaalbehoefte heeft, en zo ja, van welke omvang. - Stedin deelt haar conclusie omtrent een kapitaalbehoefte, de onderliggende geactualiseerde financiële prognoses met de AHC en haar adviseurs. - De adviseurs van de AHC doen binnen 3 weken (te rekenen vanaf ontvangst van alle benodigde informatie) analyse en rapporteert aan AHC-A. In deze periode vindt waar nodig overleg plaats tussen Stedin en de adviseur van de AHC. De adviseur van de	***BB** (3)*

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
		AHC adviseert daarbij in ieder geval ook over de vraag of verdere ondersteuning van Stedins financieel beleid (A-) verstandig[31] is en of (indien noodzakelijk) een kapitaalstorting dus aan te bevelen is. AHC-A rapporteert binnen 2 weken aan AHC-B. - AHC en RvB bespreken het voorstel met 44 Aandeelhouders en trachten binnen 4 weken tot conclusies te komen. - De AHC en haar adviseurs valideren de prognoses en kapitaalbehoefte door middel van een update van de financiële analyse in het LTF-traject gebaseerd op de geactualiseerde prognoses en conform dezelfde methodologie en hetzelfde niveau van informatieverstrekking als in het LTF-traject, onder toepassing van het reguleringsmodel in het Methodebesluit 2021. - Stedin en AHC rapporteren aan de AvA. De AHC brengt advies uit aan de AvA omtrent de (eventuele) kapitaalbehoefte. - De AvA spreekt zich uit over het bestaan en de omvang van de (eventuele) kapitaalbehoefte. - Indien op die basis blijkt dat sprake is van een kapitaalbehoefte, en in zoverre deze niet is of op korte termijn (dat wil zeggen binnen drie maanden na vaststelling van de kapitaalbehoefte door de AvA) zal worden ingevuld door nieuwe Aandeelhouders, zal een uitgifte van nieuwe Preferente Aandelen worden voorgesteld en zullen de Deelnemende Aandeelhouders meewerken aan de uitgifte van nieuwe Preferente Aandelen indien er bij de Aandeelhouders voldoende interesse is om deze te nemen, tegen dezelfde voorwaarden als de dan geplaatste Preferente Aandelen, tenzij de AvA besluit dat gezien de omstandigheden de uitgifte van Preferente Aandelen als instrument niet passend is. Indien AHC de kapitaalbehoefte wel onderschrijft, maar deze niet (geheel) wordt ingevuld door de uitgifte van Preferente Aandelen, dan zal overleg plaatsvinden tussen Stedin en de AHC over een ander type instrument, zoals de uitgifte van Gewone Aandelen (waarbij de keuze voor (een combinatie van) instrumenten geen enkele verplichting tot het daadwerkelijk daarop inschrijven voor de Aandeelhouders met zich brengt). Het uitgangspunt is dat aanpassing van de governance geen onderdeel vormt van dit proces, tenzij bijzondere omstandigheden of ontwikkelingen daartoe gerede aanleiding geven.	***BB** (4)*

[31] **Toelichting:** Met verstandig wordt gedoeld op het vinden van een juiste balans tussen enerzijds het belang van maximalisatie van aandeelhouderswaarde en anderzijds publieke belangen als aandeelhouder.

#	Onderwerpen	Omschrijving	Vindplaats
5.	**Overige**		
5.1.	Garanties Stedin[32]	- Stedin garandeert aan de Deelnemende Aandeelhouders (i) haar interne besluitvorming en bevoegdheid om de transactiedocumentatie geldig aan te gaan, (ii) de afwezigheid van insolventie en ontbinding en (iii) de materiële juistheid van de schriftelijke informatie verstrekt door Stedin en haar adviseurs aan de Aandeelhouders, zonder dat Stedin garanties geeft over prognoses, vooruitblikken, inschattingen, intenties of meningen. - Iedere Deelnemende Aandeelhouder garandeert met betrekking tot zichzelf dat zij geldig heeft besloten en bevoegd is tot het aangaan van de transactiedocumentatie (waaronder mede de Investeringsovereenkomst).	*(i): **IO** (Bijlage 5, Deel II, 1.1)* *(ii): **IO** (Bijlage 5, Deel II, 2.1)* *(ii): **IO** (Bijlage 5, Deel II, 3.1)* ***IO** (Bijlage 5, Deel I, 1.1-1.3)*
5.2.	Nieuwe Aandeelhouders	- Het is niet de bedoeling dat de Preferente Aandelen belemmerend werken voor de toetreding van nieuwe Aandeelhouders. - Mochten nieuwe Aandeelhouders bereid zijn om te investeren in Stedin en daarbij als voorwaarde stellen dat zij een deel van die investering mogen doen in Preferente Aandelen, dan worden zij in staat gesteld om naast hun investering in Gewone Aandelen tevens Preferente Aandelen te verwerven (in - ten hoogste - een verhouding tot hun investering in Gewone Aandelen die gelijk is aan de verhouding tussen het aantal geplaatste Preferente Aandelen en het aantal geplaatste Gewone Aandelen op dat moment), zoveel mogelijk op dezelfde voorwaarden als de bestaande houders van Preferente Aandelen.	*Niet met zoveel woorden opgenomen* ***ST** (9.1)*
6.	**Documentatie**		
6.1.	Taal	- Alle documenten worden opgesteld in de Nederlandse taal.	*Uitgevoerd.*
6.2.	Toepasselijk recht documentatie	- Nederlands recht.	***ITB** (21) / **IO** (16.1) / **AU** (5)*

[32] **Toelichting**: Weergegeven zijn de hoofdlijnen; de Garanties worden nader gepreciseerd in de Investeringsovereenkomst binnen de contouren uiteengezet in dit Overzicht.

ANNEX – DEFINITIES

Definitie	Omschrijving	Vindplaats
Aandeel	Een aandeel is het geplaatste kapitaal van Stedin, ongeacht de soort of klasse.	***IO*** *(Bijlage 6) /* ***ST*** *(4.1(a))*
Aandeelhouder	Een houder van één of meer Aandelen.	***IO*** *(Bijlage 6)*
ACM	Autoriteit Consument & Markt	***IO*** *(Bijlage 6)*
AvA	De algemene vergadering van aandeelhouders van Stedin.	***IO*** *(Bijlage 6, de algemene vergadering met als toevoeging "als bijeenkomst of als orgaan")* ***ST*** *(4.1(d))*
Building Blocks	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.13.	***ST*** *(29.3)*
Cap Floor Conflict	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.13.	***ST*** *(29.10)*
Compounding Startdatum	Betekent met betrekking tot Preferent Rendement dat is berekend met betrekking tot een financieel jaar, het eerdere van: (A) de datum drie (3) Werkdagen na de AvA waarin de jaarrekening met betrekking tot dat financiële jaar wordt vastgesteld en waarin het besluit tot het uitstellen van het Preferent Rendement (volledig of gedeeltelijk) wordt genomen of (B) 30 juni van het jaar volgend op dat financiële jaar.	***ST*** *(28.4)*
Deelnemende Aandeelhouders	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.3.	***IO*** *(Bijlage 1, Deel II)*
Eerste Reset Datum	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.14.	***ST*** *(28.1)*
Financiële Update	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.9.	***IO*** *(OWG (E), met verwijzing naar paragraaf 2.9 van dit overzicht)* ***ITB*** *(8, met verwijzing naar dit overzicht)*
Financiële Verwachtingen 2021	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.9.	*Niet van toepassing; zie opmerking bij Financiële Update hierboven*
Garanties	Betekent de garanties van Stedin in de Investeringsovereenkomst bedoeld in paragraaf 5.1.	***IO*** *(9 en Bijlage 5)*
Gewoon Aandeel	Een gewoon aandeel in het kapitaal van Stedin.	***ST*** *(4.1(a))*
Hybride Prijs	Heeft de betekenis die daaraan is	***ST*** *(29.3)*

	toegekend in paragraaf 2.13.	
IFRS	International Financial Reporting Standards.	*Niet van toepassing*
Inteken Deadline	De datum die 5 werkdagen vóór de datum van de in paragraaf 2.9 bedoelde AvA ligt.	*Zie hierboven in paragraaf 2.9*
Intekenbrief	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.3.	***IO** (OWG (D))*
Maximale Preferente Aandelenverhouding	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.17.	***ITB** (10(b) waarin wordt verwezen naar definitie Overzicht VPA)* ***ST** (5.7)*
Methodebesluit	Het methodebesluit regionale netbeheerders elektriciteit zoals vastgesteld door de ACM van tijd tot tijd.	***ST** (4.1(t))*
Opschortende Voorwaarden	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.10.	***ITB** (12(d) waarin wordt verwezen naar definitie in de IO)* ***IO** (4.1)*
Overzicht	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 1.1.	***ITB** (2(d) - Overzicht VPA)*
PADS Spread	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.13.	***ST** (29.3(d))*
Pre Closing Verplichtingen	Betekent de verplichtingen van Stedin bedoeld in paragraaf 3.1.	***IO** (5.1)*
Preferente Aandelen	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.4.	***IO** (Bijlage 6)*
Preferente Agio	De agioreserve die is verbonden aan (en wordt aangehouden ten behoeve van de houders van) de Preferente Aandelen op grond van de Statuten.	***ST** (4 – geen hoofdletter)*
Preferent Rendement	Het cumulatief preferent dividend op de Preferente Aandelen zoals dat van tijd tot tijd geldt.	***ST** (28.3): Preferent Rendement*
Preferente Meerderheid	Betekent: (i) In de periode tot aan closing: een zodanige meerderheid van de Deelnemende Aandeelhouders dat deze gezamenlijke ten minste 75% van het aantal Preferente Aandelen dat zou dienen te worden uitgegeven, zouden verkrijgen, en <u>vervolgens</u> (ii) In de periode vanaf de closing: een besluit van het orgaan gevormd	***ITB** (8) waarin wordt verwezen naar definitie Overzicht VPA)* ***ST** (4.1(y))*

	door de houders van de Preferente Aandelen, dat wordt genomen met een meerderheid van ten minste 75% van de stemmen.	
Reset Datum	Betekent na het verstrijken van de Eerste Reset Datum of een daaropvolgende Reset Datum steeds het vroegste van (i) de eerstvolgende herziening of vervanging van het dan geldende Methodebesluit (waarmee meer precies steeds wordt gedoeld op de datum dat de nieuwe tarieven van kracht worden) of (ii) de vijfde verjaardag de meest recent verstreken Reset Datum.	***ST** (28.1)*
RvB	De raad van bestuur van Stedin.	***IO** (Bijlage 6)* ***ST**: raad van bestuur*
Senior Spread	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.13.	***ST** (29.3(b))*
Statuten	De statuten van Stedin, zoals gewijzigd van tijd tot tijd.	***IO** (Bijlage 6)*
Stedin	Stedin Holding N.V.	*In ST: "vennootschap".*
Stortingsdatum	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.9.	***IO** (Bijlage 6)*
Sub-Senior Spread	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.13.	***ST** (29.3(c))*
Swap Rate	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.13.	***ST** (29.3(a))*
Tekendatum	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.9.	*Geen aparte definitie; datum AVA*
Uiterste Datum	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.10.	***ITB** (5) waarin wordt verwezen naar definitie Overzicht VPA*
Uitgiftedatum	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.9.	***IO** (6.2 – Closingdatum)*
Voorlopig Resultaat 2020	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 2.9.	*Niet van toepassing*

BIJLAGE 7

SCORECARD SOORT INSTRUMENT

SCORECARD

VORM INSTRUMENT

Datum: oktober 2020

Deze scorecard is opgesteld door Loyens & Loeff ten behoeve van de AHC Stedin, mede aan de hand van input van de financieel adviseurs (Capitium & Rothschild) ten aanzien van financiële overwegingen (inclusief rating en waardering) en overleg binnen en met de AHC. Uit de scores blijkt dat de voorkeur uitgaat naar cumprefs, waarbij de belangrijkste overwegingen zijn:

(a) *Als 'nadeel' van cumprefs (ten opzichte van uitgifte van gewone aandelen) kan gezien worden dat de introductie van een nieuwe soort aandelen de kapitaalstructuur in zekere zin compliceert en dat de statuten dienen te worden gewijzigd ten behoeve van de introductie. Deze 'nadelen' zijn naar onze mening echter niet zwaarwegend, omdat de beoogde versterking van de governance ook al tot aanpassing van de statuten noopt.*

(b) *Voordeel van de cumprefs is dat deze aantrekkelijk(er) zijn voor een investeerder vanwege de veel grotere voorspelbaarheid omtrent het dividend, dankzij de berekening op basis van de inleg en de voorrangspositie ten opzichte van de (bestaande) gewone aandelen.*

N.B.: Omwille van de gewenste weging als eigen vermogen door S&P (in het kader van de rating) is in dit geval een mate van discretie omtrent uitkering van dividend op de cumprefs gewenst, waarmee ook de voorspelbaarheid minder groot is dan (civielrechtelijk) maximaal haalbaar zou zijn.

In termen van risico's zijn de instrumenten tot op grote hoogte vergelijkbaar. Aandelen hebben van nature een eeuwigdurend karakter, en zijn als onderdeel van het eigen vermogen structureel achtergesteld bij de verschaffers van vreemd vermogen (leningen). De mogelijkheden om dividend uit te keren zijn afhankelijk van de omvang van de winst van Stedin. Binnen het aandelenkapitaal hebben de cumprefs echter voorrang boven de gewone aandelen, en daarmee (iets) minder risico dan de gewone aandelen.

NB: dit document is gebruikt ten behoeve van de keuze van het instrument eerder in het proces; de later in detail uitgewerkte voorwaarden zijn niet verwerkt.

Gebruikte terminologie

AHC:	de aandeelhouderscommissie van Stedin.
AvA:	de algemene vergadering van aandeelhouders van Stedin.
bestaande reserves:	het reeds bij Stedin beschikbare eigen vermogen, dat toe te rekenen is aan de huidige aandelen.
BW:	Burgerlijk Wetboek.
cumprefs:	cumulatief preferente aandelen (als nieuwe soort te creëren in de statuten van Stedin)
hoofdsom:	het totaalbedrag dat een aandeelhouder betaalt voor de verkrijging van de nieuwe aandelen (dat wil zeggen: nominale waarde plus agio).
nieuwe inleg:	het op de nieuw te plaatsen aandelen te storten kapitaal.
RvC:	de raad van commissarissen van Stedin.
Stedin:	Stedin Holding N.V.
yield:	het rendement over de inleg op de cumprefs.

Om opmaak-technische redenen is voor de kolom met de score van de gewone aandelen de afkorting **GA** gehanteerd en voor de kolom met de score van de cumprefs de afkorting **CP**.

#	Aspect	GA	CP	Opmerkingen
1	**Financiële parameters**			
1.1	Omvang	+	+	Vanuit juridisch-technisch perspectief is de keuze tussen beide varianten in beginsel niet van invloed op de mogelijke (totale) omvang van de opbrengst van de nieuwe aandelen (aannemende dat deze voor de rating gelijk kwalificeren).[1]
1.2	Rating	+	+	De (uiteindelijk) gewenste weging als eigen vermogen door S&P in het kader van de rating is voor beide varianten mogelijk. Daarbij geldt dat geen harde afspraken gemaakt kunnen worden die zijn gericht op beperking van de 'looptijd' van de cumprefs zonder risico's voor de gewenste weging als eigen vermogen door S&P.[2] Wel lijken terugbetalingsarrangementen denkbaar die niet vanuit een bepaald tijdsbestek werken.
2	**Investeerdersperspectief** *Het betreft het perspectief van de verschaffers van het nieuwe kapitaal (de inleg).*			
2.1	Rendement	-	+	(a) Bij beide varianten zal het rendement bestaan uit dividenduitkeringen. (b) Bij gewone aandelen zal het rendement allereerst afhankelijk zijn van de winst in een concreet boekjaar. Daarnaast kan het bestuur (met goedkeuring van de RvC) eerst tot 50% van de winst reserveren.[3] Over de hoogte van de uitkering van het restant van de winst zal voorts door de algemene vergadering (op voorstel van het bestuur – na goedkeuring van de RvC en in overleg met de AHC) moeten worden besloten.[4] (c) De hoogte van het rendement op cumprefs wordt op voorhand vastgesteld in de vorm van de (inlegafhankelijke) yield.[5]
2.2	Verhouding inleg en rendement	-	+	(a) Bij cumprefs kan de hoogte van de yield worden afgestemd op de inleg, en worden opgebouwd uit een basis ('*base rate*') met opslagen voor 'winst' en risico, waarbij ook een minimum ('*floor*') kan worden vastgelegd.[6] Daarbij geldt dat de yield alleen wordt berekend en vergoed over het nieuw ingelegd kapitaal, wat een incentive voor deelname zou moeten zijn. Zie de voetnoot bij #2.1(c). (b) Bij gewone aandelen is dit diffuus, omdat de nieuwe inleg als het ware 'vermengt' met de bestaande reserves. Dit geldt des te

[1] Vanuit een financieel-economisch perspectief is de kapitaalbehoefte bij cumprefs mogelijk hoger vanwege het vastrentende karakter; in die zin dat met de storting op de cumprefs in aanvang ook een deel van hun eigen yield gefinancierd zou moeten worden.

[2] Civielrechtelijk zou bijvoorbeeld denkbaar zijn dat er een aanzienlijke verhoging van de yield is na een x aantal jaar als incentive voor Stedin om de cumprefs dan in te trekken, maar dergelijke incentives passen niet in een 100% *equity rating*.

[3] Artikel 27.2 van de huidige statuten van Stedin. Voor de winst over het boekjaar 2019 heeft het bestuur deze ruimte voor reserveringen volledig benut.

[4] Artikel 27.3 van de huidige statuten van Stedin.

[5] De yield zal periodiek worden gereset in functie van met name periodieke bewegingen in de marktrente. Logisch lijkt te vermijden dat de yield negatief kan worden, door middel van een '*floor*'.

[6] In dit geval wordt er aan gedacht om als '*base rate*' de 5-jaars swap rate te hanteren, met een opslag gebaseerd op de prijs van hybride financiering en een opslag voor de 'oneindige' looptijd ('*perpetuity*' en '*deep subordination*'), en een '*floor*' die effectief minimaal 100 basispunten bedraagt.

#	Aspect	GA	CP	Opmerkingen
				sterker door de 'tijdvertraging' tussen investeringsmoment en toename van het rendement waarin de energieregulering voorziet. Nu de beoogde storting (200mio) slechts een relatief gering deel van de totale waarde van Stedin zal uitmaken, is ook slechts eenzelfde gering deel van het dividend toe te rekenen aan het nieuwe kapitaal. Dit zou ertoe leiden dat bij uitgifte van nieuwe gewone aandelen, het leeuwendeel van het dividend zou worden uitgekeerd op de bestaande aandelen (ook die van de aandeelhouders die niet deelnemen).
2.3	Voorspelbaar-heid betaling rendement	-	+	(a) Bij cumprefs is uitkering van het vastgestelde rendement een gegeven, mits er winst is. Die uitkering geschiedt met voorrang ('preferentie') boven dividenduitkeringen aan houders van gewone aandelen. (b) Indien het vermogen van Stedin een uitkering van preferent dividend in een bepaald jaar niet (of niet volledig) zou toelaten of het dividend om een andere reden niet wordt uitgekeerd, schuift het niet uitgekeerde bedrag door naar het volgende boekjaar, net zo lang totdat de houder van de betreffende cumulatief preferente over ieder boekjaar het vastgestelde rendement (inclusief het rendement over aldus uitgesteld rendement) heeft ontvangen. (c) Civielrechtelijk is denkbaar dat aanvullende bescherming tegen onvoldoende winst wordt ingebouwd, bijvoorbeeld door voor te schrijven dat indien er niet voldoende winst is voor uitkering van de yield, deze ten laste van de agio of andere reserves wordt betaald (uiteraard zonder dat dit afdoet aan de omvang van de terug te betalen hoofdsom/inleg). Een dergelijke bescherming past echter niet bij een volledige weging als eigen vermogen door S&P. Deze weging dicteert ook dat een mate van discretie omtrent uitkering aan Stedin wordt gelaten.[7]
2.4	Terugbetaling inleg (looptijd)	-/+	+	(a) Van nature heeft een aandeel een 'oneindige' looptijd – en wel tot ontbinding van de vennootschap. Dit geldt ook voor cumprefs. (b) Bij cumprefs is de hoofdregel dat de hoofdsom op enig moment wordt terugbetaald, al is het maar – gezien de 'oneindige' looptijd – bij voorrang bij liquidatie van Stedin. (c) Een equivalent van aflossing kan worden gecreëerd door inkoop van de nieuw uit te geven aandelen, of intrekking van de gehele soort (alle cumprefs).[8,9]

[7] N.B.: Er kunnen ook energie-regulatoire beperkingen gelden ten aanzien van uitkering van winst (dividend). Voor uitkering van reserves zijn ratio's van belang, ook ten opzichte van rating agencies.

[8] Intrekking vereist een besluit van de AVA. Denkbaar is dat dit reeds op voorhand (zelfs bij de introductie), voorzien van opschortende voorwaarden en/of tijdsbepalingen worden genomen.

[9] N.B.: bij een bijzondere variant zoals converteerbare cumprefs kan in zekere zin op een later moment (conversie) van cumprefs naar gewone aandelen worden 'overgestapt'. Denkbaar is bijvoorbeeld dat houders van cumprefs de mogelijkheid krijgen om te converteren bij aanvang van de nieuwe reguleringsperiode.

#	Aspect	GA	CP	Opmerkingen
				(d) Ter bescherming van de investeerder zou kunnen (en moeten) worden opgenomen dat een intrekking of conversie niet zonder zijn instemming kan plaatsvinden.
2.5	Zekerheid omtrent inleg	-	+	Cumprefs bieden een (iets) grotere zekerheid in de zin dat betalingen op cumprefs (van uitkeringen, maar ook van liquidatieopbrengsten) bij voorrang boven betalingen op gewone aandelen geschieden. Deze zogenoemde 'waterval' kan contractueel of in statuten nog nader worden ingevuld. Maar zowel gewone aandelen als cumprefs zijn achtergesteld bij schuldeisers (vreemd vermogen).
2.6	Gefaseerd storten	-/+	+	(a) Voor beide varianten geldt dat voor ten hoogste 75% van de nominale waarde van de nieuwe aandelen kan worden overeengekomen dat dit pas door de houder is verschuldigd nadat betaling door Stedin is opgevraagd.[10] N.B.: een aandeelhouder kan niet geheel of gedeeltelijk worden ontheven van de verplichting tot storting van de nominale waarde van de nieuwe aandelen. (b) Verondersteld is dat, gezien de knip die aangebracht lijkt te worden tussen de storting nu en de storting ten tijde van de nieuwe reguleringsperiode, geen sprake hoeft te zijn van een gefaseerde storting van de hoofdsom op de nieuwe aandelen. Wat betreft het agio geldt voor beide varianten dat storting op een later moment dan de uitgifte van de nieuwe aandelen kan worden overeengekomen. (c) Bij cumprefs is het relatief eenvoudig om desgewenst het rendement (eventueel zelfs per aandeelhouder) afhankelijk te stellen van de omvang en het tijdstip van storting; het rendement wordt dan bepaald op basis van het uitstaande saldo. (d) Bij gewone aandelen is het lastig om de winstverdeling aan te passen op een gefaseerde storting.
3	**Governance**			
3.1	Stem-verhoudingen AvA	+	+	(a) Voor beide varianten geldt dat het door een aandeelhouder uit te brengen stemmen in de AvA in beginsel is gekoppeld aan de relatieve omvang van het aandelenbelang. In de statuten kan (binnen bepaalde grenzen) een afwijkende regeling worden opgenomen. (b) Met het oog op de stemverhouding kan, door allocatie van het te storten bedrag op aandelen *versus* agio, worden 'gestuurd' op het aantal stemmen dat de cumprefs in de AvA kunnen

[10] Artikel 2:80(1) BW. Aanname is dat dit in dit specifieke geval minder relevant is, omdat wij verwachten dat met een relatief forse agio zal worden gewerkt.

#	Aspect	GA	CP	Opmerkingen
				uitbrengen.[11] Dit kan tot een minimum worden beperkt, of juist zeer omvangrijk zijn. (c) Aanname is dat wenselijk is dat verschaffers van de nieuwe inleg pro rata zeggenschapsrechten krijgen. Het aantal cumprefs kan dan worden berekend aan de hand van de waarde van de cumprefs in verhouding tot de totale waarde van Stedin na storting, waarmee materieel (ten aanzien van de verhoudingen binnen de Ava) een vergelijkbaar resultaat als bij gewone aandelen ontstaat.
3.2	Bijzondere zeggenschaps-rechten	nvt	nvt	Het is mogelijk om aan de cumprefs als soort bijzondere zeggenschapsrechten te verbinden. Gezien de relatief beperkte omvang van de storting lijkt dat niet opportuun, zeker niet indien proportionele toename van de zeggenschap in de AvA is gewaarborgd (zie #3.1(c)), behoudens een veto-recht ten aanzien van besluiten die specifiek de rechten van de cumprefs benadelen.
3.3	Overige impact governance	+	+	De gevraagde kapitaalstorting is in beide gevallen een logisch moment om op enkele punten de governance te versterken, in het licht van de 'uitlegbaarheid' van de storting door deelnemende aandeelhouders.
4	**Impact verhoudingen aandeelhouders**			
4.1	Verwatering	+	+	(a) Voor gewone aandelen is het uitgangspunt dat als een aandeelhouder besluit het voorstel van Stedin niet voor zijn gehele pro rata-deel te aanvaarden, zijn aandelenbelang zal verwateren ('*pay to play*'), ook al hoeft de waarde van de aandelen daardoor niet te dalen. (b) Door afstemming van de zeggenschap van de cumprefs in de AvA op het gestorte bedrag (in relatie tot de totale waarde van Stedin) is de verwatering van stemrecht vergelijkbaar met die van gewone aandelen. (c) Aannemende dat een reële 'markt' yield wordt betaald, is economische verwatering niet aan de orde. De cumprefs delen immers niet verder in de reserves dan het daarop gestorte bedrag.
4.2	Toetreding nieuwe aandeelhouders	PM	PM	Verkrijging van alleen cumprefs door nieuwe toetreders lijkt niet denkbaar. Daar staat tegenover dat denkbaar is dat nieuw toetredende houders van gewone aandelen de kans wordt geboden ook een pro rata belang in cumprefs te verwerven.[12]
4.3	Overdraagbaar-heid	PM	PM	(a) De kring van mogelijke houders van aandelen in Stedin wordt beperkt door (1) energie-regulatoire wet- en regelgeving, (2) de kwaliteitseis in de statuten van Stedin

[11] Daarbij is ook een element wat de verhouding is tussen de huidige waarde van de gewone aandelen en de gevraagde storting op de cumprefs.

[12] Vermeden kan worden dat de cumprefs als 'hobbel' voor nieuwe toetreders fungeren door af te spreken dat indien een nieuwe toetreder dat zou wensen, deze ook een proportionele investering in cumprefs mag nemen, en dat een individuele cumpref houder dat niet kan/mag frustreren (met bijvoorbeeld een veto-recht of voorkeursrecht).

#	Aspect	GA	CP	Opmerkingen
				(b) Denkbaar is dat voor de overdracht van cumprefs een 'eigen' blokkeringsregeling in de statuten wordt opgenomen.[13] (c) N.B.: Rekening dient te worden gehouden met de eisen van S&P in het kader van de weging als eigen vermogen.[14]
5	**Overige**			
5.1	Complexiteit	+	-/+	Voor uitgifte van gewone aandelen als zodanig lijkt een statutenwijziging niet noodzakelijk. De introductie van cumprefs betekent een en ander aan wijzigingen in de statuten. Per saldo lijkt dit verschil echter marginaal; de wijzigingen met het oog op de cumprefs zijn beperkt en primair technisch.
5.2	Flexibiliteit / maatwerk	-/+	+	(a) Gewone aandelen lenen zich niet goed voor maatwerk, omdat bijzondere statutaire regelingen in beginsel gelden voor de houders van álle gewone aandelen (en dus ook van de huidige aandelen). (b) Cumprefs bieden op bijna alle onderdelen meer flexibiliteit dan gewone aandelen. Uitwerking van gedetailleerde maatwerkregelingen voor de nieuwe aandelen is echter noodzakelijk om de geïdentificeerde (potentiële) voordelen van cumprefs te kunnen benutten.

[13] Civielrechtelijk is denkbaar dat de cumprefs worden uitgezonderd van statutaire kwaliteitseis zodat overdracht mogelijk wordt zodra de wet dat op enig moment toelaat, waarmee – in de toekomst - de cumprefs een mogelijke belegging zouden kunnen worden voor institutionele beleggers, en ook zou een overdracht van cumprefs tussen gemeenten vrij gelaten kunnen worden.

[14] In dit geval ziet S&P graag een duidelijke link tussen de houders van cumprefs en houders van gewone aandelen, wat betekent dat een bepaalde '*stapling*' (koppeling) tussen het bezit van de gewone aandelen en cumprefs nodig is.

BIJLAGE 8

ADVIES STAATSSTEUN

LOYENS & LOEFF

POSTADRES Postbus 2888
3000 CW ROTTERDAM
KANTOORADRES Blaak 31
3011 GA ROTTERDAM
TELEFOON 010 224 6675
FAX 010 412 58 39
INTERNET loyensloeff.com

Memorandum

AAN AHC Stedin
VAN mr. drs. M.G.A.M. Custers - advocaat
DATUM 24 maart 2021

BETREFT Project Strongbox // staatssteunaspecten

1 INLEIDING

1.1 Van een steunmaatregel in de zin van artikel 107 lid 1 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (**VWEU**) is blijkens de jurisprudentie van het Hof van Justitie slechts sprake indien aan de navolgende cumulatieve criteria is voldaan:

(1) Het moet gaan om een maatregel van de Staat of met staatsmiddelen bekostigd;

(2) De maatregel moet het handelsverkeer tussen de lidstaten van de Europese Unie ongunstig beïnvloeden;

(3) De maatregel moet de begunstigde een voordeel verschaffen; en

(4) De maatregel moet de mededinging vervalsen of dreigen te vervalsen.[1]

1.2 In haar Mededeling betreffende het begrip staatssteun heeft de Europese Commissie verder toegelicht dat staatssteun de volgende verschillende bestanddelen bevat:

(a) Het bestaan van een onderneming;

(b) De toerekenbaarheid van de maatregel aan de Staat;

(c) De bekostiging ervan uit staatsmiddelen;

(d) Het verlenen van een voordeel;

(e) Het selectieve karakter van de maatregel;

(f) De gevolgen ervan voor de mededinging en het handelsverkeer tussen de lidstaten.[2]

1.3 Indien niet wordt voldaan aan één (of meer) van de door het Hof van Justitie genoemde criteria c.q. van de door de Commissie genoemde bestanddelen, is geen sprake van een steunmaatregel.

1.4 Indien wordt voldaan aan alle genoemde criteria c.q. bestanddelen, is sprake van een steunmaatregel. Deze mag in beginsel slechts ten uitvoer worden gelegd nadat deze aan de Commissie is gemeld en door de Commissie is goedgekeurd (‘*verenigbaar verklaard*

[1] Zie bijvoorbeeld het arrest van het Hof van Justitie van 24 juli 2003 in zaak C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415 (*Altmark*).
[2] Mededeling van de Commissie betreffende het begrip „staatssteun” in de zin van artikel 107, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, Pb C 262/1 van 19.7.2016 (**Mededeling begrip staatssteun**), randnummer 5.

Loyens & Loeff N.V. is gevestigd te Rotterdam en staat ingeschreven in het handelsregister bij de Kamer van Koophandel onder nr. 24370566. Uitsluitend Loyens & Loeff N.V. geldt als opdrachtnemer. Op haar dienstverlening zijn haar Algemene Voorwaarden van toepassing, waarin onder meer een beperking van de aansprakelijkheid en een aanwijzing van de bevoegde rechter is opgenomen. Deze Algemene Voorwaarden zijn te raadplegen via loyensloeff.com. Deze voorwaarden zijn op 1 juli 2009 gedeponeerd ter griffie van de rechtbank te Rotterdam onder nr. 43/2009.

met de gemeenschappelijke markt'). Op basis van specifieke regelgeving mogen bepaalde (categorieën) steunmaatregelen ten uitvoer worden gelegd zonder voorafgaande melding aan (en goedkeuring door) de Commissie. Dit geldt in het bijzonder voor steunmaatregelen die vallen binnen de reikwijdte van de zogenoemde *de minimis* Verordening[3] of de zogenoemde Algemene Groepsvrijstellingsverordening.[4]

1.5 Een steunmaatregel die ten uitvoer wordt gelegd zonder voorafgaande melding en goedkeuring (en zonder dat een vrijstelling op de meldplicht van toepassing is), is onrechtmatig. Onrechtmatig verleende steun moet worden teruggevorderd.

2 DE VERSCHILLENDE CRITERIA

2.1 De door het Hof van Justitie genoemde criteria worden hierna kort toegelicht.[5]

2.2 Een maatregel van de Staat of met staatsmiddelen bekostigd

2.2.1 Bij de vraag of een voordeel rechtstreeks of zijdelings met staatsmiddelen wordt bekostigd en de vraag of de maatregel aan de Staat valt toe te rekenen, gaat het om twee afzonderlijke en cumulatieve voorwaarden om van staatssteun te kunnen spreken.[6]

2.2.2 Staatsmiddelen omvatten alle middelen van de overheidssector, met inbegrip van middelen van decentrale bestuursniveaus en, onder bepaalde omstandigheden, middelen van particuliere instanties.[7] De overdracht van staatsmiddelen kan uiteenlopende vormen aannemen, zoals subsidies, leningen, garanties, deelnemingen in het kapitaal van ondernemingen en voordelen in natura. Er hoeft geen positieve overdracht van staatsmiddelen plaats te vinden; het is voldoende dat de Staat inkomsten derft.[8] Indien overheden of overheidsbedrijven goederen of diensten aanbieden tegen een prijs onder de marktprijs of in een onderneming investeren op een wijze die niet strookt met het criterium van de marktdeelnemer in een markteconomie, impliceert dit dat de Staat inkomsten derft.[9]

2.2.3 In gevallen waarin een overheidsinstantie een voordeel aan een begunstigde verleent, valt deze maatregel per definitie aan de Staat toe te rekenen, zelfs indien de betrokken instantie juridische autonomie ten opzichte van andere overheden geniet.[10]

---

3 Verordening (EU) Nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun, Pb L 352/1 van 24.12.2013.
4 Verordening (EU) Nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014, waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard, Pb L 187/1 van 26.6.2014.
5 Elementen die voor de beoordeling van de Stedin casus niet relevant zijn, blijven buiten beschouwing.
6 Zie bijvoorbeeld het arrest van het Hof van Justitie van 16 mei 2002 in zaak C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294 (*Stardust Marine*).
7 Zie Mededeling begrip staatssteun, randnummer 48.
8 Zie Mededeling begrip staatssteun, randnummer 51.
9 Zie Mededeling begrip staatssteun, randnummer 52.
10 Zie Mededeling begrip staatssteun, randnummer 39.

2.3 Beïnvloeding van het handelsverkeer en de mededinging

2.3.1 Een door de Staat toegekende maatregel wordt geacht de mededinging te vervalsen of het risico daartoe in te houden wanneer daarmee de concurrentiepositie van de begunstigde onderneming ten opzichte van andere, concurrerende ondernemingen kan worden versterkt. Praktisch gezien kan doorgaans tot het bestaan van een vervalsing van de mededinging worden geconcludeerd wanneer de Staat een financieel voordeel verleent aan een onderneming in een geliberaliseerde sector waar er concurrentie is of zou kunnen zijn.[11]

2.3.2 Wanneer de steun van een lidstaat de positie van bepaalde ondernemingen in het handelsverkeer versterkt ten opzichte van andere concurrerende ondernemingen, moet dit handelsverkeer worden geacht door de steun te worden beïnvloed.[12]

2.4 Voordeel

2.4.1 Een voordeel is een economisch voordeel dat een onderneming onder normale marktvoorwaarden – dat wil zeggen zonder overheidsingrijpen – niet had kunnen verkrijgen. Hierbij zijn alleen de gevolgen van de maatregel voor de onderneming relevant, en niet de oorzaken of doeleinden van de overheidsmaatregel. Telkens wanneer de financiële situatie van een onderneming verbetert als gevolg van overheidsingrijpen op voorwaarden die afwijken van normale marktvoorwaarden, is er sprake van een voordeel.[13]

2.4.2 Economische transacties die worden aangegaan door overheidsinstanties (met inbegrip van overheidsbedrijven) vormen geen voordeel voor de tegenpartij van die transactie — en vormen dus geen steun — indien zij marktconform verlopen. Dit beginsel is verder ontwikkeld ten aanzien van verschillende economische transacties. De Unierechter heeft het '*beginsel van de investeerder (handelend) in een markteconomie*' ontwikkeld om te bepalen of in gevallen van overheidsinvesteringen (en met name kapitaalinjecties) sprake is van staatssteun: om te bepalen of de investering van een overheidsinstantie staatssteun vormt, dient te worden beoordeeld of in soortgelijke omstandigheden een particuliere investeerder van een vergelijkbare omvang ertoe zou kunnen worden gebracht de betrokken investering te doen.[14]

2.4.3 Voor de toepassing van het criterium van de marktdeelnemer in een markteconomie dient alleen rekening te worden gehouden met de voordelen en verplichtingen die verband houden met de rol van de Staat in zijn hoedanigheid van marktdeelnemer – en niet met die welke verband houden met zijn rol van overheid.[15] Of een overheidsmaatregel

[11] Zie Mededeling begrip staatssteun, randnummer 187.
[12] Zie Mededeling begrip staatssteun, randnummer 190, met verwijzing naar jurisprudentie van het Hof van Justitie.
[13] Zie Mededeling begrip staatssteun, randnummers 66 en 67.
[14] Zie Mededeling begrip staatssteun, randnummer 74.
[15] Zie Mededeling begrip staatssteun, randnummer 77.

3 HET VOORDEELSCRITERIUM NADER BEZIEN IN HET LICHT VAN DE VOORLIGGENDE CASUS

3.1 Hiervoor is aan de hand van (met name) de Mededeling begrip staatssteun van de Commissie een korte toelichting gegeven op de verschillende criteria die gelden voor een steunmaatregel.

3.2 In de Stedin casus is evident sprake van een maatregel die met staatsmiddelen wordt bekostigd en aan de Staat kan worden toegerekend. In het kader van dit memorandum wordt voorts aangenomen dat sprake is van een maatregel die de concurrentie kan vervalsen en het handelsverkeer ongunstig kan beïnvloeden. In dat geval is aan drie van de vier voorwaarden voor staatssteun voldaan.

3.3 Dit gezegd zijnde, is in de Stedin casus in ieder geval geen sprake van een steunmaatregel indien met de voorgenomen maatregel geen (selectief) voordeel wordt toegekend aan Stedin.

3.4 **Wanneer is geen sprake van bevoordeling bij de voorgenomen verstrekking van aandelenkapitaal?**

3.4.1 Zoals hiervoor uiteengezet, dient een investering in de vorm van aandelenkapitaal getoetst te worden aan het criterium van de marktdeelnemer in een markteconomie om te bepalen of sprake is van een voordeel in de zin van het staatssteunverbod. Dit criterium bestaat uit twee facetten: (i) de financiële positie van de onderneming moet zodanig zijn dat zij ook in staat is om het kapitaal op de kapitaalmarkt op te halen en (ii) het rendement op het kapitaal moet markconform zijn. De Commissie noemt – ter illustratie – de volgende omstandigheden waarin sprake is bevoordeling middels het verstrekken van aandelenkapitaal:

> *"(i) where the financial position of the company, and particularly the structure and volume of its debt, is such that a normal return (in dividends or capital gains) cannot be expected within a reasonable time from the capital invested; (ii) where, because of its inadequate cash flow or for any other reason, the company would be unable to raise the funds needed for an investment programme on the capital markets; (iii) where the holding is a short-term one, with duration and selling price fixed in advance, so that the return to the provider of capital is considerably less than he could have expected from a capital market investment for a similar period; or (iv) where the public authorities' holding involves the taking over or the continuation of all or part of the non-viable operations of an ailing company through the formation of a new legal entity."*[22]

3.4.2 Dit betekent dat beoordeeld dient te worden of een particuliere investeerder in soortgelijke omstandigheden zou kunnen besluiten de betrokken investering te doen. Aangezien in dit geval geen particuliere partijen betrokken zijn bij de kapitaalstorting, ligt voor de hand dat

[22] Commission Staff Working Document of 10 February 2012, Guidance Paper on state aid-compliant financing, restructuring and privatization of state-owned enterprises.

de marktconformiteit (vooraf) wordt getoetst door een onafhankelijk deskundige/financieel expert.

3.4.3 Wij begrijpen dat bij de vormgeving van het op dit moment voorgenomen investeringsinstrument, nadrukkelijk is beoogd dat de voorwaarden van het instrument marktconform (zullen) zijn. In dit verband zijn ook rapporten opgesteld ten behoeve van de aandeelhouders van Stedin.

> Zie in het bijzonder 'Project Strongbox, Management samenvatting en conclusies', Versie 26/11/2020, Capitium, 'Project Strongbox II, Management Samenvatting, October 2020, Rothschild.

3.4.4 Mede aan de hand van de betreffende rapporten zou door een onafhankelijk deskundige/financieel expert kunnen worden bepaald of de voorwaarden van het investeringsinstrument, en in het bijzonder het ontwikkelde pricing mechanisme, tot een marktconforme uitkomst leiden. Indien dit het geval is, is geen sprake van een steunmaatregel in de zin van artikel 107 lid 1 VWEU

4 MELDING

4.1 Er geldt geen meldingsplicht indien met een transactie geen staatssteun wordt verleend. Als niet aan de cumulatieve voorwaarden voor staatssteun wordt voldaan, bijvoorbeeld omdat geen sprake is van vervalsing van de concurrentie, beïnvloeding van het handelsverkeer of bevoordeling, is er geen meldplicht onder de staatssteunregels.

4.2 Een meldplicht geldt in beginsel voor alle maatregelen die als steunmaatregel kwalificeren. Er gelden uitzonderingen voor steunmaatregelen die onder een vrijstelling vallen, zoals de Algemene groepsvrijstellingsverordening en de *de minimis* verordening. Die hoeven niet vooraf gemeld en goedgekeurd te worden. Er geldt wel een rapportageplicht voor steun die is vrijgesteld. Zie voor een korte uitleg: https://europadecentraal.nl/onderwerpen/staatssteun/procedures-staatssteun/rapportage/.

4.3 Overigens werd vroeger wel aangenomen in de Nederlandse rechtspraak dat een steunmaatregel al bij de Commissie moest worden gemeld indien was voldaan aan de eerste twee voorwaarden: bekostiging met staatsmiddelen/toerekening aan de Staat en selectieve bevoordeling. De gedachte was dat de Commissie dan moest beoordelen of werd voldaan aan de twee andere voorwaarden: vervalsing van de concurrentie en beïnvloeding van het handelsverkeer. Deze gedachte is achterhaald. Zie onder meer het arrest van de Hoge Raad van 7 oktober 2005 waarin uitdrukkelijk is overwogen dat een meldplicht alleen bestaat indien aan alle cumulatieve voorwaarden is voldaan (https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:HR:2005:AT6370&showbutton=true&keyword=staatssteun).

marktconform is, moet vooraf worden beoordeeld, rekening houdende met de informatie die beschikbaar was op het ogenblik dat tot de maatregel werd besloten.[16]

2.4.4 De marktconformiteit kan rechtstreeks worden vastgesteld (i) wanneer de transactie plaatsvindt op voet van gelijkheid (*pari passu*) tussen overheidsinstanties en private partijen, of (ii) wanneer het daarbij gaat om de aan- en verkoop van activa, goederen en diensten (of andere vergelijkbare transacties) via een concurrerende, transparante, niet discriminerende of onvoorwaardelijke inschrijvingsprocedure.[17]

2.4.5 In gevallen waarin de marktconformiteit niet rechtstreeks kan worden vastgesteld, kan deze wordt vastgesteld door middel van (i) benchmarking of (ii) andere waarderingsmethoden.[18]

2.4.6 In geval van benchmarking wordt de transactie beoordeeld in het licht van de voorwaarden waarop vergelijkbare transacties door vergelijkbare particuliere partijen in vergelijkbare situaties hebben plaatsgevonden. Om een geschikte benchmark te bepalen, dient te worden gekeken naar het soort betrokken marktdeelnemer, het soort transactie, de betrokken markt(en) en het tijdstip van de transactie.[19]

2.4.7 Of een transactie marktconform is, kan ook worden bepaald aan de hand van een algemeen aanvaarde standaardwaarderingsmethode. De standaardwaarderingsmethode moet zijn gebaseerd op de beschikbare objectieve, verifieerbare en betrouwbare gegevens die voldoende gedetailleerd zijn en die de economische situatie tot uiting brengen zoals die bestond op het tijdstip waarop tot de transactie werd besloten, rekening houdende met de risicograad en toekomstige verwachtingen.[20]

2.4.8 Een vrij algemeen aanvaarde standaardmethode om het (jaarlijkse) rendement op investeringen te bepalen, is het berekenen van de interne opbrengstvoet (IRR). Het investeringsbesluit kan ook worden beoordeeld in termen van de netto contante waarde (NCW) ervan die uitkomsten oplevert die in de meeste gevallen vergelijkbaar zijn met die van de IRR. Om te beoordelen of de investering op marktvoorwaarden plaatsvindt, moet het rendement op de investering worden vergeleken met het normale door de markt verwachte rendement. Een normaal verwacht rendement (of de kapitaalkosten van de investering) kan worden omschreven als het gemiddelde verwachte rendement dat de markt verlangt van de investering, op basis van algemeen aanvaarde criteria, in het bijzonder het risico van de investering, rekening houdende met de financiële positie van de onderneming en de specifieke kenmerken van de sector, de regio of het land.[21]

---

16 Zie Mededeling begrip staatssteun, randnummer 78.
17 Zie Mededeling begrip staatssteun, randnummer 84.
18 Zie Mededeling begrip staatssteun, randnummer 97.
19 Zie Mededeling begrip staatssteun, randnummers 98 en 99.
20 Zie Mededeling begrip staatssteun, randnummer 101.
21 Zie Mededeling begrip staatssteun, randnummer 102.

5 CONCLUSIE EN AANBEVELING

5.1 In geval van een investering van huidige aandeelhouders in de vorm van aandelenkapitaal is evident sprake van een maatregel die met staatsmiddelen wordt bekostigd en aan de Staat kan worden toegerekend. Ervan uitgaande dat dit kan leiden tot een vervalsing van de concurrentie en ongunstige beïnvloeding van het handelsverkeer, kan een discussie over de vraag of sprake is van een steunmaatregel alleen worden voorkomen indien duidelijk is dat met de investering geen (selectief) voordeel aan Stedin wordt toegekend.

5.2 Dit is het geval indien de financiering wordt verstrekt in lijn met het criterium van de marktdeelnemer in een markeconomie. Om te bewijzen dat aan dit criterium wordt voldaan, is het advies om vooraf een rapport door een onafhankelijk deskundige/financieel adviseur te laten opstellen, aan de hand waarvan de marktconformiteit van de investering kan worden aangetoond.

--- ooo ---

BIJLAGE 9

OVERZICHT AANPASSINGEN GOVERNANCE

Versie: 31 maart 2021

PROJECT STRONGBOX – OVERZICHT AANPASSINGEN GOVERNANCE

Dit document bevat een samenvatting van de aanpassingen in de governance van Stedin Holding N.V., waarbij in de rechterkolom is aangegeven waar in de investeringsdocumenten de desbetreffende regeling is terug te vinden.

Afkortingen vindplaatsen:
***AU**: Akte van uitgifte*
***BB**: Bevestigingsbrief AHC*
***CVO**: Aandeelhoudersconvenant Stedin Groep*
***IO**: Investeringsovereenkomst*
***ITB**: Intekenbrief*
***ST**: Statutenwijziging Stedin Holding N.V.*

#	Onderwerpen	Inhoud	Vindplaats
1.	**Introductie**		
1.1.	Achtergrond	(a) Dit overzicht (**Overzicht**) bevat een samenvatting van de aanpassingen van de governance van Stedin, welke samenhangen met de voorgenomen uitgifte van Preferente Aandelen. (b) Waar in dit Overzicht niet uitdrukkelijk wordt afgeweken van de bestaande governance van Stedin, blijven de huidige governance regelingen gelden. (c) Sub (b) betekent onder meer dat niet wordt voorzien in een instructierecht voor de AvA ten aanzien van bepaalde onderdelen van het beleid.	*Niet van toepassing.*
1.2.	Definities	Begrippen met een hoofdletter in dit Overzicht hebben de betekenis die daaraan in de tekst wordt toegekend. Voor zover geen definitie in de tekst zelf is opgenomen, gelden de definities zoals opgenomen in de Annex.	*Niet van toepassing. Zowel IO als ST bevatten een artikel met definities.*
2.	**Dividendbeleid**		
2.1.	Bijzondere baten	(a) De uitzondering voor bijzondere baten in de Statuten[1] zal ongewijzigd blijven tot en met het einde van de looptijd van het eerstvolgende Methodebesluit volgend op het huidige Methodebesluit. (b) Tussen Stedin en de AHC is afgesproken dat 50% van de boekwinst als gevolg van Project Compact niet als een bijzondere bate kwalificeert en dat overeenkomstig de statutaire winstbestemmingsregeling maximaal de helft van dit bedrag, zijnde 25% van de boekwinst van Project Compact, ter beschikking staat aan de AvA (waarbij de RvB een aanbeveling zal doen te besluiten tot uitkering van dit bedrag).	***ST** (28.1)* ***BB** (2.1)*
2.2.	Jaarlijks dividend	De huidige statutaire regeling[2] blijft gelden voor de gehele	***ST** (28.10, 28.11)*

[1] **Toelichting:** Gedoeld wordt op de zinsnede 'met uitzondering van de bijzondere baten' in de tweede volzin van artikel 27.1 van de huidige Statuten.
[2] **Toelichting**: Dit betekent dat RvB met goedkeuring van de RvC max 50% kan reserveren en dat AvA bevoegd is tot uitkering te besluiten van het restant (min. 50%). Zie artikel 27.3 huidige Statuten.

		(geconsolideerde) jaarwinst die resteert na aftrek van het deel van die jaarwinst dat toekomt aan de Preferente Aandelen voor het desbetreffende jaar,[3] onverminderd paragraaf 2.1(a), met dien verstande dat indien en voor zolang het preferent rendement niet volledig is uitgekeerd, een besluit tot uitkering op gewone aandelen een goedkeuring van de preferente meerderheid vereist.	***ST** (28.9)*
2.3.	Overkapitalisatie	Indien sprake is van Overkapitalisatie, zal een (incidentele) additionele uitkering op de Gewone Aandelen plaatsvinden tot een zodanig bedrag als nodig is om de Overkapitalisatie weg te nemen.	***CVO** (VIII)*
3.	**Strategie**		
3.1.	MSP	(a) De strategie wordt vastgelegd in een meerjarig strategisch plan (**MSP**). (b) Een MSP ziet op een periode van steeds 5 jaar, maar kan tussentijds worden geactualiseerd indien de RvB dat nodig acht.	***ST** (4.1(v), 16.6)* ***ST** (4.1(v), 16.6)*
3.2.	Inhoud	(a) Ieder MSP behandelt separaat de gereguleerde activiteiten (onderverdeeld in netgedreven, klantgedreven, metergedreven en digitalisering) en de niet-gereguleerde activiteiten, alsmede de voortgang van de regionale energiestrategieën. (b) Bij de strategie en iedere actualisatie wordt ook een doorrekening opgesteld voor de dan geprognosticeerde resterende duur van de energietransitie. (c) In het MSP wordt door de RvB een financieel deel opgenomen (**Financieel Deel**) dat ten minste omvat: - investeringsvolumes, uitgezet in tijd over de periode waar het MSP op ziet; - investeringsdoelstellingen; - (uitsluitend voor het niet-gereguleerde domein) rendementsdoelstellingen, uitgesplitst, zowel voor het gereguleerde domein als voor het niet-gereguleerde domein, per type investering die wordt gehanteerd bij de periodieke informatievoorziening (zie paragraaf 6.2), en indien van toepassing andere onderdelen van het niet-gereguleerde domein. (d) De RvB kan voorgenomen Belangrijke Transacties en (des)investeringen in het gereguleerde domein boven het toepasselijke drempelbedrag (zie paragraaf 5.2) als zodanig opnemen in het Financieel Deel (inclusief planning / termijn) en een aldus goedgekeurde transactie vereist, indien voldoende concreet omschreven in en goedgekeurd als onderdeel van het MSP, niet nogmaals goedkeuring op grond van de goedkeuringslijst (zie paragraaf 5) – mits uitgevoerd binnen de goedgekeurde termijn. (e) De uitoefening van het goedkeuringsrecht van de AvA ten aanzien	***CVO** (X) – periodieke informatieverstrekking en informatievoorziening* ***CVO** (V)* ***ST** (4.1(m))* ***ST** (16.3)* ***ST** (16.7)*

[3] **Toelichting:** De dividendgerechtigdheid van de Preferente Aandelen vormt onderdeel van de voorwaarden instrument. In aanvulling op het zinsdeel "voor het desbetreffende jaar" zal uit de jaarwinst ook eerst aan de houders van Preferente Aandelen worden voldaan het berekende maar nog niet-uitgekeerde dividend op de Preferente Aandelen waarvan betaling in voorgaande jaren is uitgesteld (indien van toepassing).

		van het MSP heeft geen impact op reeds door Stedin aangegane verplichtingen, mits voor het aangaan daarvan goedkeuring was verleend door de AvA voor zover deze goedkeuring ten tijde van het aangaan was vereist.	
3.3.	Proces & goedkeuringen	(a) De RvB consulteert de AHC bij aanvang van het proces tot vaststelling van een nieuw MSP. Ook bespreken de RvB en de AHC in dat kader mogelijke Majeure Politieke Gevoeligheden (als bedoeld in paragraaf 5.1) gedurende de voorliggende strategieperiode. (b) Het concept-MSP wordt ter goedkeuring aan de RvC voorgelegd. (c) Na goedkeuring van het concept-MSP door de RvC wordt dit ter goedkeuring aan de AvA voorgelegd, waarbij tevens de AHC in de gelegenheid wordt gesteld om daarover advies aan de AvA uit te brengen. Het goedkeuringsrecht van de AvA is ongeclausuleerd. De AvA beslist over de goedkeuring met gewone meerderheid van stemmen. (d) Het huidige adviesrecht voor de AvA met betrekking tot het MSP in artikel 16.5 en 16.6 van de Statuten komt te vervallen (zonder afbreuk te doen aan het huidige adviesrecht voor de AvA met betrekking tot het jaarplan). (e) Sub (a) tot en met (d) zijn van overeenkomstige toepassing bij actualisatie of wijziging van een MSP, niettegenstaande paragraaf 3.4(b).	***ST** (16.6)* ***ST** (16.6)* ***ST** (16.6)* ***ST** (16.6)*
3.4.	Mid Term Review	(a) Halverwege de looptijd van een MSP stelt de RvB de Mid Term Review op en legt deze ter goedkeuring voor aan de AvA, waarbij tevens de AHC in de gelegenheid wordt gesteld om daarover advies aan de AvA uit te brengen. Het goedkeuringsrecht van de AvA is ongeclausuleerd. (b) Voor alle duidelijkheid: een Mid Term Review heeft geen betrekking op, en doet geen afbreuk aan, de overige bepalingen van het vigerende MSP, waaronder maar niet beperkt tot het Financieel Deel voor zover dit ziet op het gereguleerde domein. (c) De RvB kan voorgenomen Belangrijke Transacties als zodanig opnemen in het Financieel Deel (inclusief planning/termijn) en een aldus goedgekeurde Belangrijke Transactie eist, indien voldoende concreet omschreven in en goedgekeurd als onderdeel van de Mid Term Review, niet nogmaals goedkeuring op grond van de goedkeuringslijst (zie paragraaf 5) – mits uitgevoerd binnen de goedgekeurde termijn. (d) Paragraaf 3.2(e) is van overeenkomstige toepassing op de uitoefening van het goedkeuringsrecht van de AvA ten aanzien van een Mid Term Review.	***ST** (16.7)* ***ST** (16.7)* ***ST** (16.7)* ***ST** (16.7)*
4.	**Jaarplan**		

4.1.	Inhoud	(a) Het jaarplan omvat onder meer: - investeringsprogramma, inclusief een uitsplitsing per type (netgedreven, klantgedreven, metergedreven en digitalisering), en een geografische uitsplitsing (per RES-gebied en per gemeente) in het verzorgingsgebied van de Stedin Groep, met dien verstande dat ten aanzien van de uitsplitsing per RES-gebied Stedin zich zal inspannen haar systemen voldoende tijdig zo te wijzigen dat deze informatie bij het jaarplan 2022 verstrekt kan worden, maar dat indien dit redelijkerwijs niet tijdig mogelijk blijkt, deze informatie zal worden opgenomen in en vanaf het jaarplan 2023.[4] - voorgenomen Belangrijke Transacties; - financiële prognoses (P&L, balans, cash flow); - kwalitatieve onderbouwing en uitleg van belangrijkste assumpties; - berekening van relevante credit rating metrics; - berekening van GAW en doorrol van GAW. (b) Indien en voor zover onderdelen van het jaarplan afwijken van het MSP of daarmee niet zijn voorzien, dan wordt dit aangegeven in het jaarplan en toegelicht.	***CVO** (V)* ***CVO** (V)*
4.2.	Proces & goedkeuringen	(a) Het concept-jaarplan wordt door de RvB ter goedkeuring aan de RvC voorgelegd. (b) Na goedkeuring van het (concept-)jaarplan door de RvC, wordt het jaarplan ter informatie en ter bespreking toegezonden aan de AvA, waarbij tevens de AHC in de gelegenheid wordt gesteld om daarover advies[5] aan de AvA uit te brengen. Voor alle duidelijkheid: ten aanzien van het jaarplan heeft de AvA geen goedkeuringsrecht.	***ST** (16.8)* ***ST** (16.8)*
5.	**Goedkeuringen**		
5.1.	Belangrijke Transacties	(a) Als **Belangrijke Transactie** wordt beschouwd een (rechts)handeling (waaronder mede begrepen investeringen) in het niet-gereguleerde domein (en dus niet in het gereguleerde domein) met een Totale Exposure die (i) het geldende drempelbedrag voor (des)investeringen in het niet-gereguleerde domein (zie paragraaf 5.2) overschrijdt, en/of (ii) die valt in één of meer van de volgende categorieën: - investeringen buiten het verzorgingsgebied van Stedin; en - niet-gereguleerde activiteiten in marktsegmenten waarvan niet in het MSP is opgenomen dat Stedin actief zal zijn in dergelijke marksegmenten gedurende de looptijd van het MSP; met dien verstande dat geen Belangrijke Transactie zijn: (rechts)handelingen in het niet-gereguleerde domein die onderdeel vormen van de reguliere operationele bedrijfsvoering van Stedin	***ST** (16.3)* ***ST** 16.3(i)* ***ST** 16.3(ii)* ***ST** (16.3)*

[4] **Toelichting**: Rapportage per RES-gebied en per gemeente zijn nieuwe informatiestromen voor Stedin die zullen moeten worden ingeregeld. Stedin heeft de AHC toegezegd hiervoor een tijdsindicatie te geven. Stedin verwacht dat mogelijk is om deze uitsplitsing voor het eerst inzichtelijk te maken in het jaarplan 2023.

[5] **Toelichting**: De huidige (bindende) adviesregeling ten aanzien van het jaarplan blijft gehandhaafd.

		(en die geen investering zijn), waarbij deze reguliere operationele bedrijfsvoering in elk geval omvat maar niet beperkt is tot: o human resources (inclusief arbeidsvoorwaarden, pensioen e.d.) o beheer en onderhoudsactiviteiten o inkoop van diensten (waaronder advisering en uitzendcontracten) o het aantrekken van financiering o digitalisering en informatie technologie	
		(b) Met een in een van de bullets onder sub (a) genoemde (rechts)handeling wordt gelijkgesteld enige vorm van het aanvaarden van een verplichting daartoe en het doen van enige toezegging daartoe.	***ST** (16.3)*
		(c) Bij twijfel door de RvB over de vraag of een goedkeuringsrecht van toepassing is, worden (des)investeringen en (rechts)handelingen (zoals toepasselijk) ter goedkeuring voorgelegd aan de AvA.	***ST** (16.3)*
5.2.	Drempelbedragen	(a) Drempelbedragen: - voor (des)investeringen in het gereguleerde domein geldt een drempelbedrag van EUR 100.000.000, met dien verstande dat voor overname van een deel van een netwerk van een andere regionale netbeheerder een drempelbedrag geldt van EUR 50.000.000 en dat in geval van overname van een andere regionale netbeheerder goedkeuring van de AvA vereist is zonder drempelbedrag.	***ST** (16.3(a), (b), (c))*
		- voor (rechts)handelingen (waaronder mede begrepen (des)investeringen) in het niet-gereguleerde domein geldt een drempelbedrag van EUR 25.000.000 aan Totale Exposure.	***ST** (16.3)*
		(b) Bij de bepaling of een drempelbedrag zoals genoemd sub (a) wordt gehaald, geldt het volgende: - Met elkaar samenhangende transacties worden als één geheel beschouwd.	***ST** (16.3 (i))*
		- Gelijksoortige transacties met een en dezelfde wederpartij (dan wel verschillende wederpartijen die met elkaar in een groep verbonden zijn) die plaatsvinden binnen een aaneengesloten periode van 12 maanden worden als samenhangend beschouwd (en waarbij transacties van verschillende rechtspersonen binnen de Stedin groep ook als één geheel worden beschouwd).	***ST** (16.3(ii))*
		- Ingeval van investeringen geldt: o Met een investering in een actief wordt gelijkgesteld iedere transactie waarbij tegen betaling de juridische eigendom, economische eigendom of het gebruik van dat actief wordt verworven, waaronder mede begrepen leases.	***ST** (16.3(iii)(A))*
		o Door Stedin wordt niet alleen gekeken naar de	***ST** (16.3(iii)(B))*

		voorliggende investering c.q. transactie, maar ook naar de inschatting van de toekomstige netto cash behoefte daarvan, en deze zal steeds door Stedin worden bepaald en inzichtelijk worden gemaakt.[6]	
5.3.	Goedkeuring	(a) Aan voorafgaande goedkeuring van de AvA zijn onderworpen besluiten en (rechts)handelingen: - die aldus aan goedkeuring zijn onderworpen op grond van artikel 2:107a BW: en/of - omtrent enige Belangrijke Transactie, waarbij voor alle duidelijkheid wordt opgemerkt dat de aldus vereiste goedkeuring los staat van een al dan niet vereiste goedkeuring van de RvC en dat de AvA aan de goedkeuring nadere voorwaarden kan verbinden. (b) In afwijking van sub (a) is geen goedkeuring vereist indien het gaat om een (rechts)handeling (waaronder mede begrepen een (des)investering) die uitdrukkelijk wordt voorgeschreven door een wettelijke verplichting als netbeheerder (waaronder mede begrepen een onherroepelijk besluit van de toezichthouder). (c) Voor alle duidelijkheid: de goedkeuring op grond van sub (a) wordt geacht te zijn verleend (en is derhalve niet nogmaals nodig) voor een voorgenomen Belangrijke Transactie en (des)investeringen in het gereguleerde domein boven het toepasselijke drempelbedrag (zie paragraaf 5.2) die als zodanig voldoende concreet omschreven is opgenomen in een door de AvA goedgekeurd MSP (zie paragraaf 3.2(d)) of Mid Term Review (zie paragraaf 3.4(c)), mits uitgevoerd binnen de aldus goedgekeurde termijn.	***ST*** *(16.2 – uitgeschreven)* ***ST*** *(16.3 (d))* ***ST*** *(16.3)* ***ST*** *(16.3)* ***ST*** *(16.3)*
5.4.	Zwaarwegend adviesrecht hybride financiering	(a) De AvA heeft een zwaarwegend adviesrecht ten aanzien van iedere uitbreiding van de uitstaande totale hoofdsom van hybride financieringsinstrumenten van Stedin, met inachtneming van paragraaf 5.4(d). (b) RvB legt een onderbouwd voorstel tot uitgifte van een hybride financieringsinstrument tijdig, zijnde ten minste 10 weken voorafgaand aan het aangaan daarvan, ter advies voor aan de AvA. AvA heeft de mogelijkheid om zich te dien aanzien te laten adviseren door een eigen onafhankelijk expert. De AvA dient haar onderbouwd advies binnen een redelijke termijn te delen met Stedin, zijnde binnen 4 weken na ontvangst van de adviesaanvraag, en Stedin zal hier tijdig, zijnde binnen 3 weken na het advies van de AvA, op reageren. De RvB legt haar uitgiftevoorstel ter voorafgaande goedkeuring voor aan de RvC met het advies van de AvA. Bij de uitvoering van de uitgifte van de hybride neemt de RvB het advies van de AvA zoveel mogelijk in acht. Met inachtneming van het voorgaande neemt de RvB, na goedkeuring van de RvC en onder advies van de AvA (dan wel de AHC indien daartoe gedelegeerd), een besluit over de uitgifte van	***CVO*** *(VII)(a))* ***CVO*** *(VII)(b))*

[6] **Toelichting:** Alle bedragen waarvan volgens de RvB zeker of waarschijnlijk is dat die gemoeid zullen zijn met de investering c.q. transactie tellen mee.

		een nieuw hybride financieringsinstrument. Indien dit besluit afwijkt van het advies van de AvA dan wordt dit besluit gemotiveerd onderbouwd door de RvB aan de AvA dan wel de AHC (zoals toepasselijk) en treden de RvB en de AvA dan wel de AHC (zoals toepasselijk) in overleg, niettegenstaande de rechtsgeldigheid van het door de RvB genomen of te nemen besluit. (c) De AvA kan haar adviesbevoegdheid delegeren aan de AHC. [De AvA zal daartoe een besluit nemen [in de algemene vergadering van Stedin waarin tot de uitgifte van Preferente Aandelen wordt besloten].[7] (d) Deze paragraaf 5.4 geldt niet voor (het besluit tot) de herfinanciering van de bestaande door Stedin in de markt geplaatste hybride leningen noch voor (het besluit tot) het aangaan of herfinancieren van toekomstige hybride leningen van Stedin indien en voor zover daartoe de adviesregeling in deze paragraaf 5.4 is doorlopen.	***CVO** (VII)(c))* ***CVO** (VII)(d))*
5.5.	Doorwerking	De regelingen in paragraaf 5.1 tot en met paragraaf 5.4 gelden niet alleen voor Stedin maar ook ten aanzien van haar dochtermaatschappijen, hetgeen betekent dat: (i) Stedin ervoor zorgt dat deze regelingen niet alleen door haarzelf maar ook door de gehele groep worden nageleefd, en dat geen vennootschappelijke of contractuele structureren worden opgezet om de toepasselijkheid te ontlopen of beperken. (ii) Stedin in haar hoedanigheid van aandeelhouder, directeur of anderszins van een groepsmaatschappij slechts besluiten zal nemen of goedkeuren ten aanzien van een aangelegenheid die aan goedkeuring onderworpen is indien het een besluit van Stedin zelf zou zijn, indien voorafgaande goedkeuring van de AvA is verkregen.	***ST** (16.4(a))* ***ST** (16.4(b))*
6.	**Informatievoorziening**		
6.1.	Recht op informatie	(a) De AvA heeft naast de in dit overzicht opgenomen rechten (MSP, Mid Term Review, Jaarplan en paragraaf 6.2) slechts het wettelijk informatierecht.[8] (b) Indien er een verschil van inzicht is over de vraag of de RvB of RvC terecht met een beroep op een zwaarwichtig belang van de vennootschap informatie weigeren te verstrekken, geldt de volgende regeling: 1. De voorzitter en de vicevoorzitter van de AHC, de voorzitter van de RvC en de CEO van Stedin treden zo snel mogelijk in overleg met als doel overeenstemming te bereiken. 2. Als het overleg bedoeld sub 1. niet tot een oplossing leidt, zal gepoogd worden het geschil op te lossen door mediation onder leiding van een MfN-registermediator.	***CVO** (X)*

[7] ***Noot bij concept:*** Voorziene werkwijze te bevestigen door de AHC.
[8] **Toelichting**: Artikel 2:107(2) BW bepaalt dat het bestuur en de raad van commissarissen aan de algemene vergadering alle door haar verlangde inlichtingen verschaft, tenzij een zwaarwichtig belang van de vennootschap zich daartegen verzet.

		3. Indien mediation conform sub 2. niet tot een oplossing leidt, zal het geschil bij uitsluiting worden beslecht door arbitrage overeenkomstig het reglement van het Nederlands Arbitrage Instituut. Daarbij geldt dat: - het scheidsgerecht zal bestaan uit drie arbiters, waarvan één benoemd door de AHC, één benoemd door Stedin en de derde arbiter (fungerend als voorzitter) gezamenlijk benoemd door de eerste twee arbiters; - de plaats van arbitrage Rotterdam zal zijn; - het scheidsgerecht zal beslissen als goede personen naar billijkheid; - het geding niet op de voet van artikel 1049 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering zal kunnen worden samengevoegd met een ander arbitraal geding, tenzij dat een geding is tussen uitsluitend de bij de arbitrage betrokken partijen; - het Nederlands Arbitrage Instituut het vonnis niet mag publiceren. (iii) De regeling genoemd sub (b) is alleen in het daar genoemde geval van toepassing.	
6.2.	Periodieke informatie-verstrekking	(a) Stedin verschaft jaarlijks informatie met betrekking tot: o de voortgang van Regionale Energie Strategieën en investeringen per RES/regio; en o de (direct en indirecte) gecreëerde werkgelegenheid door Stedin en het niveau van dienstverlening. (b) Stedin verschaft halfjaarlijks informatie met betrekking tot: o de gedane investeringen per type investering; o Gereguleerd en niet gereguleerd; o Klantgedreven en netgedreven; Met specifieke aandacht voor: o Gas (aanleg, beheer en onderhoud); o Elektriciteit (aanleg, beheer en onderhoud); o Energietransitie (aansluiten zon, wind, laadinfra); o Warmte; o Waterstof; o Digitalisering; o Slimme meter; o Bij informatievoorziening wordt rekening gehouden met eventuele voorschriften ten aanzien van koersgevoelige informatie, in het kader waarvan aanvullende regelingen ten aanzien van geheimhouding of anderszins (bijvoorbeeld 'clean team') kunnen worden getroffen. o Verstrekking van informatie op grond van deze	***CVO** (X)* ***CVO** (X)*

		paragraaf 6.2 geschiedt steeds aan de AHC, waarbij de AHC (mits na overleg met de RvB en met voldoende waarborgen voor geheimhouding van bedrijfsgevoelige informatie) besluiten tot delen met de Aandeelhouders. In overleg met de AHC kan de RvB ook besluiten om informatie direct met alle Aandeelhouders te delen. (c) De RvB zal de AHC consulteren ten aanzien van de vorm en de opzet van de periodieke rapportages ingevolge sub (a) en (b).	***CVO** (X)*
7.	**Procedurele aspecten AvA**		
7.1.	Bijeenroepingsrecht	De bevoegdheid tot het bijeenroepen van een AvA wordt toegekend aan ten minste twee of meer Aandeelhouders die tezamen ten minste 10% van de Aandelen houden.	***ST** (20.1)*
7.2.	Agenderingsrecht	Het huidige agenderingsrecht blijft gehandhaafd maar de termijn wordt verkort tot een termijn van 40 dagen.	***ST** (20.3)*
8.	**Overigen**		
8.1.	Governance holiday	Uitgangspunt is dat aanpassing van de governance geen onderdeel vormt van het (financierings)proces na bekendmaking van het Methodebesluit 2021 en dat ook daarna tot eind 2023 geen aanpassing van de governance wordt geagendeerd (zonder daarmee de intentie uit te spreken dat de statuten na 2023 vanzelfsprekend worden gewijzigd), tenzij bijzondere omstandigheden of ontwikkelingen daartoe gerede aanleiding geven. De AHC-B zal het voorgaande schriftelijk bevestigen in een brief aan Stedin uiterlijk op de datum van de effectuering van de in dit Overzicht beoogde governance wijzigingen.	***BB** (4)*
8.2.	Koppeling aan kapitaalstorting	De beoogde governance wijzigingen in dit Overzicht zullen slechts worden geagendeerd en geëffectueerd indien, en vanaf de datum waarop, de uitgifte plaatsvindt van cumulatief preferente aandelen in het kapitaal van Stedin voor het minimaal beoogde financieringsbedrag van EUR 180 miljoen. Daartoe zullen onder meer het voorstel tot uitgifte van de Preferente Aandelen en het voorstel tot implementatie van de wijzigingen in de Statuten ter implementatie van de aanpassingen aan de governance van Stedin conform dit Overzicht zodanig worden geagendeerd dat deze aan elkaar gekoppeld zijn.	***ITB** (12(a), (b), (c))* ***IO** (OWG (F))*
9.	**Documentatie**		
9.1.	Taal	Alle documenten worden opgesteld in de Nederlandse taal.	*Uitgevoerd.*
9.2.	Toepasselijk recht documentatie	Nederlands recht.	*Bij statuten volgt dit uit de wet.*

Versie: 31 maart 2021

ANNEX – DEFINITIES

Definitie	Omschrijving	Vindplaats
Aandeel	Een aandeel is het geplaatste kapitaal van Stedin, ongeacht de soort of klasse.	***IO*** *(Bijlage 6)* / ***ST*** *(4.1(a))*
Aandeelhouder	Een houder van één of meer Aandelen.	***IO*** *(Bijlage 6)*
ACM	Autoriteit Consument & Markt.	***IO*** *(Bijlage 6)*
AHC	De aandeelhouderscommissie van Stedin.	***IO*** *(OWG (C))* ***ST*** *(4.1)(c))*
AvA	De algemene vergadering van aandeelhouders van Stedin.	***IO*** *(Bijlage 6)* ***ST*** *(4.1(d))*
Belangrijke Transacties	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 5.1.	***ST*** *(16.3)*
FFO/Net Debt Ratio	Betekent de verhouding (uitgedrukt als percentage) tussen de '*funds from operations*' enerzijds en de netto schuld anderzijds, vastgesteld overeenkomstig de hiervoor geldende methodologie van Standard & Poor's.	***CVO*** *(VIII)*
Financieel Deel	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 3.2(c).	***ST*** *(4.1(m))*
FSP	Het Financieel Strategisch Plan van Stedin, zoals dat geldt van tijd tot tijd.	***CVO*** *(VIII)*
GAW	Gestandaardiseerde Activa Waarde.	***CVO*** *(V)*
Gewoon Aandeel	Een gewoon aandeel in het kapitaal van Stedin.	***ST*** *(4.1(a))*
Methodebesluit	Het methodebesluit regionale netbeheerders elektriciteit zoals vastgesteld door de ACM van tijd tot tijd.	***ST*** *(4.1(t))*
MSP	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 3.1.	***ST*** *(4.1(v), 16.6)*
Mid Term Review	Betekent met betrekking tot een MSP de integrale beoordeling en actualisatie van het Financieel Deel (inclusief voortgangsrapportage) van dat MSP voor zover dat ziet op het niet-gereguleerde domein (en dus niet voor zover dat ziet op het gereguleerde domein), en indien naar het oordeel van de RvB aan de orde, inhoudelijke aanpassingen van het Financieel Deel voor zover dat ziet op het niet-gereguleerde domein.	***ST*** *(4.1(u))*
Overkapitalisatie	De omstandigheid dat op enig moment (i) uit de vijfjarige financiële prognoses in het vigerende FSP volgt of anderszins blijkt dat de financiële prognoses zich dusdanig ontwikkelen dat een verhoging van de credit rating van Stedin boven het kredietniveau A- waarschijnlijk is, dan wel een daadwerkelijke verhoging boven A- plaatsvindt en/of (ii) de FFO/Net Debt Ratio hoger wordt dan 14%, waarbij geldt dat dit percentage wordt	***CVO*** *(VIII)*

Definitie	Omschrijving	Vindplaats
	bijgesteld indien een wijziging van de ratingmethodologie dat vereist, in overleg tussen de RvB en AHC.	
Overzicht	Heeft de betekenis die daaraan is toegekend in paragraaf 1.1.	***ITB*** *(2(e) – overzicht aanpassingen governance Stedin)*
Preferent Aandeel	Een cumulatief preferent aandeel in het kapitaal van Stedin.	***IO*** *(Bijlage 6)*
RvB	De raad van bestuur van Stedin.	***IO*** *(Bijlage 6, "RvB")* ***ST*** *(4.1(aa))*
RvC	De raad van commissarissen van Stedin.	***IO*** *(Bijlage 6, "RvC")* ***ST*** *(4.1(bb))*
Statuten	De statuten van Stedin, zoals gewijzigd van tijd tot tijd.	***IO*** *(Bijlage 6)*
Stedin	Stedin Holding N.V.	*In ST: "vennootschap".*
Totale Exposure	betekent met betrekking tot een (rechts)handeling, de totale financiering/financiële risicopositie die Stedin Groep N.V. en/of haar dochtermaatschappijen op zich neemt casu quo aangaat, waaronder begrepen door haar/hen verstrekt of te verstrekken casu quo gegarandeerd eigen vermogen en door haar/hen verstrekt, gecommitteerd dan wel gegarandeerd vreemd vermogen en/of andere blootstelling aan financiële risico's van Stedin Groep N.V. en/of haar dochtermaatschappijen (waaronder enige door Stedin Groep N.V. en/of haar dochtermaatschappijen afgegeven garantstelling, borgstelling, hoofdelijke aansprakelijkheid of zekerheidstelling voor de schuld van een derde).	***ST*** *(4.1(cc))*

BIJLAGE 10

CHECKLIST

Checklist

1

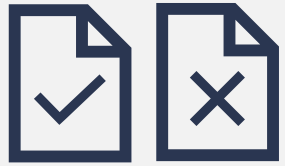

Toelichtingsbijeenkomsten

De AHC zal in de periode april/mei 2021 een aantal toelichtingsbijeenkomsten organiseren voor zowel wethouders (1) als raadsleden (3) om hen te informeren over het voorstel van Stedin, het AHC-advies en de bijbehorende documentatie. Wethouders en raadsleden kunnen zich via de griffie bij de secretaris van de AHC voor een toelichtingsbijeenkomst
aanmelden. Aandeelhouders zullen hierover ook per e-mail worden geïnformeerd.

De AvA van 16 april 2021 zal eveneens worden gebruikt om de aandeelhouders te voorzien van nadere toelichting.

2

Besluit college van B&W

Besluit college van B&W
Het college van B&W is op grond van artikel 160 Gemeentewet bevoegd om namens de gemeente te besluiten over (i) de statutenwijziging, (ii) de uitgifte van preferente aandelen en (iii) deelname kapitaalstorting (en zo ja, voor welk bedrag).

Bij deelname: tevens besluit om de intekenbrief te tekenen en de investeringsovereenkomst met Stedin aan te gaan.

Na eventuele afstemming met de gemeenteraad (zie hieronder) neemt het college van B&W een besluit om wel of niet deel te nemen aan de kapitaalstorting door middel van het uitnemen van preferente aandelen. Dit is het definitieve besluit.

Rol gemeenteraad
Het college van B&W kan ervoor kiezen, of de gemeenteraad kan verzoeken, dat het definitieve besluit aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.

3

Verzending juridische documentatie

Aanmelding definitieve besluit
Nadat het college van B&W het definitieve besluit heeft genomen, tekent de burgemeester (of een gevolmachtigde wethouder) de intekenbrief, de handtekeningpagina van de investeringsovereenkomst en de volmacht aan de juridisch adviseur van de AHC. De volmacht moet worden gelegaliseerd en (door een notaris) worden voorzien van Wwft-stempel en VIS-bevestiging.

De intekenbrief moet uiterlijk 18 juni zijn ontvangen door Stedin, met een kopie aan de AHC en haar juridisch adviseur (Loyens & Loeff).

De handtekeningpagina van de investeringsovereenkomst en de volmacht stukken moeten uiterlijk 18 juni zijn ontvangen op projectstrongbox@loyensloeff.com, alsook in origineel op het volgende adres:

Loyens & Loeff N.V.
t.a.v. mr. H.J. Portengen / I.C.C. Bloemen
Blaak 31
3011 GA ROTTERDAM

Voor de volmacht geldt het volgende:
- De legalisatie kan door een notaris of door de afdeling burgerzaken worden verzorgd.
- De Wwft-stempel en de VIS-bevestiging kunnen alleen door een notaris worden verzorgd.

Gemeente Amstelveen

ONDERWERP VOOR BESPREKING IN EEN RAADSCOMMISSIE

Aan de voorzitter van de raads-commissie voor	Algemeen Bestuur & Middelen (ABM)

Ik verzoek u voor de vergadering van bovenvermelde raadscommissie het navolgende onderwerp op de agenda te plaatsen om daarover van gedachten te wisselen

Onderwerp	Amstelveen Shelter City
Aanleiding voor bespreking (actualiteit)	Er zijn wereldwijd 17 Shelter City steden. Dit zijn plekken waar mensenrechtenverdedigers beschermd worden, omdat zij in hun eigen land opkomen voor hun eigen rechten en die van anderen. Denk bijvoorbeeld aan politici of journalisten. In hun thuisland worden zij daarvoor monddood gemaakt, bedreigd, gearresteerd of erger. Deze mensen kunnen zich via Shelter City aanmelden om voor een periode van minimaal drie maanden in veiligheid hun werk voort te kunnen zetten. Deze mensen kunnen vrijheid ervaren en blijven strijden voor mensenrechten. Zie https://sheltercity.nl voor meer informatie. Uit het groeiende aantal aanmeldingen van mensenrechtenverdedigers in nood blijkt dat nieuwe Shelter City steden hard nodig zijn. Tijdelijke opvang van een mensenrechtenverdediger kost grofweg 28.000 euro. Het ministerie neemt hiervan ongeveer 10.000 euro voor rekening.
Doel van bespreking	Met de commissie en met het college van gedachten wisselen over de mogelijkheden om Amstelveen aan te laten sluiten bij Shelter City.
Concrete vra(a)g(en) aan andere leden van de commissie	1. Hoe kijkt de commissie aan tegen de tijdelijke opvang in Amstelveen van een mensenrechtenverdediger in nood? 2. Wat vindt de commissie ervan om als Amstelveen een pilot te starten om Shelter City te worden? 3. Hoe kijkt de commissie aan tegen de volgende doelen om na te streven voor een Shelter City: a. opvang en bescherming van mensenrechtenverdedigers; b. empowerment van mensenrechtenverdedigers; c. versterken van het imago van Nederland als voorvechter van mensenrechten; d. versterken van het imago van Amstelveen als open en vrije stad met een groot internationaal karakter; e. betrokkenheid bij en bewustwording van Amstelveners over mensenrechten bevorderen. 4. Gelet op de omvang van andere steden en het aantal mensenrechtenverdedigers dat per stad kan worden opgevangen, deelt de commissie de mening dat Amstelveen in ieder geval 1 mensenrechtenverdediger per jaar kan opvangen?

Of concrete vra(a)g(en) aan lid/leden van college	1. Hoe staat het college tegenover het initiatief voor Amstelveen Shelter City? 2. Ziet het college mogelijkheden om van Amstelveen een pilot Shelter City te maken? 3. Zijn er mogelijke partners binnen Amstelveen denkbaar die een bijdrage zouden kunnen leveren aan een pilot voor Shelter City? Dit kan bijvoorbeeld op financieel gebied, via huisvesting of onderwijs. 4. Hoe kijkt het college aan tegen de vijf eerdergenoemde na te streven doelen? 5. Zijn er volgens het college specifieke punten die u mee wilt geven aan de commissie t.a.v. een mogelijke pilot Amstelveen Shelter City?
Naam/namen	Robert Zuidbroek (D66), Ilika Polderman (GL), Esther Veenboer (PvdA)

Na beraadslaging in de commissie zal in overleg met de commissie beoordeeld worden of eer aanleiding is voor het ondernemen van verdere stappen aangaande het onderwerp.

Mondelinge vragen ABM bij stand van zaken nieuwe samenwerking AA
18-5-2021

Op 28 januari jl. zijn de fractievoorzitters in geheim beraad bijgepraat over de stand van zaken ten aanzien van het voortzetten van de samenwerking tussen Aalsmeer en Amstelveen. GroenLinks heeft toen aangegeven dat er snel een goed voorbereid politiek debat moet komen over de keuzes die gemaakt worden. De raad moet veel meer bij dit proces betrokken worden. Op basis van uitgebreide schriftelijke informatie van het college over de resultaten van het onderhandelingsproces en het plan om die nog dit jaar succesvol af te ronden. De les van de huidige mislukte Centrumregeling samenwerking is immers dat dit indertijd vooral onderhands geregeld is door twee burgemeesters en dat de raad veel te weinig betrokken is geweest en niet goed op de hoogte gesteld van de consequenties.

GroenLinks Amstelveen heeft daarom de volgende vragen:

1. Wanneer kan het college een notitie opleveren op basis waarvan de raad in het openbaar een debat kan voeren over de keuzes die gemaakt moeten worden en het vervolg van het proces?
2. Is 1-1-2022 nog haalbaar als start van nieuwe samenwerkingsafspraken? Welke stappen moeten dan vanaf nu gezet worden? Welke risico's zijn er als dat niet lukt?
3. Is Amstelveen met de huidige werkwijze niet veel te afhankelijk van de stappen die Aalsmeer zet? Moet Amstelveen als grootste partner niet veel meer verantwoordelijkheid nemen voor dit proces en duidelijk maken welke keuzes Amstelveen maakt bij het voortzetten van de samenwerking?
4. Als de nieuwe afspraken per 1-1-2022 gaan gelden, dan moeten de financiële consquenties worden meegenomen in de Perspectiefnota 2022. Is er voldoende zicht op de financiële consequenties van de nieuwe afspraken om dit te realiseren?
5. Er is een 'proeftuin' in Aalsmeer geweest, wat is het resultaat daarvan, wanneer krijgen wij daar inzage in en wat zijn de conclusies ten aanzien van de 'eigen compacte ambtelijke organisatie' voor Aalsmeer? Is er een uitgewerkte versie van die compacte ambtelijke organisatie en de financiële consequenties er van?
6. Hoe denkt het college van Amstelveen de raad van Amstelveen beter te betrekken? Wanneer krijgen wij collegevoorstellen ter besluitvorming voorgelegd?

Met vriendelijke groeten,
Martin Kortekaas

Raadscommissie voor Algemeen bestuur en middelen

Dossiernummer	532
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	18 mei 2021
Agendapunt	4.1
Omschrijving	Financiële stukken Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA)

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadscommissie voor Algemeen bestuur en middelen	18 mei 2021

Toelichting

Amstelveen maakt deel uit van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Daarin zijn de brandweer, de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio, de gemeenschappelijke meldkamer en het veiligheidsbureau ondergebracht. De politie valt ook binnen de Veiligheidsregio, maar wordt vanuit het Rijk gefinancierd. De gemeenteraad krijgt de mogelijkheid om zich uit te spreken over de financiële stukken van de Veiligheidsregio, voordat ze door het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio worden vastgesteld.

Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 23

Datum B&W-besluit 20 april 2021
D21-105782

Voor de raadsvergadering van
2 juni 2021

Portefeuillehouder Burgemeester

Afdeling Veiligheid en Handhaving

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Bart Boon / Karin vd Heuvel
020- 540 4046 / 020-540 4021
b.boon@amstelveen.nl
k.p.van.den.heuvel@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Algemeen bestuur en middelen (ABM)
op n.v.t. (De agendacommissie heeft besloten dit voorstel direct als hamerstuk aan de raad voor te leggen ter besluitvorming.)

Onderwerp

Financiële stukken Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA).

Gevraagd besluit

1. De jaarrekening 2020 voor kennisgeving aan te nemen.
2. De geactualiseerde begroting 2021 VrAA en de geconsolideerde begroting 2022 VrAA voor kennisgeving aan te nemen en geen zienswijze in te dienen.
3. De begroting met ingang van 2021 structureel te verhogen met € 86.000,- via de Perspectiefnota 2022.
4. De via het gemeentefonds ontvangen gelden ad € 14.000,- voor projecten Veiligheid voor € 4.700,- te bestemmen voor de Veiligheidsregio en voor € 9.300,- voor de Omgevingsdienst en de begroting hier structureel op aan te passen vanaf 2021.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

De hulpverlening in de VrAA is op een adequaat niveau georganiseerd. De brandweer, Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR), de gemeenschappelijke meldkamer (GMK) en het Veiligheidsbureau zijn daarvoor uitvoerende organisaties. De politie valt wel binnen de Veiligheidsregio maar wordt vanuit het Rijk gefinancierd.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De Brandweer, de GHOR , de GMK en het Veiligheidsbureau voldoen aan de wettelijke eisen.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

6. Onderdeel openbare orde en veiligheid.

Aanleiding

Op grond van de Gemeenschappelijke regeling VrAA en het Burgerlijk Wetboek worden de Programmabegroting 2022, de actualisatie 2021 en de jaarrekening 2020 van de VrAA voorgelegd voor eventueel commentaar aan de deelnemende gemeenten, alvorens deze in het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio van 5 juli 2021 kan worden vastgesteld. Het voorliggende verzoek van de Veiligheidsregio voorziet hierin.

Argumenten

Jaarrekening 2020

Conform de gemeenschappelijke regeling moet het bestuur van de VrAA het jaarverslag vaststellen vóór 1 juli van het jaar volgend op het jaar waarop deze betrekking heeft (artikel 24 lid 2). Het jaarverslag dient vóór 1 april van het jaar volgend op het jaar waarop deze betrekking heeft toegezonden te worden aan de gemeenteraden (artikel 24 lid 1).

Inhoudelijke toelichting bij de jaarrekening 2020

Crisisbeheersing
De crisistaken die eind 2019 belegd zijn bij de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland en de samenwerkingen met de partners hebben veel van de organisatie (en alle gemeenten binnen de veiligheidsregio) gevraagd. Het ging veelal om nieuwe rollen en verantwoordelijkheden en dat ten tijde van een crisis. Gebleken is dat het afgelopen jaar een goede basis is gelegd voor de nieuwe crisisorganisatie in onze regio.

GHOR
Sinds half februari 2020 staan de werkzaamheden van de GHOR volledig in het teken van de corona crisis. Op basis van een interne evaluatie in mei 2020 is een aantal van de voorgenomen activiteiten uit het jaarplan 2020 tijdelijk *on hold* gezet en zijn de taken van de GHOR opnieuw gestructureerd. De activiteiten van de GHOR zijn nu ingedeeld in de volgende categorieën:
1. crisisorganisatie corona
2. ketenregie
3. informatiemanagement
4. evenementenadvisering
5. crisisondersteuning GGD

Brandweer
Oefenen en woningbezoeken hebben, vanwege de beperkingen door het coronavirus, niet tot nauwelijks kunnen plaatsvinden. Het leiderschapstraject voor alle bevelvoerders van de brandweer, in het kader van de modernisering van de organisatie is, met enige vertraging, wel van start gegaan. Wel zijn andere, bijzondere taken opgepakt. Zo is de brandweer ingesprongen om transport te verzorgen van testafnames, zijn wasstraten voor ambulances ingericht en bemand om de ambulancediensten te ontzien.

Financiële toelichting bij de jaarrekening 2020
Algemeen
De Rekeningen van de twee afzonderlijke 'werkmaatschappijen' laten op hoofdlijnen het volgende beeld zien:

VrAA/BAA	GHOR	Totaal
€ 1,305 mln.	€ 0	€ 1,305 mln.

Resultaatbestemming
De VRAA heeft in 2020 een batig jaarrekeningresultaat ten opzichte van de begroting van € 1,305 miljoen. Bij de vaststelling van de jaarstukken wordt door het veiligheidsbestuur besloten over het volgende voorstel voor de bestemming van het jaarrekening resultaat:
a. het instellen van een Reserve Opleiden & Oefenen en het doteren van een bedrag van € 1,051 miljoen aan deze reserve.
b. het doteren van het resterende deel van het positieve jaarrekeningresultaat van € 0,255 miljoen aan de algemene reserve.

Brandweer financieel
De Brandweer Amsterdam-Amstelland sluit het jaar 2020 af met een positief resultaat van € 1,305 mln. ten opzichte van de geactualiseerde begroting. Dit kent op hoofdlijnen de volgende oorzaken:

- **hogere baten** van € 0,962 mln., met name ontstaan doordat het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport bereid is de meerkosten als gevolg van COVID-19 te financieren (€ 1,234 mln.)
- **hogere lasten** bij de inhuur van personeel voor een bedrag van € 1,976 mln. mede om de tijdelijke externe invulling van vacatures op te vangen
- **lagere kosten** opleiden en oefenen (€ 1,228 mln.)
- **lagere** Brandweerspecifieke **kosten** (€ 0,647 mln.) door een lagere besteding voor de subsidie Impuls Omgevingsveiligheid
- **lagere kosten** voor rookmelders en lagere voertuig gerelateerde kosten (€ 0,405 mln.).

Daarnaast zijn er € 8,3 miljoen hogere loonkosten voor het FLO-overgangsrecht. Door het stopzetten van de levensloopregeling in 2022 worden er in 2020 en in 2021 extra bijdragen betaald aan de levenslooptegoeden in het kader van het FLO-overgangsrecht. Dit zijn naar voren gehaalde uitgaven die worden gedekt uit een hogere onttrekking uit de Reserve FLO, dit zijn geen meerkosten.

GHOR financieel

De GHOR heeft in 2020, na afwikkeling met de reserve, een resultaat van nihil behaald ten opzichte van de begroting.
Doordat het resultaat € 370.000,- beter is dan begroot, is de onttrekking aan de reserve ook € 370.000,- lager dan begroot. De lagere lasten betreffen voornamelijk € 285.000,- lagere personeelslasten doordat de GHOR vacatures bewust deels niet invult, vooruitlopend op teruglopende inkomsten vanwege de ontvlechting van de GHOR Zaanstreek-Waterland.

Risico's en weerstandvermogen

Het weerstandsvermogen wordt gedefinieerd als de weerstandscapaciteit in relatie tot de ongedekte risico's (niet begrote kosten en kosten waarvoor geen voorziening is gevormd). De weerstandscapaciteit geeft de mogelijkheden van de Veiligheidsregio aan om deze ongedekte risico's op te vangen.

De ratio van het weerstandsvermogen wordt bepaald door de bestaande weerstandscapaciteit te delen op de benodigde weerstandscapaciteit. In de notitie weerstandsvermogen wordt voorgesteld een ratio na te streven met een bandbreedte tussen de 1 en de 1,4. Ultimo 2020 is de ratio weerstandsvermogen 1,2.

bedragen x € 1.000

Ratio weerstandsvermogen VrAA	Ultimo 2019 actualisatie	Ultimo 2019 realisatie	Ultimo 2020 actualisatie	Ultimo 2020 realisatie *
Benodigde capaciteit	6.216	6.216	6.821	7.478
Beschikbare capaciteit	8.302	8.548	7.718	8.776
Ratio	1,3	1,4	1,1	1,2

*Ad *) na verwerking van voorgestelde resultaatsbestemming*

Programmabegroting 2022 & actualisatie 2021

Inhoudelijke toelichting bij de begroting 2022, actualisatie 2021

De ontwerp-programmabegroting 2022 geeft kaders waarbinnen de organisatie van de VrAA kan opereren en waarin de koppeling is gelegd tussen de prestaties op beleid en financiën. De organisatie is in ontwikkeling, terwijl de kaders van de begroting nog grotendeels gebaseerd zijn op de indeling van de onderdelen Crisisbeheersing, Brandweerzorg en Alarmering. In de loop van 2021, nadat het nieuwe vierjarige

beleidsplan door het bestuur is vastgesteld, zullen de doelen en prestaties beter in lijn komen met de veranderde organisatie.

Financiële toelichting bij de begroting 2022, actualisatie 2021
In voorliggende begroting zijn de volgende financiële voorstellen verwerkt:

A. Compensatie nominale ontwikkeling en nominale ontwikkelingen

In de gemeenschappelijke regeling is vastgelegd dat de Veiligheidsregio de indexering van de gemeente Amsterdam volgt voor de compensatie van de nominale ontwikkelingen in de gemeentelijke bijdragen (artikel 23). Voor 2021 is dit 1,72%, die op de gemeentelijke regionale bijdrage 2021 voor VrAA/BAA is toegepast.

B. De ontwikkeling van de Rijksbijdrage (voormalig 'Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR))

De Rijksbijdrage voor 2021 is bijgesteld naar € 9,26 miljoen. Op grond van de meest recente beschikking van 9 november 2020.

C. Bijstelling van de inwonerbijdragen op basis van de inwoneraantallen per 1 januari 2020

Het aantal inwoners is ten opzichte van 2019 gestegen met 9.972. Hierdoor stijgt de gemeentelijke bijdrage voor het GHOR-bureau met € 3.003,-. VrAA/ BAA verwerkt areaalontwikkelingen niet structureel in de programmabegroting.

D. Extra storting voor levenslooptegoeden FLO-regeling

Door het stopzetten van de levensloopregeling in 2022 worden er in 2020 (€ 9 miljoen) en in 2021 (€ 9 miljoen) extra bijdragen betaald aan de levenslooptegoeden FLO-regeling. Voor de hele veiligheidsregio Amsterdam Amstelland met 289 FLO-ers leidt dit tot een extra storting in 2020 en in 2021. Het is niet zo dat hierdoor de FLO over de hele looptijd tot 2043 duurder wordt. Wel worden door deze bijstortingen de uitgaven voor de FLO naar voor getrokken, waardoor in latere jaren de uitgaven lager zijn. Door deze bijstortingen worden hoge vervroegde pensioneringsboetes (RPU-boete) over de aanvullende bijdragen van de werkgever (vanaf het moment dat een medewerker met FLO gaat) zo veel mogelijk beperkt en wordt voldaan aan de afspraak uit het FLO-akkoord dat het netto FLO-spaartegoed vanaf 31 december 2021 doorgroeit tot een doeltegoed van 225% netto jaarinkomen FLO-spaartegoed op 55 jaar.

E. Declaratie meerkosten als gevolg van COVID-19

Bij brief d.d. 20 juli 2020 van de minister van VWS aan de voorzitter van het Veiligheidsberaad heeft de minister aangegeven bereid te zijn de meerkosten als gevolg van COVID-19 voor GGD-en Veiligheidsregio's te willen financieren voor de jaren 2020 en 2021. De hierbij behorende baten en lasten zijn op voorhand niet goed in te schatten en daarom ook niet verwerkt in de voorliggende begroting.

Dit leidt tot onderstaande bijdragen per gemeente:

* € 1.000	Aalsmeer	Amstelveen	Amsterdam	Diemen	Ouder-Amstel	Uithoorn	Totaal
Begroting 2021	1.201	5.073	73.952	1.298	607	1.306	83.437
Actualisatie 2021	1.221	5.159	75.059	1.321	617	1.353	84.730
Begroting 2022	1.221	5.159	75.059	1.321	617	1.353	84.730

Kanttekeningen

De accountant is voornemens een goedkeurende verklaring over de jaarrekening 2020 af te geven.

Financiën

De gemeentelijke bijdrage van Amstelveen bedraagt voor 2021 € 5.073.000,- dit is conform de Amstelveense begroting 2021. In voorliggende geactualiseerde begroting 2021 is de bijdrage verhoogd naar € 5.159.000,- als gevolg van een bijstelling van indexatie. Om de Amstelveense begroting hierop aan te laten sluiten wordt in de Perspectiefnota 2022 voorgelegd in de besluitvorming om de bijdrage met ingang van 2021 structureel te verhogen met € 86.000,-.

Van 2005 tot 2020 ontving de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA) een bedrag voor het uitvoeren van projecten op het gebied van Externe Veiligheid. Voor de periode van 2021 en 2024 loopt de geldstroom via het gemeentefonds. Zowel de veiligheidsregio als de omgevingsdienst kunnen aanspraak maken op deze financiering. Voorgesteld wordt om het bedrag ad € 14.000, te verdelen voor € 4.700,- (33%) ten behoeve van de VrAA, en voor € 9.300,- (67%) ten behoeve van de Omgevingsdienst.

Communicatie

Wanneer het bestuur van de veiligheidsregio de begroting heeft vastgesteld, wordt deze u toegezonden

Procedure

Indienen zienswijze gemeenteraden.
5 juli 2021: vaststelling van de stukken in het veiligheidsbestuur.

Bijlagen

1. Jaarverslag en jaarrekening 2020
2. Programmabegroting 2022 inclusief actualisatie 2021
3. Brandweermonitor Amstelveen
4. Brandweermonitor Amsterdam-Amstelland
5. Aanbiedingsbrief aandachtsveldhouder financiën, 31 maart 2021
6. Collegebrief Oplegnotitie Financiële stukken Veiligheidsregio Amsterdam Amstelland

De secretaris,

Bert Winthorst

De voorzitter,

Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

n.v.t. (De agendacommissie heeft besloten dit voorstel direct als hamerstuk aan de raad voor te leggen ter besluitvorming.)

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard Gewijzigd aanvaard Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. De jaarrekening 2020 voor kennisgeving aan te nemen en geen zienswijze in te dienen.
2. De geactualiseerde begroting 2021 VrAA en de geconsolideerde begroting 2022 VrAA voor kennisgeving aan te nemen en geen zienswijze in te dienen.
3. De begroting m.i.v. 2021 structureel te verhogen met € 86.000,- via de Perspectiefnota 2022.
4. De via het gemeentefonds ontvangen gelden ad € 14.000,- voor projecten Veiligheid voor € 4.700 te bestemmen voor de Veiligheidsregio en voor € 9.300,- voor de Omgevingsdienst en de begroting hier structureel op aan te passen vanaf 2021.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 2 juni 2021.

De griffier, De voorzitter,

Debby de Heus Tjapko Poppens

Jaarverslag en jaarrekening 2020

Datum:	24-3-2021
Versie:	Concept

Veiligheidsregio
Amsterdam-Amstelland

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4
1.1 Bijzonderheden in 2019 4
1.2 Gebeurtenissen na balansdatum: COVID-19 4
1.3 Samenvatting financiën 5
Jaarverslag 6
2. Programma Crisisbeheersing 8
2.1 Inleiding programma crisisbeheersing 8
2.2 Verslag crisisbeheersing 8
3. Programma Brandweerzorg 12
3.1 Inleiding programma brandweerzorg 12
3.2 Advies en toezicht brandveiligheid 12
3.3 Brandveilig wonen 13
3.4 Repressie basisbrandweerzorg 14
3.5 Coördinatie en bijzonder optreden 15
3.6 Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen 16
3.7 Bestrijding waterongevallen 17
3.8 Zware hulpverlening 17
3.9 Maatwerk brandweerzorg 18
3.10 Brandweer Opleidingscentrum Amsterdam- Schiphol (BOCAS) 20
3.11 Projecten en incidenten posten 21
4. Programma Alarmering 22
4.1 Inleiding alarmering 22
4.2 Verslag alarmering 22
5. Programma overhead 23
5.1 Inhoudelijke rapportage overhead 23
5.2 Financiële rapportage overhead 24
6. Algemene dekkingsmiddelen 26
6.1 Inhoudelijke algemene dekkingsmiddelen en kosten OMS 26
6.2 Rijksbijdragen 26
6.3 Opbrengsten openbaar meldsysteem (OMS) 27
6.4 Gemeentelijke bijdragen 27
6.5 Overige baten 28
7. Verplichte paragrafen 29
7.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 29
7.2 Bedrijfsvoering 32

7.3 Financiering 33
7.4 Onderhoud kapitaalgoederen 36
7.5 WNT verantwoording 37
Jaarrekening 40
8. Geconsolideerde Balans VrAA 41
8.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 41
8.2 Geconsolideerde balans VrAA 42
8.3 Toelichting op de balans VrAA 43
9. Geconsolideerde resultatenrekening 52
9.1 Structureel begrotingssaldo 53
10. Resultatenrekening Brandweer 54
10.1 Toelichting resultaat 54
10.2 Toelichting baten 54
10.3 Toelichting lasten 57
10.4 Toelichting mutaties reserves 59
11. Resultatenrekening GHOR 60
11.1 Toelichting resultaat 61
11.2 Toelichting baten 61
11.3 Toelichting lasten 61
11.4 Toelichting mutaties reserves 61
12. Bijlagen 62
12.1 Reserves en voorzieningen 62
12.2 Sisa-bijlage 63
12.3 Incidentele baten en lasten 64
12.4 Baten en lasten naar taakvelden (functies IV3 2018) 66
12.5 Controleverklaring 67

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag en de jaarrekening 2020 van de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA).

De Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland is een samenwerkingsverband van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. Binnen de veiligheidsregio werken brandweer, geneeskundige diensten, politie, Openbaar Ministerie en andere publieke en private (veiligheids-)partners samen aan het beheersen van risico's, brandweerzorg, hulpverlening en voorbereiding op crises.

Missie
De Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland zorgt voor een slagvaardige crisisbeheersing, brandweerzorg en GHOR met als doel het zo goed mogelijk anticiperen op risico's, het zo goed mogelijk helpen van getroffenen, het beperken van (im-)materiële schade en een zo spoedig mogelijke terugkeer naar een normale situatie.

1.1 Bijzonderheden in 2020

Het vernieuwde Management Team van de Veiligheidsregio Amsterdam en de Brandweer, had grote ambities met acht prioriteiten vastgesteld voor 2020, onder de noemer '*Buiten Gewoon Veilig'*. Door de corona crisis moesten deze ambities plaats maken voor het uitvoeren van de crisistaken die deze crisis in alle hevigheid nog steeds met zich mee brengt. De organisatie heeft zich goed staande gehouden tijdens de crisis. Hoewel ook medewerkers van de brandweer in 2020 positief getest werden op corona was de brandweerzorg in de regio het hele jaar gewaarborgd.

De crisistaken die eind 2019 belegd zijn bij de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland en de samenwerkingen met de partners hebben veel van de organisatie (en alle gemeenten binnen de veiligheidsregio) gevraagd. Het ging immers om nieuwe rollen en verantwoordelijkheden en dat ten tijde van een crisis. Gebleken is dat het afgelopen jaar een goede basis is gelegd voor de nieuwe crisisorganisatie in onze regio.

Oefenen en woningbezoeken hebben niet tot nauwelijks kunnen plaats vinden. Het leiderschapstraject voor alle bevelvoerders van de brandweer, in het kader van de modernisering van de organisatie is, met enige vertraging, wel van start gegaan. De planvorming (het regionale risicoprofiel, het beleidsplan en het crisisplan) heeft vertraging opgelopen. Wel zijn andere, bijzondere taken opgepakte. Zo is de brandweer ingesprongen om transport te verzorgen van testafnames, zijn wasstraten voor ambulances ingericht en bemand om de ambulancediensten te ontzien.
Alle (extra) reguliere bestuursvergaderingen van de VrAA zijn doorgegaan, waardoor de reguliere besluitvorming gecontinueerd is.

1.2 Gebeurtenissen na balansdatum:

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum te melden.

1.3 Samenvatting financiën

De Rekeningen van de 2 afzonderlijke 'werkmaatschappijen' laten op hoofdlijnen het volgende beeld zien:

VrAA/BAA	GHOR	Totaal
€ 1,305 mln.	€ 0	€ 1,305 mln.

De toerekening van de kosten van de brandweer aan de programma's en de producten heeft in de jaarrekening 2020 plaats gevonden op basis van het kostprijsmodel. In de "Wat heeft het gekost" overzichten is geen vergelijking opgenomen met de begroting 2020, maar wel met de realisatie in de jaren 2018 en 2019, omdat de begroting 2020 niet met behulp van het kostprijsmodel is doorgerekend.

Jaarverslag

2. Programma Crisisbeheersing

2.1 Inleiding programma crisisbeheersing

2.1.1 Wat wilden we bereiken?

In 2020 richtten we ons concreet op de volgende doelstellingen:

1. Het ontwikkelen van een visie op Crisisbeheersing voor de beleidsperiode 2021 – 2024;
2. Het verbeteren van gezamenlijke sturing en uitvoering op het gebied van Crisisbeheersing;
3. Het verbeteren van de samenwerking tussen gemeenten, brandweer, GHOR, politie en netwerkpartners in de voorbereiding op Crisisbeheersing;
4. Het identificeren van verbeterpunten in de crisisorganisatie.

2.2 Verslag crisisbeheersing

2.2.1 Wat hebben we gerealiseerd?

Prestatie- en volume-indicatoren	Rekening 2019	Actualisatie 2020	Realisatie 2020
Beleid en Planvorming			
Realisatie acties strategische agenda	75%	vervalt	vervalt
Verplichte planvorming op orde	100%	100%	85%
Operationele gereedheid bevolkingszorg	69%	80%	67%, door uitval (M)OTO activiteiten
Realisatie jaarplan informatiemanagement	80%	70%	volgt uit crisisplan en beleidsplan
Opleiden, Trainen en Oefenen			
Realisatie multidisciplinaire activiteitenkalender	90%	70%	47%
Balans beleidsprioriteiten / actualiteiten MOTO	68/32	70/30	83/17
Realisatie jaarplan crisiscommunicatie*	85%	70%	10%
Crisis- en incidentbestrijding			
Aantal GRIP-incidenten	13	-	7
Functioneren hoofdstructuur	-	-	-
Kwaliteit			
Innovatie	50%	vervalt	vervalt
Evalueren van incidenten en oefeningen	-	-	-

*) In verband met corona zijn veel activiteiten komen te vervallen en worden doorgeschoven naar 2021

Toelichting

Vanwege de coronacrisis zijn een groot aantal geplande activiteiten stilgelegd. Het ontwikkelen van een toekomstvisie op Crisisbeheersing is ambtelijk, met enige vertraging, opgesteld. Zoals in de inleiding aangegeven is, ook juist door de ontstane crisis een goed fundament gelegd in de samenwerking tussen alle partners. Het identificeren van verbeterpunten zal na bestuurlijke vaststelling van het Crisisplan 2021 – 2024 en als het normale werkproces weer doorgang kan vinden worden opgepakt.

bedragen x € 1.000

Overzicht programma Crisisbeheersing	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020
Preventie en preparatie	3.121	3.073	3.518
Crisis- en incidentbestrijding	387	419	366
Kwaliteit en innovatie	-	-	-
Resultaat	**3.508**	**3.492**	**3.884**

2.2.2 Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000

Preventie en preparatie	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020
Baten			
Externe opbr. multidisciplinair opleiden en oefenen	65	50	643
Subtotaal baten	***65***	***50***	***643***
Lasten			
Multidisciplinaire crisisbeheersing	1.468	1.736	1.801
GGD Integraal Crisisplan, beheer en OTO	180	180	186
Integrale Advisering Crisisbeheersing (IAC)	929	768	2.200
Crisis en risicocommunicatie	152	117	-
Planvorming	43	73	-
Informatiemanagement	257	249	-
Relatie en netwerken	9	-	-
Subtotaal lasten	***3.040***	***3.123***	***4.187***
Saldo van baten en lasten	***2.975***	***3.073***	***3.544***
Reserves			
Onttrekkingen	32	-	26
Dotaties	178	-	-
Mutaties in reserves	***146***	***-***	***26-***
Resultaat	**3.121**	**3.073**	**3.518**

bedragen x € 1.000

Crisis- en incidentbestrijding	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020
Lasten			
Piketkosten Informatie Coördinator CoPI	-	-	-
Piketkosten Brandweer	22	46	31
Piketkosten Veiligheidsbureau	17	17	-
Piketkosten GHOR	347	355	335
Subtotaal lasten	***387***	***419***	***366***
Resultaat	**387**	**419**	**366**

3. Programma Brandweerzorg

3.1 Inleiding programma brandweerzorg

In de zomer van 2020 heeft een bestuurlijke consultatie met de 6 gemeenten plaatsgevonden, waarbij inzicht is gegeven in de regionale brandweerzorg en het huidige niveau van lokale prestaties. Dit gebeurde aan de hand van de landelijk ontwikelde rekenmethodiek 'Gebiedsgerichte Opkomsttijden'. BAA is deelnemer in de landelijke pilot. Eind 2020 is bestuurlijk akkoord gegeven voor het verder uitwerken en opstellen van een nieuw Dekkingsplan brandweer met de nieuwe rekenmethodiek als basis. In de brandweermonitoren. In de brandweermonitoren/jaaroverzichten 2020 (zie bijlage) is een regionaal overzicht én is per gemeente aangegeven welke activiteiten op het gebied van Brandweerzorg zijn uitgevoerd.

3.2 Advies en toezicht brandveiligheid

3.2.1 Wat wilden we bereiken?

Het verhogen van het brandveiligheid bewustzijn bij bedrijven in de regio en een bijdrage leveren aan de brandveiligheid van risicovolle objecten. Het product brandveiligheid geeft invulling aan de volgende wettelijke taken van de brandweer:

- Het voorkomen en beperken van brand en ongevallen met gevaarlijke stoffen;
- Het adviseren van andere overheden en organisaties op het gebied van brandpreventie, brandbestrijding en het voorkomen, beperken en bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen.

3.2.2 Wat hebben we gerealiseerd?

Prestatie- en volume-indicatoren	Realisatie 2019	Actualisatie 2020	Realisatie 2020
Advies en toezicht brandveiligheid			
Aantal gemeenten waarbij BAA optreedt als adviseur bij structuurvisies en bestemmingsplannen	6	6	6
Tijdige afhandeling adviezen brandveiligheid	83%	90%	89%
Aantal operationele analyseteams	1	4	0
Tijdige afhandeling adviesaanvragen externe veiligheid en milieu	100%	90%	-
Realisatie aantal geplande Brzo inspecties	92%	90%	100%
Planvorming bij Brzo bedrijven up-to-date	92%	90%	92%
Bedrijfsbrandweer aangewezen indien noodzakelijk	82%	90%	82%

Toelichting

In 2020 zijn geen analyseteams meer operationeel, deze zijn overgegaan in "Expertiseteam Brandveiligheid'. De opbrengsten voor controles en toetsing zijn € 130.000 lager dan waarmee in de begroting is rekening gehouden als het gevolg van de inrichting van het centrale ETB bij de gemeente Amsterdam.

Er is een impactanalyse uitgevoerd om de effecten van de Omgevingswet inzichtelijk te maken. BAA is bij de 6 gemeenten, in verschillende fases van planvorming, betrokken als adviseur. BAA heeft actief bijgedragen aan de totstandkoming van landelijke, provinciale- en lokale omgevingsvisies. In het afgelopen jaar is BAA betrokken bij grote infrastructurele projecten. De samenwerking met de Hogeschool van Amsterdam is verder

doorgezet en er is een begin gemaakt dit voort te zetten in een COVID-19 vrije omgeving. Het werkproces ‘advisering brandveiligheid’ is aangepast, waardoor er snellere doorlooptijden zijn behaald.

3.2.3 Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000

Advies en toezicht brandveiligheid	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020
Baten			
Advisering vergunningen	675	567	566
Controle en toezicht vergunningen	234	79	-
BRZO advisering	66	50	-
Subsidie externe veiligheid	440	817	506
Subtotaal baten	***1.415***	***1.512***	***1.072***
Lasten			
Salarislasten	2.099	2.145	2.569
Kapitaallasten	5	5	3
Materiële kosten	764	1.284	1.265
Subtotaal lasten	***2.868***	***3.434***	***3.837***
Resultaat	***1.453***	***1.922***	***2.766***

3.3 Brandveilig wonen

3.3.1 Wat wilden we bereiken?

BAA wil het brandveiligheid bewustzijn van inwoners in de regio verhogen en de eigen verantwoordelijkheid van burgers als het gaat om brandveiligheid vergroten. Winst is te behalen in het voorkomen van brand en het verkorten van de ontdekkingstijd. Onder de noemer Brandveilig Wonen worden activiteiten ontplooid in nauwe samenwerking met gemeenten, woningbouwcorporaties en andere maatschappelijke organisaties. Ook hier wordt het Risicogericht werken toegepast.

3.3.2 Wat hebben we gerealiseerd?

Prestatie- en volume-indicatoren	Realisatie 2019	Actualisatie 2020	Realisatie 2020
Brandveilig wonen			
Aantal door BAA uitgevoerde woninginspecties (alleen Amsterdam)	11.974	10.000	2.468
Aantal door externe partners opgehangen rookmelders	Totaal 100.000[1]	15.000	90 à 95%
Rookmelderdichtheid	82%	76%	82%
Brandveiligheid bewustzijn bewoners (door OI&S)	7,4	7	2 jaarlijks

Toelichting

Vanwege de beperkingen rond het corona virus konden nauwelijks tot geen fysieke activiteiten op het gebied van brandveilig wonen worden uitgevoerd. Door de samenwerkingsafspraken met de woningcorporaties zijn

inmiddels alle woningen in hun bestand van een rookmelder voorzien. Met ingang van 2022 zijn rookmelders verplicht in woningen.

3.3.3 Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000

Brandveilig wonen	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020
Lasten			
Salarislasten	642	524	34
Kapitaallasten	2	1	0
Materiële kosten	317	14	7
Subtotaal lasten	***960***	***539***	***41***

3.4 Repressie basisbrandweerzorg

3.4.1 Wat wilden we bereiken?

De repressieve taak is zorgdragen voor een effectieve bestrijding van brand, beperken van brandgevaar en het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan brand.

De tankautospuit, het redvoertuig en het vakbekwame personeel vormen het product repressieve basisbrandweerzorg. De tankautospuit wordt ingezet op alle typen incidenten waar de brandweer op uitrukt: op brand, hulpverlening, gevaarlijke stoffen en waterongevallen.

De komende jaren verandert de brandweer toe naar een meer flexibele organisatie. In het Dekkingsplan 2018-2021 is opgenomen dat de repressieve brandweerzorg flexibeler wordt ingevuld, door repressieve medewerkers in dagdienstbezetting te positioneren en op meer beroepskazernes te laten ‘springen’ tussen diverse voertuigen. De TS4 is in 2019 structureel als uitrukvorm geïmplementeerd op kazernes Aalsmeer en Uithoorn. Sinds 2 januari 2019 is de Proeftuinkazerne (Victor Nieuwe Stijl) operationeel. Hier wordt gewerkt in een ander rooster (2 x 8 uur) en wordt onderzocht hoe dit kan bijdragen aan een effectieve en moderne brandweerorganisatie. In 2020 wordt een eerste evaluatie naar de werkwijze en effecten opgesteld.

3.4.2 Wat hebben we gerealiseerd?

Prestatie- en volume-indicatoren	Realisatie 2019	Actualisatie 2020	Realisatie 2020
Repressie basisbrandweerzorg			
Aantal incidenten per type	PRIO 1: 8.885 OMS: 2.212	n.v.t	PRIO 1: 5.252 OMS: 1.055
Paraatheid tankautospuiten (1e tankautospuit)	95%	95%	96%
Realisatie opkomsttijden tankautospuiten	62%	65%	65%
Paraatheid redvoertuigen	98%	95%	98%
Realisatie opkomsttijden redvoertuigen (portiekflats vóór 1945)	47%	50%	52%

Toelichting

Afgelopen jaar was een daling te zien in het aantal Prio 1 incidenten. Dit zit met name in vermindering van aantal automatische meldingen en assistentie ambulance. Het heeft vermoedelijk te maken met de uitbraak van COVID-19.

3.4.3 Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000

Repressie basisbrandweerzorg	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020
Baten			
Dienstverlening	71	120	133
Subtotaal baten	***71***	***120***	***133***
Lasten			
Salarislasten	34.886	35.756	36.943
Kapitaallasten	3.391	3.501	4.361
Materiële kosten	7.982	7.344	4.676
Subtotaal lasten	***46.258***	***46.601***	***45.980***
Resultaat	***46.187***	***46.481***	***45.847***

3.5 Coördinatie en bijzonder optreden

3.5.1 Wat wilden we bereiken?

Het doel van dit product is een adequate coördinatie van de bestrijding van complexe en grote(re) incidenten. Bij grote, complexe of incidenten met een grote impact zet de brandweer meerdere voertuigen tegelijkertijd in. Dit kunnen meerdere tankautospuiten en redvoertuigen zijn, maar ook specialistische voertuigen die bij dergelijke incidenten worden ingezet. BAA heeft voldoende voertuigen om realistische scenario's aan te kunnen en een organisatie om deze complexiteit te coördineren.

3.5.2 Wat hebben we gerealiseerd?

Prestatie- en volume-indicatoren	Realisatie 2019	Actualisatie 2020	Realisatie 2020
Coördinatie en bijzonder optreden			
Realisatie richtlijn opkomsttijd OVD's	94%	80%	94%

3.5.3 Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000

Coördinatie en bijzonder optreden	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020
Lasten			
Salarislasten	284	335	477
Kapitaallasten	268	262	79
Materiële kosten	373	362	416
Resultaat	***924***	***959***	***973***

3.6 Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen

3.6.1 Wat wilden we bereiken?

Bij dit product wordt een adequate bestrijding van incidenten met gevaarlijke stoffen beoogd. De brandweer heeft de taak om bij ongevallen met gevaarlijke stoffen te verkennen, de gevaarlijke stoffen te stabiliseren en mens en dier te ontsmetten.

3.6.2 Wat hebben we gerealiseerd?

Prestatie- en volume-indicatoren	Realisatie 2019	Actualisatie 2020	Realisatie 2020
Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen			
Aantal incidenten AGS	45	n.v.t	51
Paraatheid AGS	99%	100%	100%
Realisatie richtlijn opkomsttijd AGS	90%	80%	88%
Paraatheid IBGS-voertuig	100%	95%	100%
Realisatie opkomsttijd IBGS-voertuig	80%	80%	84%

3.6.3 Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000

Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020
Lasten			
Salarislasten	112	85	98
Kapitaallasten	64	65	83
Materiële kosten	36	30	7
Subtotaal lasten	***212***	***180***	***188***
Resultaat	**212**	**180**	**188**

3.7 Bestrijding waterongevallen

3.7.1 Wat wilden we bereiken?

Het doel van dit product is een adequate bestrijding van waterongevallen. Het redden van mens en dier bij waterongevallen is een afgeleide van de hulpverlening die de brandweer biedt anders dan bij brand.

3.7.2 Wat hebben we gerealiseerd?

Prestatie- en volume-indicatoren	Realisatie 2019	Actualisatie 2020	Realisatie 2020
Bestrijding waterongevallen			
Aantal incidenten waterongevallen	232	n.v.t	156
Paraatheid WO-voertuigen	97%	95%	96%
Realisatie richtlijn opkomsttijd WO-voertuigen	88%	80%	94%

3.7.3 Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000

Bestrijding waterongevallen	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020
Lasten			
Salarislasten inclusief maatwerk	1.665	1.873	1.134
Verrekening meerkosten dedicated duikteam (maatwerk)	921-	691-	
Salarislasten exclusief maatwerk	744	1.182	1.134
Kapitaallasten	53	32	58
Materiële kosten	621	452	335
Resultaat	**1.418**	**1.666**	**1.526**

3.8 Zware hulpverlening

3.8.1 Wat wilden we bereiken?

Het bieden van effectieve 'zware hulpverlening' is het doel van dit product. De brandweer wordt ook gealarmeerd bij ongevallen anders dan bij brand. De inzet bij zware ongevallen is gericht op het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren en er wordt gebruik gemaakt van extra benodigd materieel en/of voertuigen, met daarvoor opgeleid en geoefende repressieve medewerkers.

3.8.2 Wat hebben we gerealiseerd?

Prestatie- en volume-indicatoren	Realisatie 2019	Actualisatie 2020	Realisatie 2020
Zware hulpverlening			
Aantal incidenten zware hulpverlening	190	n.v.t	108
Paraatheid HV voertuigen	88%	90%	88%
Realisatie richtlijn opkomsttijd HV voertuigen	86%	80%	80%

3.8.3 Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000

Zware hulpverlening	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020
Lasten			
Salarislasten	892	1.073	1.035
Kapitaallasten	161	111	58
Materiële kosten	287	246	76
Resultaat	***1.340***	***1.430***	***1.169***

3.9 Maatwerk brandweerzorg

3.9.1 Wat hebben we gerealiseerd?

Functioneel Leeftijd Ontslag (FLO)-overgangsrecht en –loopbaanbeleid

In 2015 is een FLO convenant afgesloten tussen de brandweer en de gemeenten Amsterdam en Amstelveen, waarin de afspraken zijn vastgelegd over het beleid en dekking van de kosten met betrekking tot de tweede loopbaan en andere consequenties van het FLO akkoord. Vervolgens is in samenspraak met de gemeenten Amsterdam en Amstelveen een plan van aanpak opgesteld voor de tweede loopbaan, dat vanaf 2016 geleidelijk wordt uitgevoerd.

Amsterdam betaalt een maatwerkbijdrage voor de uitvoering van het FLO-akkoord. In 2020 bedroeg deze € 8,5 miljoen om vanuit de reserve FLO aan de plichten te kunnen voldoen die de komende jaren voortvloeien uit de bestaande regeling(en). De Amstelveense FLO-kosten maken geen onderdeel uit van de exploitatie van de brandweer, omdat deze kosten direct worden doorbelast aan de gemeente.

Er is sprake van flink hogere loonkosten voor het FLO-overgangsrecht.

Door het stopzetten van de levensloopregeling in 2022 worden er in 2020 en in 2021 extra bijdragen betaald aan de levenslooptegoeden FLO-regeling. In 2020 bedroeg deze extra bijdrage € 9 miljoen.

Voor de hele veiligheidsregio Amsterdam Amstelland met 289 FLO-ers leidt dit tot een extra storting in 2020 en in 2021. Het is niet zo dat hierdoor de FLO over de hele looptijd tot 2043 duurder wordt. Wel worden door deze bijstortingen de uitgaven voor de FLO naar voor getrokken, waardoor in latere jaren de uitgaven lager zijn. Door deze bijstortingen worden hoge vervroegde pensioneringsboetes (RPU-boete) over de aanvullende bijdragen van de werkgever (vanaf het moment dat een medewerker met FLO gaat) zo veel mogelijk beperkt en wordt voldaan aan de afspraak uit het FLO-akkoord dat het netto FLO-spaartegoed vanaf 31 december 2021 doorgroeit tot een doeltegoed van 225% netto jaarinkomen FLO-spaartegoed op 55 jaar.

Eigenaarslasten kazernes

De gemeenten betalen elk een kostendekkende bijdrage voor de eigenaarslasten van de overgedragen kazernes.

Duikteam Amsterdam

Ter uitvoering van de maatregelen in het kader van het vastgestelde Dekkingsplan 2018-2021 is vanaf de eerste helft van 2019 is gestart met een springbemanning op kazerne Nico en is er geen dedicated duikteam. De maatwerkbijdrage is in overleg met de gemeente in etappes afgebouwd tot nihil in 2020.

Uitvoering gemeentelijke preventietaken
De gemeenten Diemen en Uithoorn financieren via een maatwerkbijdrage capaciteit (0,5 fte) voor (gemeentelijke) brandpreventiewerkzaamheden.

Jeugdbrandweer Amstelveen
De kosten met betrekking tot de Amstelveense jeugdbrandweer worden via een maatwerkbijdrage door Amstelveen voldaan.

3.9.2 Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000

Maatwerk brandweerzorg	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020
Lasten			
FLO	9.543	9.500	8.500
Eigenaarslasten kazernes	3.390	3.441	3.112
Lasten dedicated duikteam	921	691	-
Kapitaallasten en onderhoud blusboot	81	82	82
Lasten uitvoering gemeentelijke preventietaken	57	62	66
Lasten jeugdbrandweer	15	18	21
Resultaat	**14.007**	**13.794**	**11.781**

bedragen x € 1.000

Maatwerk brandweerzorg	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020
FLO	6.429	4.470	12.054
Gebouwenbeheer	251	257	
Duiken	921	691	-
Jeugdbrandweer	3	8	14
Preventie	57	62	66
Salarislasten	7.661	5.488	12.133
Eigenaarslasten	1.605	1.617	1.251
Blusboot	68	68	51
Kapitaallasten	1.673	1.685	1.302
Gebouwen	1.534	1.567	1.862
Blusboot	13	14	31
Jeugdbrandweer	12	10	7
FLO	-	48	59
Materiële kosten	1.559	1.639	1.959
FLO	3.114	4.982	3.613-
Mutaties reserves	3.114	4.982	3.613-
Resultaat	**14.007**	**13.794**	**11.781**

3.10 Brandweer Opleidingscentrum Amsterdam- Schiphol (BOCAS)

3.10.1 Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000

BOCAS	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020
Baten			
Externe opbrengsten brandweeropleidingen	61	99	8
Externe opbrengsten brandweeroefeningen	213	38	57
Externe opbrengsten BVH opleidingen	443	550	379
Externe opbrengsten verhuur terrein en overig	522	668	581
Subtotaal baten	***1.240***	***1.355***	***1.025***
Lasten			
Salarislasten	1.374	1.497	1.421
Kapitaallasten	451	451	335
Inhuur derden	478	319	242
Materiële kosten	1.510	1.564	1.399
Doorbelasting kosten opleiden en oefenen intern	3.031-	3.075-	2.945-
Subtotaal lasten	***782***	***755***	***452***
Resultaat	***457-***	***600-***	***573-***

3.11 Projecten en incidenten posten

3.11.1 Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000

Projecten en incidentele posten	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020
Baten			
Opbrengsten declaratie VWS			1.234
Opbrengst verkoop vastgoed	-	3.245	-
Overige opbrengsten			120
Subtotaal baten	**-**	3.245	1.354
Lasten			
Projectkosten Manifest - projecten	1.587	980	-
Projectkosten Manifest - inzet FLO'ers voor Brandveilig leven	209	-	-
Projectkosten Informatiesturing			254
Projectkosten Manifest Strategische HRM			419
Projectkosten Manifest Innovatie			327
Projectkosten Veiligheidscentrum Haven	45	133	1.100
WW-uitkeringen	211	310	143
Toevoeging aan loongerelateerde voorziening	-	839	177
Toevoeging aan voorziening egalisatiekapitaallasten			7.446
Afgeboekte boekwaarde voertuig autoladder Ysbrand	-	731	-
Afgeboekte boekw. voorm. kazernes Rudolf en Lodewijk	-	1.140	-
Vrijval voorziening compensatieverlof > 9 maanden	311-	-	-
Vennootschapsbelasting	63	-	34
Subtotaal lasten	***1.804***	**4.132**	***9.900***
Saldo van baten en lasten	***1.804***	**887**	***8.546***
Reserves			
Onttrekking bestemmingsreserve Vastgoed	-	1.140	5.468
Onttrekking Algemene reserve	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve Manifest - projecten	1.586	980	865
Onttrekking bestemmingsreserve Veiligheidscentrum Haven	45	133	3.036
Onttrekking bestemmingsreserve transitie LMO			500
Onttrekking bestemmingsreserve Strategische HRM			419
Onttrekking bestemmingsreserve Informatiesturing			254
Onttrekking bestemmingsreserve Innovatie			327
Onttrekking reserve WW	211	310	143
Dotatie bestemmingsreserve strategische HRM			1.100
Dotatie bestemmingsreserve informatiesturing			1.700
Dotatie bestemmingsreserve innovatie			934
Dotatie reserve Manifest	814	814	-
Dotatie reserve Veiligheidscentrum Haven	1.000	1.000	-
Dotatie reserve Transitie LMO	500	-	-
Dotatie reserve Vastgoed	-	3.245	-
Mutaties in reserves	***472***	***2.497***	***7.278-***
Resultaat	**2.276**	**3.384**	**1.268**

4. Programma Alarmering

4.1 Inleiding alarmering

4.1.1 Wat wilden we bereiken?

De GMK verzorgt een doelmatige en gecoördineerde alarmering. De meldkamer zet de ongestructureerde spoedeisende melding om in een gestructureerde professionele alarmering. Deze alarmering bevat de geobjectiveerde informatie van de melder, eventueel verrijkt met informatie die de effectiviteit van de inzet en de veiligheid van de hulpverleners verhoogt.

4.2 Verslag alarmering

4.2.1 Wat hebben we gerealiseerd?

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Actualisatie 2020	Realisatie 2020
Meldkamerfunctie monodisciplinair brandweer			
24/7 operationeel voor gelijktijdige meldingen	100%	100%	100%
Verwerkingstijd brandweermeldingen (90 seconden.)	74 sec	90 sec	74 sec

4.2.2 Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000

Overzicht programma Alarmering	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020
Meldkamerfunctie monodisciplinair brandweer	1.405	1.412	899
GHOR-meldkamertafel	-	-	-
Resultaat	**1.405**	**1.412**	**899**

5. Programma overhead

5.1 Inhoudelijke rapportage overhead

5.1.1 Apart programma overhead

Met ingang van de actualisatie 2017 / begroting 2018 VrAA is er sprake van een apart programma overhead. Het doel van dit overzicht overhead is om het bestuur op eenvoudige en eenduidige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven. In de overige programma's zijn de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces.

5.1.2 Wat verstaan we onder overhead?

Om te kunnen vaststellen welke kosten verband houden met de sturing en ondersteuning van het primaire proces en zodoende gerekend kunnen worden tot de overhead, is door de commissie BBV een definitie van overhead geïntroduceerd: "Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces". Volgens de verdere uitwerking over de toepassing van de definitie in de praktijk bestaat overhead, naast de ondersteunende PIOFACH-functies[1] ook uit alle leidinggevende in het primaire proces, bestuursadviseurs en management ondersteuning.

[1] PIOFACH staat voor Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting.

5.2 Financiële rapportage overhead

In het onderstaand overzicht zijn de lasten voor de overhead per functie weergegeven. De baten bestaan uit opbrengsten die worden gegenereerd door de ondersteunende afdelingen, zoals de verhuur van algemene ruimten en de detachering van een aantal medewerkers.

bedragen x € 1.000

Overzicht programma Overhead	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020
Baten			
Verhuur gebouwen en personeel	393	352	231
Overige goederen en diensten	135	240	85
Subtotaal baten	***528***	***592***	***316***
Lasten			
Algemene leiding en ondersteuning	4.432	4.064	4.194
Beleidsadvisering	1.501	1.456	1.264
Financiën en audit	1.384	1.559	1.486
Personeel en organisatie	2.912	3.110	4.430
Communicatie	471	619	-
Informatisering en automatisering	3.085	3.573	3.678
Juridische zaken	91	95	72
Facilitaire zaken en beheer	2.780	3.022	3.302
Organisatiebrede kosten en huisvesting	1.752	2.766	3.076
Subtotaal lasten	***18.408***	***20.264***	***21.502***
		-	
Saldo van baten en lasten	***17.880***	***19.672***	***21.186***
Reserves			
Onttrekkingen	-	-	-
Dotaties	-	-	-
Mutaties in reserves	***-***	***-***	-
Resultaat	**17.880**	**19.672**	**21.186**

6. Algemene dekkingsmiddelen

6.1 Inhoudelijke algemene dekkingsmiddelen en kosten OMS

bedragen x € 1.000

Overzicht algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2019	Actualisatie 2020	Rekening 2020
Baten			
Rijksbijdragen	11.437	10.332	10.505
OMS opbrengsten	1.214	1.160	1.175
Gemeentelijke bijdragen	81.700	80.948	80.606
Overige baten	50	-	-
Subtotaal baten	***94.401***	***92.440***	***92.286***
Lasten			
Kosten beheer OMS	25	25	25
Subtotaal lasten	***25***	***25***	***25***
Resultaat	***94.376-***	***92.415-***	***92.261-***

6.2 Rijksbijdragen

bedragen x € 1.000

Rijksbijdragen	Rekening 2019	Actualisatie 2020	Rekening 2020
Baten			
Rijksbijdrage	9.662	8.907	9.080
Uitwerkingskader Meldkamer LMO (incidenteel)	-		-
Bijzondere bijdrage CBRN-risico's	175	175	175
Bijzondere bijdrage interregionale samenwerking	1.250	1.250	1.250
Jaarlijkse bijdrage VRZW	350	-	-
Totaal baten	**11.437**	**10.332**	**10.505**

De hogere ontvangen bijdragen van het Rijk van € 173.000 betreffen de loonbijstelling voor de reguliere bijdrage (brief ministerie van J en V d.d. 17 juni 2020).

6.3 Opbrengsten openbaar meldsysteem (OMS)

bedragen x € 1.000

OMS	Rekening 2019	Actualisatie 2020	Rekening 2020
Baten			
OMS opbrengsten structureel	700	700	700
OMS opbrengsten incidenteel	514	460	475
Subtotaal baten	***1.214***	***1.160***	***1.175***
Lasten			
Kosten beheer OMS	25	25	25
Subtotaal lasten	***25***	***25***	***25***
Resultaat	**1.189-**	**1.135-**	**1.150-**

De opbrengsten van de openbare meldsystemen zijn nagenoeg conform begroting.

6.4 Gemeentelijke bijdragen

bedragen x € 1.000

Gemeentelijke bijdragen	Rekening 2019	Actualisatie 2020	Rekening 2020
Baten			
Bijdrage crisisbeheersing	1.627		1.016
Bijdrage brandweerzorg	78.368		78.172
Bijdrage alarmering	1.419		1.416
Bijdrage staf Veiligheidsbureau	285		
Subtotaal baten	**81.700**	**80.948**	**80.606**

De inkomensoverdrachten van de gemeenten zijn € 342.000 lager dan begroot. Dit komt doordat de opbrengsten van de sector Crisisbeheersing voor het verrichten van gemeentelijke taken per abuis op dit onderdeel waren gebudgetteerd. Deze horen echter bij het onderdeel overige dienstverlening, alwaar de gerealiseerde baten (conform budget) dan ook zijn geboekt.

6.5 Overige baten

bedragen x € 1.000

Overige baten	Rekening 2019	Actualisatie 2020	Rekening 2020
Baten			
Rentebaten	-	-	-
Overige baten	50	-	-
Subtotaal baten	**50**	**-**	**-**

7. Verplichte paragrafen

7.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

7.1.1 Weerstandsvermogen en risico's

Het weerstandsvermogen wordt gedefinieerd als de weerstandscapaciteit in relatie tot de ongedekte risico's (niet begrote kosten en kosten waarvoor geen voorziening is gevormd). De weerstandscapaciteit geeft de mogelijkheden van de Veiligheidsregio aan om deze ongedekte risico's op te vangen.

Er is geen wettelijke norm voor het weerstandsvermogen, de relevantie van de resterende risico's en wat mag worden meegeteld als weerstandscapaciteit. Het beleid en de ratio van het weerstandsvermogen is daarom iets dat door het bestuur van de gemeenschappelijke regeling zelf bepaald moet worden. In de notitie weerstandsvermogen van de VrAA die op 25 september 2017 door het Veiligheidsbestuur is vastgesteld, is dit beleid uitgewerkt.

De ratio van het weerstandsvermogen wordt bepaald door de bestaande weerstandscapaciteit te delen op de benodigde weerstandscapaciteit. In de notitie weerstandsvermogen wordt voorgesteld een ratio na te streven met een bandbreedte tussen de 1 en de 1,4. Ultimo 2020 is de ratio weerstandsvermogen 1,2.

bedragen x € 1.000

Ratio weerstandsvermogen VrAA	Ultimo 2019 actualisatie	Ultimo 2019 realisatie	Ultimo 2020 actualisatie	Ultimo 2020 realisatie *
Benodigde capaciteit	6.216	6.216	6.821	7.478
Beschikbare capaciteit	8.302	8.548	7.718	8.776
Ratio	1,3	1,4	1,1	1,2

*Ad *) na verwerking van voorgestelde resultaatsbestemming*

7.1.2 Financiële kengetallen

In het BBV Wijzigingsbesluit van 15 mei 2015 is in artikel 11 een nieuw onderdeel over (financiële) kengetallen toegevoegd. Het opnemen van kengetallen in de begroting en rekening past in het streven naar meer transparantie en omdat daarmee wordt beoogd provinciale staten, de raad en besturen van openbare lichamen in staat te stellen gemakkelijker inzicht te krijgen in de financiële positie en over de baten en de lasten. De kengetallen vormen een verbinding tussen de verschillende de aspecten die het bestuur en de gemeenteraden in hun beoordeling van de financiële positie moeten betrekken om daar een verantwoord oordeel over te kunnen geven.

Voor veiligheidsregio's zijn de volgende kengetallen relevant:

- Netto schuldquote
- Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- Solvabiliteitsratio
- Structurele exploitatieruimte

In de onderstaande tabellen zijn de kengetallen van de VrAA weergegeven.

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving kengetal	Rekening 2019	Actualisatie 2020	Rekening 2020
Ratio netto schuldquote (A+B+C-D1-E-F-G)/H*100%	**26,1%**	**33,0%**	**34,9%**
Ratio netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen (A+B+C-D2-E-F-G)/H*100%	**26,1%**	**33,0%**	**34,9%**
A. Een raming van het totaal van de vaste schulden.	29.900	26.867	26.867
B. Een raming van het totaal van de netto vlottende schulden.	13.471	7.640	11.819
C. Een raming van het totaal van de overlopende passiva.	4.734	2.151	15.977
D1. Het totaal saldo van de financiële vaste activa, genoemd in artikel 36, onderdelen d,e en f, van het BBV provincies en gemeenten.	-	-	-
D2. Het totaal saldo van de financiële vaste activa, genoemd 36, onderdelen b,c,d,e en f, van het BBV provincies en gemeenten.	-	-	-
E. Een raming van het totaal van de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar.	18.628	3.447	16.290
F. Een raming van het totaal van alle liquide middelen.	-	-	70
G. Een raming van het totaal van de overlopende activa.	3.008	1.620	4.525
H. Het geraamde totaal saldo van de baten, exclusief de mutaties reserves.	101.274	95.824	96.830

De twee kengetallen 'netto schuldquote' en de 'netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen' zijn voor VrAA identiek aangezien zij geen leningen aan derden verstrekt. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de veiligheidsregio ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie (Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, jaargang 2015, 206).

De netto schuldquote (en ook de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen) van de veiligheidsregio voor de rekening 2019, actualisatie 2020 en rekening 2020 zijn respectievelijk 26,1%, 33,0% en 34,9%. In de VNG-uitgave ‘Houdbare Gemeentefinanciën’ (2013) is aangegeven dat wanneer een schuld lager is dan het begrotingstotaal (de quote is <100%) dit als voldoende kan worden bestempeld en boven de 130% als onvoldoende. De percentages van de veiligheidsregio liggen ruim binnen de normen van de VNG.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als een percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de veiligheidsregio in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen (Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, jaargang 2015, 206). Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van veiligheidsregio.
De solvabiliteitsratio's van de veiligheidsregio voor de rekening 2019, actualisatie 2020 en rekening 2020 zijn respectievelijk 36,7%, 39,2% en 23,2%. In de VNG-uitgave 'Houdbare Gemeentefinanciën' (2013) is aangegeven dat wanneer een solvabiliteitsratio hoger is dan 30% dit als voldoende kan worden bestempeld en lager dan 20% als onvoldoende. Het percentage van de veiligheidsregio in de rekening 2020 is hoger dan 20% en is daarmee volgens de norm van de VNG aan de lage kant, maar nog niet onvoldoende.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving kengetal	Rekening 2019	Actualisatie 2020	Rekening 2020
Solvabiliteitsratio A/B*100%	**36,7%**	**39,2%**	**23,2%**
A. Een raming van het totale eigen vermogen.	27.578	35.320	23.290
B. Een raming van het totaal van de passiva.	75.054	90.011	100.427

Structurele exploitatieruimte

Bedragen x € 1.000

Omschrijving kengetal	Rekening 2019	Actualisatie 2020	Rekening 2020
Ratio structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E*100%	**1,5%**	**-2,3%**	**-6,0%**
A. Structurele lasten = (het totaal van de geraamde lasten minus het geraamde totaal van de incidentele lasten per programma.	91.844	93.329	106.441
B. Structurele baten = (het geraamde totaal van de baten minus het geraamde totaal van de incidentele baten per programma	98.029	95.824	96.830
C. Het beoogde totaal van de structurele toevoegingen aan de reserves voor het overzicht.	4.982	5.656	-
D. Het totaal van de structurele onttrekkingen aan de reserves voor het overzicht.	310	927	3.756
E. Het geraamde totaal van de baten, exclusief de mutaties reserves.	101.274	95.824	96.830

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door de optelsom van het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten, uitgedrukt in een percentage. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken (Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, jaargang 2015, 206).
De ratio's structurele exploitatieruimte van de veiligheidsregio voor de rekening 2019, actualisatie 2020 en rekening 2020 zijn respectievelijk 1,5%, -/-2,3% en -/- 6,0%. Dit betekent dat de structurele baten in 2020 niet toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

7.2 Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering betreft de bedrijfsprocessen binnen een organisatie om de beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren evenals de sturing en beheersing daarvan (Artikel 14 BBV). In de onderstaande tabellen wordt de formatie, bezetting en het verschil per werkmaatschappij weergegeven. In de paragrafen 7.2.1 tot en met 7.2.3 wordt de bedrijfsvoering per werkmaatschappij toegelicht. De bezettingsgegevens in de onderstaande tabel betreffen de bezettingscijfers van december 2020.

Formatie per 31-12-2020	Dagdienst	24-uursdienst en overig	Vrijwilligers	Totaal
Brandweer	286,7	480,0	248,0	**1.014,7**
GHOR	19,7	-	-	**19,7**
Totaal	**306,4**	**480,0**	**248,0**	**1.034,4**

Bezetting per 31-12-2020	Dagdienst	24-uursdienst en overig	Vrijwilligers	Totaal
Brandweer	259,0	466,7	251,0	**976,7**
GHOR	18,5			**18,5**
				-
Totaal	**277,5**	**466,7**	**251,0**	**995,2**

Verschil formatie en bezetting per 31-12-2020	Dagdienst	24-uursdienst en overig	Vrijwilligers	Totaal
Brandweer	27,7	13,3	3,0-	**38,0**
GHOR	1,2	-	-	**1,2**
Totaal	**28,9**	**13,3**	**3,0-**	**39,2**

7.2.1 Brandweer

Het personeel van de brandweer is in dienst van de Veiligheidsregio. De formatie ultimo 2020 van de brandweer bedraagt 1.014,7 fte terwijl de werkelijke bezetting op 31 december 2020 976,7 fte was. Dit houdt in dat er eind 2020 sprake was van een onderbezetting van 38 fte.

7.2.2 GHOR

Het personeel van de GHOR is in een aparte afdeling gepositioneerd bij de GGD Amsterdam van de gemeente Amsterdam en voert van daaruit regionale taken uit ten behoeve van de Veiligheidsregio Amsterdam Amstelland en de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (t/m 31 december 2020). De formatie van de GHOR bedraagt 19,7 fte en de werkelijke gemiddelde bezetting over 2020 bedraagt 18,5 9999fte.

7.3 Financiering

7.3.1 Treasuryfunctie

Leidend voor de treasuryfunctie is het Treasurystatuut van de Veiligheidsregio, met daarin de volgende uitgangspunten:

- het risico wordt laag gehouden door gebruik te maken van een liquiditeitsplanning en niet toestaan van het gebruik van allerlei risicovolle financiële producten;
- tijdelijke overschotten worden via Schatkistbankieren ondergebracht bij het Ministerie van Financiën.

Afhankelijk van de ontwikkelingen in daadwerkelijke investeringen en de ontwikkelingen van reserves en voorzieningen worden extra financiële middelen aangetrokken.

7.3.2 Renterisiconorm

De Wet Fido begrenst via de renterisiconorm het deel van de totale langlopende schuld dat in een gegeven jaar een renterisico mag hebben. De renterisiconorm bepaalt dat het bedrag van de langlopende schuld dat binnen een gegeven jaar verplicht moet worden afgelost, of waarvan de rente moet worden herzien, maximaal 20% van het begrotingstotaal mag bedragen. Het doel van deze norm is dat de portefeuille van langlopende leningen zodanig over de jaren verdeeld is, dat het renterisico dat voortkomt uit herfinanciering en renteherzieningen gelijkmatig wordt gespreid. Het bedrag aan herfinanciering betreft het laagste bedrag van de volgende twee bedragen: het bedrag aan nieuw aangetrokken nieuwe schuld in 2020 (€ 0 miljoen) en het bedrag van aflossingen in 2020 (3,033 miljoen). Het bedrag aan renteherziening is € 0.
Het renterisico van de veiligheidsregio bedraagt in 2020 daarom € 0 miljoen en dit is ruim binnen de renterisiconorm van € 18,666 miljoen.

bedragen x € 1.000

	Renterisiconorm	2020
A	Begrotingstotaal (A)	93.329
B	Renterisiconorm (20% van A)	18.666
C	Renterisico (renteherzieningen + herfinanciering)	-
D	(A-B-C) Ruimte (+)/ overschrijding (-)	18.666

7.3.3 Kasgeldlimiet

De Wet Fido begrenst middels de kasgeldlimiet de maximale kortlopende schuld. Deze limiet bepaalt dat de kortlopende schuld maximaal 8,2% van het begrotingstotaal (het totaal van lasten) mag zijn. De kasgeldlimiet van de veiligheidsregio bedroeg in 2020 € 7,653 miljoen. De gemiddelde liquiditeitspositie van het 1e tot en met het 4e kwartaal in de onderstaande tabel betreft het gemiddelde van de begin- en eindsaldi van het desbetreffende kwartaal. De veiligheidsregio heeft in 2020 ruim binnen de kasgeldlimiet geopereerd.

bedragen x € 1.000

Kasgeldlimiet 2020	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Begrotingstotaal	93.329	93.329	93.329	93.329
Kasgeldlimiet (8,2%) van omvang begroting	7.653	7.653	7.653	7.653
Kortlopende schuld/ liquiditeitspositie	6.029-	4.581-	4.233-	1.338
Ruimte (+) / overschrijding (-)	13.682	12.234	11.886	6.315

7.3.4 Renteresultaat

Een hoger renterisico leidt tot een hoger risicoprofiel, aangezien de rente op lange termijn een onzekere factor is. Momenteel is de rente laag, maar het tij kan op enig moment keren. Dit wordt ondervangen middels een financieringsstructuur die hier zo min mogelijk gevoelig voor is. Door binnen de voorziening kapitaallasten te rekenen met een hogere rekenrente (1,25%) dan de daadwerkelijke effectieve rente die wordt betaald (0,9% in 2020) wordt het renterisico verlaagd. Het bedrag aan werkelijk betaalde rente in 2020 bedraagt € 166.000.
De veiligheidsregio heeft geen renteresultaat.

7.3.5 Financiering vaste activa

In totaal zijn vier vaste geldleningen afgesloten (in 2016 ging het om een aantal van drie en in 2019 om een aantal van één). De specificaties staan in het onderstaande overzicht weergegeven. De bedragen zijn weergeven in duizenden euro's.

leningnr	Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Werkelijke rente	Restschuld 31 december 2017	Aflossing in 2018	Restschuld 31 december 2018	Aflossing in 2019	Restschuld 31 december 2019	Aflossing in 2020	Restschuld 31 december 2020	Restschuld over 5 jaar	Rest looptijd eind 2021	Aflossing in 2021
			x € 1.000			x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000		x € 1.000
40.110960	BNG	22-dec-16	5.000	10 jr	0,56%	4.500	500	4.000	500	3.500	500	3.000	500	5 jr	500
40.110961	BNG	22-dec-16	8.000	15 jr	0,98%	7.467	534	6.933	533	6.400	533	5.867	3.202	10 jr	533
40.110962	BNG	22-dec-16	10.000	10 jr	0,99%	10.000	0	10.000	0	10.000	0	10.000	10.000	5 jr	0
40.113266	BNG	2-dec-19	10.000	5 jr	-0,15%	0	0	0	0	10.000	2.000	8.000	0	3 jr	2.000
	Totaal		**33.000**			**21.967**	**1.034**	**20.933**	**1.033**	**29.900**	**3.033**	**26.867**	**13.702**		**3.033**

7.3.6 EMU-saldo

Het EMU-saldo[2] geeft inzicht in hoe de uitgaven zich verhouden tot de inkomsten in een jaar (en hoe investeringen in een jaar zich verhouden tot de afschrijvingen). Bij een negatief EMU-saldo besteedt de veiligheidsregio meer geld dan dat zij ontvangt (en overstijgen de investeringen de afschrijvingen), bij een positief EMU-saldo is dit andersom. In het onderstaande overzicht worden de EMU-saldi van de jaarrekening 2019, actualisatie 2020 en jaarrekening 2020 weergegeven.

[2] Het EMU-saldo is het geraamde onderscheidenlijk gerealiseerde saldo van de ontvangsten en uitgaven van Openbaar Lichaam, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie (BBV artikel 1. lid 1, sub j).

Bedragen x € 1.000

EMU-Saldo	Rekening 2019	Actualisatie 2020	Rekening 2020
EMU-Saldo (A+B+C-D+E+F-G+H-I-J-K)	**4.502**	**-15.574**	**-8.807**
A. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves.	7.524	2.495	-9.612
B. Afschrijvingen ten laste van de exploitatie.	4.770	5.443	5.152
C. Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie.	3.101	1.848	7.816
D. Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd.	10.621	25.360	10.637
E. Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post D.	-	-	-
F. Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord.	-		-
G. Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-	-	-
H. Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord.	-	-	-
I. Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen.	272		1.526
J. Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post A genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten.	-	-	-
K. Verwachte boekwinst op exploitatie van verkoop van effecten.	-	-	-

De EMU-saldi voor de rekening 2019, actualisatie 2020 en rekening 2020 zijn respectievelijk € 4,502 miljoen, minus € 15,574 miljoen en minus € 8,807miljoen.

Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie. Investeringen tellen bijvoorbeeld niet mee in het stelsel van baten en lasten, waarbij wordt uitgegaan van de kapitaallasten van de investeringen. Investeringen in een jaar tellen echter wel volledig mee in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben.

7.4 Onderhoud kapitaalgoederen

Het onderhoud van gebouwen wordt uitgevoerd op basis van een meerjarenplanning. Deze is gebaseerd op een uitgevoerde conditiemeting (NEN 2767) van alle gebouwen, een daaropvolgende controle en advies van een bouwkundig adviesbureau en Archidat bouwkosten.
De kosten worden geëgaliseerd via de daarvoor gevormde voorziening. Bij de jaarplanning vindt eventuele bijstelling plaats van de meerjarenplanning (eventueel uitstel als er geen noodzaak is).

Ook het onderhoud van de voertuigen en overig materieel (bijvoorbeeld pakken en ademluchtapparatuur) vindt plaats op basis van een planning die is vastgelegd in een geautomatiseerd systeem.

7.5 WNT verantwoording

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) publiceert jaarlijks een verantwoordingsmodel Wet normering topinkomens (hierna: WNT). Instellingen die onder de reikwijdte van de WNT vallen, kunnen het model gebruiken om aan de openbaarmakingsplicht zoals opgenomen in de WNT te voldoen. De onderstaande tabellen zijn van toepassing op de veiligheidsregio.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2020 ***bedragen x € 1***	**M.T.C. van Lieshout**
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/1-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,11
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	189.263
Beloningen betaalbaar op termijn	-
Subtotaal	189.263
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Bezoldiging	189.263
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

Gegevens 2019 ***bedragen x € 1***	**L.J. Schaap**	**M.T.C. van Lieshout**
Functiegegevens	Commandant	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 -30/09	01/10-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	1,11
Dienstbetrekking?	Ja, bij de politie	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	178.896	45.841
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-
Subtotaal	178.896	45.841
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	145.101	48.899
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	33.794	n.v.t.
Bezoldiging	178.896	45.841
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	Overschrijding van de maximum bezoldiging is niet toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	Er worden in 2020 facturen verstuurd naar de functionaris om de onverschuldigde betaling in het kader van de WNT terug te vorderen.	n.v.t.

1d. Topfunctionarissen alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een bezoldiging van € 1.700 of minder.

Gegevens 2020 **NAAM TOPFUNCTIONARIS**	**FUNCTIE**
F. Halsema	Voorzitter Veiligheidsbestuur
T. Poppens	Plaatsvervangend voorzitter Veiligheidsbestuur
E. Boog	Lid Veiligheidsbestuur
P. Heiliegers	Lid Veiligheidsbestuur
G. Oude Kotte	Lid Veiligheidsbestuur
J. Langenacker	Lid Veiligheidsbestuur

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.
NVT.

Jaarrekening

8. Geconsolideerde Balans VrAA

8.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

8.1.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het “Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten” en de financiële verordeningen.

8.1.2 Vaste activa

De vaste activa zijn gewaardeerd op basis van historische aanschafwaarde onder aftrek van de afschrijvingen. Deze afschrijvingen vinden lineair plaats en zijn afhankelijk van de verwachte economische levensduur, waarbij geen rekening wordt gehouden met restwaarden. Op grond wordt niet afgeschreven.

8.1.3 Voorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen een vaste verrekenprijs (v.v.p.).
De investeringen die nog niet opgeleverd zijn in het lopende jaar, worden per ultimo boekjaar als onderhanden werk (activa in uitvoering) in de jaarrekening verantwoord.

8.1.4 Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid.

8.1.5 Liquide middelen

Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

8.1.6 Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserves, de bestemmingsreserves en het saldo van de rekening van baten en lasten.

8.1.7 Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de voorzienbare verplichting, het verlies en/of risico’s, voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

8.1.8 Vlottende passiva

De kortlopende schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

8.2 Geconsolideerde balans VrAA

Bedragen x € 1.000

ACTIVA VrAA	Ultimo 2020		Ultimo 2019	
Vaste activa				
Materiële vaste activa		74.682		64.045
A121 Gronden en terreinen	4.270		2.990	
A123 Bedrijfsgebouwen	53.114		41.893	
A125 Vervoermiddelen	10.043		11.908	
A129 Overig	7.255		7.254	
Vlottende activa				
Voorraden		4.858		11.509
A213 Onderhanden werk	4.208		10.906	
A214 Gereed product en handelsgoederen	650		603	
Uitzettingen		16.290		18.628
A221 Vorderingen op openbare lichamen	-		-	
A224 Overige vorderingen	2.480		3.254	
A225a Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd < 1jaar	13.810		15.374	
Liquide middelen		70		-
A23 Liquide middelen (kas- en banksaldi)	70		-	
Overlopende activa		4.525		3.008
A29b Nog te ontvangen bijdragen van het Rijk	-		-	
A29c Nog te ontvangen bijdragen van overige overheid	-		-	
A29d Overige overlopende activa	4.525		3.008	
Totaal		**100.427**		**97.190**

Bedragen x € 1.000

PASSIVA VrAA	Ultimo 2020		Ultimo 2019	
Vaste passiva				
Eigen vermogen		23.290		32.902
P111 Algemene reserve	8.522		8.548	
P112 Bestemmingsreserve	13.464		24.354	
P114 saldo van rekeningen	1.305		-	
Voorzieningen		22.473		16.184
P12 Voorzieningen	22.473		16.184	
Vaste Schuld		26.867		29.900
P135a Onderhandse leningen van openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	26.867		29.900	
Vlottende passiva				
Vlottende schulden		11.819		13.471
P212 Rood staan op bank	-		1.048	
P213 Overige schulden	11.819		12.423	
Overlopende passiva		15.977		4.734
P29c Vooruit ontvangen bijdragen van overige overheid	-			
P29d Overige overlopende passiva	15.977		4.734	
Totaal		**100.427**		**97.190**

8.3 Toelichting op de balans VrAA

8.3.1 Materiële vaste activa

bedragen x € 1.000

Materiële vaste activa	31-12-2020	31-12-2019
Grond in Erfpacht	4.270	2.990
Gebouwen in Erfpacht	11.052	11.383
Gebouwen	42.062	30.510
Voer- en vaartuigen	10.043	11.908
Overig	7.255	7.254
Totaal	**74.682**	**64.045**

In de onderstaande tabel wordt het verloop van de materiële vaste activa nader gespecificeerd.

bedragen x € 1.000

Materiële vaste activa	Grond in erfpacht	Gebouwen in erfpacht	Gebouwen	Voer- en Vaartuigen	Overig	Totaal
Boekwaarde per 1 januari	2.990	11.383	30.510	11.908	7.254	64.045
Bij: investeringen	1.358	0	12.935	60	1.555	15.908
Af: afschrijvingen	-79	-331	-1.382	-1.924	-1.554	-5.270
Af: buitengebruikstellingen	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde per 31 december	4.269	11.052	42.063	10.044	7.255	74.683
Aanschafwaarde	4.821	12.854	49.960	28.248	17.983	113.866
Cumulatieve afschrijvingen	-551	-1.803	-7.897	-18.204	-10.728	-39.183
Boekwaarde per 31 december	**4.270**	**11.051**	**42.063**	**10.044**	**7.255**	**74.683**

De grootste investeringen in 2020 zijn:

- Veiligheidscentrum Sloterdijk (€ 15.220.000);
- Kantoorautomatisering (€ 354.000)

8.3.2 Voorraden

Onderhanden werk

bedragen x € 1.000

Onderhanden werk	31-12-2020	31-12-2019
Onderhanden werk	4.208	10.906
Totaal	**4.208**	**10.906**

De post onderhanden werk betreft de uitgaven met betrekking tot investeringen die nog niet zijn afgerond en daarom niet zijn geactiveerd in 2020.

Gereed product en handelsgoederen

bedragen x € 1.000

Gereed product en handelsgoederen	31-12-2020	31-12-2019
Kleding	189	240
Auto-onderdelen	345	304
Blusbenodigdheden	10	9
Kantoorbenodigdheden en overige goederen	106	50
Totaal	**650**	**603**

De bovenstaande tabel bevat de specificatie van de voorraad per ultimo boekjaar.

8.3.3 Uitzettingen

Uitzettingen in 's Rijks schatkist (looptijd < 1 jaar)

bedragen x € 1.000

Uitzettingen in 's Rijks schatkist (looptijd < 1 jaar)	31-12-2020	31-12-2019
Uitzettingen in 's Rijks schatkist (looptijd < 1 jaar)	13.810	15.374
Totaal	**13.810**	**15.374**

Bij de post Uitzettingen in 's Rijks schatkist gaat het om de rekening courant schatkistbankieren, waar eind 2020 een bedrag van € 13.810.000 op stond. Dit is altijd een momentopname.

Overige vorderingen

bedragen x € 1.000

Overige vorderingen	31-12-2020	31-12-2019
Debiteuren	2.480	3.449
Voorziening dubieuze debiteuren	0	0
Totaal	**2.480**	**3.449**

Er is geen voorziening dubieuze debiteuren omdat er geen posten open staan waarvan wordt verwacht dat deze niet invorderbaar zijn.
Het bedrag van € 2.480.000 betreft openstaande posten, waarvan de belangrijkste posten zijn Gemeente Amsterdam € 956.000, Mercedes Benz Truck 664.000 (vergoeding TAS) Gemeentes Ouder –Amstel/Aalsmeer en Amstelveen € 266.000 totaal

8.3.4 Liquide middelen

bedragen x € 1.000

Liquide middelen	31-12-2020	31-12-2019
Kruisposten	0	0
Kas	0	0
Bank	70	0
Totaal	**70**	**0**

Er wordt geen kas aangehouden.
Eind 2020 had de betaalrekening een positief saldo van € 70.000

8.3.5 Overlopende activa

bedragen x € 1.000

Overige overlopende activa	31-12-2020	31-12-2019
Voorschotten personeel	1.121	17
Nog te ontvangen baten	2.195	1.132
Vooruitbetaalde kosten	1.112	1.228
Nog te ontvangen belastingen en premies	97	630
Totaal	**4.526**	**3.007**

De voorschotten personeel betreffen verrekeningen van voorschotten op kazerneniveau en/of personeelsniveau.
De nog te ontvangen baten hebben betrekking op de nog niet in aan derden gefactureerde posten, die betrekking hebben op het boekjaar 2020. Deze worden in 2021 gefactureerd. Op deze post heeft in 2020 een bedrag van € 1.234.000 miljoen betrekking op de op de Corona declaratie bij het ministerie van VWS.

8.3.6 Eigen vermogen

Het jaarrekeningresultaat 2020 voor bestemming is voordelig (€ 1.305.000).

Het hiernavolgend overzicht geeft de stand van het eigen vermogen weer.

bedragen x € 1.000

Eigen Vermogen	31-12-2020	31-12-2019
Algemene reserve	8.521	8.547
Bestemmingsreserves	13.464	24.354
Saldo van rekening	1.305	0
Totaal	**23.290**	**32.902**

In de onderstaande tabel worden het verloop van de algemene reserve en het saldo van rekening weergegeven.

bedragen x € 1.000

Algemene reserve en resultaat voor bestemming	saldo per 1 januari	Mutaties na bestemming	Bij	Af	saldo per 31 december
Algemene reserve	8.547	0	0	-26	**8.521**
Saldo van rekening	1.305	0	0	0	**1.305**
Totaal	**9.853**	**0**	**0**	**-26**	**9.827**

Bestemmingsreserves

Het verloop van de bestemmingsreserves is opgenomen in de onderstaande tabel.

bedragen x € 1.000

Bestemmingsreserve	saldo per 1 januari	Mutaties na bestemming	Bij	Af	saldo per 31 december
Bestemmingsreserve WW	1.503	0	0	-143	1.360
Bestemmingsreserve Manifest	865	0	0	-865	0
Bestemmingsreserve Veiligh.Centrum Haven	3.036	0	0	-3.036	0
Bestemmingsreserve Transitie LSMO	500	0	0	-500	0
Bestemmingsreserve vastgoed	5.468	0	0	-5.468	0
Bestemmingsreserve FLO Amsterdam	12.983	0	0	-3.613	9.370
Bestemmingsreserve Strategisch HRM	0	0	1.100	-419	681
Bestemmingsreserve Informatiesturing	0	0	1.700	-254	1.446
Bestemmingsreserve Innovatie	0	0	934	-327	607
Totaal bestemmingsreserve	**24.354**	**0**	**3.734**	**-14.625**	**13.464**

Bestemmingsreserve WW

Door de herstructurering van het wachtgeldfonds komen vanaf 1 januari 2006 de kosten voor werkloosheid volledig ten laste van de begroting van de Brandweer Amsterdam-Amstelland. Er is derhalve een bestemmingsreserve gevormd, die bedoeld is om over de jaren heen de kosten voor werkloosheid te kunnen reguleren. In 2020 is € 143.000 onttrokken aan deze bestemmingsreserve ter dekking van betaalde werkloosheidsuitkeringen.

Bestemmingsreserve Manifest
Deze reserve is conform het besluit van het veiligheidsbestuur van 30 maart 2020 opgeheven en het saldo (€ 865.000) is gedoteerd aan de reserve Strategisch HRM.

Bestemmingsreserve Veiligheidscentrum Haven
Op 21 juni 2018 door het Veiligheidsbestuur besloten om een bestemmingsreserve Veiligheidscentrum Haven in te stellen. Tevens is door het bestuur op 30 maart 2020 ingestemd met het per 1 januari 2020 opheffen van de reserve Veiligheidscentrum Haven en het saldo ultimo boekjaar 2019 (€ 1,936 miljoen) te doteren aan de reserve Informatiesturing (€ 1,700 miljoen) en de Reserve Strategisch HRM (€ 0,236 miljoen).

Bestemmingsreserve Transitie LMO
Het Veiligheidsbestuur heeft op 21 juni 2018 tevens ingestemd met de vorming van een bestemmingsreserve Transitie LMO in verband met de vorming van een Landelijke Meldkamerorganisatie. Op deze reserve zijn in 2019 geen mutaties.
Tevens is door het bestuur op die datum ingestemd met het per 1 januari 2020 opheffen van de reserve Transitie LMO en het saldo ultimo boekjaar 2019 (€ 0,500 miljoen) te doteren aan de reserve Innovatie.

Bestemmingsreserve vastgoed Amsterdam
Het veiligheidsbestuur heeft op 7 april 2014 besloten het resultaat van de verkoop van Amsterdams vastgoed te laten verlopen via de reserve vastgoed Amsterdam.[3] Deze reserve is op basis van het Strategisch Vastgoedplan afgebouwd (zoals vastgesteld in het veiligheidsbestuur op 21 september 2020) en toegevoegd aan de voorziening egalisatie kapitaallasten;

Bestemmingsreserve FLO Amsterdam
Er is sprake van flink hogere loonkosten voor het FLO-overgangsrecht.
Door het stopzetten van de levensloopregeling in 2022 worden er in 2020 en in 2021 extra bijdragen betaald aan de levenslooptegoeden FLO-regeling. In 2020 bedroeg deze extra bijdrage € 9 miljoen.
Dit bedrag heeft geleid tot een overschrijding van het budget voor de FLO-uitkeringen van € 3.613.000. Dit bedrag is extra onttrokken aan de reserve. Daarnaast heeft hierdoor de geplande dotatie aan de reserve FLO van € 4.722.000 niet plaatsgevonden.

Bestemmingsreserve Strategische HRM
Het Veiligheidsbestuur heeft op 30 maart 2020 ingestemd met het per 1 januari 2020 instellen van de reserve Strategisch HRM.

Bestemmingsreserve Informatiebesturing
Het Veiligheidsbestuur heeft op 30 maart 2020 ingestemd met het per 1 januari 2020 instellen van de reserve Informatiesturing en de reserve Strategisch HRM. Tevens is door het bestuur op die datum ingestemd met het per 1 januari 2020 opheffen van de reserve Veiligheidscentrum Haven en het saldo ultimo boekjaar 2019 (€ 1,936 miljoen) te doteren aan de reserve Informatiesturing (€ 1,700 miljoen) en de Reserve Strategisch HRM (€ 0,236 miljoen).

Bestemmingsreserve Innovatie
Het Veiligheidsbestuur heeft op 30 maart 2020 ingestemd met het per 1 januari 2020 instellen van de reserve Innovatie.

[3] Het veiligheidsbestuur heeft op 7 april 2014 besloten het negatieve en positieve resultaat van de verkoop van Amsterdams vastgoed te laten verlopen via een onttrekking respectievelijk dotatie aan de reserve vastgoed Amsterdam.

8.3.7 Voorzieningen

bedragen x € 1.000

Voorzieningen	31-12-2020	31-12-2019
Voorziening egalisatie kap. lasten	19.720	12.274
Voorziening groot onderhoud	2.138	2.114
Overig	615	1.797
Totaal	**22.473**	**16.185**

De toekomstbestendigheid van de voorzieningen wordt doorlopend gemonitord. Het verloop van de voorzieningen is in onderstaand overzicht weergegeven.
Aan de voorziening egalisatie kapitaallasten is in 2020 het saldo van de reserve vastgoed toegevoegd op basis van het besluit van veiligheidsbestuur op 21 september 2020 na de bespreking van het Strategisch Vastgoedplan.

Voorziening egalisatie kapitaallasten

bedragen x € 1.000

Voorziening egalisatie kapitaallasten	saldo per 1 januari	Dotatie	Aanwending	Vrijval	saldo per 31 december
Regio	7.507	1.434	0	0	8.940
Aalsmeer	0	0	0	0	0
Amstelveen	264	98	0	0	362
Amsterdam	2.987	5.843	0	0	8.830
Diemen	331	29	0	0	361
Ouder-Amstel	0	0	0	0	0
Uithoorn	15	9	0	0	23
Boot	735	17	-19	0	733
Bocas	436	34	0	0	470
Totaal	**12.274**	**7.464**	**-19**	**0**	**19.720**

De gemeenten betalen jaarlijks een vaste bijdrage voor rente en afschrijving. De kapitaallasten fluctueren daarentegen doordat investeringen niet gelijkmatig over de jaren plaatsvinden. Op basis van de meerjarige investeringsbegroting wordt per gemeente gestuurd op meerjarig evenwicht tussen de bijdragen en de kapitaallasten. Via deze voorziening worden de kapitaallasten geëgaliseerd over de jaren. In 2020 is per saldo € 1.747.000 aan de voorziening toegevoegd. Dit is het resultaat van de dotatie van € 1.816.000 (betreffende de gemeenten Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Uithoorn, Bocas en de regio), de aanwending van € 3.000 voor de blusboot en de vrijval van € 66.000 (de creditering van de bijdrage uit 2015 van de gemeente Ouder-Amstel omdat de beoogde overdracht van de kazerne Ouderkerk van de gemeente aan de VrAA niet heeft plaatsgevonden en deze kazerne inmiddels buiten dienst is gesteld).

Voorziening egalisatie kosten groot onderhoud

bedragen x € 1.000

Voorziening egalisatie kosten groot onderhoud	saldo per 1 januari	Dotatie	Aanwending	Vrijval	saldo per 31 december
Amstelveen	196	47	0	0	243
Amsterdam	1.490	65	-37	0	1.518
Uithoorn	68	0	-111	0	-43
Diemen	189	34	0	0	223
Bocas	169	28	0	0	197
Totaal	**2.113**	**174**	**-148**	**0**	**2.139**

De gemeenten die het onroerend goed hebben overgedragen aan de Brandweer Amsterdam-Amstelland betalen jaarlijks een vast bedrag voor groot onderhoud. Via deze voorziening worden de kosten voor groot onderhoud geëgaliseerd. In 2014 is de basis gelegd voor deze voorziening. Als de werkelijke kosten gedurende het boekjaar afwijken van hetgeen is begroot, wordt het verschil verrekend met deze voorziening.

Voorzieningen overig

bedragen x € 1.000

Voorzieningen overig	saldo per 1 januari	Dotatie	Aanwending	Vrijval	saldo per 31 december
Personeelsgerelateerd	869	177	-493	-17	536
Egalisatie huurkosten Karspeldreef	928	0	-849	0	79
Totaal	**1.797**	**177**	**-1.342**	**-17**	**615**

Personeelsgerelateerde voorziening

De personeelsgerelateerde voorziening betreft een voorziening voor diverse personele regelingen. In 2020 is hieraan voor een bedrag van € 177.000 gedoteerd. De aanwending bedroeg € 493.000 en er is een bedrag van € 17.000 vrijgevallen.

Egalisatie huurkosten Karspeldreef

In 2013 is een voorziening gevormd voor de egalisatie van huurkosten van het hoofdkantoor van BAA. In 2013 is een nieuwe huurovereenkomst afgesloten waarin een huurvrije periode is bedongen aan het begin van de nieuwe huurovereenkomst. Middels deze voorziening wordt het voordeel aan het begin van de contractperiode evenredig verdeeld over de gehele looptijd van het huurcontract. In 2020 bedraagt de aanwending van de voorziening € 849.000. Momenteel wordt een beëindigingsdatum verwacht in het derde kwartaal 2021, zodat de voorziening ook voor het jaar 2021 nog nodig is.

8.3.8 Vaste schuld

bedragen x € 1.000

Langlopende lening BNG	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	29.900	20.933
Bij: nieuwe leningen	0	10.000
Af: saldo aflossing	-3.033	-1.033
Stand per 31 december	**26.867**	**29.900**

BAA heeft in 2016 drie langlopende leningen afgesloten met de BNG met een looptijd van 10, 10 en 15 jaar. In 2019 is een aanvullende langlopende lening afgesloten van € 10 miljoen met een looptijd van 5 jaar, zoals in de geactualiseerde begroting was aangegeven.
In 2020 is in totaal voor een bedrag van € 3.033.000 afgelost.
Eind 2020 vertegenwoordigen de leningen in totaal een bedrag van € 26.867.000.

In de financieringsparagraaf is een specificatie opgenomen.

8.3.9 Vlottende schulden

bedragen x € 1.000

Rekening-courant	**31-12-2020**	**31-12-2019**
Rekening courant verhouding met GHOR en Vbu	0	0
Rood staan op bank	0	0
Totaal	**0**	**0**

De Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland heeft een kredietarrangement voor een krediet in rekening-courant afgesloten met de BNG met een kredietlimiet van € 13.500.000. Eind 2020 was de stand op deze rekening € 0.

bedragen x € 1.000

Overige vlottende schulden	**31-12-2020**	**31-12-2019**
Crediteuren	11.817	12.422
Totaal	**11.817**	**12.422**

Eind 2020 staat er voor een bedrag van € 11.817.000 op de post crediteuren op de balans, wat een momentopname is van de facturen die bij VrAA zijn binnengekomen maar eind 2020 nog niet zijn betaald. De grootste post betreft een bedrag van € 5.148.000 ten behoeve van de Belastingdienst. Andere grote posten zijn: GEMCO € 809.000, DRV Dutch Rescue Verhicles € 972.000, Zilveren kruis € 1.295.000, ABP pensioen € 790.000

8.3.10 Overlopende passiva

bedragen x € 1.000

Overige overlopende passiva	**31-12-2020**	**31-12-2019**
Uit te betalen salarissen	6.343	2.146
Nog te betalen kosten	2.914	2.528
Nog te betalen belastingen en premies	6.048	2
Loongerelateerde verplichtingen	6	9
Vooruitontvangen baten	665	49
Vooruitontvangen bijdragen van overige overheid		0
Totaal	**15.977**	**4.734**

Uit te betalen salarissen
Als gevolg van andere wet- en regelgeving is een groot deel van uitstaande levenslooptegoeden als het ware via het salaris opgenomen maar in december niet uitbetaald. In januari 2021, tegelijkertijd met de gewone salarisrun van die maand, zijn de levenslooptegoeden op aparte individuele bankrekeningen gestort. Deze tegoeden worden later gebruikt voor uitkeringen tijdens het overgangsrecht van het Functioneel Leeftijd Ontslag (FLO). Als gevolg van deze late betaling is eind 2020 sprake van een bedrag van € 6.343.000 aan uit te betalen salarissen.

Nog te betalen belastingen en premies
Via het maandelijks loonjournaal wordt het bedrag aan nog te betalen premies en belastingen automatisch geboekt op 'nog te betalen loonheffing'. Op het moment dat de inkoopfactuur van de Belastingdienst volledig is goedgekeurd, dan vindt de boeking plaats van 'nog te betalen loofheffing' aan 'crediteuren'. In de maand daarop vindt de daadwerkelijke betaling plaats en vindt de boeking plaats van 'crediteuren' aan 'bank'.

Nog te betalen kosten
Alle lasten voor zover bekend, die betrekking hebben op het boekjaar 2020 en die nog niet via facturen aan de VrAA in rekening zijn gebracht, worden op de rekening 'nog te betalen kosten' gereserveerd. In de loop van 2021 zal het saldo van € 2.914.000 van deze rekening worden afgeboekt.

8.3.11 Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Huisvesting
De Brandweer Amsterdam-Amstelland huurt 3 panden, waarbij de contracten een gemiddelde resterende looptijd van 2 jaar hebben. De huurverplichting in 2020 bedraagt € 1,1 miljoen.

FLO
De VrAA heeft tot 2043 FLO verplichtingen van in totaal € 82 miljoen. Dit is exclusief de bedragen voor de FLO-ers van Amstelveen die volgens de overeenkomst met Amstelveen jaarlijks op nacalculatiebasis met hen worden verrekend.

Daarnaast zijn er contracten voor:
- koffieautomaten (afgesloten in 2017 met een resterende looptijd van 1,85 jaar) en een huurverplichting van € 63.795 in 2020; hiernaast is het gebruik van de ingrediënten afgerekend in prijs per eenheid);
- kopieerapparaten (afgesloten in 2017 met een resterende looptijd van 1,5 jaar en een huurverplichting van € 72.661 in 2020).;

Voertuigen
- Voor de commandant is een contract voor een leaseauto afgesloten voor de duur van 59 maanden met een maandelijks te betalen bedrag van € 1.341 exclusief BTW.
- Voor de plaatsvervangend commandant is in december 2019 een contract voor een leaseauto afgesloten voor de duur van 36 maanden voor een bedrag van € 656 per maand exclusief BTW.
- Met Rosenbauer International AG is een contract afgesloten voor de levering van een elektrische tankautospuit voor een contractwaarde van € 644.000 excl. BTW

8.3.12 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum te melden.

9. Geconsolideerde resultatenrekening

Voor de toelichting op de geconsolideerde begroting wordt verwezen naar de volgende hoofdstukken 10 t/m 12 waarin de exploitatieoverzichten van de werkmaatschappijen BAA, GHOR zijn opgenomen en toegelicht.

bedragen x € 1.000

VrAA	Rekening 2019	Actualisatie 2020	Rekening 2020	Saldo
Baten				
3.5.2 Uitgeleend personeel	303	301	457	156-
3.6 huren	38	6-	73	80-
3.8 Overige goederen en diensten	8.136	4.249	5.188	939-
4.3.1 Inkomensoverdrachten - Rijk	11.087	10.332	10.505	173-
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	81.361	80.948	80.606	342
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	350	-	-	-
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	-	-	-	-
5.1 Rente	-	-	-	-
Totale baten	***101.274***	***95.824***	***96.830***	***1.005-***
Lasten				
1.1 Salarissen en sociale lasten	60.232	59.203	67.645	8.442-
2.1 Belastingen	52	-	34	34-
3.2 Duurzame goederen	146	127	108	19
3.5.1 Ingeleend personeel	5.542	4.925	6.616	1.691-
3.8 Overige goederen en diensten	21.231	21.827	19.323	2.504
5.1 Rente	189	799	166	633
7.2 Mutaties voorzieningen	1.813	1.204	7.445	6.241-
7.3 Afschrijvingen	4.770	5.245	5.152	93
7.5 Overige verrekeningen	224-	-	48-	48
Totale lasten	***93.751***	***93.329***	***106.441***	***13.112-***
Saldo van baten en lasten	**7.524**	**2.495**	**9.612-**	**12.107-**
RESERVES				
Onttrekkingen	2.563	2.661	14.651	11.991-
Dotaties	10.042	5.156	3.734	1.422
Mutaties in reserves	**7.479**	**2.495**	**10.917-**	**13.412**
Resultaat	**45**	**0**	**1.305**	**1.305**

Voor onvoorzien heeft de veiligheidsregio een bedrag van nul euro opgenomen in begroting. In de rekening is geen gebruik gemaakt van het bedrag van onvoorzien.

9.1 Structureel begrotingssaldo

In de notitie structurele en incidentele baten en lasten (d.d. 30 augustus 2018) adviseert de commissie BBV het structurele begrotingssaldo te presenteren, zie het onderstaande overzicht. Hiermee wordt inzicht gegeven of de begroting en meerjarenraming structureel in evenwicht zijn.

bedragen x € 1.000

Structureel begrotingssaldo	**Rekening 2019**	**Actualisatie 2020**	**Rekening 2020**
Saldo van baten en lasten (+ is batig)	7.524	2.495	9.612-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves (saldo)	7.479	2.495	10.917-
Begrotingssaldo na bestemming (+ is batig)	45	0	1.305
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	2.308-	814	1.488
Structureel begrotingssaldo (+ is batig)	2.353	814-	183-

Het structurele begrotingssaldo van de rekening 2020 bedraagt € 0,183 miljoen negatief.

10. Resultatenrekening Brandweer

bedragen x € 1.000

BAA	Rekening 2019	Actualisatie 2020	Rekening 2020	Saldo
Baten				
3.5.2 Uitgeleend personeel	303	301	457	156-
3.6 Huren	38	6-	73	80-
3.8 Overige goederen en diensten	8.136	4.249	5.188	939-
4.3.1 Inkomensoverdrachten - Rijk	8.529	7.770	7.900	129-
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	81.039	80.624	80.282	342
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	-	-	-	-
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	-	-	-	-
5.1 Rente	-	-	-	-
Totale baten	***98.045***	***92.938***	***93.900***	***962-***
Lasten				
1.1 Salarissen en sociale lasten	60.232	59.203	67.645	8.442-
2.1 Belastingen	52	-	34	34-
3.2 Duurzame goederen	146	127	108	19
3.5.1 Ingeleend personeel	3.644	2.781	4.757	1.976-
3.8 Overige goederen en diensten	20.020	20.689	18.226	2.463
5.1 Rente	189	799	166	633
7.2 Mutaties voorzieningen	1.813	1.204	7.445	6.241-
7.3 Afschrijvingen	4.770	5.245	5.152	93
7.5 Overige verrekeningen	-224	-	-48	48
Totale lasten	***90.642***	***90.048***	***103.485***	***13.438-***
Saldo van baten en lasten	**7.403**	**2.891**	**9.585-**	**12.476-**
RESERVES				
Onttrekkingen	2.563	2.265	14.625	12.360-
Dotaties	10.042	5.156	3.734	1.422
Mutaties in reserves	**7.479-**	**2.891-**	**10.891**	**13.782**
Resultaat	**76-**	**0**	**1.306**	**1.306**

10.1 Toelichting resultaat

De brandweer sluit het jaar 2020 af met een positief resultaat van € 1.306.000.

10.2 Toelichting baten

De hogere baten zijn met name ontstaan doordat het ministerie van VWS bereid is de meerkosten als gevolg van COVID-19 te financieren (€ 1.234.000), gedetacheerde medewerkers (€ 156.000), de loonindexatie van de brede doeluitkering rampenbestrijding (€ 129.000) en huuropbrengsten voor de stalling van ambulances en verhuur van parkeerplaatsen (€80.000). Hier staat echter door COVID-19 lagere omzet tegenover bij BOCAS (€ 166.000) en minder opbrengsten voor advisering, inspecties en controles (€ 216.000).

10.2.1 Uitgeleend personeel

Uitgeleend personeel	Budget	Realisatie tm 31 dec 2020	Verschil met budget
Opbrengsten detachering	300.869	456.736	-155.867
	300.869	**456.736**	**-155.867**

Op de post uitgeleend personeel is een bedrag van € 156.000 meer aan opbrengsten gerealiseerd dan was begroot als gevolg van de detachering van meer medewerkers bij andere organisaties.

10.2.2 Huren

Huren	Budget	Realisatie tm 31 dec 2020	Verschil met budget
Huuropbrengsten	-6.307	73.451	-79.758
	-6.307	**73.451**	**-79.758**

De hogere huuropbrengsten van € 80.000 zijn de niet gebudgetteerde opbrengsten voor de stalling van ambulances op de kazernes Diemen, Osdorp en Hendrik en de tijdelijke verhuur van het resterend deel va de parkeerplaatsen bij het voormalig hoofdkantoor aan de Karspeldreef.

10.2.3 Overige goederen en diensten

Overige goederen en diensten	Budget	Realisatie tm 31 dec 2020	Verschil met budget
Baten OMS	1.160.000	1.174.763	-14.763
Baten Veiligh.-& Vergunningsadv.	570.000	566.175	3.825
Baten ETC	130.000	-225	130.225
Externe omzet BOCAS	1.191.251	1.025.029	166.222
Baten overige dienstverlening	140.588	1.855.104	-1.714.516
Extern gefinancierde activiteiten	152.000	70.057	81.943
Overige baten	905.500	497.141	408.359
Buitengewone baten	0	343	-343
Totaal	**4.249.339**	**5.188.386**	**-939.047**

Baten ETC
De opbrengsten voor controles en toetsing zijn € 130.000 lager dan waarmee in de begroting is rekening gehouden als het gevolg van de inrichting van het centrale ETB bij de gemeente Amsterdam.

Externe omzet BOCAS
De externe omzet van BOCAS is € 166.000 lager dan begroot. Dit is vooral het gevolg van Corona.

Baten overige dienstverlening
De hogere opbrengsten van € 1.715.000 hebben voor € 1.234.000 betrekking op de Corona declaratie bij het Ministerie van VWS. Bij brief d.d. 20 juli 2020 van de minister van VWS aan de voorzitter van het Veiligheidsberaad heeft de minister aangegeven bereid te zijn de meerkosten als gevolg van COVID-19 voor GGD-en Veiligheidsregio's te willen financieren. Ook is sprake van € 342.000 hogere opbrengsten op dit onderdeel voor de gemeentelijke taken die de sector Crisisbeheersing heeft verricht. Deze waren per abuis gebudgetteerd op het onderdeel Inkomstenoverdrachten gemeenten.

Extern gefinancierde activiteiten
De extern gefinancierde activiteiten kennen in 2020 een € 82.000 lagere opbrengst dan was begroot en betreffen vooral lagere inkomsten voor BRZO inspecties en advisering.

Overige baten
Binnen de overige baten is sprake van € 408.000 minderopbrengsten, vooral als gevolg van een lagere subsidie Impuls Omgevingsveiligheid.

10.2.4 Inkomensoverdrachten –Rijk

Inkomensoverdrachten - Rijk	Budget	Realisatie tm 31 dec 2020	Verschil met budget
Structureel			
Rijksbijdrage regulier	6.657.886	6.787.087	129.201
Rijksbijdrage bijzonder - CBRN	175.000	175.000	0
Rijksbijdrage bijzonder - Versterkingsgelden	937.500	937.500	0
Totaal	**7.770.386**	**7.899.587**	**129.201**

De inkomensoverdrachten van het Rijk zijn € 129.000 hoger vanwege de loonbijstelling (per brief van het ministerie van Justitie en Veiligheid aan de Veiligheidsregio d.d. 17 juni 2020).
De bijzondere bijdragen Versterkingsgelden (interregionale samenwerking) en CBRN zijn niet geïndexeerd.

10.2.5 Inkomensoverdrachten gemeenten

De ontvangen bijdragen van de gemeenten, onderscheiden naar de regionale bijdrage en lokale bijdrage (maatwerk), zijn conform de geactualiseerde begroting. In het overzicht hieronder zijn deze baten per gemeente zichtbaar.

bedragen x € 1

Inkomensoverdrachten - gemeenten	Lokale bijdrage (maatwerk)	Regionale bijdrage	Totaal
Aalsmeer	63.698	1.090.214	1.153.912
Amstelveen	592.892	4.316.342	4.909.234
Amsterdam	11.364.240	59.758.075	71.122.315
Diemen	183.363	1.070.453	1.253.816
Ouder-Amstel	0	584.417	584.417
Uithoorn	107.845	1.150.365	1.258.210
Totaal	**12.312.038**	**67.969.866**	**80.281.904**

10.3 Toelichting lasten

10.3.1 Salarissen en sociale lasten

De categorie *Salarissen en sociale lasten* kent in 2020 een overschrijding van het budget van per saldo 8.442k. Deze is het resultaat van zowel positieve als negatieve afwijkingen op diverse onderdelen, die op hoofdlijnen het volgende beeld laten zien.

- het onderdeel FLO (€ 8.318.000). Er is sprake van flink hogere loonkosten voor het FLO-overgangsrecht. Door het stopzetten van de levensloopregeling in 2022 worden er in 2020 en in 2021 extra bijdragen betaald aan de levenslooptegoeden FLO-regeling.
  Voor de hele veiligheidsregio Amsterdam Amstelland met 289 FLO-ers leidt dit tot een extra storting in 2020 en in 2021. Het is niet zo dat hierdoor de FLO over de hele looptijd tot 2043 duurder wordt. Wel worden door deze bijstortingen de uitgaven voor de FLO naar voor getrokken, waardoor in latere jaren de uitgaven lager zijn. Door deze bijstortingen worden hoge vervroegde pensioneringsboetes (RPU-boete) over de aanvullende bijdragen van de werkgever (vanaf het moment dat een medewerker met FLO gaat) zo veel mogelijk beperkt en wordt voldaan aan de afspraak uit het FLO-akkoord dat het netto FLO-spaartegoed vanaf 31 december 2021 doorgroeit tot een doeltegoed van 225% netto jaarinkomen FLO-spaartegoed op 55 jaar.
- Gecorrigeerd voor de extra FLO kosten resteert er per saldo een overschrijding van de categorie Salarissen en sociale lasten van € 124.000.

10.3.2 Belastingen

De vennootschapsbelasting komt per saldo € 34.000 hoger uit dan was begroot.

10.3.3 Duurzame goederen en diensten

Op de post duurzame goederen is sprake van een overschrijding van € 19.000.

10.3.4 Ingeleend personeel

Binnen de categorie *Ingeleend personeel* is sprake van een overschrijding van € 1.976.000, mede door de tijdelijke externe invulling van openstaande vacatures.

10.3.5 Overige goederen en diensten

Overige goederen en diensten	Budget	Realisatie tm 31 dec 2020	Verschil met budget
Brandweerspecifieke kosten	1.435.166	788.222	646.944
Buitengewone lasten	0	10.670	-10.670
Energie	925.000	916.711	8.289
Gebouwgerelateerde kosten	4.083.938	4.263.113	-179.175
Kleding	358.970	263.017	95.953
Opleiden, oefenen en ontwikkeling	2.519.686	1.291.923	1.227.763
Overige materiële kosten	6.096.845	6.090.066	6.778
Personeelsgerelateerde kosten	3.310.929	3.049.222	261.707
Voertuig gerelateerde kosten	1.958.939	1.553.467	405.472
Totaal	**20.689.472**	**18.226.411**	**2.463.061**

De belangrijkste oorzaken voor deze onderschrijding van € 2.463.000 zijn:

- Brandweerspecifieke kosten: € 647.000 lager. Dit komt met name door een lagere besteding voor de subsidie Impuls Omgevingsveiligheid en lagere kosten voor rookmelders;
- Opleiden en oefenen: € 1.228.000 lager. Dit komt door bezuinigingsmaatregelen maar ook door het niet doorgaan van opleidingen/oefenen door Corona;

- Personeelgerelateerde kosten: € 262.000 lager. Dit is met name een gevolg van Corona en lagere kosten voor ziektekostenverzekering;
- Voertuig gerelateerde kosten: € 405.000 lager. Dit is met name een gevolg van lagere kosten voor brandstof en onderhoud;
- Gebouw gerelateerde kosten: € 179.000 hoger, met name als gevolg van hogere kosten voor onderhoud van installaties;

10.3.6 Kapitaallasten

Kapitaallasten	Budget	Realisatie tm 31 dec 2020	Verschil met budget
Rente vaste activa	798.966	166.320	632.646
Toevoeging egalisatievoorziening	1.223.037	7.464.287	-6.241.250
Onttrekking egalisatievoorziening	-19.034	-19.034	0
Afschrijving materiële vaste activa	5.244.983	5.151.934	93.049
Boekwinst/-verlies vaste activa	0	-47.717	47.717
Buitengewone baten/lasten VA	0	0	0
Totaal	**7.247.952**	**12.715.791**	**-5.467.839**

Normaliter wordt aan het einde van het jaar ervoor gezorgd dat de realisatie van de kapitaallasten in totaal uitkomt op het gebudgetteerde bedrag. Bij een verschil tussen realisatie en budget aan het einde van het jaar, volgt de benodigde toevoeging of onttrekking aan de voorziening egalisatie kapitaallasten. Deze voorziening zorgt op basis van een meerjarige investeringsbegroting voor een evenwichtige spreiding van de kapitaallasten over deze jaren. Dit vindt centraal voor de gehele organisatie plaats op de kostenplaats van de manager CIF. In 2020 is het gerealiseerde bedrag echter € 5.468.000 hoger dan begroot, wat de toevoeging aan de voorziening egalisatie kapitaallasten betreft. Het toegevoegde bedrag is beschikbaar gekomen door een onttrekking aan de reserve Vastgoed Amsterdam voor hetzelfde bedrag. Dit is conform het Strategisch Vastgoedplan 2020-2030, dat het veiligheidsbestuur op 21 september 2020 heeft vastgesteld.

10.4 Toelichting mutatie reserves

Onttrekkingen

Er is voor een bedrag van € 12.360.000 meer aan reserves te onttrokken, dit is per saldo het gevolg van:

- € 5.468.000 hogere onttrekking aan de bestemmingsreserve vastgoed. Deze reserve is op basis van het Strategisch Vastgoedplan afgebouwd (zoals vastgesteld in het veiligheidsbestuur op 21 september 2020) en toegevoegd aan de voorziening egalisatie kapitaallasten;
- € 3.613.000 hogere onttrekking aan de reserve FLO als gevolg van de bij paragraaf 10.3.1 toegelichte ontwikkelingen;
- € 865.000 hogere onttrekking aan de reserve Manifest. Deze reserve is conform het besluit van het veiligheidsbestuur van 30 maart 2020 opgeheven en het saldo (€ 865.000) is gedoteerd aan de reserve Strategisch HRM;
- € 1.936.000 hogere onttrekking aan de reserve Veiligheidscentrum Haven. Conform het besluit van het veiligheidsbestuur van 30 maart 2020 is deze reserve opgeheven en het resterend saldo (€ 1.936.000) is toegevoegd aan de reserve Informatiesturing voor een bedrag van € 1.700.000 en de reserve Strategisch HRM voor € 236.000.
- € 500.000 hogere onttrekking aan de reserve transitie LMO. Conform het besluit van het veiligheidsbestuur van 30 maart 2020 is deze reserve opgeheven en het resterend saldo (500k) is toegevoegd aan de reserve Innovatie;
- € 254.000 hogere onttrekking aan de reserve Informatiesturing ter dekking van de gemaakte projectkosten die niet waren gebudgetteerd;
- € 215.000 lagere onttrekking aan de reserve Strategische HRM als gevolg van lagere kosten op dit gebied;
- € 107.000 lagere onttrekking aan de reserve WW vanwege lagere kosten voor wachtgeldregelingen;
- € 46.000 hogere onttrekking aan de reserve Innovatie.

Dotaties

Totaal is voor een bedrag van € 1.422.000 minder aan de reserves gedoteerd. Dit het saldo van:

- € 4.722.000 lagere dotatie aan de bestemmingsreserve FLO als gevolg van de bij 1.5.2 toegelichte ontwikkelingen;
- € 1.101.000 hogere dotatie aan de bestemmingsreserve Strategische HRM;
- € 1.700.000 hogere dotatie aan de reserve informatiebesturing;
- € 500.000 hogere dotatie Innovatie;

11. Resultatenrekening GHOR

bedragen x € 1.000

GHOR	Rekening 2019	Actualisatie 2020	Rekening 2020	Saldo
Baten				
3.5.2 Uitgeleend personeel				-
3.6 huren				-
3.8 Overige goederen en diensten				-
4.3.1 Inkomensoverdrachten - Rijk	2.558	2.562	2.605	44-
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	321	324	324	-
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	350	-	-	-
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen		-	-	-
5.1 Rente		-		-
Totale baten	***3.230***	***2.886***	***2.930***	***44-***
Lasten				
1.1 Salarissen en sociale lasten		-		-
2.1 Belastingen		-		-
3.2 Duurzame goederen		-		-
3.5.1 Ingeleend personeel	1.898	2.144	1.859	285
3.8 Overige goederen en diensten	1.211	1.138	1.097	41
5.1 Rente		-		-
7.2 Mutaties voorzieningen		-		
7.3 Afschrijvingen				-
7.5 Overige verrekeningen				
Totale lasten	***3.109***	***3.281***	***2.956***	***325***
Saldo van baten en lasten	**121**	**396-**	**26-**	**369-**
RESERVES				
Onttrekkingen		396	26	370
Dotaties		-		-
Mutaties in reserves	**-**	**396**	**26**	**370-**
Resultaat	**121**	**-**	**0-**	**0**

11.1 Toelichting baten

Het voordeel van € 44.000 op de baten is gerealiseerd door de indexatie van de Rijksbijdrage voor loon- en prijsbijstellingen 2020. Zie ook de toelichting bij paragraaf 4.1 Rijksbijdragen.
De gemeentelijke bijdragen en de bijdrage van de gemeenschappelijke regeling zijn conform de begroting gerealiseerd.

11.2 Toelichting lasten

De realisatie van de lasten is € 325.000 lager dan begroting. Dit wordt verklaard door de volgende posten:

- Ingeleend personeel € 285.000 - Het voordelig resultaat met betrekking tot ingeleend personeel wordt verklaard door:
    - de bezetting (18,5 fte per 31 december) lager is geweest dan de beschikbare formatie (19,7 fte). De GHOR vult deze vacatures bewust deels niet in, vooruitlopend op teruglopende inkomsten vanwege de ontvlechting van de GHOR Zaanstreek-Waterland.
    - de detachering van één medewerker gedurende heel 2020 aan team Corona (dit is niet terug te zien in de bezetting, maar wel in lagere salarislasten).
    - Een besparing op piketkosten en inzet van GAGS.
    - Lagere doorbelasting kosten ondersteuning.
- Overige goederen en diensten € 41.000 voordelig, vooral door lagere kosten Ambulance Amsterdam.

11.3 Toelichting mutaties reserves

In de begroting was uitgegaan van een negatief resultaat van € 396.000 en een onttrekking aan de reserve voor hetzelfde bedrag om zo op een resultaat van nihil uit te komen. In de realisatie is het saldo van baten en lasten echter door de bovengenoemde ontwikkelingen € 370.000 hoger uitgevallen dan begroot.
Hierdoor komt het saldo van baten en lasten uit op minus € 26.000 en is de benodigde onttrekking aan de reserve maar € 26.000.

12. Bijlagen

12.1 Reserves en voorzieningen

bedragen x € 1.000

Reserves & Voorzieningen	stand	Bestemming resultaat 2019	Vermeerderingen	Verminderingen	stand
	31-12-2019				**31-12-2020**
Algemene reserve BAA	4.221	584-	-	-	3.637
Algemene reserve GHOR	2.908	121	-	26	3.003
Algemene reserve Vbu	1.373	508	-	-	1.881
Totaal algemene reserves	**8.503**	**45**	**-**	**26**	**8.522**
WW	1.502	-	-	**143**	1.359
Vastgoed Amsterdam	5.468	-		**5.468**	0
FLO Amsterdam	12.983	-		**3.613**	9.370
Manifest	864	-		**864**	0
Transitie LMO	500	-	-	**500**	-
Veiligheidscentrum Haven	3.036	-		**3.036**	0
Strategische HRM			1.101	**419**	682
Informatiesturing			1.700	**254**	1.446
Innovatie			934	**327**	607
Totaal bestemmingsreserves	**24.355**	**-**	**3.735**	**14.624**	**13.466**
Totaal reserves	**32.857**	**45**	**3.735**	**14.650**	**21.987**
Personeelsgerelateerd	869	-	177	510	536
Egalisatie kapitaallasten	12.274	-	7.465	19	19.720
Egalisatie kosten groot onderhoud	2.113	-	174	148	2.139
Egaliatie huurkosten	928	-	-	849	79
Totaal voorzieningen	**16.184**	**-**	**7.816**	**1.526**	**22.474**
Saldo van reserves & voorzieningen	**49.041**				**44.461**

12.2 Sisa-bijlage

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 28 januari 2021				
JenV	**A2**	**Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR) Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3** Veiligheidsregio's	Besteding (jaar T) *Aard controle R Indicator: A2/01* € 9.254.815	

12.3 Incidentele baten en lasten

12.3.1 Overzicht en toelichting incidentele baten

bedragen x € 1.000

Overzicht incidentele baten per programma	Rekening 2019	Actualisatie 2020	Rekening 2020
Baten			
Programma Crisisbeheersing	**0**	**0**	**0**
Crisisbeheersing: Preventie en preparatie	0	0	0
Crisisbeheersing: Crisis- en incidentbestrijding	0	0	0
Crisisbeheersing: Kwaliteitszorg	0	0	0
Programma Brandweerzorg	**3.245**	**0**	**0**
Brandweerzorg: Advies en toezicht brandveiligheid	0	0	0
Brandweerzorg: Brandveilig wonen	0	0	0
Brandweerzorg: Repressie basisbrandzorg	0	0	0
Brandweerzorg: Coördinatie en bijzonder optreden	0	0	0
Brandweerzorg: Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen	0	0	0
Brandweerzorg: Bestrijding waterongevallen	0	0	0
Brandweerzorg: Zware hulpverlening	0	0	0
Brandweerzorg: Maatwerk basisbrandweerzorg	0	0	0
Brandweerzorg: BOCAS	0	0	0
Brandweerzorg: Projecten en incidentele posten	3.245	0	0
Programma Alarmering	**0**	**0**	**0**
Alarmering: Meldkamerfunctie monodisciplinair brandweer	0	0	0
Alarmering: GHOR-Meldkamertafel	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen en staf Veiligheidsbureau	**0**	**0**	**0**
Rijksbijdragen	0	0	0
OMS	0	0	0
Gemeentelijke bijdragen	0	0	0
Overige baten	0	0	0
Staf veiligheidsbureau	0	0	0
Programma Overhead	**0**	**0**	**0**
Incidentele onttrekkingen aan reserves	**2.253**	**814**	**10.868**
Totaal baten incidenteel	**5.498**	**814**	**10.868**

12.3.2 Overzicht en toelichting incidentele lasten

bedragen x € 1.000

Overzicht incidentele lasten per programma	Rekening 2019	Actualisatie 2020	Rekening 2020
Lasten			
Programma Crisisbeheersing	**36**	**0**	**0**
Crisisbeheersing: Preventie en preparatie	0	0	0
Crisisbeheersing: Crisis- en incidentbestrijding	36	0	0
Crisisbeheersing: Kwaliteitszorg	0	0	0
Programma Brandweerzorg	**1.871**	**0**	**0**
Brandweerzorg: Advies en toezicht brandveiligheid	0	0	0
Brandweerzorg: Brandveilig wonen	0	0	0
Brandweerzorg: Repressie basisbrandzorg	0	0	0
Brandweerzorg: Coördinatie en bijzonder optreden	0	0	0
Brandweerzorg: Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen	0	0	0
Brandweerzorg: Bestrijding waterongevallen	0	0	0
Brandweerzorg: Zware hulpverlening	0	0	0
Brandweerzorg: Maatwerk basisbrandweerzorg	0	0	0
Brandweerzorg: BOCAS	0	0	0
Brandweerzorg: Projecten en incidentele posten	1.871	0	0
Programma Alarmering	**0**	**0**	**0**
Alarmering: Meldkamerfunctie monodisciplinair brandweer	0	0	0
Alarmering: GHOR-Meldkamertafel	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen en staf Veiligheidsbureau	**0**	**0**	**0**
Rijksbijdragen	0	0	0
OMS	0	0	0
Gemeentelijke bijdragen	0	0	0
Overige baten	0	0	0
Staf veiligheidsbureau	0	0	0
Programma Overhead	**0**	**0**	**0**
Incidentele toevoegingen aan reserves	**5.060**	**0**	**3.735**
Incidentele toevoegingen aan voorzieningen	**839**	**0**	**5.645**
Totaal lasten incidenteel	**7.806**	**0**	**9.380**

12.4 Baten en lasten naar taakvelden (functies IV3 2018)

Taakvelden rekening 2020 - baten

Taakvelden		Programma's					
Taakveldnr.	Omschrijvingtaakveld	Crisisbeheersing	Brandweerzorg	Alarmering	Algemene dekkingsmiddelen	Overhead	Totaal
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	643	3.584	0	92.287	316	96.830

bedragen x € 1.000

Taakvelden rekening 2020 - lasten

Taakvelden		Programma's					
Taakveldnr.	Omschrijvingtaakveld	Crisisbeheersing	Brandweerzorg	Alarmering	Algemene dekkingsmiddelen	Overhead	Totaal
0.1	Bestuur	10	0	0	0	50	60
0.4	Overhead	0	0	0	0	21.452	21.452
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	34	0	0	0	34
0.10	Mutaties reserves	-26	-10.891	0	0	0	-10.917
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-3.910	-75.880	-899	92.262	-21.186	-9.612
							0
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	4.543	79.430	899	25		84.897

12.5 Controleverklaring

Ontwerp-programmabegroting 2022 & actualisatie 2021 VrAA

Datum: 24 maart 2021

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave **3**

1. Inleiding **5**

1.1 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland 5

1.2 Uitgangspunten voor beleidsontwikkeling 5

1.3 Leeswijzer 6

1.4 Ontwikkelingen 6

Beleidsbegroting **8**

2. Programma crisisbeheersing **9**

2.1 Inleiding Crisisbeheersing 9

2.2 Wat willen we bereiken? 9

2.3 Wat gaan we daarvoor doen? 9

3. Programma brandweerzorg **12**

3.1 Inleiding brandweerzorg 12

3.2 Advies en toezicht brandveiligheid 13

3.3 Brandveilig leven 14

3.4 Repressie basisbrandweerzorg 15

3.5 Coördinatie en bijzonder optreden 16

3.6 Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen 17

3.7 Bestrijding waterongevallen 18

3.8 Zware hulpverlening 18

3.9 Maatwerk brandweerzorg 19

3.10 Projecten en incidentele posten 20

4. Programma Alarmering **22**

4.1 Inleiding alarmering 22

4.2 Meldkamer monodisciplinair 22

4.3 Meldkamer multidisciplinair 23

5. Programma Algemene dekkingsmiddelen **24**

5.1 Inleiding algemene dekkingsmiddelen 24

5.2 Rijksbijdragen 24

5.3 Gemeentelijke bijdragen 24

6. Programma Overhead **25**

6.1 Inleiding overhead 25

6.2 Wat verstaan we onder overhead 25

7. Verplichte paragrafen **26**

7.1 Weerstandsvermogen 26

7.2 Bedrijfsvoering 28

7.3 Financiering 28
7.4 Investeringen 29
7.5 Kapitaalgoederen 30

Financiële begroting 32

8. Geconsolideerde begroting VrAA 33
8.1 Geconsolideerd overzicht van baten en lasten 33
8.2 Structureel begrotingssaldo Meerjarenbegroting VrAA 33
8.3 Geconsolideerde geprognosticeerde balans en financiële kengetallen 34
8.4 Meerjarenbegroting VrAA 38

9. Begroting VrAA/BAA 39
9.1 Begroting VrAA/BAA overzicht 39
9.2 Toelichting baten 40
9.3 Toelichting lasten 42
9.4 Toelichting mutaties reserves 45
9.5 Meerjarenbegroting VrAA/BAA 46

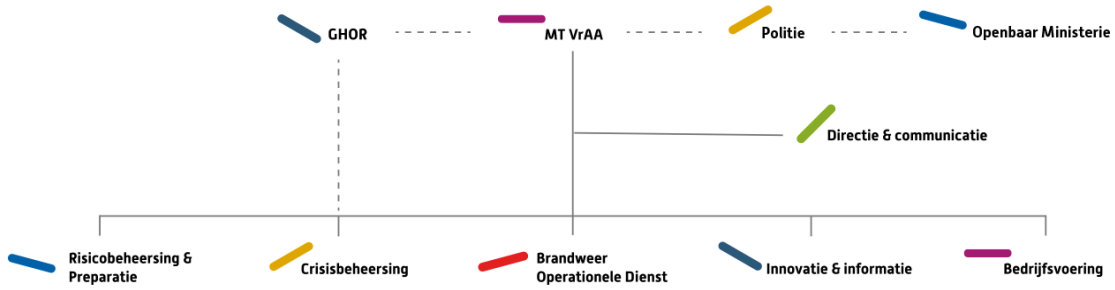
10. Begroting GHOR 47
10.1 Toelichting algemeen 47
10.2 Toelichting baten 47
10.3 Toelichting lasten 47
10.4 Toelichting mutaties reserves 47
10.5 Meerjarenbegroting GHOR 48

11. Bijlagen 49
11.1 Overzicht gemeentelijke bijdragen 49
11.2 Reserves en voorzieningen 50
11.3 Tarieventabel BAA 51
11.4 Incidentele baten en lasten 52
11.5 Taakvelden 53

1. Inleiding

1.1 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

De Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland zorgt voor een slagvaardige crisisbeheersing, brandweerzorg en geneeskundige hulpverlening met als doel het zo goed mogelijk anticiperen op risico's, het zo goed mogelijk helpen van getroffenen, het beperken van (im-)materiële schade en een zo spoedig mogelijke terugkeer naar een normale situatie.
Binnen de veiligheidsregio werken gemeenten, brandweer, geneeskundige diensten, politie, Openbaar Ministerie en andere publieke en private (veiligheids-)partners samen aan het beheersen van risico's, brandweerzorg, hulpverlening en voorbereiding op crises.

Het besluitvormend orgaan van de veiligheidsregio is het bestuur. Het bestuur bestaat uit de burgemeesters van de zes gemeenten van Amsterdam-Amstelland (Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel, Uithoorn). De Hoofdofficier van Justitie, de Dijkgraaf van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht en de commissaris van de Koning worden uitgenodigd om deel te nemen aan de vergaderingen van het bestuur. De directeur Veiligheidsregio/commandant van de brandweer, de Directeur Publieke Gezondheid, de Politiechef Regionale Eenheid Amsterdam en de secretaris zijn aanwezig. Het bestuur wordt geadviseerd door de Veiligheidsdirectie.

1.2 Uitgangspunten voor beleidsontwikkeling

Vanwege de COVID-19 crisis is het beleidsplan Buiten Gewoon Veilig voor de periode 2021-2024 nog in concept en vindt vaststelling plaats in de loop van 2021. Om de actualisatie 2021 en programmabegroting 2022 toch aan te laten sluiten op de actuele ontwikkelingen binnen de VrAA is ervoor gekozen om Buiten Gewoon Buiten als kader te gebruiken.

De titel Buiten Gewoon Veilig typeert de ontwikkeling van de organisatie die we in gang hebben gezet: "Wij gaan voor Buiten Gewoon Veilig. Dat is onze missie. We gaan naar buiten; zijn zichtbaar en herkenbaar op straat. Onze burgers en partners weten ons te vinden en wij zoeken hen actief op. We doen ons werk gewoon goed en nemen verantwoordelijkheid voor ons werk en gedrag; we zijn erop aanspreekbaar. We werken met onze partners aan een veilige leefomgeving in onze regio én aan een sociaal- en arbeidsveilige organisatie. We bouwen samen aan een buitengewoon mooie, vakkundige en effectieve organisatie waar iedereen trots op is".

Vier inhoudelijke en vier ondersteunende programma's vormen samen de koers Buiten Gewoon Veilig. Ook geven we richting aan de uitvoering door de organisatieontwikkeling in stappen voor te

stellen. In 2021 ligt de focus op leren en het op orde brengen van de basis. Waar we de volgende jaren profijt van hebben en op kunnen verder bouwen, ontwikkelen en innoveren. Woeste doelen zijn ons vergezicht. Ze inspireren en enthousiasmeren de ontwikkeling van onze organisatie.

1.3 Leeswijzer

Uit de Gemeenschappelijke Regeling vloeit voort dat er één bestuurlijk besluitvormingsmoment is ingesteld ten aanzien van besluiten met financiële consequenties, namelijk in maart/april de begroting (j en j+1) met (beleids)voorstellen voor j+1 en bijstellingen en/of aanvullingen op de begroting van j.
De nu voorliggende programmabegroting 2022 en actualisatie 2021 wordt nog gekenmerkt door drie afzonderlijke kolommen, die in een netwerkorganisatie samenwerken rond drie kernthema's: Crisisbeheersing, Brandweerzorg en Alarmering. Deze drie kernthema's zijn vertaald naar beleidsprogramma's. Omdat we nu georganiseerd zijn als Veiligheidsregio en het nieuwe beleidsplan Buiten Gewoon Veilig 2021-2024 in 2021 pas definitief wordt, zal de actualisatie van de begroting van 2022 en begroting 2023 een andere opbouw krijgen.
Aanvullend op de beleidsbegroting is een financiële begroting opgenomen waarin de financiën zijn gerubriceerd op basis van economische categorieën. De financiële begroting is zowel geconsolideerd als per werkmaatschappij opgenomen.

1.4 Ontwikkelingen

1.4.1 Nieuw beleidsplan Buiten Gewoon Veilig

In de loop van 2021, nadat het nieuwe beleidsplan 2021 – 2024 is vastgesteld, zullen de doelen en prestaties beter in lijn komen met de veranderende organisatie en de koers van de VrAA. Op een klein aantal (sub)onderdelen zijn verouderde prestaties en indicatoren niet meer opgenomen en enkele nieuwe daarvoor in de plaats gekomen. Daardoor kan beter gestuurd worden op de actuele situatie en sluit het beter aan op de interne organisatie en de koers van de VrAA.

In dit licht herhaalt VrAA het indringende signaal, dat tijdens de bestuurlijke heidag in maart 2021 reeds is afgegeven: de duurzame financiering van de Veiligheidsregio staat onder druk. Er ligt nu weliswaar een sluitende begroting voor, maar deze is op onderdelen zeer beperkend. Er zijn additionele middelen nodig om de maatschappelijke opgave te kunnen realiseren en de gewenste veranderingen te kunnen doorvoeren.

Zoals aangekondigd is de ombuiging van de huidige FLO-bijdrage van de gemeente Amsterdam hierbij hard nodig. Zo zijn structureel extra middelen noodzakelijk voor vakbekwaamheid en risicobeheersing. Daarnaast is incidenteel budget benodigd voor het inrichten van een mobiliteitsfonds ter bevordering van de doorstroom van personeel. In de vergadering van uw bestuur op 26 april zal hiertoe een voorstel worden geagendeerd.

1.4.2 Nominale ontwikkeling

In de gemeenschappelijke regeling is vastgelegd dat de Veiligheidsregio de indexering van de gemeente Amsterdam volgt voor de compensatie van de nominale ontwikkelingen in de gemeentelijke bijdragen (artikel 23). Voor 2021 is de Amsterdamse indexering voor de compensatie nominale ontwikkelingen 1,8% voor de looncomponent en 1,5% voor de materiële lastencomponent (besluit gemeenteraad Amsterdam d.d. 17 en 18 december 2020). Dit leidt tot een gewogen indexering (op basis van de begrote verhouding van lasten personeel vs. lasten materieel):

- van 1,72%, die op de gemeentelijke regionale bijdrage 2021 voor VrAA/BAA is toegepast;
- van 1,67%, die op de gemeentelijke maatwerk bijdrage 2021 voor VrAA/BAA is toegepast, waarbij in de berekening van deze compensatie de lasten voor FLO buiten beschouwing zijn gelaten.

Beleidsbegroting

2. Programma crisisbeheersing

2.1 Inleiding Crisisbeheersing

In het beleidsplan Buiten Gewoon Veilig 2021-2024 is Crisisbeheersing één van de inhoudelijke programma's. De ambities voor de komende jaren zijn:

- We ontwikkelen ons van de voorbereiding op 'klassieke rampen' naar de voorbereiding op ongekende crises. Op basis van aard en impact van het risico bezien we welke taak en rol er ligt voor de veiligheidsregio bij de voorbereiding op crises van de toekomst.
- Onze crisisorganisatie is flexibel en vormt zich naar de opgave. Ons crisisplan biedt daarvoor de basis. Door primair te investeren in de processen Leiding & Coördinatie, Informatiemanagement en Crisiscommunicatie zetten we een robuuste infrastructuur neer die bij elk type crisis professioneel kan functioneren.
- We volgen de ontwikkelingen in de samenleving en identificeren risico's vroegtijdig. Op basis van risico's werken we aan planvorming, samenwerkingscoalities en mogelijke ma0atregelen.
- We kennen het vakgebied en relevante ontwikkelingen. In ons netwerk fungeren we als expert op het gebied van crisisbeheersing.
- Ons opleidings-, trainings- en oefenprogramma past bij de behoefte van de crisisorganisatie en de functionarissen die daarin een rol hebben. We formuleren kwaliteitseisen en zorgen dat functionarissen regie kunnen nemen op hun eigen inhoudelijke ontwikkeling op het gebied van crisisbeheersing.

2.2 Wat willen we bereiken?

Voor de ontwikkeling van de Crisisbeheersing richten we ons in 2021 op:

- Inrichten van de bevolkingszorg binnen de VrAA: bevolkingszorg wordt geregionaliseerd en opnieuw ingericht.
- Strategie voor netwerkmanagement: in beeld brengen en ontsluiten van een relevant netwerk rond VrAA.

2.3 Wat gaan we daarvoor doen?

Prestatie- en volume-indicatoren	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Beleid en Planvorming				
Operationele gereedheid bevolkingszorg	80%	80%	80%	80%
Verplichte planvorming op orde	100%	100%	100%	100%
Realisatie jaarplan Informatiemanagement	80%	80%	vervalt	vervalt
Opleiden, Trainen en Oefenen				
Realisatie multidisciplinaire activiteitenkalender	75%	75%	75%	75%
Realisatie jaarplan crisiscommunicatie	90%	90%	90%	90%
Crisis- en incidentbestrijding				

Prestatie- en volume-indicatoren	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Aantal GRIP-incidenten	13	13	13	13
Kwaliteit				
Evalueren van incidenten en oefeningen	100%	100%	100%	100%

Beleid en Planvorming

In 2021 wordt een nieuw Crisisplan aan het bestuur aangeboden. Conform de Wet veiligheidsregio's beschrijft het Crisisplan de organisatie, de verantwoordelijkheden, de taken en bevoegdheden in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing. Er is een start gemaakt met het programma Informatie Gestuurde Veiligheid en de op- en inrichting van het Veiligheids Informatie Knooppunt. In het eerste kwartaal zijn de eerste stappen gezet voor het opstellen van het programma plan en het bespreken hiervan met de stakeholders. De informatie behoefte wordt nu in beeld gebracht om de gewenste producten daarop te kunnen afstemmen.

Opleiden, Trainen en Oefenen

De jaarplanning multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen (MOTO) bevat een evenredige verdeling van oefeningen voor de verschillende crisisteams (GMK, CoPI, ROT, BT en actiecentra) en voor drie crisisbeheersingsprocessen (leiding & coördinatie, informatiemanagement en crisiscommunicatie). De jaarplanning moet volgens een evenredige verdeling worden uitgevoerd. In 2020 zijn de geplande activiteiten uit het jaarplan crisiscommunicatie niet doorgegaan vanwege Covid-19. Deze zijn doorgeschoven naar 2021.

Crisis- en incidentbestrijding

Het nieuwe Crisisplan moet ons ondersteunen in de doorontwikkeling van crisis- en incidentbestrijding. De lessen die we de afgelopen jaren hebben geleerd nemen we daar in mee. Daarnaast is er gestart met het opnieuw inrichten van de multidisciplinaire functies in de piketorganisatie. Nu is er nog per 'multi-functie' afgesproken welke kolom functionarissen levert. In de toekomst zouden multidisciplinaire functies ingevuld kunnen worden door functionarissen uit alle kolommen (veiligheidsregio/brandweer, politie, GHOR, bevolkingszorg).

Kwaliteit en innovatie

In 2021 wordt een kwaliteitscyclus voor de multidisciplinaire crisisorganisatie opgestart. Er wordt gewerkt en geoefend op basis van beschikbare planvorming. De inzetten en oefeningen worden geëvalueerd en deze ervaringen worden gebruikt om de planvorming en werkprocessen aan te scherpen.

GHOR

De GHOR levert een bijdrage aan de multidisciplinaire doelstellingen van de VrAA. Daarnaast zijn er echter ook monodisciplinaire taken en doelstellingen, die in deze paragraaf apart uitgelicht worden. In 2019 is het meerjarenbeleidsplan van de GHOR vastgesteld. Als doelen voor de komende jaren zijn gesteld:

- Evenementenadvisering: risicogerichte advisering gebaseerd op evidence based criteria, op maat en bewezen effectief;
- Inzetbare GHOR-functionarissen: aantoonbaar vakbekwame functionarissen met de juiste competenties, opleiding, training en uitrusting en individuele ontwikkelprogramma's;
- Informatiemanagement: de verdere ontwikkeling van netcentrisch werken en versteviging van de informatiepositie van alle ketenpartners;
- Ketenregie en zorgcontinuïteit: versterken van het netwerk van cure- en care-instellingen, betrekken bij risico- zowel als crisisbeheersing;
- GGD Amsterdam: organisatie en OTO-programma ICP en coördinatie BOT.

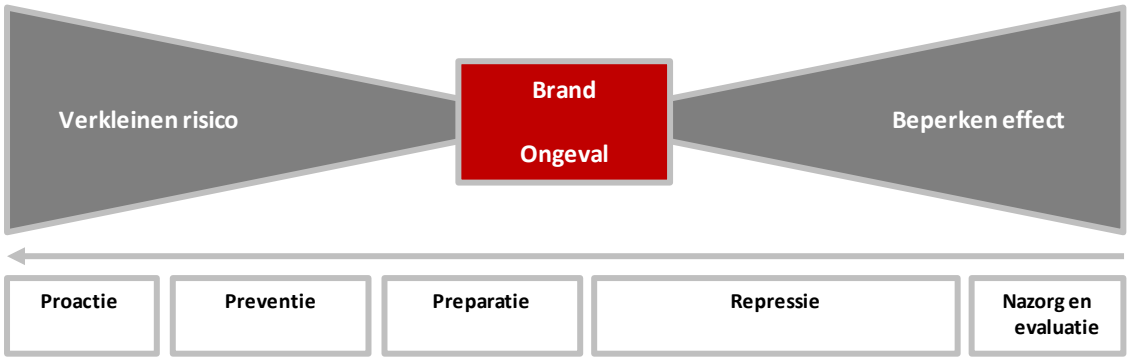
3. Programma brandweerzorg

3.1 Inleiding brandweerzorg

Het leveren van brandweerzorg is een wettelijke taak van de veiligheidsregio's onder gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van de gemeenten die tot de veiligheidsregio behoren. Binnen het brede terrein van veiligheid is de wettelijke taak (art. 25 lid 1 Wet veiligheidsregio's) van de brandweer gericht op:

- het voorkomen, beperken en bestrijden van brand;
- het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand;
- het waarschuwen van de bevolking;
- het verkennen van gevaarlijke stoffen en het verrichten van ontsmetting;
- het adviseren van andere overheden en organisaties op het gebied van de brandpreventie, brandbestrijding en het voorkomen, beperken en bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen.

Om deze taak te volbrengen werkt de brandweer risicogericht en richt zich zowel op het verkleinen van het risico als het beperken van het effect van de brand of het ongeval; visueel gepresenteerd met het vlinderdasmodel:

3.1.1 Ontwikkeling

De ambities op het gebied van Brandweerzorg worden onderverdeeld in de programma's 'paraatheid en slagkracht', 'veilige leefomgeving (risicobeheersing)' en 'verbrede en veilige inzet' (incidentbestrijding). Met de programma's 'vakmanschap en leiderschap' en 'Informatiegestuurde veiligheid' wordt de ontwikkeling van een toekomstbestendige brandweerzorg ondersteund.

3.1.2 Producten

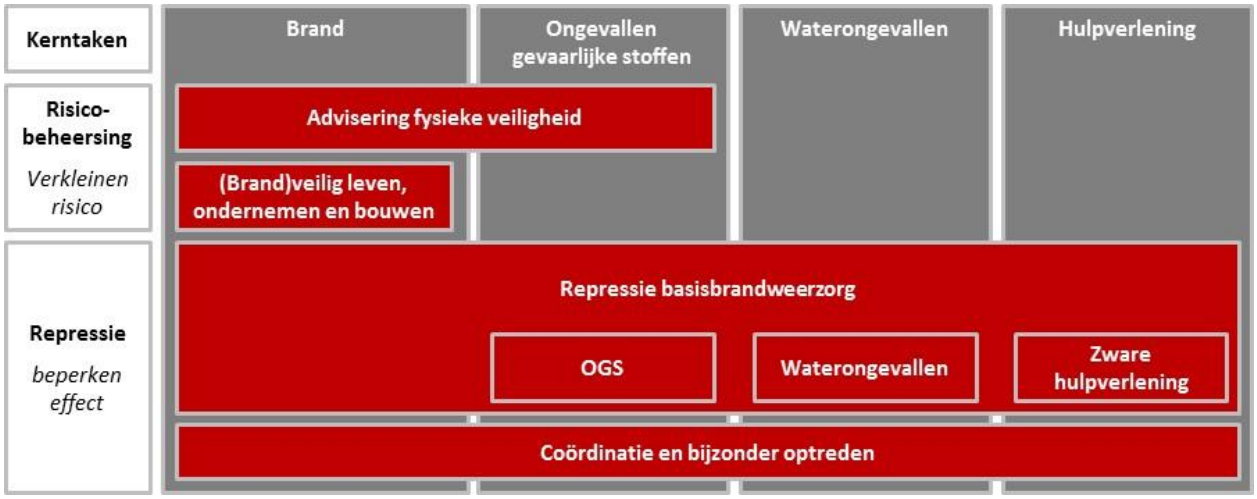
BAA levert zorg bij vier typen incidenten: Brand, Hulpverlening, Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen en Waterongevallen. Op het gebied van brand en gevaarlijke stoffen voert de brandweer zowel activiteiten uit op het beheersen van risico's als op het beperken van het effect. Voor de incidenttypen hulpverlening en waterongevallen beperkt de brandweer alleen de effecten van incidenten.

De taken van de brandweer zijn vertaald naar zeven regionale brandweerzorgproducten:

- Advies en toezicht brandveiligheid;
- (Brand)veilig leven (de brandweer ontwikkelt zich van Brandveilig leven naar Veilig leven);

- Repressie basisbrandweerzorg;
- Coördinatie en bijzonder optreden;
- Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen (regionaal specialisme);
- Bestrijding waterongevallen (regionaal specialisme);
- Zware hulpverlening (regionaal specialisme).

Het product repressie basisbrandweerzorg wordt bij elk type incident ingezet. Afhankelijk van het incident wordt mogelijk aanvullend materieel en personeel ingezet, oftewel nog een product. Het onderstaande figuur is een schematische weergave van de relatie tussen de vier incidenttypen en de zeven brandweerzorgproducten.

Relatie type incidenten en producten brandweerzorg

Naast de zeven reguliere brandweerzorgproducten bevat het programma brandweerzorg drie aanvullende producten:

- Maatwerk brandweerzorg;
- BOCAS (externe dienstverlening);
- Projecten en incidentele posten.

In de volgende paragrafen wordt per product van het programma brandweerzorg aangegeven wat de regio wil bereiken en hoe.

3.2 Advies en toezicht brandveiligheid

3.2.1 Wat willen we bereiken?

We willen een situatie waarbij in de regio Amsterdam-Amstelland veilig gewoond, gewerkt en gerecreëerd kan worden. Dit bereiken we door onze expertise in te zetten op díe thema's waar de meeste veiligheidswinst te boeken is. Dit doen we door het verhogen van het brandveiligheidsbewustzijn bij burgers en ondernemers in de regio en door een bijdrage te leveren aan de brandveiligheid van risicovolle objecten. Het product (brand)veiligheid geeft invulling aan de volgende wettelijke taken van VrAA:

- Het adviseren over milieubelastende activiteiten;

- Het houden van toezicht bij industriële bedrijven die vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen
- Het aanwijzen van en toezicht houden op bedrijfsbrandweren
- Het opstellen en beoefenen van rampbestrijdingsplannen voor bedrijven die vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen (hoge drempel)
- Het verkleinen van risico's van op branden, rampen en crises als bedoeld in artikel 10, onder a en b, van de Wet veiligheidsregio's, rekening gehouden met het belang van:
  a. Het voorkomen, beperken en bestrijden daarvan,
  b. De mogelijkheden voor personen zich in veiligheid te brengen, en
  c. De geneeskundige hulpverlening aan personen daarbij.

Het adviseren baseert VrAA op drie pijlers:

- Veilige inrichting en veilig gebruik van de fysieke leefomgeving, infrastructuur en bouwwerken.
- Zelf- en samenredzaamheid van bewoners, bezoekers en bedrijven in onze regio.
- Effectief en veilig optreden van de hulpdiensten.

Prestatie- en volume-indicatoren	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Tijdige afhandeling adviesaanvragen milieu	-	90 %	90 %	90 %
Realisatie aantal Brzo inspecties	98%	90 %	90 %	90 %
Planvorming bij Brzo bedrijven up-to-date	91%	90 %	90 %	90 %
Realisatie aantal uitgevoerde bedrijfsbrandweerinspecties	--	--	--	50 %
Tijdige afhandeling adviezen brandveiligheid	91%	90 %	90 %	90 %

Deze prestatie-indicatoren zijn gebaseerd op onze wettelijke taken. Met de Omgevingswet wordt de fysieke veiligheid expliciet een gezamenlijke verantwoordelijkheid van burgers, bedrijven en overheid. Adviezen komen tot stand in een netwerk van partijen die een rol vervullen in de beheersing van risico's in het fysieke domein. Samenwerking met gemeenten en diverse netwerkpartners staat voorop; waarbij VrAA haar deskundigheid met risico- en oplossingsgerichte adviezen in zal brengen.

3.2.2 Wat gaan we daarvoor doen?

In 2021 bereidt VrAA zich voor op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. In samenspraak met gemeenten en andere netwerkpartners zal de komende jaren onder andere op de onderstaande onderdelen ontwikkeling plaatsvinden:

- Toekomstbestendige invulling (niet)wettelijke adviestaken
- Toekomst toezichthoudende rol VrAA
- Versterken van de (informatie)positie van de VrAA in het (veiligheids)netwerk

3.3 Brandveilig leven

3.3.1 Wat willen we bereiken?

Hiermee wil VrAA/BAA - in nauwe samenwerking met gemeenten, woningbouwcorporaties en andere netwerkpartners - het brandveiligheidsbewustzijn, zelf- en samenredzaamheid en eigen

verantwoordelijkheid t.a.v. (brand)veiligheid van inwoners in de regio verhogen en de eigen verantwoordelijkheid van burgers als het gaat om brandveiligheid vergroten.
Vanaf 2022 zijn rookmelders een wettelijke verplichting en ook het woningbestand van de woningbouwcorporaties is inmiddels voorzien van een rookmelder. De VrAA verbreedt de komende jaren de koers van Brandveilig Leven naar (Brand)Veilig Leven en sluit aan op de landelijke koers van een risicogerichte benadering/ doelgroepbenadering en focus op een (brand)veilige generatie.

3.3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

De activiteiten van VrAA/BAA zijn gericht op samenwerking en via een risicogerichte doelgroepbenadering. Op de onderstaande onderdelen zal in 2021 ontwikkeling plaatsvinden:

- De beroepsmedewerkers van de Operationele Dienst ontwikkelen, in samenwerking met de afdeling Risicobeheersing, een uitvoeringsplan voor hun verzorgingsgebied met activiteiten waarvan de verwachting is dat ze de meeste (brand)veiligheidswinst in het betreffend verzorgingsgebied opleveren. Uitvoering zal sterk afhangen van het verloop van de corona-crisis.
- Verbreding van het netwerk met in eerste instantie scholen.
- We onderzoeken of we in onze regio een Risk factory kunnen realiseren waarin kinderen interactief leren over (brand)veiligheid.
- Met het zorgconvenant 2.0: ‘Duurzaam werken aan brandveiligheid’ continueren we een meerjarige samenwerking tussen zorginstellingen, gemeente Amsterdam, Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en onze Veiligheidsregio.

3.4 Repressie basisbrandweerzorg

3.4.1 Wat willen we bereiken?

De repressieve taak is zorgdragen voor een effectieve bestrijding van brand, beperken van brandgevaar en het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan brand. De tankautospuit, het redvoertuig en het vakbekwame personeel vormen het product repressieve basisbrandweerzorg. De tankautospuit wordt ingezet op alle typen incidenten waar de brandweer op uitrukt: op brand, hulpverlening, gevaarlijke stoffen en waterongevallen.

Prestatie- en volume-indicatoren	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Aantal incidenten per type	*Prio 1: 8106* *OMS: 1671*	*n.v.t.*	*n.v.t.*	*n.v.t.*
Paraatheid tankautospuiten	93%	95%	95%	95%
Realisatie opkomsttijden tankautospuiten	66%	65%	65%	65%
Paraatheid redvoertuigen	96%	95%	95%	95%
Realisatie opkomsttijden redvoertuigen (portiekflats vóór 1945)	51%	50%	50%	50%

3.4.2 Wat gaan we daarvoor doen?

BAA verzorgt de repressieve basisbrandweerzorg vanuit 17 kazernes, 11 met beroepspersoneel en 5 bemand door vrijwilligers/dagdienstmedewerkers en één bemand met zowel beroeps als

vrijwilligers. Deze kazernes hebben elk een verzorgingsgebied gebaseerd op operationele grenzen. De burger krijgt hiermee de snelst mogelijke hulp.
De repressieve basisbrandweerzorg wordt primair geleverd door de eenheden op 21 tankautospuiten en 9 redvoertuigen. De taken worden op verschillende manieren ingevuld. Zo zijn er beroepsmedewerkers in 24 uurs dienst, beroepsmedewerkers in 8 uursdienst, stafmedewerkers op vrijwillige kazernes, vrijwillige kazernes met standaard bezetting (o.a. beroepsmedewerkers) en bemensing van de tankautospuit met 6 en met 4 repressieve brandweermensen. In 2021 wordt een nieuw dekkingsplan vastgesteld.

Vakbekwaam worden en blijven is een belangrijke voorwaarde voor effectief en veilig optreden, zowel voor de burger als voor de medewerkers zelf. Met het programma 'Vakmanschap en leiderschap' wordt hier de komende jaren extra op ingezet.
De paraatheid van vrijwilligers staat landelijk en ook in onze regio onder druk. Door het inzetten van o.a. dagdienstmedewerkers op de vrijwillige kazernes in Diemen, Aalsmeer en Uithoorn wordt dit deels opgelost. Continu wordt gezocht naar oplossingen om de paraatheid van vrijwilligers ook overdag beter te borgen. Dit blijft een belangrijk aandachtspunt.

Westelijk Havengebied
Het Westelijk havengebied is aangewezen als risico hotspot. Dit heeft geleid tot nieuwbouw van een gezamenlijke kazerne (gemeente Amsterdam, Havendienst, bedrijven in het gebied, BAA) in het Westelijk Havengebied.

Uitruk op maat
Om de hulpverlening te versnellen in de gebieden waar de opkomsttijd relatief hoog is, is in de gemeenten Uithoorn en Aalsmeer de TS4 operationeel. In 2021 krijgt uitruk op maat een vervolg door TS4 in Diemen te implementeren. Daarna volgende de overige vrijwillige kazernes.

Veiligheid van medewerkers in de repressie
Het werk van brandweermensen is niet zonder gevaar. Daarom besteedt de brandweer veel energie aan het zo veilig mogelijk maken van het brandweerwerk. In het programma Verbrede en veilige inzet is arbeidsveiligheid (zowel fysiek als mentaal) een belangrijk ontwikkelpunt.

3.5 Coördinatie en bijzonder optreden

3.5.1 Wat willen we bereiken?

Het doel van dit product is een adequate coördinatie van de bestrijding van complexe en grote(re) incidenten. Bij grote, complexe of incidenten met een grote impact zet de brandweer meerdere voertuigen tegelijkertijd in. Dit kunnen meerdere tankautospuiten en redvoertuigen zijn, maar ook specialistische voertuigen.

Prestatie- en volume-indicatoren	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Realisatie richtlijn opkomsttijd OVD's	98%	80%	80%	80%

3.5.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Op basis van de huidige kazerneconfiguratie en het aanwezige materieel kan de brandweer op een adequate manier de vereiste slagkracht voor grootschalig optreden leveren en de restdekking organiseren. De slagkracht van de brandweer is nodig als:

- de bestrijding van een incident veel voertuigen tegelijkertijd vereist;
- een incident lang duurt zodat aflossing binnen de regio noodzakelijk is;
- bijstand aan een andere regio geleverd moet worden.

Voor bijzondere en langdurende incidenten beschikt de brandweer over specialistische en ondersteunende eenheden, zoals groot watertransport, een schuimblusvoertuig, containers met bijzondere blusmiddelen en verzorging. Bij grote of langdurige inzetten wordt naast meerdere voertuigen ook 'brandweerondersteuning' (BrOn) ingezet. Deze vrijwilligers voeren vooral logistieke taken uit.

Om een groot, langdurig of complex incident goed te coördineren, maakt de brandweer gebruik van een organisatie bestaande uit officieren en hoofdofficieren. De (hoofd)officier van dienst heeft de operationele leiding en is verantwoordelijk voor coördinatie van de volledige brandweerinzet. Om goed voorbereid te zijn op een dergelijk incident moeten de (hoofd)officieren van dienst goed getraind zijn, om zowel de monodisciplinaire processen te coördineren als de multidisciplinaire processen. De hoofdofficieren zijn de schakel tussen het mono- en het multidisciplinaire optreden van de brandweer.

3.6 Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen

3.6.1 Wat willen we bereiken?

Bij dit product wordt een adequate bestrijding van incidenten met gevaarlijke stoffen beoogd. De brandweer heeft de taak om bij ongevallen met gevaarlijke stoffen te verkennen, de gevaarlijke stoffen te stabiliseren en mens en dier te ontsmetten.

Prestatie- en volume-indicatoren	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Aantallen incidenten AGS	86	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Paraatheid AGS	100%	100%	100%	100%
Realisatie richtlijn opkomsttijd AGS	86%	80%	80%	80%
Paraatheid IGBS-voertuig	100%	95%	95%	95%
Realisatie opkomsttijd IGBS-voertuig	86%	80%	80%	80%

3.6.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen

Bij incidentbestrijding van gevaarlijke stoffen wordt de tankautospuit en de officier van dienst ingezet. Indien nodig worden aanvullend hierop specialistische eenheden ingezet. Hieronder worden de specialistische eenheden toegelicht, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen het brongebied (plaats van het incident) en het effectgebied (de omgeving).

Samen met de veiligheidsregio's Kennemerland, Zaanstreek-Waterland en Noord-Holland-Noord werkt BAA aan incidentbestrijding gevaarlijke stoffen met een gezamenlijk IBGS peloton. Iedere regio heeft één specialistische OGS (ongeval gevaarlijke stoffen) eenheid. Daarnaast zijn er gezamenlijk drie kleinere ontsmettingseenheden en één grootschalige ontsmettingseenheid. Daarnaast wordt ingezet op het gezamenlijk organiseren van opleidingen, het delen van '*best practices'* en het verbeteren van de slagvaardigheid van de basisbrandweerzorg.

Landelijk steunpunt

Onze veiligheidsregio is één van de 6 landelijke steunpuntregio's voor CBRNe-incidenten (chemische, biologische, radiologische of nucleaire stoffen, al dan niet gecombineerd met een explosief). De regio beschikt daarvoor over een GOE (Grootschalige Ontsmettings Eenheid). Het dagelijks beheer wordt verzorgd door kazerne Aalsmeer. Bemensing geschiedt door kazerne Uithoorn, die ook verantwoordelijk is voor de Basis Ontsmettings Eenheid.

3.7 Bestrijding waterongevallen

3.7.1 Wat willen we bereiken?

Het doel van dit product is een adequate bestrijding van waterongevallen. Het redden van mens en dier bij waterongevallen is een afgeleide van de hulpverlening die de brandweer biedt anders dan bij brand.

Prestatie- en volume-indicatoren	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Aantal incidenten waterongevallen	214	*n.v.t.*	*n.v.t.*	*n.v.t.*
Paraatheid WO-voertuigen	96%	95%	95%	95%
Realisatie richtlijn opkomsttijd WO-voertuigen	96%	80%	80%	80%

3.7.2 Wat gaan we daarvoor doen?

De brandweer beschikt over twee duikteams (in Amsterdam en Amstelveen), beide 24/7 bezet door vier beroepskrachten in springbemanning (tankautospuit/duikwagen).
De bestrijding van waterongevallen wordt georganiseerd via interregionale operationele grenzen. Hiertoe zijn met de veiligheidsregio's Gooi & Vechtstreek, Utrecht, Zaanstreek-Waterland en Kennemerland afspraken gemaakt. Voor de inzet van duikteams zijn niet langer de regiogrenzen leidend, maar het duikteam dat als snelste ter plaatse kan komen.

3.8 Zware hulpverlening

3.8.1 Wat willen we bereiken?

Het bieden van effectieve 'zware hulpverlening' is het doel van dit product. De brandweer wordt ook gealarmeerd bij ongevallen anders dan bij brand. De inzet bij zware ongevallen is gericht op het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren en er wordt gebruik gemaakt van extra benodigd materieel en/of voertuigen, met daarvoor opgeleid en geoefende repressieve medewerkers.

Prestatie- en volume-indicatoren	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Aantal incidenten zware hulpverlening	142	*n.v.t.*	*n.v.t.*	*n.v.t.*
Paraatheid HV voertuigen	87%	90%	90%	90%
Realisatie richtlijn opkomsttijd HV voertuigen	82%	80%	80%	80%

3.8.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Hulpverlening wordt in eerste instantie verleend door de tankautospuit. Wanneer dit onvoldoende is, worden de specialistische hulpverleningsvoertuigen ingezet. Deze voertuigen zijn uitgerust met o.a. een kraan en zwaar redgereedschap. De brandweer beschikt over drie specialistische voertuigen voor (zware) hulpverlening:

- HV Teunis: 24/7 beschikbaar, bemand door 2 beroepskrachten door middel van springbemanning (redvoertuig/HV);
- HV Amstelveen: 24/7 beschikbaar, bemand door 2 beroepskrachten door middel van springbemanning (redvoertuig/HV);
- HV Diemen: 24/7 beschikbaar, bemand door vrijwilligers.

Het bieden van effectieve 'zware hulpverlening' is tevens georganiseerd via interregionale samenwerking met toepassing van interregionale operationele grenzen. Hiertoe zijn met de veiligheidsregio's Gooi & Vechtstreek, Utrecht en in Noordwest 4 verband afspraken gemaakt. Voor de inzet van hulpverleningsvoertuigen zijn niet langer de regiogrenzen leidend, maar het hulpverleningsvoertuig dat als snelste ter plaatse kan komen.

3.9 Maatwerk brandweerzorg

3.9.1 Functioneel leeftijdsontslag

In 2015 is een FLO convenant afgesloten tussen de brandweer en de gemeenten Amsterdam en Amstelveen, waarin de afspraken zijn vastgelegd over het beleid en dekking van de kosten met betrekking tot de tweede loopbaan en andere consequenties van het FLO akkoord. Vervolgens is in samenspraak met de gemeenten Amsterdam en Amstelveen een plan van aanpak opgesteld voor de tweede loopbaan, dat vanaf 2016 geleidelijk wordt uitgevoerd.

Amsterdam betaalt een jaarlijkse maatwerkbijdrage voor de uitvoering van het FLO-akkoord. In 2021 en verder bedraagt deze € 9,5 miljoen om vanuit de reserve FLO aan de plichten te kunnen voldoen die de komende jaren voortvloeien uit de bestaande regeling(en). De Amstelveense FLO-kosten maken geen onderdeel uit van de exploitatie van de brandweer, omdat deze kosten direct worden doorbelast aan de gemeente.

Door het stopzetten van de levensloopregeling in 2022 worden er in 2020 en in 2021 extra bijdragen betaald aan de levenslooptegoeden FLO-regeling. Het gaat hierbij om zowel in 2020 als in 2021 om een extra bijdrage van € 9 miljoen.

Voor de hele veiligheidsregio Amsterdam Amstelland met 289 FLO-ers leidt dit tot een extra storting in 2020 en in 2021. Het is niet zo dat hierdoor de FLO over de hele looptijd tot 2043 duurder wordt.

Wel worden door deze bijstortingen de uitgaven voor de FLO naar voor getrokken, waardoor in latere jaren de uitgaven lager zijn. Door deze bijstortingen worden hoge vervroegde pensioneringsboetes (RPU-boete) over de aanvullende bijdragen van de werkgever (vanaf het moment dat een medewerker met FLO gaat) zo veel mogelijk beperkt en wordt voldaan aan de afspraak uit het FLO-akkoord dat het netto FLO-spaartegoed vanaf 31 december 2021 doorgroeit tot een doeltegoed van 225% netto jaarinkomen FLO-spaartegoed op 55 jaar.

3.9.2 Eigenaarslasten kazernes

De gemeenten betalen elk een kostendekkende bijdrage voor de overgedragen kazernes. De maatwerk bijdrage van de gemeente Uithoorn is in de geactualiseerde begroting 2021 verhoogd met € 25.169 conform het Strategisch Vastgoedplan VrAA 2020-2030, vastgesteld in de bestuursvergadering van 21 september 2020.

3.9.3 Blusboot Amsterdam

Amsterdam beschikt sinds jaar en dag over een blusboot die onder andere in de grachtengordel kan worden ingezet voor bluswerkzaamheden en waterwinning (pomp). In 2017 is een nieuwe blusboot, de Jan van der Heyde IV in gebruik genomen.

3.9.4 Uitvoeren gemeentelijke preventietaken

De gemeenten Diemen en Uithoorn financieren via een maatwerkbijdrage capaciteit (0,5 fte.) voor (gemeentelijke) brandpreventiewerkzaamheden.

3.9.5 Jeugdbrandweer Amstelveen

De kosten met betrekking tot de Amstelveense jeugdbrandweer worden via een maatwerkbijdrage door Amstelveen voldaan.

3.10 Projecten en incidentele posten

3.10.1 Reserve Strategisch HRM

Om strategische thema's op het gebied van HRM te financieren worden uit de reserve Strategisch HRM activiteiten gefinancierd, die bijdragen aan het realiseren van een moderne, gezonde en lerende organisatie in al zijn facetten, zoals op het gebied van leiderschap, organisatieontwikkeling, diversiteit, integriteit, lerend vermogen en bevordering van samenwerking (intern en extern).

3.10.2 Reserve Innovatie

De veiligheidsregio moet met z'n tijd mee, door te werken aan een toekomstgerichte en technologisch doorontwikkelde vorm van veiligheidszorg, met vernieuwende en duurzame methoden en technieken. Denk hierbij aan elektrische repressieve voertuigen, de inzet van 'augmented reality' bij opleiden en oefenen en aan nieuwe typen inzet bij situaties van extreem geweld, zoals een aanslag.

3.10.3 Reserve Informatiesturing

De inzet van de middelen in deze reserve is gericht op het ontwikkelen en inrichten van een systeem dat een robuuste basis vormt voor een informatie gestuurde veiligheidsorganisatie. Denk hierbij onder meer aan de uitwisseling van informatie met ketenpartners.

3.10.4 Reserve Opleiden en Oefenen

Voor het op peil houden van het vakbekwaam worden (opleiden) en blijven (oefenen) en het wegwerken van de in 2020 door corona opgelopen achterstand is de reserve Opleiden en Oefenen ingesteld. Hieruit worden in de periode tot en met 2023 opleidingen en oefeningen gefinancierd die bijdragen aan de uitvoering van het beleidsplan van VrAA (het plan Buiten Gewoon Veilig 2021-2024), dat naar verwachting in de loop van 2021 door het veiligheidsbestuur zal worden vastgesteld.

Binnen de Veiligheidsregio wordt geen post ‘Onvoorziene kosten’ begroot.

4. Programma Alarmering

4.1 Inleiding alarmering

Het programma alarmering bestaat uit twee producten die binnen de meldkamer worden geleverd:

- Meldkamerfunctie monodisciplinair brandweer;
- Meldkamerfunctie multidisciplinair.

De Wijzigingswet meldkamers is door het parlement aangenomen en in het Staatsblad gepubliceerd. Deze wet is per 1 juli 2020 van kracht worden. Als gevolg hiervan verdwijnt het begrip “gemeenschappelijke meldkamer” uit de wet. De wet maakt onderscheid tussen een fysieke meldkamer en de te onderscheiden meldkamerfuncties.

De huisvesting, het facilitair management en de ICT-infrastructuur zijn bij de politie ondergebracht. De minister van Justitie en Veiligheid stekt het hiervoor benodigde budget als doeluitkering aan de politie ter beschikking. Op landelijk niveau is een governance vastgesteld om de aanwending van het budget met alle meldkamergebruikers af te stemmen. Hiermee vervalt de noodzaak voor de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland om de meldkamer als uitgavenpost in haar begroting op te nemen. De financiering door het Rijk gaat samen met een korting op de BDUR-uitkering.

Het gezag op het meldkamerproces volgt de reguliere gezagslijn op de uitvoering van de ambulancezorg, de brandweerzorg en de politietaak. Het gezag op het opschalingsproces berust bij het Veiligheidsbestuur. Het beheer van de meldkamervoorziening berust bij de minister.

In onze regio is het intake-proces spoedeisende meldingen van brandweer en politie samengevoegd. Het voordeel van de gezamenlijke intake is een grotere verwerkingscapaciteit. Daardoor is de meldkamer in staat significant grotere piekbelastingen van brandweermeldingen af te handelen vergeleken met een separate inrichting van de brandweer- en de politie-intake.

De centralisten die de uitgifte van meldingen verzorgen zijn brandweerkundig opgeleid. Zij zijn in dienst van de politie. Als gevolg hiervan zijn zij ook op de hoogte van het actuele politiële veiligheidsbeeld. In het uitgifteproces is deze informatie direct voorhanden. In de wetswijziging is ruimte gehouden deze praktijk voort te zetten.

De personele kosten die aan de meldkamertaak brandweer verbonden zijn worden door de politie bij de veiligheidsregio in rekening gebracht.

4.2 Meldkamer monodisciplinair

4.2.1 Wat willen we bereiken?

De meldkamer verzorgt een doelmatige en gecoördineerde alarmering. De meldkamer zet de ongestructureerde spoedeisende melding om in een gestructureerde professionele alarmering. Deze alarmering bevat de geobjectiveerde informatie van de melder, eventueel verrijkt met informatie die de effectiviteit van de inzet en de veiligheid van de hulpverleners verhoogt.

Prestatie-indicatoren	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
24/7 operationeel voor gelijktijdige meldingen		100%	100%	100%
Verwerkingstijd brandweermeldingen		90 sec.	90 sec.	90 sec.
Aantal evaluaties brandweerincidenten		24	24	24

4.2.2 Wat gaan we daarvoor doen?

De veiligheidsregio heeft haar meldkamertaak ten aanzien van de brandweer uitbesteed aan de politie. Hiervoor betaalt VrAA een jaarlijkse bijdrage. Daarnaast is een officier op afroep beschikbaar om bij grote incidenten te de aansturing vanuit de meldkamer te coördineren.

In het meldkamerproces staan continuïteit en professionaliteit centraal. De leiding van de meldkamer is gefocust op het tijdig werven van vakbekwame centralisten ten behoeve van het brandweerproces. Het volgen van opleidingen en het deelnemen aan oefeningen dragen bij aan up-to-date houden van kennis en vaardigheden. Onderdeel van het op peil houden van de vakbekwaamheid is het afleggen van een profchecks.

De afspraken in de managementovereenkomst en de samenwerkingsovereenkomst met betrekking tot de snelheid waarmee meldingen worden verwerkt zijn herijkt. Als norm bij objectbranden wordt een gemiddelde van 90 seconden gehanteerd. De realisatie van deze norm wordt voortdurend bewaakt.

Binnen de meldkamer wordt de tijd waarbinnen een telefonische oproep wordt beantwoord voortdurend gemeten. Voor binnenkomende 112-oproepen wordt als norm 80% binnen 10 seconden gehanteerd.

4.3 Meldkamer multidisciplinair

4.3.1 Wat willen we bereiken?

Prestatie-indicatoren	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
24/7 beschikbaarheid calamiteitencoördinator	100%	100%	100%	100%
Beschikbaarheid incidentbeschrijving voor COPI	5 min	5 min.	5 min.	5 min.
Tijdige alarmering juiste piketfunctionarissen hoofdstructuur	100%	100%	100%	100%

24/7 beschikbaarheid calamiteitencoördinator

De calamiteitencoördinator heeft als taak het alarmeren van de hoofdstructuur van de regionale crisisorganisatie en het samenstellen van het meldkamerbeeld bij gelegenheid van GRIP-opschaling. Afspraak tussen de operatonele diensten op de meldkamer is dat de politie de invulling van deze taak op zich neemt. Zowel de Operationele Coördinator als de Officier van Dienst Operationeel Centrum zijn voor deze taak opgeleid. Beide functies zijn 24/7 op de meldkamer aanwezig.

Beschikbaarheid incidentbeschrijving voor COPI

Direct na het besluit tot GRIP opschaling zorgt de Calamiteitencoördinator ervoor dat het meldkamerbeeld van het incident op basis van de geldende afspraak in LCMS wordt ingevoerd. Daarmee is het meldkamerbeeld beschikbaar voor alle operationele diensten.

Tijdige alarmering juiste piketfunctionarissen hoofdstructuur

Na het besluit tot opschaling wordt de hoofdstructuur van de crisisbeheersing onmiddellijk gealarmeerd. Deze alarmering vindt plaats binnen de wettelijke termijn van 2 minuten.

4.3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

De 24/7 capaciteit om de coördinerende functie bij calamiteiten uit te voeren wordt voortdurend operationeel inzetbaar gehouden.

5. Programma Algemene dekkingsmiddelen

5.1 Inleiding algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen van de veiligheidsregio bestaan uit de Rijksbijdrage en de gemeentelijke bijdragen. De opbrengsten OMS zijn komen te vervallen per begroting 2021 en daarom niet meer van toepassing in de geactualiseerde begroting 2021 en begroting 2022. In de onderstaande paragrafen volgt een toelichting per onderwerp.

5.2 Rijksbijdragen

Naast de Algemene Rijksbijdrage, ontvangt de VrAA een aanvullend bijdrage vanuit de Veiligheidsregio Kennemerland (VrK) van € 1,250 mln. als versterkingsgelden interregionale samenwerking (o.a. in verband met gedeelde risico's rond Schiphol) en een bedrag van € 0,175 mln. voor CBRN (Chemisch, Biologisch, Radiologisch en Nucleair materiaal).

In onderstaand overzicht zijn de Rijksbijdragen uit de begroting 2021 opgenomen.

bedragen x € 1

Rijksbijdragen 2021	**GHOR**	**VrAA/BAA**	**Totaal**
Reguliere Rijksbijdrage	2.249.085	6.657.886	**8.906.971**
Bijzondere Rijksbijdrage CBRN		175.000	**175.000**
Bijzondere bijdrage aandeel versterkingsgeld	312.500	937.500	**1.250.000**
Totaal Rijksbijdragen 2021	**2.561.585**	**7.770.386**	**10.331.971**

Het hierna volgende overzicht bevat de geactualiseerde Rijksbijdragen voor het jaar 2021.

bedragen x € 1

Rijksbijdragen 2021 (geactualiseerd)	**GHOR**	**VrAA/BAA**	**Totaal**
Reguliere Rijksbijdrage	2.294.093	6.791.124	**9.085.217**
Bijzondere Rijksbijdrage CBRN		175.000	**175.000**
Bijzondere bijdrage aandeel versterkingsgeld	312.500	937.500	**1.250.000**
Totaal Rijksbijdragen 2021 (geactualiseerd)	**2.606.593**	**7.903.624**	**10.510.217**

5.3 Gemeentelijke bijdragen

In hoofdstuk 11 Bijlagen is de toelichting weergegeven op de gemeentelijke bijdragen, onderscheiden naar de gemeentelijke regionale bijdrage en de gemeentelijke maatwerkbijdrage.

6. Programma Overhead

6.1 Inleiding overhead

In het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV (5 maart 2016) is een wijziging voor beter inzicht in de Overhead ingevoerd. Om de Provinciale Staten en Gemeenteraden op eenvoudige en eenduidige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie, en ook meer zeggenschap over die kosten te geven, wordt voorgeschreven dat in het ontwerpbegroting een apart overzicht moet worden opgenomen van de kosten van de overhead. In de overige programma's moeten dan de kosten worden opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces.

6.2 Wat verstaan we onder overhead

Om te kunnen vaststellen welke kosten verband houden met de sturing en ondersteuning van het primaire proces en zodoende gerekend kunnen worden tot de overhead, is door de commissie BBV een definitie van overhead geïntroduceerd: "Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces".

Volgens de verdere uitwerking over de toepassing van de definitie in de praktijk bestaat overhead, naast de ondersteunende PIOFACH-functies, ook uit alle leidinggevende in het primaire proces, bestuursadviseurs en managementondersteuning.

7. Verplichte paragrafen

7.1 Weerstandsvermogen

7.1.1 Ratio weerstandsvermogen (beschikbare / benodigde weerstandscapaciteit)

Het weerstandsvermogen wordt gedefinieerd als de weerstandscapaciteit in relatie tot de ongedekte risico's (niet begrote kosten en kosten waarvoor geen voorziening is gevormd). De weerstandscapaciteit geeft de mogelijkheden van de Veiligheidsregio aan om deze ongedekte risico's op te vangen.
Er is geen wettelijke norm voor het weerstandsvermogen, de relevantie van de resterende risico's en wat mag worden meegeteld als weerstandscapaciteit. Het beleid en de ratio van het weerstandsvermogen is daarom iets dat door het bestuur van de gemeenschappelijke regeling zelf bepaald moet worden. In de 'Notitie weerstandsvermogen' die in 2017 door het Veiligheidsbestuur is vastgesteld, is dit beleid uitgewerkt.
De ratio van het weerstandsvermogen wordt bepaald door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen op de benodigde weerstandscapaciteit. Op grond van de Notitie weerstandsvermogen wordt een ratio nagestreefd met een bandbreedte tussen de 1 en de 1,4.

bedragen x € 1.000

Ratio Weerstandsvermogen VrAA	Ultimo 2019 atualisatie	Ultimo 2020 actualisatie	Ultimo 2021 actualisatie
Benodigde capaciteit	6.216	6.821	7.478
Beschikbare capaciteit	8.302	7.718	8.776
Ratio Weerstandsvermogen	1,3	1,1	1,2

Voor de hele Veiligheidsregio is de ratio (stand eind 2021) 1,2 en ligt daarmee binnen de nagestreefde bandbreedte. In de hierna volgende paragrafen volgt een nadere uitleg van de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit.

7.1.2 Beschikbare weerstandscapaciteit (reserves)

De beschikbare weerstandscapaciteit van VrAA bestaat uit het geheel van middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om risico's in financiële zin af te dekken. Het gaat hierbij om de algemene reserve VrAA. De verwachte hoogte van het bedrag eind 2021 hiervan is momenteel € 8,8 miljoen.

7.1.3 Benodigde weerstandscapaciteit (risico's)

Onderstaand overzicht is tot stand gekomen op basis van een brede inventarisatie van organisatierisico's. De hoogte van het bedrag aan geïnventariseerde risico's voor de geactualiseerde begroting 2021 is € 7,5 miljoen.

Bedragen x € 1.000

Kwantificeerbare risico's					Benodigde weerstands-capaciteit
Risico	Oorzaak	Gevolg	Kans	Effect	
Kwantificeerbare risico's					
Niet (tijdige) compensatie loon- en prijsbijstelling via nominale ontwikkeling	Door de nieuwe systematiek van het toekennen van nominale ontwikkeling bestaat de mogelijkheid dat de nominale ontwikkeling niet voldoende is om de werkelijke loon- en prijsontwikkeling te compenseren.	Fluctuaties moeten binnen de begroting van het boekjaar worden opgevangen. Het effect betreft 1,5% van de totale lasten van de begroting.	25%	1.597	399
BTW heffing op doorberekening GGD	De Belastingdienst beraadt zich nog op de vraag of de GHOR-taken als een economische activiteit zijn te beschouwen of niet. In dat laatste geval zijn de taken vrijgesteld van BTW.	De hoogte van het risico is afhankelijk van wat er als BTW-plichtig wordt aangemerkt, en bedraagt maximaal 430.000 euro structureel. Op basis van die uitspraak zal de begroting al dan niet worden aangepast.	25%	430	108
Naheffing BTW over voorgaande jaren	Mogelijk wordt door de Belastingdienst over de afgelopen jaren (maximaal 5 jaar) BTW geheven op de GHOR-taken en zal de GGD dit ter hoogte van de totale naheffing alsnog doorbelasten aan VrAA.	Het maximale risico is ongeveer 2 miljoen incidenteel, met een kans van 25% (laag). Mogelijk is een deel nog door te belasten aan VrZW.	10%	2.000	200
Ambulance Amsterdam heft BTW	AA heft als zorginstelling geen BTW, maar verricht ook taken die opgevat kunnen worden als niet-zorgtaken.	Gevolg voor volledige naheffing en 1 jaar kosten (al zijn deze structureel)	5%	530	27
Wegvallen, danwel afname van opbrengsten uit dienstverlening	Concurrentie/marktomstandigheden. Bij de BAA gaat het onder andere om BOCAS en inkomsten uit advisering door Omgevingswet	Wegvallen of verlaging van algemene dekkingsmiddelen in het lopende boekjaar. Het effect bij de Brandweer is gesteld op 20% van de totale opbrengsten uit de dienstverlening.	25%	1.120	210
Beroepsziekten	Als gevolg van de blootstelling aan gevaarlijke stoffen of traumatische gebeurtenissen bestaat het risico op beroepsziekten en bv. PTSS.	Het is denkbaar dat dit leidt tot extra kosten voor de brandweer, hetzij door het moeten vergoeden van geleden schade door de medewerker, hetzij door de werkgever (in het geval van vrijwilligers).	10%	500	50
Dekking operationele dienst	Realiseren dekkingsplan van operationele dienst staat onder druk door hoog ziekteverzuim, Corona, uitstroom, daling van aantal vrijwilligers, achterstand in opleidingen en trainingen en andere roosters.	Opkomsttijden worden niet gerealiseerd en andere afgesproken taken worden ook niet volledig gerealiseerd.	25%	2.000	500
Organisatieontwikkeling VrAA	Verdichting van stad Amsterdam en toetreding van Weesp	Hogere kosten die niet volledig gedekt worden uit opbrengsten.	50%	1.000	500
Boete door arbeidsinspectie	Als gevolg van een ongeval buiten de inzet kan een medewerker gewond raken of kunnen ondeugdelijkheden aan het licht komen. Ook kan het zijn dat een dergelijke melding te laat wordt doorgegeven aan de arbeidsinspectie.	In bepaalde gevallen kan dit leiden tot een boete.	25%	50	13
Wet banenafspraak en quotum arbeidsbeperkten	Voor grote overheidswerkgevers, waartoe BAA behoort, geldt vanaf 1 januari 2018 het quotum arbeidsbeperkten.	Indien controle plaatsvindt in 2019, kan dit leiden tot een boete als BAA niet (volledig) aan het quotum voldoet	50%	25	13
Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra)	Een belangrijk gevolg van de Wnra is de veranderde positie van vrijwilligers.	De positie van vrijwilligers is mogelijk in strijd met Europese en interne regelgeving, dit leidt tot hogere (loon-)kosten.	50%	2.500	1.250
Boete door Belastingdienst	De Belastingdienst kan fiscale controles uitvoeren op het gebied van onder meer loonheffingen, wkr, facturering, salarisadministratie en declaraties.	In bepaalde gevallen kan dit leiden tot een boete.	10%	120	12
NBC Steunpunt en versterkingsgelden	De BAA ontvangt Rijksmiddelen voor het NBC-steunpunt en versterkingsgelden via de VRK. De besteding hiervan wordt verantwoord. De kans bestaat dat deze verantwoording als niet afdoende wordt beoordeeld.	Indien de verantwoording niet als afdoende wordt beoordeeld leidt dit mogelijk tot (gedeeltelijke) terugvordering van de ontvangen bijdrage.	25%	1.000	250
Aanvullende eisen vanuit de Omgevingswet	De Omgevingswet die in 2022 van kracht wordt vraagt om andere en nieuwe expertise van de brandweer.	Door de invoering van de nieuwe wet loopt de Brandweer de kans dat er substantieel geïnvesteerd moet worden in de bijscholing van specialisten en investering in ICT-systemen. Tevens zullen taken wijzigen, waardoor andere expertise nodig is. Als de BAA niet goed mee gaan draaien in het systeem van de Omgevingswet kan het zijn dat (brand)veiligheid geen afweging is bij besluitvorming of dat externe bureaus dat van de BAA als adviseur gaan overnemen. In dat geval mist onze organisatie essentiële invloed op de veiligheid voor burgers en op veilig werken voor onze collega's in de operationele dienst	50%	1.000	500
Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en Wet meldplicht datalekken	Binnen de BAA wordt gebruik gemaakt van persoonsgegevens, met betrekking tot zowel onze eigen medewerkers als van inwoners.	Het eventueel niet voldoende zorgvuldig omspringen met deze gegevens kan financiële consequenties hebben, in de vorm van een boete van de AP, met een maximum van 4% van de jaaromzet.	5%	4.258	213
Aanbestedingswet en contractmanagement	Binnen de BAA is sprake van contractmanagement, waar bestaande contracten met leveranciers en nieuwe verwervingstrajecten worden gecoördineerd.	We lopen het risicio dat er sprake is van onvoldoende zekerheden rondom leveringsvoorwaarden, het faillissement van een leverancier of het onvoldoende zorgvuldig doorlopen van een Europees aanbestedingstraject. Dit heeft mogelijk financiële consequenties, in de vorm van bijkomende kosten of claims van afgewezen partijen.	25%	500	125
Aansprakelijkheid voor schade na of bij optreden	De BAA is gehouden aan beroepsmatige handelwijze bij het optreden bij incidenten. Het kan in de praktijk voorkomen dat deze niet worden gevolgd.	Indien door derden schade wordt geleden bij of door het optreden van de brandweer en er is sprake van (vermeend) inadequaat optreden door de BAA, dan kunnen daar schadeclaims uit volgen. Bijvoorbeeld als gevolg van het vrijkomen van asbest of andere gevaarlijke stoffen.	10%	2.000	200
Gevolgen van terrorisme en cybercrime	De BAA kan te maken krijgen met cybercrime of gevolgen van terrorisme.	De gevolgschade wordt onvoldoende gecompenseerd in het budget. De schade als gevolg van terrorisme en extreem geweld (bij voorbeeld bij inzet van QRT) is niet te verzekeren.	5%	5.000	250
Interregionale samenwerking	Vanuit goed buurmanschap kan het voorkomen dat we assistentie verlenen aan andere veiligheidsregio's. Hierdoor is sprake van kans op toegebrachte of ondervonden schade buiten het verzorgingsgebied. Deze schade wordt niet altijd gedekt vanuit een verzekering.	Indien de verzekering(en) van de BAA of collega Veiligheidsregio's de toegebrachte of ondervonden schade niet of niet volledig dekt, heeft dit financiële consequenties.	10%	200	20
In- en uitlenen van arbeidskrachten	Op grond van de Wet Allocatie Arbeidskrachten Door Intermediairs (WAADI) (per 1 juli 2012)is het een ieder verboden in Nederland arbeidskrachten door middel van een onderneming of rechtspersoon ter beschikking te stellen (uitlener) als deze activiteit niet is geregistreerd in het Handelsregister. Tevens is de inlener ook verplicht zich te registeren bij het Handelsregister. BAA is als inlenende organisatie geregistreerd bij het Handelsregister. Het risico bestaat dat, indien bij de uitlenende organisatie een WAADI registratie voor de betreffende medewerker ontbreekt en om die reden een boete riskeert, BAA eveneens een boete kan verwachten.	Niet naleven van deze verplichting kan leiden tot het opleggen van een bestuurlijke boete aan degene waaraan verplichtingen voortvloeiende uit de wet zijn opgelegd. Beheersmaatregel is goede check bij Inkoop, CIF én P&O en geen inhuur derden zonder toestemming vooraf.	50%	76	38
Huur Karspeldreef	Projectontwikkelaar verwacht per 1-9-2021 te kunnen starten met sloop en bouw Kaspeldreef. Dan stopt dus de huur voor de VrAA. Huur tot die datum is in begroting 2021 opgenomen. Er is een risico dat deze datum niet gerealiseerd wordt.	Worst case betekent dat doorbetaling van de huur tot einde contract in mei 2023	25%	1.700	425
Subtotaal kwantificeerbare risico's					**5.301**

Bedragen x € 1.000

Niet-kwantificeerbare risico's					Benodigde weerstands-capaciteit
Risico	Oorzaak	Gevolg	Percentage	Bedrag begroting	
Niet kwantificeerbare risico's					
Incidentele middelen benodigd om te kunnen inspelen op ontwikkelingen	Onvoorziene omstandigheden die nieuw/aanvullende maatregelen vereisen in het lopende boekjaar.	Mogelijk negatief exploitatiesaldo boekjaar ten aanzien van de multidisciplinaire projecten	10%	480	48
Niet op alle functies gekwalificeerd personeel kunnen vinden	Krapte op de arbeidsmarkt, veranderende omstandigheden.	Het is voor BAA bijvoorbeeld de afgelopen jaren steeds moeilijker geworden om voldoende gekwalificeerde medewerkers te werven.	50%	592	291
Overige (onvoorziene) exploitatierisico's VRAA	Onvoorziene omstandigheden ten aanzien van de reguliere exploitatie. Naast het wegvallen van baten kan de veiligheidsregio worden geconfronteerd met onvoorziene kosten, zoals bijvoorbeeld claims, onbekende gebreken aan gebouwen en andere risico's.	Mogelijk negatief exploitatiesaldo boekjaar	2,0%	93.329	1.837
Subtotaal niet kwantificeerbare risico's					**2.177**
Totaal kwantificeerbare en niet kwantificeerbare risico's					**7.478**

7.2 Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering betreft de bedrijfsprocessen binnen een organisatie om de beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren evenals de sturing en beheersing daarvan (Artikel 14 BBV). In totaal is bij VrAA sprake van een formatie van 1.080,7 fte.

7.3 Financiering

7.3.1 Treasury

Leidend voor de treasuryfunctie is het Treasurystatuut van de Veiligheidsregio, met daarin de volgende uitgangspunten:

- het risico wordt laag gehouden door gebruik te maken van een liquiditeitsplanning en niet toestaan van het gebruik van allerlei risicovolle financiële producten;
- externe financiering wordt zoveel mogelijk beperkt door interne financieringsbronnen aan te spreken;
- tijdelijke overschotten worden via Schatkistbankieren ondergebracht bij de het Ministerie van Financiën.

Afhankelijk van de ontwikkelingen in daadwerkelijke investeringen en de ontwikkelingen van reserves en voorzieningen worden extra financiële middelen aangetrokken. De kasgeldlimiet en renterisiconorm zijn daarbij kaderstellend. Om die reden is in de meerjarige begroting rekening gehouden met het aantrekken van € 16,0 miljoen aanvullend vreemd vermogen, om de investeringen te kunnen financieren. Zie tevens § 7.5 en § 8.3.1.

7.3.2 Schatkistbankieren

Het wetsvoorstel Schatkistbankieren, waarin alle gemeenschappelijke regelingen en gemeenten verplicht zijn om hun overtollige middelen in de schatkist te storten, is op 15 december 2013 van kracht gegaan. Tot eind 2016 had de VRAA een vrijstelling, omdat ons vreemd vermogen door de Gemeente Amsterdam werd gefinancierd, en de bankrekening van de VRAA ondergebracht was in een bankrekeningstelsel bij de gemeente. Met ingang van 2017 is hier geen sprake meer van en moeten we het zelf regelen.

In 2017 is aan de huisbankier BNG de opdracht gegeven het banksaldo boven een bedrag van € 0,25 miljoen over te boeken naar de SKB-rekening. Hierdoor is het onmogelijk om boven het bestaande drempelbedrag van € 0,70 miljoen uit te komen.

7.3.3 Financiering vaste activa

In de jaarrekening van de VRAA wordt de (stand van de) huidige leningenportefeuille en kredietfaciliteit weergegeven.

7.3.4 Renterisiconorm

De Wet Fido begrenst via de renterisiconorm het deel van de totale langlopende schuld dat in een gegeven jaar een renterisico mag hebben. De renterisiconorm bepaalt dat het bedrag van de langlopende schuld dat binnen een gegeven jaar verplicht moet worden afgelost, of waarvan de rente moet worden herzien, maximaal 20% van het begrotingstotaal mag bedragen. Het doel van deze norm is dat de portefeuille van langlopende leningen zodanig over de jaren verdeeld is, dat het

renterisico dat voortkomt uit herfinanciering en renteherzieningen gelijkmatig wordt gespreid. In onderstaande tabel zijn de gegevens met betrekking tot de renterisiconorm opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Renterisiconorm	2020	2021	2022	2023	2024	2025
A. Renteherzieningen	-	-	-	-	-	-
B. Aflossingen	3.033	5.033	5.033	5.033	5.033	5.033
C. Renterisico (A + B)	3.033	5.033	5.033	5.033	5.033	5.033
D. Begrotingstotaal	93.329	99.777	89.608	90.533	90.661	90.376
E. Renterisiconorm (D * 20%)	18.666	19.955	17.922	18.107	18.132	18.075
Ruimte (+) / overschrijding (-) (E - C)	**+ 15.633**	**+ 14.922**	**+ 12.889**	**+ 13.074**	**+ 13.099**	**+ 13.042**

7.3.5 Kasgeldlimiet

De Wet Fido begrenst middels de kasgeldlimiet de maximale kortlopende schuld. Deze limiet bepaalt dat de kortlopende schuld maximaal 8,2% van het begrotingstotaal mag zijn. De eindstand van het betreffende boekjaar wordt getoetst aan het bedrag van de kasgeldlimiet. In onderstaande tabellen zijn de betreffende gegevens opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Kasgeldlimiet	2020	2021	2022	2023	2024	2025
A. Begrotingstotaal	93.329	99.777	89.608	90.533	90.661	90.376
B. Kasgeldlimiet (A * 8,2%)	7.653	8.182	7.348	7.424	7.434	7.411
C. Kortlopende schuld/liquiditeitspositie	70-	70-	70-	70-	70-	70-
Ruimte (+) / overschrijding (-) (B - C)	**+ 7.723**	**+ 8.252**	**+ 7.418**	**+ 7.494**	**+ 7.504**	**+ 7.481**

7.4 Investeringen

7.4.1 Inleiding

Investeringen zijn begroot in de meerjaren-investeringsbegroting op basis van de vastgestelde afschrijftermijnen. De meerjaren-investeringsbegroting wordt periodiek herijkt. Hierbij wordt rekening gehouden met conditiemetingen (eventueel uitstel van investeringen als er geen operationele noodzaak is), prijsontwikkelingen en planning (capaciteit, termijnen lopende raamcontracten en aanbestedingskalender). Ook zijn verwerkt de uitgangspunten uit het in september 2020 door het Veiligheidsbestuur vastgestelde strategisch vastgoedplan 2020-2030. Onderstaande tabel bevat een overzicht van de geplande investeringen in de komende vijf jaar.

bedragen x € 1.000

Investeringen VrAA/BBAA	2021	2022	2023	2024	2025
Grond en gebouwen	2.544	15.341	300	4.079	300
Inventaris en inrichting gebouwen	66	-	527	-	-
Voer- en vaartuigen	12.067	2.433	3.513	4.187	6.571
Brandweerspecifiek materiaal	1.732	974	322	287	741
Communicatieapparatuur en ICT	1.425	393	393	393	493
Totaal	**17.834**	**19.141**	**5.056**	**8.946**	**8.106**

In de volgende paragrafen worden de grootste investeringen per categorie vermeld voor (vooral) het jaar 2021.

7.4.2 Grond en gebouwen

Voor 2021 zijn verbouwingen van kazernes in Amsterdam, Amstelveen en Uithoorn opgenomen. In 2022 staan de investeringen in de kazernes Dirk (renovatie), Hendrik (renovatie) en Pieter (nieuwbouw) gepland. In 2024 gaat het vooral om de renovatie van kazerne Zebra.

7.4.3 Inventaris en inrichting gebouwen

De investering in 2021 betreft de zonwering en inrichtingskosten voor kazernes Osdorp en IJsbrand.

7.4.4 Voer- en vaartuigen

In 2021 staan investeringen opgenomen in grote voertuigen waaronder drie autoladders, twee hulpverleningsvoertuigen, zeven autospuiten en twee duikwagens (€ 8,7 mln.), kleine voertuigen (€ 2,5 mln.), inventaris voertuigen (€ 0,68 mln.) en vaartuigen (€ 0,25 mln.).

7.4.5 Brandweer specifiek materiaal

Voor het jaar 2021 staan de investeringen gepland voor uitrukkleding (€ 1,2 mln.) en voor oefen- en overige middelen (€ 0,5 mln.).

7.4.6 Communicatiemateriaal en ICT

De investeringen op het gebied van communicatie en ICT betreffen kantoorautomatisering (€ 0,67 mln.), C2000 mobilofoons en portofoons (€ 0,48 mln.), objectportofoons (€ 0,16 mln.), pagers voor vrijwilligers (€ 0,1 mln.).

7.5 Kapitaalgoederen

In 2021 zullen er naar verwachting belangrijke stappen worden gezet in de regionalisering, waaronder het in eigendom van de brandweer komen van het vastgoed van de gemeente Ouder-Amstel (kazerne Duivendrecht) en de gemeente Aalsmeer. Daarnaast is er speciale aandacht voor de overdracht van kazerne Weesp naar VrAA vanwege de fusie van de gemeente Weesp met de gemeente Amsterdam.

De uitvoering van het in september 2020 door het veiligheidsbestuur vastgestelde Strategisch Huisvestingsplan 2020-2030 loopt voorspoedig. Hierin is opgenomen hoe de veiligheidsregio haar vastgoed toekomstbestendig maakt, zowel qua duurzaamheid als veiligheid en multifunctioneel/flexibel gebruik. Zodra er meer duidelijkheid is over de overdracht van het eigendom van de kazernes Duivendrecht, Aalsmeer en Weesp, zal de brandweer de actualisatie van dit vastgoedplan ter hand nemen.

Daarnaast is de brandweer druk doende om de herontwikkeling van kazerne Pieter. Met de Ambulance-Amsterdam worden afspraken gemaakt over het gebruik van ‘poorten’ van onze kazernes als uitruklocatie van ambulances, en het gezamenlijk gebruiken van een aantal faciliteiten.

Het onderhoud van gebouwen wordt uitgevoerd op basis van een meerjarenplanning. De kosten worden geëgaliseerd via de daarvoor gevormde voorziening(en). Jaarlijks vindt bijstelling van de meerjarenplanning plaats door een nieuwe opname en inventarisatie van de stand van zaken.

Zodra al het vastgoed in eigendom van de Veiligheidsregio is, zoals de kazernes Duivendrecht, Aalsmeer en Weesp, zal het systeem rondom en de hoogte van de maatwerkbijdrage opnieuw tegen het licht worden gehouden.

Omdat de individuele voorzieningen per gemeente separaat worden geadministreerd, kan per gemeente een bijstelling worden doorgevoerd. Van bestedingen aan andere doeleinden dan het vastgoed binnen de betreffende gemeente kan simpelweg vanuit het oogpunt van rechtmatigheid geen sprake zijn. Ook de accountant ziet hier op toe.

Het onderhoud van de voertuigen en overig materieel (waaronder de blusboot) vindt plaats op basis van een planning die is eveneens vastgelegd in een geautomatiseerd systeem. De kosten hiervan lopen echter niet via een voorziening.

Financiële begroting

8. Geconsolideerde begroting VrAA

8.1 Geconsolideerd overzicht van baten en lasten

bedragen x € 1.000

VrAA	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Baten				
Uitgeleend personeel	457	168	322	39
Huren	73	6-	440	433
Overige goederen en diensten	5.188	2.210	2.936	2.328
Inkomensoverdrachten - Rijk	10.505	10.332	10.509	10.509
Inkomensoverdrachten - Gemeenten	80.606	83.439	84.731	84.731
Inkomensoverdrachten - Gemeenschappelijke Regelingen	-	-	-	-
Overige bijdragen	-	-	-	-
Rentebaten	-	-	-	-
Totale baten	***96.830***	***96.143***	***98.937***	***98.039***
Lasten				
Salarissen en sociale lasten	67.645	63.347	71.244	65.034
Belastingen	34	-	30	30
Kapitaallasten	12.716	7.248	7.253	7.253
Duurzame goederen	108	108	125	108
Ingeleend personeel	6.574	2.775	4.321	2.824
Overige goederen en diensten	19.365	16.778	19.788	17.370
Totale lasten	***106.442***	***90.256***	***102.761***	***92.619***
Saldo van baten en lasten	**9.612-**	**5.887**	**3.824-**	**5.420**
RESERVES				
Onttrekkingen	14.652	261	4.258	203
Dotaties	3.734	6.148	434	5.623
Mutaties in reserves	**10.918**	**5.887-**	**3.824**	**5.420-**
Resultaat	**1.305**	**-**	**-**	**-**

Voor de toelichting op de geconsolideerde begroting wordt verwezen naar de volgende hoofdstukken 9 en 10 waarin de exploitatieoverzichten van de werkmaatschappijen zijn opgenomen en toegelicht.

8.2 Structureel begrotingssaldo Meerjarenbegroting VrAA

In de notitie structurele en incidentele baten en lasten (d.d. 30 augustus 2018) adviseert de commissie BBV het structurele begrotingssaldo te presenteren. Hiermee wordt inzicht gegeven of de begroting en meerjarenraming structureel in evenwicht zijn. De incidentele baten en lasten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo. Incidentele lasten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo positief en incidentele baten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo negatief.

bedragen x € 1.000

Structureel begrotingssaldo	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Saldo van baten en lasten	9.612-	5.887	3.824-	5.420
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	10.918	5.887-	3.824	5.420-
Begrotingssaldo na bestemming (+/+ is batig)	1.306	0	-	0-
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	1.488	-	100	-
Structureel begrotingssaldo (+/+ is batig)	182-	0	100-	0-

In de jaarrekening 2020 en de actualisatie 2021 heeft de veiligheidsregio een negatief structureel begrotingssaldo van respectievelijk € 0,2 en € 0,1 miljoen. Vanaf de begroting 2022 bedraagt het structureel begrotingssaldo € 0. Zie paragraaf 11.5 voor het overzicht Incidentele baten en lasten.

8.3 Geconsolideerde geprognosticeerde balans en financiële kengetallen

8.3.1 Geconsolideerde geprognosticeerde balans

Bedragen x € 1.000

ACTIVA	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023	Ultimo 2024	Ultimo 2025
Vaste activa						
Materiële vaste activa	74.682	87.118	99.155	96.391	97.831	98.214
Vlottende activa						
Voorraden	4.858	2.630	2.630	2.630	2.630	2.630
Gereed product en handelsgoederen	4.858	2.630	2.630	2.630	2.630	2.630
Vorderingen korter dan één jaar	16.290	1.975	1.975	1.975	1.975	1.975
Vorderingen op openbare lichamen	-	-	-	-	-	-
Rek. cour. Verh. Niet fin. Instellingen	-	-	-	-	-	-
Overige vorderingen	2.480	1.975	1.975	1.975	1.975	1.975
Overige uitzettingen	13.810	-	-	-	-	-
Liquide middelen	70	70	70	70	70	70
Bank- en girosaldi	70	70	70	70	70	70
Overlopende activa	4.526	762	762	762	762	762
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruit betaalde bedragen	4.526	762	762	762	762	762
Totaal	**100.426**	**92.555**	**104.592**	**101.828**	**103.268**	**103.651**

Bedragen x € 1.000

PASSIVA	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023	Ultimo 2024	Ultimo 2025
Vaste passiva						
Eigen vermogen	23.290	20.108	26.904	30.756	39.519	45.947
Algemene reserve	8.521	8.776	8.776	8.776	8.776	8.776
Bestemmingsreserve	13.464	11.332	18.128	21.980	30.743	37.171
Resultaat voor bestemming	1.305	-	-	-	-	-
Voorzieningen	22.473	23.235	20.882	19.299	17.009	15.997
Voorzieningen	22.473	23.235	20.882	19.299	17.009	15.997
Langlopende schulden langer dan één jaar	26.867	23.833	40.800	35.767	30.733	25.700
Overige binnenlandse sectoren	26.867	23.833	40.800	35.767	30.733	25.700
Vlottende passiva						
Netto vlottende schulden korter dan één jaar	11.817	11.000	11.000	11.000	11.000	11.000
Bank- en girosaldi	-	-	-	-	-	-
Overige schulden	11.817	11.000	11.000	11.000	11.000	11.000
Overlopende passiva	15.977	14.379	5.006	5.006	5.006	5.006
Verplichtingen voorlopend begrotingsjaar	15.977	14.379	5.006	5.006	5.006	5.006
Totaal	**100.426**	**92.555**	**104.592**	**101.828**	**103.268**	**103.651**

In bovenstaande overzichten is de geprognosticeerde balans opgenomen. Hiervoor zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De materiele vaste activa zijn berekend op basis van de afschrijvingen en meerjaren investeringsbegroting;
- De voorraden zijn berekend op basis van het gemiddelde van de afgelopen jaren;
- De vorderingen zijn berekend op basis van het gemiddelde van de afgelopen jaren;
- Het restant van de benodigde middelen wordt gefinancierd middels een leningenportefeuille bij de BNG;
- De ontwikkeling van de algemene reserve, de bestemmingsreserve en de voorzieningen is gebaseerd op de meerjarenramingen;
- De overlopende activa en passiva zijn berekend op basis van het gemiddelde van de afgelopen jaren;
- Het banksaldo is de resultante van alle overige mutaties.

8.3.2 Financiële kengetallen

In het BBV Wijzigingsbesluit van 15 mei 2015 is in artikel 11 een nieuw onderdeel over (financiële) kengetallen toegevoegd. Het opnemen van kengetallen in de begroting en rekening past in het streven naar meer transparantie en omdat daarmee wordt beoogd provinciale staten, de raad en besturen van openbare lichamen in staat te stellen gemakkelijker inzicht te krijgen in de financiële positie en over de baten en de lasten. De kengetallen vormen een verbinding tussen de verschillende de aspecten die het bestuur en de gemeenteraden in hun beoordeling van de financiële positie moeten betrekken om daar een verantwoord oordeel over te kunnen geven.

Voor veiligheidsregio's zijn de volgende kengetallen relevant:

- Netto schuldquote

- Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- Solvabiliteitsratio
- Structurele exploitatieruimte

In de onderstaande tabellen zijn de kengetallen van de VrAA weergegeven.

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Bedragen x € 1.000

Ratio netto schuldquote	Rekening 2020	Actualisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Ratio netto schuldquote (A+B+C-D1-E-F-G)/H*100%	**34,9%**	**48,3%**	**56,8%**	**51,5%**	**46,2%**	**40,9%**
Ratio netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen (A+B+C-D2-E-F-G)/H*100%	**34,9%**	**48,3%**	**56,8%**	**51,5%**	**46,2%**	**40,9%**
A. Een raming van het totaal van de vaste schulden.	26.867	23.833	40.800	35.767	30.733	25.700
B. Een raming van het totaal van de netto vlottende schulden.	11.819	11.000	11.000	11.000	11.000	11.000
C. Een raming van het totaal van de overlopende passiva.	15.977	14.379	5.006	5.006	5.006	5.006
D1. Het totaal saldo van de financiële vaste activa, genoemd in artikel 36, onderdelen d,e en f, van het BBV provincies en gemeenten.	-	-	-	-	-	-
D2. Het totaal saldo van de financiële vaste activa, genoemd 36, onderdelen b,c,d,e en f, van het BBV provincies en gemeenten.	-	-	-	-	-	-
E. Een raming van het totaal van de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar.	16.290	1.975	1.975	1.975	1.975	1.975
F. Een raming van het totaal van alle liquide middelen.	70	70	70	70	70	70
G. Een raming van het totaal van de overlopende activa.	4.525	762	762	762	762	762
H. Het geraamde totaal saldo van de baten, exclusief de mutaties reserves.	96.830	96.003	95.106	95.106	95.106	95.106

De twee kengetallen 'netto schuldquote' en de 'netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen' zijn voor VrAA identiek aangezien zij geen leningen aan derden verstrekt. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de veiligheidsregio ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie (Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, jaargang 2015, 206).

De netto schuldquote (en ook de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen) van de veiligheidsregio voor de rekening 2020, actualisatie 2021 en begroting 2022 zijn respectievelijk 34,9%, 48,3% en 56,8%. In de VNG-uitgave ‘Houdbare Gemeentefinanciën’ (2013) is aangegeven dat wanneer een schuld lager is dan het begrotingstotaal (de quote is <100%) dit als voldoende kan worden bestempeld en boven de 130% als onvoldoende. De percentages van de veiligheidsregio liggen ruim binnen de normen van de VNG.

Solvabiliteitsratio

Bedragen x € 1.000

Solvabiliteitsratio	Rekening 2020	Actualisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Solvabiliteitsratio A/B*100%	**23,2%**	**21,7%**	**25,7%**	**30,2%**	**38,3%**	**44,3%**
A. Een raming van het totale eigen vermogen.	23.290	20.108	26.904	30.756	39.519	45.947
B. Een raming van het totaal van de passiva.	100.426	92.555	104.592	101.828	103.268	103.651

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als een percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de veiligheidsregio in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen (Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, jaargang 2015, 206). Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van veiligheidsregio.
De solvabiliteitsratio's van de veiligheidsregio voor de rekening 2020, actualisatie 2021 en begroting 2022 zijn respectievelijk 23,2,7%, 21,7% en 25,7%. In de VNG-uitgave 'Houdbare Gemeentefinanciën' (2013) is aangegeven dat wanneer een solvabiliteitsratio hoger is dan 30% dit als voldoende kan worden bestempeld en lager dan 20% als onvoldoende. De percentages van de veiligheidsregio zijn hoger dan 20% en zijn daarmee volgens de norm van de VNG aan de lage kant, maar nog niet onvoldoende.

Structurele exploitatieruimte

Bedragen x € 1.000

Ratio structurele exploitatieruimte	Rekening 2020	Actualisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Ratio structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E*100%	**-6,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**
A. Structurele lasten = (het totaal van de geraamde lasten minus het geraamde totaal van de incidentele lasten per programma.	106.441	99.777	89.608	90.533	90.661	90.376
B. Structurele baten = (het geraamde totaal van de baten minus het geraamde totaal van de incidentele baten per programma	96.830	96.003	95.106	95.106	95.106	95.106
C. Het beoogde totaal van de structurele toevoegingen aan de reserves voor het overzicht.	0	434	5.623	4.698	4.570	4.854
D. Het totaal van de structurele onttrekkingen aan de reserves voor het overzicht.	3.756	4.208	125	125	125	125
E. Het geraamde totaal van de baten, exclusief de mutaties reserves.	96.830	96.003	95.106	95.106	95.106	95.106

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door de optelsom van het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten, uitgedrukt in een percentage. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken (Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, jaargang 2015, 206).

De ratio's structurele exploitatieruimte van de veiligheidsregio voor de rekening 2020, actualisatie 2021 en begroting 2022 zijn respectievelijk -/- 6,0%., 0% en 0% Dit betekent dat de structurele baten in de jaarrekening 2020 niet toereikend zijn geweest om de structurele lasten te dekken. In de actualisatie 2021 en begroting 2022 zijn de structurele baten wel toereikend.

8.4 Meerjarenbegroting VrAA

De onderstaande meerjarenbegroting geeft inzicht in het financiële kader bij ongewijzigd beleid.

bedragen x € 1.000

VrAA	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten							
Uitgeleend personeel	457	168	322	39	39	39	39
Huren	73	6-	440	433	433	433	433
Overige goederen en diensten	5.188	2.210	2.936	2.328	2.328	2.328	2.328
Inkomensoverdrachten - Rijk	10.505	10.332	10.509	10.509	10.509	10.509	10.509
Inkomensoverdrachten - Gemeenten	80.606	83.439	84.731	84.731	84.731	84.731	84.731
Inkomensoverdrachten - Gemeenschappelijke Regelingen	-	-	-	-	-	-	-
Overige bijdragen	-	-	-	-	-	-	-
Rentebaten	-	-	-	-	-	-	-
Totale baten	***96.830***	***96.143***	***98.937***	***98.039***	***98.039***	***98.039***	***98.039***
Lasten							
Salarissen en sociale lasten	67.645	63.347	71.244	65.034	65.743	65.745	65.377
Belastingen	34	-	30	30	30	30	30
Kapitaallasten	12.716	7.248	7.253	7.253	7.253	7.253	7.253
Duurzame goederen	108	108	125	108	108	108	108
Ingeleend personeel	6.574	2.775	4.321	2.824	2.777	2.746	2.746
Overige goederen en diensten	19.365	16.778	19.788	17.370	17.586	17.712	17.796
Totale lasten	***106.442***	***90.256***	***102.761***	***92.619***	***93.497***	***93.594***	***93.310***
Saldo van baten en lasten	**9.612-**	**5.887**	**3.824-**	**5.420**	**4.542**	**4.445**	**4.729**
RESERVES							
Onttrekkingen	14.652	261	4.258	203	156	125	125
Dotaties	3.734	6.148	434	5.623	4.698	4.570	4.854
Mutaties in reserves	**10.918**	**5.887-**	**3.824**	**5.420-**	**4.542-**	**4.445-**	**4.729-**
Resultaat	**1.305**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

bedragen x € 1.000

Structureel begrotingssaldo	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Saldo van baten en lasten	9.612-	5.887	3.824-	5.420	4.542	4.445	4.729
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	10.918	5.887-	3.824	5.420-	4.542-	4.445-	4.729-
Begrotingssaldo na bestemming (+/+ is batig)	1.306	0	-	0-	-	-	0
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	1.488	-	100	-	-	-	-
Structureel begrotingssaldo (+/+ is batig)	182-	0	100-	0-	-	-	0

9. Begroting VrAA/BAA

9.1 Begroting VrAA/BAA overzicht

De voormalige werkmaatschappij Vbu (Veiligheidsbureau), die was ondergebracht bij de directie OOV van de gemeente Amsterdam, is met ingang van de jaarrekening 2020 samengegaan met de werkmaatschappij BAA en vormt nu VrAA/BAA. In hoofdstuk 10 is de begroting opgenomen van de werkmaatschappij GHOR, die is ondergebracht bij de GGD Amsterdam.

Het onderstaande overzicht bevat de begroting VrAA/BAA.

bedragen x € 1.000

VrAA/BAA	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Baten				
Uitgeleend personeel	457	168	322	39
Huren	73	6-	440	433
Overige goederen en diensten	5.188	2.210	2.936	2.328
Inkomensoverdrachten - Rijk	7.900	7.770	7.904	7.904
Inkomensoverdrachten - Gemeenten	80.282	83.111	84.403	84.403
Inkomensoverdrachten - Gemeenschappelijke Regelingen	-	-	-	-
Overige bijdragen	-	-	-	-
Rentebaten	-	-	-	-
Totale baten	***93.900***	***93.253***	***96.003***	***95.106***
Lasten				
Salarissen en sociale lasten	67.645	63.347	71.244	65.034
Belastingen	34	-	30	30
Kapitaallasten	12.716	7.248	7.253	7.253
Duurzame goederen	108	108	125	108
Ingeleend personeel	4.757	780	2.272	772
Overige goederen en diensten	18.226	15.722	18.852	16.410
Totale lasten	***103.485***	***87.205***	***99.777***	***89.608***
Saldo van baten en lasten	**9.585-**	**6.048**	**3.774-**	**5.498**
RESERVES				
Onttrekkingen	14.625	100	4.208	125
Dotaties	3.734	6.148	434	5.623
Mutaties in reserves	**10.891**	**6.048-**	**3.774**	**5.498-**
Resultaat	**1.306**	**-**	**-**	**-**

9.2 Toelichting baten

9.2.1 Uitgeleend personeel

bedragen x € 1.000

Uitgeleend personeel	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Opbrengsten detachering	457	168	322	39
Totaal	**457**	**168**	**322**	**39**

Een groot deel van de baten uit detacheringen heeft een incidenteel karakter. In de actualisatie van 2021 zijn de incidentele opbrengsten geraamd op basis van lopende detacheringsovereenkomsten. In de begroting 2022 zijn alleen structurele opbrengsten opgenomen.

9.2.2 Huren

bedragen x € 1.000

Huren	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Huuropbrengsten	73	6-	440	433
Totaal	**73**	**6-**	**440**	**433**

De huuropbrengsten in de actualisatie 2021 en begroting 2022 hebben betrekking op de Gemeenschappelijke Brandweer Amsterdam en AMAS voor ruimten in het pand van het Veiligheidscentrum Haven, de stallingsruimten voor Ambulance Amsterdam in drie kazernes, een tweetal GSM-masten op terreinen/gebouwen van de Brandweer en de verhuur van de voormalige commandantenwoning bij kazerne Dirk.

9.2.3 Overige goederen en diensten

In de onderstaande zijn de baten uit overige goederen en diensten opgenomen.

bedragen x € 1.000

Overige goederen en diensten	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Opbrengsten OMS	1.175	-	-	-
Opbrengsten vergunningadvies	566	570	595	570
Opbrengsten toezicht en controle vergunningen	0-	130	-	-
Externe omzet opleiden en oefenen BOCAS	1.025	1.191	1.088	1.200
Opbrengst overige dienstverlening	1.855	45	316	235
Extern gefinancierde activiteiten	70	130	155	205
Overige opbrengsten	497	143	118	118
Buitengewone baten	0	-	663	-
Totaal	**5.188**	**2.210**	**2.936**	**2.328**

Met ingang van 2021 zijn de OMS-inkomsten weggevallen, met een opwaarts effect voor de gemeentelijke bijdrage.

In de begroting 2021 werd nog gestreefd naar opbrengsten van toezicht en controle van vergunningen voor een bedrag van € 130.000. Dit bleek in 2020 niet realistisch als gevolg van

technische complicaties bij de opdrachtgever (gemeente Amsterdam). Ook in de geactualiseerde begroting 2021 en daarna zijn geen opbrengsten opgenomen.

De opbrengsten overige dienstverlening betreffen vooral die voor de coördinatie van bevolkingszorg gemeentelijke taken, afhijsingen voor de Ambulancedienst Amsterdam die niet onder de wettelijke taak van de brandweer vallen en de zeilmakerij. Het in 2020 hoger gerealiseerde bedrag wordt voornamelijk verklaard door de declaratie bij het Ministerie van VWS voor de gemaakte meerkosten als gevolg van Corona (€ 1,2 miljoen).

De extern gefinancierde activiteiten kenden in 2020 lagere inkomsten dan begroot, vooral bij BRZO-inspecties en advisering. Voor de jaren 2021 en 2022 zijn deze inkomsten op het gebied van veiligheidsexpertise weer op niveau begroot.

De begrote overige opbrengsten van € 118.000 in de actualisatie 2021 en begroting 2022 betreffen subsidies voor zonnepanelen en personele verzekeringsuitkeringen.

Op de post buitengewone baten is in de geactualiseerde begroting 2021 de schade-uitkering van de leverancier van € 663.000 opgenomen voor de in 2019 afgebrande autoladder Teunis. Het vervangende exemplaar is namelijk pas in 2021 weer operationeel geworden.

9.2.4 Rijksbijdragen

bedragen x € 1.000

Rijksbijdragen VRAA/BAA	**Rekening 2020**	**Begroting 2021**	**Actualisatie 2021**	**Begroting 2022**
Algemene Rijksbijdrage	6.787	6.658	6.791	6.791
Bijzondere bijdrage CBRNE	175	175	175	175
Bijzondere bijdrage aandeel versterkingsgeld	938	938	938	938
Totaal	**7.900**	**7.770**	**7.904**	**7.904**

9.2.5 Gemeentelijke bijdragen – regionaal

bedragen x € 1.000

Gemeentelijke regionale bijdrage VrAA/BAA	**Rekening 2020**	**Begroting 2021**	**Actualisatie 2021**	**Begroting 2022**
Aalsmeer	1.090	1.127	1.147	1.147
Amstelveen	4.316	4.452	4.528	4.528
Amsterdam	59.758	61.507	62.566	62.566
Diemen	1.070	1.106	1.125	1.125
Ouder-Amstel	584	603	613	613
Uithoorn	1.150	1.189	1.209	1.209
Totaal	**67.970**	**69.984**	**71.189**	**71.189**

De nominale ontwikkeling 2021 is toegepast.

9.2.6 Gemeentelijke bijdragen - maatwerk

bedragen x € 1.000

Gemeentelijke maatwerk bijdrage	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Aalsmeer	64	64	65	65
Amstelveen	593	593	603	603
Amsterdam	11.364	12.180	12.225	12.225
Diemen	183	183	186	186
Ouder-Amstel	-	-	-	-
Uithoorn	108	108	135	135
Totaal	**12.312**	**13.127**	**13.213**	**13.213**

De nominale ontwikkeling 2021 is toegepast op alle onderdelen behalve op de maatwerkbijdrage FLO.

9.3 Toelichting lasten

9.3.1 Salarissen en sociale lasten

De onderstaande tabel geeft inzicht in de opbouw van de salarislasten.

bedragen x € 1.000

Salarissen en sociale lasten	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Loonkosten beroeps en vrijwilligers	54.675	58.717	58.237	60.222
FLO-uitkeringen	12.085	3.746	12.122	3.927
Bijdrage GMK	885	885	885	885
Totaal	**67.645**	**63.347**	**71.244**	**65.034**

In de actualisatie 2021 zijn de loonkosten van het beroepspersoneel bijgewerkt op basis van de daadwerkelijke bezetting. Hierbij is verwerkt het structureel verhogend effect van het werkgeversdeel van de pensioenpremiestijging (circa € 120.000) per 1 januari 2021. De huidige gemeentelijke cao's lopen van 1 januari 2019 tot 1 januari 2021. De onderhandelingen tussen vakbonden en werkgevers over de nieuwe gemeentelijke cao's hebben nog niet tot een akkoord geleid, zodat hiervoor geen effect is opgenomen. De loonkosten van de vrijwilligers betreffen een structureel bedrag van € 1,6 miljoen. Tot slot is in de actualisatie per saldo een incidenteel neerwaarts effect (€ 1,2 miljoen) verwerkt, dat vooral komt door vacatureruimte binnen verschillende organisatieonderdelen en doordat het laatste "blikkie" (gevormd door nieuw aangenomen uitrukpersoneel), dat begin 2021 de examens heeft behaald, pas in de personeelsbegroting van 2022 wordt verwerkt. Dit verklaart grotendeels het verschil in loonkosten tussen de actualisatie 2021 en de begroting 2022. De begroting 2022 is gebaseerd op de vastgestelde formatie.

Door het stopzetten van de levensloopregeling in 2022 worden er extra bijdragen betaald aan de levenslooptegoeden FLO-regeling in 2020 en in 2021. Voor de hele veiligheidsregio Amsterdam Amstelland met 289 FLO-ers leidt dit tot een extra storting in 2020 (€ 9 miljoen) en in 2021 (€ 9 miljoen). Het is niet zo dat hierdoor de FLO over de hele looptijd tot 2043 duurder wordt. Wel worden door deze bijstortingen de uitgaven voor de FLO naar voor getrokken, waardoor in latere

jaren de uitgaven lager zijn. Door deze bijstortingen worden hoge vervroegde pensioneringsboetes (RPU-boete) over de aanvullende bijdragen van de werkgever (vanaf het moment dat een medewerker met FLO gaat) zo veel mogelijk beperkt en wordt voldaan aan de afspraak uit het FLO-akkoord dat het netto FLO-spaartegoed vanaf 31 december 2021 doorgroeit tot een doeltegoed van 225% netto jaarinkomen FLO-spaartegoed op 55 jaar.

9.3.2 Belastingen

bedragen x € 1.000

Belastingen	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Te betalen Vennootschapsbelasting	34	-	30	30
Totaal	**34**	**-**	**30**	**30**

Met ingang van 2018 wordt de (te betalen) Vennootschapsbelasting separaat verantwoord. Deze belasting heeft in 2020 met name betrekking op OMS en diverse advieswerkzaamheden. Per 2021 verdwijnt het OMS-deel vanwege het wegvallen van de OMS-inkomsten

9.3.3 Kapitaallasten

In het onderstaand overzicht zijn de kapitaallasten in beeld gebracht.

bedragen x € 1.000

Kapitaallasten	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Kapitaallasten regulier excl. BOCAS	5.212	5.212	5.212	5.212
Kapitaallasten BOCAS	351	351	351	351
Kapitaallasten maatwerk	1.685	1.685	1.690	1.690
Kapitaallasten maatwerk incidenteel	5.468	-	-	-
Totaal	**12.716**	**7.248**	**7.253**	**7.253**

In 2020 betreft het gerealiseerde bedrag van € 5.468.000, de toevoeging aan de voorziening egalisatie kapitaallasten. Het toegevoegde bedrag is beschikbaar gekomen door de onttrekking van het saldo van de reserve Vastgoed Amsterdam voor hetzelfde bedrag. Dit is conform het Strategisch Vastgoedplan 2020-2030, dat het veiligheidsbestuur op 21 september 2020 heeft vastgesteld.

In het hiernavolgende overzicht worden de kapitaallasten gepresenteerd naar de rentecomponent, mutatie van egalisatievoorzieningen, afschrijvingen, boekwinst/verlies en naar buitengewone baten/lasten.

bedragen x € 1.000

Kapitaallasten	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Rente vaste activa	166	1.050	932	1.088
Toevoeging egalisatievoorziening	7.464	195	755	104-
Onttrekking egalisatievoorziening	19-	856-	18-	1.021-
Afschrijvingen materiële vaste activa	5.152	6.859	5.584	7.290
Boekwinst/-verlies vaste activa	48-	-	-	-
Buitengewone baten/lasten vaste activa	-	-	-	-
Totaal	**12.716**	**7.248**	**7.253**	**7.253**

9.3.4 Duurzame goederen

bedragen x € 1.000

Duurzame goederen	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Kleine inventaris en meubilair	108	108	125	108
Totaal	**108**	**108**	**125**	**108**

9.3.5 Ingeleend personeel

bedragen x € 1.000

Personeel van derden	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Tijdelijke inhuur vervangingen en ext. expertise overig	2.024	30	911	347
Instructeurs (BOCAS)	240	325	250	275
Risicobeheersing en preparatie	1.761	425	714	150
Projecten	733	-	397	-
Totaal	**4.757**	**780**	**2.272**	**772**

In de begroting zijn alleen structurele budgetten opgenomen. In de geactualiseerde begroting worden daar de incidentele budgetten aan toegevoegd. In de actualisatie 2021 betreft dit bij Risicobeheersing en preparatie vooral de inhuur voor veiligheidsexpertise en –advies, vakbekwaamheid en informatiemanagement. De inhuur op projecten omvat de onderwerpen strategisch HRM, informatiesturing en innovatie. De overige inhuur heeft betrekking op onder meer de bedrijfsvoeringprojecten informatiebeheer en archief en de upgrade van het financiële pakket.

9.3.6 Overige goederen en diensten

In het onderstaand overzicht zijn de overige goederen en diensten naar subcategorie weergegeven.

bedragen x € 1.000

Overige goederen en diensten	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Externe kosten opleiden en oefenen	1.292	1.293	2.925	1.529
Personeelsgerelateerde kosten	3.049	2.938	2.853	2.984
Kleding	263	344	313	339
Energie	917	925	925	925
Gebouwgerelateerde kosten	4.263	3.448	4.188	3.633
Voertuig gerelateerde kosten	1.553	1.644	1.953	1.730
Brandweerspecifieke kosten	788	557	685	583
Overige materiële kosten	6.101	4.573	5.011	4.687
Totaal	**18.226**	**15.722**	**18.852**	**16.410**

9.4 Toelichting mutaties reserves

9.4.1 Onttrekkingen aan de reserves

bedragen x € 1.000

Onttrekkingen	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Algemene reserve				
Bestemmingsreserve WW	143	100	225	125
Bestemmingsreserve vastgoed	5.468			
Bestemmingsreserve FLO Amsterdam	3.613		2.826	
Bestemmingsreserve Strategisch HRM	419		414	
Bestemmingsreserve Manifest	865			
Bestemmingsreserve Informatiebesturing	254		325	
Bestemmingsreserve Veiligh.Centrum Haven	3.036			
Bestemmingsreserve Innovatie	327		417	
Bestemmingsreserve Transitie LMO	500			
Bestemmingsreserve Opleiden en Oefenen				
Totaal	**14.625**	**100**	**4.208**	**125**

9.4.2 Dotaties aan de reserves

bedragen x € 1.000

Dotaties	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Algemene reserve				
Bestemmingsreserve WW				
Bestemmingsreserve vastgoed				
Bestemmingsreserve FLO Amsterdam		5.714		5.189
Bestemmingsreserve Strategisch HRM	1.101			
Bestemmingsreserve Manifest				
Bestemmingsreserve Informatiebesturing	1.700			
Bestemmingsreserve Veiligh.Centrum Haven				
Bestemmingsreserve Innovatie	934	434	434	434
Bestemmingsreserve Transitie LMO				
Bestemmingsreserve Opleiden en Oefenen				
Totaal	**3.735**	**6.148**	**434**	**5.623**

9.5 Meerjarenbegroting VrAA/BAA

bedragen x € 1.000

VrAA/BAA	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten							
Uitgeleend personeel	457	168	322	39	39	39	39
Huren	73	6-	440	433	433	433	433
Overige goederen en diensten	5.188	2.210	2.936	2.328	2.328	2.328	2.328
Inkomensoverdrachten - Rijk	7.900	7.770	7.904	7.904	7.904	7.904	7.904
Inkomensoverdrachten - Gemeenten	80.282	83.111	84.403	84.403	84.403	84.403	84.403
Inkomensoverdrachten - Gemeenschappelijke Regelingen	-	-	-	-	-	-	-
Overige bijdragen	-	-	-	-	-	-	-
Rentebaten	-	-	-	-	-	-	-
Totale baten	***93.900***	***93.253***	***96.003***	***95.106***	***95.106***	***95.106***	***95.106***
Lasten							
Salarissen en sociale lasten	67.645	63.347	71.244	65.034	65.743	65.745	65.377
Belastingen	34	-	30	30	30	30	30
Kapitaallasten	12.716	7.248	7.253	7.253	7.253	7.253	7.253
Duurzame goederen	108	108	125	108	108	108	108
Ingeleend personeel	4.757	780	2.272	772	772	772	772
Overige goederen en diensten	18.226	15.722	18.852	16.410	16.626	16.752	16.836
Totale lasten	***103.485***	***87.205***	***99.777***	***89.608***	***90.533***	***90.661***	***90.376***
Saldo van baten en lasten	**9.585-**	**6.048**	**3.774-**	**5.498**	**4.573**	**4.445**	**4.729**
RESERVES							
Onttrekkingen	14.625	100	4.208	125	125	125	125
Dotaties	3.734	6.148	434	5.623	4.698	4.570	4.854
Mutaties in reserves	**10.891**	**6.048-**	**3.774**	**5.498-**	**4.573-**	**4.445-**	**4.729-**
Resultaat	**1.306**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

In de meerjarige begroting zijn alle bekende meerjarige ontwikkelingen verwerkt.

10. Begroting GHOR

Het onderstaande overzicht bevat de begroting van de werkmaatschappij GHOR.

bedragen x € 1.000

GHOR	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Baten				
Uitgeleend personeel				
Huren				
Overige goederen en diensten				
Inkomensoverdrachten - Rijk	2.605	2.562	2.605	2.605
Inkomensoverdrachten - Gemeenten	324	324	328	328
Inkomensoverdrachten - Gemeenschappelijke Regelingen				
Overige bijdragen				
Rentebaten				
Totale baten	**2.930**	**2.886**	**2.933**	**2.933**
Lasten				
Salarissen en sociale lasten				
Belastingen				
Kapitaallasten				
Duurzame goederen				
Ingeleend personeel	1.818	1.995	2.048	2.052
Overige goederen en diensten	1.139	1.055	935	960
Totale lasten	**2.956**	**3.051**	**2.984**	**3.012**
Saldo van baten en lasten	**27-**	**165-**	**50-**	**78-**
RESERVES				
Onttrekkingen	27	165	50	78
Dotaties	-	-	-	-
Mutaties in reserves	**27**	**165**	**50**	**78**
Resultaat	**-**	**-**	**-**	**-**

10.1 Toelichting algemeen

In de actualisatie 2021 is er kritisch naar de besparingsopgave gekeken en zijn de begroten lasten omlaag gebracht. Dit is doorgetrokken naar 2022 en verder.

10.2 Toelichting baten

Dit betreffen structurele baten vanuit het Rijk en de Amsterdam-Amstelland gemeenten. Deze zijn naar 2022 nog niet geactualiseerd.

10.3 Toelichting lasten

De formatie van de GHOR kent een onderbezetting, en nu is de formatie ook naar beneden bijgesteld voor de komende jaren. De reden is gelegen in de teruglopende inkomsten voor de GHOR vanwege dat de lasten voor de inhuur van de OVDG-en van de Ambulancedienst Amsterdam aan het toenemen zijn. Dit verklaart de hogere onttrekking 2022 t.o.v. de actualisatie 2021.

10.4 Toelichting mutaties reserves

Vanaf 2024 is er geen onttrekking aan de reserve meer benodigd.

10.5 Meerjarenbegroting GHOR

bedragen x € 1.000

GHOR	Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten							
Uitgeleend personeel							
Huren							
Overige goederen en diensten							
Inkomensoverdrachten - Rijk	2.605	2.562	2.605	2.605	2.605	2.605	2.605
Inkomensoverdrachten - Gemeenten	324	324	328	328	328	328	328
Inkomensoverdrachten - Gemeenschappelijke Regelingen							
Overige bijdragen							
Rentebaten							
Totale baten	**2.930**	**2.886**	**2.933**	**2.933**	**2.933**	**2.933**	**2.933**
Lasten							
Salarissen en sociale lasten							
Belastingen							
Kapitaallasten							
Duurzame goederen							
Ingeleend personeel	1.818	1.995	2.048	2.052	2.004	1.973	1.973
Overige goederen en diensten	1.139	1.055	935	960	960	960	960
Totale lasten	**2.956**	**3.051**	**2.984**	**3.012**	**2.965**	**2.934**	**2.934**
Saldo van baten en lasten	**27-**	**165-**	**50-**	**78-**	**31-**	**0-**	**0-**
RESERVES							
Onttrekkingen	27	165	50	78	31	0	0
Dotaties	-	-	-	-	-	-	-
Mutaties in reserves	**27**	**165**	**50**	**78**	**31**	**0**	**0**
Resultaat	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

11. Bijlagen

11.1 Overzicht gemeentelijke bijdragen

11.1.1 Gemeentelijke bijdragen actualisatie 2021

VRAA/BAA

bedragen x € 1.000

Totaal bijdragen gemeenten VrAA/BAA	Aalsmeer	Amstelveen	Amsterdam	Diemen	Ouder-Amstel	Uithoorn	Totaal
Regionale bijdrage	1.147	4.528	62.566	1.125	613	1.209	**71.189**
Maatwerk bijdrage	65	603	12.225	186	-	135	**13.213**
Actualisatie 2021	**1.211**	**5.131**	**74.791**	**1.312**	**613**	**1.344**	**84.403**

bedragen x € 1.000

Maatwerk VrAA/BAA per gemeente	Aalsmeer	Amstelveen	Amsterdam	Diemen	Ouder-Amstel	Uithoorn	Totaal
FLO	-	-	9.500	-	-	-	**9.500**
Eigenaarslasten kazernes	65	585	2.643	152	-	101	**3.546**
Blusboot	-	-	82	-	-	-	**82**
Preventie	-	-	-	34	-	34	**68**
Jeugdbrandweer	-	18	-	-	-	-	**18**
Actualisatie 2021	**65**	**603**	**12.225**	**186**	**-**	**135**	**13.213**

GHOR

bedragen x € 1.000

Totaal bijdragen gemeenten GHOR	Aalsmeer	Amstelveen	Amsterdam	Diemen	Ouder-Amstel	Uithoorn	Totaal
Regionale bijdrage	10	28	268	9	4	9	**328**
Maatwerk bijdrage	-	-	-	-	-	-	**-**
Actualisatie 2021	**10**	**28**	**268**	**9**	**4**	**9**	**328**

11.1.2 Gemeentelijke bijdragen begroting 2022

VRAA/BAA

bedragen x € 1.000

Totaal bijdragen gemeenten VrAA/BAA	Aalsmeer	Amstelveen	Amsterdam	Diemen	Ouder-Amstel	Uithoorn	Totaal
Regionale bijdrage	1.147	4.528	62.566	1.125	613	1.209	**71.189**
Maatwerk bijdrage	65	603	12.225	186	-	135	**13.213**
Begroting 2022	**1.211**	**5.131**	**74.791**	**1.312**	**613**	**1.344**	**84.403**

bedragen x € 1.000

Maatwerk VrAA/BAA per gemeente	Aalsmeer	Amstelveen	Amsterdam	Diemen	Ouder-Amstel	Uithoorn	Totaal
FLO	-	-	9.500	-	-	-	**9.500**
Eigenaarslasten kazernes	65	585	2.643	152	-	101	**3.546**
Blusboot	-	-	82	-	-	-	**82**
Preventie	-	-	-	34	-	34	**68**
Jeugdbrandweer	-	18	-	-	-	-	**18**
Begroting 2022	**65**	**603**	**12.225**	**186**	**-**	**135**	**13.213**

GHOR

bedragen x € 1.000

Totaal bijdragen gemeenten GHOR	Aalsmeer	Amstelveen	Amsterdam	Diemen	Ouder-Amstel	Uithoorn	Totaal
Regionale bijdrage	10	28	268	9	4	9	**328**
Maatwerk bijdrage	-	-	-	-	-	-	**-**
Begroting 2022	**10**	**28**	**268**	**9**	**4**	**9**	**328**

11.2 Reserves en voorzieningen

bedragen x € 1.000

	stand	Bestemming resultaat 2020	Vermeerderingen	Verminderingen	stand	Bestemming resultaat 2021	Vermeerderingen	Verminderingen	stand
	31-12-2020				**31-12-2021**				**31-12-2022**
Algemene reserve BAA	3.637	255	-		3.892	-	-	-	3.892
Algemene reserve GHOR	3.003	-	-	50	2.953	-	-	78	2.874
Algemene reserve Vbu	1.881	-	-	-	1.881	-	-	-	1.881
Totaal algemene reserves	**8.522**	**255**	**-**	**50**	8.726	**-**	**-**	**78**	**8.648**
					-				
WW BAA	1.359	-	-	225	1.134	-	-	125	1.009
Vastgoed Amsterdam	0	-	-	-	0	-	-	-	0
FLO Amsterdam	9.370	-		2.826	6.544	-	5.189	-	11.733
Strategisch HRM	682	-	-	414	268	-	-	-	268
Informatiesturing	1.446	-	-	325	1.121	-	-	-	1.121
Innovatie	607	-	434	417	624	-	434	-	1.058
Opleiden en oefenen	-	1.051			1.051				1.051
Totaal bestemmingsreserves	**13.466**	**1.051**	**434**	**4.207**	**10.744**	**-**	**5.623**	**125**	**16.242**
Totaal reserves	**21.987**	**1.306**	**434**	**4.257**	**19.470**	**-**	**5.623**	**203**	**24.890**
Personeelsgerelateerd	536	-	-	-	536	-	-	-	536
Egalisatie kapitaallasten	19.720	-	755	18	20.457	-	104-	1.021	19.332
Egalisatie kosten groot onderhoud	2.139	-	-	-	2.139	-	-	-	2.139
Egalisatie huurkosten	79	-	-	-	79	-	-	-	79
Totaal voorzieningen	**22.474**	**-**	**755**	**18**	**23.211**	**-**	**104-**	**1.021**	**22.086**
Saldo van reserves & voorzieningen	**44.461**	**1.306**	**1.189**	**4.276**	**42.681**	**-**	**5.519**	**1.224**	**46.975**

11.3 Tarieventabel BAA

Omschrijving	Tarief 2020 (€)	Tarief 2021 (€)	Tarief 2022 (€)	Eenheid
Inzet operationeel personeel en materieel voor dienstverlening buiten de wettelijke taak				
Inzet operationeel personeel (6 personen)	236,10	238,56	242,88	
Inzet tankautospuit	130,28	131,19	133,16	
Inzet autoladder	300,14	302,24	306,77	
Afhijsen van patiënten	666,52	671,99	682,81	per inzet
Inzet duikers (4 personen)	157,40	159,04	161,92	
Inzet duikwagen incl. boot	130,28	131,19	133,16	
Verrichten van duikwerkzaamheden	287,68	290,23	295,08	per uur
Inzet operationeel personeel voor overige werkzaamheden	39,35	39,76	40,48	per uur
Inzet van materieel:				
- Tankautospuit	130,28	131,19	133,16	per uur
- Autoladder (ladderwagen)	300,14	302,24	306,77	per uur
- Blusboot	569,81	573,80	582,41	per uur
Overige dienstverlening				
Inzet van adviseurs				
- Inzet senior adviseur	114,56	115,75	117,83	per uur
- Inzet medior adviseur	98,19	99,21	100,98	per uur
- Inzet junior adviseur	81,84	82,69	84,16	per uur
Werkzaamheden (adembescherming)werkplaats				
- Vullen cilinders adembescherming	7,35	7,43	7,56	per stuk
- Controleren maskers adembescherming	9,84	10,03	10,21	per stuk
- Overige werkzaamheden werkplaats	76,38	77,17	78,54	per uur
Bijzondere bepalingen bij alle voorgaande rubrieken				
De vermelde tarieven zijn exclusief omzetbelasting.				
Voor de berekening van de duur van de operationele inzet wordt uitgegaan van de tijd tussen vertrek en terugkomst van de eenheid op de kazerne, waarbij minimaal één uur in rekening wordt gebracht. Daarna wordt de inzet afgerond op 0,25 uur.				
De inzet van adviseurs wordt afgerond op 0,25 uur.				

11.4 Incidentele baten en lasten

bedragen x € 1.000

Overzicht incidentele baten per programma	Rekening 2020	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Baten			
Programma Crisisbeheersing	**0**	**0**	**0**
Crisisbeheersing: Preventie en preparatie	0	0	0
Crisisbeheersing: Crisis- en incidentbestrijding	0	0	0
Crisisbeheersing: Kwaliteitszorg	0	0	0
Programma Brandweerzorg	**0**	**0**	**0**
Brandweerzorg: Advies en toezicht brandveiligheid	0	0	0
Brandweerzorg: Brandveilig wonen	0	0	0
Brandweerzorg: Repressie basisbrandzorg	0	0	0
Brandweerzorg: Coördinatie en bijzonder optreden	0	0	0
Brandweerzorg: Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen	0	0	0
Brandweerzorg: Bestrijding waterongevallen	0	0	0
Brandweerzorg: Zware hulpverlening	0	0	0
Brandweerzorg: Maatwerk basisbrandweerzorg	0	0	0
Brandweerzorg: BOCAS	0	0	0
Brandweerzorg: Projecten en incidentele posten	0	0	0
Programma Alarmering	**0**	**0**	**0**
Alarmering: Meldkamerfunctie monodisciplinair brandweer	0	0	0
Alarmering: GHOR-Meldkamertafel	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen en staf Veiligheidsbureau	**0**	**0**	**0**
Rijksbijdragen	0	0	0
OMS	0	0	0
Gemeentelijke bijdragen	0	0	0
Overige baten	0	0	0
Staf veiligheidsbureau	0	0	0
Programma Overhead	**0**	**0**	**0**
Incidentele onttrekkingen aan reserves	**10.868**	**739**	**0**
Totaal baten incidenteel	**10.868**	**739**	**0**

bedragen x € 1.000

Overzicht incidentele lasten per programma	Rekening 2020	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Lasten			
Programma Crisisbeheersing	**0**	**0**	**0**
Crisisbeheersing: Preventie en preparatie	0	0	0
Crisisbeheersing: Crisis- en incidentbestrijding	0	0	0
Crisisbeheersing: Kwaliteitszorg	0	0	0
Programma Brandweerzorg	**0**	**0**	**0**
Brandweerzorg: Advies en toezicht brandveiligheid	0	0	0
Brandweerzorg: Brandveilig wonen	0	0	0
Brandweerzorg: Repressie basisbrandzorg	0	0	0
Brandweerzorg: Coördinatie en bijzonder optreden	0	0	0
Brandweerzorg: Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen	0	0	0
Brandweerzorg: Bestrijding waterongevallen	0	0	0
Brandweerzorg: Zware hulpverlening	0	0	0
Brandweerzorg: Maatwerk basisbrandweerzorg	0	0	0
Brandweerzorg: BOCAS	0	0	0
Brandweerzorg: Projecten en incidentele posten	0	0	0
Programma Alarmering	**0**	**0**	**0**
Alarmering: Meldkamerfunctie monodisciplinair brandweer	0	0	0
Alarmering: GHOR-Meldkamertafel	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen en staf Veiligheidsbureau	**0**	**0**	**0**
Rijksbijdragen	0	0	0
OMS	0	0	0
Gemeentelijke bijdragen	0	0	0
Overige baten	0	0	0
Staf veiligheidsbureau	0	0	0
Programma Overhead	**0**	**0**	**0**
Incidentele toevoegingen aan reserves	**3.735**	**1.051**	**0**
Incidentele toevoegingen aan voorzieningen	**5.645**	**0**	**0**
Totaal lasten incidenteel	**9.380**	**1.051**	**0**

11.5 Taakvelden

Taakvelden actualisatie 2021 - baten

Taakvelden		Programma's					
Taakveldnr.	Omschrijvingtaakveld	Crisisbeheersing	Brandweerzorg	Alarmering	Algemene dekkingsmiddelen	Overhead	Totaal
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	657	3.662	0	94.295	323	98.937

bedragen x € 1.000

Taakvelden actualisatie 2021 - lasten

Taakvelden		Programma's					
Taakveldnr.	Omschrijvingtaakveld	Crisisbeheersing	Brandweerzorg	Alarmering	Algemene dekkingsmiddelen	Overhead	Totaal
0.1	Bestuur	10	0	0	0	50	60
0.4	Overhead	0	0	0	0	21.452	21.452
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0
0.10	Mutaties reserves	0	-3.824	0	0	0	-3.824
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-3.896	-72.120	-899	94.270	-21.179	-3.824
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	4.543	75.782	899	25		81.249

bedragen x € 1.000

Taakvelden begroting 2022 - baten

Taakvelden		Programma's					
Taakveldnr.	Omschrijvingtaakveld	Crisisbeheersing	Brandweerzorg	Alarmering	Algemene dekkingsmiddelen	Overhead	Totaal
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	651	3.629	0	93.439	320	98.039

bedragen x € 1.000

Taakvelden begroting 2022 - lasten

Taakvelden		Programma's					
Taakveldnr.	Omschrijvingtaakveld	Crisisbeheersing	Brandweerzorg	Alarmering	Algemene dekkingsmiddelen	Overhead	Totaal
0.1	Bestuur	10	0	0	0	50	60
0.4	Overhead	0	0	0	0	21.452	21.452
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0
0.10	Mutaties reserves	0	5.420	0	0	0	5.420
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-3.902	-62.010	-899	93.414	-21.182	5.420
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	4.543	65.650	899	25	0	71.117

bedragen x € 1.000

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Bezoekadres:
Ringdijk 98, 1097 AH Amsterdam

Postadres:
Postbus 92171, 1090 AD Amsterdam

Telefoon:
020 555 6550

Website:
veiligheidsregioaa.nl

BRANDWEER
Amsterdam - Amstelland

Jaaroverzicht 2020
Gemeente Amstelveen

89.870 inwoners

44.10 km²

54.998 objecten

2 autospuiten (springbezetting)

1 hulpverleningsvoertuig

1 autoladder

1 brandweerkazerne

1 waterongevallen voertuig

1 schuimblus voertuig

2 bijzondere blusmiddelen containers

1 Personeel bus

38 beroeps
6 bevelvoerders
32 manschappen

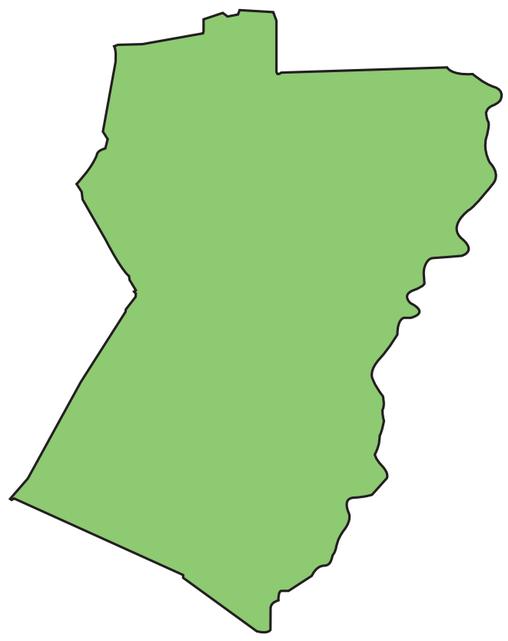
32 vrijwilligers
6 bevelvoerders
26 manschappen

14 jeugdleden brandweer

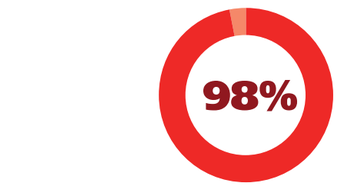
Dekkingsplan BAA 2018 - 2021

Brandrisicoprofiel Brandweer Amsterdam-Amstelland. Vastgesteld op 27-11-2017 in het veiligheidsbestuur.

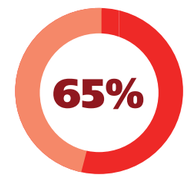

Overige werkzaamheden

- Brandkranen controle

Paraatheid
In dienst zijn 1e autospuit binnen gemeentegrens

Realisatie
Opkomsttijd 1e autospuit binnen gemeentegrens

Incidentclassificatie

7 middel

(Brand)Veiligheids-adviesaanvragen

Adviesaanvragen milieu & brandveiligheid en bouwplantoetsing

Risicobeheersing

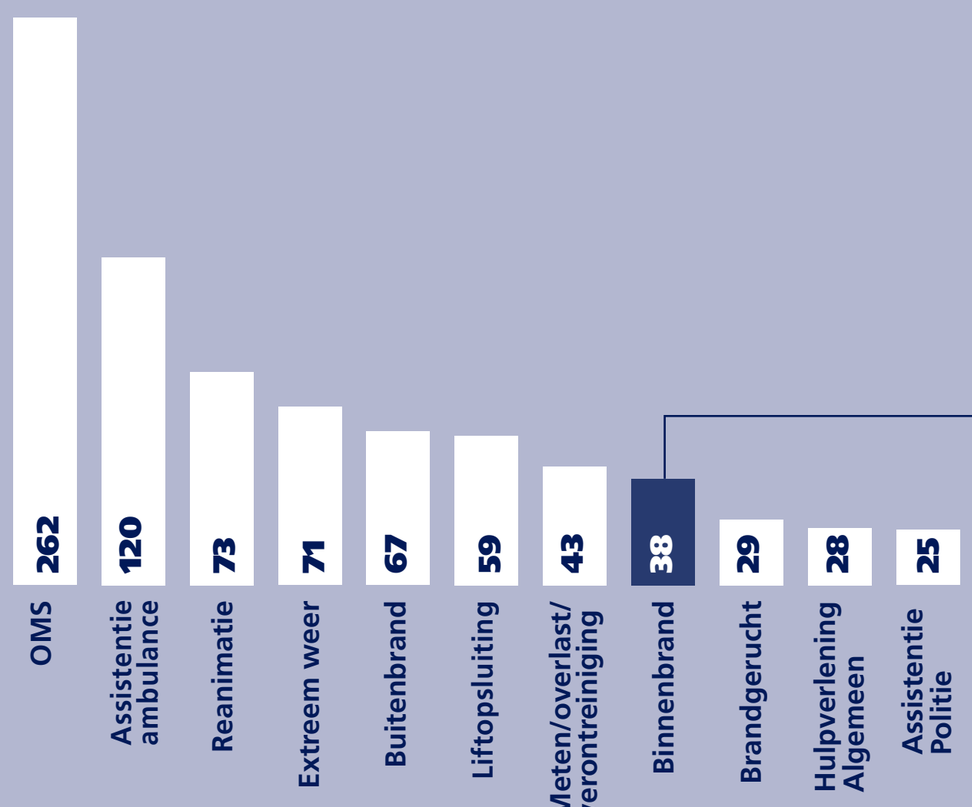
Brandveiligheidscheck bij woningen.
Brandveilig Leven is als strategisch thema structureel geborgd in het gemeentelijke Integraal Veiligheidsplan.

Enkele adviesaanvragen milieu & brandveiligheid ontvangen en afgehandeld.

Overleggen met gemeente Amstelveen, WMO en woningbouwcorporatie over stalling scootmobielen.

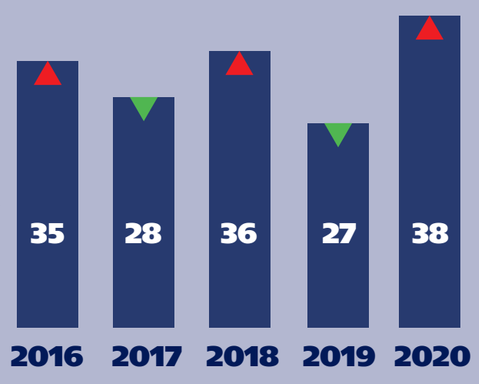
Team expertise, toezicht en controle (ETC) heeft de gemeente ondersteund (advisering en risicogerichte samenwerking bij complexere objecten) in het uitvoeren van brandveiligheidscontroles op verleende vergunningen en meldingen.

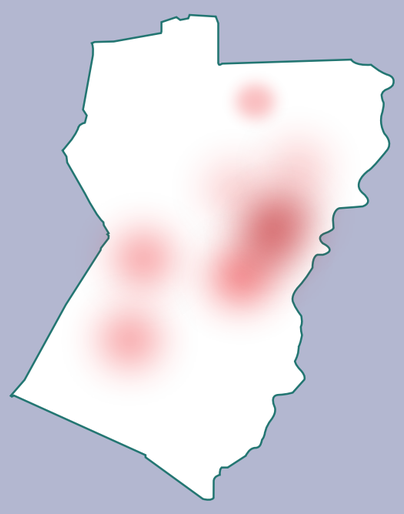
Aantal incidenten
Top 11

Overzicht binnenbranden

Overzicht aantal binnenbranden binnen gemeentegrens

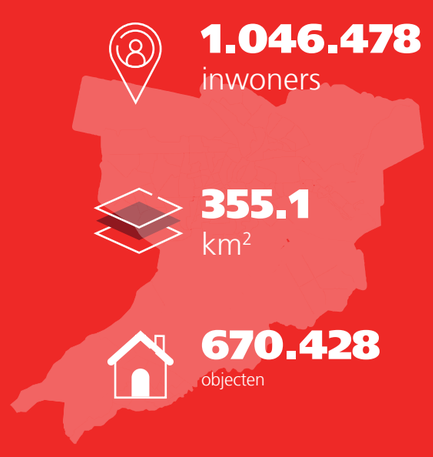

807
Totaal aantal incidenten PRIO1,2,3 binnen gemeentegrens

BRANDWEER
Amsterdam-Amstelland

Jaaroverzicht 2020
Amsterdam-Amstelland

1.046.478
inwoners

355.1
km²

670.428
objecten

20
autospuiten

1
waterongevallen-voertuig

3
hulpverlenings-voertuigen

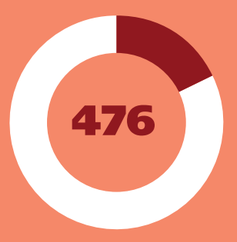
9
autoladders

1
incidentbestrijding gevaarlijke stoffen

2
blusboten

18
Brandweerkazernes
Aalsmeer
Amstelveen
Anton
Diemen
Dirk
Driemond
Duivendrecht
GBA
Hendrik
IJsbrand
Nico
Osdorp
Pieter
Teunis
Uithoorn
Victor
Willem
Zebra

Én
1 schuimblusvoertuig **1** personeel materiaal hulpverlening **1** personeel bus **1** robot **1** grootschalige ontsmetting eenheid (GOE) **1** oefenaanhanger **2** dompelpomp units (DPU) **1** bijzondere blusmiddelen container **1** multidisciplinaire commando unit **1** ontsmettings-container (Deco unit) **2** autospuiten met springbezetting **1** ijsslee op aanhanger

476 beroeps
87 bevelvoerders
389 manschappen

258 vrijwilligers
59 bevelvoerders
212 manschappen
64 niet repressieve vrijwilligers
14 jeugdleden brandweer

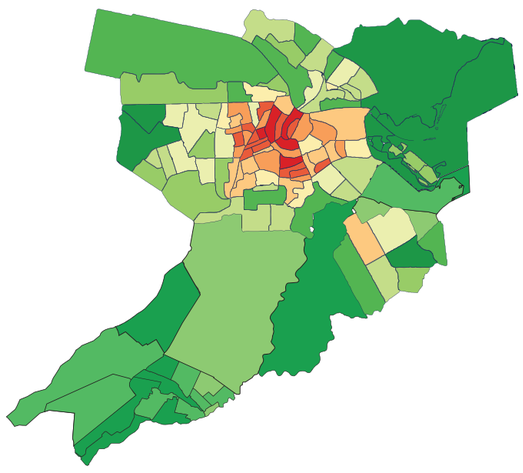

Dekkingsplan BAA 2018 - 2021

Brandrisicoprofiel Brandweer Amsterdam-Amstelland vastgesteld op 27-11-2017 in het VB

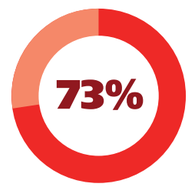
Overige werkzaamheden

- Ambulance wasstraat gerealiseerd
- Dagbezetting gerealiseerd met beroeps en repressieve ondersteuningspoule.
- Brandkranen controle

Paraatheid
In dienst zijn 1e tankauto-spuit binnen gemeentegrens

Realisatie
Opkomsttijd 1e tankautospuit binnen gemeentegrens

Incidentclassificatie

9 GRIP
10 zeer groot
21 groot
161 middel

(Brand)Veiligheids-adviesaanvragen

626 adviesaanvragen milieu & brandveiligheid en externe veiligheid ontvangen en afgehandeld.

74 adviesaanvragen ruimtelijk ordening ontvangen en afgehandeld.

187 adviesaanvragen in het kader van evenementen ontvangen en afgehandeld.

765 adviesaanvragen omgevingsvergunning bouwplantoetsing ontvangen en afgehandeld.

Risicobeheersing

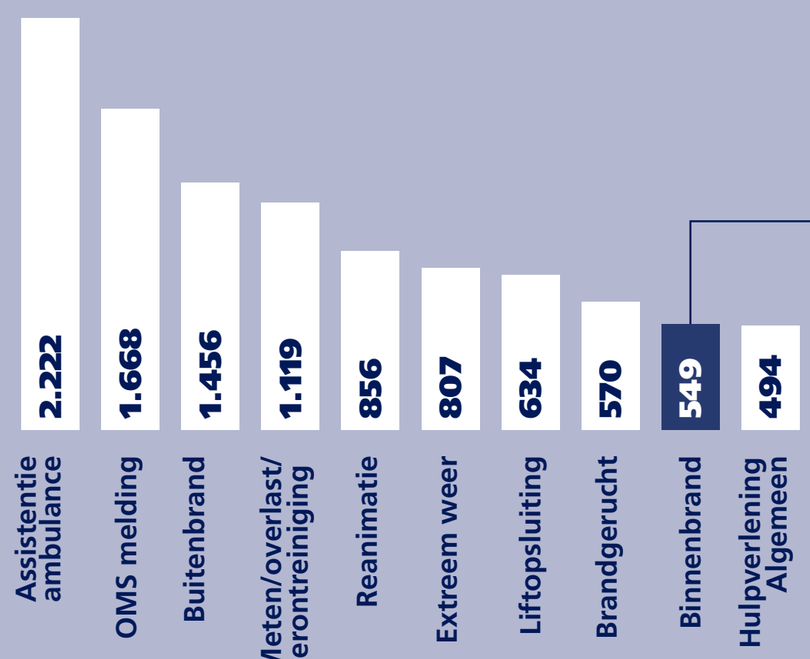

Brandveiligheids-checks bij woningen

273 Flexibele basisploeg
2103 beroepsmedewerkers
86 vrijwillige medewerkers

- Brandveilig Leven is als strategisch thema structureel geborgd in de gemeentelijke Integrale Veiligheidsplannen en gebiedsplannen
- Voorlichtingsbijeenkomsten gehouden bij onder andere zelfstandig wonende (eenzame) senioren, VvE's, (veiligheids-)markten, via een live verbinding in De Blauwe Moskee en op landelijke bijeenkomst Vereniging Eigen Huis in de RAI.
- (B)VL 2.0 'Een veilige samenleving' koers intern en extern opgezet.
- Ontruimingsoefening gehouden bij De Blauwe Moskee.
- Samenwerking opgezet met Amsterdamse Federatie van Woningcorporaties, VvE's en WMO afdelingen ten aanzien van scootmobielen problematiek.
- Team expertise, toezicht en controle (ETC) heeft de gemeente ondersteund (advisering en risicogerichte samenwerking bij complexere objecten) in het uitvoeren van brandveiligheidscontroles op verleende vergunningen en meldingen.
- Regel- en risicogerichte samenwerking opgezet om de brandveiligheid van verminderd zelfredzame inwoners te verhogen.

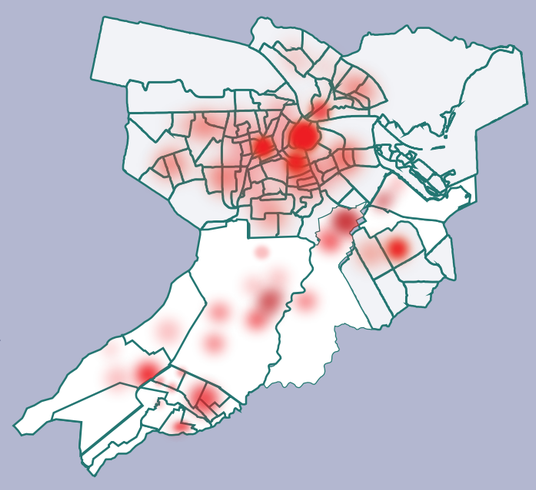
Aantal incidenten
Top 10

Overzicht binnenbranden

Historisch overzicht aantal binnenbranden

10.819
Totaal aantal incidenten PRIO1,2,3 binnen gemeentegrens

Veiligheidsregio
Amsterdam-Amstelland

Burgemeesters Veiligheidsregio AA

Datum:	31 maart 2021	**Behandeld door:**	Bas Meijer en Kees Huijben
Betreft:	Jaarstukken 2020 en begroting 2022	**Uw kenmerk:**	-
Kenmerk:	DIV2021/134	**Bijlagen:**	Jaarstukken VrAA 2020 en begroting 2022

Geachte burgemeester,

Graag bied ik u de jaarrekening 2020 en de begroting 2022 (inclusief de actualisatie 2021) aan, ten behoeve van doorgeleiding aan uw gemeenteraad. Dit is conform de afspraak, die wij in de bestuursvergadering van de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA) van 29 maart jl. maakten.

De gemeenteraden worden gevraagd hun zienswijze kenbaar te maken over zowel de jaarrekening als de begroting, zodat het bestuur van de VrAA in de vergadering van 5 juli a.s. een definitief besluit kan nemen en daarmee kan voldoen aan de wet op de Gemeenschappelijke Regelingen. Deze wet is de onderlegger voor de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland.

Ik licht de verschillende onderdelen graag kort toe.

Jaarstukken 2020
Het bestuur heeft op 29 maart 2020 ingestemd met het aan alle betrokken gemeenteraden aanbieden van de geconsolideerde ontwerprekening 2020. De kern van de jaarrekening is een positief jaarrekeningresultaat 2020 van € 1,305 mln.

Het resultaat van € 1,305 mln. is met name veroorzaakt doordat als gevolg van COVID-19 opleidingen en oefeningen niet door zijn gegaan. Dit heeft geleid tot uitgestelde kosten. Deze activiteiten zijn wel essentieel voor het op peil houden van de kennis, kunde en geoefendheid van onze medewerkers. Daarom heeft het bestuur besloten dit via een bestemmingsreserve beschikbaar te houden voor het op peil houden van het vakbekwaam worden (opleiden) en blijven (oefenen) en het weg werken van de in 2020 door COVID-19 opgelopen achterstand.

Bezoekadres
Ringdijk 98
1097 AH Amsterdam

Postadres
Postbus 92171
1090 AD Amsterdam

Telefoon (020) 555 65 50
informatie@veiligheidsregioaa.nl
www.veiligheidsregioaa.nl

Daarnaast zijn er door COVID-19 ook extra kosten gemaakt (bijvoorbeeld persoonlijke beschermingsmiddelen) en is sprake geweest van omzetderving. Bij het ministerie van VWS is een declaratie ingediend, die in de omzet is meegenomen, om deze kosten/omzetderving te compenseren.

Begroting 2022
Voor u ligt (tevens) de ontwerp-programmabegroting 2022, die kaders geeft waarbinnen de organisatie van de VrAA kan opereren en waarin de koppeling is gelegd tussen de prestaties op beleid en financiën.

De organisatie is in ontwikkeling, terwijl de kaders van de begroting nog grotendeels gebaseerd zijn op de indeling van de onderdelen Crisisbeheersing, Brandweerzorg en Alarmering. In de loop van 2021, nadat het nieuwe beleidsplan 2021 - 2024 door uw bestuur is vastgesteld (voorzien in uw vergadering van 26 april a.s.), zullen de doelen en prestaties beter in lijn komen met de veranderende organisatie en de koers van de VrAA.

In dit licht onderstreept VrAA een indringend signaal, dat tijdens de laatste bestuurlijke bijeenkomst reeds is afgegeven: de duurzame financiering van de Veiligheidsregio staat onder druk. Er ligt nu weliswaar een sluitende begroting voor, maar deze is op onderdelen zeer beperkend. Er zijn additionele middelen nodig om de maatschappelijke opgaven te kunnen realiseren en de gewenste veranderingen te kunnen doorvoeren.

Zo zijn structureel extra middelen noodzakelijk voor vakbekwaamheid, risicobeheersing en de verdere professionalisering. Daarnaast is incidenteel budget benodigd voor het inrichten van een mobiliteitsfonds ter bevordering van de doorstroom van personeel. In de vergadering van het bestuur van de veiligheidsregio van 26 april zal hiertoe een voorstel worden geagendeerd.

Voor de bespreking van het jaarverslag en de begroting in uw raadscommissie en/of behandeling in uw gemeenteraad is de heer Van Lieshout, indien u dat wenst, beschikbaar een toelichting te geven op de stukken.

Hoogachtend,

Burgemeester P.J. Heiliegers
Aandachtsveldhouder Financiën Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Bezoekadres
Ringdijk 98
1097 AH Amsterdam

Postadres
Postbus 92171
1090 AD Amsterdam

Telefoon (020) 552 20 49
informatie@veiligheidsregioaa.nl
www.veiligheidsregioaa.nl

College van B&W

Uw contact B. Boon
T (020) 540 40 46
F (020) 540 45 59
b.boon@amstelveen.nl

Postbus 4, 1180 BA Amstelveen
Vermeld bij reactie ons kenmerk en datum van deze brief

AAN
de gemeenteraad Amstelveen

Datum 21 april 2021
Ons kenmerk Z21-105782

Betreft Oplegnotitie Financiële stukken Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA)

Geachte raad,

Op grond van de Gemeenschappelijke regeling VrAA worden de Programmabegroting, actualisatie en jaarrekening van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA) voor eventuele zienswijzen voorgelegd aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten, alvorens deze in het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio kunnen worden vastgesteld. Bijgesloten treft u de financiële stukken van de VrAA.
Te weten:

1. Jaarverslag en jaarrekening 2020
2. Programmabegroting 2022 inclusief actualisatie 2021
3. Brandweermonitor Amstelveen
4. Brandweermonitor Amsterdam-Amstelland
5. Aanbiedingsbrief aandachtsveldhouder financiën, 31 maart 2021

Deze stukken worden aangeboden ter bespreking in de commissie ABM van 18 mei 2021. In het verleden heeft uw Raad aangegeven behoefte te hebben aan een samenvattende weergave waaruit blijkt wat de bijdrage van de brandweer (VrAA) is geweest voor de burgers in Amstelveen en op basis waarvan u eventueel het gesprek kunt aangaan met de commandant van de brandweer. Bijgevoegde stukken, maar met name de Brandweermonitor Amstelveen, geven het door u gevraagde inzicht.

De komende periode wordt uw Raad betrokken bij de behandeling van een aantal strategische documenten van de VrAA. Het betreft het Regionaal Risicoprofiel, het Regionaal Beleidsplan en een aantal wijzigingen in de Gemeenschappelijke regeling VrAA. Aan de agendacommissie wordt voorgesteld deze voor de behandeling in de commissie van 22 juni 2021 te agenderen. De heer Tijs van Lieshout, directeur Veiligheidsregio en tevens brand

weercommandant wordt uitgenodigd voor een nadere toelichting en om eventuele vragen te beantwoorden.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Amstelveen,
de secretaris, de burgemeester,

Bert Winthorst

Tjapko Poppens

Raadscommissie voor Algemeen bestuur en middelen

Dossiernummer	528
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	18 mei 2021
Agendapunt	4.2
Omschrijving	Jaarrekening 2020 en begroting 2022 Amstelland-Meerlanden overleg

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadscommissie voor Algemeen bestuur en middelen	18 mei 2021

Toelichting

Amstelveen werkt samen met Aalsmeer, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn. Het gaat om een bestuurlijke samenwerking om waar mogelijk een gezamenlijk geluid te kunnen laten horen in de Metropoolregio Amsterdam. De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld zich uit te spreken over de financiële stukken van dit samenwerkingsverband, voordat deze definitief worden vastgesteld.

Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 24

Datum B&W-besluit 20 april 2021

Voor de raadsvergadering van
2 juni 2021

Portefeuillehouder Burgemeester Poppens

Afdeling Jeugd & Samenleving

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Angelien W.T.M. Brus
020 5404215
angelienbrus@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Algemeen bestuur en middelen (ABM)
op n.v.t. (De agendacommissie heeft besloten dit voorstel direct als hamerstuk aan de raad voor te leggen ter besluitvorming.)

Onderwerp

Jaarrekening 2020 en begroting 2022 Amstelland-Meerlanden overleg (AM).

Gevraagd besluit

1. De conceptjaarrekening 2020 en de conceptbegroting 2022 van de gemeenschappelijke regeling (GR) AM voor kennis aannemen.
2. Geen zienswijze in te dienen over de conceptjaarrekening 2020 en de conceptbegroting 2022 van de gemeenschappelijke regeling AM.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Het AM heeft tot doel de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten (Aalsmeer, Amstelveen, De Ronde Venen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder Amstel en Uithoorn) te behartigen in de regio en op die manier bij te dragen aan een evenwichtige ontwikkeling van de regio. Met de komst van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) heeft de deelregio AM aan belang gewonnen. Bestuurders vertegenwoordigen de deelregio in de MRA overleggen. Sinds 2017 is er een compact AM-team dat de aanhaking van de AM bij de MRA faciliteert.

Met de conceptjaarrekening 2020 en conceptbegroting 2022 van de GR AM wordt de raad geïnformeerd.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De raad in de gelegenheid stellen zijn zienswijze over de conceptjaarrekening 2020 en conceptbegroting 2022 van de GR AM naar voren te brengen. Het college is van mening dat de conceptjaarrekening 2020 en de conceptbegroting 2022 van de GR AM geen aanleiding geven tot het maken van opmerkingen en of wijzigingen. Het college adviseert de raad daarom geen zienswijze op de conceptjaarrekening en de conceptbegroting in te dienen.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid.

Aanleiding

Op grond van artikel 17 (begroting) en artikel 18 (jaarrekening) van de GR AM zendt het dagelijks bestuur van de GR AM de jaarstukken aan de raden van de deelnemende gemeenten. De deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de begroting geven vóór 1 juli.

Argumenten

Conceptjaarrekening 2020
De deelnemende gemeenten hebben volgens besluit een bijdrage ontvangen uit de egalisatie reserve. Dit is verrekend met de door hen te betalen bijdragen voor 2020. Dit verklaart het verschil tussen geraamd en werkelijk.

De kosten voor de regiosecretaris EZ/RO zijn hoger dan het begrote bedrag, doordat de kosten van 2019 in 2020 zijn gefactureerd en betaald.
Hiernaast is een hoger bedrag voor 2020 doorbelast zodat uiteindelijk een lager bedrag in de egalisatiereserve overblijft.

De overige kosten hebben betrekking op diverse bijeenkomsten en het bouwen en beheer van de AM website.

Conceptbegroting 2022
Gezien de omvang van de AM begroting (jaarlijks rond €250.000,-) en het feit dat de AM samenwerking geen grote financiële risico's kent is in 2020 besloten de egalisatiereserve die per 31 december 2019 nog € 133.699,- was terug te brengen naar ongeveer € 50.000,-. In 2020 is daarom een bedrag van € 87.650,- onttrokken aan de egalisatiereserve. De egalisatiereserve kwam daarmee per 31 december 2020 op € 46.050,-.

Kanttekeningen

Geen.

Financiën

De inkomsten zijn gebaseerd op een bedrag per inwoner per gemeente (exclusief Ronde Venen) van € 0,73. Dit bedrag is ongewijzigd ten opzichte van 2020. De bijdrage voor de gemeente Amstelveen bedroeg in 2020 € 52.545,-.

Communicatie

De GR AM heeft een eigen website www.amstelland-meerlanden.nl met informatie over bestuurlijke overleggen en actuele zaken. De website heeft een link naar de MRA website.

Procedure

Conform artikel 17 en 18 van de gemeenschappelijke regeling kunnen deelnemende gemeenten binnen twee maanden na toezending van de jaarrekening hun zienswijzen bij het Dagelijks Bestuur naar voren brengen. Daarna stelt het plenair overleg de jaarrekening en de begroting vast.

Bijlage 1 conceptjaarrekening 2020 Amstelland Meerlanden overleg.
Bijlage 2 conceptbegroting 2022 Amstelland Meerlanden overleg.
Bijlage 3 aanbiedingsbrief conceptjaarrekening 2020 en -begroting 2022 AM.

De secretaris,

Bert Winthorst

De voorzitter,

Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

n.v.t. (De agendacommissie heeft besloten dit voorstel direct als hamerstuk aan de raad voor te leggen ter besluitvorming.)

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard Gewijzigd aanvaard Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. De conceptjaarrekening 2020 en de conceptbegroting 2022 van de GR AM voor kennis aannemen.
2. Geen zienswijze in te dienen over de conceptjaarrekening 2020 en de conceptbegroting 2022 van de GR AM.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 2 juni 2021.

De griffier,

Debby de Heus

De voorzitter,

Tjapko Poppens

AMSTELLAND-MEERLANDEN OVERLEG

Aalsmeer ● Amstelveen ● Diemen ● Haarlemmermeer ● Ouder-Amstel ● Uithoorn ● De Ronde Venen

Jaarrekening 2020 (concept) (bedragen in euro's)

Uitgaven	Werkelijk	Geraamd	Inkomsten	Werkelijk	Geraamd
			Bijdrage Gemeenten		
Regiosecretaris Algemeen	84.710	83.500	Aalsmeer	18.406	22.994
			Amstelveen	52.545	65.605
Regiosecr. EZ/Ro	111.133	64.800	Diemen	16.539	20.528
			Haarlemmermeer	86.161	107.516
Regiosecr. Verkeer & Vervoer	9.300	9.300	Ouder-Amstel	7.888	9.852
			Uithoorn	17.223	21.495
Regiosecretaris Wonen	55.600	55.600	De Ronde Venen	3.590	4.362
Secretaris/ ondersteuning	26.164	25.800			
			onttr egalisatiereserve	50.000	
Bureau/ overige kosten	3.095	13.352	onttrekking egalisatiereserv	37.649	0
Totaal	**290.001**	**252.352**	**Totaal**	**290.001**	**252.352**

Saldo egalisatiereserve per 01/01/2020:	133.699
Storting	-
Onttrekking	87.649
Saldo egalisatiereserve per 31/12/2020:	46.050

Toelichting:

Baten

De bijdrage voor de gemeenten exclusief De Ronde Venen zijn € 0,73 per inwoner. De bijdrage voor de gemeente De Ronde Venen is vastgesteld op € 0,10 per inwoner.

De deelnemende gemeenten hebben volgens besluit een bijdrage ontvangen uit de egalisatie reserve. Dit bedrag is verrekend met de door hun te betalen bijdragen voor 2020. Dit verklaart het verschil tussen geraamd en werkelijk.

Kosten

De kosten voor de regiosecretaris EZ/RO zijn hoger dan het begrote bedrag, doordat de kosten van 2019 in 2020 zijn Hiernaast is een hogere bedrag voor 2020 doorbelast zodat uiteindelijk een lagere bedrag in de egalisatiereserve overblijft

De overige kosten hebben betrekking op diverse bijeenkomsten en het bouwen en beheer van de AM website.

AMSTELLAND-MEERLANDEN OVERLEG

Aalsmeer ● Amstelveen ● Diemen ● Haarlemmermeer ● Ouder-Amstel ● Uithoorn ● De Ronde Venen

Concept Begroting 2022

Inhoudsopgave

Pagina

Inleiding : 3

Begroting
Balans per 31 december 2021 4
Programmabegroting 5

Inleiding

Het Amstelland-Meerlanden Overleg heeft tot doel de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten (Aalsmeer, Amstelveen, De Ronde Venen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn) te behartigen in de regio en op die manier bij te dragen aan een evenwichtige ontwikkeling van de regio. Met de komst van de Metropoolregio Amsterdam (hierna: MRA) heeft de deelregio Amstelland-Meerlanden aan belang gewonnen. Bestuurders vertegenwoordigen de deelregio Amstelland-Meerlanden in de MRA overleggen op het gebied van ruimte, economie, wonen, duurzaamheid, landschap en verkeer en vervoer. Sinds 2017 is er een compact AM-team dat de aanhaking van Amstelland-Meerlanden bij de MRA faciliteert.

Balans per 31 december

Omschrijving	2022	2021	Omschrijving	2022	2021
Vaste activa			Vaste passiva		
Rekening courant Haarlemmermeer	46.050	46.050	Egalisatie reserve	46.050	46.050
Totaal activa	46.050	46.050	**Totaal passiva**	46.050	46.050

Saldo egalisatiereserve per 01/01/2018:	217.975
Saldo egalisatiereserve per 31/12/2018:	102.952
Saldo egalisatiereserve per 01/01/2019:	102.952
Saldo egalisatiereserve per 31/12/2019:	133.699
Saldo egalisatiereserve per 01/01/2020:	133.699
Saldo egalisatiereserve per 31/12/2020:	46.050
Saldo egalisatiereserve per 01/01/2021:	46.050
Saldo egalisatiereserve per 31/12/2021:	46.050

Programmabegroting

Omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2021	Begroting 2020	Rekening 2020
Opbrengsten				
Bijdrage deelnemende gemeenten *				
Aalsmeer	23.257	23.161	22.994	18.406
Amstelveen	66.923	66.312	65.605	52.545
Diemen	22.469	21.313	20.528	16.539
Haarlemmermeer	113.881	112.592	107.516	86.161
Ouder-Amstel	10.239	10.159	9.852	7.888
De Ronde Venen	4.446	4.406	4.362	3.590
Uithoorn	21.519	21.480	21.495	17.223
Totaal opbrengsten	**262.734**	**259.422**	**252.352**	**202.352**
Kosten				
Regiosecretaris Algemeen	93.900	84.400	83.500	84.710
Regiosecreatris EZ & RO	73.900	73.900	64.800	111.133
Regiosecretaris Verkeer & Vervoer	9.400	9.400	9.300	9.300
Regiosecretaris Wonen	56.200	56.200	55.600	55.600
Ondersteuning	26.200	26.200	25.800	26.164
Overige kosten	3.200	9.322	13.352	3.095
Totaal kosten	**262.800**	**259.422**	**252.352**	**290.002**
Resultaat voor mutaties reserve en voor resultaatbestemming	**-66**	**0**	**0**	**-87.650**
Storting in Egalisatiereserve	0	0	0	0
Onttrekking Egalisatiereserve	0	0	0	-87.649
Resultaat na mutaties reserve en voor resultaatbestemming	-66	0	0	-1

* Op basis van inwoneraantal per 1/1/2019 en 1/1/2020 die zijn gepubliceerd door het CBS.
Inwonerbijdrage is € 0,73 per inwoner.
Exclusief De Ronde Venen : € 0,10 per inwoner.

Aantallen inwoners van de AM-gemeenten per 1/1/19			Aantallen inwoners van de AM-gemeenten per 1/1/20	
Aalsmeer	8,07%	31.728	8,00%	31.859
Amstelveen	23,09%	90.838	23,02%	91.675
Diemen	7,42%	29.196	7,73%	30.780
Haarlemmermeer	39,21%	154.235	39,17%	156.002
Ouder-Amstel	3,54%	13.916	3,52%	14.026
De Ronde Venen	11,20%	44.059	11,16%	44.456
Uithoorn	7,48%	29.424	7,40%	29.478
Totaal	100,00%	**393.396**	100,00%	**398.276**

AMSTELLAND-MEERLANDEN OVERLEG

Aalsmeer • Amstelveen • De Ronde Venen • Diemen • Haarlemmermeer • Ouder-Amstel • Uithoorn

Aan de colleges van B&W van de gemeenten:
Aalsmeer, Amstelveen, De Ronde Venen, Diemen,
Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn.

Secretariaat:
Raadhuis Haarlemmermeer
Postbus 250
2130 AG Hoofddorp

Onderwerp: Jaarrekening AM 2020, Begroting AM 2022
Kenmerk: AM 2021/1

Hoofddorp, 7 april 2021

Geacht college,

Hierbij bieden wij u de concept jaarrekening 2020 en de concept begroting 2022 van de gemeenschappelijke regeling Amstelland-Meerlanden Overleg aan met verzoek deze, op grond van art. 17 en 18 van de GR Amstelland-Meerlanden Overleg, voor zienswijze aan uw raad aan te bieden.

Jaarrekening 2020
Het jaar 2020 laat een onttrekking aan de egalisatiereserve zien van € 87.649, -. Deze onttrekking is gebaseerd op ons besluit uit 2020 om de egalisatiereserve terug te brengen. Aanleiding voor dit besluit was dat, gezien de omvang van de AM begroting en het feit dat de AM samenwerking geen grote financiële risico's kent, het niet noodzakelijk is om een forse reserve op te bouwen. Conform de huidige verdeelsleutel en met weging van ieders bijdrage is deze onttrekking aan de deelnemende gemeenten uitgekeerd. De egalisatiereserve bedraagt per 31/12/2020 € 46.050,-.

Begroting 2022
De begroting 2022 is vergelijkbaar met de begroting 2021 en laat een sluitende begroting zien met een lichte stijging van de inkomsten als gevolg van hogere inwonertallen.

Hoogachtend,

Namens het dagelijks bestuur van het Amstelland-Meerlanden Overleg,

De voorzitter,
Tjapko Poppens

Bijlagen:
- Concept Jaarrekening AM 2020 en Concept Begroting AM 2022

AMSTELLAND-MEERLANDEN OVERLEG

Aalsmeer • Amstelveen • Diemen • Haarlemmermeer • Ouder-Amstel • Uithoorn • De Ronde Venen

Jaarrekening 2020 (concept) (bedragen in euro's)

Uitgaven	Werkelijk	Geraamd	Inkomsten	Werkelijk	Geraamd
			Bijdrage Gemeenten		
Regiosecretaris Algemeen	84.710	83.500	Aalsmeer	18.406	22.994
			Amstelveen	52.545	65.605
Regiosecr. EZ/Ro	111.133	64.800	Diemen	16.539	20.528
			Haarlemmermeer	86.161	107.516
Regiosecr. Verkeer & Vervoer	9.300	9.300	Ouder-Amstel	7.888	9.852
			Uithoorn	17.223	21.495
Regiosecretaris Wonen	55.600	55.600	De Ronde Venen	3.590	4.362
Secretaris/ ondersteuning	26.164	25.800			
			onttr egalisatiereserve	50.000	
Bureau/ overige kosten	3.095	13.352	onttrekking egalisatiereserv	37.649	0
Totaal	**290.001**	**252.352**	**Totaal**	**290.001**	**252.352**

Saldo egalisatiereserve per 01/01/2020:	133.699
Storting	-
Onttrekking	87.649
Saldo egalisatiereserve per 31/12/2020:	46.050

Toelichting:

Baten

De bijdrage voor de gemeenten exclusief De Ronde Venen zijn € 0,73 per inwoner. De bijdrage voor de gemeente De Ronde Venen is vastgesteld op € 0,10 per inwoner.

De deelnemende gemeenten hebben volgens besluit een bijdrage ontvangen uit de egalisatie reserve. Dit bedrag is verrekend met de door hun te betalen bijdragen voor 2020. Dit verklaart het verschil tussen geraamd en werkelijk.

Kosten

De kosten voor de regiosecretaris EZ/RO zijn hoger dan het begrote bedrag, doordat de kosten van 2019 in 2020 zijn gefactureerd en betaald.

Hiernaast is een hogere bedrag voor 2020 doorbelast zodat uiteindelijk een lager bedrag in de egalisatiereserve overblijft dan de beoogde € 50.000

De overige kosten hebben betrekking op diverse bijeenkomsten en het bouwen en beheer van de AM website.

AMSTELLAND-MEERLANDEN OVERLEG

Aalsmeer • Amstelveen • Diemen • Haarlemmermeer • Ouder-Amstel • Uithoorn • De Ronde Venen

Jaarrekening 2020 (concept) (bedragen in euro's)

Uitgaven	Werkelijk	Geraamd	Inkomsten	Werkelijk	Geraamd
			Bijdrage Gemeenten		
Regiosecretaris Algemeen	84.710	83.500	Aalsmeer	18.406	22.994
			Amstelveen	52.545	65.605
Regiosecr. EZ/Ro	111.133	64.800	Diemen	16.539	20.528
			Haarlemmermeer	86.161	107.516
Regiosecr. Verkeer & Vervoer	9.300	9.300	Ouder-Amstel	7.888	9.852
			Uithoorn	17.223	21.495
Regiosecretaris Wonen	55.600	55.600	De Ronde Venen	3.590	4.362
Secretaris/ ondersteuning	26.164	25.800			
			onttr egalisatiereserve	50.000	
Bureau/ overige kosten	3.095	13.352	onttrekking egalisatiereserv	37.649	0
Totaal	**290.001**	**252.352**	**Totaal**	**290.001**	**252.352**

Saldo egalisatiereserve per 01/01/2020:	133.699
Storting	-
Onttrekking	87.649
Saldo egalisatiereserve per 31/12/2020:	46.050

Toelichting:

Baten

De bijdrage voor de gemeenten exclusief De Ronde Venen zijn € 0,73 per inwoner. De bijdrage voor de gemeente De Ronde Venen is vastgesteld op € 0,10 per inwoner.

De deelnemende gemeenten hebben volgens besluit een bijdrage ontvangen uit de egalisatie reserve. Dit bedrag is verrekend met de door hun te betalen bijdragen voor 2020. Dit verklaart het verschil tussen geraamd en werkelijk.

Kosten

De kosten voor de regiosecretaris EZ/RO zijn hoger dan het begrote bedrag, doordat de kosten van 2019 in 2020 zijn gefactureerd en betaald.

Hiernaast is een hogere bedrag voor 2020 doorbelast zodat uiteindelijk een lager bedrag in de egalisatiereserve overblijft dan de beoogde € 50.000

De overige kosten hebben betrekking op diverse bijeenkomsten en het bouwen en beheer van de AM website.

Raadscommissie voor Algemeen bestuur en middelen

Dossiernummer	529
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	18 mei 2021
Agendapunt	4.3
Omschrijving	Eindrapportage 2020 en Meerjarenbegroting 2022-2025 (inclusief begrotingswijziging 2021) Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG)

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadscommissie voor Algemeen bestuur en middelen	18 mei 2021

Toelichting

De Omgevingsdienst Noordzaakanaalgebied voert voor Amstelveen taken uit in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Wet milieubeheer en het Besluit Bodemkwaliteit. De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld zich uit te spreken over de financiële stukken van dit samenwerkingsverband, voordat deze definitief wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur van de omgevingsdienst.

Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 25

Datum B&W-besluit 20 april 2021

Voor de raadsvergadering van
2 juni 2021

Portefeuillehouder wethouder Herbert Raat

Afdeling Veiligheid & Handhaving

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Gert Zweers
06-34131409
g.zweers@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Algemeen bestuur en middelen (ABM)
op n.v.t. (De agendacommissie heeft besloten dit voorstel direct als hamerstuk aan de raad voor te leggen ter besluitvorming.)

Onderwerp

Eindrapportage 2020 en Meerjarenbegroting 2022-2025 (inclusief begrotingswijziging 2021) Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG).

Gevraagd besluit

In te stemmen met:
1. Geen zienswijze in te dienen omtrent de Meerjarenbegroting 2022-2025.
2. De gemeentelijke bijdrage vanaf 2022 te verhogen met € 120.000,- en deze te dekken uit een compensatie in het gemeentefonds en de begroting hier structureel op aan te passen via de Perspectiefnota 2022.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Het Dagelijks Bestuur van de OD NZKG heeft op 26 maart 2021 ingestemd met het aan alle betrokken gemeenteraden aanbieden van de geconsolideerde jaarrekening 2020 en meerjarenbegroting 2022-2025 (inclusief begrotingswijziging 2021). Daarmee wordt voldaan aan de Wet op de gemeenschappelijke regelingen. De raad moet in de gelegenheid worden gesteld om een zienswijze in te dienen, mocht dit noodzakelijk worden geacht.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Voorgesteld wordt aan de raad geen zienswijzen voor te leggen bij de OD NZKG.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

3,4,5 en 6.

Aanleiding

Amstelveen neemt, voor wat betreft het inbrengen van het Basistakenpakket, deel aan de gemeenschappelijke regeling OD NZKG. Hiervoor wordt er jaarlijks een Uitvoeringsprogramma afgesloten, met daarin opgenomen een Uitvoeringsovereenkomst (UVO). In de gemeenschappelijke regeling OD NZKG nemen, naast Amstelveen, ook Aalsmeer, Amsterdam, Diemen, Uithoorn, Ouder-Amstel, Haarlemmermeer, Zaanstad en Provincie Noord-Holland deel.

Aan gemeenteraad Amstelveen wordt gevraagd kennis te nemen van de Eindrapportage 2020 en de Meerjarenbegroting 2022-2025 van de OD NZKG. Hierbij bestaat de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Een zienswijze kan ingediend worden indien de raad het, op onderdelen, niet eens is met het gestelde in de Meerjarenbegroting. De zienswijze wordt meegenomen in het uiteindelijk oordeel en verantwoording van het Algemeen Bestuur (AB) van de OD NZKG over haar eigen ingebrachte stukken.

Argumenten

1. Eindrapportage 2020

Financieel resultaat:

De jaarrekening 2020 wordt voorzien van een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid, onder voorbehoud van goedkeuring van de jaarrekening door het dagelijks bestuur. Het jaar 2020 is afgesloten met een positief saldo van € 194.000.-. Dit is € 205.000,- positiever dan begroot. Het resultaat is boven verwachting gegeven de beperkingen als gevolg van corona. Het saldo bestaat, ten opzichte van de begroting, uit hogere baten ad € 852.000,- en € 677.000,- hogere lasten. Daarnaast is er een lagere toevoeging aan de reserve persoonlijk ontwikkelbudget ad € 31.000,-. De hogere baten en lasten houden met name verband met meerwerk in het kader van de UVO 2020. In de jaarrekening wordt per programma ingegaan op de afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Voorstel resultaatbestemming:

Op basis van de risico-inventarisatie i.r.t. de weerstandscapaciteit is het weerstandsvermogen vanaf 2021 tussen de 1,1-1,4. Dit valt binnen de bestuurlijk vastgestelde norm (1-1,5) en is daarmee voldoende. Er is derhalve geen noodzaak om het resultaat toe te voegen aan de algemene reserve, daarom wordt voorgesteld om het resultaat als volgt te bestemmen:

a. Terugbetaling inrichtingskosten aan de founding fathers:
Bij de oprichting van de OD NZKG is op basis van het bedrijfsplan afgesproken dat bij voldoende weerstandsvermogen, een positief rekeningresultaat gebruikt zou worden voor het terugbetalen van de oprichting- en inrichtingskosten aan de founding fathers. In 2016, 2017 en 2019 zijn de oprichtingskosten en een deel van de inrichtingskosten terugbetaald. Van de inrichtingskosten resteert nog een bedrag van € 143.636,-. Voorgesteld wordt om dit bedrag terug te betalen uit het rekeningresultaat 2020. Daarmee zijn de initiële oprichtingskosten en inrichtingskosten ad € 2.875.000,- volledig terugbetaald. Voor de terugbetaling worden de destijds toegepaste verdeelsleutels gebruikt. (De gemeente Amstelveen heeft zijn bijdrage aan de oprichtingskosten van € 5.000,- reeds terugontvangen).

b. Voorgesteld wordt om het resterende bedrag ad € 50.376,- toe te voegen aan de reserve Omgevingswet. De reserve per stand ultimo 2020 wordt in 2021 volledig ingezet. Gezien het feit dat 2022 een overgangsjaar wordt, is naar verwachting nog extra geld nodig voor opleidingen en afrondende projectkosten.

2. Meerjarenbegroting 2022-2025 (en begrotingswijziging 2021)

Samenvatting:
Voor u ligt de meerjarenbegroting 2022-2025 van de OD NZKG.
Aan de basis hiervan liggen diverse ontwikkelingen in het VTH domein die een grote impact op de uitvoering van de taken van de OD NZKG hebben en mede richting geven aan onze koers voor de komende jaren. Zoals het onderzoek van de commissie Van Aartsen naar het VTH-stelsel, de inwerkingtreding van de Omgevingswet, de wet Kwaliteitsborging voor het bouwen, de energietransitie en het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer. Daarnaast is vanuit bewoners, bestuurders en media steeds meer interesse in de uitvoering van de VTH–taken door de OD NZKG.

De OD NZKG ziet de ontwikkelingen en aanbevelingen als een bevestiging van de weg die de OD NZKG reeds is ingeslagen. Bouwen aan het vertrouwen van de omgeving is essentieel voor hun

missie om bruikbare oplossingen te bieden met zichtbare meerwaarde voor een gezond, veilig en duurzaam woon- en werkklimaat.

Om het werk goed te kunnen doen is samenlevingsgericht werken essentieel. Waarbij de lijnen van en naar al die partijen worden open gehouden en optimaal benut. Het vraagt de komende jaren om een andere inzet, meer kennis en investeringen in innovatie. Complicerende factor is dat de opdrachtgevers hebben aangegeven dat de druk op hun meerjarenbegroting is toegenomen als gevolg van de corona pandemie. Dit legt zowel voor de opdrachtgevers als voor de OD NZKG druk op de bestuurlijk vastgestelde uitvoerings- en financiële kaders. In combinatie met de ontwikkelingen in het VTH domein stelt dit de OD NZKG ons als opdrachtgever voor de nodige uitdagingen de komende jaren. De OD NZKG gaat hierover in 2021 in overleg met gemeente Amstelveen in het kader van de UVO afspraken 2022 en verder.

De Meerjarenbegroting geeft geen aanleiding tot het opstellen van wijzigingsvoorstellen.

Kanttekeningen

1 De OD NZKG heeft het afgelopen (corona)jaar getracht alle taken conform het uitvoeringsprogramma 2020 uit te voeren. Dit is niet op alle punten gelukt en zullen een vervolg krijgen in 2021.

2.1 Recent is duidelijk geworden dat ook het behandelen van en het toezicht op sloop meldingen met asbest een wettelijke basistaak is die door een OD NZKG moet worden uitgevoerd. Daarover is door de Hoge Raad al een uitspraak gedaan (in de zaak tussen de Omgevingsdienst Haaglanden en de gemeente Den Haag). Daarmee is dit een onvermijdelijke autonome ontwikkeling. Het niveau waarop de OD NZKG deze taak zal uitvoeren (regionaal op basis van de PGF-norm, 4,7 uur per melding voor beoordeling en toezicht) is op een hoger niveau dan de gemeente dit heeft uitgevoerd. Dit betekent dat de overdracht weliswaar een personele reductie binnen gemeente Amstelveen tot gevolg heeft maar toch tot een kostenverhoging heeft geleidt.

2.2 De effecten voor de bijdrage voor 2022 op basis van de eerste berekeningen bij de verschuiving van provinciale bodemtaken naar de gemeente, zijn voor Amstelveen geraamd op een plus van € 120.000,-. Bij de overgang van de provinciale taken naar de gemeente zal ook het bijbehorende budget overgeheveld gaan worden naar de gemeente. We gaan er vooralsnog vanuit dat de budgetten 1-op-1 overgedragen gaan worden.

Financiën

1. Eindrapportage 2020 jaarverslag en -rekening:

Voor 2020 was er € 247.000,- begroot. Uiteindelijk zijn de kosten over 2020 beperkt gebleven tot € 220.000,-. Gemeente Amstelveen heeft daarnaast in 2020 een extra budget beschikbaar gesteld van € 125.000,- uit de duurzaamheidsreserve voor het realiseren van energiebesparing bij bedrijven en advisering op duurzaamheidsthema's. De realisatie is in 2020 niet afgerond. Hierdoor vallen de kosten grotendeels in 2021.

2. Meerjarenbegroting 2022-2025 (en begrotingswijziging 2021):

Door de overheveling van bodemtaken van de provincie naar de gemeente, zal het structurele budget voor 2022 opgehoogd moeten worden met € 120.000,- tot € 772.000,-. In het gemeentefonds zal hiervoor een compensatie worden opgenomen.

Communicatie

Het besluit van de Raad zal zo snel mogelijk gecommuniceerd worden aan het Dagelijks Bestuur (DB) van de OD NZKG. Het DB zal het raadsbesluit aan het AB kenbaar maken. Het AB stelt in zijn

vergadering van 9 juli 2020 de Eindrapportage 2020 en de Meerjarenbegroting 2022-2025 (inclusief begrotingswijzigingen 2021) vast.

Procedure

De bijlagen zijn ter inzage gelegd na ontvangst door het DB van de OD NZKG (conform artikel 50 lid 2 Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 190, leden 2 en 3 Gemeentewet.).

Bijlagen

1. Eindrapportage 2020 OD NZKG.
2. Meerjarenbegroting 2022-2025 OD NZKG.

De secretaris, De voorzitter,

Bert Winthorst Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

n.v.t. (De agendacommissie heeft besloten dit voorstel direct als hamerstuk aan de raad voor te leggen ter besluitvorming.)

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

In te stemmen met:

1. Geen zienswijze in te dienen omtrent de Meerjarenbegroting 2022-2025.
2. De gemeentelijke bijdrage vanaf 2022 te verhogen met € 120.000 en deze te dekken uit een compensatie in het gemeentefonds en de begroting hier structureel op aan te passen via de Perspectiefnota 2022.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 2 juni 2021.

De griffier, De voorzitter,

Debby de Heus Tjapko Poppens

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Jaarstukken 2020

2 maart 2021

Omgevingsdienst
noordzeekanaalgebied

Inhoud

1 Voorwoord 3

2 Verantwoording programma's 6
2.1 Programma Bouw 6
2.2 Programma Bodem 8
2.3 Programma Milieu en Brzo 10
2.4 Programma Randvoorwaardelijk 14
2.5 Programma Bedrijfsvoering 15
2.6 Financiële resultaten 20

3 Paragrafen 22
3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 22
3.2 Onderhoud kapitaalgoederen 29
3.3 Financiering 29
3.4 Bedrijfsvoering 30

4 Financiële jaarrekening 33
4.1 Overzicht baten en lasten 33
4.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 34
4.3 Toelichting baten en lasten 36
4.4 Balans 40

Bijlage 1 Overzicht taakvelden per programma 46

Bijlage 2 Bijdrage per deelnemer 47

Bijlage 3 Berekening financiële kengetallen 48

Bijlage 4 Meerjarig overzicht risico's 49

Bijlage 5 Sisa (Single Informatie Single Audit) 50

Bijlage 6 Controleverklaring accountant 51

1 Voorwoord

Met veel genoegen bied ik u het jaarverslag en de jaarrekening van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) aan. Het Bestuur van de OD NZKG vraagt de betrokken Raden en Staten om zienswijzen op deze jaarverantwoording 2020 in samenhang met de meerjarenbegroting 2022-2025. Naast de jaarverantwoording 2020 ontvangen onze opdrachtgevers (bevoegde gezagen) een toelichting op de afwijkingen ten opzichte van de halfjaarrapportage. Anders dan voorgaande jaren wordt er geen uitgebreide opdrachtgeversrapportage opgesteld. Aanleiding is de toegenomen werkdruk als gevolgen van de corona pandemie. Wij zijn hierdoor genoodzaakt om de werkzaamheden met betrekking tot de P&C-cyclus te prioriteren. Het algemeen bestuur heeft op 16 december 2020 ingestemd met het uitsluitend opstellen van de wettelijk verplichte P&C-producten, waaronder de jaarrekening 2020 en de rapportage in het kader van het VTH-uitvoeringsprogramma 2020. Laatstgenoemde rapportage wordt in juli 2021 opgeleverd.

Financieel resultaat

Het jaar 2020 is afgesloten met een positief saldo van 194K. Dit is 205K positiever dan begroot. Het resultaat is boven verwachting gegeven de beperkingen als gevolg van corona. Het saldo bestaat ten opzichte van de begroting uit hogere baten ad 852K en 677K hogere lasten. Daarnaast is er een lagere toevoeging aan de reserve persoonlijk ontwikkelbudget ad 31K. De hogere baten en lasten houden met name verband met meerwerk in het kader van de UVO 2020. In de jaarrekening wordt per programma ingegaan op de realisatie, waarbij wij een toelichting geven bij afwijkingen groter dan 100K.

Werkzaamheden

De werkzaamheden in 2020 zijn ondanks Covid-19 grotendeels uitgevoerd zoals vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst. Er is sprake van een verhoogde aandacht en inzet op intensieve handhaving en bestuurlijk gevoelige dossiers. De uitvoering van de VTH taken heeft een stevige impact op de organisatie gehad, niet in de laatste plaats door alle maatschappelijke en politieke aandacht voor het Tata dossier. De toenemende druk vanuit de omgeving is merkbaar door de verhoogde bestuurlijke/politieke aandacht voor toezicht, veiligheid en milieu. Dat uit zich onder andere in meer WOB- en handhavingsverzoeken en persvragen. Dat geldt voor meer bedrijven dan alleen Tata en Harsco Metals, zoals AEB, biomassacentrales en Nauerna afvalzorg. Ook de discussie rondom de stikstofwetgeving zorgde voor verhoogde belangstelling voor ons werk. De informatiebehoefte over de duiding van milieueffecten groeit voor veel verschillende doelgroepen: in de pers, bij bewonersbijeenkomsten en ook bij de gemeenteraden en staten.

Onderzoeken 2020: commissie van Aartsen en onderzoek PS provincie Noord-Holland

In 2020 zijn twee voor de OD NZKG belangrijke onderzoeken uitgevoerd. Beide onderzoeken zijn begin 2021 voltooid.

1. Het landelijke onderzoek van de commissie van Aartsen over welke mogelijkheden deze commissie ziet om milieuhandhaving, -toezicht en vergunningverlening in Nederland te versterken met als doel het stelsel effectiever en slagvaardiger te maken. Op 4 maart 2021 levert de commissie haar rapport op. De focus in het rapport ligt op thema's als versterking van het mandaat, verduidelijking van de stelsel verantwoordelijkheid, een steviger basis voor de financiering van omgevingsdiensten, minimum schaalniveau van omgevingsdiensten, het ontwikkelen van een visitatie toets voor omgevingsdiensten, benoemingsprocedures van directeuren etc. Aldus veel aanbevelende conclusies over governance-thema's. De impact van uitwerking van deze conclusies zal stevig zijn in 2021 en de komende jaren, ook voor de OD NZKG.
2. Het onderzoek van de Randstedelijke Rekenkamer in opdracht van gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland naar kwaliteit van de uitvoering VTH-taken bij Tata Steel en Harsco. Begin 2021 is de -rapportage gepubliceerd. De conclusies laten zien dat de OD NZKG het werk op hoofdlijnen goed uitvoert, maar dat dit voortvarender kan en moet in de huidige context van maatschappelijke omstandigheden en veranderingen. Als OD NZKG omarmen we de conclusies en aanbevelingen. De dienst schakelt reeds op de nodige acties, onder

andere in Uitvoeringsprogramma VTH Tata Steel 2020-2022. Alsook meer focus op samenlevingsgericht werken. En pro-actief handelen krijgt expliciet aandacht in het vernieuwen van bestaande werkwijzen. Het uitwerken van de aanbevelingen en het implementeren daarvan vormt een belangrijk speerpunt voor dit jaar en werkt door in 2022.

Samenlevingsgericht werken
Vanuit bewoners, bestuurders en media is er steeds meer interesse in de uitvoering van onze VTH -taken. Onze medewerkers zijn daar meer van bewust, handelen er meer naar, maar het kan beter. Ook in het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer wordt dit genoemd als een aandachtpunt. Dat vraagt om een aanvullende aanpak naar meer samenlevingsgericht werken. Dit is benoemd als een speerpunt voor de komende periode.

In 2020 hebben we ingezet op het vergroten van transparantie, zichtbaarheid, benaderbaarheid en de (digitale) toegankelijkheid van informatie. We worden steeds meer benaderd door de pers en belangengroeperingen. Vanaf maart hebben we woordvoering bij de afdeling communicatie uitgebreid en is de werving naar eigen medewerkers succesvol afgerond. Ook is een omgevingsmanager gestart, zij richt zich specifiek op de IJmond regio. Dit jaar hebben we ingezet op het vergroten van de zichtbaarheid van onze en het verbeteren van de (digitale) toegankelijkheid van informatie. Zo hebben wij via diverse kanalen uitvoerig bericht over ons werk in tijden van corona, zijn er diverse (digitale) bewonersbijeenkomsten georganiseerd, zijn wij gestart met de voorbereiding van een fysiek loket in de IJmond (officiële opening begin 2021) en gesprekstafels met bewoners. Ook de online dienstverlening en informatieverstrekking aan de voorkant (digitale frontoffice) hebben wij dit jaar geoptimaliseerd. Op de valreep van 2019 is er een nieuwe website opgeleverd, 2020 hebben wij gebruikt om deze te optimaliseren. Hierbij hebben wij onze processen en informatievoorziening beter laten aansluiten bij de behoeften van bewoners en ondernemers zodat de informatie toegankelijk, duidelijk, vindbaar, transparant, begrijpelijk en eenduidig is. Dit blijven we doorlopend doen aan de hand van klanttevredenheidsonderzoeken, klantreizen en analyses op het gebruik van onze websites.

Bijzondere projecten in 2020
- Bruggen en kademuren Amsterdam: In samenwerking met de stadsdelen is een programmatische aanpak voor de vergunnings-, handhavings- en toezicht werkzaamheden ten behoeve van de renovatie van kades en bruggen ingericht. Naar aanleiding van het instorten van een particuliere kademuur zijn we ook betrokken bij het onderzoek naar de verantwoordelijkheid van VTH Amsterdam/OD en Waternet als bevoegde gezagen bij particuliere kademuren.
- Schiphol: Binnen het investeringsproject van de luchthaven worden een aantal projecten "on hold" gezet dan wel anders ingevuld in 2021. De aanleg van de nieuwe terminal en kelder zijn uitgesteld tot nader orde (start kelder onder voorbehoud 3^{e} kwartaal 2021). De terminal wordt gezien de kosten her-ontwikkeld. Schiphol bekijkt de alternatieven om modulair projecten op te starten in het kader van de uitbreidingen. Als de bevolking gevaccineerd is en er weer gereisd mag gaan worden, verwacht Schiphol een exceptionele groei van het aantal passagiers. Schiphol zal dan waarschijnlijk snel schakelen om zo te kunnen voorzien in de afhandeling van reizigers. Wat indirect betekent dat men dan op korte termijn zal gaan investeren in zowel tijdelijke oplossingen en verdere permanente uitbreiding.
- De bouw van de Zeesluis verkeert in de afrondende fase. Er is door corona nauwelijks vertraging opgelopen en de opleverdatum wordt later dit jaar verwacht.
- Markermeerdijken: Het project kwam begin 2020, in afwachting van de uitspraak van de Raad van State, noodgedwongen vrijwel stil te liggen. Vanaf de positieve uitspraak zijn een groot aantal uitvoeringsvergunningen verleend. Veel aandacht is gegaan naar de gecompliceerde situatie rond PFAS in combinatie met de gedeelde bevoegdheden van ons met Rijkswaterstaat.
- Bij Zuid-As-Dok is sprake geweest van grote wijzigingen in de planning en organisatie. Afstemming heeft veel organisatiekracht gevraagd. Ondertussen zijn de bouwwerkzaamheden aan onder andere de spooronderdoorgangen doorgegaan.
- Het proces van HOV 't Gooi loopt voorspoedig: de uitvoering van de kunstwerken, de fly-over, de natuurbrug en de dubbel laags onderdoorgang is in volle gang. De verwachting is dat deze uitvoering in 2021 onverminderd doorgaat.

- Uithoornlijn: Voor de aanleg van een nieuwe hoogwaardige tramverbinding worden diverse kunstwerken gerealiseerd. In 2020 is voor overleg geweest en zijn de eerste vergunningen verleend voor voorbereidende werkzaamheden. In 2021 worden de aanvragen voor omgevingsvergunningen voor kunstwerken verwacht, en zal het project echt op gang komen.
- Wegtunnels en Metrolijnen in Amsterdam:
    - Bij de Oostlijn hebben we in maart 2020 een gedoogbeslissing genomen. Hierin zijn voorwaarden opgenomen zoals het uitvoeren van aanvullende brandveiligheid analyses en onderzoek naar een nieuw normenkader voor de brand- en tunnelveiligheid.
    - Noord-Zuidlijn: er zijn verschillende omgevingsvergunningen verleend en gebruiksmeldingen gedaan voor het wijzigen van stations. De parkeergarage Rokin is in 2020 in gebruik genomen.
    - Voor de Michiel de Ruijtertunnel is een omgevingsvergunning voor brandwerende gevelbeplating verleend.
    - Bij de Piet-Hein tunnel heeft toezicht van de gedoogsituatie substantiële terugdringing van de hoeveelheid vrachtverkeer opgeleverd.
    - De Gaasperdammertunnel is vanaf juli 2020 gefaseerd opengesteld. Het zonnepanelenpark op het dak is ook gereed.
- Energie/EED: met nagenoeg alle grootgebruikers van energie in het Noordzeekanaalgebied (voor Zaanstad ook de middelgrootgebruikers) zijn afspraken zijn gemaakt over te nemen energiebesparende maatregelen.

Innovatieprijzen
In 2020 won de ODNZKG twee innovatieprijzen; de WKO-expert tool voor het verkrijgen van beter inzicht in het functioneren van open bodemenergiesystemen waarin warmte-koude opslag, won de publieksprijs Innovatieprijs Handhaving en Toezicht. Een mooie erkenning voor de bruikbaarheid van deze tool in de uitvoering. Het programma voor flinke energiebesparing bij datacenters (LEAP) won de Computable Awards 2020 in de categorie duurzaamheid. Een uitslag om trots op te zijn als dienst die het bijdragen aan een duurzamer Noordzeekanaalgebied ziet als een van haar belangrijkste opgaven. De OD NZKG is blij met deze prijzen die de innoverende kracht van onze dienst onderstrepen.

Tot slot alle lof voor de medewerkers van de OD NZKG. Ondanks Covid-19 en de toenemende complexiteit van het werk, alle media aandacht èn de ontwikkelingen op het gebied van wetgeving, hebben zij ook in het afgelopen jaar gezamenlijk weer een enorme prestatie geleverd.

Loes de Maat,
Algemeen Directeur Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

2 Verantwoording programma's

In dit bestuurlijke jaarverslag rapporteren we over het algemene beeld per programma en de belangrijkste ontwikkelingen. Ten behoeve van de jaarrekeningen van de opdrachtgevers hebben wij onze opdrachtgevers medio januari 2021 al geïnformeerd over de voorlopige financiële afrekening.

De programma's komen overeen met de werkvelden in de uitvoeringsovereenkomsten. Per programma maken we inzichtelijk of de realisatie conform begroting is. Conform de BBV-wetgeving (Besluit Begroting en Verantwoording) worden programma's met betrekking tot het primair proces verantwoord exclusief de personele lasten en materiele overheadkosten. Deze worden apart verantwoord op het programma Bedrijfsvoering.

Naast de inkomsten uit de uitvoeringsovereenkomsten heeft de OD NZKG overige inkomsten vanuit het maatwerk. Daarbij gaat het om werkzaamheden die gefinancierd worden uit subsidies en op basis van offertes.

Toelichting bedrijvenbestand
De OD NZKG werkt er continu aan om de kwaliteit en actualiteit van het bedrijvenbestand te verbeteren. Hiervoor is een koppeling tot stand gebracht met het Nieuwe Handelsregister (NHR). In de toekomst zullen beide partijen via dit register informatie leveren over de kwaliteit en actualiteit. Vanaf 2020 is ook sprake van een terug meldplicht vanuit de overheid naar het NHR.
Het bedrijvenbestand wordt jaarlijks op 1 september geactualiseerd zodat we waargenomen verschillen kunnen vertalen in de uitvoeringsovereenkomsten voor het daaropvolgende jaar.

2.1 Programma Bouw

Het programma Bouw heeft als doelstelling om bij te dragen aan de grote bouwopgaven in de regio en onaanvaardbare risico's, vooral op het gebied van veiligheid en gezondheid, te kunnen afvangen. Voor het verlenen van omgevingsvergunningen, behandelen van meldingen en voor toezicht en handhaving op bouw en sloop in de realisatie- en gebruiksfase is per bouwactiviteit een toetsingsniveau vastgesteld met een oplopende intensiteit per categorie. Daarnaast zijn er diverse thema's en projecten die in samenhang met opdrachtgevers plaatsvinden, zoals EPC (energieprestatie coëfficiënt), MPG (milieuprestatie gebouwen), grootstedelijk onderhoud programma's bruggen en brandveiligheid, zeesluis, Markermeerdijken en Zuidasdok.

Voortgang en ontwikkelingen

Het werkveld bouw werkt – net als de uitvoering in de bouw – zoveel mogelijk door in coronatijd. De bouw heeft op dit moment een prominente, trekkende rol voor het op gang houden van de economie tijdens de corona periode. Het rijksbeleid is gericht op stimuleren en naar voren halen van infrastructurele investeringen en het blijven inzetten op woningbouw. Ook Schiphol heeft "gebruik gemaakt van de corona situatie" en vergunde investeringen voor onderhoud van de terminals versneld in gang gezet. De OD NZKG heeft in deze verschillende sectoren extra werk en opdrachten.
De OD heeft een addendum gemaakt op de Amsterdamse richtlijn bouwlawaai. Dit addendum geeft de bouwbedrijven de mogelijkheid om de uitvoering ook in de avond tot maximaal 23.00 uit te voeren. Zo kan de bouw wel door en toch met verschillende disciplines de corona regelgeving voor 1,5 m afstand volgen. Hier is in beperkte mate gebruik van gemaakt.

Na de piek van halverwege 2019 zien we in de vergunde bouwwerkzaamheden een kleine daling van 5-10% t.o.v. het begrote aantal bouwaanvragen voor 2020. Dit is naar alle waarschijnlijkheid niet alleen aan corona te wijten. De werkzaamheden gekoppeld aan grote evenementen zijn dit jaar ongeveer 70% minder vanwege de coronamaatregelen. Bij de halfjaarrapportage was de eindejaar verwachting voor de bouwaanvragen verder naar

beneden bijgesteld, maar die verwachte daling heeft zich niet voorgedaan. Aan het einde van het jaar zijn er toch meer bouw aanvragen gedaan.

Een positieve ontwikkeling voor energie en duurzaamheid zien wij bij het aantal EPC beoordelingen. De opdrachtgevers weten de OD NZKG inmiddels goed te vinden. Door goede contactlijnen over en weer worden onze adviezen op EPC/MPG (vaak gecombineerd) snel geleverd. Tevens heeft de OD geïnvesteerd in kennisoverdracht aan de gemeente (stadsdelen Amsterdam). Andere klimaat gerelateerde adviezen zijn gemaakt voor de ontwikkeling van warmtenetten en transformatie van gebruik gasinstallaties.

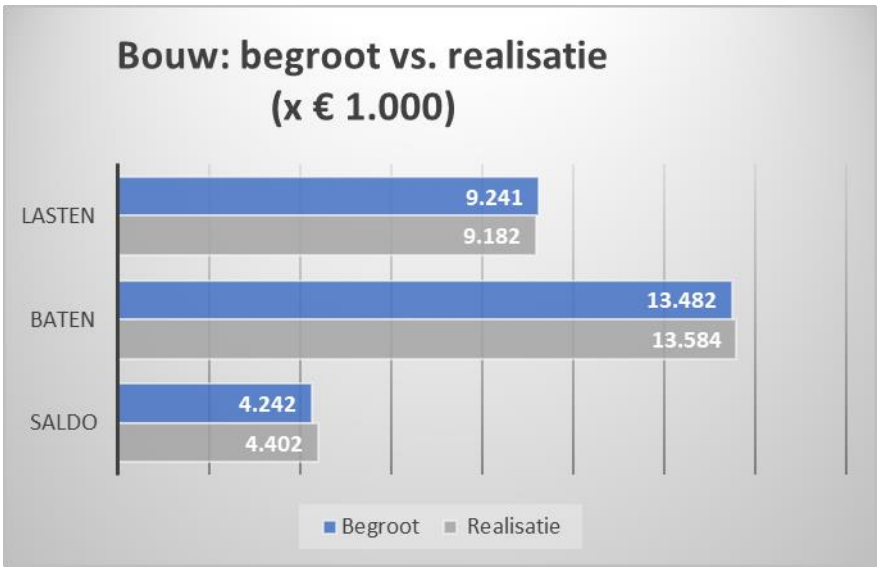
Milieucriminaliteit heeft effect op mens en milieu, maar is meestal weinig zichtbaar voor de samenleving. In 2020 is door de ODNZKG een 'plan van aanpak ketentoezicht' opgesteld waarop is afgesproken dat er in 2021 een pilot ketentoezicht asbest wordt uitgevoerd (naast een pilot grondstromen (bodem) en een pilot e-waste (milieu)). Deze pilots worden financieel ondersteund door de Provincie Noord-Holland.
De in 2021 uit te voeren pilot ketentoezicht asbest moet inzicht geven in de benodigde werkwijze en capaciteit en welke financiering nodig is voor een structurele aanpak.

Tevens heeft de OD in 2020 voor de overgedragen wettelijke taak van sloopmelding voor asbest nieuwe producten ontwikkeld en met de opdrachtgevers afspraken gemaakt over start van uitvoering van deze taak in 2021. Dan krijgt de OD inzicht of de financiële vergoedingen dekkend zijn voor de benodigde uitvoeringscapaciteit van deze nieuwe taak.

Het team bouwtoezicht heeft het afgelopen halfjaar meer capaciteit aan zich kunnen binden. Hiermee is het toezichtniveau geleidelijk verder gegroeid, maar door corona nog niet volledig op het uniform uitvoeringsniveau uitgevoerd voor alle toezicht objecten. Er was meer aandacht voor energie, milieu, gezondheid en kwalitatieve aspecten van de bouw. Iets waar jaren naar gestreefd is. Tevens is tijdens de coronacrisis de bouw in volle productie gebleven. Projecten die in voorgaande jaren zijn vergund, zijn in uitvoering gegaan en in 2020 zijn er ook weer nieuwe projecten bijgekomen. Dit heeft bij het team bouwtoezicht geresulteerd in een hoge productie. Het team constructieve veiligheid werkt nu nog, vanwege structurele capaciteitsproblemen, op het aangepaste risico-gestuurde niveau. De arbeidsmarkt voor deze hoog gespecialiseerde beroepsgroep is nog altijd lastig.

In de tweede helft van 2020 is de actieve monitoring van de ontwikkelingen bij de bouwaanvragen voortgezet. In de laatste 2 maanden zijn er meer bouwvergunning aanvragen binnen gekomen (per maand) dan daarvoor. De inkomsten op de output producten zijn uiteindelijk iets hoger uitgekomen. Dit heeft voor onze opdrachtgevers ook een positief effect op de inning van de bouwleges.

Financiële verantwoording
De realisatie van het programmabouw is per saldo 160K voordeliger dan begroot. De baten bouw zijn 101K hoger dan begroot. De verwachte daling van de omzet bij de halfjaarrapportage is niet gerealiseerd door meer werk voor constructieve veiligheid en doordat er eind 2020 alsnog meer vergunningaanvragen zijn gedaan.
De lasten zijn 59K lager dan begroot. Het benodigde budget voor de lasten is bij de halfjaarrapportage te hoog ingeschat. Het materiele budget voor Wabo publicaties is per abuis zowel bij bouw als bij randvoorwaardelijk opgenomen. Gecorrigeerd voor het te hoge budget (187K) zijn de lasten 128K hoger. De hogere lasten hebben betrekking op inhuur voor de hogere inzet en productie op bouwtoezicht.

Lasten zijn exclusief lasten voor bedrijfsvoering. Deze zijn opgenomen in het programma Bedrijfsvoering.

Programma Bouw	Gewijzigde begroting	Realisatie	(bedragen x € 1.000) Verschil Begroting-Realisatie
Lasten	9.241	9.182	-59
Baten	-13.482	-13.584	-101
Saldo	**-4.242**	**-4.402**	**-160**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

2.2 Programma Bodem

Het doel van het programma Bodem is de bescherming van de leefomgeving voor wat betreft bodem, meer specifiek ten aanzien van bodemverontreiniging. Concreet betekent dat toetsen en toezien of de uitvoering van bodemwerkzaamheden plaatsvindt binnen de kaders van wet- en regelgeving voor bodembescherming. Hierbij hoort ook de toetsing en controle aan standaardvereisten zoals Bus-saneringen (Besluit uniforme saneringen) en de door bevoegde gezagen opgestelde beschikking op een saneringsplan.

Voortgang en ontwikkelingen

In het algemeen ervaren we in dit werkveld maar zeer beperkte impact van coronamaatregelen. In het bodem werkveld gaat net als bij bouw de uitvoering zo goed mogelijk door. We zien over het hele werkveld hen wel dat de groei van de afgelopen jaren aan het afvlakken is.
Er zijn door de OD NZKG successen behaald met het laten vaststellen van beleid voor bodembeheer en de bodemkwaliteitskaart.

De Nota bodembeheer Regio Amstelland en Meerlanden (incl. bodemkwaliteitskaart) is op 30 januari 2020 door de gemeenteraad van Diemen vastgesteld. Op 23 april 2020 is de Nota en BKK door de gemeenteraden van Uithoorn en Ouder-Amstel vastgesteld. De gemeenteraden van Aalsmeer en Amstelveen hebben de Nota en BKK respectievelijk op 18 juni 2020 en 1 juli 2020 vastgesteld. De Nota bodembeheer en BKK is hiermee in alle vijf gemeenten in de regio van kracht geworden.

Hiermee is, samen met het bodembeleid verwoord in de Nota's van Amsterdam en Haarlemmermeer, in vrijwel de hele regio (Amsterdam, Haarlemmermeer, Amstelveen, Aalsmeer, Diemen, Uithoorn en Ouder-Amstel) sprake van eenduidig en op elkaar afgestemd bodembeleid. De bodemkwaliteitskaarten sluiten op elkaar aan. De gemeenten accepteren elkaars bodemkwaliteitskaarten als bewijsmiddel voor het hergebruiken van grond in de genoemde regio. Dit vergroot de afzetmogelijkheden van grond in de regio en bespaart op onderzoekskosten.

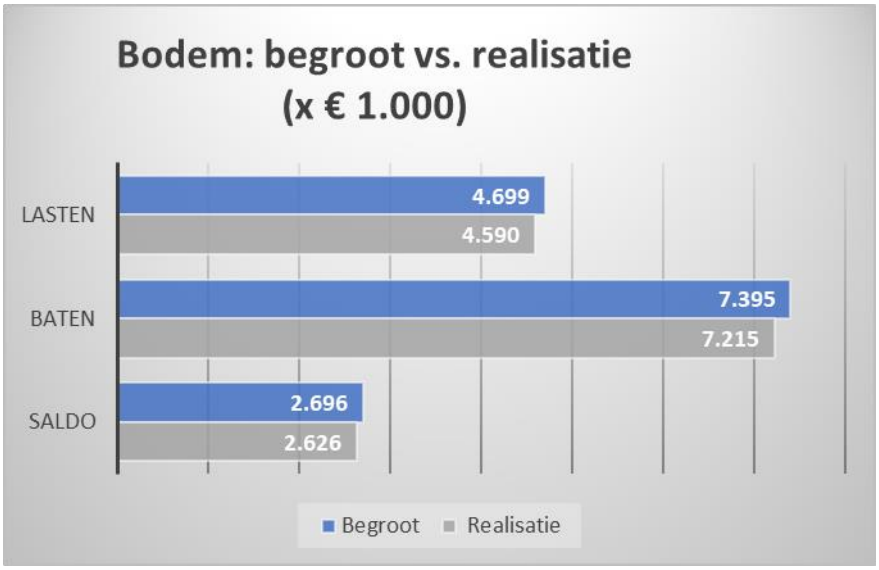
Onder de taken van de Waterwet is door de energietransitie een toenemende trend in de vergunningaanvragen zichtbaar. In het tweede halfjaar is die groei iets zwakker geweest, waarmee de opwaarts bijgestelde begroting niet helemaal gerealiseerd is.

Bij onze opdrachtgever Zaanstad loopt een groot, door het rijk gesubsidieerd, saneringsprogramma voor de in de volksmond genoemde "Loodtuintjes". De OD heeft hier haar deel van de taak opgepakt en is meegegroeid in de uitvoering voor de opdrachtgever.

Voor het product bestaande uit warmte-koude opslag (WKO) systemen is sprake van een lichte stijging. Er is door de OD NZKG een experttool WKO ontwikkeld die eigenaren helpt om de systemen optimaal te gebruiken en ook de OD NZKG helpt bij het optimaliseren van het toezicht, de mogelijkheid om de vergunningen voor de systemen meer op maat te kunnen verlenen en het assisteren bij beleidskeuzes rondom de energietransitie. Deze tool is in het najaar beloond met de publieksprijs voor toezicht en handhavingsinnovatie 2020.

Financiële verantwoording

Het programma Bodem heeft per saldo een nadeliger resultaat ad 70K dan begroot. De baten voor bodem zijn 179K lager dan begroot. Bij de halfjaarrapportage was de verwachting dat de UVO baten zouden stijgen waaronder voor de op de waterwet gerelateerde producten. Uiteindelijk is daar meer geleverd dan origineel begroot, maar minder dan verwacht bij het halfjaar. Daarnaast zien we op een aantal output producten een lichte daling in de vraag. Daarmee is de groei van afgelopen jaren in het bodem werkveld enigszins aan het afvlakken.
De lasten voor bodem zijn iets lager dan begroot (109K). Het team toezicht is in de afgelopen periode verder uitgebouwd met een groep jonge, enthousiaste medewerkers. Dit betekent dat de capaciteit in 2020 gelijkmatig is ingevuld tot een bijna volledige bezetting. De capaciteitslasten zijn hierdoor incidenteel lager.

Lasten zijn exclusief lasten voor bedrijfsvoering. Deze zijn opgenomen in het programma bedrijfsvoering.

Programma Bodem	Gewijzigde begroting	Realisatie	(bedragen x € 1.000) Verschil Begroting-Realisatie
Lasten	4.699	4.590	-109
Baten	-7.395	-7.215	179
Saldo	**-2.696**	**-2.626**	**70**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

2.3 Programma Milieu en Brzo

Doel van het programma milieu/BRZO is het waarborgen van een schoon, gezond, veilig, leefbaar en duurzaam Noordzeekanaalgebied. De OD NZKG voert de Vergunning en Toezicht en Handhavingstaken (VTH)-taken uit voor de meest risicovolle bedrijven in de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland. Deze bedrijven vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo) en/of de Richtlijn Industriële Emissies (RIE-4) en onder Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

In lijn met de vastgestelde VTH-strategie voert de OD NZKG toezicht uit. Hierbij wordt waar van toepassing de samenwerking opgezocht met de regionale ketenpartners, maar ook met landelijke gremia zoals landelijke Brzo-OD's.

Voortgang en ontwikkelingen

VTH taken in 2020

Regulering, toezicht en handhaving
De activiteiten benoemd in de UVO zijn met succes uitgevoerd. Wel is er sprake geweest van een voortgaande verhoogde aandacht en inzet op het terrein van intensieve handhaving door bestuurlijke gevoelige dossiers als Tata Steel/Harsco. Daarnaast hebben de coronamaatregelen invloed gehad op de uitvoering en ook omvang van ons werk. Ook vragen nieuwe ontwikkelingen, zoals de energietransitie en circulaire economie meer inzet vanuit de OD NZKG. Er is sprake van een toenemende maatschappelijke en politiek-bestuurlijke belangstelling voor deze thema's en daarmee ook een grotere informatiebehoefte over de duiding van milieueffecten.

Er is slechts een beperkt effect van de coronacrisis zichtbaar op het aantal inrichtingen of aard en omvang van de werkzaamheden. Het aantal nieuwe aanvragen is stabiel en soms zelfs hoger dan begroot. Ook was er sprake van enkele corona-gerelateerde aanvragen en initiatieven.
Er was een lichte daling te zien bij de afhandeling van meldingen ingevolge het Activiteitenbesluit.
De werkzaamheden gerelateerd aan evenementen zijn sterk gereduceerd.

Vanaf medio maart hebben de landelijke coronamaatregelen invloed op onze werkwijze. Vooroverleg en locatiebezoek bij vergunningverlening heeft zeer beperkt fysiek plaatsgevonden.

Voor Milieu- toezicht en handhaving is de gekozen strategie afhankelijk van de complexiteit van de bedrijven. Er zijn alternatieve werkwijzen ontwikkeld. Per branche is een analyse gemaakt van de impact van de coronacrisis. Er is specifiek gekeken naar veranderingen in product en afvalstromen (als gevolg van logistieke problemen) en wijzigingen in risico's bij veranderingen van productieprocessen. Op basis van deze inventarisaties zijn verschillende gerichte acties opgepakt. Fysieke controles zijn uitsluitend uitgevoerd in die gevallen waar er sprake was van grote milieurisico's of klachten. Er zijn digitale controles ontwikkeld. Daarnaast wordt er

gesurveilleerd met auto's. Het zichtbaar zijn op straat heeft een preventieve werking. Zeker op industrieterreinen en in bepaalde gebieden in het beheergebied.

Vanaf begin juni zijn, met behoud van de 1,5 m afstand, de fysieke controles gefaseerd weer opgepakt en worden werkzaamheden die als alternatief zijn ingezet afgeschaald.

Zwaardere RIE en BRZO bedrijven
De OD NZKG heeft voor de zwaardere RIE en BRZO bedrijven de werkwijze afgestemd met (keten)partners. Er is een inventarisatie uitgevoerd bij alle Brzo- en RIE-bedrijven om inzicht te krijgen of de door de overheid uitgevaardigde maatregelen, ter bestrijding van het coronavirus, gevolgen hebben voor de milieuveiligheid en de vergunde activiteiten binnen de bedrijven. Aanvullend hebben we gevraagd om informatie over de wijze waarop de bedrijven de milieuveiligheid gewaarborgd hebben.
Het overall beeld is dat bedrijven goed "in control" waren en dat bij de overgrote meerderheid de productie gewoon doordraaide. De snelheid van reageren en de inhoud van de reacties schetst een beeld dat de bedrijven het verzoek serieus hebben genomen.

Tata Steel
In 2020 is de uitvoering van de VTH-taken door de OD NZKG voor de provincie Noord-Holland flink in het nieuws geweest. Er is met name veel maatschappelijke en politieke aandacht voor onze werkzaamheden richting het bedrijf Tata Steel. De toegenomen aandacht, waaronder ook de bijdragen aan onderzoeken, legt de nodige druk op de beschikbare capaciteit van de OD NZKG.

De OD NZKG heeft vanuit de VTH-taken een bijdrage geleverd aan het brede samenwerkingsprogramma Tata Steel 2020 – 2050. De OD NZKG heeft ook een eigen programma Tata Steel ontwikkeld. Het is doel een integrale sturing op het dossier Tata Steel en Harsco Metals om een volgende professionaliseringslag te kunnen maken. Extra inzet is hier nodig geweest.

Het aantal vergunningenprocedures voor Tata is uitzonderlijk hoog. Na een half jaar was de jaarverwachting al reeds gerealiseerd en dit heeft zich vertaald naar meer inzet en deze trend heeft zich voortgezet in het tweede halfjaar.
In 2020 heeft de OD besloten over te gaan op het actief openbaar maken van de documenten uit het Tata Steel-dossier. Daar is inmiddels een start mee gemaakt. Deze openbaargemaakte stukken zullen op korte termijn ook via een zogenoemde e-tool met zoekfunctie worden ontsloten zodat de stukken altijd openbaar en voor de burger goed vindbaar zijn. Hiermee loopt de OD NZKG voor op de verplichting die is opgenomen in de Wet Open Overheid. Het is de bedoeling dat de OD op termijn ook dossiers van andere bedrijven actief openbaar gaat maken.

Intensieve handhaving
Intensieve handhaving komt in beeld voor die bedrijven, waar de reguliere handhavingsinstrumenten niet tot het gewenste naleefgedrag leiden. Deze dossiers kenmerken zich naast een slecht naleefgedrag vaak door verhoogde bestuurlijke aandacht en aandacht van de pers en in enkele gevallen ook van de omwonenden.

In 2020 was de focus om de intensieve handhaving verder te versterken, hetgeen ook gebeurd is. Daartoe wordt de samenwerking met de handhavingspartners geïntensiveerd. Ook wordt de koppeling naar de werkvelden bouw en bodem verbeterd zodat het eenvoudiger mogelijk wordt om ook hierop intensieve handhaving in te zetten.

Ondermijning
De OD NZKG heeft regelmatig contact gehad met de betrokken veiligheidsregio's om informatie uit te wisselen over de vitale processen bij bedrijven. Door de coronacrisis zijn veel controleacties in het kader van

gebiedsaanpak en ondermijning geannuleerd of tot nader order verschoven in overleg met partners in de veiligheidsregio's.

Bijdrage aan beleidsdoelstellingen in 2020

Milieu-advies en Milieu-regie
De programma's en ruimtelijke (beleids-)processen lopen door en de vraag blijft in lijn met de begrote uren. Naast de gebruikelijke milieuadvies-vragen op kavelniveau is er een stijgende vraag naar integrale milieuadviezen bij gebiedsontwikkelingen, waarbij de OD NZKG steeds vaker in een vroeg stadium wordt betrokken.

Duurzaamheid en Energie
De energiebesparing bij bedrijven is één van de belangrijke speerpunten om de energiedoelstellingen te realiseren. In ons reguliere werk hebben wij fors ingezet op het bevorderen van energiebesparing bij bedrijven. We ontvangen veel gegevens, die we beschikbaar stellen via een dashboard. Dit vergemakkelijkt de analyse en maakt het mogelijk onze aanpak doelgericht in te zetten. Voor de gemeenten Amsterdam, Haarlemmermeer, Zaanstad en Amstelveen is dit dashboard al beschikbaar gesteld.

Voor de meeste opdrachtgevers is het 5 jarig project "Energiebesparingsaanpak bedrijven" met succes afgerond. Hiermee zijn voor die opdrachtgevers afspraken gemaakt met grootverbruikers om energiebesparende maatregelen door te voeren. Voor Zaanstad geldt dat we ook afspraken hebben gemaakt met de middelgrote verbruikers. Voor twee opdrachtgevers is een vervolgopdracht uitgevoerd. Voor de gemeente Zaanstad is een deel van de opdracht namelijk de controle op het uitvoeren van de maatregelen, met een half jaar verlengd in verband met de impact van de coronacrisis.
Per juli 2019 is de informatieplicht van toepassing geworden, waarbij alle groot en middelgroot gebruikers (niet vergunningplichtig) melding moeten doen van hun gebruik en de genomen maatregelen. Deze verplichting heeft een positief effect gehad op het in 2020 afronden van het project Energiebesparing bij bedrijven.

De VUE gelden (Versterkte uitvoering energiebesparings- en informatieplicht) vanuit het Rijk zijn in 2020 toebedeeld. Door de coronacrisis was lange tijd onduidelijk op welk moment de inzet met deze ondersteuning kon gaan starten. Vanaf 1 juli 2020 zijn deze controles, rekening houdend met de risico's voor de veiligheid en gezondheid van de inspecteurs, weer opgestart.

Tot slot is er in 2020 een start gemaakt met de voorbereiding en het opstarten van nieuwe taken zoals het toezicht op de label C verplichting en de energiekeuringsverplichting van klimaatinstallaties.

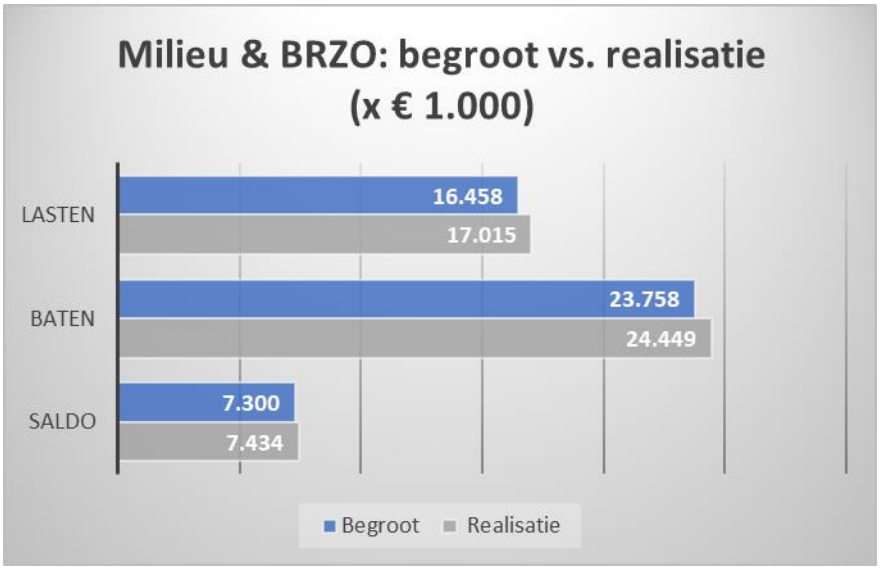
Zeer Zorgwekkende Stoffen
OD NZKG voert in opdracht van de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland de inventarisatie naar zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) uit. Het doel van de uitvraag is een volledig en actueel inzicht in het gebruik en de emissies van (potentiële) ZZS, inclusief een overzicht van welke vergunningen hierop aangepast moeten worden. De ODNZKG heeft in totaal 100 Noord-Hollandse bedrijven, 11 Utrechtse bedrijven en 2 bedrijven in Flevoland verzocht om aan te geven of zij ZZS uitstoten naar lucht en/of water, en welke stoffen dat precies zijn.

Alle bedrijven moesten uiterlijk 31 december 2020 de beschikbare informatie over ZZS indienen. Circa 95% van de bedrijven hebben wij (meerdere malen) verzocht om de geleverde informatie aan te vullen. Wij hebben een bijdrage geleverd aan het ontwikkelen van de Handreiking ZZS Afvalbedrijven waarin voor de afvalbranche een gefaseerd aanpak voor de ZZS inventarisatie is opgenomen. Voor de olieterminals hebben wij de kaders van deze inventarisatie afgestemd met DCMR, ORAM en VOTOB. Enkele bedrijven moeten nog aanvullende gegevens aanleveren op ons verzoek. De gegevens worden momenteel beoordeeld. Gezien de gefaseerde aanpak bij de afvalbedrijven kan de beoordeling enkel voor de niet-afvalbedrijven worden afgerond in 2021. De inventarisatie

van de afvalbranche loopt door in 2021-22; hiervoor wordt landelijk beleid ontwikkeld waar wij bijdrage aan zullen leveren.

Financiele verantwoording

Het resultaat op het programma Milieu & Brzo is 134K hoger (voordeel) dan begroot tijdens de halfjaarrapportage.
Dit wordt voornamelijk gedreven door hogere baten dan begroot. Deze hogere baten (691K) zijn met name gerealiseerd op BRZO regie en Milieu-advies. Bij BRZO regie is dit gerelateerd aan een toename van toezicht en handhaving bij Tata en Landelijke BRZO+ en samenwerken in de regio (e.g. ontgassen), plus landelijke thema's (e.g. ZZS). Bij Milieu-advies is er ook sprake van een toename qua vraag en inzet op thema's en dossiers betreffende milieu-adviseringen. Dit effect wordt enigszins gecompenseerd door een afname van activiteiten qua regulering en toezicht bij Vuurwerkbesluit, RBML, Sportmotoren (corona-effect).
Aan de andere kant zijn er ook hogere lasten gerealiseerd (557K) wat grotendeels te relateren valt aan de capaciteitslasten. Deze toename bij capaciteitslasten (390K) is sterk gerelateerd aan de hierboven genoemde toegenomen vraag. Het andere deel is gerelateerd aan een overschrijding op het materiële budget (167K), welke voornamelijk veroorzaakt wordt een toegenomen vraag op VTH thema's waar uitbesteed werk voor nodig is geweest. Tevens is er ook sprake van een deel materieel budget wat bij programma Bouw begroot is, maar waar programma Milieu & Brzo de kosten draagt.

Lasten zijn exclusief lasten voor bedrijfsvoering. Deze zijn opgenomen in het programma Bedrijfsvoering.

(bedragen x € 1.000)

Programma Milieu / BRZO	Gewijzigde begroting	Realisatie	Verschil Begroting-Realisatie
Lasten	16.458	17.015	557
Baten	-23.758	-24.449	-691
Saldo	**-7.300**	**-7.434**	**-134**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

2.4 Programma Randvoorwaardelijk

In dit programma zitten randvoorwaardelijke producten die voor elke opdrachtgever noodzakelijk zijn. Het gaat om werkzaamheden voor accountmanagement, procesondersteuning en risicobeheersing zoals de consignatiedienst en nieuwe wet- en regelgeving. De opdrachtgevers betalen voor deze producten jaarlijks een vast bedrag. Daarnaast is een aantal programma-overstijgende producten opgenomen: Bibob, Omgevingswet en Verweer in bezwaar en beroep. Deze producten worden op regiebasis afgerekend per opdrachtgever.

Voortgang en ontwikkelingen

Wob-verzoeken

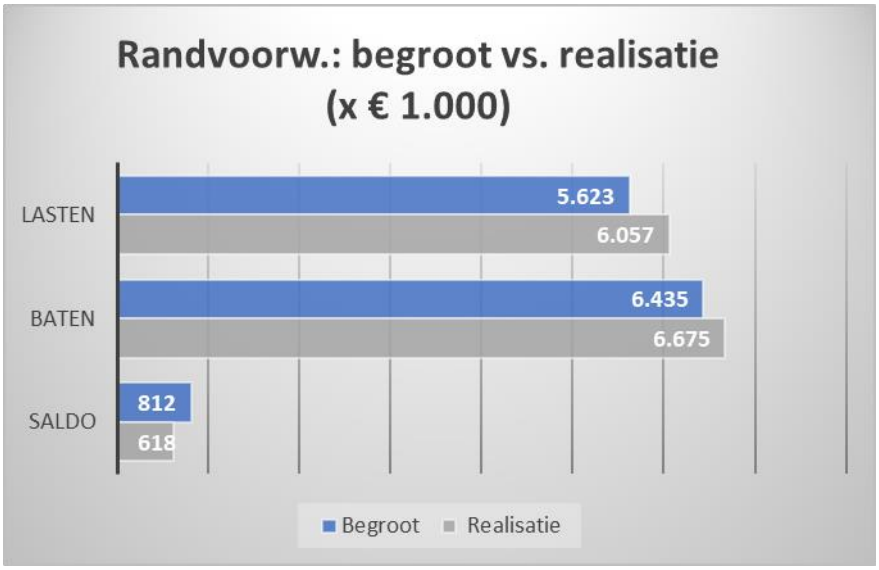
In 2020 zijn er 57 Wob-verzoeken bij de OD NZKG ingediend (2019: 67). Van deze Wob-verzoeken zijn er 44 afgehandeld en zijn tevens 11 Wob-verzoeken uit 2019 afgehandeld. Ondanks het feit dat er geen stijging is van het aantal Wob-verzoeken ten opzichte van 2019, worden de Wob-verzoeken steeds omvangrijker en complexer. Wob-verzoeken waarbij honderden of zelfs duizenden documenten worden opgevraagd komen steeds vaker voor. Het afhandelen van deze Wob-verzoeken is zeer arbeidsintensief geworden.
De meeste Wob-verzoeken hadden betrekking op documenten over Tata/Harsco (20). Enkele Wob-verzoeken hadden betrekking op Iges (3) en AEB (3). Er is ook informatie opgevraagd over (geur, stof)emissies, bodemrapporten en omgevingsvergunningen van diverse bedrijven.
Er is sprake van een forse overschrijding van het aantal begrote uren op het product Wob in 2020.

Consignatiedienst

Ten behoeve van de crisisbeheersing is in 2020 extra inzet geweest door toename meldingen varend ontgassen (e-noses), klachten Tuindorp Oostzaan en het opstellen van een nieuw draaiboek.

Financiële verantwoording

Het programma Randvoorwaardelijk heeft een nadeel van 194K gerealiseerd ten opzichte van de begroting. De lasten zijn 433K hoger. Dit wordt veroorzaakt door hogere personeelskosten 237K, waarvan voor een bedrag van 61K de dekking is opgenomen bij het werkveld Milieu/BRZO. Daarnaast is er sprake geweest van tijdelijk extra capaciteitsinzet op cruciale functies bij accountmanagement wegens verwachte uitstroom.
De inhuurkosten zijn 196K hoger door extra inhuur op het afhandelen van klachten, bezwaar- en beroepszaken. De hogere baten 240K zijn als gevolg van een extra afrekening voor uitgevoerde werkzaamheden voor energie label C en een aantal complexe dossiers die leiden tot een toename in het aantal bezwaar- en beroepszaken die meer juridische inzet vroegen.

Lasten zijn exclusief lasten voor bedrijfsvoering. Deze zijn opgenomen in het programma bedrijfsvoering.

Programma Randvoorwaardelijk	Gewijzigde begroting	Realisatie	(bedragen x € 1.000) Verschil Begroting-Realisatie
Lasten	5.623	6.057	433
Baten	-6.435	-6.675	-240
Saldo	**-812**	**-618**	**194**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

2.5 Programma Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering ondersteunt en adviseert de organisatie op het gebied van personeelszaken, informatievoorziening, boekhouding, communicatie, huisvesting, facility management, sturing, coaching en planning en control. Naast deze personele en materiele bedrijfsvoering kosten worden de personele overheadkosten van het management van de gehele organisatie op dit programma verantwoord.

Voortgang en ontwikkelingen

Corona
In maart zijn wij geconfronteerd met de Corona pandemie die veel van de organisatie vraagt. Deze snel veranderende omstandigheden, vragen op alle terreinen een enorme inzet van onze medewerkers. Het gegeven van thuiswerken, is niet voor iedereen altijd ideaal. Het afgelopen jaar hebben wij extra aandacht besteed aan de fysieke- en mentale gezondheid van de medewerkers. Met het verstrekken van bureaustoelen, monitors, laptopstandaard e.d. is gezorgd dat thuis ook ergonomisch verantwoord gewerkt kan worden. Ter ondersteuning van de mentale gezondheid, wordt flexibel omgegaan met indelen van het werk vooral daar waar ook kinderen thuis zijn en er is psychische ondersteuning beschikbaar.
Ter inspiratie zijn online lezingen georganiseerd en zijn leuke verrassingen vanuit de directie thuisbezorgd en zijn spontaan initiatieven ontstaan, zoals: samen wandelen; online even samen koffie drinken of de werkweek afsluiten met een quiz.

Financiële en personeelsadministratie
In 2020 heeft OD NZKG de financiële en personeelsadministratie volledig in eigen beheer genomen. Onder hoge tijdsdruk is een goed functionerend systeem in de organisatie ingebed. Het pakket functioneert vanaf dag één

van ingebruikname wat betreft de meest kritische processen zoals het betaalproces en de salarisadministratie. Lopende het jaar zijn ook andere financiële en HR-processen uitgerold. Door het in eigen beheer nemen van de administraties ervaart de OD meer flexibiliteit in de manier van werken en mogelijkheden om data te ontsluiten voor stuurinformatie.

Arbeidsmarkt
Al geruime tijd investeert de OD NZKG in het aantrekken van nieuwe medewerkers. De arbeidsmarkt is krap en zeker op het gebied van specialistische functies zoals milieukunde, bouwkunde en bodemexpertise. We benaderen afgestudeerden van instellingen zoals scholen en opleidingsinstituten en investeren in stage- en traineetrajecten. Verder richten wij ons mede via specialistische bureaus op bepaalde doelgroepen en moeilijk vervulbare functies.
2020 was wat dat betreft met de coronacrisis een uitdagend jaar. Het hoofdzakelijk werken vanuit de thuissituatie daagde ons uit om creatief om te gaan met de digitale mogelijkheden.

In 2020 hebben we ondanks de krapte op de arbeidsmarkt meer dan 89% van de openstaande vacatures kunnen invullen. In 2020 waren er 83 vacatures, waarvan er 74 zijn vervuld. 29% is hiervan ingevuld met jonge medewerkers in de leeftijd tot en met 30 jaar. Vijf vacatures werden vervuld middels interne doorstroom. 25 medewerkers zijn verder uitgestroomd, waarvan 13 naar een andere werkgever en zes wegens de pensioengerechtigde leeftijd. Niet ingevulde vacatures betroffen met name vergunningverleners en milieuadviseurs.
Als extra stimuleringsmaatregel en hulp bij de werving looft de OD NZKG een beloning uit aan de zittende medewerker die een potentiele kandidaat aanbrengt die langer dan drie maanden in dienst blijft.

Echter, het is niet voldoende om de uitstroom en het meerjarig verloop door pensioen op te vangen. De OD NZKG heeft geïnvesteerd in een arbeidsmarkt campagne en een website. Die de komende periode weer een boost gaat krijgen, en dan gefocust wordt op bepaalde doelgroepen. Gericht om de OD NZKG sterker te profileren middels "Employer Branding": de OD NZKG als een relatief jonge organisatie (nog) bekender maken bij het reeds aanwezige potentieel op de arbeidsmarkt. Dit is uiteindelijk vertaald in een vaste boodschap op de Werken Bij website; "Bekijk de toekomst van alle kanten".
De effecten van de campagne zijn zichtbaar in een stijging van het aantal sollicitaties, maar effecten op daadwerkelijke invulling van de specialistische vakgerichte functies moet nog bekeken worden.

Strategische personeelsplanning: Samen in Ontwikkeling
Strategische Personeelsplanning richt zich op het kwantitatief en kwalitatief op orde brengen en houden van onze medewerkers. In het plan van aanpak Strategische Personeelsplanning (SPP) zijn thema's vastgelegd met een focus op ontwikkeling van onze medewerkers. Belangrijk accent betreft de omvangrijke vervangingsvraag door vergrijzing. Met de uitstroom van medewerkers verdwijnt ook veel kennis en ervaring. Hiernaast werken medewerkers steeds langer door, en moet er aandacht zijn voor het duurzaam inzetbaar houden en tijdige overdracht van kennis van deze medewerkers. Veel aandacht gaat uit naar talent management, stimulering van persoonlijke ontwikkeling en instroom van jong talent.

Instroom van jong talent en de ontwikkeling hiervan
Op basis van uitstroom wegens pensionering en kennisborging binnen de organisatie, vindt er jaarlijks een inventarisatie plaats van de benodigde deskundigheidsgebieden. Om invulling te geven aan tijdige vervanging is het Technisch Traineeship ontwikkeld.

Ook met 2020 heeft het Technisch Traineeship van de OD NZKG weer een succesvol jaar achter de rug. Maar liefst acht trainees zijn afgelopen jaar opgeleid in verschillende vakgebieden en hebben hierna een contract voor onbepaalde tijd gekregen. Naast de inhoudelijke trainingen gerelateerd aan het vakgebied waarin zij ieder individueel worden opgeleid, hebben zij ook basistrainingen in de andere disciplines van de OD NZKG gekregen. Hiermee wordt een inhoudelijke mogelijkheid geboden om binnen het eigen vakgebied integraal te (leren) denken. Dit ook met het oog op de Omgevingswet. Naast het Technisch Traineeship participeert de OD NZKG ook in de bestaande MRA (Metropool Regio Amsterdam) traineepool. In 2020 met twee MRA-trainees.

Opleiden en ontwikkelen

De OD NZKG is een aantrekkelijke werkgever en weet medewerkers te "binden en te boeien". Dit door de voorwaarden te scheppen voor medewerkers om prettig en goed te kunnen werken. En daarbij hoort ook de mogelijkheid om te ontwikkelen en te leren. In deze lerende organisatie hebben management en medewerkers een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor ontwikkeling. De medewerker wil als professional verantwoordelijk zijn voor de eigen loopbaan en ontwikkeling, en de werkgever/leidinggevende heeft de verantwoordelijkheid om daarbij te coachen, stimuleren en te faciliteren. Vanuit de CAO wordt hiervoor een Persoonlijk Ontwikkelbudget (POB) ter beschikking gesteld, waarmee medewerkers eigen keuzes kunnen maken binnen hun huidige en toekomstige ontwikkeling en loopbaan. Van het POB wordt over het algemeen hiervan gebruik gemaakt voor vakinhoudelijke trainingen, gerelateerd aan het werk bij de OD NZKG. Verder is er een algemeen opleidingsbudget, waaruit wettelijk verplichte en vakinhoudelijke, maar ook vanuit de organisatie ontwikkeling gewenste trainingen worden aangeboden.

Onboarding OD NZKG
In voorgaande jaren is de basis gelegd van het introductieprogramma bij de OD NZKG. Het programma bestaat uit enkele onderdelen, met als voornaamste activiteit kennis maken met de organisatie en ons verzorgingsgebied. Na 100 dagen in dienst is er een bijeenkomst met de directeur, waarin wordt gesproken over opgedane ervaringen en initiatieven.

Voor 2019/2020 was het professionaliseren en actualiseren van het introductieprogramma één van de HR-pijlers. Onder de projectnaam *'We bekijken onboarding van alle kanten'* zijn er het afgelopen jaar stappen gezet om het introductieprogramma interactiever te maken en beter te laten aansluiten op de verwachtingen van nieuwe medewerkers. Het doel is hiermee de onboarding ervaring van nieuwe medewerkers tot een onvergetelijke te maken en de 'OD NZKG identiteit' op een laagdrempelige manier over te brengen.

Hiervoor is een digitale tool, genaamd Appical, geïntroduceerd bij de in dienst treding. Middels deze app krijgen nieuwe medewerkers deels al voor hun eerste werkdag informatie over de organisatie en de gang van zaken. En voelen zich zo ook sneller bij de organisatie betrokken. Deze is in 2020 aangeboden aan alle nieuwe medewerkers, en wordt over het algemeen als zeer prettig en informatief ervaren.
Verder is begin 2020 de reguliere introductie, vanwege het met name vanuit huis werken, omgezet in een digitale variant. Deze heeft inmiddels twee keer plaats gevonden. Een 30-tal nieuwe collega's hebben verspreid over twee weken verschillende online presentaties gekregen. Primair doel was verbinding te creëren met de organisatie en globaal zicht op de werkzaamheden van de OD NZKG.

Evaluatie Tijd- en Plaatsonafhankelijk Werken en Visie op Het Nieuwe Werken
Bij de OD NZKG werken veel medewerkers al jaren in meer of mindere mate vanuit huis en hier worden afspraken over gemaakt tussen medewerker en leidinggevende. In 2020 zijn we hierbij "ingehaald" door de situatie met de coronacrisis. In de meeste gevallen is bijna geheel vanuit huis gewerkt. Ook in de tijd na corona zal thuiswerken een steeds belangrijkere plek gaan innemen.

In 2020 zijn op basis van een organisatiebrede (digitale) evaluatie de ervaringen met tijd- en plaats onafhankelijk werken (TPOW) onderzocht. Ook om de uitkomsten hiervan mee te nemen in de uitwerking van de Visie op Het Nieuwe Werken, voor de 'after'-corona periode.

Prioriteit wordt volgens de evaluatie TPOW gezien in:
- De mogelijkheid deels op kantoor en deels thuis te werken.
- De verbetering van (fysiek) contact en de verbinding met collega's.
- Goede thuiswerk faciliteiten, met name met betrekking tot de inrichting van de thuiswerkplek.
- Verdere uitnutting van de digitale mogelijkheden.
- (Meer) afspraken over te behalen resultaten, inzet en balans (zowel verhouding thuis en kantoor als werk en privé).

Eind 2020 zijn de uitgangspunten van de Visie op Het Nieuwe Werken vastgesteld in de Directieraad, welk programma aan de hand van vier thema's de komende jaren verder uitgewerkt zal worden, zijnde: Mens (leidinggevende en medewerker), Facilitair en ICT, Regelingen en (samenwerking met) Partners.

Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA)
Per 1 januari 2020 is de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA) ingevoerd. Deze wet heeft de rechtspositie van ambtenaren in overeenstemming gebracht met die van werknemers in de private sector. Alle

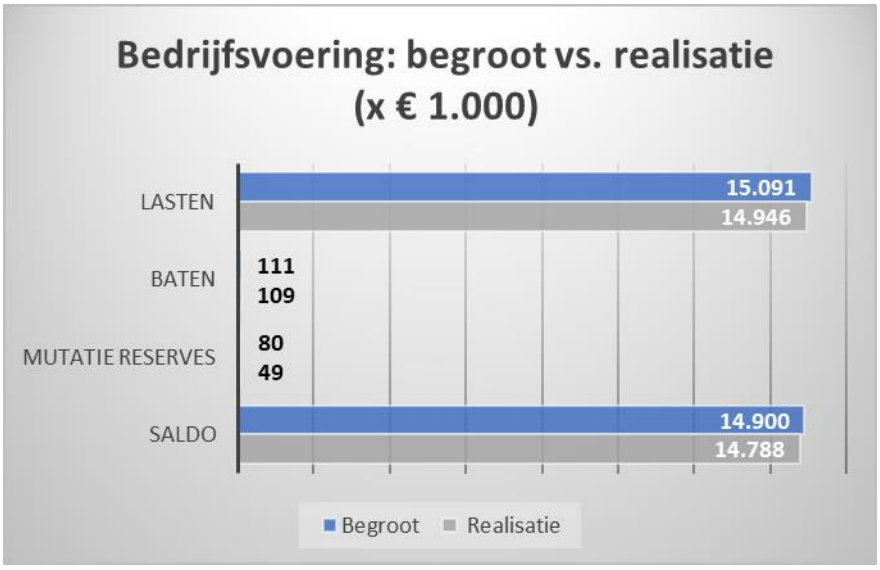
medewerkers van de OD NZKG hebben voor 1 januari een arbeidsovereenkomst getekend die ingegaan is per 1 januari 2020. Ook zijn de rechtspositieregelingen aanvullend op de CAO provinciale sector omgezet naar privaatrecht. Met instemming van de Ondernemingsraad en gepubliceerd op intranet voor medewerkers.

Inkoop en aanbestedingen 2020
Het inkoopproces is in 2020 geïntegreerd met het nieuwe financieel systeem. Daarmee wordt beoogd om op een efficiëntere en betere wijze de vastlegging van inkoopcontracten i.r.t. de verplichtingen- en crediteurenadministratie te borgen. In 2020 zijn hiertoe de eerste stappen gezet. Naast de ontwikkeling van het inkoopproces zijn er in 2020 grote aanbestedingen succesvol afgerond, waaronder de aanbesteding voor de inhuur, data en mobile telefonie, de dienstauto's en ICT hardware. De aanbestedingen zijn veelal in samenwerking met partijen zoals de provincies, gemeenten, omgevingsdiensten en de VNG geweest. De OD NZKG heeft zich gecommitteerd aan de Metropool Regio Amsterdam doelstelling circulair inkopen. Voor het jaar 2019 is eind 2020 een spendanalyse opgesteld om o.a. de realisatie van de doelstelling te meten. De eerste resultaten uit de analyse zijn laten een positief beeld zien.

Baseline Informatiebeveiliging Overheid
De OD NZKG heeft in het eerste kwartaal van 2020 een GAP-analyse gedaan op de Baseline Informatiebeveiliging Overheid.
Op basis van deze analyse zijn de verbeterpunten geprioriteerd en is het project van start gegaan ter verbetering van de informatiebeveiliging.
Dit project zal zo'n anderhalf jaar in beslag nemen. Per hoofdstuk van de BIO zijn er deelprojecten uitgezet.
Het eerste deelproject 'Dataveiligheid en personeel' is eind december afgerond. Door dit project is onder meer de screeningsprocedure voor interne- en externe medewerkers geoptimaliseerd.

Interne klachtenregeling
In 2020 zijn vijf klachten ontvangen over onheuse bejegening van medewerkers van OD NZKG. Van deze klachten zijn drie klachten naar tevredenheid afgehandeld. Twee klachten zijn ongegrond verklaard.

Financiële verantwoording
Het programma Bedrijfsvoering komt uit op een positief resultaat van 174K ten opzichte van de begroting. Dit komt door lagere opleidingskosten (146K), lagere kosten woon-werkverkeer (335K) en lagere facilitaire kosten (20K) als gevolg van corona. Verder is de post onvoorzien niet benut (146K). Hiertegenover staan hogere inhuurkosten vanwege ziekte en moeilijk vervulbare (management)functies (502K).
Daarnaast is er een lagere toevoeging aan de reserve persoonlijk ontwikkelbudget gedaan (31K).

Programma Bedrijfsvoering	Gewijzigde begroting	Realisatie	(bedragen x € 1.000) Verschil Begroting-Realisatie
Lasten	15.091	14.946	-145
Baten	-111	-109	2
Mutatie reserves	80	49	-31
Saldo	**15.060**	**14.886**	**-174**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

2.6 Financiële resultaten

Het financiële resultaat van de OD NZKG over 2020 is 194K positief. Er was een resultaat van 11K nadelig begroot.

Totaal	Gewijzigde begroting	Realisatie	(bedragen x € 1.000) Verschil Begroting-Realisatie
Lasten	51.112	51.789	677
Baten	-51.181	-52.033	-852
Mutatie reserves	80	49	-31
Saldo	**11**	**-194**	**-205**

Ten opzichte van de gewijzigde begroting zijn er afwijkingen bij de lasten en de baten, per saldo 205K voordelig. Op hoofdlijnen betreft het onderstaande afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Het totaal van de baten is 852K hoger dan begroot door:

- 691K hogere UVO baten Milieu/Brzo met name voor de producten Brzo regie en milieu Advies.
- 240K hogere UVO baten op het Randvoorwaardelijke pakket waaronder voor de werkzaamheden in het kader van de Label C certificering van bedrijven en het product bezwaar- en beroepzaken.
- 101K hogere UVO baten voor Bouw waaronder door een toename van het aantal vergunningaanvragen en voor constructieve veiligheid.
- 179K lagere UVO baten outputproducten Bodem.
- Overig 1K lagere baat

Het totaal van de lasten is 677K hoger dan begroot door:

- 128K hogere inhuurkosten voor bouwtoezicht en lagere materiele lasten voor Wabo 187K doordat het budget per abuis bij de halfjaarrapportage opgenomen is in het programma Bouw. Het budget was reeds opgenomen bij het programma Randvoorwaardelijk.
- 109K lagere capaciteitskosten Bodem door vacatureruimte.
- 390K hogere inhuurkosten en materiele kosten 167K Milieu/Brzo in het kader van de uitvoering van de UVO.
- 196K hogere inhuurkosten Randvoorwaardelijk voor bezwaar- en beroepzaken. Daarnaast is er sprake van 61K hogere personele kosten die gedekt worden uit het programma Milieu/Brzo. 176K hogere kosten waaronder voor tijdelijk extra capaciteitsinzet op cruciale functies bij accountmanagement.
- 145K hogere kosten bedrijfsvoering, waaronder 501K lagere kosten als gevolg van corona voor met name opleidingen en woon-werkverkeer. Daarnaast is de post onvoorzien niet gebruikt ad 146K. Tegenover de lagere kosten staan hogere kosten voor inhuur 502K als gevolg van langdurige ziekte en moeilijk vervulbare (management)functies.

Lagere toevoeging aan reserve 31K:
Per saldo is er 31K minder toegevoegd aan de reserve persoonlijk ontwikkelbudget.
Exclusief deze lagere toevoeging aan de reserve is het resultaat 174K ten opzichte van de begroting.

Zie voor meer informatie over de afwijkingen per programma de toelichting in de programmaverantwoording.

Tabel: overzicht baten en lasten per programma

Resultaten per programma	Primair begroting 2020 lasten	Primair begroting 2020 baten	Primair begroting 2020 saldo	Gewijz. begroting 2020 lasten	Gewijz. begroting 2020 baten	Gewijz. begroting 2020 saldo	Realisatie 2020 lasten	Realisatie 2020 baten	Realisatie 2020 saldo
									(bedragen x €1.000)
Bouw	8.142	-13.292	-5.150	9.241	-13.482	-4.242	9.182	-13.584	-4.402
Bodem	4.392	-6.567	-2.175	4.699	-7.395	-2.696	4.590	-7.215	-2.626
Milieu / BRZO	15.264	-22.616	-7.352	16.458	-23.758	-7.300	17.015	-24.449	-7.434
Randvoorwaardelijk	4.635	-6.100	-1.465	5.623	-6.435	-812	6.057	-6.675	-618
Bedrijfsvoering:	16.193	-	16.193	15.091	-111	14.980	14.946	-109	14.837
- Kosten overhead	*16.067*	-	*16.067*	*14.965*	-	*14.965*	*14.946*	-	14.946
- Onvoorzien	*126*	-	*126*	*126*	-	*126*	*-23*	-	-23
- Venootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo voor mutaties reserves	**48.626**	**-48.575**	**51**	**51.112**	**-51.181**	**-69**	**51.789**	**-52.033**	**-243**
Mutaties reserves	**-**	**-51**	**-51**	**110**	**-30**	**80**	**79**	**-30**	**49**
Toevoegingen	-	-	-	110	-	110	79	-	79
Onttrekkingen	-	-51	-51	-	-30	-30	-	-30	-30
Saldo na mutaties reserves	**48.626**	**-48.626**	**-**	**51.222**	**-51.211**	**11**	**51.868**	**-52.063**	**-194**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

Dekkingsmiddelen

De OD NZKG realiseert het grootste deel van de dekkingsmiddelen via uitvoeringsovereenkomsten (UVO'S) met de opdrachtgevers. Er zijn UVO's afgesloten met elf opdrachtgevers waaronder de founding fathers (gemeente Amsterdam, gemeente Zaanstad, gemeente Haarlemmermeer en de provincie Noord-Holland), de AM-gemeenten (Amstelland-Meerlanden) en de contractpartners provincie Flevoland en Utrecht.
De overige dekkingsmiddelen bestaan uit opbrengsten voor offertes, subsidies, extern detacheren van personeel en onttrekkingen uit reserves. In bijlage 2 zijn de dekkingsmiddelen verder gespecificeerd.

	Gewijzigde begroting OD NZKG 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
		(bedragen x € 1.000)	(bedragen x € 1.000)
Uitvoeringsovereenkomst	49.170	49.920	749
Totaal dekkingsmiddelen via UVO's	**49.170**	**49.920**	**749**
Overige baten	2.011	2.113	102
Onttrekking reserves	30	30	-
Totaal dekkingsmiddelen	**51.211**	**52.063**	**851**

3 Paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding
De paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing is een door het Besluit Begroting en Verantwoording voor gemeenten en provincies (BBV) voorgeschreven paragraaf. De beleidskaders vanuit de OD NZKG zijn vastgelegd in de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement. De paragraaf bestaat uit de volgende onderdelen:

- Ontwikkelingen in 2020
- Weerstandsvermogen, bestaande uit:
  - Inventarisatie risico's
  - Inventarisatie weerstandscapaciteit
  - Berekening en beoordeling van het weerstandsvermogen
- Financiële kengetallen

Ontwikkelingen 2020
In 2020 heeft de OD NZKG de financiële en personeelsadministratie in eigen beheer genomen. Het werken met een nieuw systeem en nieuwe processen brengt risico's met zich mee ten aanzien van de uitvoering. Om de risico's te beheersen zijn interne controles opgezet en heeft een extern bureau de Verbijzonderde Interne Controles (VIC) op de processen verricht. Op basis van de VIC's kan geconcludeerd worden dat de processen qua opzet, bestaan en werking op orde zijn.

In 2020 hebben zich geen risico's voorgedaan waarvoor een beroep gedaan moest worden op het weerstandsvermogen.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio van de noodzakelijke weerstandscapaciteit ten opzichte van de beschikbare weerstandscapaciteit.

In onderstaande tabel volgt een overzicht van de risico's. Van alle risico's is het financieel effect (gevolg) ingeschat. Afhankelijk van de kans dat een risico zich voordoet, wordt een percentage van het financieel effect meegenomen in de berekening van de noodzakelijke weerstandscapaciteit.

Tabel: overzicht risico's

					(bedragen x € 1.000)		
RISICO'S	**Totaal geschat financieel effect**	**Risico-bedrag 2019**	**Risico-bedrag 2020**	**Risico-bedrag 2021**	**Risico-bedrag 2022**	**Risico-bedrag 2023**	**Risico-bedrag 2024**
Reeds bekende risico's							
Wet- en regelgeving	3.927	248	398	468	677	677	497
Covid, conjuncturele ontwikkelingen en arbeidsmarkt	1.917	244	590	383	383	383	383
Bedrijfsvoering	PM	-	-	-	-	-	-
Prestatiegericht financieren	2.924	748	560	577	577	798	798
	8.767	**1.240**	**1.548**	**1.428**	**1.637**	**1.859**	**1.679**

In bijlage 4 is een tabel opgenomen met een toelichting op de kans dat de strategische risico's zich voordoen en de meerjarige effecten hiervan.

Toelichting risico's

Wet- en regelgeving (totaal geschat financieel effect 3.927K)

Omgevingswet
De Eerste en Tweede Kamer hebben het Koninklijk besluit met de inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2022 niet-controversieel verklaard. Zij zullen voor de zomer een beslissing nemen omtrent de inwerkingtreding. Vooralsnog gaan we ervan uit dat de datum 1 januari 2022 blijft staan.
De inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft een grote impact op de taken, de werkprocessen en de inhoudelijke werkzaamheden van de OD NZKG. Het basistakenpakket is inmiddels vastgesteld, maar er zijn nog interpretatieverschillen. Bij veel taken verandert het bevoegd gezag en de nieuwe taakverdeling tussen de OD NZKG en de opdrachtgevers is nog niet vastgelegd. Ook voor de opdrachtgevers is nog veel onduidelijk, bijvoorbeeld rond de overdracht van bodemtaken van de provincies naar gemeenten, de grote wijzigingen m.b.t. het geluidsstelsel en de gevolgen van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb), die gelijktijdig in werking treedt. Voor de werkprocessen is het Digitaal Stelsel Omgevingswet cruciaal. Dit staat nog in de kinderschoenen en voor een goede werking zijn we afhankelijk van zowel landelijke partijen als de opdrachtgevers.
De inhoudelijke veranderingen kunnen een piekbelasting geven op de VTH-processen doordat bedrijven op basis van het nieuwe regime vergunningen gaan aanvragen. Onze besluiten zullen vaker juridisch worden aangevochten, omdat er nog geen jurisprudentie over de Omgevingswet is. De omvang van deze effecten is nog niet goed in te schatten.

Het uitblijven van een besluit m.b.t. de inwerkingtredingsdatum leidt mogelijk tot extra kosten. De implementatiekosten zullen ten dele doorlopen, omdat de implementatie niet in een keer geheel afgebouwd en later weer opgebouwd kan worden.
Afhankelijk van de definitieve besluitvorming van de opdrachtgevers over de taken kan de OD NZKG meer of minder werk krijgen. De vele wijzigingen in de werkprocessen en de regelgeving kunnen, in elk geval tijdelijk, leiden tot productierisico's, zeker als het Digitaal Stelsel Omgevingswet niet meteen optimaal functioneert. Als dit type problemen zich landelijk op eenzelfde manier voor gaat doen, zal de beschikbaarheid van de benodigde expertise op de arbeidsmarkt verder afnemen.

Beheersmaatregelen: De OD NZKG heeft een projectorganisatie voor de implementatie van de Omgevingswet. Mede daardoor vervult de OD NZKG in de regio een centrale rol. Met de opdrachtgevers is afgesproken dat de overgang zo beleidsneutraal mogelijk zal verlopen en financiële rust zal worden bewaard in het overgangsjaar. De OD NZKG participeert in diverse regionale en landelijke overleggen, zoals over de legesheffing onder de Omgevingswet en over het Digitaal Stelsel Omgevingswet. De medewerkers van de OD NZKG krijgen de opleidingen over de Omgevingswet van collega's die zich daardoor verder ontwikkelen. Zo krijgen we een aanzienlijke groep specialisten in huis. Dit verstevigt onze positie zowel naar de opdrachtgevers als in onze taakuitoefening.

De kans op dit risico is groot. Het risicobedrag is 360K vanaf 2021 en 180K vanaf 2024.

Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb)
De Wet kwaliteitsborging bouw zal gevolgen hebben voor de organisatie. Het risico is dat de formatie niet tijdig afgebouwd kan worden. Anders dan eerder verwacht gaan minder taken over naar de markt. De inschatting is dat het van invloed zal zijn op 15-20 fte. Bijkomend risico is dat door de gefaseerde invoering de OD NZKG

tijdens een overgangsperiode van circa zes jaar moet werken met twee systemen. De impact van dit risico is nog niet in te schatten.
Beheersmaatregelen: Het formatierisico wordt in eerste instantie opgevangen door de afbouw van de flexibele schil. Vanaf 2025 zal de impact op de organisatie naar verwachting groter zijn. Via strategische personeelsplanning anticiperen we op dit risico.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is 209K vanaf 2022.

Algemene Verordening Gegevensbescherming
Op 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking getreden. Niet naleven van de AVG kan leiden tot boetes en persoonlijke aansprakelijkheid. De boete kan 4% van de jaaromzet bedragen.
Beheersmaatregelen: Er zijn enkele functionarissen aangesteld waaronder een functionaris gegevensverwerking en privacyfunctionaris. Zij zorgen voor de borging, het beleid en het ontwikkelen van bewustzijn binnen de organisatie.

De kans op dit risico is zeer klein. Het risicobedrag is 108K vanaf 2021.

Klimaatakkoord
Er wordt nog gewerkt aan een concrete uitwerking van het Klimaatakkoord op regionaal niveau. Het risico is dat de maatregelen interfereren met andere ontwikkelingen zoals de woningbouwopgave en huidige wet- en regelgeving. Hierdoor kunnen de VTH-processen vertragen. Daarnaast kan het tot gevolg hebben dat het toetsingskader voor de VTH-processen niet toereikend of passend is. Hierdoor is meer inzet en expertise nodig voor maatwerk. Het Klimaatakkoord kan ook impact hebben op het takenpakket door een veranderend bedrijvenbestand.
Beheersmaatregelen: De OD NZKG biedt aan opdrachtgevers en bedrijven haar expertise aan om te voorkomen dat wet- en regelgeving een belemmering wordt voor de uitvoeringspraktijk. Daarnaast worden er impactanalyses uitgevoerd. Onderzoeksbureau CE Delft heeft in beeld gebracht welke ontwikkelingen in het kader van het klimaat op korte en middellange termijn bij de industriële sector kunnen worden verwacht. De eerste ontwikkelingen zijn in de VTH uitvoeringspraktijk zichtbaar en worden benut voor verdiepend inzicht op de benodigde voorbereidingen om tijdig in te spelen op de veranderingen die voortvloeien uit het klimaatakkoord.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is PM.

Stikstofreductie en natuurherstel (Voorheen Programma Aanpak Stikstof)
Door de uitspraak van de Raad van State op 29 mei 2019 is het PAS buiten toepassing verklaard. Dit had verstrekkende gevolgen voor de vergunningverlening (bouw/milieu) door de OD NZKG. Op landelijk niveau heeft de uitspraak geleid tot de zogenoemde stikstofcrisis. Het Rijk en provincies zijn op regionaal en landelijk niveau met nieuwe maatregelen gekomen en de vergunningverlening is daarmee tijdelijk weer op gang gekomen. In december 2020 is de Wet Stikstofreductie en natuurherstel aangenomen door de Tweede Kamer en doorgestuurd naar de Eerste Kamer (bespreking naar verwachting eind februari 2021). Provincies zijn bezig met het uitwerken van provinciaal beleid, waaronder regionale stikstofregistratiesystemen. Daarnaast lopen er nog verschillende rechtszaken die na uitspraak van de rechter mogelijk ook gevolgen hebben voor de uitvoering. De natuurtaken zijn door de provincie Noord-Holland weliswaar ondergebracht bij de OD NHN, maar ook bij de tijdelijke vergunningverlening in 2020 was er al een aanzienlijke rol voor de ODNZKG, met name bij het verlenen van bouwvergunningen. Ook hebben diverse opdrachtgevers, zoals PNH, Zaanstad en Amsterdam, de OD NZKG gevraagd mee te denken bij het duiden van de opgaven in 2020 en het meedenken bij een regionale en lokale aanpak op basis van de wetgeving in 2021. Kortom: er zijn nog veel onduidelijkheden en nog beperkte concrete afspraken, maar de verwachting is wel dat de OD NZKG in de uitwerking en uitvoering al in 2021 een rol gaat spelen.

De kans op risico blijft gemiddeld tot klein. Het risicobedrag is PM.

Wet open overheid (Woo)
De Woo is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur. De Woo heeft tot doel om overheden transparanter te maken doordat overheidsinformatie beter vindbaar en uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Het wetsvoorstel maakt de toegang en het hergebruik van publieke informatie tot rechten van burgers. Daarnaast wordt de actieve openbaarheid versterkt door het verplicht stellen ervan voor bepaalde categorieën informatie. Overheidsorganen moeten online een register gaan bijhouden van documenten (zoals ingekomen en uitgaande post en belangrijke interne stukken) en van de datasets waarover zij beschikken.
De wijzigingen kunnen - indien niet onderkend - tot een grote verstoring in de operatie van de OD NZKG leiden en daarmee tot extra organisatorische kosten.
Beheersmaatregelen: In 2019 is het initiatiefwetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer. Het voorstel is aangepast om tegemoet te komen aan kritiek over de uitvoerbaarheid en de kosten. De OD NZKG monitort de procedure tot invoering van de Woo. De verwachting is dat deze wet in 2022 inwerking zal treden.

De kans op dit risico is gemiddeld tot klein. Het risicobedrag is PM.

<u>Conjuncturele ontwikkelingen, Covid-19 en arbeidsmarkt (totaal geschat financieel effect 1.917k)</u>

Covid-19 en conjuncturele ontwikkelingen
Naar mate de Covid pandemie langer duurt nemen de risico's ten aanzien van de uitvoering toe. De personele gevolgen kunnen toenemen waaronder een toename van het ziekteverzuim en het als gevolg van landelijke maatregelen (gedeeltelijk) niet kunnen uitvoeren van werkzaamheden.
De economische gevolgen voor bedrijven kunnen van invloed zijn op het naleven van de wet- en regelgeving. Daarnaast kan het bedrijvenbestand van de OD NZKG afnemen als gevolg van faillissementen. Dit heeft gevolgen voor de omzet van de OD. De omzet van de OD wordt ook beïnvloed door conjuncturele ontwikkelingen zoals in de bouw. Het risico is dat de organisatie niet tijdig kan anticiperen op de omzetfluctuaties. Er kunnen tekorten ontstaan bij omzetdalingen als de lasten van lopende contracten niet tijdig kunnen worden bijgesteld. Andersom kan het zijn dat de dat de economie snel weer aantrekt en dat er een sterke stijging is van initiatieven. Dit betekent ongepland werk voor de gehele VTH keten. Met betrekking tot het bedrijvenbestand lopen dan de kosten voor de baat uit.
Beheersmaatregel: De OD maakt maatwerkafspraken met medewerkers m.b.t. hun arbeidsomstandigheden. De gevolgen voor de uitvoering worden afgestemd met de opdrachtgevers en als het nodig is samen met hen geprioriteerd. Het risico van omzetverlies wordt in eerste instantie zoveel als mogelijk opgevangen door de afbouw van de flexibele schil.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is 221K vanaf 2021.

Arbeidsmarkt en inhuur
De krapte op de arbeidsmarkt en voor sommige functies beperkte beschikbaarheid van inhuurkrachten, kunnen gevolgen hebben voor het realiseren van de productie- en kwaliteitsafspraken. Dit wordt nog eens versterkt door de extra capaciteit en de specifieke expertise die nodig zijn voor onder andere de implementatie van de Omgevingswet en de uitvoering van het Klimaatakkoord. Het niet realiseren van productieafspraken leidt tot lagere inkomsten. Dat kan gevolgen hebben voor de dekkingsbijdrage van de overheadkosten.
Beheersmaatregelen: De OD NZKG werkt met een flexibele schil van personeel die wordt afgebouwd als het nodig is. We zetten extra in op arbeidsmarktcommunicatie en werken samen met wervingsbureaus en de gemeente Amsterdam. Innovatie op het vlak van digitalisering en data-analyse wordt ingezet om zo efficiënt mogelijk te werken. Daarnaast wordt strategische personeelsplanning ingezet en worden medewerkers zelf opgeleid waaronder trainees, opleidingstrajecten voor zij instromers en training on the job constructies.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is 162K vanaf 2021.

Bedrijfsvoering (totaal geschat financieel effect PM)

Afbouwrisico door vervallen termijn garantstelling aanvullend pakket
Op basis van het dienstverleningshandvest 2017 zijn er afspraken gemaakt over het takenpakket van de OD NZKG. Voor de uitbreiding van taken geldt een minimumtermijn van vier jaar. Na deze periode kan de opdrachtgever stoppen met het afnemen van de taken. De eerste termijn van vier jaar loopt af in 2021. Het risico is dat de organisatie de formatie niet tijdig kan afbouwen.
Beheersmaatregelen: De opzegtermijn bedraagt minstens één jaar en gaat gepaard met een redelijke frictievergoeding door de opdrachtgever. Hierdoor is het financiële risico klein.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is nihil.

Nieuw zaaksysteem
In 2021/2022 vindt een aanbesteding voor het zaaksysteem plaats. Afhankelijk van de uitkomst van de aanbesteding gaat de OD al dan niet over naar een nieuw pakket. De conversie naar een nieuw pakket brengt implementatie en uitvoeringsrisico's met zich mee. Vooral als dit in combinatie met de implementatie het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) plaatsvindt. Het gevolg kan zijn problemen in de uitvoering waardoor er onvoldoende productie geleverd kan worden en wettelijke termijnen niet worden gehaald.
Beheersmaatregelen: De aanbesteding wordt zorgvuldig voorbereid en opgezet. Indien nodig en mogelijk wordt het huidige contract desnoods verlengd. Daarnaast wordt er een projectorganisatie opgezet voor de implementatie.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is PM.

Prestatiegericht financieren (totaal geschat financieel effect 2.924K)

Afwijking ten opzichte van vastgesteld kengetal
Op basis van de PGF-validatie heeft het algemeen bestuur besloten dat de PGF-systematiek om de vier jaar moet worden herijkt. Nieuwe wet- en regelgeving die impact heeft op de werkwijze, en mogelijk ook op de kengetallen, moet een standaardonderdeel zijn van het beheer en kan dan leiden tot een aanpassing. Dit risico is vanaf 2022/2023 van toepassing op de invoering van de Omgevingswet.
De kengetallen in de PGF-systematiek voor de werkvelden Milieu en BRZO zijn gebaseerd op een tienjaars gemiddelde, waarvan nog maar drie jaar is verstreken. Daarnaast is bij Milieu en BRZO een nieuwe type C/B/A-indeling met een ketenkengetal voorgesteld. Het risico is dat de gevalideerde kengetallen op termijn niet robuust genoeg blijken te zijn.

Beheersmaatregelen: De afwijking op de kengetallen wordt jaarlijks gemonitord. We vervangen afwijkingen tussen de kengetallen en de feitelijke ureninzet voor zover mogelijk binnen de bestaande begroting en/of op basis van de risico-inschatting binnen het weerstandsvermogen. Bij majeure afwijkingen treden we in overleg met het bestuur.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is € 221K voor 2021-2022 en € 443K vanaf 2023.

Asbesttaken
De OD is met de gemeenten Amsterdam en Zaanstad in gesprek over middelen die nodig zijn voor het uitvoeren van de asbesttaken. Het risico is dat de middelen niet toereikend zijn om de taken naar behoren uit te voeren. Hierdoor kan er sprake zijn van maatschappelijke risico's en claims. Daarnaast er een risico m.b.t. de voorbereidingskosten die gemaakt worden om de uitvoering van de taken over te nemen.

Beheersmaatregelen: De OD voert gesprekken met de opdrachtgevers over de benodigde middelen en gaat een monitor opzetten voor de uitvoering van de taken. Indien nodig worden opdrachtgevers geïnformeerd over knelpunten.

De kans op het risico is gemiddeld. Het risicobedrag is vooralsnog PM.

Risico onderhandwerk Bouw en Bodem
Op basis van de PGF-systematiek wordt een deel van het toezicht en de handhaving voor Bouw en Bodem als outputproduct gefinancierd (op basis van vergunningaanvragen). Omdat toezicht en handhaving niet altijd in het lopende jaar plaatsvindt, is er een risico dat er geen dekking is voor onderhandenwerk als het aantal vergunningen in een jaar drastisch afneemt.
Beheersmaatregelen: We maken jaarlijks een inschatting gemaakt van de verwachte aanvragen en maken op basis daarvan UVO/Vthup-afspraken met de opdrachtgevers. Als een drastische daling wordt verwacht en er een dekkingstekort is voor het onderhandenwerk wordt dit bij de halfjaarrapportage en meerjarenbegroting gemeld.

De kans op dit risico is groot. Het risicobedrag is 335K vanaf 2021.

Inventarisatie weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden van een organisatie om niet-begrote kosten die onverwacht en substantieel zijn te dekken. Het gaat dus om buffers in het eigen vermogen of middelen die in de exploitatie kunnen worden vrijgemaakt zonder dat dit gevolgen heeft voor het bestaande beleid en de uitvoering van taken. In 2020 hebben er geen mutaties plaatsgevonden. De hoogte van de weerstandscapaciteit is per 31-12-2020 2.018K.

Tabel: meerjarig beschikbare weerstandscapaciteit

	2020	2021	2022	2023	2024
Reserve weerstandsvermogen	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018
Beschikbare weerstandscapaciteit	**€ 2.018**	**€ 2.018**	**€ 2.018**	**€ 2.018**	**€ 2.018**

Berekening en beoordeling van het weerstandsvermogen
De beschikbare weerstandscapaciteit en de noodzakelijke weerstandscapaciteit worden tegen elkaar afgezet met de ratio weerstandsvermogen[1]. Het algemeen bestuur heeft in 2017 een ratio van 1 tot 1,5 vastgesteld. Deze ratio is naar verwachting toereikend.

Uit onderstaand overzicht blijkt dat meerjarig de verhouding tussen noodzakelijke en beschikbare weerstandscapaciteit voldoet aan de ratio weerstandsvermogen (1 tot 1,5). Meerjarig is dit mede afhankelijk van onttrekkingen uit de algemene reserve.

Tabel: meerjarige ratio voor het weerstandsvermogen

	2020	2021	2022	2023	2024
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018
Noodzakelijke weerstandscapaciteit	€ 1.548	€ 1.428	€ 1.637	€ 1.859	€ 1.679
Ratio weerstandsvermogen	**1,3**	**1,4**	**1,2**	**1,1**	**1,2**

[1] De normeringsystematiek is ontwikkeld door het Nederlandse Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de universiteit Twente.

Legenda	
Ratio	**Waardering**
>2	Uitstekend
1,5 - 2,0	Ruim Voldoende
1,0 - 1,5	Voldoende
0,8 - 1,0	Matig
0,6 - 0,8	Onvoldoende
<0,6	Ruim onvoldoende

Financiële kengetallen

In de volgende tabel staan de drie financiële kengetallen die van toepassing zijn op de OD NZKG. Voor de ratio's zijn normen opgesteld op basis van input van de VNG en op eigen inzichten. De onderstaande beschrijving van de ratio's bevat een verdere toelichting en beoordeling.

Tabel: financiële kengetallen

	Norm	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
netto schuldquote	≤ 0%	-9%	-8%	-6%	-5%	-6%
solvabiliteitsratio	≥ 20%	42%	29%	41%	31%	33%
structurele exploitatieruimte	≥ 0%	1%	0%	-2%	0%	1%

Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. De schuldpositie van de OD NZKG bestaat voornamelijk uit kortlopende verplichtingen. Daarom hanteren we een norm van 0% of lager. Om aan de norm te voldoen moeten de eigen middelen hoger zijn dan de schuldpositie. In afwijkende gevallen, bijvoorbeeld een grote investering waarvoor we geld wordt aangetrokken, zal het kengetal boven de 0% stijgen. Voor 2020 is het kengetal -/- 6%. Het voldoet daarmee ruim aan de gestelde norm.

Solvabiliteit

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer. Het betreft het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen. De VNG geeft aan dat bij een ratio lager dan 20% de organisatie zich op glad ijs bevindt. De norm voor de OD NZKG is daarom minimaal 20%. Het kengetal valt vrij laag uit omdat we met voorschotten van de opdrachtgevers werken. De voorschotten hebben een negatief effect op de ratio maar zorgen niet voor een slechte financiële weerbaarheid. Het kengetal is gecorrigeerd met de voorschotten en komt daarmee uit op 33%. De ratio is daarmee voldoende.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt om te beoordelen welke structurele ruimte de OD NZKG heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Is dit cijfer negatief dan biedt het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte om de lasten te blijven dragen. De norm voor de OD NZKG is 0% of hoger. In 2020 is de ratio 1%.

Algeheel oordeel

Het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) schrijft voor een beoordeling te geven van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie. De drie geldende kengetallen geven een goed beeld. Er is dus van een degelijke financiële positie.

In bijlage 3 is de berekening van de kengetallen toegelicht.

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen die de OD NZKG in bezit heeft, bestaan uit apparatuur, automatisering, meubilair en de verbouwing van het gehuurde pand Ebbehout in Zaandam. Als afschrijvingstermijn wordt de economische levensduur als uitgangspunt genomen (conform de financiële verordening). In 2020 is door OD NZKG geen nieuwe investeringen gedaan. Wel zijn de reeds in 2019 gestarte investeringen afgerond.
In het gehuurde kantoorpand zijn aanpassingen geweest op diverse etages waardoor er meer werkplekken zijn gecreëerd, er zijn hiermee ook maatregelen genomen om het pand Coronaproef te maken zoals een Coronarouting. Eind 2019 is een start gemaakt met de aanpassing van de Plaza, deze aanpassing is afgerond in het eerste kwartaal van 2020.

3.3 Financiering

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de OD NZKG. Dit zijn onder andere het risicobeheer (vooral rente- en kredietrisico) en de financieringspositie.
Voor uitvoering van de financieringsfunctie gelden de kaders uit de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) en de bijhorende ministeriële regelingen. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. Er zijn voorschriften voor een verplicht financieringsstatuut (treasury-statuut) en een financieringsparagraaf in begroting en jaarrekening.

De OD NZKG werkt volgens het treasury-statuut dat is vastgesteld op 9 december 2015. Een van de doelstellingen van dit statuut is het beschermen van vermogens- en renteresultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals genoemd binnen de Wet fido: renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's.

Financierings- en schuldpositie
De OD NZKG gaat uitsluitend leningen aan in de Europese geldeenheid (de euro). In 2013 is bij BNG Bank een lening afgesloten van 1.050K met een looptijd van vijf jaar en een rente van 1,45%. De lening is per 31-12-2018 volledig afgelost.

Kasbeheer
De OD NZKG beperkt interne liquiditeitsrisico's door treasury-activiteiten te baseren op een adequate liquiditeitsplanning. Doordat we overtollige liquide middelen moeten aanhouden in de schatkist (op een rekeningcourant bij het agentschap van het ministerie van Financiën) zijn er geen kredietrisico's.

Om het renterisico te beperken, is vastgelegd dat de kasgeldlimiet en de renterisiconorm niet worden overschreden. We stemmen stemt nieuwe leningen en uitzettingen af op de bestaande financiële positie en de liquiditeitenplanning. De rentetypische looptijd en het renteniveau van de lening of uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie. Binnen deze kaders streven we naar spreiding in de rentetypische looptijden van uitzettingen.

3.4 Bedrijfsvoering

Verplichte beleidsindicatoren:
Vanuit het BBV is het verplicht te verantwoorden op ongeveer veertig beleidsindicatoren. De indicatoren zijn vooral voor gemeenten opgesteld en daarom grotendeels niet van toepassing op de OD NZKG. De indicatoren die wel van toepassing zijn, passen allemaal binnen het programma Bedrijfsvoering. Ze zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel: verplichte BBV-beleidsindicatoren

Naam indicator	Berekening	Realisatie 2020	Toelichting
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Nvt	Niet te berekenen per inwoner. De formatie bedraagt 389,23 FTE (excl. inhuur) per 31-12-2020
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Nvt	Niet te berekenen per inwoner. De bezetting bedraagt 374,08 FTE (excl. inhuur) per 31-12-2020
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Nvt	Niet te berekenen per inwoner. De apparaatskosten bedraagt € 51.772K.
Externe Inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur extern	28,3%	
Personele overhead	% van de totale lasten	16,3%	
Materiële overhead	% van de totale lasten	16,6%	

Formatie 2020

Tabel : Overzicht formatie / bezetting d.d. 31-12-2020 in fte (excl. inhuur)

Directie	Formatie	Bezetting	Verschil
Bedrijfsvoering	58,82	54,39	4,43
Accountmanagement, Staf en Directeur	17,22	22,44	-5,22
Regulering & Expertise	167,47	161,33	6,14
Toezicht & Handhaving	145,72	135,92	9,80
Totaal	389,23	374,08	15,15

Tabel : Verhouding man / vrouw

	Aantal	Percentage
Man	233	59 %
Vrouw	165	41 %
Totaal	398	100 %

Tabel : Aantal parttime / fulltime naar man en vrouw

	Fulltime	Parttime	Totaal
Man	184	49	233
Vrouw	65	100	165

Nieuwe CAO Provincies 2020
Per 1 januari 2020 stegen de salarissen met 2% en per 1 juli 2020 met 1%. De toelagen, vergoedingen en tegemoetkomingen die gekoppeld zijn aan de algemene salarisverhogingen, zijn als gevolg van de afgesproken loonsverhogingen aangepast.

Boter bij de Vis
De jaarlijkse input beloning, ook wel bekend als gratificatie, is met de CAO 2017-2018 komen te vervallen. Daarvoor in de plaats is de flexibele beloning 'Boter bij de vis' gekomen. Het kan hierbij gaan om cadeaus, cadeaubonnen, geld (de gratificatie), geheel of gedeeltelijke vergoeding van opleidingskosten etc. Zowel op individueel- als teamniveau.
Diverse medewerkers hebben in 2020 op basis van bijzondere geleverde prestaties een dergelijke gratificatie ontvangen.

Verzuim
Corona heeft in 2020 zeker invloed gehad op het verzuim. Het OD brede verzuim is van 5.8% in 2019 met 1,4% gedaald tot 4.4% in 2020. De meldingsfrequentie is van 1.4 in 2019 afgenomen tot 0.88.
Geconstateerd wordt dat door de coronaperikelen er een toename is van de psychische belasting, werkdruk en de balans werk/privé. Met name in de leeftijdscategorie 45-54 jaar is een toename aan psychische klachten te zien. Verder een lichte toename van het aantal langdurig zieken.
Ook is een lichte stijging waarneembaar van stress door zorgtaken. Dit heeft te maken met een toename van ziekte van een partner, kind of een ouder. Alle dossiers zijn goed in beeld en krijgen de nodige begeleiding.

Voor 2021 zijn diverse acties benoemd ter verder sturing op (voorkoming van) verzuim. Met aandacht voor de thuiswerkende medewerker vanuit de Visie op het Nieuwe Werken en frequenter overleg met bedrijfsarts, teammanagers en HR, om ook meer preventief interventies te kunnen inzetten.

Verbijzonderde interne controle 2020
Met ingang van 2020 heeft de OD NZKG de verbijzonderde interne controle (VIC) uitbesteed. Dit is onderdeel geweest van de doorontwikkeling van de VIC in het kader van de aanstaande wetswijziging Rechtmatigheid. De OD NZKG kan door de uitbesteding van de VIC de onafhankelijke rol beter borgen, de eigen organisatie is hiervoor te klein. Andere reden is dat de OD m.i.v. 2020 de financiële en personeelsadministratie volledig in eigen beheer heeft genomen. Het belang van het toetsen van de opzet, bestaan en werking van de financiële en personeelsprocessen werd daardoor groter.

In 2020 zijn de volgende processen ge-audit:
- UVO beheerproces
- Debiteurenproces
- Personeelsproces – instroom/doorstroom/uitstroom
- Inkoop- en crediteurenproces

De keuze voor deze processen is bepaald o.b.v. de financiële materialiteit. De uitkomst van de audits is dat de opzet, bestaan en werking van de processen op orde is.

In 2020 zijn ook kwaliteitscontroles uitgevoerd op het bouwlegesproces en het nieuwe last onder dwangsom proces.

Met betrekking tot het bouwlegesproces is de juistheid en volledig vastgesteld. De OD heeft de uit de audit voortvloeiende aanbevelingen met betrekking tot het intensiveren van de uitvoering en vastlegging van de 4-ogen controle overgenomen. Dit geldt ook voor de aanbeveling met betrekking tot de vastlegging in het zaaksysteem van de stappen die zijn ondernomen indien de toetsing met behulp van het bouwkostenkompas niet toereikend is.

De audit voor het nieuwe last onder dwangsomproces krijgt in 2021 een vervolg. Reden is dat het proces medio 2020 is aangepast. Als gevolg hiervan waren er ten tijde van de audit nog onvoldoende dossiers beschikbaar voor een volledige controle op het bestaan en de werking van het proces. Belangrijkste aanbeveling vooralsnog

is om de vastlegging in het zaaksysteem eenduidiger te maken, zodat informatie beter en makkelijker ontsloten kan worden. Deze aanbeveling is door de OD overgenomen.

4 Financiële jaarrekening

4.1 Overzicht baten en lasten

Het financiële resultaat van de OD NZKG over 2020 is 194K positief. Er was een resultaat van 11K nadelig begroot.

Totaal	Gewijzigde begroting	Realisatie	(bedragen x € 1.000) Verschil Begroting-Realisatie
Lasten	51.112	51.789	677
Baten	-51.181	-52.033	-852
Mutatie reserves	80	49	-31
Saldo	**11**	**-194**	**-205**

Ten opzichte van de gewijzigde begroting zijn er afwijkingen bij de lasten en de baten, per saldo 205K voordelig. Op hoofdlijnen betreft het onderstaande afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Het totaal van de baten is 852K hoger dan begroot door:

- 691K hogere UVO baten Milieu/Brzo met name voor de producten Brzo regie en milieu Advies.
- 240K hogere UVO baten op het Randvoorwaardelijke pakket waaronder voor de werkzaamheden in het kader van de Label C certificering van bedrijven en het product bezwaar- en beroepzaken.
- 101K hogere UVO baten voor Bouw waaronder door een toename van het aantal vergunningaanvragen en voor constructieve veiligheid.
- 179K lagere UVO baten outputproducten Bodem.
- Overig 1K lagere baat

Het totaal van de lasten is 677K hoger dan begroot door:

- 128K hogere inhuurkosten voor bouwtoezicht en lagere materiele lasten voor Wabo 187K doordat het budget per abuis bij de halfjaarrapportage opgenomen is in het programma Bouw. Het budget was reeds opgenomen bij het programma Randvoorwaardelijk.
- 109K lagere capaciteitskosten Bodem door vacatureruimte.
- 390K hogere inhuurkosten en materiele kosten 167K Milieu/BRZO in het kader van de uitvoering van de UVO.
- 196K hogere inhuurkosten Randvoorwaardelijk voor bezwaar- en beroepzaken. Daarnaast is er sprake van 61K hogere personele kosten die gedekt worden uit het programma Milieu/Brzo. 176K hogere kosten waaronder voor tijdelijk extra capaciteitsinzet op cruciale functies bij accountmanagement.
- 145K hogere kosten bedrijfsvoering, waaronder 501K lagere kosten als gevolg van corona voor met name opleidingen en woon-werkverkeer. Daarnaast is de post onvoorzien niet gebruikt ad 146K. Tegenover de lagere kosten staan hogere kosten voor inhuur 502K als gevolg van langdurige ziekte en moeilijk vervulbare (management)functies.

Lagere toevoeging aan reserve 31K:
Per saldo is er 31K minder toegevoegd aan de reserve persoonlijk ontwikkelbudget.
Exclusief deze lagere toevoeging aan de reserve is het resultaat 174K ten opzichte van de begroting.

Zie voor meer informatie over de afwijkingen per programma de toelichting in de programmaverantwoording.

Tabel: overzicht baten en lasten per programma

Resultaten per programma									(bedragen x €1.000)
	Primair begroting 2020 lasten	Primair begroting 2020 baten	Primair begroting 2020 saldo	Gewijz. begroting 2020 lasten	Gewijz. begroting 2020 baten	Gewijz. begroting 2020 saldo	Realisatie 2020 lasten	Realisatie 2020 baten	Realisatie 2020 saldo
Bouw	8.142	-13.292	-5.150	9.241	-13.482	-4.242	9.182	-13.584	-4.402
Bodem	4.392	-6.567	-2.175	4.699	-7.395	-2.696	4.590	-7.215	-2.626
Milieu / BRZO	15.264	-22.616	-7.352	16.458	-23.758	-7.300	17.015	-24.449	-7.434
Randvoorwaardelijk	4.635	-6.100	-1.465	5.623	-6.435	-812	6.057	-6.675	-618
Bedrijfsvoering:	16.193	-	16.193	15.091	-111	14.980	14.946	-109	14.837
- Kosten overhead	*16.067*	-	*16.067*	*14.965*	-	*14.965*	*14.946*	-	14.946
- Onvoorzien	*126*	-	*126*	*126*	-	*126*	*-23*	-	-23
- Venootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo voor mutaties reserves	**48.626**	**-48.575**	**51**	**51.112**	**-51.181**	**-69**	**51.789**	**-52.033**	**-243**
Mutaties reserves	**-**	**-51**	**-51**	**110**	**-30**	**80**	**79**	**-30**	**49**
Toevoegingen	-	-	-	110	-	110	79	-	79
Onttrekkingen	-	-51	-51	-	-30	-30	-	-30	-30
Saldo na mutaties reserves	**48.626**	**-48.626**	**-**	**51.222**	**-51.211**	**11**	**51.868**	**-52.063**	**-194**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

4.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft. Deze voorschriften zijn verder uitgewerkt in de financiële verordening van de OD NZKG.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde.
Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

ACTIVA

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs en worden lineair afgeschreven in vijf jaar.

Materiële vaste activa met economisch nut

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs en worden lineair afgeschreven.

15 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen

10 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen en kantoormeubilair

3 tot 5 jaar: software, automatiseringsapparatuur, telefooninstallaties

1 tot 10 jaar: verbouwingen, termijn afhankelijk van looptijd huurcontract, inclusief optietermijn verlenging

Afschrijving start op jaarbasis in het jaar nadat de investering gereed is gekomen of is verworven. Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 25K per stuk hoeven niet te worden geactiveerd. Deze activa worden in het jaar van aanschaf ten laste van de exploitatie gebracht.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Aangezien de debiteuren alleen publieke en geen private partijen zijn, is de kans op oninbaarheid klein. Er is dan ook geen voorziening dubieuze debiteuren gevormd. De uitzettingen omvat ook het rekeningcourantsaldo in de schatkist bij het ministerie van Financiën.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn tegen de nominale waarde opgenomen.

Overlopende activa

Dit zijn de transitoria tegen nominale waarde waarmee lasten en baten in het juiste jaar worden verantwoord.

PASSIVA

Vaste passiva

Algemene reserve

De algemene reserve wordt gebruikt voor de vorming van een weerstandsvermogen om risico's op te kunnen vangen.

Bestemmingsreserve

Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan het Algemeen bestuur een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Gerealiseerd resultaat

Het gerealiseerde rekeningresultaat is het resultaat in het boekjaar. Dit wordt ter bestemming voorgelegd aan het algemeen bestuur.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorzienbare verlies.

Vaste schulden

Langlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. Deze schulden hebben een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden

De netto-vlottende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde en hebben een looptijd van minder dan 1 jaar.

Overlopende passiva

Dit zijn de transitoria tegen nominale waarde waarmee lasten en baten in het juiste jaar worden verantwoord.

4.3 Toelichting baten en lasten

In deze paragraaf staat een toelichting op de afwijkingen tussen de begroting en realisatie in 2020 voor zowel de baten als de lasten. Afwijkingen zijn in ieder geval per programma toegelicht. De richtlijn voor toelichtingen op afwijkingen is gesteld op 100K.

Baten	**852K voordeel**

De baten zijn ten opzichte van de begroting op verschillende onderdelen 852K hoger uitgevallen.

Bouw (101K voordeel)
De baten zijn 101K hoger doordat de verwachte daling van de omzet bij de halfjaarrapportage voor de outputprodukten minder groot was dan verwacht. Eind 2020 kwamen er alsnog meer vergunningaanvragen binnen. Daarnaast is een hogere omzet gerealiseerd op constructieve veiligheid.

Bodem (179K nadeel)
Bij de halfjaarrapportage is de begroting naar boven bijgesteld. De verwachte stijging in de UVO blijkt niet geheel gerealiseerd te zijn. Hierdoor is er ten opzichte van de begroting sprake van 179K lagere baten op de output producten waaronder o.a. de waterwet gerelateerde producten.

Milieu/BRZO (691K voordeel)
De hogere baten hebben met name betrekking op de regie producten ad 596K waaronder BRZO regie en milieu advies. De baten op de output producten zijn 120K lager dan begroot. Daarnaast zij er hogere opbrengsten dan begroot voor de doorbelasting van de gerealiseerde materiele kosten voor luchtmeetnetten aan een opdrachtgever ad 241K. Overig posten 26K.

Randvoorwaardelijk (240K voordeel)
De hogere baten 240K is op de post Randvoorwaardelijk als gevolg van een extra afrekening voor uitgevoerde werkzaamheden voor Label C (79K) en een aantal complexe dossiers die leiden tot een toename van het regieproduct voor bezwaar- en beroepszaken (161K).

Overige baten (1K nadeel)

Lasten	**677k nadeel**

Ten opzichte van de begroting zijn de lasten 677K hoger uitgevallen.

Bouw (59K voordeel)
Het benodigde budget voor de lasten is bij de halfjaarrapportage te hoog ingeschat. Het materiele budget voor WABO publicaties is per abuis zowel bij Bouw als bij Randvoorwaardelijk opgenomen. Gecorrigeerd voor het te

hoge budget zijn de lasten 128K hoger. De hogere lasten hebben betrekking op inhuur voor de hogere inzet en productie op bouwtoezicht.

Bodem (109K voordeel)
De lasten voor bodem zijn lager dan begroot (109K) door incidenteel lagere capaciteitslasten.

Milieu en BRZO (557K nadeel)
Hogere inhuurkosten (390K) met name voor mileu en industrie. Hogere materiele kosten (167K), welke voornamelijk veroorzaakt wordt een toegenomen vraag op VTH thema's waar uitbesteed werk voor nodig is geweest. Tevens is er ook sprake van een deel materieel budget wat bij programma Bouw begroot is, maar waar programma Milieu & Brzo de kosten draagt.

Randvoorwaardelijk (433K nadeel)
De lasten zijn 433K hoger dan begroot. Enerzijds door hogere personeelskosten (237K) waarvan 61K hogere kosten die gedekt worden uit het programma Milieu/BRZO. 160K hogere kosten voor tijdelijk extra capaciteitsinzet op cruciale functies bij accountmanagement en overig 16K. Anderzijds per saldo hogere juridische inhuurkosten (196K).

Bedrijfsvoering (145K voordeel)
Opleidingskosten (146K voordeel)
Als gevolg van corona zijn diverse opleidingen niet doorgegaan. Per saldo zijn daardoor de opleidingskosten 146K lager dan begroot.

Woon-werkverkeer (335k voordeel)
Door het thuiswerken als gevolg van de landelijke corona maatregelen zijn de kosten voor woon-werkverkeer 335K lager dan begroot.

Post onvoorzien (146K voordeel)
De post onvoorzien is niet benut in 2020.

Inhuurkosten (505K nadeel)
De inhuurkosten zijn per saldo 502K hoger door inhuur i.v.m. langdurig zieken en tijdelijk inhuren voor moeilijk in te vullen van o.a. managementfuncties. Overig 3K.

Overig (23K voordeel)

Lagere toevoeging reserve (31K voordeel)
Per saldo is er 31K minder dan begroot toegevoegd aan de reserve persoonlijk ontwikkelbudget. De inzet van het budget was iets hogere dan begroot waardoor er minder toegevoegd hoeft te worden aan de reserve.

Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten	(Bedragen x € 1.000)
Baten:	
Onttrekking WW & Reintegratie	5
Onttrekking reserve Omgevingswet	25
Vrijval voorziening Personeel	76
Totaal baten:	**106**
Lasten:	
Kosten Reintegratie	33
Kosten Omgevingswet	13
Toevoeging voorziening Gekocht verlof	160
Toevoeging reserve POB	79
Totaal lasten:	**285**

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Er zijn geen structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Op grond van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) moeten we in het financieel verslaggevingsdocument verschillende gegevens van topfunctionarissen en niet-topfunctionarissen publiceren, als de maximale bezoldiging wordt overschreden. Dit geldt ook voor (eventueel onbezoldigde) bestuursleden.

Topfunctionarissen

In 2020 is er één functionaris die valt onder de WNT. Dit betreft de functie van algemeen directeur, die gedurende het gehele jaar is vervuld door mw. E.M.J. Meijers. De gegevens staan in onderstaande tabel. De bezoldiging is lager dan de vastgestelde norm 2020 van 201K. De norm 2019 was 194K.

Tabel: inkomens topfunctionarissen

Naam		Mw E.M.J. Meijers
Functie		Algemeen directeur
Duur dienstverband in 2020		01.01 - 31-12
Omvang dienstverband (fte)		1
Gewezen topfunctionaris		Nee
Dienstbetrekking		Ja
Bezoldiging		
Beloning	€	144.960
Belastbare onkostenvergoeding	€	37
Beloning betaalbaar op termijn (aanspraken)	€	-7.381
Totale bezoldiging	**€**	**137.616**

Naam	Mw E.M.J. Meijers	
Functie	Algemeen directeur	
Duur dienstverband in 2019	01.01 - 31-12	
Omvang dienstverband (fte)	1	
Gewezen topfunctionaris	Nee	
Dienstbetrekking	Ja	
Bezoldiging		
Beloning	€	113.572
Belastbare onkostenvergoeding	€	53
Beloning betaalbaar op termijn (aanspraken)	€	19.922
Totale bezoldiging	**€**	**133.547**

Niet-topfunctionarissen
De OD NZKG had in 2020 geen niet-topfunctionarissen in dienst van wie de bezoldiging het maximum heeft overschreden.

Bestuursleden
De leden van het algemeen bestuur van de OD NZKG zijn onbezoldigd. Uit hoofde van hun functie als bestuurder bij deelnemende gemeenten/provincie zijn zij lid van het AB.

Naam	Functie
Marianne Schuurmans-Wijdeven	burgemeester gemeente Haarlemmermeer (voorzitter)
Jurgen Nobel	wethouder gemeente Haarlemmermeer
Hans Krieger	wethouder gemeente Zaanstad (vice voorzitter)
Jeroen Olthof	gedeputeerde provincie Noord-Holland
Edward Stigter	gedeputeerde provincie Noord-Holland
Wilma Alink	wethouder gemeente Aalsmeer
Herbert Raat	wethouder gemeente Amstelveen
Victor Everhardt	wethouder gemeente Amsterdam
Marieke van Doorninck	wethouder gemeente Amsterdam
Joyce Langenacker	burgemeester gemeente Ouder-Amstel
Erik Boog	burgemeester gemeente Diemen
Pieter Heiliegers	burgemeester gemeente Uithoorn
Emmy Meijers	directeur Omgevingsdienst NZKG (secretaris)

Directie
Vanwege het bereiken van de pensioenleeftijd van twee directieleden vinden wisselingen plaats binnen het directieteam. De functie van adjunct-directeur Regulering & Expertise is in 2020 vacant gesteld. Voor deze functie is in het voorjaar van 2020 succesvol geworven. Mevrouw Colinda Geertsma is per 1 mei 2020 in dienst getreden als adjunct-directeur Regulering & Expertise. Zij is in haar nieuwe functie verantwoordelijk voor vergunningverlening, inhoudelijke expertise & advisering.
Per 1 maart 2021 zou de functie algemeen directeur vacant komen. De werving voor een nieuwe algemeen directeur is in de zomer 2020 gestart en in december afgerond met de benoeming per 1 maart van Loes de Maat.

4.4 Balans

		(bedragen x € 1.000)
Activa	**31-12-2020**	**31-12-2019**
Vaste activa		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	0	250
Totaal immateriële activa	0	250
Investeringen met een economisch nut	1.094	1.271
Totaal materiële activa	**1.094**	**1.271**
Totaal vaste activa	**1.094**	**1.521**
Vlottende activa		
Omzetbelasting	0	0
Totaal vorderingen op openbare lichamen	*0*	*0*
Totaal uitzettingen in 's Rijks schatkist	12.515	8.477
Debiteuren	6.714	8.264
Totaal overige vorderingen	*6.714*	*8.264*
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	**19.229**	**16.740**
ABN-Amro	5	10
Totaal liquide middelen	**5**	**10**
Vooruitbetaalde bedragen	330	227
Nog te ontvangen bedragen	1.269	1.178
Totaal overlopende activa	**1.599**	**1.405**
Totaal vlottende activa	**20.832**	**18.155**
Totaal activa	**21.926**	**19.676**
Passiva		
Vaste passiva		
Algemene reserve	-2.018	-2.018
Bestemmingsreserves	-1.042	-993
Saldo van Rekening	-194	-429
Totaal eigen vermogen	**-3.254**	**-3.440**
Voorziening personeel	-6	-82
Voorziening gekocht verlof	-1.016	-856
Totaal voorzieningen	**-1.021**	**-939**
Langlopende Lening	0	0
Totaal vaste schulden	**0**	**0**
Totaal vaste passiva	**-4.276**	**-4.379**
Vlottende passiva		
Crediteuren	-316	-1.944
Af te dragen loonheffing en premies ABP	-1.983	0
Omzetbelasting	-1.571	0
Totaal netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	**-3.870**	**-1.944**
Nog te betalen bedragen	-1.706	-2.015
Vooruitontvangen bedragen	-12.074	-11.339
Totaal overlopende passiva	**-13.781**	**-13.354**
Totaal vlottende passiva	**-17.651**	**-15.298**
Totaal passiva	**-21.926**	**-19.676**

Tabel: Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Leverancier	Omschrijving	Looptijd	(bedragen x € 1.000) Jaarlijkse lasten
Gemeente Zaanstad	Facilitaire diensten	t/m 31-07-2023	620
Gemeente Zaanstad	Huur pand / parkeerplaatsen	t/m 31-12-2023	1.105
Leaseplan	Lease auto's	t/m 31-12-2023	230
Reisbalans	Reiskosten openbaar vervoer woon-werkveer	t/m 31-12-2021	250
Comparex	Licenties Microsoft	t/m 01-03-2021	207
Comparex	TM7 CARP-E Anonymizer/Metadata	t/m 01-07-2021	92
Duvak	ICT Support en beheer	t/m 01-07-2021	225
Mozard	Zaaksysteem	t/m 31-12-2021	209
Afas	Fin. En HR systeem	t/m 31-12-2021	114
GGD	Meetnetten NZKG	t/m 31-12-2021	387
ABOVO	Publicaties	t/m 01-07-2021	138
Common Invent	Geur NZKG en amsterdamrijnkanaal	t/m 01-05-2021	30

Toelichting op de balans

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa *0k*

In 2015 is de investering van het eigen zaaksysteem afgerond. In 2016 is gestart met afschrijven, de afschrijving zal gedurende vijf jaar plaatsvinden t/m 2020.

Tabel: verloopoverzicht immateriële vaste activa

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Investeringen / desinvesteringen 2020	Afschrijvingen 2020	Rentekosten 2020	Afwaardering en 2020	(bedragen x € 1.000) Boekwaarde 31-12-2020
Ontwikkelingskosten software	250		250			-0
	250	**-**	**250**	**-**	**-**	**-0**

Materiële vaste activa *1.094k*

In 2020 hebben twee investeringen plaatsgevonden in de materiële vaste activa.
In begin van het jaar is de interne verhuizing afgerond. Omdat er te weinig werkplekken in het gebouw waren is een herverdeling van de werkplekken geweest met de daarbij mogelijke uitbreiding. De revitalisering is begeleid door een extern bureau, verder zijn er bureaus aangeschaft met de daarbij behorende ICT faciliteiten. De investering bedroeg in 2020 92K. In totaliteit bedraagt de investering van 357k, die in 10 jaar wordt afgeschreven.
Na de aanpassingen van de balie en hal is ook de plaza onderhanden genomen en verbouwd. De werkzaamheden zijn begonnen in december 2019 en afgerond in 2020, de investeringskosten t/m 2019 bedragen 176k, in 2020 is nog een investering gedaan van 95k waardoor de totale investering op 271k komt, dit wordt afgeschreven in 10 jaar.

Tabel: verloopoverzicht materiële vaste activa

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Investeringen / desinvesteringen 2020	Afschrijvingen 2020	Rentekosten 2020	Afwaardering en 2020	Boekwaarde 31-12-2020
Gevelaanpassing (tochtsluis)	85	-	11			74
Bedrijfsgebouwen	**85**	**-**	**11**	**-**	**-**	**74**
Installaties (o.a. oplaadpalen)	39	-	6			32
Machines, apparaten en installaties	**39**	**-**	**6**	**-**	**-**	**32**
Inventaris/meubilair	391	-	95	-		296
Kantoorautomatisering (laptops)	127	-	127			-
Kantoorautomatisering (telefoons/tablets)	167	-	83			83
Werkpleksensoren	21	-	5			16
Aanpassing Plaza + meubilair	176	95	9			262
Aanpassing Revitalisering huisvesting	265	92	27			330
Overige materiële vaste activa	**1.147**	**186**	**346**	**-**	**-**	**987**
	1.271	**186**	**363**	**-**	**-**	**1.094**

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar *19.229k*

Vorderingen op openbare lichamen 0k

-

Uitzettingen in 's Rijks schatkist 12.515k

De OD NZKG is verplicht de overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist bij het Ministerie van Financiën, genaamd het schatkistbankieren. Per 31 december 2020 bedraagt het uitstaand bedrag € 12.515k. Dit bedrag is toegenomen ten opzichte van 2019 met 4.038k. Dit is veroorzaakt doordat we de ontvangsten van het 1e kwartaal 2021 reeds in december 2020 hebben ontvangen.
In 2020 is dit inclusief BTW in rekening gebracht en in 2019 gebeurde dit nog zonder BTW. De afdracht van de BTW is eind januari 2021, het saldo is tijdelijk overgeboekt naar de schatkist. Het saldo van de ABN-AMRO vertoont hierdoor een bedrag van € 5k.

Debiteuren 6.714k

Het saldo van de vorderingen per 31-12-2020 bedraagt 6.714k.

De debiteuren groter dan 100k zijn:

Gemeente Amsterdam	6.303k	UVO 1e kwartaal 2021
Provincie Zuid-Holland	187k	subsidies IOV 2020

In januari 2020 is reeds 6.504k van deze vorderingen ontvangen.

Liquide middelen *5K*

ABN-AMRO Bank 5K

Het saldo op de ABN-AMRO rekening per 31 december 2020 is 5k. De ABN-AMRO rekening wordt alleen gebruikt als betaalrekening. Met ingang van 1 januari 2016 mag het saldo van deze rekening niet hoger zijn 0,75 % van de totale begroting (in 2020 een bedrag van € 367k) gemiddeld per kwartaal. Hiervoor vindt "Saldo regulering" plaats via de schatkist rekeningcourant bij het ministerie van Financiën. Het saldo is per 31-12 € 5k omdat de saldoregulering eind december heeft plaatsgevonden (zie vorderingen schatkist).

Overlopende activa *1.599k*

Vooruitbetaalde bedragen 330k

De facturen die vooruitbetaald zijn hebben betrekking op licentiekosten Oracle. Verder zijn tijdens de migratie van de kantoorautomatisering bij Comparex licenties aangeschaft deze hebben allemaal een looptijd van 12 maanden echter ze beginnen op diversen datums in het jaar (bv. 1 maart en 1 juli).

Nog te ontvangen bedragen 1.269k

Voor de uitvoeringsovereenkomsten hebben opdrachtgevers voorschotten betaald. Op basis van de realisatie in 2020 is een voorlopige afrekening per opdrachtgever gemaakt. Een deel van de opdrachtgevers ontvangt geld terug, zie daarvoor de balanspost 'Nog te betalen bedragen'. En een deel moet bij betalen wat in deze balanspost is verantwoord: Provincie Noord-Holland (429k), Gemeente Amsterdam (151k), Gemeente Zaanstad (177k) Gemeente Aalsmeer (7k) en de provincie Utrecht (146k).
Daarnaast zijn de nog in rekening te brengen uren van de offertes (118k) en de projecten (149k) voor het 4e kwartaal als nog te ontvangen opgenomen, deze zijn in januari 2021 in rekening gebracht. Aan Rijkswaterstaat moet nog een bedrag (12k) voor een detachering in rekening worden gebracht. Van de Provincie Zuid Holland (26k) en de Provincie Noord-Holland (53K) zijn de subsidies IOV nog te ontvangen. Als laatste is een te verrekenen post (1k) uit de 13e salarisrun op deze rekening geboekt.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen *3.254k*

(bedragen x € 1.000)

Reserves	Stand per 31-12-2019	Toevoegingen 2020	Onttrekkingen 2020	Stand per 31-12-2020
Algemene reserve	2.018	-	-	2.018
Bestemmingsreserve WW & Reintegratie	235	-	5	230
Bestemmingsreserve Omgevingswet	192	-	25	167
Bestemmingsreserve Wetgevingskalender	152	-	-	152
Bestemmingsreserve Persoonlijk ontwikkelbudget	415	79	-	494
Gerealiseerde resultaat 2019 en 2020	429	194	429	194
Totaal reserves	**3.440**	**273**	**459**	**3.254**

Tabel: verloopoverzicht eigen vermogen

Algemene reserve 2.018k

In 2020 is geen onttrekking en ook geen storting begroot uit de algemene reserve.
Per 31 december 2020 is de reserve 2.018k, dit is voldoende om de risico's af te dekken.

WW & re-integratie 230k

De reserve WW & re-integratie is bedoeld voor kosten van re-integratie inspanningen. Voor de re-integratie van een medewerker is in 2020 voor een bedrag van 5k kosten gemaakt, deze hebben we onttrokken aan de reserve.

Omgevingswet 167k

De reserve is ingesteld op de extra kosten die voortvloeien uit de invoering van de Omgevingswet te kunnen dekken. In 2020 is een onttrekking uit de reserve gedaan van 25k om de kosten voor de inhuur van een communicatiemedewerker ten behoeve van de Omgevingswet te kunnen dekken. Het restant van de reserve zal gebruikt worden om de werkzaamheden die gaan plaatsvinden in 2021/2022 te dekken.

Wetgevingskalender 152k

Voor de extra inspanning in het kader van de wetgevingskalender is een reserve beschikbaar van 152k. In 2020 heeft er geen onttrekking aan de reserve plaatsgevonden. De reserve is voor extra implementatiekosten van toekomstige wijzigingen in wetgeving.

Persoonlijk ontwikkelbudget 494k

Medewerkers hebben recht op een persoonlijk opleidingsbudget dat binnen 5 jaar ingezet kan worden (2018 tot en met 2023). Om de persoonlijke opleidingen te kunnen garanderen (nieuwe cao-verplichting vanaf 2018) is de ruimte in het budget persoonlijke opleidingen toegevoegd aan de reserve. De maximale inzet over totaal 5 jaar kan oplopen tot 1,8 mln. op basis van de huidige formatie.

Gerealiseerde resultaat 194k

Het gerealiseerde resultaat 2019 ad 429K in conform AB besluit d.d. 3 juli bestemd. Aan de founding fathers is 310K inrichtingskosten terugbetaald en zijn de gemeenten Haarlemmermeer en Uithoorn incidenteel gecompenseerd voor de stijging van het bedrijvenbestand, ad 105K en 14K.
Het gerealiseerde saldo van baten en lasten over 2020 betreft een resultaat 2020 van 194k.

Voorzieningen *1021k*

(bedragen x € 1.000)

Voorzieningen	Stand per 31-12-2019	Toevoegingen 2020	Onttrekkingen / vrijval 2020	Stand per 31-12-2020
Voorziening Personeel	82	-	76	6
Voorziening Restant verlof	856	160	-	1.016
Totaal voorzieningen	**939**	**160**	**76**	**1.022**

Tabel: verloopoverzicht voorzieningen (afrondingsverschil 1k t.o.v. de balans)

Voorziening Personeel 6k

De OD NZKG is eigenrisicodrager voor WW kosten. In 2020 is voor 76k aan WW kosten gemaakt en ten laste van deze voorziening gebracht. Door een foutieve doorberekening van het UWV, OD belast i.p.v. PNH, komt in 2021 een correctie van 4k. Voor toekomstige jaren is voor een oud medewerkers een verwachte verplichting van 10k. Om deze kosten te dekken is de voorziening op peil.

Voorziening Restant verlof 1.016k

Deze voorziening is getroffen om capaciteitskosten te compenseren wanneer medewerkers gespaard verlof voor een langere periode in één keer opnemen. Dit heeft te maken met wijzigingen in de cao per 1 januari 2018. Daarin is besloten dat de huidige maximale spaarperiode van vijf jaar vervalt voor (aangekocht) bovenwettelijk verlof en daarmee ongelimiteerd is.
In 2020 is het aankopen van verlof toegenomen daarmee is het saldo verlof in 2020 gegroeid. Om toekomstige kosten van langdurig verlof en vervroegd pensioen op te vangen is daarom een toevoeging gedaan van 160k.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korten dan één jaar *3.870k*

Crediteuren 316k

Het saldo van crediteuren bestaat uit facturen die in de laatste week van december zijn ontvangen, deze facturen zijn binnen de termijn van 30 dagen betaald.

Af te dragen loonheffing en premies ABP 1.983k

De loonheffing voor december voor 1.966k is in januari afgedragen aan de Belastingdienst na afronding van de salarisbetalingen voor 2020. In februari 2021 is 13e correctie gedraaid voor de salarissen hier is een loonheffing van 0,5k en een pensioenpremie van 16k uit gekomen, deze worden in februari 2021 afgedragen.

Af te dragen omzetbelasting 1.571k

Met ingang van 1 januari 2020 wordt de Omgevingsdienst aangemerkt als onderneming voor de Omzetbelasting. Dit betekent dat op alle werkzaamheden de volledige de 21% BTW wordt doorberekent op de facturen. De betaalde BTW op crediteuren facturen wordt in de vooraftrek daarop in mindering gebracht. Per saldo is de berekende afdracht voor het 4e kwartaal 2020 1.571k.

Overlopende passiva *13.781k*

Nog te betalen bedragen 1.706k

Per balansdatum is een bedrag van 1.706k opgenomen als nog te betalen. Een gedeelte van dit bedrag, namelijk 342k, wordt gevormd door de voorlopige afrekening van de uitvoeringsovereenkomsten over 2020 met opdrachtgevers. De definitieve afrekening zal, na overleg met de opdrachtgevers, in 2021 aan de betreffende opdrachtgevers betaald worden. Het betreft gemeente Haarlemmermeer (252k), gemeente Ouder-Amstel (3k), gemeente Uithoorn (25k), gemeente Aalsmeer (26k), gemeente Amstelveen (12k) gemeente Diemen (15k) en provincie Flevoland (9k).
Het restant is in twee posten te splitsen, 821k wordt veroorzaakt door te betalen facturen voor de inhuurkosten van december 2020 welke in rekening wordt gebracht in januari. En 543k bestaat uit facturen voor overige materiele kosten en waarvoor de prestatie reeds in 2020 is geleverd, de grootste facturen hiervan zijn de kosten voor de milieucontroles (117k), de kosten voor de keuringen van de Veiligheidsregio (60k), een reservering voor de kosten van het varend ontgassen (60k), een detachering vanuit Amsterdam hebben we nog geen factuur voor ontvangen (58K) en het restant zijn nog te betalen facturen minder dan 15k.

Vooruitontvangen bedragen 12.074k

Het bedrag vooruitontvangen bedragen betreft de bijdragen van de founding fathers voor het eerste kwartaal 2021 voor een totaalbedrag van 12.034k en een vooruitontvangen betaling van het Ministerie I en W voor het varend ontgassen.

Bijlage 1 Overzicht taakvelden per programma

(bedragen x € 1.000)

Taakveld, programma, kostensoort	Gewijzigde begroting 2020 lasten	Gewijzigde begroting 2020 baten	Gewijzigde begroting 2020 saldo	Realisatie 2020 lasten	Realisatie 2020 baten	Realisatie 2020 saldo
Programma Bouw						
Inkomsten		-13.482	-13.482		-13.584	-13.584
Salarislasten	4.799		4.799	4.051		4.051
Inhuur	3.977		3.977	4.884		4.884
Materieel	465		465	247		247
Taakveld 8.3 Wonen en bouwen	**9.241**	**-13.482**	**-4.242**	**9.182**	**-13.584**	**-4.402**
Totaal programma Bouw	**9.241**	**-13.482**	**-4.242**	**9.182**	**-13.584**	**-4.402**
Programma Bodem						
Inkomsten		-7.395	-7.395		-7.215	-7.215
Salarislasten	4.437		4.437	3.821		3.821
Inhuur	262		262	766		766
Materieel	-		-	3		3
Taakveld 7.4 Milieubeheer	**4.699**	**-7.395**	**-2.696**	**4.590**	**-7.215**	**-2.626**
Totaal programma Bodem	**4.699**	**-7.395**	**-2.696**	**4.590**	**-7.215**	**-2.626**
Programma Milieu						
Inkomsten		-23.758	-23.758		-24.449	-24.449
Salarislasten	11.786		11.786	11.914		11.914
Inhuur	3.292		3.292	3.561		3.561
Materieel	1.379		1.379	1.540		1.540
Taakveld 7.4 Milieubeheer	**16.458**	**-23.758**	**-7.300**	**17.015**	**-24.449**	**-7.434**
Totaal programma Milieu / BRZO	**16.458**	**-23.758**	**-7.300**	**17.015**	**-24.449**	**-7.434**
Programma Randvoorwaardelijk						
Inkomsten		-4.312	-4.312		-4.472	-4.472
Salarislasten	2.966		2.966	2.943		2.943
Inhuur	582		582	881		881
Materieel	220		220	234		234
Taakveld 7.4 Milieubeheer	**3.768**	**-4.312**	**-544**	**4.058**	**-4.472**	**-414**
Inkomsten		-2.124	-2.124		-2.203	-2.203
Salarislasten	1.461		1.461	1.450		1.450
Inhuur	286		286	434		434
Materieel	108		108	115		115
Taakveld 8.3 Wonen en bouwen	**1.856**	**-2.124**	**-268**	**1.999**	**-2.203**	**-204**
Totaal programma Randvoorwaardelijk	**5.623**	**-6.435**	**-812**	**6.057**	**-6.675**	**-618**
Programma Bedrijfsvoering						
Inkomsten		-111	-111		-109	-109
Salarislasten	8.043		8.043	6.727		6.727
Inhuur	1.078		1.078	1.584		1.584
Materieel	5.846		5.846	6.658		6.658
Taakveld 0.4 Overhead	**14.967**	**-111**	**14.857**	**14.969**	**-109**	**14.860**
Onvoorzien	124		124	-23		-23
Taakveld 0.8 Overige baten en lasten	**124**	**-**	**124**	**-23**	**-**	**-23**
Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting	**-**	**-**	-	**-**	**-**	**-**
Totaal programma Bedrijfsvoering	**15.091**	**-111**	**14.980**	**14.946**	**-109**	**14.837**
Saldo voor mutaties reserves	**51.112**	**-51.181**	**-69**	**51.789**	**-52.033**	**-243**
Programma Bedrijfsvoering						
Taakveld 0.10 Mutaties reserves	**110**	**-30**	**80**	**79**	**-30**	**49**
Totaal programma Bedrijfsvoering	**110**	**-30**	**80**	**79**	**-30**	**49**
Saldo na mutaties reserves	**51.222**	**-51.211**	**11**	**51.868**	**-52.063**	**-194**

Bijlage 2 Bijdrage per deelnemer

Deelnemer	UVO 2020	Gewijzigde begroting OD NZKG 2020	(bedragen x € 1.000) Realisatie 2020	(bedragen x € 1.000) Afwijking 2020
Gemeente Amsterdam	20.315	19.945	20.466	521
Provincie Noord-Holland	15.544	15.672	15.973	301
Gemeente Zaanstad	2.679	2.762	2.856	94
Gemeente Haarlemmermeer	8.371	8.141	8.119	-22
Gemeente Aalsmeer	249	241	223	-18
Gemeente Amstelveen	232	241	220	-20
Gemeente Diemen	292	335	277	-59
Gemeente Ouder-Amstel	191	178	189	11
Gemeente Uithoorn	257	249	232	-17
Provincie Flevoland	311	298	302	4
Provincie Utrecht	916	1.108	1.062	-46
Totaal UVO baten	**49.359**	**49.170**	**49.920**	**749**
Projecten + Offertes		1.128	1.125	-3
Subsidies		514	543	29
Externe detachering		323	358	35
Overige		46	87	41
Onttrekking reserves		30	30	-
Overig baten		**2.041**	**2.143**	**102**
Totale baten		**51.211**	**52.063**	**851**

Bijlage 3 Berekening financiële kengetallen

Hieronder volgt de berekening van de financiële kengetallen en toelichting daarop. Zie paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing voor de beoordeling van en toelichting op de kengetallen.

Tabel: netto schuldquote

(bedragen x €1.000)

Netto schuldquote	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Vaste schulden	-	-	-	-	
Netto vlottende schuld	1.873	4.887	2.613	1.520	3.870
Overlopende passiva	12.427	12.221	12.684	14.016	13.781
Financiële activa (excl. verstrekte leningen)		-			
Financiële activa (verstrekte leningen)		-			
Uitzettingen < 1 jaar *	11.628	7.293	16.740	11.628	19.229
Liquide middelen	5.263	12.053	10	5.263	5
Overlopende activa	1.216	1.473	1.405	1.216	1.599
Totale baten (excl. mut. res.)	44.769	45.457	48.303	48.556	52.063
Netto schuldquote	**-9%**	**-8%**	**-6%**	**-5%**	**-6%**

Tabel: solvabiliteitsratio

(bedragen x €1.000)

Solvabiliteitsratio	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Eigen vermogen	3.884	3.460	3.440	2.267	3.254
Balanstotaal*	9.227	11.887	8.337	7.213	9.852
Solvabiliteit	**42%**	**29%**	**41%**	**31%**	**33%**

*Gecorrigeerd met voorschotten opdrachtgevers
De verhouding tussen het eigen en totale vermogen geeft de ratio voor de solvabiliteit

Tabel: structurele exploitatieruimte

(bedragen x €1.000)

Structurele exploitatieruimte	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Totale structurele lasten	44.179	45.457	48.323	50.974	51.583
Totale structurele baten	44.529	45.457	47.504	51.181	51.957
Totale structurele toevoegingen aan de reserves	-	-	-	-	-
Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	-	-	-	-	-
Totale baten	45.320	45.457	49.726	51.211	52.063
Structurele exploitatieruimte	**1%**	**0%**	**-2%**	**0%**	**1%**

De berekening voor structurele exploitatieruimte is het saldo van structurele baten en lasten en structurele toevoegingen en onttrekkingen van reserves. Het resultaat hiervan wordt gedeeld door de totale baten.

Bijlage 4 Meerjarig overzicht risico's

In onderstaande tabel zijn de strategische bedrijfsrisico's van de OD NZKG opgenomen in een meerjarig overzicht. Per risico is aangegeven wat het geschat financieel effect is, de kans dat het risico zich voordoet en in welk jaar dit zich kan voordoen.

Tabel: meerjarig overzicht noodzakelijk weerstandsvermogen

Risico's	Totaal geschat financieel effect	Risico-bedrag 2019	Risico-bedrag 2020	Risico-bedrag 2021	Risico-bedrag 2022	Risico-bedrag 2023	Risico-bedrag 2024
Verandering in Wet- en regelgeving							
a. Extra werk borging operationele kwaliteit Omgevingwet	720	150	300	360	360	360	180
b. Personele consequenties wet Kwaliteitsborging bouw	1.047			0	209	209	209
c. Algemene Verordening Gegevensbescherming	2.160	98	98	108	108	108	108
d. Klimaatakkoord en interfererende wetgeving	-						
e. Natuurwet, gevolgen vergunning verlening PAS uitspraak	-						
f. Wet open overheid, operationele risico's	-						
kans dat het risico zich voordoet		*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*
Verandering in Wetgeving	**3.927**	**248**	**398**	**468**	**677**	**677**	**497**
Covid pandemie, conjuncturele ontwikkelingen en arbeidsmarkt							
a. omzetfluctuatie door conjuncturele ontwikkelingen en Covid	1.107	103	222	221	221	221	221
b. niet realiseren van de dekkingsbijdrage overhead, arbeidsmarkt en inhuur	810	141	368	162	162	162	162
kans dat het risico zich voordoet		*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*
Covid pandemie, conjuncturele ontwikkelingen en arbeidsmarkt	**1.917**	**244**	**590**	**383**	**383**	**383**	**383**
Bedrijfsvoering							
a. afbouwrisico door vervallen termijn garantstelling aanvullend pakket	-	-	-	-	-	-	-
b. risico nieuw zaaksysteem	-	-	-	-	-	-	-
kans dat het risico zich voordoet		*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*
Bedrijfsvoering	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Prestatiegericht financieren							
a. afwijking t.o.v. vastgesteld kengetal	2.213	410	222	221	221	443	443
b. risico onderhandenwerk bouw en bodem	710	338	338	355	355	355	355
kans dat het risico zich voordoet		*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*
Prestatiegericht financieren	**2.924**	**748**	**560**	**577**	**577**	**798**	**798**
Totaal	**8.767**	**1.240**	**1.548**	**1.428**	**1.637**	**1.859**	**1.679**

Risico matrix

		laag		*Prioriteit*		hoog	
	5	**5**	**10**	**15**	**20**	**25**	hoog
	4	**4**	**8**	**12**	**16**	**20**	
Financieel gevolg	3	**3**	**6**	**9**	**12**	**15**	
	2	**2**	**4**	**6**	**8**	**10**	
	1	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	laag
		1	2	3	4	5	
				Kans			

Bijlage 5 Sisa (Single Informatie Single Audit)

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 28 januari 2021					
IenW	**E23**	**Proefontgassing** DCMR Milieudienst Rijnmond, Provincie Zuid-Holland en Omgevingsdienst	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E23/01*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E23/02*	
			€ 60.000	Nee	

Bijlage 6 Controleverklaring accountant

Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Oudezijds Voorburgwal 300
1012 GL Amsterdam

Postbus 1078
1000 BB Amsterdam
Telefoon 020 254 9000
www.acam.amsterdam.nl

Nr. 664.000.20-A

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2020 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied te Zaanstad gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met het Besluit Begroting en verantwoording (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:
1 de balans per 31 december 2020;
2 het overzicht van baten en lasten over 2020;
3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met relevante wet- en regelgeving.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen en de Regeling Controleprotocol Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semi publieke sector (WNT). Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van de Omgevingsdienst Noorzeekanaalgebied zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT
en artikel 5, lid 2, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd.
Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming bedraagt de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie 1% voor fouten en 3% voor onzekerheden van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. De rapporteringstolerantie
is vastgesteld op 0,3%, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie die bestaat uit:
- het directieverslag;
- de verantwoording programma's;
- de Verplichte paragrafen;
- overige bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat deze informatie:
- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten van de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur voor de jaarrekening
Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de BBV. In dit kader is het dagelijks bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het dagelijks bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de entiteit te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat

er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Amsterdam, 29 maart 2021

D. van Eeden RA
Auditdienst ACAM

Meerjarenbegroting 2022 – 2025

2 maart 2021

Omgevingsdienst
noordzeekanaalgebied

Begroting 2022 - 2025

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Inhoud

1. INLEIDING 4

2. ONTWIKKELINGEN 6

2.1 SPEERPUNTEN 2022 6
2.2 ONTWIKKELING OMZET 9

3. PROGRAMMABEGROTING 2022 10

3.1 PRODUCTEN 10
3.2 CAPACITEIT 11
3.3 PROGRAMMA BOUW 12
3.4 PROGRAMMA BODEM 14
3.5 PROGRAMMA MILIEU & BRZO 16
3.6 PROGRAMMA RANDVOORWAARDELIJK 20
3.7 PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING 22

4. FINANCIËLE BEGROTING 24

4.1 RESULTAATMODEL 24
4.2 UITGANGSPUNTEN VOOR DE RAMING BEGROTING OD NZKG 2022-2025 25
4.3 BEGROTINGSWIJZIGING 2021 25
4.4 TOELICHTING BIJ DE MEERJARENBEGROTING EN FINANCIËLE POSITIE 25
4.5 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING 27
4.6 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN 34
4.7 FINANCIERING 34
4.8 BEDRIJFSVOERING 35

5. BIJLAGEN 37

5.1 RESULTAATMODEL PER PROGRAMMA EN TAAKVELD DE BATEN EN LASTEN 37
5.2 UITVOERINGSOVEREENKOMSTEN PER DEELNEMER 38
5.3 KOSTEN PER UUR, CAPACITEIT IN UREN EN FTE'S 38
5.4 MEERJARIG OVERZICHT VAN DE RISICO'S 39
5.5 OVERZICHT RENTE, AFSCHRIJVINGEN, EMU SALDO EN VENNOOTSCHAPSBELASTING 40
5.6 GEPROGNOTISEERDE BALANS 42
5.7 VERKLARING KENGETALLEN 43

1. Inleiding

Voor u ligt de meerjarenbegroting 2022-2025 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG). Aan de basis hiervan liggen diverse ontwikkelingen in het VTH domein die een grote impact op de uitvoering van onze taken hebben en mede richting geven aan onze koers voor de komende jaren. Zoals het onderzoek van de commissie Aartsen naar het VTH-stelsel, de inwerkingtreding van de Omgevingswet, de wet Kwaliteitsborging bouw, de energietransitie en het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer. Daarnaast is vanuit bewoners, bestuurders en media steeds meer interesse in de uitvoering van onze VTH -taken. Onze medewerkers zijn daar meer van bewust, handelen er meer naar, maar het kan beter. Ook in het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer komt dit als een aandachtpunt naar voren.

We zien de ontwikkelingen en aanbevelingen als een bevestiging van de weg die de OD NZKG reeds is ingeslagen. Bouwen aan het vertrouwen van de omgeving is essentieel voor onze missie om bruikbare oplossingen te bieden met zichtbare meerwaarde voor een gezond, veilig en duurzaam woon- en werkklimaat.

Het Noordzeekanaalgebied is een dichtbevolkt en bedrijvig gebied. Een omgeving vol tegenstellingen en soms ook tegengestelde belangen, van burgers, ondernemers en overheden. Die willen hier wonen, werken, spelen, recreëren, groeien, bouwen en investeren. Om ons werk goed te kunnen doen is samenlevingsgericht werken essentieel. Waarbij we de lijnen van en naar al die partijen open houden en optimaal benutten.

Het vraagt de komende jaren om een andere inzet, meer kennis en investeringen in innovatie. Complicerende factor is dat de opdrachtgevers hebben aangegeven dat de druk op hun meerjarenbegroting is toegenomen als gevolg van de corona pandemie. Dit legt zowel voor de opdrachtgevers als voor de OD druk op de bestuurlijk vastgestelde uitvoerings- en financiële kaders. In combinatie met de ontwikkelingen in het VTH domein stelt dit ons en de opdrachtgevers voor de nodige uitdagingen de komende jaren. We gaan hierover in 2021 in overleg met de opdrachtgevers in het kader van de UVO afspraken 2022 ev..

In deze meerjarenbegroting zijn we ervan uitgegaan dat de Omgevingswet en wet Kwaliteitsborging bouw op 1 januari 2022 in werking treden. De Eerste en Tweede Kamer hebben het Koninklijk besluit met de inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet per 1 januari 2022 niet-controversieel verklaard. Zij zullen voor de zomer een beslissing nemen omtrent de inwerkingtreding. In het geval dat de Omgevingswet toch wordt uitgesteld komen wij hier tussentijds op terug.

Omwille van de bedrijfscontinuïteit is met betrekking tot de Omgevingswet voor 2022 financiële rust afgesproken met de opdrachtgevers. Conform de kaderbrief 2022-2025 vormt de UVO 2021 hiervoor de basis. Alleen voor het werkveld bodem is een eerste inschatting gemaakt van het verwachte effect op opdrachtgeversniveau voor de overdracht van provinciale taken naar gemeenten. Voor het werkveld bouw is een eerste inschatting opgenomen voor fase 1 van de Wet Kwaliteitsborging bouw. In 2022 gaat het om een bedrag van circa 587k oplopend naar 1.174K in 2024. Als gevolg hiervan moeten de lasten vanaf 2022 verlaagd worden. Dit gaan wij doen door het terugbrengen van de flexibele schil en bijstellen van de overheadkosten. Voor beide werkvelden geldt dat de daadwerkelijke effecten pas duidelijk worden in de loop van 2021 en 2022. Voor zover van toepassing zullen wij de meerjarenbegroting 2022-2025 hierop bijstellen.

Kortom, de jaren 2022-2025 brengen veel nieuwe uitdagingen. Wij gaan vol vertrouwen in samenwerking met onze opdrachtgevers en met de inzet van onze medewerkers de uitdagingen aan. Om zo bij te dragen aan een duurzame en veilige ontwikkeling van dit gebied. Dit doen we door alle belangen goed af te wegen en het gebied van alle kanten te bekijken.

Loes de Maat,
Algemeen directeur Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

2. Ontwikkelingen

Wat we doen ligt voor een groot deel vast in wet- en regelgeving en in de beleidsdoelen van onze opdrachtgevers. Daarop blijft onze inzet uiteraard gericht. De maatschappelijke trends, wettelijke ontwikkelingen, bestuurlijke ambities, risico's en opgaven in ons werkgebied leiden ook tot verschuivingen in ons werk en onze focus. Dit vertaalt zich in onze opgave voor de komende jaren zoals opgenomen in de kaderbrief 2022-2025.

2.1 Speerpunten 2022

Omgevingswet

De Omgevingswet verandert bijna alle regelingen over bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. Dit zal ingrijpende gevolgen hebben voor bijna alle taken en werkprocessen van de OD NZKG. Denk onder meer aan:

- toenemende samenwerkings- en participatievereisten;
- kortere beslistermijnen;
- andere basis van de vergunningverlening: niet meer per inrichting maar per milieubelastende (kern)activiteit;
- overdracht van bodemtaken van de provincies naar de gemeenten;
- gevolgen van de grote wijzigingen in het geluidsstelsel;
- decentralisatie van veel (milieu-)regels naar de gemeenten;

Nog niet alle elementen van deze stelselwijziging zijn op dit moment helder. Zo is er nog geen duidelijkheid over de overdracht van de rijksgelden voor de bodemtaken naar de gemeenten. We bereiden ons zo goed mogelijk voor. Hierbij zijn we op cruciale punten, op alle niveaus (landelijk, regionaal en tussen opdrachtgevers en uitvoeringsdiensten) sterk van elkaar afhankelijk, zoals de inrichting van het Digitaal Stelsel Omgevingswet. In 2021 zal dit een grote gezamenlijke inspanning vragen van alle betrokken overheden en uitvoeringsorganisaties.

Ook na inwerkingtreding van de Omgevingswet ligt er veel werk te wachten. Zo moeten in de periode 2022-2029 alle bestemmingsplannen omgezet worden naar het omgevingsplan, kunnen daarin nieuwe milieubelastende activiteiten worden gereguleerd en moeten er toepasbare regels bij worden opgesteld. Om onze taken efficiënt uit te kunnen (blijven) voeren, werken we daarbij graag met alle opdrachtgevers samen.

De jaren 2022-2025 zijn de eerste waarin we met de nieuwe regels gaan werken. We zullen voor allerlei nieuwe vragen komen te staan, intern maar vooral ook extern. We moeten rekening houden met veel juridische procedures, tot de jurisprudentie uitkristalliseert.

Het Algemeen Bestuur van de OD ZKG heeft op 3 juli 2020 besloten tussen de opdrachtgevers en de OD NZKG in deze roerige overgang tot en met 2022 financieel zoveel mogelijk rust te bewaren. Aan de hand van onze eerste ervaringen met de nieuwe taken en werkwijzen, komen we in 2022 tot aanpassingen van onze producten.

Wet Kwaliteitsborging bouw

De Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb) is in 2019 aangenomen. Volgens planning treedt de Wkb gelijktijdig met de Omgevingswet (2022) in werking. In het oorspronkelijke wetsvoorstel was het borgen van de kwaliteit volledig toegewezen aan de markt. In het gewijzigde wetsvoorstel, waarvoor de OD NZKG veel

expertise heeft geleverd, is de gemeentelijke positie bij het borgen van de kwaliteit versterkt. Ten tijde van het opstellen van de meerjarenbegroting moet dit nog verwerkt worden in de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). Na gereedkoming van de AMvB wordt de impact voor de OD NZKG in kaart gebracht. De wijziging in de uitvoering van taken heeft in ieder geval personele consequenties. Vooralsnog gaan we ervan uit dat dit grotendeels opgevangen kan worden door de flexibele schil. In deze meerjarenbegroting is een eerste inschatting van de impact opgenomen. Bij de halfjaarrapportage 2021 zal naar verwachting meer bekend zijn.

Circulaire economie

Voor 2021-2024 werken we aan een programmaplan Circulaire Economie waarin aangesloten wordt bij de ambities uit het Rijksuitvoeringsplan en de ambities van onze opdrachtgevers. Doelstelling is het verminderen van het gebruik van grondstoffen (preventie) en het zo milieuveilig mogelijk scheiden, hergebruiken en verwerken van rest- en afvalstromen. De OD NKZG zet in op samenwerking en kennisontwikkeling binnen de regio (onder andere met Metropoolregio Amsterdam) op landelijk en Europees niveau. Vanuit de ambitie van onze opdrachtgevers innoveren wij onze VTH-taken op het gebied van circulaire economie. Basis is het gebruiken van onze kennis en expertise over de bedrijfsprocessen, reststromen en de afvalketen. Daarnaast scholen wij de inspecteurs om het gesprek met bedrijven aan te gaan, te beginnen bij de koplopers. Focus ligt daarbij enerzijds op het stimuleren/ondersteunen/dwingen van bedrijven om afval hoogwaardiger te verwerken (afval = grondstof). Opgedane kennis zetten wij in om onze processen te verbeteren.
Belangrijk speerpunt bij de inzet op het versnellen van de grondstoffentransitie en verduurzaming betreft ook de intensivering van de inzet op het thema circulaire bouw. Het afvoeren van afval en hergebruik van materialen is een activiteit die gevoelig is voor criminele activiteiten. Daarom besteden wij ook aandacht aan het thema veiligheid binnen de circulaire economie. Denk hierbij aan focus op het ontdoen van zeer zorgwekkende stoffen, e-waste en bijvoorbeeld asbest. Bij het ontdoen van deze stoffen raakt circulaire economie het thema ondermijning.

Klimaat- en energietransitie

De Regionale Energiestrategie 1.0 zal vanaf 2022 implicaties hebben voor de uitvoeringspraktijk van de ODNZKG onder meer in het kader van de benodigde infrastructuur, transformatiestations, wind op land en zonneparken. Door vroegtijdig aan te sluiten bij de regionale uitvoeringsprogramma's en samenwerkingsverbanden kan de OD NZKG tijdig inspelen op de grote veranderingen en een bijdrage leveren aan de versnelling van de benodigde maatregelen in de regio.
Voor 2021 -2024 wordt een geactualiseerd projectplan voor energiebesparing bij bedrijven opgesteld. Doelstelling is met stimulerende maatregelen en toezicht en handhaving de kansen op energiebesparing en Co2 reductie bij bedrijven optimaal te benutten. Daarin wordt de inzet op energiebesparing en CO2 reductie verder geïntensiveerd. Naast de intensivering van de inzet van het wettelijk milieu instrumentarium voor toezicht en handhaving zal ook het bouwinstrumentarium meer ingezet worden.
Het project energiebesparing richt zich o.a. op:

- de informatieplicht (uiterlijk 2021 hebben alle bedrijven zich gemeld);
- het uitvoeren van erkende maatregelen. Alle bedrijven voldoen uiterlijk in 2025;
- energiemaatregelen in vergunningen en waarbij actief zal worden ingespeeld op de door het Rijk aangekondigde maatregelen. De inzet is gericht op een energie label C voor kantoorgebouwen in 2022;
- alle klimaatinstallaties zijn uiterlijk 2025 gekeurd.

Evident is dat de klimaatopgave, energietransitie en de verduurzaming van de industrie, vraagt om het opbouwen van nieuwe kennis en opschaling van specifieke bestaande kennis en expertise. Ook vragen innovatieve ontwikkelingen waarbij meerdere inrichtingen betrokken zijn om een andere wijze van werken dan bij de vergunningaanvraag van 1 bedrijf. Dit komt onder meer door het projectmatig aanpakken van ontwikkelingen bij bedrijven vanuit een breder perspectief.
Risicofactor is de lappendeken aan regelingen en versnipperde bevoegdheden en onduidelijkheden over de implicaties voor de uitvoering van de aangekondigde rijksregelingen. De ODNZKG vervult regionaal en

landelijk een rol bij de beïnvloeding van wet en regelgeving op het gebied van energiebesparing en de normstelling voor vervoer. Naast de inzet op de VTH uitvoering zet de expertise van de expertise in voor advisering over ruimtelijk vestigingsbeleid en privaatrechtelijke instrumenten.
Ook vertraging in de regelgeving en het beleid kunnen een belemmerende factor vormen voor de VTH uitvoering gericht op de doelstellingen. Inzet van de OD NZKG is nodig om te voorkomen dat er een te groot gat ontstaat tussen regelgeving en beleid enerzijds en de uitvoering anderzijds. De arbeidsmarktproblematiek vormt daarbij nog wel een zorg.
Ook het Schone Lucht akkoord heeft impact op de verduurzaming van de industrie en op de VTH uitvoering. Naast het leveren van input bij de landelijke pilots, voert de OD NZKG verkennende gesprekken met opdrachtgevers over het scherper vergunnen en het versnellen van de implementatie van best beschikbare technieken. We hebben geïnvesteerd in opbouw van kennis en expertise op het gebied van ZZS, natuur en stikstofdepositie. We voeren desgevraagd verkenningen uit om kansen in beeld te brengen op vermindering van stikstofdepositie door BBT-plus maatregelen bij bedrijven.
De benodigde milieuruimte voor de verduurzaming van de industrie staat op gespannen voet met de regionale ambities in het kader van de woningbouwopgave. We verwachten de komende jaren dan ook een toename aan volume van complexe aanvragen en toezichtdossiers.

Samenlevingsgericht werken

Het werkgebied en -terrein van de OD NZKG wordt complexer en staat steeds meer in de publieke aandacht. Dit vraagt om een communicatieve organisatie. Naast ons inhoudelijke werk gaat het daarbij om zichtbaarheid, nabijheid, luisteren naar de omgeving, communicatievaardigheden etc. We zetten hierbij in op een aantal ontwikkelingen:

- een fysiek loket in de IJmond;
- een app en dashboard voor overlastmeldingen
- vergroten van de zichtbaarheid door meer en breder te communiceren over de OD;
- meer transparantie en de inzet van omgevingsmanagement;
- het opzetten van omgevingstafels waarin we in gesprek gaan met bewoners.

Ook wordt de website toegankelijker, duidelijker en beter vindbaar gemaakt. Met klanttevredenheidsonderzoeken, klantreizen en analyses op het gebruik van onze website kunnen we onze processen en informatievoorziening beter laten aansluiten bij de behoeften van burgers en ondernemers. Zo verhogen we het niveau van onze dienstverlening en zorgen we dat we relevant blijven. Concrete voorbeelden waar we de komende twee jaar mee aan de slag gaan, zijn de ontwikkeling van een app die het melden van overlast eenvoudiger maakt en een dashboard met informatie over bedrijven die veel overlast veroorzaken.

Opvolging aanbevelingen onderzoeken

Het landelijke onderzoek van de commissie van Aartsen over welke mogelijkheden deze commissie ziet om milieuhandhaving, -toezicht en vergunningverlening in Nederland te versterken met als doel het stelsel effectiever en slagvaardiger te maken. Op 4 maart 2021 levert de commissie formeel haar rapport op. De focus in het rapport ligt op thema's als versterking van het mandaat, verduidelijking van de stelsel verantwoordelijkheid, een steviger basis voor de financiering van OD's, minimum schaalniveau van OD's, het ontwikkelen van een visitatie toets voor OD's, benoemingsprocedures van directeuren etc. Aldus veel aanbevelende conclusies over governance-thema's. De impact van uitwerking van deze conclusies zal stevig zijn in 2021 en de komende jaren, ook voor de OD NZKG.

Het onderzoek van de Randstedelijke Rekenkamer in opdracht van gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland naar kwaliteit van de uitvoering VTH-taken bij Tata Steel en Harsco. Begin 2021 is de -rapportage gepubliceerd. De conclusies laten zien dat de OD NZKG het werk op hoofdlijnen goed uitvoert, maar dat dit voortvarender kan en moet in de huidige context van maatschappelijke omstandigheden en veranderingen. Als OD NZKG omarmen we de conclusies en aanbevelingen. De dienst schakelt reeds op de

nodige acties, onder andere in Uitvoeringsprogramma VTH Tata Steel 2020-2022. Alsook meer focus op samenlevingsgericht werken. En pro-actief handelen krijgt expliciet aandacht in het vernieuwen van bestaande werkwijzen. Het uitwerken van de aanbevelingen en het implementeren daarvan vormt een belangrijk speerpunt voor dit jaar en werkt door in 2022.

Noodzakelijke investeringen voor een robuuste en efficiënte organisatie
Vanwege de financiële ontwikkelingen en onzekerheden die de veranderende wet- en regelgeving met zich meebrengen voor de gemeenten, provincies en omgevingsdienst, wil de OD NZKG de komende jaren investeren in het nog robuuster en efficiënter maken van de organisatie. We gaan herprioriteren binnen de begroting om ruimte te creëren om te innoveren, zelf medewerkers op te leiden en om een nieuwe visie op het werken te implementeren. In het programma bedrijfsvoering lichten wij onze ambities verder toe.

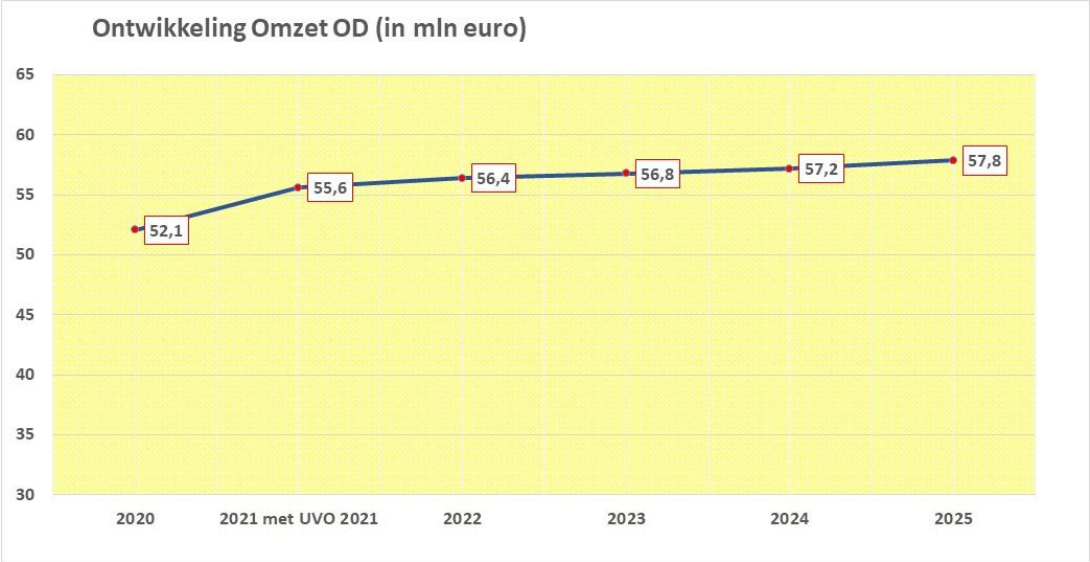
2.2 Ontwikkeling omzet

De UVO 2021 vormt conform de kaderbrief de basis voor de omzet ontwikkeling 2022-2025. Vanaf 2021 is er sprake van extra taken waaronder de asbesttaken die zorgen voor een stijging van de omzet. Met de opdrachtgevers is voor 2022 financiële rust afgesproken. Alleen voor de werkvelden Bouw en Bodem is een eerste inschatting van de impact gemaakt. Voor beide werkvelden geldt dat de daadwerkelijke effecten pas duidelijk worden in de loop van 2021 en 2022. Voor zover van toepassing zullen wij de meerjarenbegroting 2022-2025 hierop bijstellen.

In 2022 wordt de omzet ontwikkeling inhoudelijk met name beïnvloed door de wet Kwaliteitsborging bouw. Ten opzichte van de UVO 2021 is de verwachting dat de omzet van het werkveld bouw als gevolg van fase 1 van de wet Kwaliteitsborging bouw daalt met 587K (50%) oplopend naar 1.175K (100%) in 2024 ev.. De verwachting is het eerste anderhalf jaar lager vanwege de uitvoering van werkzaamheden die nog onder de oude wetgeving vallen.
In het bodem werkveld is sprake van een overdracht van provinciale bodemtaken naar gemeenten. In de begroting wordt ervan uitgegaan dat het effect voor de OD NZKG naar verwachting nihil is. Daarnaast is er sprake van hogere advies-uren bodem ad 85K als gevolg van de Omgevingswet.
Per saldo is het effect op de UVO 2022 502K lagere omzet. In bijlage 5.2 is het verwachte effect per opdrachtgever opgenomen.

De totale omzet 2022 is circa 800K hoger dan 2021 door een daling van de UVO van 502K en een stijging als gevolg van indexatie ad 1.300K conform de kaderbrief. Vanaf 2023 neemt het effect van de wet Kwaliteitsborging bouw toe op de geïndexeerde omzetontwikkeling. Bij de meerjarenbegroting 2023-2026 worden de aanvullende effecten van beide wetten opgenomen.

Grafiek: Ontwikkeling omzet OD NZKG (in mln euro)

3. Programmabegroting 2022

De programmabegroting 2022 en verder is opgesteld conform het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV). De programma's binnen de OD NZKG komen overeen met de werkzaamheden, ingedeeld in werkvelden conform de uitvoeringsovereenkomsten. Per programma gaan we inzichtelijk maken wat het aandeel in de omzet van de OD NZKG is. Het programma bedrijfsvoering is een ondersteunend programma en daarom niet opgenomen in onderstaand tabel.

Tabel: Omzetverdeling naar programma's (inclusief maatwerk)

Programma's	Uren 2022	Aandeel
Bouw	134.082	26%
Bodem	64.898	13%
Milieu & BRZO	248.202	48%
Randvoorwaardelijk	66.114	13%
Totaal	**513.296**	**100%**
Inclusief maatwerkuren		

3.1 Producten

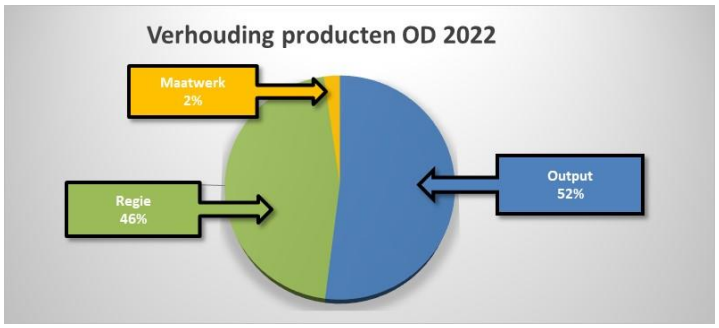
Via de PGF-begrotingsmethodiek betaalt elke opdrachtgever voor zijn eigen producten. Per werkveld kennen we een categorie *outputproducten* en een categorie *regieproducten*.

In de uitvoeringsovereenkomsten die afgesproken zijn met de opdrachtgevers is een verdeling output- en regieproduct gemaakt. De verhouding van de producten wordt in de grafiek getoond en vervolgens per programma weegegeven.

Daarnaast kennen we een *randvoorwaardelijk pakket* waarin randvoowaardelijke producten zoals procesondersteuning en taken van algemeen nut zijn opgenomen, bijvoorbeeld de Consignatiedienst. De werkzaamheden op het product procesondersteuning zijn grotendeels direct te relateren aan de inzet op de

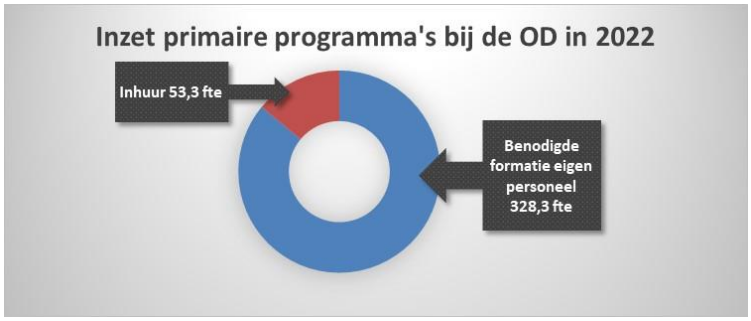
werkpakketten. Voor de overige Randvoorwaardelijk producten wordt per opdrachtgever een verdeelsleutel vastgesteld op basis van de ureninzet per pakket en de afname binnen deze pakketten. De verdeelsleutel voor de overige Randvoorwaardelijk producten is gebaseerd op de UVO 2020/2021.

Naast de inkomsten vanuit de uitvoeringsovereenkomsten heeft de OD NZKG overige inkomsten uit het maatwerk, dat bestaat uit werkzaamheden die gefinancierd worden uit subsidies en op basis van offertes.

3.2 Capaciteit

Vanuit de afspraken met opdrachtgevers wordt de ureninzet vertaald naar de mogelijke invulling door het eigen personeel en door inhuur. Voor 1 fte wordt 1.365 productieve uren gerekend.
Vanuit de benodigde inzet zijn de kosten per programma weergegeven. Het streven is een flexibele schil van 10% met uitzondering voor Bouw waar een percentage van 30% voor geldt. De flexibele schil zorgt dat de OD NZKG wenbaar blijft. Dit is noodzakelijk om op de veranderende wetgeving en wijziging van de omvang van het takenpakket te kunnen anticiperen. Aandachtspunt hierbij is dat er een match moet zijn tussen de wijziging van taken en de flexschil, zodat de nog benodigde kennis wel beschikbaar blijft.
Naast de capaciteit zijn in de programma's materiele kosten opgenomen.

3.3 Programma Bouw

Baten; 14,6 mln

Het programma bouw heeft als doelstelling bij te dragen aan de grote bouwopgaven in de regio en onaanvaardbare risico's af te vangen, vooral op het gebied van veiligheid en gezondheid. Voor het verlenen van omgevingsvergunningen, behandelen van meldingen, toezicht en handhaving op bouw en sloop in realisatie- en gebruiksfase is per bouwactiviteit een toetsingsniveau vastgesteld met een oplopende intensiteit per categorie.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022

Ondanks de coronacrisis zien we in onze regio sinds het laatste kwartaal 2020 een toename in bouwactiviteiten en blijft de bouwopgave, zowel voor woningbouw als voor kantoren/hotels etc. aanzienlijk. Dit maakt dat er vraag blijft naar de inzet van de OD NZKG op de bouwproducten zoals vergunningverlening, constructief advies en toezicht op de vele bouwwerken die in ons gebied gerealiseerd worden. Ook zien wij een ontwikkeling naar meer complexe bouwprojecten, hetgeen van invloed is op de benodigde ervaring en gevraagde tijdsinspanning. Onzekerheid bestaat over het moment van invoering van de Wet Kwaliteitsborging Bouw (WKB) en de Omgevingswet. Vooralsnog is in deze meerjarenbegroting een eerste inschatting opgenomen voor het effect van invoering van fase 1 van de WKB per 2022. Hierover bestaat nog onzekerheid. De daadwerkelijk benodigde uren zijn afhankelijk van de uitwerking van de wet. In 2021 komt meer duidelijkheid over het geheel van wegvallende, gewijzigde en nieuwe taken door de invoering van de WKB. Ook houden we rekening met een toename van het aantal aanvragen eind 2021 om nog onder het bestaande regime te worden beoordeeld, met een doorloop in 2022

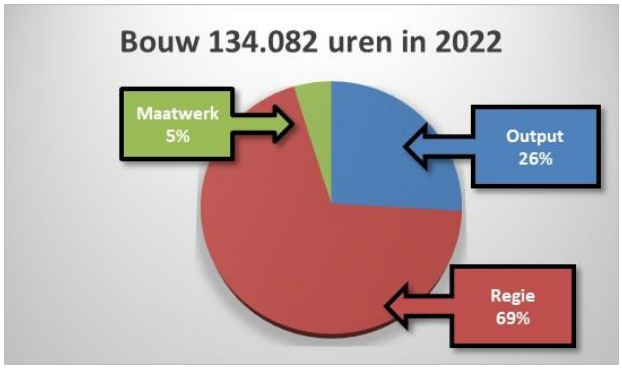
In 2021 zijn voor de overgekomen asbesttaken uren gecontracteerd. Op basis van de ervaringen met deze nieuwe taken in 2021 kan een nauwkeuriger raming van de benodigde ureninzet voor 2022 worden gemaakt. Ook op het gebied van energieprestatie gebouwen is de wetgeving vernieuwd (EPBD, Label C) en onder het bouwbesluit gebracht. De doorwerking van de benodigde uren voor deze nieuwe taken komen in 2021 beter in beeld.

Doorlopend werkzaamheden zijn het programma bruggen en kades van Amsterdam, het programma Hoog Frequent Spoor in Amsterdam, het programma Aanpak Wegtunnels Amsterdam en de Metrolijnen in Amsterdam en SAA A9 Amstelveen. Daarnaast is de OD NZKG betrokken bij diverse projecten zoals:

- Schiphol
- Zeesluis Ijmuiden
- Markermeerdijken
- Zuid-As-Dok
- N241
- HOV 't Gooi
- Uithoornlijn
- Oostlijn
- Noord-Zuidlijn
- Michiel de Ruijtertunnel
- Piet-Hein tunnel

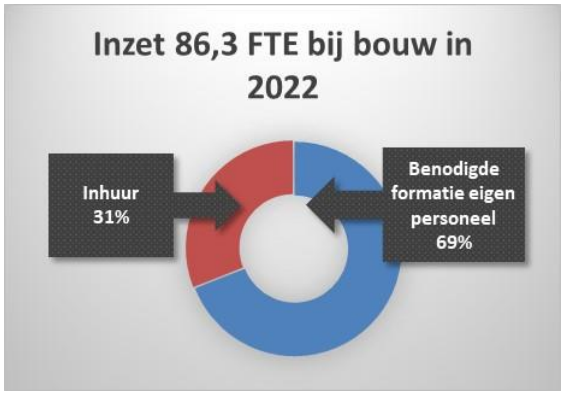
Ook zullen we conform de afspraken die in 2020 gemaakt zijn door blijven groeien we naar het uniform uitvoeringsniveau in de bouwketen.

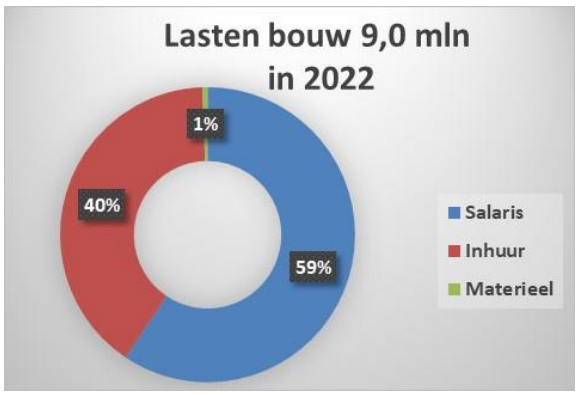
De werkafspraken met de opdrachtgevers zijn vertaald in de volgende pakketten.

Ontwikkelingen 2022, capaciteit en lasten

Ten aanzien van het risicogericht kwaliteitsniveau zijn grote stappen gezet. Vergunningverlening heeft in de eerste helft van 2019 het uniform kwaliteitsniveau behaald. Ook bouwtoezicht heeft in 2020 het vastgelegde kwaliteitsniveau benaderd, waarmee er ook meer aandacht was voor energie, milieu, gezondheid en kwalitatieve aspecten van de bouw. We verwachten het kwaliteitsniveau bij bouwtoezicht ook in 2021 te behalen zodat we 2022 ook daar op niveau zijn. Alleen voor het onderdeel constructieve veiligheid werken wij nog op het aangepaste risicogestuurde niveau en is het nog onzeker of dit, als gevolg van blijvende krapte op de arbeidsmarkt per 2022 behaald kan worden.
Bij de vaststelling van de begrotingsmethodiek hebben wij geconstateerd dat de geleverde kwaliteit in de validatie-jaren 2017/2018 afwijkt van het gewenste uniform uitvoeringsniveau, als gevolg van onderbezetting in het werkveld bouw. In 2020 zouden we nader bekijken of de ontwikkeling van 2019 zich doorzet en zouden we de bestaande kengetallen analyseren. Deze analyse hebben we doorgeschoven naar 2021, omdat de komst van de Omgevingswet en de wet Kwaliteitsborging bouw direct bij deze analyse meegenomen wordt. Op basis daarvan kijken we of dat aanleiding geeft tot bespreking met onze opdrachtgevers.
Voor de wet Kwaliteitsborging bouw is in de begroting een eerste inschatting (uitgaande van beoogde variant dat de markt de taken volledig uitvoeren) van fase 1 opgenomen ad 587K lager opbrengsten voor 2022 oplopend naar circa 1.174K 2024. De verwachting is dat het eerste halfjaar er nog sprake zal zijn van de afronding van werkzaamheden die vallen onder de oude wetgeving. De directe lasten bouw en de overhead (programma bedrijfsvoering) zijn bijgesteld op deze omzetdaling. Voor zover mogelijk wordt daarvoor eerst de flexibele schil teruggebracht. Verwacht wordt dat in de loop van 2021 meer duidelijkheid komt over de daadwerkelijk impact. Indien nodig wordt de begroting hierop bijgesteld.

3.4 Programma Bodem

Baten; 6,8 mln

Het doel van het programma bodem is de bescherming van de leefomgeving, ten aanzien van bodemverontreiniging. Concreet betekent dit dat de OD NZKG toetst en erop toeziet of de uitvoering van bodemwerkzaamheden plaatsvindt binnen de kaders van wet- en regelgeving voor bodembescherming. Hierbij hoort ook de toetsing en controle aan standaardvereisten zoals Bus-saneringen (Besluit uniforme saneringen) en de door bevoegde gezagen opgestelde beschikking op een saneringsplan.

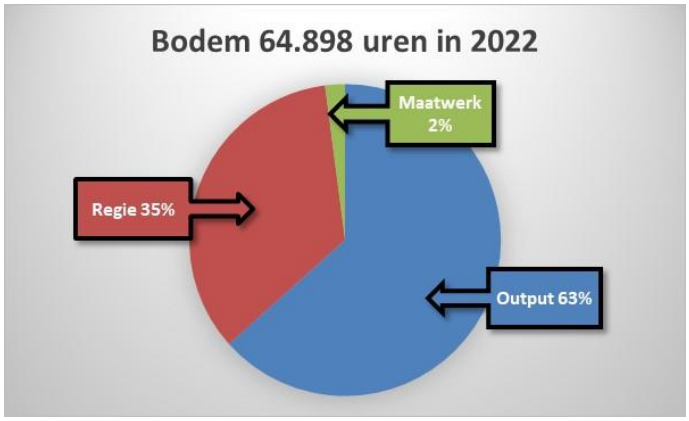
Wat gaan we daarvoor doen in 2022

In onze dynamische regio is sprake van veel activiteiten in (verontreinigde) bodem, zowel voor (nieuw)bouw/infrastructuur/funderingsherstel als wel in het kader van energietransitie voor het aanleggen van nieuwe kabels, leidingen en warmtenetten. Dit maakt dat er veel vraag blijft naar onze inzet op bodem. Het gebruik van de bodem-app blijkt in de praktijk succesvol. Illegale handelingen kunnen sneller worden gesignaleerd en actief worden aangepakt.

Het leveren van kennis en expertise vanuit Bodem voor de Omgevingsverordening, de Omgevingsvisies en Omgevingsplannen van de opdrachtgevers zal aan de orde zijn. Daarnaast is er sprake van de 'warme overdracht' waarbij bepaalde Wet bodembescherming bevoegdheden die nu belegd zijn bij de Provincie Noord-Holland overgedragen gaan worden aan de gemeenten Haarlemmermeer, Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. De gemeenten Amsterdam en Zaanstad waren zelf al bevoegd voor deze taken. Ook wijzigt het basistakenpakket, waardoor bepaalde reguleringstaken bodem bij de omgevingsdiensten worden belegd, en deze dan ook voor Zaanstad zullen worden gaan uitgevoerd. Het samengaan van de gemeente Weesp met de gemeente Amsterdam in 2022 vraagt in 2021 de nodige voorbereiding.

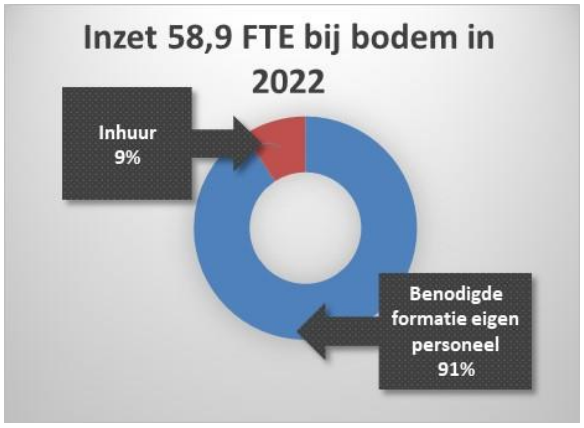
De Omgevingswet vereist een integrale aanpak voor de inrichting en het beheer van de fysieke leefomgeving. Dat betekent dat de OD NZKG intensiever zal samenwerken met zijn opdrachtgevers in het verbinden van het beleid met de uitvoering, wat zal leiden tot een grotere geïntegreerde, en daarmee complexere, adviesvraag voor de uitwerking en uitvoering van de nieuwe omgevingsvisies, omgevingsplannen en omgevingsverordeningen en de monitoring en evaluatie van de beleidsrealisatie van onze deelnemers. Wij verwachten overall een stijging van 15% van het volume van de adviestaken op het gebied van milieu, bouw en bodem. Afhankelijk van de ambities zal de adviesvraag per deelnemer fluctueren. Grote beleidswijzigingen in een omgevingsplan vergen meer tijd dan een beleidsneutrale aanpak. Door de keuze van het Rijk voor een wijziging in de beleidsfasering (van saneren naar beheren) en de warme overdracht van bevoegdheden van de provincie naar gemeenten is voor de bodemadviestaken vooralsnog geen sprake van beleidsneutraliteit. Voor de inbedding van de nieuwe opzet zijn nieuwe samenwerkingsafspraken nodig, onder andere voor het te formuleren bodembeleid, toevalsvondsten, PFAS en ZZS. Afstemming hierover, nu nog met drie bevoegde gezagen met veel ervaring, wordt omgebouwd naar afstemming met acht bevoegde gezagen, waarvan vijf zonder ervaring. Die ombouw leidt tot een tijdsintensievere samenwerking.

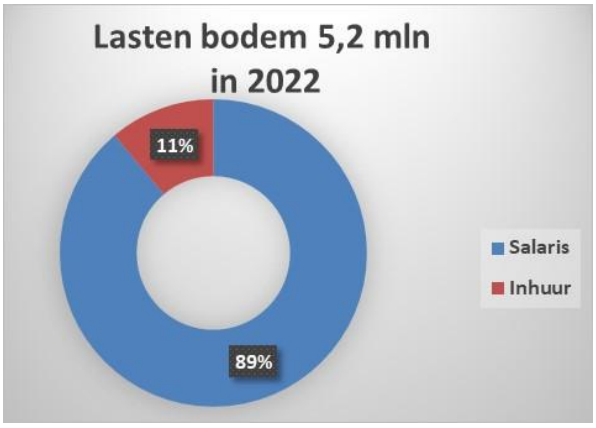
De verwachte stijging van de uren voor de adviestaken kan voor een substantieel deel worden gedekt uit de afname van de benodigde uren voor de voorbereidingen op de invoering van het Omgevingswetstelsel in de planperiode."

Ontwikkelingen 2022, capaciteit en lasten

Zoals hierboven geschetst, zal bij de warme overdracht van taken vooralsnog geen sprake kunnen zijn van volledige beleidsneutraliteit. Bij de Provincie Noord-Holland blijft beleidsadvies van belang voor onder meer de resterende taken, als grondwaterkwaliteit (PFAS, ZZS), werkgroepen IPO, overgangsrecht Wbb en spoedlocaties. Voor de vijf bevoegd gezagen geldt - naast de inzet voor een zorgvuldige warme overdracht - eveneens de opbouw en invulling van de rol van het bevoegd gezag (netwerk met gemeente), toevalsvondsten, VNG-WEB, beleidsvraagstukken bodemverontreiniging (waaronder diffuus lood, PFAS, ZZS). Voor Zaanstad speelt dat het basistakenpakket uitbreidt, waardoor ook beleidsadvisering toeneemt. Financieel is de overdracht van de bodemtaken vooralsnog budgettair neutraal opgenomen. In bijlage 5.2 is een inschatting opgenomen van de verschuiving van de omzet op opdrachtgeversniveau op basis realisatie 2019. In de loop van 2021 zal dit geactualiseerd worden op basis van de UVO afspraken 2022. De begroting wordt hierop vervolgens aangepast. De inschatting is dat het aantal bodem advies-uren met circa 815 uur toeneemt in 2022. Dit is verwerkt in de begroting.

3.5 Programma Milieu & BRZO

Baten; 28,2 mln

Doel van het programma Milieu & BRZO is het waarborgen van een schoon, veilig, gezond & leefbaar en duurzaam Noordzeekanaalgebied. De OD NZKG voert ook VTH-taken uit voor de meest risicovolle bedrijven in de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland. Deze bedrijven vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo) en/of de Richtlijn Industriële Emissies (RIE-4) en onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

We houden per opdrachtgever rekening met de gewenste verdere ontwikkeling van de (complexe) bedrijvigheid, infrastructuur en woningbouw bij een steeds intensiever gebruik van de ruimte. Hiervoor zetten we alle gebruikelijke VTH-instrumenten in: vergunningverlening, toezicht en handhaving, behandelen van meldingen en klachten, het uitvoeren van projecten en programma's en het leveren van specialistische inhoudelijke en juridische adviezen. De analyses op basis van basisbeelden (per bedrijf) of brancheplannen geven zicht op waar extra inzet noodzakelijk is.
Wij inspecteren de Brzo-bedrijven met regelmaat op naleving van deze wetgeving. Voor de Brzo-bedrijven hebben wij een intensieve samenwerkingsrelatie opgebouwd met de andere Brzo-OD's en inspectiepartners als Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Veiligheidsregio's. Bij de uitvoering komt meer aandacht voor samenlevingsgericht werken.
Op basis van de uitgangspunten van het programma actualiseren zetten wij in op actuele vergunningen. Wij verkennen de mogelijkheden om op basis van de meest actuele inzichten over de best beschikbare technieken scherper te vergunnen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022
De doelstelling is om de VTH-werkzaamheden uit te voeren conform het uniforme uitvoeringsniveau voor al onze opdrachtgevers (gelijk speelveld in het gehele verzorgingsgebied van de OD NZKG) en een gelijk speelveld voor BRZO-bedrijven in Nederland. Het op 21 december 2018 vastgestelde 'Bestuurlijk referentiekader voor de regionale strategie voor VTH, OD NZKG 2019 t/m 2022 speelt een belangrijke rol hierin. Vanaf 2022 zullen de nog te maken afspraken over doorontwikkeling van de regionale VTH-strategie een plek moeten gaan krijgen in de VTH-uitvoering. Grote beleidswijzigingen in een omgevingsplan of verordening vergen meer tijd dan een beleidsneutrale aanpak.

De Omgevingswet en de milieuopgaven maken een integrale aanpak voor de inrichting en het beheer van de fysieke leefomgeving noodzakelijk. Dat betekent dat de OD NZKG intensiever zal samenwerken met zijn opdrachtgevers in het verbinden van het beleid met de uitvoering, wat zal leiden tot een grotere geïntegreerde en daarmee complexere adviesvraag voor de uitwerking en uitvoering van de nieuwe omgevingsvisies, omgevingsplannen en omgevingsverordeningen en de monitoring en evaluatie van de beleidsrealisatie van onze deelnemers.
De komst van de Omgevingswet beoogt decentralisatie van bevoegdheden en een grotere rol voor omwonenden en de private sector. Gelijktijdig zien wij vanuit het Rijk de beweging naar meer centrale

sturing vanuit uitvoeringsprogramma's op basis van ambitieuze milieudoelen. De vertaling naar regionaal en lokaal beleid en de uitvoering hiervan leidt tot een toename naar de vraag om inzet van kennis en expertise en het delen daarvan. Wij verwachten een algemene stijging van het volume van de adviestaken op het gebied van milieu, bouw en bodem. Afhankelijk van de ambities zal de adviesvraag per deelnemer fluctueren.

Op basis van de afspraken met opdrachtgevers leggen wij in de uitvoering meer focus op duurzaamheidsthema's zoals energiebesparing, het terugdringen van CO2 uitstoot en emissies van stoffen naar lucht, water en bodem en inclusief het terugdringen van Zeer Zorgwekkende Stoffen. Met de provincie Noord-Holland wordt ingespeeld op de stikstofproblematiek door onder meer het inzetten van gespecialiseerde kennis natuur en stikstof in de uitvoering en het versterken van de VTH-uitvoering op het gebied gericht op waterkwaliteit door inzet van gespecialiseerde kennis water. In 2021 zal door de OD NZKG samen met de provincie Noord-Holland met gemeenten worden verkend wat dit betekent voor het afgesproken uniforme kwaliteitsniveau waarin deze extra gespecialiseerde inzet bij de uitvoering van de VTH-taken niet is geborgd.

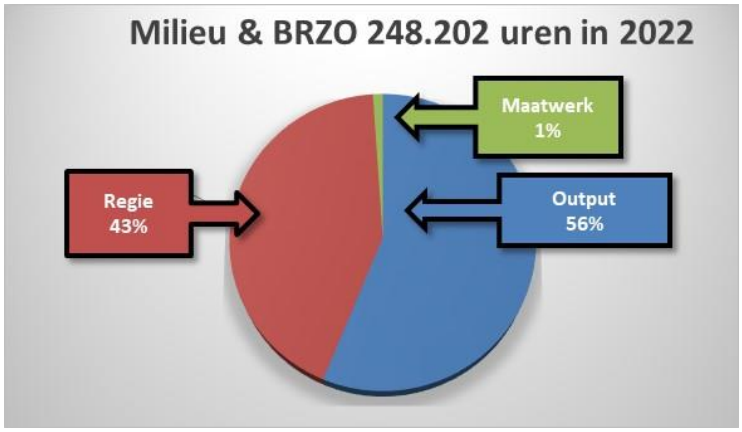
We bereiden ons voor op de gevolgen van de vele milieu en beleidsopgaven, waaronder de afspraken uit het klimaat- en grondstoffenakkoord, het schone lucht akkoord en het programma Delta aanpak waterkwaliteit.
Voor de VTH-uitvoering van milieutaken worden majeure veranderingen verwacht, waarbij de uitvoering complex zal zijn. De verduurzaming van de industrie en milieuactiviteiten, vraagt om het opbouwen van nieuwe kennis en opschaling van specifieke bestaande kennis en expertise. Ook vragen innovatieve ontwikkelingen waarbij meerdere inrichtingen vanuit de keten betrokken zijn om een andere wijze van werken dan bij de vergunningaanvraag van 1 bedrijf. Dit vraagt onder meer door het projectmatig aanpakken van ontwikkelingen bij bedrijven vanuit een breder perspectief en onderling gerelateerde processen. Ook wordt een toename aan Mer-procedures verwacht.

Wij zien – tegen de achtergrond van schaarse milieuruimte voor alle beoogde ontwikkelingen - een toenemende complexiteit ontstaan voor de uitvoeringspraktijk met een toenemende maatschappelijke aandacht voor milieu- en gezondheidsthema's. Dit vraagt om samenlevingsgericht werken.

Om nog beter invulling aan onze taak te kunnen geven, zijn we vanaf 2021 bij Toezicht en Handhaving Milieu en Industrie de taken gaan splitsen, met enerzijds de reguliere milieu- en veiligheidsinspecties en anderzijds het maatwerk op Intensieve Handhaving en de Brzo landelijke samenwerking.
Vanaf 2021 is gestart met de nieuwe manier van inspecteren in namelijk, 'Landelijke benadering Risicobedrijven'. Onze medewerkers zijn hiervoor in 2021 opgeleid en verkrijgen in 2022 hierin routine. De inzet van Intensieve Handhaving om met een maatwerkaanpak tot naleving te komen de op complexe dossiers zal de komende jaren toenemen. Deels raakt dit de inzet van verscherpt toezicht voor een volledige locatie/bedrijf en/of intensieve handhavingstrajecten op een bepaald thema. Door de inzet van dossiereigenaars willen we de grip op dossiers vergroten, waar tegelijkertijd verschillende zaken spelen.
Doel van het programma Milieu & BRZO is het waarborgen van een schoon, veilig, leefbaar en duurzaam Noordzeekanaalgebied. De OD NZKG voert ook VTH-taken uit voor de meest risicovolle bedrijven in de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland. Deze bedrijven vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo) en/of de Richtlijn Industriële Emissies (RIE-4) en onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

We houden per opdrachtgever rekening met de gewenste verdere ontwikkeling van de (complexe) bedrijvigheid, infrastructuur en woningbouw bij een steeds intensiever gebruik van de ruimte. Hiervoor zetten we alle gebruikelijke VTH-instrumenten in: vergunningverlening, toezicht en handhaving, behandelen

van meldingen en klachten, het uitvoeren van projecten en programma's en het leveren van specialistische inhoudelijke en juridische adviezen. Wij inspecteren de Brzo-bedrijven met regelmaat op naleving van deze wetgeving. Voor de Brzo-bedrijven hebben wij een intensieve samenwerkingsrelatie opgebouwd met de andere Brzo-OD's en inspectiepartners als Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Veiligheidsregio's.

Ontwikkelingen 2022, capaciteit en lasten

De regio blijft onverminderd aantrekkelijk om te wonen en te werken met als gevolg een blijvende hoge druk op de beschikbare (milieu)ruimte. Het wordt steeds ingewikkelder om tegemoet te komen aan de vraag naar woningbouw, bedrijvigheid en infrastructurele voorzieningen. We informeren onze opdrachtgevers tijdig over risicovolle situaties bij bedrijven en zullen ook actiever gaan inspelen op de behoefte die leeft in de samenleving en bij omwonenden. De aandacht voor verdere professionalisering, zoals branche-gerichte aanpak, innovatie en informatiegericht werken blijft. De hierboven genoemde ontwikkelingen, thema's, en opgaven zullen zorgen voor een toenemende impact op de VTH-uitvoering waarbij wet en regelgeving per definitie achterlopen op het kunnen faciliteren van de gewenste innovatie. Dit vraagt om meer inzet op het beïnvloeden van wet en regelgeving en uitvoerbare beleidskaders.

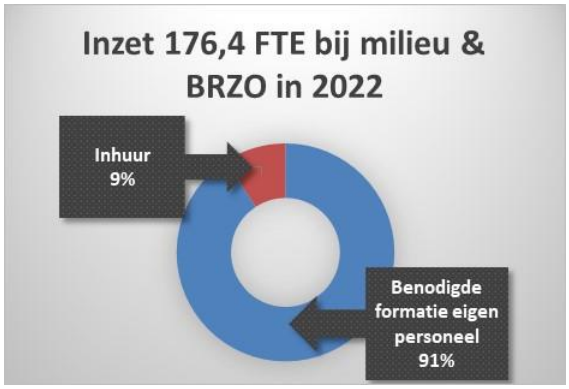
Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet is het werk voor het implementeren van de stelselwijziging niet af. Ook in het nationaal milieubeleidskader wordt verdere innovatie van de milieuwetgeving aangekondigd. In de praktijk zullen de gevolgen van de wijzigingen in het stelsel zichtbaarder worden en al doende en lerende een plek in de VTH-uitvoering krijgen. De omgevingsplannen, die op dat moment zijn vastgesteld zijn het eerste startpunt maar zullen naar verwachting in de periode tot 2029 nog veelvuldig aan veranderingen onderhevig zijn. Ook reparatiewetgeving en nieuwe jurisprudentie zullen zorgen voor de nodige dynamiek in de VTH-uitvoeringspraktijk en de milieuadvisering.

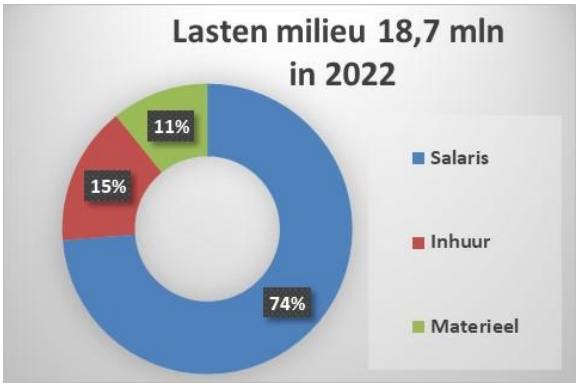
De capaciteit om vergunningen te actualiseren staat onder druk door de toenemende hoeveelheid en complexiteit van de aanvragen in combinatie met de beleidsambities. Deze druk zal komende jaren verder toenemen. De overgang naar nieuwe producten van de Omgevingswet geven – evenals de vertaling van de beleidsopgaven naar de uitvoering – onzekerheden over de capaciteit en lasten. Het ligt in de rede te verwachten dat de beleidsopgaven vragen om een hoger kwaliteitsniveau in de VTH-uitvoering inclusief de daarvoor benodigde middelen.

Met opdrachtgevers wordt gesproken over de gevolgen van de wijziging van de bevoegdheden en taken in relatie tot de komst van de Omgevingswet, zo leidt de Omgevingswet tot wijziging van het basistakenpakket wet VTH. Uitgangspunt is om in 2022 de uitvoering van taken door de OD NZKG waar

mogelijk op eenzelfde wijze te continueren. Grondwaterbeschermingsgebieden, grondwateronttrekking voor open bodemenergiesystemen (WKO), drinkwater en industrie vallen nu nog onder de Waterwet maar worden straks gereguleerd door de Omgevingswet. De belangrijkste wijziging voor de activiteit ontgronding is dat de ontgrondingsvergunning onderdeel is van de omgevingsvergunning en niet (meer) apart wordt aangevraagd. Vanaf 2021 valt de uitvoering van deze grondwater- en ontgrondingstaken dus onder het programma Milieu & BRZO.

Er is nog onzekerheid over de voortzetting van de Impuls-gelden (IOV-subsidies) na 2021. Dit vraagt mogelijk om een andere financiering van de landelijke samenwerking Brzo+ en 6 Brzo-OD's. Hierover worden op landelijk niveau gesprekken gevoerd.

De materiële lasten bestaan voornamelijk uit de kosten voor luchtmeetnet en kosten voor wettelijk verplichte bouw adviezen (de materiële lasten voor bouw, bodem, brzo en milieu zijn verwerkt in programma milieu).

3.6 Programma Randvoorwaardelijk

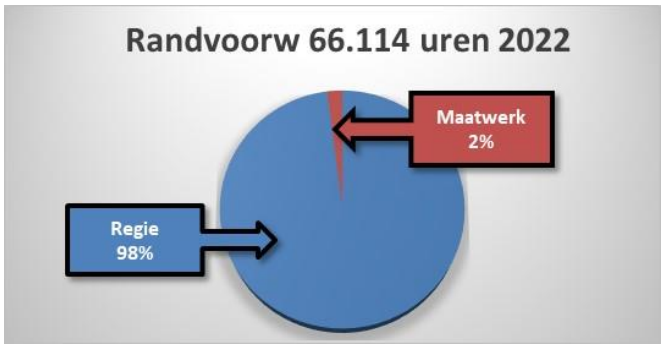
Baten; 6,8 mln

In dit programma zit een aantal randvoorwaardelijke producten die voor elke opdrachtgever noodzakelijk zijn: zoals bijvoorbeeld: procesondersteuning, consignatiedienst bestuursondersteuning, verzoeken in het kader van de Wet Openbaar Bestuur (WOB) en accountmanagement.
De werkzaamheden op het product Procesondersteuning zijn grotendeels direct te relateren aan de ondersteuning aan de inzet op de werkpakketten (regie en output). Voor de overige randvoorwaardelijke producten wordt per opdrachtgever een verdeelsleutel vastgesteld op basis van de ureninzet per pakket en de afname binnen deze pakketten.
De verdeelsleutel voor de overige rand voorwaardelijke producten is gebaseerd op basis van de UVO's van de twee jaren daar aan voorafgaand.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022

Transparante overheid start met actieve openbaarmaking
Naast de reguliere taken worden nieuwe werkwijzen geïmplementeerd zoals actieve openbaarmaking. Burgers en bedrijven verwachten steeds meer transparantie in de besluitvorming en in het handelen van/door de overheid. Er is dan ook sprake van een stijgende trend als het gaat om ingediende omvangrijke Wob-verzoeken. Het opvragen van honderden tot duizenden documenten in één Wob-verzoek is meer regel dan uitzondering geworden. Deze verzoeken zijn zeer arbeidsintensief en kostbaar. In 2020 heeft de OD besloten over te gaan op het actief openbaar maken van de documenten uit het Tata Steel-dossier. Daar is inmiddels een start mee gemaakt. Deze openbaargemaakte stukken zullen op korte termijn ook via een zogenoemde e-tool met zoekfunctie worden ontsloten zodat de stukken altijd openbaar en voor de burger goed vindbaar zijn. Hiermee loopt de OD NZKG voor op de verplichting die is opgenomen in de Wet Open Overheid. Het is de bedoeling dat de OD op termijn ook dossiers van andere bedrijven actief openbaar gaat maken.

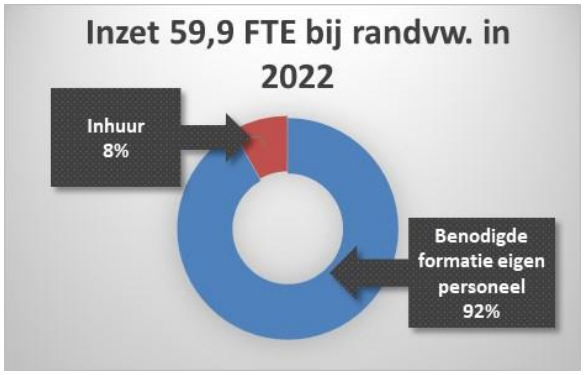
Het belang van het goed borgen en toepassen van data ten behoeve van een effectieve inzet alsmede verantwoording over de inzet, neemt sterk toe. Nieuwe ontwikkelingen zoals de Omgevingswet, maar ook de VTH-strategie en verregaande transparantie van onze beleidsopvattingen vragen meer en soms andere informatie (of andere wijze van registratie) dan
nu het geval is. Zowel het databeheer als data analyse van de OD NZKG moet hierop aansluiten. De basis hiervoor is inmiddels gelegd, maar een verdere doorontwikkeling is nodig om aan de vereisten van de toekomst te kunnen blijven voldoen.
De digitale doorontwikkeling maakt ook dat meer informatie permanent beschikbaar is voor de groter wordende informatiebehoefte bij bewoners en bedrijven en dat deze informatie opgevraagd wordt bij de overheid. Wij verwachten dat ook in de toekomst complexer en uitgebreide WOB verzoeken zullen worden ingediend bij de OD NZKG.

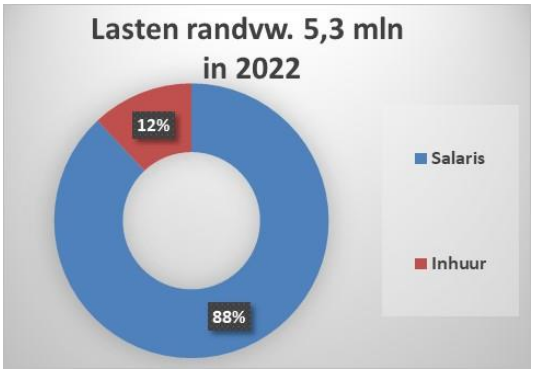

Ontwikkelingen 2022, capaciteit en lasten

De ontwikkeling op het gebied van wet- en regelgeving leidt tot intensivering en uitbreiding van het takenpakket. De Procesondersteuning en overige randvoowaardelijke taken zoals bezwaar en beroep, hebben deels een causaal verband met de volumevraag.

Ook is er sprake van steeds meer innovatie door toepassing van vernuftige software wat zorgt voor verlichting van de administratieve last.

3.7 Programma Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering ondersteunt en adviseert de organisatie op het gebied van: HR, informatievoorziening, financiële administratie, communicatie, huisvesting, facility, sturing, coaching en planning & control. Naast deze personele en materiële bedrijfsvoeringkosten worden de personele overheadkosten van het management van de gehele organisatie op dit programma verantwoord.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022

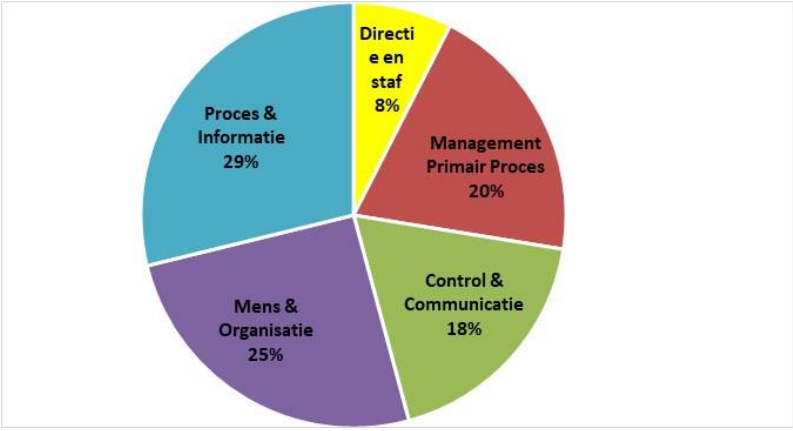
Omgevingswet
Hoewel er nog geen duidelijkheid bestaat over de invoeringsdatum van de Omgevingswet, bereid de ODNZKG zich daarop voor. De processen worden daarop aangepast evenals de bestaande informatievoorziening. Met de beschikbare kennis wordt de impact op bestaande processen inzichtelijk gemaakt. Complicerende factor daarbij is dat het wetgevingsproces nog niet afgerond is en de inhoud aan verandering onderhevig is. Daardoor is niet altijd geheel duidelijk welke wijzigingen precies nodig zijn. Het is een omvangrijke opgave, omkleed met de nodige onzekerheden. De ontwikkeling van de Digitaal Stelsel Omgevingswet kent vertraging en dat brengt risico's met zich mee voor de aanpassing van de informatievoorziening. Voor de OD NZKG is het van belang om alle binnenkomende meldingen, aanvragen en informatieplichten juist te routeren in het zaaksysteem. Essentieel is dat alle activiteiten in het BAL, het BBL, etc. TIJDIG zijn voorzien van de OD NZKG als behandeldienst zodat wij daarop het DSO kunnen aansluiten. Dat dient door de bevoegde gezagen uitgevoerd te worden. Hoe later dat gebeurt, hoe minder tijd er resteert om de nodige aanpassingen te doen in onze systemen. De vertraging in de ontwikkeling van het DSO en het aanmerken van de OD ZNKG als behandeldienst door de bevoegde gezagen baren ons zorgen.

Innovatie
De ODNZKG zet zich blijvend in om met nieuwe manieren van werken en toepassing van technologische noviteiten de uitvoering van haar taken slimmer en efficiënter te doen. In 2020 is door toepassing van taalsoftware het anonimiseren en metadateren van stukken verder geautomatiseerd. Daarnaast is breed ingezet op het toepassen van Robotic Process Automation. Virtuele assistenten maken het mogelijk repetitieve bedrijfsprocessen geautomatiseerd te laten plaatsvinden. Dit maakt het mogelijk verder te investeren in onze organisatie en de kwaliteit van de uitvoering van onze taken.

OD In-company
Ons werk vraagt om goed opgeleide, gespecialiseerde en ook geroutineerde collega's. De arbeidsmarkt daarvoor is echter zeer krap. Wij gaan ons als OD daarom richten op kennisbehoud, dit gaan wij doen door de véle kennis en ervaring die wij zelf al in huis hebben over te dragen en daarmee te investeren in eigen collega's. Deze collega's krijgen hiermee de kans om zich verder te ontwikkelen. Ook kennisoverdracht in de vorm van het opzetten en het geven van trainingen en organiseren van intervisies zullen onderdeel zijn van deze OD In company. Kennisoverdracht gaat hiermee een integraal onderdeel worden van ons werk. De huidige noodzaak om extern kennis en capaciteit in te huren zal hiermee op den duur kleiner worden. Belangrijk voor ons is hierin ook de samenwerking te zoeken met andere OD's of wellicht technische afdelingen van andere overheden.
Wat vraagt dit van ons?

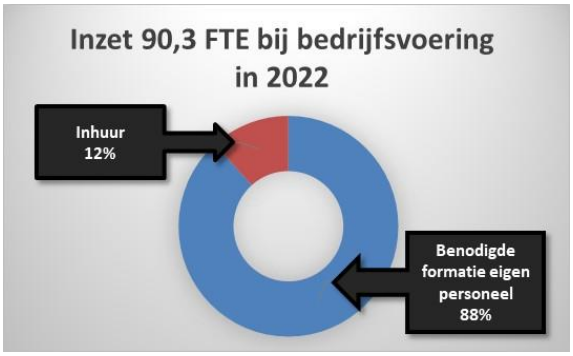
In de eerste plaats moet er tijd vrij gemaakt worden bij onze ervaren collega's om te begeleiden en trainingen te geven. In de tweede plaats vraagt de OD In company ook een digitaal kennisplatform om trainingen, informatie en kennis te archiveren en te kunnen delen, deze moet gebouwd en beheerd worden. Al met al een behoorlijke investering die zich echter op de langere termijn zal uitbetalen.

Onder bedrijfsvoering vallen de volgende onderdelen:

Ontwikkelingen 2022, capaciteit en lasten
2022 is een bijzonder jaar gezien de verwachte implementatie van de Omgevingswet en de wet Kwaliteitsborging Bouw,
Tevens zijn er financiële gevolgen bij de opdrachtgevers te verwachten als gevolg van de corona pandemie. Over de betekenis daarvan zijn we nog in gesprek en kan van invloed zijn op capaciteit en lasten in 2022.

Bij de invoering van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging bouw kan de OD NZKG in 2022 in de uitvoering tegen onvoorziene issues aanlopen. Daarnaast zijn er investeringen nodig voor innovatie en het oprichten van de OD In company. Dekking voor deze ontwikkelingen zal gezocht worden binnen de bestaande begroting door te herprioriteren.

4. Financiële begroting

4.1 Resultaatmodel

Tabel Resultaten per werkveld									(x €1.000)
Programma & taakveld	Rekening 2020	Primitieve begroting 2021	Eerste begrotings-wijziging 2021	Baten 2022	Lasten 2022	Saldo 2022	2023	2024	2025
TOTAAL Baten	**-52.063**	**-52.170**	**-55.585**	**-56.375**	**-**	**-56.375**	**-56.768**	**-57.155**	**-57.844**
TOTAAL Lasten	**51.868**	**52.170**	**55.585**	**-**	**56.375**	**56.375**	**56.768**	**57.155**	**57.844**
8.3 Wonen en bouwen	-4.402	-4.789	-5.708	-14.582	8.974	-5.609	-5.567	-5.521	-5.593
Inkomsten	-13.584	-13.901	-14.824	-14.582		-14.582	-14.463	-14.337	-14.510
Salarislasten	4.051	5.036	5.201		5.329	5.329	5.430	5.531	5.632
Inhuur	4.884	3.601	3.865		3.594	3.594	3.415	3.235	3.235
Materieel	247	476	50		51	51	51	51	51
Bouw	**-4.402**	**-4.789**	**-5.708**	**-14.582**	**8.974**	**-5.609**	**-5.567**	**-5.521**	**-5.593**
7.4 Milieubeheer	-2.626	-2.355	-1.540	-6.818	5.227	-1.591	-1.587	-1.583	-1.579
Inkomsten	-7.215	-7.517	-6.583	-6.818		-6.818	-6.902	-6.985	-7.069
Salarislasten	3.821	4.702	4.533		4.644	4.644	4.732	4.820	4.908
Inhuur	766	461	510		582	582	582	582	582
Materieel	3	-	-		-	-	-	-	-
Bodem	**-2.626**	**-2.355**	**-1.540**	**-6.818**	**5.227**	**-1.591**	**-1.587**	**-1.583**	**-1.579**
7.4 Milieubeheer	-7.434	-8.084	-9.255	-28.207	18.743	-9.464	-9.547	-9.632	-9.718
Inkomsten	-24.449	-24.203	-27.565	-28.207		-28.207	-28.552	-28.899	-29.247
Salarislasten	11.914	12.878	13.491		13.824	13.824	14.086	14.347	14.609
Inhuur	3.561	2.449	2.834		2.894	2.894	2.894	2.894	2.894
Materieel	1.540	792	1.984		2.026	2.026	2.026	2.026	2.026
Milieu en BRZO	**-7.434**	**-8.084**	**-9.255**	**-28.207**	**18.743**	**-9.464**	**-9.547**	**-9.632**	**-9.718**
7.4 Milieubeheer		-793		-4.534	3.584	-950	-946	-942	-938
8.3 Wonen en bouwen		-391		-2.233	1.765	-468	-466	-464	-462
Inkomsten	-6.675	-6.549	-6.613	-6.767		-6.767	-6.850	-6.933	-7.017
Salarislasten	4.393	4.698	4.594		4.708	4.708	4.797	4.886	4.975
Inhuur	1.315	643	629		642	642	642	642	642
Materieel	349	25	-		-	-	-	-	-
Randvoorwaardelijk	**-618**	**-1.184**	**-1.390**	**-6.767**	**5.349**	**-1.418**	**-1.412**	**-1.406**	**-1.400**
0.4 Overhead	14.860	16.285	17.769	-	17.956	17.956	17.986	18.014	18.163
Baten uitvoeringsovereenkomsten (*)									
Inkomsten	-109								
Salarislasten	6.727	6.558	7.708		7.898	7.898	8.047	8.197	8.346
Inhuur	1.584	2.678	3.322		3.177	3.177	3.059	2.938	2.938
Autonome ontwikkelingen	-	205	-		-	-	-	-	-
Materieel	6.658	6.843	6.739		6.881	6.881	6.880	6.879	6.879
0.8 Overige baten en lasten	-23	126	124	-	126	126	126	126	126
Onvoorzien	-23	126	124		126	126	126	126	126
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsvoering	**14.837**	**16.411**	**17.893**	**-**	**18.082**	**18.082**	**18.112**	**18.141**	**18.290**
Saldo voor mutatie reserves	**-243**	**0**	**0**	**-56.375**	**56.375**	**0**	**0**	**0**	**0**
0.10 Mutaties reserves	49	-	-	0	0	0	0	0	0
Toevoegingen	79								
Onttrekkingen	-30	-	0	0	0	0		0	0
Financien, bedrijfsvoering	**49**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo na mutatie reserve	**-194**	**0**	**0**	**-56.375**	**56.375**	**0**	**0**	**0**	**0**

4.2 Uitgangspunten voor de raming Begroting OD NZKG 2022-2025

In de kaderbrief 2022-2025 zijn de uitgangspunten opgenomen voor de meerjarenbegroting 2022-2025. De basis voor het opstellen van de begroting is het jaar 2021 en de volume afspraken, die afgesproken worden voor de Uitvoeringsovereenkomsten (UVO's) 2021. Voor 2022 zijn verder de volgende uitgangspunten verwerkt:

- Nacalculatie prijscompensatie 2019 1% en prijscompensatie vanaf 2022 1,3%. Dit betekent een prijsstijging van € 421K.
- Cumulatieve looncompensatie 2% vanaf 2022. De loonkosten stijgen daardoor met € 689K. Ten tijde van het opstellen van de meerjarenbegroting is er nog geen cao-akkoord 2021. Bij de halfjaarrapportage komen we hierop terug.
- Premiestijging ABP werkgeversdeel 0,54% ad 186K.
- De begroting is opgesteld op basis van een gemiddeld tarief € 104,57. Dit is conform de raming in de kaderbrief.
- De berekende benodigde formatie is gebaseerd op de UVO en overige opdrachten. Daarbij is de gestreefde vast-/flexnorm 90/10. Voor het werkveld Bouw wordt een lagere norm gehanteerd van circa 70/30.

4.3 Begrotingswijziging 2021

Gelijktijdig met het vaststellen van de meerjarenbegroting 2022-2025 wordt gevraagd om in te stemmen met de gewijzigde begroting 2021. De gewijzigde begroting 2021 is gebaseerd op de UVO 2021 en vormt de basis voor meerjarenbegroting 2022-2025. Het betreffen de volgende wijzigingen zoals opgenomen in het resultaatmodel (zie 4.1):

- Actualisatie van de baten en lasten 2021 ad € 3.391K o.b.v. van de UVO 2021. In de meerjarenbegroting 2021-2024 was de concept UVO 2020 opgenomen. De stijging van de UVO heeft 2021 heeft met name betrekking op extra taken waaronder asbest, programma Tata en milieu advies.
- Bijstelling overige baten en lasten € 24K hoger.

Per saldo stijgen de baten en lasten in de begroting 2020 met € 3.415K.

4.4 Toelichting bij de meerjarenbegroting en financiële positie

Het belangrijkste uitgangspunt m.b.t. de Omgevingswet is dat we financiële rust in 2022 creëren voor zowel de OD NZKG als de opdrachtgevers. In 2021/2022 worden de implicaties van de wet nader in beeld gebracht en maken we definitieve afspraken over de financiering voor 2023 ev.. Het meerjarenperspectief kan als gevolg hiervan nog wijzigen. De OD NZKG streeft ernaar om enige flexibiliteit in de begroting te houden om te kunnen anticiperen op de wijzigingen. Dit doet de OD NZKG door het aanhouden van een flexibele schil en blijvend te sturen op efficiency. Laatst genoemde is ook nodig om benodigde investeringen in de eigen organisatie te kunnen bekostigen. Tot op heden is het de OD gelukt om investeringen in de bedrijfsvoering te dekken binnen de bestaande begroting, waaronder investeringen op het vlak van huisvesting en ICT.

De meerjarenbegroting is conform de kaderbrief 2022-2025 geïndexeerd. De prijscompensatie is gebaseerd op de consumentenprijsindex (CPI) van het Centraal Plan Bureau (CPB), dit is conform bestendig beleid. De prijzen worden vooralsnog na 2022 constant gehouden.

In onze meerjarenbegroting wordt jaarlijks rekening gehouden met een cumulatieve looncompensatie van 2%. Ten tijde van het opstellen van de meerjarenbegroting is er nog geen cao akkoord 2021. Er bestaat derhalve nog een onzekerheid of de opgenomen looncompensatie voldoende is. Bij de halfjaarrapportage 2021 komen wij hierop terug.

Op basis van onderhavige meerjarenbegroting is de algehele financiële positie van de OD NZKG gezond. De meerjarenbegroting is structureel sluitend. Het weerstandsvermogen voldoet aan de norm, evenals de netto schuldquote en solvabiliteitsratio. In de paragraaf Weerstandsvermogen wordt dit nader toegelicht.

Verplichte paragrafen BBV

4.5 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding
De paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing is een door het Besluit Begroting en Verantwoording voor gemeenten en provincies (BBV) voorgeschreven paragraaf. De beleidskaders vanuit de OD NZKG zijn vastgelegd in de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement. De paragraaf bestaat uit de volgende onderdelen:

- Ontwikkelingen in 2022
- Weerstandsvermogen, bestaande uit:
    - Inventarisatie risico's
    - Inventarisatie weerstandscapaciteit
    - Berekening en beoordeling van het weerstandsvermogen
- Financiële kengetallen

Ontwikkelingen 2022
Afhankelijk van het definitieve kabinetsbesluit gaan de Omgevingswet en wet Kwaliteitsborging Bouw in 2022 in werking. De wetswijzigingen hebben een grote impact op de uitvoering en financiering van de OD NZKG. De daadwerkelijk impact zal voor de OD NKZG en de opdrachtgevers de komende jaren pas duidelijk worden.
Voor de Omgevingswet is met opdrachtgevers voor het eerste jaar (2022) financiële rust afgesproken. In de voorliggende paragraaf zijn voor zover dat op dit moment mogelijk is de risico's opgenomen. Indien nodig zal dit tussentijds geactualiseerd worden. Voor 2023 e.v. zal de begroting waaronder de kengetallen aangepast moeten. Dit zal plaatsvinden op basis van de uitwerking van het takenpakket en de ervaringen tot dan toe.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio van de noodzakelijke weerstandscapaciteit ten opzichte van de beschikbare weerstandscapaciteit.

In onderstaande tabel volgt een overzicht van de risico's. Van alle risico's is het financieel effect (gevolg) ingeschat. Afhankelijk van de kans dat een risico zich voordoet, wordt een percentage van het financieel effect meegenomen in de berekening van de noodzakelijke weerstandscapaciteit.

In paragraaf 5.4 is een tabel opgenomen met een toelichting op de kans dat de strategische risico's zich voordoen en de meerjarige effecten hiervan.

Tabel: overzicht risico's

		(bedragen x € 1.000)					
RISICO'S	**Totaal geschat financieel effect**	**Risico-bedrag 2020**	**Risico-bedrag 2021**	**Risico-bedrag 2022**	**Risico-bedrag 2023**	**Risico-bedrag 2024**	**Risico-bedrag 2025**
Reeds bekende risico's							
Wet- en regelgeving	3.927	398	468	677	677	497	497
Covid, conjuncturele ontwikkelingen en arbeidsmarkt	1.917	590	383	383	383	383	383
Bedrijfsvoering	PM	-	-	-	-	-	-
Prestatiegericht financieren	2.924	560	577	577	798	798	798
	8.767	**1.548**	**1.428**	**1.637**	**1.859**	**1.679**	**1.679**

Toelichting risico's

Wet- en regelgeving (totaal geschat financieel effect 3.927K)

Omgevingswet
De Eerste en Tweede Kamer hebben het Koninklijk besluit met de inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2022 niet-controversieel verklaard. Zij zullen voor de zomer een beslissing nemen omtrent de inwerkingtreding. Vooralsnog gaan we ervan uit dat de datum 1 januari 2022 blijft staan.
De inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft een grote impact op de taken, de werkprocessen en de inhoudelijke werkzaamheden van de OD NZKG. Het basistakenpakket is inmiddels vastgesteld, maar er zijn nog interpretatieverschillen. Bij veel taken verandert het bevoegd gezag en de nieuwe taakverdeling tussen de OD NZKG en de opdrachtgevers is nog niet vastgelegd. Ook voor de opdrachtgevers is nog veel onduidelijk, bijvoorbeeld rond de overdracht van bodemtaken van de provincies naar gemeenten, de grote wijzigingen m.b.t. het geluidsstelsel en de gevolgen van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb), die gelijktijdig in werking treedt. Voor de werkprocessen is het Digitaal Stelsel Omgevingswet cruciaal. Dit staat nog in de kinderschoenen en voor een goede werking zijn we afhankelijk van zowel landelijke partijen als de opdrachtgevers.
De inhoudelijke veranderingen kunnen een piekbelasting geven op de VTH-processen doordat bedrijven op basis van het nieuwe regime vergunningen gaan aanvragen. Onze besluiten zullen vaker juridisch worden aangevochten, omdat er nog geen jurisprudentie over de Omgevingswet is. De omvang van deze effecten is nog niet goed in te schatten.

Het uitblijven van een besluit m.b.t. de inwerkingtredingsdatum leidt mogelijk tot extra kosten. De implementatiekosten zullen ten dele doorlopen, omdat de implementatie niet in een keer geheel afgebouwd en later weer opgebouwd kan worden.
Afhankelijk van de definitieve besluitvorming van de opdrachtgevers over de taken kan de OD NZKG meer of minder werk krijgen. De vele wijzigingen in de werkprocessen en de regelgeving kunnen, in elk geval tijdelijk, leiden tot productierisico's, zeker als het Digitaal Stelsel Omgevingswet niet meteen optimaal functioneert. Als dit type problemen zich landelijk op eenzelfde manier voor gaat doen, zal de beschikbaarheid van de benodigde expertise op de arbeidsmarkt verder afnemen.

Beheersmaatregelen: De OD NZKG heeft een projectorganisatie voor de implementatie van de Omgevingswet. Mede daardoor vervult de OD NZKG in de regio een centrale rol. Met de opdrachtgevers is afgesproken dat de overgang zo beleidsneutraal mogelijk zal verlopen en financiële rust zal worden bewaard in het overgangsjaar. De OD NZKG participeert in diverse regionale en landelijke overleggen, zoals over de legesheffing onder de Omgevingswet en over het Digitaal Stelsel Omgevingswet. De medewerkers van de OD NZKG krijgen de opleidingen over de Omgevingswet van collega's die zich daardoor verder ontwikkelen. Zo krijgen we een aanzienlijke groep specialisten in huis. Dit verstevigt onze positie zowel naar de opdrachtgevers als in onze taakuitoefening.

De kans op dit risico is groot. Het risicobedrag is 360K en 180K vanaf 2024.

Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb)
De Wet kwaliteitsborging bouw zal gevolgen hebben voor de organisatie. Het risico is dat de formatie niet tijdig afgebouwd kan worden. Anders dan eerder verwacht gaan minder taken over naar de markt. De inschatting is dat het van invloed zal zijn op 15-20 fte. Bijkomend risico is dat door de gefaseerde invoering de OD NZKG tijdens een overgangsperiode van circa zes jaar moet werken met twee systemen. De impact van dit risico is nog niet in te schatten.

Beheersmaatregelen: Het formatierisico wordt in eerste instantie opgevangen door de afbouw van de flexibele schil. Vanaf 2025 zal de impact op de organisatie naar verwachting groter zijn. Via strategische personeelsplanning anticiperen we op dit risico.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is 209K vanaf 2022.

Algemene Verordening Gegevensbescherming
Op 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking getreden. Niet naleven van de AVG kan leiden tot boetes en persoonlijke aansprakelijkheid. De boete kan 4% van de jaaromzet bedragen.
Beheersmaatregelen: Er zijn enkele functionarissen aangesteld waaronder een functionaris gegevensverwerking en privacyfunctionaris. Zij zorgen voor de borging, het beleid en het ontwikkelen van bewustzijn binnen de organisatie.

De kans op dit risico is zeer klein. Het risicobedrag is 108K.

Klimaatakkoord
Er wordt nog gewerkt aan een concrete uitwerking van het Klimaatakkoord op regionaal niveau. Het risico is dat de maatregelen interfereren met andere ontwikkelingen zoals de woningbouwopgave en huidige wet- en regelgeving. Hierdoor kunnen de VTH-processen vertragen. Daarnaast kan het tot gevolg hebben dat het toetsingskader voor de VTH-processen niet toereikend of passend is. Hierdoor is meer inzet en expertise nodig voor maatwerk. Het Klimaatakkoord kan ook impact hebben op het takenpakket door een veranderend bedrijvenbestand.
Beheersmaatregelen: De OD NZKG biedt aan opdrachtgevers en bedrijven haar expertise aan om te voorkomen dat wet- en regelgeving een belemmering wordt voor de uitvoeringspraktijk. Daarnaast worden er impactanalyses uitgevoerd. Onderzoeksbureau CE Delft heeft in beeld gebracht welke ontwikkelingen in het kader van het klimaat op korte en middellange termijn bij de industriële sector kunnen worden verwacht. De eerste ontwikkelingen zijn in de VTH uitvoeringspraktijk zichtbaar en worden benut voor verdiepend inzicht op de benodigde voorbereidingen om tijdig in te spelen op de veranderingen die voortvloeien uit het klimaatakkoord.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is PM.

Stikstofreductie en natuurherstel (Voorheen Programma Aanpak Stikstof)
Door de uitspraak van de Raad van State op 29 mei 2019 is het PAS buiten toepassing verklaard. Dit had verstrekkende gevolgen voor de vergunningverlening (bouw/milieu) door de OD NZKG. Op landelijk niveau heeft de uitspraak geleid tot de zogenoemde stikstofcrisis. Het Rijk en provincies zijn op regionaal en landelijk niveau met nieuwe maatregelen gekomen en de vergunningverlening is daarmee tijdelijk weer op gang gekomen. In december 2020 is de Wet Stikstofreductie en natuurherstel aangenomen door de Tweede Kamer en doorgestuurd naar de Eerste Kamer (bespreking naar verwachting eind februari 2021). Provincies zijn bezig met het uitwerken van provinciaal beleid, waaronder regionale stikstofregistratiesystemen. Daarnaast lopen er nog verschillende rechtszaken die na uitspraak van de rechter mogelijk ook gevolgen hebben voor de uitvoering. De natuurtaken zijn door de provincie Noord-Holland weliswaar ondergebracht bij de OD NHN, maar ook bij de tijdelijke vergunningverlening in 2020 was er al een aanzienlijke rol voor de ODNZKG, met name bij het verlenen van bouwvergunningen. Ook hebben diverse opdrachtgevers, zoals PNH, Zaanstad en Amsterdam, de OD NZKG gevraagd mee te denken bij het duiden van de opgaven in 2020 en het meedenken bij een regionale en lokale aanpak op basis van de wetgeving in 2021. Kortom: er zijn nog veel onduidelijkheden en nog beperkte concrete afspraken, maar de verwachting is wel dat de OD NZKG in de uitwerking en uitvoering al in 2021 een rol gaat spelen.

De kans op risico blijft gemiddeld tot klein. Het risicobedrag is PM.

Wet open overheid (Woo)
De Woo is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur. De Woo heeft tot doel om overheden transparanter te maken doordat overheidsinformatie beter vindbaar en uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Het wetsvoorstel maakt de toegang en het hergebruik van publieke informatie tot rechten van burgers. Daarnaast wordt de actieve openbaarheid versterkt door het verplicht stellen ervan voor bepaalde categorieën informatie. Overheidsorganen moeten online een register gaan bijhouden van documenten (zoals ingekomen en uitgaande post en belangrijke interne stukken) en van de datasets waarover zij beschikken.
De wijzigingen kunnen - indien niet onderkend - tot een grote verstoring in de operatie van de OD NZKG leiden en daarmee tot extra organisatorische kosten.
Beheersmaatregelen: In 2019 is het initiatiefwetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer. Het voorstel is aangepast om tegemoet te komen aan kritiek over de uitvoerbaarheid en de kosten. De OD NZKG monitort de procedure tot invoering van de Woo. De verwachting is dat deze wet in 2022 inwerking zal treden.

De kans op dit risico is gemiddeld tot klein. Het risicobedrag is PM.

<u>Conjuncturele ontwikkelingen, Covid-19 en arbeidsmarkt (totaal geschat financieel effect 1.917k)</u>

Covid-19 en conjuncturele ontwikkelingen
Naar mate de Covid pandemie langer duurt nemen de risico's ten aanzien van de uitvoering toe. De personele gevolgen kunnen toenemen waaronder een toename van het ziekteverzuim en het als gevolg van landelijke maatregelen (gedeeltelijk) niet kunnen uitvoeren van werkzaamheden.
De economische gevolgen voor bedrijven kunnen van invloed zijn op het naleven van de wet- en regelgeving. Daarnaast kan het bedrijvenbestand van de OD NZKG afnemen als gevolg van faillissementen. Dit heeft gevolgen voor de omzet van de OD. De omzet van de OD wordt ook beïnvloed door conjuncturele ontwikkelingen zoals in de bouw. Het risico is dat de organisatie niet tijdig kan anticiperen op de omzetfluctuaties. Er kunnen tekorten ontstaan bij omzetdalingen als de lasten van lopende contracten niet tijdig kunnen worden bijgesteld. Andersom kan het zijn dat de dat de economie snel weer aantrekt en dat er een sterke stijging is van initiatieven. Dit betekent ongepland werk voor de gehele VTH keten. Met betrekking tot het bedrijvenbestand lopen dan de kosten voor de baat uit.
Beheersmaatregel: De OD maakt maatwerkafspraken met medewerkers m.b.t. hun arbeids-omstandigheden.
De gevolgen voor de uitvoering worden afgestemd met de opdrachtgevers en als het nodig is samen met hen geprioriteerd. Het risico van omzetverlies wordt in eerste instantie zoveel als mogelijk opgevangen door de afbouw van de flexibele schil.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is 221K.

Arbeidsmarkt en inhuur
De krapte op de arbeidsmarkt en voor sommige functies beperkte beschikbaarheid van inhuurkrachten, kunnen gevolgen hebben voor het realiseren van de productie- en kwaliteitsafspraken. Dit wordt nog eens versterkt door de extra capaciteit en de specifieke expertise die nodig zijn voor onder andere de implementatie van de Omgevingswet en de uitvoering van het Klimaatakkoord. Het niet realiseren van productieafspraken leidt tot lagere inkomsten. Dat kan gevolgen hebben voor de dekkingsbijdrage van de overheadkosten.
Beheersmaatregelen: De OD NZKG werkt met een flexibele schil van personeel die wordt afgebouwd als het nodig is. We zetten extra in op arbeidsmarktcommunicatie en werken samen met wervingsbureaus en de gemeente Amsterdam. Innovatie op het vlak van digitalisering en data-analyse wordt ingezet om zo efficiënt mogelijk te werken. Daarnaast wordt strategische personeelsplanning ingezet en worden medewerkers zelf opgeleid waaronder trainees, opleidingstrajecten voor zij instromers en training on the job constructies.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is 162K.

Bedrijfsvoering (totaal geschat financieel effect PM)

Afbouwrisico door vervallen termijn garantstelling aanvullend pakket
Op basis van het dienstverleningshandvest 2017 zijn er afspraken gemaakt over het takenpakket van de OD NZKG. Voor de uitbreiding van taken geldt een minimumtermijn van vier jaar. Na deze periode kan de opdrachtgever stoppen met het afnemen van de taken. De eerste termijn van vier jaar loopt af in 2021. Het risico is dat de organisatie de formatie niet tijdig kan afbouwen.
Beheersmaatregelen: De opzegtermijn bedraagt minstens één jaar en gaat gepaard met een redelijke frictievergoeding door de opdrachtgever. Hierdoor is het financiële risico klein.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is nihil.

Nieuw zaaksysteem
In 2021/2022 vindt een aanbesteding voor het zaaksysteem plaats. Afhankelijk van de uitkomst van de aanbesteding gaat de OD al dan niet over naar een nieuw pakket. De conversie naar een nieuw pakket brengt implementatie en uitvoeringsrisico's met zich mee. Vooral als dit in combinatie met de implementatie het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) plaatsvindt. Het gevolg kan zijn problemen in de uitvoering waardoor er onvoldoende productie geleverd kan worden en wettelijke termijnen niet worden gehaald.
Beheersmaatregelen: De aanbesteding wordt zorgvuldig voorbereid en opgezet. Indien nodig en mogelijk wordt het huidige contract desnoods verlengd. Daarnaast wordt er een projectorganisatie opgezet voor de implementatie.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is PM.

Prestatiegericht financieren (totaal geschat financieel effect 2.924K)

Afwijking ten opzichte van vastgesteld kengetal
Op basis van de PGF-validatie heeft het algemeen bestuur besloten dat de PGF-systematiek om de vier jaar moet worden herijkt. Nieuwe wet- en regelgeving die impact heeft op de werkwijze, en mogelijk ook op de kengetallen, moet een standaardonderdeel zijn van het beheer en kan dan leiden tot een aanpassing. Dit risico is vanaf 2022/2023 van toepassing op de invoering van de Omgevingswet.
De kengetallen in de PGF-systematiek voor de werkvelden Milieu en BRZO zijn gebaseerd op een tienjaars gemiddelde, waarvan nog maar drie jaar is verstreken. Daarnaast is bij Milieu en BRZO een nieuwe type C/B/A-indeling met een ketenkengetal voorgesteld. Het risico is dat de gevalideerde kengetallen op termijn niet robuust genoeg blijken te zijn.

Beheersmaatregelen: De afwijking op de kengetallen wordt jaarlijks gemonitord. We vervangen afwijkingen tussen de kengetallen en de feitelijke ureninzet voor zover mogelijk binnen de bestaande begroting en/of op basis van de risico-inschatting binnen het weerstandsvermogen. Bij majeure afwijkingen treden we in overleg met het bestuur.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is € 221K en € 443K vanaf 2023.

Asbesttaken
De OD is met de gemeenten Amsterdam en Zaanstad in gesprek over middelen die nodig zijn voor het uitvoeren van de asbesttaken. Het risico is dat de middelen niet toereikend zijn om de taken naar behoren uit te voeren. Hierdoor kan er sprake zijn van maatschappelijke risico's en claims. Daarnaast er een risico m.b.t. de voorbereidingskosten die gemaakt worden om de uitvoering van de taken over te nemen.

Beheersmaatregelen: De OD voert gesprekken met de opdrachtgevers over de benodigde middelen en gaat een monitor opzetten voor de uitvoering van de taken. Indien nodig worden opdrachtgevers geïnformeerd over knelpunten.

De kans op het risico is gemiddeld. Het risicobedrag is vooralsnog PM.

Risico onderhandwerk Bouw en Bodem
Op basis van de PGF-systematiek wordt een deel van het toezicht en de handhaving voor Bouw en Bodem als outputproduct gefinancierd (op basis van vergunningaanvragen). Omdat toezicht en handhaving niet altijd in het lopende jaar plaatsvindt, is er een risico dat er geen dekking is voor onderhandenwerk als het aantal vergunningen in een jaar drastisch afneemt.
Beheersmaatregelen: We maken jaarlijks een inschatting gemaakt van de verwachte aanvragen en maken op basis daarvan UVO/Vthup-afspraken met de opdrachtgevers. Als een drastische daling wordt verwacht en er een dekkingstekort is voor het onderhandenwerk wordt dit bij de halfjaarrapportage en meerjarenbegroting gemeld.

De kans op dit risico is groot. Het risicobedrag is 335K.

Inventarisatie weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden van een organisatie om niet-begrote kosten die onverwacht en substantieel zijn te dekken. Het gaat dus om buffers in het eigen vermogen of middelen die in de exploitatie kunnen worden vrijgemaakt zonder dat dit gevolgen heeft voor het bestaande beleid en de uitvoering van taken. In 2020 hebben er geen mutaties plaatsgevonden. De hoogte van de weerstandscapaciteit is per 31-12-2020 2.018K.

Tabel: meerjarig beschikbare weerstandscapaciteit

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Reserve weerstandsvermogen	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018
Beschikbare weerstandscapaciteit	**€ 2.018**	**€ 2.018**	**€ 2.018**	**€ 2.018**	**€ 2.018**	**€ 2.018**

Berekening en beoordeling van het weerstandsvermogen
De beschikbare weerstandscapaciteit en de noodzakelijke weerstandscapaciteit worden tegen elkaar afgezet met de ratio weerstandsvermogen[1]. Het algemeen bestuur heeft in 2017 een ratio van 1 tot 1,5 vastgesteld. Deze ratio is naar verwachting toereikend.

Uit onderstaand overzicht blijkt dat meerjarig de verhouding tussen noodzakelijke en beschikbare weerstandscapaciteit voldoet aan de ratio weerstandsvermogen (1 tot 1,5). Meerjarig is dit mede afhankelijk van onttrekkingen uit de algemene reserve.

Tabel: meerjarige ratio voor het weerstandsvermogen

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018
Noodzakelijke weerstandscapaciteit	€ 1.548	€ 1.428	€ 1.637	€ 1.859	€ 1.679	€ 1.679
Ratio weerstandsvermogen	**1,3**	**1,4**	**1,2**	**1,1**	**1,2**	**1,2**

[1] De normeringsystematiek is ontwikkeld door het Nederlandse Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de universiteit Twente.

Legenda	
Ratio	**Waardering**
>2	Uitstekend
1,5 - 2,0	Ruim Voldoende
1,0 - 1,5	Voldoende
0,8 - 1,0	Matig
0,6 - 0,8	Onvoldoende
<0,6	Ruim onvoldoende

Financiële kengetallen

In de volgende tabel staan de drie financiële kengetallen die van toepassing zijn op de OD NZKG. Voor de ratio's zijn normen opgesteld op basis van input van de VNG en op eigen inzichten. De onderstaande beschrijving van de ratio's bevat een verdere toelichting en beoordeling.

Tabel: financiële kengetallen

	Norm	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
netto schuldquote	≤ 0%	-6%	-4%	-4%	-5%	-6%	-6%
solvabiliteitsratio	≥ 20%	41%	33%	33%	35%	37%	37%
structurele exploitatieruimte	≥ 0%	-2%	0%	0%	0%	0%	0%

Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. De schuldpositie van de OD NZKG bestaat voornamelijk uit kortlopende verplichtingen. Daarom hanteren we een norm van 0% of lager. Om aan de norm te voldoen moeten de eigen middelen hoger zijn dan de schuldpositie. In afwijkende gevallen, bijvoorbeeld een grote investering waarvoor we geld wordt aangetrokken, zal het kengetal boven de 0% stijgen. Voor 2022 is het kengetal -/- 4%. Het voldoet daarmee aan de gestelde norm.

Solvabiliteit

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer. Het betreft het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen. De VNG geeft aan dat bij een ratio lager dan 20% de organisatie zich op glad ijs bevindt. De norm voor de OD NZKG is daarom minimaal 20%. Het kengetal valt vrij laag uit omdat we met voorschotten van de opdrachtgevers werken. De voorschotten hebben een negatief effect op de ratio maar zorgen niet voor een slechte financiële weerbaarheid. Het kengetal is gecorrigeerd met de voorschotten en komt daarmee uit op 33%. De ratio is daarmee voldoende.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt om te beoordelen welke structurele ruimte de OD NZKG heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Is dit cijfer negatief dan biedt het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte om de lasten te blijven dragen. De norm voor de OD NZKG is 0% of hoger. In 2022 is de ratio 0%.

Algeheel oordeel

Het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) schrijft voor een beoordeling te geven van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie. De drie geldende kengetallen geven een goed beeld. Er is dus een degelijke financiële positie.

In bijlage 5.5 is de berekening van de kengetallen toegelicht.

4.6 Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen die de OD NZKG in bezit heeft bestaan uit apparatuur, automatisering, meubilair en de verbouwing van het gehuurde pand Ebbehout in Zaandam. Als afschrijvingstermijn wordt de economische levensduur als uitgangspunt genomen (conform de financiële verordening). In 2018 zijn 3 nieuwe investeringen gedaan door OD NZKG.
In eigen beheer zijn de Iphones en Ipads voor het personeel vervangen, is een aanpassing/splitsing van de Plaza en de receptie gerealiseerd en zijn alle bureaus voorzien van werkpleksensoren.

ICT investeringen
In 2021 en 2022 worden vervangingsinvesteringen gedaan voor laptops, Ipads en Iphones. De afschrijvingskosten van deze vervangingsinvesteringen worden binnen de meerjarenbegroting gedekt uit het ICT-budget. Verder wordt het zaaksysteem in 2021/2022 opnieuw aanbesteed. De exacte kosten kunnen pas na de aanbesteding worden vastgesteld.

4.7 Financiering

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de OD NZKG. Dit zijn onder andere het risicobeheer (vooral rente- en kredietrisico), de financieringspositie en het kasbeheer.

Beleidskader
De uitvoering van de financieringsfunctie dient plaats te vinden binnen de kaders zoals gesteld in de wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) en de daarbij behorende ministeriële regelingen. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De transparantie komt daarbij tot uitdrukking in voorschriften voor een verplicht Financierings- (treasury-)statuut evenals een financieringsparagraaf in begroting en rekening. De OD NZKG werkt volgens het aangepaste Treasurystatuut dat is vastgesteld op 9 december 2015. Eén van de doelstellingen van dit statuut is het beschermen van vermogens- en (rente-) resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's.

Financierings- en schuldpositie
Per balansdatum 31-12-2020 heeft de OD NZKG geen leningen. Voor 2022-2025 zijn geen leningen opgenomen in deze begroting.

Kasbeheer
De OD NZKG beperkt haar interne liquiditeitsrisico's door haar treasury activiteiten te baseren op een adequate liquiditeitsplanning. Doordat overtollige liquide middelen moeten worden aangehouden in de schatkist zijn er geen kredietrisico's. Om het renterisico te beperken is vastgelegd dat de kasgeldlimiet en de renterisiconorm niet worden overschreden. Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitenplanning, de rente typische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de

rentevisie. Binnen deze kaders streeft de OD NZKG naar spreiding in de rente typische looptijden van uitzettingen.

4.8 Bedrijfsvoering

De paragraaf Bedrijfsvoering is een verplichte paragraaf conform de Besluit Begroten en Verantwoorden vereisten. Het programma bedrijfsvoering wordt beschreven in paragraaf 3.7.

Beleidsindicatoren "bestuur en organisatie"
Vanaf het begrotingsjaar 2017 lichten gemeenten en overheidsorganisaties de effecten van beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening.
De OD NZKG wil deze indicatoren ook aanbieden voor haar organisatie.
De meeste van deze indicatoren zijn te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl, onder het dashboard "Besluit Begroting en Verantwoording".
De BBV beleidsindicatoren zijn niet dezelfde als de kengetallen die in de benchmark van Berenschot gebruikt worden. Met name voor overhead gaat Berenschot uit van formatieve eenheden en gaat het BBV uit van totale kosten van overhead. Dit laatste zijn niet alleen de salariskosten, maar ook de kosten voor de zogenaamde "PIOFACH-functies". Dat zijn de kosten voor ondersteunde functies als huisvesting en facilitaire zaken, ICT, Personeel, Financiën, Inkoop etc.

Tabel: beleidsindicatoren bestuur en organisatie

Naam indicator	Berekening	Begroting 2022	Toelichting
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Nvt	Niet te berekenen per inwoner omdat de OD NZKG in opdracht van provincies en gemeenten werkzaamheden uitvoert. De benodigde formatie bedraagt 389 FTE.
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Nvt	Niet te berekenen per inwoner omdat de OD NZKG in opdracht van provincies en gemeenten werkzaamheden uitvoert. De bezetting bedraagt 374 FTE per 1 januari 2021.
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Nvt	Niet te berekenen per inwoner omdat de OD NZKG in opdracht van provincies en gemeenten werkzaamheden uitvoert. De apparaatskosten bedraagt € 54.473K.
Externe Inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur extern	22,3%	
Personele overhead	Personele kosten als % van totale kosten	18,9%	
Materiele overhead	Materiele kosten als % van totale kosten	16,9%	

Informatie voor derden Iv3
De Omgevingsdienst voldoet aan de verplichting om de financiële gegevens voor begrotingen, halfjaarrapportages en jaarrekeningen ter beschikking te stellen aan het Centraal Bureau voor de Statistiek in verband met het Publicatiebeleid Iv3 open data voor gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, provincies en waterschappen.

Rechtmatigheid en Verbijzonderde Interne Controle
Met ingang van het boekjaar 2021 is de wetwijziging rechtmatigheid van toepassing. Het dagelijks bestuur dient verantwoording af te leggen over de rechtmatigheid bij de jaarstukken. De commissie BBV heeft hiertoe in januari 2020 een modelverklaring opgesteld. Daarin is opgenomen dat in de paragraaf

bedrijfsvoering door het dagelijks bestuur een nadere toelichting gegeven wordt op zaken die de rechtmatigheid raken en hoe de interne beheersing is vormgegeven. Hierbij moet in ieder geval nadere toelichting worden gegeven op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn vermeld. Ten behoeve van de wettelijke basis is het nodig om het desbetreffende artikel in het BBV aan te passen. Deze wetswijziging wordt naar verwachting in de loop van 2021 afgerond. Bij de jaarrekening wordt de verklaring en toelichting opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering.

De OD NZKG heeft de uitvoering van de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) uitbesteed. Begin van het verslagjaar wordt een werkprogramma opgesteld waarin de te controleren processen zijn opgenomen. De keuze voor deze processen is bepaald o.b.v. de financiële materialiteit en risico's. Voor 2022 zullen dit in ieder geval de volgende processen zijn.

- UVO beheerproces
- Debiteurenproces
- Personeelsproces – instroom/doorstroom/uitstroom
- Inkoop- en crediteurenproces

Naast bovenstaande processen worden er ook kwaliteitscontroles opgenomen in het werkprogramma. In 2021 zijn dit evenals in 2020 het bouwlegesproces en last onder dwangsom proces. Ook in 2022 zullen kwaliteitscontroles worden uitgevoerd.

5. Bijlagen

5.1 Resultaatmodel per programma en taakveld de baten en lasten

Tabel Resultaten per werkveld									(x €1.000)
Programma & taakveld	Rekening 2020	Primitieve begroting 2021	Eerste begrotings-wijziging 2021	Baten 2022	Lasten 2022	Saldo 2022	2023	2024	2025
TOTAAL Baten	**-52.063**	**-52.170**	**-55.585**	**-56.375**	**-**	**-56.375**	**-56.768**	**-57.155**	**-57.844**
TOTAAL Lasten	**51.868**	**52.170**	**55.585**	**-**	**56.375**	**56.375**	**56.768**	**57.155**	**57.844**
8.3 Wonen en bouwen	-4.402	-4.789	-5.708	-14.582	8.974	-5.609	-5.567	-5.521	-5.593
Inkomsten	-13.584	-13.901	-14.824	-14.582		-14.582	-14.463	-14.337	-14.510
Salarislasten	4.051	5.036	5.201		5.329	5.329	5.430	5.531	5.632
Inhuur	4.884	3.601	3.865		3.594	3.594	3.415	3.235	3.235
Materieel	247	476	50		51	51	51	51	51
Bouw	**-4.402**	**-4.789**	**-5.708**	**-14.582**	**8.974**	**-5.609**	**-5.567**	**-5.521**	**-5.593**
7.4 Milieubeheer	-2.626	-2.355	-1.540	-6.818	5.227	-1.591	-1.587	-1.583	-1.579
Inkomsten	-7.215	-7.517	-6.583	-6.818		-6.818	-6.902	-6.985	-7.069
Salarislasten	3.821	4.702	4.533		4.644	4.644	4.732	4.820	4.908
Inhuur	766	461	510		582	582	582	582	582
Materieel	3	-	-		-	-	-	-	-
Bodem	**-2.626**	**-2.355**	**-1.540**	**-6.818**	**5.227**	**-1.591**	**-1.587**	**-1.583**	**-1.579**
7.4 Milieubeheer	-7.434	-8.084	-9.255	-28.207	18.743	-9.464	-9.547	-9.632	-9.718
Inkomsten	-24.449	-24.203	-27.565	-28.207		-28.207	-28.552	-28.899	-29.247
Salarislasten	11.914	12.878	13.491		13.824	13.824	14.086	14.347	14.609
Inhuur	3.561	2.449	2.834		2.894	2.894	2.894	2.894	2.894
Materieel	1.540	792	1.984		2.026	2.026	2.026	2.026	2.026
Milieu en BRZO	**-7.434**	**-8.084**	**-9.255**	**-28.207**	**18.743**	**-9.464**	**-9.547**	**-9.632**	**-9.718**
7.4 Milieubeheer		-793		-4.534	3.584	-950	-946	-942	-938
8.3 Wonen en bouwen		-391		-2.233	1.765	-468	-466	-464	-462
Inkomsten	-6.675	-6.549	-6.613	-6.767		-6.767	-6.850	-6.933	-7.017
Salarislasten	4.393	4.698	4.594		4.708	4.708	4.797	4.886	4.975
Inhuur	1.315	643	629		642	642	642	642	642
Materieel	349	25	-		-	-	-	-	-
Randvoorwaardelijk	**-618**	**-1.184**	**-1.390**	**-6.767**	**5.349**	**-1.418**	**-1.412**	**-1.406**	**-1.400**
0.4 Overhead	14.860	16.285	17.769	-	17.956	17.956	17.986	18.014	18.163
Baten uitvoeringsovereenkomsten (*)									
Inkomsten	-109								
Salarislasten	6.727	6.558	7.708		7.898	7.898	8.047	8.197	8.346
Inhuur	1.584	2.678	3.322		3.177	3.177	3.059	2.938	2.938
Autonome ontwikkelingen	-	205	-		-	-	-	-	-
Materieel	6.658	6.843	6.739		6.881	6.881	6.880	6.879	6.879
0.8 Overige baten en lasten	-23	126	124	-	126	126	126	126	126
Onvoorzien	-23	126	124		126	126	126	126	126
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsvoering	**14.837**	**16.411**	**17.893**	**-**	**18.082**	**18.082**	**18.112**	**18.141**	**18.290**
Saldo voor mutatie reserves	**-243**	**0**	**0**	**-56.375**	**56.375**	**0**	**0**	**0**	**0**
0.10 Mutaties reserves	49	-	-	0	0	0	0	0	0
Toevoegingen	79								
Onttrekkingen	-30	-	0	0	0	0		0	0
Financien, bedrijfsvoering	**49**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo na mutatie reserve	**-194**	**0**	**0**	**-56.375**	**56.375**	**0**	**0**	**0**	**0**

5.2 Uitvoeringsovereenkomsten per deelnemer

Tabel Uitvoeringsovereenkomsten							(x €1.000)
Deelnemer	jaarrekening 2020	Eerste begrotings-wijziging 2021	2022	2022 incl. WKB & OW	2023	2024	2025
Gemeente Amsterdam	20.466	21.196	21.690	21.294	21.335	21.372	21.630
Provincie Noord-Holland	15.973	18.230	18.655	17.838	18.056	18.275	18.495
Gemeente Zaanstad	2.856	2.902	2.970	2.996	3.033	3.069	3.106
Gemeente Haarlemmermeer	8.119	8.499	8.697	9.022	9.055	9.086	9.195
Gemeente Aalsmeer	223	413	423	520	526	533	539
Gemeente Amstelveen	220	639	654	772	781	790	800
Gemeente Diemen	277	304	311	365	369	374	378
Gemeente Ouder-Amstel	189	201	205	244	247	250	253
Gemeente Uithoorn	232	280	287	336	340	344	348
Provincie Flevoland	302	339	347	347	351	356	360
Provincie Utrecht	1.062	1.034	1.058	1.058	1.071	1.084	1.097
Totaal UVO	**49.920**	**54.038**	**55.298**	**54.792**	**55.165**	**55.533**	**56.203**
Overige baten	**2.113**	**1.547**	**1.583**	**1.583**	**1.603**	**1.622**	**1.642**
Mutaties reserves	**30**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
TOTAAL	**52.063**	**55.585**	**56.881**	**56.375**	**56.768**	**57.155**	**57.844**

Kolom 2022 is exclusief effecten eerste inschatting Omgevingswet Bodem en wet Kwaliteitsborging Bouw. Kolom 2022 incl.WKB & OW is inclusief de effecten doorgerekend naar 2023-2025. Eerste inschatting verschuiving provinciale bodemtaken naar gemeenten is op basis van de realisatie 2019.

5.3 Kosten per uur, Capaciteit in uren en FTE's

De tarieven in 2022 voor werkzaamheden binnen de UVO worden ten opzichte van het tarief 2021 aangepast naar aanleiding van de loon- en prijsontwikkeling. Het tarief bedraagt in 2022 € 104,57

Tarief ontwikkeling ontwikkelingen OD	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Per uur voor UVO producten	94,43	99,46	102,10	104,57	105,90	107,22	108,55
Maatwerk door medewerker	94,43	99,46	102,10	104,57	105,90	107,22	108,55
Maatwerk door projectleider	122,76	129,30	132,73	135,94	137,67	139,39	141,12

* Maatwerkuren gaan buiten de UVO om. Opslag projectleider maatwerk bedraagt 30%.

In de begroting 2022 en voor de doorrekening van de tarieven zijn met de volgende hoeveelheden uren rekening gehouden.

Capaciteit in uren	Jaarrekening 2020	Begroting 2021 UVO 2021	Begroting 2022
UVO	501.908	507.137	501.516
Maatwerk	13.760	11.779	11.779
	515.668	518.916	513.296
Groei in capaciteit t.o.v. 2021		*0,63%*	*-0,46%*

Vanuit de benodigde capaciteit in uren wordt gerekend met een norm van 1.365 uur per Full Time Equivalent (FTE = volledig dienstverband). Met deze norm wordt de capaciteit in uren omgezet naar personeel in FTE's. Met de formatie voor vaste dienstverbanden bij de OD NZKG wordt als saldo de inhuur berekend.

Capaciteit in FTE	Eigen personeel	Inhuur	Totaal	%
Programma Bouw	60	27	86	18%
Programma Bodem	54	5	59	12%
Programma Milieu & BRZO	160	16	176	37%
Programma Randvoorwaardelijk	55	5	60	13%
Programma Bedrijfsvoering	80	11	90	19%
Totaal	**408**	**64**	**472**	**100%**

5.4 Meerjarig overzicht van de risico's

In onderstaande tabel zijn de strategische bedrijfsrisico's van de OD NZKG opgenomen in een meerjarig overzicht. Per risico is aangegeven wat het geschat financieel effect is, de kans dat het risico zich voordoet en in welk jaar zich dit kan voordoen.

Risico's	Totaal geschat financieel effect	Risico-bedrag 2020	Risico-bedrag 2021	Risico-bedrag 2022	Risico-bedrag 2023	Risico-bedrag 2024	Risico-bedrag 2025
Verandering in Wet- en regelgeving							
a. Extra werk borging operationele kwaliteit Omgevingwet	720	300	360	360	360	180	180
b. Personele consequenties wet Kwaliteitsborging bouw	1.047		0	209	209	209	209
c. Algemene Verordening Gegevensbescherming	2.160	98	108	108	108	108	108
d. Klimaatakkoord en interfererende wetgeving	-						
e. Natuurwet, gevolgen vergunning verlening PAS uitspraak	-						
f. Wet open overheid, operationele risico's	-						
kans dat het risico zich voordoet		*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*
Verandering in Wetgeving	**3.927**	**398**	**468**	**677**	**677**	**497**	**497**
Covid pandemie, conjuncturele ontwikkelingen en arbeidsmarkt							
a. omzetfluctuatie door conjuncturele ontwikkelingen en Covid	1.107	222	221	221	221	221	221
b. niet realiseren van de dekkingsbijdrage overhead, arbeidsmarkt en inhu	810	368	162	162	162	162	162
kans dat het risico zich voordoet		*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*
Covid pandemie, conjuncturele ontwikkelingen en arbeidsmarkt	**1.917**	**590**	**383**	**383**	**383**	**383**	**383**
Bedrijfsvoering							
a. afbouwrisico door vervallen termijn garantstelling aanvullend pakket	-	-	-	-	-	-	-
b. risico nieuw zaaksysteem	-	-	-	-	-	-	-
kans dat het risico zich voordoet		*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*
Bedrijfsvoering	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Prestatiegericht financieren							
a. afwijking t.o.v. vastgesteld kengetal	2.213	222	221	221	443	443	443
b. risico onderhandenwerk bouw en bodem	710	338	355	355	355	355	355
kans dat het risico zich voordoet		*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*
Prestatiegericht financieren	**2.924**	**560**	**577**	**577**	**798**	**798**	**798**
Totaal	**8.767**	**1.548**	**1.428**	**1.637**	**1.859**	**1.679**	**1.679**

De methode van het bepalen van het benodigde weerstandscapaciteit is gebaseerd op het Nederlands Instituut voor Risicomanagement (NAR).

Kans	Klasse	Kans	Frequentie	%
	1	Zeer klein	1x per 20 jaar	5%
	2	Klein	1x per 10 jaar	10%
	3	Gemiddeld	1x per 5 jaar	20%
	4	Groot	1x per 2 jaar	50%
	5	Zeer groot	1x per jaar	100%

Financieel gevolg	Klasse	min.	max.	Gemiddeld
	1	€ 0	€ 50.000	€ 25.000
	2	€ 50.000	€ 100.000	€ 75.000
	3	€ 100.000	€ 250.000	€ 175.000
	4	€ 250.000	€ 500.000	€ 375.000
	5	€ 500.000	maximaal	€ 1.000.000

Risico matrix

		laag		Prioriteit		hoog	
	5	5	10	15	20	25	hoog
	4	4	8	12	16	20	
Financieel gevolg	3	3	6	9	12	15	
	2	2	4	6	8	10	
	1	1	2	3	4	5	laag
		1	2	3	4	5	
				Kans			

Alle risico's krijgen een score van kans maal gevolg. Aan de hand daarvan wordt bepaald hoeveel weerstandscapaciteit nodig is.

5.5 Overzicht rente, afschrijvingen, EMU saldo en Vennootschapsbelasting

Rente

De OD NZKG heeft per balansdatum 31-12-2020 geen lening.

Afschrijving

De OD NZKG heeft voor een bedrag van 1.094 aan materiële vaste activa (meubilair, laptops en gevelaanpassing) en geen immateriële vaste activa (ontwikkeling van software) in bezit per balansdatum 31 december 2020. In 2021 en 2022 worden er vervangingsinvesteringen gedaan voor laptops, iphones en ipads. Verder wordt het zaaksysteem in 2021/2022 opnieuw aanbesteed. De exacte kosten kunnen pas na de aanbesteding worden vastgesteld.

(Bedragen X € 1.000) Afschrijvingen	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Gevelaanpassing tochtsluis (in 10 jaar)	11	11	11	11	11	11
Bedrijfsgebouwen	11	11	11	11	11	11
Installaties (o.a. oplaadpalen in 10 jaar)	6	6	6	6	6	6
Machines, apparaten en installaties	6	6	6	6	6	6
Inventaris/meubilair (in 10 jaar)	95	95	95	95	11	0
Laptops (in 3 jaar)	127	0	133	133	134	0
iphones/ipads (in 3 jaar)	83	83	100	100	100	0
plaza/balie receptie (in 10 jaar)	9	26	26	26	26	26
Huisvestingsplan, werkplekuitbreiding (in 10 jaar)	26	36	36	36	36	36
werkpleksensoren (in 5 jaar)	5	5	5	5	0	0
Overige materiele vaste activa	346	245	395	395	307	62
Kantoorautomatisering software (in 5 jaar)	250	0	PM	PM	PM	PM
Immateriele vaste activa	**250**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totale Afschrijvingen	**613**	**262**	**412**	**412**	**324**	**79**

EMU saldo

De berekening van het EMU saldo bij de decentrale overheden (en de bijdrage daaraan door de OD NZKG) wordt gemaakt aan de hand van de onderstaande tabel. De categorieën die niet van invloed zijn op het EMU saldo maar die bij de OD NZKG niet voorkomen, zijn niet in de tabel opgenomen.

(Bedragen X € 1.000) Berekening van het EMU saldo	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatiesaldo voor bestemming reserves	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	613	262	412	412	324	79
Totale bijdrage aan EMU saldo	**613**	**262**	**412**	**412**	**324**	**79**

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Overheidsorganisaties zijn sinds 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb). In een samenwerking met Bureau Belastingplicht Overheidsondernemingen zijn specifieke afspraken gemaakt voor omgevingsdiensten en vastgelegd in een notitie. Eén van de resultaten is een lijst met activiteiten waarvoor geen Vpb-plicht geldt, het gaat dan om wettelijke taken en plustaken. Naast deze lijst zijn er een aantal commerciële activiteiten, bijvoorbeeld het detacheren van personeel. Als de opbrengsten van de commerciële activiteiten niet meer dan kostendekkend zijn, is er geen Vpb-plicht. De Vpb-plicht is in principe van toepassing bij structurele overschotten op alle taken. Echter er is geen plicht tot aangifte Vennootschapsbelasting, wanneer bij een overschot dit eerst wordt bestemd voor een eventuele benodigde aanvulling van het weerstandsvermogen of bestemmingsreserves en vervolgens voor terugbetaling aan de opdrachtgevers.

Voor de OD NZKG geldt dat bijna alle taken wettelijke taken zijn. Het geringe deel aan commerciële activiteiten is maximaal kostendekkend. Voor 2022 en verder geldt dat de begroting sluitend wordt opgesteld en er geen overschotten zijn. Er wordt dan ook geen meerjarige Vpb-plicht verwacht over 2022 tot en met 2025.

5.6 Geprognotiseerde balans

Meerjarenbalans (Bedragen X € 1.000)		Eindbalans	Eindbalans	Eindbalans	Eindbalans	Eindbalans	Eindbalans
ACTIVA	waarde bezittingen	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Immateriële vaste activa	ontwikkeling software	0	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	investering meubilair	1.094	1.232	1.119	707	383	304
TOTAAL VASTE ACTIVA		**1.094**	**1.232**	**1.119**	**707**	**383**	**304**
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	debiteuren (te ontvangen)	19.229	19.229	19.229	19.229	19.229	19.229
Liquide middelen (kas- en banksaldi)	bankrekening saldo	5	5	5	5	5	5
Overlopende activa	vooruitbetaald	1.599	1.599	1.599	1.599	1.599	1.599
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		**20.832**	**20.832**	**20.832**	**20.832**	**20.832**	**20.832**
TOTAAL		**21.926**	**22.064**	**21.952**	**21.540**	**21.216**	**21.137**

Meerjarenbalans (Bedragen X € 1.000)		Eindbalans	Eindbalans	Eindbalans	Eindbalans	Eindbalans	Eindbalans
PASSIVA	financiering bronnen	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Eigen vermogen	weerstandvermogen	2.018	2.018	2.018	2.018	2.018	2.018
Jaarrekeningresultaat vorig boekjaar	saldo vorig jaar	194	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserves	WW en 4e tranche	1.042	698	698	698	698	698
Voorzieningen	personeel, verlof en OHW	1.021	939	939	939	939	939
Vaste schulden met rentetypische looptijd > één jaar	lening bij BNG	0	0	0	0	0	0
TOTAAL VASTE PASSIVA		**4.276**	**3.656**	**3.656**	**3.656**	**3.656**	**3.656**
Netto vlottende schulden met rentetypische looptijd < één jaar	crediteuren (te betalen)	3.870	4.627	4.515	4.103	3.779	3.700
Overlopende passiva	vooruitontvangen	13.781	13.781	13.781	13.781	13.781	13.781
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		**17.651**	**18.408**	**18.296**	**17.884**	**17.560**	**17.481**
TOTAAL		**21.926**	**22.064**	**21.952**	**21.540**	**21.216**	**21.137**

Verloopoverzicht reserves

(bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2021	Stand per 31-12-2022	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2024	Stand per 31-12-2025
Algemene reserve	2.018	2.018	2.018	2.018	2.018	2.018
Bestemmingsreserve WW & Reintegratie	230	230	230	230	230	230
Bestemmingsreserve Omgevingswet	167	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve Wetgevingskalender	152	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve Persoonlijk ontwikkelbudget	494	494	494	494	494	494
Gerealiseerde resultaat 2020	194		-	-	-	-
Totaal reserves	**3.254**	**2.741**	**2.741**	**2.741**	**2.741**	**2.741**

*afrondingsverschil Algemene reserve

Incidentele baten en lasten

(bedragen x € 1.000) x € 1.000)

Incidentele baten en lasten	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Baten:						
Onttrekking bestemmingsreserve Omgevingswet	25	167	-	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve Wetgevingskalender		152				
Ontrekking bestemmingsreserve koersen op toekom	23	-				
Onttrekking algemene reserve (CAO 2020)	-	-	-	-	-	-
Vrijval voorziening personeel	76	6				
Totaal baten	**124**	**325**	**-**	**-**	**-**	**-**
Lasten:						
Lasten Omgevingswet		319				
Toevoeging reserve POB	79					
Toevoeging voorziening restant verlof	160					
Totaal lasten	**239**	**319**				

Algemene reserve

De Algemene reserve vormt het Weerstandsvermogen. Dit Weerstandsvermogen dekt het risico af zoals dit is omschreven in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Bestemmingsreserve Persoonlijk Ontwikkelbudget

Ten gevolge van een cao wijziging hebben alle medewerkers over een periode van vijf jaar recht op een persoonlijk ontwikkelbudget (POB) van 5k. Met dit POB kan een medewerker investeren in zijn scholing en ontwikkeling. Hiervoor kan de helft van het opleidingsbudget worden ingezet, dat normaliter ook werd gebruikt voor scholing en persoonlijke ontwikkeling. Dit betekent dat over een periode van vijf jaar voor het POB voldoende middelen beschikbaar moeten zijn om aan de verplichting richting de medewerkers te kunnen voldoen.

WW & re-integratie

De OD NZKG is eigen risicodrager voor werkloosheidskosten, re-integratie inspanningen bij ziekte, bemiddeling- en mobiliteitstrajecten, etc. Het is verplicht om voor dit reële bedrijfsrisico een reserve te vormen. Wanneer lopende het jaar een beroep wordt gedaan op deze reserve, zal dit in de halfjaarrapportage worden opgenomen.

5.7 Verklaring kengetallen

Hieronder is de berekening van de financiële kengetallen toegelicht. Zie hoofdstuk 4.5 voor de beoordeling en toelichting op de kengetallen.

(bedragen x €1.000)

Netto schuldquote	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Vaste schulden	-	-	-	-	-	-
Netto vlottende schuld	3.870	4.627	4.515	4.103	3.779	3.700
Overlopende passiva	13.781	13.781	13.781	13.781	13.781	13.781
Financiële activa (excl. verstrekte leningen)	-					
Financiële activa (verstrekte leningen)	-					
Uitzettingen < 1 jaar	19.229	19.229	19.229	19.229	19.229	19.229
Liquide middelen	5	5	5	5	5	5
Overlopende activa	1.599	1.599	1.599	1.599	1.599	1.599
Totale baten (excl. mut. res.)	52.063	55.266	56.375	56.768	57.155	57.844
Netto schuldquote	**-6%**	**-4%**	**-4%**	**-5%**	**-6%**	**-6%**

De netto schuldquote wordt berekend door het saldo van de schulden en vorderingen te delen door de totale baten.

(bedragen x €1.000)

Solvabiliteitsratio	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Eigen vermogen	3.254	2.716	2.716	2.716	2.716	2.716
Balanstotaal*	9.852	8.283	8.171	7.759	7.435	7.356
Solvabiliteit	**33%**	**33%**	**33%**	**35%**	**37%**	**37%**

*Gecorrigeerd met voorschotten opdrachtgevers

De verhouding tussen het eigen vermogen en totale vermogen geeft de ratio voor de solvabiliteit.

(bedragen x €1.000)

Structurele exploitatieruimte	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Totale structurele lasten	51.583	55.266	56.375	56.768	57.155	57.844
Totale structurele baten	51.957	55.260	56.375	56.768	57.155	57.844
Totale structurele toevoegingen aan de reserves	-	-	-	-	-	-
Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	-	-	-	-	-	-
Totale baten	52.063	55.585	56.375	56.768	57.155	57.844
Structurele exploitatieruimte	**1%**	**0%**	**0,0%**	**0%**	**0%**	**0%**

De berekening voor structurele exploitatieruimte is het saldo van structurele baten en lasten en structurele toevoegingen en onttrekkingen van reserves. Het resultaat hiervan wordt gedeeld door de totale baten.